

ΑΡΧΕΙΟΝ

ΤΟΥ

ΘΡΑΚΙΚΟΥ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΥ

ΚΑΙ

ΓΛΩΣΣΙΚΟΥ ΘΗΣΑΥΡΟΥ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΥΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΘΡΑΚΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΠΟΛΥΔ. ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'

ΤΟΜΟΣ 29^{ος}

ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ 1939

ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΖΑΠΠΑ 1948

(ΤΗΣ ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΙΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ)

ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ COMMISSION INTERNATIONALE DES ARTS POPULAIRES ET TRADITIONS

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Ι. Α. ΡΟΣΣΟΛΑΤΟΥ
1963

Ο 29ος ΤΟΜΟΣ 1963 ΑΡΧΕΙΟΥ ΤΟΥ ΘΡΑΚΗΣ

Στὸν 28 τόμο τοῦ «*Ἀρχείου Θράκης*», μὲ ἀπόφαση τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τῆς Ἑταιρείας Θρακικῶν Μελετῶν ἐκτυπώνεται τὸ ἐκδιδόμενο σὲ πλήρη τόμο «*Γεωγραφικὸ καὶ Ἱστορικὸ Λεξικὸ τῆς Θράκης*». Τοῦτο ἐκδίδεται βραδέως ἀλλ' ἀσφαλῶς μὲ δαπάνες τῆς Ἑταιρείας καὶ μὲ τὴν ἐπιμέλειά μας. Σύγκαιρα ἀρχίζει τώρα νὰ ἐκτυπώνεται καὶ ὁ 29 τόμος μέσα στὰ 1963 μὲ ὑλικὸ τῶν «*Ἀρχείων τοῦ Κράτους*», ποῦ ἀφορᾷ στὴν συμμετοχὴ τῶν Θρακῶν στὴν Ἑλληνικὴ Ἐπανάσταση ὡς Β' μέρος. Στὸν 27^ο τόμο ἐκτυπώθηκε τὸ Α' μέρος σὲ ὄγκο 8 τυπογραφικῶν φύλλων μὲ τὸν ἥρωα τῆς Θράκης Μαργαρίτη Κούταβο.

Τὸ «*Ἀρχεῖο Θράκης*» εἶναι πολὺ εὐτυχές, ποῦ περισώζει καὶ τὸ Ἀρχεῖο αὐτό, γιατί θεμελιώνει καὶ περισώζει τὴ συμμετοχὴ τῶν Θρακῶν στοὺς ἀπελευθερωτικοὺς ἀγῶνες καὶ τὴ δράση τῆς ἀγωνιστικῆς προσπάθειάς των, ἐργασία τοῦ κ. Κων. Ἄθαν. Διαμάντη, συνεργάτη τῶν Ἀρχείων τοῦ Κράτους.

Θὰ περιλάβῃ δὲ κατόπιν τὴ βιβλιογραφία τοῦ Γ. Βιζυηνοῦ τῆς Κ. Μαμώνη. Ἡ ζωὴ εἶναι πολὺ μικρὴ γιὰ μεγάλης διαρκείας ἔργα. Καὶ δὲν ἤμπορῶ νὰ φιλοδοξῶ γιὰ πολλὰ πράγματα ἀκόμα. Εἶμαι γέροντας τώρα νὰ ταλανίζωμαι, νὰ βρῶσκω τοὺς πόρους καὶ νὰ στοιβάξω νέους τόμους, ὅπως ἔκαμνα ἀκούραστα ἕως τώρα. Ἐπιθυμῶ νὰ κλείσω τὴ ζωὴ τοῦ ἔργου μου μὲ τὸν τριακοστὸ τόμο. Ἐπιθυμῶ νὰ πραγματοποιήσω τώρα τὸ Γενικὸ Εὐρετήριό του, ἔργο ἀπαραίτητο τῶν προσπαθειῶν μου, ὡς κατακλεῖδα.

Ὡς αὐτὸ τὸ σημεῖο ἐπιθυμῶ νὰ σταθῶ παραστάτης αὐτῆς τῆς προσπάθειάς μου τῆς μεγάλης γιὰ τὴν ἀξιαγάπητῆ μας Θράκη καὶ τὴν ἱστορικὴ σταδιοδρομία τοῦ Θρακικοῦ ἑλληνισμοῦ ὡς τὴν ἔξωση τῶν Θρακῶν ἀπὸ τὰ ἱστορικὰ θρακικὰ ἐδάφη του στὰ 1922.

Ἐπίσης στὸ τέλος τοῦ 29 τόμου θὰ ἐκτυπωθῇ ἡ ἐργασία τῆς Κ. Μαμώνη, πολλῆς ἀξίας καὶ σημασίας, βιβλιογραφική, ποὺ περιλαμβάνει τὸ πνευματικὸ ἔργο μου ἀπὸ τὸ 1920—1962, ποὺ σχηματίσθηκε μὲ κόπους καὶ αὐτὸ πολλούς. Ἔτσι σώζεται καὶ ἡ ἰδική μου πνευματικὴ ἐργασία, ποὺ στὸ μέλλον θὰ χρησιμεύσῃ στοὺς μεταγενέστερους γιὰ νὰ ἐρευνοῦν τὴ νεωτέρα μας καὶ νεωτάτη ἱστορία καὶ τὴ μοῖρα τῆς πατρίδος μας μέσα στὸ λογοτεχνικό, λαογραφικὸ καὶ ἱστορικὸ μου ἔργο.

ΠΟΛ. ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Μάρτιος 1963

Ἀθήνα

ΚΩΝΣΤ. ΑΘ. ΔΙΑΜΑΝΤΗ

ΘΡΑΚΙΚΕΣ ΑΓΩΝΙΣΤΑΙ
ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΝ ΤΟΥ 1821

Β'.

1. ΧΑΤΖΗ ΦΡΑΝΤΖΗΣ ΚΟΥΤΑΒΟΣ

(Παραλειπόμενα)

Συμπληρωματικῶς πρὸς ὅσα ἐγράψαμεν περὶ τοῦ ἀνδρὸς τούτου εἰς τὸ Λ' Μέρος τῆς μελέτης μας «Θρακικὸς ἀγωνισταὶ κατὰ τὴν Ἐπανάστασιν τοῦ 1821» («Ἀρχεῖον τοῦ Θρακικοῦ Λαογραφικοῦ καὶ Γλωσσικοῦ Θησαυροῦ» τόμος 27 [1962] σελ. 7 - 24), παραθέτομεν καὶ τὰς κατωτέρω πληροφορίας ἐξ ἐγγράφων εὐρεθέντων κατὰ τὴν συνεχιζομένην ἔρευναν.

Εἰς τὴν ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1827 ἀναφορὰν τοῦ¹ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἀπὸ Βούρτζιον ὁ Χατζῆ Φραντζῆς Κούταβος, πατὴρ τοῦ Μαργαρίτου, ἀναφέρει ὅτι ὑπηρετήσεν ἐπὶ 15 ἡμέρας ὡς φύλαξ ὁμοῦ μὲ τρεῖς ἄλλους ναύτας ἐπὶ τῶν βομβάρδων τοῦ Κασ. Πανᾶ καὶ Κατ. Μηνᾶ καὶ ζητεῖ τὴν ἀμοιβὴν τοῦ ἀνερχομένην εἰς γρόσια 246, κατὰ τὸν ἐσώκλειστον λογαριασμόν².

Εἰς ἄλλην ἀναφορὰν³ τοῦ ἐξ Αἰγίνης τὴν 31 Ὀκτ. 1827 πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἀναφέρει ὅτι κατὰ τὰς ἀρχὰς Αὐγ. 1827 διωρίσθη Ἐπιστάτης ἐπὶ τῶν Λειῶν, ἔνθα ὑπηρετήσεν ἐπὶ τρεῖς μῆνας καὶ ζητεῖ τὸν μισθὸν του.

Εἰς ἄλλην ἐπίσης ἐξ Αἰγίνης ἀναφορὰν⁴ τὴν 14 Δεκ. 1827 πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ζητεῖ ἀποδεικτικὸν ὅτι ὀφείλονται εἰς αὐτὸν γρόσια 36797⁵ ἢ ἡ δὲ Κυβέρνησις διατάσσει τὴν ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Γραμματεῖαν ἵνα χορηγήσῃ τὸ αἰτούμενον ἀποδεικτικόν. Συνημιμένως ὑποβάλλει ἀντίγραφον⁶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 326 τῆς 26-7-1824 ἀποδεικτικοῦ τοῦ Ἐπιουργίου τῆς Οἰκονομίας, ἔνθα κατὰ πρῶτον ἀνεγνωρίσθη τὸ ὡς ἄνω ὀφειλόμενον ποσὸν εἰς τὸν Μαργαρίτην Κούταβον. Βραδύτερον ὁ Μαργ. Κούταβος ἐζήτησεν ἀπὸ τὸ Ἐπιουργεῖον τῆς Οἰκονομίας νέον ἀποδεικτικὸν διὰ νὰ ζητήσῃ νὰ πληρωθῇ τὰ ὀφειλόμενα, ἐκ τῶν Ἐθνικῶν Προσόδων. Τὸ Ἐπιουργεῖον τῆς Οἰκονομίας εἰσηγήθη τὸ αἴτημα πρὸς τὸ Ἐκτελεστικόν, τοῦτο δὲ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 11815

1. Ἐγγραφοῦ ὑπ' ἀριθ. 1.

2. Ἐγγραφοῦ ὑπ' ἀριθ. 2.

3. Ἐγγραφοῦ ὑπ' ἀριθ. 3.

4. Ἐγγραφοῦ ὑπ' ἀριθ. 4.

5. Ἐγγραφοῦ ὑπ' ἀριθ. 5.

διαταγῆς του τῆς 27-9-1825 πρὸς τὸ Ἑπιτροπεῖον Οἰκονομίας διατάσσει νὰ διαταχθῇ τὸ Ἐθνικὸν Ταμεῖον ἵνα πληρώσῃ εἰς τὸν Μαργ. Κούταβον τὰ 36797 γρόσια ἐκ τῶν Ἐθν. Προσόδων.

Κατόπιν τούτου ὁ Χατζῆ Φραντζῆς Κούταβος διὰ τοῦ Ἰω. Μαυρουδῆ ἐξοφλεῖ² τὴν 19 Δεκ. 1827 τὸν λογαριασμὸν τῶν 36797 ἥ³ γροσίων εἰς τὰ ἀποδεικτικά ὑπ' ἀριθ. 565, 566 καὶ 567.

Εἰς τὰ τελευταῖα ἔγγραφα ὑπάρχει κάποια ἀνωμαλία. Διότι ἐνῶ ἀφ' ἑνὸς εἰς τὰ ἔγγραφα: α) ὑπ' ἀρ. 326 τῆς 26-7-1824 ἀποδεικτικὸν τοῦ Ἑπιτροπεῖου Οἰκονομίας⁴, β) ὑπ' ἀρ. 3048 τῆς 5-9-1825 τοῦ Ἑπιτροπ. Οἰκονομίας πρὸς τὸ Ἐκτελεστικόν⁵, γ) ὑπ' ἀρ. 11815 τῆς 7-9-1825 τοῦ Ἐκτελεστικοῦ πρὸς τὸ Ἑπιτροπ. Οἰκονομίας⁶ καὶ δ) ὑπ' ἀρ. 2499 τῆς 9-9-1825 τοῦ Ἑπιτροπ. Οἰκονομίας πρὸς τὸ Ἐθν. Ταμεῖον⁷, ἀναγνωρίζεται ποσὸν γροσίων 36797 ἥ⁸ ὀφειλόμενον εἰς τὸν Μαργαρίτην Κούταβον, ἀφ' ἑτέρου εἰς τὸ κάτω μέρος τῶν ἀντιγράφων τῶν ἐγγράφων α) τοῦ ὑπ' ἀρ. 326 τῆς 26-7-1824⁹ καὶ β) τοῦ ὑπ' ἀρ. 2499¹⁰ τῆς 9-9-1825 τοῦ Ἑπιτροπ. τῆς Οἰκονομίας πρὸς τὸ Ἐθν. Ταμεῖον, γ) εἰς τὴν ἀπὸ 14-12-1827 ἀναφορὰν¹¹ τοῦ Χατζῆ Φραντζῆ Κουτάβου πρὸς τὴν Κυβέρνησιν καὶ δ) εἰς διαταγὴν¹² ἀπὸ 15-12-1827 τῆς Κυβερνήσεως, ἀναγράφεται ἢ ὅτι τὰ γρόσια 36797 ἥ¹³ ὀφείλονται εἰς τὸν Χατζῆ Φραντζῆν Κούταβον ἢ ὅτι ταῦτα ἐξοφλοῦνται ὑπ' αὐτοῦ διὰ τοῦ Ἰ. Μαυρουδῆ εἰς τὰ ἀποδεικτικά ὑπ' ἀρ. 565, 566 καὶ 567.

Διὰ τὸ ἴδιον ποσὸν ἄλλοτε μὲν φέρεται ὀφειλόμενον εἰς τὸν υἱὸν Μαργαρ. Κούταβον, ἄλλοτε δὲ εἰς τὸν πατέρα Χατζῆ Φραντζῆν Κούταβον;

Πρέπει ἢ τὸ ποσὸν τοῦτο νὰ ὀφείλεται μόνον εἰς τὸν Μαργαρίτην καὶ κατὰ λάθος νὰ ἀναγράφεται ὁ Φραντζῆς, ἢ ὁ Μαργαρίτης καὶ ὁ Φραντζῆς νὰ ἐδικαιοῦντο ὁμοῦ τὸ ποσὸν τοῦτο ἕνεκα συγγενείας καὶ συνυπηρετήσεως εἰς τὰς ἐκστρατείας καὶ κατόπιν ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Μαργαρίτου νὰ τὸ εἰσέπραξεν ὁ Φραντζῆς.

Τὴν 5 Ἰουνίου 1828 ἡ ἐπὶ τῆς Ἑπιτροπῆς Προσωρινῆ Ἐπιτροπὴ ἐν Αἰγίνῃ διώρισε¹⁴ τὸν Χατζῆ Κούταβον ἵνα παραλάβῃ τὸ ρύζι τὸ ὁποῖον ἡ Κυβέρνησις δίδει διὰ τοῦς ὑπὸ ἐκκαθάρισιν ἐνδεεῖς.

1. Ἐγγραφοὺν ὑπ' ἀριθ. 6.
2. Ἐγγραφοὺν ὑπ' ἀριθ. 6.
3. Ἐγγραφοὺν ὑπ' ἀριθ. 6 τοῦ Μαργ. Κουτάβου.
4. Ἐγγραφοὺν ὑπ' ἀριθ. 26 τοῦ Μαργ. Κουτάβου.
5. Ἐγγραφοὺν ὑπ' ἀριθ. 27 τοῦ Μαργ. Κουτάβου.
6. Ἐγγραφοὺν ὑπ' ἀριθ. 6 τοῦ Χατζῆ Φραντζῆ Κουτάβου.
7. Ἐγγραφοὺν ὑπ' ἀριθ. 5 τοῦ Χατζῆ Φραντζῆ Κουτάβου.
8. Ἐγγραφοὺν ὑπ' ἀριθ. 6 τοῦ Χατζῆ Φραντζῆ Κουτάβου.
9. Ἐγγραφοὺν ὑπ' ἀριθ. 4 τοῦ Χατζῆ Φραντζῆ Κουτάβου.
10. Ἐγγραφοὺν ὑπ' ἀριθ. 4 τοῦ Χατζῆ Φραντζῆ Κουτάβου.
11. Ἐγγραφοὺν ὑπ' ἀριθ. 7 τοῦ Χατζῆ Φραντζῆ Κουτάβου.

Τὴν 18 Σεπτ. 1828 ὁ Ὑγειονόμος Αἰγίνης παρακαλεῖ¹ τὴν Ἐπι τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπὴν ἵνα φροντίσῃ νὰ παραλάβῃ ἐκ τῶν 100 ὀκ. ρυζίου τὸ ὅποιον εἶχε δοθῆ τὸν παρελθόντα Ἰούνιον εἰς τὸν Χατζῆ Κούταβον ἐπιστάτην τότε ὄντα τοῦ Νοσοκομείου, τὰς 52 ὀκάδας αἱ ὅποιαι δὲν ἐξωδεύθησαν.

Τὴν 4 Φεβρ. 1829 ἐξ Αἰγίνης ζητεῖ² ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν τῆς Ἑλλάδος νὰ διορισθῇ εἰς θέσιν τινὰ πρὸς ἐξοικονόμησιν τῶν πρὸς τὸ ζῆν καὶ δούλευσιν πρὸς τὴν πατρίδα. Ἡ Κυβέρνησις τὸν διώρισε φύλακα εἰς τὸ Λαομυτελωνεῖον Αἰγίνης.

Τὴν 17 Ἰουλίου 1829 γράφει³ ἐξ Αἰγίνης πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Οἰκονομίας ζητῶν πόρον πρὸς ἐξοικονόμησίν του ἔναντι τῶν πρὸς τὴν Πατρίδα ὀπηρεσιῶν του.

Τὴν 11 Αὐγ. 1829 γράφει⁴ ἀπὸ τὸ Τεῖχος τῶν Μεγάρων πρὸς τὴν Ἐπι τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπὴν ὅτι διορίσθη μὲν ὡς ὑποεπιστάτης τῶν Ἀλυκῶν τῶν Μεγάρων, ἀλλ' ὁ μισθὸς εἶναι πολὺ ὀλίγος, οὔτε ἀνάλογος τῶν κόπων του οὔτε ἀρκετὸς διὰ τὰ ἐξοδά του, καὶ παρακαλεῖ ὅπως αὐξήθῃ. Ὅπισθογράφως σημειοῦται ὅτι ὁ μισθὸς του ἠδέξθη εἰς γρόσια 140.

Τὴν 26 Αὐγ. 1829 ὁ Πρωσοφ. Διοικητὴς Ἐλευσίνος καὶ Μεγαρίδος γράφει⁵ πρὸς τὴν Ἐπι τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπὴν περὶ τοῦ Χατζῆ Φραντζῆ Κουτάβου ὅτι ἐδείχθη ἐπιμελής, ἀκούραστος καὶ πιστὸς εἰς τὰ ὅποια ἐδιωρίσθη χρέη καὶ διευθύνει τὴν ἀπὸ 19 Αὐγ. 1829 ἀναφορὰν του⁶ περὶ αὐξήσεως τοῦ μισθοῦ του.

Τὴν 20 Ὀκτ. 1829 γράφει⁷ ὁ Χατζῆ Φραντζῆς Κούπαβος ἀπὸ τὸ Τεῖχος τῶν Μεγάρων πρὸς τὴν Ἐπι τῆς Οἰκον. Ἐπιτροπὴν περὶ τοῦ Ν. Πατρικίου, Ἐπιστάτου τῆς Ἀλυκῆς Μεγαρίδος, ὅστις ἀπέθανε.

Τὴν 20 Νοεμβρίου 1829 γράφει⁸ πάλιν ὁ ἴδιος ἀπὸ τὸ Τεῖχος Μεγάρων πρὸς τὴν Ἐπι τῆς Οἰκ. Ἐπιτροπὴν περὶ τῆς ἀνάγκης ἐνὸς ὑπηρετοῦ διὰ τὰς ἐπι τοῦ ἄλλοτος ἐργασίας.

Τὴν 6 Δεκεμβρίου 1829 γράφει⁹ ὁ ἴδιος πάλιν ἀπὸ τὸ Τεῖχος Μεγάρων πρὸς τὴν Ἐπι τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπὴν ζητῶν νὰ ἀπαλλαγῇ τῶν χρεῶν του ἔνεκα οἰκογενειακῶν ὑποθέσεων.

1. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 8.

2. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 9.

3. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 10.

4. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 11.

5. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 12.

6. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 13.

7. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 14.

8. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 15.

9. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 16.

Ε Γ Γ Ρ Α Φ Α

1

Πρὸς τὴν Σεβ. Κυβέρνησιν

Διορισθεὶς φύλαξ κατ' ἐπιταγὴν τῆς Κυβερνήσεως παρὰ τῆς Γραμματείας ἡμοῦ μὲ 3 ἄλλους Ναύτας ἐπὶ τῶν βομβάρδων τοῦ Καπ. Πανᾶ καὶ Καπ. Μηνᾶ, ἕως ὅτου νὰ ληφθῇ τὸ Ἔθν. δικαίωμα, ἐστάθηνεν λοιπὸν κατὰ τὸν ἐσώκλειστον λογαριασμὸν ἡμέρας 15 ὅπου φέρουν γρόσια 246. Παρακαλοῦμεν λοιπὸν τὴν Σεβ. Κυβέρνησιν νὰ διατάξῃ ὅπου ἀνήκει τὴν πληρωμὴν μας.

Μένομεν μὲ Σέβας.

Βούρτζιον τῆ 22 Ἰουλίου 1827

X'' Φραντζῆς Κούταβος

(Νῶτον)

Ἄρ. 440 Εἰσερ. Οἶκον.

τῆ 23 Ἰουλίου

X'' Φραντζῆς Κούταβος

Ἐγκρίνει ἡ Κυβέρνησις τὴν αἴτησιν τοῦ ἀναφερομένου, ἡ δὲ Γραμματεία τῆς Οἰκονομίας νὰ ἐνεργήσῃ ἥτοι νὰ ἀποδώσῃ ταῦτα ἔχουσα.

Τῆ 23 Ἰουλίου ἐν Μπουρτζίῳ 1827

Γ. Μαυρομιχάλης

Ἰω. Μ. Μιλαιῆς

Ἰω. Νάκος

Ὁ ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Γραμματεὺς τῆς Ἐπικρατείας

(Τ. Σ.)

Γ. Μαυρομ.

Γ. Πρ.

717

Ἐλαβα ἐν τάλληρον Γρ. 74

25 Ἰουλίου ὁμοίως 1) 2 δόπια 1 112

Ἐκπίπτω διὰ ναῦλον Τζανάκη 7

Ἐκπίπτω ὁμοίως τὸ τυρὶ 10

Ἰ'ρ. 109

X'' Φραντζῆς Κούταβος

διὰ τοῦ Γ. Νάκου 116

225

διὰ τοῦ Βιζούλα 20

245

Γ'ΑΚ, Οἶκ. φ. 89

1. doppia ἢ doppia (Ἰταλ.) = ἡ δόπ(π)ια, χρυσοῦν νόμισμα τῆς Ἰσπανίας ἀξίας 8 διστήλων (colonnato).

2

Λογαριασμοὶ τοῦ Χ' Φραντζῆ Κούταβου

3 ἡμέρας ὁ Κούταβος μόνος του φύλαξ εἰς τὴν βομβάρδα ¹ τοῦ Καπ. Μηνᾶ, φαγούρα του ἀνὰ 2 γρόσια τὴν ἡμέραν Γρ.	6
12 ἡμέρας ὁμοῦ μετ' 4 φύλακας ἐπὶ τὴν βομβάρδαν τοῦ Καπ. Πανᾶ, φαγούρα του ἀνὰ 6 γρ. »	72
	<hr/>
	78
Μισθὸς τοῦ Κούταβου διὰ ἡμέρας 3 @ 4	12
ὁμοίως τῶν 4 διὰ 12 ἡμέρας @ 13	156
	<hr/>
	Γρ. 246

Βούρτζιον τῆ 22 Ἰουλίου 1827

Χ' Φραντζῆς Κούταβος

ΓΑΚ, Οἰκ. φ. 89

3

Πρὸς τὴν Σεβαστὴν Κυβέρνησιν

Ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος Αὐγούστου διωρίσθην ἐπιστάτης ἐπάνω διὰ τὴν προφύλαξιν τῶν λειῶν ἐξακολούθησα ἀκριβῶς τὸ χρέος τοῦτο σχεδὸν τρεῖς μῆνας. Παρακαλῶ τὴν Σεβ. Κυβέρνησιν ν' ἀποφασίσῃ τὸν μισθὸν μου νὰ ἐμπορέσω νὰ ἐξοικονομήσω τὰς ἀνάγκας μου, καὶ πάλιν εἶμαι εὐέλπις ὅτι δὲν θέλει λησιμονηθῶ παρὰ τῆς Σ. Κυβερνήσεως εἰς τὴν ὁποίαν ἔχω τὸ θάρρος καὶ τὸ ἐπακούμισμα τῶν γηρατειῶν μου.

Τῆ 31 Ὀβρίου 1827

Αἴγινα

Μ' ὄλον τὸ σέβας μένω

Ὁ πολίτης

Χ' Φραντζῆς Κούταβος

(Νῶτον) Ἀρ. 1968 εἰσερχ. Οἰκον.

Τῆ 5 Ὀβρίου

Χ. Κούταβος

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Ἡ Ἀντικβ. Ἐπιτροπὴ

Διατάττει

Νὰ λογισθῇ ὁ καιρὸς τῆς ἐκδουλεύσεώς του καὶ ὁ μισθὸς του ἀπὸ γρόσια τριακόσια καὶ νὰ πληρωθῇ εἰς μετρητά.

Τῆ 2 Ὀβρίου 1827 Αἴγινα

Ἡ Ἀντικβ. Ἐπιτροπὴ

Γ. Μαυρομιχάλης

Ἰω. Μ. Μιλαίτης

Ἰω. Νάκος

1. bombardata (Ἰταλ.) = δίστηλον ἐμπορικὸν σκάφος μετ' ἐξαφτισμὸν ἡμιολίας.

Ὁ ἐπὶ τῆς Οἰκονομ. Γραμματεὺς
 (Τ. Σ.) Π. Ν. Λοιδορικής
 Γ. Περ. Ἐξωφλήθη εἰς ἀποδεικτικὸν
 ἀρ. ὑπ' ἀριθ. 548
 2605 Ἐτῆ 14 Δεκεμβρίου 1827
 Αἴγινα
 διὰ Χ' Φραντζῆ Κούταβον
 Ἰω. Μαυρουδῆς

ΓΑΚ, Οἰκ. φ. 97

4

Πρὸς τὴν Σεβαστὴν Ἀντικυβερνητικὴν Ἐπιτροπὴν

Ἐκ τοῦ ἐμπερικλειομένου Ἀντιγράφου ὑπ' ἀριθ. 326 ἀποδεικτικοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Οἰκονομίας τῆς Γ' Περιόδου, παρατηρεῖ ἡ Σεβ. Κυβέρνησις, ὅτι μοὶ χρεωστοῦνται παρὰ τοῦ Ἐθνικοῦ Ταμείου γρόσια τριάκοντα ἑξ χιλιάδες ἑπτακόσια ἑνεήκοντα ἑπτὰ, καὶ παράδες (πέντε) Ἀρ. 36.797:5 δι' ἐξόφλησιν ἐνιαυσίων ἐξόδων τοῦ πλοίου μου, καὶ μισθῶν τῶν Ναυτῶν αὐτοῦ εἰς διαφόρους ἐκστρατείας.

Ἄντ' αὐτὸ μ' ὄλον ὅτι μοὶ ἔλλείπονται τοσοῦτους καιροῦς, καὶ ἐγὼ ὑστεροῦμαι ἀλλὰ βλέποντας τὴν ἀνάγκην τοῦ Ταμείου, δὲν ἐτόλμησα ποτὲ νὰ ζητήσω ἐξ αὐτῶν οὐδ' ὀβολόν.

Παρακαλῶ δὲ νὰ διατάξῃ κἀν ὅπῃ ἀνήκει διὰ νὰ μοὶ δοθῇ ἀποδεικτικὸν τακτικόν, διὰ νὰ δυνήθῃ ποτὲ δυνάμει αὐτοῦ νὰ ζητήσω καὶ λάθω τὸ ὅποῖον ἤδη ὑστεροῦμαι τοσοῦτου χρόνου.

Ἐὐέλπις εἰς τὴν δικαίαν μου αἴτησιν, μένω μὲ ὄλον τὸ προσῆκον σέβας.

Ἐτῆ 14 Δεκεμβρίου 1827

Ὁ ταπεινὸς πολίτης

Αἴγινα

Χ' Φραντζῆς Κούταβος

(Νῶτον) ἀρ. 2354 Εἰσερ. Οἰκον.

Χ' Φραντζῆς Κούταβος

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Ἡ Ἀντικυβερνητικὴ Ἐπιτροπὴ ἐγκρίνει τὴν αἴτησιν τοῦ ἀναφερομένου καὶ διατάττει, ἡ ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Γραμματεία τῆς Ἐπικρατείας νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν τὸ ἀνήκον ἀποδεικτικὸν τοῦ Ταμείου διὰ γρόσια τριάκοντα ἑξ χιλιάδας ἑπτακόσια ἑνεήκοντα ἑπτὰ καὶ παράδες πέντε Ἀριθ. 36797:5 πρὸς ἐξόφλησιν ἐνιαυσίων ἐξόδων τοῦ πλοίου του καὶ μισθῶν τῶν ναυτῶν αὐτοῦ εἰς διαφόρους ἐκστρατείας, καὶ νὰ λάβῃ τὰ ἀνὰ χεῖράς του ἔγγραφα ἐξωφλημένα.

Ἐτῆ 15 Δεκεμβρίου 1827 Αἴγινα

Γ' Περ.
ἀρ.
3103

Ἡ Ἀντικυβ. Ἐπιτροπὴ
Γ. Μαυρομιχάλης
Ἰω. Μ. Μιλαίτης
Ἰω. Νάκος

Ὁ ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Γραμματεὺς
τῆς Ἐπικρατείας
(Τ. Σ.) Π. Ν. Λοιδορίκης
Ἐξωφλήθη εἰς ἀποδεικτικὰ ὑπ' ἀριθ. 565 566 567.
Τῇ 19 Δεκ. 1827 ἐν Αἰγίνῃ
διὰ Χ' Φραντζῆ Κούταβον
Ἰωάννης Μαυρουδῆς

ΓΑΚ, Οἰκ. φ. 100

5

Περ. Γ'
Ἀριθ. 326

Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος
Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Οἰκονομίας

Ἀηλοποιεῖ ὅτι χρεωστοῦνται ἀπὸ τὸ Ἐθνικὸν Ταμεῖον πρὸς τὸν Κύριον Μαργαρίτην Κούταβον δι' ἐξόφλησιν ἐνιαυσίων ἐξόδων τοῦ πλοίου του καὶ μισθὸν τῶν Ναυτῶν αὐτοῦ εἰς διαφόρους ἐκστρατείας γρόσια τριάκοντα ἐξ χιλιάδες ἑπτακόσια ἑνενήκοντα ἑπτὰ καὶ παράδες πέντε Ἀριθ. 36797: ἡ, τὰ ὁποῖα θέλουσι τῷ πληρωθῆναι εὐπορήσαντος τοῦ Ἐθνικοῦ Ταμείου καὶ εἰς ἔνδειξιν τοῦ δίδεται τὸ παρὸν κατὰ σεβ. ἐπιταγὴν ὑπ' ἀριθ. 2982.

Τῇ 26 Ἰουλίου 1824
Ναύπλιον

Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Οἰκονομίας
(Τ. Σ.) Νικόλαος Πονηράπουλος
Ὁ Γεν. Γραμματεὺς
Σπυρ. Παπα - Ἀλεξόπουλος

Ἴσον Ἀπαράλλακτον τῷ πρωτοτύπῳ
Ὁ Γεν. Γραμματεὺς τῆς Οἰκονομίας
(Τ. Σ.) Νικόλαος Οἰκονόμου

Ἐξωφλήθη εἰς ἀποδεικτικὰ ὑπ' ἀρ. 565, 566, 567.
Τῇ 19 Δεκεμβρίου 1827 ἐν Αἰγίνῃ
Διὰ Χ' Φραντζῆ Κούταβον
Ἰω. Μαυρουδῆς

ΓΑΚ, Οἰκ. φ. 100

6

Περίοδος Γ'
Ἀρ. 2499

Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Οἰκονομίας
Πρὸς τὸ Ἐθνικὸν Ταμεῖον

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 11815 Ἱαταγὴν τῆς Διοικήσεως, καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 3048 αἴτησιν τοῦ Ὑπουργείου τούτου, διατάττει τὸ Ἐθνικὸν Ταμεῖον γὰ δώ-

ση ἐκ τῶν Ἐθνικῶν Προσόδων εἰς τὸν Μαργαρίτην Κούταβον γρόσια τριάκοντα ἑξ χιλιάδας ἑπτακόσια ἑνενήκοντα ἑπτὰ ἀρ. 36797 διὰ ἄλλα τόσα τὰ ὁποῖα τοῦ ὀφείλονται διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 326 ἀποδεικτικοῦ τοῦ Ἑπουργείου τούτου, καὶ νὰ λάβῃ αὐτὸ ἐξωφλισμένον.

Τῆ 9 76ρίου 1825
Ναύπλιον

Ὁ Ἑπουργὸς
Νικόλαος Πινηρόπουλος

(Τ. Σ.) Ὁ Γεν. Γραμματεὺς
Νικόλαος Οἰκονόμου

Ἐξωφλίσθη εἰς ἀποδεικτικὰ ὑπ' ἀριθ. 565, 566, 567.

Τῆ 19 Δεκ. 1827

Ἐν Αἰγίνῃ

διὰ Χ' Φραντζῆ Κούταβον

Ἰω. Μαυρουδῆς

ΓΑΚ, Οἰκονομίας φ. 100

7

Ἀριθ. 242

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Οἰκονομίας

Ἡ ἐπὶ τῆς Ὑγείας Προσωρινὴ Ἐπιτροπὴ

Ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη διώρισε τὸν Χατζῆ Κούταβον διὰ νὰ παραλάβῃ τὸ ὅσο ρύζι ἢ Κυβέρνησις δίδει διὰ τοὺς ὑπὸ ἐκκαθάρισιν ἔνδεεις.

Ὅθεν, Κύριοι, τὸ δίδετε, εἰς τὸν ρηθέντα Χατζῆ Κούταβον, καὶ παρ' αὐτοῦ λαμβάνετε ἀποδεικτικὸν τῆς παραλαβῆς.

Ἐν Αἰγίνῃ

τῆ 5 Ἰουνίου 1828

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Ἀνδρέας Γιαννίτζης

Ἰω. Γ. Γεννατᾶς

Α. Πετράκης

(νῶτον) Ἀρ. 517 Εἰσερχ. Οἰκονομίας

Ἀρ. 242 ἢ ἐπὶ τῆς Ὑγείας Ἐπιτροπὴ

Ἐνεργήθη διὰ τῆς ὑπ' ἀρ. 577

προσλήσεως πρὸς τὸν

Στ. Ψωμᾶν

ΓΑΚ, Οἰκον. φ. 4

8

Ἀρ. 37

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Πρὸς τὴν ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπὴν

Τὸ Ὑγειονομεῖον

Κατὰ τὸν παρελθόντα Ἰούνιον, ἢ ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπῆ εἶχε

παραδώσει εἰς τὸν Χατζῆ Κούταβον, ἐπιστάτην τότε ὄντα τοῦ Νοσοκομείου, ἑκατὸν ὀκάδες ρύζι, διὰ νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τοὺς ἐν τῷ Νοσοκομείῳ ἀσθενεῖς. Ἐξ αὐτοῦ τοῦ ρυζίου ἐξωδεύθησαν μόνον ὀκάδες τεσσαράκοντα ὀκτώ περι-
που κατὰ τὴν ὁποίαν ἐπαρουσίασεν εἰς τὸ Ὑγειονομεῖον σημείωσιν ὁ ἐπιστά-
της τοῦ Νοσοκομείου. Ἐμειναν δὲ ὀκάδες πενήτηκοντα δύο περιπου, αἵτινες
ἤδη σώζονται εἰς τὸ Ὑγειονομεῖον. Προσκαλεῖται λοιπὸν ἡ Ἐπιτροπὴ νὰ δι-
ορίσῃ νὰ παραλάβουν αὐτὴν τὴν ποσότητα ρυζίου.

Ἐν Αἰγίνῃ

τῆ 18 Σεπτεμβρίου
1828

Ὁ Ὑγειονόμος
Γ. Γλαράκης

(νῶτον) Ἄρ. 1678 Εἰσερχ. Οἰκονομίας

» 37 Ὑγειονομείου Αἰγίνης

Περὶ ρυζίου ὀκ. 52 - μένοντος

ἐκ τοῦ προδοθέντος διὰ τὸ Νοσοκομεῖον ὀκ. 100

ἢ ἀπάντησις ὑπ' ἀριθ. 1694

Ἄρ. 37

Πρὸς τὴν ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπὴν Ἐνταῦθα

Ἐκ τοῦ Ὑγειονομείου Αἰγίνης

ΓΑΚ, Οἰκονομίας φ. 9

9

Ἐξοχώτατε Κυβερνήτα!

Ὁ ὑποφαινόμενος εἶμαι Αἰνίτης τὴν πατρίδα καὶ ἀφιερωμένος ἀπ' ἀρ-
χῆς εἰς τὴν δούλευσιν τοῦ Ἔθνους καὶ τῆς Πατρίδος, καὶ διὰ νὰ μὴν τὴν
ἐνοχλῶ ἀποδεικτικὰ δὲν θέτω ὑπ' ὄψιν τῆς αὐτοῦ Ἐξοχότητος, ὡσὰν ὁποῦ ἡ
ἀφροσύσις μου ταύτη πασιδηλὸς οὖσα, διὰ τὸν ὑπὲρ Πατρίδος ζῆλόν μου,
ἐκδουλεύσεις μου καὶ προθυμίαν, εἶναι δὲ πολλὰ ὅσα καὶ αὐτὴν τὴν μερικω-
τέραν Πατρίδα μου τὴν Αἴνον ἔπαθεν ἀπὸ αὐτὸ τοῦτο. Δύο ἄλλα μου πλαῖα
καὶ ἡ κατάστασις μου ὅλη ἐδημεύθη, καὶ τὸ χειρότερον καὶ ἡ φαιμελιά μου
αὕτη εὐρίσκειται ὡς αἰχμάλωτος καὶ εἰς ἀθλιεστάτην κατάστασιν ἔνεκεν τῶν
ἐκδουλεύσεών μου. Κ' ἐγὼ ἀφ' ἑτέρου, εἰς κατάστασιν ἐπίσης ἀθλίαν, ὥστε
δὲν ἐξαρκῶ μήτε τὰ πρὸς τὸ ζῆν μου νὰ ἐξοικονομήσω, εἰς τοιαύτη καὶ ἀσυγ-
κρίτως ἀθλιωτέραν κατάστασιν διατεθειμένος ἄλλη ἐλπίς δὲν μοὶ ἀπολείπε-
ται μετὰ Θεόν, εἰμὴ ἡ προστασία καὶ τὸ ἔλεος τῆς Σῆς Ἐξοχότητος τοῦ Σε-
βαστοῦ καὶ Γενικοῦ Πατρὸς τῆς Ἑλλάδος, καθυποβάλλω ὑπ' ὄψιν τῆς τὰς
ἀνάγκας καὶ τὰς περιστάσεις μου εἰλικρινῶς καὶ ἐπικαλοῦμαι τὴν πατρικὴν
συμπάθειαν, ὥστε νὰ εὐδοκήσῃ πρὸς τὸ παρὸν νὰ δοθῇ καὶ εἰς ἐμὲ ἐν χρέος
ἀνάλογον εἰς δούλευσιν τῆς Πατρίδος μέσον τοῦ ὁποίου νὰ δυνηθῶ νὰ πα-
ρηγορήσω τὴν δυστυχίαν μου καὶ νὰ ἐκπληρώσω τὰ χρέη μου ἄξια τῆς ἀπ'
ἀρχῆς ἀφοσιώσεώς μου καὶ ἐξαιρέτως τῆς πρὸς τὴν Σ. Κυβέρνησιν εὐγνω-

μοσύνης μου διὰ πάντα. Καὶ ἐπειδὴ κατὰ δυστυχίαν εἶμαι ἀνολφάβητος καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὄλαι αἱ ἐθνικαὶ ὑπηρεσίαι χρειάζονται ἀνθρώπους πεπαιδευμένους, ἔχω συμβοηθὸν εἰς τὸ γράφειν τὸν ἀνεψιόν μου. Θυρέφω χρηστὰς ἐλπίδας ὅτι θέλω εἰσακουσθῆ, διὸ καὶ δὲν ἐκτείνομαι. Καὶ μὲ βαθύτατον σέβας ὑποσημειοῦμαι.

Τῆ 4 Φεβρ. 1829 ἐν Αἰγίνῃ

Ὁ ταπεινὸς πολίτης
Χ' Φραντζῆς Κούταβος

(νῶτον) 12077

Κατ' ἐπιταγὴν τῆς Α. Ε. τοῦ Κυβερνήτου, διευθύνεται πρὸς τὴν ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπὴν, διὰ νὰ ἔχη ὑπ' ὄψιν τὸν ἀναφερόμενον, καὶ νὰ τὸν μεταχειρισθῆ ἀναλόγως τῆς ἰκανότητός του.

Ἐν Αἰγίνῃ τὴν 15 Φεβρ. 1829

9387

Ὁ Γραμματεὺς τῆς Ἐπικρατείας
(Τ. Σ.) Ν. Σηλιάδης

Ἄρ. 4299 Εἰσερχ. Οἰκονομίας

Διωρίσθη φύλαξ εἰς τὸ Δασμοτελωνεῖον Αἰγίνης.

Τῆ 2 Μαρτίου 1829

ΓΑΚ, Οἰκονομίας φ. 25

10

Πρὸς τὴν Ἐντιμὸν Ἐπιτροπὴν τῆς Οἰκονομίας

Ὁ ὑπογεγραμμένος πρὸ τεσσάρων σχεδὸν μηνῶν ἔδωσα ἀναφορὰν εἰς τὸν Ἐξοχώτατον Κυβερνήτην καὶ ἐζήτησα νὰ μοὶ δοθῆ πόρος νὰ ἐξοικονομηθῶ, ὅπου ὑστεροῦμαι σήμερον καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐπιουσίου ἄρτου, ἢ ὅποια καὶ ἐστάλη πρὸς τὴν Οἰκονομίαν, ἄχρι τῆς ὥρας καμμία ἐξοικονόμησις δὲν μοὶ ἐδόθη. Ὅθεν καὶ αὐθις προστρέχω διὰ τῆς παρουσίας μου παρακαλῶν θερμῶς τὴν Ἐπιτρ. διὰ νὰ μοὶ χορηγήσῃ κανένα πόρον πρὸς ἐξοικονόμησίν μου.

Κύριοι! αἱ ἐνδουλεύσεις τὰς ὁποίας ἐπρόσφερα κατὰ χρέος εἰς τὴν Κοινὴν Πατρίδα τόσον τὰ πλοῖα μου καθὼς καὶ ἀπὸ ἄλλα συνεισέφερα καὶ ἐδούλευσα συμποσούμενα εἰς περίπου τῶν δέκα χιλιάδων διστήλων, ὡς τὰ ἀνά χειρὰς μου ἀποδεικτικὰ μὲ ἐνθαρρύνουν, ὅτι ἡ Ἐντιμος αὕτη Ἐπιτροπὴ δὲν θέλει μὲ ἀδικήσει, ἀλλὰ τοῦλάχιστον θέλει μὲ συγκατατάξει, εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν τόσων πολιτῶν καθημερινῶς πέμπει εἰς δουλεύσεις τῆς Πατρίδος.

Μὲ βαθύτατον σέβας ὑποσημειοῦμαι

Ἐν Αἰγίνῃ τῆ 17 Ἰουλίου 1829

Ὁ Εὐπειθὴς Πολίτης
Χατζῆ Φραντζῆς Κούταβος

(Νῶτον) Ἄρ. 7754 Εἰσερχ. Οἰκ.

X'' Φραντζῆς Κούταβος

Ἐδιωρίσθη πρὸ καιροῦ

ΓΑΚ, Οἰκ. φ. 49

11

Πρὸς τὴν ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπὴν

Ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη γνωρίσασα καλῶς τὰς πρὸς τὴν φίλην πατρίδα θι-
οίας καὶ ἐκδουλεύσεις μου, μ' ἠξίωσε διὰ ὑποεπιστάτην τῶν ἀλκῶν τῶν Με-
γάρων. Ὅσον μὲν διὰ τοῦτο τῆς εἶμαι εὐχάριστος τὰ μέγιστα, διὰ δὲ τὴν
προσδιορισθέντα δι' ἐμὲ μισθὸν εὐρίσκομαι περιλυπος, ὅστις ὄχι μονάχα ὅτι
δὲν εἶναι ἀνάλογος τῶν κόπων μου, ἀλλ' οὔτε διὰ τὰ ἔξοδά μου ἔξαρκεῖ.

Ἄς γνωρίσῃ δὲ ἡ ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας ὅτι τὰ ὁποῖα εἶμαι ἐπιφορτισμένος
χρῆθ' ἐκτελῶνται μετ' ὀλίγους κόπους, ἀλλ' οὔτε καθήμενος δύναται νὰ
τὰ ἐνεργήσῃ. Τὸ νὰ ἐκθέσω ταῦτα κρίνω περιττὸν νὰ ἐπασχολήσω τὴν ἐπὶ
τῆς Οἰκονομίας, ἀρκεῖ μόνον νὰ ἐξετάσῃ μίαν ἀπὸ τὰς ἐνταῦθα εὐρισκομέ-
νας ἀρχάς, αἵτινες εἰσὶν αὐτόπται τοῦ πράγματος.

Τούτου ἕνεκα λοιπὸν παρακαλῶ ν' ἀποφασίσῃ καὶ δι' ἐμὲ τὸν ὑπὲρ
πατρίδος δυστυχήσαντα ἀνάλογον μισθὸν τῶν κόπων μου καὶ ἅς μὴν ἀμφι-
βάλλῃ ὅτι δὲν ὠφελεῖται καὶ τὸ Ἔθν. Ταμεῖον ὀλίγον εἰς τὰ ἀσκαρδαμυκτὶ ἐκ-
τελοῦντα παρ' ἐμοῦ χρῆθ' μου. Μένω εὐελπὶς εἰς τὴν δικαίαν αἰτησίαν μου.

Τῆ 11 Αὐγούστου 1829 Τεῖχος Μεγάρων

Ὁ ὑποεπιστάτης τῆς Ἀλυκῆς τῶν Μεγάρων

Χατζῆ Φραντζῆς Κούταβος

(νῶτον)

Ἄρ. 8530 Εἰσ. Οἰκ.

Ἐποεπιστάτης Ἀλυκῆς Μεγάρων

Ἐθεωρήθη ἠδὲξήθη ὁ μισθός του γρόσια 140.

ΓΑΚ, Οἰκ. φ. 54

12

Ἄρ. 724

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Ὁ Πρωσορ. Διοικητὴς Ἐλευσ. καὶ Μεγαρίδος

Πρὸς τὴν ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπὴν

Ὁ Κ. Χ. Φραντζῆς Κούταβος μοὶ διεύθυνε τὴν ἐσώκλειστον ἀναφορὰν,
καὶ ἐπειδὴ τὸ περιεχόμενον ζήτημά του ἀνήκει εἰς τὴν ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας,
τῆς διευθύνεται. Μένει δὲ εἰς τὸ Διοικητήριον νὰ βεβαιώσῃ ὅτι ὁ διαληφθεὶς

Κούταβος ἐδείχθη ἐπιμελής ἀκούραστος καὶ πιστὸς εἰς τὰ ὅποια ἐδιωρίσθη
χρὴ παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης.

Ἐν Φανερωμένῃ τῇ 26 Αὐγούστου 1829

Ὁ Πρὸς. Διοικητῆς

Α. Πετράκης

(Τ. Σ.)

Ὁ Γραμματεὺς

Δ. Καλλιφρονᾶς

(νῶτον)

Ἄρ. 8797 Εἰσ. Οἰκ.

724 Πρὸσωρ. Διοικητῆς Ἐλευσίνος καὶ Μεγαρίδος

Ἐνεκρίθη αὐξήσις τοῦ μισθοῦ τοῦ Κούταβου προλαβόντως. Ἐθεωρήθη.
ΓΑΚ, Οἰκ. φ. 56

13

Πρὸς τὸ Διοικητήριον Ἐλευσίνος καὶ Μεγαρίδος

Ἀπὸ τὰς 10 τοῦ ἐνεστῶτος ἀνέφερον πρὸς τὴν ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπὴν ὅτι ὅσον μὲν μετὰ τὸ ὅποιον μ' ἐτίμησαν ὑπουργήμα διὰ ὑποεπιστάτην τῶν Ἀλυκῶν τῆς Μεγαρίδος, τῆς εἶμαι εὐγνώμων, διὰ δὲ τὸν προσδιορισθέντα μηνιαῖον μισθὸν μου εὐρίσκομαι περίλυπος.

Ἐπειδὴ λοιπὸν καὶ μέχρι σήμερον δὲν ἠξιώθη ἀπαντήσεώς της, ἔκρινά να χρὴς μου νὰ ἀναφερθῶ καὶ εἰς τὸ Διοικητήριον τοῦτο, πρῶτον νὰ εἶπω ὅτι οἱ κόποι μου καὶ οἱ ἀγῶνές μου εἶναι ἀσυγκρίτως πολλὰ περισσότεροι τοῦ τοσούτου μισθοῦ, καὶ δεῦτερον, ὡς δὲν λανθάνει καὶ τὸ ἴδιον τοῦτο Διοικητήριον εἰς τὰ μεθ' ὅλην τὴν ἀκρίβειαν ἐκτελοῦντα χρὴ μου δὲν ὠφελείται ὀλίγον τὸ Ταμεῖον, τρίτον δὲ νὰ εἰδοποιήσῃ εἰς τὴν Ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας μ' ὄντινα τρόπον ἐγκρίνει, ὡς ἀνόπτῃς τούτων ὄλων.

Μένω μ' ὄλον τὸ Σέβας

Τῇ 19 Αὐγούστου 1829 Τεῖχος Μεγάρων

Ὁ εὐπειθὴς Πολίτης

Χατζῆ Φραντζῆς Κούταβος

(νῶτον) Οἰκον. 8797

ΓΑΚ, Οἰκ. φ. 56

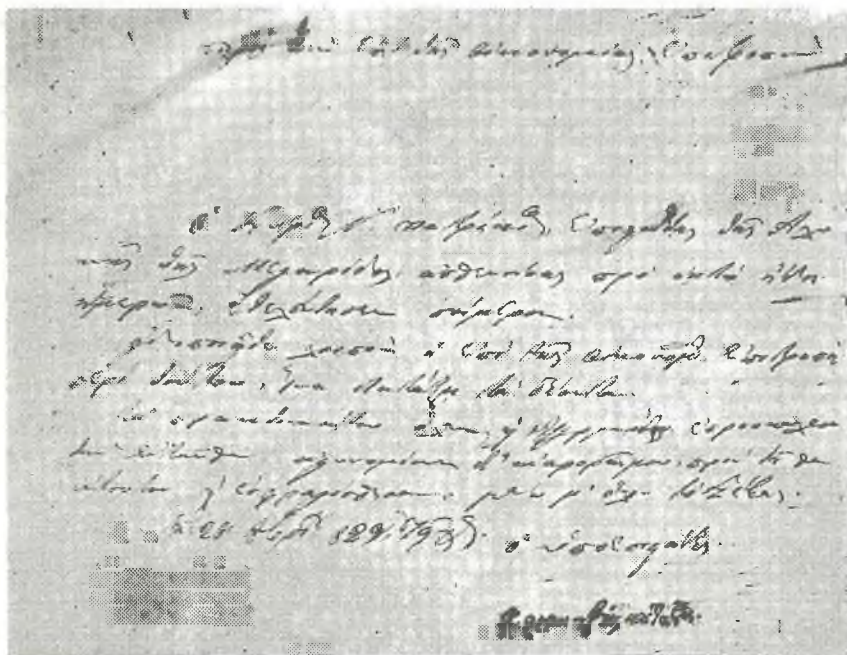
14

Πρὸς τὴν Ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπὴν

Ὁ Κύριος Ν. Πατρίκιος, Ἐπιστάτης τῆς Ἀλυκῆς τῆς Μεγαρίδος, ἀσθενήσας πρὸ ὀκτῶ ἡμερῶν, ἐτελεύτησε σήμερον.

Εἰδοποιεῖται λοιπὸν ἡ Ἐπι τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπὴ περὶ τούτου, ἵνα διατάξῃ τὰ δέοντα.

Τὰ πρακτικά του ὄλα καὶ λογ)σμοὶ του ἐπροσκάλεσα τὴν ἐνταῦθα Ἄ-

Φωτοτυπία τοῦ ὑπ' ἀριθ. 14 ἐγγράφου τοῦ Χατζῆ Φραντζῆ Κουτάβου.

σττυνομίαν δι' ἀναφορᾶς μου, πρὶν τοῦ θανάτου του καὶ ἐσφραγίσθησαν. Μένω μ' ὄλον τὸ Σέβας.

Τῆ 20 Ὀκτωβρίου 829 Τεῖχος

Ὁ ὑποεπιστάτης
X'' Φραντζῆς Κούταβος

(νῶτον) Ἄρ. 10115 Εἰσερχ. Οἶκον.

X'' Φραντζῆς Κούταβος

Πρὸς τὸν ἴδιον Ἄρ. 9603

πρὸς τὴν Ἀστυνομίαν Μεγαρίδος ἀρ. 9604

πρὸς τὴν Ἀστυνομίαν Ἰδίας 9605

Τῆ 21 Ὀκτ. 1829 Αἴγινα

ΓΑΚ, Οἶκ. φ. 68

15

Πρὸς τὴν ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπὴν.

Ἀπὸ τὴν πρὸς τὸν δασιοτελώνην τοῦτον διαταγὴν τῆς Οἰκονομίας πληροφοροῦμαι, τὸν ὁποῖον προσδιορισμὸν κάμει, ἀπαγορεύουσα τὸν εἰς τὰς ἐπὶ τοῦ ἄλατος ἐργασίας ὑπηρετήν, προσδιορίζουσα μόνος ἐγὼ μόνον.

Εἶδοποιεῖται ὅμως, ὅτι μόνος ἐγὼ μόνον, εἶναι δύσκολον καὶ ἀνυπόφορον, καὶ ἀδύνατον νὰ ἐκτελῶ ὅλα, εἰς τὸ νὰ ζυγίξω, νὰ παραδίδω, καὶ νὰ κινουῦμαι εἰς τὰς χρείας μέσα καὶ ἔξω, ἀπέχων μακρὰν τοῦ χωρίου περιήπου τοῦ ἐνὸς κουάρτου, νὰ φυλάττω δὲ καὶ ἐνταυτῶ, κάθε ἐνδεχομένην κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν ὑποψίαν, μάλιστα δὲ σήμερον, ἀπὸ τὴν τοσαύτην συρροὴν τῶν στρατευμάτων.

Ἄς γνωρίσῃ ὅμως, ὅτι ὁ μηνιαῖος μισθὸς τοῦ ὑπηρετοῦ, ἀποβλέπει διὰ ὠφέλειαν μᾶλλον τοῦ ταμείου, καὶ ὄχι ζημίαν· διὰ τοῦτο λοιπὸν μένει εἰς τὴν κρίσιν τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης, νὰ ἐκθέσῃ τὰ διαλαμβανόμενα ὑπ' ὄψιν της, καὶ νὰ διατάξῃ τὰ δέοντα.

1829 20 Νοεμβρίου

Τεῖχος Μεγάρων

Μένω μὲ ὄλον τὸ Σέβας ὁ πολίτης

X' Φραντζῆς Κούταβος
(Νῶτον) Ἀρ. 10797 Εἰσερχ. Οἰκ.

X'' Φρ. Κούταβος

Ἐθεωρήθη

ΓΑΚ, Οἰκ. φ. 74

16

Πρὸς τὴν ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπὴν!

Ἄχρι τοῦδε ἐδούλευσα εἰς τὸ ὁποῖον χρέος μὲ ἐνέκρινεν ἡ ἐπιτροπὴ αὐτή, μ' ὄλην τὴν ἀπαιτουμένην εἰς αὐτὸ ἀκρίβειαν ὡς ἐδυνήθην.

Παρακαλεῖται ὅμως νὰ μὲ συγχωρήσῃ εἰς τὸ ἐξῆς νὰ μὲ δώσῃ τὴν ἄδειαν νὰ ἀναχωρήσω ἀπὸ τὸ χρέος μου διότι πλέον δὲν μὲ συγχωροῦν αἱ οὐκίαι καὶ ὑποθέσεις μου διὰ νὰ μείνω πλέον περισσότερον καιρὸν, καὶ ἡ ἐπιτροπὴ δύναται ἀμέσως νὰ διορίσῃ ἕτερον ἐξ αὐτοῦ ἰδιόν της. Ἐῤῥελπισ ὦν ὅτι δὲν θὰ ἀποτύχω τοῦ ζητήματός μου μένω εὐσεβάστως.

Τεῖχος

τῆ 6 Δεκεμβρίου 1829
(Νῶτον)

Ἀρ. 11114 Εἰσερχ. Οἰκονομίας

X'' Φραντζῆς Κούταβος

πρὸς τὸν ἴδιον ἀρ. 10173

τῆ 9 Δεκεμβρίου 1829 Αἴγινα

ΓΑΚ, Οἰκ. φ. 76

Ὁ εὐπειθὴς Πολίτης

X' Φραντζῆς Κούταβος

2. ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ ΚΟΥΤΑΒΟΣ

(Παραλειπόμενα)

Συμπληρωματικῶς πρὸς ὅσα ἐγράψαμεν εἰς τὸ Α' Μέρος τοῦ παρόντος¹ περὶ τοῦ Μαργαρίτου Κουτάβου, παρέχομεν τὰς περαιτέρω νέας πληροφορίας ἐξ ἀνευρεθέντων, κατὰ τὴν συνεχιζομένην ἔρευναν, νέων ἐγγράφων.

Τὴν 5 Ἰουλίου 1821 ὁ Δημήτριος Ὑψηλάντης γράφει² ἐκ τοῦ στρατοπέδου τῶν Τρικόρφων πρὸ τῆς Τριπόλεως πρὸς τὸν Δημήτριον Θέμελιν. ἐπιφορτισθέντα τὴν ὁργάνωσιν τῶν Νήσων τοῦ Αἰγαίου, εἰς Πάτμον, πρὸς τὸν ὁποῖον ἀποστέλλει δύο ἀντιπροσώπους του, ἵνα παραλάβουν παρ' αὐτοῦ ὅσα χρήματα ἢ εἶδη ἔστειλαν ἐξ Αἰγύπτου ὁ Κυριακὸς Τασσίκας καὶ οἱ ὀδελφοὶ Τασίτζα πρὸς βοήθειαν τοῦ γένους. Διατάσσει ἐπίσης αὐτὸν ὅπως εἰς τὸ καράβι, εἰς τὸ ὁποῖον εὐρίσκεται περιοδεύων, δεχθῆ ὡς καπετάνιον τὸν Μαργαρίτην Χατζῆ Φραντζῆ Κούταβον Αἰνίτην, ὅστις ὀρίζει τὸ ἐν τέταρτον ὡς μερίδιόν του, προσφέρεται ἵνα ὑπηρετήσῃ τὸ ἔθνος καὶ ἦτο καὶ πρότερον καπετάνιος αὐτοῦ, ἀφοῦ δὲ τελειώσῃ τὴν περιήγησιν, φέρῃ τὸ καράβι εἰς Κалаμάταν.

Τὴν 17 Νοεμβρίου 1821 ὁ Μαργαρ. Κούταβος βεβαιοῖ³ ἐν Πάτμῳ ἐνώπιον μαρτύρων ὅτι παρέλαβεν ἀπὸ τὴν διοίκησιν τῆς Πάτμου τὸ πλοῖόν του βριγαντίνον Ἀλκιβιάδης τὸ ὁποῖον ὁ κύρ Ἀντώνιος Πελοπίδης ἀρρεστώρησεν (= ἐκράτησεν) εἰς τὸν λιμένα τῆς Πάτμου διὰ λογαριασμὸν τοῦ γένους· εἶτα ἐνεφάνη προπριετάριος (= ἰδιοκτῆτης) ὁ κύρ Δημήτριος Θέμελης, ὅστις καὶ ἀπεκατέστησε καπιτάνον τὸν Παγκώσταν».

Τὴν 3 Μαΐου 1823 ὁ Ἀντώνιος Πελοπίδης καὶ ὁ Κυριακὸς Τασσίκας γράφουν⁴ ἐκ Τριπολιτζᾶς πρὸς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Ἀστυνομίας, κατηγοροῦντες τὸν Μαργ. Κούταβον, ὅτι, ἐνῶ τὸ ἐθνικὸν πλοῖον ἐδόθη εἰς αὐτὸν διὰ διαταγῆς τοῦ Ἀρείου Πάγου ἵνα φυλάττῃ τὴν πολιορκίαν τοῦ Ἐυβρίου, οὐ-

1. Κω ν. Ἀ θ. Δ ι α μ ἄ ν τ η, Θράκες ἀγωνιστὰι κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1821. Μέρος Α'. Ἀρχεῖον Θωρακικοῦ Γλωσσικοῦ καὶ Λαογραφικοῦ Θησαυροῦ, τόμος 27 (1962) σελ. 25 - 128.

2. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 1.

3. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 2.

4. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 3.

τος μετεχειρίζετο τοῦτο δι' ἰδίου σκοπούς. Νῦν δέ, ἀπειθῶν καὶ ἠνομιέως μετὰ τῶν ἀντιπάλων τῆς Διοικήσεως, ἐγκατέλειπε τὸ πλοῖον εἰς τὸν λιμένα τοῦ Πειραιῶς εἰς κακὴν κατάστασιν, ὁ ἴδιος δὲ εὐρίσκεται εἰς Τρίπολιν καὶ δὲν πρέπει νὰ τὸν ἀφήσουν νὰ μεταβῇ ἵνα παραλάβῃ τὸ καράβι, διότι θὰ τὸ μεταχειρισθῇ δι' ἴδιον συμφέρον.

Ἀπολογούμενος καὶ ἀνασκευάζων τὰς κατηγορίας ταύτας ὁ Μαργ. Κούταβος γράφει¹ τὴν 4 Μαΐου 1823 ἐκ Τριπολιτζᾶς πρὸς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Ἀστυνομίας πῶς ἀκριβῶς ἔχει ἡ κατάστασις.

Τὴν 12 Ἰουνίου 1823 τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα διατάσσει² τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Οἰκονομίας νὰ διαταχθῶσιν οἱ Ἐπαρχοὶ Ἀθηνῶν, Καρύστου καὶ Ξηροχωρίου νὰ μετρήσουν εἰς τὸν Μαργ. Κούταβον γρόσια τέσσαρας χιλιάδας.

Τὴν 5 Ἰουλίου 1823 οἱ Πρόκριτοι τῆς Πάτμου γράφουν³ πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομίας περὶ τῆς διαφορᾶς τῶν Κυριῶν Α. Πελοπίδη καὶ Κυριακοῦ Τασσίκα μετὰ τοῦ Μαργ. Κουτάβου.

Τὴν 7 Ἰουλίου 1824 τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Οἰκονομίας διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 326 ἐγγράφου του δηλοποιεῖ⁴, ὅτι χρεωστοῦνται ἀπὸ τὸ Ἐθνικὸν Ταμεῖον πρὸς τὸν Μαργ. Κούταβον πρὸς ἐξόφλησιν τῶν ἐξόδων καὶ μισθῶν τῶν ναυτῶν του εἰς διαφόρους ἐκστρατείας γρόσια 36797⁵, τὰ ὁποῖα θὰ πληρωθοῦν εἰς αὐτόν, ὅταν εὐπορήσῃ τὸ Ταμεῖον. Τὴν 22 Ἰανουαρίου 1825 τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Ἀστυνομίας διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 212 ἐγγράφου του διατάσσει⁶, ὅπως ἐμποδισθῇ ἡ ἀναχώρησις τοῦ Μαργ. Κουτάβου ἐκ Ναυπλίου, μέχρις ὅτου τακτοποιηθῇ ἡ διαφορὰ του μετὰ τὸν Γεώργ. Χατζῆ Ἀθανάση Κυδωνιέα, ὅστις ἔχει νὰ λάβῃ παρ' αὐτοῦ γρόσια 700.

Τὴν 26 Ἰανουαρίου 1825 τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Ἀστυνομίας διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 225 ἐγγράφου του⁷ διορίζει Ἐπιτροπὴν ἐκ τῶν Στεφ. Γαλάτη, Κυριακοῦ Τασσίκα καὶ Ἰω. Βιζούλα, εἰς τὴν ὁποῖαν ἀναθέτει τὴν κρίσιν τῆς διαφορᾶς μεταξὺ Μαργ. Κουτάβου καὶ Γεωργ. Ἀθανασίου Κυδωνιέως.

Εἰς τὴν ἀπὸ 10 Μαρτίου 1825 ἀναφορὰν του⁷ πρὸς τὸ Ἐκτελεστικὸν ὁ Μαργ. Κούταβος ἀναφέρει ὅτι τοὺς τετραετεῖς ἀγῶνάς του ἀνεγνώρισε καὶ τὸ Βουλευτικὸν Σῶμα, πλὴν μέχρις ἐκείνης τῆς ἡμέρας οὐδεμία βοήθεια ἐδόθη εἰς αὐτόν.

1. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 4.
2. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 11α τοῦ Γιάννη Καραβέλα.
3. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 5.
4. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 6.
5. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 7.
6. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 8.
7. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 9.

Ὅμοίαν ἀναφορὰν γράφει τὴν 18 Μαρτίου 1825 καὶ πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Οἰκονομίας¹, τὸ δὲ Ὑπουργεῖον τοῦτο τὴν 6 Ἀπριλίου 1825 διαδιδάξει ταύτην πρὸς τὸ Ἐκτελεστικὸν ἵνα διατάξῃ τὰ δέοντα².

Τὴν 7 Ἰουνίου 1825 τὸ Ὑπουργεῖον τοῦ Πολέμου διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 7863 ἐγγράφου του³ διατάσσει τὸν Μαργ. Κούταβον, Φροντιστὴν τοῦ Στρατοπέδου τῶν Ἀθηνῶν, ἵνα μεταβῇ εἰς Λουτράκι διὰ νὰ λάβῃ ἀπὸ τὴν ἐκεῖ Ἐπιτροπὴν τῆς Ἀνατολ. Ἑλλάδος γρόσια 1000 πρὸς ἐξοικονόμησιν τῶν ἀναγκῶν τοῦ Φροντιστηρίου.

Ἐπίσης τὴν 7-6-1825 τὸ Ὑπουργεῖον τοῦ Πολέμου διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 7882 ἐγγράφου του⁴ πληροφορεῖ τὴν ἐν Λουτρακίῳ Ἐπιτροπὴν ὅτι ὁ Μαργ. Κούταβος διαρίσθη Γενικὸς Φροντιστὴς τοῦ Στρατοπέδου τῶν Ἀθηνῶν καὶ διατάσσει αὐτὴν νὰ χορηγῇ εἰς τοῦτον τὰ ἀπαραίτητα εἰς τὸ στρατόπεδον.

Τὴν 22 Ἰουνίου 1825 ὁ Μαργ. Κούταβος, Φροντιστὴς τῶν Ἀθηνῶν, γράφει⁵ πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τοῦ Πολέμου ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Ναύπλιον καὶ παρέχει πολλὰς πληροφορίας περὶ τοῦ Φροντιστηρίου Ἀθηνῶν.

Τὴν 26 Ἰουνίου 1825 τὸ Ὑπουργεῖον τοῦ Πολέμου διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 8610 ἐγγράφου του⁶ πρὸς τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα ἐγκλείει γράμματα τοῦ Φροντιστοῦ Ἀθηνῶν Μ. Κουτάβου τῆς 22-6-1825 καὶ τῶν Δημογερόντων Ἀθηνῶν τῆς 23-6-1825 περὶ τῆς ἀνεπαρκείας τῶν ζωοτροφῶν τοῦ Φροντιστ. Ἀθην. καὶ τῆς ἀνάγκης μεταθέσεως τοῦ στρατηγοῦ Βάσσου εἰς ἄλλο μέρος.

Τὴν 3 Ἰουλίου 1825 ὁ Μαργ. Κούταβος, Φροντιστὴς Ἀθηνῶν, γράφει⁷ ἐξ Ἀθηνῶν πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τοῦ Πολέμου εἰς Ναύπλιον περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ Φροντιστηρίου Ἀθηνῶν.

Τὴν 17ην Ἰουλίου 1825 ὁ Μ. Κούταβος, Φροντιστὴς Ἀθηνῶν, γράφει⁸ ἐξ Ἀθηνῶν πρὸς τὸ Ὑπ. Πολέμου περὶ τῶν ἀναγκῶν τοῦ Φροντ(η)ρίου.

Τὴν 29 Ἰουλίου 1825 ὁ Μ. Κούταβος ὡς Φροντιστὴς Ἀθηνῶν ὑποβάλλει λογαριασμὸν⁹ χρεωπιστωτικὸν τοῦ Στρατηγοῦ Καπζικογιάννη, τοῦ Στρατηγοῦ Βάσσου Μαυροβουνιάτου, τοῦ Στρατηγοῦ Γερασίμου Φωκᾶ καὶ τοῦ τζελέπικου (= φόρου αἰγοπροβάτων).

-
1. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 10.
 2. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 11.
 3. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 12.
 4. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 13.
 5. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 14.
 6. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 15.
 7. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 16.
 8. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 17.
 9. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 18.

Τὴν 30 Ἰουλίου 1825 ὁ Μ. Κούταβος γράφει¹ πρὸς τὸ Ἐπιτελεστικὸν τοῦ Πολέμου περὶ τῆς λειτουργίας τοῦ Φροντιστηρίου.

Τὴν 30 Ἰουλίου 1825 ὁ Μ. Κούταβος γράφει² πάλιν πρὸς τὸ Ἐπιτελεστικὸν τοῦ Πολέμου περὶ τοῦ Φροντιστηρίου.

Τὴν 3 Αὐγούστου 1825 γράφουν³ ἕξ Ἀθηναίων πρὸς τὸν Φροντιστὴν τῶν Ἀθηναίων οἱ Ἐνοικιασταὶ τῶν Ἐφετινῶν Προσόδων τῶν Ἀθηναίων.

Τὴν 6 Αὐγ. 1825 γράφουν⁴ ἀπὸ τὸ Στρατόπεδον τοῦ Στρατηγοῦ Κατζίκογιάννη πρὸς τὸν Φροντιστὴν οἱ στρατιῶται, παραπονούμενοι ὅτι τοὺς δίδει ἄριστον ἀπὸ καλαμπόκι ἀντὶ σίτου καὶ ἐκποξεύουν κατ' αὐτοῦ ἀπειλάς.

Τὴν 10 Αὐγ. 1825 ὁ Φροντιστὴς Μ. Κούταβος γράφει⁵ πρὸς τὸ Ἐπιτελεστικὸν περὶ τοῦ Φροντιστηρίου.

Τὴν 16 Αὐγ. 1825 γράφει⁶ ὁ ἴδιος πρὸς τὸ Ἐπιτελεστικὸν Πολέμου περὶ τοῦ Φροντιστηρίου.

Εἰς τὴν ἀπὸ 2 Σεβρίου 1825 ἀναφορὰν τοῦ⁷ πρὸς τὸ Ἐκτελεστικὸν ὁ Μ. Κούταβος ἀναφέρει τὰς ὑπηρεσίας του καὶ ζητεῖ βοήθειαν εἴτε ἀπὸ τὰς ἐθν. προσόδους εἴτε ἀπὸ τὰς ἐκποιήσεις.

Τὴν 5 Σεβρίου 1825 τὸ Ἐπιτελεστικὸν τῆς Οἰκονομίας εἰσηγεῖται⁸ πρὸς τὸ Ἐκτελεστικὸν ἵνα χορηγήσῃ εἰς τὸν Μαργ. Κούταβον, ἀντὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 326 τῆς 26-7-1824 ἀποδεικτικῆς τοῦ Ἐπιτελεστικοῦ τῆς Οἰκονομίας διὰ γρόσια 36797⁹, ἕτερον ἀποδεικτικόν, διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ λάβῃ τὰ ὀφειλόμενα, ἐκ τῶν ἐθνικῶν προσόδων. Τὸ Ἐκτελεστικὸν ἐγκρίνει τοῦτο διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 11815 διαταγῆς τοῦ⁹ καὶ διὰ τοῦ Ἐπιτελεστικοῦ Οἰκονομίας δίδεται ἡ σχετικὴ διαταγὴ πρὸς τὸ Ἐθν. Ταμεῖον.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν γράφει¹⁰ τὴν 7 Σεβρίου 1825 πρὸς τὸ Ἐπιτελεστικὸν τῆς Οἰκονομίας καὶ διατάσσει νὰ πληρωθοῦν εἰς τὸν Μαργ. Κούταβον ἐκ τῶν ἐθνικῶν προσόδων τὰ ὀφειλόμενα γρόσια 36797.

Τὸ δὲ Ἐπιτελεστικὸν τοῦ Πολέμου γράφει¹¹ τὴν 6 Νοβρίου 1825 πρὸς τὸ Ἐπιτελεστικὸν τῆς Οἰκονομίας ἵνα διατάξῃ τοὺς Ἐνοικιαστὰς Ἀθηναίων νὰ δώσουν εἰς τὸν Μ. Κούταβον, Φροντιστὴν Ἀθηναίων, δύο χιλιάδας κοιλὰ κριθάρια πρὸς οἰκονόμησιν τοῦ Ἰππικοῦ.

1. Ἐγγράφον ὑπ' ἀριθ. 19.
2. Ἐγγράφον ὑπ' ἀριθ. 20.
3. Ἐγγράφον ὑπ' ἀριθ. 21.
4. Ἐγγράφον ὑπ' ἀριθ. 22.
5. Ἐγγράφον ὑπ' ἀριθ. 23.
6. Ἐγγράφον ὑπ' ἀριθ. 24.
7. Ἐγγράφον ὑπ' ἀριθ. 25.
8. Ἐγγράφον ὑπ' ἀριθ. 26.
9. Ἐγγράφον ὑπ' ἀριθ. 27.
10. Ἐγγράφον ὑπ' ἀριθ. 27.
11. Ἐγγράφον ὑπ' ἀριθ. 28.

Τὴν 16 Φεβρ. 1826 τὸ Ὑπουργεῖον τοῦ Πολέμου γράφει ἡ ὑπ' ἀριθ. 15123 ἔγγραφον πρὸς τὸν Μ. Κούταβον διατάττον αὐτὸν ὅπως δίδῃ ἡμερησίως εἰς τὸν πεζὸν Νικόλαον Ἀθηναῖον ἀνὰ 4 ταῖνα ἢ ἀνὰ 2 δοκάδας ἀλεύρου.

Τὴν 13 Μαΐου 1826 ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς Ἀνατολικῆς Ἑλλάδος δηλοποιεῖ ὅτι ὀφείλονται εἰς τὸν Φροντιστὴν Ἀθηνῶν Μ. Κούταβον γρόσια 800 ἐκπεσθέντα ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 463 ἀποδεικτικοῦ τῆς Ἐπιτροπῆς, τὰ ὁποῖα θέλουν πληρωθῆν ἐκ τῶν ἐνοικίων τῶν Ἐθνικῶν Μύλων, Ἐλαιοδένδρων, Κήπων καὶ Ἐργαστηρίων.

Τὴν 1 Ἰουνίου 1827 ὁ Μ. Κούταβος γράφει ἡ ἐκ Πόρου πρὸς τὴν Διοίκησιν περὶ τῶν ὡς ἄνω 800 γροσίων, καὶ παρακαλεῖ ἐπειδὴ δὲν ἐπληρώθησαν ἐκ τῶν ἐνοικίων, νὰ πληρωθοῦν ἀπὸ τινος δασμοῦ ἢ ἐκ τοῦ Ὑγειονομείου Σύρας ὅπου μεταβαίνει. Ἡ Ἀντικυβερν. Ἐπιτροπὴ ἐγκρίνει νὰ πληρωθοῦν ταῦτα ἐκ τοῦ Ὑγειονομείου Σύρας.

Τὴν 4 Ὀκτ. 1827 ἡ Ἀντικυβερν. Ἐπιτροπὴ διατάσσει ἡ τὴν Γραμματεῖαν τῆς Οἰκονομίας νὰ δώσῃ εἰς τὸν Μ. Κούταβον 100 ζευγάρια τζουβάλια διὰ τὸ Στρατόπεδον Εὐρύπου, ὅπου εἶναι ὁ Στρατηγὸς Νικ. Κριεζιότης.

Τὴν 3 Νοεμβρ. 1827 ἡ ἐπὶ τῶν Λογαριασμῶν Λογιστικὴ Ἐπιτροπὴ ὀμιλεῖ ἡ περὶ ὑποθέσεως τοῦ Μ. Κούταβου, τῆς ὁποίας δὲν εὐρέθησαν στοιχεῖα.

Τὴν 2 Δεκ. 1827 ἡ Ἀντικυβερν. Ἐπιτροπὴ διατάσσει ἡ τὴν ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Γραμματεῖαν ὅπως διατάξῃ τὸν Δρόσον Μανσόλαν, Ἐπιστάτην τῶν Δασμῶν τῆς Σύρας, νὰ ναυλώσῃ πλοῖον καὶ ἀναθέσῃ εἰς τὸν Μαργ. Κούταβον νὰ μεταφέρῃ εἰς τὸ Στρατόπεδον τῶν Τρικέρων 20 χιλιάδας δοκάδας ἀλεύρι καὶ 20 δεσμίδας χάρτου.

Τὴν 13 Μαρτίου 1828 ἐν Αἰγίνῃ ἐπαρουσιάσθησαν εἰς τὴν Δημόσιον Νοταρίαν ἡ τῆς Νήσου οἱ πολῖται Μιχαὴλ Διαμαντόπουλος, Κώστας Μανιός, Μαργαρίτης Κούταβος καὶ Χατζῆ Ἰλιάς Ἰωάννου, οἵτινες ὁμολόγησαν ὅτι ὁ μὲν Μιχαὴλ Διαμαντόπουλος πωλεῖ τὰς προσόδους τοῦ δεκάτου καὶ τελωνείου τῆς νήσου Σύμης, τὰ ὁποῖα εἶχεν ἀγοράσει ἐπὶ δημοπρασίας ἀντὶ γροσίων διατὼ χιλιάδων ἑκατὸν· οἱ δὲ Κώστας Μανιός, Μαργαρίτης Κούταβος καὶ Χατζῆ Ἰλιάς Ἰωάννου, ὅτι ἐδέχθησαν τὴν ἀγορὰν τούτων καὶ ἐπλήρωσαν τὰ γρόσια 8100.

Ἀπὸ 20 Ἀπριλίου τοῦ 1829 μέχρι 9 Ἰανουαρ. 1830 ὁ Μ. Κούταβος ἐμ-

1. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 29.
2. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 30.
3. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 31.
4. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 32.
5. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 33.
6. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 34.
7. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 35.

φρανίζεται ἐπιφορτισμένος μὲ νέα καθήκοντα ὡς Μέλος τῆς Ἐπι τῶν Προσόδων τῆς Μεγαρίδος Ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐκ τοῦ Α. Πετράκη, τοῦ Μ. Κουτάβου καὶ τοῦ Ἀ. Οἰκονόμου, ἔνθα, πλήρης ζωτικότητος καὶ εἰς ἄκρον τυπικὸς καὶ ἱκανὸς ὅπως εἶναι, προσφέρει πολυτίμους ὑπηρεσίας.

Τοῦ Κεφαλαίου τούτου σώζεται ὁλόκληρον τὸ Ἀρχεῖον, ἐκ τῶν πολλῶν δὲ ἐγγράφων αὐτοῦ δημοσιεύομεν τὰ σπουδαιότερα¹.

Εἰς πωλητήριον ἐγγραφον² τῆς 18 Ἰουλίου 1830 ἐν Χαλκίδι ὁ Μ. Κούταβος ὑπογράφεται ὡς μάρτυς.

Ε Γ Γ Ρ Α Φ Α

1

Φιλογενέστατε Κύριε Δημήτριε Θέμελη.

Στέλλω τοὺς φέροντας τὸ παρὸν μου δύο φιλογενεστάτους καὶ πιστοτάτους μὲ πληρεξουσιότητα νὰ ζητήσωσι λογαριασμὸν καὶ νὰ παραλάβωσιν ἢ εἰς χρήματα ἢ εἰς πράγματα τὰ κατὰ διαφόρους καιροὺς σταλθέντα πρὸς βοήθειαν τοῦ γένους ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον διὰ χειρὸς τοῦ Κυριάκη Γασσίκου καὶ ἀδελφοῦ Τσιτίτζα. Ἐπειδὴ δὲ καὶ τὸ καράβι εἰς τὸ ὁποῖον εὐρίσκεται εἶναι ἀφιέρωμα τοῦ γένους, καὶ τὸ ἐκυβερνοῦσεν ἐξ ἀρχῆς ὁ Καπετὰν Μαργαρίτης Χατζηφραντζῆς Αἰνίτης, ὅστις ἔχει καὶ ἐν τέταρτον εἰς μερίδιόν του, καὶ ὁ ἴδιος ἀφιερώνει ἑαυτὸν εἰς τὴν δοῦλευσιν τοῦ γένους³ διὰ τοῦτο ἅμα λάβης τὸ παρὸν μου νὰ δεχθῆς χωρὶς καμμίαν ἀντιλογίαν τὸν προειρημένον Μαργαρίτην διὰ καπετάνιον τοῦ καραβιοῦ, καθὼς ἦτον καὶ πρότερον, ὅστις καὶ θέλει μὲ τὸ φέρει εἰς τὴν Καλαμάταν, ἀφοῦ τελειώσης τὴν περιήγησίν σου. Ταῦτα καὶ μένω.

Τῆς 5 Ἰουλίου 1821

Ἐκ τοῦ στρατοπέδου Τρίκορφα

Ὁ Πατριώτης

Δημήτριον Ὑψηλάντης

Πληρεξούσιος

ΓΑΚ, Κ. 45 δ (Πβ. Δωδεκαν. Ἀρχεῖον Α' [1953] σελ. 128: Ἐμμ. Γ. Πρωτοψάλτη, Ἀρχεῖον Δημητρίου Ἰ. Θέμελη).

2

Κατὰ τὴν διαταγὴν τῶν ἐν Ὑδρα προκρίτων τῆς Διοικήσεως παρρησια-

1. Ἐγγραφα ὑπ' ἀριθ. 36—87.

Τὸ σφζόμενον Πρωτόκολλον ὑπὸ τὸν τίτλον «1829 Ἀπριλίου 20. Πράξεις τῆς κατὰ τῆς Μεγαρίδος καὶ Ἐλευσίνας κλπ. διορισθείσης Ἐπιτροπῆς εἰς τὰς ἐθνικὰς τούτων προσόδους» ἀρκεται ἀπὸ ἀριθ. 1 τῆς 20 Ἀπριλ. 1829 καὶ λήγει εἰς τὸν ἀριθ. 262 τῆς 9 Ἰαν. 1830 (ΓΑΚ, Οἰκονομίας φ. 92).

2. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 88.

σθεις ὁ ὑπογεγραμμένος Καπετὰν Μαργαρίτης Κούταβος εἰς τὴν τῆς Πάτμου διοίκησιν, ἵνα περιλάβω τὸ βιργαντῖνόν μου Ἀλκιβιάδης, τὸ ὁποῖον ὁ κύρ Ἀντώνιος Πελοπίδης ἀρεστάρησεν¹ εἰς τὸν λιμένα τῆς Πάτμου διὰ λογαριασμὸν τοῦ γένους. Εἶτα ἐνεπράνη προπριετάριος² ὁ κύρ Δημήτριος Θέμελης, ὅστις καὶ ἀπεκατέστησε καπιτάνιον τὸν ρηθέντα Παγκώσταν. Ἀννάμει λοιπὸν τῆς διαληφθείσης προσταγῆς τῶν ἐν Ὑδρα προκρίτων παρέλαβον τὸ αὐτὸ καράβι μου σήμερον ἀπὸ τὴν διοίκησιν τῆς Πάτμου, μὲ ὅλα του τὰ τξένια σῶα μὲ προσθήκην ἀκόμη πολλῶν πραγμάτων ὡς φαίνονται εἰς τὸ ἰνβαντάριον³ ἐποῦ μοῦ ἔδωσεν ὁ προρρηθεὶς Παγκώστας. Διὰ τοῦτο δὲν ἔχω νὰ πρετεντέρω⁴ εἰς τὸ ἔξῃς τὸ παραμικρόν, οὔτε γενικῶς, οὔτε μερικῶς, δι' ὁποιοῦνδήποτε εἶδος πρετεντζα⁵, ὡς ἐξισασθεὶς οἰκειοθελῶς καὶ ἀπαραβιάστως, μετὰ τῆς διοικήσεως τῆς Πάτμου, εἰς ἔνδειξιν δὲ τῆς ἀληθείας ὑποφαίνομαι ἰδιοχείρως, μὲ τοὺς κάτωθεν ἀξιοπίστους μάρτυρας.

Ἐν Πάτμῳ τῇ 17 Νοεμβρίου 1821

- » Μαργαρίτης Κούταβος
- » Ἀποστόλης Ψάλτης μαρτυρῶ.
- » Κωνσταντῆς Γκόρος μαρτυρῶ καὶ μὴν ἠξεύροντας νὰ γράφω διὰ τοῦ Νικολάου Ξένου βάζοντας ὁ ἴδιος Γκόρος τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ +.
- » Γεώργιος Ἀνδρέου μάρτυς
- » Χ' Δούκας Κοτζιανᾶς μάρτυς
- » Νικόλαος Δημητρίου μάρτυς

Ὅ,τι ἴσον ἀπαράλλακτον τῷ πρωτοτύπῳ

Ὁ Ἐπαρχος τῆς Πάτμου

Μιχαὴλ Παρίσης

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς

Δημήτριος Κωνσταντινίδης

3

Ἐξοχώτατε Ὑπουργὲ τῆς Ἀστυνομίας!

Εὐρίσκειται ἐν ὑποκείμενον ἐδῶ, ὀνομαζόμενον Μαργαρίτης Κούταβος Αἰνίτης, τοῦ ὁποίου εἶχμεν δώσει πρὸ καιροῦ ἓνα καράβι εἰς τὴν ἐπιστάσιαν του, διὰ νὰ φυλάττῃ τὴν πολιορκίαν τῆς Εὐρίπου, μὲ διαταγὴν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὅστις καταφρονήσας τὴν αὐτὴν διαταγὴν, μετεχειρίσθη τὸ Ἐθνικὸν πλοῖον, εἰς ἰδιαιτερά του τέλη, ἀπερχόμενος ἔνθεν κἀκεῖθεν. Τώρα ὁμως τὸ

1. arrestare (Ἰταλ.) = κρατῶ, ἐμποδίζω.

2. proprietario (Ἰταλ.) = ἰδιοκτῆτης.

3. inventario (Ἰταλ.) = ἀπογραφή.

4. pretendere (Ἰταλ.) = ἀξιῶ, ἀπαιτῶ.

5. pretenza (Ἰταλ.) = ἀπαίτησις, ἀξίωσις.

αὐτὸ πλοῖον εὐρίσκεται εἰς τὸν λιμένα τῶν Ἀθηναίων εἰς κακὴν κατάστασιν, αἰτία δὲ ἐστάθη ἡ ἀπειθεία του καὶ ἡ ἔνωσίς του, μετὰ τῶν ἀντιφερομένων τῆς Διοικήσεως. Αὐτὸς ὡς εἴρηται ὑπάρχει ἐδῶ, τὸν ὁποῖον παρακαλοῦμεν μέσον τῆς Ἀστυνομίας νὰ τὸν ἐμποδίσετε νὰ μὴν ἀναχωρήσῃ, ἐπειδὴ ἠμπορεῖ νὰ ὑπάγῃ νὰ πάρῃ τὸ Ἐθνικὸν καράβι καὶ νὰ τὸ μεταχειρισθῇ κακῶς, διὰ ἰδιά του ἰντερέσια¹, ἕως ὅτου νὰ εὐκαιρήσῃ ἡ Ὑπερτάτη Διοίκησις, νὰ διορίσῃ διὰ τὸ πλοῖον αὐτό, τί μέλλει γενέσθαι καὶ οὕτως μένομεν.

Τῆ 3 Μαΐου 1823 Τριπολιτζὰ

Ἀντώνιος Πελοπίδης

Κ. Τασσίικας

(νῶτον)

Ἀντώνιος Πελοπίδου καὶ Κ. Τασσίικα

3 Μαΐου Ἀριθ. 1

Γ'ΑΚ, Ἀστυνομ. φ. 3

4

Ἐξοχώτατε τῆς Ἀστυνομίας Ὑπουργέ.

Εὐρίσκονται ἐνταῦθα δύο ἄτομα Ἀντώνιος Πελοπίδης καὶ Κ. Δασσίικας ὀνομαζόμενοι, ἀντίγραφον τῆς ἀναφορᾶς τῶν ὁποίων μοι ἐκοινοποιήθη σήμερον διὰ τοῦ Σεβαστοῦ τῆς Ἀστυνομίας Ὑπουργείου χρονολογουμένης ἀπὸ τὰς 3 τοῦ τρέχοντος.

Εἰς ταύτην βλέπω πρώτην φορὰν μὲ θαυμασμόν μου ὑπέμετρον ὅτι οἱ διαληφθέντες χειροτονοῦνται ἐναντίον παντὸς λόγου κύριοι τοῦ πλοίου μου, τὸ ὁποῖον ἐδιοικουν πρὸ πολλοῦ καὶ διοικῶ καὶ ὅτι μὲ ἐδιώρισαν εἰς τὴν πολιρχίαν τῆς Εὐρίπου.

Αἱ παράλογοι χίμαιραι, Ἐξοχώτατε! τῶν ἄνω δύο ἀτόμων δὲν ἔπρεπε νὰ ἀξιωθοῦν ἀποκρίσεως, πλὴν τῆ τάξει ἀκολουθῶν, λέγω ὅτι οἱ ἄνω εἰς ἐμὲ εἶναι πάντῃ ἄγνωστοι καὶ ἄσχετοι εἰς τὸ πλοῖόν μου καὶ ὅτι ἐδιωρίσθη εἰς τὴν πολιρχίαν τῆς Εὐρίπου κατὰ τὰ παρ' ἐμοῦ ἔγγραφα ἀπὸ τὸν Σεβαστὸν Ἄρειον Πάγον καὶ οὐχὶ ἀπὸ τοὺς ἄνω τιμωτάτους καὶ ὅτι χωρὶς νὰ ζητήσουν ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Ἀστυνομίας νὰ ἐμποδισθῶ, ἦλθον αὐτόκλητος ἐνταῦθα, θέλει εἶμαι πάντοτε ἐδῶ, δὲν θέλω ποτὲ νὰ γενῶ φυγόδικος. Οἱ δύο Κύριοι Δασσίικας καὶ Πελοπίδης ἐμποροῦν πάντοτε, ὅταν θέλουν, νὰ κάμουν τὰς φαντασιώδεις ἐνστάσεις των, ν' ἀποδείξουν τὴν ἀπειθειάν μου, πῶς ἐσυμφώνησα μὲ τοὺς ἀντιφερομένους τῆ Ὑπερτάτη Διοικήσει ἀνθρώπους.

Ποῖοι εἶναι αὐτοὶ οἱ ἀντιφερόμενοι, ἄγνωστοι πρὸς ἐμέ, καὶ εἰς ποῖα ἰδιὰ μου ἰντερέσσα μετεχειρίσθη τὸ πλοῖόν μου, εἰς τὸ ὁποῖον αὐτοὶ βαπτίζονται Κύριοι; Διὰ τὰς προξηνηθείσας πρὸς ἐμὲ ζημίας καὶ ἔξοδα ἐκ τοῦ ἐμποδισμοῦ τοῦ πλοίου μου καὶ φορτίου Κουκκίων γενομένου εἰς Πάτημον περὶ

1. interesse ἢ interesse (Ἰταλ.) = συμφέρον.

τὸν Μάϊον τοῦ προπαρελθόντος ἔτους ἀπὸ τὸν Κύριον Ἀντώνιον Πελοπίδην κατὰ τὸ εἰς χεῖράς μου καταμαρτυρικόν, ἐννοῶ πάντοτε αὐτὸν ὑπεύθυνον καὶ ὑπόχρεον δι' αὐτά.

Παρακαλῶ δὲ ταπεινῶς τὸ Σεβαστὸν τῆς Ἀστυνομίας Ὑπουργεῖον νὰ κοινοποιήσῃ ἀντίγραφον τοῦ παρόντος πρὸς τοὺς Κους Πελοπίδην καὶ Δασοσίαν μὲνω μ' ὅλον τὸ Σέβας.

Τῆ 4 Μαΐου 1823 ἐν Τριπολιτζᾷ

Δουῦλος ταπεινότητος
Μαργαρίτης Κούταβος

(νῶπον)

τοῦ Μαργαρίτου Κούταβου

Τῆ 4 Μαΐου

ΓΑΚ, Ἀστυνομ. 1823 φ. 3

5

Σεβαστὸν Ὑπουργεῖον.

Διὰ τῆς προσεχῶς παναισίου ἐπιδημίας εἰς τὰ ἐνθάδε τοῦ φιλογενεστάτου ἡμετέρου Ἐπάρχου Κυρίου Μιχαὴλ Παρίση ἐπεδόθη ἡμῖν δευτέρα διαταγὴ τῆς Σεβαστῆς Διοικήσεως περὶ τῶν πραγμάτων τῶν καθ' ἡμῶν ἐγκαλουμένων ἀπὸ τοὺς Κυρίους Α. Πελοπίδην καὶ Κ. Τασσίκα ἀμέσως κατὰ τὴν αἴτησιν τῆς εὐγενείας του δὲν ἐλείψαμεν νὰ τῷ παραστήσωμεν τὸν λεπτομερῆ λογαριασμὸν ἐνὸς ἐκάστου, καθὼς καὶ ἰδιοχείρους ὑπογραφὰς τῶν κατηγορῶν μας, αἱ ὅποια καὶ θέλουσιν εἶναι προφανέστατα ἀνεξέλεγκτοι τῆς ἀληθείας κατήγοροι, καθότι ὅπου παραστατικὸς λογαριασμὸς καὶ τῶν ἰδίων ὑποκειμένων ὑπογραφή, καταργεῖται κάθε ἄλλη συκοφαντία καὶ ὡς ψευδῆς ἐξελέγχεται ἐνώπιον τῆς τῶν πραγμάτων ἀποδείξεως, ὡς τὰ ἀποστελλόμενα ἀντίγραφα αὐτῶν διὰ τοῦ Κυρίου Ἐπάρχου, μόλις περὶ τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος ἔτους μᾶς ἐπαρρησιάσθη διὰ τῶν προκρίτων τῆς νήσου Ψαρῶν ἢ πρώτη διαταγὴ περὶ τῶν προρορηθέντων, ἀπὸ τὴν Ὑπερτάτην Ἐθνικὴν Διοίκησιν. σημειωμένη κατὰ τὴν ιε'. Ἰανουαρίου 1822 καὶ ὑπογεγραμμένη παρὰ τοῦ Κυρίου Πανούτζου Νοταρᾶ Μινίστρου τῆς Οἰκονομίας, κατὰ χρέος ἀνυπερθέτως ἐπεραιώθη τὰ τῆς αὐτῆς διαταγῆς, καὶ ἔκτοτε ἐγράψαμεν τὰ χρειώδη εἰς ἀπάντησιν καὶ πληροφορίαν, τὸ πῶς ὁμως ἄχρι τοῦδε παρεσιωπήθη τὸ πρᾶγμα ἀγνοοῦμεν, καὶ οὐχ ἡμέτερον τὸ ἀμάρτημα, οὐδὲ παρασιωπήσεως ἄξιον, καθ' ὅσα μάλιστα πρὸς τοὺς ὑποδεεστέρους ἐτοιμότητα διεπραξάμεθα τιμῶντες καὶ σεβόμενοι τὴν τῶν κριτόνων διαταγὴν· τὰ προτεινόμενα 2 τέγκια¹ Σαλαμαζάδων καὶ λοιπὰ δι' ὅλου εἶναι ἄσχετα σχετικὰ τῆς λεγομένης Κυριότητος ἢ ἀξιότητος τοῦ Κυρίου Πελοπίδη, ἐνῶ τότε τὸ συστηματικὸν τῆς ἡμετέρας ἐφορίας δυνάμει τῆς τοπικῆς Κυριότητος, παραλαβοῦσα δικαίῳ τῷ λόγῳ τὰ τότε εὐρεθέντα εἰς τὸν λιμένα ἀποδίδει καὶ τὸν λόγον τῶν αὐτῶν

1. denk (Τουρκ.) = δέμα ἢ μπάλα (ἐμπορευμάτων). Εἰς τὸ Α' μέρος τῆς παρουσίας μελέτης σ. 34 ἡ λέξις αὕτη ἐσχετίσθη κακῶς πρὸς Ἰταλικὴν ὁμοίηον.

καὶ ἐκ τούτου παράλογος ἡ πρότασις καὶ ζήτησις τοῦ Κυρίου Πελοπίδη εἰς τὸ νὰ οικειοποιηθῆται χωρὶς ἀπόδειξιν ὅσα οὐδεμίαν δύναμιν εἶχε ἢ ἀναλογίαν εἰς τὸ ὑπούργημά του, περὶ δὲ τῶν προσθετομένων καφῆ καὶ ζαχάρεως καὶ λοιπῶν, καὶ αὐτῶν ἀναποδείκτων ὄντων, ὅχι μόνον εἶναι εἶδη ἀνύπαρκτα, ἀλλὰ σχεδὸν ἐπισπεύδουσι νὰ παριστῶσι τὰ μὴ ὄντα ὡς ὄντα, καὶ νὰ κλώθωσι τὰ ἀσύγκλωστα, ὡς τὰ κατὰ πλεονασμὸν ἀριθμούμενα γρόσια 7000 εἰς τὸ τοῦ Καπιτὰν Μαργαρίτη πλοῖον, τὸ ὁποῖον καὶ παρέλαβεν ὁ ἴδιος μάλιστα με προσθήκην, ὡς τὰ ἀποστελλόμενα ἀποδεικτικὰ αὐτοῦ γράμματα. Τὰ δὲ λεγόμενα σιβαγιὰ διαφόρου ποιότητος κομμάτια ἐξ ὧν ἡ τιμὴ ἀναβαίνει σχεδὸν εἰς τὰ γρόσια 500 πρὸ πολλοῦ ἐξωδεύθησαν εἰς τὰς ἀναγκαίαις χρείας τῆς πατρίδος μας, διὰ τὰς τότε κατεπειγούσας ἀνάγκας τῶν δεινῶν περιστάσεων. Τελευταῖον παρατρέχουμεν ἀδελφικῶς χρεὶ ὅσα δεινῶς ἡμῶν καθάπτονται οἱ ρηθέντες, καὶ συκοφαντοῦσιν ἀναφορικῶς, διὰ νὰ μὴ προσάψωμεν μῶμον εἰς τὸν Ἑλληνικὸν χαρακτήρα τῶν ὑποκειμένων των. Περιοριζόμεθα δὲ μονονοχη εἰς τὸν ἐνδειγματικὸν τῆς ἡμετέρας φιλοτίμου φιλογενείας.

Ἐν Πάτμῳ τῆ ε' Ἰουλίου αὐκγ'

Ταπεινοὶ

Οἱ πρόκριτοι τῆς νήσου Πάτμου

ΓΑΚ, Οἰκονομίας φ. 9 (περικλείεται εἰς ἔγγραφο τῆς 5 Ἰουλίου 1823 τοῦ Ἐπάρχου Πάτμου πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Οἰκονομίας).

6

Περίοδος Β'. Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος
Ἀριθ. 326 Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Οἰκονομίας

Δηλοποιεῖ ὅτι χρεωστοῦνται ἀπὸ τὸ Ἐθνικὸν Ταμεῖον πρὸς τὸν Κύριον Μαργαρίτην Κούταβον διὰ ἐξόφλησιν ἐνιαυσίων ἐξόδων καὶ μισθῶν τῶν Ναυτῶν αὐτοῦ εἰς διαφόρους ἐκστρατείας γρόσια τριάκοντα ἑξὶ χιλιάδας ἑπτακόσια ἐνενήκοντα ἑπτὰ καὶ παράδες πέντε ἀριθ. 36797^ο, τὰ ὁποῖα θέλουν τοῦ πληρωθῆ ὑπορρήσαντος τοῦ Ἐθνικοῦ Ταμείου καὶ εἰς ἐνδειξιν τοῦ δίδεται τὸ παρὸν κατὰ Σεβαστὴν Ἐπιταγὴν ὑπ' ἀρ. 2982.

Ἐν Ναυπλίῳ τῆ 7 Ἰουλίου 1824

Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Οἰκονομίας

Νικόλαος Πονηρόπουλος

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς

(Τ. Σ') Σπῦρος Παπᾶ Ἀλεξόπουλος

ΓΑΚ, Οἰκον. φ. 16

7

Ἀριθ. 212 Προσωρ. Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος
Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Ἀστυνομίας
Πρὸς τὸν Γεν. Ἀστυνόμον Ναυπλίου

Ὁ Γεώργιος Χατζῆ Ἀθανάση Κυδωνιεύς ἔχει νὰ λαμβάνῃ γρόσια 700

(ὡς τὴν ἀναφορὰν του λέγει) ἀπὸ τινὰ Μαργαρίτην Κούταβον Αἰνίτην. Καὶ ἐπειδὴ ὁ ρηθεὶς Μαργαρίτης ἐτοιμάζεται νὰ ταξιδεύσῃ διαπάττεισαι νὰ ἐμποδίσῃς αὐτὸν ἕως νὰ θεωρηθῇ ἡ διαφορὰ των ἢ νὰ λάβῃς παρ' αὐτοῦ τιμίαν ἐγγύησιν.

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 22 Ἰανουαρίου 1825

Διὰ τὸν Ἐπιτροπὸν τῶν Ἐσωτερικῶν
καὶ προσωρινῶς τῆς Ἀστυνομίας

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς
Γ. Γλαράκης

ΓΑΚ, Ἀστυνομίας φ. 18

8

Ἄριθ. 225

Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος
Τὸ Ἐπιτροπείον τῆς Ἀστυνομίας

Πρὸς τοὺς Κυρίους Στέφανον Γαλάτην, Κ. Τασσίκα καὶ Ἰωάννην Βιζούλα
Ὁ Γεώργιος Ἀθανασίου Κυδωνιεὺς ἔχει νὰ λαμβάνῃ ποσότητά τινὰ χρημάτων ἀπὸ τινὰ Μαργαρίτην Κούταβον. Ὅθεν προσκαλεῖσθε ἢ φιλογενειά σας νὰ συνέλθητε εἰς ἓν καὶ θεωρήσαντες δικαίως καὶ ἀπροσωπολήπτως τὴν διαφορὰν ταύτην νὰ ἀποδώσθε τὸ δίκαιον ἧπου ἀνήκει ἀναφέροντες συγχρόνως ἐνταῦθα τὴν ἀπόφασίν σας.

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 26 Ἰαν. 1825

Ὁ Ἐπιτροπὸς τῶν Ἐσωτερικῶν
καὶ Προσωρινῶς τῆς Ἀστυνομίας

Γρηγόριος Δικαῖος
Ὁ Γεν. Γραμματεὺς
Γ. Γλαράκης

ΓΑΚ, Ἀστυνομ. φ. 18

9

Σεβαστὸν Ἐκτελεστικόν.

Τετρασεῖς οἱ ἀγῶνές μου μαρτυροῦνται ἀποχρώντως ἀπὸ τὰ ἀποδεικτικά μου, τὸ Σ. Βουλευτικὸν ἐγνώρισεν τὴν ἀλήθειαν τῶν λεγομένων καὶ διὰ προβουλείματος ὑπ' ἀρ. 967 κατὰ τὸν Ἰούλιον ἐξέδωκεν νὰ γένη καὶ εἰς ἐμὲ τὸν ὑπὲρ πατρίδος δυστυχήσαντα καὶ προκινδυνεύσαντα κάποια περίθαλψις, πλὴν ἕως σήμερον πολλοὶ εὗρον θεραπείαν τῶν δεινῶν των μόνος δ' ἐγὼ μένω εἰς τὰ βάθη τῆς δυστυχίας καθ' ἡμέραν στενοχωρούμενος ἀπὸ τοὺς συνδυστυχήσαντας Ναύτας μου, καὶ ἀπὸ τοὺς δανειστάς μου.

Ὅθεν προστρέχω εἰς τὴν φιλοδίκαιον Σ. Διοίκησιν νὰ ἐπιχύσῃ βάλαμον παρηγορίας εἰς τὰς πληγὰς καὶ νὰ ἐπιτάξῃ νὰ μοῦ γενῇ ἢ ἐξόφλησις τῶν ὅσα μοὶ χρεωστοῦνται ἐκ τοῦ Ἐθνικοῦ Ταμείου, ὡς τὸ ἀνά χεῖράς μου,

ἢ ἐκ τῶν Ἐθνικῶν προσόδων ἢ ὁπόθεν ἄλλοθεν. Μένω μ' ὄλον τὸ σέβας.

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 10 Μαρτίου 1825

Ὁ εὐπειθῆς πατριώτης
Μαργαρίτης Κούταβος

(Νῶτον) Ἀριθ. 64.

Ἀναφορὰ τοῦ Μαργαρίτου Κούταβου

πέμπεται πρὸς Σ. Ἐκτελεστικόν, μὲ γνώμην τοῦ Βουλευτικοῦ, νὰ ἐξετάσῃ τὴν ὑπόθεσιν, καὶ νὰ τὸν οἰκονομήσῃ μὲ ὅποιον τρόπον ἐγκρίνει.

Τῇ 27 Μαρτ. 1825 ἐν Ναυπλίῳ

Ὁ Βος Γραμματεὺς τοῦ Βουλευτικοῦ
Ἀνδρέας Παπαδόπουλος

ΓΑΚ, Οἰκονομ. φ. 57

10

Πρὸς τὸ Ἐξόχον Ἐπιτελεστικὸν τῆς Οἰκονομίας

Τετραετῆς οἱ ἀγῶνές μου καὶ μαρτυροῦνται ἀποχρώντως ἀπὸ τὰ ἀποδεικτικά μου, τὸ Σ. Βουλευτικὸν ἐγνώρισεν τὴν ἀλήθειαν τῶν λεγομένων καὶ διὰ προβουλεύματος ἐξέδωκεν, νὰ γένη καὶ εἰς ἐμὲ κάποια περιθαλψίς, πλὴν ἕως σήμερον πολλοὶ εὗρον θεραπείαν τῶν δεινῶν τῶν μόνος δ' ἐγὼ μένω εἰς τὰ βάθη τῆς δυστυχίας καθήμεραν, στενοχωρούμενος ἀπὸ τοὺς ναύτας μου καὶ δανειστάς μου.

Ὅθεν προστρέχω εἰς τὴν φιλοδίκαιον Σ. Διοίκησιν διὰ τοῦ Ἐξόχου Ἐπιτελεστικοῦ τούτου νὰ ἐπιχύσῃ θάλασμον παρηγορίας εἰς τὰς πληγὰς μου, καὶ νὰ ἐπιτάξῃ νὰ μοῦ γενῆ ἢ ἐξόφλησις τῶν ὅσα μοὶ χρεωστοῦνται ἐκ τοῦ Ἐθνικοῦ Ταμείου, ἀπὸ τὰς ἐθνικὰς προσόδους, ὡς τὸ περικλειόμενον ἀντίγραφον τοῦ ἀνά χειρὰς μου ἀποδεικτικοῦ μου. Μένω μ' ὄλον τὸ Σέβας.

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 18 Μαρτίου 1825

Ὁ Πατριώτης
Μαργαρίτης Κούταβος

(Νῶτον)

ἀναφ. Μαργαρίτη Κούταβου

Κατετάχθη ὑπ' ἀριθ. 3030

τῇ 18 Μαρτίου 1825

τῇ 6 Ἀπριλίου

(Ἐπισυνάπτεται ἀντίγραφον τοῦ ὑπ' ἀριθ. 326 ἐγγράφου τῆς Οἰκονομίας τῆς 7-7-1824).

ΓΑΚ, Οἰκον. φ. 39

11

Περίοδος Γ'

Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος

Ἄριθ. 1632

Πρὸς τὸ Σεβ. Ἐκτελεστικὸν Σῶμα
Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Οἰκονομίας

Ὁ κ. Μαργαρίτης Κούταβος κρατεῖ ἀνὰ χειρὰς τοῦ ἀποδεικτικὸν τοῦ Ὑπουργείου τούτου τῆς Β' Περιόδου ὑπ' ἀριθ. 326 διὰ γρόσια τριάντα ἑξ χιλιάδες ἑπτακόσια ἑνενήντα ἑπτὰ καὶ παράδες πέντε ἀρ. 36797 καὶ 5)40 ὀφειλόμενα δι' ἐξόφλησιν ἐνιαυσίων ἐξόδων καὶ μισθῶν τῶν Ναυτικῶν αὐτοῦ εἰς διαφόρους ἐκστρατείας καὶ προσαναφερόμενος ζητεῖ ἤδη τὴν πληρωμὴν αὐτῶν ἀπὸ τὰς Ἐθνικὰς Προσόδους ὡς ἐκ τοῦ ἐσωκλειστοῦ ἀντιγράφου τῆς ἀναφορᾶς τοῦ κατὰδελου γίνεται.

Ἡ αἰτησίς του τίθεται ὑπ' ὄψιν τῆς Σεβ. Διοικήσεως διὰ νὰ ἐπιτάξῃ τὸ ποιητέον.

Τῆ 6 Ἀπριλίου 1825
Ἐν Ναυπλίῳ

Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Οἰκονομίας
(Τ. Σ.) Νικόλαος Πονηρόπουλος
Διὰ τὸν Γεν. Γραμματέα
Βασίλειος Γεωργιάδης

(Νῶτον)

Ὑπουργ. Οἰκονομ. ὑπ' ἀριθ. 1632

ἀριθ. Εἰσερχ.

Μαργαρίτου Κούταβου

Ἐπιστρέφεται εἰς τὸ αὐτὸ Ὑπουργεῖον διὰ νὰ παρουσιάσῃ καὶ τὸ ἀντίγραφον τοῦ ἀποδεικτικοῦ τοῦ Κούταβου.

Τῆ 10 Ἀπριλίου 1825 Ν(ἀύλιον)

Ὁ Πρὸσ. Γεν. Γραμμ.

6059

Δ. Χρησιδης

Κατετάχθη ὑπ' ἀριθ. 3115

Ἄριθ. 1632

Πρὸς τὸ Σεβ. Ἐκτελ. Σῶμα

Ἐκ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Οἰκονομίας

Γ'ΑΚ, Οἰκ. φ. 41

12

Περίοδος Γ'

Πρὸς τὸν Κύριον Μαργαρίτην Χ' Κούταβον

Ἄριθ. 7863

Φροντιστὴν τοῦ Στρατοπέδου Ἀθηνῶν

Ἡ Σεβαστὴ Διοίκησις διέταξε τὴν ἐν Λουτράκι Ἐπιτροπὴν νὰ σοῦ δώσῃ χίλια γρόσια ἧτοι 1000 πρὸς ἐξοικονόμησιν τῶν ἀναγκῶν τοῦ Φροντιστηρίου.

Ἰδεάζεσαι λοιπὸν περὶ τούτου πρὸς ὀδηγίαν σου, καὶ σὲ προτρέπει νὰ κινήσῃς ἐντεῦθεν καὶ νὰ προφθάσῃς εἰς τὸ χρέος σου ὅσον τάχος, ἐπειδὴ παραμικρὰ ἀργοπορία ἐπιφέρει ζημίαν μεγάλην.

Ἐν Ναυπλίῳ τῆ 7 Ἰουνίου 1825

(Νῶτον)

ἀριθ. 7863

Πρὸς τὸν Μαργαρίτην Χ' Κούταβον
νὰ λάβῃ ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Ἀνατολ. Ἑλλάδος 1000 γρόσια.

Ἐνεργ. τῇ 7 Ἰουνίου 825

Γ'ΑΚ, Πολέμου 1825

13

Περίοδος Γ'

Πρὸς τὴν ἐν Λουτράκι Ἐπιτροπὴν!

Ἀριθ. 7882

Ὁ Κύριος Μαργαρίτης Κούταβος ἐδιωρίσθη κατὰ Σεβαστὴν Ἐπιταγὴν Γενικὸς Φροντιστὴς τοῦ Στρατοπέδου τῶν Ἀθηνῶν. Ἰδεάζεται λοιπὸν καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη νὰ γνωρίσῃ αὐτὸν ὡς τοιοῦτον, καὶ νὰ χορηγῇ πρὸς αὐτὸν ὅ,τι καὶ ἂν ζητήσῃ ἐν καιρῷ ἀνάγκης πρὸς ἐξοικονόμησιν τοῦ στρατοπέδου, ὅστις καὶ διετάχθη νὰ εἰσακούεται περὶ τούτου μὲ τὴν Ἐπιτροπὴν ταύτην εἰς πᾶσαν περίστασιν, καὶ νὰ προσαναφέρεται διὰ πᾶν ὅ,τι ἀναγκαιοῖτε, ὑπακούων καὶ τὰς διαταγὰς τῶν καὶ ὀδηγίας, οἷον μετρητὰ, τροφὰς καὶ ὅσ' ἄλλα.

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 7 Ἰουνίου 1825

(Νῶτον) Ἀριθ. 7882. Πρὸς τὴν ἐν Λουτράκι Ἐπιτροπὴν, ἰδεάζον αὐτὴν τὸν προσδιορισμὸν τοῦ Μαργαρίτου Χ' Κούταβου παρὰ τῆς Σ. Διοικήσεως εἰς τὸ νὰ εἶναι φροντιστὴς τοῦ ἐκείσε στρατοπέδου καὶ νὰ χορηγῇ εἰς αὐτὸν πᾶν ὅ,τι ἤθελε ζητήσῃ ἐν καιρῷ ἀνάγκης διὰ τὸ στρατόπεδον.

7 Ἰουνίου 1825

Γ'ΑΚ, Πολέμου 1825

14

Πρὸς τὸ Ἐξοχὸν Ἐπιτελεῖον τοῦ Πολέμου

Κατὰ τὴν διαταγὴν τοῦ Ἐπιτελείου τούτου, ἅμα ὅπου ἔφθασα ἐνταῦθα, ἐπερίλαβον παρὰ τοῦ ἐπιστατοῦντος ὅσον ἄλευρον καὶ ἂν εὔρον ἀνὰ χεῖρας του, ὀκάδας 32670 ἐννοούμενες ὁμοῦ μὲ τὰς τάρες τῶν, περὶ δὲ τοῦ κριθαρίου καὶ καλαμποκίου ἀκόμη τὸ τέλος τῆς καταμετρήσεως αὐτῶν δὲν ἐγένεν, ἵνα καὶ περὶ τούτου ἀναφερθῶ· ὅσον δὲ περὶ τῶν πολεμοφοδίων ἐπερίλαβα ἀπὸ τοῦ ἐπιστατοδημογέροντος τῶν Ἀθηνῶν τὰ σαράντα ὀκτὼ κασσόνια, ἀπὸ δεστίδες¹ τουφεκιῶν γεμάτες, παρομοίως ἐπερίλαβα καὶ τέσσαρες ὁμοῖες ἐκ τοῦ πάλαι εὑρισκομένου ἐνταῦθα ὑποφροντιστοῦ.

Ἀναφέρω προσέτι ὅτι μὲ τὸν ἐρχομὸν μου ἐνταῦθα εὔρον τὸν Γεν. Ἐπιτελεῖον, ὅστις τότε ἐτελείωσε τὴν καταμέτρησιν ὅλων τῶν στρατιωτῶν τοῦ ἰδίου στρατοπέδου καθὼς καὶ τῶν λοιπῶν τῶν ἐν τῇ πόλει εὑρισκομένων ὡς

1. deste (Τουρκ.) = λαβή, δεσμίς.

κάτωθι θέλει σᾶς εἰπεῖ ὡς ὀνοματικῶς κατάλογος τοῦ ρηθέντος Γεν. Ἐπιθεωρητοῦ.

Τὸ μὲν σῶμα τοῦ Στρατηγοῦ Βάσσου ἐσυνίστατο ἀπὸ	1200
Τὸ δὲ τοῦ στρατηγοῦ Κατζικογιάννη σχεδὸν	700
τὰ ὅποια δύο σώματα ἐσυμποσοῦντο χίλια ἐννεακόσια	1900
Τὸ δὲ ἐν τῇ πόλει εὐρισκόμενον	
Τοῦ μὲν Γερασίμου Φωκᾶ σχεδὸν	50
Τοῦ δὲ χιλ. Συμεοῦ Ζαχαρίτζα	35
Τοῦ δὲ ἀντιστρατ. Λέκκα σχεδὸν	130

Εὐρίσκονται προσέτι ἐνταῦθα λαβωμένοι ἄρρωστοι καὶ ὑπηρέται αὐτῶν ἐκ τοῦ στρατοπέδου Σαλώνου σχεδὸν 100 καὶ τοῦ πολιτάρχου μὲ τοῦ Μακρουγιάννη 30 συμποσοίμενα ὅλα δύο χιλιάδες διακόσια σαράντα πέντε 2245 τὰ ὅποια ὅλα αὐτὰ μέχρι τῶν 19 τοῦ τρέχοντος ἐξακολουθούσαν τὰ ταῖνια ὅλων αὐτῶν.

Ἐξέπεσαν ὅμως κατ' αὐτὰς τὰ ταῖνια¹ τοῦ Βάσσου 1200 ὅπου κατὰ σεβαστὴν διαταγὴν ἀνεχώρησαν ἐντεῦθεν, ἔμειναν 1045 τὰ ὅποια ἐξακολουθοῦν. Ἐπροσπάθησα ὅμως νὰ ἀποφύγω ταῖνια τῶν ὄσων στρατιωτῶν εὐρίσκονται ἐν τῇ πόλει οὔτινες δὲν συνίστανται ἀπὸ τὸ σῶμα τοῦ ἐδῶ ἔξω στρατοπέδου πλὴν δὲν ἠμπόρεσα κατ' οὐδένα τρόπον, ἐπειδὴ καὶ ἤθρα ἀνθίστασιν περὶ τούτου τόσον ἀπὸ πολιτικούς, ὅσον καὶ ἀπὸ τοὺς ἰδίους πολεμικούς.

Μὲ ὑποσχέθησαν ὅμως οἱ ἐνταῦθα Δημογέροντες ἐγγράφως ὅτι ὁπότεν ἢ Σεβ. Διοικήσις δὲν θελήσῃ νὰ γνωρίσῃ αὐτά, νὰ τὰ ἀποκρίνονται ἀπὸ τὸ κοινόν τους καὶ ὅτι νὰ ἀναφερθοῦν διὰ νὰ μοι ἐλθῇ διαταγὴ διὰ νὰ ἐξακολουθῶ. Ἦδη δὲ ἐπειδὴ καὶ ὁ Βάσσος μὲ τὸ σῶμά του ἀνεχώρησεν ἐντεῦθεν καὶ ἐπειδὴ ἔμειναν πολλαὶ θέσεις καὶ ἀναγκαῖαι δι' ὅλου ἀπίεσθαι², καὶ ἐπειδὴ ἡ πόλις ἐπαπειλεῖται ἐκ τοῦ ἐχθροῦ, διὰ τοῦτο καὶ τὸ Ἐπαρχεῖον τοῦτο μετὰ τῶν Δημογερόντων ἀπεφάσισαν ὅσον τάχος ὡς ἀναγκαῖον νὰ βγάλουν καὶ τὸν ἀντιστράτηγον Λέκκαν εἰς αὐτὰς διὰ νὰ πιάσῃ αὐτὸς τὰς ἄδειας θέσεις μὲ τὸ σῶμα του καὶ ἄλλους Καπεταναίους ἐπὶ συμφωνίαν μετ' αὐτοῦ διὰ νὰ συνάξουν ἀπὸ τὰ περίξ χωρία καὶ ἄλλους στρατιώτας. Οἱ εἰρημένοι Δημογέροντες καὶ ὄπλαρχηγοὶ πρὶν τοῦ ἐρχομοῦ μου ἐνταῦθα ἔβγαλαν ἀνθρώπους τους εἰς τὴν καταμέτρησιν τῶν γιδοπροβάτων, πλὴν ἕως σήμερον δὲν ἦλθεν ἡ ἐντελής καταμέτρησις αὐτῶν ἐπειδὴ καὶ περιφέρονται ἀπὸ ποιμίμιον εἰς ποιμίμιον, οἱ Δημογέροντες μάλιστα διὰ τὸ ὠφελιμώτερον συμφάνως μὲ τοὺς ὄπλαρχηγούς ἀπεφάσισαν εἰς τὸν τόπον τῶν πέντε τὰ ο)ο ὅπου θὰ πλη-

1 ταῖνια, τά, ἐκ τοῦ ταγῆ (τάσσω) = τὸ τεταγμένον μέρος τοῦ σιτηρεσίου τοῦ στρατιώτου ἢ τοῦ ἵππου του.

2 ἀπίεσθαι = ἄπιαστες.

ρώση ὁ κάθε ποιμὴν νὰ τὰ μετρήσῃ εἰς γρόσια, κατὰ πρῶτον ὅμως ἀπεφάσισαν διὰ νὰ πληρώσωσιν ἀπὸ παράδες εἴκοσι, μετέπειτα δέ, ἐπειδὴ καὶ ὅλοι οἱ ποιμένες ἦλθον σωρηδὸν εἰς τὴν πόλιν καὶ ἐναντιοῦντο εἰς τὴν τοσαύτην πληρωμὴν καὶ ἐπειδὴ κατ' οὐδένα τρόπον δὲν ἐπεΐθοντο, τὸ ἀπεφάσισαν νὰ πληρώσωσι τὸ κάθε κεφάλι τῶν γιδοπροβάτων σχεδὸν παράδες δέκα τέσσαρες. Ἐγὼ ὅμως ἐπρόβαλον ὅτι νὰ μοὶ δοθῶσιν κατὰ τὴν διαταγὴν μου τὰ πέντε τὰ ο)ο ζωντανά, ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ οἱ Δημογέροντες μὲ εἶπαν ὅτι ἄς τοὺς κάμωμεν τώρα τὴν γνώμην τους διὰ νὰ πληρώσωσιν αὐτὰ μετέπειτα δὲ ἀναφερόμεθα εἰς τὴν Διοίκησιν διὰ νὰ διατάξῃ διὰ νὰ πληρώσωσιν καὶ τὰ λοιπὰ δηλ. νὰ τὸ ἀποσώσωσιν ἀπὸ εἴκοσι παράδες τὸ κεφάλι ἐστοχάσθην καὶ ἐγὼ ὅτι καλύτερα καὶ περισσότερα θὰ ἀρκέσωσιν νὰ δίδονται εἰς τὸ στρατόπεδον ἀπὸ δέκα πέντε παράδες, παρὰ νὰ ἦτον ἀπὸ κρέας, ἐπειδὴ βεβαίως ἔπρεπε νὰ κλέπτανται καὶ νὰ ἀρπάζωνται αὐτά.

Τὴν προχθὲς ἀπὸ μερικὰ μετρητὰ ὅπου ἐσυνάχθησαν διὰ λογαριασμὸν αὐτῶν τῶν γιδοπροβάτων τῶν 5 τὰ ο)ο ἐπλήρωσα διὰ γεμεκλίκια¹ τοῦ Βάσσου διὰ στρατιώτας χιλίους διακόσους κατὰ τὸν ὀνομαστικὸν κατάλογον τοῦ ἐπιθεωρητοῦ @ παράδες 15 ἐκάστῳ ἀπὸ τὰς 10 τοῦ τρέχοντος μέχρι τοῦ 17 γρόσια 3150 καὶ οὕτως ἐξεκίνησεν, ἐπειδὴ ὅμως καὶ οἱ ἐπίλοιποι τοῦ στρατοπέδου εὐρίσκονται ἀπλήρωτοι εἰσέτι διὰ τὸ νὰ δυσκολεύονται τὴν σύναξιν αὐτῶν οἱ ἐπιστάται, διὰ τοῦτο καὶ καθημερινῶς πάσχομεν ἀπὸ αὐτὸ τὸ στρατόπεδον, περιπλέον δὲ ὅπου μᾶς ζητοῦνε οἱ ἀξιωματικοὶ πληρωμὴν διαφορετικὴν καὶ ὄχι ἐξίσου πρὸς 15 παράδες, τοὺς ἐπρόβαλα ὅμως ὅτι αὐτοὶ οἱ 15 παράδες καθὼς καὶ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι τὸ ἔστρεξαν κατ' ἀρχὰς ὅτε εἰς τὸν τόπον τῆς ἡμῶν οὐκᾶς κρέατος εἶναι καὶ 15 παράδες καθ' ἐκάστην.

Αὕτη ἡ σύναξις, ὡς βλέπω, εἶναι μικροτάτη καὶ διὰ ὀλίγας ἡμέρας ἡμπορεῖ νὰ ἀρκέσῃ διὰ γεμεκλίκια, ὅθεν τὸ Ἵπουργεῖον τοῦτο ἄς κάμῃ τὴν προμήθειαν ὅπως γνωρίζει, εἴτε μετρητὰ νὰ σταλθῶσιν εἴτε ἄλλως πως. Τὸ Στάθην Κατζικογιάννη, ἐπειδὴ καὶ τοῦ τὸ ἔκοψε ὅτι περίπου ἀπὸ 15 παράδες ἐκάστῳ καθ' ἐκάστην δὲν θέλει τοῦ δοθῶσιν διὰ τοῦτο καὶ σήμερον ἀπέρασα πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν, διὰ νὰ ἡμπορέσῃ ἴσως νὰ λάβῃ διαταγὴν νὰ τοῦ πληρωθῶσιν καὶ τὰ περιπλέον τῶν ἀξιωματικῶν, τὸ δὲ Ἐξοχόν Ἵπουργεῖον τοῦτο ἄς διατάξῃ ὅπου ἀνήκει ὅπως ἐγκρίνη, διότι περιπλέον κατὰ τὸ παρὸν εἶναι ἀδύνατον διὰ τὸ νὰ δυσκολευώμεθα καὶ τὰ ὀλίγα. Ἐνταῦθα καθὼς εἶναι γνωστὸν τοῦ Ἵπουργείου τούτου ὅτι κριθάρι καὶ καλαμπόκι εὐρίσκεται κάποια ποσότης διὰ τὰ ὅποια ἐσυμφώνησα τῶν μυλωνάδων πρὸς ἑπτὰ τὰς ο)ο φύραν καὶ πληρωμὴν τῶν ἀλεστικῶν, ἐπὶ σκοπῷ διὰ νὰ ἀνακατεύω αὐτὸ ἕνα τριάντα τὰς ο)ο μὲ τὸ σίτιμα, ἀναλόγως ὅμως αὐτὸ τὸ ὅποῖον ἀλέθει εἰς τοὺς

1. yemeklik (Τουρκ.) = φαγώσιμον, χρήματα διὰ τροφὴν, πρᾶγμα χρησιμεῦον πρὸς τροφὴν.

μύλους χρειάζεται νὰ ἔχω ἐβδομήντα ἢ ὀγδόντα ἢ καὶ ἑκατὸ χιλιάδες ὀκάδες σίτινον ἄλευρον διὰ νὰ ἀνακατεύσω καὶ τριάντα χιλιάδας ἀπὸ τὸ ἄλλο, ἐπειδὴ περισσότερο δὲν σηκώνει διὰ τὸ νὰ εἶναι καὶ τὸ σίτινον ἀχρεῖο καὶ τὸ κριθίνον χειρότερο, ἐν ταύτῃ ἔχω καὶ καθ' ἡμέραν φιλονικίες τόσον μὲ τοὺς φουρνάριδες ὅσον καὶ μὲ τοὺς στρατιώτας, διὲν πρέπει νὰ μᾶς σταλθῇ ἄλευρον σίτινον διὰ νὰ χρησιμεύσῃ καὶ τὸ κριθίνον, εἰδ' ἄλλως δὲν θέλει μᾶς ἀρκέσει περισσότερο ἀπὸ τριάντα σαράντα ἡμέρας μὲ αὐτὰ τὰ στρατεύματα ὅπου εὐρίσκονται ἐδῶ ἂν δὲν αὐξήσουν. Μένω μ' ὅλον τὸ σέβας.

Τῆ 22 Ἰουνίου 1825 Ἀθῆναι

Ὁ Φροντιστὴς τῶν Ἀθηνῶν

M. Κούταβος

(Νῶτον) 1216

Ὁ Φροντιστὴς τῶν Ἀθηνῶν

M. Κούταβος

τῆ 26 Ἰουνίου 1825

Πρὸς τὸ Ἐξοχόν Ὑπουργεῖον τοῦ Πολέμου εἰς Ναύπλιον.
ΓΑΚ, Πολέμου 26 Ἰουνίου 1825

15

Περίοδος Γ'

Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος

Ἄριθ. 8610

Πρὸς τὸ Σεβαστὸν Ἐκτελεστικὸν Σῶμα

Τὸ Ὑπουργεῖον τοῦ Πολέμου

Ἐγκλείονται γράμματα τοῦ Φροντιστοῦ τῶν Ἀθηνῶν Κυρίου Μαργαρίτου Κούταβου, καὶ τῶν Δημογερόντων τῆς αὐτῆς Ἐπαρχίας, γεγραμμένα τὸ μὲν ἀπὸ τὰς εἰκοσιδύο τοῦ παρόντος, τὰ δὲ, ἀπὸ τὰς εἰκοσι τρεῖς, εἰς τὰ ὁποῖα παρατηρεῖ ἡ Σεβ. Διοίκησις τὰ προβαλλόμενα παρ' αὐτῶν, ὅτι αἱ ζοτροφίαι αἱ ὁποῖαι εὐρίσκονται ἐκεῖ μόνις ἐξαρκοῦν δι' ὀλίγας ἡμέρας ἐὰν τὸ στρατιωτικὸν Σῶμα τοῦ Βάσσου λείψῃ ἀπὸ ἐκεῖ. Ὅταν δὲ καὶ αὐτὸ σταθῇ πολὺν καιρὸν ἐκεῖ, βέβαια, ἐκτὸς τῶν λοιπῶν καταχρήσεων τὰς ὁποίας μετέρχονται οἱ στρατιῶται, θέλει προξηνηθῆ καὶ ἔλλειψις.

Τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο, ἐπειδὴ καὶ κατὰ τὸ παρὸν δὲν εἶναι ἀνάγκη εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη, κατὰ τὰ γραφόμενα αὐτῶν, εἶναι γνώμη, νὰ διαταχθῇ ὁ στρατηγὸς Βάσσος νὰ μεταβῇ εἰς κανὲν ἄλλο μέρος ὅπου εἶναι ἀνάγκη, καὶ νὰ γένη καὶ καμμία ἄλλη ἐξοικονόμησις, περὶ τροφῶν εἰς τὸν Φροντιστὴν διὰ νὰ μὴν ἀκολουθήσῃ κανένα ἀπενκταῖον.

Ταῦτα τὸ Ὑπουργεῖον, τὸ δὲ Σεβ. Σῶμα ἄς ἐπιτάξῃ τὰ δόξαντα, τὰ δὲ ἐγκλειόμενα ἄς σταλοῦν ὀπίσω.

Ἐν Ναυπλίῳ τῆ 26 Ἰουνίου 1825

Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν Πολεμικῶν
Α. Μεταξῆς
(Τ. Σ.) Ἀδάμ Δούκας

(Νῶτον)

Ἔπουργ. Πολ. ἀριθ. 8610

ἀριθ. Εἰσερχ.

Περὶ τοῦ Φροντιστηρίου Ἀθηνῶν

Δὲν ἔχει ἀπάντησιν.

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς

Δημήτριος Σαλτέλης

16

Πρὸς τὸ Ἔξοχον Ἐπουργεῖον τοῦ Πολέμου

Ἐλήφθη ἡ ὑπ' ἀρ. 8619 τῆς 27 τοῦ παρελθόντος διαταγὴ τοῦ Ἐπουργεῖου τούτου. Τὰ ἐν αὐτῇ εἶδον.

Ἦδη δὲ διὰ τῆς ταπεινῆς μου ἀναφέρομαι, ὅτι τὰ ἐνταῦθα ταῖνια τῶν στρατιωτῶν ἐκατήντησαν εἰς μεγαλωπιάτην αὐξήσιν, ὡς ἀκολούθως θέλει παραστήσω.

Τὸ μὲν σῶμα τοῦ Βάσσου λαμβάνει καθ' ἑκάστην, καὶ κατὰ τὸν ὀνομαστικὸν κατάλογον τοῦ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ ταῖνια σχεδὸν	1300
τὸ δὲ τοῦ Κατζίκογιάννη	700
τὸ δὲ τοῦ Στρατ. Γεράσιμου Φωκᾶ καὶ λοιπῶν	200
τὸ δὲ Κριεζώτου ὁποῦ μὲ διαταγὴν τῆς Σ. Ἐπιτροπῆς ἦτις μὲ διαταγὴν νὰ δίδω	710
καὶ συμποσοῦνται δύο χιλ. ἐννεακόσια ἑξήκοντα	2960

Ἐπειδὴ δὲ καὶ ὅσον ἄλευρον ἐστοχαζόμεν δὲν εὔρον ἐνταῦθα, ἀλλ' ὡς καὶ ἄλλοτε ἀνέφερον ἐπερίλαβα μόνον σχεδὸν 30.000 ὀκάδ. ἀπὸ τὸ ὁποῖον, τὸ Ἔξοχον Ἐπουργεῖον τοῦτο εἰς τὸ διάστημα τῶν τοσοῦτων ἡμερῶν ἔμπορεῖ νὰ στοχασθῆ ἀναλόγως τῆς ἄνω δοθησομένης ποσότητος, καθ' ἑκάστην ταῖνιαν ἢ πόσῃ ὀλιγωτάτῃ ποσότης ἀλευρίου ἔμεινεν, καὶ ἂν δὲν ἐξοικονομοῦσα τοὺς μύλους ζῶα κλπ. διὰ νὰ ἀλέθω ἀραποσίτι καὶ κρίθινον, βέβαια δὲν ἔπρεπε νὰ ἔχω σήμερον τροφή, ἔνεκα τούτων δέ, τὸ Ἐπουργεῖον τοῦτο νὰ μᾶς προφθάσῃ τροφήν, διότι δὲν ἔμεινεν. Εἶναι καλὸν ἢ Σ. Διοίκησις νὰ μᾶς στεῖλῃ μίαν μεγίστην ποσότητα τροφῶν, ὥστε ἐξ αὐτῆς νὰ βάλωμεν καὶ εἰς ἀποθήκην δι' ὅλα τὰ ἐπακόλουθα ἐναντία. Ἐπειδὴ καὶ σήμερον ἠκούσαμεν ἐνταῦθα ἓν σῶμα ἐχθρῶν νὰ ἔφθασεν εἰς τὸ Τουρκοχώρι, καὶ πόθεν εἶναι δὲν ἔχομεν πληροφορίαν.

Μεγαλωπιάτην δυσκολίαν εὔρον ἐδῶ εἰς ὅλα, μάλιστα δὲ ἀνωμαλίαν, ἢ πῆρα ὅμως μὲ ἐδίδαξεν νὰ συστήσω δύο ὁ μὲν εἰς εἶδος Γραμματέως, ὁ δὲ ὑποφροντιστοῦ, ὥστε διὰ τούτων νὰ διανεμῶνται αἱ ὑποθέσεις μου συνταμώτεραι καὶ εὐτακτότεραι, εἰδ' ἄλλως μήτε τὸ στρατιωτικὸν οἰκονομεῖτο, μήτε

ἀπὸ τὰ τζελέπικα¹ νὰ συνάξωμεν τίποτας ἠμποροῦμεν. Ὅθεν παρακαλῶ τὸ Ἔξοχον Ὑπουργεῖον τοῦτο νὰ ἔχωμεν τὴν εἶδησιν καὶ περὶ τούτου. Ἐπειδὴ εἰς τὰ καθήκοντά μου δὲν ἀναφέρεται.

Πολλάκις ἐξήγησα νὰ καταμετρηθῶσι αὐτὸ τὸ σῶμα τοῦ στρατοπέδου καὶ λοιπῶν καὶ εἶρον μεγίστην ἐναντιότητα, προβάλλοντάς μοι ὅτι πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἐκαταμετρήθησαν ἐκ τοῦ Γεν. Ἐπιθεωρητοῦ, δεικνύοντές μοι τὰ ἀποδεικτικά των τὰ ὁποῖα ἔλαβον, ἐγὼ ὅμως εὐρίσκομαι εἰς ἀπορίαν καὶ καθ' ἑκάστην ἔχω φιλονικίας μετ' αὐτῶν διὰ τὰς ἀνυποφέρτους καταχρήσεις των, μάλιστα πολλάκις πολλοὶ μὲ εἶπον καὶ νὰ τοὺς καταμετρήσης θὰ ἐβγῶσι περισσότεροι, δανειζόμενοι ὁ εἰς τοῦ ἑτέρου.

Μᾶς πληροφορήσαν τώρα, ὅτι εἰς τὸ Τουρκοχώρι ἐλθόντες ἐχθροὶ εἶναι ἀπὸ τὸ σῶμα τοῦ Σαλώνου καὶ ἐκ τῆς ὑστερήσεως τροφῶν τῶν ζώων ἐκτείνονται ἕως αὐτοῦ. Εἶδον νὰ μοὶ λέγη τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο, ὅτι ὁ Βάσσης ἐδιατάχθη νὰ μεταβῇ ἐντεῦθεν, πληροφοροῦμαι ὅμως ὅτι αὐτὸς δὲν ἔλαβε καμμίαν τοιαύτην διαταγὴν, καὶ ἂν ἔκτοτε ἤθελε μεταβῇ ἐντεῦθεν, βέβαια αἱ τροφαὶ δὲν ἤθελαν μᾶς ἐλαττωθῶσιν, ἀλλ' ἤθελον μᾶς διαρκέσει διὰ κάμπουσας ἡμέρας ἀκόμη.

Οἱ ἐνταῦθα μουκατατζίδες¹ μοὶ λέγουν ὅταν τοὺς σταλθῇ Σ. διαταγὴ τότε μὲ δίδουσιν ὅσον σῖτον μᾶς κάνει χρεῖα, διὰ τοῦτο λοιπὸν τὸ Ἔξοχον Ὑπουργεῖον τοῦτο, νὰ μᾶς προφθάνη τροφήν μὲ ὅποιον τρόπον ἐγκρίνη ταχύτερον. Μένω μ' ὄλον τὸ σέβας.

Τῆ 3 Ἰουλίου
1825 Ἀθῆναι

Ὁ Φροντιστὴς τῶν Ἀθηναίων
Μ. Κούταβος

(Νῶτον) 1355 Μ. Κούταβος τῆ 6 Ἰουλίου 1825

Πρὸς τὸ Ἔξοχον Ὑπουργεῖον τοῦ Πολέμου
Ναύπλιον

ΓΑΚ, Πολέμου 1825

17

Ἄριθ. 18 Πρὸς τὸ Ἔξοχον Ὑπουργεῖον τοῦ Πολέμου

Καὶ ἄλλοτε ἀνέφερον περὶ πολλῶν, ἀπόκρισιν τοῦ Ὑπουργείου δὲν ἤξι-
ώθη. Διὰ τῆς ταπεινῆς μου δὲ καὶ αἰθῆς ἀναφέρομαι ὅτι δι' ἐπιταγῆς τῆς
Ἐπιτροπῆς μὲ τοὺς ἐδῶ ἐνοικιασθὰς ἐσυμφώνησα διὰ ἡμισιο χιλιάδας κοιλὰ
σῖτον καὶ πεντακόσια κριθάρια, τὸ ὁποῖον ἀλέθω καὶ βῆνω εἰς ἀναλόγους ἀπο-
θήκας.

Εἶδοποιῶ προσέτι ὅτι ἐδῶ τὰ τζελέπικα ἐλαττώθησαν καὶ σχεδὸν ἐτελείω-
σαν. Οἱ στρατιῶται ζητοῦν γεμεκλίκια χωρὶς συγκατάνευσιν, ἐγὼ ὡς εἶναι

1. celeb (Τουρκ.) = ἔμπορος κτηνῶν, ζωηλάτης.— Τζελέπι, τό = φόρος αἰγο-
προβάτων, προβατονόμιον.

2. Ἐκ τοῦ mukataa (Τουρκ.) = ἐκμίσθωσις δημοσίων φέρων.

γνωστὸν δὲν ἔχω πῶς νὰ ἀπαντήσω τὴν ὀρμὴν αὐτῶν καὶ εὐρίσκομαι εἰς ἀπορίαν, τούτου ἕνεκα τὸ Ἔξοχον Ὑπουργεῖον τοῦτο, νὰ κάμῃ ὅσον τάχος κάθε προμήθειαν, ἵνα μὴ λιποτακτῆσωσιν αὐτοί, νὰ ἐλευθερωθῶ καὶ γὰρ ἀπὸ τοὺς συνηθισμένους τῶν ἐπαπειλισμῶς.

Περὶ τῶν ἄνω εἰρημένων γιδοπροβάτων, ἐπειδὴ ἀμφιβάλλω ὅτι οἱ καταμετρηταὶ οἱ ὁποῖοι ἐστάλησαν ἐκ τῶν Δημογερόντων, ἠγοράσθησαν ἐκ τῶν ποιμένων, διότι πρὶν φθάσω ἐνταῦθα ἔκβαλαν αὐτοὺς καὶ ἐμετροῦσαν, καὶ ἐπειδὴ 46000 κεφάλια μόνον ἔφεραν καταμετρήσεως λογ)σμοῦ, διὰ τοῦτου ἠναγκάσθην νὰ καταμετρῶ αὐτὰ ἐκ δευτέρου τώρα.

Περὶ δὲ τῶν διαταχθέντων τυροῦ καὶ ἐλαιῶν, μέχρι σήμερον δὲν τὸ ἔβαλον εἰς πρᾶξιν οἱ ἐνταῦθα Δημογερόντες, ἐγὼ δ' ἐκουράσθην πλέον νὰ φωνάζω καὶ νὰ τοὺς προσκαλῶ καὶ εἰς τὸ Ἐπαρχεῖον, ἀλλ' οὔτε διὰ τοῦτο ἐκτέλεσα μηδὲν, μ' ὅλον ὁποῦ καὶ τὸ Ἐπαρχεῖον, τοὺς ἐπιπλήττει εἰς τοῦτο.

Ἀνέφερον καὶ ἄλλοτε ὅτι τὸ ἔργον μου μοὶ ἠνάγκασε νὰ λάβω ἐν γραμματέα, καὶ νὰ συστήσω καὶ ἐν εἰς εἶδος ὑποφροντιστοῦ διὰ τῶν ὁποίων (ἐκτεταμέναι οὖσαι αἱ ὑποθέσεις μου) διανέμονται εὐτάκτως καὶ συντόμως. Διὸ παρακαλῶ νὰ μοὶ δοθῇ ἡ ἄδεια περὶ τούτων. Μένω μὲ ὅλον τὸ Σέβας.

Τῆ 17 Ἰουλίου 1825 Ἀθῆναι

Ὁ τῶν Ἀθηνῶν Φροντιστῆς

Μ. Κούταβος

(Νῶτον) 1580 Μ. Κούταβος τῆ 19 Ἰουλίου 1825

Πρὸς τὸ Ἔξοχον Ὑπουργεῖον τοῦ Πολέμου εἰς Ναύπλιον
ΓΑΚ, Πολέμου 1825

18

Δόσις	<i>Τξελέπικον</i>	Λήψις
Νὰ δώση	τῆ 10 Ἰουνίου	Ὁ Στρ. Κατζικογιάννης 1825
Ὅσα εἰς ἀνὰ χεῖράς μου ἀποδεικτικά		Γρ. 6,721 1)2
ὅσα διὰ σάλδος (= ἐξόφλησιν) μένει νὰ λάβῃ		» 6,291
		Γρ. 13,012.20
		Νὰ λάβῃ
Ἀπὸ 10 Ἰουνίου μέχρι 6 Ἰουλίου ἡμέρας 26		
Στρατιῶται 694 πρὸ 15 τὴν καθ' ἐκάστην		Γρ. 6766.20
ἀπὸ 7 Ἰουλίου μέχρι τῶν 30 ἡμέραι 24, στρατιῶται 694		» 6246.--
		Γρ. 13012.20
Νὰ δώση	τῆ 10 Ἰουνίου	Ὁ Στρ. Βάσσοσ Μαυροβουνιώτης 1825
Ὅσα ἔλαβεν ὡς τὰ ἀνὰ χεῖράς μου ἀποδεικτικά		Γρ. 8650 1)2
Δι' ὅσα ἔλαβεν ἀποδεικτικά ἀπὸ τὸ Ἐπαρχεῖον		» 6980
		Γρ. 15630 1)2

Νὰ λάβῃ

Ἄπὸ 10 Ἰουνίου μέχρι 17 τοῦ ἰδίου ἡμέραι 7 διὰ στρατ. 1200 πδ 15 παρὰδ. τὴν καθ' ἑκάστην	Γρ. 3150
Ἄπὸ τὴν 21 Ἰουνίου μέχρι 17 Ἰουλίου στρ. 1280 ἡμέραι 26 πδ 15 παρὰδ. τὴν καθ' ἑκάστην	» 12480
	<u>Γρ. 15630</u>

Νὰ δώσῃ Τῆ 10 Ἰουνίου Ὁ Στρ. Γεράσιμος Φωκᾶς 1825	
Ὅσα ἔλαβεν ὡς τὰ ἀνὰ χεῖρας μας ἀποδεικτικά	Γρ. 425
ὅσα μένει νὰ λάβῃ διὰ σάλδος	» 590 3)4
	<u>Γρ. 1015 3)4</u>

Νὰ λάβῃ

Ἄπὸ 10 Ἰουνίου μέχρι 6 Ἰουλίου ἡμέραι 26 στρ. 45 πδ 15	Γρ. 421,30
Ἄπὸ 7 Ἰουλ. μέχρι 30 τοῦ ἰδίου ἀπὸ 45 στρ. ἀνξάνοντας μέχρι τῶν 73 στρατ. λογαριαζόμενα	» 594.--
	<u>Γρ. 1,015,30</u>

Νὰ δώσῃ**Τὸ Τζελέπιον**

8 Ἰουλίου ὅσα τοῦ Στρ. Κατζίκογιάννη ὡς τὰ ἀποδεικτικά του	Γρ. 6721, 1)2
Ὅσα τοῦ Στρ. Βάσσου Μαυροβουνιώτη ὡς τὰ ἀποδεικτικά του	» 8650, 1)2
Ὅσα τοῦ Στρ. Γερασίμου Φωκᾶ	» 425.
	<u>15797</u>
Ὅσα εἰς λαβωμένους καὶ ἄλλα ἀναγκαῖα ἔξοδα	» 297
	<u>Γρ. 16094</u>

Νὰ λάβῃ

Ὅσα ἔλαβον ἀπὸ τοὺς Κυρίους ἐπιστατοδημο- γέροντας εἰς ράτας ¹	Γρ. 16094.
--	------------

Ἄθῆναι 29 Ἰουλίου 1825

Φ. Κ. τ.λ.θ.

Ὁ Φροντιστὴς Ἀθηνῶν

Μ. Κούταβος

19

Ἄριθ. 23

Πρὸς τὸ Ἐξοχὸν Ἐπιτελεῖον τοῦ Πολέμου

Ἐπειδὴ καὶ μέχρι σήμερον (ἀφοῦ δύο καὶ τρεῖς ἀνέφερον) δὲν ἤξιώ-
θην ἀποκρίσεως τοῦ Ἐξόχου Ἐπιτελεῖου τούτου, ἐπαναλαμβάνεται καὶ τώ-
ρα διὰ τῆς ταπεινῆς μου νὰ ἀναφέρω, ὅτι τὸ τζελέπιον ἐτελείωσεν, κατὰ τὴν

1, rata (Ἰταλ.) = τὸ ἀνάλογον (μέρος).

καταμέτρησιν τῶν ἐντοπιῶν καὶ τὰ μετρητὰ αὐτῶν ἐδόθησαν ὡς ὁ ἐσώκλειστος λογαριασμός εἰς τοὺς στρατιώτας, καὶ ἐπειδὴ αὐτὴ ἡ καταμέτρησις μὲ βάνει εἰς ὑποψίαν, ἐδιώρισα ἐκ δευτέρου καταμετρητὰς κατ' αὐτάς, ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ἡ τῶν ἐχθρῶν ἔφοδος εἰς τὰς 20 τοῦ ἰδίου ἐδιασκόρπισεν ὅλους ἔνθεν κἀκεῖθεν, ἐδυσκολεύθηκα καὶ δυσκολευόμεθα μέχρι σήμερον, ἐξακριβώσαμεν ὅμως σχεδὸν δώδεκα χιλ. διὰ τὰ ὁποῖα προφασίζονται ὅτι εἶναι φετινὰ καὶ δὲν θέλουν νὰ πληρώσωσι, προτείνοντες ὅτι, ἂν μᾶς ἔλθῃ διαταγὴ καὶ δι' αὐτὰ πληρώνομεν, τούτου ἕνεκα τὸ Ἔξοχον Ἐπιτρογεῖον καθὼς ἀνέφερον καὶ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν, ἅς διατάξῃ. Τὸ ἐδῶ ἀπολειφθὲν στρατόπεδον τοῦ Στρ. Σταθῆ μ' ἐπέπληξεν καὶ μ' ἐπιπλήττει, τόσον διὰ τὰ σιτηρέσια, ὥστε ἀσυγκρίτως δὲν παραβάλλεται μὲ τὰς ἀνυποφέρτους ἄλλας δυσκολίας ὁποῦ τραβῶ καὶ παρακαλῶ νὰ γένη προμήθεια καὶ τούτων. Μὲ φαίνεται ἂν εἶναι καλόν, τὸ Ἐπιτρογεῖον τοῦτο νὰ ἀνακινήσῃ μίαν διαταγὴν πρὸς τοὺς ἐνταῦθα Ἐπαρχον καὶ Ἐπιστατοδημογέροντας διὰ νὰ μὴν δυσκολεύωσι τὰ ἀναγκαῖα ζῶα μὲ τὰ ὁποῖα μετακομίζονται αἱ τροφαί, τόσον εἰς τοὺς Μύλους ὅσον καὶ ἀλλαχοῦ, τώρα μάλιστα ὁποῦ μὲ διαταγὴν τῆς Σεβ. Ἐπιτροπῆς ἠγοράσαμεν ἀπὸ τοὺς κ. ἐνοικιασθᾶς σίτον διὰ τροφήν τοῦ στρατοπέδου καὶ διὰ νὰ ἐφοδιάσωμεν τὴν πόλιν. Ἀπαντῶ μεγάλας δυσκολίας καὶ ἀδιαφορίας ἀπὸ τοὺς ἐντοπίους, ὡσαύτως καὶ ἀπὸ τοὺς ἰδίους Μυλωνάδες περὶ τῶν ἀλεσθέντων τροφῶν, μὲ ζητῶσι πληρωμὴν καὶ περὶ τούτου πρῶτον ὁποῦ ἐγὼ διαταγὴν δὲν ἔχω νὰ τοὺς πληρώνω, καὶ δεύτερον ὁποῦ οἱ Μύλοι εἶναι ἐθνικοί, καὶ κατὰ χρέος ἔπρεπε νὰ ἀλεσθῶσι διὰ λογ)σμὸν τῆς Σεβ. Διοικήσεως, καθὼς καὶ ἄλλοτε ἤλεσαν, καὶ ἔλαβον τὰς ἀναγκαῖας ἀποδείξεις καὶ ἐπληρώθησαν ἐκ τῆς Διοικήσεως, τούτων ἕνεκα τὸ Ἐπιτρογεῖον ἅς διατάξῃ ὁποῦ ἀνήκει τὴν ἐκτέλεσιν τούτων.

Σήμερον εἰδοποιήθημεν ἀπὸ Γράμματα τῆς Σεβ. Ἐπιτροπῆς ὁποῦ γράφει πρὸς τοὺς ἐνταῦθα ὀπλαρχηγούς ὅτι ὅλα τὰ ἀναγκαῖα τοῦ στρατοπέδου νὰ προμηθεύονται ἀπὸ τὸν Φροντιστὴν, ὅθεν εἶναι γνωστὸν τοῖς πᾶσιν ὅτι τὸ Φροντιστήριον εὐρίσκεται μὲ 48 κάσσεσ πολεμοφόδια μόνον καθὼς καὶ ἄλλοτε ἀνέφερον, καὶ ὄχι μὲ πολλὰς τροφάς. Ὅθεν ἅς προβλέψῃ τὸ Ἔξοχον τοῦτο Ἐπιτρογεῖον ὅθεν ἐγκρίνει, ὁποῦ χρεῖας τυχοῦσης νὰ μὴν εἶναι ἐλλιπής. Μένω μὲ ὅλον τὸ σέβας

Τῆ 30 Ἰουλίου 1825 Ἀθῆναι

Ὁ Φρο(οντιστής) Ἀθηναῶν

M. Κούταβος

(Νῶτον)

1850

M. Κούταβος 5 Αὐγούστου 1825

20

Ἀριθ. 24

Πρὸς τὸ Ἔξοχον Ἐπιτρογεῖον τοῦ Πολέμου

Τὸ Ἐπιτρογεῖον τοῦτο ἅς πληροφορηθῇ ἀπὸ τὸν λογαριασμὸν τῶν τρε-

λέπικων τῶν ὄσων μετρητῶν ἔλαβον ἀπὸ τοὺς ἐπιστατοδημογέροντας καὶ ὅτι τὰ ἔδωσα εἰς τὰ ἐνταῦθα στρατόπεδα, καὶ τῶν ὄσων χρεωστοῦνται νὰ λάβωσιν ἀπὸ τὰ ἑξακριβωθέντα περὶ πλέον γιδοπρόβατα, μόλις σήμερον μετὰ πόνου καὶ κόπου πολλοῦ καὶ δι' ἀναφορῶν μου εἰς τὸ Ἐπαρχεῖον τοῦτο, ἐκατελείσθησαν οἱ ποιμένες νὰ πληρώσουν καὶ δι' αὐτὰ ἀνά 5 τὰ ο)ο. Ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐλπίζω ἴσως τὰ ἡμῖσι τῶν χρεωστουμένων νὰ πληρωθῶσιν ἐξ αὐτῶν. Διὰ δὲ τῶν λοιπῶν καὶ τῶν μελλόντων τὸ Ἐπαρχεῖον τοῦτο νὰ προβλέψῃ αὐτά, ἢ νὰ δείξῃ πόθεν νὰ ἐξοικονομηθῶσιν.

Ἄναφέρω προσέτι, ὅτι κατὰ τὴν διαταγὴν τοῦ Ἐπαρχείου τούτου ἢ περὶ τυροῦ καὶ ἐλαιῶν ἐξοικονόμησις μέχρι σήμερον δὲν ἐκτελέσθη, προφασιζόμενοι μὲ τὸ σήμερον καὶ μὲ τὸ αὔριον, μία διαταγὴ ἅμως τοῦ Ἐπαρχείου τούτου δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι θέλει βάλει εἰς πρᾶξιν ταῦτα ὅλα, ἐπειδὴ διαφιλονικῶνται μεταξὺ των. Μένω μ' ὄλον τὸ σέβας.

Τῆ 30 Ἰουλίου 1825 Ἀθῆναι

Ὁ Φροντιστὴς Ἀθηνῶν

Ὁ εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Ἀθηνῶν ἐλθὼν πρό τινων ἡμερῶν Γεν. Ἐπιθεωρητῆς κ. Νικόλαος Μπούφης, ἀναχωρήσας μετὰ τὴν καταμέτρησιν τῶν στρατιωτῶν ἐντεῦθεν, ἄφησεν ἐπίτροπόν του διὰ τὴν καθ' ἡμέραν σχεδὸν προσθαφαίρεσιν τῶν στρατιωτῶν, τὸν υἱόν του Νεροῦτζον. Κατὰ χρέος λοιπὸν ἐρωτῶ τὸ Ἐξοχον Ἐπαρχεῖον ἂν πρέπη νὰ δέχωμαι τοὺς τεσκερέδες¹ του τῶν στρατιωτῶν προσθαφαίρεσεων, καὶ ἂν θέλουν εἶσθαι δεκτοί. Ἐπειδὴ ἔκ τινος καιροῦ ἐξ ἀνάγκης δέχομαι τοὺς τεσκερέδες του μὴ δυνάμενος νὰ κάμω ἀλλέως.

Μ. Κούταβος

(Νῶτον) 1851 Μ. Κούταβος 5 Αὐγούστου 1825

21

Ἄριθ. 25

Πρὸς τὸν Κον Φροντιστὴν τῶν Ἀθηνῶν

Εἶδομεν νὰ μᾶς ζητῆς τὰ χίλια κοιλὰ σίτον ὅπου ἔμεινεν διὰ τὴν ἀπονέμησιν² τῶν δύο χλδ. καὶ πεντακοσίον κοιλῶν κατὰ τὴν διαταγὴν τῆς Σεβ. Ἐπιτροπῆς ὅπου εἶναι πρὸς ἡμᾶς, μὲ μεγάλην εὐχαρίστησιν ἠθέλαμεν σὲ τὰ δώσει καθὼς σοὶ ἐδώσαμεν καὶ τὰ 1500 κοιλὰ. Ἄλλ' ἐπειδὴ καὶ οἱ Κύριοι Δημογέροντες δὲν παύουν ὅπου καθημερινῶς νὰ διαβάλλουν τοὺς Ἀθηναίους διὰ νὰ μὴν πληρῶνουν τὰ δέκατα ἐκάστου εἶδους, ὡς διαλαμβάνει ἡ διαταγὴ τῆς Σεβ. Διοικήσεως. Ἀλλὰ ζητοῦν νὰ ζημιώσουν τὸ Ἐθνικὸν Ταμεῖον καὶ μᾶς βαστοῦν ὅλα μας τὰ δέκατα, καθὼς δέκατα ριζαρίου, μεταξίον καὶ μερικὰ σίτου καὶ κριθαρίου, ἐνοίκια περιβολίων, ἐνοίκια ὄσπιτιων

1. tezkere (Τουρκ.) = σημείωσις, ὑπόμνημα, ἐπίσημον πιστοποιητικόν, ἀπόδειξις.

2. = μοίρασμα.

καὶ σχεδὸν ἐκάστον εἶδους. Βλέποντες λοιπὸν καὶ ἡμεῖς τὰς τοιαύτας του καταχρήσεις ὅπου κάμνουν εἰς ἡμᾶς καὶ ἐπιβουλεύονται καὶ τὸ Ἐθνικὸν Ταμεῖον διὰ τοῦτο δυσκολοῦμεθα νὰ τὸ δώσωμεν, διὸ μένομεν.

Τῆ 3 Αὐγούστου 1825 Ἀθῆναι Οἱ ἐνοικιασθαὶ
 τῶν ἐφετινῶν προσόδων τῶν Ἀθηνῶν
 Ἰωάννης Μακρυμείρακας
 (Τ. Σ.)
 Ὅ,τι ἴσον ἀπαράλλακτον
 τῷ πρωτοτύπῳ
 (Τ. Σ.) Ὁ Γεν. Γραμματεὺς Ἀθηνῶν
 Δημήτριος Βύας
 (νῶτον) Ἀντίγραφον ἀποδεικτικῶ ἐκ τῶν ἐνοικιαστῶν Ἀθηνῶν

22

Κύριε Φροντιστὴ χαιρετοῦμεν

Καὶ σὲ εἰδοποιοῦμεν ὅτι ἡ Διοίκησις μᾶς δίνει στάρι, διατὶ μᾶς στέλνετε καὶ καλαμπόκι; Ἡμεῖς αὐτὸ δὲν τὸ τρώμε, ὅμως ἢ νὰ μᾶς στείλετε καθάριον ὅπου μᾶς δίνει ἡ Διοίκησις, εἰδὲ δὲν τὸ θέλομεν ὀλότελα. Ἡμεῖς δὲν εἴμαστε κουρούνια ὅπου νὰ φᾶμε καλαμπόκι ξερὸ τώρα τὸν Αὐγούστον, καὶ νὰ μᾶς στείλετε τὸ ψωμί ὅπου μᾶς δίνει ἡ Διοίκησις. Αὐτῆνες τις πρᾶματιες ὅπου κάνετε τις ξεύρομε, φθάνει πού μᾶς κάνετε πρᾶματεια στὰ γρόσια στοὺς λουφέδες. Στὸ ψωμί δὲν μᾶς κάνετε πρᾶματεια. Αὐριο τὸ πουρνὸ νὰ εἶναι ἐδῶ, εἰδὲ ἐρχόμαστε μέσα καὶ παθαίνεις ἐκεῖνα πῶπαθε ἢ Ἐπιτροπή. Ἀκόμα χειρότερα ἂν εἶναι πού τὸ κάνεις ἐσὺ θὰ πάθης τοῦ διαβόλου, εἰδὲ καὶ τὸ κάνουν οἱ τζαουσάδες¹ ψωνίζουν αὐτοὶ τὸν διάβολον, καὶ φανερώστε μας ποιὸς τὸ κάνει αὐτό, καὶ πλέον καλαμπόκι νὰ μὴν μᾶς στείλετε ὅτι θὰ ψωνίσετε τὸν διάβολον. Ταῦτα ὄχι ἄλλο.

Τῆ 6 Αὐγούστου Τὸ Στρατόπεδον τοῦ Στρ. Καξικογιάννη
 1825 Γράφομεν Κολομπίζας
 (νῶτον) Ἀντίγραφον γράμματος τοῦ Στρατοπέδου Ἀθηνῶν

23

Ἀριθ. 27 Πρὸς τὸ Ἔξοχον Ἐπουργεῖον τοῦ Πολέμου

Εἶπον μὲ τὴν ὑπ' ἀριθ. 18 ἀναφορὰν μου καὶ σημειωμένη τῆ 17 τοῦ παρελθόντος, ὅτι δι' ἐπιταγῆς τῆς Σεβ. Ἐπιτροπῆς ὑπ' ἀριθ. 486 ἐσυμφώνησα μετὰ τῶν Κων ἐνοικιαστῶν 2500 κοιλὰ σίτον καὶ 500 κριθάρι, τὸ μὲν κριθάρι κατὰ τὴν συμφωνίαν μας ἐπερίλαβον, ἀπὸ δὲ τὸν σίτον μόνον 1500 κοιλὰ μ' ἔδωκαν καὶ πλέον ἐπαυσαν εἰς τὸ νὰ μὲ δώσουν, τοὺς ὁποίους εἶπον ὅτι ἐπρεπεν ἂν τοιοῦτον σκοπὸν εἶχον, νὰ μοὶ τὸ εἰποῦν εἰς τὸν πρέποντα καιρὸν καὶ ὄχι τώρα ὅπου μῆτε καιρὸν ἔχω νὰ ἀναφερθῶ εἰς τὴν Σεβ. Διοίκησιν,

1. çavus (Τουρκ.) = λοχίας.

μήτε τὰ στρατόπεδα ὑποφέρουσι χωρὶς ταῖνια. Ἐξοχον Ἐπιτρογεῖον, μετὴν ἄνω εἰρημένην συμφωνίαν τοῦ σίτου ἤλπιζον νὰ ἀπεράσω τινὰ ποσότητα καλαμπόκι καὶ κριθάρι καθὼς τὸ μεταχειρίζομαι καὶ δίδω 33 τοῖς 100 κριθάρι καὶ ἀραποσίτι. Ἄλλ' ἐπειδὴ καὶ τώρα κρατοῦσι 1000 κοιλὰ σίτον, καὶ ἐπειδὴ τὸ σίτινον ἄλευρον ὅπου σήμερον ἔχω μόλις ἠμπορεῖ νὰ ἀρκέσῃ δεκαπέντε ἡμέρας διὰ τοῦτο χρειάζεται νὰ προμηθευθῇ ἤδη ἄλευρον σίτου, ἦτοι σῖτος διὰ τὴν ἐξοικονόμησιν τῶν ἐνταῦθα στρατῶν, διότι τοιοῦτοι στρατιῶται ἐκατήντησαν οἱ Ἕλληνες, ὥστε δὲν τοὺς εἶναι δεκτὸν μήτε αὐτὸ τὸ 33 τὰ ο)ο ὅπου τοὺς δίδω. Διὰ νὰ μὴν πολυλογῶ ἀνυπόφοροι εἶναι καθ' ὅλα, διότι φέρουν μαζί τους καὶ τὴν βίαν πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν κακῶν ἐπιχειρημάτων αὐτῶν, ἀφοῦ εὔρουν ἐναντιότητα. Ὅθεν μὴν ἀναβάλλετε τὸν καιρὸν διὰ νὰ σταλθῶσιν αἱ ἀναγκαῖαι τροφαί, διὰ νὰ μὴν συνέβῃ τι ἀπροσδόκητον συμβεβηκός.

Περικλείεται καὶ ἀντίγραφον τῶν ἐνοικιασπῶν διὰ τὸ ὅσον ἐπερίλαβα σῖτον καὶ κριθάρι, διαλαμβάνον καὶ τῶν λοιπῶν χιλίων κοιλῶν ὅπου μᾶς βαστοῦν.

Προσέτι εἰδοποιῶ τὰ ταῖνια ὅπου καθημερινῶς δίδονται κατὰ τὸν κατάλογον τοῦ Γεν. Ἐπιθεωρητοῦ καὶ ὡς οἱ τεσκερέδες τοῦ Ἐπιτρόπου του ἐνταῦθα.

Εἰς τὸν Στρ. Κατζικογιάννη μετὸς ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν του	ταῖνια	817
Εἰς τὸ φροῦριον ὡς ἡ διαταγὴ τῆς Σεβ. Ἐπιτροπῆς	»	442
Εἰς τὸν Πολιτάρχην καὶ Μακρυγιάννην	»	90
Εἰς τὸν Σ: Γεράσιμον Φωκᾶν	»	72
Εἰς τὸν Σ: Κριζώτην μετὰ διαταγὴν τῆς Σεβ. Ἐπιτροπῆς	»	40
Ὅσα εἰς λαβωμένους καὶ λοιπούς, ὅπου μετὰ τεσκερέδες τῶν ὀπλαρχηγῶν καθὼς καὶ τοῦ Ἐπαρχείου	»	150
	»	1611

Καθυποβάλλω ταῦτα πάντα ὑπ' ὄψιν τοῦ Ἐξόχου Ἐπιτρογεῖου τοῦτου διὰ νὰ ἔχη τὴν ἀνήκουσαν πληροφορίαν.

Μένω μετ' ὅλον τὸ Σέβας

Ὁ Φροντιστὴς Ἀθηνῶν

Μ. Κούταβος

(Νῶτον) 1955

Μ. Κούταβος

10 Αὐγ. 1825

Πρὸς τὸ Ἐξοχον Ἐπιτρογεῖον τοῦ Πολέμου εἰς Ναύπλιον
Γ'ΑΚ, Πολέμου 1825

24

Πρὸς τὸ Ἔξοχον Ὑπουργεῖον τοῦ Πολέμου

Ἐπειδὴ καὶ ἀπὸ τὰς 6 τοῦ ἰσταμένου μὲ τὴν ὑπ' ἀριθ. 27 ἀναφορὰν μου πρὸς τὸ Ἔξοχον Ὑπουργεῖον τοῦτο ἀνέφερον ὅτι διὰ τὰς 2500 κοιλὰ σίτου ὁποῦ δι' ἐπιταγῆς τῆς Σ. Ἐπιτροπῆς ἐσυμφώνησα μετὰ τῶν ἐνταῦθα Κων Ἐνοικιαστῶν, τὰ μὲν 1500 κοιλὰ ἀφοῦ ἐπερίλαβα, ἐμετάτρεψαν τὴν συμφωνίαν τους καὶ ἐκράτησαν τὰ λοιπὰ 1000 κοιλὰ προφασισόμενοι ὡς τὸ ἀντίγραφον τοῦ ἐγγράφου ὁποῦ παρ' αὐτῶν ἔλαβον τὸ ὁποῖον διὰ πληροφορίαν τοῦ Ἐξόχου Ὑπουργείου τὴν προχθὲς ἔστειλον, δὲν ἔλειψα νὰ τοὺς παρακαλέσω καὶ δι' ἀναφορᾶς μου εἰς τὸ Ἐπαρχεῖον τοῦτο καὶ νὰ τοὺς εἰπῶ ὅτι ἠμπορεῖ νὰ ἀκολουθήσῃ τι ἀπευκταῖον ἐκ τῶν στρατιωτῶν διὰ τῆς ἐλλείψεως τροφῶν καὶ θὰ ἐννοῆται εἰς βάρος αὐτῶν, ἀλλ' εἰς μάτην, δὲν ἐκατώρθωσα μηδέν, ἀφοῦ ἀπεκρίθησαν ἄλλα δι' ἄλλα καὶ εἰς τὸ Ἐπαρχεῖον, διὰ τοῦτο λοιπὸν ἀνάγκη πᾶσα νὰ προμηθεύσῃ ὅσον τάχος τὸ Ἔξοχον Ὑπουργεῖον τοῦτο τροφάς, διότι μάλιστα δέκα πέντε ἡμερῶν τροφαὶ σίτου εὐρίσκονται εἰς τὰς ἀποθήκας, καὶ οἱ Κοι στρατιῶται δὲν δέχονται νὰ τοὺς δίδεται ἀραποσίτι μῆτε 30 τοῖς 100 οὔτε διόλου, ὡς πληροφοροεῖται τὸ Ἔξοχον Ὑπουργεῖον ἀπὸ τὸ ἐσώκλειστον ἀντίγραφον τοῦ γράμματός αὐτῶν.

Παρακαλῶ λοιπὸν νὰ λάβῃ πρόνοιαν τὸ Ἔξοχον Ὑπουργεῖον τοῦτο νὰ προμηθεύσῃ καὶ νὰ διατάξῃ τόσον διὰ τὰ ταῖνια ὅσον καὶ διὰ τὰ σιτηρέσια αὐτῶν, ἐπειδὴ καθὼς εἶπον καὶ ἄλλοτε τὸ τζελέπικον ἐτελείωσεν! τὸ δὲ περὶ τυροῦ καὶ ἑλαιῶν δὲν ἠθέλησαν νὰ τὸ βάλωσι εἰς πρᾶξιν οἱ Δημογέροντες, καὶ ἄς διαταχθῶσιν ἐκ δευτέρου ἂν ἐγκρίνη. Ἐνταῦθα εὐρίσκονται καὶ συχνῶς ἔρχονται ἄρρωστοὶ καὶ λαβωμένοι, τοὺς ὁποίους ἀφοῦ τοὺς δίδονται τὰ ταῖνια τοὺς δίδω καὶ γεμεκλίκια καὶ τοὺς ὑπηρέτας αὐτῶν, μάλιστα δὲ τῶν ἰδίων λαβωμένων σχεδὸν τριπλάσιον, καὶ ἂν δεκτὰ εἶναι τὸ Ἔξοχον Ὑπουργεῖον νὰ μοὶ εἰδοποιήσῃ νὰ μοὶ γενῆ καὶ ἡ ἀνήκουσα προμήθεια, διὰ νὰ ἐξοικονομῶ τόσον αὐτοὺς καὶ πολιτάρχην ὡς διέταξεν τὸ Ὑπουργεῖον, καθὼς καὶ τὰ λοιπὰ ἀναγκαῖα τοῦ Φροντιστηρίου καὶ διὰ τὸ στρατόπεδον.

Ὅσον δὲ περὶ τῶν ὄσων ταῖνιων δίδονται εἰς τὸ στρατόπεδον Ἀθηνῶν φρούριον καὶ τοὺς ἐν τῇ πύλῃ δὲν λέγω ἐπειδὴ ἐξηγήθην τὴν προχθὲς καὶ φανερὸν ὅτι τὸ Ἔξοχον Ὑπουργεῖον τοῦτο εἶναι πληροφορημένον. Μένω μὲ τὸ προσῆκον σέβας.

Τῆ 16 Ἀυγούστου 825 Ἀθῆναι

Ὁ Φροντιστὴς Ἀθηνῶν
Μ. Κούταβος

(Νῶτον) 2046

Μ. Κούταβος

14 Ἀυγούστου 1825

Ἀριθ. 38. Πρὸς τὸ Ἔξοχον Ὑπουργεῖον τοῦ Πολέμου Ναύπλιον.

25

Πρὸς τὸ Σεβαστὸν Ἐκτελεστικὸν Σῶμα

Ἐκ τῆν ἀρχὴν τοῦ Ἱεροῦ τούτου ἀγῶνός μας δὲν ἐλείψαμεν νὰ δουλεύσωμεν καὶ ἡμεῖς, ὅσα ἐδυνήθημεν. Ἐθυσιάσαμεν καὶ ἀνθρώπους καὶ πράγματά μας, καὶ καρὰβιὸν μας. Ἀναφέρθημεν πολλάκις εἰς τὸ Σεβαστὸν τοῦτο Σῶμα, τὸ ὁποῖον ἐξετάσασα ἀκριβῶς, μᾶς ἔδωσεν ἀποδεικτικόν, διὰ μὲν τὸ καρὰβιὸν μας, μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ Ἔθνους νὰ ἀποζημιωθῶμεν καθὼς καὶ οἱ Νῆσοι, διὰ δὲ τὰ ἔξοδά μας καὶ πάγες¹ μας ἐδόθη διαταγὴ ἀπὸ τὸ Ἐκτελεστικόν, νὰ τὰ λάβωμεν εὐπορήσαντος τοῦ Ταμείου, μὲ ὅλον ὅπου τὸ Ταμεῖον πολλάκις εὐπόρησε, ὅμως ἡμεῖς δὲν ἐλάβαμεν τὸ παραμικρόν, διὸ παρακαλοῦμεν θερμῶς νὰ λάβῃ σπλάγγνα οἰκτιρῶν εἰς ἡμᾶς τοὺς ὑπὲρ πατρίδος δυστυχήσαντας, καὶ νὰ μᾶς δοθῇ μία διαταγὴ νὰ τὰ λάβωμεν ἀπὸ τοὺς ἐθνικοὺς προσόδους ἢ ἀπὸ τὰς ἐκποιήσεις, διὰ νὰ ἠμπορέσωμεν καὶ ἡμεῖς, νὰ ἐβγάλωμεν τὰς φανιλίας μας, ἀπὸ τὰ χέρια τῶν Τουρκῶν, ὅπου εὐρίσκονται εἰς χεῖράς των. Μένω μὲ ὅλον τὸ σέβας.

Ναύπλιον τῆ 2 Σεπτεμβρίου
1825

Ὁ Εὐπειθὴς πατριώτης
Μαργαρίτης Κούταβος

(νῶτον) 2471

Μαργαρίτης Κούταβος

ὑπ' ἀριθ. 5777

Διευθύνεται πρὸς τὸ Ἐκτελεστικὸν τῆς Οἰκονομίας, διὰ ν' ἀναφέρῃ κατὰ τὴν τάξιν.

4 7) βρίου 1825 ἐν Ναυπλίῳ

11667 Ὁ Γεν. Γραμ.

(Τ. Σ.) Α. Μαυροκορδάτος

Τῆ 5 Σεπτεμβρίου

ἐνεργήθη

μὲ τὴν ὑπ' ἀριθ. 3048

πρὸς τὸ Ἐκτελεστ.

μ' ἀντίγραφον ἀποδεικτ.

ΓΑΚ, Οἰκονομίας φ. 57

26

Περίοδ. Γ'.

Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος

Ἄρ. 3048

Πρὸς τὸ Σεβ. Ἐκτελεστικὸν Σῶμα

Τὸ Ἐκτελεστικὸν τῆς Οἰκονομίας

Ἡ πρὸς τὸ Σ. αὐτὸ σῶμα παρησιασθεῖσα ἀναφορὰ τοῦ Μαργαρίτη Κουτάβου καὶ ἀκολούθως, διὰ τῆς ἐπ' αὐτῆς Σημειώσεως ὑπ' ἀριθ. 11663 διενθυνηθεῖσα πρὸς τὸ Ἐκτελεστικόν τοῦτο ἀνεγνώσθη. Εἰς αὐτὴν ἐξαίτεται νὰ τῷ δοθῇ ἀντὶ τοῦ ὑπ' ἀρ. 326 ἀποδεικτικοῦ τοῦ Ἐκτελεστικοῦ τοῦτου (τοῦ ὁποίου τὸ ἴσον ἐπισυνάπτεται) διὰ τὰ γρόσια τριάκοντα ἑξ χιλιάδες ἑπτακόσια ἐνενήκοντα ἐπὶ καὶ παραδες πέντε ἀρ. 36797:5 ὀφειλόμενα εἰς αὐτὸν

1. paga (Ἰταλ.) = μισθός, πληρωμή.

δι' ἐξόφλησιν ἐνιαυσίων ἐξόδων τοῦ πλοίου του, διὰ νὰ πληρωθῶσιν εὐπορήσαντος τοῦ Ταμείου, ἕτερον δυνάμει τοῦ ὁποίου νὰ δυνηθῇ νὰ τὰ λάβῃ ἀπὸ προσόδους. Τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο βλέπον δικαίαν τὴν αἰτησίαν του τὴν καθυποβάλλει ὑπ' ὄψιν τοῦ Σ. αὐτοῦ Σώματος διὰ νὰ ἐπιτάξῃ τὰ εἰκότα.

Τῆ 5 Σεπτεμβρίου

1825 Ναύπλιον

Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Οἰκονομίας

Νικόλαος Πονηρόπουλος

(Τ. Σ.)

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς

Νικόλαος Οἰκονόμου

(Νῶτον) Ὑπουργ. Οἰκον. ἀρ. 3048

Ἀρ. εἴσερ.

Μαργαρίτου Κούταβου 2053

Τὸ Ἐκτελεστικὸν ἐγκρίνει νὰ δοθῶσιν ἐκ τῶν ἐθνικῶν προσόδων 36797 τριάκοντα ἕξ χιλιάδες ἑπτακόσια ἑνενήντα ἑπτὰ διὰ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Οἰκονομίας.

11815

7 Σεπτ. 1825 ἐν Ναυπλίῳ

Ὁ Πρόεδρος

Γεώργιος Κουντουριώτης

Ἀναγνώστης Σπυλιωτάκης

Κωνστ. Μαυρομιχάλης

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς

Α. Μαυροκορδάτος

(Τ. Σ.)

27

Περ. Γ'.

Προσωρινή Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος

Ἀρ. 11815

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα

Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Οἰκονομίας

Εἰς ἀπάντησιν τῆς ἀναφορᾶς τοῦ Ὑπουργείου τούτου, ὑπ' ἀρ. 3048, περὶ τῆς αἰτήσεως τοῦ Κ. Μαργαρίτου Κούταβου, ὅτι νὰ πληρωθῶν εἰς αὐτόν, τὰ Γρόσια 36797 ἤτοι γρόσια τριάντα ἕξ χιλιάδες ἑπτακόσια ἑνενήντα ἑπτὰ, τὰ ὁποῖα τὸν ὀφείλονται δι' ἀποδείξεως τοῦ ἰδίου Ὑπουργείου ὑπ' ἀρ. 326 ἐκ τῶν ἐθνικῶν προσόδων, ἐγκρίνεται ἡ αἰτησις αὕτη, καὶ ἡ γνώμη τοῦ Ὑπουργείου, ὅθεν καὶ διορίζεται αὐτὸ νὰ τὴν ἐνεργήσῃ.

Ἐν Ναυπλίῳ τῆ 7 Σεπτεμβρίου 1825

Ὁ Πρόεδρος

Γεώργιος Κουντουριώτης

(Τ. Σ.)

Ἀναγνώστης Σπυλιωτάκης

Κωνστ. Μαυρομιχάλης

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς

Α. Μαυροκορδάτος

(νῶτον)

Ἐκτελεστ. Ἄρ. 11815

διὰ τὸν Μαργαρίτην Κούταβον

ὑπ' ἀριθ. 5799

τῆ 8 — 7θρίου

ἐνεργήθη

Ἦρα Ἄρ. 2499

ΓΑΚ, Οἰκον. φ. 57

28

Περίοδ. Γ'. Προσωρινὴ Λιοίκησις τῆς Ἑλλάδος

Ἄριθ. 1324 Τὸ Ὑπουργεῖον τοῦ Πολέμου

Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Οἰκονομίας

Ἐπειδὴ καὶ τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο διέταξε τοὺς Ἐνοικιαστὰς τῶν Ἀθηνῶν κατ' ἐπιταγὴν τῆς Σεβ. Διοικήσεως πρὸ ἡμερῶν διὰ νὰ ἐγχειρίσουν δύο χιλιάδας κοιλὰ κριθάρι εἰς τὸν φροντιστὴν τῶν Ἀθηνῶν Κ. Μαργαρίτην Κούταβον, πρὸς τροφήν τῶν ἀλόγων τοῦ Ἴππικοῦ Τακτικοῦ, καὶ ἄχρι τοῦδε δὲν τοῦ τὸ ἔδωσαν.

Ὅθεν προσκαλεῖται νὰ διατάξη αὐτοὺς καὶ αὐτὶς διὰ νὰ δώσουν ἀφεύκτως τὸ εἰρημένον κριθάρι πρὸς οἰκονόμησιν τῆς Ἴππικῆς, ὡς πληροφορημένον ὅν τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο παρὰ τοῦ φροντιστοῦ καὶ παρ' ἄλλων ὅτι αὐτοὶ προσποιοῦνται τὴν ἔλλειψιν καὶ ἄς συνεννηθοῦν περὶ τῆς τιμῆς αὐτοῦ μὲ τὸν ἐκεῖ Ἐπαρχον.

Ἐν Ναυπλίῳ τῆ 6 Νοεμβρίου 1825

Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν Πολεμικῶν

Ἄ. Μεταξᾶς

Ἄδὰμ Δούκας

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς

Δημήτριος Σαλτέλης

(Τ. Σ.)

(νῶτον)

Ὑπουργ. Πολέμου ἀριθ. 13248

Κατετάχ. ὑπ' ἀριθ. 7043

Ἦρα ἀριθ. 3685 καὶ 3686

τῆ 6 9θρίου

τῆ 7

ΓΑΚ, Οἰκονομίας φ. 65

29

Περίοδ. Γ'. Πρὸς τὸν Φροντιστὴν Ἀθηνῶν

Ἄριθ. 15123 Κ. Μαργαρίτην Κούταβον

Θέλεις δίδει εἰς τὸν πεζὸν Νικόλαον Ἀθηναῖον ἀνὰ τέσσαρα ταῖνια τὴν

κάθε ἡμέραν, εἰς ἔλλειψιν τῶν ὁποίων θέλεις τῷ δίδει ἀνά δύο ὀκάδας ἀλεύρι τὴν ἡμέραν.

Τῇ 16 Φεβρουαρίου 1826

Γ'ΑΚ, Πολέμου 1826, φ. 175.

30

Ἀριθ. 464 Ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς Ἀνατολικῆς Ἑλλάδος

Δηλοποιεῖ:

Ὅτι ὀφείλονται εἰς τὸν Κύριον Μαργαρίτην Κούταβον φροντιστὴν Ἀθηναίων γρόσια ὀκτακόσια ἀρ. 800, ἐκπεσθέντα ἐκ τοῦ ὑπ' ἀρ. 463 ἀποδεικτικοῦ τῆς Ἐπιτροπῆς.

Θέλουν δὲ πληρωθῆ πρὸς αὐτὸν τὰ ἀνωτέρω ἀπὸ τὰς μελλούσας πληρωμὰς τῶν ἐνοικιασμάτων τῶν Ἐθνικῶν Μύλων, Ἐλαιοδένδρων, Κήπων καὶ Ἐργαστηρίων.

Τῇ 13 Μαΐου 1826 Ἀθῆναι

Ἡ Ἐπιτροπὴ

(Τ. Σ.) Ἰω. Κοντομιᾶς

Ἀθανάσιος Λιδωρικῆς

Ὁ Πρ. Γραμματεὺς

II. Σπανόπουλος

Ἴσον ἀπαράλλακτον τῷ πρωτοτύπῳ

Αἴγινα τῇ 22 Ἰουνίου 1826

Ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ Γραμματέως τῆς Ἐπιτροπῆς

(Τ. Σ.) Ἀ. Βενετζανόπουλος

Ἐξωφλήθη εἰς διαταγὴν ὑπὸ ἀριθ. 50

ΓΑΚ, Οἶκον. φ. 86

31

Σεβαστὴ Κυβέρνησις

Ἐκ τῆς παρελθούσης Διευθυντικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Α. Ἑλλάδος μοι χρεωστοῦνται γρόσια ὀκτακόσια ἀρ. 800, τὰ ὁποῖα ὡς ἐκ τοῦ περικλειομένου ἴσου τῆς Διαταγῆς τῆς, ἐμελλε νὰ πληρωθῶ ἀπὸ τὰ ἐνοίκια τῶν Ἐργαστηρίων Ἐλαιοδένδρων τῶν Ἀθηναίων, καὶ ἐπειδὴ ἐκ τῶν περιστάσεων ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν ἔλαβεν εὐχαιρίαν νὰ μοι πληρώσῃ, διὰ τοῦτο καὶ ἔμεινε ἄχρι τοῦδε. Παρακαλῶ λοιπὸν τὴν Σ. Κυβέρνησιν νὰ διατάξῃ διὰ νὰ πληρωθῶ αὐτὰ ἀπὸ τινος δασμοῦ ἢ ἐκ τοῦ Ὑγειονομείου Σύρας, ἐπειδὴ καὶ μέλλω νὰ ἀπεράσω διὰ ἐκεῖ, ὥστε δι' αὐτῶν νὰ ἐξοικονομήσω τὰ καθημερινὰ μας ἔξοδα. Μένω μ' ὄλον τὸ Σέβας.

Τῇ α' Ἰουνίου 1827 ἐν Πόρῳ

Ὁ Εὐπειθὴς Πατριώτης

M. Κούταβος

(νῶτον)

Ἄρ. 49 Εἰσερχ.

Μ. Κούταβος

Ἄρ. Ἑλλ. Πολ.

ἡ Ἀντικυβερνητικὴ Ἐπιτροπὴ

Ἐγκρίνει νὰ πληρωθοῦν εἰς τὸν ἀναφερόμενον τὰ γρόσια δεκακόσια ἀπὸ τὸ

Ἔγεινομοεῖον τῆς Σύρας.

Τῆ 5 Ἰουνίου 1827

Ἐν Πόρῳ

Ἡ Ἀντικυβ. Ἐπιτροπὴ

Γεώργιος Μαυρομιχάλης

Ἰω. Μ. Μιλαίτης

(Τ. Σ.) Ἰωαννοῦλης Νάκος

Ὁ ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας

Γραμμ. τῆς Ἐπικρατείας

Γ. Μαυρομ.

Ἐνεργήθη δι' ὑπ' ἄρ. 50

ΓΑΚ, Οἰκον. φ. 86

Διαταγὴ εἰς τὸ Ἔγεινομοεῖον
τῆς Σύρας

32

Ἡ Γραμματεία τῆς Οἰκονομίας νὰ δώσῃ πρὸς τὸν Κύριον Μαργαρίτην Κούταβον, τζουβάλια ζευγάρια 100, ἦτοι ἑκατόν, τὰ ὅποια θέλουν χρησιμεύσει διὰ τὸ στρατόπεδον Εὐδρίπου, ὅπου ὁ Στρατηγὸς Ν. Κριζιώτης.

Τῆ 4 8) βρίου 1827 Αἴγινα

Ἡ Ἀντικυβ. Ἐπιτροπὴ

Γ. Μαυρομιχάλης

Ἰω. Μ. Μιλαίτης

Ὁ ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας

Γραμμ. τῆς Ἐπικρατείας

(Τ. Σ.) Π. Α. Λιδωρίκης

ΓΑΚ, Ἐκτελ. φ. 242

33

Ἄριθ. 258

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Ἡ ἐπὶ τῶν Ἐθν. Λογαριασμῶν Λογιστ. Ἐπιτροπὴ

Πρὸς τὴν ἐπὶ τῆς Οἰκονομ. Γραμμ. τῆς Ἐπικρατείας

Διὰ νὰ δώσῃ ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη τὴν ἐπαρκοῦσαν πληροφορίαν περὶ τῆς αἰτουμένης ὑποθέσεως, ἀποβλεπούσης τὸν Κύριον Μαργαρίτην Κούταβον, προσκαλεῖται ἡ Γραμματεία αὕτη, νὰ ἀποστείλῃ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τὸ ἔγγραφον τοῦ ρηθέντος Μ. Κουτάβου, τὸ ὁποῖον χθὲς ὁ Κύριος Δ. Νικολαΐδης ἔλαβεν ὀπίσω· ἔπεται δὲ ἐκ τούτου, νὰ μὴν ἐκδώσῃ ἡ Γραμματεία αὕτη δια-

ταγήν της τινά εἰς ὄνομα τοῦ διαληφθέντος Μ. Κουτάβου, πρὶν δοθῆ τέλος ἀνήκον εἰς τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν.

Ἐν Αἰγ. τῆ 3 96ρίου 1827

Μ. Κ. Πάγκαλος

Ἀθανάσιος Σκανδαλίδης

(Τ. Σ.) Κ. Τασσίκας

Κ. Πολυάδης

Ὁ Γραμματεὺς
Ἰωάννης Γεωργίου

(νῶτον) ἀρ. 1945 Εἴσερ. Οἰκ.

τῆ 4 96ρίου

Λογιστ. Ἐπιτροπὴ

Ἐνεργήθη ὑπ' ἀρ. 1466 ἐξερχ.

» » 1479 »

ΓΑΚ, Οἰκ. φ. 98

34

Ἀριθ. 889

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Ἡ Ἀντικυβερν. Ἐπιτροπὴ

Διατάττει:

Νὰ διαταχθῆ ὁ Ἐπιστάτης Δασμῶν τῆς Σύρας Κύριος Δρόσος Μανούλας νὰ προβλέψῃ διὰ λ)σμὸν τῶν Δασμῶν Σύρας εἴκοσι χιλιάδας δεκάδας ἀλεύρι καὶ εἴκοσι ρίσμας¹ χάρτην διὰ τὸ στρατόπεδον τῶν Τρικέρων.

Μετὰ τὴν ἀγορὰν δὲ θέλει ναυλώσει ἐπίτηδες ὁ ρηθεις Ἐπιστάτης πλοῖον διὰ νὰ μεταφέρῃ αὐτὰ εἰς τὸ στρατόπεδον Τρικέρων, παραδίδων τὴν φροντίδα καὶ παράδοσιν εἰς τὸν Μαργαρίτην Κούταβον, ὅστις καὶ θέλει παραδίδει τὰ ἀποστελλόμενα εἰς χεῖρας τοῦ Κυρίου Ἀδάμ Δούκα.

Ὁ ἐπὶ τῆς Οἰκον. Γραμματεὺς νὰ ἐνεργήσῃ τὸ παρὸν διάταγμα.

Τῆ 2 Δεκεμβρίου 1827 Αἴγινα

Ἡ Ἀντικυβ. Ἐπιτροπὴ

Γ. Μαυρομιχάλης

Ἰω. Μ. Μιλαίτης

(Τ. Σ.) Ἰω. Νάκος

Ὁ ἐπὶ τῆς Οἰκον. Γραμματεὺς

Π. Ν. Λιδωρίκης

Ἐξωφλ. εἰς διατ. 1728 πρὸς τὸν Δρόσον

τῆ 2 Δεκ. 1827

Μ. Κούταβος

(νῶτον) ἀρ. 2160 Εἴσερχ. Οἰκ.

τῆ 2 Δεκ. 1827

1. risma (Ἰταλ.) = δεσμὶς χάρτου (500 φύλλων), πλῆθος φύλλων χάρτου.

Διάταγμα Κυβερν.

Ἐνεργήθη ὑπ' ἀριθ. 1728 ἔξερ.

ΓΑΚ, Οἰκον. φ. 100

35

523 Ἔτος 1820 ὀκτῶ μαρτίου 13 δεκάτῃ τρίτῃ ἐν Αἰγίνῃ ἐπαρρησιάσθησαν εἰς τὴν Δημόσιον Νοταρίαν ταύτην οἱ πολῖται Μιχαὴλ Διαμαντόπουλος, Κώστας Μανιός, Μαργαρίτης Κούταβος καὶ Χ' Ἰλιάς Ἰωάννου, οἵτινες ἰδίους αὐτῶν χεῖλεσιν ὠμολόγησαν ὁ μὲν Μιχαὴλ Διαμαντόπουλος, ὅτι μὲ ἰδιάν του θέλησιν καὶ εὐχαρίστησιν πωλεῖ σήμερον τὰς προσόδους τοῦ δεκάτου καὶ τελωνείου τῆς νήσου Σύμης, τὰ ἅποια ἠγόρασεν ἐνταῦθα ἐπὶ δημοπρασίας, κατὰ τὸ εἰς χεῖράς του πωλητήριον τῆς ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπῆς ὑπ' ἀριθ. 71 σημειωμένον τῇ 9 Μαρτίου 1828 ἐν Αἰγίνῃ, ἐπικυρωμένον ἀπὸ τὸν Κυβερνήτην καὶ τὸν Γραμματέα τῆς Ἐπικρατείας ὑπ' ἀριθ. 811 διὰ γρόσια ὀκτῶ χιλιάδας ἑκατόν, οἱ δὲ Κώστας Μανιός, Μαργαρίτης Κούταβος καὶ Χ' Ἰλιάς Ἰωάννου, ὅτι ἐδέχθησαν τὴν ἀγορὰν τούτων, τοῦ δεκάτου καὶ τελωνείου ὡς ἀνωτέρω, καὶ ἐπλήρωσαν τὴν μεταξὺ των ταύτην μετὰ τοῦ πωλητοῦ συμφωνημένην ποσότητα γρόσια ὀκτῶ χιλιάδες ἑκατόν. Δυνάμει λοιπὸν τῆς πράξεώς των ταύτης ὁ μὲν Μιχαὴλ Διαμαντόπουλος ἀποξενουταί, οἱ δὲ Κώστας Μανιός, Μαργαρίτης Κούταβος καὶ Χ' Ἰλιάς Ἰωάννου εἶναι καὶ νομίζονται νόμιμοι καὶ καθ' αὐτὸ ἐνοικιασταὶ καὶ ὡς τοιοῦτοι θέλει ἀπολαμβάνονν τὰ ἐκ τοῦ δεκάτου καὶ τελωνείου δικαιώματα τῆς νήσου Σύμης. Ἐνεκα τούτου ἐδόθησαν εἰς χεῖρας αὐτῶν καὶ τὰ καθ' αὐτὰ ἐπίσημα ἔγγραφα τῆς ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπῆς.

- » Μιχαὴλ Διαμαντόπουλος Σπαρτιάτης βεβαιῶ τὰ ἄνωθεν.
- » Κώστας Μανιός δέχομαι.
- » Χατζῆ Ἰλιάς Ἰω. δέχομαι.
- » Μ. Κούταβος δέχομαι.

ΓΑΚ, Χφ 141, φ 16α-β

36

Ἄριθ. 24

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Πρὸς τὴν ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπὴν

Ἡ ἐπὶ τῶν Προσόδων Μεγαρίδος Ἐπιτροπὴ

Ἔλαβεν τὴν ὑπ' ἀρ. 6646 διαταγὴν τῆς Ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπῆς ὁμοῦ καὶ τὴν ἐγκλεισμένην πρὸς τὸ ἐνταῦθα Δασμοτελώνιον διαταγὴν ὑπ' ἀριθ. 6647 διὰ νὰ δίδῃ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ταύτην ὅσα ἀναγκαιοῦν χρήματα διὰ τὴν πρόβλεψιν τῶν Ἀνθρώπων. Ἄλλ' ἐπειδὴ καὶ χθὲς ἔφθασαν ἀπὸ τὸ τοῦ Καλαμακίου Δασμοτελώνιον κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 6343 διαταγὴν τῆς Οἰκονομίας τὰ χίλια γρόσια ἀριθ. 1000, ἔμεινε αὕτη νὰ ἐνεργηθῇ ἀκολούθως, ἂν ἢ χρεῖα τὸ καλέσῃ.

Περὶ δὲ τῆς ξυλικῆς ἐξετάσασα ἡ Ἐπιτροπὴ καθ' ὅλην τὴν ἀκριβείαν, ἐπληροφόρηθη ὅτι δὲν ὑπάρχει διόλου εἰς ἐθνικὸν τόπον νὰ κόπτεται, ἀλλ' εἶναι πανταχόθεν ιδιόκτητος, ἀπὸ τῶν ιδιοκτητῶν δὲ ἐμπορεῖ ἡ Ἐπιτροπὴ νὰ κάμῃ σὺναξιν σχεδὸν δέκα χιλιάδων ξυλικὴν δέκατον. Μένει λοιπὸν εἰς τὴν ἐπίκρισιν τῆς ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπῆς νὰ διατάξῃ τί ποιητέον περὶ τούτου.

Ἐκ τοῦ Τείχους Μεγάρων 18 Ἰουνίου 1829

Ἡ ἐπὶ τῶν Προσόδων Μεγαρίδος Ἐπιτροπὴ
Μ. Κούταβος

(νῶτον)

Ἀριθμὸς 7147 Εἰσερχ. Οἰκονομίας
24 ἡ ἐπὶ τῶν Προσόδων Μεγαρίδος Ἐπιτροπὴ
Ἀπάντησις ὑπ' ἀριθ. τὴν 24 Ἰουνίου
ΓΑΚ, Οἰκονομίας φ. 44

37

Ἀρ. 26

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Πρὸς τὴν ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπὴν

Ἡ ἐπὶ τῶν Προσόδων τῆς Ἐπαρχίας Μεγαρίδος Ἐπιτροπὴ

Ἡ Ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας μὲ τὴν ὑπ' ἀριθ. 6464 διαταγὴν αὐτῆς καὶ κατ' αἴτησιν τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 9 ἀναφορᾶς αὐτῆς, ἐνέκρινε τοὺς πρὸς τὸ παρὸν δύο ἀναγκαίους ὑπαλλήλους της.

Ἄλλ' ἡ Ἐπιτροπὴ, θεωροῦσα ἀναγκαῖον καὶ ἓνα ἐπὶ τῶν Ἀποθηκῶν Ἐπιστάτην ἐνέκρινε νὰ διορίσῃ τὸν Κύριον Νικόλαον Ὁρφανόπουλον.

Τοῦτον δὲ ἡ Ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας ἐγκρίνουσα καὶ ὑπ' ὄψιν βάλλουσα τὸ ἄτομον τούτου, θέλει εἰδοποιήσῃ τὴν Ἐπιτροπὴν.

Τῆ 19 Ἰουνίου 1829 ἐν Μεγαρίδι

Ἡ Ἐπιτροπὴ
Ἀ. Οἰκονόμ.
Μ. Κούταβος

ΓΑΚ, Οἰκον. φ. 44

38

Ἀριθ. 33

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Πρὸς τὴν Ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπὴν

Ἡ Ἐπὶ τῶν Προσόδων Μεγαρίδος Ἐπιτροπὴ

Εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 6732 διαταγὴ τῆς Ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας εἶδεν ἡ Ἐπιτροπὴ τὴν τῶν ἀνθρώκων περιλαβὴν δεκάδων 1675 ἀντὶς τῆς ποσότητος 1750, ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν ἀμφιβάλλει ὅτι ἡ Ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας ἔλαβε κάθε πληροφορίαν καὶ λογαριασμὸν παρὰ τοῦ Κου Δ. Πόμερ, εὐρισκόμενος ἤδη εἰς Αἴγιναν, τόσον διὰ τοὺς προβλεφθέντας παρὰ τῆς Εὐγενείας του αὐτοὺς ἄν-

θρακας, καθὼς καὶ περὶ τῶν χιλίων γροσίων, τὰ ὁποῖα ἔλαβεν ἐκ τοῦ Καλαμακίου Δασμοτελώνιον, ἐξαιρουμένων ἐξ αὐτῶν γρ. 515, ἅπερ ἔμειναν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν διὰ τὴν ἀκόλουθον πρόβλεψιν τῶν ἀνδράκων, οἱ ὅποιοι εὐρίσκονται ἔτοιμοι σχεδὸν δύο χιλιάδες ὄκ., ἀλλ' ὑστερεῖται τὰ μέσα τῆς εἰς τὸ παραθαλάσσιον μετακομίσεώς των, ἀποδημούντων τῶν ζῶων εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ ἐν ταῖς Θήβαισι στρατοπέδου.

Βλέπουσα ἡ Ἐπιτροπὴ τὸ παρὰ τῆς πανσάσης Ἐπιτροπῆς εὐρισκόμενον ἐνταῦθα εἰς κακὴν κατάστασιν ρητινοκάτραμον, ὑποκείμενον καὶ εἰς ὀλοτελῆ ἀφανισμόν, ἠναγκάσθη νὰ φροντίσῃ τὴν διόρθωσίν των ὁπωσοῦν καὶ ἀσφάλειάν των, ἀλλ' ὅσα εἶναι εἰς βάρελια εἶναι ὑποκείμενα, καὶ εἰς φθορὰν ἐκ τῶν καύσεων, ἐπ' αὐτῷ τούτῳ λοιπὸν γνωμοδοτεῖ ἡ Ἐπιτροπὴ τὴν πώλησιν αὐτῶν ἢ τὴν ἀποστολὴν των εἰς ἐθνικὰς ἀνάγκας, καθότι (ὡς μανθάνει) τὸ Φροντιστήριον ἔχει ἐπὶ τούτου προβλεπτὴν μὲ μετρητὰ δι' αὐτὸ τὸ εἶδος.

Ἀφοῦ τελειώσῃ καὶ ἡ σύναξις τῶν γεννημάτων μετ' ὀλίγας ἡμέρας, θέλει ἀναφερθῆ ἡ Ἐπιτροπὴ καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν καὶ περὶ αὐτῶν. Ἐκ τοῦ Τείχους Μεγάρ. 24 Ἰουνίου 1829.

Ἡ Ἐπιτροπὴ
Μ. Κούταβος

(νῶτον)

Ἀριθ. 7229 Εἰσερχ. Οἰκονομίας
33 ἢ ἐπὶ τῶν Προσόδων Μεγαρίδος Ἐπιτροπὴ
Ἀπόκρ. τὴν 27 Ἰουνίου 1829
6882

ΓΑΚ, Οἰκον. φ. 45

39

Ἀριθ. 34

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπὴν

Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν Προσόδων Μεγαρίδος Ἐπιτροπὴ

Χθὲς ἔλαβεν τὴν ὑπ' ἀριθ. 6794 διαταγὴν τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Οἰκονομίας ἡμοῦ καὶ τὸν ἐγκλειόμενον λογαριασμόν τοῦ Κυρίου Δ. Πόμερ, τὸν ὁποῖον θέλει σημειώσῃ ἡ Ἐπιτροπὴ εἰς τὸν Γεν. Λογαριασμόν της ὡς διατάττει.

Περὶ δὲ τῶν ἀνδράκων ἂς γνωρίσῃ ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς Οἰκονομίας ὅτι κατὰ τὸ ἐσώκλειστον συμφωνητικόν της ἡ Ἐπιτροπὴ, δὲν ἐμπορεῖ νὰ πράξῃ ἀλλέως, εἰμὴ νὰ περιλάβῃ τοὺς ἄχρι τοῦδε ἐτοιμασθέντας καὶ ἂν ἐμπορέσῃ, νὰ ἐμποδίσῃ τοῦ λοιποῦ νὰ μὴν γενῶσιν ἄλλοι. Μ' ὅλον τοῦτο ἡ Ἐπιτροπὴ βλέπει ὅτι δὲν παραβάλλονται μὲ τοὺς πρώτους, ἀλλ' εἶναι καλυτέρας ποιότητος καὶ στεγνοί, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἤδη ἐφόρτωσεν εἰς τὸ πλοιάριον Νικολάου Μάθιου Σαλαμινίου ὀκάδας 1163 ὅστις χρεωστεῖ νὰ παραδώσῃ αὐτοὺς κατὰ τὸ ἐσώκλειστον ὑποσχετικόν του.

Με τὴν ἀκόλουθον δ' ἀποστολὴν τῶν ἐπιλοίπων Ἀνθράκων ὅπου ἔμειναν ἐξ αὐτῶν θέλει στείλει ἡ Ἐπιτροπὴ καὶ τὴν ξεκαθάρσιν των, οἱ ὅποιοι ἔμπορεῖ νὰ εἶναι εἰσέτι περίπου τῶν χιλίων ὀκτάδων. Λαβοῦσα σήμερον καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 6814 διαταγὴν τῆς ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας, εἶδεν καὶ περὶ τὴν τοῦ δικαιώματος δεκάτου ξυλικῆς ἀπηγόρευσιν, ἐν ταύτῃ δὲ καὶ περὶ τοῦ ἐγκριθέντος Ἀποθηκάρεως Κυρίου Ν. Ὀρφανοπούλου, καὶ θέλει ἀκολουθήσει ὡς διατάττει.

Τὴν 25 Ἰουνίου 1829

(Νῶτον) Ἀριθ. 7246 Εἰσερχ. Οἶκον.

34 ἢ ἐπὶ τῶν προσόδων

Μεγαρίδος Ἐπιτροπῆ

Ἀπόκρ. τὴν 27 Ἰουν. 1829

ὑπ' ἀρ. 6882

Πρὸς τὸ Γ. Φροντιστήριον 6883

Τὴν 27 Ἰουνίου 1829

ΓΑΚ, Οἶκον. φ. 45

Ἐκ τοῦ Τείχους Μεγάρ.

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Μ. Κούταβος

40

Ἵπόσχομαι ὁ κάτωθεν γεγραμμένος εἰς διορίαν ἡμέρας 26 νὰ φέρω εἰς περιλαβὴν τοῦ Κυρίου Δ. Πόμερ μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν προσόδων Μεγαρίδος κάρβουνα ὀκ. 6 χιλιάδας πρὸς παράδες 5 τὴν ὀκᾶν, τὰ δὲ ἔξοδα τῆς μετακομίσεώς των εἰς τὸ Τεῖχος ἐννοοῦνται εἰς βάρος μου.

Ἐὰν ἡμῶς εἰς τὴν διορίαν δὲν φυλάξω τὴν ὑπόσχεσίν μου, νὰ ἔμπορῃ ὁ Κύριος Πόμερ νὰ ἀγοράξῃ ἀπὸ ἄλλους καὶ νὰ ἀποκρίνωμαι εἰς ὅποιανδήποτε ζημίαν ἀκολουθήσῃ.

Ἐκ τοῦ Τείχους Μεγάρ. τῇ 11 Ἰουνίου 1829

Ἀναγνώστης Ρήγας ὑπόσχομαι

Ἴσον ἀπαράλλακτον τῷ πρωτοτύπῳ

Ἐκ τοῦ Τείχους Μεγάρ. 25 Ἰουνίου 1829

Ἡ ἐπὶ τῶν Προσόδ. Μεγ. Ἐπιτροπῆ

ΓΑΚ, Οἶκον. φ. 45 (ἐσώκλειστον)

41

Ἀριθ. 35

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Πρὸς τὴν Ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπὴν

Ἡ Ἐπὶ τῶν Προσόδων Μεγαρίδος Ἐπιτροπῆ

Οἱ πρὸ μιᾶς ὥρας σταλθέντες ἄνθρακες μετὸν πλοίαρχον Νικόλαον Μάθιον Σαλαμίνιον, εἶναι ὀκτάδες 2163 καὶ ὄχι 1163 κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 34 ἀναφορὰν τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἐς διορίσῃ λοιπὸν τὴν περιλαβὴν αὐτῶν διὰ τῆς ποσότητος τῶν 2163, καθότι ταύτῃ τῇ στιγμῇ κάμνοντας λογαριασμὸν ἢ Ἐ.

πιτροπή μὲ τὸν ἐπὶ τούτου εἰς αὐτοὺς Ἐπιστάτην, εὔρεν αὐτὸν ἐσφαλμένον χίλιες ὀκτάδες εἰς τὴν σειρὰν τῆς καταγραφῆς τῶν ζυγίων του, κρίνει λοιπὸν χρέος τῆς ἡ Ἐπιτροπῆ νὰ εἰδοποιήσῃ τὴν ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας πρὸς ἀσφάλειαν.

Τῆ 25 Ἰουνίου 1829 Τεῖχος Μεγάρ.

Ἡ Ἐπιτροπὴ
Μ. Κούταβος

(νῶτον)

Ἄριθ. 7247 Εἰσερχ. Οἰκονομίας
35 ἡ ἐπὶ τῶν Προσόδων Μεγαρίδος Ἐπιτροπῆ
Ἀπόκρισις τὴν 27 Ἰουνίου 1829
ΓΑΚ, Οἰκ. φ. 45

42

Ἄριθ. 50

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Πρὸς τὴν ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπὴν

Ἡ Ἐπὶ τῶν Προσόδων Μεγαρίδος Ἐπιτροπῆ

Κατὰ τὰς ὑπ' ἀριθ. 6818, 6826 διαταγὰς τῆς ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας καὶ κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 1340 τοῦ Γεν. Φροντιστηρίου, θέλει παραδώσει ἡ Ἐπιτροπὴ εἰς τὸ ἐν Σαλαμῖνι Φροντιστήριον τὰ ὑπὸ τῆς Ἐπιστάσεως τῆς Ἐπαρχίας ταύτης συναγόμενα γεννήματα. Τὸ Φροντιστήριον ὅμως εἰσέτι δὲν ἐξήτησεν διὰ νὰ περιλάβῃ αὐτά, μ' ὅλον ὅτι τὰ τοῦ Τμήματος Περαιῶρας διὰ τὸ δύσκολον καὶ πολυέξοδον τῆς εἰς Φανερωμένην μετακομίσεώς των ἐναποταμιεύονται εἰς τὰς ἐκεῖ διορισθείσας ἀποθήκας.

Τῆ 3 Ἰουλίου 1829 Τεῖχος Μεγ.

Ἡ Ἐπιτροπὴ
Μ. Κούταβος

(νῶτον) Ἄρ. 7525 Εἰσερχ. Οἰκ.

50 ἡ ἐπὶ τῶν προσόδων Μεγαρίδος
Ἐπιτροπῆ
Ἀπόκρ. τὴν 10 Ἰουλ. 1829 ὑπ' ἀρ. 7326
Λίγυνα

ΓΑΚ, Οἰκον. φ. 46

43

Ἄρ. 53

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Πρὸς τὴν Ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπὴν

Ἡ Ἐπὶ τῶν Προσόδων Μεγαρίδος Ἐπιτροπῆ

Ἐλήφθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 6882 διαταγὴ τῆς ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας διατάττου-

σα τὴν Ἐπιτροπὴν ταύτην διὰ νὰ φροντίσῃ τὴν ἀσφάλειαν τῶν εὐρισκομένων ἐνταῦθα ρητινοκατράμιων.

Ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη ἀνέφερεν μὲ τὴν ὑπ' ἀρ. 33 ὅτι ἔλαβεν κάθε ἐπιμέλειαν διὰ τὴν ἀσφάλειαν αὐτῶν, ἀλλὰ βλέπουσα πάλιν ὅτι τὸ εἰς βαρέλια δὲν ἐμπορεῖ νὰ ἀσφαλισθῇ ἄλλως πως, ἀπεφάσισε νὰ μεταθέσῃ αὐτὸ εἰς τὰ ἐπὶ τούτου δι' αὐτὸ τὸ εἶδος ἐκ νέου κατασκευαζόμενα ἀλευροβάρελα τὰ ὅποια ἔλαβον παρὰ τοῦ ἐν τῇ Φανερωμένῃ Φροντιστηρίου.

Ἀναγκαιοῦν ὅμως τὰ ἔξοδα αὐτῶν καὶ ἄλλων πολλῶν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν καθὼς καὶ τῶν ὑπαλλήλων τῆς διὰ νὰ προβλεφθῶσιν. Περὶ δὲ τῶν λοιπῶν ἀνθρώκων διὰ τὴν ἔλλειψιν τῶν πλοιαρίων δὲν ἐστάλησαν ἄχρι τοῦδε.

Τῇ 4 Ἰουλίου 1829 Τεῖχος Μεγάρ.

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Μ. Κούταβος

(νῶτον Ἀρ. 7529 Εἰσερχ. Οἶκον.

53 ἢ ἐπὶ τῶν Προσόδων Μεγαρίδος Ἐπιτροπὴ

Ἀπόκρ. τὴν 10 Ἰουλ. 1829 ὑπ' ἀρ. 7326

ΓΑΚ, Οἶκον. φ. 46

44

Ἀριθ. 43

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Πρὸς τὴν Ἐπὶ τῶν Προσόδων Μεγαρίδος Ἐπιτροπὴν

Τῷ Δασμοτελώνιον Μεγάρ.

Κατ' αἴτησιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 57 τῆς Ἐπιτρ. ταύτης ἐξύγισεν κ' ἐπιθεώρησεν τὸ Δασμοτελώνιον τοῦτο ὅλα τὰ τῆς προπανσάσης Ἐπιτρ. εὐρισκόμενα ἐνταῦθα κατράμια, τὰ ὅποια ἐβγῆκαν καντάρια 48:19 ἀπὸ ὀκάδας 2131 νέτον, τὰ ἐδῶ καὶ τὰ τῶν μαγαζιῶν. Διὸ εἰς πιστοποιήσιν καὶ θεβαίωσιν τούτων δίδεται τὸ παρόν.

Τῇ 7 Ἰουλίου 1829 Τεῖχος Μεγάρ.

(Τ. Σ.)

Τὸ Δασμοτελώνιον

Σ. Παπᾶ - Λουκόπουλος

Ὁ Γραμματεὺς

Π. Καλεβρᾶς

Ἴσον ἀπαράλλακτον τῷ πρωτοτύπῳ

Τὸ τῆς Ἐπιτρ. Μέλος

Μ. Κούταβος

ΓΑΚ, Οἶκ. φ. 47

45

Ἀριθ. 59

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Πρὸς τὴν Ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπὴν

Ἡ Ἐπὶ τῶν Προσόδων Μεγαρίδος Ἐπιτροπὴ

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 6953 διαταγὴν τῆς ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπῆς καὶ 4878 προσκλήσεως τῆς Ν (αυτικῆς) Ἑπιτροπῆς (πηρεσίας) παρέδωκεν ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς τὸν διορισμὸν τῆς ὑπηρεσίας ταύτης κατράμιον καντάρια 48 καὶ ὄκ. 19 ἄπερ εἰσὶν ὅλα τὰ τῆς παυσάσης Ἐπιτροπῆς ζυγισθέντα καὶ ἐπιθεωρηθέντα παρὰ τοῦ Δασμοτελωνίου τούτου κατ' αἰτησὶν τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης διὰ τὸ τακτικόν, τοῦ ὁποίου τὸ ἀντίγραφον τῆς περικλείεται. Τὰ δὲ λοιπὰ κατράμια, τὰ ὁποῖα ἤρχισαν νὰ συναζώνται, θέλει τὰ παραδίδει ἡ Ἐπιτροπὴ, καὶ θέλει εἰδοποιεῖ συγχρόνως καὶ τὴν ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας.

Ἐλήφθη καὶ ἡ ὑπ' ἀρ. 7006 τῆς Ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας, διατάττουσα διὰ νὰ παραδίδῃ ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη τὰ συναζόμενα γεννήματα εἰς τὸ Φροντιστήριον Κ. Α. Καστανᾶ, ἀλλ' εἰσέτι τὸ Φρ(οντιστήριον) τοῦτο δὲν ἐξήτησε νὰ περιλάβῃ αὐτά.

Τῆ 7 Ἰουλίου 1829 Τεῖχος Μεγάρ.

Ἡ Ἐπιτροπὴ
Α. Πετράκης
Μ. Κούταβος

(νῶτον)

Ἄρ. 7559 Εἰσερχ. Οἶκον.

59 ἡ ἐπὶ τῶν προσόδων τῆς Μεγαρίδος Ἐπιτροπὴ

Ἀποκρισὶς τὴν 10 Ἰουλ. 1829 ὑπ' ἀρ. 7326 ἐν Αἰγίνῃ

ΓΑΚ, Οἶκ. 47

46

Ἄριθ. 64

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Πρὸς τὴν Ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπὴν

Ἡ Ἐπὶ τῶν Προσόδων Μεγαρίδος Ἐπιτροπὴ

Τῶν δύο χωρίων Μπίσσας καὶ Κολαντζικίου κατὰ τὸ Τμήμα Περαιχώρας τῶν ἔθν. τούτων δικαιωμάτων διὰ τῶν ἐκεῖσε ἐπιστατῶν πληροφορηθεῖσα διέταξε τὴν ἀποστολὴν τούτων, ὅπου ἡ ἀποθήκη τῶν ἔθν. τούτων προσόδων.

Ἄλλ' ἀκολούθως οἱ κάτοικοι τῶν ἐκεῖσε χωρίων διὰ τῆς ἐσωκλείστου ἀναφορᾶς τῶν Ἐπιστατῶν πρὸς τὴν Ἐπιτρ. ταύτην, ἐξαιτῶσι μετὰ μεγάλης προσκλήσεως νὰ ἀγοράσωσι τὸ ἐθνικὸν τοῦτο δέκατον ἢ νὰ ἀλλάξωσιν (ἄνευ τῆς παραμικρᾶς τοῦ Ταμείου ζημίας) τὸ ὁποῖον εἶναι ἀπὸ σιτᾶρι κοιλὰ 25 εἰκοσιπέντε καὶ κριθᾶρι κοιλὰ 45 τεσσαράκοντα πέντε. Τοῦτ' αὐτὸ ἐξαιτῶσιν καὶ οἱ τῶν λοιπῶν χωρίων κάτοικοι, διὰ νὰ τοὺς χρησιμεύσῃ ὁ ὀλίγος οὗτος καρπὸς διὰ σπόρον εἰς τὸ ἐρχόμενον. Ἡ Ἐπιτροπὴ δὲ γνωμοδοτεῖ (διὰ νὰ ὠφεληθῶσιν οἱ κάτοικοι τούτων κατὰ τὴν αἰτησίαν των) τὴν ἀλλαγὴν καὶ οὐχὶ τὴν πώλησιν, χωρὶς βλάβην τοῦ Ταμείου.

Κατ' αἴτησιν δὲ τούτων ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη ἀναφέρουσα περιμένει τὴν ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας διάταξιν, ἂν ἡ αἴτησις τούτων ἔγινε δεκτὴ.

Τῆ 8 Ἰουλίου 829 Τεῖχος Μεγάρ.

Ἡ Ἐπιτροπὴ
Α. Πετράκης
Μ. Κούταβος

(νῶτον) Ἀρ. 7587 Εἰσερχ. Οἶκον.

64 ἢ ἐπὶ τῶν Προσόδων Μεγαρίδος Ἐπιτροπὴ
Ἀπόκρισις τὴν 10 Ἰουλίου 1829 ὑπ' ἀρ. 7366

ΓΑΚ, Οἶκον. φ. 47

47

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν Ἐθν. Προσόδων

Σήμερον ἐλάβαμε διαταγὴν καὶ εἶδαμεν νὰ μᾶς διορίζητε νὰ στείλωμεν τὸ δέκατον τῶν χωρίων μας εἰς τὴν Φανερωμένην καὶ εὐθὺς ἐδώσαμεν τὴν εἶδησιν εἰς ὅλους ὅσοι εἶχαν ἐπάνω τους τὸ δέκατον διὰ νὰ τὸ συνάξωμεν καὶ κατὰ τὴν προσταγὴν σας συνάζοντες νὰ τὸ στείλωμεν.

Πλὴν ἐμαξεύθησαν ὅλοι τοῦ χωρίου καὶ μᾶς εἶπαν διὰ νὰ γράψωμεν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ὅτι αὐτὸν τὸν ὀλίγον καρπὸν ποὺ ἔγινε τὸ δέκατον, παρακαλοῦν νὰ τοὺς τὸ ἀφήσατε νὰ τὸ ἀγοράσωσι διὰ νὰ τὸ ἔχουν διὰ σπόρον. Διὰ τοῦτο κατὰ χρέος καὶ ἡμεῖς τὸ ἀναφέρωμεν εἰς τὴν Ἐπιτρ. διὰ νὰ κάμητε εἰς αὐτοὺς τὴν καλωσύνην νὰ τὸ ἀφήσητε διὰ νὰ τὸ πληρώσουν ὅσα εἶναι εὐλογον, χωρὶς καιμίαν ζημίαν τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἂν ἡ Ἐπιτρ. δὲν ἠμπορῇ νὰ τὸ ἀποφασίσῃ, παρακαλοῦμεν νὰ γράψῃ εἰς τὴν Κυβέρνησιν καὶ νὰ γράψῃ τὴν δυστυχίαν τοῦ χωρίου μας, καὶ ὅτι αὐτὸ τοὺς εἶναι ἀναγκαῖον, καὶ νὰ κάμη ἔλεος ἡ Κυβέρνησις νὰ τοὺς τὸ ἀφήσῃ νὰ τὸ ἀγοράσουν καὶ νὰ τὸ πληρώσουν. Παρακαλοῦμεν τὴν παροῦσαν ἀναφορὰν μας νὰ μὴν τὴν ἀδιαφορήσῃ ἡ Ἐπιτροπὴ, ἀλλὰ νὰ κάμη τὴν παρακάλεισιν τῶν κατοίκων μας, ἢ νὰ τὸ ἀποφασίσῃ ἢ νὰ γράψῃ εἰς τὴν Κυβέρνησιν. Ταῦτα καὶ μένομεν.

1829 Ἰουλίου α' Μπίσσα

Οἱ Ἐπιστ. Μπίσσας καὶ Κουλατζικίου

Ἴσον ἀπαράλλακτον τῷ πρωτοτύπῳ

Γεωργάκης Στάθης

Ἡ ἐπὶ τῶν Προσόδων Μεγαρ. Ἐπιτρ.

Ἀναγνώστης Λουκάς

Τῆ 8 Ἰουλίου 1829

Τεῖχος Μεγάρ.

Α. Πετράκης

Μ. Κούταβος

(νῶτον) Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν Προσόδων Μεγαρ.
Οἶκον. 7587

ΓΑΚ, Οἶκ. φ. 47

48

Ἄρ. 66

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπὴν
Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν Προσόδων Μεγαρίδος Ἐπιτροπὴ

Ἐκ τῆς Γουλέττας Καλλιόπης τοῦ Κ. Κυπαρίσση Ψαριανοῦ ἄς διορίσῃ ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς Οἰκονομίας τὴν περιλαβὴν τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων ὀκάδας 1100, οἱ μὲν 257 ἐξ αὐτῶν πρὸ πολλοῦ ἐνταῦθα εὐρίσκοντο ἀπερασμέναι εἰς βάρος τῆς Ἐπιτροπῆς παρὰ τοῦ Κυρίου Δ. Πόμερ διὰ γρόσια 32:5 πρὸς παράδες 5 τὴν ὀκᾶν, οἱ δὲ 843 ὀκ. ὄντες καὶ αὐτοὶ πρὸ ἡμερῶν ἔτοιμοι δὲν ἔτυχεν εὐχαιρίαν διὰ νὰ σταλθῶσι, εἰς τοῦτο τὸ μεταξὺ συνέπεσε νὰ νοτισθῶσι ἐκ τοῦ πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ὑετοῦ.

Δὲν ἤθελεν κρίνει ἡ Ἐπιτροπὴ τὴν περιλαβὴν αὐτῶν ἂν περιστατικῶς δὲν συνέβαιnen τὸ τοιοῦτον, καὶ ἂν δὲν εὐχαριστοῦντο οἱ κατασκευασταὶ (ἀφοῦ στεγνωσῶσι) διὰ νὰ πληρωθῶσι καὶ τρεῖς παράδες τὴν ὀκᾶ ἀντὶς τῶν 5, θεωροῦσα δ' ὅτι γίνεται καὶ ἄδικον εἰς αὐτοὺς τὸ νὰ ἀφεθῆ διόλου, ἐνῶ οἱ ἀνθρώποι εἶναι στεγνοὶ καὶ χρήσιμοι δι' αὐτὸ τοῦτο τὸ ἐπιχειρήμα ἐπερίλαβεν αὐτοὺς.

Τὴν 11 Ἰουλίου 1829 Τεῖχος Μεγάρο.

Ἡ Ἐπιτροπὴ
Α. Πετράκης
Μ. Κούταβος

Ἐγκλείεται καὶ ὁ λογαριασμὸς αὐτῶν, μὴ ἔχουσα ἄλλους
(Νῶτον) Ἄρ. 7685 Εἰσερχ. Οἶκον.

66 ἡ ἐπὶ τῶν προσόδων Μεγαρίδος Ἐπιτροπὴ
Ἀπόκρ. τὴν 16 Ἰουλ. 1829 ὑπ' ἀρ. 7479
Εἰς Καθ. τὴν 13 Ἰουλ. 1829

ΓΑΚ, Οἶκον. φ. 48

49

Νὰ Δώση

Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν Προσόδων
ξεκαθάρισις Ἀνθρώπων

1829 Ἰουνίου 16

Δι' ὅσα ἔλαβεν ἀπὸ τὸ Δασμοτελώνιον τοῦ Καλαμακίου διὰ τὴν πρόβλεψιν τῶν ἀνθρώπων

Γρ. 1000

Νὰ λάβῃ

Ἰουνίου 17

ἀπὸ ὅσα διὰ τοῦ Κου Δ. Πόμερ ὀκ. 1756 @ παράδ. 5

Γρ. 218:36

25 Ἰουνίου

ἀπὸ ὅσα μὲ Ν. Μάθην Σαλαμίνιον 2163 D(etto) (= ὁμοίως) » 270:15

Ἰουλίου 11	
Ἀπὸ ὄσα ἤδη μὲ Κ. Κυπαρίσσην 257 D(etto) (= ὁμοίως)	» 32:5
Ἀπὸ ὄσα σὺν τῷ ἰδίῳ ὁμοῦ 843 @ 3	» 63:29
Ἐξοδα αὐτῶν	
Ναῦλοι τοῦ α' καὶ β'	» 54:20
	» 639:19
ὄσα νὰ δώσῃ ὁ Κ. Δ. Πάμερ ὡς λογ)μός του	» 97:1
	» 736:20
ὄσα νὰ δώσῃ ἡ Ἐπιτροπὴ	» 263:20
	Γρ. 1000.—

Ἐκ τοῦ Τείχους Μεγάρων
 Τῆ 11 Ἰουλίου 829
 Ἡ Ἐπιτροπὴ Προς. Μεγαρίδος
 Α. Πετράκης
 Μ. Κούταβος
 ΓΑΚ, Οἰκ. φ. 48

50

Ἀριθ. 71

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Οἰκονομίας
 Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν Προσόδων Μεγαρίδος

Ἐλήφθησαν αἱ ὑπ' ἀρ. 7362, 7366 διαταγαὶ τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Οἰκονομίας, διατάττουσα νὰ ἀναφέρηται ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη διὰ τὰ πρακτικὰ της καὶ διὰ τὰς συναζομένας προσόδους ἀπαξ τῆς ἐβδομάδος, πόσας, ποίου εἶδους καὶ πόθεν. Καὶ περὶ τῆς ἀλλαγῆς τοῦ ὀφειλομένου δεκάτου μετὰ τῶν κατοίκων τῶν χωριῶν Βίλιας, Μπίσας, καὶ Κολαντζικίου. Εἰς ἀπάντησιν δὲ τούτων μόνον ὅτι εὐρίσκονται εἰς τὸ κατὰ τὸ Τμήμα Περαιῶρας καὶ Βίλιας πολλὰ ἀδύνατα ἐγκλείεται καὶ καταγραφὴ τῶν συναχθέντων καὶ ἐναποταμιευθέντων εἰδῶν.

Ἀκολούθως δὲ θέλει πληροφορήσει τὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπὴν καὶ διὰ τὰ τοῦ Τμήματος Περαιῶρας κλπ. καθ' ὅλα, περιέμενουσα ἡ Ἐπιτροπὴ ἐκ τοῦ ἐκεῖσε διατρίβοντος Κου Α. Οἰκονόμου μέλους τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης, τὴν περὶ τούτου ἀπάντησίν του. Ρητινοκάτραμα δὲ κατ' αὐτὰς δὲν ἐκατέβησαν διόλου, φοβούμενοι ἕκαστος μὴν ἐφαρπάσωσι τὸ ζῆφόν του εἰ στρατιῶται, ἐκτὸς ὄσα ἡ καταγραφὴ διαλαμβάνει.

Ἡ Ἐπιτροπὴ διέταξεν εἰς τοὺς Ἐπιστάτας καὶ τὴν σύναξιν τῶν ἀγλῶδων, δυσκολεῖται ὅμως νὰ καταπέσῃ τοὺς κατοίκους διὰ νὰ πληρωθῇ εἰς χρήματα ὄσα ἐνεκριθῆ ἔλλογον ἢ ὀκῆ. Θεωροῦσα κατὰ τοῦτο συμφερότερον, δὲν καταπέθονται ὅμως.

Περὶ δὲ μελισσῶν, βαμβακίων, στρεμμάτων ἀμπελώνων, ἴσως μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα ἡμερῶν ἀρχίζει καὶ ἡ προῶξις τούτων.

Τῆ 13 Ἰουλίου 1829 Τεῖχος Μεγάρο.

Ἡ Ἐπιτροπὴ
Α. Πετράκης
Μ. Κούταβος

(νῶτον) Ἀρ. 7712 Εἰσερχ. Οἰκ.

71 ἢ ἐπὶ τῶν προσόδων Μεγ. Ἐπιτροπῆ

Ἀπόκρ. τὴν 19 Ἰουλ. 1829 ὑπ' ἀριθ. 7584

ΓΑΚ, Οἰκ. φ. 48

51

Ἀριθ. 72 Καταγραφὴ τῶν ἐναποταμιευθέντων
Προσόδων τῆς Ἐπαρχίας Μεγαρίδος

Τὸ ὄλον	Κριθάρι	δέκατον
2237	Κουλά τοῦ χωρίου Κουντούρων	Κλ. 223 3)4
595	τῶν Μεγάρων	» 59 1)2
680	τῆς Βίλιας	» 68
<hr/>		<hr/>
3512		» 351 1)4
	Σιτάρια	
273 1)2	Κουντούρων	» 27 1)3
95	τῆς Βίλιας ἐπὶ τοῦ παρόντος	» 9 1)2
377	Μεγάρων καὶ Φανερωμένης	» 37 3)4
<hr/>		<hr/>
745 1)2		» 74 1)2

Ρητινοκάτραμα

Τὸ ὄλον ὀκάδες

16,000	Κουτούρων εἰς Κατράμα	1600
12,000	Τρίππας κλπ.	1200
5,000	εἰς ρητίνην	500

Ἐκ τοῦ Τεῖχους Μεγρ. 13 Ἰουλ. 829

Ἡ Ἐπιτροπὴ
Μ. Κούταβος

ΓΑΚ, Οἰκ. φ. 48

52

Ἀρ. 77

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Πρὸς τὴν Ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπὴν

Ἡ Ἐπὶ τῶν Προσόδων Μεγαρίδος Ἐπιτροπὴ

Ἐλήφθη καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 7326 διαταγὴ τῆς Ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας, εἰς ἀπάντησιν δὲ ταύτης ἐγκλείονται ὁ λογαριασμός καὶ τὸ ἀντίγραφον τοῦ ἀποδεικτικῶ τῶν τῆς παυσάσης Ἐπιτρ. παραδοθέντων κατραμιῶν, εἰς τὴν Ν. (αυτικὴν) Ἰσηροσίαν. Περὶ δὲ τοῦ εἰς τὸν Φροντιστὴν παραδόσεως τῶν γεν-

νημάτων θέλει συνεννοηθῆ ἢ Ἐπιτρο. αὐτῆ μετ' αὐτοῦ με τὸν συμφερότερον τρόπον.

Τῆ 14 Ἰουλίου 1829 Τεῖχος Μεγάρων

Ἡ Ἐπιτροπή
Α. Πετράκης
Μ. Κούταβος

(νῶτον)

Ἄρ. 7713 Εἰσ. Οἰκ.

77 ἢ ἐπὶ τῶν προσ. Μεγ. Ἐπιτροπή
Πρὸς τὸ Γ'. Φροντιστήριον
τὴν 17 Ἰουλ. 1829 ὑπ' ἄρ. 7512
εἰς τὸν Κ. Μιχαήλ
εἰς Καθ. τὴν 17 Ἰουλ. 1829

ΓΑΚ, Οἰκ. φ. 48

53

Ἄρ. 83

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Πρὸς τὴν Ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπὴν

Ἡ Ἐπὶ τῶν Προσόδων τῆς Μεγαρίδος Ἐπιτροπή

Εἰς ἀπάντησιν τῆς ὑπ' ἄρ. 7395 ἐγκυκλίου τῆς Ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπῆς συνεννοηθεῖσα ἡ Ἐπιτροπή αὐτῆ μετὰ τοῦ ἐνταῦθα Διοικητοῦ συνήργησε εἰς τὸ νὰ καταριθμηθῶσιν τὰ τῆς Ἐπαρχίας ταύτης στρέμματα τῶν ἀμπελώνων κατὰ χωρίον τελειωθείσης δὲ τῆς καταμετρήσεως θέλει ἀναφέρομεν.

Εἰδοποιηθεῖσα δὲ ἡ Ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 72 καταγραφὴν περὶ τῶν ἐναποταμιευθέντων γεννημάτων ἐκ τοῦ Τμήματος Μεγάρων, ἃς προστεθῶσι καὶ ἤδη ἐκ τοῦ χωρίου Βίλιας εἰσέτι ὀγδοήκοντα ἑπτὰ κοιλὰ σιτάρι ἄρ. 87 καὶ ἑκατὸν εἴκοσι πέντε ἄρ. 125 κριθάρι ἀπὸ ἐθν. γῆν (τριτοδέκατον).

Ἦδη δ' ἐν περιλήψει ἐκθέτει ὑπ' ὄψιν τῆς καὶ τὰ τοῦ Τμήματος Περαιχώρας. Σιτάρια αὐτῆς δέκατον κοιλὰ

	100	
Μπίσσας »	25	125
Περαιχώρας Κριθάρια . . . »	220	
Μπίσσας καὶ Κολατζικίου . . »	38	258
Σιταροκρίθαρα Περαιχώρας . .		60

443

Κυάμους ὀκτάδες

515

Εἰς δὲ τὸ τέλος τῆς συνάξεως τούτων καὶ ἐναποταμιεύσεως θέλει σταλθῆ ἡ Γεν. Ἐντελὴς Ξεκαθάρισις.

Ἐγκλείεται καὶ ἕτερος λογαριασμὸς τῶν ἤδη παραδοθέντων κατραμί-

ων εἰς τὴν Ν. Ἐπιτροπὴν, ὁμοῦ καὶ τὸ ἀντίγραφον τοῦ ἀποδεικτικοῦ αὐτῶν.
Ἐκ τοῦ Τείχους Μεγάρ. 19 Ἰουλίου 829.

Ἡ Ἐπιτροπὴ
Α. Πετράκης
Μ. Κούταβος

(νῶτον Ἄρ. 7961 Εἴσερχ. Οἶκον.

83 ἢ ἐπὶ τῶν προσόδων Μεγαρίδος Ἐπιτροπὴ

Ἀπόκρ. τὴν 29 Ἰουνίου 1829 ὑπ' ἀρ. 7773

Ἀντίγραφον τοῦ λογ. αμοῦ καὶ τὸ ἀντίγραφον ἀποδεικτικοῦ τοῦ Ν. Κολέτζη
νὰ σταλθοῦν εἰς τὸ Γ. Φροντιστήριον.

Εἰς Καθ. τὴν 29 Ἰουλ. 1829

Ἄρ. 83

Πρὸς τὴν Ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπὴν, Αἴγινα.

Ἐπιτρ. Πρὸς. Μεγαρδ.

ΓΑΚ, Οἶκ. φ. 49

54

(Ἐγκλείεται λογαριασμός)

Ἀριθ. 84 Λογαριασμός

Τιμῆς καὶ ἐξόδων τεσσάρων βαρελιῶν κατραμίου

Γρ. 46

παραδοθέντα εἰς τὴν Ἐπὶ τῶν Ν. Ἐπιτροπὴν

Ἰουλίου 19 Κατράμι

57:17, ἦτοι πενήντα ἑπτὰ καντάρια καὶ ὀκτ. δέκα

ἑπτὰ @ 16 1)2 » 946,35

Ἐξόδα ἀναλογοῦντα εἰς τὸ Λασμοτελώνιον @ 12 τὰ ο)ο » 113,33

τῶν βαρελιῶν » 96.

μετακομίσσεως ἀπὸ Κινέτταν ἕως τὸ Τεῖχος κλπ. » 7

» 216:33

χίλια ἑκατὸν πενήντα ἑπτὰ καὶ παρ. εἰκοσιοκτὼ

» 1157:28

Τῆ 19 Ἰουλίου 829 Τεῖχος Μεγρ.

Ἡ Ἐπιτροπὴ
Α. Πετράκης
Μ. Κούταβος

ΓΑΚ, Οἶκ. φ. 49

55

Ἀριθ. 97

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Πρὸς τὴν Ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπὴν

Ἡ Ἐπὶ τῶν Προσόδων Μεγαρίδος Ἐπιτροπὴ

Ἀπὸ τὰς ὑπ' ἀρ. 7479 καὶ 7584 Λ(ιαταγὰς) τῆς Ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας
πληροφορεῖται ἡ Ἐπιτροπὴ τὴν περιλαβὴν τῶν Ἀνθρώπων μεμιγμένους μὲ
πέτρας.

Περὶ τούτου ἄς μὴν ἀμφιβάλλῃ ἢ Ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας ὅτι εἶναι ἐκ τῆς ἄρμης τοῦ ἰδίου πλοίου.

Περὶ δὲ τῆς ἀποδεκατώσεως τῶν ἀγλίδων σῴζεται εἰσέτι ἢ ἀνθίστασις πολλῶν ἐκ τῶν ἐνταῦθα κατοίκων, μ' ὅσῃν ὀλιγωτέραν καὶ ἂν τοὺς ἐπρόβαλεν τιμὴν διὰ τὰ πληρώσωσιν ἀπ' ὅ,τι πωλῶσιν.

Ἡ Ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας δὲ εἰδοποιηθεῖσα περὶ τούτου ἄς διατάξῃ τὴν Ἐπιτροπὴν ὅ,τι ἐγκρίνη καὶ συγχρόνως ἄς ἰδεασθῇ καὶ τὸ τῆς Ἐπαρχίας ταύτης Διοικητήριον.

Τῆ 25 Ἰουλίου 1829 ἐν Μεγαρίδι

Ἡ Ἐπιτροπὴ
Α. Πετράκης
Μ. Κούταβος

(νῶτον) ἀρ. 7971 Εἰσερχ. Οἰκ.

97 Μεγαρίδος Προσόδων Ἐπιτροπὴ

Ἀπόκρ. τὴν 29 Ἰουλίου 1829 ὑπ' ἀρ. 7773

ΓΑΚ, Οἰκον. φ. 50

56

Ἀρ. 116

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Πρὸς τὴν Ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπὴν

Ἡ Ἐπὶ τῶν Προσόδων Μεγαρίδος Ἐπιτροπὴ

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 7395 πρόσκλησιν τῆς Ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας πρὸς τὰς Ἐπιτροπὰς τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος, διατάπτουσα περὶ τῶν τῆς καταμετρήσεως τῶν στρεμμάτων ἀμπελώνων.

Εἰδοποιηθεῖσα λοιπὸν καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη περὶ τούτου, συνεννοηθεῖσα δὲ καὶ μετὰ τοῦ Διοικητηρίου τούτου, δὲν ἔλειψεν καθ' ὅσον ἔπρεπεν, καὶ μετ' ἀκριβοῦς ἐρεῦνης, τὰ ἐκτελεσθῶσι τὰ διαταττόμενα καὶ ἰδοῦ ἐγκλείεται Γεν. Καταγραφὴ τούτων κατὰ χωρίον.

Ὁ ἐπὶ τούτου ἀποστολεὺς εἰς τὴν τῶν Μεγαριτῶν καταμέτρησιν, εἰδήμων τῶν τοιούτων, πληροφοροεῖ συγχρόνως τὴν Ἐπιτρ. μετὰ καταγραφὴν ἐκάστου ἀμπελῶνος, τὴν σύναξιν, τὸ ὅλον τῶν εἰσοδημάτων τούτων καὶ συμποσοῦνται περίπου τῶν 44,000 μπότζες¹. Πληροφορεῖται προσέτι ὅτι τὰ τῆς Περαχώρας ὡς καλλιεργημένα καὶ ἐντελῶς ἐπιμελημένα ἔχουσι περισσότερον εἰσόδημα τῶν ἄλλων ὅλων.

Ἡ δὲ ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας εἰδοποιηθεῖσα περὶ τούτων ὅλων, ἄς διατάξῃ ὅ,τι ἐγκρίνη.

Τῆ 6 Αὐγούστου 1829 Γεῖχος Μεγάρων

Ἡ Ἐπιτροπὴ
Α. Πετράκης
Μ. Κούταβος

1. bozza (Ἑνετ.) = μέτρον ὕγρων χωρητικότητος δύο δεκάδων, διὰ τὴν μέτρησιν ἰδίᾳ τοῦ γλεῦκος.

Ἡ Ἐπιτροπὴ λαβοῦσα ὑπόνοιαν εἰς τὰ τῶν Μεγαριτῶν, θέλει κάμει καὶ ἀναθεώρησιν στρεμμάτων.

(νῶτον) ἀρ. 8302 Εἰς. Οἰκ.

116 ἢ ἐπὶ τῶν Προσόδων Μεγαρίδος Ἐπιτροπὴ
Ἐθεωρήθη

ΓΑΚ, Οἰκ. φ. 47

57

Ἄρ. 119

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Ἡ Ἐπὶ τῶν Προσόδων Μεγαρίδος Ἐπιτροπὴ

Πρὸς τὸ κατὰ τοῦ Τμήματος Περαιχώρας Μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης

Ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη, λαβοῦσα τὰς τῶν ἀμπελώνων τῶν στρεμμάτων τοῦ Τμήματος τούτου καταμετρήσεις μὲ ἀπορίαν τῆς βλέπει τὰ τῆς Περαιχώρας εἰς στρέμματα πεντακόσια δώδεκα ἀρ. 512 ἔχουσα βάσιν περισσότερα ἐκ τῆς τῶν Μεγαριτῶν, ἐκ τοῦ ἐναντίου δὲ ἤδη θεωροῦσα αὐτὰ ὀλιγότερα καὶ πιθανὸν νὰ ἔγινε κατάχρησις τινα ἐκ τῶν ἐπὶ τούτου διορισθέντων, μετὰ τῶν ἰδιοκτῆτων, τούτου ἕνεκα λαβοῦσα ὑπόνοιαν ἢ Ἐπιτροπὴ, Σῶς παρακαλεῖ νὰ γενῆ ἀναθεώρησις μετ' ἀκριβοῦς ἐρευνήσεως δι' ἑνὸς ἰδιαιτέρου καὶ εἰδήμονος τῶν τοιούτων ἀτόμων.

Ἡ Ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπὴ διατάττει, ὅσοι δὲν θέλουσι νὰ πληρώσωσι τὸ ἔθν. δικαίωμα τῶν ἀγλάδων εἰς μετρητά, ἀφοῦ τοὺς γίνεται καὶ χάρις ἀπ' ὅ,τι τὲς πολῶσι νὰ λαμβάνη ἢ Ἐπιτροπὴ εἰς ἀγλάδες καὶ νὰ τὲς πωλῆ ἐπὶ δημοπρασίαις.

Τῆ 7 Αὐγ. 1829 Τεῖχος Μεγάρων

Ἢ Ἐπιτροπὴ

Μ. Κούταβος

(νῶτον) ἐλήφθη τῆ 22

ΓΑΚ, Οἰκον. φ. 47.

58

Ἄρ. 120

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Πρὸς τὴν Ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπὴν

Ἡ Ἐπὶ τῶν Προσόδων Μεγαρίδος Ἐπιτροπὴ

Ἐκ τῆς παυσάσης Ἐπιτροπῆς τῶν προσόδων εὐρισκόμενα πρὸ πολλοῦ ἐνταῦθα κατράμια, ἔξακριβώσεν ἢ παροῦσα Ἐπιτροπὴ ὅτι ἐξ αὐτῶν ἔλαβεν ὁ Κύριος Γ. Τζουρτζόπουλος σχεδὸν καντάρια δεκατέσσαρα ἀρ. 14 διὰ τὰ ὁποῖα προσκληθεῖς ὁ εἰρημένος Τζουρτζόπουλος διὰ νὰ ἐπιστρέψῃ αὐτά, παρρησιασθεῖς δ' ἐπρόβαλεν δι' ἀναφορᾶς του τὰ διαλαμβανόμενα τοῦ ἔσωκλειστοῦ ἀντιγράφου. Τούτου ἕνεκα, λαβοῦσα ἢ Ἐπιτροπὴ πρῶτον παρ' αὐτοῦ μίαν ἐγγύησιν, ἐνέκρινε χρῆσις τῆς νὰ εἰδοποιήσῃ τὴν Ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας ἵνα περὶ τούτου διατάξῃ τὰ εἰκότα.

Εἰδοποιεῖ προσέτι, ὅτι πολλοὶ τῶν Ἐπιστατῶν ἀποδειχθέντες καλῆς διαγωγῆς εἰς τὴν τῶν Ἐθν. Προσόδων Ἐπιστάσιαν ἔχουν τὰς ἐλπίδας τῶν νὰ τοὺς ἀνταμείψῃ ἡ Ἐπιτροπὴ ὡς τὸ διάταγμα τῆς Α.Ε. ὑπ' ἀρ. 11855, Κφ. 5 καθὼς καὶ δι' ἀναφορᾶς τῶν ἐξαιτῶσι παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης.

Ἡ Ἐπιτροπὴ δ' αὕτη ζητεῖ περὶ τούτου καὶ τὴν γνώμην τῆς Ἐπιτῆς Οἰκονομίας ἂν ἐγκρίνῃ νὰ τοὺς γενῆ προσθήκη τινὰ τοῦ μισθοῦ τούτων.

Τῆ 7 Αὐγούστου 1829 Τεῖχος Μεγάρων

Ἡ Ἐπιτροπὴ
Μ. Κούταβος

(νῶτον) Ἀρ. 8495 Εἰσ. Οἰκ.

120 ἡ Ἐπιτῆς τῶν Προσ. Μεγ. Ἐπιτροπῆ

Ἀπόκρ. τὴν 23 Αὐγ. 1829 ὑπ' ἀρ. 8319

ΓΑΚ, Οἰκ. φ. 47

59

Ἀρ. 7985

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Ἐγκύκλιος

Ἡ ἐπιτῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπὴ

Πρὸς τὰς Ἐπιτροπὰς τῶν Προσόδων τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος

Ἐπειδὴ πληροφορεῖται ἡ ἐπιτῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπὴ, ὅτι εἰς τὰ μέρη αὐτὰ συμπίπτει νὰ πωλῆται ἄργυρος ἀπὸ κατοίκους, ἀπὸ στρατιώτας καὶ ἀπὸ λάφυρα στρατιωτικὰ καὶ ἐπειδὴ ἐκ τοῦ ἀργύρου ἔχει χρεῖαν τὸ Νομισματοκοπεῖον, τὸ ὁποῖον ἀγοράζει ὁλοὲν εἰς προσδιωρισμένας τιμὰς ἀναλόγως τῶν βαθμῶν τῆς ποιότητος τοῦ πράγματος, κατὰ τὸν προσδιαλαμβανόμενον κατάλογον εἰς τὴν ἐγκλειομένην διακήρυξιν ὑπ' ἀριθ. 5050.

Σᾶς προσκαλεῖ ὅσον ἄργυρον εὗρητε πωλούμενον νὰ τὸν ἀγοράσητε διὰ λογαριασμὸν τοῦ Νομισματοκοπεῖου, πληρώνοντες τὴν τιμὴν αὐτοῦ, ὅχι περισσότερον τῶν προσδιωρισμένων ποσοτήτων ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ τῆς ποιότητος τοῦ πράγματος καὶ νὰ τὸν στέλλετε ἀσφαλῶς εἰς τὴν ἐπιτῆς Οἰκονομίας.

Περὶ δὲ χρημάτων, τὰ ὁποῖα θέλουν σᾶς ἀναγκαιοῦν διὰ τὴν ἀγορὰν τοῦ περιὸ οὗ ὁ λόγος ἀργύρου, σπεύσατε νὰ φανερώσητε εἰς τὴν ἐπιτῆς Οἰκονομίας πόσα ἐκάστη θέλει λάβει χρεῖαν διὰ νὰ σᾶς προμηθεύῃ. Ἐν τοσούτῳ διὰ νὰ μὴ προξενῆται ἀναβολὴ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀγορᾶς φροντίσατε νὰ συμφωνῆτε μὲ τοὺς πωλητὰς διορίαν τινὰ δίδοντες καὶ εἰς προπληρωμὴν μέρος χρημάτων, τὸ ὁποῖον ἤμπορεῖτε νὰ οἰκονομήσητε ἕως νὰ σᾶς φθάσουν χρήματα, ἢ ἀπὸ ἐδῶ ἢ ἀπὸ τὰ Δασμοτελωνεῖα.

Ἐν Αἰγίνῃ τῆ 8 Αὐγούστου 1829

(Τ. Σ.)

Ἡ Ἐπιτροπὴ
Α. Κοντόσταβλος
Ι. Κοντομῆς

ἀρ. 127

ἴσον τῷ πρωτοτύπῳ

τῇ 14 Αὐγούστου 829, Τεῖχος Μεγάρων

Ἦ ἐπὶ τῶν Προς. Μεγαρ. Ἐπιτροπῇ

Μ. Κούταβος

('Ἐπὶ τοῦ νότου) Ἐλήφθη τῇ 22

Ἀντίγραφον διαταγ. Οἰκονομίας

ἀριθ. 127

ΓΑΚ, Οἰκ. φ. 53

60

Κατάλογος τῆς ποιότητος τῶν διαφόρων βαθμῶν τοῦ Ἀργύρου

Ὁ ἑκατοστὸς βαθμὸς τοῦ ὁποίου ἡ ποιότης θέλει εἶναι ὁ καθαρὸς καὶ ἄδολος ἄργυρος καὶ νὰ πληρώνεται τὸ δράμι παράδες 66

ὁ 96 βαθμὸς

63 1)3

ὁ 92 »

60 2)3

ὁ 88 »

58

ὁ 84 »

55 1)3

ὁ 80 »

52 2)3

ὁ 76 »

50 1)6

ὁ 72 »

47 1)2

ὁ 68 »

44 5)6

ὁ 64 »

42 1)6

ὁ 60 »

39 1)2

καὶ καθεξῆς ἀναλόγως ἀφαιρουμένων ἀνὰ τεσσάρων βαθμῶν.

ΓΑΚ, Οἰκον. φ. 53

61

Ἄρ. 122

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Πρὸς τὴν Ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπὴν

Ἦ Ἐπὶ τῶν Προσόδων Μεγαρίδος Ἐπιτροπῇ

Ἐλήφθησαν αἱ ὑπ' ἀριθ. 7940, 7985 καὶ 7987 ἐγκύκλιοι τῆς Ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπῆς.

Εἰς ἀπάντησιν δὲ τούτων θέλει ἐνεργήσῃ ἡ Ἐπιτροπὴ τὰ διατασσόμενα καὶ μετ' ἀκριβοῦς ἐρεῖνης φροντίζει καὶ περὶ τοῦ ἀργύρου, ἀλλ' ὡς βλέπει εἶναι πολλὰ δύσκολον νὰ ἐξοικονομηθῇ ἐντεῦθεν τὸ τοιοῦτον, οὔτε ἐκ τῶν κατοίκων οὔτε ἐκ τῶν παροίκων ἢ στρατιωτῶν. Θέλει ἐρευνήσῃ δὲ καὶ εἰς τὸ κατὰ τὸ Τμήμα Περαχώρας καὶ ἂν ἐπιτύχῃ, θέλει ἀναφέρει.

Ἄφ' ἧς ὥρας ἔφθασαν ἐνταῦθα τὰ τῶν Θηβῶν στρατεύματα ἡ Ἐπιτροπὴ ὄχι μοναχὰ δὲν εὕρισκεται εἰς θέσιν νὰ ἐνεργῇ τὰ καθήκοντά της, ἀλλ' οὔτε νὰ ἀναφέρεται ἐμπορεῖ καθ' ὅλα εὕρισκομένη ἐκ τῆς τῶν στρατιωτῶν ἀνωμαλίας πότε εἰς τὰ πλοῖα καὶ πότε εἰς τὴν ξηράν.

Ἡ διατριβὴ τῶν στρατιωτῶν εἰς τὰ παρακείμενα ταῦτα μέρη κατέφθιεν ὅσον τὰ περισσότερα τῶν ἀμπελώνων τούτων, πολλὰ ὀλίγα θὰ ἐμυρῶσαι νὰ λάβωσιν οἱ ἰδιοκτῆται ἐξ αὐτῶν.

Τῆ 11 Αὐγούστου 1829 Τεῖχος Μεγάρων

Ἡ Ἐπιτροπὴ
Μ. Κούταβος

(νῶτον Ἀρ. 8524 Εἰσ. Οἰκ.

122 ἢ ἐπὶ τῶν Προσόδων Μεγαρίδος Ἐπιτροπῇ

Ἀπόκρ. τὴν 23 Αὐγ. 1829 ὑπ' ἀρ. 8319

Γ'ΑΚ, Οἰκ. φ. 54

62

Ἀριθ. 134

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Πρὸς τὴν ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπῇ

Ἡ ἐπὶ τῶν Προσόδων Μεγαρίδος Ἐπιτροπῇ

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 117 ἀνέφερον ἡ Ἐπιτροπὴ περὶ τῆς τῶν ἀμπελώνων τῆς ἐπαρχίας ταύτης καταμετρήσεως, ἐγκλειομένη καὶ ἡ κατὰ χωρίον τῶν στρεμματίων καταγραφὴ· ἀλλ' ἄχοι τοῦδε μὴ ἠξιωθείσα περὶ τούτου ἀπαντήσεώς της, ἀμφιβάλλουσα τὴν περιλαβὴν των, ἐπαναλαμβάνει νὰ ἐκθέσῃ ὑπ' ὄψιν της καὶ ἐκ δευτέρου τὰς αὐτὰς καταμετρήσεις, ὡς ἀκολούθως·

Τῶν Μεγάρων	στρέμ. 579.—
Βίλιας	» 120.—
Κουντούρων	» 19.—

στρέμ. 718.—

Ἐκ τῶν καρπῶν τούτων ἔγινε γνωστὸν εἰς τὴν ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπῇ ὅτι ἐμέθεξαν καὶ τὰ διατρίβοντα ἐνταῦθα στρατεύματα, τὰ δὲ τῆς Πέρα Χώρας εὐρισκόμενα ἀσφαλῆ εἰσὶν στρέμματα 512, ὡς ἡ καταμέτρησις τῶν ἐκεῖ, Μπίσσας καὶ Κολατζικίου στρέμματα 63 1)2.

Εἶδοποιεῖ προσέτι ὅτι εἰς τὸ αὐτὸ τμήμα τῆς Πέρα Χώρας τὸ τῶν ρητινῶν δέκατον μικρόν τι θέλει εἶναι, τὸ δὲ Κολατζικίου μέλος νὰ δώσῃ τριάκοντα καντάρια δέκατον. Βλέπει ὅμως τὴν μετακόμισίν της δυσκολωτάτην, καὶ μάλιστα τὰ ἔξοδα σκεπάζουσι τὴν τιμὴν. Διὰ νὰ ἐναποθετηθῶσι πάλιν εἰς τινὰ τῶν ἐκεῖ λάκκων οὔσα τοσαύτη μικρὰ ποσότητα πολλὰ ὀλίγη ξεκαθαρίζει ἀκολούθως.

Ἡ ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας γνωρίζει ὅτι τόσον ἐνταῦθα καθὼς καὶ εἰς Περαχώραν εὐρίσκεται ρητίνῃ τῆς παρελθούσης Ἐπιτροπῆς ἐναποθετημένη εἰς λάκκους, τὴν ποσότητα τούτων ἡ Ἐπιτροπὴ ἀγνοεῖ, βλέπει ὅμως ὅτι καὶ διὰ τούτων δεῖται ν' ἀποφασίσῃ ἢ ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας ὅ,τι ἐγκρίνει διὰ νὰ μὴν ἀποχάνεται.

Ἐνίοτε συμπίπτει μεταξύ τῶν νέων ρητινῶν νὰ ἐξάγονται καὶ τοῦ πα-

ρελθόντος ἔτους εισοδήματα, διὰ τὸ δέκατον τούτων προτείνουσιν οἱ πωληταὶ ὅτι εἶναι πληροφορημένοι. Τοῦτο ὡς ἀναπόδεικτον δεῖται πληροφορίας. Ἐναγκαιοὶ λοιπὸν ν' ἀποσταλῆ καταγραφὴ τῆς παρελθούσης συνάξεως, διὰ νὰ γνωρίσῃ τὰ πληρωθέντα ἀπὸ τὰ μὴ.

Εἰς τὰς τῶν γεννημάτων τῶν ἐθνικῶν δικαιωμάτων συνάξεις εὐρίσκεται εἰς τὸ χωρίον Βίλιας ἕξι (6) κοντέλια θρίζα καὶ ἐκ τοῦ χωρίου Κολατζικίου μερικὸν κεχρὶ (πουζοκέχρι), ἡ δὲ ποσότης τούτου δὲν ἔγινεν εἰσέτι γνωστή. Ὡσαύτως εὐρίσκεται καὶ περίπου τῶν πεντακοσίων ὀκτῶν κουκκίων τῆς Περαχώρας, ταῦτα δὲν εἶναι δεκτὰ εἰς τὸ Φροντιστήριον ὡς ἄχρηστα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του· ὡς τοιαῦτα λοιπὸν, καὶ αἱ ποσότητες τούτων πολλὰ μικραὶ, γνωμοδοτεῖ ἡ Ἐπιτροπὴ τὴν πώλησίν των συμφερωτέραν, ἡ δ' ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας, ἂν ἐγκρίνη, ἅς διατάξῃ διὰ νὰ μὴν γίνωνται καὶ δι' αὐτὰς ἕξοδα.

Ἀκολούθως, μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν στρατιωτῶν, ἀφοῦ ἐμπορέσῃ καὶ συνάξῃ ἡ Ἐπιτροπὴ καὶ ὅσα εἰσέτι εὐρίσκονται γεννήματα ἀσύνακτα ἐθνικὰ δικαιώματα, θέλει ἀποσταλῆ καὶ ἡ καταγραφὴ τούτων τώρα ὅμως δικαίῳ τῷ λόγῳ προφασίζονται οἱ κάτοικοι τῶν χωρίων ὅτι δὲν ἐμποροῦσι νὰ μετακομίσωσιν αὐτά, φοβούμενοι μὴν ἐφαρπάσωσι τὰ ζῶα των.

Τῆ 21 Αὐγούστου 1829, Τεῖχος Μεγάρων

Ἡ Ἐπιτροπὴ
Α. Πετράκης
Μ. Κούταβος

(Ἐπὶ τοῦ νότου) : Πρὸς τὴν ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπὴν - Λίγιναν.

Ἄριθ. Εἰσερχ. Οἰκον. 8800

Ἀπόκρ. τῆ 31 Αὐγούστου 1829, 8516

ΓΑΚ, Οἰκ. 56

63

Ἄρ. 135

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Ἡ Ἐπὶ τῶν Προσόδων Μεγαρίδος Ἐπιτροπὴ

Πρὸς τὸ κατὰ τὸ τμήμα Περαχώρας μέλος αὐτῆς

κ. Ἀ. Οἰκονόμου

Κατὰ τὴν αἰτησίαν σου προβάλλουσα ἡ Ἐπιτροπὴ πρὸς τὸ Διοικητήριον τοῦτο περὶ τοῦ ἀναγκαιοῦντος εἰς τὰ αὐτόσε στρατιώτου διὰ ἐξόφλησιν Ἑθν. δικαιωμάτων.

Ἐλαβεν τὸν ἐπιφέροντα Κόλλια Ξηροτάγαρος, τὸν ὅποιον θέλετε μεταχειρισθῆ πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἀποβλεπόντων εἰς τὰ ἐθν. δικαιώματα.

Προσκαλεῖσθε προσέτι νὰ πληροφορήσῃτε τὴν Ἐπιτροπὴν καὶ περὶ τοῦ ἀργύρου, διὰ τοῦ ὁποίουοῦ σᾶς ἔγινε γνωστὸν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 126 συγγρό-

νως καὶ περὶ τῶν λάκκων, διὰ τὴν γνωστοποίησιν τὴν ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας.
 Τῆ 22 Αὐγούστου 829 ἐν Μεγάραις

Ἡ Ἐπιτροπὴ
 Μ. Κούταβος

(Ἐπὶ τοῦ νότου) : Ἐλήφθη τῆ 23
 ΓΑΚ, Οἶκον. φ. 56

64

Ἄριθ. 138

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Ἡ Ἐπὶ τῶν Προσόδων Μεγαρίδος Ἐπιτροπὴ
 Πρὸς τὸ εἰς τὸ κατὰ τὸ Τμήμα Περαιχώρας Μέλος
 τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης

Εἰς ἀπάντησιν τῶν ὑπ' ἀριθ. 46 καὶ 48 ἐγγράφων τῆς σᾶς εἰδοποιεῖ ὅτι αὐτὸ τῶν 1140 ὀκάδων Σιταροκρίθου διὰ κοιλὰ 53 πρὸς 21 1)2 τὸ κοιλὸν κατὰ τοὺς διαλαμβανομένους καταλόγους καὶ ἔγγραφά της, ἔλαβεν μόνον 1126 3)4.

Ὡσαύτως καὶ κυάμους 419 ἀντὶ 437 καὶ πρὸς ὀδηγίαν της. Ἐπληροφόρηθη ἡ Ἐπιτροπὴ καὶ περὶ τῶν λοιπῶν διαλαμβανομένων της, τὸσον τῶν ἀμπελώνων, τὸσον καὶ διὰ τὰ μηνιαία τῶν ἀποθηκῶν, διὰ τὰ ὁποῖα θέλει εἰδοποιήσει.

Τῆ 29 Αὐγούστου 1829 ἐν Μεγάραις

Ἡ Ἐπιτροπὴ
 Μ. Κούταβος

Σημείωσιν καταμετρήσεως ἀμπελώνων, μόνον τῆς Μπίσσας ἔλαβεν διὰ στρ. 39, Κολατζικίου ὅμως δὲν ἐφάνη, οὔτε εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 46 οὔτε εἰς τὴν 48.
 Ἐπλήρωσα εἰς τὸν ἴδιον Χατζῆ Ἰωάννου τὸν ναῦλον γρ. 17.
 (νότον) τῆ 30 ἐλήφθη
 ΓΑΚ, Οἶκον. φ. 56

65

Ἄρ. 121 Πρὸς τὴν Ἐπὶ τῶν Προσόδων Μεγαρίδος Ἐπιτροπὴ

Ἀναφέρομαι διὰ τῆς παρουσίας μου ὅτι ὁ ἐπὶ τῆς ἀποδεκατώσεως Ἐπιστάτης τῶν Μαγαζίων Κουνδούρων, μοῦ ζητεῖ νὰ ἀποδώσω ὀπίσω τὰ δεκατρία καντάρια καὶ ὀκάδες τεσσαράκοντα ἀρ. 13 40)44 κατράμι, ὅπου εἶχα λάβει ἀπὸ τὴν παύσασαν Ἐπιτροπὴν διὰ πεντακόσιες ὀγδοήκοντα τρεῖς ὀκάδες ρητίνην, ὅπου τῆς εἶχα μπάσει πρὶν ἀρχίσουν τὰ δέκατα νὰ κατεβάξουν καὶ σήμερον παρ' ἐλπίδα βλέπω νὰ μὲ διάξῃ νὰ τὸ ἀποδώσω τὰ 13 καὶ

40 ὅπου διὰ μέσου τοῦ Ἐλωνεῖου ἔλαβα διὰ ν' ἀσφαλίσω τὲς 583 ὀκ. τὴν ρητίνην.

Διὰ τοῦτο παρακαλεῖται ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν Προσόδων Ἐπιτροπὴ νὰ ἀναφέρῃ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Οἰκονομίας, ἂν ἔχη νὰ λαμβάνῃ ἢ ἀποθήκῃ τῶν Μαγαζίων τόσῃν ρητίνην καὶ ἂν ἐνεαρίνη ν' ἀσφαλιστῇ τὸ κατράμι.

Καὶ δι' ἀσφάλειαν τῆς Ἐπιτροπῆς δίδω ἐγγυητὴν μου τὸν Κ. Κότζα Κόλλια ἕως τοῦ νὰ εἰδοποιηθῇ ἡ Ἐπιτροπὴ ἐκ τῆς Οἰκονομίας. Ἐθέλω εἶπε δὲν θέλει μείνω περιβόλος τῶν αἰτήσεών μου.

Τῆ 30 Αὐγούστου 1829 Τεῖχος Μεγάρων

Ἴσον τῷ πρωτοτύπῳ

Τῆ 7 Αὐγούστου 829 Τεῖχος Μεγάρων

Ὁ πολίτης
Γ. Τζωρτζόπουλος

Ἡ Ἐπιτροπὴ
Μ. Κούταβος

66

Ἄριθ. 142

Ἑλληνικὴ Πολυτελεῖα

Πρὸς τὴν ἐπι τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπὴν

Ἡ ἐπι τῶν Προσόδων Μεγαρίδος Ἐπιτροπὴ

Εἰς ἀπάντησιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 8319 προσκλήσεως τῆς ἐπι τῆς Οἰκονομίας εἰδοποιεῖται ὅτι οἱ ἀποδειχθέντες εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ταύτην ἐπιστάται τῆς συνάξεως καλῆς διαγωγῆς καὶ τῶν ὁποίων ἐγνώρισε τὴν δουλευσίν των καλυτέραν τῶν ἄλλων, εἰσὶν οἱ ἀκόλουθοι.

Ἐκ τῆς Περαχώρας
Μπίσσας καὶ Κολανζικίου
Βίλιας

Ν. Λέκκας καὶ Α. Κώνστα Βασιλείου
Γ. Στάθης καὶ Α. Λέκκας
Γ. Οἰκονόμου καὶ Ν. Τζούνης

διὰ τοὺς ὁποίους ἡ Ἐπιτροπὴ ἀνέφερεν καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 120 ὅτι, δι' ἀναφορᾶς των παρακαλοῦν νὰ τοὺς γενῆ προσθήκη τινὰ τῆς ἀντιμισθίας των δι' ἀμοιβὴν τῶν ἀξίως δουλεύσεών των καὶ ἀποπληρωμὴν τῶν κόπων των, ὄντα μικρὰ τὰ εἰσοδήματα.

Τούτους ἡ Ἐπιτροπὴ θεωροῦσα τῷ ὄντι ὡς τιμίους καὶ ἐμπιστευμένους γνωμοδοτεῖ νὰ τοὺς γενῆ κατὰ τὴν αἴτησίν των ἕως δύο εἰς τὰ ἑκατὸν πλείοτερον.

Ἡ ἐπι τῆς Οἰκονομίας δὲ εἰδοποιηθεῖσα κατὰ τὴν πρόσκλησίν της περὶ τούτων καὶ ὑπ' ὄψιν βάλλουσα τὴν γνώμην ταύτης θέλει εἰδοποιήσῃ πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τὰ δέοντα.

Ἐγκλείεται καὶ ἀντίγραφον τοῦ λογαριασμοῦ κυρίου Δ. Πόμερ τοῦ χρηματίσαντος μέλος τῆς Ἐπιτρ. ταύτης κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 8375 πρόσκλησιν τῆς Ἐπι τῆς Οἰκονομίας ἥτις καὶ ἐλήφθη σήμερον.

Τῆ 30 Αὐγούστου 829 Τεῖχος Μεγάρων

Ἡ Ἐπιτροπή
Α. Πετράκης
Μ. Κούταβος

(Ἐπὶ τοῦ νότου)

ἀριθμ. 8929)142 εἰσερχομ. Οἰκονομίας, ἢ Ἐπὶ τῶν Προσόδων Μεγαρίδος Ἐπιτροπή.

Ἀπόκρ. τὴν 2 Σεπτεμβρίου 1829 ὑπ' ἀρ. 8614

ΓΑΚ, Οἶκον. φ. 56

67

Ἄρ. 182

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Ἡ Ἐπὶ τῶν Προσόδων τῆς Μεγαρίδος Ἐπιτροπή

Πρὸς τὸ Ἐπὶ τῶν Μελῶν αὐτῆς.

Ἐκ τῆς ἐγκλειομένης ὑπ' ἀριθμ. 9071 διαταγῆς τῆς ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας πληροφορεῖται τὰ ἐνδιαλαμβανόμενα.

Ἄς ληφθῶσι λοιπὸν τὰ ἀναγκαῖα μέτρα ἵνα μετὰ τινα εἰς Αἴγιναν ἀποστολὴν τῶν Ἐθν. βαμπακίων ἀπέλθῃς ἐνταῦθα διὰ τὰ γενῆ τακτικῶς ὁ Γεν. Λογισμὸς τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐσόδων καὶ Ἐξόδων ἀμφοτέρων τῶν μερῶν διὰ τὰ παρησιασθῆ εἰς τὴν ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας.

Θέλει ἀναφέρει καὶ αὐτὶς διὰ τὰ σὰς προβλεφθῶσι κατ' εὐθείαν εἰς Καλαμάκι καὶ πέντε σάκκας ἀπὸ Αἴγιναν.

Τῆ 3. 7)βρίου 829 Τεῖχος Μεγάρων

Ἡ Ἐπιτροπή
Μ. Κούταβος

Περὶ τῆς συναχθείσης ποσότητος

βαμπακίων ρητινοκατράμων κλπ.

τὰ εἰδοποιηθῆ ἢ Ἐπιτροπή ὁσονούπω διὰ τὰ εἰδοποιήσῃ.

(νῶτον) τῆ 4 Ὀκτ. ἐλήφθη.

ΓΑΚ, Οἶκ. φ. 59

68

Ἄρ. 144

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Ἡ Ἐπὶ τῶν Προσόδων Μεγαρίδος Ἐπιτροπή

Πρὸς τὸ εἰς τὸ Τμήμα Περαιώρας Μέλος αὐτῆς

Ἐλήφθησαν τὰ ὑπ' ἀριθμ. 53, 54 ἔγγραφά της καὶ ἔγνω τὰ ἐνδιαλαμβανόμενα.

Θέλει εἰδοποιηθῆ ἢ Ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας καὶ περὶ τῶν λάκκων μὲ τὴν ὁποῖαν παριστάνετε ἔκθεσιν κλπ.

Σὰς ἐγκλείεται ἀντίγραφον ὑπ' ἀρ. 8516 τῆς Ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας τῆς ὁποίας θέλετε ἐνεργῆσαι τὰ διαλαμβανόμενα.

Ἐγκλείονται πρὸς τούτοις καὶ τὰ ἀναγκαιοῦντα κατὰ τὴν αἰτησίαν τῆς κατὰστῆχον Γ. Δ. αὐτῶν τῶν μερῶν, τῆς παρελθούσης Ἐπιτροπῆς τῶν ρητινοκατράμων διὰ πληροφορίαν τῶν πληρωθέντων ἀπὸ τὰ μὴ νὰ συναχθῶσι συγχρόνως καὶ τὰ ὀφειλούμενα ἀπὸ τοὺς χρεώστας κατὰ τὴν εὐνοιάν τῆς.

Ἐνεργήσητε καὶ περὶ τῶν ἀμπέλων ὡς ἡ διαταγή, ἂν ὁ καιρὸς τῶν ἀμπέλων συγχωροῦσεν ἤθελεν ἡ Ἐπιτροπὴ νὰ ἀναφέρῃ ἐκ νέου καθότι τὰ ἐδῶ ὅσα διεσώθησαν εἶναι ἀδύνατον ὡς βλέπει νὰ δεκατισθῶσι, ζητοῦντες τὴν ἀποζημίωσίν των.

Τῆ 5 7)βρίου 829 Τεῖχος Μεγάρων
διὰ τοῦ ἰδίου πεζοῦ νὰ ἔχη τὴν ἀπάντησιν

Ἡ Ἐπιτροπὴ
Μ. Κούταβος

(νῶτον) ἐλήφθη τῆ 6 7)βρίου
ΓΑΚ, Οἰκ. φ. 59

69

Ἄρ. 147

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Ἡ Ἐπὶ τῶν Προσόδων τῆς Μεγαρίδος Ἐπιτροπὴ

Πρὸς τὸ εἰς τὴν Περαχώραν Μέλος αὐτῆς, Κ. Α. Οἰκονόμον.

Ἐκ τῶν ἐγκλειομένων διακηρύξεων ὑπ' ἄρ. 8500 καὶ 8570 Διαταγῶν τῆς ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας εἰς ἀντίγραφα, ὁμοῦ καὶ ἐκ τῆς πρὸς ἅπαντας τοὺς κατοίκους ὑπ' ἄρ. 146 διακηρύξεων τῆς Ἐπιτρ. ταύτης, εἰς τὴν ὁποίαν θέλετε προσυπογραφῆ, πληροφορεῖσθε τὰ περὶ ἐπὶ δημοπρασίας ἐκποιήσεως Ἐθν. Δικαιωμάτων τῶν Ἐλαιῶν τῆς Ἐπαρχίας ταύτης.

Προσκαλεῖσθε λοιπὸν καὶ ὑμεῖς νὰ δημοσιεύσητε καὶ ἐνεργήσητε τὰ ἐνδιαλαμβανόμενα αὐτῶν, ἵνα παρευρεθῶσιν οἱ ἀγορασταὶ εἰς τὴν προσδιωρισμένην ἡμέραν, εἰς τὴν ὁποίαν ἄρχεται ἡ δημοπρασία.

Τῆ 6 7)βρίου 829 Τεῖχος Μεγάρων

Αἱ ἐγκλειόμεναι εἰσὶν αἱ μὲν, διὰ
τὴν Μπίσσαν καὶ Κολαντζίκι νὰ
δημοσιευθῶσι καὶ τοιχοκολληθῶσι, τὰ δὲ εἰς Περαχώραν ἵνα καὶ διὰ τοῦ
Κήρυκος δημοσιευθῶσι.

Ἡ Ἐπιτροπὴ
Α. Πετράκης
Μ. Κούταβος

Ἐγκλείονται καὶ αἱ τοῦ Προσωρινοῦ Διοικητοῦ πρὸς τοὺς Δημ(ογέροντας) Κοινοποιήσεις ὑπ' ἄρ. 743.

Διὰ τοῦ ἐπίτηδες πεζοῦ περιμένεται ἡ ἀπάντησις πάντων.

(νῶτον) Ἐλήφθη τῆ 8 7)βρίου
ΓΑΚ, Οἰκ. φ. 59

70

Ἄρ. 148

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Πρὸς τὴν Ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπὴν

Ἡ Ἐπὶ τῶν Προσόδων τῆς Μεγαρίδος Ἐπιτροπή

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 8570 διαταγὴν τῆς Ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας συνεννοηθεῖσα καὶ συσκεφθεῖσα μετὰ τοῦ προσωρινοῦ τούτου Διοικητοῦ, ἐνήργησε πρὸς τὸ παρὸν, τὰ ὅποια ἀπαιτοῦσαν καθήκοντά της, ἀποστέλλουσα εἰς ὅλα τὰ χωρία ταῦτα τὰς περὶ δημοπρασίας διακηρύξεις, εἰδοποιῶσα δι' αὐτῶν καὶ τὸν προσδιωρισμένον τόπον (Τεῖχος Μεγάρων) εἰς τὸν ὅποιον κατὰ τὴν δεκάτην τοῦ τρέχοντος διεκέρυξεν τὴν ἔναρξιν τῆς δημοπρασίας, ἵνα παρευρεθῶσιν εἰς τὴν αὐτὴν ἡμέραν.

Τῆ 7 7)βρίου 1829 Τεῖχος Μεγάρων

Ἡ Ἐπιτροπή
Α. Πετράκης
Μ. Κούταβος

(νῶτον)

Ἀριθ. 9120 Εἰσερχ. Οἰκ.

148 ἢ ἐπὶ τῶν Προσόδων Μεγαρίδος Ἐπιτροπή

Ἀπόκρισις τὴν 13 7)βρίου 1829 8798

ΓΑΚ, Οἰκ. φ. 59.

71

Ἀρ. 148

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Ἡ Ἐπὶ τῶν Προσόδων τῆς Μεγαρίδος Ἐπιτροπή

Πρὸς τὸ Ἐπὶ τῶν Προσόδων αὐτῆς Μέλος Κ. Α. Οἰκονόμον

Ἐλήφθη ἡ ὑπ' ἀρ. 55 ἀπάντησίς της, τὰ ἐνδιαλαμβανόμενα ἀναγνώσασα ἡ Ἐπιτροπή, εἶδεν καὶ τὰς περὶ Δημοπρασίας προβαλλομένας δυσκολίας τῶν ἔθν. δικαιωμάτων ἀμπελώνων.

Ἡ Ἐπιτρ. ἐγκρίνει τὴν πρότασίν του (ἂν ἕως τὸν καιρὸν τοῦ τρυγηματος, ἢ μετὰ, δὲν ἐπιτύχητε νὰ ἐκτελέσητε τὰ περὶ τούτων διατατόμενα τῆς ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπῆς) ἔχουσα ὑπ' ὄψιν ὡς εἰδήμων τῶν αὐτόσε μερῶν θέλετε ἐνεργήσῃ καθ' ὅλα ὅσα ὁ τόπος καὶ ὁ χρόνος σᾶς συγχωρήσῃ συμφερότερον διὰ τὸ ἔθν. Ταμεῖον.

Ὡσαύτως καὶ τὰ τῶν ρητινοκατράμων.

Ὅσον δὲ περὶ τῶν κατοίκων τούτων ἔχοντες σκοπὸν νὰ ἀνακρεθῶσιν εἰς τὴν Κυβέρνησιν διὰ νὰ ἀποζημιωθῶσιν, περιμένοντες καὶ ὁσονούπω καὶ τὸν Ἐκτακτὸν τῆς Σ. Ἑλλάδος ἐναντιοῦνται ἐπιμόνωσ κατὰ τοῦτο, καὶ μὴ πεισθέντες, δὲν ἐδυνήθη ἡ Ἐπιτρ. νὰ ἐνεργήσῃ μηδέν, ἀλλ' εἰδοποιήσασα τὴν Ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας περὶ τούτου, περιμένει ἀπάντησίν της.

Ἡ Ἐπιτρ. ἀποβλέπει καὶ τοῦτο! γινομένης τῆς τῶν Ἐλαιῶν ἐνταῦθα δημοπρασίας διὰ τῆς ὁποίας πληροφρήθητε μὲ τὸν ἐπίτηδες πεζόν, νὰ δημοπρατήσῃ καὶ τὰ τῶν ἀμπελώνων. Ὅθεν εἰδοποιήσατε τὴν Ἐπιτροπὴν ὅτι περὶ τούτων κρίνετε ἀναγκαῖον διὰ νὰ γνωρίσῃ ὅτι συμφερότερον βλέπετε μὲ τινα ἐκθεσίῃ σας διὰ νὰ ὀδηγηθῇ, εἰδοποιῶν καὶ τοὺς αὐτοῦ κατοίκους.

Κανὲν ξεχωριστὸν ἔγγραφον δὲν ἔχει ἡ Ἐπιτροπὴ διὰ τὰ σᾶς σταλθῆ τὸ ἀντίγραφον ὅπου ζητεῖτε περὶ τῶν ἀμπελῶν ὡς ἀναγκαῖον, ἐκτὸς τὴν ἐπ' ἀρχῆς διάταξιν, ἣτις διαλαμβάνει εἰς τὸ Κεφάλαιον Η'. τὰ τῶν ἀμπελώνων ὡς καὶ πέρουσι.

Ἄς παρακινήθῳσιν ὅσοι ἀγορασταὶ (κατὰ τὰς διακηρύξεις τῆς Δημοπρασίας) διὰ τὰ φθάσωσι τὸ συντομώτερον, ὅτι ἀρχίζει ἡ δημοπρασία.

Τῆ 9 7)βρίου 829 Τεῖχος Μεγάρων

Ἡ Ἐπιτροπὴ
Μ. Κούταβος

(νῶτον)

Ἐλήφθη τῆ 11 7)βρίου.

ΓΑΚ, Οἰκ. φ. 59.

72

Ἄρ. 149

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Οἰκονομίας

Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν Προσόδων τῆς Μεγαρίδος

Ἡ τῶν Ἑθν. δικαιωμάτων τῶν Ἑλαιῶν Δημοπρασία ἀρχομένη ἀπὸ σήμερον, μὴ ἐμφανισθέντες ἀγορασταὶ εἰς τὴν προσδιορισθεῖσαν δι' ἧς εἰδοποιήθησαν, περὶ οὗ ὁ λόγος τὴν 10 τοῦ τρέχοντος, διαρκουμένης δὲ τῶν τριῶν ἡμερῶν κατὰ συνέχειαν θέλει ἀποσταλῶσιν αἱ πράξεις τῆς Δημοπρασίας ταύτης.

Οἱ ἐνταῦθα τῶν Μεγάρων κάτοικοι ἀντιτείνοντες εἰς τὴν τῶν Ἑθν. δικαιωμάτων τῶν ἀμπελῶν ἀποδεκᾶτωσιν ὡς μετὰ τὴν ἂρ. 145 ἀνέφεραν δικαιολογούμενοι ὅτι ἠρπάγησαν παρὰ τῶν στρατιωτῶν, δυσκολεύεται τὰ εἰσπράξῃ καὶ τῶν λοιπῶν χωρίων, τὰ ὅποια ἔμειναν ἀνέπαφα καὶ ἀσφαλῆ, προτείνοντες ὅτι ἡ τῆς Οἰκονομίας διαταγὴ δὲν λέγει ρητῶς τίνι τρόπῳ τὰ δεκατισθῶσι, καὶ θέλουν τὰ ὑπολάβωσιν τὰ πληρώσωσι κατὰ στρέμμα καὶ ὕχι δέκατον εἰς τὰ ο)ο δέκα. Ἄν δέκατον ἀποφασισθῆ, ὠφελεῖται περισσότερο τὸ ταμεῖον, παρὰ στρέμμα ὡς προβλέπει, ἐκτὸς ἂν διορισθῶσι τὸ κάθε στρέμμα περισσότερο ἀπὸ ἓν γρόσι διὰ τὰ πληρώσωσι. Εἰδοποιηθεῖσα οὖν ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς Οἰκονομίας καὶ περὶ τούτων ἄς διατάξῃ ὅ,τι ἐγκρίνη.

Κοντὰ εἰς τὸν καθ' ἕκαστον μῆνα ἀποστελλομένων χρημάτων διὰ τ' ἀναγκαιοῦντα εἰς αὐτὸν ἔξοδα, τὰ ὅποια δὲν ἐξαρχοῦν διὰ ἐξοικονόμησιν τῶν ὑπαλλήλων τῆς, παρακαλεῖ τὰ διορίση ἀρκετὴν ποσότητα διὰ τὰ ἐξοικονομηθῶσι καὶ τὰ μέλη ταύτης ἀποροῦντα τούτων.

Ἡ Ναυτικὴ Ἐπιτροπὴ ἀποστέλλουσα καὶ αἰθῆς τὸν διορισθέντα διὰ τὴν περιλαβὴν τῆς Ἑθν. ἐνταῦθα συναγομένης κατράμης, δὲν ἀπέστειλεν ὅμως τὰ ὅσα βαρέλια προεστάθησαν, διὰ τὰ χρησιμεύσωσιν ἦδη.

Ἐχουσα λοιπὸν χρεῖαν τοῦ εἴδους τούτου εἶναι ἀναγκασμένη τὰ προ-

βλέπη ἄλλα ἐκ νέου καὶ λυκεῖται κατὰ τινα τρόπον νὰ χάνωνται εἰς μάτην.

Τῆ 11 7)βρίου 829 Τεῖχος Μεγάρων

Ἡ Ἐπιτροπή

Μ. Κούταβος

(νῶτον)

Ἄρ. 9244 Εἰσερχ. Οἰκ.

149 ἢ ἐπὶ τῶν Προσόδων Μεγαρίδος Ἐπιτροπή

Πρὸς τὴν ἰδίαν... ἄρ. 8912

Τῆ 19 7)βρίου 1829 Αἴγινα 8913

Πρὸς τὸ Δασμοτελ. Μεγάρων.

ΓΑΚ, Οἰκ. φ. 60.

73

Ἄρ. 151

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Πρὸς τὴν Ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπὴν

Ἡ Ἐπὶ τῶν Προσόδων τῆς Μεγαρίδος Ἐπιτροπή

Εἰς τὸ μύστικον ἢ Κυδωνία διοικουμένη παρὰ τοῦ Κ. Ν. Κολέτζη παρέδωκεν ἢ Ἐπιτροπὴ αὕτη τεσσαράκοντα βαρέλια κατράμην καντάρια πενήκοντα ἑπτὰ καὶ ὀκτάδες εἴκοσι ἑννέα ἄρ. 57 29)44 τῆς ὁποίας ἐγκλείεται ὁ λογαριασμὸς καὶ τὸ ἀντίγραφον τοῦ ἀποδεικτικοῦ.

Διὰ τὴν ἐνταῦθα εὐρισκομένην ρητίνην τῆς πωσάσης Ἐπιτροπῆς ἔδωσαν ἕως 6 1)2 γρόσια τὸ καντάρι καὶ ἂν ἢ Ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας τὸ ἐγγρῆν διὰ νὰ μὴν ἀποχαθῆ ἄς εἰδοποιήσῃ διορίζουσα συγχρόνως καὶ μίαν δευτέραν Ἐπιστασίαν διὰ τὴν παράδοσιν αὐτῆς.

Τῆ 14 7)βρίου 1829 Τεῖχος Μεγάρων

Ἡ Ἐπιτροπή

Α. Πετράκης

Μ. Κούταβος

(νῶτον)

Ἄρ. 9285 Εἰσ. Οἰκ.

151 ἢ ἐπὶ τῶν Προσόδ. Μεγ. Ἐπιτρ.

Πρὸς τὸ Γ. Φροντιστήριον ἄρ. 8888 τῆ 18 7)βρίου 1829 Αἴγινα
ΓΑΚ, Οἰκ. φ. 61.

74

Ἄρ. 158

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Ἡ Ἐπὶ τῶν Προσόδων τῆς Μεγαρίδος Ἐπιτροπή

Πρὸς τὸ Μέλος αὐτῆς

Ἐλήφθη τὸ ὑπ' ἀριθ. 63 ἔγγραφόν της καὶ ἐγνώσθησαν τὰ διαλαμβανόμενα.

Περὶ τῶν ἀμπέλων εἰσέτι ἢ Ἐπιτροπὴ δὲν ἔλαβεν ρητὴν διαταγὴν, ὑ-

μεῖς δὲ ἐξακολουθεῖτε ὅ,τι γνωρίζετε χρέος τῆς Ἐπιτροπῆς μέχρι τῆς ἐλεύσεως ταύτης.

Τὰ δὲ βαμπακία ἂν εὐρη εὐχαιρίαν διὰ τὴν Αἴγιαν, στείλει αὐτὰ πρὸς τὴν Ἐπιτ. τῆς Οἰκονομίας κατὰ τὴν διαταγὴν τῆς 8798.

Περὶ ἐνοικίου Μαγαζίου ὅπου λέγετε ἀκολουθῶς γίνεται καὶ περὶ τοῦτου σκέψις.

Τῆ 16 7)βρίου 829 Τεῖχος Μεγάρων

Ἡ Ἐπιτροπὴ
Μ. Κούταβος

(νῶτον) Ἐλήφθη τῆ 17 7)βρίου
ΓΑΚ, Οἰκ. φ. 61.

75

Ἄρ. 172

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Ἡ Ἐπιτ. τῶν Προσόδων τῆς Μεγαρίδος Ἐπιτροπὴ
Πρὸς τὸ Ἐπιτ. τῶν Μελῶν αὐτῆς

Ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 65 ἀπαντητικοῦ ἐγγράφου τῆς διὰ τὴν ὑπ' ἀρ. 158 ἐπαρτηρήθησαν τὰ προβαλλόμενά του.

Περὶ τῶν ἀναγκαιούτων δὲ σάκκων διὰ τὴν ἐναποθέτωσιν τῶν Ἐθν. βαμπακίων αὐτόσε, ὅπου ζητεῖτε, ὑστερεῖται καὶ ἡ ἰδία αὐτῆ Ἐπιτροπῆ μ' ὄλον ὅτι εἰδοποίησε τὴν ἐπιτ. τῆς Οἰκονομίας διὰ νὰ προβλέψη, ἀλλ' ἀπάντησις εἰσέτι δὲν ἐλήφθη περὶ τούτων καὶ τὸ θεωρεῖ δύσκολον ἴσως.

Ὅσον δὲ περὶ τῆς εὐκαιρίας δὲν τὸ νομίζει δύσκολον καθότι εἰς τὸ Καλαμάκι δὲν λείπουσι καθ' ἑκάστην πλοῖα.

Περὶ τῶν ἀμπέλων διέταξεν ἡ Ἐπιτ. τῆς Οἰκονομίας διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8912 νὰ συναχθῶσι τὰ δικαιώματα ὡς καὶ πέρουσι ἴσον, κατὰ στρέμμα. Προσπαθήσετε λοιπὸν νὰ συναχθῶσι ὅσον τάχος.

Εἰδοποιεῖσαι προσέτι ὅτι ἡ Ἐπιτρ. προβάλλει εἰς τὴν ἐπιτ. τῆς Οἰκονομίας, γινομένης καὶ τῆς τῶν βαμπακίων συνάξεως, δὲν μένουσι ἄλλαι πρόσοδοι, ἐκτὸς τῶν ρητινοκατράμων, τούτων θεωρουμένων ὡς πρὸς τὰ ἔξοδα τοῦ Ταμείου εἰς τοὺς μισθοὺς τῶν Μελῶν καὶ ὑπαλλήλων τῆς, δὲν ἐξακοῦν νὰ πληρῶνῃ ὅλα αὐτά, διὰ τοῦτο δίδει γνώμην νὰ λάβῃ ἡ Ἐπιτ. τῆς Οἰκονομίας κάθε μέτρον, καὶ πρὸς ὁδηγίαν σου διὰ νὰ ἐξοικονομήσῃ καὶ λάβῃς ἐν καιρῷ ὅσα σὰς χρεωστῆι ὁ μὲν καὶ ὁ δὲ κλπ.

Τῆ 25 7)βρίου 829 Τεῖχος Μεγάρων

Ἡ Ἐπιτροπὴ
Μ. Κούταβος

(νῶτον) Ἐλήφθη τῆ 4 Ὀκτ.
ΓΑΚ, Οἰκ. φ. 62.

76

Ἄρ. 199

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Πρὸς τὴν Ἐπιτ. τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπὴν

Ἡ Ἐπὶ τῶν Προσόδων τῆς Μεγαρίδος Ἐπιτροπή

Ἐλήφθη ἡ ὑπ' ἀρ. 9788 διαταγή τῆς ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας εἰς ἀπάντησιν δὲ ταύτης, ἃς διορίσῃ τὴν περιλαβὴν παρὰ τοῦ ἀποστελλομένου Ν. Ὁρφανοπούλου, βαμπάκι νέτον ὀκάδες χίλιες ἑκατὸν ὄγδοήκοντα τρεῖς καὶ δο. τριακόσια ἀρ. 1183 $\frac{3}{4}$.

Γενομένης δὲ τῆς τελείας συνάξεως τούτων θέλει σταλθῶσι καὶ τὰ ἀποσυναζόμενα καὶ ἐκ διαλειμμάτων, ὁμοίως καὶ ἀπὸ τὴν Περαχώραν τὰ τῶν Περαχωριτῶν καὶ Μπισιωτῶν, τὰ ὅποια ὄλοεν συναζονται.

Ἡ Ἐπιτροπή φροντίζει ὁσονούπω τὴν ταχεῖαν ἔλευσίν τῆς. Φροντίζει ὅμως ὄλοεν νὰ συνάξῃ καὶ τὰ εἰσέτι διασκορπισμένα Ἐθνικὰ δικαιώματα τούτων κλπ.

Τὰ δὲ τῶν ρητινοκατράμων διαλυθείσης τῆς Ἐπιτροπῆς θέλει δώσει τὴν ἀνήκουσαν εἰς τὸν Λασμοτελώνην καταγραφὴν διὰ τὴν ἀκόλουθον σύναξιν τούτων καὶ δι' ὅσα θέλει μείνωσι.

Τῇ 19 Ὀκτ. 829 Τεῖχος Μεγάρων

Ἡ Ἐπιτροπή
Μ. Κούταθος

(νῶτον)

Ἀρ. 10116 Εἰσερχ. Οἰκ.

199 ἡ Ἐπὶ τῶν Προσόδων Μεγαρ. Ἐπιτρ.

Διακήρυξις ἀρ. 9599

τῇ 21 Ὀκτ. 1829 Αἴγινα

Πρὸς τὴν Μεγαρίδος Ἐπιτροπὴν 9618

τῇ 22 Ὀκτ. 1829 Αἴγινα

ΓΑΚ, Οἰκ. φ. 68.

77

Ἀρ. 205

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Πρὸς τὴν Ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπὴν

Ἡ Ἐπὶ τῶν Προσόδων τῆς Μεγαρίδος Ἐπιτροπή

Διὰ τὴν τοῦ παρελθόντος ἔτους σύναξιν τῆς ὀφειλομένης ρητίνας τῶν Κουντούρων, (δι' Ἐθν.) ἐνήργησεν ὅσα ἀπαιτοῦσαν τὰ χρέη τῆς καὶ ὄσους τρόπους ἐδυνήθη.

Προσεκάλεσεν αὐτοὺς καὶ ἐπισήμως τρεῖς καὶ πολλάκις, βλέπουσα τὴν ἀδιαφορίαν των, ἀλλ' οὐδεὶς τούτων ἐφάνη, κουφεύοντες εἰς τὴν φωνὴν ταύτην.

Διὰ νὰ ἐμπορέσῃ ἡ Ἐπιτρ. νὰ εὔρη τὸν καθέναν εἶναι ἀδύνατον, ἂν ἤθελον διορισθῆ καὶ πεντήκοντα στρατιῶται, οἵτινες διασκορπισμένοι ἐν ὄρεσι καὶ σπηλαίοις.

Τοῦτο μόνο προβλέπει ἡ Ἐπιτρ. ὅτι ἡ ἐξόφλησις πολλῶν δι' αὐτὴν δὲν ἔμπορεῖ νὰ γενῆ ἄλλῳως, εἰμὴ ἀντ' αὐτῆς νὰ ληφθῶσιν ἐλαῖαι, τὰς ὁποίας

μετ' ὀλίγας ἡμέρας μέλλουσι νὰ μετακομίση ἕκαστος τὸ εἰσόδημά του εἰς τὰ Μαγαζία Κουντουριῶν.

Εἰς πολλοὺς τῶν ἰδίων κατοίκων ὁ τρόπος οὗτος ἐφάνη ἄριστος. Ἡ ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας δὲ ἂν ἐγκρίνη τὴν γνώμην ταύτην ἄς διατάξη τὰ εἰκότα.

Ἄς γνωρίσῃ δὲ ὅτι διὰ τῆς Ἐπαρχοδημογεροντίας ταύτης ἀνέφερον πρὸς τὴν Ἐκτ. Ἐπιτροπείαν παρακαλοῦντες αὐτὴν διὰ νὰ ἀναφέρῃ ὅθεν ἀνήκει διὰ νὰ μὴν καθυποβληθῶσιν καὶ εἰς τὸν παρόντα χρόνον διὰ τὴν πληρωμὴν καὶ ἐξόφλησιν ταύτης, ἀλλὰ νὰ μείνωσιν εἰς ἀρμοδιώτερον καιρόν.

Ἄπὸ δὲ τοὺς Βιλλιώτας πολλοὶ διὰ τὰ παλαιὰ χρῆη τῶν ρητινοκατράμων ἐπλήρωσαν εἰς βαμπάκι.

Τῆ 23 Ὀκτ. 829 Τεῖχος

Ἡ Ἐπιτροπὴ
Μ. Κούταβος

(νῶτον) ἀρ. 10298 Εἰς. Οἰκ.

205 Ἐπὶ τῶν Προσόδων Μεγαρίδος Ἐπιτρ.

πρὸς τὴν ἰδίαν ἀρ. 9758

Τῆ 30 Ὀκτ. 1829 Αἴγινα

ΓΑΚ, Οἰκ. φ. 68.

78

Ἄρ. 206

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Πρὸς τὴν Ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπὴν

Ἡ Ἐπὶ τῶν Προσόδων τῆς Μεγαρίδος Ἐπιτροπὴ

Πιστοποιεῖται ὅτι ὁ Κύριος Ν. Ὀρφανόπουλος χρηματίσας ὑπάλληλος τῆς Ἐπιτρ. ταύτης εἰς τὰς Ἐθν. Ἀποθήκας τῶν προσόδων κατὰ τὴν ὑπ' ἀρ. 6814 διαταγὴν τῆς Ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας ἀπὸ τὰς 18 τοῦ παρελθόντος Ἰουνίου μέχρι σήμερον μῆνας τέσσαρας καὶ ἡμέρας ἕξι, ἔδειξεν εἰς ὅλον τὸ διάστημα τοῦτο ἐνέργειαν, ἐπιμέλειαν καὶ προθυμίαν καθ' ὅλην τὴν ἀκρίβειαν.

Διὸ τῷ δίδεται τὸ παρὸν εἰς ἔνδειξιν.

δι' ὅσα ὁ μισθὸς αὐτοῦ ἀνά γρ. 200 γρ. 840

ἀπ' ὅσα ἔλαβεν διὰ λογ)σμὸν Μηνιαίων 350

μένουν νὰ λάβῃ γρόσια τετρακόσια ἐνενηντα 490

Τῆ 24 8)βρίου 829 Τεῖχος Μεγάρων

Ἡ Ἐπιτροπὴ
Μ. Κούταβος

(νῶτον)

Ἄρ. 10310 Εἰς. Οἰκ.

206 Προσόδ. Μεγαρ. Ἐπιτρ.

Ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς Οἰκονομίας διορίζει νὰ πληρωθῶν ἐδῶ τὰ γρόσια 490.

Εἰς Καθ. τὴν 20 Ὀκτ. 1829

Γρ. Χρ. ἑξαγ. Ἀρ. 1903 γρ. 490 ἔθεωρήθη
ΓΑΚ, Οἶκον. φ. 68.

79

Ἀρ. 268

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Πρὸς τὴν Ἐπιτ. τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπὴν

Ἡ Ἐπιτ. τῶν Προσόδων τῆς Μεγαρίδος Ἐπιτροπὴ

Διὰ τὴν ἑλλιπῆ ποσότητα τοῦ μετὰ τοῦ Νικολάου Ὀρφανοπούλου ἀποσταλέντος βαμπακίου τῶν ὀκτάδων 1154¼ μὲ τὸν αὐτοῦ στατήραν, ἀντὶ τῶν 1183¼ ὡς ἡ ὑπ' Ἀρ. 9618 Διαταγῆ τῆς Ἐπιτ. τῆς Οἰκονομίας, ἐξετάσασα ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν εἶδεν ποῦ καὶ πῶς ἔχει ἡ ἔλλειψις αὕτη.

Ἔχει ὅμως ἔμπροσθέν της τρία αἴτια, τὸ μὲν ἡ τοῦ στατήρος ἴσως ἡ διαφορά, τὸ δὲ τῶν ναυτῶν, τὸ δὲ τὸ πιθανώτερον ἡ φύρα, ὡς ἡ πείρα τὸ ἀποδεικνύει.

Περὶ δὲ τοῦ βρεξίματός του πληροφορεῖται ἐκ τοῦ ἐγκλειομένου τῶν ἰδίων Βιλιωτῶν ἀποδεικτικοῦ, διὰ τοῦτο καὶ περιττὸν νὰ ἐπαναλαμβάνη τὰ ἴδια.

Ἄς ληφθῶσι καὶ ἤδη ἀπὸ λογ)σμον τῆς ἰδίας ἀποδεκατώσεως βαμπάκι ὀκάδες ὀκτακόσιες ἐνενήκοντα τέσσαρες Ἀρ. 894 καὶ ἔτι ὀκάδες ἑκατὸν τριάνκοντα μία Ἀρ. 131 συναχθέντα ἀπὸ τοὺς ἰδίους Βιλιώτας διὰ λογ)σμον χρεωστούμενης ρητίνης τοῦ παρελθόντος ἔτους. Ὅλον συμποσεῖται ὀκάδες χίλιες εἰκοσιπέντε Ἀρ. 1025.

Τῆ 25 Ὀκτ. 829 Τεῖχος Μεγάρων

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Μ. Κούταβος

(νῶτον) Ἀρ. 10301 Εἰσ. Οἶκ.

208 Προσ. Μεγ. Ἐπιτρ.

Πρὸς τὴν ἰδίαν Ἀρ. 9758

τῆ 30 Ὀκτ. 1829 Αἴγινα.

ΓΑΚ, Οἶκ. φ. 68.

80

Οἱ ὑποφαινόμενοι πρόκριτοι καὶ Δημογέροντες Βίλλια πιστοποιοῦμεν ὅτι ἀπὸ τὰς ἑπτὰ μέχρι τῶν δέκα τοῦ τρέχοντος μηνὸς καθὼς ἐπιστατοῦσεν εἰς τὴν σύναξιν τοῦ Ἐθνικοῦ Δικαιώματος τὸ Μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Προσόδων Κ. Μαργαρίτης Χ' Κούταβος, διὰ τὸ βαμπάκι εἰς τὸ χωρίον μας, δὲν ἔπανσε ποσῶς οὔτε κατὰ περίοδον ἐπίτομον τινὰ τοῦ βρέχειν, καὶ ἐπειδὴ ἔξ ὑποψίας του ἐνδεχομένης, ἥτις δύναται νὰ προκύψῃ ἐπὶ μέρος τοῦ κατ' αὐτὸν ἀνήκοντος, καθόσον ἀνάγεται εἰς τὸ ὑποκείμενον τοῦτο τοῦ βαμβακίου σχέσιν ἔχοντος μὲ τὴν ἀναπόφευκτον ὑγρασίαν του, ἐξήτησεν ὁ Κ. Μαργαρίτης τὴν παροῦσαν πιστοποίησιν. Διὰ τοῦτο δίδεται πρὸς αὐτὸν τὸ παρὸν ἡμῶν ἐνυπόγραφον πρὸς ἀσφάλειαν αὐτοῦ.

Ἐν Τεῖχει Μεγάρων τῇ 25 Ὀκτ. 1829
Οἱ ταπεινοὶ Δημογέροντες Βύλλιας
(ἀκολουθοῦν ὑπογραφαί)

ΓΑΚ, Οἰκ. φ. 68.

81

Ἄρ. 209

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Ἡ Ἐπὶ τῶν Προσόδων τῆς Μεγαρίδος Ἐπιτροπὴ
Πρὸς τὸ Ἐπὶ τῶν Μελῶν αὐτῆς

Ἐκ τοῦ ὑπ' ἄρ. 101 ἀπαντητικοῦ τῆς ἐγγράφου πληροφορεῖται ἡ Ἐπιτροπὴ διὰ τὴν τελείαν σύναξιν καὶ εἰς Αἴγιναν ἀποστολὴν τῶν συναχθέντων Ἑθν. βαμπακίων, διὸ καὶ εὐχαριστήθη μεγάλως.

Λυπεῖται ὅμως νὰ ἀκούῃ ὅτι τὸ μέλος τοῦτο χρονοτριβεῖ διὰ τὴν σύναξιν τῶν μὴ εἰσέτι συναχθέντων χρημάτων τῶν ρ(ητινο)κατράμιων. Εἶναι περιττὸν πλέον καὶ μάλιστα ἐναντίον τοῦ χαρακτῆρος τῆς Ἐπιτροπῆς νὰ περιμένη διὰ πολλὰ μικρὰ πράγματα ὅσα δὲν ἀρκοῦν δι' ἑνὸς ὑπαλλήλου τῆς μισθοῦς. Συντέμνατε λοιπὸν τὰς τοιαύτας ἀνωφελεῖς καὶ ἐπιζημίας εἰς τὸ Ἑθν. Ταμεῖον ἐργασίας καὶ ταχύνετε ἀμέσως τὸν ἐρχομὸν σας διὰ νὰ κάμη ἡ Ἐπιτροπὴ τὸν Γεν. Λογαριασμὸν τῆς, διὰ νὰ φθάσῃ καὶ τὴν Ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπὴν εἰς Αἴγινα.

Τῇ 31 8)βρίου 829 Τεῖχος Μεγάρων

Ἡ Ἐπιτροπὴ
Μ. Κούταβος

(νῶτον) Ἐλήφθη τῇ 1 9)βρίου.

ΓΑΚ, Οἰκ. φ. 70.

82

Ἀριθ. 216

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Πρὸς τὴν Ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπὴν
Ἡ Ἐπὶ τῶν Προσόδων τῆς Μεγαρίδος Ἐπιτροπὴ

Ἐλήφθησαν αἱ ὑπ' ἄρ. 9758, 9794 καὶ 9824 διαταγαὶ τῆς Ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας, ἐν αἷς ἐπαρατηρήθησαν τὰ ἐνδιαλαμβανόμενα.

Εἰς ἀπάντησιν τούτων εἰδοποιεῖται, ὅτι ἡ τῶν Προσόδων Ἐπιτροπὴ αὕτη, διὰ μὲν τὴν πρώτην, ἐνήργησε νὰ συγκατανεύσωσιν οἱ Κουντούριοι διὰ νὰ συναχθῇ ἐκ τῆς ἐπερ(υ)σινῆς ὀφειλομένης ρητίνης τὸ ἡμισυ τῆς ποσότητος σχεδὸν εἴτε εἰς ρητίνην, εἴτε εἰς ἐλαίας, ἀντ' αὐτῆς.

Διὰ δὲ τὴν δευτέραν, ἅμα ὅπου καὶ αὕτη ἐλήφθη σήμερον προσεκάλεσε τὸν Κύριον Γ. Ἰωάννου Ποριώτου διὰ τὴν περιλαβὴν τῶν ἐπὶ δημοπρασίας πρὸς αὐτὸν πωληθέντων ρητινοκατράμιων κλπ., ἀλλ' ἐξαιτεῖ διορίαν τι νὰ ἐντὸς πέντε ἡμερῶν, ἕως οὗ νὰ ἐτοιμάσῃ καὶ ἐξοικονομήσῃ τὰς ἀναγκαῖας ἐπισκευὰς διὰ τὴν μετακόμισιν καὶ ἐναποταμίευσιν ταύτης.

Τὰ δὲ τῆς τρίτης διαλαμβανόμενα, σχεδὸν βιάζουσι τὴν Ἐπιτροπὴν νὰ παραμελήσῃ ὅσα εἰσέτι θεωρεῖ χρεὴ της διὰ νὰ ἀποσυνάξῃ, εἶναι ὅμως ἀναγκαῖα καὶ ἀφέλιμος ἡ διαμονὴ της εἰσέτι δέκα ἕως δεκαπέντε ἡμέρας καὶ ἄς μὴν νομίσῃ ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη ἀποβλέπει εἰς τὴν παρέλευσιν τῶν ἡμερῶν, τοῦτο ὅμως δὲν τὸ ἐφαντάσθη, ἀλλ' οὔτε εὐνοεῖ εἰς τὸ ἕξις μισθὸν διὰ τὰ μέλη αὐτῆς.

Τοὺς λογαριασμοὺς της ἀπ' ἀρχῆς τῆς συνάξεως τοὺς ἔχει παστρικούς καὶ καθαρούς, τοῦτο μόνον περιμένει νὰ φθάσῃ καὶ τὸ ἐκ τῆς Περαιχώρας Μέλος αὐτῆς διὰ νὰ γενῇ ὁ Γ' εν. λογαριασμὸς της, ὅστις μέλλει νὰ παρησιασθῇ πρὸς τὴν ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπῆν.

Τῆ 5 Νοεμβρ. 829 Τεῖχος Μεγάρων

Ἡ Ἐπιτροπὴ
Μ. Κούταβος

(νῶτον) Ἀρ. 10487 Εἰσερχ. Οἰκ.

216 Πρὸς. Μεγ. Ἐπιτρ. ἐθεωρήθη

ΓΑΚ, Οἶκον. φ. 71.

83

Ἀρ. 235

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Πρὸς τὴν Ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπῆν

Ἡ Ἐπὶ τῶν Προσόδων Μεγαρίδος Ἐπιτροπὴ

Ἀπὸ τὸ ἀκατάπαυστον τοῦ χειμῶνος καὶ ἀκατάστατον τοῦ καιροῦ μετὰ μεγάλης δυσκολίας μόλις ἐμπόρεσεν εἰς τὸ διάστημα τοῦτο νὰ ζυγίσῃ καὶ παραδώσῃ εἰς τὸν ἀγοραστὴν ὕση ρητίνη εὐρίσκετο εἰς τὸ Τεῖχος καὶ Τρύπαν περίπου τῶν διακοσίων κανταρίων, ἐν ταυτῷ δὲ καὶ ὕση κατράμη, ἀναβαίνουσα καὶ αὕτη τὰ πεντήκοντα καντάρια.

Ἐχομεν σήμερον τρεῖς ἡμέρας ὅπου ὄλοεν παραδίδεται καὶ ἡ εὐρισκομένη ἐνταῦθα ἐπερσινὴ τῆς παυσάσης Ἐπιτροπῆς, τὴν ὁποῖαν δυσαρέτως περιλαμβάνει ὁ ἀγοραστής, οὔσα ἐκ τῆς πολυκαιρίας σχεδὸν χαλασμένη καὶ μὲ πολλὰς ἄλλας ὕλας μεμιγμένη, μ' ὅλα ταῦτα ἐλπίζεται αὔριον καὶ αὐτῆς ἡ παράδοσις νὰ φθάσῃ ἐν ταυτῷ καὶ τὰ ἑκατοπεντήκοντα καντάρια.

Μένει ἀκολούθως νὰ ζυγισθῇ καὶ παραδοθῇ καὶ ἐκεῖνη εἰς τὰ μαγαζία Κουντούρων, ἥτις κατὰ τὸν λογαριασμὸν πρέπει νὰ ἔβγῃ καὶ αὕτη ἑκατὸ καντάρια γινομένης δὲ τῆς παραδόσεως καὶ αὐτῆς θέλει ἐνεργήσῃ τὰ δέοντα κατὰ τὴν ὑπ' ἀρ. 9794 τῆς Ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας καὶ τὴν εἰδοποίησιν ἀκριβέστερον.

Τῆ 4 Δεκεμβρίου 1829 Τεῖχος Μεγάρων

Ἡ Ἐπιτροπὴ
Μ. Κούταβος

(νῶτον) Ἀρ. 11118 Εἰσ. Οἰκ.

255 Ἐπιτροπή Μεγαρίδος Προσόδων Ἐθεωρήθη
ΓΑΚ, Οἰκ. φ. 76.

84

Ἄρ. 240 Ἑλληνική Πολιτεία

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπὴν

Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν Προσόδων τῆς Μεγαρίδος Ἐπιτροπὴ

Εἰς ἀπάντησιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 10402 Δ(ιαταγῆς) τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομίας, εἰδοποιεῖται ὅτι τοῦ παρρησιασθέντος συντρόφου τῶν πωληθέντων ρ.(ητινο)κατράμιων τὸ ἀνάλογον εἶναι νὰ πληρώσωσι

ἀπὸ μὲν τὴν ρ.(ητίνην) καντάρια 300	γρόσια 2475
ἀπὸ δὲ τοῦ κατραμίου καντάρια 36	450

συμποσούμενα γρόσια δύο χιλιάδες ἑνεακόσια εἴκοσι πέντε	2925
---	------

Ἐξ αὐτῶν ἐλήφθησαν ἑνταῦθα γρόσια	1000
-----------------------------------	------

μένουν νὰ μετρήσῃ πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Οἰκονομίας γρόσια	1925
--	------

Τὰ δὲ τῶν ἐπιλοίπων τοῦ ἑτέρου συντρόφου καθ' αὐτοῦ ἀγοραστοῦ θέλει τὰ μετρήσῃ ἑνταῦθα, ὡς ἡ πρότασις του γινομένης τῆς τελείας παραδόσεως.

Τῆ 9 Δεκεμβρίου 829 Τεῖχος Μεγάρων

Ἐγκλείεται καὶ ἔγγραφον πρὸς τοὺς αὐτοῦ συντρόφους διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν εἰρημένων χρημάτων.

(νῶτον) Ἄρ. 11133 Εἰσ. Οἰκ. Ἡ Ἐπιτροπὴ

M. Κούταβος

240 Ἐπιτροπὴ Προσόδων Μεγαρίδος Ἐπιτροπὴ

πρὸς τὴν ἰδίαν ἀρ. 10525

τῆ 13 Δεκ. 1829 Αἴγινα

Γρ. Εἰσαγ. Ἄρ. 1061

γρόσια 1925

ΓΑΚ, Οἰκ. φ. 77.

85

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπὴν

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀρ. 344 Διαταγὴν τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπῆς ὁ ὑποσημειούμενος ἔφθασα ἑνταῦθα, φέρων μαζί μου καὶ ὅλους τοὺς λογαριασμοὺς καὶ πρακτικὰ τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Προσόδων τῆς Μεγαρίδος Ἐπιτροπῆς.

Τὸ δὲ ἕτερον μέρος αὐτῆς Κ. Α. Οἰκονόμου, κατὰ τὰς 25 τοῦ παρελθόντος ἔτελεύτησεν.

Μένω μ' ὅλον τὸ Σέβας.

Τῆ 12 Φεβρ. 830 Ναύπλιον

Τὸ Μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Προσόδων Μεγαρίδος Ἐπιτροπῆς

M. Κούταβος

(νῶτον) 1094 Οἰκ.
 Μ. Κούταβος
 ΓΑΚ, Οἰκ. φ. 94.

86

Διὰ τοῦ παρόντος πωλητηρίου ἐγγράφου δηλοποιούμεν οἱ ὑποφαινόμενοι, ὃ τε Μαχμοὺτ μπέης υἱὸς τοῦ Σαῖτ μπέη καὶ ὁ ἐπίτροπος τῆς ἀδελφῆς του Ναγλές, Σαλῆ μπέης θεῖός της, ὅτι ἐπωλήσαμεν εἰς τὸν Κύριον Βαπτιστὴν Δρόσον τὸ χωρίον Καστρὶ κληρονομία μητρικὴ περιέχον ζευγάρια ἐννέα ἀρ. 9 ἀνήκοντα τὰ μὲν ἕξι εἰς τὸν εἰρημένον Μαχμοὺτ μπέη, τὰ δὲ τρία εἰς τὴν ἰδίαν ἀδελφὴν του, μὲ δάση κλπ. κατὰ τὸ ταπί του, διὰ γρόσια ἐννέα χιλιάδες καὶ διακόσια πενήντα ἀρ. 9250, τὰ ὅποια θέλει μετρηθοῦν γινομένου τοῦ τακτικοῦ ἐγγράφου τῆς πωλήσεως, ἐρχομένης τῆς Ἑλ. Ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ Χατζῆ Μπέη, παρὰ τοῦ ὑποφαινομένου Ἐπιτρόπου τῆς Ναγλές καὶ τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Μαχμοὺτ μπέη, Ἀπτὶμ μπέη Θηβαίου υἱὸς Ἀλῆ μπέη, διὸ καὶ ὑποφαινόμεθα μετὰ τῶν ἀξιοπίστων μαρτύρων.
 (Τουρκικαὶ ὑπογραφαὶ) Τῆ 18 Σ)βρίου 1830 Εὔριπος
 Μ. Κούταβος μάρτυς

(Νῶτον)
 Χ. Αἰνιὰν
 ἀρ. 8.

Καστρὶ
 ἐσημειώθη ἐν περιλήψει
 ὑπ' ἀριθ. 15937
 15

ΓΑΚ, Μικτὴ Ἐπιτροπή, Γ' Κτήματα Εὐβοίας, 1 Ἐπαρχία Χαλκίδος.

87

Πρὸς τὴν Ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπὴν

Διὰ νὰ μὴν γίνωμαι ὀχληρὸς εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ταύτην παρακαλῶ νὰ διατάξῃ διὰ νὰ μοὶ δοθῶσι τὰ χρήματα τὰ ἀποβλέποντα διὰ τὴν ἐξόφλησιν τῶν μισθῶν καὶ λοιπὰ τῶν μελῶν τῆς τῶν Προσόδων τῆς Μεγαρίδος Ἐπιτροπῆς.

Περὶ δὲ τῶν γρ. 640 τῶν δύο στρατιωτῶν, τὰ ὅποια μοὶ ἀφαιροῦνται, μένει ἂν ἡ Α. Ἐξοχότης κρίνῃ τὴν ἐξόφλησιν τούτων, ὡς ἰδιαιτέρως ἀναφέρομαι, πάντοτε ἐννοῶν νὰ μᾶς χορηγηθῶσιν ἂν συγκατατεθῇ ἡ Κυβέρνησις νὰ δεχθῇ τὴν πληρωμὴν ἐκείνων τῶν ἄλλων Ἐπιτροπῶν. Μένω μὲ τὸ ἀνήκον Σέβας.

Τῆ 19 Μαρτίου 1830 Ναύπλιον

Ὁ Εὐπειθὴς Πολίτης
 Μ. Κούταβος

(νῶτον) 2254

Κούταβος Μ.

Ἐθεωρήθη

ΓΑΚ, Οἰκ. φ. 101.

88

Πρὸς τὴν Ἐπι τῶν Προσόδων τῆς Σ. Ἑλλ. Κεντρικὴν Ἐπιτροπὴν

Ἡ ἐπιτοπίως δημοπρασία τῶν προσόδων τῆς Ἐπαρχίας Μεγαρίδος διαρκέσασα ὄχι ὀλίγας ἡμέρας εἰς τὸ Κέντρον αὐτῆς μετὰ τὰς δημοσίους τακτικῶς προκηρύξεις τῆ Ἐπαρχοδημογεροντίας, μόνος ὁ ὑποφαινόμενος εἰμί ὅστις ἐπρόσφερα τὴν ὀλοῦστερινὴν καὶ περισσοτέραν τιμὴν.

Ἐκθέσασα δὲ καὶ ἐνταῦθα ὡσαύτως ἡ Ἐπιτρ. αὐτὴ ἐπὶ δημοπρασίας τὴν Ἐπαρχ. ταύτην κατὰ χωρίον, δὲν ἐνέκρινεν τὴν τελείαν πώλησιν αὐτῆς, ἐγκρίνουσα συμφερότερον νὰ τὴν θέσῃ εἰς τελείαν πώλησιν αὐτὴν ὀλιγῶς προσδιορίσασα τὴν 14 τοῦ ἰσταμένου ἀποφασιστικῶς.

Διαρκέσασα δὲ καὶ ὀλιγῶς αὐτὴ μέχρι τῆς προσδιορισθείσης ἡμέρας καὶ ὥρας ἐννοουμένη εἰς βάρος μου, οὔτε τότε τέλος ἔλαβεν, οὔτ' ἐγὼ ἐλεύθερος εἰμί ἐπ' αὐτῷ τούτῳ λοιπὸν σπεύδω νὰ γνωστοποιήσω τὴν Ἐπιτροπὴν ταύτην ὅτι ἂν καὶ αὐριον δὲν γένη ἡ τελεία δημοπρασία ταύτης, ἐννοῶ τὸν ἑαυτὸν μου διόλου ἐλεύθερον καὶ πρὸς ὀδηγίαν τῆς μὴν ἐμπορῶν πλέον νὰ διατρίβω ἐνταῦθα ἔχων ἰδιαιτέρας ἄλλας ὑποθέσεις μου, μένω μ' ὄλον τὸ ἀνῆκον Σέβας.

Τῆ 15 Μαΐου 1830 ἐν Σαλώνοις

Ὁ πολίτης
Μ. Κούταβος

(νῶτον) Μαργ. Κούταβος

Ἐλήφθη τῆ 15 Μαΐου

κατεχ. ὑπ' ἀφ. εἰσερ. 26

ΓΑΚ, Οἰκον. φ. 114

2. ΜΑΡΓ. ΚΟΥΤΑΒΟΣ

(Παραλειπόμενα)

ΠΡΟΣΘΗΚΗ

Μετά τὸ ὑπ' ἀριθ. 5 ἔγγραφον τοῦ Μαργαρίτου Κουτάβου νὰ προστεθοῦν τὰ κατωτέρω τρία ἔγγραφα ἀναφερόμενα εἰς τοὺς Καπ. Νικόλαον Μαυρουδῆν ἢ Μαυρῆν καὶ Νικόλαον Γκούμαν, οἱ ὁποῖοι ὑπηρετοῦν ὑπὸ τὰς ὁδηγίας τοῦ Καπ. Μαργαρίτου Κουτάβου.

5^α

Περίοδος Βα
Ἄρ. 2723

Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος
Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα

Πρὸς τὸν Γενναῖον Καπ. Νικόλα Μαυρῆ

Ἡ Διοίκησις διώρισε σήμερον τὸν ἐδῶ Ἐπαρχον νὰ σὲ πληρῶσῃ χίλια γρόσια Νο 1000, εἰς λογαριασμὸν τῶν συμπεφωνημένων τριῶν χιλιάδων τοῦ μηνιαίου σου, καὶ λαβὼν αὐτὰ οἰκονόμησον τὸ Ναυτικὸν σου κατὰ τὸ παρόν. Πρόσεχε δὲ νὰ κάμῃς τὸ χρέος σου πατριωτικῶς ὑπὸ τὰς νουνεχεῖς ὁδηγίας τοῦ Καπ. Μαργαρίτου Κουτάβου, ὅστις διορίζεται νὰ διευθύνῃ τὰ κινήματά σου, κατὰ τὴν ἀνάγκην τῆς Πατρίδος.

Ἐκ Σαλαμῖνος τῆ 29 Αὐγούστου 1823

Ὁ Πρόεδρος

Πετρόμπεης Μ(αυρομιχάλης)

(Τ. Σ.) Σωτήριος Χαραλάμης

Ἄ. Μεταξᾶς

Εἰς ἀπουσίαν τοῦ Γεν. Γραμματέως
Ν. Σηληιάδης

ΓΑΚ, Οἰκον. φ. 13.

5^β

(Ἀκολουθεῖ ὁμοίον πρὸν τὸν Γενναῖον Καπ. Νικόλαον Γκούμα, τὸ ὁποῖον ἐπὶ τοῦ νότου γράφει

«Ἐλαβον διὰ τὰ ὑπισθεν

ἀπὸ Θηβαίους γρόσια τετρακόσια πέντε, ἧτοι ἀσελλάνια 3 405

καὶ σιτᾶρι ἀπὸ τὸν Ἐπαρχο τοῦ Τζεριάνου (;) κοιλὰ 25 πρὸς 7 175

580

ΓΑΚ, Οἰκ. φ. 13.

1. Ἐκ τοῦ Τουρκ. aslan ἢ aslan (= λέων), νόμισμα Πολωνικὸν ὀνομαζόμενον οὕτω ἐκ τοῦ ἐπ' αὐτοῦ ἐγχαράκτου λέοντος. Ἡ κυκλοφορία του ἐν Τουρκίᾳ εἶχεν ἀπαγορευθῆ πρὸ πολλοῦ, ἀλλὰ μετεχειρίζοντο τὴν λέξιν ὡς ταυτόσημον πρὸς τὸ γρόσι.

5^ν

Περίοδος Βα
'Αρ. 1456

Προσωρινή Διοίκησις τῆ Ἑλλάδος
Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα

Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Οἰκονομίας

Διορίζεται τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο, ἀφοῦ ἐξετάσῃ τὰς ἐσωκλειστοὺς διαταγὰς τοῦ πρώην Ἐκτελεστικοῦ πρὸς τοὺς Καπ. Νικόλα Μαυρουδῆ καὶ Νικόλα Γκούμα, νὰ δώσῃ εἰς ἕκαστον τούτων ἔγγραφον ἀποδείξεως τοῦ Ἐθνικοῦ Ταμείου πληρωτέον ὅταν εὐπορήσῃ, πρὸς τὸν Ἐπίτροπον αὐτῶν Κύριον Νικόλαον Γ. Λουμάκη Παραστάτην τῆς Νήσου Ψαρῶν.

Ἐκ Μύλων Ν. (αυπλίου) τῆ 15 Μαΐου 1824

Ὁ Πρόεδρος

(Τ. Σ.) Γεώργιος Κουντουριώτης
Παναγιώτης Μπότσης
Ἰωάννης Κωλέττης

Ὁ Προσωρινὸς Γεν. Γραμματεὺς

(νῶτον) 'Αρ. 1456

Π. Γ. Ρόδιος

Ἐπιταγὴ τοῦ Ἐκτελεστικοῦ Σώματος
ἐγγλείουσα 2 διαταγὰς τοῦ πρώην Ἐκτελεστικοῦ καὶ διατάπτουσα, θεωρηθέντων αὐτῶν νὰ δοθῶσιν ἀποδεικτικὰ πρὸς τοὺς Νικόλα Μαυρουδῆ καὶ Νικόλα Γκούμα.

Τῆ 15 Μαΐου 1824

Κατεχ. ὑπ' ἀρ. 1894

ΓΑΚ, Οἰκ. φ. 13.

2α. ΚΩΝΣΤ. ΚΟΥΤΑΒΟΣ

Ὁ Μαργαρίτης Κούταβος, ὡς εἶπομεν καὶ εἰς τὸ Α' Μέρος τῆς μελέτης ταύτης¹, εἶχεν ἐξάδελφον ὀνόματι Κωνσταντῖνον, μεθ' οὗ πολλάκις συνηγωνίσθη.

Ὁ ἀναφερόμενος εἰς διάφορα ἔγγραφα τοῦ Καποδιστριακοῦ Ἀρχείου Κωνστ. Κούταβος εἶναι κατὰ πᾶσαν πιθανότητα οὗτος.

Τὴν 19 Φεβρ. 1829 γράφει² ἐξ Αἰγίνης πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Οἰκονομίας ζητῶν ὕπως διαταχθῇ ὁ Δασμοτελώνης Καλαμακίου Δ. Βασιλείου ἵνα ἀποδώσῃ εἰς αὐτὸν ἓνα κριὸν τὸν ὁποῖον κατεκράτει ἢ τὴν ἀξίαν αὐτοῦ ἐκ 50 γροσίων.

Εἰς πολλὰ ἔγγραφα τοῦ Ἐκτάκτου Ἐπιτρόπου τῶν Ἐπαρχιῶν τῆς Ἀνατολικῆς Ἑλλάδος Κων. Μεταξῶ τοῦ ἔτους 1829 καὶ 1830 πολλάκις ἀντὶ τοῦ Γραμματέως τῆς Ἐκτ. Ἐπιτροπείας ὑπογράφει ὁ Κωνστ. Κούταβος.

Τὴν 16 Ἰαν. 1830 ὑπογράφει ἐν Σαλῶνις ἀπόδειξιν³ λήψεως γροσίων 200 διὰ μισθὸν Ἰανουαρίου 1830 ὡς Γραφεὺς τῆς Γραμματείας τῆς Ἐκτ. Ἐπιτροπείας.

ΕΓΓΡΑΦΑ

I

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Οἰκονομίας

Εἰς τὰς 31 τοῦ παρελθόντος ἀνεφέρθη εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ταύτην, διὰ ἐν Κριὸν ὁποῦ μὲ κατακρατοῦσεν ὁ Δασμοτελώνης Καλαμακίου Κοσ Δ. Βασιλείου. Αὐτὸς εὐρίσκεται ἐδῶ καὶ παρακαλῶ τὴν Ἐπιτροπὴν νὰ ἀνακαλέσῃ αὐτὸν διὰ νὰ μοῦ ἀποδώσῃ τὸν Κριόν, ἢ 50 γρόσια καὶ μένω μὲ τὸ ἀνῆκον σέβας.

Τῆ 19 Φεβρ. 1829 ἐν Αἰγίνῃ

Ὁ Ταπεινὸς πολίτης
Κωνστῆς Κούταβος

(νῶτον)

Ἄρ. 4388 Εἰσερχ. Οἰκονομίας
Κωνστ. Κούταβος

Γ'ΑΚ, Οἰκονομίας φ. 28.

1. Κ ω ν. Ἀ θ. Δ ι α μ ά ν τ η, *Θρησκ. ἀγωνισταί.* Α' σελ. 33.

2. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 1.

3. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 2.

2

Ὁ ὑποφαινόμενος ἔλαβα παρὰ τῆς Ἐκτ. Ἐπιτροπείας τῆς Ἀνατολικῆς Ἑλλάδος γρόσια διακόσια ἀρ. 200 διὰ λογαριασμὸν μισθοῦ μου ἀπὸ α' Ἰανουαρίου ἕως τέλους τοῦ αὐτοῦ ὡς Γραφεὺς τῆς Γραμματείας τῆς Ἐκτ. Ἐπιτροπείας.

Τὴν 16 Ἰανουαρίου 1830 ἐν Σαλώνοις

Κ. Κούταβος

ΓΑΚ, Οἶκον. φ. 93.

3

Ἄρ. 131

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Ὁ Κυβερνήτης τῆς Ἑλλάδος

Πρὸς τὴν Ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπὴν

Κατὰ τὴν ἐπεξεργασίαν τῆς Ἐπὶ τῶν Στρατ. Γραμματείας παρ' ἡμῶν ἐγκριθεῖσαν, σᾶς διατάττομεν νὰ μετρήσετε εἰς τὸν ἐπὶ τούτου ἀπεσταλμένον παρὰ τοῦ Ἐκτ. Ἐπιτρόπου τῆς Ἀνατολ. Ἑλλάδος Κ. Κ. Κούταβον, φοίνικας δεκατέσσαρας χιλιάδας ὀγδοήκοντα τρεῖς ἀρ. 14083, πρὸς ἐξόφλησιν μισθῶν τῆς ὑπὸ τὰς διαταγὰς του ἐκτελ. δυνάμεως διὰ τοὺς παρελθόντας μῆνας Ἰούνιον καὶ Ἰούλιον, διαφόρων ἀπομάχων, καὶ τῶν ἐξόδων τῆς ἐνταῦθα μεταβάσεως τοῦ Κ. Πέριβελι διὰ τὴν παραλαβὴν τῶν μισθῶν τῆς διαληφθείσης ἐκτελ. δυνάμεως τῶν μηνῶν Μαρτίου καὶ Ἀπριλίου.

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 19 Αὐγούστου 1830

Ὁ Κυβερνήτης

Ἰ. Α. Καποδίστριας

(Τ. Σ.)

Ὁ Ἐπὶ τῶν Στρατ. Γραμματεὺς

Π. Γ. Ρόδιος

(νῶτον) 6872

131

Στρατ. Γραμμ.

γραμμ^{ον} ἐξαρ. Ἄρ. 2976 φοίν. 14083

ΓΑΚ, Οἶκ. φ. 137.

3. ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΡΑΒΕΛΑΣ

Και οὗτος καταγόμενος ἐξ Αἴνου ἦτο ἰδιοκτήτης πλοίου ὀνομαζομένου «Ἅγιος Συμεών», μετατρέψας δὲ τοῦτο εἰς πολεμικόν, προσεφέρθη ἵνα ὑπηρετήσῃ τὴν πατρίδα κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Καρύστου. Οἱ ὄροι τῆς συμφωνίας του μὲ τὸν ἐπίσκοπον Καρύστου περιέχονται εἰς τὸ ἀπὸ 25-10-1821 συμφωνητικόν¹, ἡ δὲ ναύλωσις ἄρχεται ἀπὸ 27 Ὀκτωβρίου 1821² μέχρι πέρατος τῆς πολιορκίας.

Εἰς τὴν ἀπὸ 12-2-1822 βεβαίωσιν³ ὁ Καρύστου Νεόφυτος καὶ ὁ Κυριακούλης Μαυρομιχάλης βεβαιοῦν ὅτι ὁ Γιάννης Καραβέλας ἐπῆγε μαζί του μὲ τὸ καράβι του καὶ 30 ἀνθρώπους, ὁ δὲ Νεόφυτος μὲ αὐτὸ τὸ καράβι ἐσύστησεν ὄρδι καὶ ὁ Καραβέλας ἐστάθη εἰς τὴν δούλεψιν 3½ μῆνας, ἐπληρώθη δὲ μόνον τὸν ἓνα μῆνα. Ἔδωσε προσέτι μαπαρούτι, φυσέκια καὶ μολύβι.

Τὴν 9 Μαΐου 1822 ὁ Κυριακὸς Τασσίκας γράφει⁴ πρὸς αὐτὸν εἰς Τζιὰν νὰ ἀπεράσῃ μὲ τὸν Καπ. Μαργαρίτην καὶ Καπ. Δῆμον εἰς τὸν πλόκον τῆς Εὐρίπου.

Τὴν 24-6-1822 ἀπὸ τὴν Κέαν ὁ Ἀντέπαρχος τῶν Νήσων Τζίας καὶ Θεομίων Διονύσιος Ὁρφανὸς γράφει⁵ πρὸς τὸ Μινιστέριον τῶν Ναυτικῶν καὶ λέγει ὅτι ὁ Καραβέλας ἀνεχώρησεν εἰς τὸν κόλπον τῆς Εὐρίπου ἄνευ τῶν ἐφοδιαστικῶν γραμμῶν τοῦ Μινιστερίου τῶν Ναυτικῶν οἱ δὲ ἐν Τζιὰ Οἰκονόμος, Νικὸλ. Ρεβελάκης καὶ Ἴω. Πάγκαλος ἐδήλωσαν ὅτι δὲν δύνανται νὰ ἐγγυηθοῦν δι' αὐτόν.

Τὴν 6 Ἀπριλ. 1823 οἱ κάτοικοι τῆς Εὐρίπου καὶ τῶν παραλίων τῆς Ἀνατολ. Ἑλλάδος πιστοποιοῦν⁶ ἐν Ἀστρεὶ ὅτι ὁ Καπετὰν Καραβέλας κατὰ τὸν πλόκον τῆς Εὐρίπου ἐπαγρῦπνει εἰς τὸ ἔργον του, ὥστε μῆτε τροφαὶ μετεκομίσθησαν εἰς τοὺς ἐχθρούς, μῆτε κατάχρησιν τινα ἔκαμεν εἰς τοὺς ὁμογενεῖς.

Τὴν 29 Ἀπριλ. 1823 ὁ Καραβέλας γράφει⁷ ἐκ Τριπολιτζᾶς πρὸς τὴν Διοίκησιν καὶ ἀναφέρει τὰς μέχρι τότε ἐκδουλεύσεις του, ὅτι δηλ. μὲ τὸ πλοῖόν του «Ἅγιος Συμεών» ἐφύλαττε τὴν πολιορκίαν τῆς Καρύστου κατ' ὅπιν συμφωνίας μὲ τὸν Καρύστου Νεόφυτον· ὅτε δὲ διελύθη τὸ ἐκεῖ στρα-

1. Ἐγγραφοὺν ὑπ' ἀριθ. 1.

2. Ἐγγραφοὺν ὑπ' ἀριθ. 1.

3. Ἐγγραφοὺν ὑπ' ἀριθ. 2.

4. Ἐγγραφοὺν ὑπ' ἀριθ. 3.

5. Ἐγγραφοὺν ὑπ' ἀριθ. 4.

6. Ἐγγραφοὺν ὑπ' ἀριθ. 5.

7. Ἐγγραφοὺν ὑπ' ἀριθ. 6.

τόπεδον καὶ ἡ πολιορκία, μετέβη μὲ τὸ πλοῖον τοῦ εἰς Τζιαν ὡς ἀσθενής· μετ' ὀλίγον οἱ Ἀρεοπαγῖται τὸν ἐκάλεσαν διὰ τοῦ Μαργαρ. Κουτάβου ἵνα ἐπανέλθῃ εἰς τὴν πολιορκίαν Εὐρίπου¹. Εἰς τὰς ἀρχὰς Μαΐου 1822 μετέβη εἰς Εὐριπον καὶ ἐστάθη εἰς τὴν πολιορκίαν μέχρι τέλους Ἰανουαρίου 1823. Διὰ τὴν συμμετοχὴν τοῦ δὲ εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Καρύστου κατ' ἀρχὰς καὶ τῆς Εὐρίπου ὕστερον δὲν ἔλαβεν οὐδεμίαν ἀμοιβήν. Εἰς συνυποβαλλόμενον λογαριασμόν² τοῦ ἀναγράφει ὅτι ἔχει νὰ λαμβάνῃ:

Διὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Καρύστου μῆνας 3½X7000 γρόσια =	24500
Διὰ μαρπούτην, φυσέκια καὶ μολύβι γρόσια	262
Σύνολον γρόσια	24762
Ἔλαβεν ἐν μηνιάτικον γρόσια	7000
Μένει πρὸς ἐξόφλησιν γρόσια	17762
Εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Εὐρίπου διετελέσεν	
ἀπὸ 4 Μαΐου 1822 ἕως 20 Ἰαν. 1823 μῆνας 8½, γρόσια	14280
Ἔλαβε »	1860
Μένει πρὸς ἐξόφλησιν »	12420

Τὴν 4 Ἰουνίου 1823 ἐκ Τριπόλεως ἀπευθύνεται³ πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν καὶ ἐπαναλαμβάνει τὴν παράκλησίν του περὶ παροχῆς τῶν ὀφειλομένων μισθῶν.

Τὴν 5-6-1823 γράφει⁴ ἐκ Τριπολιτζᾶς πρὸς τὴν Διοίκησιν ὅτι μαθὼν τὴν ἔξοδον τοῦ Πασᾶ τῆς Θεσσαλονίκης κατὰ τῶν Τρικέρων καὶ τῆς Εὐβοίας προσφέρεται νὰ συνδράμῃ μὲ τὸ πλοῖον τοῦ καὶ μὲ τὴν ζωὴν του.

Τὴν 12 Ἰουνίου 1823 τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα γράφει⁵ πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ναυτικῶν τὸ ὑπ' ἀριθ. 1792 ἔγγραφον διὰ τοῦ ὁποίου ἐγκρίνει ὅπως δοθῇ ἡ ἄδεια εἰς τοὺς Μαργ. Κούταβον καὶ Ἰωάννην Καραβέλαν καὶ τὰ ἐφοδιαστικά ἔγγραφα ἵνα ἀπέλθουν εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Εὐρίπου μὲ τὸ πλοῖον «Ἀγαμέμνων».

Τὴν 13 Ἰουνίου 1823 τὸ Ὑπουργεῖον Ναυτικῶν χορηγεῖ ἐνδεικτικὸν ἔγγραφον⁶, διὰ τοῦ ὁποίου ὁ Κούταβος καὶ ὁ Καραβέλας διορίζονται ἵνα μεταβοῦν εἰς τὴν πολιορκίαν Εὐρίπου.

Τὴν 15-6-1823 τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν ἐκδίδει ἐκ Τριπόλεως τὰς ὑπ' ἀριθ. 138 - 141 διαταγὰς⁷ πρὸς τὸν Ἐπαρχον Καρύστου ἵνα μετα-

1. Πρὸβλ. Νιζ. Κ. Κασιμούλη, Ἐνθυμήματα Στρατιωτικά. Τόμ. Α', Ἀθήναι, 1939 σελ. 237. Κων. Α. Διαμαντή, Θοῤες Ἀγωνισαὶ κατὰ τὴν Ἐπανάστασιν τοῦ 1821. Μέρος Α'. Ἀθήναι 1962 σελ. 39.

2. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 7 καὶ 8.

3. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 9.

4. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 10.

5. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 11.

6. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 12.

7. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 13.

θῆ ὁ Καπ. Καραβέλας καὶ ὁ Μαργ. Κούταβος εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Εὐρίπου ὁ πρῶτος μὲ νάυτας 35.

Τὴν 11 Ἰουλίου 1823 τὸ Ἔπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν γράφει πρὸς τὸ Ἔπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν τὸ ὑπ' ἀριθ. 407 ἔγγραφον¹, δι' οὗ ἐγκρίνεται ὅπως τὰ Ἔπουργεῖα Ἐσωτερικῶν καὶ Ναυτικῶν γράψουν ἐκ δευτέρου πρὸς τοὺς Ἐπάρχους Ἀθηνῶν καὶ Εὐβοίας διὰ νὰ δοθῆ ἡ διορισθεῖσα ποσότης χρημάτων εἰς τὸν Καπ. Κούταβον καὶ τὸν Καπετὰν Καραβέλαν, χάριν τοῦ κύρους τῆς Διοικήσεως καὶ ἀποφυγῆς πειρατείας.

Τὴν 29-8-1823 τὸ Ἐκτελεστικὸν ἐκ Σαλαμῖνος ἐκδίδει τὴν ὑπ' ἀριθ. 2723 διαταγὴν² πρὸς τὸν Καπ. Καραβέλαν, δι' ἧς γνωρίζει εἰς αὐτὸν ὅτι διετάχθη ὁ Ἐπαρχος Σαλαμῖνος ἵνα πληρώσῃ εἰς αὐτὸν χίλια γρόσια ἔναντι τῶν ὀφειλομένων 3000, διατάσσει δὲ αὐτὸν ἵνα τελῆ ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Καπ. Μαργ. Κουτάβου.

Τὴν 25 Σεπτ. 1823 τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα ἐκ Σαλαμῖνος ἀποφαίνεται³ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3077 διαταγῆς τοῦ ὅτι ὁ Καπ. Γιάννης Καραβέλας διορίσθη νὰ φυλάττῃ τὰ παράλια τῆς Ἐλευσίνος μὲ τὸ πλοῖόν του καὶ ὅτι τὸ χρέος τοῦτο ἔκαμεν ἀπὸ 29 Ἰουλίου μέχρι 27 Αὐγ. 1823.

Τὴν 19 Ὀκτ. 1823 ὁ Ἐπαρχος Σαλαμῖνος κλπ. Ἰω. Λογοθέτης γράφει⁴ πρὸς τὸ Ἐκτελεστικὸν καὶ παρακαλεῖ ἵνα οἰκονομήσῃ τὸν Καπ. Ἰω. Καραβέλαν.

Τὴν 26 Ἀπριλ. 1824 οἱ Δημογέροντες Αἰγίνης Νικ. Παύλου Πέπας καὶ Σπύρος Μιχαλάκης πιστοποιοῦν⁵ περὶ τῆς γενομένης ἐρεύνης πρὸς ἀνεύρεσιν τοῦ κλέπτου μιᾶς γούμενας ἀπὸ τὸ καράβι τοῦ Καπ. Γιάννη Καραβέλα εἰς τὸν λιμένα τοῦ Πειραιῶς, ὅτι δηλ. ὁ Γεώργ. Καρύδης εἶδε μέσα εἰς τὴν ὑπὸ Ἀγγλικὴν σημαίαν τράταν τοῦ Καπ. Κωνσταντῆ Ἀντρονίκου Τζουριγώτη μίαν γούμενα μεγάλην νέαν ἢ ὁποία πιθανὸν εἶναι ἢ κλεφθεῖσα.

Τὴν 7 Αὐγ. 1824 ἐν Ναυπλίῳ ὁ Μαργ. Κούταβος μαρτυρεῖ⁶ ὅτι τὴν 20-5-1824 ἦλθεν ὁ Καπ. Ἰω. Καραβέλας μὲ τὸ πλοῖόν του εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Εὐρίπου καὶ ἐδούλευσεν μέχρι τῆς 20-1-1825.

Τὴν 13 Αὐγ. 1824 τὸ Ἔπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν γράφει⁷ πρὸς τὸ Ἐκτελεστικὸν περὶ τῶν λογαριασμῶν τοῦ Γιάννη Καραβέλα καὶ ἐξόδων του εἰς τὰς πολιορκίας τῆς Καρύστου καὶ τῆς Εὐρίπου καὶ καταλήγει ὅτι μένει νὰ λαμβάνῃ πρὸς ἐξόφλησιν γρόσια 23747:10, περὶ δὲ ἐξόδων τοῦ πλοίου καὶ μηνιαίου μισθοῦ αὐτοῦ θὰ ἀποφανθῆ ἡ Διοίκησις ἐν καιρῷ.

1. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 14.
2. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 15.
3. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 16.
4. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 17.
5. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 18.
6. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 19.
7. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 20.

Τὴν 29 Αὐγ. 1824 τὸ Ἐκτελεστικὸν γράφει¹ πρὸς τὸν Καπ. Ἰω. Καραβέλαν τὴν ὑπ' ἀριθ. 4302 διαταγὴν ἔνθα λέγει ὅτι διέταξεν ἵνα ἐκτιμηθῇ ἡ ἀξία τοῦ πλοίου του τὸ ὁποῖον εἶχε χρησιμοποιηθῆ ὡς πυρπολικόν. Πρὸς τοῦτο δίδεται εἰς αὐτὸν ἡ ἀναγκαία ὁμολογία ἔναντι δὲ τοῦ λογ(ο)μοῦ τῆς ἀξίας τοῦ πλοίου του διατάσσεται τὸ Ἐπιφυλακτικὸν Οἰκονομίας ἵνα πληρώσῃ εἰς αὐτὸν γρόσια πεντακόσια.

Τὴν 11 Δεκ. 1824 τὸ Ἐπιφυλακτικὸν τῆς Οἰκονομίας δηλοποιεῖ² ὅτι χρεωστοῦνται εἰς τὸν Καπ. Ἰω. Καραβέλαν γρόσια 17000 ὡς ἀξία τοῦ πλοίου του τὸ ὁποῖον ἐλήφθη ἀπὸ τὴν Ἐπιφυλακτικὴν εἰς Σαλαμίνα καὶ ἐχρησιμοποιήθη ὑπὸ τοῦ Ἑλλήν. στόλου ὡς πυρπολικόν.

Τὴν 25 Φεβρ. 1825 ἡ Γενικὴ Γραμματεία ἀπευθύνει ἀναφορὰν³ πρὸς τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα ἀναφέρονσα ὅτι ὁ Ἰ. Καραβέλας ἐδούλευσε τὴν Πατριδα εἰς κρίσιμους περιστάσεις χωρὶς νὰ λάβῃ ἀμοιβὴν ἢ ἀποζημιώσιν καὶ ἐγκρίνει ἵνα δοθῶσιν εἰς αὐτὸν γρόσια 4000 ἢ καὶ περισσότερα ἀπὸ τὸ Ἐθνικὸν Ταμεῖον. Τὸ Ἐκτελεστικὸν ἐν συνεχείᾳ ἐγκρίνει ἵνα δοθῶσιν εἰς αὐτὸν 4 χιλ. γρόσια ἀπὸ τὰς ἐθνικὰς προσόδους.

Τὴν 24 Μαρτίου 1825 ὁ Ἰω. Καραβέλας ἀναφέρεται⁴ πρὸς τὴν Διοίκησιν ἐκ Ναυπλίου, γνωρίζει ὅτι ὀφείλονται εἰς αὐτὸν γρόσια 40747, ἧτοι 23 μὲν χιλιάδες ἐκ τῶν ἐκδουλεύσεων καὶ 17 ἐκ τοῦ πλοίου του καὶ παρακαλεῖ θερμῶς ἵνα δοθῇ εἰς αὐτὸν μέρος τῶν ὀφειλομένων.

Τὴν 10 Ἀπριλ. 1825 τὸ Ἐπιφυλακτικὸν Ναυτικῶν γράφει⁵ πρὸς τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα καὶ λέγει ὅτι ὁ Ἰω. Καραβέλας τὰ μὲν γρόσια 23747:10 δὲν ἔχει δίκαιον νὰ τὰ ζητῇ κατὰ τὸ παρὸν, ἐκ δὲ τῶν 17000 τιμῆς τοῦ πλοίου του νὰ πληρωθῶσιν ἐὰν ὄχι ὅλα τοῦλάχιστον τὸ ἐν τρίτον κατὰ τὸ παρὸν. Ἐκ τούτων τὸ Ἐκτελεστικὸν ἐγκρίνει ἵνα πληρωθῶσιν εἰς λογαριασμὸν τῶν 17000, γρόσια χίλια.

Ε Γ Γ Ρ Α Φ Α

1

Εἰς Δόξαν Χριστοῦ.

«Ὁ πανιερώτατος καὶ φιλογενέστατος ἐπίσκοπος Καρύστου Νεόφυτος ζήλω θεῖω κινούμενος ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τοῦ χριστιανικοῦ γένους συνε-

1. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 21.

2. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 22.

3. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 23.

4. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 24.

5. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 25.

Ἐπειδὴ ἡ δοῦσις τοῦ Γιάννη Καραβέλα συμπίπτει ἐν πολλοῖς μὲ τὴν τοῦ Μαργ. Κουτάβου, ὁ ἀναγνώστης δύναται νὰ εἴρῃ πολλὰ σχετικά εἰς τὸ κεφάλαιον περὶ τοῦ Μαργ. Κουτάβου τοῦ παρόντος (Μέρος Α').

φώνησε σήμερον μετὰ τοῦ καπ. Γιάννη Καραβέλη Αἰνίτη διοικητοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ καθωπλισμένου καραβίου ὀνόματι ὁ ἅγιος Συμεὼν καὶ ἐναύλωσεν αὐτὸ μὲ τὰς ἀκολούθους συμφωνίας.

- α. Ὁ καπ. Γιάννης ὑπόσχεται τὸ καράβι του καλὰ ἀρματομένον μὲ κανόνια δώδεκα, καὶ λοιπὰ ψιλὰ ἄρματα καὶ μὲ ναύτας στρατιώτας τριάκοντα, μὲ συμφωνίαν καὶ ὑπόσχεσιν αὐτοῦ νὰ μισεύσῃ ἐντεῦθεν κατ' εὐθείαν διὰ τὴν Κάρυστον, ἐκεῖ κάμοντας ὅσας ἡμέρας κάμη χρεῖα ἢ ὑπόθεσις, εἶτα νὰ πηγαίῃ εἰς τὰ μέρη τῆς Εὐδρίτου.
- β. Ὁ ρηθεις καπ. Γιάννης ὑπόσχεται καθὼς καὶ εἰς χρέος ἀφευκτον εἶναι νὰ ἐπαγρυπνῇ μὲ τὸ καράβι του νύκτα τε καὶ ἡμέραν διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ὁμογενῶν μας χριστιανῶν ἐκεῖσε πολιορκῶν τοὺς Ἀγαρηνοὺς εἰς ἄκρον στενότητα καὶ κατατρέχων αὐτοὺς θανάτῳ καὶ πυρὶ.
- γ. Ὁ ρηθεις καπ. Γιάννης θέλει ὑπακούει εἰς τὰς παραγγελίας καὶ διαταγὰς τοῦ φιλογενεστάτου ἐπισκόπου ναυλωτοῦ ὁρμῶν καὶ πολεμῶν πανταχόθεν μὲ τὸ καράβι του καὶ στρατιώτας Ναύτας του ὅθεν παρ' αὐτοῦ διορισθῇ πρὸς σωτηρίαν τῶν ὁμογενῶν μας καὶ πρὸς βλάβην καὶ παντελεῖ ἀφανισμόν τῶν Ἀγαρηνῶν.
- δ. Ἡ ξυποτροφία ἀναγκαῖα τῶν στρατιωτῶν τοῦ καραβίου θέλει προμηθευθῆ ἀπὸ τὸν φιλογενέστατον ἐπίσκοπον ἀπὸ τὰς 27 Ὀκτωβρίου μέχρι τῆς καταπαύσεως τῆς πολιορκίας καὶ ἀναχωρήσεως ἐκεῖθεν τοῦ καραβίου.
- ε. Συνεφωνήθη ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν ἡ πληρωμὴ τῶν κόπων καὶ ἀγῶνων καραβίου καπετάνου καὶ ναυτῶν στρατιωτῶν καὶ μουνιτζιώνων γρόσια ἑπτὰ χιλιάδες: Νο 7000 εἰς τὸν κάθε μῆνα, ἀρχινώντας ἀπὸ τὰς 27 Ὀκτωβρίου, νὰ δοθῇ τὸ μηνιαῖον αὐτὸ ὅταν φθάσουν εἰς τὸν τόπον μετὰ δέκα ἢ καὶ δέκα πέντε ἡμέρας.
- ς. Ὁ ἅγιος ἐπίσκοπος εἶναι ἐλεύθερος νὰ κρατήσῃ αὐτὸ τὸ καράβι εἰς αὐτὴν τὴν δούλευσιν ὅσον καιρὸν θελήσῃ καὶ ὁ καπ. Γιάννης νὰ μὴν ἐναντιῆται.

Τούτων οὕτως ἐχόντων ὑπόσχονται τὰ μέρη διαφυλάξαι ἐνυπογράφως ἀπαράβατον τὴν κατ' ἄρθρον ὧδε ὑπόσχεσίν των.

Ἔγινον δύο παρόμοια διὰ μίαν καὶ μόνην ἐνέργειαν.

Ἔδρα τῇ 25 Ὀκτωβρίου 1821

Ὁ Κάρυστου Νεόφυτος ὑπόσχεται (Τ. Σ.)

Καπετάν Γιαννῆς Καραβέλης

Ἰωάννης Χατζῆ Νικόλα

Νικ. Τζέππης

Ὁ γραμμ.

(νῶτον)

Κατεχωρίσθη εἰς τὸ Γεν. Πρωτόκ. εἰς φύλ. 1

ὑπὸ Ἄρ. 10 τῆ α' Ματοῦ αωκγ'
 Ὁ Γενικὸς Πρωτοκολλιστῆς
 Κοντράτο¹ τοῦ δεσπότη
 ΓΑΚ, Βλαχ. Α' φ. 1

2

» μετὰ τὸ παρὸν μου δηλοποιῶ ὅτι, καθήμενος εἰς τὴν Ὀδρα πενήντα ἡμέρες καὶ μὴ κρητιτάροντας² κανέναν καπετάνιον νὰ ἔλθῃ μαζί μου χωρὶς γροσία πεσίνη³ ἀπελπίστην διόλου, ἀγαθὴ τύχη ὅμως τῆς πατρίδος μου ἐβγῆκε ὁ φιλογενέστατος καπετὰν Γιάννης Καραβέλης Αἰνίτης μετὰ τὸ καράβι του καὶ μετὰ τριάντα ἀνθρώπους, καὶ μετὰ ἐκρητιτάρισε χωρὶς πεσίνη καὶ ἦλθε μαζί μου, καὶ μετὰ αὐτὸ τὸ καράβι ἐσύστησα ὀρδί⁴, λοιπὸν ἐστάθη εἰς τὴν δούλεψιν τρεῖς ἡμῖσι μῆνας, καὶ ἐπληρώθη μόνον τὸν ἕναν μῆνα καὶ τοὺς δύο ἡμῖσι μένει ἢ πατρίς μου χρωστικὸς εἰς αὐτόν, τόσον διὰ τὰ μηνιάτικα του ὅσον καὶ διὰ τὴν μεγάλην του προθυμίαν ὅπου ἔδειχνε εἰς τὴν κάθε ὑπόθεσιν. Μᾶς ἐπρόφθασε καὶ εἰς ἀνάγκην μπαρούτη ὀκά(δες):26: φουσεκία τεστέδες⁵ ἑκατόν, καὶ μολύβια 20 ὀκάδες:—

Διὸ εἰς ἔνδειξιν τῆς καλῆς του ἐκδουλεύσεως τοῦ δίδεται τὸ παρὸν εἰς χεῖράς του.

1822: φεβρουαρίου: 12 Θερικὸ:

(Τ. Σ.) + Ὁ Καρύστου Νεόφυτος

(Τ. Σ.) κυριακούλης Μαυρομιχάλης: βεβαιῶνω τὰ ἄνωθεν

(νῶτον) Κατεχωρίσθη εἰς τὸ Γενικὸν Πρωτόκολλον εἰς φύλ. 1 ὑπὸ Ἄρ. 11 τῆ α' Ματοῦ αωκγ'.

Ὁ Γενικὸς Πρωτοκολλιστῆς

ΓΑΚ, Βλαχογ. Α' φ. 38

3

Κύριε Καπ. Ἰω. Καραβέλη,

Ἐμαθὸν ἀπὸ τὸν Καπ. Μαργαρίτη καὶ Καπ. Δῆμον, νὰ εὐρίσκεσθε αὐτοῦ μετὰ τὸ παρτίδον⁶ σας καὶ πόσῃν λύπῃν προξενεῖ εἰς τὰ αἰσθήματα τῶν καλῶν πατριωτῶν, ἐνῶ γνωρίζω τὸν πατριωτισμὸν τῆς ψυχῆς σας, ἀπορῶ μεγάλως νὰ μένετε ἀδιάφοροι εἰς αὐτὸν τὸν ἱερὸν ἀγῶνα, τῆς φίλης πατρίδος μας, ὅθεν σᾶς παρακινῶ ἀμέσως νὰ ἀπεράσετε μετὰ τὸν Καπ. Μαργαρίτη καὶ Δῆμον, εἰς τὸ Μπλόκον⁷ τῆς Εὐρίπου, ὁ μιστὸς εἶναι γρ. 40, τοῦ ναύτη,

1. contratto (Ἰταλ.) = συμβόλαιον.

2. Ἐκ τοῦ Ἰταλ. credere = πιστεύω, δανείζω ἐπὶ πιστώσει, ἐμπιστεύομαι.

3. pesin (Τουρκ.) = προπληρωμὴ.

4. ordu (Τουρκ.) = στρατόπεδον, σῶμα στρατοῦ, στρατός.

5. teste (Τουρκ.) = δεσμὸς φυσεκίων ἢ χαρτοπαιγνίων.

6. partito (Ἰταλ.) = μερίς, φατρία, κόμμα, παρτίδα.

7. blocco (Ἰταλ.) = πολιορκία, ἀποκλεισμός.

καὶ ὅταν πέσῃ τὸ Κάστρο τότε θέλει ἔχει καὶ μερικόν του ὁμοίως καὶ τοῦ
καραβίου. Τὰ περισσότερα μάθε τα ἀπὸ τοὺς ἄνωθεν. Ἀσπάζοντές σας μένω.

Γλῶσσα τῆς Σκοπέλου τῆ 9 Μαΐου

Ὁ φίλος

1822

Κ. Τασσίνας

(νῶτον)

Κατεχωρίσθη εἰς τὸ Γεν. Πρωτ.

τῆ α' Μαΐου αὐγ', εἰς φύλλ. 1

καὶ ὑπ' ἀρ. 12.

Ὁ Γενικὸς Πρωτοκολλιστῆς

Τῷ Κυρίῳ Καπ. Ἰω. Καραβέλη

εἰς Ζιά

ΓΑΚ, Βλαχ. Α' φ. 23

4

Ἀντεπαρχία τῶν

Νήσων Τξίας καὶ Θερμίων

Ἄρ: 11: τοῦ Πρωτοκόλλου

Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος

Πρὸς τὸ Ἐξοχώτατον Μινιστέριον τῶν Ναυτικῶν

Ὁ Ἀντέπαρχος τῶν Νήσων Τξίας καὶ Θερμίων

Ἔλαβον τὴν ἀπὸ γ^{ης} Ἰουνίου, ὑπ' ἀρ. 199 δι' ἧς μοὶ ἐμνηύθη ὅτι ὁ
Οἰκονόμος, ὁ Νικόλαος Ρεβελάκης, καὶ ὁ Ἰωάννης Πάγκαλος ἐφανέρω-
σαν εἰς τὴν Σεβαστὴν Βουλὴν περὶ τινος Ἰωάννου Καραβέλα Αἰνίτου, ὅτι
ἔχει προθυμίαν νὰ δουλεύσῃ τὸ γένος.

Ἐγώ, ἀφοῦ ἦλθον ἐδῶ, εὔρον τὸν ρηθέντα Καραβέλαν ἀναχωρημένον
εἰς τὸν κόλπον τῆς Εὐρύπου· ὅθεν ἐρωτηθέντες οἱ ἄνω εἰρημένοι, ἐάν ἐγγυ-
ῶνται δι' αὐτόν, μοὶ ἀπεκρίθησαν ὅτι, ἐπειδὴ ἐξέπλευσεν ἐντεῦθεν ἀνευ
τῶν ἐφοδιαστικῶν γραμμάτων τοῦ Μινιστερίου τῶν Ναυτικῶν, δὲν τὸν ἐγ-
γουῦνται, καθὼς καὶ οἱ ἴδιοι θέλουν ἀποκριθῆ περὶ τούτου πρὸς πληροφορίαν
τῆς ὑμετέρας ἐξοχότητος.

Τῆ κδ' Ἰουνίου 1822

Κέωθεν

Πρὸς τὸ Ἐξοχώτατον Μινι-
στέριον τῶν Ναυτικῶν

Ὁ Ἀντέπαρχος τῶν Νήσων Τξίας καὶ Θερμίων

Διονύσιος Ὁρφανὸς

(νῶτον)

Ὁ Γραμματεὺς

Κατεχ. εἰς τὸ Γεν. Πρωτ.

Μιχαὴλ Πάγκαλος

Ἄρ. 598 Ἰουλίου 5 φύλλ. 51

Ὁ Γενικὸς Πρωτοκολλιστῆς

Νικόλαος Π. Κουντούρης

ΓΑΚ, Βλαχ. Α' φ. 39

5

» Οἱ ὑπογεγραμμένοι κάτοικοι τῆς Εὐρίπου, καὶ τῶν παραλίων τῆς Ἀνατολικῆς Ἑλλάδος πίστιν θεβαίαν καὶ ἀληθῆ ποιούμεν, ὅτι ὁ Κύριος Καπ. Ἰωάννης Καραβέλας, ἐν ὄσῳ διαστήματι ἐστάθην εἰς τὸν πλόκον τῆς Εὐρίπου, ἐπαγρύπνει εἰς τὸ ἔργον του, ὥστε μῆτε τροφᾶς μετεκομίσθησαν εἰς τοὺς ἐχθρούς, μῆτε καμμίαν κατάχρησιν ἔκαμεν εἰς τοὺς ὁμογενεῖς, καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ ἐστάθη τίμιος ὡς καλὸς Ἕλλην πλήρης ζήλου πατριωτικοῦ. Ὅθεν ἐπεδόθη αὐτῷ τὸ παρὸν ἡμέτερον ἀποδεικτικὸν γράμμα.

Τῆς ᾿Απριλ. 1823: Ἄστρος:

Ἄδυσσεὺς Ἀντρίτζου

Οἱ Λιβαδίται

Ἀθηναῖοι Θηβαῖοι

» Ἰωάννης Λογοθέτης

» Χ' Ζαχαρίτζας

» Λάμπρος Νάκος

» Νικόλαος Βρυζάκης

Οἱ Ταλαντινοὶ

» Βασίλειος ...χας

» Εὐστάθιος Σπυρίδων

Οἱ Εὐριπαῖοι

» Γεώργιος Ἀποστολίδης

» Χ' Ἰωάννης Χ' Σωτήρης

» Παναῖωακείμ

» Εὐστάθιος Δημητρίου

» Νικόλαος Τομαρᾶς

» Παπαγγελῆς Κριζιώτης

» Νικόλαος Γεωργίου

Ὁ Καρύστου Νεόφυτος ὑποβεβαίω
Γεώργιος Χρυσόχοῦ

(νῶτον)

Κατεχωρίσθη εἰς τὸ Γενικὸν Πρωτό-
κολλον εἰς φύλ. 1 τῆς α' Μαΐου φωνγ'
ὑπ' ἀριθ. 13

Ὁ Γενικὸς Πρωτοκολλιστὴς
ΓΑΚ, Βλαχ. Α' φ. 23

6

Πρὸς τὴν Σεβαστὴν Διοίκησιν

» Αναφέρω ἱκετικῶς ὅτι ὁ δοῦλός της μετὰ τὸ πλοῖόν μου ὀνομαζόμενον Ἅγιος Συμεὼν μετὰ Ἑλληνικὴν σημαίαν ἐφύλαττον τὸν πλόκον Καρύστου ὡς θέλετε πληροφορηθῆ ἀπὸ τὸ ἐσώκλειστον συμφωνητικὸν Γράμμα τοῦ Πανιερωτάτου ἁγίου Καρύστου, ὅθεν μετὰ τὸ νὰ ἠκολούθησε τὸ τζάκισμα τοῦ ἐν Καρύστῳ στρατοπέδου διελύθη καὶ ἡ πολιορκία αὐτῆς. Καὶ οὕτως ἀνεχώρησα μετὰ τὸ πλοῖόν μου ὑπάγων εἰς τὴν Νῆσον Τζιάς μετὰ τὸ νὰ ἠσθένησα βαρέως. Ὅθεν μετὰ ὀλίγας αἰ Ἀρεοπαγῖται ἔστειλον τὸν Καπετὰν Μαργαρίτην Χ' Κούταβον μετὰ Γράμμα των διὰ νὰ με σηκώσῃ νὰ ὑπάγω κατὰ μετὰ τὸ πλοῖόν μου εἰς τὴν πολιορκίαν Εὐρίπου. Λοιπὸν ἐνῶ ἐπαλάμιζα ἠναγκάσθη νὰ μισεύσω ἀμέσως διὰ Εὐρίπον φθάνοντας ἐκεῖ κατ' ἀρχὰς τοῦ παρελθόν-

τος Μαΐου μηνὸς καὶ ἐστάθην εἰς τὴν πολιορκίαν ἕως εἰς τὰ τέλη τοῦ Ἰανουαρίου τοῦ 1823, ὅθεν εἰς ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα τόσον εἰς τὴν πολιορκίαν Καρύστου, ὅσον καὶ τῆς Εὐρίπου δὲν ἐπληρώθην οὐδ' ὀβολόν, ἀλλὰ μὲ τὰ ἴδια ἀναγκαῖα τοῦ πλοίου Μονοτζίωνων¹ καὶ ἄλλων ὡς τὸ μαρτυρεῖ καὶ τὸ ἔσωθεν ἀποδεικτικὸν Γράμμα τῶν ἐγκατοίκων τῆς Βοιωτίας καὶ Εὐρίπου. Ὅθεν προστρέχω εἰς τὴν Σεβαστὴν Διοίκησιν, εἰς τὸ νὰ μὲ λυπηθῆ διότι ἔμεινον ἠφανισμένος ὁποῦ νὰ λάβω τὸ Δίκαιόν μου ἐπειδὴ ὄχι μόνον ὁποῦ μένω ἠφανισμένος καὶ ὑστεροῦμαι τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα ἀλλὰ σύρομαι καὶ ἀπὸ τοὺς ἰδίους Ναύτας μου ζητοῦντας τοὺς μισθοὺς των μὲ τὰς ἰδίας μου ὑπογραφάς, καὶ μὴν ἠμπορῶντας πλέον νὰ διευθυνθευθῶ εἰμὴ νὰ προστρέξω εἰς τὸν οἶκτον τῆς Δικαιοσύνης καὶ θέλει εἶμαι καὶ τοῦ λοιποῦ πρόθυμος κάθε πατριωτικῆς προσταγῆς μὲ τὸν ἐνθερμον πατριωτικὸν ζῆλον ὅθεν μὲ τὸ προσῆκον σέβας.

Ἐν Τριπολιτζιᾷ τῇ 29 Ἀπριλίου 1823
(νῶτον).

Εὐπειθῆς
Δουῖλος

Κατεχ. εἰς τὸ Γεν. Πρωτ.
εἰς φύλ. 1 ὑπὸ Ἀρ. 9 τῇ α' Μαΐου αὐγ' ὑπὸ
Ἀριθ. 9 Ὁ Γεν. Πρωτοκολλιστῆς
ΓΑΚ, Βλαχογ. Α' φ. 40

Γιάννης Καραβέλης

7

Νὰ Δώση

Ἡ Πολιορκία Καρύστου

» Ὅσα κατὰ τὸ Συμφωνητικὸν μετὰ τοῦ ἁγίου Καρύστου ἐν Ὑδρᾷ διὰ νὰ σταθῶ εἰς τὴν πολιορκίαν Καρύστου. Λοιπὸν διὰ Μῆνας τρεῖς ἡμῖς ὁποῦ ἐστάθην ὡς τὸ ἀποδεικτικὸν του.
@ Γρ. 7000: τὸν κάθε Μῆνα Γρ. 24500
Διὰ 26 ὀκάδες Μπαρούτιν τοῦ ἐπρόφθασα εἰς ἀνάγκην του κατὰ τὸν λογ.

Βενετίας τὸ ὅλον ἀγορασμένον... @ Γρ. 6 ... Γρ. 156

διὰ 100: δεστέδες φουσέκια ὁμοίως πρὸς παρ. 29... 72:60

262

διὰ 20 ὀκάδες Μολύβι... παρ. 67 τὴν ὀκά... 33:60

Γρ. 24762

Ὅσα μένει διὰ σάλδος² Γρ. 17762

Νὰ Δάβη

Ὅσα διὰ ἓν Μηνιάτικον ἔλαβον παρὰ τοῦ ἰδίου ἁγίου Καρύστου Γρ. 7000

1. munizione (Ἰταλ.) = ἐφόδια.

2. saldo (Ἰταλ.) = ἐξόφλησις λογισμοῦ.

ὅσα διὰ τὸ ἀντικρυς σάλδος 17762

Γρ. 24762

Τριπολιζιά τῆ 29 Ἀπριλίου 1823 Γιάννης Καραβέλας
(νῶτον)

Κατεχωρίσθη εἰς τὸ Γεν. Πρωτόκ. εἰς φ. 1

Τῆ α' Μαΐου ἀωγ' ὑπὸ ἀρ. 15

Λογαριασμός καραβίου ἀπὸ πρώτην ἐκστρατείαν

ΓΑΚ, Βλαχ. Α' φ. 40

8

Ὁ ἄρειος Πάγος:-- Διάφορα Ἔξοδα εἰς τὴν πολιορκ. Εὐρίπου

Νὰ δώση Νὰ λάβη

» Ὅσα εἰς 100 ὀκάδας Μπαρούτην τὸ ὁποῖον ἐξωδεύθη εἰς
τὸ διάστημα τῶν ὀκτῶ ἡμισυ Μηνῶν ἀπὸ Μαΐου 4 τοῦ 823 ἕως
20 Ἰαν. 1823 εἰς τὴν πολιορκίαν Εὐρίπου κατὰ τὴν ἀγορὰν

Βενετίας @ Γρ. 6 τὴν ὀκᾶ Γρ. 600

Ὅσα εἰς 100 Μπάλλες κατὰ τὸν ἴδιον λογ. Βενετίας ὀκάδ.

350 πρὸς παράδ. 30 τὴν ὀκᾶ Γρ. 262:60

862:60

Ὅσα φθορὰ ἐν τῷ πλοίῳ εἰς τὸ διάστημα τῆς πολιορκίας
Εὐρίπου ὡς ἄνω εἰς σχοινιά πανιά καὶ ἄλλα ὡς ἀκολουθῶς:

Μία Γούμενα¹ Δισπεράντζα² Γρ. 1480

Εἰς Κεβαλάργενο καὶ λιανόσχοινα » 320

Εἰς μία Γάμπια³ ποῦμα καὶ φλόκια » 1050

Εἰς παλάμισιν καὶ ἕτερα λιανόσχοινα καὶ πανί

δίμητον διὰ τοὺς Παπαρίγκους⁴ » 2017 4867

Γρ. 5729:60

Τῶν ὁποίων ἡ τιμὴ ἀπεράσθη κατὰ τὴν
Κα(τα)στίχου μου σημείωσιν.

Ὁ αὐτός: — Μισθοὺς ἀνθρώπων

Νὰ δώση Νὰ λάβη

Ὅσα εἰς Μιστοὺς ἀνθρώπων διὰ μῆνας 8½ δι' ἀνθρώπους
σαράντα καὶ δύο @ Γρ. 40 τὸν Μῆνα ὡς ἐπομένως:

1. gumena (Τουρκ.) = σχοινί.

2. disperanza ('Ιταλ.) = ἀπελπισία(;) .

3. γάμπια (ἠ) = τὸ μικρότατον πηφραῖον ἱστίον (δόλων).

4. = φώσων (ἱστίον).

ἀπὸ Μαΐου 4 ἕως Ἰουνίου 4 δι' ἀνθρώπους 42 @ Γρ. 40 τὸν μῆνα γρ.	1680
» Ἰουνίου 4 ἕως Ἰουλίου 4 ὁμοίως, ὁμοίως	1680
» Ἰουλίου 4 ἕως Αὐγούστου 4	1680
» Αὐγούστου 4 ἕως Σ)βρ. 4	1680
» Σ)βρ. 4 ἕως Ὁ)βρ. 4	1680
» Ὁ)βρ. 4 ἕως 9)βρ. 4	1680
» 9)βρ. 4 ἕως 10)βρ. 4	1680
» 10)βρ. 4 ἕως Ἰαν. 4	1680
» Ἰαν. 4 ἕως 20 τοῦ ἰδίου τὸ Μισὸν Μηνιαῖον	840

Γρ. 14280

ὅσα διὰ σάλδος μισθῶν	Νὰ λάβῃ	12420
Σ)β. 7 ὅσα ἀκόντο μισθῶν καὶ ἐδόθησαν εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἀναλόγως ἀπὸ Δημήτριον Μπογιατζῆν Βαθυώτην	Γρ.	360
8)βρίου 3 ὅσα διὰ προσταγῆς ἀγ. Καρύστου ἀπὸ Μαυρογιάννην		1000
Ἰαν. 2: ὅσα ἀπὸ Νικόλαον Καρυζιώτην		500

1860

ὅσα διὰ σάλδος τοῦ Κορέντε ὡς ἄντικρυς 12420

Γρ. 14280

Τριπόλει τῆ 29 Ἀπριλ. 1823
(νῶτον)

Γιάννης Καραβέλας

Κατεχ. εἰς τὸ Γ. Πρωτ. εἰς φ. 1
τῆ α' Μαΐου αωγ' ὑπὸ ἀρ. 14

Ὁ Γεν. Πρωτοκολλιστῆς

ΓΑΚ, Βλαχ. Α'. φ. 3

9

Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν

Ἐπειδὴ καὶ με' ἄλλην μου, πρὸς τὴν Ὑπερτάτην Διοίκησιν ἀναφορὰν, ἐξήτησα νὰ μοὶ δοθοῦν οἱ δεδουλευμένοι μισθοὶ τῶν Ναυτῶν μου, παρακαλῶ καὶ σῆθις νὰ θεωρηθῶσι ἢ μετὰ τοῦ ἀγίου Καρύστου συμφωνία καὶ ὁμολογία χρεωστικὴ τοῦ ἰδίου ἀπὸ τὴν πρώτην ἐκστρατεῖαν κατὰ τὸ ἔτος 1821 8)βρίου: 25: ὡς φαίνεται.

Ἄς θεωρηθοῦν ἀκριβῶς καὶ γράμματα τῶν Ἀρεοπαγιτῶν, καὶ μαρτυρικὰ τῶν Ἀθηναίων, Λιβαδιτῶν καὶ Εὐρυπιώτων καὶ ἄλλων, διὰ τὰς ἐκδουλεύσεις μου εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Εὐρείπου ἀπὸ 14: Μαΐου 1822: ἕως τέλη Ἰαν. 1823: τὰ ὁποῖα ὅλα εὐρίσκονται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυ-

τικῶν ἵνα κατὰ νόμον ἐξετάσῃ καὶ ἂν ὁ Ἄρειος Πάγος ἔχῃ τι νὰ ἀποδείξῃ καθ' ἑμοῦ ἀληθῶς καὶ νὰ ἀνατρέψῃ τὰς συμφωνίας καὶ μαρτυρίας ἃς παρησιάζῃ νομίμως, καὶ ὄχι δεσποτικῶς ὡς φρονεῖ μένω εἰς τὴν δικαίαν ἀφρασίαν τοῦ Ἑπουργείου ὡς εἰδήμων καὶ ἀφιλοπόροσπος καὶ ὑποσημειοῦμαι.

Τῆ: 4: Ἰουνίου 823: Τρίπολις

Ἰωάννης Καραβέλης

(νῶτον)

Κατεχ. εἰς τὸ Γεν. Πρωτόκ.

τῆ δ' Ἰουνίου 1823

ὑπὸ Ἄρ. 73: εἰς φύλλα 4.

Ὁ Γεν. Πρωτοκολλιστῆς

ΓΑΚ, Βλαχογ. Α' φ. 40

10

Πρὸς τὴν Σεβαστὴν Διοίκησιν

Μὲ ἄκραν μου λύπην ἤκουσα τὴν διὰ θαλάσσης ἐπαπειλουμένην ἔφοδον τοῦ τῆς Θεσσαλονίκης Πασιᾶ κατὰ τῶν Τρικέρων καὶ Εὐβοίας. Ὡς Ἑλληνας καὶ ὡς ἀγωνιστῆς μὲ τὸ πλοῖόν μου καὶ ἔξοδά μου εἰς τὴν πολιορκίαν Εὐρίπου, κατὰ τὰ παρησιασθέντα ἔγγραφα ἀποδεικτικά μου εἰς τὴν Ἑπερτάτην Διοίκησιν, καὶ ἀπερασθέντα εἰς τὸ Ἑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν, φλέγομαι διὰ νὰ συνδράμω μὲ τὸ πλοῖόν μου καὶ ζωὴν μου, ὅπως δώσω αὐθις τοῖς κατ' ἐκεῖνα τὰ μέρη ἀδελφοῖς μου τὴν κατὰ δύναμιν βοήθειαν. Ἄλλ' ὕστεροῦμαι τὰς ἀναγκαίας τροφὰς καὶ μισθοὺς τῶν ναυτῶν. Τέλος πάντων, τὸ Ἑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν ἃς μὲ ἐφοδιάσῃ μὲ τὰ ἀναγκαῖα χαρτιά, καὶ ἃς μοὶ ἐξοικονομήσῃ ὀλίγα ἔξοδα, διὰ τροφὰς καὶ παλάμισιν. Διὰ δὲ τοὺς μισθοὺς τῶν Ναυτῶν μου, τόσον τῶν πρωυτερινῶν, ὅσον καὶ τῶν μετὰ ταῦτα, ἢ Ἑπερτάτη Διοίκησις νὰ τοὺς ἀποκριθῇ τὸ μετὰ ταῦτα, ὡς τοὺς τῶν ἄλλων πλοίων, καὶ ὡς τὸ δίκαιον ἀπαιτεῖ. Ἐγὼ διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς πατρίδος ἐθυσίασα τὴν κατάστασίν μου, καὶ τώρα πάλιν ἔτοιμος εἰμὶ νὰ θυσιάσω καὶ τὴν ἰδίαν μου ζωὴν εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς πατρίδος. Μένω δὲ μ' ὅλον τὸ ἀνήγον σέβας.

Τῆ 5. Ἰουνίου 1823. Ἐν Τριπολιτζᾶ

Ὁ εὐπειθέστατος πατριώτης

Ἰωάννης Καραβέλης

(νῶτον) Ἄρ. 566

Τὸ Ἑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν νὰ ἐξακριβώσῃ περὶ τῶν ἐνδιαλαμβανομένων, καὶ νὰ ναφέρῃ περὶ τούτων εἰς τὴν Διοίκησιν.

Τῆ 10. Ἰουνίου 1823 διὰ τοῦ Γ. Γραμματέως

Ἐν Τριπολιτζᾶ Ὁ Πρῶτος Γραμμ. τοῦ Κλάδου

τῶν Πολεμ. καὶ Ναυτικῶν

Μιχαὴλ Οἰκονόμου

Κατεχ. εἰς τὸ Γεν. Πρωτ. εἰς φ. 6

τῆ ἰ'. Ἰουνίου αὐτοῦ ὑπὸ Ἀρ. 105

Ἄρ. Γεν. Πρωτοκολλιστῆς

ΓΑΚ, Βλαχογ. Α' φ. 40

11

Σῶμα Ἐκτελ.

Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος

Περίοδος Β'

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα

Ἄρ. 1792

Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν

Ἐλήφθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 106 ἀναφορὰ τοῦ Ὑπουργείου τούτου, ἀναφέρουσα περὶ τῶν Κυρίων Μαργαρίτη Κούταβου καὶ Ἰωάννου Καραβέλα. Ἡ Διοίκησις ἐγκρίνει τὴν περὶ τούτων γνώμην του. Ὅθεν τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο θέλει τοὺς δώσει τὴν ἄδειαν ἐφοδιάζον αὐτοὺς μὲ τὰ ἀναγκαῖα ἔγγραφα νὰ ἀπέλθωσιν εἰς τὴν πολιορκίαν τοῦ Εὐβοίου. Θέλει ἐπιτάξει πρὸς τούτους εἰς Ψαρά, νὰ ἐπιστραφῶσι τὰ κανόνια εἰς τὸν Κούταβον. Περιλαμβάνεται δὲ καὶ διαταγὴ πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Οἰκονομίας ὑπὸ ἀριθ. 1773 διὰ νὰ διατάξη τοὺς Ἐπάρχους Ἀθηνῶν, Καρύστου καὶ Εὐβοίας νὰ τοῖς μετρήσωσιν τὰ αἰτηθέντα χρήματα πρὸς οἰκονομίαν τῶν πλοίων των.

Ἐν Τριπολιτῆ τῆ 12. Ἰουνίου 1823

Ὁ Πρόεδρος

(Τ. Σ.) Πετρόμπεης —Μ—

Θ. Κολοκοτρώνης

Ἄ. Μεταξᾶς

(νῶτον)

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς

Κατεχ. εἰς τὸ Γεν. Πρωτ. εἰς φ. 7

Ἄ. Μαυροκορδάτος

τῆ ιγ'. Ἰουνίου 1823. ὑπὸ ἀρ. 122

Ἄρ. Γεν. Πρωτοκολλιστῆς

ΓΑΚ, Βλαχογ. Α' φ. 40

11a

Σῶμα Ἐκτελ.

Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος

Βα Περίοδος

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα

Ἄρ. 1773

Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Οἰκονομίας

Νὰ διορισθῶσι οἱ Ἐπαρχοὶ τῶν Ἀθηνῶν, Καρύστου καὶ Ξηροχωρίου Εὐβοίας νὰ μετρήσωσιν ἕκαστος ἀναλόγως πρὸς μὲν τὸν Κύριον Μαργαρίτην Κούταβον γρόσια 4000 τέσσαρας χιλιάδας, πρὸς δὲ τὸν Κύριον Ἰωάννην Καραβέλαν γρόσια 3000 τρεῖς χιλιάδας γρόσια διὰ ξυτροφίας καὶ λοιπὰ τῶν πλοίων των, τὰ ὅποια θέλει παραπλέουν φυλάττοντα τὰ ἀνατολικά παράλια τῆς Θεσσαλίας Εὐβοίας.

β. Μαρτύριον,
Αρ. 128.

Προσφώνη Διαίτησης ἐν ἑλλάδι

τῶ Ἰσχυρῶν τῶν Ναυτιῶν

— ἐνδεδυμένοι ἔφραστον —

Κατὰ τὴν διαταγὴν τῆς Διαίτησεως ἀπὸ 10 Ἰουλίου 1823 ὑπὸ Πάτριον 1792 διασέβηται ἡ τὴν ἐπι-
γονίαν εὐρίαν τὸ Πάτριον, ἀναρροφῶντες ἀναρροφῶντες ἀναρροφῶντες πρὸς Κασίνα ἑδὸναι καὶ ἑτέρα ὄρα
καὶ ἑτέρα ὄρα ὄρα καὶ ἑτέρα ὄρα καὶ ἑτέρα ὄρα καὶ ἑτέρα ὄρα καὶ ἑτέρα ὄρα καὶ ἑτέρα ὄρα καὶ ἑτέρα ὄρα
τῶ Ἰωάννη Καραβέλη.

Ἐξ τῆς ἀδελφῆς ὁ γερμανὸς καὶ ἑτέροις τὴν ἐπιμελεσάμενοι ὄρα καὶ ἑτέρα ὄρα καὶ ἑτέρα ὄρα καὶ ἑτέρα ὄρα
καὶ ἑτέρα ὄρα καὶ ἑτέρα ὄρα καὶ ἑτέρα ὄρα καὶ ἑτέρα ὄρα καὶ ἑτέρα ὄρα καὶ ἑτέρα ὄρα καὶ ἑτέρα ὄρα
τῶ Ἰσχυρῶν, κατὰ τὴν διαταγὴν ἀπὸ τῶ Ἰσχυρῶν τῶν Ναυτιῶν.

Διασέβηται, ἀναρροφῶντες αὐτὴ κατὰ τὴν ἑτέρα ὄρα καὶ ἑτέρα ὄρα καὶ ἑτέρα ὄρα καὶ ἑτέρα ὄρα
τῶ ὄρα καὶ ἑτέρα ὄρα, ἀναρροφῶντες ἀπὸ τῶ Ἰσχυρῶν τῶν Ναυτιῶν ἐν τῶν ὄρα καὶ ἑτέρα ὄρα.

Ἐδὸναι ἀπὸ τῶ Ἰσχυρῶν τῶν Ναυτιῶν, ἀναρροφῶντες κατὰ τὴν ἑτέρα ὄρα καὶ ἑτέρα ὄρα καὶ ἑτέρα ὄρα
καὶ ἑτέρα ὄρα, τῶ ὄρα καὶ ἑτέρα ὄρα, ἀναρροφῶντες ἀπὸ τῶ Ἰσχυρῶν τῶν Ναυτιῶν ἐν τῶν ὄρα καὶ ἑτέρα ὄρα
τῶν.

ἐν τῶ Ἰσχυρῶν τῶ Ἰσχυρῶν τῶν Ναυτιῶν.

Ἰωάννης Καραβέλης

Ἰωάννης Καραβέλης

Ἐν Τριπολιτζᾷ τῇ 12 Ἰουνίου 1823

Ὁ Πρόεδρος

Πετρόμπεης Μαυρομιχάλης

(Τ. Σ.) Θ. Κολοκοτρώνης

Ἄ. Μεταξῆς

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς

Ἄ. Μαυροκορδάτος

(νῶτον)

ὑπ' ἀριθ. 1773 τῇ 12 Ἰουνίου

Ἐπιτ.: οἱ Ἐπαρχοὶ Ἀθηνῶν, Καρύστου καὶ Ξηροχωρίου Εὐβοίας νὰ μετρήσωσι ἀναλόγως τῷ μὲν Μαργαρίτῃ Κούταβῳ γρ. 4 χιλιάδας, τῷ δὲ Ἰ. Καραβέλα 3 χιλιάδας, ἔνεζεν τῶν παραπλεόντων πλοίων των ἐκεῖθεν. Κατεχωρίσθη ὑπ' ἀρ. 510

τὴν 18 Ἰουνίου

12

Β' Περίοδος

Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος

Ἄρ. Πρωτοκ. 128

Τὸ Ἐπιτελεῖον τῶν Ναυτικῶν

— Ἐνδεικτικὸν ἔγγραφον —

Κατὰ τὴν διαταγὴν τῆς Διοικήσεως ἀπὸ 12 Ἰουνίου 1823 ὑπὸ Ἀριθμὸν 1792 διορίζεται εἰς τὴν πολιτοκίαν Εὐβοίαν τὸ Πλοῖον, ὀνομαζόμενον Ἀγαμέμνων ὠπλισμένον μὲ Κανόνια δώδεκα καὶ ἕτερα ὅπλα καὶ ἐφόδια πολεμικά, ἀναγκαῖα εἰς μάχην, καὶ μὲ τοὺς ἀναγκαίους Ναύτας, διοικούμενον παρὰ τοῦ Ἰωάννου Καραβέλη.

Ἔχει τὴν ἄδειαν ὁ εἰρημένος νὰ ὑψώσῃ τὴν ἐννεάγραμμον δίχρονον τοῦ πολέμου ἐθνικὴν Σημαίαν· συγχωρεῖται αὐτῷ νὰ μάχεται καὶ καταπολεμῇ ὅλα τὰ ἐχθρικά πλοῖα, καὶ παραλίους τόπους τοῦ ἐχθροῦ, κατὰ τὰς δοθείσας αὐτῷ διαταγὰς ἀπὸ τοῦ Ἐπιτελείου τῶν Ναυτικῶν.

Διορίζονται ἀπαξάπασαι οἱ κατὰ γῆν τε καὶ θάλασσαν ἡμέτεραι ἐξουσίαι νὰ ὑπερασπίζωνται τὸ πλοῖον τοῦτο, παρέχουσαι αὐτῷ τὴν ἀπαιτουμένην βοήθειαν ἐν ταῖς χρεῖαις.

Ἐδόθη ἀπὸ τοῦ Ἐπιτελείου τῶν Ναυτικῶν, ἐπικεκυρωμένον ταῖς ἰδίαις ὑπογραφαῖς καὶ τῇ Σφραγίδι αὐτοῦ, τὸ παρὸν ἐνδεικτικὸν ἔγγραφον, ἰσχυρὸν μῆνας τέσσαρας ἀπὸ τῆς σήμερον μετρούμενον.

Ἐν Τριπόλει τῇ ιγ' Ἰουνίου ἀρκγ', καὶ γ' τῆς Ἀνεξαρτησίας

Γεώργιος Κιβωτὸς

Ἰωάννης Νικόλα Λαζάρου

(νῶτον)

Κατεχ. εἰς τὸ Γεν. Πρωτ. εἰς φ. 7

τῇ ιγ' Ἰουνίου ὑπὸ ἀρ. 128

Ὁ Γεν. Πρωτοκολλιστὴς

ΓΑΚ, Βλαχογ. Α' φ. 40

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς

Γεράσιμος Κώπας

13

Βα Περίοδος Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος
 Ἄρ. 138 139 Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν
 140 141 Πρὸς τὸν Ἐπαρχον Καρύστου καὶ Εὐβοίας

Ὅμοια διδομένα διὰ Κ: Ἰωάννην Καραβέλη, διατελοῦντα εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν Ναυτῶν, ἀντὶ τῶν 50. διὰ τριάντα πέντε.

Ἐπειδὴ καὶ κατ' ἐπιταγὴν τῆς Διοικήσεως ἀπὸ 17 ἰσταμένου ὑπὸ Ἄρ.: 1792 διωρίσθη εἰς τὴν Πολιορκίαν Εὐρίπου ὁ Κ.: Μαργαρίτης Κούταβος, καὶ διέταξε τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο νὰ τὸν ἐφοδιάσῃ μὲ τὰ ἀναγκαῖα γράμματα τῆς ἐκδουλεύσεώς του καθὼς καὶ τὸν ἐφοδιάσῃ.

Ὁ Καπ. Μαργαρίτης βλέποντας τὴν ἀνάγκην τοῦ Ἔθνους ἐξήτησε κατὰ τὸ παρὸν τὰ ἀναγκαῖα ἔξοδα τῆς ἐτοιμασίας τοῦ πλοίου του καὶ ἔξοδα, διὰ δὲ τοὺς μισθοὺς τῶν Ναυτῶν μετὰ δύο μῆνας νὰ τοῦ πληρωθῶσι καὶ ἐπειδὴ εἰς τὴν παροῦσαν ἀνάγκην τοῦ Ἔθνους ἐφάνη προθυμότητος νὰ τὸ δουλεύσῃ, θέλετε τὸν προβλέπει τὰ ἀναγκαῖα ἔξοδα τῆς ζωοτροφίας του, καὶ μετὰ δύο μῆνας νὰ τοῦ πληρώσετε τὰ μηνιαῖα διὰ πενήντα Ναύτας πρὸς σαρανταπέντε γρόσια τὸν μῆνα. Καὶ ἂν εἶναι ἀνάγκη νὰ σταθῇ περισσότερον τότε μὲ ἔγγραφόν σας διαταγὴν τὸν διορίζετε νὰ μείνῃ τόσον καιρὸν ὅσον ἡ ἀνάγκη τὸ ἀπαιτεῖ.

Ἐπειδὴ καὶ διὰ μισθὸν τοῦ πλοίου του δὲν ἐξήτησεν, ἀλλὰ τὸν ἀφιέρωσεν εἰς τὸ Ἔθνος, ἂν τυχὸν καὶ συμβῆ νὰ λάβῃ ζημίαν ἀπὸ θαλασσοταραχὴν εἰς τὴν σκευὴν τοῦ πλοίου του εὐρισκομένου εἰς τὴν δούλευσιν τοῦ Ἔθνους τότε θέλει τοῦ δίδονται τὰ ἀναγκαῖα εἰς μετροῦντὰ ὅσον τοῦ χρεασθῶσι διὰ τὴν ἀναπλήρωσιν τῶν ζημιωθέντων σκευῶν καὶ ἐπίπλων καὶ ὅσα τοῦ δοθῶσι νὰ δίδῃ ὑπογραφήν τῆς περιλαβῆς των.

Ἐν Τριπόλει τῇ 15. Ἰουνίου 1823

Γεώργιος Κιβωτὸς

Ἰωάννης Νικόλα Λαζάρου

(νῶτον)

Κατεχ. εἰς τὸ Γεν. Πρωτ. τῇ 15 Ἰουν. 1823

ὑπὸ Ἄρ. 138, 139, 140 καὶ 141 εἰς φύλλα 8

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς

Ὁ Γεν. Πρωτοκολλιστῆς

Γ. Κώπας

ΓΑΚ, Βλαχ. Α' φ. 40

14

Βα Περίοδος Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος
 Ἄριθ. 407 Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν
 Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν

Ὁ Κ. Ἰωάννης Καραβέλης κατ' ἐπιταγὴν τῆς Διοικήσεως ἀπὸ 12 Ἰουλίου ὑπὸ Ἄριθ. 1792 ἐδιωρίσθη νὰ φυλάξῃ τὴν παρὰ τοῦ Λουμπότη πασᾶ

μελετουμένην ἔφοδον εἰς Τρίκερι καὶ Εὐβοία καὶ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν ἐνήργησε τὴν αὐτὴν διαταγὴν, καὶ ἐφωδίασεν αὐτὸν μὲ τὰ ἀναγκαῖα ἐφοδιαστικὰ τῆς ἐκπλεύσεως αὐτοῦ καὶ γράμματα πρὸς τοὺς ἐπάρχους Ἀθηνῶν καὶ Εὐβοίας διὰ νὰ τῷ δώσωσι τρεῖς χιλιάδας γρόσια διὰ τὴν ἐξοικονόμησίν του· καὶ μετὰ παρέλευσιν δύο μηνῶν νὰ πληρώσωσι τοὺς Ναύτας πρὸς γρ. 45 τὸν μῆνα, καὶ περὶ αὐτῆς ταύτης τῆς ὑποθέσεως ἔγραψε καὶ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν πρὸς τοὺς Ἐπάρχους.

Ἄλλὰ κατὰ τὸ ἐσώκλειστον ἀντίγραφον τῆς γραφῆς τοῦ Κ. Ἰωάννου Καραβέλη φαίνεται ὅτι δὲν εἰσηκούσθησαν αἱ διδόμεναι διαταγαὶ καὶ φέρουσι προφάσεις τὸν ἐρχομὸν τοῦ Ἐπάρχου Εὐβοίας Κυρ. Ἰωάννου Κωλέττη. Εἶθε νὰ εἶναι ἡ μόνη ἐμπόδις αὕτη.

Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν ἐγκρίνει τὸ νὰ ἐπιμείνουν τὰ Ὑπουργεῖα Ἐσωτερικῶν καὶ Ναυτικῶν καὶ νὰ γράψουν ἐκ δευτέρου δραστηρίως πρὸς τοὺς Ἐπάρχους Ἀθηνῶν καὶ Εὐβοίας διὰ νὰ δοθῇ ἡ διορισθεῖσα ποσότης χρημάτων εἰς τὸν Κ. Κούταβον καὶ Κ. Καραβέλη καὶ νὰ ἐκπληρωθῇ ἡ δοθεῖσα διαταγὴ τῆς Διοικήσεως. Ἐπειδὴ ἐὰν αἱ δοθεῖσαι διαταγαὶ μείνωσι ἀνενέργητοι τότε τὰ μὲν Ὑπουργεῖα μένουσιν ἀνυπόληπτα, ὡς πρὸς τοὺς ἔξω ἐφόρους καὶ Ἐπάρχους, τὰ δὲ πλοῖα καὶ οἱ ἐν αὐτοῖς Ναῦται βιάζονται νὰ μετέλθωσι τὴν πειρατικὴν πρὸς ἐξοικονόμησιν τῆς ζωτροφίας των εἰς τοὺς ἡμετέρους, ὅθεν καὶ ἐκ τῶν τοιούτων προῆλθεν ἡ ἀνυποληψία τῆς Διοικήσεως, καὶ ἡ Κατάχρησις τῶν ληστρικῶν ἐν τῇ θαλάσῃ πλοίων.

Ἐν Τριπόλει τῆ ἰα' Ἰουλίου 1823

Γεώργιος Κιβωτὸς

Ἰωάννης Νικόλα Λαζάρου

(νότον)

Κατεχ. εἰς τὸ Γεν. Πρωτ. εἰς φ. 19

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς

τῆ ἰα' Ἰουλίου αὐγ'. ὑπ' ἀρ. 407

Γερ. Κώπας

Ὁ Γεν. Πρωτοκολλιστὴς

ΓΑΚ, Βλαχογ. Α' φ. 41

15

Περίοδος Β'

Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος

Ἄρ. 2723

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα

Πρὸς τὸν Γενναῖον Καπ(ε)τ. Γιάννην Καραβέλαν

Ἡ Διοίκησις διώρισε σήμερον τὸν ἐδῶ Ἐπαρχον νὰ σὲ πληρώσῃ χίλια γρόσια Νο 1000, εἰς λογαριασμὸν τῶν συμπεφωνημένων τριῶν χιλιάδων γροσίων τοῦ μηνιαίου σου, καὶ λαβὼν αὐτὰ οἰκονόμησον τὸ ναυτικὸν σου κατὰ τὸ παρὸν. Πρόσεχε δὲ νὰ κάμῃς τὸ χρέος σου πατριωτικῶς ὑπὸ τὰς νουνεχεῖς ὁδηγίας τοῦ Καπ(ε)τ. Μαργαρίτου Κούταβου ὅστις διορίζεται νὰ διευθύνῃ τὰ κινήματά σου, κατὰ τὴν ἀνάγκην τῆς Πατρίδος.

Ἐκ Σαλαμῖνος τῆ 29 Αὐγούστου 1823

Τ. Σ.
ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ὁ Πρόεδρος
Πετρόμπεης Μ. (αυρομιχάλης)
Σωτήριος Χαραλάμης
Α. Μεταξᾶς
Εἰς ἀπουσίαν τοῦ Γ. Γραμματέως
Ν. Σπηλιάδης

(Νῶτον)

Κατεχωρίσθη εἰς τὸ Γεν. Πρωτ. εἰς φ. 46
τῆ 6 Αὐγούστου αὐκδ' ὑπ' ἀρ. 1005

Ὁ Γεν. Πρωτοκολλιστῆς
Ἄρ. 2723

Πρὸς τὸν Γενναῖον Καπ. Γιάννην Καραβέλαν
ΓΑΚ, Ναυτικῶν φ. 3

16

Περίοδος Βα
Ἄρ. 3077

Προσωρινὴ Διοικήσις τῆς Ἑλλάδος
Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα
Ἀποφαίνεται

Ὅτι ὁ Καπ. Γιάννης Καραβέλας διορισθεὶς παρὰ τῆς Διοικήσεως νὰ
παραπλήη φυλάττων τὰ παράλια τῆς Ἑλευσίνας μετὰ τὸ πλοῖόν του ἔκαμε τὸ
χρέος του ἀπὸ τὰς 29 Ἰουλίου μέχρι τῶν 27 Αὐγούστου καὶ τοῦ δίδεται τὸ
παρὸν ἀποδεικτικὸν διὰ τὴν τοῦ χρησιμεύσῃ.

Ἐν Σαλαμῖνι τῆ 25 Σεπτ. 1823

Ὁ Πρόεδρος
(Τ. Σ.) Πετρόμπεης Μαυρομιχάλης
Σωτήριος Χαραλάμης
Α. Μεταξᾶς

Εἰς ἀπουσίαν τοῦ Γ. Γραμματέως
Ν. Σπηλιάδης

(Νῶτον)

Κατεχωρίσθη εἰς τὸ Γεν. Πρωτ. εἰς φ. 46
τῆ β' Αὐγούστου αὐκδ' ὑπ' ἀρ. 1006

Ὁ Γεν. Πρωτοκολλιστῆς
ΓΑΚ, Ναυτικῶν φ. 3

17

Περίοδος Βα
Ἄριθ. 129

Πρὸς τὴν Σεβαστὴν Ὑπερτάτην Διοίκησιν
τοῦ Ἐκτελεστικοῦ Σώματος

Ἐπειδὴ καὶ ὁ Καπετὰν Γιάννης Καραβέλης Αἰνιτῆς ἐδούλευσε σῶον
τὸν Μῆνά του, καὶ δὲν ἔλαβε τὸ συμπεφωνηθὲν Μηνιαῖόν του, εἰμὴ τὸ ἔν
ἔκτον τοῦ Ναύλου του γρ. 500 καὶ ἐπειδὴ ὁ διαληφθεὶς Καπετὰν Γ. (ιάννης)
ἀδικεῖται, τούτου χάριν παρακαλεῖται ἡ Σεβαστὴ Διοικήσις ὅπως οἰκονο-

μήση αὐτὸν οἷς τρόποις οἶδε, καὶ εἰ δυνατὸν ἄς δοθῇ τῷ διαληφθέντι ἐπιταγῇ Σεβαστῆ της ὅπου ἤθελε κρίνει εὐλογον διὰ νὰ λάβῃ δύο χιλιάδας γρόσια ἀπὸ Ἐθνικά. Μένει νὰ δίδῃ καὶ ὁ Σάλωνας γρ. 500, ἤτοι πεντακκοσια ἀπὸ τὰ τοῦ ἐράνου, ὡς ἐν τῷ γενικῷ καταλόγῳ δοθέντι τῶν κυρίῳ Λουμάκη φαίνονται, καὶ εἰ μὲν κριθῆ εὐλογον παρὰ τῆς Σεβαστῆς Διοικήσεως ἄς προσταχθῆ ὁ Ἐπαρχος Σαλῶνος δι' ἐπιταγῆς της νὰ ἐμβάσῃ τὰ μένοντα 500 γρόσια ἀπὸ τὰ τοῦ ἰδίου ὁποῦ φορτῶνει ὁ Καπετὰν Νατάλης, διὰ νὰ ἐξοφλήσωμεν, καὶ ἀναπαύσωμεν τὸν Καπ. Γιάννην.

Τῆ 19 Ὀκτωβρίου 1823

Ἐν Σαλαμῖνι

Ὁ Ἐπαρχος Σαλαμῖνος κλπ.

Ἰω. Λογοθέτης

(Τ. Σ.)

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς

Σπυρ. Βαλέτας

(Νῶτον)

Κατεχωρίσθη εἰς τὸ Γεν. Πρωτ. εἰς φ. 47

τῆ 5 Ἀυγούστου φωνδ' ὑπ' ἀρ. 1024

Ὁ Γεν. Πρωτοκολλιστῆς

Ἄρ. 128

Πρὸς τὴν Σεβαστὴν Ὑπερτάτην Διοίκησιν τοῦ

Σ. Ἐκτελεστικοῦ Σώματος

Ἐν Ναυπλίῳ

ΓΑΚ, Ναυτ. φ. 3

18

Ὁ Αἰγίνης καὶ Ἰδρας Ἐπιβεβαίωσι:—

Πίστιν θεβαίαν ποιούμεεν ἡμεῖς οἱ κάτωθεν γεγραμμένοι Δημογέροντες τῆς Νήσου Αἰγίνης ὅτι εἰς τὰς 6 Ἀπριλίου ἐλάβαμεν ἓνα γράμμα ἀπὸ τοῦς Δημογέροντες τῆς πολιτείας Ἀθηνῶν γεγραμμένον εἰς τὰς 5 τοῦ ἰδίου, ὅτι ὁ Καπ. Ἰωάννης Καραβέλας Νίτης, ὁποῦ εὐρίσκεται εἰς τὴν δούλεψιν τῆς Ἑλληνικῆς Διοικήσεως εἶχεν ἀφήσει τὴν γούμενά του ἀπέξω ἀπὸ τὸ πόρτο τῆς Ἀθήνας καὶ εἰς τὰς δύο τοῦ τρέχοντος ἐκλέφθη αὐτὴ ἢ γούμενα καὶ νὰ ἐξετάσωμεν μὴν τύχη καὶ ἀπὸ τὰ Αἰγινήτικα καΐκια τὴν ἐπῆρε κανένα καὶ ἀκριβῆς ἐρεῦνης γενομένης, δύο καρaboκυραῖοι μὲ τὰ τρεχαντήρια τοῦς ὁποῦ εὐρέθησαν ἐκεῖ ὀνομαζόμενοι Παναγιώτης Μπίτης Γεωργάκης Καλαμάρας, ἐμαρτύρησαν ὅτι εἶδαν μία τράτα Ἰζυριώτικη ὁποῦ ἦτον ἐπάνω εἰς τὴν γούμενα. Ἐρεῦνης δὲ γενομένης εἰς τὸν λιμένα μας ἤψαμεν τὴν τράτα τοῦ Καπ. Σταυριανοῦ Κορωνιοῦ Ἰζυριγῶτη μὲ Ἀγγλικὴν σημαίαν καὶ κράζοντας ἔξω ὅλους τοῦς τρατολόγους ἐξετάζοντάς τοὺς ἓνας ἀπὸ τοῦς συντρόφους τοὺς ὀνομαζόμενος Γεώργης Καρύδης ὁμολόγησεν ὅτι τὴν ἀπερασμένην ἡμέραν ἦτον ἢ τράτα τοὺς εἰς τὸ πόρτο τῆς Πέρδικας τῶν ἐδῶ νησιῶν, μαζί μὲ τὴν τράτα τοῦ Καπ. Κωνσταντῆ Ἀντρόνικου Ἰζυρι-

γώτη, καὶ αὐτὸς μὲ σημαίαν Ἀγγλικὴν καὶ οἱ δύο τράτες εἰς ἓνα μέρος, ὁ ἄνωθεν Καρούδης ἐμπῆκεν μέσα εἰς τὴν τράτα τοῦ ἄνω εἰρημένου Κωστ. Ἀντρόνικου, εἶδε μίαν γούμενα μεγάλην νέαν, μέσα εἰς αὐτὴν καὶ ἐρωτήσας ποῦ ἦσαν τὴν αὐτὴν γούμεναν ἀπεκρίθησαν ὅτι μέσα εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐβγαίνοντας αὐτὸς ἀπὸ τὴν τράτα ἀμέσως ἢ τράτα ἔκαμε πανιά καὶ ἔφυγε διὰ Ἐδρα, αὐτὸς δὲ ὡμολόγησε καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς συντρόφους του διὰ ὅ,τι εἶδε. Ὅλοι λοιπὸν οἱ τρατολόγοι τοῦ Καπετὰν Σταυροῦ ὡμολόγησαν μέσα εἰς τὴν Καγκελλαρίαν μας μὲ τὸ ἐν φόβῳ Θεοῦ ὅτι τὸ πρᾶγμα οὕτως ἐστάθη καὶ ὅτι ἡ τράτα ἀμέσως ἔφυγε. Κατὰ ζήτησιν λοιπὸν τοῦ ἄνωθεν Καπετὰν Γιάννη Καραβέλα, διὰ νὰ ἀποξημιωθῇ ἀπὸ τοὺς ἀρπάξαντας τὴν γούμεναν του δεδώκαμεν τὸ παρὸν μαρτυρικὸν γράμμα ἐσφραγισμένον τῇ σφραγίδι τῆς νήσου μας καὶ ὑπογεγραμμένον παρ' ἡμῶν, τῇ ὑποβεβαιώσει τοῦ Ἐπαρχείου τούτου ἵνα ἔχη τὸ κῦρος καὶ τὴν ἰσχὺν ἐν παντὶ κριτηρίῳ δικαιοσύνης:—

Ἐν Αἰγίνῃ τῇ 26 Ἀπριλίου 1824

Οἱ Δημογέροντες τῆς Νήσου Αἰγίνης

(Τ. Σ.) Νικολὸς Παύλου Πέπας

Σπῦρος Μιχαλάκης

Ὁ Ἐπαρχος Αἰγίνης Πόρου καὶ τῶν λπ.

(Τ. Σ.) Ἰωάννης Λογοθέτης ἐπιβεβαιοῖ

Εἰς ἀπουσίαν τοῦ γενικοῦ γραμματέως

Ἐπογραμματοῦς Εὐστάθιος Δημητρίου

G. Zographi Agente Consolare Austriaco da parte di questo Imp^{le} Reg^o V. Consolare uffizio in Egina Austr^{co} si attesta l' identità delle firme qui soprastanti, cioè quella dell' Illmo Sig^r Giovanni Logoteti Spano etc, e del Sig^r G^o Zograffo Ag^{ti} Cons^{re} Austriaco in Egina, non che di sigilli publici della detta Isola e dell' Eparchia.

Atene li 10 Maggio 1824 St. No

Il V. Console etc. etc.

(Τ. Σ.) G. Gropius

Il Cancelliere

D^o Chiriachide...

Τὸ παρὸν πιστοποιητικὸν ἔγγραφον περὶ τῆς κλεφθείσης Γούμενας εἰς τὸν λιμένα Πειραιᾶ τοῦ Καπ. Γιάννη Καραβέλη, ἐπαρησιασθῆ σήμερον εἰς τὴν Καγκελλαρίαν τῶν Ἀθηνῶν ὑπογεγραμμένον καὶ ἐσφραγισμένον ἀπὸ τὴν Κοινὴν Καγκελλαρίαν καὶ ἀπὸ τὸ Ἐπαρχεῖον τῆς Νήσου Αἰγίνης. Ὅθεν καὶ ἡμεῖς ἐπιμαρτυροῦντες ἀπαραλλάκτως ὅσα τὸ πιστοποιητικὸν τοῦτο τῆς Αἰγίνης διαλαμβάνει περὶ τῆς κλεφθείσης Γούμενας ὑπογραφόμεθα.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Ἀπριλίου 1824

Οἱ Δημογέροντες Ἀθηνῶν

(Τ. Σ) Μιχαὴλ Τυρναβίτης

Ἀνάργυρος Πετράκης

Ἰω. Πάλλης

Ἀναγνώστης Χρυσούλης

(Νῶτον)

Γιάννης Πανταζῆς

Κατεχωρίσθη εἰς τὸ Γεν. Πρωτ. εἰς φ. 48

τῆς γ' Αὐγούστου ἀνωκδ' ὑπ' ἀρ. 1051

Ἄ Ο Γεν. Πρωτοκολλιστῆς

μαρτυρικὸν τῆς γούμενας

ΓΑΚ, Ναυτ. φ. 4

19

Ἄ ὑπογεγραμμένος μαρτυρῶ ἐν συνειδότι ὅτι κατὰ τὸ 1824 Μαΐου 20 ἦλθεν ὁ Καπ. Γιάννης Καραβέλας μετὰ τὸ πλοῖόν του εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Εὐρίπου, ὅστις ἐδούλευσεν ἕως εἰς τὰς 20 Ἰανουαρίου, ἀφοῦ ἔμεινεν μετὰ ταῦτα ὅταν μ' ἐπῆρεν ἐμένα τὸ ψαργιανὸν πλοῖον, λέγω ὁ Κ: Γεώργιος Θ. Κάλαρη καὶ εἰς ἔνδειξιν τῶν ἐκδουλεύσεων του δέδωκα τὸ παρὸν ἵνα τοῦ χρησιμεύσῃ.

Τῆς 7: Αὐγούστου 1824 Ναύπλιον

Μαργαρίτης Κούταβος βεβαιῶ

(νῶτον)

1026

ΓΑΚ, Ναυτικῶν 1824

20

Β' Περίοδος

Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος

Ἄρ. 1052

Πρὸς τὸ Σεβαστὸν Ἐκτελεστικὸν Σῶμα

Τὸ Ἐπιτελετικὸν τῶν Ναυτικῶν

Κατὰ τὴν διαταγὴν τοῦ Σεβαστοῦ Ἐκτελεστικοῦ Σώματος, ἥτις διέταττε τὸ Ἐπιτελετικὸν τῶν Ναυτικῶν νὰ θεωρήσῃ κατ' ἀκρίβειαν τοὺς λογισμοὺς τοῦ Ἰω. Καραβέλη, καὶ ἔξοδα γενόμενα εἰς τὴν πολιορκίαν Καρύστου καὶ Εὐρίπου, ὡς ἡ ἀναφορὰ του.

αον. Ἐθεωρήθη συμφωνητικὸν Ναύλου μεταξὺ Ἀγίου Καρύστου καὶ Ἰω. Καραβέλη, ὅτι νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν πολιορκίαν Καρύστου μετὰ τριάντα ναύτας πρὸς γρόσια 7000 τὸν μῆνα καὶ τὰς ζωτροφίας τῶν ναυτῶν ἀπὸ 25 Ὀκτωβρ. 1821 ἄρ. Τδραν.

βον. Ἐθεωρήθη ἀποδεικτικὸν Ἀγίου Καρύστου, ὅτι ὁ Καραβέλης ἐδούλευσε τρεῖς ἡμισυ μῆνας καὶ ἐπληρώθη μόνον γρ. 7000 ἀπὸ 12 Φεβρουαρίου 1822, Θερικόν.

γον. Ἐθεωρήθη λογισμὸς πολιορκίας Καρύστου διὰ τρεῖς ἡμισυ μῆνας γρ. 24500 καὶ εἰς πυρίτην καὶ μολύβι ἕτερα 262, σῶμα 24762, ἀφαιρούμενα τὰ γρ. 7000 μένει νὰ τοῦ δώσῃ πρὸς ἐξόφλησιν γρ. 17762.

Ἐξετάσθη ὁ ἄνωθεν λ)σμός καὶ δὲν τὸν ἐγκρίνει τὸ Ὑπουργεῖον ὡς εἰς Ἐθνικὴν δούλευσιν, διότι εἶχε 30 ναῦτας ἀπὸ γρ. 40 τὸν μῆνα, γίνονται γρ. 1200 καὶ διὰ ἔξοδα γενικὰ πλοίου του ἕτερα γρῶσια 800, γίνονται γρ. 2000 τὸν μῆνα· ἐλάμβανε καὶ τὰς ζῴοτροφίας, ὥστε διὰ ἔθνικὴν δούλευσιν ἦτον ἐπαρκές, ἐδούλευσε μῆνας τρεῖς ἡμῖς, ἔλαβε γρ. 7000, ἐπληρώθη, εἰ δὲ ζητεῖ νὰ πληρωθῇ κατὰ τὸ συμφωνητικὸν τοῦ ναύλου του, τότε δὲν ὑποχρεοῦται τὸ ἔθνος, ἀλλ' ἐμπορικῶς ὁ Καρούστου.

δον. Ἐθεωρήθη γράμμα Ἀρεοπαγίτου Κου Τασσίαι, προσκαλοῦν τὸν Κον Καραβέλη νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν πολιορκίαν Εὐρίπου, προσδιορίζον τῶν Ναυτῶν πρὸς γρῶσια 40 τὸν μῆνα ἀπὸ 9 Μαΐου 1822, Γλῶσσα Σκοπέλου.

εον. Ἐθεωρήθη ἀποδεικτικὸν Μαργαρίτου Κουτάβου, Ἀρχηγοῦ τῆς πολιορκίας Εὐρίπου, ὅτι ἐδούλευσεν ὁ Καραβέλης μῆνας 8 ἀπὸ 15 Μαΐου 1822, ἕως 20 Ἰανουρίου 1823.

ζον. Ἐθεωρήθη Ἀποδεικτικὸν ἀπὸ προεστοῦς Λιβαδίτας, Ταλαντινοῦς καὶ Εὐριπαιούς, ὅτι ὁ Ἰω. Καραβέλης ἐδούλευσεν εἰς τὴν πολιορκίαν Εὐρίπου τιμίως, 6 Ἀπριλίου 1823, Ἄστρος.

ζον. Ἐθεωρήθη λ)σμός τῶν μηνιαίων μισθῶν Ναυτῶν του, εἰς γρ. 14280 καὶ εἰς ἔξοδα γρ. 5729 ὅλα γρῶσια 20.000 καὶ ὅτι ἔλαβεν ἐξ αὐτῶν μόνον γρ. 1860.

Ἐξετάσθη ὁ λ)σμός οὗτος καὶ ἐγκρίνει τὸ Ναυτικὸν διὰ 30 Ναύτας, πρὸς γρ. 40 τὸν μῆνα γρ. 1200 καὶ εἰς ἔξοδα πλοίου του ἕτερα γρ. 400, ὅλα γρ. 1600 τὸν μῆνα διὰ ὀκτῶ μῆνας καὶ ἡμέρας πέντε, νὰ λάβῃ γρ. 13066:30 καὶ διὰ ἐφόδια πολεμικὰ 862 γίνονται ὅλα γρ. 13929 10)40, ἐξ αὐτῶν ἔλαβε γρ. 1860, μένει νὰ λάβῃ πρὸς ἐξόφλησιν γρ. 12169:10.

ηον. Ἐθεωρήθη Ἀποδεικτικὸν Ἐκτελεστικοῦ Σώματος, ὅτι ὁ Καραβέλης ἐδούλευσεν μὲ τὸ πλοῖόν του ἀπὸ 27 Ἰουλ. μέχρι τῆς 27 Αὐγούστου ἀπὸ 25 Σ)βρίου 1823, Σαλαμίνα.

θον. Ἐθεωρήθη διαταγὴ τοῦ Ἐκτελεστικοῦ Σώματος διορίζουσα τὸν Κον Καραβέλη ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τοῦ Μαργαρίτου Κουτάβου πρὸς γρῶσια 3000 τὸν μῆνα καὶ νὰ λάβῃ ἀπὸ τὸν Ἐπαρχον γρῶσια 1000 ἀπὸ 29 Αὐγούστου 1823, Σαλαμίνα, ἐξ αὐτῶν ἔλαβε μόνον ὡς τὰ ἀποδεικτικὰ Ἐπαρχου γρῶσια 500.

ιον. Ἐθεωρήθη ἀποδεικτικὸν Στρατηγοῦ Ὀδυσσεῶς καὶ Προεστῶν Ταλαντίου, ὅτι ὁ Κ. Ἰω. Καραβέλης ἐδούλευσε μὲ τὸ πλοῖόν του εἰς τὴν πολιορκίαν Εὐρίπου, ἀπὸ 2 Νοεμβρίου 1823 ἕως 7 Ἀπριλίου 1824, μῆνας πέντε καὶ ἡμέρας πέντε, ἀπὸ 15 Ἰουνίου 1824, Ναύπλιον.

ιαον. Ἐθεωρήθη ἀναφορὰ Καραβέλη καὶ περικλειόμενος λογαριασμὸς ζητοῦντος νὰ λάβῃ διὰ μηνιαῖον μισθὸν 29 Ναυτῶν, καὶ ἐξόδων πλοίου του διὰ μῆνας πέντε καὶ ἡμέρας πέντε γρῶσια 14086:30.

Ἐξετάσθη οὗτος ὁ λογ)σμός καὶ ἐγκρίνει εἰς τὰ δύο μηνιαῖα.

Διὰ μὲν τὸ πρῶτον γρόσια 2000, διὰ δὲ τὸν δεύτερον γρ. 3000.	
Ἔλαβε τὰ γρόσια 500, μένουν	4500
Ἔτι ἕξοδα ζωοτροφίας ἐλθὼν εἰς Ναύπλιον, διὰ νὰ περιλάβῃ τὸ καλαμπόκι καὶ ἐφόδια	500
Ἔτι τοὺς μισθοὺς διὰ 29 Ναύτας πρὸς γρ. 40 διὰ μῆνας 5:5)4	5993
Ἔτι εἰς ἐξοδευθέντα ἐφόδια πολεμικὰ	585
	<hr/>
	11578
Προσθένοντας καὶ τὰ ὀπισθεν 12169:10	12169:10
	<hr/>
Νὰ λάβῃ πρὸς ἐξόφλησιν	23747:10

Διὰ δὲ ἕξοδα πλοίου του δηλ. φθορὰν σχοινίων καὶ πλοίου του, καὶ προσωπικὸν μηνιαῖον μισθὸν του μένει νὰ θεωρηθοῦν ὅτε γένη ἡ γενικὴ θεωρησις τῶν δουλευσάντων πλοίων εἰς τὸ Ἔθνος, διὸ καὶ ἀναφέρει πρὸς τὸ Σεβαστὸν Ἐκτελεστικὸν Σῶμα, ἵνα διατάξῃ τὰ εἰκότα.

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 13 Αὐγούστου 1824

Ἐν ἀπουσίᾳ τῆς Τριμελοῦς Ἐπιτροπῆς

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς Γ. Κώπας

Ἴσον ἀπαράλλακτον τῷ πρωτοτύπῳ εὑρισκομένῳ ἐν τῷ Ναυτικῷ δίδεται τῷ Κ. Ἰω. Καραβέλλῃ.

(Τ. Σ.) Γενικὸς Γραμματεὺς

Γ. Κώπας

Ἴσον ἀπαράλλακτον τῷ ἐκ τοῦ Πρωτοτύπου ἴσω.

ΓΑΚ, Ἔθν. Ταμ. φ. 6

21

Περίοδος Β' Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος

Ἀρ. 4302

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα

Πρὸς τὸν φιλογενέστατον Καπ. Ἰωάννην Καραβέλλαν

Ἀπὸ ἀναφορᾶς σου γεγραμμῆς τῇ 29 Αὐγούστου βλέπει ἡ Διοίκησις νὰ παραπονήσῃ, διότι ἐπῆραν εἰς ἴδραν τὸ πλοῖόν σου διὰ νὰ τὸ μεταχειρισθῶσιν ὡς Πυρπολικόν. Τὸ πλοῖόν σου, ἤξευρε, ὅτι δὲν ἐλήφθη εἰμὴ κατὰ διαταγὴν τῆς Διοικήσεως. Ἡ ἀνάγκη τῆς Πατρίδος ὑπαγόρευσε τὴν Διοίκησιν, ὅχι ποτὲ νὰ σὲ ἀδικήσῃ, ἀλλὰ πληρώνουσα τὴν τιμὴν του νὰ πάρῃ τὸ πλοῖόν σου, διὰ νὰ τὸ μεταχειρισθῇ ἐναντίον τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου, ὃ ὁποῖος μὲ τόσας δυνάμεις ἐπαπειλεῖ τοὺς Ἕλληνας. Ἦκουσες πολλὰ καλά, ὅτι τὰ Πουρλότα¹ ἐλευθέρωσαν τὴν Σάμιον καὶ μὲ τὴν Σάμιον ὅλην τὴν Πατρίδα. Τὰ Πουρλότα θέλουσι πάλιν ματαιώσῃ κάθε σχέδιον τοῦ ἐχθροῦ. Ἄλλ' εἰς μίαν περίστασιν, εἰς τὴν ὁποίαν τὸ ἔθνος χάνεται, ὅταν μὲ δύο ἢ τρία Πουρλότα ἐλευθεροῦται, πρέπει ἄρᾳ γε ἓνας Ἕλληγ, ὅστις ἔχει τοιοῦ-

1. brûlot (Γαλλ.) = πυρπολικόν.

τον πλοῖον νὰ ἀδιαφορήσῃ, ἐνῶ οἱ λοιποὶ πατριῶται προσφέρουσι καὶ αὐτὴν τὴν γλυκυτάτην ζωὴν των θυσίαν εἰς τὴν πατρίδα των; Ἡ Διοίκησις μακρὰν τοῦ νὰ ὑποθέσῃ μίαν τοιαύτην μιὰν ἰδιωτέλειαν εἰς τὴν Γενναϊότητά σου, τοῦ ὁποῖου οἱ ἀγῶνες καὶ ἐκδουλεύσεις ἐξ ἀρχῆς τοῦ προκειμένου ἀγῶνος εἶναι γνωστάι, δὲν ἀμφιβάλλει ὅτι μὲ μεγάλην σου εὐχαρίστησιν θέλεις ἀκούσει αὔριον, ὅτι τὸ πλοῖόν σου ἐχρησίμευσε διὰ νὰ καῖ ἔν ἐχθρικὸν πλοῖον. Μὴν ἀμφιβάλλῃς μ' ὄλον τοῦτο, ὅτι ἡ Διοίκησις διέταξε νὰ ἐκτιμηθῇ τὸ πλοῖόν σου καὶ ὅτι θέλει φροντίσει ἐγκαίρως νὰ σοὶ πληρώσῃ τὴν τιμὴν αὐτοῦ. Πρὸς τὸ παρὸν ὅμως βλέπεις, ὅτι τὸ ἔθνος ἔχει τόσας ἀνάγκας. Διὰ τοῦτο θέλει σοὶ δοθῆ ἡ ἀναγκαῖα ὁμολογία, καὶ πρὸς ἐξοικονομήσιν σου σοὶ ἐμπερικλείεται διαταγὴ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Οἰκονομίας, διὰ νὰ λάβῃς ἐπὶ χεῖρας γρόσια πεντακόσια εἰς λογαριασμὸν τῶν ὧσων θέλει ἐκτιμηθῆ τὸ πλοῖόν σου. Ὅσον δὲ περὶ τῶν πραγμάτων, τὰ ὁποῖα εὐρίσκονται εἰς τὸ πλοῖόν σου ἤξευρε, ὅτι παρ' ἄδειαν τῆς Διοικήσεως ἐκρατήθησαν. Διὰ τοῦτο καὶ σοὶ ἐμπερικλείεται ἄλλη διαταγὴ πρὸς τοὺς Εὐγενεστάτους Προκρίτους τῆς Νήσου Ὑδρας, μὲ τὴν ὁποῖαν θέλεις ἀποστείλει ἐκεῖ ἄνθρωπον, διὰ νὰ περιλάβῃ τὰ πράγματά σου.

Ναύπλιον τῇ 29 Αὐγούστου 1824.

Ὁ Ἀντιπρόεδρος

(Τ. Σ.) Παναγιώτης Μπότσης
Ἰωάννης Κωλέττης
Πανουτῆζος Νοταρᾶς

Ὁ Πρὸς. Γεν. Γραμματεὺς
Π. Γ. Ρόδιος

Ἰσον ἀπαράλλακτον τῷ πρωτοτύπῳ.

ΓΑΚ, Ἐθν. Ταμ. φ. 6

22

Περίοδος Γ'

Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος

Ἀριθ. 156

Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Οἰκονομίας

Δηλοποιεῖ ὅτι κατ' ἐπιταγὴν τῆς Διοικήσεως ὑπ' ἀρ. 1528 χρεωστοῦνται πρὸς τὸν Κύριον Ἰωάννην Καραβέλαν γρόσια δεκαεπτὰ χιλιάδες ἀρ. 17000 τιμὴν ἑνὸς πλοίου του, ληφθέντος ἀπὸ τὴν νῆσον Ὑδραν εἰς Σαλαμίνα, τὸ ὁποῖον μετεχειρίσθη ὁ Ἑλληνικὸς στόλος Πυρπολικόν, τὰ ὁποῖα θέλει τὰ πληρωθῆ, ὅταν πληρωθῶν καὶ τῶν λοιπῶν νήσων τὰ πυρπολικά· καὶ δι' ἔνδειξιν ἐκδίδεται τὸ παρὸν ἐπίσημον ἀποδεικτικόν.

Τῇ 11 Δεκεμβρίου 1824

Ἐν Ναυπλίῳ

Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Οἰκονομίας
(Τ. Σ.) Νικόλαος Πονηρόπουλος

Ἰσον ἀπαράλλακτον τῷ Πρωτοτύπῳ

ΓΑΚ, Ἐθν. Ταμείον φ. 6

Ὁ Πρὸς. Γεν. Γραμματεὺς
Νικόλαος Οἰκονόμου

23

Περίοδος Γ'

Ἀριθ. 286

Προσωρινή Διοίκησης τῆς Ἑλλάδος

Πρὸς τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα

Ἡ Γενική Γραμματεία

Ἡ Γενική Γραμματεία πληροφορεῖται ὅτι ὁ Καπ. Γιάννης Καραβέλας ἐδούλευσε τὴν Πατρίδα εἰς διαφόρους κρίσιμους περιστάσεις, ἐξοδεύσας πολλάκις ἀποδεδειγμένως ἐξ ἰδίων, καὶ δὲν ἔπαυσε δουλεύων εἰς ὑπεράσπισιν τῶν Νόμων καὶ τῆς Διοικήσεως χωρὶς νὰ λάβῃ πάποτε οὐδ' ὀβολόν, οὔτε δι' ἀποζημίωσιν τῶν ἐξόδων του, οὔτε ἐπὶ λόγῳ μισθῶν, διὰ τοῦτο ἐγκρίνει νὰ τῷ δοθῶσι τέσσαρες χιλιάδες ἢ καὶ περισσότερα χρήματα ἀπὸ τὸ Ἐθνικὸν Ταμεῖον.

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 25 Φεβρουαρίου 1825

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς

(Τ. Σ.) Α. Μαυροκορδάτος

(νῶτον) Γ. Γραμματεία ἀρ. 286

εἰς ἀρ. 164

Τὸ Ἐκτελεστικὸν ἐγκρίνει νὰ δοθῶσι τὰ γρόσια τέσσαρες χιλιάδες 4000 ἀπὸ τὰς ἐθνικὰς προσόδους

τῇ 26 Φεβρ. 1825 Ναύπλιον.

3376

Ὁ Πρόεδρος

Γεώργιος Κουντουριώτης

Γκίκας Μπότασης

Ἀναγνώστης Σπυλιωτάκης

Ἰωάννης Κωλέττης

(Τ. Σ.)

Ἀριθ. 173

Διευθίνεται κατ' ἐπιταγὴν τῆς Σ. Διοικήσεως ὑπ' ἀριθ. 3776 εἰς τὸ Ἐθν. Ταμεῖον διὰ νὰ πληρωθῇ ἀπὸ τὰς Ἐθνικὰς Προσόδους ἡ ἀνωτέρω ποσότης.

Τῇ 2. Μαρτίου 1825

Ναυπλίῳ

Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Οἰκονομίας

Νικόλαος Πονηρόπουλος

(Τ. Σ.)

Διὰ τὸν Γεν. Γραμματέα

Βασίλειος Γεωργιάδης

ΓΑΚ, Ἐθν. Ταμεῖον φ. 2

24

Σεβαστὴ Διοίκησης

Τὴν ιε' τοῦ ἐνεστῶτος ἀνεφέρθη ζητῶν νὰ μοὶ δοθῇ μέρος τῶν ὅσα μοὶ χρεωστοῦνται διὰ νὰ ἀπαλλαγῶ ἀπὸ τὰς ἀκαταμαχίτους μου ἀνάγκας ὁ δυστυχῆς καὶ τὸ κυβερνητικὸν της ἀπέστειλεν τὴν ἀναφορὰν μου εἰς τὸ

Ἐπισημοῦ τῶν Ναυτικῶν, διὰ τὴν ἐξετάσῃ.

Φιλοστοργότατη, οἱ λογ)σμοί μου εἶναι ἐξετασμένοι καὶ ἐπικυρωμένοι καὶ προδήλως μοὶ χρεωστοῦνται γρόσια τεσσαράκοντα χιλιάδες ἑπτακόσια τεσσαράκοντα ἑπτὰ ἀρ. 40747, 23 μὲν χιλιάδες ἐκ τῶν ἐκδουλεύσεων, 17 δὲ χιλιάδες ἐκ τοῦ πλοίου μου τοῦ μεταβληθέντος εἰς Ἱφαιστειον, τὰ ὁποῖα παριστώσιν ἐναργῶς τὰ ἐγκλειόμενα ἴσα τῶν ἀνὰ χεῖράς μου ἐπισημῶν ἐγγράφων. Δὲν ζητῶ ὄλον, Σ. Διοικήσεις, ζητῶ μέρος, ζητῶ ἀπὸ τὴν τιμὴν τοῦ πλοίου μου, τὸ ὁποῖον τὸν Αὔγουστον ὑστερήθη καὶ τὸ φιλοδίκαιόν της μὲ ἐπίτηδες ἐπιταγὴν της, μ' ὑποσχέθη, ὅτι θέλει πληρωθῶ ἐντὸς ὀλίγου (τῆς ὁποίας ἐγκλείεται τὸ ἴσον). Ἀλλὰ δὲν ἐπληρώθη ἄχρι τοῦδε ὀβολόν, ἐκτὸς τῶν πεντακοσίων, ἐνῶ ἐπληρώθησαν ὅσοι πρὸ ἐμοῦ καὶ μετ' ἐμὲ ἔδωσαν πλοῖα, καὶ ἐνῶ ἔδογματίσει, νομίζω, ἡ Διοικήσις ὅτι ἢ μετὰ τὴν ἔλευσιν τοῦ δανείου προσηνέγκαντες πλοῖα νὰ πληρωθῶσιν ἄνευ ἀναβολῆς, καὶ ἐνῶ αὐτὸς πάσχω ἔνδειαν δεινὴν, καὶ ἡ οἰκογένειά μου λιμώττει. Διὰ τοῦτο προσπίπτω εἰς τὸ μέγα φιλοδίκαιον καὶ τὴν ἀγαθὴν συμπάθειαν τῆς Σ. Διοικήσεως, παρακαλῶν θερμῶς καὶ οἰκτιρῶς νὰ ἐπιβλέψῃ εἰς τὰ δίκαια καὶ εἰς τὴν δυστυχίαν μου, νὰ ἐπιτάξῃ τὸ Ταμεῖον νὰ μοὶ πληρώσῃ μέρος, διότι χάνομαι. Δεινὸν καὶ ἀφόρητον πρᾶγμα εἶναι, Σ. Διοικήσις, νὰ ἔχω νὰ λάβω ὑπὲρ τὰς τεσσαράκοντα χιλιάδας οὐσιωδῶς καὶ δικαίως καὶ νὰ καταπέξωμαι ἀπὸ τοὺς δανειστάς, πρὸς δὲ καὶ νὰ μὴν ἔχω νὰ φάγω κατ' αὐτὰς τὰς ἡμέρας μάλιστα, καθ' ἃς καὶ οἱ ἐσχάτου βαθμοῦ πολῖται ἔχουσι νὰ φάγωσι. Διὰ τὴν ζωὴν σας, διὰ τοὺς οἰκτιρμοὺς τοῦ Θεοῦ, διὰ τὴν ἀνάστασιν τῆς Πατρίδος, νὰ μὴν ἀπορριφθῆ ἡ δέησίς μου ἢ δικαιοσύνη, ὅστις καὶ μένω μ' ὄλον τὸ βαθύτατον Σέβας.

Τῆ 24 Μαρτίου 1825, ἐν Ναυπλίῳ

Ὁ Πατριώτης
Ἰωάννης Καραβέλας

(Νῶτον) 1197 Ἰω. Καραβέλας

Τὸ Ἐπισημοῦ τῶν Ναυτικῶν νὰ ἐξετάσῃ καὶ νὰ ἀναφέρῃ.

Τῆ α' Ἀπριλίου 1825. Ναύπλιον

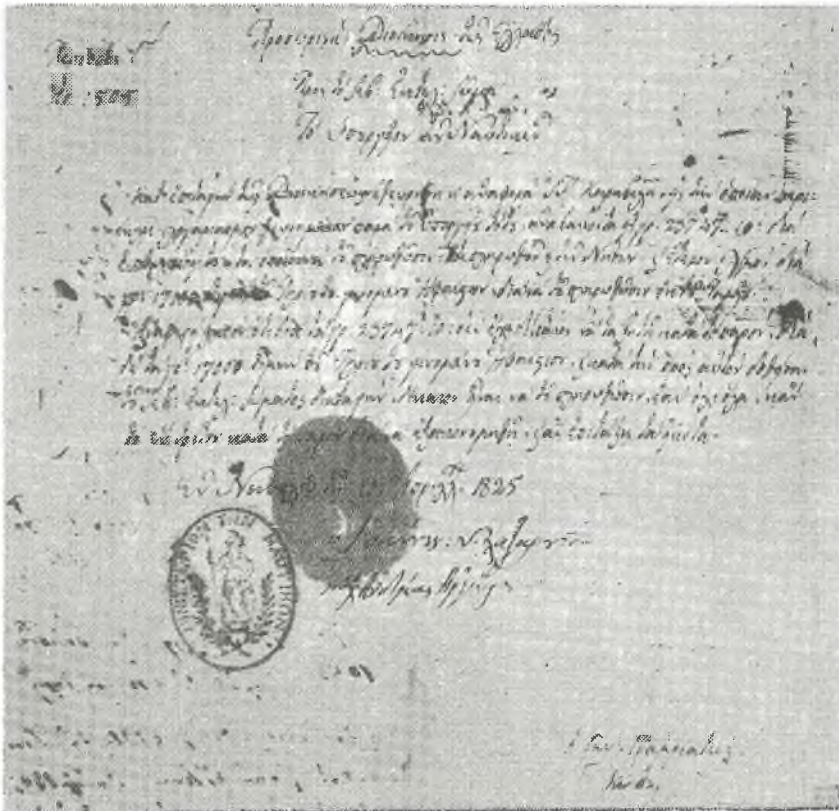
Ἐξερχ. 5744

Ὁ Πρὸς. Γ. Γραμματεὺς
Δ. Χρηστίδης

Τὸ Ἐπισημοῦ τῶν Ναυτικῶν δὲν ἔχει νὰ ἐξετάσῃ πλέον, διότι οἱ λογ)σμοὶ εἶναι ἀκριβῶς ἐξετασμένοι.

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς
Γ. Κώπας

Γ'ΑΚ, Ἐθν. Ταμ. φ. 6

Φωτοτυπία τοῦ ὑπ' ἀρ. 25 ἔγγραφου τοῦ Γιάννη Καραβέλα (σελ. 118 - 119).

25

Περίοδος Γ. Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος
 Ἀριθ. 1505 Πρὸς τὸ Σεβ. Ἐκτελεστικὸν Σῶμα
 Τὸ Ἐπιτελεῖον τῶν Ναυτικῶν

Κατ' ἐπιταγὴν τῆς Διοικήσεως ἐθεωρήθη ἡ ἀναφορὰ Ἰω. Καραβέλα, εἰς τὴν ὁποίαν περιέκλειε λογαριασμὸν θεωρημένον παρὰ τοῦ Ἐπιτελείου τούτου, ἀναβαίνοντα εἰς γρόσια 23747:10 διὰ ἐκδουλεύσεις του, τὰ ὁποῖα νὰ τοῦ πληρωθῶσιν, ὅτε πληρωθῶν καὶ τῶν Νήσων, καὶ ἕτερον λ)σμὸν διὰ γρόσια 17000 τιμῆν τοῦ πλοίου του γενομένου Ἐπαιστέιον, διὰ νὰ τοῦ πληρωθῶσιν ἐκ τοῦ Ταμείου.

Ἀναφέρει λοιπὸν ὅτι διὰ τὰ γρ. 23747:10 δὲν ἔχει δίκαιον νὰ τὰ ζητῇ κατὰ τὸ παρὸν, διὰ δὲ τὰ γρ. 17000 τιμῆν τοῦ πλοίου του γενομένου Ἐπαιστέιον, καὶ κατὰ τὴν πρὸς αὐτὸν δοθεῖσαν τοῦ Σεβ. Ἐκτελεστ. Σώ-

ματος διαταγὴν, δίκαιον εἶναι νὰ τοῦ πληρωθῶσιν, ἐὰν ὄχι ὅλα, κὰν τὸ ἐν τρίτον κατὰ τὸ παρὸν διὰ νὰ ἐξοικονομηθῇ, καὶ ἄς ἐπιτάξῃ τὰ εἰκότα.

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 10 Ἀπριλίου 1825

Ἰωάννης Ν. Λαζάρου

(Τ. Σ.) Χ' Ἄνδρέας Ἀργύρης

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς
Γ. Κώπας

(Νῶτον) Ἐπιτ. τῶν Ναυτικῶν ὑπ' ἀριθ. 1505

ἀριθ. εἰσερχ.

Ἰω. Καραβέλης

Τὸ Ἐκτελεστικὸν ἐγκρίνει νὰ δοθῶσιν εἰς λογαριασμὸν τῶν δέκα ἑπτὰ χιλιάδων γρόσια χίλια ἀριθ. 1000. Ν. (ἀπλιον).

Τῇ 12 Ἀπριλ. 1825

6191

Ὁ Ἀντιπρόεδρος

830

Γκίκας Μπότσης

Ἀναγνώστης Στυλιωτάκης

(Τ. Σ.) Κων. Μαυρομιχάλης

Ἰωάννης Κωλέττης

Ὁ Πρὸς. Γεν. Γραμματεὺς
Δ. Χρηστίδης

Φύλ. 82, Ἐδόθησαν τῇ 28 Μαρτίου ἑκατὸν γρ. 100.

Φύλ. 130, ἔλαβα σήμερα γρ. 900 ἑννεακόσια.

Ναύπλιον τῇ 16 Ἀπριλ. 1825

διὰ τὸν Κ. Ἰωάννην Καραβέλα

Ἀναγνώστης Ζαφειρόπουλος κατ' αἰτησίην του.

Ἄρ. 1033

Τὸ Ἐπιτελεστικὸν τῆς Οἰκονομίας

Πρὸς τὸ Ἐθνικὸν Ταμεῖον

Κατ' ἐπιταγὴν ὑπ' ἀρ. 6191 τῆς Διοικήσεως καὶ τὴν αἰτησίην ὑπ' ἀρ. 1505 τῶν Ναυτικῶν, νὰ πληρωθῶσιν τὰ ἀνωτέρω γρόσια χίλια Νο 1000 εἰς τὸν Καπ. Ἰωάννην Καραβέλαν, διὰ λογαριασμὸν τῶν 17000 τῆς τιμῆς τοῦ πλοίου του, χρησιμεύσαντος δι' Ἡφραίστειον καὶ νὰ ληφθῇ παρ' αὐτοῦ ἡ συνήθης ἀπόδειξις.

Ὁ Ἐπιτελεστικὸς
Νικόλαος Πονηρόπουλος

Τῇ 15 Ἀπριλίου 1825

Ναύπλιον

Διὰ τὸν Γεν. Γραμματέα

(Τ. Σ.) Βασίλειος Γεωργιάδης

ΓΑΚ, Ἐθν. Ταμ.

4. ΧΑΤΖΗ - ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΒΙΣΒΙΖΗΣ

Ὁ Ἀντώνιος Βισβίζης¹ ἦτο πλούσιος πλοίαρχος καὶ ἐφοπλιστὴς καταγόμενος ὡς καὶ οἱ τρεῖς προηγούμενοι ἀγωνιστὰὶ ἀπὸ τὴν Αἶνον τῆς Θράκης. Ἐνθουσιώδης πατριώτης ὢν, μνηθεὶς ἐνωρὶς εἰς τὴν Φιλικὴν Ἐταιρείαν, προσέφερε πολλὰ ὑπὲρ τῆς προπαρασκευῆς καὶ τῆς διεξαγωγῆς τοῦ ἀγῶνος. Τῷ 1808 ἐνυμφεύθη τὴν Λάμαναν, γυναῖκα γενναίαν καὶ φιλοπάτριδα. Ὄταν τὴν 2 Μαΐου 1821 ψαριανὰ πλοῖα ὑπὸ τὸν Γιαννίτσην ἐλθόντα εἰς Αἶνον ἐβομβάρδισαν τὸ τουρκικὸν φρούριον καὶ ἐκυρίευσαν ὄχυρόν ἐξ οὗ παρέλαβον καὶ ἔφερον εἰς Ψαρὰ 24 κανόνια, ὃ καπετὰν Βισβίζης μετὰ τῆς συζύγου του καὶ τῶν τέκνων μετὰ τὸ πλοῖόν του συνεννοῦται μετὰ τοὺς Ψαρινοὺς. Τὸ πλοῖόν αὐτοῦ ὀνομαζόμενον «Καλομοῖρα» ἦτο βρῖκι μετὰ 16 κανόνια καὶ 140 ναύτας καὶ τὸ περιεργον μετὰ εἰδικὴν αἴθουσαν εἰς τὴν ὁποίαν ἐγίνοντο αἱ συνεδριάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ ἄλλα συμβούλια παρουσία τοῦ Ὀδυσσεὺς Ἀνδρουτσοῦ καὶ τοῦ Νικηταροῦ.

Τὸ βρῖκιον τοῦτο μετὰ τὰ 4 πλοῖα τοῦ Γιαννίτση καὶ 7 ἄλλα τῶν Ψαρῶν ἐτέλει ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Γ. Σκανδάλη. Περὶ τὰ μέσα Μαΐου 1821 ἐβοήθησε τοὺς ἐπαναστατήσαντας κατοίκους τῆς Κασσάνδρας. Τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1821 εἰς Ἁγίον Ὄρος σώζει τὸν ἐγκαταλειφθέντα ἀρχηγὸν τῆς ἐπαναστάσεως τῆς Μακεδονίας Ἐμμαν. Παπᾶν, ὅστις ἀπέθανε κατὰ τὸν πλοῦν καὶ μετεκομίσθη εἰς Ὑδραν. Ἐκεῖθεν κατὰ διαταγὴν τῆς Διοικήσεως ὁ Βισβίζης ἔπλευσεν εἰς Βόλον καὶ Τρίκερι καὶ ἔπειτα εἰς Εὐβοϊκὸν κόλπον ὅπου ὀδηγῶν 30 ἱστιοφόρα βοηθεῖ τὴν ἐκστρατείαν τῆς Ἀνατολ. Ἑλλάδος ὑπὸ τὸν Δ. Ὑψηλάντην καὶ Ὀδυσσεᾶ Ἀνδρουτσοῦν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1822. Κυρίως ἐβοήθησε τὸν ἀγῶνα εἰς Στυλίδα καὶ Ἀγ. Μαρίναν. Μετέφερε τὸν Ὀδυσσεᾶ μετὰ τοὺς δπλαρχηγοὺς καὶ ἄνδρας των. Ἐπίσης μέλη τοῦ Ἀρείου Πάγου ἄτινα παρηκολούθουν τὴν ἐκστρατείαν.

Ὅτε οἱ Ἕλληνες ἐκινδύνεουν νὰ ἀπωθηθοῦν εἰς τὴν θάλασσαν ὁ Βισβίζης ἔστειλε πρὸς βοήθειάν των λέμβον μετὰ δύο κανόνια καὶ 12 πυροβολητάς, ἔκανονοβόλει δὲ καὶ αὐτὸς ἐκ τοῦ πλοίου καὶ ἠττήθησαν μὲν οἱ Τοῦρκοι, ἀπέ-

1. Σωτηρίας Ἰ. Ἀλιμπέρτη, Αἰ Ἡρωίδες τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως. Ἀθήναι 1933 σελ. 233 - 242. — «Θρακικά» Β' (1929) σ. 51 - 59. — «Θρακικά» Παράρτ. Γ' Τόμου (1931) σ. 17 - 20, 46 - 48. — Εἰς Ἀρχεῖον Ἀγωνιστῶν Ἑθν. Βιβλιοθήκης ὑπάρχει φάκελλος μετὰ τὰ ὑπ' ἀρ. 17287 - 17294 ἐπίσημα ἔγγραφα Ἀντ. Βισβίζη.

θανεν ὅμως ὁ Βισβίτζης ἐκ συμφορῆσεως ἢ δολοφονηθεὶς λόγῳ τῶν ἐρίδων Ἀρεοπαγιτῶν καὶ Ὀδυσσεῶς.

Ἡ μετ' αὐτοῦ συναγωνιζομένη σύζυγος Δόμνα κρύψασα τὸν νεκρὸν εἰς τὸ σκάφος ἐξηκολούθησε τὸν ἀγῶνα, τὴν δὲ ἐπομένην πλεύσασα εἰς Λιθάδα τῆς Εὐβοίας ἔθαψε τοῦτον εἰς τὸν ναὸν τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων.

Λεπτομερείας περὶ τοῦ βίου καὶ τῆς δράσεως τοῦ Ἀντ. Βισβίτζη παρέχουσι τὰ ἔγγραφα τὰ ὁποῖα δημοσιεύομεν ἀμέσως περαιτέρω εἰς τὸ Κεφάλαιον περὶ τῆς Δόμνας Βισβίτζη.

Εἰς τὴν Νάουσαν τῆς Πάρου τὸ 1821 ἐβοήθησε τὸν συμπατριώτην του Ἐλευθέριον Παλαιὸν κινδυνεύσαντα νὰ ἀπολέσῃ τὰ ἐμπορεύματά του ἀπὸ ἐπιτεθέντας 150 ἄρπαγας.

5. ΔΟΜΝΑ ΒΙΣΒΙΖΗ¹

Ἐγεννήθη εἰς Αἶνον τῆς Θράκης τῷ 1783. Ἦτο θυγάτηρ γαιοκτήμονος, τῷ δὲ 1808 ὑπανδρεύθη τὸν Ἀντώνιον Βισβίζην. Εἰς τὰς κατὰ θάλασσαν ἐπιχειρήσεις εἰς τὰς ὁποίας μετεῖχε τὸ θρίκιον τοῦ συζύγου της, παρευρίσκετο πάντοτε καὶ αὐτή, ὅτε δὲ εἰς τὴν θάλασσαν τῆς Εὐβοίας κατὰ τὰς ἐπιχειρήσεις κατὰ τῶν Τούρκων τῆς ἀπέναντι Στερεᾶς πρὸς τὰ μέρη τῆς Ἀγ. Μαρίνης ὁ Βισβίζης εὐρισκόμενος ἐπὶ τοῦ πλοίου του ἀπέθανεν, ἡ σύζυγος συνεχίζει τὸ ἔργον του ἀναδειχθεῖσα εἰς Καπετάνισσαν. Ὁ ἡρωϊσμός της ἦτο ἐφάμιλλος τῆς Μαντῶς Μαυρογένους καὶ τῆς Μπουμπουλίνας. Ἡ φήμη της ἔφθασε καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Τὸ Φιλελληνικὸν Κομιτᾶτον τῶν Παρισίων παρέλαβε τὸν υἱὸν της Δημήτριον ἢ Θεμιστοκλῆν καὶ ἐφρόντισεν ἵνα σπουδάσῃ μετ' ἄλλων τέκνων ἀρχηγῶν τοῦ ἀγῶνος. Ἦτο τὸ ὠραιότερον Ἑλληνόπουλον καὶ τὸ ἐπροστάτευεν ἡ Κυρία Ρεκαμιέ καὶ ἡ Δούκισσα ντ' Ἀμπραντές.

Ἐπὶ τριετίαν ἡ Δόμνα Βισβίζη ἐξώδευεν ἐξ ἰδίων διὰ τὰς δαπάνας τῶν ἐκστρατειῶν καὶ τὸ ἐξ 140 ἀνδρῶν πλήρωμα τοῦ πλοίου.

Ὅταν τὸ πλοῖον λόγῳ τῆς μεγάλης χρήσεως δὲν ἦτο χρήσιμον, ἡ Δόμνα τὸ ἐδώρησεν εἰς τὸ Κράτος, τὸ ὁποῖον τὸ μετέτρεφεν εἰς πυρπολικόν. Δι' αὐτοῦ ἐκάθη ἡ τουρκικὴ φρεγάτα «Χαζνὲ Γκεμισί» ὑπὸ τοῦ πυρπολιτοῦ Πιπίνου τῷ 1824.

Κατὰ χρεωστικὸν κοινὸν ἐνσφράγιστον γράμμα² τῶν προεστώτων τῆς Νήσου Ἄνδρου τῆς 16 Δεκ. 1821 ἡ νῆσος Ἄνδρος ὀφείλει εἰς τὸν Καπετὰν Βισβίζην γρόσια 3500 διὰ προσενηχθείσας ὑπηρεσίας, ἔναντι τῶν ὁποίων ὁ Καπετὰν Εὐαγγέλης προφανῶς ἐξουσιοδοτημένος παρὰ τοῦ δικαιοῦχου ἔλαβε τῇ 10 Φεβρ. 1822 ἐν Ἄνδρῳ γρόσια 2000.

Τὴν 17 Δεκ. 1822 ἡ Δόμνα Βισβίζη γράφει³ ἐξ Ἐρμιόνης πρὸς τὴν Διοίκησιν, ἔνθα λέγει ὅτι ἐχόρευσε τὴν 21 Ἰουλίου 1822 καὶ εἶχε 5 τέκνα, τρία ἄρρενα καὶ δύο θήλεα καὶ ζητεῖ νὰ τακτοποιηθῇ ἡ κυριότης αὐτῆς καὶ

1. Σωτηρίας Ἰ. Ἀλιμπέτη, Αἱ ἡρωίδες τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως. Ἀθήναι 1933 σελ. 233 - 242. — Προβλ. περιοδ. «Ἑλληνίδες» (1929). — Ἐπίσης «Θρακικὰ» Παράρτημα τοῦ Γ' Τόμου (1931) σ. 17 - 20, 46 - 48, καὶ «Θρακικὰ» Β' (1929) σ. 51 - 59.

2. Ἐγγραφοῦν ὑπ' ἀριθ. 1.

3. Ἐγγραφοῦν ὑπ' ἀριθ. 2.

τῶν τέκνων της ἐπὶ τοῦ πλοίου. Τὸ δὲ Ἐκτελεστικὸν διατάσσει τὸ Ἐπιτελεστικὸν Ναυτικῶν ἵνα ρυθμίση κατὰ τὸ δίκαιον τὴν ὑπόθεσιν ταύτην.

Τὸ Ἐπιτελεστικὸν Ναυτικῶν τὴν 22-12-1822 διὰ διαταγῆς τοῦ¹ ρυθμίζει τὸ ζήτημα τοῦτο καταλήγον οὕτω: «Τὸ εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Εὐβοίας εὐρισκόμενον βρῖκιον «Καλομοῖρα» διὰ συμφωνητικοῦ γράμματος ἀπὸ 1 Σεπτ. 1822 διὰ μῆνας ἑξί, γενόμενον ἐν τῷ μεταξὺ χήρας Δόμνας, καὶ Ἐφόρων τῆς Νήσου Εὐδρίπου..., νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν αὐτὴν πολιορκίαν ἄχρι τῆς προθεσμίας τοῦ συμφωνητικοῦ γράμματος καὶ νὰ μείνῃ ἀνενόχλητος καὶ ἀνεπηρέαστος ἢ χήρα, ὄρφανά, καὶ βρῖκιον...».

Τὴν 13 Ἰουλίου 1823 ἡ Δόμνα ἀποστέλλει² ἀπὸ Ξηροχώρι ἀνδρωπον εἰς τὸ Ἐπιτελεστικὸν Ναυτικῶν πρὸς ἀνανέωσιν τῶν ἐφοδιαστικῶν γραμμάτων τοῦ πλοίου.

Ἄλλὰ τὸ Ἐπιτελεστικὸν Ναυτικῶν τὴν 11 Αὐγ. 1823 ἀπαντᾷ³ εἰς αὐτὴν «Τὸ Ἐπιτελεστικὸν τῶν Ναυτικῶν δὲν σὲ ἐφοδίασεν εἰς ἄλλο εἰμὴ ἕως ὅτου νὰ λάβῃ τέλος τὸ συμφωνητικόν, τὸ ὁποῖον εἶχες μὲ τοὺς Ξεροχωρίτας καὶ Ἄρειον Πιάγον καὶ μετὰ τὴν τελείωσιν ἔπρεπε νὰ γράψῃς ἀμέσως εἰς τὴν Διοίκησιν· καὶ εἰς τοῦτο εἶναι ἔλλειψις ἰδική σου καὶ κατὰ τὰς συνήθειας καταχρήσεις τῶν ἄλλων ἔπραξες, ὄχι κατὰ τὴν δοθεῖσάν σοι (ὡς χήρα) συμβουλὴν τοῦ Ἐπιτελεστικοῦ. Ἄν ἐπιθυμοῦν αὐτόθι νὰ μείνῃς εἰς τὴν πολιορκίαν συμφώνησον ἐγγράφως καὶ ἄς γράψῃ ὁ Ἐπαρχος τακτικῶς καὶ τότε σὲ στέλλεται ἐφοδιαστικόν».

Τὴν 11-8-1824 ἡ Δόμνα γράφει⁴ ἐκ Ναυπλίου πρὸς τὴν Διοίκησιν καὶ ἀναφέρουσα τὰς θυσίας τῆς οἰκογενείας της ὑπὲρ τῆς Πατρίδος ζητεῖ βοήθειαν εἰς τὴν δύσκολον περιστάσιν της.

Τὴν 17 Μαρτίου 1825 ἡ Δόμνα γράφει⁵ ἐκ Ναυπλίου πρὸς τὸ Ἐκτελεστικὸν καὶ ἀναφέρει ὅτι τὸν Σεπτέμβριον 1824 ἔδωσεν ἐν Ἐπιδρομῶν τὸ πλοῖόν της πρὸς τὴν ἐκεῖ τοπικὴν διοίκησιν, τὸ ὁποῖον ἐχρησιμοποιήθη ὡς πυρπολικόν. Ἐν συνεχείᾳ ἀναφέρει μίαν περιπέτειάν της μὲ Ἐπιδρομῶν τινὰ ὑποψήφιον γαμβρὸν τῆς κόρης της, ὅστις δολίως τῆς ἔκλεψε πολλὰ πράγματα καὶ ζητεῖ ἀποκατάστασιν τοῦ δικαίου. Τὸ Ἐκτελεστικὸν διατάσσει τὸ Ἐπιτελεστικὸν τῆς Ἀστυνομίας νὰ δικαιώσῃ τὴν ἀναφερομένην.

Τὴν 15 Ἀπριλ. 1825 ἡ Δόμνα ἀναφέρει⁶ εἰς τὸ Ἐπιτελεστικὸν τῆς Ὀρησκείας ὅτι Ἱερομόναχος τις ἔλαβε παρ' αὐτῆς ἀρκετὰ γρόσια καὶ ἤνοιξε καφενεῖον ἵνα μοιράζωνται τὰ κέρδη. Ἀφοῦ ὅμως ἤνοιξε τὸ καφενεῖον ἂν καὶ

1. Ἐγγραφὸν ὑπ' ἀριθ. 3.

2. Ἐγγραφὸν ὑπ' ἀριθ. 4.

3. Ἐγγραφὸν ὑπ' ἀριθ. 5.

4. Ἐγγραφὸν ὑπ' ἀριθ. 6.

5. Ἐγγραφὸν ὑπ' ἀριθ. 7.

6. Ἐγγραφὸν ὑπ' ἀριθ. 8.

ἐργάζεται καὶ κερδίζει, οὔτε τὸ ἀνάλογον κέρδος δίδει εἰς αὐτὴν οὔτε τὸ πρῶτον καὶ δεύτερον κεφάλαιον.

Τὴν 5 Ἰουλίου 1825 ὁ Γεν. Ἀστυνόμος διατάσσει¹ τὸν Ἐποικιοκράτην ἵνα ἡ Δόμνα Βισβίση εἶναι ἀνενόχλητος εἰς τὴν οἰκίαν ἐνθα κατοικεῖ.

Τὴν 14 Ἰουλίου 1825 ἡ Δόμνα γράφει² πρὸς τὸ Ἐκτελεστικὸν ὅτι μὴ δυναμένη νὰ πληρώσῃ ἠδῆξιμένον ἐνοίκιον κινδυνεύει νὰ ἐξωσθῇ κατὰ τρόπον βίαιον καὶ καταφρονητικὸν καὶ παρακαλεῖ ἵνα ἐξασφαλισθῇ εἰς αὐτὴν κατοικία καὶ ἀποφευχθῇ ἡ ἔξωσις.

Τὴν 16 Δεκ. 1825 γράφει³ πρὸς τὸ Ἐπιτελεστικὸν τῶν Ναυτικῶν ἵνα συναριθμηθῇ καὶ τὸ ἰδικὸν τῆς πλοῖον εἰς τὴν ἔρευναν καὶ ἐκτίμησιν πρὸς ἀποζημιώσιν.

Τὴν 24 Φεβρ. 1826 γράφει⁴ ἐκ Ναυπλίου πρὸς τὸ Ἐπιτελεστικὸν Ἐπιτελεστικὸν Ναυτικῶν διὰ τὰς δαπάνας τὰς ἠποίας ἔκαμεν ἐξ ἰδίων ἵνα κρατηθῇ ἡ πολιορκία τῆς Εὐβοίας εἰς τροφάς, πολεμφοδία καὶ μηνιαῖα 75 ναυτῶν τοῦ μετέχοντος εἰς τὴν πολιορκίαν πλοῖου τῆς καὶ ζητεῖ τὰ ἀναγκαῖα ἀποδεικτικὰ ἵνα ἐν καιρῷ πληρωθῇ, ὡς καὶ σιτηρέσιον δι' ἑαυτὴν καὶ τὰ τέκνα τῆς.

Τὴν 9 Αὐγ. 1826 γράφει⁵ ἐκ Σύρας πρὸς τὴν Κεντρικὴν Ἐπιτροπὴν Σύρας καὶ διαμαρτύρεται διότι τὸ κοινὸν τῆς Ἄνδρου δὲν πληρώνει εἰς αὐτὴν ὑπόλοιπον χρέους ἐκ 1500 γροσίων.

Τὴν 25 Αὐγ. 1826 γράφει⁶ ἐκ Ναυπλίου πρὸς τὴν Διοικητικὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Ἑλλάδος ὅτι τὸ κοινὸν τῆς Ἄνδρου καὶ εἰς νέαν αἴτησίν τῆς κατόπιν κυβερνητικῆς διαταγῆς δὲν θέλει νὰ τῆς πληρώσῃ τὸ χρέος, καὶ ζητεῖ νέαν διαταγὴν πρὸς τὴν ἐν Σύρα Ἐπιτροπὴν τοῦ Αἰγαίου Πελάγους μήπως αὕτη δυνήσῃ νὰ τοῦς ὑποχρεώσῃ πρὸς πληρωμὴν τοῦ χρέους.

Ἀκολούθως παρατίθεται ἡ ἀπὸ 26 Αὐγ. 1826 διαταγὴ⁷ τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὴν Διευθυντικὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ Αἰγαίου Πελάγους διὰ τὸν ὡς ἀνωτέρω σκοπὸν.

Τὴν 30 Αὐγ. 1826 γράφει⁸ πρὸς τὴν Διοικητ. Ἐπιτροπὴν τῆς Ἑλλάδος παρακαλοῦσα ἵνα διαταχθῇ τὸ Ἐγκληματικὸν Δικαστήριον ἵνα δώσῃ εἰς αὐτὴν ἀντίγραφον ὑποβληθείσης ἀναφορᾶς τῆς.

Τὴν 22 Μαΐου 1829 γράφει⁹ ἐξ Ἐρμουπόλεως πρὸς τὸν Κυβερνήτην

1. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 9.
2. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 10.
3. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 11.
4. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 12.
5. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 13. Πρὸβλ. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 1.
6. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 14.
7. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 15.
8. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 16.
9. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 17.

περὶ τῆς κατακρατήσεως ὑπὸ τοῦ νῦν πολιτάρχου Σύρας Κων. Δούκα τριῶν τουφεκιῶν τῆς ἀπὸ τοῦ 1827 καὶ παρακαλεῖ ὅπως διαταχθῇ οὗτος ἢ νὰ τῆς ἀποδώσῃ τὰ τουφέκια ἢ νὰ τὴν ἀποζημιώσῃ ἂν τὰ ἐπώλησεν. Ὁ Κυβερνήτης διευθύνει τὴν ἀναφορὰν εἰς τὸν κατὰ τὰς Βορείους Κυκλάδας Ἑκτακτον Ἐπίτροπον καὶ διατάσσει αὐτὸν ἢ νὰ συμβιβάσῃ τοὺς διαφερομένους ἢ παραπέμψῃ τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸ Δικαστήριον.

Τὴν αὐτὴν ἡμερομηνίαν, ἧτοι 22-5-1829, γράφει¹ πρὸς τὸν Κυβερνήτην καὶ διὰ τὸ ἄλλο ζήτημά της, τῆς μὴ πληρωμῆς δηλονότι τοῦ ἐκ 1500 γροσίων χρέους ὑπὸ τοῦ κοινοῦ τῆς Ἄνδρου. Καὶ ἡ ἀναφορὰ αὕτη διευθύνεται εἰς τὸν κατὰ τὰς Βορείους Κυκλάδας Ἑκτακτον Ἐπίτροπον εἰδοποιούμενον ἵνα ἀπαντήσῃ ὅτι αἱ περὶ τοιούτων χρεῶν διαφοραὶ θὰ ρυθμισθῶσι διὰ γενικῶν διατάξεων.

Τὴν 30 Ἰουλίου 1829 γράφει² πάλιν πρὸς τὸν Κυβερνήτην περὶ τῶν ὑπὸ τοῦ πολιτάρχου Σύρας κατακρατουμένων τριῶν τουφεκιῶν τῆς καὶ παρακαλεῖ ἀφ' ἑνὸς μὲν ὅπως διαταχθῇ οὗτος νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς αὐτὴν τὰ κατακρατούμενα, ἀφ' ἑτέρου δὲ δώσῃ ἢ Κυβέρνησις εἰς αὐτὴν χρηματικὴν τινα βοήθειαν ἵνα στείλῃ εἰς τὸν ἐν Παρισίοις σπουδάζοντα υἱὸν της.

Ε Γ Γ Ρ Α Φ Α

1

Διὰ τοῦ παρόντος χρεωστικοῦ κοινοῦ γράμματος ὑποχρεοῖται ἡ νῆσός μας Ἄνδρος εἰς τὸν Χατζῆ Καπετὰν Ἀντώνιον Βισβίζη, διὰ τὸ μένον τοῦ μνηγιάου ὀποῦ μᾶς ἐδούλευσε γρόσια τρεῖς χιλιάδες καὶ πεντακόσια, ἧτοι Νο 3500, τὰ ὁποῖα μέλλουν νὰ δοθῶσι πρὸς τὴν τιμιότητά του ἐπὶ διορία ἡμέρας τριάντα πέντε ἄνευ τόκου, παρελθούσης δὲ τῆς διορίας, εἰ μὲν δὲν ἤθελε δοθῶσι νὰ ἀποκρινώμεθα τὰ σπέντζα³ ντάνα των⁴ μέχρι τῆς ἀποπληρώσεως. Ὅθεν εἰς ἔνδειξιν ἔγινεν τὸ παρὸν ἐσφράγιστον καὶ ἐδόθη εἰς χεῖρας τῷ ρηθέντι Χατζῆ Ἀντώνη Βισβίζη. 1821. Δεκεμβρίου 16.

(Τ. Σ.) Οἱ Προεστῶτες τῆς Νήσου Ἄνδρου

Ἔλαβα ἐγὼ ὁ Καπετὰν Εὐαγγέλης ἀκόντο τῶν ὀπισθεν ἀσπρῶν γρόσια δύο χιλιάδες Νο 2000, τὰ ὁποῖα ἔλαβον εἰς 1822 Φεβρουαρίου 10 Ἄνδρο. (Τ. Σ.)

Ὅ,τι ἴσον ἀπαράλλακτον τῷ πρὸς ἡμᾶς παρὰ τῆς Κυρίας Δόμινας Βισβίζη παραστηθέντα πρωτοτύπῳ.

Τῆ 20 Μαΐου 1829 ἐν Σύρα

1. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 18.
2. Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 19.
3. spesa (Ἰταλ.) = δαπάνη, ἔξοδον.
4. danno (Ἰταλ.) = ζημία, βλάβη.

Ὁ Π. Δημόσιος Μνήμων τῆς Νήσου Σύρας
Σκαρλάτος Μάξιμος
(Τ. Σ.)

ΓΑΚ, Γεν. Γραμμ. φ. 212

2

Πρὸς τὴν Ὑπερτάτην καὶ Σεβ. Διοίκησιν.

Ἡ ὑποσημειομένη οὖσα νόμιμος γυνὴ τοῦ αἰοιδίου Χ'': Ἀντώνη Βισβίζη, καὶ χηρεύουσα προβεβηκυῖα μήτηρ ἀπὸ τὴν κα' τοῦ Ἰουλίου μὲ πέντε ἀνήλικα, τὰ τρία ἄρσενα, καὶ δύο θήλεια, καὶ μὴ ἔχουσα οὐδὲν ἄλλον ὑπόλοιπον διὰ τὴν τροφήν καὶ ἀγωγὴν αὐτῶν, εἰμὴ ἔν καράβιον τοῦ αἰοιδίου Μπρίκι, Καλομοῖρα ἐπονομαζόμενον, τὸ ὁποῖον ἀκόμη εἰς πολιορχίαν τῆς Εὐβοίας εὐρίσκειται, καὶ ἐπειδὴ τὰ κινήματά τινων, μοὶ προμηνύουσιν ἐμπερδύματα καὶ δυσκολίας δι' αὐτό, τὰς ὁποίας μήτε ἡ φύσις μου, μήτε ἡ γυνῶσις καὶ ἡλικία μου, μήτε ἡ πενιχρὰ κατάστασις τῆς βαρυτάτης φαμιλίας μου συγχωροῦν, παρηρησιάζομαι πρὸς τὴν Ὑπερτάτην Διοίκησιν, παρακαλοῦσα θεριμῶς, πρῶτον μὲν διὰ τὸ δίκαιον, δεύτερον δὲ διὰ τὰς τόσας ἐκδουλεύσεις, τὰς ὁποίας ἀπ' ἀρχῆς τῆς Ἐπαναστάσεως ὁ μακαρίτης ἀνὴρ μου μὲ παμπόλλους θυσίας ἑαυτοῦ καὶ τοῦ πλοίου του, καὶ τῆς ἰδιοφειλείας τῆς οἰκογενείας του πρὸς τὸ γένος ἔκαμεν ὡς ἐκ τῶν τακτικῶν Ἐφημερίδων τοῦ καραβιοῦ του φαίνεται, καὶ παρὰ παμπόλλων ὁμολογεῖται, ὅπως, γνωρίζουσα με, ὡς νόμιμον σύζυγόν του, νὰ μοὶ δώσῃ ἐπικυρωτικὸν τῆς κυριότητος τοῦ κληρονομικοῦ κτήματος ἐπ' ὀνόματι τῶν ἀνηλίκων παιδιῶν μου. Καὶ ὡς τοιαύτη νὰ ἔχω πᾶν δικαίωμα καὶ πληρεξουσιότητα εἰς αὐτό, τόσον εἰς τὰς ληψοδοσίας, ὅσον καὶ εἰς τὸν διορισμὸν Καπετάνων ἐν αὐτῷ, καὶ πᾶν ἄλλο ἀποβλέπον τὰ τοῦ πλοίου πρὸς τοὺς ἀνηλικίους του κληρονόμους Ἰντερέσσα, διὰ νὰ μὴ ἀπολεσθῇ τὸ πλοῖον παραμελούμενον, ἢ ἀπὸ ἀδίκους διαρπαζόμενον ἢ σφετεριζόμενον. Εἰμὶ μὲ βαθύτατον σέβας.

Ἐν Ἐρμιόνη: 1822:

Δεκεμβρίου: 17:

Εὐπειθεστάτη ὑπήκοος

Χ'': Δόμνα Βισβίζη

(νῶτον)

Κατεχ. εἰς τὸ Γεν. Πρωτόκ.

τῆ κ' Δεκεμβρ. φωκβ' εἰς φ. 54

ὑπ' ἀρ. 652:

Ὁ Γεν. Πρωτοκολλιστῆς

Νικόλαος Π. Κουντούρης

(ἐνέργεια ἐγγράφου): Τὸ Μινιστέριον τῶν Ναυτικῶν νὰ ἀκολουθήσῃ τακτικῶς κατὰ τὸ δίκαιον διὰ τὴν ἠπισθεν ὑπόθεσιν τῶν ὄρφανῶν καὶ χήρας Χατζῆ Βισβίζη.

ΓΑΚ, Βλαχ. Α' φ. 39

φωκβ' Δεκεμβρ. κα' ἐν Ἐρμιόνη
Ἀθανάσιος Κονακάρης, Ἀντιπρόεδρος

3

Ἄρ. 653

Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος

Τὸ Μινιστέριον τῶν Ναυτικῶν

Διατάττει

Ἐπειδὴ καὶ ὁ Χ' : Ἀντώνιος Βισβίζης Αἰνίτης, ἐξουσιαστὴς τοῦ Ἑλληνικοῦ Βορκείου Καλομοίρας, μετῆλθεν ἐκ ταύτης τῆς ζωῆς τῇ κα' Ἰουλίου αὐτῆς καὶ εἶχεν ἐκδουλεύσεις εἰς τὸν Ἱερὸν ἀγῶνα τοῦ ἔθνους μὲ τὸ αὐτὸ Βορκεῖον του· ἔχων δὲ γυναῖκα καὶ τέκνα ἀνήλικα, ἀπέθανε χωρὶς νὰ κάμῃ διωθήκη, καὶ διατάξῃ ἐπιτρόπους διὰ τὴν ἐπίσκεψιν τῆς γυναίκος του χήρας, καὶ ὀρφανῶν ἀνηλίκων· καὶ δὲν ἀφῆκεν εἰς αὐτοὺς ἕτερον πόρον ζωοτροφίας, καὶ ἀνατροφῆς, εἰμὴ μόνον τὸ ἀνωειρημένον Βορκεῖον, τὸ ὁποῖον κατὰ τὸ παρὸν εὑρίσκεται διὰ συμφωνητικοῦ γράμματος εἰς τὴν πολιορκίαν Εὐβοίας.

Ἐπειδὴ μισάνθρωποι τινες ἐπαπειλοῦσι κατὰ τῶν ἀνωειρημένων χήρας, καὶ ὀρφανῶν τὴν σφετέρεισιν τῆς αὐτῆς πατρικῆς των περιουσίας, καὶ ζητοῦσι παντοίους τρόπους νὰ ἀφαιρέσωσι τὸν πόρον τῆς ζωοτροφίας, καὶ ἀνατροφῆς των, καὶ ἡ ἀνωθεν Δόμνα χήρα τοῦ Χ' Ἀντωνίου Βισβίζη, καὶ ὀρφανά, παρηρησιάζθησαν τῇ 15' Δεκεμβρίου αὐτῆς δι' ἀναφορᾶς των εἰς τὴν Ἐπιτετραμένην Διοίκησιν ζητοῦντες ὑπεράσπισιν, καὶ ἡ αὐτὴ ἀναφορὰ ἐπέμφθη εἰς τὸ Μινιστέριον τῶν Ναυτικῶν δι' ἐπιταγῆς τῇ κα' Δεκεμβρίου, διὰ νὰ ἀκολουθήσῃ τὸ Μινιστέριον τοῦτο τακτικῶς, καὶ κατὰ δίκαιον τὴν εἰς αὐτὴν ἀναφερομένην ὑπόθεσιν.

Ἐπειδὴ καὶ ὁ περὶ ὀρφανῶν Γενικὸς Νόμος διορίζει, ὅτε ἀποθάνῃ τινὰς ἄνευ διαθήκης, ἔχων γυναῖκα καὶ τέκνα καὶ ταῦτα ἀνήλικα, τὰ τοιαῦτα προστατεύονται ἀπὸ τὴν Διοίκησιν, ἕως ὅτου νὰ διορισθῶσιν ἐπιτροποι δι' αὐτά, καὶ ἀσφαλισθῇ ἡ περιουσία τῆς ἀνατροφῆς τῶν ὀρφανῶν.

Διὰ τοῦτο τὸ εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Εὐβοίας εὑρισκόμενον Βορκεῖον Καλομοίρα, διὰ συμφωνητικοῦ Γράμματος ἀπὸ α' Σεπτεμβρίου αὐτῆς διὰ μῆνας ἕξ, γενόμενον ἐν τῷ μεταξὺ χήρας Δόμνας, καὶ Ἐφόρων τῆς Νήσου Εὐβοίας, ὡς τὸ ἀνὰ χεῖρας τῆς χήρας Δόμνας συμφωνητικόν, νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν αὐτὴν πολιορκίαν ἄχρι τῆς προθεσμίας τοῦ συμφωνητικοῦ Γράμματος, καὶ νὰ μείνῃ ἀνενόχλητος, καὶ ἀνεπηρέαστος ἡ χήρα, ὀρφανά, καὶ Βορκεῖον, χωρὶς νὰ τολμήσῃ τινὰς νὰ τοὺς ἀδικήσῃ εἰς τὸ παραμικρόν, μετὰ δὲ τῆς προθεσμίας τοῦ συμφωνητικοῦ Γράμματος θέλει παρηρησιάζῃ ἡ χήρα Δόμνα, Γυνὴ τοῦ ποτὲ Χ' : Ἀντωνίου Βισβίζη, ὁμοῦ μὲ τὰ ἀνήλικα αὐτῆς τέκνα, καὶ σὺν αὐτοῖς τὸ Βορκεῖον Καλομοίρα εἰς τὸ Μινιστέριον τῶν Ναυτικῶν, ἵνα γίνωσι τότε αἱ κατὰ Νόμον ἀναγκαῖαι προβλέψεις Βορκεῖου, Χήρας, καὶ ὀρφανῶν.

Ἐν Δυνάμει τῆς παρουσίας διαταγῆς, οὐχὶ μόνον αἱ ἐξουσίαι θαλάσσης τε καὶ ξηρᾶς Ἑλληνικαί, δὲν θέλουσι ἐνοχλήσει τὸ Βορκεῖον Καλομοίρα, εἰς

τὴν τακτικὴν αὐτοῦ ἐκπλευσιν, χήραν, καὶ ὄρφανά, ἀλλὰ θέλει τῆς δόσον χρειᾶς τὴν ἀπαιτουμένην βοήθειαν εἰς τὰς χρειᾶς των.

Ἔστις ποτὲ ἔχει ὁποιανδήποτε διαφορὰν μετὰ τοῦ ποτὲ Χ' Βισβίτζη, ἢ χήρας, θέλει παρρησιάζεται εἰς τὸ Μινιστέριον τῶν Ναυτικῶν, ἵνα θεωρῆ τὰς διαφορὰς του ἐν αὐτῷ, καὶ οὐχὶ εἰς ἕτερον μέρος, καὶ ἔδω νὰ λαμβάνωσι τέλος.

Ἐν Ἐρμιόνη τῇ κβ' Δεκεμβρίου αὐκβ' »Φραντζέσκος Βουλγαρης
»Χ' Ἄνδρεας Ἀργύρη

Κατεχωρίσθη εἰς τὸ Γεν. Πρωτόκολλον Ὁ Γεν. Γραμματεὺς
τῇ κβ' Δεκ. αὐκβ' εἰς φ. 54 Γεράσιμος Κώπας
ὑπὸ Ἀρ.: 653.

Ἁ Γεν. Πρωτοκολλιστῆς
Νικόλαος Π. Κουντούρης
ΓΑΚ, Βλαχ. Α' φ. 39

4

Σεβαστοὶ Ὑπουργοὶ τῶν Ναυτικῶν

Ἁ παρὼν Κ: Κοιναῖς τοῦ Καραβίου στέλλεται παρ' ἐμοῦ ἐπίτηδες πρὸς ἀνανέωσιν τῶν γραμμῶν μου, τῶν ὁποίων τὰ ἀντίγραφα δὲν ἔχω σὰς ἐγχειρῶσι καὶ τὰ ὁποῖα ἔπρεπε νὰ τὰ στείλω πρὸ καιροῦ ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ἡ κατεπείγουσα ἀνάγκη τὸ νὰ φυλάξωμεν τὴν πολιορκίαν τοῦ φρουρίου τῆς Εὐρείου ἀδιάλειπτον δὲν μοὶ ἐσυγχῶρει διὰ τὸ ὀλιγάνθρωπον τῶν ναυτῶν μου. Διὰ τοῦτο ἀνέβαλον τὴν ἀποστολὴν τῶν γραμμῶν μέχρι τὴν σήμερον ὄθεν καὶ μετὰ τὸ συγχῶρησιν τῆς ἀργοπορίας μου παρακαλῶ λοιπὸν νὰ γένη ἡ ἀνανέωσις τούτων καὶ νὰ μετὰ σταλθοῦν πάλιν μετὰ τὸν ἴδιον. Μένωμεν μετὰ ὅλον τὸ βαθύτατον σέβας.

Τὴν 13 Ἰουλίου 1823: Ἐροχῶρι

Οἱ πιστοὶ Πατριῶται
ἡ Γυνὴ Καπιτὰν Χ' Βισβίτζη
νίτισσα Δόμνα

(νῶτον)

Κατεχ. εἰς τὸ Γεν. Πρωτ. εἰς φ. 23
Τῇ 1 Αὐγούστου αὐκγ' ὑπὸ Ἀρ. 475

Ἁ Γεν. Πρωτοκολλιστῆς

Πρὸς τοὺς Ἐξοχωτάτους Ὑπουργοὺς τῶν Ναυτικῶν
εἰς Τριπολιτξάν

ΓΑΚ, Βλαχ. Α' φ. 41

5

Βα Περίοδος Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος

Ἄριθ. 477.

Τὸ Ἐπιτελεῖον τῶν Ναυτικῶν

Πρὸς Δόμνα χήρα Γυνὴ τοῦ Κπ. Χ'. Βισβίζη

Ἐλήφθη ἡ ἀπὸ 13 Ἰουλίου 1823 ἀναφορά σου διὰ Καπ. Κομνηνάκη, καὶ ζητεῖς νὰ σὲ ἀνανεωθῶσι τὰ ἐφοδιαστικά τοῦ πλοίου σου. Ἀλλὰ τὸ Ἐπιτελεῖον τῶν Ναυτικῶν δὲν σὲ ἐφοδίασε εἰς ἄλλο εἰμὴ ἕως ὅτου νὰ λάβῃ τέλος τὸ συμφωνητικὸν τὸ ὁποῖον εἶχες μὲ τοὺς Ξεροχωρίτας, καὶ Ἐπιτελεῖον Πάγον, καὶ μετὰ τὴν τελείωσιν ἔπρεπε νὰ γράψῃς ἀμέσως εἰς τὴν Διοίκησιν καὶ εἰς τοῦτο εἶναι ἔλλειψις ἰδική σου, καὶ κατὰ τὰς συνήθεις καταχρήσεις τῶν ἄλλων ἔπραξες, ὅχι κατὰ τὴν δοθεῖσάν σοι (ὡς χήρα) συμβουλήν τοῦ Ἐπιτελεῖου. Ἄν ἐπιθυμοῦν αὐτόθι νὰ μείνῃς εἰς τὴν πολιορκίαν συμφώνησον ἐγγράφως καὶ ἂς γράψῃ ὁ Ἐπαρχος τακτικῶς καὶ τότε σὲ στέλλεται ἐφοδιαστικὴν ἢ πρέπει νὰ παρηγορηθῇς ἐγγύησιν ἀσφαλῆ, ἀλλέως εἶναι ἀδύνατον νὰ δοθῇ εἰς οὐδένα.

Διατὶ ἐμπορικὴ ἠμπορεῖτε, κατὰ τὰς ὁδηγίας τὰς ὁποίας ἔχουν οἱ Λιμενάρχαι νὰ φερθῆτε· καὶ ἂν θέλητε μὲ τὸ πλοῖον νὰ ἔλθητε εἰς τὴν Διοίκησιν· λάβετε ἀποδεικτικὸν γράμμα ἀπὸ τὸν Ἐπαρχον καὶ εἴσθε ἀσφαλῆς.

Ἐν Τριπόλει τῇ ια'. Αὐγούστου 1823

Ἐν ἀπουσίᾳ τῆς Τριμελοῦς Ἐπιτροπῆς

Ὁ Γεν. Γρ. Γ. Κώπας

(νῶτον)

Κατεχ. εἰς τὸ Γεν. Πρ. εἰς φ. 23

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς

Ὁ Γεν. Γρ. Γ. Κώπας

Ὁ Γεν. Πρωτοκ.

ΓΑΚ, Βλαχ. Α' φ. 41

6

Σεβαστὴ Διοίκησις

Ὁ μακαρίτης ἀνὴρ μου Καπιτὰν Ἀντώνης Βισβίζης καλούμενος εἰθὺς ὅτε ἀνοίξε τὸ στάδιον τοῦ ἱεροῦ τούτου ἀγῶνος, δὲν ἔλειπεν ἀπὸ τὸ ν' ἀγωνίζεσθαι καὶ μὲ τὸ ἴδιόν του σῶμα καὶ μὲ χρήματά του, τὰ ὁποῖα ἐξώδευσεν εἰς ὄφελος τοῦ ἔθνους, καὶ τελευταῖον ἐθυσίασε καὶ τὴν ἰδίαν του ζωὴν εἰς τὴν κατὰ τὴν Εὐριππον Μάχην, ἀφήσας τὰ τέκνα του ὄρφανὰ, καὶ ὑστερημένα καὶ αὐτοῦ ἐπιουσίου, ὄντα τὸν ἀριθμὸν πέντε, τὰ ὁποῖα δὲν ἠμπορῶ νὰ ἐξοικονομήσω· διότι οὔτε οἰκίαν, οὔτε μερικὴν πατρίδα οὔτε τὰ λοιπὰ ἀναγκαῖα ἔχω· εἶμαι δ' εὐελπίς, ὃ Σεβαστὴ διοίκησις, ὅτι δὲν θέλει ἀφήσει ἐγκαταλελειμμένα καὶ ἀπροστάτευτα τὰ ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἀποθανόντος τέκνα, ὡς ἐξοδεύσαντος καὶ ὄλην του τὴν περιουσίαν, ἀλλὰ θέλει χορηγήσει εἰς

αὐτὰ τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα, διὰ νὰ μὴ τυραννῶνται ἀπὸ τὴν πικρὰν ὀρφανίαν των, καὶ σκληρὰν δυστυχίαν, διὰ νὰ παρακινῶνται καὶ οἱ λοιποὶ ὁμογενεῖς εἰς τὸν ἱερὸν τοῦτον ἀγῶνα ἀλύπως, βλέποντας τὴν Διοίκησιν προστάτην τῶν ὀρφανῶν καὶ χηρῶν ἢ σεβαστὴ Διοίκησις οὕσα πληροφορημένη περὶ τῆς καταστάσεώς μου δὲν θέλει μὲ παραμελήσει. Καὶ μένω μὲ σέβας βαθύτατον.

Τῆ 11 Αὐγούστου 1824 Ναύπλιον

Ἡ ταπεινὴ δούλη της
Δόμνα Βισβίτσιαινα

(νῶτον)

Ἐνεργήθη τῆ 14 Αὐγ.

Ἀναφορὰ τῆς Βισβίτσιαινας.

ΓΑΚ, Ἐκτελ. 11 Αὐγ. 1823 φ. 17

7

Πρὸς τὸ Σεβαστὸν Ἐκτελεστικόν

Τὸν παρελθόντα Σεπτέμβριον εὐρισκομένη εἰς Ἰδραν, δώσασα τὸ πλοῖόν μου τῆ ἐκεῖ τοπικῇ Διοίκησει (ὑπερ καὶ τυροπολικὸν ἐχρήσθη), Ἰδραϊῶς τις Ἀναστάσιος Ρεπότζης τοῦνομα, μ' ἐπρόβαλε τὸ ν' ἀρραβωνιασθῆ μετὰ τῆς θυγατρὸς μου ἐγώ, ὡς χήρα, ξένη καὶ πάσης προστασίας ὑστερημένη, ἐκτέλεσα τὴν αὐτὴν του ζήτησιν. Ὁ καθ' αὐτὸ δὲ αὐτοῦ σκοπὸς οὐχὶ εἰς τοῦτο, ἀλλ' εἰς τὸ νὰ μ' ἀπατήσῃ τοιουτοτρόπως, καὶ ὡς κακότροπος, τεχνηέντως νὰ μ' ἐγδύσῃ ἔπειτα, ἀπέβλεπεν, ὡς κατωτέρω δηλοποιεῖται. Ἦτοι μετὰ τὴν ἀρραβῶναν, ἀπατῶν με, ὅτι τάχα ἔμελλον νὰ μὲ πατήρωσι ληστὰι τὴν νύκτα, μὲ κατέπεισεν εἰς τὸ νὰ φέρῃ τὰ εἰδίσματά μου εἰς τὴν οἰκίαν του, εἰς ἀσφάλειάν των, ὡς παρ' ἀνθρώπῳ ἐγκατοίκῳ ἀνοίξας δὲ τότε τὰς κάσας μου, ἤρπασε τὰ ἐν αὐταῖς ὑπάρξαντα πράγματα, ἅτινα καὶ φαίνονται λεπτομερῶς εἰς τὴν ὄδε χωριστὴν σημείωσιν, τὸ ἀπαράλλακτον τῆς ὁποίας ἀντίγραφον, ἀνὰ χεῖρας τοῦ φιλογενεστάτου Κυρίου Λαζάρου Κουντουριώτη σώζεται. Κινδυνεύσασα λοιπὸν ἐν τῇ τῶν δικαίων μου αἰτήσει νὰ φονευθῶ ἀπ' αὐτόν, κακὴν κακῶς εἰς φυγὴν ἔδραμον.

Σεβαστὸν Ἐκτελεστικόν! ἀφοῦ καὶ πραγματικῶς ἔδειξα τὸν πρὸς Πατριδα χρεωστούμενον ζῆλον, ἀφοῦ ὑπὲρ Πατρίδος ἀποθανόντα τὸν σύζυγόν μου ὑστερήθην, καὶ ἀφοῦ τῆς αὐτῆς ὑστερήσεως ἔνεκεν μοῦ συνέβη ἡ ἄνωδι ἀτυχία, οὐδεμία μου πλέον ἀμφιβολία τοῦ ὅτι εὐσπλαγχνιζόμενοι μίαν τωαύτην δύστηνον, θέλετε φέρετε ὡς τάχιστα διὰ τῆς προσταγῆς Σας, τὸν ρηθέντα κακοποιήσαντά με ἐνταῦθα, πρὸς δὲ καὶ φροντίσει διὰ τῆς ἐμφύτου φιλάνθρωπίας Σας, τοῦ νὰ δικαιωθῶ ἄνευ ἄργητας, καὶ πρὸς ζωοποίησιν προφθασθῶ. Οὕτω δ' εὐέλπεις οὕσα, μὲ τὸ χρεωστούμενον βαθύτατον σέβας ὑποσημειοῦμαι.

Τῆ 17: Μαρτίου τοῦ 825

Ἐν Ναυπλίῳ

Ἡ ταπεινοεπιθεστάτη Πατριώτισσα
Δόμνα Βισβίση

(νῶτον) 1038 Δόμνα Βισβίση. Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Ἀστυνομίας νὰ δικαιώσῃ τὴν ἀναφερομένην: Τῆς 5 Ἀπριλίου 1815 Ν. (αὐπλιον)

5855 Ὁ Πρὸς. Γ. Γραμματεὺς
Δ. Χρηστίδης

νὰ γένη ἀντίγραφον ἐνεργήθη

731

Δόμνα Βισβίση ἐκ τοῦ

Ἐκτελ. Σ. νὰ δικαιώσῃ περικλείει

ἀντιγραφὴν τῶν ἀρπαχθέντων τῆς παρὰ

Ἀναστάση Ρεπότση Ὑδραίου.

Ἐνεργήθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 981

ΓΑΚ, Βλαχ. Α' φ. 62

8

Πρὸς τὸ Σεβαστὸν Ὑπουργεῖον τῆς Θρησκείας

Εἰς Παῖσιον τινὰ Μυρωνίδην Χίον, Ἱερομόναχον μὲν τὴν ἄξιαν, καφετιέρην δ' ἤδη τὸ ἐπάγγελμα. Ἀφοῦ μοι συνέβη ἡ τραγικὴ ἐκείνη σκηνή, ὁ θάνατος τοῦ ἀνδρός μου, ἡ ἀρπαγὴ τοῦ πλοίου, καὶ τῶν ἐν τῷ πλοίῳ μου πραγμάτων, καὶ καταδρομὴν πληρεστάτην ὑπέφερον, καὶ ἐπειδὴ εἶχομεν κάποιαν συγγένειαν μετ' αὐτοῦ, τὸν ἔδωσα εἰς Ὑδραν γρόσια ὑπὲρ τὰς ἑπτὰ χιλιάδας, διὰ νὰ μοι τὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Σύρα, ὅπου μοι ἔδωσε μόνον τὰς 4 χιλιάδας τέσσαρας, καὶ ἔμειναν μετὰ τινὰ ἔξοδα Γρόσια χιλιάδες τρεῖς. (Διὰ τὰ ὁποῖα φέρω ἐπὶ χεῖράς μου χρεωστικὴν του ὁμολογίαν) μετὰ ταῦτα δὲ ἀφ' οὗ ἦλθομεν ἐνθάδε, ἠσθένησα ἀσθένειαν λήθαργον καὶ ἐπικίνδυνον, μοῦ ἐπῆρεν οἰκεία αὐτοῦ θελήσει, καὶ χερσὶ ἀπὸ τὸ κιβώτιόν μου, μετρητὰ καὶ πράγματα περίπου τεσσάρων χιλιάδων Γρόσια, καθὼς ἐμφαίνει τὸ ἐγκλειόμενόν μου κατάστιχον. Ἀφοῦ δὲ ἦλθον εἰς ἑμαυτόν, ἐξήτητα τὰ μετρητὰ καὶ πράγματα. Καὶ τότε ἡ μὲν θυγάτηρ μου ὁμολόγησεν ὅτι τὰ ἐπῆρεν ὁ Παῖσιος, αὐτὸς δὲ συνωμολόγησε, καὶ εἶπεν ὅτι ἔκαμε τὸ ἐγχείρημα τοῦτο, διὰ νὰ μεταχειρισθῇ ἐμπόριόν τι, διὰ νὰ ζήσῃ καὶ αὐτός, καὶ ἡ οἰκογένειά μου, καὶ νὰ μὴ ἐξοδεύωμεν ἐξ ἐτοίμων. Ἐκτοτε λοιπὸν ἄνοιξε Καφενὲν καὶ δουλεύει. Ἦδη δὲ ραδιουργεῖ, καὶ οὔτε τὸ ἀνάλογον κέρδος μου δευκνύει, οὔτε τὰ Γρόσια μου ἀποδίδει, τὰ πρῶτα καὶ τὰ δεύτερα, καὶ σκοπεῖ νὰ κάμῃ τὰ δίκαια τῶν ὀρφανῶν, Μυσῶν λείαν. Ὅθεν παρακαλῶ θερμῶς τὸ φιλοδίκαιον τοῦ Ὑπουργείου τούτου, νὰ τὸν καλέσῃ καὶ νὰ διορίσῃ μίαν ἀξιόχρεων δικαστικὴν Ἐπιτροπὴν, διὰ νὰ ἐξετασθῇ τὸ πρᾶγμα ἀκριβῶς, νὰ ἀποδειχθῇ ἡ ἀλήθεια, καὶ νὰ τὸν ὑποχρεώσῃ νὰ ἀποδώσῃ τὸ δίκαιόν μου καθ' ὅλην αὐτοῦ τὴν ἔκτασιν.

Μένω δ' ἐν τούτοις μὲ ὄλον τὸ προσῆκον σέβας.

Τῆ 15 Ἀπριλίου 1825 ἐν Ναυπλίῳ.

Ἡ πατριῶτις
Δόμνα Χ΄. Βισβίζαινα

(Ἐπὶ τοῦ νότου)

Ἄριθ. 1079

Ἀναφορὰ Δόμνας Χ΄ Βισβίζαινας μετὰ
λογαριασμοῦ τινος, σημειωμένον ἀπὸ
τὰς 15 Ἀπριλίου 1825

Ἐλήφθη τῆ 16 τοῦ αὐτοῦ

Γ'ΑΚ, Μινιστέριον Θερσηκείας 1825

9

231

Πρὸς τὸν Ἵποκαταλυματίαν

Ἡ Δόμνα Βισβίζη νὰ εἶναι ἀνενόχλητος εἰς τὴν ὑπ' Ἀρ. 79: οἰκίαν ὁ-
ποῦ κατοικεῖ κατὰ τὴν ὑπ' Ἀρ.: 15433 διαταγὴν τῆς Διοικήσεως.

Τῆ 5 Ἰουλίου (1825)

Ὁ Γ. Ἀστυνόμος

Γ'ΑΚ, Βλαχογ. Α' φ. 70

10

Πρὸς τὸ Σεβαστὸν Ἐκτελεστικὸν Σῶμα

Ἐνῶ ὁ ἄνδρας μου Ἀντώνιος Βισβίζης εἰς τὴν τῆς Εὐρύπου πολιορ-
κίαν μαχόμενος ἀπέθανεν ἐνῶ τὸ πλοῖόν του ἀφιερωθὲν εἰς τὸ Ἔθνος καὶ
πυρπολικὸν χρησθὲν, ἐπίασεν, ὡς πασιδῆλον, τὸν πρῶτον τῆς ὠφελείας τό-
πον· ἐνῶ μὲ τὴν ὀλοτελῆ τῆς περιουσίας μας διὰ τὸ γένος θυσίαν, πάμπτω-
χος μὲ τὰ τέκνα μου ἔμεινα· καὶ ἐνῶ οὐδεμία μοι ἄχρι καὶ τοῦδε βοήθεια, ἀ-
πὸ τὴν Σ. Διοίκησιν δὲν μοι ἐγένεν, (ἀλλ' οὐδὲ τὴν ἐνώχλησά ποτε μὲ τοιαύ-
την ζήτησιν) δὲν ἦτον ἄρά γε εἰς χρέος τοῦ νὰ μὲ προμηθεύσῃ τοῦλάχι-
στον μὲ οἰκητήριον;

Ἄφοῦ διὰ ν' ἀποφύγω κάθε ἀπὸ μέρους μου τῆ Σ. Διοικήσει ἐνόχλη-
σιν, γενναίως τὰ πάντα ὑπέμεινα, ἐνοίκιασα τέλος πάντων, καθ' ὅν ἐδυνή-
θην τρόπον, οἰκητήριον παρὰ τοῦ ἰδιοκτήτου Κυρίου Χρηστόπουλου, συμφω-
νικῶς διὰ μῆνας ἕξι, πρὸς γρόσια τριάκοντα ἀρ. 30 τὸν μῆνα.

Τώρα δέ, μὲ τὸ νὰ ἀνέβησαν ἐνταῦθα τὰ ἐνοίκια, ἕξι αἰτίας τοῦ ἀπὸ
Ἰριπολιτζάν ἐλθόντος λαοῦ, μὲ τὸ νὰ μὴν εἶμαι εἰς κατὰστασιν τοῦ νὰ τῷ
πληρώσω εἰς τὸ ἕξις, ἀντὶ τῶν συμφωνηθέντων 30, γρόσια πεντήκοντα
ἀρ. 50, ὡς ἀδίκως μ' ὑποχρεώνει ἀπεφάσισε νὰ μ' ἐβγάλλῃ δυναστικῶς ἀπὸ
τὸ οἰκητήριον, καὶ τοιουτοτρόπως, δύο στρατιῶται, διὰ προσταγῆς τοῦ Κυ-
ρίου Σπύρου Ἀλεξόπουλου ἦλθαν σήμερον διὰ νὰ ρίψωσι τὰ εἰδίσματά μου
εἰς τὸν δρόμον, εἰς τρόπον βίαιον καὶ καταφρονητικόν.

Ἀφήησα τὸ νὰ εἰπῶ, ἂν ἡ παρομοία προᾶξις κρίνεται δικαία, ἢ τοῦ-

ναντίον ἢ ἂν τυχαίη νὰ φανῆ εἰς τοῦτο ἡ Σ. Διοίκησις ἀδιάφορος· σπεύδω θερμοπαρακαλοῦσα διὰ τὸν ἄνευ καιροῦ ἀναβολῆς εἰς τοῦτο προφθασμῶν μου ἀπὸ τὸ Σ. Σῶμα τοῦτο, προτοῦ νὰ μοὶ συμβῆ τὸ τοιοῦτον διὰ καταισχύνῃς ἄδικον.

Καὶ μὲ βαθύτατον σέβας ὑποσημειοῦμαι

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 14 Ἰουλίου
1825

Ἡ εὐπειθεστάτη Πατριώτισσα
καὶ δούλη Δόμνα Βισβίση

(νῶτον) 1934 Δόμνα Βισβίση. Ἐθεωρήθη
Γ'ΑΚ, Ἐκτελ. φ. 100

11

Πρὸς τὸ Ἐξοχόν Ἐπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν

Ἐστοντας καὶ νὰ ἐπληροφορήθην, ὅτι εἰς τὴν τῶν πυρπολικῶν χρησθέντων Πλοίων τῆς τοπικῆς τῆς Ὑδρας Διοικήσεως γενομένην ἔρευναν, καὶ ἐκτίμησιν αὐτῶν, τὸ ὁμοιοτρόπως χρησθέν τοῦ ἀποθανόντος ἀνδρός μου Ἄντ. Βισβίση Πλοῖον οὐδόλως ὠνομάσθη, (μ' ὅλον ὅτι ἐκεῖνα ὑπῆρχον, ὡς πασιδῆλον, γιμνά τε καὶ πάντων ὑστερημένα Πλοῖα, αὐτὸ δὲ μ' ὅλα τὰ ἀναγκαῖα ἐφωπλισμένον) φέρουσα τῷ Ἐξόχῳ τούτῳ Ἐπουργεῖῳ τὴν περὶ τούτου ἀνάμνησιν, παρακαλῶ διὰ τὸ νὰ ἤθελε συναριθμήσει καὶ αὐτὸ πρὸς ὁμοίαν ἔρευναν καὶ ἐκτίμησιν, μὲ τὸ χρεωστούμενον Σέβας ὑποσημειουμένη.

Εὐπειθεστάτη Πατριώτισσα καὶ δούλη
Δόμνα Βισβίση

Ἐν Ναυπλίῳ
τῇ 16: Δεκεμβρίου 1825
(Ἐπισθεν)

Κατεχωρίσθη εἰς τὸ Γεν. Πρωτόκολλ.
τῇ 15' Δεκεμβρ. ἀωκε' ὑπὸ ἀρ. 6699

Ὁ Γεν. πρωτοκολλιστῆς

Γ'ΑΚ, Ναυτικῶν 1825

12

Πρὸς τὸ Ἐξοχόν Ἐπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν

Εἶναι γνωστὸν τῷ Ἐξόχῳ τούτῳ Ἐπουργεῖῳ, ὅτι, κατὰ τὸ 1822 ἔτος ἐσυμφώνησεν ὁ μακαρίτης ἀνδρας μου Ἄντ. Βισβίσης μετὰ τῶν Ἀρεοπαγιτῶν, καὶ Ἐφόρων τῆς Εὐβοίας, διὰ νὰ σταθῆ μὲ τὸ Πλοῖόν του εἰς τὴν πολλορραῖαν τῆς Εὐβοίας, μέλλον νὰ πληρώνεται παρὰ τῶν Ἀρεοπαγιτῶν, μ' ὅλον δ' ὅτι ὁ ρηθεὶς ἀνδρας μου ἐτελεύτησε, μ' ὅλον τοῦτο, μηδόλως παραβῆσα ἀπὸ μέρους μου τὰς ἄνωθι συμφωνίας, ἕνα ἡμισυ ὀλόκληρον χρόνον, μ' ὅλον τὸν πατριωτικὸν ζῆλον τὰς ἐκτέλεσα, ἀγκαλὰ δὲ δῖς, τρεῖς καὶ πολλάκις νὰ ἐζήτησα τὸ νὰ πληρωθῶ ἐν καιρῷ, ὡς ἡ συμφωνία μας· μὲ τὸ σήμερον καὶ αὔριον ὅμως ἀναβαλλομένου τοῦ καιροῦ, καὶ μηδ' ὀβολοῦ μὴ δοθέντος μοι,

στενοχωρηθεῖσα δ' ἀπὸ τοὺς Ναύτας, καὶ φοβουμένη μήπως ἤθελαν ἀναχωρήσει, (ἐνῶ ἄνευ τούτων, ἦτον ἀδύνατον τὸ νὰ κρατηθῆ ἢ πολιορκία) ἐλπίζουσα δὲ καὶ ὅτι ἐπομένως ἤθελα πληρωθῆ, ἐπλήρωσα ἐξ ἰδίων τὰ μηνιαῖά των, (τὰ ὁποῖα καὶ ἔτι ἐλπίζω νὰ τὰ λάβω) ἐξοδεύσασα δὲ πρὸς τοῦτοις, εἰς αὐτὸ τὸ διάστημα, τόσον εἰς τὰς τῶν Ναυτῶν τροφάς, ὅσον καὶ εἰς πολεμοφοδία, ποσότητα ὄχι εὐκαταφρόνητον· (καθὼς καλῶτατα γινώσκει τὸ Ἔξοχον Ἑπουργεῖον, μὲ πόσῃν ποσότητι χρημάτων δύνανται νὰ ἐξοικονομηθῆ ἐν πολεμικῶν πλοίων, ἀπὸ ἐβδομήκοντα πέντε ἀριθ. 75 Ναύτας κυβερνούμενον, μὲ τὴν πρόβλεψιν τῶν τροφῶν, πολεμοφοδίων καὶ μηνιαίων) ἐγὼ ὅμως, τῆς ὁποίας ἡ ἐλεεινὴ τωρινὴ κατάστασις, (ἢ εἰς τρόπον καὶ αὐτῆς τῆς ἐφημέρου τροφῆς ἀπορίας) δὲν εἶναι ἄγνωστος· ἀγκαλὰ καὶ πολλάκις νὰ ἀνεφέρθη πρὸς τὴν Σεβ. Διοίκησιν, βοήθειαν ζητοῦσα, εἰς μάτην ὅμως· ἀλλὰ δέ, κλαίω εὐσπλαγχνίαν δὲν εὗρισκω οὐδεμίαν· ἄχρι καὶ τῶν οὐρανῶν κραυγάζω· ὅσα ἀνεφωγμένα δὲν βλέπω· πῶς ἄλλως νὰ ἐκφράσω τὸν πόνον μου; ἢ μὲ ὁποῖον ἄλλον τρόπον νὰ κινήσω ἀνθρώπων σπλάγχχνα εἰς συμπάθειαν;

Διὰ τοῦτο παρακαλῶ τὸ Ἔξοχον Ἑπουργεῖον, ὅπως, βλέπον τὰ ἀναντιρρητὰ δίκαιά μου καὶ τὴν ὑπὲρ τὸ δέον ὑπομονήν μου, καθυποβάλλῃ αὐτὰ ὑπ' ὄψιν τῆς Σ. Διοικήσεως, διὰ τὸ νὰ μοὶ δοθῶσι τὰ ἀναγκαῖα ἀποδεικτικά, πρὸς ἐν καιρῷ δι' αὐτῶν ἔνθεν ἀνήκει πλήρωσίν μοι. Πρὸς τοῦτ' δὲ καὶ τοῦ νὰ προφρασθῶ καὶ μέ τινος σιτηρεσίου ἀπόλαυσιν, πρὸς τοῦ ζῆν με μετὰ τῶν ὀρφανῶν ἱκανότητα.

Ἐθέλω εἰς τὸ δὲν θέλει ἀπορριφθῶσι παρὰ τοῦ φιλανθρώπου τούτου Ἑπουργεῖου τὰ δίκαιά μου, ἀλλ' ἐξ ἐναντίας θέλει μὲ περιθάλλῃ ὡς γυναῖκα ἀδύνατον, χήραν, καὶ ὀρφανὰ ἔχουσαν.

Μένω βαθυσεβάστω

Ἐν Ναυπλίῳ

τῆ 24 Φεβρ. 1826

(νῶτον)

Ἐπιειθεστάτῃ Πατριώτισσα

Δόμνῃ Βισβίση

Κατεχωρίσθη εἰς τὸ Γεν. Πρωτόκ. εἰς φ.

τῆ κς' Φεβρ. φωνς' ὑπ' ἀριθ. 7344

Γ'ΑΚ, Ναυτικῶν 1826

13

Πρὸς τὴν Σεβαστὴν Κεντρικὴν Ἐπιτροπὴν Σύρας

Μὲ τὸ νὰ ἐχρεωστοῦντο ἀπὸ τὸ κοινὸν τῆς Νήσου Ἄνδρου πρὸς τὸν Μακαριότην ἄνδρα μου Κ. Ἀντώνιον Βισβίση Γρόσια 1500, ἧτοι χίλια πεντακόσια, ὡς ἡ ἀνὰ χεῖράς μου ὁμολογία των ἀποδεικνύει, καὶ πολλάκις πέμψασα ἐπίτηδες ἀνθρώπους, καὶ καίκια εἰς τοὺς ὁποίους μοὶ ἠκολούθησαν καὶ ἔξοδα οὐκ ὀλίγα, τόσον εἰς τὰ ἐπίτηδες καίκια, ὅσον καὶ τοὺς ἀπεσταλμένους, αὐτοὶ πάντοτε προφρασιζόμενοι ἀλλοκότους προφάσεις καὶ μηδεμίαν βία

σιν ἔχοντες δὲν ἠθέλησαν ποτὲ νὰ ἐξοφλήσωσιν αὐτὸ τὸ κοινὸν χρέος τῆς Πατριδος των καὶ ἐγὼ βιαζομένη ἀπὸ τοὺς δανειστάς μοι καὶ ἄκρως ἀμηχανοῦσα τῆς δυστυχίας, ἀνεφέρθη πρὸς τὴν Σ. Διοικητικὴν Ἐπιτροπὴν, ἣ ὁποία ἐγκρίνασα τὰ δίκαιά μου, μὲ Σεβαστὴν τῆς διαταγὴν ἐφοδιάζοντάς με, ἐπιτάττων τοὺς Δημογέροντας καὶ προκρίτους τῆς Νήσου Ἄνδρου, ὅπως μοι δώσουν ὅσα μοι ἐχρεωστοῦντο, φθάσασα δὲ εἰς Ἄνδρον, ἅμα ὁποῦ εἶδον τὴν διαταγὴν, μοι εἶπον ὅτι κατὰ τὸ παρὸν, μὴν ἔχοντες δύναμιν ἐκτελεστικὴν δὲν δύνανται νὰ συνάξουν αὐτὸ τὸ χρέος. Μετὰ ὀλίγας ὅμως ἡμέρας ζητοῦσα τὴν ἀπάντησιν τῆς διαταγῆς, μοι εἶπον ὅτι ἀπάντησιν δὲν ἔχουν νὰ μοι δώσουν καὶ ἐν ταυτῷ ἐπρόσθεσαν μὲ ὀλίγους λόγους, ὅτι καὶ δὲν χρεωστοῦν τίποτα, ἐπειδὴ ὁ ἄνδρας μου εἶχεν ἀρπάσει ἔτι ζῶν μερικὰ βῆδια καὶ ἐζημίωσεν τὴν Νῆσόν των, πρᾶγμα πάντῃ ἀμφίβολον καὶ σχεδὸν ἀπίθανον, καὶ ζητοῦσα νὰ μοι ἀποδείξουν τὸν τόπον ἢ τὸ χωρίον, ὅθεν ἠρπάχθησαν τὰ βῆδια ἢ τὸν λογ)σμὸν αὐτόν, ὡς ἔλεγον οἱ ἴδιοι, ὅτι τὸν ἔχουν καὶ ἔγγραφον εἰς διάστημα ὅμως εἴκοσι ἡμερῶν ὁποῦ αὐτοῦ ἐστάθη, αὐτὸς ὁ λογ)σμός ἢ τὸ κατώστιχον δὲν ἐφάνη, ἐπειδὴ καὶ δὲν ὑπῆρχε, μὲ ὅλον ὅτι καὶ δις καὶ τρις καὶ πολλάκις ἐξήτησα αὐτὸν τὸ λογρ.

Ἐπειδὴ λοιπὸν καὶ αὐτοὶ δυστροποῦντες δὲν θέλουν νὰ δώσουν τὸ δίκαιον τῶν ὄρφανῶν καὶ ἐξ αἰτίας των ζημοῦμαι κατὰ πολλοὺς τρόπους καὶ ἐν ταυτῷ δὲν ἐφύλαξαν τὴν ὑπόσχεσίν των, ὡς διαλαμβάνει ἡ ὁμολογία των, ἣτις λέγει «παρελθούσης τῆς προθεσμίας ἂν δὲν ἤθελον πληρώσει, νὰ εἶναι εἰς χρέος νὰ τὰ ἀποκρίνωμαι μὲ τὰ σπέντζα καὶ ντάνα των ἰντερέσσα».

Ἐνεκα λοιπὸν τούτου διαμαρτύρομαι ἐναντίον των καθ' ὅλους τοὺς ὄρους τῆς διαμαρτυρήσεως καὶ ἀπαιτῶ παρ' αὐτῶν νὰ μοι πληρώσουν κατὰ τὴν συμφωνία των, ὅχι μόνον αὐτά, ἀλλὰ καὶ ὅσα ἔξοδα ἔκαμα εἰς διάστημα σχεδὸν πέντε χρόνων, τὰ ὁποῖα ἔγινον αἰτίαι τῆς δυστροπίας καὶ ἀμελείας των, ἐπειδὴ ἡ προθεσμία των εἶναι ἡμέρες τριάκοντα πέντε καὶ σχεδὸν παρῆλθον πέντε χρόνοι, καὶ ἐγὼ πληρῶνω ἰντερέσσα θαλασσινά. Ἀπαιτῶ προσέτι, εἰ δίκαιον, ἡμέρας εἴκοσι ὀκτώ, ὁποῦ τὸ πλοῖόν μου ἐστάθη εἰς Ἄνδρον διὰ νὰ τοῦ δώσουν τὰ γρόσια ἀπατῶντές μας μὲ τὸ σήμερον καὶ αὔριον, κατὰ τοὺς θαλασσινοὺς νόμους, δι' ὅλα μοι λοιπὸν αὐτὰ τὰ δίκαια παρακαλῶ τὴν Σ. Ἐπιτροπὴν, ὅπως μοι ἐπικυρώσῃ αὐτὴν μου τὴν αἴτησιν τῆς διαμαρτυρήσεως, ἵνα ἀναφέρω τὴν ὑπόθεσίν μου, ὅπου ἀνήκει, ὑποσημειοῦμαι δ' εὐσεβάστως.

Ἐν Σύρα τῇ 9 Ἀυγούστου 1826

Ἡ δούλη τῆς
Δόμνα Βιζβίξη

Ἡ προσωρινὴ τοπικὴ Διοίκησις τῆς Σύρας δηλοποιεῖ ὅτι ἐνεφανίσθη ἡ παροῦσα διαμαρτυρήσις τῆς χήρας Δόμνας Βιζβίξη κατὰ τοῦ κοινοῦ τῆς Νήσου Ἄνδρου, ἣ ὁποία κοὶ ἐπικυροῖται διὰ νὰ σταλῇ ἀντίγραφον πρὸς

τὸ κοινὸν τῆς Ἐκκλησίας.

Τῆ 9 Αὐγούστου 1826

Ὁ Γραμματεὺς τῆς Ἐπιτροπῆς
(Τ. Σ.) Μ. Παλασάκης

Ὁ,τι ἴσον ἀπαράλλαχτον τῷ πρὸς ἡμᾶς παρὰ τῆς Κυρίας Δόμνας Βιζβίξη παραστηθέντι πρωτοτύπῳ: Ἐν Σύρα τῆ 20 Μαΐου 1829

Ὁ Π. Δημόσιος Μνήμων τῆς Νήσου Σύρας
(Τ. Σ.) Σκαρλάτος Μάξιμος

ΓΑΚ, Γ. Γραμ. φ. 212

14

Πρὸς τὴν Σεβαστὴν Διοικητικὴν Ἐπιτροπὴν τῆς
Ἑλλάδος

Ἀπελθοῦσα εἰς νῆσον Ἐκκλησίαν μετὰ τὴν σεβαστὴν διαταγὴν, αὐτοὶ πάλιν δὲν ἔκαμαν διαφορετικὰ ἀπὸ ὅ,τι εἰς διάστημα πέντε χρόνων ἔδειξαν ἀπειθειαν, μὴ θέλοντες νὰ πληρώσουν τὸ χρέος αὐτό· ἀλλ' ἀφοῦ μοι ἐπρότειναν προφάσεις πολλὰς ἄλλοκότους, τέλος μοι εἶπον ὅτι καὶ δὲν χρεωστοῦν, ὡς θέλει πληροφορηθῆ ἡ Σεβαστὴ Ἐπιτροπὴ ἀπὸ τὴν ἐν Σύρα διαμαρτυρήσειν μου, τὴν ὁποίαν ἐναντίον εἰς αὐτοὺς ἔκαμα. Ὅθεν παρακαλῶ τὴν Σεβαστὴν Διοίκησιν, ὅπως μὴ παραβλέψῃ μίαν χήραν ἀδικουμένην οὕτω προφανῶς, ἀλλὰ νὰ συγκατανεύσῃ νὰ μοι δοθῇ μία ἄλλη διαταγὴ πρὸς τὴν ἐν Σύρα Ἐπιτροπὴν τοῦ Αἰγαίου Πελάγους, ὅπως δυνηθῇ νὰ τοὺς ὑποχρεώσῃ, ὅπως ἐγκρίνη ὅπως λάβω τὰ δίκαιά μου καὶ ἀνακουφισθῶ ἀπὸ τὴν ἐσχάτην δυστυχίαν εἰς ἣν ἔπεσον ἐκ τῶν περιστατικῶν. Ὅσα δ' εὐελπὶς ὅτι ἡ Σεβαστὴ Διοίκησις δὲν θέλει παραβλέψῃ νὰ ἀδικοῦμαι, μένω εὐσεβᾶστως ὑποσημιουμένη.

Ἐν Ναυπλίῳ τῆ 25 Αὐγούστου 1826

Ἡ δοῦλη τῆς
Δόμνα Βισβίση

(νῶτον) 2644

Δόμνα Βιζβίξη

Ἐνεργήθη 26 Αὐγούστου 1826

2700

ΓΑΚ, Ἐκτελ. φ. 196

15

Ἀριθ. 2700

Ἡ Διοικητικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Ἑλλάδος

Πρὸς τὴν Διευθυντικὴν Ἐπιτροπὴν
τοῦ Αἰγαίου Πελάγους

Ἡ Δόμνα Βιζβίξη χήρα τοῦ μακαρίτου Καπετὰν Χατζῆ Ἀντωνίου Βιζ-

βίξη ἔχει νὰ λαμβάνη παρὰ τοῦ κοινοῦ τῆς Νήσου ἄνδρου γρόσια χίλια πεντακόσια ἀριθ. 1500, τὰ ὅποια ὁ μακαρίτης ἄνδρας της ἔμεινε νὰ λαμβάνη παρὰ τοῦ αὐτοῦ κοινοῦ.

Τὸ εἰρημένον κοινὸν τῆς ἄνδρου διετάχθη πολλάκις νὰ πληρώσῃ τὸ πρὸς τὴν Δόμναν Βιζβίξη χρέος του, ἀλλὰ δὲν ὑπήκουσεν· ἐξ ἐναντίας ἡ γυνὴ αὕτη δυστυχεῖ μετὰ τῆς οἰκογενείας της, καὶ ἐλπίζει μόνον ἀπ' αὐτὰ τὰ Γρόσια νὰ οἰκονομήσῃ τὰς ἀνάγκας της. Διωτάττεσθε λοιπὸν νὰ ἐνεργήσετε μὴ ὅλην τὴν δραστηριότητα ὑποχρεώνοντες τὸ κοινὸν τῆς ἄνδρου νὰ πληρώσῃ ἀπροφασίστως τὸ ρηθὲν πρὸς τὴν Δόμναν χρέος του κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς ὁμολογίας του, τὴν ὁποίαν φέρει ἀνὰ χεῖρας ἢ ἄνω εἰρημένη Δόμνα.

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 26 Αὐγούστου 1826

Ὁ Πρόεδρος

Ἄνδρέας Ζαΐμης

Δ. Τζαμαδὸς

Ἀναγνώστης Δεληγιάννης

Γεώργιος Σισίνης

Α. Μοναρχίδης

Ἰω. Βλάχος

Παναγιώτης Δ. Δημητρακόπουλος

Κ. Ζῶτος

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς

(Τ. Σ.)

Γ. Γλαράκης

Ὅ,τι ἴσον ἀπαράλλαχτον τῷ πρὸς ἡμᾶς παρὰ τῆς Κυρίας Δόμνας Βιζβίξη παρασηθῆντι πρωτοτύπῳ: Ἐν Σύρῳ τῇ 20 Μαΐου 1829

Ὁ Π. Δημόσιος Μνημίων τῆς Ν. Σύρας

(Τ. Σ.)

Σκαρλάτος Μάξιμος

ΓΑΚ, Γ. Γραμ. φ. 212

16

Πρὸς τὴν Σεβαστὴν Διοικητικὴν Ἐπιτροπὴν
τῆς Ἑλλάδος

Ἐπειδὴ καὶ κατὰ τὴν ἔκτην τοῦ λήξαντος Ἰουλίου ἀνεφέρθη διὰ μοῦς μου ἀναφορὰς πρὸς τὸ Ἐξοχὸν Ἑγκληματικὸν Δικαστήριον κατὰ τοῦ Κ. Α. Δεσύλλα, καὶ γνωρίζουσα ὅτι εἶναι νόμιμος πάντοτε νὰ δίδεται ἐν ἴσον ἀντίγραφον, ἐξήτησα καὶ ἐγὼ ἐν τοιοῦτον ἴσον. Τὸ Ἑγκληματικὸν ὅμως προχθὲς μετ' εἶπεν ἀποφασιστικῶς, ὅτι δὲν δίδεται αὐτὸ τὸ ἴσον, ἐπειδὴ δὲν μοὶ ἀναγκαῖοι. Ὅθεν παρακαλῶ θερμῶς τὴν Σεβαστὴν Διοίκησιν, ἵνα ἐπιτάξῃ ὅπως μοὶ δοθῇ αὐτὸ τὸ ἴσον ὡς χρήσιμον καὶ ἀναγκαϊότατον εἰς ἐμέ, μένω δὲ εὐσεβᾶστως ὑποσημειομένη.

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 30 Αὐγούστου 1826

Ἡ δούλη τῆς
Δόμνα Βισβίση

(νῶτον) 2748

Δόμνα Βιζβίση
Ἐθεωρήθη
ΓΑΚ, Ἐκτελ. φ. 196

17

Ἐξοχώτατε!

Εὐσεβιάτως ἡ ὑποφαιναμένη δεινοπαθῶς ἀναφέρω τῇ Σεβαστῇ μοι Ἐξοχότητι, ὅτι κατὰ τὸ 1827 εὐρισκομένη εἰς Ναύπλιον, συνέβη ὁ φθοροποιὸς ἐκείνος πόλεμος ἀναμεταξὺ Γρίβα μετὰ Φωτομάρα καὶ Ἰωάννου Στράτου, ὧν δὲ μὲ τὴν φατριάν τῶν ὑστέρων καὶ ὁ νῦν ἐδῶ Πολιτάρχης Κωνσταντῖνος Δοῦκας, βλέπουσα ὅτι οἱ στρατιῶται ἐτόλμησαν νὰ πράξωσι καταχρήσεις ὑποπευθεῖσα ἐναντίον τι, ἔπεμψα εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Γάλλου Ἱατροῦ Κ. Μπαλῆ, τρία δουφέκια εἶχα ὅπως ἐκεῖ ἀσφαλισθῶσι, τὰ ὁποῖα, τὰ μὲν δύο ἦσαν ὅλα ἀργυρᾶ κεχρυσωμένα, δι' αὐτὰ μοι ἐπρόσφερον εἰς Ναύπλιον τέσσαρες χιλιάδες καὶ τριακόσια γρόσια καὶ μὴ εὐχαριστηθεῖσα δὲν τὰ ἔδωσα.

Οἱ δὲ ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Κυρίου Μπαλῆ φύλακες, στρατιῶται ὄντες τοῦ Κυρίου Δοῦκα, ἔλαβον βιαίως αὐτὰ τὰ ντουφέκια, μαθοῦσα δὲ τοῦτο τὴν αὐτὴν στιγμήν, κατέφυγον εἰς τὸν ἀρχηγόν των Δοῦκαν ὅστις μὲ ὑπεσχέθη μεθ' ὄρκων νὰ μοι τὰ δώσῃ, ἀλλὰ βλέπουσα ὅτι ἀναβάλλει τὸν καιρὸν, μὲ τὸ συνηθισμένον σήμερον καὶ αὔριον, ἐπρόσφυγον εἰς τὴν τότε Ἀντικυβερνητικὴν Ἐπιτροπὴν, ἣτις καὶ ἅμα προσκαλέσασα τὸν ἄνωθεν Κύριον Δοῦκαν διατάττουσα αὐτὸν ἔμπροσθέν μου, ὅπως μοι ἐπιστρέψῃ τὰ δουφέκια, ὅστις καὶ ὑπεσχέθη ἐνώπιον τῆς Ἀντικυβερνητικῆς Ἐπιτροπῆς, λέγων ὅτι εὐρίσκονται ἀσφαλισμένα εἰς χεῖράς του, καὶ τὴν ἐρχομένην ἡμέραν νὰ πέμψω ἄνθρωπον νὰ τὰ δώσῃ, τὴν δὲ ἄλλην ἡμέραν, ἐπῆγεν ὁ ἄνθρωπός μου ζητῶν τὸν Δοῦκα, ἀλλ' ἀντὶ νὰ εὐρῇ αὐτὸν εἰς τὴν οἰκίαν του, νὰ λάβῃ τὰ δουφέκια ὡς μᾶς ὑπεσχέθη, ἀλλ' ὁ Κύριος αὐτὸς εἶχεν ἀναχωρήσει πρὸ τῆς ἡλίου ἀνατολῆς δι' Αἴγινα. Ἐκτοτε λοιπὸν εὐρίσκονται αὐτὰ εἰς χεῖράς του.

Νῦν δὲ τυχὼν αὐτὸν εἰς Σύραν ἀνεπίστως πολιταρχοῦντα καὶ ζητήσασα ἀπ' αὐτὸν τὰ δουφέκια, μοι προτείνει παρ' ἐλπίδα λόγους ἀνυπάρκτους καὶ δίκαια παραλογώτατα ἢ μᾶλλον ὄνειρα.

Ὅθεν καταφυγὴν καὶ ὑπεράσπισιν ἕτερον οὐκ ἔχουσα εἰμὶ τὸν καιρὸν πατέρα τῶν ὄρφανῶν καὶ φιλεύσπλαγχνον ὑπερασπιστὴν τῶν χηρῶν εἰς τὰς ἀπείρους δυστυχίας μου καὶ πάθη, ἔγνων καταφυγεῖν πρὸς τὴν ὑμετέραν φιλανθρωποτάτην καὶ φιλεύσπλαγχνον ψυχὴν, θερμῶς τε παρακαλοῦσα ὅπως καμὲ εὐσπλαγχνιζομένη, διατάξῃ τὸν ἀδικήσαντά με Πολιτάρχην

Δοῦκα, ἀποδώσῃ μοι τὰ τρία δουφέκια τὰ ὁποῖα παρανόμως καὶ ἔξω παντὸς ὄρθου λόγου καὶ δικαίου μοι κατακρατεῖ ἔτι ὡς καὶ πρὸ τῆς ἀναρχίας, ἀν δὲ καὶ τὰ ἐπώλησε ὡς πληροφοροῦμαι νὰ ἀποζημιωθῶ, ἐπειδὴ ἀφοῦ ἐφθείραμεν ὅλην τὴν κατάστασιν τῆς οἰκογενείας μας, θυσιάσαντες καὶ ζῶην φιλάτην εἰς πολέμους διαφόρους τοσοῦτων συγγενῶν μας, ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῆς Πατρίδος καὶ εὐνομίας, νὰ ἀδικοῦμαι ἀπὸ ἓνα ἄτομον, τὸ ὅποιον ἦλθεν πρὸ ὀλίγου εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὑστερημένος καὶ ἄπορος, χωρὶς κἄν νὰ κάμῃ τὸ χρέος του, καὶ νῦν αὐτὸς μὲν νὰ ὑπερευτυχῆ, ἐν ἀξιώμασιν καὶ δόξαις, ἐγὼ δὲ καὶ ἡ πανταθλία οἰκογένειά μου νὰ λιμοκτονῶ, ὡς δύνασθε νὰ πληροφορηθῆτε, ἢ ὑπὲρ τοῦ Ἔθνους τοσαῦτα δεινὰ παθοῦσα.

Ἐέλπεις δ' οὔσα τῆς φιλανθρωπικῆς καὶ δικαίας ὑμῶν ἀποφάσεως λαμβάνω τὴν τιμὴν μ' ὅλην τὴν ὑψηλὴν ὑπόληψιν καὶ μὲ τὸ χρεωστούμενον μέγιστον σέβας νὰ ὑποσημιωθῶ

Ἐν Ἐρμουπόλει τῆ 22 Μαΐου 1829

Ἡ τῆς Ὑμετέρας Ἐξοχότητος
Ταπεινοτάτη δούλη
Δόμνα Βιζβίζη

(νῶτον) 15682

Βιζβίζαινα

Διευθύνεται εἰς τὸν κατὰ τὰς Βορείους Κυκλάδας Ἐκτακτον Ἐπίτροπον, διὰ νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν Κύριον Δοῦκαν περὶ τῆς ἀγωγῆς ταύτης καὶ εἰ δυνατόν νὰ συμβιβάσῃ κατὰ τὸ δίκαιον τὰ διαφερόμενα μέρη. Ἐὰν τοῦτο δὲν κατορθοῦται, νὰ παραπεμφθῆ ἢ ὑπόθεσις εἰς τὸ ἀνήκον Δικαστήριον.

Ἐν Ναυπλίῳ τῆ 26 Μαΐου 1829

Ὁ Κυβερνήτης
ΙΑΚ

ΓΛΚ, Γ. Γραμ.φ. 212

18

Ἐξοχώτατε!

Ἐκ τῶν ἐσωκλειστων πληροφορεῖται ἡ Ὑμετέρα Σεβαστή μοι Ἐξοχότης, ὅτι ἀπὸ τὸ τῆς Νήσου Ἄνδρου Κοινὸν ἐχρεωστοῦντο εἰς τὸν μακαρίτην σύζυγόν μου πλοίαρχον Ἀντώνιον Βιζβίζη, μὲ ὁμολογία τοῦ Κοινοῦ τῆς γρόσια 1500 καὶ πολλάκις πέμψασα ἐπίτηδες ἀνθρώπους συνωδευμένους μὲ διαταγὰς τῆς τότε προσωρινῆς ἡμῶν Διοικήσεως, ὅπως λάβωσιν αὐτά, ἀλλ' οἱ Ἄνδραιοι εἰς οὐδὲν αὐτὰς θέμενοι, δὲν ἠθέλησαν ἄχρι τοῦδε νὰ μοὶ ἐξοφλήσωσι τὴν ἀνὰ χεῖράς μου χρεωστικὴν ὁμολογία των, βιασθεῖσα δὲ ἐκ τῆς ἄκρας δυστυχίας ἐπῆγα κατὰ τὸ 1826 καὶ ἡ ἴδια, καὶ ἀφοῦ ἐστάθην εἰς Ἄνδρον ἡμέρας εἴκοσι περίπου μὲ ἀνάβαλλον τὸν καιρὸν μὲ τὸ σήμερον καὶ αὔριον καὶ τέλος ἀναχώρησα ἄπρακτος. Ἐπιστρέψασα δὲ εἰς Σύρον διεμαρτυρήθην κατ' αὐτῶν, ἀλλ' ὅλα μου αὐτὰ τὰ κινήματα ἐστάθησαν εἰς μάτην

ἕως τὴν σήμερον. "Ὅθεν τοῖς ὄλοις ἀμηχανοῦσα, ἔγω καταφυγεῖν πρὸς τὸν φιλανθρωπώτατον Κυβερνήτην καὶ τῆς Ἑλλάδος Σωτῆρα θεομῶς παρακαλοῦσα, ὅπως οἶκτον εἰς τὰ δεινὰ καὶ δυστυχίας μου λαβὼν, ἕς ὑπὲρ τοῦ Ἔθνους ἔπαθον, μὲ αὐστηρὰν διαταγὴν τῆς Αὐτοῦ Ἐξοχότητος διατάξῃ τοὺς ἰσχυρογνωμοῦντας τοσοῦτους χρόνους Δημογέροντας τῆς Νήσου Ἄνδρου, ὅπως ἐξοφλήσωσι τὸ χρέος τοῦ Κοινοῦ των, ὡς ἡ ὁμολογία των διαλαμβάνει προσέτι καὶ τὰ ὅσα ἔξοδα μοι ἔγινον λείψαντες ἀπὸ τὸ χρέος των.

Ἐὐέλπις δ' οὖσα τῆς φιλανθρωπικῆς καὶ δικαιοτάτης ὑμῶν ἀποφάσεως, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποσημειωθῶ μ' ἄλλην τὴν ὑψηλὴν ὑπόληψιν καὶ τὸ ἀπαιτούμενον μέγιστον Σέβας.

Ἐν Ἐριμυπόλει τῇ 22 Μαΐου 1829

Ἡ τῆς Ὑμετέρας Ἐξοχότητος
Ταπεινοτάτη δούλη
Δόμνα Βιζβίξη

(νῶτον) 15681

Βιζβίξαινα

Διευθύνεται πρὸς τὸν κατὰ τὰς Βορείους Κυκλάδας Ἑκτακτον Ἐπιτροπὸν διὰ ν' ἀποκριθῇ εἰς τὴν ἀναφερομένην, ὅτι αἱ περὶ τοιούτων χρεῶν διαφοραὶ δὲν ἠμποροῦν νὰ διαλυθῶσιν ἐπὶ τοῦ παρόντος, ἀλλὰ χρεωστεῖ νὰ περιμείνῃ τὰς γενησομένας ὡς πρὸς ταῦτα γενικὰς διατάξεις.

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 26 Μαΐου 1829

Ὁ Κυβερνήτης
ΙΑΚ

ΓΑΚ, Γεν. Γραμμ. φ. 212

19

Ἐξοχώτατε καὶ Σεβαστέ μου Κυβερνήτα!

Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ Γρίβα ἀκολουθήσας ὁ ἐμφύλιος καὶ ἀλεθριώτατος ἐκεῖνος πόλεμος εὐρισκομένη τότε εἰς Ναύπλιον, ἔχουσα τρία ντουφέκια πολύτιμα, ὅλα ἀργυρᾶ περιχρυσωμένα, εἰς τὰ ὅποια πολλάκις μοι ἐπρόσφερον ἕξι χιλιάδες Γρόσια νὰ τὰ πωλήσω, ἐπειδὴ ὅμως καὶ ἕκαμον περισσότερο δὲν τὰ ἔδωσα, εἰς ἐκείνην λοιπὸν τὴν σύγχυσιν καὶ ἀνωμαλίαν τῶν πραγμάτων τὰ ἐπῆγα εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Κυρίου Μπαλῆ Ἰατροῦ Γάλλου, οὖσαν πλησίον τῆς ἰδικῆς μου, ὅπως τὰ διαφυλάξῃ. Εἰς τὴν αὐτὴν οἰκίαν ἔτυχε νὰ εἶναι μία φρουρὰ ἀπὸ τὸ σῶμα τοῦ Δούκα, νῦν πολιτάρχου Σύρας, οἵτινες λαβόντες αὐτὰ ἔδωσαν εἰς τὸν αὐτὸν Ἀρχηγόν, μαθοῦσα δὲ αὐτὸ παρὰ τοῦ ἀρηρέτου τοῦ Κυρίου Μπαλῆ, ἀνεφέρθη ἀμέσως πρὸς τὴν τότε Ἀντικυβερνητικὴν Ἐπιτροπὴν, ἣτις προσκαλέσασα τὸν Δούκα ἄπαξ, δίς, τρίς καὶ πολλάκις, ὁμολογήσει μεθ' ὄρκου καὶ ὑπεσχέθη ἔμπροσθεν τῆς αὐτῆς Ἀντικυβερνητικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ μοι τὰ δώσῃ τὸ πρῶτ, καὶ αὐτὸς ἀναχώρησεν τὴν αὐτὴν εἰς

Αἴγιναν, ὅθεν ἔκτοτε ἔμειναν αὐτὰ εἰς χειρὰς του.

Νῦν δὲ τιχοῦσα αὐτὸν εἰς Σύραν πολιταρχοῦντα καὶ ζητήσασα αὐτὰ μοὶ προτείνει λόγους ἀνυπάρκτους καὶ προφάσεις καὶ τροπολογίας παραλόγους καὶ ἀναφερθεῖσα πρὸς τὸν Κύριον Καλλέργην μοὶ εἶπεν, ὅτι θέλει διαταγὴν μερικὴν ἐπὶ τούτῳ, ἐπειδὴ δὲν δύναται νὰ τὸν καθυποβάλλῃ εἰς κρίσιν, ὄντα εἰς ὑπουργεῖον δημόσιον, ὅθεν παρακαλῶ θεομῶς ὅπως ἢ Ἐπιτέτρα Ἐξοχότης διατάξασα ὅπου ἀνήκον ἐγκρίνῃ ὑπαχρωθῆ ὁ κύριος αὐτὸς μοὶ ἐπιστρέψῃ ὅσα ἀδίκως κατακρατεῖ, εἰ δίκαιον.

Ἐξοχότατε! ὡς αὐθις παρακαλῶ ὅπως μοὶ κάμῃ καὶ ἐμοῦ αὐτὴν τὴν παραμικρὰν αἴτησιν, συγκατανεύσῃ ἢ Αὐτοῦ Ἐξοχότης δώσῃ καὶ εἰς ἐμὲ μερικὰ νομίσματα τῆς Ἑλλάδος, καὶ πέμψω αὐτὰ πρὸς τὸν υἱόν μου εἰς Παρισίους πρὸς παραμυθίαν καὶ βεβαίωσιν τῆς ἐλευθερωθείσης Ἑλλάδος.

Ἐὐελπὶς καὶ βεβαία οὖσα τῆς αἰτήσεώς μου λαμβάνω τὴν τιμὴν μ' ὅλην τὴν ὑψηλὴν ὑπόληψιν καὶ ὀφειλόμενον μέγιστον Σέβας νὰ ὑποσημειοῦμαι.

Ἐν Ἀργεὶ τῇ 30 Ἰουλίου 1829

Ἡ δούλη τῆς Ἐπιτέτρας Ἐξοχότητος
Δόμνα Βιζβίξη

(νῶτον) 17007

Δ. Βισβίξη

Κ. Α.

φύλ. 162

ΓΑΚ, Γεν. Γραμμ. φ. 212

6. ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΠΑΛΑΙΟΣ ΑΙΝΙΤΗΣ

Και ὁ Ἐλευθέριος Παλαιὸς κατήγετο ἀπὸ τὴν Αἶνον τῆς Θράκης, τὰ δὲ δημοσιεύμενα περὶ αὐτοῦ ἐγγράφα παρέχουν περὶ αὐτοῦ τὰς ἑξῆς εἰδήσεις:

Τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1821 ἔμποροὶ τινες εἰς Λαοδίκειαν ἐφόρτωσαν εἰς τὴν λεῦκάν του βρῖκι πραγματείας ἀπὸ τουμπεκίον, πανιά, κανέλλα, ταμβάκον διὰ νὰ τὰ φέρουν εἰς Σμύρνην καὶ Κ)πολιν. Ἡ ἔκρηξις τῆς ἐπαναστάσεως δὲν εἶχεν εἰσέτι γνωσθῆ εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη, διὸ ἐκ τοῦ λιμένος τῆς Λαοδικείας ἐπεβιβάσθησαν εἰς τὸ πλοῖόν του καὶ 14 Τοῦρκοι διὰ Σμύρνην καὶ Κ)πολιν. Ἐνῶ ἔπλευεν ὅμως ἔξωθεν τοῦ Καστελλορίζου ὑπέστη νηοψίαν ἀπὸ δύο καράβια Κασιώτικα τοῦ Καπ. Βασίλη καὶ Καπ. Θεοδωρῆ. Μαθὼν ἀπὸ αὐτοὺς τὰ κατὰ τὸν ἐθνικὸν ἀγῶνα, ἠναγκάσθη ἵνα παραδώσῃ τοὺς ἐν τῷ πλοίῳ του Ὀθωμανούς. Τὰ δὲ ἐντὸς τουρκικὰ πράγματα ἔλαβον οἱ Κασιώται καπιτᾶνοι ὡς λάφυρα. Ἀναχωρήσας ἐκεῖθεν ἐσκέπτετο πῶς νὰ ἐξασφαλίῃ τὸν ἑαυτὸν του. Ὄθεν δὲν κατέπλευσεν εἰς τοὺς λιμένας τοῦ προσορισμοῦ του, ἀλλὰ εἰς τὴν Νάουσαν τῆς Πάρου ἔνθα μένων ἐφύλαττε τὰ ἐμπορεύματα τὰ ὅποια ἀνῆκον εἰς Χριστιανούς καὶ Εὐρωπαίους. Ἐκεῖ ὅμως ἐπετέθησαν κατ' αὐτοῦ περὶ τοὺς 150 ἄνθρωποι ἵνα ἀρπάξουν τὰ ἐμπορεύματα καὶ τὸ βρῖκι. Ἀλλὰ μὲ τὴν βοήθειαν τῶν ἐκεῖ εὐρεθέντων Βισβίζη καὶ γαμβροῦ του ἀπεμάκρυνε τοὺς ἄρπαγας τούτους.

Πρὸς ἀσφάλειαν ἐξήγαγε τὰ ἐμπορεύματα καὶ ἄλλα πράγματα καὶ τὰ παρέδωκεν εἰς τοὺς κατοίκους τῆς Νάουσας πρὸς φύλαξιν, αὐτὸς δὲ ἔπλευσεν εἰς Σάμον ἵνα ἐξοικονομήσῃ τὴν τροφὴν τῶν ναυτῶν.

Πιθανὸν προτοῦ μεταβῆ εἰς Σάμον εὐρέθη εἰς Πάτιμον καὶ τὴν 10ην Ἰουνίου 1821 κατηγγήθη εἰς τὴν Φιλικὴν Ἐταιρείαν ὑπὸ κατηχητοῦ ἔχοντος ὡς σύμβολον τὸ Μ ἐντὸς σχήματος ρόμβου. Τὸ ἐφοδιαστικὸν γράμμα τὸ ὅποῖον ἐδόθη τότε εἰς αὐτὸν γεγραμμένον μὲ τὸ γνωστὸν συνθηματικὸν ἀλφάβητον τῶν Φιλικῶν ἀπόκειται εἰς τὸ Ναυτικὸν Μουσεῖον τῆς Ἑλλάδος ἐν Πειραιεῖ, φωτοτυπία δ' αὐτοῦ δημοσιεύεται εἰς τὴν μελέτην τοῦ κ. Α. Α. Παπαγιαννοπούλου - Παλαιοῦ «Τὸ Ναυτικὸν Μουσεῖον τῆς Ἑλλάδος» (Περιοδ. «ΗΩΣ» Περιοδ. Γ', ἔτος 4ον, Ἀριθ. 52)53, ἀριθ. 11)12 τοῦ 1961 σελ. 55) καὶ ἔχει ἐν ἀποκρυπτογραφίᾳ ὡς ἑξῆς:

«ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ Η ΘΑΝΑΤΟΣ

ΙΣ ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΙΣ ΜΕΛΟΥΣΙΣ ΣΟΤΙΡΙ-

ας καθιερονο ιερα φιλικον κε αφιερονο
 ις τιν αγαπιν τις φιλικις ετεριας κε ις
 τιν υπερασπισιν τον μεγαλον ιερεον τον ε-
 λεφσινιον τον συμπολιτιν καπεταν παλεον λεφτεριν
 κομανταντε περγαντινι καραβιου εκ πατρι-
 δος ενου ετον πεντικοντα πεντε ος θερμον
 υπερασπιστιν τις πατριδος κε τις ετερι-
 ας κατιχιδεντα κε ορκοθεντα παρ εμου Μ
 ετος φιλικον 21 ιουνιου 10 νιπος

πατμος».

Ἄλλ' οἱ Σάμιοι τὸν ἐκράτησαν μῆνας ἑπτὰ καὶ κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ ἐξημιώθη γρόσια ἄνω τῶν 7000. Ἐν τῷ μεταξύ δὲ οἱ κάτοικοι τῆς Ναούσης ἀντὶ νὰ φυλάξουν τὰ πράγματά του, τὰ διειμοιρώσθησαν πρὸς ἴδιον ὄφελος.

Ἐλευθερωθεὶς ἀπὸ τοῦς Σαμίους ἔφερε μερικὸς Κυδωνιάτας εἰς Ἄργος καὶ ἐντεῦθεν παρακαλεῖ τὸν Μινίστρον τῶν Ναυτικῶν ἵνα ἐνεργήσῃ πρὸς ἀπόδοσιν εἰς αὐτὸν ὑπὸ τῶν κατοίκων τῆς Ναούσης τῶν πραγμάτων του. Ζητεῖ ἐπίσης τὴν ἀποξημίωσίν του δι' ὅσα ἐξώδευσε κατὰ τὴν ὑπὸ τῶν Σαμίων κράτησίν του καὶ ἰδιαιτέρως τὰ μπαροντόβολα καὶ δύο ἀραμπᾶδες τὰ ὁποῖα τοῦ ἐπῆραν, ὡς καὶ μερίδιον ἐκ τῶν λαφύρων τῆς Χίου, διὰ τὴν δοῦλευσίν του εἰς τὴν ἐκεῖ μετακρορὰν τῶν στρατιωτῶν¹. Εἰς ἐμπερικλειομένην ἀπόδειξιν ἀναγράφονται τὰ εἶδη τὰ ὁποῖα τὴν 30 Σ)βρ. 1821 παρέλαβον πρὸς φύλαξιν παρ' αὐτοῦ οἱ Ναουσαῖοι.

Τὴν 6 Μαρτίου 1825 ἐκ Ναυπλίου γράφει² πρὸς τὸ Ἐπιτελεσιεὶον Ναυτικῶν καὶ ἀναφέρει ὅτι τὸ 1822 οἱ πρόκριτοι τῆς Ἐπύρου τοῦ ἐπῆραν τὴν λεῦκάν του ὀνόματι Μιχαὴλ Ἀρχάγγελος κοιλῶν ἕξ χιλιάδων καὶ τὴν μετεχειρίσθησαν ὡς πυρπολικὸν τῆς Ἐπύρου Μοίρας τοῦ στόλου, ἐξετίμησαν δὲ ταύτην διὰ γρόσια 15 χιλ. Ἐναντι τῆς ἀξίας ταύτης ζητεῖ μικρὰν τινα ποσότητα ἵνα συντηρήσῃ τὴν οἰκογένειάν του. Τὸ Ἐπιτελεσιεὶον ἐγκρίνει ἵνα δοθῶσιν εἰς αὐτὸν γρόσια 1000 καὶ διὰ τὰς 14 χιλ. ἀποδεικτικὸν νὰ πληρωθῇ ὅταν εὐπορήσῃ τὸ Ταμεῖον.

Τὴν 9 Μαρτίου τὸ Ἐπιτελεσιεὶον τῆς Οἰκονομίας γράφει³ πρὸς τὸ Ἐθνικὸν Ταμεῖον ἵνα πληρώσῃ εἰς τὸν Ἐλευθ. Παλαιὸν τὰ 1000 γρόσια, ὃ δὲ Παλαιὸς εἰσέπραξε ταῦτα εἰς δύο δόσεις, ἦτοι 500 γρόσια τὴν 15-3-1825 καὶ ἄλλα 500 τὴν 24-3-1825.

Εἰς τὸ ἔγγραφο τοῦτο ἐπισυνάπτονται δύο δικαιολογητικά, ἦτοι πρῶτον ἀποδεικτικὸν⁴ τῆς 11 Δεκ. 1823 τῶν προκρίτων τῆς Ἐπύρου ὅτι ἐλήφθη

1. Ἐγγραφον ὕπ' ἀριθ. 1.

2. Ἐγγραφον ὕπ' ἀριθ. 2.

3. Ἐγγραφον ὕπ' ἀριθ. 3.

4. Ἐγγραφον ὕπ' ἀριθ. 4.

ἀπὸ τὸν Ἐλευθέριον Παλαιὸν τὸ Βρίκι του ἴνα χρησιμοποιηθῆ ὡς πυρπολικὸν καὶ ὅταν ἀποκατασταθῆ τὸ ἔθνος δέον νὰ ζητήσῃ τὸ δίκαιόν του, καὶ δευτέρον¹ πιστοποιητικὸν τῆς 17 Φεβρ. 1825 τῶν Προκρίτων τῆς Ἰδρας ὅτι ἡ λεῦκα τοῦ Ἐλευθ. Παλαιοῦ ἐκάη προπέρουσι (= 1823) εἰς τὸν κόλπον τοῦ Βόλου εἰς ναυμαχίαν καὶ ἐξετιμῆθη διὰ γρόσια 15 χιλ.

Τὴν αὐτὴν ἡμερομηνίαν 9 Μαρτίου 1825 τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Οἰκονομίας δηλοποιεῖ² ὅτι χρεωστοῦνται εἰς τὸν κ. Παλαιὸν Δινίτην γρόσια 14.000, ἀξία τοῦ πλοίου του.

Τὴν 10 Αὐγ. 1825 ὁ Ἐλ. Παλαιὸς ἀπευθύνεται³ ἐκ Ναυπλίου πρὸς τὴν Διοίκησιν ἐπισυνάπτων τὸ ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 6 ἀποδεικτικὸν τοῦ Ὑπουργεῖου τῆς Οἰκονομίας καὶ ζητεῖ νὰ πληρωθῆ τὰ ὀφειλόμενα, διότι εὐρίσκεται εἰς ἀθλίαν οἰκονομικὴν κατάστασιν.

Τὴν 23 Ὀκτ. 1825 τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Ἀστυνομίας γράφει⁴ πρὸς τὴν Γεν. Ἀστυνομίαν Ναυπλίου ἴνα ἐμποδισθῆ ἡ ἀναχώρησις τοῦ Ἐλευθ. Παλαιοῦ μέχρις ὅτου ἀποφασισθῆ ἢ μετὰ τοῦ Νικ. Καλόγλου διαφορὰ των.

Τῆ 27-10-1825 τὸ Ἐκτελεστικὸν διατάσσει (4α) ἴνα πληρωθοῦν εἰς τὸν Ἐλ. Παλαιὸν γρόσια 600 ἔναντι λογαριασμοῦ δρχ. 14.000.

Τὴν 30 Αὐγ. 1827 ὁ Ἐλ. Παλαιὸς γράφει⁵ ἐξ Αἰγίνης πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ὅτι τὸ 1823 οἱ πρόκριτοι τῆς Ἰδρας ἔλαβον τὸ πλοῖόν του καὶ τὸ ἐχρησιμοποίησαν ὡς πυρπολικόν, τὸ ἐξετίμησαν δὲ εἰς 14000 γρόσια, ἐξ ὧν ἔλαβε μόνον 1152. Ζητεῖ λοιπὸν νὰ ἐξαργυρωθῆ ἢ τὸ ἥμισυ ἢ μέρος τοῦ ἀποδεικτικοῦ του.

Τὴν 31 Αὐγ. 1827 ἡ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Γραμματεία γράφει⁶ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ὅτι ἐγκρίνει τὴν ὡς ἄνω αἴτησιν τοῦ Ἐλ. Παλαιοῦ καὶ εἰσηγείται ἴνα τὸν ἐξοικονομήσῃ.

Εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 633 τῆς 26-9-1827 τῆς ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Γραμματείας βλέπομεν ὅτι ὑπάρχει καὶ ἄλλος ὁμώνυμος Κ. Παλαιὸς κυβερνήτης πλοίου ὀνόματι Λαόνικος πέντε τόννων, ἐκ Σάμιου.

Τὴν 17 Ἰουλ. 1829 ὁ Ἐλευθ. Παλαιὸς γράφει⁷ πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Οἰκονομίας καὶ ζητεῖ βοήθειαν.

Ε Γ Γ Ρ Α Φ Α

1

Ἄρ. 96

Πανευγενέστατε Μινίστρε τοῦ Ναυτικοῦ

1. Ἐγγραφοῦ ὑπ' ἀριθ. 5.
2. Ἐγγραφοῦ ὑπ' ἀριθ. 6.
3. Ἐγγραφοῦ ὑπ' ἀριθ. 7.
4. Ἐγγραφοῦ ὑπ' ἀριθ. 8. 4α. Ἐγγραφοῦ ὑπ' ἀριθ. 8α.
5. Ἐγγραφοῦ ὑπ' ἀριθ. 9.
6. Ἐγγραφοῦ ὑπ' ἀριθ. 10.
7. Ἐγγραφοῦ ὑπ' ἀριθ. 11.

Κατὰ τὸν προπαραελθόντα Ἀπρίλιον, ἔμποροὶ τινες εἰς Λαοδίκειαν, ὑπὸ τοῦ ὀνόματος ἑνὸς μόνου φορτωτοῦ, ἐφόρτωσαν εἰς τὴν λευκάν μου Βρίκι, τὰς ἀκολούθους πραγματείας, διὰ νὰ τὰς μετακομίσω εἰς Σμύρνην, καὶ Κωνσταντινούπολιν, ὡς διαλαμβάνουν τὰ παρ' ἀμφοτέρων τῶν μερῶν φορτωτικά (Πόλιτζαν δι Κάρικο)¹.

Βάλλας² εἰκοσιοκτὼ τοιμηκεῖου Νο 28

Βαλλότα μικρά, καὶ τζουβάλια ὁμοίως ἑκατὸν ὀγδοήκοντα τρία	Νο 183
A Νο 2: Βάλλας πανιὰ ἀγαμπανιὰ ³ λεγόμενα δύο	» 2
» ... τέγγι ... ὅμοια	» 1
Δ σεντούκια κανέλλαν	» 5
ζυγίζοντα ὀκάδες ἑκατὸν σαράντα ἑννέα	
R ὅμοια ταμβάκον ὀκάδες διακόσιες ἑννέα, ἦτοι σεντούκια	» 3
HB Βάλλας ὅμοιον ὀκάδες ἑκατὸν εἰκοσιδύο Βλ	» 2

Τὸ ταξίδιον ἀποφασισθέν, ἀγνώστου ἔτι οὔσης εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη τῆς κινήσεως τῶν Ἑλληνικῶν ὄπλων κατὰ τοῦ τυράννου, ἐδέχθηκα ἀπὸ τὸν λιμένα τῆς εἰρημένης πόλεως καὶ Τούρκους δεκατεσσάρους, διὰ νὰ τοὺς μεταφέρω, ὅπου ἤμουν διωρισμένος, τοῦτ' ἔστιν εἰς Σμύρνην, καὶ Κωνσταντινούπολιν. Ἀναχωρήσας λοιπόν, πλέοντας ἔξω τοῦ Καστελλορίζου ἐβιζιταρίσθην ἀπὸ δύο Καράβια Κασιώτικα τοῦ Καπετὰν Βασίλη, καὶ Καπετὰν Θεοδωρῆ, οἵτινες πρῶτοι καὶ μόνοι μοι ἀνήγγειλαν τὰ τρέχοντα τῆς Ἐθνικῆς Ἐπαναστάσεως, καὶ γενόμενος ὑπήκοος εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἱεροῦ δικαιώματος, ἔστερεξα καὶ ἐθυσίασαν ὅλους τοὺς εὐρεθέντας ἰμβαρκάτους⁴ Ὀθωμανούς, καὶ ἄφησα εἰς λάφυρα τῆς ἐρεύνης των ὅσα κτήματα, καὶ πραγματείας ἦτον Τούρκικα, τὰ ὅποια οἱ καπιτᾶνοι ἔλαβον, ὡς τὸ ἀνά χειρᾶς μου ἀποδεικτικόν των, καὶ οὕτως ἀνεχώρησαν. Ἀναχωρήσαντες ἔλαβον λέγω τὸ Τούρκικον πρᾶγμα, καὶ δὲν μὲ ἄφησαν, παρὰ μὲ τὴν συλλογὴν πῶς νὰ ἀσφαλίσω τὸν ἑαυτὸν μου· ἢ σύγχυσις τῶν πραγμάτων, ἢ θυσία τὴν ὁποίαν ἀπανθρώπως ἔκαμναν οἱ Τούρκοι εἰς τοὺς Χριστιανούς χύνοντες αἷμα ἀθῶον, κατὰ πᾶσαν τὴν Ὀθωμανικὴν ἐπικράτειαν, καὶ ἰδιαιτέρως κατὰ τὴν Σμύρνην καὶ Κωνσταντινούπολιν, ὅπου ἤμουν διωρισμένος καὶ ἡ γεγονυῖα εἰς τὴν λευκάν μου σφαγὴ τῶν 14 Ὀθωμανῶν, προεικονίζουσα μοι ὅσα δεινὰ μοι ἦτον ἐπακόλουθα, ταῦτα πάντα μ' ἐσυμβούλευσαν νὰ μὴν ἐξακολουθήσω τὸ ταξίδιον μου, ἀλλὰ νὰ ἀσφαλισθῶ εἰς κανένα μέρος, καὶ κατέφυγον εἰς τὸν λιμένα τῆς Νασύσης. Ἀραξά ἐκεῖ, καὶ ἐφύλαττα εἰς τὴν λευκάν μου τὰς ὀπισθεν σημειωμένας πραγματείας, οὔσας ὡς ἦτον καὶ ἀπεδείχθη τοῦ λογαριασμοῦ Χριστιανῶν καὶ τῶν Εὐρωπαίων. Ἀλλὰ διαδοθείσης τῆς φήμης, ὅτι μ' ἐπια-

1. polizza di carico (Ἰταλ.) = φορτωτικὴ.
2. balla (Ἰταλ.) = δέμα (πραγματειῶν).
3. abani (Τουρκ.) = ὕφασμα μικτὸν ἐκ βάμβακος καὶ μετάξης.
4. Ἐκ τοῦ imbarcare (Ἰταλ.) = ἐπιβιβάζω.

σαν τὰ Κασιώτικα, ἄλλοι ἄνθρωποι ἀρπαγῆς καὶ ἀδικίας, ἕνας καπιτὰν Δημήτριος ἀπὸ Τήνων, συναμότης γενόμενος μετ' ἄλλον τινὸς καπιτὰν Ράκα, καὶ σὺν αὐτοῖς πολλοὶ τῶν ὁμότροποι μὲ μίαν τιράνταν¹, μὲ ἔν Μαρτίγον, καὶ μὲ μίαν Σακολέβαν, ὅλοι ἕως ἑκατὸν πενήκοντα ἄνθρωποι συμποσοῦμενοι, ἦλθαν εἰς τὸν λιμένα ἐχθρικῶς, καὶ ὤρμησαν νὰ μὲ θυσιάσουν ὁμοῦ μὲ τοὺς ναύτας μου διὰ νὰ ἀρπάξωσι τὰς πραγματείας, τὴν λεῦκάν μου, καὶ τὰ ὅσα ἄλλα μου κτήματα εἶχον περιεχόμενα. Θεία εὐδοκία ἀντεστάθην μὲ τὴν βοήθειαν τῶν ἐκεῖ εὐρεθέντων Βιζβίζη καὶ Γαμβροῦ μου, καὶ ἐδιώξαμεν τοὺς ἀσπόνδους ἐχθροὺς τῆς δικαιοσύνης καὶ κλέπτας φανερωτάτους. Ἡ ἀνησυχία μου ἄμωσ, διὰ νὰ ματαιώσω τὸν σκοπὸν καὶ πονηράν τῶν ἀπόφασιν μ' ἐβίασε καὶ ἐξεβαρκόρησα τὰς πραγματείας καὶ τὰς παρέδωσα τῶν ἐγκατοίκων τῆς Ναούσης νὰ τὰς φυλάξωσιν ἀσφαλῶς πρὸς τελείαν μου ἡσυχίαν, παρὰ τῶν ὁποίων ἔλαβον τὸ τακτικὸν ἀποδεικτικὸν ἐσφραγισμένον μὲ τὴν σφραγίδα τοῦ κοινοῦ τῶν, καὶ μεθ' ἡμέρας τινάς, ἴσως διὰ νὰ ἐβγάλω τὴν τροφήν τῶν ναυτῶν μου, ἐταξίδευσά εἰς τὴν Σάμιον. Φθάσας εἰς αὐτὸν τὸν τόπον ἔτυχον δυστυχίαν μείζονα τῆς πρώτης, μ' ἐβάσταξαν δηλαδὴ οἱ Σάμιοι μῆνας ἑπτὰ. Ἐβγαλαν χωρὶς λόγον τὸ τιμόνι τῆς λέυκας μου καὶ ἀπὸ μίαν ἄλογον δεσποτείαν τῶν ἤμουν βιασμένους νὰ μένω ὡς σκλάβος τῶν ἐμποδισμένους, νὰ ἐξοδεύω εἰς ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα ἕξοδα διὰ νὰ μὴν σαπίσῃ ἢ λεῦκά μου καὶ ἕξοδα διὰ νὰ τρέφω δέκα ἑπτὰ ναύτας, ζημία ἣτις ὑπερέβη τὰ γρόσια ἑπτὰ χιλιάδας καὶ μ' ἠφάνισεν ἕξ ὀλοκλήρου.

Εἰς Σάμιον βιασμένος νὰ εὐρίσκωμαι, ἔγραψα πρὸς τοὺς κατοίκους τῆς Ναούσης νὰ προσέχωσι τὰς ἐμπιστευθείσας εἰς αὐτοὺς πραγματείας, πλὴν ἀπόκρισίν τῶν δὲν ἔλαβον, ἔμαθα δὲ παρ' ἄλλων δυσαρέστως, ὅτι ἀντὶ νὰ φυλάξωσι τὰς πραγματείας, οἱ ἴδιοι μεταξὺ τῶν τὰς διεμοίρωσαν χωρὶς νὰ ἐνθυμηθῶσι τὸν οἰκοκύρη καὶ τὴν συμφωνίαν τῆς ὑποσχέσεώς τῶν. Μόλις ἠλευθερώθην ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν βαρβάρων καὶ σκληροκαρδίων Σαμίων, ἔφερα μερικὸς πτωχοὺς Κυθωνιάτας ἐδῶ, ὅθεν ἀναγκαιῶς καταφεύγω εἰς τὴν δικαίαν προστάσιν σας, νὰ προστάξετε τὸν τρόπον νὰ μοὶ δοθῶσι σῶαι, καὶ ἀνελλιπεῖς αἱ πραγματεῖαι, αἱ ὁποῖαι ἔμεινον εἰς Νάουσαν διὰ νὰ φυλαχθῶσιν ἀπὸ τὴν ἀρπαγὴν, τῶν ὁποίων τέλειον ἰδιοκτήτην μὲ κατασταίνει ἢ δοθεῖσα πρὸς τοὺς φορτωτὰς ὑπόσχεσίς μου, καὶ ρισπονσάμπιλε² ἀναπόφευκτον.

Ἐτι παρακαλῶν ἐκθέτω, ὅτι ζητῶ δικαίως ὅσα ἐξώδενσα εἰς Σάμιον ἀπὸ τοὺς Σαμίους ἔνεκα τῆς ἀνατιῶν διατριβῆς μου προελθούσης ἀπὸ τὴν κακίην τῶν θέλῃσιν καὶ δεσποτείαν ἀνεξάρτητον. Τὰ ζητήματά μου εἶναι ζητήματα δικαίου δικαιώματος, καὶ τὴν ἐκπλήρωσίν τῶν ἐλπίζω παρὰ τῆς δικαίας σας κρίσεως. Τὰς πραγματείας μου ἐννοῶ σῶας εἰς Νάουσαν, καὶ τὰ

1. tirante ('Ital.) = τροχαλιῶχος κάλωσ.

2. risponsabile ('Ital.) = ὑπεύθυνος.

ἔξοδά μου εἰς Σάμιον δὲν θέλω παύσω ζητῶν μέχρι ὀβολοῦ, ζητῶν τὰ μαρουτόβολα καὶ δύο ἀραμπᾶδες τὰ ὅποια οἱ αὐτοὶ Σάμιοι μοι ἐπῆραν, ὅταν ἐκεῖθεν ἀνεχώρησα καὶ θέλω ζητῶ, ἂν μοι εἶναι συγχωρημένον νὰ τὸ εἰπῶ, καὶ τὸ ἀνάλογόν μου ἐκ τῶν λαφύρων τῆς Χίου, διὰ τὴν δούλευσίν μου εἰς τὴν ἐκεῖ μεταφορὰν τῶν στρατιωτῶν καὶ τὴν πολιορκίαν μου.

Ἐν τούτῳ δὲ καταμαρτύρομαι ἐναντίον οὐτινος ἀνήκει διὰ τὴν βλάβην τῶν πραγματειῶν καὶ διὰ τὰ ἔξοδα καὶ διάφορα ἄχρι τῆς τελείας ἀποπληρωμῆς ἑκατέρων τῶν ζητημάτων μου, καὶ προσκυνῶντας μὲ τὸ ἀνήκον σέβας μένω.

Ἐν Ἄργει τὴν 12 Ἰουνίου 1822

Ὁ προθυμότητος Πατριώτης
Καπιτὰν Ἐλευθέριος Παλαιὸς Νίτης

(νῶτον)

Κατεχωρίσθη εἰς τὸ Γεν. Πρωτόκ. σελ. 26 ἀρ. 183 Ἰούνιος 1822

Ὁ Γεν. Πρωτοκολλιστῆς
Νικόλαος Π. Κουντούρης

(Ἐμπερικλείεται) :

» Δηλοποιοῦμεν ἡμεῖς οἱ ἐγκατοικοὶ τῆς Χώρας Ναούσης ὅτι μὲ τὸ νὰ εὐρεθῇ ὁ Καπ. : Λευτέρης Παλαιονίτης μὲ τὴν λευκά του ἱμπρίκι ἔχοντας μερικὸ πρᾶγμα κατ' ὄνομα Τζουμπετζῆ πάλες μεγάλες εἰκοσιοχτῶ Νο 28 μικρὰ παλότα χυτὰ καὶ εἰς τζουβάλια ἑκατὸν ὀγδοῆντα τρία Νο 183 :

Α δύο τέντζα ἀπανιὰ μὲ τὴν ἔξωθεν, μάρκα Νο : 2=

μὲ τὴν ἰδίαν μάρκα τέντζι ἓνα Νο 1=

Δ μὲ τὴν ἔξωθεν μάρκα κανέλλα σεντούκια πέντε : Νο : 5

ὀκάδες ἑκατὸν σαράντα ἑννέα σπόρκο¹ : Νο : ὄκ. 149=

Ρ μὲ τὴν ἔξωθεν μάρκα ταπάκος, σεντούκια τρία : Νο : 3=

ὀκάδες διακόσιες ἑννέα Νο : 209=

Η. Β. μὲ τὴν ἔξωθεν μάρκα δύο πάλες ταπάκος Νο : 2 :

ὀκάδες ἑκατὸν εἰκοσιδύο : Νο : 122 :

Τὴν σήμερον λοιπὸν εὐρισκόμενος εἰς τὸ πόρτο² μας ὁ ἄνωθεν καπ. : Λευτέρης καὶ ἐρχόμενος ὁ καπ. : Δημήτρης μὲ μία τράτα ἀπὸ Τήνον διὰ νὰ τὸν κάμη πόνω πρέζα³ ὑπερασπίσθη ἡ χώρα καὶ ἐπερίλαβε τὸ πρᾶγμα νὰ στέκεται ντεπόζιτο⁴ ἕως ὅπου νὰ ἰδοῦν τὸ πρᾶγμα ποῦ θέλει καταστήσει διὰ τοῦτο λοιπὸν τοῦ δίδομεν τὸ παρὸν μας μὲ τὰς ὑπογραφάς μας νὰ στέκεται εἰς χεῖράς του διὰ κάθε καιροῦ ἔνδειξιν καὶ ἀσφάλειαν. Τῆ 30 : Σεπτεμβρίου : 1821

1. sporco (Ἰταλ.) = μὴ καθαρὸν βάρος, μικτόν.

2. porto (Ἰταλ.) = λιμὴν.

3. presa (Ἰταλ.) = λεία, ἀφορμή, πρόφασις. buona presa = καλὴ πρόφασις.

4. deposito (Ἰταλ.) = παρακαταθήκη.

Νάουσα τῆς Πάρου. Καὶ ἐσφραγίσθη μὲ τὴν κοινὴν βοῦλλαν τῆς Χώρας
Ναούσης (Τ. Σ.)

= γεώργιος βιτζασᾶς.

Ἰω. Μεταξᾶς

= Πέτρος τελέντας

Στέφανος Σφαῆλος

= Ἰω. Σταματελάκης

Μανόλης Σκιαβῆς

= γεώργης παραρπαρῖγος καὶ ἐπίτροπος κοινὸς

Πρωτόπαπας Παπάζογλου

Δημήτριος Καράντζας ἔγραψα μὲ θέλημα

τῶν ἀνωτέρω καὶ θεβοῶνῶ τὸ παρὸν

(νῶτον) Κατεχ. εἰς τὸ Γεν. Πρωτ. σελ. ἀρ. Ἰουνίος

Ὁ Γενικὸς Πρωτοκολλιστὴς

ΓΑΚ, Βλαχ. Α' φ. 39

Νικόλαος Π. Κουντούρης

2

Περίοδος Γ'

Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος

Ἄρ. 1142

Πρὸς τὸ Σεβαστὸν Ἐκτελ. Σῶμα

Τὸ Ἵπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν

Ἐλευθέριος Παλαιοῦ Αἰνίτης ἀνάφερεν εἰς τὸ Ἵπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν, ὅτι εἰς τοῖς 1822 ἔχων μίαν Λεῦκαν ὀνομαζομένην Μιχαῖλ Ἀρχάγγελος κοιλῶν ἕξ χιλιάδων, τοῦ τὴν ἐπῆραν οἱ Προκρίτοι τῆς Νήσου Ἰθράς, καὶ τὴν ἐμεταχειρίσθησαν διὰ Ἡφραίσιον τῆς Ἰθραϊκῆς Μοίρας τοῦ Στόλου, ἣτις καὶ ἐπυροπολήθη πρὸς βλάβην τῶν ἐχθρῶν, τὴν ὁποίαν ἐτίμησαν διὰ γρόσια δέκα πέντε χιλιάδας, ὡς τὸ ἐσώκλειστον ἀντίγραφον τῶν Προκρίτων τῆς Νήσου Ἰθράς διαλαμβάνει.

Ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς ὡς ἀναφέρει εὐρίσκεται εἰς ἐλεεινὴν κατάστασιν, καὶ φορτωμένος ἀπὸ φαμιλιᾶν, διὰ τοῦτο δίκαιον εἶναι νὰ τοῦ δοθῇ μία μικρὰ ποσότης, ὅποιανδήποτε ἐγκρίνει τὸ Σεβαστὸν Ἐκτελεστικὸν Σῶμα, εἰς μετρητά, διὰ νὰ ἐξοικονομήσῃ τὴν κατελείγουσαν ἀνάγκην τῆς φαμιλίας του, καὶ διὰ τὰ λοιπά, ὡς διατάξῃ ἡ Διοίκησις.

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 6 Μαρτίου 1825

Ἰωάννης Ν. Λαζάρου

(Τ. Σ.)

Χ' Ἀνδρέας Ἀργύρη

Κατεχ. εἰς τὸ Γεν. Πρωτ. εἰς φ. 52

τῇ 5' Μαρτίου ἠωκε'. ὑπ' ἀριθ. 1142

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς

Ὁ Γεν. Πρωτοκ.

Γ. Κώπας

(νῶτον) Ἵπ. Ναυτικῶν ὑπ' ἀριθ. 1142

ἀριθ. Εἰσερχ.

Περὶ τοῦ Παλαιοῦ Αἰνίτου

Τὸ Ἐκτελεστικὸν ἐγκρίνει νὰ τῷ δοθοῦν χίλια ἀρ. 1000 γρόσια εἰς με-

τητά, καὶ διὰ τὰς 14000 ἀποδεικτικὸν εὐπορήσεως τοῦ Ταμείου
 4425 Τῆ 6 Μαρτίου 1825 Ναύπλιον 308
 Ὁ Πρόεδρος
 Γεώργιος Κουντουριώτης
 (Τ. Σ.) Γκίκας Μπότσης
 Ἀναγνώστης Σπηλιωτάκης
 Κωνστ. Μαυρομιχάλης
 Ὁ Γεν. Γραμματεὺς
 Α. Μαυροκορδάτος

ΓΑΚ, Ἐθν. Ταμ. φ. 3

2α

Περίοδος Γ' Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος
 Ἄριθ. 4425 Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα
 Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Οἰκονομίας

Κατὰ τὴν ἐσώκλειστον ἀναφορὰν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν ὑπ' ἀριθ. 1142 ἐμπεριέχουσαν καὶ ἀντίγραφα ἐνδεικτικῶν ἐγγράφων τῶν εὐγενεστάτων προκρίτων τῆς Ὑδρας, ὁ Κύριος Παλαιὸς Αἰνίτης μένει νὰ λαμβάνῃ διὰ τὴν λεῦκάν του, χρησιμεύσασαν ὡς πυραλωτόν, καὶ ἐπιμηθεῖσαν παρὰ τῶν εἰρημένων προκρίτων γρόσια δεκαπέντε χιλιάδας, ἀριθ. 15000, διὰ τὰ ὁποῖα διορίζεται τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο νὰ ἐπιτάξῃ ὅπου ἀνήκει διὰ νὰ τὸν δοθοῦν τὰ μὲν γρόσια 1000 εἰς μετρητά, αἱ δὲ 14000 εἰς ἀποδεικτικόν, πληρωτέον ἅμα εὐπορήσαντος τοῦ Ταμείου.

Ἐν Ναυπλίῳ τῆ 6 Μαρτίου 1825

Ὁ Πρόεδρος
 Γεώργιος Κουντουριώτης
 (Τ. Σ.) Γκίκας Μπότσης
 Ἀναγνώστης Σπηλιωτάκης
 Κωνστ. Μαυρομιχάλης

(νῶτον)

Ἐπιταγὴ 4425

διὰ τὸν Παλαιὸν Αἰνίτην

Κατεχωρίσθη ὑπ' ἀριθ. 2085

τῆ 8 Μαρτίου

τῆ 9 ἐνεργήθη

ΓΑΚ, Οἰκονομίας φ. 36

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς
 Α. Μαυροκορδάτος

3

Περ. Γ' Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Οἰκονομίας
 Ἄρ. 265 Πρὸς τὸ Ἐθνικὸν Ταμεῖον

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 4425 σεβ. ἐπιταγὴν τῆς Διοικήσεως καὶ τὴν ὑπ'

ἀρ. 1142 αἴτησιν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν νὰ δοθῶσιν εἰς μετρητὰ πρὸς τὸν Κύριον Παλαιὸν Αἰνίτην γρόσια χίλια ἀρ. 1000 δι' ὅσα μένει νὰ λαμβάνη διὰ τὴν λεῦκάν του χρησιμεύσασαν ὡς πυρωλατὸν καὶ νὰ ληφθῇ ἡ ἀνήκουσα ἀπόδειξις.

Τῆ 9 Μαρτίου 1825

Ἐν Ναυπλίῳ

Ὁ Ὑπουργός

Νικόλαος Πονηρόπουλος

Διὰ τὸν Γεν. Γραμμ.

(Τ. Σ.) Βασίλειος Γεωργιάδης

Ἔλαβε εἰς μετρητὰ παρὰ τοῦ Ἐθνικοῦ Ταμείου γρόσια πεντακόσια ἀρ. 500, εἰς λογ(σ)μὸν τῶν ἐν τῇ παρουσίᾳ περιεχομένων χρημάτων.

Ἐν Ναυπλίῳ τῆ 15 Μαρτίου 1825

Διὰ τὸν Καπετὰν Παλαιὸν Νίτη

Πολυχρόνης Πολίτης

ἀρ. 69

500 ἦτοι γρόσια πεντακόσια ἔλαβα εἰς μετρητὰ ἀπὸ τὸ Ἐθνικὸν Ταμεῖον καὶ σήμερον πρὸς ἐξόφλησιν.

Τῆ 24 Μαρτίου 1825 Ναύπλιον.

ΓΑΚ, Ἐθν. Ταμ. φ. 3

4

Ἡμεῖς οἱ πρόκριτοι τῆς Νήσου Ὑδρας δηλοποιοῦμεν πρὸς ὅποιον ἀνήκει, ὅτι τὸν παρελθόντα χρόνον 1822 ἐλάβομεν εἰς χρῆσιν πυροπολικῶν διὰ τὸν στόλον μας τὴν λεῦκα Μπρικ ὁ Μιχαὴλ Ἀρχάγγελος τοῦ χώρου κοιλῶν περὶ ἕξ χιλιάδων τοῦ Καπ: Ἐλευθερίου Παλαιοῦ Αἰνίτου, ὅθεν τῷ αὐτῷ Καπιτάνῳ δίδεται τὸ παρὸν ἔγγραφον ἀποδεικτικὸν διὰ νὰ ἠμπορέσῃ ἐν καιρῷ ἀποκαταστάσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους νὰ ζητήσῃ ὅθεν ἀνήκει τὸ δικαίον του. Εἰς ἔνδειξιν δὲ τίθεται τῷ παρόντι ἡ σφραγὶς τοῦ ἡμετέρου κοινοῦ, καὶ ὑποφαινόμεθα σήμερον τῆ 11 Δεκεμβρίου.

Οἱ Πρόκριτοι τῆς Νήσου Ὑδρας

(Τ. Σ.)

ΓΑΚ, Ἐθν. Ταμ. φ. 3

5

Σήμερον πιστοποιοῦμεν πρὸς ὅποιον ἀνήκει ἡμεῖς οἱ πρόκριτοι τῆς Νήσου Ὑδρας, ὅτι ἡ εἰρημένη Λεῦκα, ἣτις καὶ ἐκάη προπέρουσι εἰς τὸν Κόλπον Βόλου εἰς ναυμαχίαν, καὶ τῆς ὁποίας ἡ κατάστασις ἦτον ἐνταῦθα ἐγνωσμένη ἐξετιμῆθη ἀπὸ εἰδήμονας καὶ τιμίους ἀνδρας συμφώνως μὲ ἡμᾶς διὰ γρόσια δέκα πέντε χιλιάδας, λέγομεν γρόσιω 15.000, διὰ νὰ πληρωθῶσιν ἀπὸ τὴν σεβασμίαν Διοίκησιν τῷ εἰρημένῳ Ἐλευθερίῳ Παλαιοῦ Αἰνίτη. Εἰς ἔν-

δειξιν δὲ πάλιν ὑποφαινόμεθα, καὶ σφραγίζεται τὸ παρὸν μὲ τὴν κοινὴν ἡμῶν σφραγίδα.

Ἔδρα τῆ 17 Φεβρ. 1825

Οἱ Πρόκριτοι τῆς Νήσου Ἐδρας
(Τ. Σ.)

Ἴσον ἀπαράλλακτον τῷ Πρωτοτύπῳ

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς

(Τ. Σ.) Γ. Κώπας

ΓΑΚ, Ἐθν. Ταμ. φ. 3

6

Περίοδος Γ'. Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος

Ἄρ. 439 Τὸ Ἐπιτελεῖον τῆς Οἰκονομίας

Δηλοποιεῖ, ὅτι κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 4425 Σεβαστὴν ἐπιταγὴν τῆς Διοικήσεως, ἥτις διευθύνθη σήμερον εἰς τὸ Ταμεῖον, καὶ τὴν ὑπ' ἀρ. 1142 αἴτησιν τοῦ Ἐπιτελείου τῶν Ναυτικῶν χρεωστοῦνται πρὸς τὸν κ. Παλαιὸν Αἰνίτην γρόσια δέκα τέσσαρες χιλιάδες ἀρ. 14000 δι' ὅσα μένει νὰ λαμβάνῃ διὰ τὴν λευκάν του χρησιμεύσασαν εἰς πυρλωτόν, καὶ ἐκτιμηθεῖσαν παρὰ τῶν προκρίτων τῆς νήσου Ἐδρας, τὰ ὅποια θέλει τῷ πληρωθῶσιν ἅμα εὐπορήσαντος τοῦ Ταμείου καὶ εἰς ἐνδειξιν δίδεται τὸ παρὸν.

Τῆ 9 Μαρτίου 1825. Ἐν Ναυπλίῳ

Ὁ Ἐπιτελεῖον τῆς Οἰκονομίας

Νικόλαος Πονηρόπουλος

Διὰ τὸν Γ. Γραμματέα

(Τ. Σ.) Βασίλειος Γεωργιάδης

(Ἐμπερικλείεται εἰς τὸ ὡς ἄνω τῆς 10 Ἀπρ. 1825)

ΓΑΚ, Ἐκτελ. φ. 109

7

Σεβαστὴ Διοίκησις.

Ἐκ τοῦ ἐγκλεισμένου ἴσου τοῦ ἀνὰ χειρᾶς μου ἀποδεικτικοῦ τοῦ Ἐπιτελείου τῆς Οἰκονομίας ἐνθυμιεῖται τὸ φιλοδίκαιόν της, ὅτι μοι χρεωστοῦνται γρόσια δεκατέσσαρες χιλιάδες, ἥτοι 14000 ἐκ τῆς τιμῆς τοῦ πλοίου μου ὀνομαζομένης λεύκας, καὶ συντελεσάσης εἰς ἐμπρησὸν πολεμίων πλοίων κατὰ τὸν Παγασαῖον Κόλπον. Τὸ ἀποδεικτικόν μου, συμπαθητικοὶ Κύριοι, λέγει νὰ τὰ πληρωθῶ εὐπορήσαντος τοῦ Ταμείου. Παρουσιάζομαι πρὸς τοὺς ταμίας, ἐρωτῶ ἂν εὐπόρησε τὸ Ταμεῖον, μοι ἀποκρίνονται πάντοτε τὸ ὄχι. Πότε λοιπὸν θέλει εὐπορήσει; ἀφοῦ σβεσθῆ ὀλοτελῶς ἡ ἐστία τοῦ οἴκου μου, καὶ διαβῶμεν ὅλοι εἰς τὰ βασίλεια τοῦ Πλούτωνος; Ἐγὼ λιμώττω, Κύριοι, καὶ τοῦ ἐπιουσίου ἄρτου ὑστέρημαι. Τὰ τέκνα μου βοῶσιν ἄρτον, καὶ ὁ τάλας μὴ ἔχων νὰ τοῖς δώσω, ἀδημονῶν περιέρχομαι τὴν ἀγορᾶν. Καὶ ἔπειτα ὅταν ὀλοτελῶς

δὲν εὐπορῆ τὸ Ἰαμεῖον, πῶς οἰκονομοῦνται τόσαι ἀνάγκαι τοῦ ἔθνους, καὶ τόσοι ἄλλοι πληρώνονται; ἐκ τούτων λοιπὸν δῆλον, ὅτι ἢ ὅσον δι' ἐμὲ δὲν εὐπορεῖ, ἢ δὲν ἔχω δίκαιον· ἀλλ' ὅτι μὲν ἔχω δίκαιον εἶναι ὁμολογούμενον, ἄρα τὸ δεύτερον πρέπει νὰ εἶναι.

Δὲν ζητῶ, Σ. Κύριοι, τὸ ὄλον, δὲν ζητῶ τὸ ἡμισυ, ζητῶ μέρος, διὰ νὰ διασώσω τὴν κινδυνεύουσαν νὰ γένη παρανάλωμα τῆς πλεονεξίας τοῦ Χάρωνος οἰκογένειάν μου. Διὰ ταῦτα παρακαλῶ θερμῶς, καὶ μετὰ δακρύων, νὰ με διασώσητε ἐκ τοῦ κινδύνου, συγγόντες διὰ τὴν τολμηράν μου φράσιν, ἣτις προηρέχθη ἐκ τοῦ πάθους, τὸ ὅποιον ὁσάκις καταλάβῃ τὸν ἄνθρωπον, τὸν ἀποκαθιστᾷ καὶ ἀμετροεπιῆ.

Εὐέλπις δ' ἐν τούτοις περὶ τῆς ἐνεργήσεως τοῦ συμπαθείας ἀξίου ζητήματός μου, μένω μ' ὄλον τὸ βαθύτατον σέβας.

Τῆ 10 Αὐγούστου 1825. Ἐν Ναυπλίῳ

(νῶτον) 2636

Ἐλευθέριος Παλαῖος Αἰνίτης
νὰ μείνῃ εἰς τὰ ἀρχεῖα
Γ'ΑΚ, Ἐκτελ. φ. 109

Ὁ Πατριώτης

Ἐλευθέριος Παλαῖος Αἰνίτης
διὰ χειρὸς τοῦ Γραφέως

8

Περίοδος Ι'.

Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος

Ἄρ. 2548

Τὸ Ἰπουργεῖον τῆς Ἀστυνομίας

Πρὸς τὴν Γενικὴν Ἀστυνομίαν Ναυπλίου

Κατὰ τὴν πρὸς τὸ Ἰπουργεῖον τοῦτο ὑπ' ἀριθ. 1472 πρόσκλησιν τοῦ Ἰπουργείου τοῦ Δικαίου, διατάσσεται ἡ Γεν. αὕτη Ἀστυνομία νὰ ἐμποδίσῃ τὸν Καπ: Ἐλευθέριον Παλαῖον Αἰνίτην, τοῦ νὰ ἀπέλθῃ ἐντεῦθεν ἕως ὅτου θεωρηθῆ καὶ ἀποφασισθῆ ἢ μετὰ τοῦ κυρίου Νικολάου Καλόγλου διαφορὰ των.

Τῆ: 23: Ὀκτωβρίου: 1825

Ἐν Ναυπλίῳ

Ὁ Ἰπουργὸς τῆς Ἀστυνομίας

(Τ. Σ.) Δ. Δεσύλλας

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς

Σπυρ: Παπᾶ Ἀλεξόπουλος

(νῶτον)

Ἄριθ. 2548

Ἀπὸ τὸ τῆς Ἀστυνομίας, νὰ ἐμποδισθῆ ὁ καπ: Ἐλευθέριος Παλαῖος Αἰνίτης.

23: Ὀκτωβρίου

κατοικεῖ εἰς τὸ ὑπ' ἀρ. 5 ἐργαστήριον

Γ'ΑΚ, Βλαχογ. Α' φ. 65

8α

Περίοδ. Γ' Προσωρινή Διοίκησης τῆς Ἑλλάδος
Ἀριθ. 13829 Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα

Πρὸς τὸ Ἐπιτελεσιὸν τῆς Οἰκονομίας

Κατὰ τὴν περικλειομένην ὑπ' ἀριθ. 5955 αἴτησιν τοῦ Ἐπιτελεσίου τῶν Ναυτικῶν, διατάσσεται τὸ Ἐπιτελεσιὸν τοῦτο νὰ διορίσῃ ὅπου ἀνήκει νὰ δοθῶν διὰ τοῦ ρηθέντος Ἐπιτελεσίου γρῶσια ἑξακόσια ἀριθ. 600 εἰς τὸν Κύριον Ἐλευθέριον Παλιὸν Αἰνίτην εἰς λογαριασμὸν τῶν ὁποίων ἔχει νὰ λαμβάνῃ γρ. 14000 διὰ τιμὴν τοῦ ὁποίου ἔδωσεν πλοίου του εἰς τοὺς Προκρίτους τῆς Νήσου Ἐδρας διὰ χρῆσιν Πυρπολικῶν.

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 27 Ὀκτωβρίου 1825

Ὁ Ἀντιπρόεδρος

Γκίκας Μπότσια

(Γ. Σ.) Ἀναγνώστης Σηλιωτάκης

Ἰωάννης Κωλέττης

(νῶτον)

Ἐκτελεστ. Ἀριθ. 13829

διὰ τὸν Ἐλευθ. Παλιὸν Αἰνίτην

Κατετάχ. ὑπ' ἀριθ. 6849

Ἔδρα ἀριθ. 3098

τῇ 28 Ὀκτωβρ.

τῇ αὐτῇ

ΓΑΚ, Οἰκονομίας φ 64

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς

Α. Μαυροκορδάτος

9

Πρὸς τὴν Σ. Κυβέρνησιν.

Ὁ ὑποφαινόμενος κατὰ τὸ 1823 ἔτος κατὰ διαταγὴν τῶν Προκρίτων Ἐδρας ἔδωσα τὸ πλοῖόν μου, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν τὴν ζωὴν μου, καὶ ἐχρησίμευσεν εἰς τὸ ἔθνος διὰ πυρπολικῶν τὸ ἐξετίμησαν τότε διὰ γρ. 14000 (μ' ὄλον ὁποῦ ἄξιζε περισσότερον) ὡς τὸ ἀνά χεῖράς μου ἀποδεικτικὸν τοῦ ἐθνικοῦ Ταμείου ὑπ' ἀρ. 439 ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἔλαβα μόνον γρ. 1,152 τὰ δὲ λοιπὰ μὲ λείπουν μέχρι τὴν σήμερον.

Σ. Κυβέρνησις! Ἐμὲ τὸ πλοῖόν μου ἐχρησίμευσεν εἰς τὴν ἀνάγκην τοῦ ἔθνους, καὶ ὠφέλησε τὰ μέγιστα, ἀλλ' ἐγὼ τὸ ὑστερήθην, καὶ ἡ ὑστερήσις του μὲ κατήνησεν ἐνδεῆ καὶ ἄπορον, καὶ δὲν ἔχω πῶς νὰ ζήσω, ἐνῶ ἔχαιρα τὴν πρώτην ὑπόληψιν ὅταν τὸ εἶχα.

Διὰ τοῦτο προσίτω εἰς τὸ ἔλεος τῆς Κυβερνήσεως, καὶ τὴν παρακαλῶ μετὰ δακρύων νὰ διορίσῃ ὅπου πρέπει, διὰ νὰ μοῦ ἐξαργυρωθῇ ἢ τὸ ἥμισυ ἢ μέρος τοῦ αὐτοῦ ἀποδεικτικοῦ μου, ὅπου οὕτως νὰ δυνηθῶ καὶ ἐγὼ ὁ δυστυχὴς

νά ἀπαντήσω τὰς μεγάλας ἀνάγκας μου, καὶ νά ζήσω καὶ τὴν φαμίλιαν μου, ἵητις λιμοκτονεῖ.

Ἐὐελπισ, ὅτι ἡ Σ. Κυβέρνησις ἢ προστάτρια τῶν δυστυχῶν δὲν θέλει παραβλέψει τὰ δίκαια ἑνὸς δυστυχοῦς καὶ ἀπόρου γέροντος, ὅστις ὠφέλησε τὸ ἔθνος οὐκ ὀλίγον, νά κατατυραννῆται καὶ νά καταβασανίζεται, ἀλλὰ θέλει τὸν παρηγορήσει, καὶ τὸν οἰκονομήσει ὅσον δύναται, μένω μὲ ὄλον τὸ σέβας.

Ἐν Αἰγίνῃ τῇ 30 Αὐγούστου 1827

Ὁ εὐπειθὴς πολίτης

Καπ: Λευθέρης Παλαιὸς Αἰνίτης

διὰ χειρὸς τοῦ Γραφέως Δ: Α.

(Ἐπὶ τοῦ νότου) 302 Ναυτικῶν Εἰσερχ.

Παλαιὸς Ἐλευθέρης Αἰνίτης

Ἐνεργήθη Κ. 408

ΓΑΚ, Ναυτικῶν 1827

10

Ἄριθ. 408

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Ἡ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Γραμματεία

Πρὸς τὴν Σεβ. Κυβέρνησιν

Ὁ Λευθέρης Παλαιὸς Αἰνίτης ἀναφέρει, ὅτι κατὰ τὸ 1823 ἔτος οἱ Πρόκριτοι τῆς Ν. Ὑδρας ἔλαβον τὸ πλοῖόν του, καὶ κατεσκεύασαν αὐτὸ πυρπολικόν, ἐπὶ συμφωνίᾳ νά πληρωθῇ γρόσια 14000 ἔλαβε δὲ μόνον γρόσια 1152 τὰ λοιπὰ μένει νά λαμβάνῃ ἀκόμη.

Ὁ διαληφθεὶς Λευθέρης Παλαιὸς μένει ἤδη ὄλωσ διόλου ἄπορος καὶ αἰτεῖ νά δοθῇ εἰς αὐτὸν τὸ ἥμισυ τῆς εἰρημένης ποσότητος.

Ἡ Γραμματεία αὕτη ἐγκρίνει τὴν αἰτησίαν του, καὶ ἀναφέρει πρὸς τὴν Σεβ. Κυβέρνησιν διὰ νά τὸν ἐξοικονομήσῃ.

Αἰγίνα τῇ 31 Αὐγούστου 1827

Ὁ Προσωρ. ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν

Γραμμ. τῆς Ἐπικρ.

ΓΑΚ, Ναυτικῶν 1827

11

Ἄριθ. 633

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Ἡ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Γραμματεία τῆς Ἐπικρατείας

Τὸ πλοῖον τξερνίκι, ὀνομαζόμενον Λαόνικος, κυβερνώμενον παρὰ Κ. Παλιοῦ, χωρητικὸν τόννων πέντε, εἶναι γεννημένος εἰς Σάμον, καὶ κάτοικος εἰς αὐτὴν, ἔχει δὲ ναύτας ἕξ καὶ ψιλὰ ὄπλα πρὸς φύλαξίν του.

Ἐν Αἰγίνῃ τῇ 26: 76ρίου 1827

Ὁ Προσ. ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν

Γραμμ. τῆς Ἐπικρατείας

ΓΑΚ, Ναυτικῶν 1827

12

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Οἰκονομίας

Ἐπειδὴ καὶ κατὰ τὸ 1823 τὸ πλοῖόν μου ἐχρησίμευσεν διὰ πυρπολικόν, ὡς τὰ ἀνά χεῖράς μου ἐγγράφα τοῦ Ὑπουργείου τῆς Οἰκονομίας, καὶ τῶν Προκρίτων τῆς Νήσου Ἰθάκας. Καὶ ἐπειδὴ ἐγὼ σήμερον ὑστεροῦμαι εἰς τὸ νὰ ἐξοικονομήσω τὴν φαμελίαν μου, συγκεκλιμένην ἀπὸ πέντε ἄτομα, παρακαλῶ τὴν Σ. Ἐπιτροπὴν τῆς Οἰκονομίας νὰ ἤθελε συγκατανεύσει εἰς τὸ νὰ μὲ ἐξοικονομήσῃ εἰς ὅ,τι ἤθελε ἐγκρίνει, ἕως ὅτου ἀποφασισθῇ παρὰ τῆς Σ. Κυβερνήσεως εἰς τὸ νὰ μᾶς πληρώσουν τὰ ὕσα ἔχω νὰ λαμβάνω, διὰ τὸ ρηθὲν πλοῖόν μου, ἔδωσα εἰς πυρπολικόν.

Ἐὐελπὶς ὅτι θέλει εἰσακουσθῇ ἡ δικαία αἴτησίς μου, ὡς εἰσακούσθη καὶ ἐκείνη τοῦ Καπ. Λάσκαρη Σπαγκοῦ, ὅστις εὐρισκόμενος εἰς τὴν ἰδίαν κατηγορίαν.

Μένω μὲ τὸ βαθύτατον σέβας

Ἐν Αἰγίνῃ τῇ 17 Ἰουλίου 1829

Ὁ εὐπειθὴς πολίτης

Ἐλευθέριος Παλιός

(νῶτον) Ἀριθ. 7718 Εἰσερχ. Οἶκον.

Ἐλευθέριος Παλιός

Νὰ ἐγκλεισθῇ

ΓΑΚ, Οἶκ. φ. 49

7. ΚΑΡΠΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΑΙΝΙΤΗΣ

Ἀπαραιτήτου οὔσης περὶ τοῦ ἀνδρὸς τούτου ἰδίας μελέτης, παρέχομεν εἰς τὴν παροῦσαν σειρὰν ἔγγραφα ἑνα μόνον ἐνδεικτικὰ τῆς δράσεώς του.

Ἦτοι τὴν 4-7-1824 γράφει¹ οὗτος πρὸς τὴν Διοίκησιν ἐκ Ναυπλίου καὶ λέγει ὅτι ἀπ' ἀρχῆς ὑπέστη κακοπαθείας, κινδύνους καὶ θυσίας ὑπὲρ Πίστεως καὶ Πατρίδος, κατ' ἐξοχὴν ὅμως προσέφερον ὑπηρεσίας εἰς τὴν Πατρίδα κατὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη πλησίον τοῦ Ὀδυσσεῶς Ἀνδρούτσου. Προσφέρεται νὰ ὑπηρετήσῃ προθύμως ὅπου τὸν διατάξῃ ἡ Πατρις καὶ προσφέρει εἰς τὴν Διοίκησιν ἀφιέρωμα ἀποτελούμενον ἀπὸ 25 γεωγραφικῶν Πίνακας, εἰς μανδύλια τυπωμένους, πρὸς χρῆσιν τῶν στρατηγῶν.

Τὴν 14 Αὐγ. 1824 τὸ Ἐκτελεστικὸν γράφει² ἐκ Ναυπλίου πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τοῦ Πολέμου ὅτι ὁ ὑποχιλίαρχος Κάρπος Παπαδόπουλος ζητεῖ τοὺς στρατιωτικῶν μισθοὺς διὰ τὰς ὑπηρεσίας του εἰς Ἐύριπον καὶ ἄλλα μέρη ὑπὸ τὸν Ὀδυσσεῶν καὶ διατάττει νὰ δοθῇ ἀπάντησις εἰς αὐτὸν ὅτι ὅταν ὁ Ὀδυσσεὺς παρουσιάσῃ λογαριασμὸν δι' ὅλον τὸ σῶμά του, θὰ δοθῇ ἐξοικονόμησις καὶ εἰς αὐτόν.

Τὴν 20 Ἰουνίου 1825 οἱ Δημ. Ὑψηλάντης καὶ Κων. Μαυρομιχάλης γράφουν³ ἐκ Μύλων πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τοῦ Πολέμου ὅτι ὁ λοχαγὸς Κάρπος μὲ τὸν λόχον του ἔφθασε μετὰ τὰ μέσα τῆς μάχης τῶν Μύλων καὶ οὐ μόνον ἐγκαρδίωσε τοὺς μαχομένους Ἑλληνας ἀλλὰ καὶ μὲ τοὺς ἄνδρας του ἔκαμε καλῶς τὸ χρέος του. Μετὰ δὲ τὴν μάχην ἐφύλαξαν τακτικῶς τὰ τῆς πενταρχίας χρέη των.

Ὁ Συνταγματάρχης Π. Γ. Ρόδιος γράφει⁴ ἐκ Ναυπλίου τῆ 21-6-1825 πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τοῦ Πολέμου ὅτι ὁ λόχος τῶν Εὐζώνων καὶ τινες ἄλλοι στρατιῶται ἐκ τῶν λοιπῶν λόχων τοῦ 1ου Συντάγματος ὀδηγούμενοι ἀπὸ τὸν λοχαγὸν Κ. Παπαδόπουλον, τοῦ ὁποῦ ἀξιωματικὸς ἐστάλη ὁ Π. Πίσσας, ἐνεψύχασε μεγάλως τοὺς Ἑλληνας κατὰ τὴν μάχην τῶν Μύλων.

1. Ἐγγραφοὺν ὑπ' ἀριθ. 1.
2. Ἐγγραφοὺν ὑπ' ἀριθ. 2.
3. Ἐγγραφοὺν ὑπ' ἀριθ. 3.
4. Ἐγγραφοὺν ὑπ' ἀριθ. 4.

Διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 77 τῆς 11-7-1830 Διατάγματος τοῦ Κυβερνήτου¹ μετὰ πρότασιν τοῦ Στρατοπεδάρχου Γεν. Διευθυντοῦ τῶν Τακτικῶν Στρατευμάτων ὁ Κάρπος Παπαδόπουλος ἀπὸ λοχαγὸς τοῦ Δου Πεζικοῦ Τάγματος διορίζεται φρούραρχος Παλαμηδίου, εἰς τὴν θέσιν του δὲ προοιβάξεται ὁ ὑπολοχαγὸς Δημ. Σπηλιωτόπουλος².

1

Ἐπερτάτη Διοίκησις!

Ὁ ὑποσημειούμενος εὐπειθῆς πατριώτης γνωρίζων, ὅτι ὅσα καὶ ἂν τις πρόαξις ἢ πάθη ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ Πίστεως καὶ Πατρίδος δὲν κάμνει πλέον τοῦ χρέους του, δὲν ἠθέλησα ποτὲ νὰ ἀναφέρω οὐδὲ τὰς ἀπ' ἀρχῆς κακοπαθείας, κινδύνους καὶ θυσίας μου, ἀλλ' εὐχαριστοῦμαι εἰς μόνας τῶν δύο ἤδη χρόνων ἐκδουλεύσεις μου, μαρτυρούμενος παρὰ τοῦ ἰδίου στρατηγοῦ μου Κυρίου Ὀδυσσεῶς Ἀνδρίτζου, ᾧ καὶ παρακολουθῶν ἐδούλευσα (ὡς ἐκ τοῦ ἀποδεικτικοῦ φαίνεται) τῷ ἔθνει καὶ τῇ πατρίδι, τὸ κατ' ἐμὲ χρέος ἐποιήσαμεν καὶ οὐ παύσομαι ποιῶν, ἂν ἡ Σεβαστὴ Διοίκησις δὲν ἀποδοκιμάξῃ τὰ μέχρι τοῦδε, δι' ἐμψύχωσίν μου, ἃς μὲ διατάξῃ καθ' ὃν οἶδε τρόπον, ἵνα δυνηθῶ τοῦ λοιποῦ νὰ γενῶ εὐχρηστότερος, καὶ παραμυθούμενος διὰ τὴν στέρησιν χρεῶν μου, περιουσίας, καὶ τὴν ἀπομίκρυνσιν ἀπὸ τῆς φιλότητος μου γῆς, εἰς ἣν ἐγεννήθην, προσέτι παρακαλῶ νὰ καταδεχθῆ νὰ λάβῃ τὸ μικρὸν τοῦτο τῆς προαιρέσεώς μου ἀφιέρωμα, ἧτοι εἰκοσιπέντε γεωγραφικοὺς Πίνακας εἰς μανδήλια τυπωμένους πρὸς χρῆσιν τῶν στρατηγῶν, δι' οὓς ἂν ἐγκρίνη νὰ μοὶ δοθῆ καὶ ἓν ἀποδεικτικόν, καὶ τοῦτο διὰ καύχημά μου, ὅστις, ὀλοθύμωσις ἀφιερωμένος εἰς τὴν φιλότιν Πατρίδα, εἰς τὴν Σεβαστὴν Διοίκησίν της, καὶ τοὺς Ἱεροὺς αὐτῆς Νόμους σεμνύνομαι καὶ παραμυθούμαι.

Ἐν Ναυπλίῳ τῆ 4: Ἰουλίου 1824

τέκνον καὶ πατριώτης εὐπειθῆς

Κάρπος Παπαδόπουλος

ΓΑΚ, Βλαχογ. Α' φ. 5 (Ἐκτελεστικόν)

2

Περσ. Β'

Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος

1. Ἐγγραφοὺν ὑπ' ἀριθ. 5.

2. Περὶ τοῦ Κάρπου Παπαδοπούλου βλέπε προχθίζως εἰς «Θρακικά» Παράρτημα τοῦ Γ' τόμου (1931) σ. 22 - 25. — Κάρπου Παπαδοπούλου, Ὀδυσσεὺς Ἀνδρουῦτος καὶ Γ. Βαρνακιώτης. Ἐπιμελητῆς τῆς ἐκδόσεως Ἐμμ. Γ. Πρωτοψάλτης. Ἐκδοτικὸς Ὄμιλος Γ. Τσουκαλᾶ καὶ Τίτου «Βιβλιοθήκη», Ἀθῆναι 1957 (εἰς σελ. 5 - 16 Εἰσαγωγή τοῦ κ. Πρωτοψάλτη περὶ τοῦ βίου καὶ τῶν ἔργων τοῦ Κάρπου Παπαδοπούλου).

Ἄρ. 3834

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα

Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τοῦ Πολέμου

Ὁ ὑποχιλίαρχος Κάρπος Παπαδόπουλος, προσαναφέρεται διὰ στρατιωτικὸς μισθούς του ὅπου ἐδούλευσεν εἰς Εὔριπον, καὶ ἄλλα μέρη ὑπὸ τὸν στρατηγὸν Ὀδυσσεά, καὶ εἰς ἀπάντησιν διατάσσεται τὸ Ὑπουργεῖον νὰ τὸν ἀποκριθῆ ὅτι ν' ἀγροικηθῆ μὲ τὸν στρατηγὸν του Ὀδυσσεά, καὶ ὅταν ὁ Ὀδυσσεὺς παρρησιάσῃ λογαριασμὸν δι' ὄλον τὸ σῶμά του, θέλει γένει, καὶ δι' αὐτὸν ἐξοικονόμησις.

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 14: Αὐγούστου 1824

Ὁ Πρόεδρος

Γεώργιος Κουντουριώτης

Ἰωάννης Κωλέττης

(Τ. Σ.) Ἀναγνώστης Σπηλιωτάκης

Πανοῦτζος Νοταρῶς

Ὁ Προσωρ. Γ. Γραμματεὺς

Π. Γ. Ρόδιος

(νῶτον)

14 Αὐγούστου 1824

ΓΑΚ, Βλαχογ. Α' φ. 25

2

Πρὸς τὸ Ἐξοχὸν Ὑπουργεῖον τοῦ Πολέμου.

Ὁ λοχαγὸς Κύριος Κάρπος μὲ τὸν ὑπὸ τὴν ὄδηγιάν του λόχον ἐφθασεν μετὰ τὰ μέσα τῆς μάχης τῆς ἐν Μύλοις καὶ ὕχι μόνον ἐγκαρδίωσεν τοὺς κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν μαχομένους Ἕλληνας, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ ἔκαμαν ὡς γενναῖοι Πατριῶται καὶ καλοὶ στρατιῶται τὸ χρέος των.

Μετὰ δὲ τὴν μάχην ἐφύλαξαν τακτικῶς τὰ τῆς πειθαρχίας χρέη των, ὀδηγούμενοι ἀπὸ τὸν ρηθέντα λοχαγὸν εἰς τὰ δδηγητικὰ χρέη των. Διὸ ἀναφερόμεθα εἰς τὸ Ἐξοχὸν Ὑπουργεῖον τοῦτο διὰ νὰ γνωρίσῃ τοὺς ἀξιόους στρατιώτας, οἵτινες δὲν ἔλειψαν ἀπὸ τὰ χρέη των.

Τῇ 20 Ἰουνίου 1825

Ἐκ Μύλων

Οἱ Πατριῶται

Δημήτριος Ὑψηλάντης

Κωνστ. Μαυρομιχάλης

(νῶτον)

1212: οἱ ἐκλαμπρότατοι

ὁ πρίγκιψ Δημήτριος Ὑψηλάντης,

καὶ Κύριος Κωνσταντῖνος Μαυρομιχάλης,

1825: Ἰουνίου 25

ΓΑΚ, Βλαχογ. Α' φ. 29

4

Ἐξοχον Ὑπουργεῖον (Πολέμου)

Κατὰ τὸ ἐμπερικλειόμενον ἀποδεικτικὸν παρὰ τῶν ἐκλαμπροτάτων κυρίων Δημ. Ὑψηλάντη καὶ Κωνστ. Μαυρομιχάλη, καὶ κατὰ τὴν ἀλάνθαστον φήμην παρατηρεῖ τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο, ὅτι ὁ λόχος τῶν εὐζώνων, καὶ τινες ἄλλοι στρατιῶται ἐκ τῶν λοιπῶν λόχων τοῦ 1ου συντάγματος ὀδηγοῦμενοι ἀπὸ τὸν λοχαγὸν κύρ Κ(άρπον) Παπαδόπουλον, τοῦ ὁποῖου ἀξιωματικὸς ἐστάλη ὁ κύριος Παναγιώτης Πίσσας, πόσον ἐμφύχωσε ἡ παρουσία τούτων τοὺς λοιποὺς Ἕλληνας, καὶ πόσον συνεισέφερον μὲ τὴν ἀνδρείαν καὶ εὐτολμίαν των τὴν διατήρησιν τῶν Μύλων, διὰ τοῦτο παρακαλῶ τὸ ἔξοχον Ὑπουργεῖον, ἐπειδὴ καὶ εἶναι ἡ πρώτη ἐκστρατεία τῶν στρατιωτῶν τοῦ συντάγματος ἐπειδὴ οἱ ἄνθρωποι χρειάζονται φυσικὰ ἐμφύχωσιν, διὰ νὰ γίνωνται προθυμότεροι, ἂν ἐγκρίνη νὰ τοὺς ἀνταμείψῃ ὅπως ἤθελε κρίνει ὠφέλιμον, ἢ μὲ ἀποδεικτικά, ἢ μὲ ἄλλο τι.

Μὲ τὸ ἀνήκον σέβας

Ὁ Συνταγματάρχης

τῆ 21: Ἰουνίου 1825

Π. Γ. Ρόδιος

Ἐν Ναυπλίῳ

(νῶτον) 1213. Ὁ Συντ: Π: Γ: Ρόδιος

1825: Ἰουνίου: 25.

Γ'ΑΚ, Βλαχογ. Α' φ. 29

5

Ἄρ. 77

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Ὁ Κυβερνήτης τῆς Ἑλλάδος

Κατὰ τὴν πρότασιν τοῦ Στρατοπεδάρχου Γεν. Διευθυντοῦ τῶν Τακτ. Στρατευμάτων

Δ α τ ά τ τ ο μ ε ν

Ὁ Κοσ Δημ. Σπηλιωτόπουλος ὑπολοχαγὸς εἰς τὸ Δον Πεζικὸν Τάγμα προβιβάζεται λοχαγὸς τοῦ αὐτοῦ τάγματος, ἀντὶ τοῦ λοχαγοῦ Κου Κάρπου Παπαδοπούλου, διορισθέντος φρουράρχου τοῦ Παλαμηδίου.

Ὁ Κοσ Ἀντώνιος Ἀξελὸς ἀνθυπολοχαγὸς εἰς τὸ Δον Τάγμα προβιβάζεται ὑπολοχαγὸς εἰς τὸ αὐτὸν Τάγμα ἀντὶ τοῦ Κου Δ. Σπηλιωτοπούλου.

Ὁ Κύριος Γ. Μαυρουδῆς ἀνθυπασπιστὴς τοῦ Δου Τάγματος προβιβάζεται ἀνθυπολοχαγὸς ἀντὶ τοῦ Κου Ἀντ. Ἀξελου.

Ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Γραμματεὺς τῆς Κυβερνήσεως νὰ κοινοποι-

ήση τὸ παρὸν διάταγμα πρὸς τὸν Στρατοπεδάρχη Γεν. Διευθυντὴν τῶν Τακτικῶν Στρατευμάτων, διὰ τὴν ἐκτέλεσίν του.

Ἐν Ναυπλίῳ τὴν 11 Ἰουλίου 1830

Ὁ Κυβερνήτης

(Τ. Σ.) Ἰ. Ἀ. Καποδίστριας

Ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτ. Γραμματεὺς

Π. Γ. Ρόδιος

ΓΑΚ, Βλαχ. φ. 105

8. ΣΑΡΑΝΤΟΣ ΠΑΠΙΝΗΣ ΑΙΝΙΤΗΣ

Τὴν 8 Ὀκτ. 1827 ἐξ Αἰγίνης γράφει¹ πρὸς τὴν Γραμματείαν τῶν Ναυτικῶν καὶ παρακαλεῖ ἵνα ἐφοδιάσῃ αὐτὸν μὲ ἔγγραφον τακτικὸν ἐμπορικὸν διαβατήριον διὰ τὸ πλοῖόν του σακολέβα ὀνόματι Παναγία χωρητικότητος 250 κοιλῶν μὲ 5 ναύτας καὶ ψιλὰ ὄπλα. Ἡ Ἀντικυβερνητικὴ Ἐπιτροπὴ ἐγκρίνει ὅπως δοθῇ εἰς αὐτὸν τὸ αἰτούμενον ἐμπορικὸν διαβατήριον.

Τὴν αὐτὴν ἡμερομηνίαν 8 Ὀκτ. 1827 οἱ συμπολιταὶ του Μιχ. Δαμιράλης, Χριστόδ. Σαράντος Γεωργίου καὶ Χ' Ἰωάννης Ἀδλητῆς πιστοποιοῦν² ἐν Αἰγίνῃ ὅτι ὁ Σαρ. Παπίνης ἐπὶ ἑξ ἔτη ἐργάζεται τιμίως μὲ τὸ κατι του καὶ παρακαλοῦν ὅπως δοθῇ εἰς αὐτὸν διαβατήριον ἵνα μεταβαίνη ὅπου ἤτο καὶ πρότερον. Τὰ αὐτὰ παρακαλεῖ τὴν Γραμματείαν τῶν Ναυτικῶν καὶ ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Νάξου Μιχ. Μαρκοπολίτης.

Τὴν 9 Ὀκτ. 1827 ἡ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Γραμματεία χορηγεῖ ἔγγραφον³ ὅτι τὸ πλοῖον αὐτὸ ὀνόματι Παναγία κυβερνᾶται ἀπὸ τὸν Σαρ. Παπίνην ἐξ Αἴνου κάτοικον Νάξου, εἶναι σακολέβα ἑξ τόννων, 5 ναυτῶν, ἔχει δὲ καὶ ψιλὰ ὄπλα.

1

Πρὸς τὴν Γραμματείαν τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν.
Παρακαλῶ τὴν Γραμματείαν ταύτην νὰ μὲ ἐφοδιάσῃ μὲ ἔγγραφον τα-

1. Ἐγγραφον ὄπ' ἀριθ. 1.

2. Ἐγγραφον ὄπ' ἀριθ. 2.

3. Ἐγγραφον ὄπ' ἀριθ. 3.

πτικὸν ἐμπορικὸν διὰ τὸ πλοῖόν μου Σακολέβα ὀνομαζόμενον ἢ Παναγία, χωρητικότητος κοιλῶν 250 ναύτας 5 μὲ ψιλὰ ὄπλα, καὶ διοικούμενον παρ' ἐμοῦ, διὰ νὰ τὸ ταξιθεύω ἐλευθέρως καὶ ἀφόβως, δι' ὅπου ἡ περίστασις μοι τὸ συγχωρεῖ.

Πρὸς πιστοποίησίν της δὲ περιελίω καὶ τὴν ἔσωθεν ἀπόδειξιν τοῦ κυρίου Μ. Μαρκοπολίτου ἀντιπροσώπου τῆς Νάξου, καὶ μὲ σέβας ὑποσημειοῦμαι.

Ἐν Αἰγίνῃ τῇ 8 8)βρίου 1827

(νῶτον)
638 Ναυτικῶν

Παπίνης Σαράντος

Νὰ δοθῇ τὸ αἰτούμενον ἐμπορικὸν Διαβατήριον

Ἐν Αἰγίνῃ 8 Ὀκτωβρίου 1827

Ἡ Ἀντικυβερνητικὴ Ἐπιτροπὴ

Γ. Μανρομιχάλης

Ἰω. Νάκος

Γ. Πρωτόκ.

ἀριθ. 2108

Ὁ Πολίτης
Σαράντος Παπίνης Νίτης
διὰ χειρὸς Δ: Α:

Ὁ Προσωρ. ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν

Γραμμ. τῆς Ἐπικρατείας

Δ. 817

Γ'ΑΚ, Ναυτικῶν 1827

2

Εὐγενέστατε Κύριε

Ὁ Σαράντος Παπίνης Νίτης, ἔχει σχεδὸν χρόνια ἔξ ὅπου χρηματεῖ εἰς τὴν πατρίδα μας, δουλεύων μὲ τὸ καίκι του τιμίως, καὶ παρακαλοῦμεν νὰ τὸν ἐφοδιάσετε μὲ τὰ ἀναγκαῖα ἔγγραφα διὰ νὰ πηγαίνη, ὅθεν καὶ πρότερον ἦτον, ὅπου νὰ μὴν ἔχη καμμίαν ἐνόχλησιν οὗτος ὁ καλὸς πολίτης. Μένομεν δὲ μὲ σέβας.

Ἐν Αἰγίνῃ 1827

Τῇ 8 Ὀκτωβρίου

Οἱ συμπολίται

» Μιχαὴλ Δαμιράλης

» Χριστόδουλος Σαράντος Γεωργίου

» Χ' Ἰωάννης Αὐλητῆς

Πρὸς τὸν Κύριον Μ. Μαρκοπολίτην

ἀντιπρόσωπον Νάξου

Κατὰ τὴν ἀξιόπιστον μαρτυρίαν τῶν συμπολιτῶν μου περὶ τῆς τιμότητος τοῦ Σαράντη Παππίνη Νίτη παρακαλεῖται ἡ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ἔξοχος Γραμματεία νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν τὸ σύνηθες διαβατήριον. Μένω δὲ μὲ τὸ καθῆκον σέβας.

Ἐν Αἰγίνῃ τῇ 8 Ὀκτωβρίου 1827

Ὁ εὐπειθὴς πολίτης
ἀντιπρόσωπος τῆς Νάξου
Μιχαὴλ Μαρκοπολίτης

ΓΑΚ, Ναυτικῶν 1827

3

Ἄρ. 817

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Ἡ Ἐπὶ τῶν Ναυτ. Γραμ. τῆς Ἐπικρατείας

Τὸ πλοῖον Σακολέβα ὀνομαζόμενον ἢ Παναγία, κυβερνώμενον παρὰ τοῦ Σαράντου Παππίνη Νίτη, τόννων ἕξ, γεννημένος εἰς Αἶνον, καὶ κάτοικος εἰς Νάξον, ἔχει δὲ καὶ ψιλὰ ὄπλα, καὶ ναύτας πέντε.

Ἐν Αἰγίνῃ τῇ 9 Ὀκτωβρ. 1827

Ὁ Προσωρ. ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν
Γραμμ. τῆς Ἐπικρατείας
Γ. Γλαράκης

ΓΑΚ, Ναυτικῶν 1827

9. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΟΥΛΙΑΡΟΣ

Τὴν 25 Νοεμβρίου 1821 ἐν Ἐδρᾷ ὁ Γ. Χούλιαρος δηλοποιεῖ¹ ὅτι κυβερνῶν τὸ θριγαντῖνον Ἅγιος Νικόλαος, τριῶν χιλιάδων κοιλῶν μὲ σημαίαν Ὀθωμανικὴν ραγιαδικήν, ἔλαβεν ἐντὸς αὐτοῦ τὴν 18 Μαΐου 1821 εἰς Βερούτι (= Βηρυτὸν) ἀπὸ ἐμπόρου Φιλιππουπολίτας ἐμπόρευμα Φιλιππουπολίτικον χριστιανικὸν ἀποτελούμενον ἀπὸ 16 τέγκια ἀλατζᾶδες καὶ δύο τέγκια χάμες. Κατὰ τὸν πλοῦν του ὅμως τὸν συνήνετησαν δύο πλοῖα τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου καὶ οἱ καπιτᾶνοι αὐτοῦ Νικόλαος Βελοῦδος Κασιώτης καὶ Δῆμος Βλαχόπουλος ἔλαβον παρ' αὐτοῦ ὅλον τὸ ὡς ἄνω ἐμπόρευμα καὶ τὰ σχετικὰ ἔγγραφα ἀπὸ παρανόησιν νομίσαντες ὅτι τοῦτο ἦτο ἀρμενικόν.

Τὴν 3 Ἰανουαρίου 1823 ἐν Ἐδρᾷ ὁ Δῆμος Βλαχόπουλος ἐκθέτει² πόσον ἐμπόρευμα ἔλαβεν οὗτος καὶ πόσον ὁ Νικ. Βελοῦδος, ἐκ δὲ τοῦ ἰδικοῦ του μεριδίου πόσον ἔδωκεν εἰς ἐμπόρους Φιλιππουπολίτας καὶ πόσον εἰς ἄλλους· δηλοῖ δὲ ὅτι εἶναι ἔτοιμος νὰ δώσῃ λόγον ὅταν κριθῆ ἢ ὑπόθεσις.

Τὴν 5 Ἰουλίου 1823 ὁ Γεν. Ἀστυνόμος Ναυπλίου γράφει³ πρὸς τὸ Ἐπιτελεσιτικὸν τῶν Ἐσωτερικῶν ὅτι ὁ Δῆμος Βλαχόπουλος ἐναχθεὶς ὑπὸ τοῦ Παναγ. Φιλιππουπολίτου δι' ἀρπαγὴν ἐμπορευμάτων του στέλλεται μετὰ στρατιωτῶν πρὸς ἀπολογία εἰς τὴν Διοίκησιν.

Τὴν 10-7-1824 ὁ Δῆμος Βλαχόπουλος γράφει⁴ πρὸς τὸ Ἐπιτελεσιτικὸν Ναυτικῶν καὶ διαμαρτύρεται διότι ἐνῶ κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 460 τῆς 1-8-1823 διαταγὴν ἢ διαφορὰ του μὲ τὸν Χ' (Κων)νον Φιλιππουπολίτην ἐθεωρήθη καὶ ἐδικαιώθη, νῦν θέλων ν' ἀναχωρήσῃ ἐκ Ναυπλίου ἐμποδίζεται διὰ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην κατόπιν δ)γῆς τοῦ Ἐπιτελεσιτικοῦ Ἐσωτερικῶν.

Τὴν 10 Ἰουλίου 1824 τὸ Ἐπιτελεσιτικὸν τῶν Ναυτικῶν γράφει⁵ πρὸς τὸ Ἐκτελεσιτικὸν Σῶμα καὶ παραπονεῖται διότι τὸ Ἐπιτελεσιτικὸν τῆς Ἀστυνομίας ἐπεμβαίνει εἰς ζητήματα ἀρμοδιότητος τοῦ Ἐπιτελεσιτικοῦ Ναυτικῶν καὶ παρακαλεῖ ὅπως ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐφαρμόζωνται αἱ διατάξεις τοῦ Ὀργανικοῦ Νόμου.

Τὴν 10 Ἰουλίου 1824 τὸ Ἐπιτελεσιτικὸν τῶν Ναυτικῶν γράφει⁶ πρὸς τὸν

1. Ἐγγραφοῦ ὑπ' ἀριθ. 1.
2. Ἐγγραφοῦ ὑπ' ἀριθ. 2.
3. Ἐγγραφοῦ ὑπ' ἀριθ. 3.
4. Ἐγγραφοῦ ὑπ' ἀριθ. 4.
5. Ἐγγραφοῦ ὑπ' ἀριθ. 5.
6. Ἐγγραφοῦ ὑπ' ἀριθ. 6.

Καπ. Δῆμον Βλαχόπουλον ὅτι δύναται ἐλευθέρως νὰ ἀναχωρήσῃ ἐκ Ναυπλίου εἰς Σάλανα πρὸς δούλευσιν τῆς Πατρίδος.

1

Διὰ τοῦ παρόντος δηλοποιεῖ ὁ ὑπογεγραμμένος Καπιτᾶνος Γεώργης Χούλιαρος Αἰνίτης, καπιτανεύων τὸ βριγαντῖνον Ἅγιος Νικόλαος, τριῶν χιλιάδων κοιλῶν, μὲ σημαίαν Ὀθωμανικὴν ραγιάδικην, ὅτι ἀπὸ δεκαῆξ τέγκια ἀλατζᾶδες καὶ δύο τέγκια χάμες πρᾶγμα φιλιππουπολίτικον χριστιανικόν, καθὼς κατωτέρω φαίνεται μὲ τὰς μάρκες του, τὸ ὅποιον οἱ Φιλιππουπολίται ἔμποροι Πέτρος Βούλκοβιτς, Χ' Γιάνης Πατριάρχου, Παναγιώτης Ἀθανασίου, Χ' Δημ. Χατζῆ Γεωργίου, Χ' Μούσας Χ' Γεωργίου ἐμβαρκάρισαν εἰς τὸ ἀνωτέρω Βριγαντῖνό του εἰς τὰ 1821 Μαΐου 18, ἐρχόμενες διὰ τὰ ἐπάνω μέρη κατὰ τὸ μεταξὺ των κοντράττον, εὑρεθεῖς μεταξὺ δύο πλοίων τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου, ἄφησεν εἰς τοὺς Καπιτάνους τῶν μεταξὺ τῶν ὁπίων εὑρέθη δύο Ἑλληνικῶν πλοίων, ὅλας τὰς ἀνωτέρας πραγματείας προσέτι δὲ δηλοποιεῖ ὁ αὐτὸς Καπ. Γ. Χούλιαρος, ὅτι οἱ Καπιτᾶνοι τῶν εἰρημένων δύο Ἑλληνικῶν πλοίων, ὀνομαζόμενοι ὁ μὲν εἰς Καπ. Νικόλαος Βελοῦδος Κασίτης, ὁ δὲ ἕτερος, Καπ. Δῆμος Βλαχόπουλος, ἔλαβον τὰς ἀνωτέρω πραγματείας σῶας καὶ ὀλοκλήρους, καθὼς εἶχον ἐμβαρκάρει ἐν Βερούτιῳ οἱ πραγματευταὶ εἰς τὸν ἀνωτέρω καιρὸν, προσφασιζόμενοι, ὅτι εἶναι Ἀρμενίων πραγματεῖαι· καὶ τοῦτο ἐστοχάσθησαν, διότι οἱ ἀνωτέρω πραγματευταὶ ἔγραφον πρὸς τοὺς συντρόφους των νὰ λάβωσι τὸ εἰς τὴν Δαμασκὸν ἐτοιμασθὲν καὶ διὰ Βερούτιον ἐμβαρκαρισθόσμενον πρᾶγμά των διὰ χεῖρὸς τοῦ Ἀρμένου κυρίου Χ' Καραμπέτη· ἔτι δηλοποιεῖ, ὁ Καπ. Γ. Χούλιαρος ὅτι καὶ τὰ γράμματα ὅλα τῶν ἀνωτέρω πραγματευτῶν, ἐκρατήθησαν παρὰ τῶν ἰδίων ἀνωειρημένων καπιτάνων τῶν δύο Ἑλληνικῶν πλοίων, καὶ ἐξ αὐτῶν ἔμπορεῖ νὰ δοθῆ ἢ καλλιωτέρα βεβαίωσις. Καὶ κατὰ τὴν ζήτησιν τῶν εἰρημένων πραγματευτῶν, καὶ πρὸς ἔνδειξιν τῆς καθαρᾶς ἀληθείας, δίδει τὸ παρὸν μαρτυρικὸν καὶ δηλοποιητικὸν τῶν περὶ τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν τρεξάντων, δίδει τὸ παρὸν του ἐνυπόγραφον εἰς χεῖρας τῶν δίων, ἵνα ἔχη τὴν...

Ἐν Ἐδρᾷ τῇ 25 Νοεμβρίου 1821

Γεώργης Χουλιάρος
 Παυλῆς Νικολάου Κυπριώτης
 ἡμουν μέσα καὶ μαρτυρῶ
 Δημήτριος Κωνσταντίνου Σκάβι
 ἡμουν μέσα εἰς τὸ καράβι καὶ μαρτυρῶ

Ἡμεῖς οἱ ἐκλεγεγμένοι ἐπιστάται τῆς καγκελλαρίας Ἐδρας μαρτυροῦμεν, ὅτι οἱ ρηθέντες ὅ,τε Καπ: Γεώργης Χουλιάρος, καὶ οἱ δύο μάρτυρες, Παυλῆς Νικολάου Κυπριώτης, καὶ Δημήτριος Κωνσταντίνου Σκάβι ἐνώπιον ἡμῶν ὑπέγραψαν τῇ ἰδίᾳ αὐτῶν χεῖρὶ. Εἰς ἔνδειξιν ὑποθέτομεν καὶ ἡμεῖς τὰς ὑπο-

γραφάς μας, καὶ τὴν καγκελλαρικὴν σφραγιδα.

“Υδρα τῆ 25 Νοεμβρίου 1821
(Τ. Σ.) » Δήμιος Μπούχλας ἐπιστάτης
» Νικόλαος Τζέππης ὁ καγκελλάριος
Μάρκκι Πέτρου Βούλκοβιτς τέγγια «5»
X'' Γιάννης Πατριάρχου Χάμες 2 «2»
Παναγιώτης Ἀθανασίου: 7: — :7:
X'' : Δημητρίου X'' : Γεωργίου: 2: — :2:
X'' : Μούσα X'' : Γεωργίου: 2: — :2:
“Όλα τέγγια :18:

(νῶτον) Ἄρ. Πρ. 41

ΓΑΚ, Βλαχογ. Α'. φ. 40

2

“Υδρα τῆ 3: Ἰανουαρίου 1823

Ἐγὼ ὁ ὑπογεγραμμένος Καπιτὰν Δῆμιος Βλαχόπουλος ποτὲ καπιτανεύων τὴν Π ο λ λ ά κ α ν¹ ἢ Ὠροσία Ἑλλάς με Ἑλληνικὴν σημαίαν ἐφωπλισμένην εἰς κ ο ὄ ρ ο ς² μαρτυρῶ καὶ πίστιν θεβαίαν ποιῶ ὅτι ἀπὸ τὰ τ έ γ κ ι α³ δεκαεξ Ἀλατζιάδες Σιάμα, καὶ Τέγγια δύο Χάμες, τὰ ὁποῖα κατὰ τὰς ἀρχὰς Ἰουνίου τοῦ προπαρελθόντος ἔτους 1821 ἐπῆρα ἀπὸ τὸ καράβι τοῦ καπετὰν Γεωργίου Χούλιαρου Αἰνίτου, ἔλαβα ἐγὼ κομμάτια ἐννεακόσια Ἀλατζιάδες καὶ ἓν τέγγι χάμες· τὰ δὲ ἐπίλοιπα ὅλα ἔμειναν εἰς τὸ καράβι τῆς κονσέρβας⁴ μου Καπετὰν Νικολάου Βελούδου, τοῦ ὁποίου ἀρματόρος⁵ ἦτον ὁ Κύριος Γεώργιος Πόμερ Τηνιακός, ὅστις καὶ τὰ ἔλαβεν εἰς χεῖράς του.

Ἐπειδὴ δὲ ἀπὸ τὰ εἰρημένα κομμάτια ἐννεακόσια Ἀλατζιάδες, καὶ ἓν Τέγγι Χάμες, ὅπου ἔλαβα ἐγὼ, παρέλαβαν ἐδῶ εἰς “Υδραν οἱ Κύριοι X'' Κωνσταντῖνος Παπαδημητρίου, καὶ Στάντζιος Ἰωάννου, ἔμποροι Φιλίππουπολῖται, διὰ μέσου τῶν εὐγενεστάτων Κυρίων Προκρίταν τῆς Νήσου ταύτης, κομμάτια τετρακόσια Ἀλατζιάδες, δηλοποιῶ καὶ ὁμολογῶ ὅτι μένω ὑπόχρεως ἀκόμη νὰ δώσω λόγον διὰ τὰ ἐπίλοιπα κομμάτια πεντακόσια Ἀλατζιάδες καὶ διὰ τὸ Τέγγι ἓν χάμες, εἰς ὅποιονδῆποτε καιρὸν κριθῆ ἢ ὑπόθεσις αὐτῆ. Εἰς ἔνδειξιν δὲ τῆς ἀληθείας ἔδωκα τὸ παρὸν εἰς χεῖρας τῶν εἰρημένων Κυρίων X'' Κωνσταντῖνη Παπαδημητρίου, καὶ Στάντζιου Ἰωάννου κατ' αἴτησιν τῶν ἰδίων, καὶ ὑποφαίνομαι ἰδιοχείρως.

1. πολλάκα, ἢ, (Ἰταλ.) = τρίστηλον πλοῖον ὅμοιον με δροῦμανα.
2. κοῦρσο, τό, (Ἰταλ. corso) = καταδρομή.
3. τέγγι, τό, (Τουρκ.) = δέμα, μπάλλα ἔμπορευμάτων.
4. conserva (Ἰταλ.) = σύμπλευσις, συνοδεία, συντροφιά.
5. armatore (Ἰταλ.) = ὁ ἐφοπλιστής, ὁ ἐφοδιάζων με ὅλα τὰ ἀναγκαῖα τὸ πλοῖον.

Π (ροσθήκη): Ἔτι δηλοποιεῖται ὅτι ἀπὸ τὸ Τέγκι χάμες ἔλαβον οἱ εἰρημέ-
νοι Κύριοι Φιλιππουπολίται κομμάτια ἑκατόν, λέγω κομμ. Νο 100.

Δῆμος Βλαχόπουλος Γεώργης

Πιστοποιεῖται ἀπὸ τὴν Καγκελλαρίαν¹ τῆς Νήσου Ὑδρας ὅτι ὁ εἰρη-
μένος Δῆμος Βλαχόπουλος Γεωργίου Τρικαληνὸς παρ' ἡμῶν τοῦ Καγκελ-
λαρίου πολλὰ καλὰ ἐγνωσμένος, ὑπέγραψεν ἔμπροσθέν μας, καὶ ἰδιοχείρως
του ὡς ἄνω. Εἰς ἔνδειξιν δὲ τίθεται τῷ παρόντι ἡ σφραγὶς τῆς Ἡμετέρας
Καγκελλαρίας καὶ ὑποφαινόμεθα.

Ὑδρα τῆ: 3: Ἰανουαρίου 1823

(Τ. Σ.) Νικόλαος Τζέπης καγκελλάριος

(νῶτον)

Ἀρ. Γ. Πρ. 43

3

Περίοδος Β'.

Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος

Ἀριθ. 45

Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν

Ἀστυνομία Ναυπλίου

Ὁ παρὼν Δῆμος Βλαχόπουλος, ἐνεχθεὶς εἰς τὴν ἐνταῦθα Ἀστυνομίαν
παρὰ τοῦ κυρίου Παναγιώτου Φιλιππουπολίτου, ὡς πιάσας ἐν καρὰβι κα-
τὰ τοῦς 1821 καὶ λαφυραγωγῆσας τὰς ἐν αὐτῷ πραγματείας ὡς ἐχθρικός
κατὰ τὸ λέγειν του, ἐπειδὴ λοιπὸν καὶ εἶναι ὑπόθεσις ἀναφερομένη εἰς τὴν
Ὑπερτάτην Διοίκησιν, κατ' εὐχάριστον αἴτησιν ἀμφοτέρων, στέλλεται ὁ Δῆ-
μος Βλαχόπουλος αὐτοῦ μετὰ τριῶν στρατιωτῶν ὅπου εἶναι καὶ ὁ σύνδροφος
τοῦ Παναγιώτου Φιλιππουπολίτου αὐτοῦ, μὲ ἔγγραφα καὶ μαρτυρίας καὶ
μένομεν μὲ τὸ ἀνῆκον σέβας.

Ναύλιον 1823

Ὁ Γεν. Ἀστυνόμος Ναυπλίου

τὴν 5 Ἰουλίου

Φρ. Χ' Κοτσάκης

(νῶτον) Ἀρ. 957

Ἀναφορὰ τοῦ Ἀστυνόμου Ναυπλίου στέλλοντος τὸν Δῆμον Βλαχό-
πουλον μετὰ τριῶν στρατιωτῶν, ἐνεχθέντος παρὰ τοῦ Παναγιώτου Φιλιπ-
πουπολίτου, διὰ ν' ἀπολογηθῇ εἰς τὴν Διοίκησιν, μὲ τὸ νὰ εἶναι ἐδῶ ὁ σύν-
τροφος τοῦ ρηθέντος Φιλιππουπολίτου.

Ἀριθ. 45

Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν

Τριπολιτῆς

Ἀστυνομία Ναυπλίου

ΓΑΚ, Βλαχογ. Α'. φ. 52

1. cancellaria (Ἰταλ.) = Διοικητικὴ Γραμματεία ἐκδίδουσα καὶ σφραγίζουσα τὰ
ἐπίσημα ἔγγραφα τῆς νήσου, τηροῦσα τὰ πρωτόκολλα καὶ τὰ ἀρχεῖα.

4

Πρὸς τὸ Σεβαστὸν Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν

Τὴν διαφορὰν τὴν ὁποῖαν κατὰ τοῦ ὑπογεγραμμένου ἐξήτει ὁ Χ' Κωνσταντῖνος Φιλιππουπολίτης, τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν καλῶς γινώσκει, διότι τὴν ἐθεώρησε καὶ μὲ ἐδικαίωσε ὡς ἡ διαταγὴ του ἀπὸ α' Αὐγούστου 1823 ὑπὸ ἀρ. 460, ὅθεν καὶ ἔμεινα ἀμέριμνος.

Σήμερον ἠθέλων νὰ ἀναχωρήσω καὶ ὁ Γεν. Ἀστυνόμος Ναυπλίου μὲ εἶπεν ὅτι εἶναι ἐμποδισμένη ἀπὸ τὸν ἀνωειρημένον Φιλιππουπολίτην ἡ ἀναχώρησίς μου, δι' ἐπιταγῆς τοῦ Γεν. Γραμματέως τῶν Ἑσωτερικῶν.

Παρακαλῶ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν νὰ ὑπερασπιστῆ ὄχι μόνον ἐμὲ ἀλλὰ καὶ τὴν δοθεῖσάν του ἀπόφασιν ἵνα μὴ δειχθῆ ὅτι φιλοπροσώπως ἐκτελεῖ τὰς ἀποφάσεις του.

Ἐν Ναυπλίῳ τῆ 10 Ἰουλίου 1824

Ὁ Πατριότης
Δῆμος Βλαχόπουλος

(νῶτον)

Κατεχωρίσθη εἰς τὸ Γεν. Πρωτ. εἰς φ. 41

Τῆ 1 Ἰουλίου ἀρκῶ ὑπ' ἀρ. 901

Ὁ Γεν. Πρωτοκ.

ΓΑΚ, Ναυτικῶν 1824

5

Περίοδος Βα

Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος

Ἀριθ. 902

Πρὸς τὸ Ἐκτελ. Σῶμα

Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν

Κάποιος Χ' Κωνσταντῖνος Φιλιππουπολίτης ἔβαλεν εἰς τὴν φυλακὴν τῆς ἐν Τριπολιτζᾷ Ἀστυνομίας τὸν Κον Δῆμον Βλαχόπουλον ζητώντας του τὰς λαφυραγωγηθείσας του πραγματείας ἀπὸ τὸ πλοῖον τὸ ὁποῖον ἐδιοικοῦσεν ὁ Βλαχόπουλος, τὸν ὁποῖον ἐκράτησαν εἰς φυλακὴν ἡμέρας δεκατέσσαρας χωρὶς νὰ γίνῃ ἡ διαδικασία του κατὰ τὸν Ὁργανικὸν Νόμον τὴν τρίτην ἡμέραν.

Εἰς τὰς 11 Ἰουλίου 1823 ἔτι ὄντος τοῦ Βλαχοπούλου εἰς φυλακὴν ἔδωκεν ἀναφορὰν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν ὅτι ἐπειδὴ καὶ ἡ ὑπόθεσις του ἀφορᾷ τὰ θαλασσινὰ πρέπει νὰ κριθῆ εἰς τὸ Ναυτικῶν ὡς κλάδος αὐτοῦ. Τὸ δὲ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν μὲ νόμιμον αὐτοῦ ζήτησιν τὸν ἐλευθέρωσεν ἐκ τῆς φυλακῆς διὰ νὰ θεωρηθῆ νομίμως τὴν διαφορὰν του.

Εἰς τὰς 16 Ἰουλίου ἐπαρρησίασε μίαν ἀναφορὰν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο καθιστορῶν γενικῶς τὰ τρέξαντα αὐτῶ. Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν ἐν δυνάμει τοῦ Μηχανικοῦ Ὁργανισμοῦ τῆς Α' Περιόδου ἀπὸ 17 Φεβρ. 1822 Κόρινθος ὑπὸ Ἀριθ. 171 ὅστις λέγει ὅτι «τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτι-

κῶν ἔχει ὅλην τὴν Γενικὴν Διοίκησιν τῶν Ναυτικῶν Δυνάμεων, καὶ ἐνεργεῖ μετ' ἐπιστασίας ὅλας τὰς ἀποφάσεις τῆς Διοικήσεως ὅσαι ἀφορῶσι τὸν Κλάδον του καὶ ἐνάγονται ἐν τῇ θαλάσῃ». Ἐξέτασε τὴν αὐτὴν διαφορὰν καὶ ἔκρινεν ὅτι ἡ ζήτησις τοῦ Φιλιππουπολίτου κατὰ τοῦ Βλαχοπούλου εἶναι ἄκυρος καὶ ἀπέδειξε τὸ κίνημα τοῦ Βλαχοπούλου τίμιον καὶ φιλόανθρωπον, διότι ἐνῶ κατὰ Νόμον Καταδρομικὸν ἐμποροῦσε νὰ κάμῃ λείαν ὅλα τὰ λαφυραγωγηθέντα τοῦ Φιλιππουπολίτου, τοῦ ἐπέστρεψεν τὰ ὅσα ἀνήκουν τοῦ πλοίου του καὶ ἀναφέρθη εἰς τὸ τότε Συμβούλιον τῶν Ἐπουργῶν, καὶ οὕτω ἔμεινεν νεκρὰ ἡ ζήτησις τοῦ Φιλιππουπολίτου.

Μετὰ ταῦτα οἱ δύο Γενικοὶ Γραμματεῖς τοῦ τε Ἐσωτερικοῦ καὶ τοῦ Δικαίου ἐκκληροῦντες τὰ χρέη ἐν ἑλλείψει τῶν Ἐπουργῶν ἤθελον νὰ μετακρίνωσι καὶ ἀνατρέψωσι τὴν γενομένην ἀπόφασιν τοῦ Ναυτικοῦ, ἐπιστηριζόμενοι εἰς τὰς συμβουλὰς τοῦ Φιλιππουπολίτου, διὸ καὶ ἐμπόδιζον τὴν ἀναχώρησιν Βλαχοπούλου· τὸ Ναυτικὸν ὑπερασπίσθη τὸν νόμον, καὶ διεμαρτυρήθη κατὰ τοῦ Ἐπουργείου τοῦ Δικαίου, μένον ἐγγυητὴς ὑπὲρ Βλαχοπούλου, καὶ ζητῶν τὰς ζημίας ἐκ τοῦ Δικαίου· ἐν ταυτῷ ἔδωκε καὶ ἀναφορὰν ὁ Βλαχόπουλος εἰς τὸ Βουλευτικὸν Σῶμα καὶ τοῦτο διέταξε τὸ Ναυτικὸν νὰ θεωρήσῃ καὶ κρίνῃ τὴν αὐτὴν διαφορὰν, ἐπειδὴ καὶ τὸ Ἐπουργεῖον τοῦ Δικαίου δὲν ἀπεκρίθη εἰς τὴν ζήτησιν τοῦ Ναυτικοῦ, διότι ἐὰν ἀπεκρίνετο ἔπιπτε ὑπ' εὐθιήν, τὸ δὲ Ἐπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν ἔχον γινομένην ἀπόφασιν καὶ τὴν διαταγὴν τοῦ Βουλευτ. Σώματος, ἔδωκεν ἔγγραφον ἄδειαν τῷ Βλαχοπούλῳ καὶ ἀνεχώρησεν, χωρὶς νὰ γίνῃ οὐδεμίαν πλέον ζήτησις κατὰ τοῦ αὐτοῦ Βλαχοπούλου.

Ἀΐφνης σήμερον παρερησιάσθη ὁ ἄνωθεν Βλαχόπουλος μὲ ἀναφορὰν του εἰς τὸ Ἐπουργεῖον τοῦτο, ἀναφέρων ὅτι τὸ Ἐπουργεῖον τῆς Ἀστυνομίας διέταξε τὸν Γεν. Ἀρμοστήν τῆς Ἀστυνομίας Ναυπλίου καὶ τοῦ ἐμπόδισε τὴν ἀναχώρησιν, ἔνεκα τῆς ἀνωειρημένης ὑποθέσεως τοῦ Φιλιππουπολίτου. Χωρὶς νὰ ἀναφερθῇ τὸ Ἐπουργεῖον τῆς Ἀστυνομίας εἰς τὸ Ἐπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν, ἀλλὰ παρανόμως θέλει νὰ οἰκειοποιουῖται καὶ σφετερίζῃ τὰ μὴ πρὸς ἐκεῖνον ἀνήκοντα ἐναντίον τοῦ Ὁργανικοῦ Νόμου, ὅστις κατὰ παρ. ΝΒ' διορίζει τὰ ἑπτὰ Ἐπουργεῖα τῶν διαφόρων κλάδων τῆς Διοικήσεως καὶ προσδιορίζει εἰς ἕκαστον αὐτῶν τὰ καθήκοντα τοῦ ὑπουργήματός του, μηδὲν εἰς ἐπιτρέπον εἰς κανένα νὰ παρεκτείνεται εἰς ἄλλου τὰ καθήκοντα.

Τὸ Ἐπουργεῖον τῆς Ἀστυνομίας φαίνεται ὅτι οὐδόλως ἀνέγνω τὸν Ὁργανικὸν Νόμον διότι ἐνῶ ἑλλεῖπει ἀπὸ τὸ χρέος του ἀνόμως ἐμπόδιζον ἀνθρώπους, θέλει νὰ σφετερίζῃ καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ Ναυτικοῦ θέλον μόνον ἐκεῖνο νὰ ἐνεργῇ ὅλας τὰς ἀποφάσεις.

Ἄλλ' ἐπειδὴ καὶ αἱ ἀποφάσεις τῆς Διοικήσεως ἐκτελοῦνται διὰ τῶν Ἐπουργείων καὶ ἕκαστον Ἐπουργεῖον ἐνεργεῖ μετ' ἐπιστασίας ὅλας τὰς ἀ-

ποφάσεις ὅσαι ἀφορῶσι τὸν κλάδον του, τὸ Ναυτικὸν πρὸ ἓνα χρόνον ἐξέδωκε τὴν ἀνωειρημένην ἀπόφασιν γνωστὴ οὖσα τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἀστυνομίας. Ἡ αὐτὴ Ἀστυνομία λοιπὸν δὲν ἔπρεπε νὰ κρατήσῃ τὸν Βλαχόπουλον οὔτε νὰ δεχθῆ δι' αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν ἀγωγὴν ἐνῶ ἦτον τελειωμένη, ἄρα ἢ ἔλλειπει ἀπὸ τοῦ χρέους της ἢ δὲν θέλει νὰ γνωρίσῃ τὴν τοῦ Ναυτικοῦ ἀπόφασιν ἣτις ἐστὶ τῆς Διοικήσεως, διὸ καὶ ἐδόθη τῷ Βλ. (αχοπούλῳ) ἔγγραφος ἄδεια νὰ ἀναχωρήσῃ.

Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν ἀναφέρεται παραπονούμενον πρὸς τὸ Σεβ. Ἐκτελεστικὸν Σῶμα κατὰ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἀστυνομίας διὰ νὰ τὸ ἐπιτάξῃ καὶ ἐλέγξῃ τὸ μὲν νὰ μὴ παρεκτείνεται εἰς ἄλλου τὰ καθήκοντα, τὸ δὲ πρὸς ἰκανοποίησιν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν διὰ τὴν προσιπτούσαν πρὸς αὐτὸ δυσφημίαν καὶ ἐν ταῦτῳ καὶ τῆς Διοικήσεως.

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 10 Ἰουλίου 1824

Ἐν ἀπουσίᾳ τῆς Τριμελοῦς Ἐπιτροπῆς

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς Γ. Κώπας

Κατεχωρίσθη εἰς τὸ Γεν. Πρωτ. εἰς φ. 41

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς

Τῇ ι' Ἰουλίου ρωιδ' ὑπ' ἀρ. 902

Γ. Κώπας

Ὁ Γεν. Πρωτοκ.

ΓΑΚ, Ναυτικῶν

6

Περίοδος Β'.

Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος

Ἀριθ. 903

Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν

Πρὸς τὸν καπ. Δῆμον Βλαχόπουλον

Κατὰ τὴν αἴτησίν σου, τὴν ὁποῖαν δι' ἀναφορᾶς εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο προέβαλες, δύνασαι ἐλευθέρως καὶ ἀκωλύτως νὰ ὑπάγῃς εἰς Σάλω-ναν πρὸς δούλευσιν τῆς Πατρίδος. Εἶσαι δὲ ἐλεύθερος ἀπὸ τοῦ ἐνάγοντός σε Χ' Κωνσταντίνου Φιλιππουπολίτου διότι τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν θεωρῆσεν τὴν μεταξὺ σοῦ καὶ τούτου διαφορὰν τῇ 17 Ἰουλίου, τῷ 1823, ἐν Τριπόλει, σὲ εὔρεν ἀθῶον τῆς ἀγωγῆς τοῦ Φιλιππουπολίτου. Ταῦτα δὲ ἀναφέροντες σήμερον παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τούτου πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικὸν Σῶμα.

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 10 Ἰουλίου 1824

Ἐν ἀπουσίᾳ τῆς Τριμελοῦς Ἐπιτροπῆς

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς Γ. Κώπας

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς

Γ. Κώπας

(νῶτον)

Κατεχωρίσθη εἰς τὸ Γεν. Πρωτ. εἰς φ. 41

Τῇ 10 Ἰουλ. ρωιδ' ὑπὸ Ἀρ. 903

Ὁ Γεν. Πρωτοκ.

ΓΑΚ, Ναυτικῶν

10. ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΚΟΜΝΗΝΟΥ ΑΙΝΙΤΗΣ

Οὗτος εἰς ἀναφορὰν τοῦ πρὸς τοὺς Μινίστρος τῆς Θαλάσσης ἐκ Κορίνθου τὴν 28 Ἀπριλίου ἐκθῆται ὅτι ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἀγῶνος παρευρέθη μὲ τὴν λεῦκάν του εἰς Ψαρά, ἐδούλευσεν ἐκεῖ ἐθελοντικῶς ἐπ' ἀρκετὸν χρόνον ἄνευ πληρωμῆς, νῦν δὲ εὐρισκόμενος εἰς ἄκραν πτωχείαν ζητεῖ νὰ δοθῇ εἰς αὐτὸν ἄδεια καὶ σημαία Ἑλληνικὴ ἐμπορικὴ ἵνα πλέῃ ἐλευθέρως πρὸς ἐξοικονόμησιν τῶν πρὸς τὸ ζῆν.

Ἄρ. 65

Πρὸς τοὺς Μινίστρος τῆς Θαλάσσης

Ἐξοχώτατοι!

Ἀπὸ τὸν καιρὸν ἠνοιχθῆ ὁ Ἱερὸς οὗτος ἀγὼν, παρευρέθη μὲ τὴν λεῦκάν μου εἰς τὴν Νῆσον Ψαρά, ἐδούλευσα ἐκεῖ ἐθελοντὶ καιρὸν ἀρκετὸν εἰς τὰς προσταγὰς τῆς Πατρίδος καὶ χωρὶς τὴν παραμικρὰν πληρωμὴν. Ἄλλ' ἐπειδὴ καὶ ἔμεινα πλέον εἰς ἄκραν πτωχείαν καὶ τὰ ἀναγκαῖα τοῦ ζῆν ὑστερούμενος, διὰ τοῦτο παρακαλῶ τοὺς ἐξοχωτάτους νὰ μοὶ δοθῇ ἢ ἄδεια καὶ μία σημαία Ἑλληνικὴ ἐμπορικὴ διὰ νὰ πλέω ἐλευθέρως τοὺς Ἑλληνικοὺς ἐλευθέρους τόπους ἀνενόχλητος διὰ νὰ ἠμπορῶ νὰ οἰκονομῶ κἀν τὰ πρὸς τοῦ ζῆν ἀναγκαῖα.

Εἰμι μὲ τὸ προσῆκον σέβας

Ἐν Κορίνθῳ τῇ 28 Ἀπριλίου

ΓΑΚ, Βλαχ. Α' φ. 38

Τῆς Ἐξοχότητός σας
ταπεινὸς δοῦλος

Γρηγόριος Κομνηνοῦ
Αἰνίτης

(νῶτον)

Καταχωρισθεῖσα εἰς τὸ Γενικὸν Πρωτόκολλον φ. 18 Ἄρ. 117 Ἀπριλ. λ'.

Ὁ Γενικὸς πρωτοκολλιστὴς

Νικόλαος Π. Κουντούρης

ΓΑΚ, Βλ. Α' φ. 38

11. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΑΙΝΙΤΗΣ

Τὴν 7 Ὀκτωβρ. 1825 τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα γράφει πρὸς τὸ Ἐπιτελεστικὸν τοῦ Πολέμου νὰ διατάξῃ τὸν Καπ. Βασ. Χριστοφόρου Αἰνίτην, ὅστις ἦλθεν εἰς Ναύπλιον ἀπὸ Σύραν, ἵνα μὲ τοὺς στρατιώτας του ἀπέλθῃ εἰς Ἐδρᾶν καὶ ἐκεῖ διατελῇ ὑπὸ τὸν Στρατηγὸν Καρατάσον.

Περίοδος Γ'. Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος

Ἀριθ. 13165 Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα

Πρὸς τὸ Ἐπιτελεστικὸν τοῦ Πολέμου

Διατάσσεται τὸ Ἐπιτελεστικὸν τοῦτο νὰ διατάξῃ τὸν καπετὰν Βασίλειον Χριστοφόρου Αἰνίτην ἐλθόντα ἀπὸ Σύραν νὰ ἀπέλθῃ μὲ τοὺς ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν του στρατιώτας εἰς Ἐδρᾶν ὅπου νὰ διατελῇ ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τοῦ Στρατηγοῦ Καρατάσου.

Ἐν Ναυπλίῳ τῆ 7: 8)βρίου 1825

Ὁ Ἀντιπρόεδρος

Γκέκις Μπότση

(Τ. Σ.)

Κωνστ. Μανρομιχάλης

Ἰωάννης Κωλέττης

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς

Α. Μανροκορδάτος

(νῶτον) 13165

1198 περὶ τοῦ Βασιλείου Χριστοφόρου Αἰνίτου

1825: τῆ: 8: 8)βρίου

ΓΑΚ, Βλαχογ. Α' φ. 32

12. ΧΑΤΖΗ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΤΕΡΟΓΛΟΥ ΑΙΝΙΤΗΣ¹

Ούτος εις αναφοράν του ἐξ Ἄργους τὴν 13 Ἰουνίου 1822 πρὸς τοὺς Μινίστρος τῶν Ναυτικῶν ἀναφέρει τὰ τῆς δράσεώς του ὑπὲρ Πατρίδος. Ὅτι δηλ. διέφυκε πλοίων ὀνόματι Πιοσειδῶν καὶ ἔκαμνε ταξίδια ἐξ Αἰγύπτου. Τὸν Μάϊον τοῦ 1821 φορτώσας εἰς Σμύρνην, ἦλθεν εἰς Σάμον, ὅπου μαθὼν τὴν ἔκρηξιν τῆς Ἐπαναστάσεως ἐφωσιώθη ὅλος εἰς αὐτήν. Κατηχήθη ἐκεῖ ὑπὸ τοῦ Λυκούργου Λογοθέτου καὶ συνεφώνησε νὰ περιέρχεται τὴν θάλασσαν μὲ τὸ πλοῖόν του, ἐκ δὲ τῶν λαφύρων νὰ δίδῃ τὸ 1)3 εἰς τὸ γένος, τὸ 1)3 εἰς αὐτὸν καὶ τὸ 1)3 νὰ κρατῇ ὁ ἴδιος. Ὁ Λυκούργος ὁμῶς κατέφαγε πάντα καὶ εἰς αὐτὸν δὲν ἔδωκεν οὔτε τὰ ἔξοδά του. Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Τέρογλος ἐβοήθησεν εἰς τὴν ἐκστρατείαν τῆς Χίου μεταφέρων στρατιώτας καὶ περιερχόμενος καὶ φυλάττων τὰ παράλια, μετὰ δὲ τὴν ἀποτυχίαν σώζων ψυχὰς ἐκ Χίου εἰς Σάμον. Νῦν παρακαλεῖ νὰ ἀποζημιωθῇ δι' ὅσας δαπάνας καὶ ἀπωλείας ὑπέστη.

Ἄρ. 22 Ἐξοχώτατοι Μινίστροι τῶν Ναυτικῶν

»Διὰ ταύτης μου τῆς ἀναφορᾶς παρησιάζομαι ἔμπροσθεν τῆς ὑμετέρας Ἐξοχότητος διὰ ν' ἀναφέρω τὰ ἐφεξῆς:

Εἶμαι Ἕλλην τῆ πατρίδι Αἰνίτης, ὅστις ἐδιοικοῦσα ἐν πλοῖον ὀνομαζόμενον Πιοσειδῶν μὲ σημαίαν ραγιαδικὴν, ἐξακολουθῶν τὰ ταξίδια τῆς Αἰγύπτου. Φορτώσας ἐκ Σμύρνης λοιπὸν τὸν προαπελθόντα Μάϊον ἐν τῷ αὐτῷ ἦλθον εἰς Σάμον, ὅπου ἀκούσας τὴν ἱερὰν ἐπανάστασιν τῆς Πατρίδος, κατεφρόνησα καὶ κέρδη καὶ ἀναπαύσεις, καὶ κινδύνους, καὶ ἀπεφάσισα νὰ γίνω ἐγὼ καὶ τὸ πλοῖόν μου θῦμα ὑπὲρ τῆς Πατρίδος. Ἐπιτυχῶν δὲ τὸν ἐπονομασθέντα καλὸν Λυκούργον κατηχήθην παρ' αὐτοῦ ὀρκιζόμενος νὰ φυλάξω τὰ χρέη μου λαβὼν ὁμοίως παρὰ τοῦ ἰδίου ἐν ἀποδεικτικὸν τῆς ἐταιρείας, τὸ ὁποῖον φυλάττω ἕως τώρα. Ὅθεν ἐσυμφώνησα μετ' αὐτοῦ νὰ ἀρματώσω ὑψώσας τὴν Ἑλληνικὴν σημαίαν, καὶ νὰ περιέρχωμαι τὴν θάλασσαν ἐπὶ συμφωνίᾳ τοιαύτη, ὅσα λάφυρα ἐχθρικὰ ἤθελα κάμει νὰ διαιρῶνται ἀνά τρία μέρη, δηλ. ἓνα τὸ γένος, ἓν αὐτός, κ' ἕτερον ἐγώ. Ἐξερχόμενος λοιπὸν ἐπέτυχα τινὰ τῶν ἐχθρικῶν λαφύρων, τὰ ὁποῖα κατὰ τὴν

1. Περὶ τούτου βλέπε: Νικ. Κ. Κασομούλη, Ἐνθυμήματα Στρατιωτικά, τ. Α', Ἀθήναι 1939 σελ. 131. Κων. Α. Διαμαντή, Θράκες ἀγωνισταί... Μέρος Α', Ἀθήναι 1962, σ. 9, 20 καὶ 33.

συμφωνίαν μου ἔφερα πρὸς αὐτόν. Αὐτὸς δὲ οὐ μόνον αὐτὰ κατέφαγεν, ἀλλ' οὔτε τὰς δαπάνας, τὰς ὁποίας εἶχα κάμει μ' ἀπεκρίθη, ὑποσχόμενός με πάντοτε μὲ προφάσεις ὅτι θέλει μ' εὐχαριστήσῃ. Μεταξὺ δὲ τούτων ἀπεφάσισε καὶ τὴν ἐκστρατείαν τῆς Χίου, διὰ τὴν ὁποίαν μὲ λόγους καταπειστικούς με κατέπεισε, διὰ νὰ μεταφέρω στρατιώτας εἰς τὰ ἐκεῖ, ὑποσχόμενος πάλιν τοιαύτην συμφωνίαν, ὅτι ὅσον ἤθελε πάρει κάθε στρατιώτης, ἐξ ἴσου καὶ ὁ Ναύτης, δίδων με ὁμοίως δευτέραν ὑπόσχεσιν ὅτι ἐὰν ἤθελε μὲ χαθῆ ἢ ἄγκυρα ἢ ἄλλο τι τοῦ πλοίου νὰ μὲ τὸ ἀποκρίνεται. Ἐλθόντες λοιπὸν εἰς Χίον μ' ἐδιώρισε νὰ περιέρχωμαι νὰ φυλάττω τὰ παράλια, ὅθεν καὶ ἠκολούθησα τὴν διαταγὴν του. Ἐκβὰς λοιπὸν ἐμπόδισα τινὰ πλοιάρια μικρά, τὰ ὁποῖα ἤρχοντο μὲ στράτευμα νὰ κάμωσι τὴν ἔξοδον εἰς τὴν Χίον.

Στραφεὶς δὲ καὶ ἀκολουθήσας τὰ πράγματα τῆς Χίου (ὡς καλῶς τὰ διέταξεν) ἠναγκάσθη ἀπὸ τὴν ὁρμὴν τῶν ἐχθρικών πλοίων ν' ἀφήσω τὴν ἄγκυραν καὶ τὴν γούμεναν, τὸ ὁποῖον κ' ἔκαμα διὰ νὰ μὴ πέσω εἰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν. Ἐπειτα ὁρμήσας ἠλευθέρωσα τετρακοσίας ὀγδοήκοντα ψυχὰς χωρὶς νὰ δεχθῶ τὸ παραμικρὸν καὶ φέρων αὐτὰς εἰς Σάμον ἐνθουσιαζόμενος ἀπὸ πατριωτικὸν ἔρωτα δις καὶ τρεῖς ἐπῆγα καὶ ἠλευθέρωσα τόσας ἄλλας. Τούτων οὕτως ἐχόντων προστρέχω εἰς τὸ ἔλεός σας μετὰ τὴν γενικὴν ἀπολογίαν του νὰ κραχθῆ καὶ νὰ κριθῆ μετ' ἐμοῦ, ὥστε νὰ λάβω τὰς ὄσας δαπάνας ἔκαμα, ὡς φαίνονται ἀπὸ τὸν περικλεισθέντα μοι κατάλογον.

Ἐν Ἄρχει τὴν 13 Ἰουνίου 1822

Μὲ βαθύτατον σέβας γράφω

Ὁ δοῦλός σας

Χατζῆ Ἐμμανουὴλ Τερογλους Αἰνίτης

(Ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ἤρας) :

Ἀφῆθη ἀντίγραφον ἐν τῷ τῆς Ἀστυνομίας Μινιστερίῳ κατὰ τὴν αἰτησίαν του : 15 : Ἰουνίου 1822.

(νῶτον) :

Κατεχ. εἰς τὸ Γεν. Πρωτ. σελ. 28 ἀρ. 186 Ἰουνίου 1822.

Ὁ Γεν. Πρωτοκολλιστῆς
Νικόλαος Π. Κουντούρης

Σημειώσεις :

Τὸ Μινιστέριον τῶν Ναυτικῶν νὰ κάμῃ ἐκεῖνο ὁποῦ ἀνήκει. Αὕτη ἡ γνώμη τοῦ Βουλευτικοῦ. Τῆ 15 Ἰουνίου 1822 ἐν Ἄρχει

Ὁ πρῶτος Γραμματεὺς τοῦ Βουλευτικοῦ
Ἰω. Σκανδαλίδης

13. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΙΝΙΤΗΣ

Οὗτος τὴν 3 Αὐγ. 1825 ἐκ Ναυπλίου ἀπευθύνεται πρὸς τὸ Ἐπιτελεῖον τῆς Ἀστυνομίας καὶ παρακαλεῖ ὅπως ὑποχρεωθῆ ὁ Ἀνδρέας Μαγνήσαλης νὰ πληρώσῃ εἰς τὴν συμφωνηθεῖσαν τιμὴν τὸν καπνόν, τὸν ὁποῖον ἔλαβεν ἀπὸ τὸν Νικόλαον καὶ νῦν αὐθαιρέτως πληρώνει εὐθηνότερον, κατατρώγων τὸν κόπον του.

Πρὸς τὸ Ἐπιτελεῖον Ἐπιτελεῖον τῆς Ἀστυνομίας

Εἰς κάποιον Ἀνδρέα Μαγνήσαλην εἶχα φέρεи καπνὸν ὀκτάδας τριακόσιες τριάντα, μετὰ τὸν ὁποῖον εἶχα συμφωνήσῃ νὰ μὴ ἤθελε τὸν πωλῆσῃ παρακάτω ἀπὸ δύο γρόσια τὴν ὀκτῶν. Αὐτὸς σιμᾷ ὅτι μοῦ ζητῆσει τώρα σαράντα ὀκτάδες, πωλεῖ καὶ τὸν ἐπίλοιπον καπνὸν ἀπὸ ἑκατὸν παραῶδες τὴν ὀκτῶν, καὶ ἐμένα δὲν θέλει νὰ τὸν πληρώσῃ περισσότερον ἀπὸ ἑξήντα πέντε παραῶδες· ἀπ' αὐτὸν εἶχα δανεισθῆ πρώτα γρόσια τετρακόσια, καὶ τὸν ἔδωκα εἰς τὰ γρόσια του ἑκατὸν ὀκτάδες καπνῶν· δι' αὐτὸν οὕτε τὸν ζητῶ διότι ἔτιζι ἦτο ἡ συμφωνία μας. Πλὴν εἰς τόσον ἄλλο πρᾶγμα, διατί ν' ἀδικηθῶ; καὶ τῆς συμφωνίας μας, καὶ τῆς πωλήσεως τοῦ καπνοῦ ἔχω μάρτυρας· ἂν λοιπὸν εἶναι ἄδικον νὰ χάσω: 40: ὀκτάδες, εἰς τὰς 330:, καὶ ἂν σιμᾷ ὅτι οὐδὲ εἰς τὴν συμφωνίαν μοῦ ἐπλήρωσε τὸν ἐπίλοιπον καπνόν, ἀλλὰ καὶ παρέκει ἀπὸ τὴν συμφωνίαν κερδίζει, ἀκόμη τόσον, ἐνῶ εἰς τὸ ὄνταλκι του δὲν εἶναι δίκαιον νὰ πάρῃ παραῶν ἀπὸ τὸ δίκαιον καὶ συνηθισμένον, παρακαλῶ τὸ Ἐπιτελεῖον Ἐπιτελεῖον νὰ τὸν ὑποχρεώσῃ τοῦ νὰ μοῦ δώσῃ τὸ δίκαιόν μου, διότι εἶναι ἄδικώτατον ἐγὼ νὰ βασανίζωμαι, νὰ ἐξοδεύω νὰ κάμω αὐτὸν τὸν καπνόν, καὶ αὐτὸς νὰ ζητῆ νὰ μὲ γελάσῃ, νὰ καταφάγῃ τὸν κόπον μου.

Ναύπλιον τὴν: 3: Αὐγούστου 1825

Ὁ εὐπειθὴς Πατριώτης
Νικόλαος Αἰνίτης

(νῶτον)

Ἀναφορὰ Νικολάου Αἰνίτη ἐναντίον τοῦ Ἀνδρέα Μαγνήσαλη.

3 Αὐγούστου

Ἡ Γενικὴ Ἀστυνομία Ναυπλίου νὰ ἐξετάσῃ καὶ νὰ ἐνεργήσῃ νὰ ἀποδοθῆ τὸ δίκαιον.

Τῆ 3: Αὐγ.: 1825

Ὁ Ἐπιτελεῖον
Ἐν Ναυπλίῳ (Τ. Σ.) Δ. Δεσύλλας

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΕΤΣΤΑΘΙΟΥ

Φιλολόγου Καθηγητοῦ

Τ Α Α Ρ Χ Α Ι Α Θ Ρ Α Κ Ι Κ Α Α Β Δ Η Ρ Α

Α'

Πρό τινος ἐδημοσιεύθη εἰς τὴν ἀγαπητὴν «Προοδευτικὴν»¹ περισπούδα-
στον ἄρθρον εἰς τὸ ὁποῖον ἐγένετο ἡ πρότασις ὅπως ἐὰν ποτὲ πρόκειται νὰ
ἰδρῦθῃ καὶ τρίτον Πανεπιστήμιον, τοῦτο νὰ ἰδρῦθῃ εἰς τὴν Θράκην καὶ συγ-
κεκρωμένως εἰς τὰ ἀρχαῖα Ἰσθῆρα. Καὶ ἡ μὲν πρότασις αὕτη ἐνθουσιάζει
γενικῶς ὅλους τοὺς Θρακίους, κατὰ πόσον ὅμως τὰ ἀρχαῖα Ἰσθῆρα εἶναι ὁ
κατάλληλος τόπος τῆς ἰδρύσεως τοῦ τρίτου Πανεπιστημίου, τοῦτο πλέον ἄς
τὸ ἐξετάσωσιν οἱ εἰδικοί. Ἡμεῖς ἐδῶ, ἐπειδὴ πολλοὶ ἔχουν ἐσφαλμένας περὶ
τῶν ἀρχαίων Ἰσθηρῶν καὶ πρὸ πάντων διὰ τοὺς ὑπερβολικὰ παρεξηγημέ-
νους ἀρχαίους Ἰσθηρίτας, θὰ παραθέσωμεν μερικὰς καὶ συντόμους πληρο-
φορίας περὶ τῆς σπουδαιότητος ταύτης Θρακικῆς πόλεως κατὰ τὴν ἀρχαιό-
τητα, καθὼς καὶ περὶ τῶν κατοίκων αὐτῆς. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ἡ φι-
λότης «Προοδευτικὴ» ἐπανειλημμένως ἠσχολήθη μὲ τὰ σημερινὰ καθὼς καὶ
μὲ τὰ ἀρχαῖα Ἰσθῆρα, ἄς ἐπιτρέψῃ ὅμως καὶ εἰς ἡμᾶς νὰ παραθέσωμεν εἰς
τὰς πολυτίμους στήλας τῆς καὶ χάριν τῶν ἀξιοτίμων καὶ ἐκλεκτῶν ἀναγνω-
στῶν τῆς τὰς κατωτέρω περὶ τῆς ἐνδόξου ταύτης πόλεως πληροφορίας μας.

Καὶ ἐν πρώτοις: Τί σημαίνει ἡ λέξις Ἰσθῆρα; Κατὰ τὸν Ἡσύχιον
σημαίνει θάλασσα ἢ θαλασσινὸν φρούριον, ἔκειντο δὲ τὰ Ἰσθῆρα κατὰ τοὺς
ἀρχαίους συγγραφεῖς κοντὰ εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ ποταμοῦ Νέστου καὶ μάλι-
στα πρὸς τὸ ἀνατολικὸν μέρος αὐτοῦ. Ὑπάρχει ὅμως καὶ μία ἐκδογὴ ὅτι ἡ
πόλις αὕτη ἔκειτο καὶ εἰς τὰ δύο μέρη τοῦ ποταμοῦ τούτου, ἄλλοι εἶπον ὅτι
ἔκειτο μεταξὺ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Νέστου καὶ τῆς λίμνης Βιστωνίδος, καὶ ἄλ-
λοι τέλος τὰ ἐτοποθέτησαν εἰς τὰ παράλια τὰ ἀπέναντι τῆς νήσου Θάσου. Αἱ
μέχρι σήμερον ὅμως γενόμενα ἀνασκαφαὶ καὶ ἄλλαι ἀρχαιολογικαὶ μελέ-
ται καὶ ἔρευναι ἀπέδειξαν ὅτι εὐρίσκεται εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Ξάνθης πα-
ρὰ τὸ σημερινὸν χωρίον Νέα Ἰσθῆρα, καὶ μάλιστα εἰς ἀπόστασιν πέντε
χιλιομέτρων ἀπ' αὐτοῦ εὐρίσκονται τὰ εἰρηπια τῆς ἀρχαίας ταύτης πόλεως.
Εἰς τὸ ἀρχαιολογικὸν δὲ μουσεῖον τῶν Ἀθηνῶν εὐρίσκονται καὶ θραύσματα

¹) Ἐφημερίδα τῆς Θρακικῆς πόλεως Ξάνθης.

μιάς στήλης ὀνομασθείσης «'Αβδήρων στήλη» διότι εὐρέθῃ ἐκεῖ κοντά εἰς τὰ σημερινὰ Νέα Ἐβδηρα.

Ἡ μυθολογία λέγει ὅτι ἡ πόλις αὕτη ἐκτίσθη ὑπὸ τοῦ ἥρωος Ἡρακλέους πρὸς τιμὴν τοῦ φίλου του Ἄβδήρου, ὁ ὁποῖος κατεσπαράχθη ὑπὸ τῶν ἀνθρωποφάγων ἵππων τοῦ βασιλέως τῶν Βιστόνων Διομήδους, τοὺς ὁποίους κατ' ἐντολὴν τοῦ Εὐρυσθέως εἶχε μεταβῆ ἐκεῖ ὁ Ἡρακλῆς διὰ νὰ τοὺς ἀρπάσῃ ἀνέθηκε δὲ τὴν φίλαξίν των εἰς τὸν φίλον του Ἄβδηρον οἱ ὁποῖοι ὅμως τὸν κατεσπάραξαν. (Στράβων 7, 31). Σχετικῶς μάλιστα ὁ Ἀπολλόδωρος λέγει: «Ἐὐρυπύλον ἄθλον ἐπέταξεν αὐτῷ (ὁ Εὐρυσθεὺς) τὰς Διομήδους τοῦ Θρακῆος ἵππους κομίζειν. Ἦν δὲ οὗτος Ἄρεως καὶ Κυρήνης (υἱός), βασιλεὺς Βιστόνων, ἔθνος θρακίου καὶ μαχμωτάτου, εἶχε δὲ ἀνθρωποφάγους ἵππους. Πλευσας οὖν μετὰ τῶν ἔκουσίως συνεπομένων καὶ βιασάμενος τοὺς ἐπὶ ταῖς φάτναις (= τοὺς ἱπποκόμους, τοὺς ἔχοντας τὴν φροντίδα τῶν φατνῶν) τῶν ἵππων ὑπάρχοντας, ἤγαγεν ἐπὶ τὴν θάλασσαν. Τῶν δὲ Βιστόνων σὺν ὅπλοις ἐπιβοηθούντων, τὰς μὲν ἵππους παρέδωκεν Ἄβδήρῳ φυλάσσειν. Οὗτος δὲ ἦν Ἐρμού παῖς, Ἡρακλέους φίλος, ὃν αἱ ἵπποι διέφθειραν ἐπισπασάμενοι. Πρὸς δὲ Βίστωνας διαγωνισάμενος καὶ Διομήδην ἀποκτείνας, τοὺς λοιποὺς ἠνάγκασε φεύγειν, καὶ κτίσας πόλιν Ἄβδηρα παρὰ τὸν τάφον τοῦ διαφθαρέντος Ἄβδήρου, τὰς ἵππους κομίσας Εὐρυσθεῖ ἔδωκε. Μεθέντος δὲ αὐτὰς Εὐρυσθέως, εἰς τὸ λεγόμενον ὄρος Ὀλυμπον ἐλθούσαι ὑπὸ τῶν θηρίων ἀπώλοντο.» (Ἀπολ. 5, 8, 3.) Τὰ ἴδια περίπου ἀναφέρει καὶ ὁ Στράβων (7, 331) οἱ δὲ ἀνθρωποφάγοι οὗτοι ἵπποι ὀνομάζοντο Λάμπος, Δείνος καὶ Ποδάργης.

Ὁ Ἡρόδοτος ὅμως λέγει ὅτι τὴν πόλιν ἴδρυσεν ὁ Κλαζομένιος Τιμήσιος, ὁ ὁποῖος τὴν ἐποχὴν ἐκείνην εἶχεν ἐξορισθῆ ἀπὸ τὴν πατρίδα του μὲ πολλοὺς ἄλλους ὀπαδοὺς του. «Τὰ αὐτὰ περίπου — λέγει ὁ Ἡρόδοτος — ἐπραξαν οἱ Τήϊοι. Ὅταν ὁ Ἄρπαγος περιεκύκλωσε τὰ τεῖχη των μὲ ἐπιχώματα, εἰσῆλθον εἰς τὰ πλοῖα καὶ μετέβησαν διὰ θαλάσσης εἰς τὴν Θράκην, ὅπου ἔκτισαν τὴν πόλιν Ἄβδηρα τὴν ὁποίαν προηγουμένως εἶχε κτίσει ὁ Κλαζομένιος Τιμήσιος (κατὰ τὸ ἔτος 656 π.Χ.). Ἄλλὰ (ὁ Τιμήσιος) δὲν ὠφελήθη, διότι ἐξεδιώχθη ἀπὸ τοὺς Θρακας, τιμᾶται δὲ σήμερον ὡς ἥρωος ὑπὸ τῶν ἐν Ἄβδήροις Τητῶν.» Ὡστε σύμφωνα μὲ τὰς πληροφορίας αὐτὰς τοῦ πατρὸς τῆς Ἱστορίας, ἀρχικὸς ἰδρυτὴς τῆς πόλεως ἦτο ὁ Τιμήσιος καὶ ἀργότερον ἦλθον οἱ Τήϊοι καὶ τὴν ἐπανέκτισαν. Κατεστράφη δηλαδὴ ἡ πόλις ὀλίγον βραδύτερον μετὰ τὴν κτίσιν της ὑπὸ τοῦ Κλαζομένιου Τιμησίου ἀπὸ τοὺς πέριξ κατοικοῦντας Θρακας, ἀλλ' ἐπανεκτίσθη κατὰ τὸ ἔτος 543 π.Χ. ἀπὸ τοὺς κατοίκους τῆς Ἰωνικῆς πόλεως Τέω, οἱ ὁποῖοι μὴ θέλοντες νὰ ὑποδουλωθοῦν εἰς τὸν βασιλέα τῆς Περσίας Κύρον (τὸν πρεσβύτερον) ἐμβῆκαν εἰς τὰ πλοῖα καὶ ἐγκατέλειψαν τὴν γενέτειράν των καὶ ἐγκατεστάθησαν (κατὰ τὸν Στράβωνα 14, 644) εἰς τὰ Ἄβδηρα ἐπὶ

τῶν χρόνων τοῦ μελικοῦ ποιητοῦ ᾽Ανακρέοντος, ὁ ὁποῖος φαίνεται ὅτι εἶχεν ἀκολουθήσει τοὺς Τηῖους εἰς τὰ ᾽Αβδηρα. «Ἐνθένδ' ἔστιν ᾽Ανακρέων ὁ μελοποιὸς — λέγει ὁ Στράβων — ἐφ' οὗ οἱ Τηῖοι τὴν πόλιν ἐκλιπόντες εἰς ᾽Αβδηρα ἀπόκησαν θρακίαν πόλιν, οὐ φέροντες τὴν τῶν Περσῶν ὕβριν. ᾽Αφ' οὗ καὶ τοῦτ' εἴρηται: «᾽Αβδηρα, καλὴ Τηῖων ἀποικία.»

Πρέπει δὲ νὰ προσθέσωμεν ἐδῶ ὅτι ὁ Πέρσης Κῦρος κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην εἶχε νικήσει τὸν βασιλέα τῶν Λυδῶν, τὸν περίφημον ἐκείνον διὰ τὰ πλοῦτη του Κροῖσον, κατέλαβε τὸ βασίλειόν του καθὼς καὶ τὰς ἐν τῇ Μικρῇ ᾽Ασίᾳ ἑλληνικὰς πόλεις, καὶ αὐτὴ εἶναι ἡ αἰτία διὰ τὴν ὁποίαν οἱ Τηῖοι θέλοντες νὰ ἀποφύγουν τὸν περσικὸν ζυγόν, ἐγκατέλειψαν τὴν πατρίδα των. Οἱ Τηῖοι ὅμως οὗτοι εἰς τὰ ᾽Αβδηρα φαίνεται ὅτι πολὺ εἶχον προκόψει οἰκονομικῶς, καὶ τοῦτο τὸ μαρτυροῦν ἀνευρεθέντα νομίσματα τῶν ᾽Αβδήρων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Εἰς ἓνα νόμισμα, εἰς μὲν τὸ πρόσθεν αὐτοῦ μέρος εὐρίσκεται χαραγμένος αἰτὸς καὶ λέων (αἰετολέων), ὅπερ εἶναι σύμβολον τοῦ ἐν ᾽Αβδήροις λατρευομένου θεοῦ ᾽Απόλλωνος, φέρει δὲ τὴν ἐπιγραφὴν «Καλλιδάμας», ὄνομα τὸ ὁποῖον προφανῶς ἀνῆκεν εἰς τινα ἄρχοντα. Εἰς τὸ ὀπισθεν μέρος φέρει τὴν ἐπιγραφὴν «᾽Αβδηριτέων».

Κατὰ τὴν ἐκστρατεῖαν τοῦ Ξέρξου ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος οἱ ᾽Αβδηριταὶ βλέποντες τὰς μυριάδας τῶν στρατευμάτων τοῦ μεγάλου βασιλέως καί, τὴν ἀνάγκην φιλοτιμίαν ποιούμενοι, ὑπεδέχθησαν αὐτὸν φιλικῶς, ἔτυχον μάλιστα καὶ πλουσίων δῶρων παρ' αὐτοῦ μετὰ τὴν ἤτταν καὶ τὴν ἐπιστροφὴν του ἐκ τῆς Ἑλλάδος. Σχετικῶς ὁ Ἡρόδοτος (7, 120) λέγει: «Γνωστὸν ὅτι ὁ Ξέρξης κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν του ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα ἦλθεν εἰς τὰ ᾽Αβδηρα, καὶ συνέδεσε μετὰ τῶν ᾽Αβδηριτῶν ξενίαν, χάρισας εἰς αὐτοὺς ἀκινάκην, καὶ τιάραν στολισμένην μὲ χρυσόν. Ὡς λέγουν δὲ αὐτοὶ οἱ ᾽Αβδηριταὶ, ὅπερ ὅμως ἐγὼ οὐδόλως πιστεύω, ἐκεῖ πρῶτον ἀπὸ τῆς ἐξ ᾽Αθηνῶν ἀναχωρήσεώς του ἔλυσε τὴν ζώνην του, ὡς ὦν πλέον ἐκτὸς κινδύνου.» (πρβλ. καὶ 6, 109 - 126 καὶ 7, 120).

Β'.

Ἡ ἐπὶ τῶν ᾽Αβδήρων περσικὴ κυριαρχία διήρκεσεν ἀπὸ τοῦ ἔτους 492 π. Χ., ὅταν δηλαδὴ ἐπὶ Δαρείου τοῦ Α' ὁ στρατηγὸς Μαρδόνιος ἐβάδιζε διὰ μέσου Θράκης κατὰ τῆς Ἑλλάδος, μέχρι τοῦ ἔτους 479 π. Χ. ὅταν ἐγινεν ἡ ἱστορικὴ μάχη τῶν Πλαταιῶν κατὰ τὴν ὁποίαν ἐνικήθησαν οἱ Πέρσαι καὶ ἔφυγον ἐκ τῆς Ἑλλάδος, ἤτοι τὸ ὅλον ἢ ἐπὶ τῶν ᾽Αβδήρων κυριαρχία των διήρκεσεν ἐπὶ 13 ἔτη. Κατὰ τὸ ὀλιγοχρόνιον ὅμως αὐτὸ διάστημα τῆς περσικῆς κυριαρχίας συνέβησαν καὶ γεγονότα τινὰ ἀφορῶντα τοὺς ᾽Αβδηρίτας, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ πρῶτον εἶναι ἡ κατεδάφισις τῶν ἰσχυρῶν τειχῶν τῆς γειτονικῆς των νήσου Θάσου καὶ ἡ παράδοσις τοῦ ἰσχυροῦ των στόλου εἰς τὰ ᾽Αβδηρα. Κατὰ τὰ ἔτη δηλαδὴ 494 - 492 π. Χ. οἱ Θάσιοι ἦσαν οἰκονομικῶς πολὺ ἰσχυροί, καὶ ὡς ἐκ τούτου περιέβαλον τὴν πόλιν των μὲ ἰσχυρότατον τεῖχος

καὶ ἐναυπήγησαν πολλὰ μικρὰ πλοῖα. Ἀλλὰ καὶ οἱ Ἀβδηρίται ἤκμαζον οἰκονομικῶς, καὶ φαίνεται ὅτι ὑπῆρχε μεταξὺ τῶν δύο πόλεων μεγάλη ἀντιξήλια. Ὅθεν τῇ ὑποδείξει τῶν Ἀβδηριτῶν καὶ κατὰ διαταγὴν ἐννοεῖται τοῦ Δαρείου, οἱ Θάσιοι ἠναγκάσθησαν νὰ κατεδαφίσουν τὰ τείχη των, καὶ νὰ παραδώσουν τὸν στόλον των εἰς τὰ Ἀβδηρα.

Ὁ Ἡρόδοτος δὲν ὀνομάζει μὲν ρητῶς τοὺς Ἀβδηρίτας ὅτι αὐτοὶ ὑπέδειξαν τὴν καταστροφὴν τῆς ἀντιξήλου των Θάσου, ἀλλὰ λέγει ἀπλῶς ὅτι οἱ ἀστυγείτορες ἔκαμαν τὴν ὑπόδειξιν αὐτήν. Παραθέτομεν ὀλόκληρον τὸ σχετικὸν χωρίον τοῦ Ἡροδότου. «Κατὰ δὲ τὸ ἐπόμενον ἔτος (δηλ. τὸ 491) μετὰ τὰ συμβάντα ταῦτα ὁ Δαρεῖος, ἐπειδὴ οἱ Θάσιοι διεβλήθησαν ὑπὸ τῶν ἀστυγεϊτόνων των ὅτι ἐμελέτων ἀποστασίαν, τοὺς διέταξε διὰ κήρυκος νὰ κατεδαφίσουν τὸ τεῖχος των καὶ νὰ μεταφέρουν τὰ πλοῖα των εἰς τὰ Ἀβδηρα. εἶναι ἀληθὲς ὅτι οἱ Θάσιοι, πολιορκηθέντες ἄλλοτε ὑπὸ τοῦ Μιλησίου Ἰστιαίου, ἐπειδὴ εἶχον μεγάλας προσόδους μετεχειρίζοντο τὰ χρήματά των εἰς τὸ νὰ ναυπηγοῦν πλοῖα μακρὰ καὶ νὰ κτίζωσι περὶ τὴν πόλιν των ἰσχυρότατον τεῖχος. Προήρχοντο δὲ αἱ πρόσοδοι ἐκ τῆς ἠπείρου καὶ ἐκ τῶν μεταλλείων. Ἐκ τῶν ἐν τῇ Σκαπτῇ Ὑλλη μεταλλείων τοῦ χρυσοῦ τοῖς ἤρχοντο συνήθως ὀγδοήκοντα τάλαντα, ἐξ ἐκείνων δὲ τὰ ὅποια ἦσαν ἐν αὐτῇ Θάσῳ μικρότεροι μὲν ποσότητες ἀλλὰ τόσον συχναί, ὥστε ἐπειδὴ ἦσαν ἀπηλλαγμένοι παντὸς φόρου εἰσέπραττον κατ' ἔτος ἐκ τῆς ἠπείρου καὶ ἐκ τῶν μεταλλείων διακόσια τάλαντα, ἔτυχε δὲ καὶ ἔτος νὰ εἰσπράξουν καὶ τριακόσια. Καὶ ἐγὼ αὐτὸς εἶδον τὰ μεταλλεῖα ταῦτα... οἱ δὲ Θάσιοι ὑπακούοντες εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ βασιλέως καὶ τὸ τεῖχος των ἐκρήμνισαν καὶ τὰ πλοῖά των ἔφερον εἰς τὰ Ἀβδηρα.» (Ἡρόδ. 7, 46 - 47).

Ἄλλο γεγονός ἀφορῶν τοὺς Ἀβδηρίτας κατὰ τὴν ὑπὸ τῶν Περσῶν κατοχὴν τῆς πόλεως των εἶναι τὰ περίφημα «δεῖπνα τοῦ Ξέρξου». Τὰ δεῖπνα ταῦτα ἐλάμβανον χώραν ὅταν ὁ υἱὸς τοῦ Δαρείου ὁ Ξέρξης ἐβάδιζε μὲ τὸν πολυάριθμον στρατὸν του διὰ τῆς Θράκης κατὰ τῆς Ἑλλάδος (481 - 480 π.Χ.). Ὅσαι δηλαδὴ ἐκ τῶν ἑλληνικῶν πόλεων τῶν παραλίων τῆς Θράκης ἐλάμβανον διαταγὴν νὰ ὑποδεχθοῦν τὸν στρατὸν καὶ νὰ ἐτοιμάσωσι δεῖπνον διὰ τὸν Ξέρξην, ἢ ἐξετέλουν τὴν διαταγὴν, ἢ ἄφηνον τὰς οἰκίας των καὶ ἔφευγον. Τόσον δαπανηρὰ ἦσαν τὰ δεῖπνα αὐτά, ὡς παράδειγμα δὲ φέρομεν τοὺς Θασίους οἱ ὅποιοι διὰ τὰ δεῖπνα αὐτὰ ἐξώδευσαν τετρακόσια τάλαντα! Ἐπὶ πολλοὺς μῆνας κατεγίνοντο νὰ ἀλέθουν σίτον, τὰ κάλλιστα τῶν ζώων τὰ ἐπάχυνον, καθὼς ἐπίσης ἔτρεφον καὶ οἰκόσιτα πτηνὰ διὰ τὴν ὑποδοχὴν τοῦ Ξέρξου καὶ τῶν ἀπειραρίθμων στρατευμάτων του. Σχετικῶς δὲ μὲ τὰ Ἀβδηρα, ὁ Ἡρόδοτος μᾶς δίδει τὰς ἐξῆς πληροφορίας. «Τότε ὁ Μεγακρέων ἀνὴρ Ἀβδηρίτης εἶπε λόγον τινὰ πολὺ καλόν. Συνεβούλευσε τοὺς Ἀβδηρίτας νὰ ὑπάγουν ὅλοι μαζὶ καὶ οἱ ἴδιοι καὶ αἱ γυναῖκες των εἰς τοὺς ναοὺς, νὰ καθίσουν ὡς ἰκέται τῶν θεῶν καὶ νὰ τοὺς παρακαλέσουν νὰ ἀποτρέπουν εἰς

τὸ ἐξῆς ἀπὸ αὐτοῦς τὰ ἡμίση τῶν μελλόντων κακῶν νὰ συμβοῦν, καὶ τέλος νὰ τοὺς εὐχαριστήσουν διότι ὁ Ξέρξης δὲν εἶχε τὴν συνήθειαν νὰ τρώγῃ δις τῆς ἡμέρας. Διότι ἂν τοῖς παρήγγελλε νὰ ἐτοιμάζουσαν καὶ πρόγευμα ὅμοιον μὲ τὸ δεῖπνον, δύο τινα ἔπρεπε νὰ συμβοῦν: ἢ ἔπρεπε νὰ μὴ περιμένουν τὸν Ξέρξην εἰς τὴν χώραν των καὶ νὰ φύγουν, ἢ ἂν τὸν ἐπερίμεναν νὰ ἀφανισθοῦν ἐξ ὀλοκλήρου.» (Ἡρόδ. 7, 120).

Μετὰ τὸ τέλος τῶν περσικῶν πολέμων ὁ Κίμων πλεύσας εἰς τὰ παράλια τῆς Θράκης ἀπληλευθέρωσεν ἀπὸ τὸν περσικὸν ζυγὸν ὅλας τὰς ἑλληνικὰς πόλεις μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὰ ᾠβδηρα, τὰ ὅποια ἐννοεῖται ἐξηκολούθουν νὰ ἀκμάζουσιν οἰκονομικῶς καὶ προσεχώρησαν εἰς τὴν μεγάλην συμπολιτείαν τῶν Ἀθηναίων, συνεισέφερον μάλιστα εἰς τὸν λεγόμενον «Θράκιον φθρον» τὸ ποσὸν τῶν δεκαπέντε ταλάντων ἐτησίως, ὅσα δηλαδὴ συνεισέφερε καὶ τὸ πλούσιον Βυζάντιον.

Ἀργότερον κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου πόλεις τινὲς τῆς Θράκης ἀπεσκήρτησαν ἀπὸ τοὺς Ἀθηναίους καὶ ἐτάχθησαν μὲ τὸ μέρος τῶν Λακεδαιμονίων, ἐν οἷς καὶ ἡ Θάσος, καὶ καθὼς φαίνεται καὶ τὰ ᾠβδηρα. Τότε ὅμως ὁ στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων Θρασύβουλος ἐπλευσεν ἐναντίον τῆς Θάσου, ἐκυρίευσεν αὐτήν, καὶ κατόπιν τῷ 408 π.Χ. ἐπλευσεν εἰς τὴν Δίκαιαν κατέλαβε καὶ τὰ ᾠβδηρα. Ὁ Διόδωρος ὁ Σικελιώτης βεβαίωσι τὴν κατάληψιν αὐτῆν τῶν Ἀβδηρῶν λέγων: «Μετὰ δὲ ταῦτα πλεύσας εἰς τὰ ᾠβδηρα (ὁ Θρασύβουλος) π ρ ο σ η γ ά γ ε τ ο τὴν πόλιν ἐ ν δ υ ν α τ ω τ ά τ α ι σ οὔσαν τότε τῶν ἐπὶ Θράκης.» (13, 72).

Βραδύτερον, τῷ 376 π.Χ., ἡ πόλις αὕτη ἐληλατήθη ἀπὸ μίαν ἀγρίαν θρακικὴν φυλὴν, τοὺς Τριβαλλούς. Οἱ Τριβαλλοὶ κατῴκουν παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Δουνάβεως, καὶ πιεζόμενοι ἀπὸ ἐπισυμβῆσαν σιτοδείαν πανδημει ἐξεστράτευσαν ἐκτὸς τῆς χώρας των καὶ ἤρπαζον τροφὰς ἀπὸ τὰς νοτιωτέρας πρὸς αὐτοὺς χώρας. Ἐπειδὴ δὲ ἦσαν περισσότεροι ἀπὸ 30 χιλιάδας ἐπῆλθον καὶ ἐναντίον τῆς νοτίου Θράκης, ἔφθασαν μάλιστα καὶ μέχρι τῶν Ἀβδηρῶν, ἐκυρίευσαν τὴν χώραν καθὼς καὶ τὴν πόλιν, καὶ ἀφ' οὗ κυριολεκτικῶς τὴν ἐληλάτησαν, — προανεφέραμεν ἤδη ὅτι ἡ πόλις ἦτο πολὺ πλούσια — καὶ φορτωμένοι ἄπειρα λάφυρα ἐπέστρεφον ἀτάκτως. Βλέποντες οἱ Ἀβδηρίται ὅτι φεύγουν ἀτάκτως καὶ σκοράδην, πανδημει ἐκστρατεύσαντες καὶ αὐτοὶ συνέλαβον περισσότερους ἀπὸ δισχιλίους. Οἱ βάρβαροι ὅμως τότε παροξυνθέντες ἀπὸ αὐτὸ τὸ γεγονός, καὶ θέλοντες νὰ τιμωρήσουν τοὺς Ἀβδηρίτας, πάλιν εἰσέβαλον εἰς τὴν χώραν των. Οἱ Ἀβδηρίται ὅμως ὑπερηφανευθέντες διὰ τὴν νίκην των, καὶ ἀφ' οὗ ἔλαβον συμμαχικὰς θρακικὰς ἐνισχύσεις, πάλιν παρετάχθησαν ἐναντίον τῶν ἐπιδρομῶν, ἔγινε μάλιστα καὶ ἰσχυρὰ μάχη. Αἰφνης ὅμως οἱ σύμμαχοι Θράκες τοὺς ἐγκατέλειψαν καὶ ἔμειναν μόνοι των οἱ Ἀβδηρίται, περικυκλωθέντες δὲ ὑπὸ τῶν βαρβάρων, ὅσοι εὐρέθησαν εἰς τὴν μάχην καὶ δὲν ἔφυγαν, κατεκόπησαν, ἠπειλεῖτο δὲ νὰ περικυκλωθῇ ἐκ δευ-

τέρου καὶ ἡ πόλις τῶν. Τὴν κατάστασιν ὁμως ἔσωσεν ὁ παρατυχὼν Ἀθηναῖος στρατηγὸς Χαβρίας, ὁ ὁποῖος ἐξεδίωξε τοὺς βαρβάρους ἀπὸ τὴν χώραν καὶ ἄφησε φρουρὰν εἰς τὴν πόλιν. (Διόδ., Σικ. 15, 36).

Ἐπὶ Φιλίππου Β'. τοῦ Μακεδόνοσ τῷ 343 π.Χ. οἱ Ἀβδηρίται ἀνεγνώρισαν τὴν μακεδονικὴν κυριαρχίαν, καὶ τέλος ὑπετάγησαν εἰς τοὺς Ῥωμαίους τῷ 170 π.Χ. Ἐπὶ Βυζαντινῶν ἡ πόλις ὠνομάσθη Πολύστυλον (πολλοὶ στυλοὶ) ἀπὸ τῆς ἀλώσεωσ ὁμως τῆς Κωνσταντινουπόλεωσ χάνονται τὰ ἴχνη τῆσ.

Γ'.

ΕΠΙΦΑΝΕΙΣ ΑΝΔΡΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΑΒΔΗΡΑ

Α'. Ο ΛΕΥΚΙΠΠΟΣ

Ὁ Λεύκιπποσ ἀσφαλῶσ ἦτο Ἀβδηρίτησ, ἀν καὶ ὁ Διογένησ ὁ Λαέρτιοσ τὸ ἀμφισβητεῖ λέγων, : «Λεύκιπποσ Ἐλεάτησ, ὡσ δέ τινεσ Ἀβδηρίτησ, κατ' ἐνίουσ δέ Μήλιοσ.» Ὁ Λεύκιπποσ ἦτο ἄνθρωποσ σοφόσ, κατὰ τὴν βιολογίαν δέ τοῦ ἰδίου τοῦ Λαερτίου, ἦτο ὁ ἰδρυτήσ τῆσ θεωρίασ τῶν ἀτόμων, ἐκεῖνοσ ὁμοσ ὁ ὁποῖοσ τὴν ἐτελειοποίησε καὶ πληρέστερον τὴν ἀνέπτυξε καὶ ἀκριβέστερον τὴν διετύπωσεν, ἦτο ὁ σοφώτεροσ ἀπὸ αὐτὸν μαθητήσ του, ὁ μέγασ Δ η μ ὀ κ ρ ι τ ο σ. Τὴν θεωρίαν ταύτην τῶν ἀτόμων θὰ τὴν περιγράψωμεν ὅταν κατωτέρω θὰ διαπραγματευθῶμεν περὶ τοῦ βίου καὶ τοῦ ἔργου τοῦ Δημοκρίτου, ἐδῶ μόνον ὀλίγασ γνώμασ τοῦ Λευκίππου θὰ ἀναφέρωμεν, καθὼσ τὴν γνώμην του ὅτι ἡ Γῆ ἔχει σχῆμα τυμπανοειδέσ καὶ ὅτι οἱ κόσμοι ἐγένοντο — ἀντιθέτωσ πρὸσ τὰσ θεωρίασ τῶν προκατόχων του π ρ ο σ ω κ ρ α τ ι κ ῶ ν φιλοσόφων — ἀπὸ τὰ ἄτομα. Τὰ ἔργα του, ἐὰν τοιαῦτα ἔγραψεν, ἀπωλέσθησαν ἅπαντα, πλὴν μιᾶσ μόνον φράσεωσ «Κανὲν πρᾶγμα δὲν γίνεται ἄνευ αἰτίας, παρὰ ὅλα γίνονται ἀπὸ κάποιον λόγον καὶ κάποιαν ἀνάγκην». Ἴσωσ τὸ πλέον σημαντικὸν ἔργον του νὰ ἦτο ὁ «Μέγασ Διάκοσμοσ» εἰς τὸ ὁποῖον εὗρίσκοντο ὅλα του αἰ θεωρίαι διὰ τὴν ὕλην καὶ διὰ τὴν ζωὴν. Διὰ τὸ ἀπωλεσθὲν ὁμοσ τοῦτο ἔργον οἱ ἀρχαῖοι εἶπον ὅτι ἀνήκει εἰς τὸν Δημόκριτον. Σημειωτέον μάλιστα ὅτι ὁ Ἐπίκουροσ καθὼσ καὶ οἱ μαθηταὶ του ἐντελῶσ ἀρνοῦνται αὐτὴν ταύτην τὴν ὕπαρξιν τοῦ Λευκίππου.

Β'. Ο ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ

Πάντεσ οἱ ἀρχαῖοι συμφωνοῦν ὅτι ὁ Δημόκριτοσ ἦτο Ἀβδηρίτησ, ἐκτὴσ ἀπὸ τὸν Διογένην τὸν Λαέρτιον ὁ ὁποῖοσ λέγει καὶ τὸ ἐξῆσ: «Καθὼσ δέ με-

ρικοί λέγουσιν ἤμπορεῖ νὰ ἦτο καὶ Μιλήσιος» (Βίοι φιλοσ. κεφ. Ι). Οἱ δὲ βιογράφοι τοῦ ἔχου μόνον οἱ ἀρχαῖοι ἀλλὰ καὶ οἱ νεώτεροι, εἶναι δυνατὸν νὰ εὐρίσκουν ἀντιφάσεις καὶ ἀντιθέσεις περὶ τοῦ πολυπλανήτου βίου του, ἀλλ' εἰς ἓν πρᾶγμα ὅλοι των γενικῶς συμφωνοῦσιν, ὅτι ὁ Δημόκριτος ἦτο μία ἐξαιρετικὴ μεγαλοφυΐα.

Κατὰ τὸν ἴδιον τὸν Λαέρτιον ἦτο υἱὸς τοῦ Ἠγησιστράτου καὶ κατ' ἄλλους τοῦ Δαμασίπου, προσθέτει δὲ (ὁ Λαέρτιος) ὅτι παῖς ὦν ὁ Δημόκριτος ἤκουσε μαθήματα ἀπὸ μερικοὺς Μάγους καὶ Χαλδαίους, τοὺς ὁποίους ἄφησεν εἰς τὰ Ἐβδηρα ὁ Ξέρξης, ὅταν ἐβάδιζεν ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος, προσθέτει δὲ ἐπίσης ὅτι ὁ Ξέρξης ἐξενίσθη εἰς τὴν πατρικὴν οἰκίαν τοῦ Δημοκρίτου, καὶ ὅτι ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς Μάγους ἔμαθε τὰ περὶ τὴν θεολογίαν καὶ ἀστρολογίαν (= ἀστρονομίαν). Αὐτὰ ὅμως εἶναι ἐντελῶς μυθώδη καὶ πλίσματα τῶν μεταγενεστέρων. Κατόπιν ἔγινε μαθητὴς τοῦ Λευκίπου καὶ κατὰ τινὰς καὶ τοῦ Ἀναξαγόρου, ἃν καὶ ὁ Δημόκριτος ἦτο νεώτερος αὐτοῦ κατὰ τεσσαράκοντα ἔτη! Αἱ πληροφορίαι ὅμως αὐταὶ τοῦ Λαερτίου περὶ τοῦ ὅτι ἤκουσε μαθήματα ἀπὸ τὸν Ἀναξαγόραν ἴσως νὰ μὴ εἶναι ἀκριβεῖς διότι ὁ μὲν Ἀναξαγόρας ἐγεννήθη τῷ 500 π.Χ. ὁ δὲ Δημόκριτος κατὰ τὴν ἡμολογίαν τοῦ ἰδίου τοῦ Λαερτίου ἦτο νεώτερός του κατὰ 40 ἔτη, ἄρα ἐγεννήθη τῷ 460 π.Χ., πρέπει δὲ νὰ ἤκουσεν ὁ Δημόκριτος τὰ Ἀναξαγόρεια μαθήματα τὸ ὀλιγώτερον εἰκοσαετῆς, ὅπερ ἀπίθανον, διότι τοιουτοτρόπως παρατηρεῖται μεγάλη διαφορά τῆς ἡλικίας μεταξύ των.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς των ὁ Δημόκριτος καὶ οἱ δύο ἀδελφοὶ τοῦ διενεμήθησαν τὴν πατρικὴν περιουσίαν, καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ἀδελφοὶ τοῦ ἔλαβον τὸ μεριδίον των εἰς κτήματα καὶ χρήματα, ὁ δὲ Δημόκριτος ἔλαβε μόνον χρήματα καὶ μὲ αὐτὰ περιηγήθη ὅλον τὸν γνωστὸν τότε κόσμον. Ἐπῆγεν εἰς τὴν Αἴγυπτον, τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, τὴν Περσίαν, τὴν Βαβυλῶνα, τὰς Ἰνδίας, τὴν Αἰθιοπίαν, τὴν Μεγάλην Ἑλλάδα καὶ τέλος τὰς Ἀθήνας. Ἀπὸ τὰ ταξιδία του αὐτὰ ἀπέκτησε τόσον πολλὰς γνώσεις καὶ τόσον πολλὰ ἐπιφανῆ πρόσωπα ἐγνώρισε, ὥστε καὶ ὁ ἴδιος καυχᾶται διὰ τοῦτο. Ὅταν ὅμως ἦλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας, φαίνεται ὅτι ἐκεῖ δὲν ἐξετιμήθη ὅσον ἔπρεπε, οὔτε τὸν Σωκράτην ἐγνώρισεν, καὶ διὰ τοῦτο μετὰ τινος πικρίας λέγει: «Ἦλθον εἰς Ἀθήνας καὶ οὐ τις με ἔγνωκε». Ὁ Πλάτων μάλιστα εἰς τὰ ἔργα του ἐπιμελῶς ἀποφεύγει νὰ κάμῃ μνησίαν τοῦ Δημοκρίτου, τοῦτο δὲ ἴσως διότι ὁ μὲν Δημόκριτος ἐθεωρεῖτο ὕλιστής, ὁ δὲ Πλάτων ὁπαδὸς τῶν ἰδεῶν.

Ὁ Δημόκριτος ἔγραψε πλεῖστα συγγράμματα, ἀφορῶντα ὅλας σχεδὸν τὰς ἀνθρωπίνους γνώσεις, εἰς πεζὸν λόγον καὶ εἰς διάλεκτον ἰωνικὴν. Ὁ Διογένης ὁ Λαέρτιος ἀριθμεῖ 60 γνήσια συγγράμματά του, λέγει δὲ ὅτι ὁ Θράσυλλος τὰ κατέταξεν εἰς τετραλογίας, ὅπως καὶ τὰ συγγράμματα τοῦ Πλάτωνος, ἀνεφέροντο δὲ τὰ βιβλία τοῦ Δημοκρίτου ὅπως καὶ ἀνωτέρω ἐλέχθη εἰς ὅλους τοὺς κλάδους τῆς ἀνθρωπίνης γνώσεως, καθ' ὅτι ὁ Δημόκριτος

ἦτο σοφὸς καὶ πολυμαθὴς ἄνθρωπος. Τί ἐσώθη ὅμως ἀπὸ τὰ πολλὰ αὐτὰ συγγράματά του; Δυστυχῶς μόνον ὀλίγα ἀποσπάσματα καὶ αὐτὰ μόνον ἀπὸ τὰ Ἠθικά του συγγράμματα, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ αὐτὰ τὰ ὀλίγα ποὺ διεσώθησαν, ἡμπορεῖ κανεὶς νὰ θαυμάσῃ τὸ μέγα βάθος τῆς διανοίας τοῦ ἀνδρός. Τὴν θεωρίαν του ὅμως περὶ ἀτόμων τὴν γνωρίζομεν σήμερον ἀπὸ ἄλλα περιωθέντα συγγράμματα τῆς ἀρχαιότητος καὶ πρὸ πάντων τοῦ Ἀριστοτέλους καθῶς καὶ τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ Θεοφράστου.

Ὁ Δημόκριτος ἐκτὸς τῶν ἄλλων γνώσεών του, ἐγένετο διάσημος ἀπὸ τὴν «περὶ ἀτόμων» θεωρίαν του, περὶ τῆς ὁποίας δι' ὀλίγων μόνον θὰ εἴπωμεν κατωτέρω:

Ὁ Δημόκριτος παραδέχεται ὅτι ἡ ἀρχὴ τῶν ὄντων, δηλαδὴ τὰ ἀπαραίτητα στοιχεῖα τὰ ὁποῖα χρειάζονται διὰ νὰ γίνουιν ὅλα ὅσα ὑπάρχουιν εἰς τὸν κόσμον, εἶναι δύο: τὸ ὄν, καὶ τὸ μὴ ὄν. Καὶ ὄν μὲν εἶναι ἡ ὕλη ἢ ὁποῖα γεμίζει τὸν χῶρον τοῦ σύμπαντος καὶ ἡ ὁποῖα εἶναι ἄπειρος, μὴ ὄν δὲ εἶναι ὁ κενὸς χῶρος, ὁ ὁποῖος εἶναι ἄπειρος, χρειάζεται δὲ ὁ κενὸς χῶρος διὰ νὰ γίνῃ ἡ κίνησις, διότι ἄνευ κενοῦ χώρου οὐδεμίαν κίνησις ἡμπορεῖ νὰ γίνῃ. Ὑπάρχει λοιπὸν καὶ κίνησις.

Τὸ ὄν ὅμως, τὸ πλήρες δηλαδὴ, καὶ ἀκόμη καλύτερον ἢ ὕλη, ἀποτελεῖται ἀπὸ μικρὰ - μικρὰ σωματίδια, τὰ ὁποῖα δὲν ὑποπίπτουιν εἰς τὴν κατ' αἰσθησιν ἀντίληψίν μας ἀλλὰ εἶναι μόνον νοητά, καὶ ὀνομάζουιν «ἄτομα» δηλαδὴ ἄτιμητα, καὶ ἀκριβέστερον, ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα δὲν ἡμποροῦν πλέον νὰ χωρισθοῦν εἰς ἄλλα μικρότερα. Τὰ ἄτομα αὐτὰ εἶναι ἀγέννητα, ἀφθαρτα, ἀδιαίρετα, ἄπειρα καὶ ἀναλλοίωτα. Ἀπὸ τὴν ἔνωσιν τῶν ἀτόμων τούτων καὶ ἀπὸ τὴν κίνησίν των μέσα εἰς τὸν κενὸν χῶρον, παράγεται μία δίνη, καὶ ἀπὸ τὴν δίνησιν αὐτὴν γίνουιν οἱ κόσμοι, ἕνας ἐκ τῶν ὁποίων εἶναι καὶ ὁ ἰδικὸς μας κόσμος. Ἐπίσης παραδέχεται ὁ Δημόκριτος καὶ μίαν διαφορὰν μεταξὺ τῶν ἀτόμων, διαφέρουσι δὲ τὰ ἄτομα μεταξὺ των α) κατὰ τὸ σχῆμα, ὅπως π.χ. τὸ κεφαλαῖον γράμμα Α διαφέρει κατὰ τὸ σχῆμα τοῦ Ν. β) κατὰ τὴν διάταξιν, ὅπως δηλαδὴ τὸ ΑΝ τοῦ ΝΑ καὶ γ) κατὰ τὴν θέσιν, ὅπως διαφέρει τὸ Ζ τοῦ Ν.

Κατὰ τὴν δίνησιν ὅμως, — λέγει ὁ Δημόκριτος — τὸ ὅμοιον ἄτουιν ἔλκει τὸ ὅμοιον, καὶ κατὰ ταῦτα ὁ μέγας φιλόσοφος παραδέχεται ὅτι καὶ ἡ ὁμοιότης ἀσχεῖ μεγάλην ἐπίδρασιν εἰς τὸν σχηματισμὸν τῶν ὄντων.

Αὕτῃ ἐν ὀλίγοις εἶναι ἡ περὶ ἀτόμων θεωρία τοῦ σοφοῦ Ἀβδηρίτου, τὰς δὲ ἄλλας θεωρίας του, τὰς ψυχολογικάς, τὰς θεολογικάς, τὰς ἠθικάς, τὰς πολιτικάς κλπ., δὲν θὰ διαπραγματευθῶμεν ἐδῶ, διότι ἐδῶ γράφομεν μόνον τὴν ἱστορίαν τῆς ἀρχαίας πόλεως τῶν Ἀβδήρων καὶ οὐχὶ ὅλας τὰς φιλοσοφικάς θεωρίας τοῦ ἐπιφανοῦς Θρακικοῦ φιλοσόφου. Προσθέτομεν δὲ καὶ τὸ ἐξῆς, ὅτι ἡ θεωρία αὕτη τῶν ἀτόμων ἐθαυμάσθη καὶ ἀπὸ τοῦς ἀρχαίους

καὶ ἀπὸ τοὺς νεωτέρους, σήμερον δὲν ἀποτελεῖ τὴν βάσιν τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν.

Δ'.

Γ' ΠΡΩΤΑΓΟΡΑΣ Ο ΑΒΔΗΡΙΤΗΣ Ο ΕΠΙΦΑΝΕΣΤΑΤΟΣ
ΤΩΝ ΣΟΦΙΣΤΩΝ

Ἄ Ο Πρωταγόρας ἐγεννήθη εἰς τὰ Ἀβδηρα κατὰ τὸ ἔτος 480 π.Χ. ἢ καὶ ὀλίγον πρότερον καὶ ἦτο σύγχρονος τοῦ Δημοκρίτου. Ἦτο γνήσιος Ἀβδηρίτης, ἐλέγετο ὅμως καὶ ἐνομιζέτο ὡς Τήσιος, καὶ τοῦτο προέρχεται ἀπὸ τὸν κωμικὸν Εὐπολιν ὁ ὁποῖος εἰς τοὺς «Κόλακάς» του λέγει:

«Ἐνδοθι μὲν ἔστι Πρωταγόρας, ὁ Τήσιος».

Τοῦτο ὅμως εὐκόλως δύναται νὰ ἐξηγηθῇ διότι τὰ Ἀβδηρα ἦσαν ἀποικία τῶν Τητῶν.

Ἄ Ο πατὴρ του ἐλέγετο Ἀρτέμων ἢ κατ' ἄλλους Μαιάνδριος, ὡς λέγει ὁ Διογένης ὁ Λαέρτιος εἰς τοὺς «Βίους φιλοσόφων» (9,50). Ἄ Ο Πρωταγόρας δίκαιον εἶναι νὰ συμπεριληφθῇ μεταξὺ τῶν σοφωτάτων ἀνδρῶν τῆς ἀρχαιότητος, ἂν καὶ ὁ ἴδιος ἀπεκάλει τὸν ἑαυτὸν του «σοφιστήν». Κατὰ τινα δὲ μυθώδη παράδοσιν, ὁ ἔξοχος οὗτος ἀνὴρ ἦτο κατ' ἀρχὰς ἀχθοφόρος, ἐπενόησε δὲ μάλιστα καὶ τὴν ἀχθοφορικὴν τύλην, δηλαδὴ τὸ σάγμα τὸ ὁποῖον φέρουσιν οἱ ἀχθοφόροι διὰ νὰ καταστή τὸ βάρος τοῦ φορτίου ἐλαφρότερον. Ἐπειτα ἔγινε γραφεὺς τοῦ Δημοκρίτου καὶ τέλος διδάσκαλος τῶν γραμμάτων εἰς μίαν κώμην. Ἄ Ο Λαέρτιος διηγεῖται (αὐτόθι 9,50) ὅτι ὁ Δημόκριτος τὸν ἐθαύμασε διότι τὸν εἶδε νὰ δένη μετ' ἐπιτηδειότητος ἐν δέμα ξύλων. «Ξαὶ πρῶτος τὴν ἀχθοφορικὴν τύλην, ἐφ' ἧς τὰ φορτία βαστάζουσιν, εἶδεν, ὡς φησὶν Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ παιδείας. Φορμοφόρος (= ἀχθοφόρος, φέρων ξύλα) γὰρ ἦν, ὡς καὶ Ἐπίκουρος που φησί. Καὶ τοῦτον τὸν τρόπον ἤρθη πρὸς Δημόκριτον, ξύλα δεδεκῶς ὀφθεῖς». Τὸ διήγημα τοῦτο θέλει νὰ μᾶς δείξῃ τὴν ἀσυνήθη νοημοσύνην τοῦ ἀνδρός, καθ' ὅτι ἀπὸ τοιαῦτα μικρὰ πράγματα ὀρμηθεῖς, διέπρεψε μεταξὺ τοῦ ἑλληνικοῦ κόσμου, παρὰ πάντων χαρακτηριζόμενος ὡς σοφός. Ἄ Ἰδιος ὁ Σωκράτης εἰς τὸν «Πρωταγόραν» τοῦ Πλάτωνος τὸν ἀποκαλεῖ, ἔστω καὶ μετὰ τινος ἐλαφροῦς εἰρωνείας, ὡς τὸν «σοφώτατον» ἐξ ὅλων τῶν συγχρόνων του, διηγούμενος εἰς κάποιον φίλον του ὅτι συνεζήτησε μὲ τὸν Πρωταγόραν. «ἄλλ' ἢ σοφῶ τινι ἡμῖν, ᾧ Σώκρατες, πάρει;—Σοφωτάτω οὖν τῶν γε νῦν, εἴ σοι δοκεῖ σοφώτατος εἶναι Πρωταγόρας». (P. 309 C). Ἄ Ο Λαέρτιος λέγει ἀκόμη ὅτι ὁ Πρωταγόρας προσηγορεύετο «σοφία» (9, 50) «Διήκουσε δὲ Πρωταγόρας Δημοκρίτου, ἐκαλεῖτο τε σοφία, ὡς φησι Φαβωρίνος ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ».

Πρώτος ὁ Πρωταγόρας ὠνόμασε τὸν ἑαυτὸν του σοφιστὴν, τοῦτέστι διδάσκαλον τῆς σοφίας καὶ τῆς ἀρετῆς, ὅπως φαίνεται τοῦτο εἰς τὸν ἡμίονον διάλογον τοῦ Πλάτωνος, (Ρ. 349) ὅπου ὁ ἴδιος ὁ Πρωταγόρας τὸ ἐπιβεβαίωσι «ἐγὼ οὖν... καὶ ὁμολογῶ σοφιστὴς εἶναι καὶ παιδεύειν ἀνθρώπους κλπ.» Ἐδῶ ὅμως παρίσταται ἀνάγκη πρὶν ἀπὸ κάθε ἄλλο νὰ εἰπωμεν ἡμεῖς ἐν συντομίᾳ ποῖοι ἦσαν οἱ σοφισταὶ καὶ τί ἐδίδασκον.

Σήμερον ἡ λέξις σοφιστῆς ἔχει κακὴν σημασίαν. Σοφιστὴν λέγομεν ἐκεῖνον ὁ ὅποιος ἐπιχειρεῖ μὲ διάφορα σοφίσματα δηλαδὴ μὲ διαφόρους ψευδεῖς συλλογισμοὺς νὰ ἐξαπατήσῃ τὸν μετ' αὐτοῦ συνδουλεγόμενον. Εἰς τὴν ἀρχαιότητα ὅμως ἡ λέξις σοφιστῆς ἦτο συνώνυμος καὶ ἰσοδύναμος μὲ τὴν λέξιν «σοφὸς» ἡ λέξις δὲ αὕτη προήρχετο ἀπὸ τὴν λέξιν «σοφία». Οἱ ἀρχαῖοι λοιπὸν σοφιστὴν ἐννοοῦσαν τὸν σοφόν, τὸν συνετόν, τὸν ἐπινοητικόν, τὸν ἐπιστήμονα.

Οἱ σοφισταὶ μεγάλην ἐπίδρασιν ἐξήσκησαν ἰδίως ἐπὶ τῆς ἀθηναϊκῆς νεολαίας κατὰ τὸ δεύτερον ἡμισυ τοῦ Ε'. π.Χ. αἰῶνος. Ἔλεγον ὅτι ἐδίδασκον μίαν μόρφωσιν συγχρονησμένην μὲ τὴν ἐποχὴν των, καὶ ὄχι τὴν μόρφωσιν τὴν ὁποῖαν ἐλάμβανον οἱ παλαιότεροι. Ἡ διδασκαλία των ἀπέβλεπε εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν πρακτικῶν πολιτικῶν σκοπῶν, ἤθελον δηλαδὴ διὰ τῆς διδασκαλίας των νὰ κάμουν τοὺς νέους — ἐκείνους βέβαια οἱ ὁποῖοι ἐπεδίωκον πολιτικοὺς σκοποὺς — νὰ τοὺς κάμουν νὰ ἠμποροῦν νὰ πείθουν τὰς λαϊκὰς μάζας. Ἐπειδὴ δὲ εἰς τὰς Ἀθήνας τὰ πάντα ἐκρίνοντο καὶ ἀπεφασίζοντο εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ δήμου ὑπὸ τοῦ λαοῦ, ἔπρεπε λοιπὸν οἱ νέοι αὐτοὶ νὰ ἠμποροῦν νὰ πείθουν τὸν λαὸν καὶ νὰ τὸν κάμουν νὰ παραδεχθῇ τὰς ἀπόψεις των. Ὁ πολιτικὸς ἀγὼν τότε ἐγένετο μεταξὺ τῶν ἀντιπάλων μερίδων καὶ ἐλάμβανε χαρακτῆρα ἀντιλογικόν, ὅτι δηλαδὴ ἐπρότεινε ἢ μία μερὶς, ἔπρεπε νὰ τὸ ἀναιρέσῃ ἢ ἄλλη διὰ τῆς ἀντιλογίας. Κυρίως ἠγόρευον οἱ ἀρχηγοὶ τῶν κομμάτων — ὅπως γίνεται καὶ σήμερον — καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ τέχνη τῆς ἀντιλογίας ἦτο ἐπιβεβλημένη εἰς τὸν ἀγορευόντα. Τὴν ῥητορικὴν λοιπὸν καὶ ἰδίως τὴν ἀντιλογικὴν τέχνην ἐδίδασκον οἱ σοφισταί, οὐχὶ ὅμως ἄνευ μισθοῦ, ὡς ἔπραττεν ὁ Σωκράτης. Οὗτοι ἐδίδασκον ἔναντι ἀδρᾶς ἀμοιβῆς.

Οἱ σοφισταὶ ἀνεφάνησαν μετὰ τοὺς περσικοὺς πολέμους, ὅταν οἱ Ἕλληνες διὰ τῆς διανοητικῆς αὐτῶν ὑπεροχῆς, νικήσαντες τοὺς βαρβάρους, δὲν ἐτράπησαν εἰς ἡδονάς, ἀλλὰ κατελήφθησαν ὑπὸ ζωνῆς ἐπιθυμίας νὰ εὐρύνωσι τὸν κύκλον τῶν γνώσεών των. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι οἱ σοφισταί, (ὄχι ὅμως οἱ μεγάλοι σοφισταὶ ὡς ὁ Πρωταγόρας καὶ ὁ Γοργίας) ἀλλ' οἱ πολὺ μεταγενέστεροι, συνετέλεσαν εἰς τὴν διαφθορὰν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἀλλὰ καὶ ὠφέλησαν συγχρόνως, διότι αὐτοὶ ἔγιναν εὐρεταὶ πολλῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν εἰς τὴν ὑπερτάτην βαθμίδα τῆς τελειότητος ἀνήγαγον. Ἡ σοφιστικὴ εἶχε βάσιν καὶ πηγὴν κυρίως τὰς

διδασκαλίας τοῦ Πρωταγόρου, ὁ ὁποῖος ἐπανειλημμένως εἶχεν ἐπισκεφθῆ καὶ ἐπὶ μακρὸν χρόνον παραμένει εἰς τὰς Ἀθήνας, ὡς θὰ ἴδωμεν.

ΑΙ ΘΕΩΡΙΑΙ ΤΟΥ ΠΡΩΤΑΓΟΡΟΥ

Οἱ ἀρχαῖοι σφοδρῶς ἐπέκρινον τοὺς σοφιστὰς διὰ τὰς διδασκαλίας των αὐτάς, καὶ ὁ μὲν Πλάτων εἰς τοὺς διαλόγους του (Σοφιστ. 221 καὶ ἐφ. καθῶς καὶ εἰς τὴν Πολιτ. VI 493) κάμνει δυσμενεῖς κρίσεις δι' αὐτοὺς λέγων ὅτι οἱ σοφισταὶ εἶναι ἔμμισθοι θηρευταὶ πλουσίων νέων, ἔμπειροι περὶ ψυχῆς μαθημάτων, ἀκόμη δὲ καὶ γυμνασταὶ ρητορικῶν γυμνασμάτων, ἀλλὰ καὶ ὁ Ἀριστοτέλης δίδει τὸν ἐξῆς ὀρισμὸν δι' αὐτούς· «ἔστι γὰρ ἡ σοφιστικὴ φαινομένη σοφία, οὕσα δ' οὐ, καὶ ὁ σοφιστῆς χρηματιστῆς ἀπὸ φαινομένης σοφίας, ἀλλ' οὐκ οὕσης». (Μεταφ. IV, 1004 β) εἶναι δηλαδὴ ἡ σοφιστικὴ φαινομενικὴ σοφία καὶ ὄχι πραγματικὴ, ὁ δὲ σοφιστῆς εἶναι ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος προσπαθεῖ νὰ κερδίξῃ χρήματα ἀπὸ φαινομενικὴν σοφίαν ἢ ὁποῖα ὅμως δὲν εἶναι σοφία. Προσέτι δὲ καὶ ὁ Ξενοφῶν ('Απομν. Α'. I, II) λέγει ὅτι «οἱ σοφισταὶ ἐπὶ τὸ ἐξαπατῆν λέγουσι καὶ γράφουσιν ἐπὶ τῷ ἑαυτῶν κέρδει, καὶ οὐδένα οὐδὲν ὠφελοῦσι κλπ.» ἀπηχοῦσι δηλαδὴ ἅπαντες οἱ ἀνωτέρω τὰς περὶ σοφιστῶν ἀντιλήψεις τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Πρέπει ὅμως νὰ σημειώσωμεν ὅτι ὑπῆρξαν καὶ πολλοὶ ἀπολογηταὶ τῶν σοφιστῶν ὡς λ.χ. ὁ κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους (1794 - 1871) ἔξοχος τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος ἱστορικὸς G. GROTE ('Αγγλος) εἰς τὸ περιφημον ἔργον του «HISTORY OF GREECE 474 - 594) γράφει ὑπὲρ αὐτῶν.

Καὶ τώρα ἐπανερχόμεθα εἰς τὰς θεωρίας τοῦ Πρωταγόρου.

Ὁ Ἀβδηρίτης σοφιστῆς δὲν ἐδέχετο ἀλήθειαν ἐξ ἀντικειμένου καὶ ἔλεγε τὸ πολυθρόλητον ἐκεῖνο «πάντων πραγμάτων μέτρον ἄνθρωπος, τῶν μὲν ὄντων ὡς ἔστι, τῶν δὲ μὴ ὄντων ὡς οὐκ ἔστι» δηλαδὴ: «Ὅλων τῶν πραγμάτων μέτρον εἶναι ὁ ἄνθρωπος, δι' ἐκεῖνα μὲν τὰ ὁποῖα ὑπάρχουν ὅτι ὑπάρχουν, δι' ἐκεῖνα δὲ τὰ ὁποῖα δὲν ὑπάρχουν, ὅτι δὲν ὑπάρχουν. (Διογ. Λαερτ. Πρωτ. 3, 51). Ἡ γνώσις ὅλων τῶν πραγμάτων κατὰ τὸν Πρωταγόρου εἶναι καθαρῶς ὑποκειμενικὴ καὶ ὄχι ἀντικειμενικὴ.

Κατὰ τὰς διδασκαλίας τοῦ Πρωταγόρου ἀλήθειαι γενικῶς ἰσχύουσαι δὲν ὑπάρχουν, διότι ἐκεῖνο τὰ ὁποῖον φαίνεται ἀληθὲς εἰς ἐμὲ εἶναι δυνατόν νὰ φανῆ ψευδὲς εἰς ἕνα ἄλλον. Διὰ τοῦτο δι' ἕκαστον πρᾶγμα εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρχουν δύο ἐντελῶς ἀντίθετοι γνώμαι, δύνανται ὅμως καὶ αἱ δύο νὰ εἶναι ἐξ ἴσου ἀληθεῖς. Τοῦ πράγματος τούτου, τῆς ὑπάρξεως δηλαδὴ δύο γνωμῶν δι' ἕκαστον πρᾶγμα, τῆς ἰδίας γνώμης ἀποδεικνυομένης διὰ λογικῶν ἐπιχειρημάτων καὶ ὡς ἀληθοῦς καὶ ὡς ἀναληθοῦς, ἔκαμον ἀργότερον μεγάλην κατάχρησιν οἱ μεταγενέστεροι σοφισταὶ, οἵτινες ἠδύναντο τὸν ἥ τ τ ω λ ό γ ο ν κ ρ ε ί τ τ ω ποιεῖν καὶ τὰνάπαλιν. Οὗτοι βεβαίως τοιαῦτα διδάσκοντες, εἶναι προφανὲς ὅτι ἔβλαψαν τὴν Ἑλλάδα.

Ὁ Πρωταγόρας ἠρνεῖτο τὴν ὕπαρξιν ψυχῆς καὶ θεῶν, διότι ἴσως γὰρ εἶχον ἐπίδρασιν ἐπ' αὐτοῦ αἱ ὕλιστικαὶ θεωρίαι τοῦ Δημόκριτου, ἂν καὶ ὁ Δημόκριτος δὲν ἀπηνεῖτο τελείως τὴν ὕπαρξιν ψυχῆς καὶ θεῶν. Τὰς περὶ θεῶν θεωρίας του ἀνέπτυξεν ὁ Πρωταγόρας εἰς ἓνα βιβλίον του ἐπιγραφόμενον «περὶ θεῶν» τὸ ὁποῖον ἀνέγνωσεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Εὐριπίδου καὶ τὸ ὁποῖον ἤρχιζεν ὡς ἐξῆς: «Περὶ μὲν θεῶν οὐκ ἔχω εἰδέναι εἴθ' ὡς εἰσὶ, εἴθ' ὡς οὐκ εἰσὶ· πολλὰ γὰρ τὰ κωλύοντα εἰδέναι, ἧ τε ἀδηλότης καὶ βραχύς ὢν ὁ βίος τοῦ ἀνθρώπου». Ἦτοι: Περὶ μὲν τῶν θεῶν δὲν δύναμαι γὰρ γνωρίζω, εἴτε ὅτι ὑπάρχουν εἴτε δὲν ὑπάρχουν. Διότι πολλὰ εἶναι τὰ ἐμποδίζοντα τὴν γνώσιν τούτου, καὶ ἡ ἔλλειψις ἀποδείξεων ἀφ' ἑνός, ἀλλὰ καὶ ἡ βραχύτης τοῦ ἀνθρωπίνου βίου ἀφ' ἑτέρου.

Διὰ τὴν ἀσέβειαν αὐτὴν οἱ Ἀθηναῖοι κατεδίωξαν τὸν ἄθεον σοφιστὴν, καὶ συλλέξαντες τὰ συγγράμματά του τὰ ἔκαυσαν εἰς τὴν ἀγοράν. Τούτῳ ἔνεκα ἔφυγεν ὁ Πρωταγόρας ἀπὸ τὰς Ἀθήνας, καὶ πλέων εἰς τὴν Σικελίαν κατεποντίσθη μαζί με τὸ πλοῖον του, εἰς ἡλικίαν ἐνενήκοντα καὶ κατ' ἄλλους ἐβδομήκοντα ἐτῶν. (αὐτόθι, 3, 51).

Ὁ Πρωταγόρας ἔγραψε πολλὰ βιβλία, τὰ ἀπαριθμεῖ δὲ ὁ Διογένης ὁ Λαέρτιος καὶ αἱ ἐπιγραφαὶ των εἶναι αἱ ἐξῆς: Περὶ πάλης, περὶ μαθημάτων, τέχνη ἐριστικῶν, περὶ πολυτελείας, περὶ φιλοτιμίας, περὶ ἀρετῶν, περὶ τῆς ἐν ἀρχῇ καταστάσεως, περὶ μισθοῦ, ἀντιλογιῶν δύο. Καὶ αὐτὰ μὲν εἶναι τὰ βιβλία τὰ ἀναφερόμενα ὑπὸ τοῦ Λαερτίου, ἐκτὸς ὅμως τούτων ὑπῆρχον καὶ ἄλλα, κύριον ὅμως σύγγραμά του ἦτο τὸ ἐπιγραφόμενον «Ἀλήθεια ἢ καταβάλλοντες» καὶ τὸ ὁποῖον ἤρχιζε μετὰ τὸ ἀνωτέρω μνημονευθὲν «πάντων χρημάτων μέτρον ἀνθρώπος κλπ.».

Ἄλλο σπουδαῖον ἔργον τοῦ Πρωταγόρου εἶναι τὸ προμνημονευθὲν «ἀντιλογιῶν δύο» εἰς δύο βιβλία, καὶ προφανῶς τὸ ἔργον αὐτὸ ἤρχιζε μετὰ τὸ Πρωταγόρειο ἀξίωμα: «δύο λόγους εἶναι περὶ παντὸς πράγματος ἀντικειμένους ἀλλήλοις» (αὐτόθι, 3, 51) δηλαδή, εἰς κάθε λόγον ἀντίκειται ἕτερος.

Εἰς τὸ «περὶ τῆς ἐν ἀρχῇ καταστάσεως» ἐξετίθετο ἡ δημιουργία τοῦ συγχρόνου (ἐπὶ Περικλέους) πολιτισμοῦ, ἐξεταζομένου τοῦ πολιτισμοῦ τούτου ἐπὶ τῇ βάσει ἐπιστημονικῶν ἀρχῶν, καὶ μάλιστα τιθεμένων κατὰ μέρος τῶν μυθολογικῶν πλασμάτων.

Εἰς τὸ «περὶ ἀρετῶν» ἐξητάζετο ἂν ἡ ἀρετὴ εἶναι ἔμφυτος ἢ διδακτὴ, διὰ δὲ τὸ «περὶ θεῶν» σύγγραμά του ὁμιλήσαμεν ἀνωτέρω. Ἡ τέχνη δὲν ἠθέλησε νὰ περισωθοῦν τὰ συγγράμματα τοῦ ὀνομαστοῦ Ἀβδηρίτου καθ' ὅτι ὅλα ἀπωλέσθησαν, περιεσώθησαν δὲ μόνον ὀλίγα ἀποσπάσματα.

Ὁ βαθύνοστος σοφιστὴς καὶ τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν ἐκαλλιέργησε καὶ τὰ μέγιστα ὠφέλησεν αὐτὴν. Ἐν πρώτοις μεγάλας ὑπηρεσίας προσέφερεν εἰς τὴν γραμματικὴν εἰς τὴν ὁποίαν ἔκαμε σπουδαιότατα βήματα, διότι κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Πρωταγόρου ἐγράφετο μὲν ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα ὀρθῶς,

αἱ γραμματικαὶ ὅμως γνώσεις ἦσαν ὀλίγαι. Πρῶτος αὐτὸς διέστειλε τὰ ὀνόματα εἰς τρία, εἰς ἄρρενα, θήλεα καὶ σκεύη». Τοῦτο μᾶς τὸ βεβαώνει ὁ Ἀριστοτέλης εἰς τὴν «Ρητορικὴν» του λέγων «ὡς Πρωταγόρας τὰ γένη τῶν ὀνομάτων διήρει, ἄρρενα, θήλεα καὶ σκεύη». (Ρητ. τέχνη Γ'. 63) Σκεύη δὲν ὀνόμαζεν ὁ Πρωταγόρας ἐκεῖνα τὰ ὀνόματα τὰ ὁποῖα ἡμεῖς σήμερον τὰ ὀνομάζομεν οὐδέτερα. Ὡσαύτως διέστειλε τέσσαρας ἐγκλίσεις τῶν ρημάτων, τὰς ὁποίας ὀνόμασε «πυθμένας λόγων» ἤτοι τὴν εὐχολὴν (εὐκτικὴν) τὴν ἐρώτησιν, τὴν ἀπόκρισιν καὶ τὴν ἐντολὴν (προστακτικὴν). Ἄλλοι λέγουσι ὅτι ἐπτὰ ἐγκλίσεις διέστειλε τῶν ρημάτων, καὶ τὰς ὁποίας μνημονεύει ὁ Λαέρτιος (Διογ. Λαερτ. Πρωτ. 4, 53).

Εἰς μέγα μῆκος θὰ ἦγεν ἡμᾶς ὁ λόγος ἐὰν ἀνεγράφομεν ἐδῶ ὀλόκληρον τὸν βίον καὶ τὸ ἔργον τοῦ ἐξ Ἐβδῆρων σοφοῦ. Τοῦτο ἄλλως τε δὲν εἶναι ὁ σκοπὸς μας. Μόνον ὀλίγα θὰ προσθέσωμεν. Πολιτικοί, ποιηταί, ἱστορικοί, ρήτορες καὶ καλλιτέχναι εἶχον ἐπηρσασθῆ ἀπὸ τὸν Πρωταγόραν. Διάσημοι ἄνδρες τῆς ἀρχαιότητος ἠσχολήθησαν μὲ αὐτόν. ὡς λ.χ. ὁ Πλάτων, ὁ ὁποῖος ἔγραψε τὸν ὁμώνυμον διάλογον, ὁ Περικλῆς, ὁ Εὐριπίδης, ὁ Σωκράτης, ὁ πλουσιώτατος φίλος τῶν γραμμάτων Καλλίας καὶ ἄλλοι, ἐπεζητήουν τὴν μετ' αὐτοῦ συναναστροφὴν, ἣ δὲ ἐκτίμησίν του παρὰ τῶν ἑλληνικῶν κόσμων ἦτο μεγάλη.

ΣΤ'.

Α Ν Α Ξ Α Ρ Χ Ο Σ Ο Α Β Δ Η Ρ Ι Τ Η Σ

Ο ΠΕΡΙΦΡΟΝΗΤΗΣ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ

Ἄλλο τέκνον τῶν Ἐβδῆρων εἶναι ὁ ὀπαδὸς τῆς Δημοκρατείου φιλοσοφίας Ἀνάξαρχος, περὶ τοῦ ὁποίου ἀρκετὰς πληροφορίας μᾶς παρέχουν πολλοὶ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς ἐν οἷς ὁ Πλούταρχος, ὁ Ἀρριανός, ὁ Ἀθήναιος, ὁ Λουκιανὸς καὶ ἄλλοι. Ὁ Διογένης ὁ Λαέρτιος μᾶς λέγει ὅτι ὄχι μόνον ὀπαδὸς τοῦ Δημοκρίτου ἦτο, ἀλλὰ ὅτι ὑπῆρξε καὶ μαθητὴς του, (Διογ. Λαερτ. Ἀνάξ. 1, 50) τοῦτο ὅμως δὲν εἶναι ἀληθές, λόγῳ τῆς μεγάλης ἀποστάσεως τῶν χρόνων τοὺς ὁποίους ἀμφοτέροι ἐζησαν. Διότι ὁ μὲν Δημοκρίτος ἤκμασε κατὰ τὸν Ε'. π.Χ. αἰῶνα, ὁ δὲ Ἀνάξαρχος κατὰ τὸν Δ'. συνεξεστράτευσε μάλιστα μετὰ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου.

Ἠκολούθησε δὲ ὁ Ἀνάξαρχος τὸν Ἀλέξανδρον (αὐτόθι 1, 58), ὠθούμενος ἀπὸ λόγους ἐπιστημονικοὺς καὶ ἀπὸ τὸν πόθον τῶν ἐξερευνησέων καὶ ὅχι ὡς κόλαξ αὐτοῦ, ὡς ἀναφέρεται τοῦτο ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω μνημονευθέντων συγγραφέων, τὰ δὲ κατὰ τοῦ Ἀναξάρχου ὡς κόλακος τοῦ Ἀλεξάνδρου λεγόμενα εἶναι ὑπερβολαί, ὀφειλόμενα εἰς τὴν κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους ἐπικρατοῦσαν ἀντιζηλιαν μεταξὺ τῶν ὀπαδῶν τῶν διαφόρων φι-

λοσοφικῶν συστημάτων. Τὸ ἴδιον συνέβη καὶ μὲ τὸν Καλλισθένην τὸν Ὀλύνθιον, τὸν ἀνεψιὸν τοῦ Ἀριστοτέλους, τοῦ διδασκάλου τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, ὁ ὁποῖος ἠκολούθησε τὸν βασιλέα εἰς τὴν ἐκστρατείαν του μὲ μόνον σκοπὸν νὰ ἀναγράψῃ τὴν ἱστορίαν τῶν πράξεων τοῦ μεγάλου Μακεδόνα, διότι καὶ αὐτὸς ἀκόμη ἐθεωρήθη ὡς κόλαξ.

Τὸ ὅτι δὲν ἦτο αὐλοκόλαξ ὁ Ἀνάξαρχος καταφαίνεται καὶ ἐκ τούτου, ἀπὸ τὰς εἰρωνικὰς δηλαδὴ παρατηρήσεις του πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον, καθὼς καὶ ἀπὸ τὴν ἐλευθεριότητα τῆς γλώσσης του, πράγματα τὰ ὁποῖα συνεχῶς τοῦ συνεχῶρει καὶ ἐκ τοῦ ἐξῆς γεγονότος τὸ ὁποῖον μᾶς διηγείται ὁ Διογένης ὁ Λαέρτιος: (αὐτόθι 3, 60) Μίαν ἡμέραν ἐν ᾧ ὁ Ἀλέξανδρος ἐκαυχᾶτο ὅτι ἦτο υἱὸς τοῦ Διὸς Ἄμμωνος, ἔτυχεν ἐλαφρῶς νὰ τραυματισθῆ. Ὁ Ἀνάξαρχος τότε, ὁ ὁποῖος εἶδε τὸ αἷμα ποῦ ἔρρεε, τὸ ἔδειξε μὲ τὸν δάκτυλόν του λέγων: Αὐτὸ εἶναι αἷμα ἀνθρώπινον καὶ ὄχι ὁ θεὸς ἰχώρ ὁ ὁποῖος ρεῖ εἰς τὰς φλέβας τῶν ἀθανάτων θεῶν. «Τὸν γοῦν Ἀλέξανδρον — λέγει ὁ Λαέρτιος — οἰόμενον εἶναι θεόν, ἐπέτρεψεν. Ἐπειδὴ γὰρ ἕκτινος πληγῆς εἶδεν αὐτῷ καταρρέον αἷμα, δείξας πρὸς αὐτὸν τῇ χειρὶ, φησί: τοῦτὶ μὲν αἷμα καὶ οὐχ ἰχώρ, οἷος πέρ τε ρεῖ μακάρεσι θεοῖσι.»

Πολλὰ ἄλλα παρόμοια πρὸς τὸ ἀνωτέρω ἐπεισόδιον μᾶς διηγοῦνται οἱ ἀρχαῖοι, μαρτυροῦντα τὴν ἐλευθεριότητα τῆς γλώσσης του καὶ δεικνύοντα ὅτι δὲν ἦτο κόλαξ τοῦ βασιλέως, τὰ ὁποῖα ὅμως ἡμεῖς ἐδῶ παραλείπομεν, θὰ ἀναφέρωμεν δὲ μόνον τὸ οἰκτρὸν τέλος του, τὸ ὁποῖον ὅμως οὕτως ὡς ἀληθῆς φιλόσοφος ὑπέστη ψυχραίμως καὶ ἀταράχως. Τοῦτο μᾶς τὸ διηγείται καὶ πάλιν ὁ Λαέρτιος.

Ὁ Ἀνάξαρχος εἶχεν ἐχθρὸν τὸν τύραννον τῆς Κύπρου Νικοκρέοντα, κάποτε δὲ εἰς ἓν μεγαλοπρεπέστατον συμπόσιον τὸ ὁποῖον ἔδωσεν ὁ Ἀλέξανδρος εἰς τὴν Ἀσίαν, ἠρώτησεν αὐτὸν ποίαν γνώμην ἔχει διὰ τὸ συμπόσιον αὐτό. Ὁ Ἀνάξαρχος ἀπήντησε: «ὦ βασιλεῦ, τὸ μὲν συμπόσιον εἶναι πολυτελέστατον, ἔπρεπεν ὅμως κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτοῦ νὰ προσφερθῆ καὶ ἡ κεφαλὴ ἐνὸς σατραπίου, ὑπονοῶν τὴν κεφαλὴν τοῦ Νικοκρέοντος. Αὐτὰ τὰ ἔμαθεν ἀργότερα ὁ Νικοκρέων καὶ ἀνέμενε τὸν χρόνον κατὰ τὸν ὁποῖον θὰ ἐξεδικεῖτο. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀλεξάνδρου, ταξιδεύων ἐπὶ πλοίου ὁ Ἀνάξαρχος, χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ, ἠναγκάσθη ὑπὸ τῶν ἐναντίων ἀνέμων νὰ προσορμισθῆ εἰς τὴν Κύπρον. Ὁ Νικοκρέων τότε τὸν συνέλαβε καὶ ἐξεδικήθη ἀλύπητα. Διέταξε νὰ τὸν θέσουν εἰς ἓν μέγα ἰγδίον «ὄλμον» καὶ μὲ σιδηρᾶ γουδοχέρια «σιδηροῖς ὑπέροις» νὰ τὸν κοπανίσουν. Ὁ Ἀνάξαρχος δὲν ἔδωσε καμμίαν σημασίαν διὰ τὴν σκληρὰν τιμωρίαν καὶ εἶπε τὸ πολυθρόλυτον: Κοπάνιζε τὸ σακκὶ τοῦ Ἀναξάρχου, τὸν Ἀναξάρχον ὅμως δὲν τὸν κοπανίζεις. «Πτίσσε τὸν Ἀναξάρχου θύλακον, Ἀναξάρχον οὐ πτίσσεις». Τότε ὁ Νικοκρέων διέταξε νὰ τοῦ κόψουν καὶ τὴν γλῶσσαν. Ἐπρόλαβεν ὅμως ὁ Ἀνάξαρχος καὶ τὴν ἔκοψε μόνος του μὲ

τοὺς ὀδόντας του, καὶ ἀφοῦ ἔπτυσε τὸν τύραννον τὴν ἐπέταξε εἰς τὸ πρόσωπόν του. Ὑπάρχει καὶ ἐπίγραμμα πρὸς τὸν Ἀνάξαρχον εὐρισκόμενον παρὰ τῷ Λαερτίῳ, τοῦ ὁποίου τὴν ἀρχὴν μόνον παραθέτομεν, ἔχουσαν οὕτω:

«Πτίσσετε μᾶλλον, ἔτι μᾶλλον, θύλακός ἐστι
πτίσσει' Ἀνάξαρχος δ' ἐν Διός ἐστι πάλαι,»

(αὐτόθι, 2, 58—59)

Ὁ Ἀνάξαρχος ἐπεκαλεῖτο «εὐδαιμονικός», διότι συμφώνως πρὸς τὰ διδάγματα τοῦ Δημοκρίτου τοῦ ὁποίου ἦτο ὁπαδός, ὡς κανόνα τοῦ βίου του εἶχε τὸ εὐδαιμόνως, δηλαδὴ τὸ ἀπαθῶς καὶ ἀταράχως ζῆν. Καὶ ἦτο μὲν ὁπαδός τῶν Δημοκριτείων θεωριῶν, ἀλλ' ἔρρεπε μᾶλλον πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῶν Σκεπτικῶν φιλοσόφων οἱ ὅποιοι ἠρνοῦντο κάθε δυνατὴ ἀντικειμενικῆς καὶ ἀπολύτου γνώσεως. Συμφωνεῖ δηλαδὴ μὲ τὸν Δημοκρίτον ὅτι ἕψιστος σκοπὸς τοῦ ἀνθρωπίνου βίου εἶναι ἡ εὐδαιμονία, ἀπομακρύνεται ὅμως αὐτοῦ ἐπαινῶν τὴν ἀδιαφορίαν τοῦ Πύρρωνος, ὅστις ἐδίδασκεν ὅτι ἡ εὐδαιμονία ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ψυχικῆς ἀπαθείας καὶ ἀταραξίας. Ἐπὶνεὶ ὡσαύτως τὸν Πύρρωνα ὁ Ἀνάξαρχος, διότι κάποτε πεσὼν ἐντὸς τέλματος, ὁ Πύρρων ἀντιπαρῆλθε, μὴ βοηθήσας αὐτόν, δείξας τοιούτοτρόπως τὴν γνωστὴν του ἀδιαφορίαν καὶ ἀστοργίαν. (αὐτόθι, Πύρρων, 4, 63).

Z'.

ΕΚΑΤΑΙΟΣ Ο ΑΒΔΗΡΙΤΗΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ

Δὲν πρέπει νὰ συγχέωμεν τὸν Ἀβδηρίτην Ἐκαταῖον μὲ τὸν Ἐκαταῖον τὸν Μιλήσιον καθὼς καὶ μὲ τὸν Ἐκαταῖον τὸν Ἐρετριέα, διότι ὁ μὲν Μιλήσιος ἦτο λογογράφος καὶ ἔζησε κατὰ τὸν Ε' π.Χ. αἰῶνα ὁ Ἐρετριεὺς ἦτο γεωγράφος ἀλλὰ πολὺ νεώτερος τοῦ Μιλήσιου, ἐνῶ ὁ Ἀβδηρίτης Ἐκαταῖος ἦτο ἱστορικός καὶ σκεπτικὸς φιλόσοφος, μαθητὴς τοῦ σκεπτικοῦ Πύρρωνος. Ἐζησε κατὰ τὸν Δ' π.Χ. αἰῶνα κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου καὶ τοῦ Πτολεμαίου τοῦ Α', τὸν ὁποῖον ἠκολούθησεν εἰς τὴν κατὰ τῆς Συρίας ἐκστρατείαν του. Περιῆλθε καὶ τὴν Αἴγυπτον μέχρη τῶν Θηβῶν ἐξερευνήσας ἱστορικῶς τὰ κατ' αὐτὴν (Σουίδ. ἐν λ.) καὶ συνέγραψε σχετικῶς βιβλίον, τὸ ὁποῖον ἐπέγραψεν «Αἴγυπτιακά» ἢ ὅπως λέγει ὁ Διογένης ὁ Λαέρτιος (Προοίμιον 1, 10) «περὶ τῆς Αἴγυπτίων φιλοσοφίας». Εἰς τὸ ἔργον του αὐτὸ ὁ Ἐκαταῖος ἐπεχείρησε νὰ ὑπερβάλῃ τὰν Ἡρόδοτον, ἀλλ' ἀνέμιξε πολὺ τὸ μυθοπλαστικὸν μετὰ τοῦ πραγματικοῦ. Παρ' ὅλον τοῦτο ὅμως τὸ σύγγραμμα αὐτὸ ἐχρησίμευσε ὡς κυρία πηγὴ πολλῶν με-

τέπειτα συγγραφέων, και πρὸ πάντων εἰς τὸν Διόδωρον τὸν Σικελιώτην, ὁ ὁποῖος ὀλόκληρον σχεδὸν τὸ Α' βιβλίον του τὸ παρέλαβεν ἀπὸ τὰ «Αἰγυπτιακά» τοῦ Ἑκαταίου.

Εἰς τὸ σύγγραμμά του ὁ Ἑκαταῖος προσεπάθει νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ἡ Αἴγυπτος ὑπῆρξεν ἡ ἑστία καὶ πηγὴ τοῦ παγκοσμίου πολιτισμοῦ, ἀπὸ τὴν ὁποῖον πολλὰ ὠφελήθησαν οἱ Ἕλληνες φιλόσοφοι ἀπὸ τὸν Ὀρφέα μέχρι τοῦ Πλάτωνος. Ἐπῆνει τὸ πολίτευμα τῶν Αἰγυπτίων καθὼς καὶ τὰς θρησκευτικὰς τῶν πεποιθήσεις, διότι τὴν ἀνάμειξιν τῶν Αἰγυπτιακῶν καὶ τῶν ἑλληνικῶν θεοτήτων ("Ὀσιρις=ἥλιος=Ἀπόλλων, Ἴσις=σελήνη=Ἄρτεμις, πνεῦμα=Ζεὺς, πῦρ=Ἡφαιστος, γῆ=Δημήτηρ,) ἐθεώρει πολὺ σύμφωνον μὲ τὸ πολιτικὸν πρόγραμμα τοῦ προστάτου του Πτολεμαίου (πρόγραμμα τὸ ὁποῖον ἠκολούθησαν κατόπιν ὅλοι οἱ Πτολεμαῖοι), ὁ ὁποῖος μὲ κάθε τρόπον ἐπεδίωκε τὴν ἀνάμειξιν τοῦ αἰγυπτιακοῦ μετὰ τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ.

Ἄλλο ἔργον τοῦ Ἑκαταίου μνημονεύεται τὸ ἐπιγραφόμενον «περὶ ὑπερβορείων». Εἰς τὸ ἔργον του αὐτὸ διαφαίνεται κάτι τὸ πολὺ φανταστικόν, διότι ὁ συγγραφεὺς του παρουσιάζει τὸν λαὸν τοῦτον ὡς ζῶντα εἰς μίαν νῆσον τῆς ΒΔ. Εὐρώπης, μὴ γνωρίζοντα ἀπὸ κακίας, καὶ τρέφοντα φιλικὰ αἰσθήματα πρὸς τοὺς Ἕλληνας. Τὴν νῆσον αὐτὴν τὴν ὀνομάζει Ἐλίξιοιαν, κειμένην ἀπέναντι τῆς χώρας τῶν Κελτῶν, ὁ δὲ λαὸς της — λέγει — ἔτι εἶναι εὐσεβὴς καὶ εὐδαίμων. Τοιοῦτοτρόπως μὲ τὸ ἔργον του αὐτὸ ὁ Ἀβδηρίτης πολὺ συνέβαλεν εἰς τὴν δημιουργίαν τοῦ μυθιστορήματος, τὸ ὁποῖον ἀργότερα ἐκαλλιεργήθη ἀπὸ τὸν Ἀντιφάνην ἀπὸ τὴν Βέργην τῆς Θράκης, ὁ Ἀντιφάνης δὲ αὐτὸς εἶναι ὅ,τι ἦτο καὶ ὁ Μυνηχάουζεν κατὰ τὸν 18ον μ.Χ. αἰῶνα.

Εἰς τὸν Ἑκαταῖον ἀποδίδεται καὶ μία ἄλλη πραγματεία ἐπιγραφομένη «Περὶ Ἀβραάμου ἢ περὶ Ἰουδαίων». Ἡ πραγματεία αὕτη φαίνεται ὅτι εἶχεν ὡς πηγὴν ἄλλην πραγματείαν γραφείσαν πιθανῶς ἀπὸ Ἰουδαῖον τῆς Ἀλεξανδρείας. Νεώτεροι ὅμως κριτικοὶ ἐπέδειξαν τὸ ἐναντίον, ὅτι δηλαδὴ τὸ ἔργον δὲν εἶναι τοῦ Ἑκαταίου, ἀλλὰ προέρχεται ἀπὸ Ἰουδαῖον τινά, ὁ ὁποῖος — ὅλως ἀντιθέτως — ἔλαβεν ὡς ἀφορμὴν τὰ ὅσα ἔγραψεν περὶ Ἰουδαίων ὁ Ἑκαταῖος εἰς τὰ «Αἰγυπτιακά» του. Εἶναι δὲ γνωστὸν ὅτι ὁ Ἑκαταῖος εἰς τὸ βιβλίον του αὐτὸ ἔκαμνε λόγον καὶ περὶ τῶν Ἰουδαίων.

Ἐπῆρξαν καὶ ἄλλοι Ἀβδηρίται ὀπαδοὶ τοῦ Δημοκρίτου ὡς λ.χ. Βίων ὁ Ἀβδηρίτης περὶ τοῦ ὁποῖου δὲν γνωρίζομεν καὶ πολλὰ πράγματα, εἰ μὴ μόνον ὅτι ὁ Διογένης ὁ Λαέρτιος λέγει ὅτι ἦτο Δημοκρίτειος καὶ μαθηματικὸς καὶ ὅτι ἔγραψε εἰς ἰωνικὴν καὶ ἄττικὴν διάλεκτον, καὶ ὅτι ὑπάρχουσι

1) Σήμερον μόνον ἀποσπάσματα ἐκ τῶν ἔργων τοῦ Ἑκαταίου εὐρίσκονται παρὰ MULLER, HIST)GRAEC. Τόμ. 2 σελ. 384—396.

τόποι τινὲς εἰς τοὺς ὁποίους γίνεται ἕξ μηνῶν νύξ καὶ ἕξ μηνῶν ἡμέρα. «Δημοκρίτειον καὶ μαθηματικόν, ἀτθίδι γεγραφότα καὶ ἰάδι. Οὗτος πρῶτος εἶπεν εἶναι τινὰς οἰκίσεις ἔνθα γίνεσθαι ἕξ μηνῶν τὴν νύκτα καὶ ἕξ τὴν ἡμέραν». (Διογ. Λαέρτ. IV, II, 58)

Καὶ τοιουτοτρόπως, ἐξιστοροῦντες τὰ ᾽Αβδηρά καὶ τοὺς ἐξ αὐτῶν προερχομένους ἐπιφανεῖς ἄνδρας, βλέπομεν ὅτι ὄχι μόνον καὶ τὸν Ε΄ ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν Δ΄ π.Χ. αἰῶνα τὰ ᾽Αβδηρά ἐξακολουθοῦν νὰ ἀκτινοβολοῦν μὲ τὸ πνευματικόν των φῶς εἰς ὅλον τὸν ἑλληνικὸν κόσμον.

Η΄.

Η ΣΤΝΑΝΤΗΣΙΣ ΤΟΥ ΙΑΤΡΟΥ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ

ΚΑΙ ΤΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΥ ΕΙΣ ΤΑ ΑΒΔΗΡΑ

Σύμφωνα μὲ μίαν εἶδησιν προερχομένην ἀπὸ τὰς ἀρχαίας πηγὰς δὲν εἶναι ἐντελῶς ἄσχετος μὲ τὴν Θράκην ὁ μέγιστος ἰατρός τῆς ἀρχαιότητος Ἴπποκράτης, διότι τὴν ἰατρικὴν ἐξέμαθε κατὰ πρῶτον μὲν γενόμενος μαθητὴς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἀσκληπιάδου Ἡρακλείδου, κατόπιν ὅμως διδάσκαλον ἔσχε τὸν ἐκ Σηλυβρίας τῆς Θράκης ἰατρὸν Ἡρόδιον. Ὁ Ἴπποκράτης ἐγεννήθη εἰς τὴν νῆσον Κῶ κατὰ τὸ ἔτος 460 π.Χ. καὶ ἦτο σύγχρονος τοῦ Δημοκρίτου. Δὲν ὑπῆρξεν ὅμως μαθητὴς αὐτοῦ, καθὼς ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ἐλέχθη, ἀλλὰ φίλος αὐτοῦ. Ἡ εἶδησις αὕτη ὅτι ὑπῆρξε μαθητὴς τοῦ ἐπιφανοῦς ᾽Αβδηρίτου φιλοσόφου προέρχεται ἀπὸ τὸ ἦτι στενὴ φιλία καὶ πνευματικὴ ἐπικοινωνία ὑπῆρξε μεταξὺ τῶν δύο τούτων μεγάλων ἀνδρῶν. Μέχρι τῶν ἡμερῶν μας διεσώθησαν δύο ἐπιστολαὶ ἀνήκουσαι εἰς τὴν ἀλληλογραφίαν τοῦ ἐπιφανοῦς ᾽Αβδηρίτου καὶ τοῦ πατρὸς τῆς ἰατρικῆς ἐπιστήμης. Αἱ ἐπιστολαὶ αὗται φέρονται παρὰ τῷ HERCHER (EPISTOLOGRAPHI GRAECI σελ. 306—309) ὁ Γάλλος ὅμως LITRE εἰς τὴν δεκάτομον ἔκδοσίν του τῶν ἔργων τοῦ Ἴπποκράτους ἀναβιβάζει αὐτὰς εἰς δώδεκα, εἰς τὴν ὀγδόην δὲ ἐξ αὐτῶν ὁ Ἴπποκράτης διηγεῖται εἰς τὸν ἐν Ρόδῳ φίλον του Δημάγητον τὰ τῆς συναντήσεώς του μὲ τὸν ᾽Αβδηρίτην σοφόν. Νεώτεροι ὅμως κριτικοὶ ἀπέδειξαν ὅτι αἱ ἐπιστολαὶ αὗται δὲν εἶναι γνήσιαι, γραφεῖσαι ὑπὸ τοῦ ἰδίου τοῦ Ἴπποκράτους, ἀλλὰ εἶναι νόθαι γραφεῖσαι ὑπὸ νεωτέρων ἀσκληπιαδῶν. Ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει, ἡμεῖς ὑὰ παρακολουθήσωμεν τὴν εἰρημένην ἐπιστολὴν τοῦ μεγάλου Κῶου ἰατροῦ — εἴτε γνήσιαν εἴτε νόθον — καθὼς καὶ τὰς ἐντυπώσεις του ἀπὸ τὴν ἐν ᾽Αβδήροις συνάντησίν του μετὰ τοῦ Δημοκρίτου.

Ὁ Ἴπποκράτης περιῆλθε πολλὰς χώρας καὶ μάλιστα ἐπὶ πολὺν διέτριψεν εἰς τὴν νῆσον Θάσον, ἐπανελημμένως δὲ ἐπεσκέφθη καὶ τὰ ᾽Αβδηρά

καθὼς καὶ ἄλλας πόλεις τῆς Θυράκης, ἀσκῶν τὴν ἰατρικὴν τοῦ τέχνην. Ὅτι ὁ Ἴπποκράτης ἐπισκέφη τὰ Ἄβδηρα δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία (ἂν καὶ πολλοὶ ὑπάρχουν ἀρνούμενοι τοῦτο) ἢ δὲ ἐπίσκεψίς του αὐτῆ εἰς τὰ Ἄβδηρα καταφαίνεται καὶ ἀπὸ τὸ γνήσιον ἰδικόν του σύγγραμμα «Περὶ ἐπιδημιῶν Γ'» καὶ ἐκεῖ βλέπομεν ὀνομαστὶ ἀναφερομένους καὶ ὑπ' αὐτοῦ θεραπευθέντας Ἄβδηρίτας, καὶ τοῦτο εἶναι μία μεγάλη ἀπόδειξις ὅτι πράγματι ὁ Ἴπποκράτης (δὶς τοῦλάχιστον) ἐπεσκέφη τὰ Ἄβδηρα. Πραγματικὴ ἐπίσης εἶναι καὶ ἡ συνάντησις τῶν δύο ἐπιφανῶν ἀνδρῶν, τοῦ Ἴπποκράτους δηλονότι καὶ τοῦ Δημοκρίτου, τὰ καθέκαστα ὅμως, ὁ διαμειφθεὶς δηλαδὴ μεταξὺ τῶν δύο σοφῶν διάλογος, ὁ εὐρισκόμενος εἰς τὴν ἀνωτέρω μνημονευθεῖσαν ὀγδόην ἐπιστολὴν τοῦ LITTRE, εἶναι, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐλέχθη, καθαρὰ ἐφεύρεσις τῶν μεταγενεστέρων. Σύμφωνα λοιπὸν μετὰ τὰ γραφόμενα ἐν τῇ ἐπιστολῇ αὐτῇ τοῦ Ἴπποκράτους πρὸς τὸν φίλον του Δημοκρίτον, οἱ Ἄβδηρίται, βλέποντες τὸν σοφὸν συμπατριώτην τὸν νὰ καταγίνεται διαρκῶς μετὰ τὰς μελέτας του, νὰ ἀποφεύγη τὰς ἐνοχλήσεις τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, νὰ ἔχη ἐνώπιόν του ζῶα σφαγμένα καὶ νὰ ἐξετάζη μετὰ προσοχῆς τὰ διάφορα μέλη τοῦ σώματός των, νὰ ἀγρυπνῇ κ.λ.π., τὸν ἐθεώρησαν ὡς καταληφθέντα ὑπὸ μανίας (τρέλλας). Καταλυπημένοι λοιπὸν διὰ τὴν τοιαύτην κατάστασιν τοῦ ἐνδόξου συμπατριώτου των, μετεκάλεσαν ἐκ τῆς νήσου Κῶ τὸν ἐπιφανέστατον ἐκ τῶν Ἑλλήνων ἰατρῶν τῶν χρόνων ἐκείνων, τὸν Ἴπποκράτην. Ὁ Ἴπποκράτης, ἐνενηκοντούτης σχεδόν, εὐρίσκετο τότε εἰς τὴν πατρίδα του, προεδρεύων εἰς μίαν τελετὴν τοῦ Ἀσκληπιοῦ. Τὸν εἰδοποίησαν λοιπὸν ὅτι ἔκτακτος ταχυδρόμος ἀφικθεὶς ἐσπευσμένως ἀπὸ τὰ Ἄβδηρα, τοῦ ἐκόμизεν ἐμπιστευτικὴν ἐπιστολὴν. Ὁ ταχυδρόμος ἦτο ὁ προῦχων Ἀμελησαγόρης, τὸν ὅποιον ἄλλοτε ὁ Ἴπποκράτης εἶχε γνωρίσει εἰς τὰ Ἄβδηρα κατὰ τὸ προηγούμενον ταξειδίον του. Οὗτος, ἀφ' οὗ προσεφώνησε τὸν Ἴπποκράτην μετὰ συγκινητικῶν λόγων, τοῦ παρέδωσε τὴν ἐπιστολὴν. Παραθέτομεν τὸ κείμενον τῆς ἐπιστολῆς, ἐκ τῆς ὁποίας μόνον μερικὰ ἀποσπάσματα παραλαμβάνομεν διότι εἶναι μακροσκελῆς:

«Ἡ βουλὴ καὶ ὁ δῆμος τῶν Ἀβδηριτῶν πρὸς τὸν Ἴπποκράτην.»

«Πολὺν μεγάλον κίνδυνον, ὃ Ἴπποκράτες, ἐπικρέμεται ἐπὶ τῆς πόλεώς μας, διότι κινδυνεύει ἓνας συμπολίτης μας ἐπὶ τοῦ ὁποίου καὶ εἰς τὸ παρὸν καὶ εἰς τὸ μέλλον ἐστηρίξαμεν τὰς ἐλπίδας μας καὶ τὴν δόξαν μας. Βεβαίως τώρα κανεὶς, μὰ τοὺς θεοὺς, δὲν ζηλεύει τὴν κατάστασιν εἰς τὴν ὁποίαν ἔφθασε, διότι ἀπὸ τὴν μεγάλην σοφίαν τὴν ὁποίαν κατέχει, ὑπάρχει φόβος μήπως ὁ Δημοκρίτος χάσῃ τὸ λογικόν του, καὶ τότε εἴμεθα κατεστραμμένοι.

«Παραμελήσας τελείως τὸν ἑαυτὸν του, ἀγρυπνεῖ ἡμέραν καὶ νύκτα, γελᾷ διὰ τὸ κάθε τι καὶ νομίζει ὅτι ἡ ζωὴ δὲν εἶναι τίποτε. Ὁ εἰς νυμφεύεται, ὁ ἄλλος ἐμπορεύεται, ὁ ἄλλος δημιουργεῖ, ὁ ἄλλος ἄρχει, ἄλλος ἀπο-

στέλλεται εἰς πρεσβείαν, ἄλλος ἀρρωστᾷ, ἄλλος πληγώνεται καὶ ἄλλος ἀποθνήσκει. Αὐτὸς γελᾷ δι' ὅλους, καὶ διὰ τοὺς λυπημένους καὶ διὰ τοὺς χαίροντας. (Σημ. Ὁ Δημόκριτος κατεγέλα τὰ πάντα καὶ διὰ τοῦτο ἐπεκλήθη «Γελασίνοσ». Βλέπε: Αἰλιανοῦ, Ποικίλη ἱστορία Δ' 20 καὶ 29. «Κατεγέλα δὲ πάντων ὁ Δημόκριτος καὶ ἔλεγεν αὐτοὺς μαίνεσθαι. Ὅθεν καὶ Γελασίνονον ἐκάλουν αὐτὸν οἱ πολῖται.») Ἄκομη ἐνδιαφέρεται — ἐξακολουθεῖ ἢ ἐπιστολῇ — καὶ διὰ τὰ πράγματα τοῦ Ἄδου διὰ τὰ ὅποια μάλιστα καὶ συγγράφει... Ἴδου τί φοβούμεθα, ὦ Ἰπποκράτες, ἰδου τί μᾶς ἀπασχολεῖ καὶ μᾶς ἀνησυχεῖ. Τρέξε λοιπὸν γρήγορα νὰ μᾶς σώσης, νὰ παρηγορήσης τὴν πατρίδα μας καὶ νὰ μᾶς συμβουλεύσης τί νὰ κάμωμεν. Ἐὰν σώσης ἕνα τοιοῦτον ἄνθρωπον δὲν θὰ σοῦ λείψῃ οὔτε ἡ δόξα, οὔτε τὸ χρῆμα, οὔτε αἱ γνώσεις. Ἐὰν σώσης τὴν ζωὴν τοῦ Δημοκρίτου, ἢ πόλις μας, καὶ ἂν ἀκόμη ἦτο ὅλη ἀπὸ χρυσόν, δὲν θὰ ἠμποροῦσε νὰ πληρώσῃ ὅ,τι ἀξίζει ὁ ἐρχομός σου, κλπ. κλπ.

Θ'.

Η ΣΤΥΝΑΝΤΗΣΙΣ ΤΟΥ ΙΑΤΡΟΥ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΥ ΕΙΣ ΤΑ ΑΒΔΗΡΑ

Μόλις ἔλαβε τὴν ἐπιστολὴν ὁ Ἰπποκράτης, μολοντί δὲν εἶχε τὴν γνώμην ὅτι ἐπρόκειτο περὶ τρέλλας, ἀλλὰ μᾶλλον περὶ ὑπερκοπώσεως, εἰδοποίησε τοὺς Ἀβδηρίτας ὅτι θὰ σπεύσῃ εἰς τὰ Ἄβδηρα καὶ θὰ θέσῃ τὴν ἐπιστήμην του εἰς τὴν διάθεσίν των. Μὲ ταχὺ πλοῖον καὶ μὲ τὰ καλύτερα βότανα καὶ φάρμακα, ἔφθασεν εἰς τὰ Ἄβδηρα. Ὅταν ἔφθασεν ἐκεῖ, ἐλησίασε τὸν Δημόκριτον καὶ τὰς ἐκ τῆς συναντήσεώς του αὐτῆς ἐντυπώσεις του, δι' ἐπιστολῆς του τὰς ἔγραψεν εἰς τὸν ἀνωτέρω ρηθέντα φίλον του Δημάγητον:

«Ἰπποκράτης Δημαγήτῳ χαίρειν.»

«Ἦ Δημάγητε, ὁ Δημόκριτος ὄχι μόνον δὲν ἦτο τρελλός, ἀλλὰ περιεφρόνει τὰ πάντα καὶ διὰ τῆς διαγωγῆς του αὐτῆς ἐδίδασκεν ὄχι μόνον ἡμᾶς, ἀλλὰ καὶ ὀλόκληρον τὴν ἀνθρωπότητα. Ἐφθασα εἰς τὰ Ἄβδηρα, καὶ ἐκεῖ εὔρον ὅλους ἔμπρὸς εἰς τὰς πύλας τῆς πόλεως καὶ μὲ ἀνέμενον μὲ ἀνυπομονησίαν. Ἦσαν ἐκεῖ ἄνδρες, γυναῖκες, παιδιὰ καὶ νήπια ἀκόμη, ὅλοι κατηφεῖς καὶ λυπημένοι. Ἐνόμιζον τὸν Δημόκριτον τρελλόν, ἐν ὧ αὐτὸς τὴν ὄραν ἐκείνην ἦτο ἀφωσιωμένος εἰς τὴν φιλοσοφίαν.

Ἀνεθάρρησαν ὅταν μὲ εἶδον, ἐγὼ ὅμως ἐδήλωσα ὅτι βιάζομαι νὰ ἰδῶ τὸν Δημόκριτον. Μὲ ὠδήγησαν ὀπίσθεν τοῦ πύργου εἰς ὑψηλὸν λόφον καὶ ἀπ' ἐκεῖ εὐκόλως ἔβλεπέ τις τὴν οἰκίαν τοῦ Δημοκρίτου. Ἐκάθητο ἐπὶ λίθου ὑπὸ πυκνὸν πλάτανον, μὲ χονδροειδῆ χιτῶνα, ἀδύνατος, ὠχρός, φέρων μα-

κράν γενειάδα. Ἐκράτει βιβλίον εἰς τὰ γόνατά του καὶ ἄφθονα ζῶα ἦσαν τεμαχισμένα ἐνώπιόν του. Ὅλοι οἱ περὶ ἐμοῦ Ἀβδηρίται ἔκλαιον, «βλέπεις» — μοὶ ἔλεγον — δὲν εἶναι τρελλὸς καὶ τί κάμνεις;» Ἐνας ἐξέβαλεν ὀξύτατον ὄδυρόν καὶ ἕνας ἄλλος οἴμωζεν. Ὁ Δημόκριτος ἀκούσας, ἐγέλασε, διὰ τὸν ἕνα καὶ ἀνεκάγχασε διὰ τὸν ἄλλον. Κατόπιν ἐγὼ ἐπλησίασα, ὁ Δημόκριτος μὲ εἶδε καὶ μοῦ εἶπε:

— Χαῖρε, ὦ ξένε.

— Καὶ σύ, χιλίας φορὰς χαῖρε, ὦ Δημόκριτε, σοφώτατε τῶν ἀνθρώπων. Ὀνομάζομαι Ἴπποκράτης, ὁ ἰατρός.

— Ἡ δόξα τῶν ἀσκληπιαδῶν, τὸ ἀγλαΐσμα τῆς ἱατρικῆς ἐπιστήμης, ἔφθασε μέχρις ἐμοῦ; Καὶ μοὶ προσέφερε κάθισμα ἀπὸ μαλακὰ πράσινα φύλλα, τὸ ὅποιον δὲν ἦτο καθόλου δυσάρεστον. Ἦλθες ἐδῶ διὰ δημοσίαν ἢ δι' ἰδιωτικὴν ὑπόθεσιν; Καὶ ἐγὼ:

— Διὰ νὰ εἶπω τὴν ἀλήθειαν, ἦλθα μόνον διὰ σέ, διὰ νὰ συζητήσω μὲ ἕνα σοφόν. Ἄλλὰ τί συγγράφεις, ὦ Δημόκριτε;

— Γράφω περὶ τρέλλας, περὶ τῆς αἰτιολογίας τῆς, τῆς φύσεώς τῆς καὶ τὰ πρὸς θεραπείαν τῆς μέσα. (Σημ.: Ὁ Δημόκριτος πλὴν τῶν πολλῶν ἄλλων γνώσεών του εἶχε καὶ πλείστας γνώσεις ἱατρικῆς. Κατὰ τὸν 5ον αἰῶνα π.Χ. οἱ φιλόσοφοι πολλάκις ἀντεμετώπισαν προβλήματα ἱατρικά, μὲ πνεῦμα φιλελεύθερον καὶ ἐπιστημονικόν, καὶ ἐξ ὅλων περισσώτερον ὁ Δημόκριτος, ὅστις πολλάκις κατηύθυνε τὴν ὀξυδερκῆ περιέργειάν του εἰς ζητήματα τῆς ἱατρικῆς. Εἰς τοὺς ὑπὸ τῶν MONTFAUCON καὶ CREMER ἐκδοθέντας κανόνας, ὅπου γίνεται ἡ ἀναγραφή τῶν ἐνδόξων ἱατρῶν τῆς ἀρχαιότητος, πρῶτος φέρεται ὁ Δημόκριτος. «Δημόκριτος, Ἴπποκράτης, Γαληνὸς κλπ.») Εἰς τὰ ζῶα τὰ ὅποια βλέπεις ἐδῶ ἀνοικτά, ἀναζητῶ τὴν φύσιν καὶ τὴν θέσιν τῆς χολῆς, διότι ὅπως γνωρίζεις, ὅταν αὕτη πλεονάζει, εἶναι αἰτία τῆς τρέλλας.

— Μὰ τὸν Δία, ὦ Δημόκριτε, ὁμιλεῖς ἀληθινὰ καὶ σοφά, καὶ σὲ θεωρῶ εὐτυχῆ διότι ἀπολαμβάνεις εἰς τόσον βαθεῖαν ἡσυχίαν, πράγμα τὸ ὅποιον ἐγὼ δὲν ἠμπορῶ νὰ κάμω.

— Καὶ διατὶ δὲν ἠμπορεῖς, ὦ Ἴπποκράτης;

— Οἱ ἀγροὶ, ἡ οἰκογένεια, τὰ παιδιά, τὰ νοσήματα, οἱ θάνατοι, οἱ ὑπηρέται, οἱ γάμοι, δὲν μοῦ δίδουν καιρὸν νὰ εἶμαι ἡσυχος. Καὶ ὁ Δημόκριτος ἤρχισε νὰ καγχάζῃ καὶ νὰ μὲ εἰρωνεύεται, κατόπιν ὅμως ἐσιώπησε.

— ὦ Δημόκριτε, κάλλιστε τῶν σοφῶν, ἐπιθυμῶ νὰ μάθω τὴν αἰτίαν τοῦ γέλωτός σου. Μήπως ἐφάνην γελοῖος ἐγὼ ἢ ὅσα εἶπα;

— Δι' ὄνομα τοῦ Ἡρακλέους, ὦ Ἴπποκράτης, ὄχι, ἀλλὰ δὲν γνωρίζεις τὴν αἰτίαν τοῦ γέλωτός μου. Ἐγὼ γελῶ διὰ τὸν ἀνθρώπον γενικῶς, ὁ ὅποιος γεμᾶτος ἀπὸ παραλογισμούς, μὲ ἰδέας καὶ σχέδια τελείως παιδικὰ, δημιουργεῖ τρομερὰς συμφορὰς καὶ φροντίδας, ἔρμαιον τῶν ἐπιθυμιῶν του.

Τρέχει εἰς τὰ πέρατα τοῦ κόσμου διὰ τὰ κερδίση ἄργυρον καὶ χρυσόν, χωρὶς ποτὲ τὰ εἶναι ἱκανοποιημένος. Διὰ τὰ ἀνοίγη τὰ βάθη τῆς γῆς, μεταχειρίζεται ἀνθρώπους ὁμοίους μὲ αὐτόν, ἀλυσοδεμένους, ἐκ τῶν ὁποίων πολλοὶ ὑποκύντουν εἰς τὴν ἀνάγκην. Κάμνουν παιδιά, τὰ ὅποια μόλις μεγαλώσουν, τὰ ἀπομακρύνουν. Ποῖος ὁ λόγος τῆς ματαίας καὶ ἀκαταλογίστου ταύτης σπουδῆς, ἡ ὁποία δὲν διαφέρει ἀπὸ τὴν τρέλλαν;»

Καὶ πολλὰ ἄλλα προσέθεσεν ὁ φιλόσοφος καὶ ἀπέδειξεν εἰς τὸν Ἰπποκράτην ὅτι δικαίως ἐγγέλα καὶ ἐκάγαξε, δι' ὅλας τὰς ἀνοήτους φροντίδας τῶν ἀνθρώπων διὰ πράγματα μάταια.

Καὶ εἰς τὸ τέλος τῆς πρὸς τὸν Δημάγητον ἐπιστολῆς του ὁ Ἰπποκράτης προσθέτει ὅτι ἐθαύμασε τὸν Δημόκριτον διὰ τὴν σοφίαν του. Δὲν εἶναι δυνατὸν τὰ ἀναγραφῆ ὀλόκληρον τὸ κείμενον τῆς ἐπιστολῆς ἐδῶ, μόνον ἰσχυρὰ ὀλίγας λέξεις θὰ προσθέσωμεν.

Ὁ Ἰπποκράτης ἀνεχώρησε σκεπτόμενος τὰ διδάγματα τοῦ Δημοκρίτου, ἔβλεπεν ὅτι καὶ ὁ ἴδιος δὲν ἦτο ἀμέτοχος ἀπὸ πολλὰ ἑλαττώματα τῶν ἀνθρώπων.

Ἀπὸ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην μέχρι σήμερον ἐπέρασαν εἴκοσι πέντε ἑκατονταετηρίδες, τὰ ἴδια πάθη καὶ αἱ αὐταὶ φιλοδοξίαι ἐξακολουθοῦν τὰ διέπουν ὀλόκληρον τὸ ἀνθρώπινον γένος.

Γ'.

ΔΙΑΤΙ ΚΑΤΗΓΟΡΟῦΝΤΑΙ ΔΙ' ΑΜΒΑΤΝΟΙΑΝ ΟΙ ΑΒΔΗΡΙΤΑΙ;

Μία περίεργος ἱστορικὴ ἀντίθεσις συμβαίνει μὲ τὰ ἀρχαῖα ᾠδῆρα. Ἐν τῷ δηλαδὴ ἀπὸ τὰ ᾠδῆρα αὐτὰ κατήγοντο τόσον μεγάλα ἑλληνικὰ διάνοιαι, ὅπως λ.χ. ὁ Δημόκριτος καὶ ὁ διδάσκαλός του Λεύκιππος, οἱ ἰδρυταὶ τῆς ἀτομικῆς θεωρίας, ὁ διάσημος σοφιστὴς Πρωταγόρας, ὁ φιλόσοφος Ἀνάξαρχος, ὁ ἱστορικὸς Ἑκαταῖος, ὁ ποιητὴς Νικαίνετος καὶ ἄλλοι πολλοί, τοῦναντίον τὰ ᾠδῆρα ἐθεωρήθησαν ὡς «πόλις τῶν Ἀβδηριτῶν» δηλαδὴ πατρὶς τῶν μωρῶν καὶ τῶν ἀνοήτων ἀνθρώπων. Ἀνὰ τοὺς αἰῶνας, ἀλλὰ καὶ σήμερον ἀκόμη μεταξὺ τοῦ πλήθους, οἱ ἀρχαῖοι Ἀβδηρίται θεωροῦνται ὡς ἀπειρόκαλοι, γελοῖοι, ἡλίθιοι, ἀνισόροσοι, τρελλοί. Μᾶς τὸ βεβαίως αὐτὸ καὶ οἱ ἀρχαῖοι λατῖνοι ποιηταὶ καὶ συγγραφεῖς, ὡς λ.χ. ὁ Ἰουβενάλιος (X, 50) ὁ Μαρτιάλιος (X, 25, 4) ὁ Κικέρων εἰς τὴν πρὸς τὸν Ἀττικὸν ἐπιστολὴν του (IX, 16, 17 καὶ VII, 7, 4), οἱ Ἕλληνες ὅμως ὡς ὁ Ἡρόδοτος, ὁ Στράβων, ὁ Ἀπολλόδωρος, ὁ Διόδωρος, καὶ ὁ Βυζαντινὸς Τζέτζης ἀκόμη, δὲν ἐκφράζονται καλῶς περὶ τῶν Ἀβδηριτῶν.

Ἐκεῖνοι ὅμως οἱ ὅποιοι ἐθεώρουν τοὺς Ἀβδηρίτας ὡς διαβοήτους διὰ τὴν ἀπρονοησίαν καὶ ἀσυνέπειάν των, ὡς κούφους καὶ ματαιοδόξους, ἦσαν

οἱ ἀρχαῖοι Ἀθηναῖοι. «Ἀβδηρικὸν πάθος» ἔλεγον ἓνα εἶδος μανίας παροδικῆς ἢ ὁποῖα κατελάμβανε τοὺς Ἀβδηρίτας, πρὸς ἐξέτασιν δὲ τῶν πασχόντων ἀπὸ τὴν νόσον αὐτὴν ἐκλήθη κάποτε εἰς τὰ Ἰατρικὰ Ἐπιμελητήρια καὶ ὁ ἰατρὸς Ἰπποκράτης, καὶ ὅπως λέγεται καὶ ὅπερ εἶναι ἀβέβαιον, ἐθεράπευσε καὶ τὸν ἴδιον τὸν Δημόκριτον ἀπὸ τὴν μανίαν αὐτὴν. Ἐπῆρχε καὶ μία συνηθεστάτη φράσις «Ἀβδηριτισμὸν ὀφλισκάνειν» δηλαδὴ παρέχειν τὴν ἐντύπωσιν ἐνὸς Ἀβδηρίτου καὶ ὅπερ ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ σημερινὸν «εἶναι βλαμμένος, δὲν εἶναι στὰ καλά του» ἢ μᾶλλον περισσότερον ἐπιτυχημένον εἶναι τὸ λεγόμενον σήμερον «χρωστᾶ τῆς Μιχαλοῦς». Παρ' ὅλα αὐτὰ τὰ λεγόμενα, ὁ ἰατρὸς Γαληνὸς ἀποδίδει τὰ φαινόμενα αὐτὰ εἰς κλιματολογικὰ αἴτια.

Πλὴν ὅμως τῶν ὑπὸ τοῦ Γαληνοῦ ἀναφερομένων κλιματολογικῶν αἰτίων ποῖα ἄλλα αἴτια ἤμποροῦσαν νὰ ὑπάρχουν; Ἡ πόλις ἔκειτο ἐπὶ λόφων ὑπῆρχεν ὅμως πρὸς Β. καὶ ἔλος. Κατὰ τὴν γνώμην ὅθεν τοῦ Γερμανοῦ συγγραφέως Ἰωακείμ SCHULZE, καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ἰένας, διατυπωθεῖσαν εἰς μακρὰν μελέτην του περὶ Θράκης (1937) καὶ ἀναφερομένην εἰς μίαν πληροφορίαν τοῦ Ἰπποκράτους, αἱ συχναὶ ἐν τῇ πόλει νόσοι παρέλθον τὴν δύναμιν τῆς σκέψεως, ἐπίσης ὁ συγγραφεὺς ἀναφέρεται καὶ εἰς τὸν Ἰουβενάλιον, κατὰ τὸν ὅποιον ὁ ἀῆρ τῶν Ἀβδηρῶν ἦτο βαρὺς. Ἐκ τῶν πληροφοριῶν τούτων ὁ καθηγητὴς SCHULZE ἐσημάτισε τὴν γνώμην ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἢ περιοχὴ τῶν Ἀβδηρῶν ἐμαστιζέτο ὑπὸ τῆς ἐλονοσίας. Λέγεται δὲ ὅτι καὶ σήμερον ἡ νόσος αὐτὴ λυμαίνεται τὸν τόπον. Δὲν ἦτο λοιπὸν ἡ παρομιώδης ἀμβλύνοια τῶν Ἀβδηριτῶν σύμπτωσις πρὸς τὸν χαρακτῆρα τῶν ἢ τὰς πνευματικὰς τῶν δυνάμεις, ἀλλ' ἦτο ἀσθένεια ἐπίκτητος καὶ παροδικῆ ὀφειλομένη εἰς ἐξωτερικὰ αἴτια. (βλέπε: Ἀρχαῖον Λαογρ. καὶ Γλωσσ. Θησαυροῦ Τόμ. ΙΕ' Ν. Μοσχολοῦλου, «Ἡ ἑλληνικὴ Θράκη», σελ. 52).

Ἐπῆρχεν ὅμως καὶ μία ἄλλη ἀφορμὴ διὰ νὰ λεχθῶσιν αὐτὰ κατὰ τῶν Ἀβδηριτῶν, καὶ ἡ ἀφορμὴ αὐτὴ ἦτο ἡ μεγάλη οἰκονομικὴ εὐρωστία τῶν Ἀβδηριτῶν. Τὰ Ἰατρικὰ Ἐπιμελητήρια κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην εὐρίσκοντο εἰς μεγάλην οἰκονομικὴν ἀκμὴν, καὶ αὐτὸ ἔκαμνε τοὺς Ἀβδηρίτας νὰ ἐξοδεύουν ἀφειδῶς τὰ δημόσια καὶ τὰ ἰδιωτικὰ τῶν χρήματα, νὰ μετακαλοῦν λ.χ. τοὺς διασημοτέρους ἰατροὺς εἰς τὴν πόλιν τῶν δι' ἀσημάντους πολλὰκις ἀσθενείας, καθὼς καὶ νὰ ἐξοδεύουν μεγάλα πολλὰκις ποσὰ δι' ἐξωφρενικὰ πράγματα. Τοῦτο ἔκαμνε προπάντων τοὺς Ἀθηναίους νὰ τοὺς θεωροῦν ὡς «ἀρχοντοχωριάτας». Εἰς τὰς Ἀθήνας ὅταν ἐτύχαινε νὰ ἔλθῃ ἓνας Ἀβδηρίτης ἐθεωρεῖτο ὡς ὁ τύπος τοῦ «νεοπλούτου» ὁ ὁποῖος βασιζόμενος ἐπὶ τοῦ παχέος βαλλαντιοῦ του, ἔβλεπε τοὺς Ἀθηναίους ὡς κῶνοπας. Οἱ Ἀθηναῖοι ὅμως, οἱ ὅποιοι ἠγάπων τὰ σκώματα, ἀνταπέδιδον, φυσικῶ τῷ λόγῳ, τὰ ἴσα, θεωροῦντες τοὺς Ἀβδηρίτας ὡς μεγαλομανεῖς καὶ ἀμισρορότους. Ἐδημιούργησαν τὰς φράσεις «Ἀβδηριτισμὸν ὀφλισκάνειν» καὶ «Ἀβδηριτί-

ζειν», φράσεις αἱ ὁποῖαι ἐσήμαιναν λόγους καὶ πράξεις μωρῶν καὶ ἀνοήτων.

Κατόπιν ὅλων αὐτῶν εὐκολον εἶναι νὰ ἐννοήσῃ κανεὶς πῶς ἐδημιουργήθη κατόπιν ὀλόκληρος βιομηχανία ἀνεκδότων καὶ κωμικῶν ἐπεισοδίων εἰς βάρος τῶν Ἀβδηριτῶν. Ρεῦμα ὀλόκληρον ἐδημιουργήθη εἰς τὰς Ἀθήνας ἐπινοήσεως τοιούτων ἀνεκδότων, καὶ ἀπότοκος τοῦ ρεύματος αὐτοῦ ὑπῆρξεν ἡ ἔκδοσις μιᾶς συλλογῆς τοιούτων ἀστείων ἀνεκδότων ὑπὸ τὸν τίτλον «Φιλόγελος» ἀποδιδομένη εἰς τοὺς γραμματικούς Ἰεροκλέα καὶ Φιλάγγιον, κυκλοφορεῖ δὲ σήμερον αὕτη εἰς τὴν περίφημον ἔκδοσιν τοῦ BOI'S-SONADE. Ἀλλὰ καὶ ὁ Γερμανὸς ποιητῆς καὶ μυθιστοριογράφος τοῦ 18ου αἰῶνος WIELAND ἔγραψε κωμικὸν μυθιστόρημα ὑπὸ τὸν τίτλον «ἡ ἱστορία τῶν Ἀβδηριτῶν» τὸ ὁποῖον μετέφρασεν ὁ ἡμέτερος Κ. Κούμας (ἔκδ. Βιέννης 1827).

Ἴδου μερικὰ ἐκ τῶν ἀβδηριτικῶν ἀνεκδότων:

Περίφημον ἀνέκδοτον περὶ τῆς ματαιοδοξίας τῶν Ἀβδηριτῶν εἶναι τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὸ ὅτι ἐν ᾧ ἔπρεπε νὰ διαθέσουν τὸ συλλεγὲν πρὸς ὕδρην σιν χρῆμα διὰ τὴν ἐξέυρεσιν ὕδατος ἀρχικῶς, τὴν κατασκευὴν τῶν σχετικῶν διοχετευτικῶν ἔργων κατόπιν, καὶ τελευταία ἦτο ἡ κατασκευὴ τοῦ ὄραιου ἐκείνου μαρμαρίνου συμπλέγματος τῆς κρήνης. Ἦλθεν ἡ ἡμέρα τῆς τελετῆς τῆς ἀπονομῆς τοῦ ὕδατος, ὅλοι ἐθαύμαζον τὸ καλλιτέχνημα, καὶ οὐδεὶς ἐσκέφθη ὅτι δὲν ὑπάρχει νερό!

Διέθεσαν ἐπίσης ἀμύθητα ποσὰ καὶ κατεσκευάσαν ἄγαλμα τῆς Ἀφροδίτης ἀπὸ ἔλεφαντοστοῦν, εἰς φυσικὸν μέγεθος, τὸ ὁποῖον ἦτο τόσον ὄραιο, ὥστε οἱ Ἀβδηριταὶ διὰ νὰ τὸ ἐπιδείξουν εἰς τὸν γενικὸν θαυμασμόν, δὲν τὸ ἐτοποθέτησαν ἐντὸς τῆς πόλεως των, ἀλλ' ἐπάνω εἰς τὴν κορυφὴν ἑνὸς λόφου τόσον ὑψηλοῦ, ὥστε κανεὶς δὲν ἠδύνατο νὰ διακρίνῃ οὔτε τὴν ὄραιότητα καὶ τὴν πολυτέλειαν τοῦ ἀγάλματος, οὔτε αὐτὸ τοῦτο τὸ ἄγαλμα!

Ὁ WIELAND εἰς τοὺς «Ἀβδηρίτας» του διηγεῖται καὶ τὸ περὶ ὄνου σκιᾶς. Κάποιος δηλαδὴ ἰατρὸς τῆς πόλεως τῶν Ἀβδήρων ἐκλήθη εἰς ἕνα μακρυνὸν χωρίον, καὶ ὡς συνήθως συμβαίνει, ἐνοικίασεν ἕνα ὄνον μαζὺ μὲ τὸν ἀγωγιάτην του. Ἦτο μεσημέρι, ὁ τόπος ἦτο ἄδενδρος, ὁ ἥλιος ἔκαμνε τόσον πολλὴν ζέστην, ὥστε εἰς κάποιον μέρος εἰς τὸ ὁποῖον ἔσταμάτησαν διὰ μικρὰν ἀνάπαυσιν, ὁ ἰατρὸς ἐξηπλώθη εἰς τὸ μέρος εἰς τὸ ὁποῖον ἔπιπεν ἡ σκιὰ τοῦ ὄνου. Ὁ κύριος ὅμως τοῦ ὄνου δὲν συνεφώνει, ἔλεγεν ὅτι συνεφώνησεν μόνον τὸ ἐνοίκιον τοῦ ὄνου, ὄχι ὅμως καὶ τὴν σκιάν του, καὶ ἤξιώσε μεγάλην ἀμοιβήν. Ὁ ἰατρὸς δὲν ἐδέχθη, κατέληξαν εἰς τὰ δικαστήρια καὶ ἡ δίκη συνετάραξε τὴν πόλιν ἐπὶ πολὺν χρόνον, διότι οἱ κάτοικοι τῶν Ἀβδήρων ἐδιχάσθησαν εἰς δύο ἀντιμαχόμενα στρατόπεδα!

ΕΠΙΒΑΛΛΕΤΑΙ ΝΑ ΓΙΝΟΤΗ ΜΕΓΑΛΗΣ ΕΚΤΑΣΕΩΣ
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑΙ ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΕΙΣ ΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΑΒΔΗΡΑ

Πρὶν ἢ ὁμιλήσωμεν διὰ τὰς ἐπιβαλλομένας νὰ γίνουσι ἀρχαιολογικὰς ἀνασκαφὰς εἰς τὰ ἀρχαῖα Ἄβδηρα, καλὸν θεωροῦμεν νὰ κάμωμεν μίαν παρέκβασιν καὶ νὰ εἴπωμεν δι' ὀλίγων, ποίαν ἐξέλιξιν εἶχεν ἡ ἑλληνικὴ τέχνη εἰς τὰ ἀρχαῖα Ἄβδηρα. Δυστυχῶς τίποτε τὸ σχετικὸν δὲν ἠμποροῦμεν νὰ γνωρίζωμεν διότι ἡ ἀρχαιολογικὴ σκαπάνη δὲν μᾶς ἀπεκάλυψεν ἀκόμη ἔργα τέχνης εὐρισκόμενα εἰς τὰ Ἄβδηρα. Οὔτε περὶ μεγάλων τεχνιτῶν ἀκούομεν, οὔτε περὶ μεγάλων ἐργαστηρίων τὰ ὅποια πιθανὸν νὰ ὑπῆρξαν εἰς τὴν πόλιν αὐτήν. Εἶναι δὲ ἀρκετὰ παράδοξον πῶς ἐν ᾧ εἰς τὴν ἀπέναντι καὶ οὐχὶ μακρὰν τῶν Ἀβδήρων κειμένην νῆσον Θάσον ἀνεφάνησαν ἔξοχοι καλλιτέχναι καὶ μάλιστα κατὰ τὸν 5ον π.Χ. αἰῶνα τῆς ἀκμῆς τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς τέχνης ὡς λ.χ. ὁ μέγας Θάσιος ζωγράφος Πολύγνωτος, ὁ ἄριστος γλύπτης Σωσικλῆς, σύγχρονος τοῦ Πολυγνώτου καὶ τοῦ Φειδίου καὶ ἄλλοι πολλοί, ἀπ' ἐναντίας μέγα κενὸν ὡς πρὸς τὴν τέχνην παρουσιάζεται εἰς τὰ Ἄβδηρα. Ἐν ᾧ δηλαδὴ ἡ πόλις αὐτὴ ἀνέδειξε τόσους πνευματικὸς ἀνδρας θαυματοζομένους ὑφ' ὀλοκλήρου τῆς ἀνθρωπότητος, ἀπὸ ἀπόψεως τέχνης σχεδὸν τίποτε δὲν γνωρίζομεν σχετικὸν μὲ τὰ Ἄβδηρα.

Ἐπίσης καλὸν θεωροῦμεν, πρὶν ἢ κλείσωμεν τὴν παροῦσαν μελέτην μας νὰ εἴπωμεν ἔστω καὶ ὀλίγας λέξεις περὶ τῶν νομισμάτων τῆς πόλεως, ὡς ἐπίσης καὶ τῶν εὐρεθεισῶν ἐπιγραφῶν.

Πλουσιώτατα ἦσαν τὰ νομισματοκοπεῖα τῆς πόλεως τῶν Ἀβδήρων, μεταξύ δὲ τῶν ἐτῶν 480—450 γνωρίζομεν ὅτι τὰ Ἄβδηρα ἔκοπαν ἀργυρᾶ καὶ χαλκᾶ νομίσματα, τὰ ὅποια εἰκονίζουσι εἰς μὲν τὴν προσθίαν ὄψιν αὐτῶν τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἀπόλλωνος εἰς δὲ τὴν ἐτέραν γρῦπα, δηλαδὴ μυθολογικὸν ζῶον συμβολίζον τὸν φύλακα τῶν θησαυροφυλακείων τῆς πόλεως. (βλέπε καὶ σελ. 3 τῆς παρούσης μελέτης). Ὁ νομισματικὸς τύπος τῶν νομισμάτων αὐτῶν προέρχεται ἀπὸ τὰ νομίσματα τῆς μητροπόλεως τῶν Ἀβδήρων Τέω, ἀλλὰ πλὴν τῆς κεφαλῆς τῆς Ἀπόλλωνος καὶ τοῦ γρυπὸς ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα σύμβολα τῶν νομισμάτων των ὡς ἡ ἀκρίς, κεφαλὴ μόσχου, σάτυρος ὀρχούμενος, κύλιξ, ἀνθρωπίνη κεφαλὴ κ.λ.π. τὰ δὲ χάλκινα νομίσματα φέρουσι κεφαλὴν Ἐρμοῦ ἐνίοτε δὲ καὶ Ἀπόλλωνος, ἡ δὲ ἐπιγραφὴ τῶν νομισμάτων αὐτῶν εἶναι ΑΒΔΗΡΙΤΕΩΝ.

Ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὰς εὐρεθείσας ἐπιγραφὰς ἀνεφέραμεν ἤδη (εἰς τὴν σελ. 1 - 2) τὰ θραύσματα τῆς «στύλης τῶν Ἀβδήρων» τῆς εὐρισκομένης εἰς τὸ ἀρχαιολογικὸν μουσεῖον τῶν Ἀθηνῶν, ἀλλὰ καὶ ἄλλαι ἐπιγραφαὶ περιέχουσαι ψηφίσματα τῆς πόλεως τῶν Ἀβδήρων εὐρέθησαν, ἐδημοσιεύθησαν δὲ εἰς τὸ BULLEΤIN DE CORRESPONDANCE HELLENIC τοῦ 1913

(σελ. 123, 124—125 καὶ 127) καθὼς καὶ εἰς DITTEMBERGER, SYLLOGAE INSCRIPT. GRAEC. (ἔκδ. β'. ἀρ. 303) εὐρίσκονται δὲ τὰ Ψηφίσματα ταῦτα καὶ εἰς τὸ ἐξαιρετικὸν βιβλίον «Πόλεις καὶ θέσμις τῆς Θράκης καὶ Ἰωνίας» τοῦ Ἀρεοπαγίτου Σπ. Σακελλαριάδου. (1929).

Καὶ τώρα ἐρχόμεθα εἰς τὰς γενομένας ἤδη ἀρχαιολογικὰς ἀνοσκαφάς. Ἀπὸ τοῦ 1950 ἤρξατο γενομένη διενέργεια ἀνοσκαφῶν, ἀποτέλεσμα δὲ τούτων ἦτο ἡ ἀνεύρεσις διαφόρων κτιρίων, οἰκιῶν, ἐργαστηρίων καὶ λουτρῶν. Ἀπεκαλύφθη οἰκοδομικὸν σύνολον ἀποκαλύψαν πλαζοστρώτους χώρους, ἀγωγούς καὶ διαχωριστικούς τοίχους τῶν διαμερισμάτων. Ἀνευρέθησαν ἐκεῖ καὶ εἰδώλια τῆς Κυβέλης καὶ κεφαλή Ἀθηνᾶς φερούσης κράνος. Ἐκεῖ δὲ κοντὰ ἀπεκαλύφθη καὶ ἕτερον οἰκοδομικὸν τετράγωνον τὸ ὁποῖον μετὰ τοῦ προηγουμένου ἀκολουθεῖ τὸ λεγόμενον «Ἰπποδάμειον» πολιοδομικὸν σύστημα. Ἀνευρέθησαν ρωμαϊκὰ κτίσματα, πῆλνα εἰδώλια, ἀντικείμενα ἐκ μετάλλου, λύχνου, νομίσματα καὶ τάφοι (σεσυλημένοι ὕμωσι). Ἀνευρέθησαν ἐπίσης καὶ τεμάχια ἐπιγραφῶν, ὑπὸ δὲ τὴν γῆν ἀσφαλῶς εὐρίσκονται καὶ πλείστα ἄλλα ἀντικείμενα ἀνεκτιμήτου ἴσως ἀξίας. Ἐἶναι ὅμως ἀρκετὰ αἱ γενόμεναι ἕως τώρα ἀνοσκαφαί; Βεβαίως ὄχι. Τὰ Ἐβδηρα ἦσαν πόλις μεγάλη καὶ πλουσία καὶ διὰ τοῦτο ὑπολείπονται νὰ γίνουσι μεγάλης ἐκτάσεως ἀνοσκαφαὶ διὰ νὰ ἀποκαλυφθῇ ὁλόκληρος ὁ ἀρχαιολογικὸς χώρος. Ὁ χώρος οὗτος ἀποκαλυπτόμενος καὶ ἀξιοποιούμενος προορίζεται νὰ προκαλέσῃ εἰς τὸ μέλλον τὸ παγκόσμιον ἐνδιαφέρον καὶ τοιοῦτοτρόπως νὰ καταστῇ καὶ πάλιν ἡ πόλις αὕτη μεγάλη πνευματικὴ ἔστια ὅπως ἦτο καὶ κατὰ τὸ παρελθόν. Ἀλλὰ διὰ νὰ γίνῃ αὐτὸ χρειάζεται νὰ διατεθοῦν χρηματικαὶ πιστώσεις καὶ ἀπὸ τὸ Ἐπιτελεῖον Παιδείας καθὼς καὶ ἀπὸ τὴν Ἀρχαιολογικὴν Ἐταιρείαν, νὰ γίνουσι ἔρανοι πανελλήνιοι καὶ νὰ εὐρεθοῦν διάφοροι ἄλλοι πόροι. Ὁ χώρος οὗτος δὲν πρέπει νὰ ἀφεθῇ ὡς ἔχει, διότι ὑπάρχουσι ἐνδείξεις βεβαιοῦσαι τὴν ὑπαρξίν ἀρχαιοτήτων καὶ ἀρχαιολογικῶν θησαυρῶν, ἐκπληκτικῆς ἴσως ἀξίας. Ἐπιβάλλεται ὅθεν νὰ γίνουσι ἐπιχειρήματα καὶ μεγάλης ἐκτάσεως ἀνοσκαφαί.

Τὰ Ἐβδηρα, ἡ πόλις τὴν ὁποίαν ἔκτισεν ὁ μέγιστος ἥρωσι τῶν Ἑλλήνων, ὁ Ἡρακλῆς, καὶ τὴν ὁποίαν ἕμνησεν ὁ ποιητὴς Πίνδαρος εἰς ἓνα παιᾶνα του (εὐρεθέντα εἰς πάπυρον ἐν Ὁξυρύνχω τῆς Αἰγύπτου), ὑπῆρξεν ἡ γενέτειρα πλείστων διασήμων ἀνδρῶν οἱ ὅποιοι ὄχι μόνον τὴν ἰδιαιτέραν των πατρίδα ἐτίμησαν ἀλλὰ καὶ τὸ Πανελλήνιον ὁλόκληρον, ἦσαν πόλις ἀκραίφωσι ἑλληνική, διὰ δὲ τὴν Θράκην ἦταν ὅ,τι ἦτο ἡ Ἀκρόπολις διὰ τὰς Ἀθήνας, διότι καὶ εἰς τὰ Ἐβδηρα ἦσσαν καὶ ἠττινοβόλησεν ὁ ἑλληνικὸς πολιτισμὸς. Δυστυχῶς μὲ τὴν ἀπόδοσιν τῶν αἰῶνων ἡ ἐνδοξὸς αὕτη πόλις ἐλησημονήθη, κατεστράφη, καὶ σήμερον σώζεται ὑπὸ τὴν μορφὴν ἐνὸς μικροῦ χωρίου. Διὰ τοῦτο ὄχι μόνον εἰς ἡμᾶς τοὺς Θράκας ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλους τοὺς Ἑλληνας ἐναπόκειται νὰ τὴν ἐπαναφέρωμεν εἰς τὸ παλαιὸν τῆς κλέος.

Τ Α Α Β Δ Η Ρ Α

Ὁ κ. Πολύδωρος Παπαχριστοδούλου
έδημοσίευσε κατά τὸν λήξαντα Μάϊον 1963
στὴν Καθημερινή, Βῆμα, Ἐλευθερία, Κόσμο
Προσφυγικὸ καὶ ἄλλαχοῦ τὸ ἐξῆς ἄρθρο διὰ
τὴν ἀναγκαιότητα ἀνασκαφῶν εἰς Θράκην.

Μὲ τὴν ἱστορία τῆς Θράκης ἀσχολούμεθα σαράντα χρόνια. Ὁ μακ.
Μυρτ. Ἀποστολίδης, ὁ Γ. Λαμπουσιάδης, ὁ Ἀχιλλεὺς Σαμοθράκης, ὁ Κ.
Κουρτίδης ἐθυσίασαν πολλὰ χρόνια τῆς ζωῆς των νὰ ἐρευνοῦν τὴν ἱστορίαν
τῆς πατρίδος μας. Ἀλλὰ ἡ ἐρευνά της στηρίζεται στὰ μέχρι τώρα δεδομένα
καὶ εὐρημένα. Ἐκεῖνο πού θὰ ἀθήσει τὴν ἐρευνα σὲ ἀγαθὰ συμπεράσματα
καὶ ἀποτελέσματα, εἶναι ἡ διενέργεια ἀνασκαφῶν στὴ Θράκη. Πᾶν ὅ,τι
ἀνεσκάφη ἕως τώρα καὶ ἀποτελεῖ πηγὴ ἐρεύνης, εὐρίσκεται δυστυχῶς στὴ
Βόρειο Θράκη, καὶ στὴ διάθεση τῶν Βουλγάρων. Οὔτε ἡ Ἀνατολικὴ Θρά-
κη, οὔτε ἡ Δυτικὴ ἔχει αὐτὴ τὴν τύχη, ὥστε νὰ μᾶς ἀποκαλύψῃ τοὺς θησαυ-
ροὺς της. Ἡ μὲν Ἀνατολικὴ Θράκη εὐρισκομένη στὰ χέρια τῆς Τουρκικῆς
Δημοκρατίας, δὲν γνωρίζουμε πότε θὰ ἀνασκαφῆ. Ἡ δυτικὴ ὅμως πού
εἶναι Ἑλληνικὴ γῆ, δὲν εἶναι καλύτερας μοίρας στὸ ζήτημα τοῦτο. Ἀφ'
ὅτου κατέστη Ἑλληνικὴ, πολλὰ φορὲς ἀνέκυψαν ἀφορμὲς ν' ἀναλάβῃ τὸ
Κράτος τὴν ἀνασκαφὴ τῶν ἀρχαιολογικῶν της χώρων. Καὶ τέτοιοι χώροι
εἶναι πάμπολλοι μὲ ἀρχαῖα καὶ βυζαντινὰ μνημεῖα, πού πρέπει ν' ἀνασκα-
φοῦν ἐπιμελῶς.

Ἡ Τραϊανούπολη, ὁ Δορίσκος, τὸ Διδυμότειχον, μόνο πού δὲν ὑψώ-
νον φωνὴν γιὰ νὰ διακηρύξουν, ὅτι πρέπει νὰ γίνουν ἀνασκαφές, γιὰ νὰ
προωθηθῆ ἡ ἐρευνα τῆς ἱστορίας τῆς Θράκης.

Τὸ ὄνι τῶν γεωργῶν συχνὰ προσκρούει σὲ ἀρχαῖα εὐρήματα, καὶ συ-
χνὰ ἐπιπόλαια προσκρούει καὶ ἡ σκαπάνη σὲ σπουδαῖα θραύσματα ἐπιγρα-
φῶν, ἀγγείων, τοῦ Ε' καὶ Δ' αἰῶνος π.Χ., πού ἀποτελοῦν πολυτιμώτατα
τεκμήρια τῆς Ἑλληνικότητος τῆς Θράκης, καὶ ὅσον ἀφορᾷ στὶς τέχνες, τὴ
γλῶσσα καὶ τὸν πολιτισμό.

Σήμερα οἱ ἀνασκαφές σ' ἄλλα σημεῖα τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος ἀνατρέ-
πουν τὰ μέχρι τοῦδε παραδεδειγμένα ἱστορικὰ πορίσματα καὶ εἰσάγουν
μυθολογικὰ στοιχεῖα ὅπως στὴν Πύλο, στὴν Κόρινθο, στὸν περίβολο τῆς
ἱστορίας. Ἡ Θράκη παραμένει χωρὶς ἀνασκαφές καὶ ἡ ἱστορία της σκοτεινὴ
καὶ σιωπηλή, ἐκτὸς τῶν ὅσων μᾶς ἀπεκάλυψαν τὰ συσσωρευμένα μνημεῖα

τῆς Ἑλληνικότητος τῆς στὰ μουσεῖα τῆς Σόφιας καὶ Φιλιππουπόλεως γιὰ τὰ ὅποια μιλοῦν κυρίως οἱ Βούλγαροι ἀρχαιολόγοι. Τὰ ἑλληνικὰ νομίσματα, οἱ ἐπιτύμβιες ἐπιγραφές, Ἑλληνικὲς καὶ Ρωμαϊκές, τ' ἀπειράριθμα ἄλλα εὐρήματα, ἀκόμη καὶ ὁ δακτύλιος τοῦ Ἐξέροβο Χασκόβου, τὰ μεσαιωνικά μας μνημεῖα, τὰ μοναστήρια τῆς Ροδότης, τὰ ἔργα τέχνης, ζωγραφικῆς κλπ. οἱ ἐκκλησίαι τοῦ 8ου καὶ 11ου αἰῶνος, ὅλα αὐτὰ εὐρίσκονται στὴ μοναδικῇ μελέτῃ καὶ ἔρευνᾳ τῶν Βουλγάρων ἐπιστημόνων, πὺν μονοπωλιακῶς σχεδὸν μελετοῦν καὶ ἀποφαίνονται περὶ τῶν μνημείων τῆς Ἑλληνικότητος Θράκης, πάντοτε μὲ τὴν πολιτικὴ σκοπιμότητα ἐργαζόμενοι.

Διὰ τοῦτο χρειάζεται νὰ ληφθῇ μία ἀπόφασις:

1) Νὰ μελετηθῇ τὸ ἔδαφος τῆς Ἑλληνικῆς Θράκης. 2) Νὰ χωρισθῇ σὲ περιφέρειαι καὶ 3) κατὰ προτεραιότητα ἐνδιαφέροντος ἀρχαιολογικοῦ χώρου, ν' ἀρχίσουν οἱ ἀνασκαφές, ὥστε ἐντὸς μιᾶς εικοσαετίας τοῦλάχιστον, ν' ἀνασκαφοῦν περιφέρειαι τῆς Θρακικῆς γῆς.

Ἐζητήσαμε μὲ ὑπομνήματα διαφωτιστικὰ τὴν συνδρομὴν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας γιὰ νὰ ἐνεργήσουμε μιὰν ἀνασκαφὴν στὴν Τραϊανούπολιν καὶ Δορίσκον καὶ δὲν μᾶς ἐδόθη. Ἐζητήσαμε τὴν συνδρομὴν τοῦ Ἐργου τοῦ παρὰ τῇ Προεδρίᾳ τῆς Κυβερνήσεως καὶ μᾶς ἠρνήθη διὰ τῆς σιωπῆς καὶ ἀδιαφορίας του.

Μόλις πρὸ ἔτους ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρία ἀπεφάσισε εὐτυχῶς νὰ ἐνεργήσῃ κάποιαν ἀνασκαφὴν στὰ "Αβδηρα. Ἄς εὐχηθῶμε νὰ πραγματοποιηθῇ αὐτὴ ἡ ἀνασκαφὴ, γιὰτὶ τὰ "Αβδηρα ὑπῆρξαν πολιτεία μεγάλη, ὅπου ἀνεφάνη καὶ ὁ Δημόκριτος, πὺν μίλησε πρῶτος γιὰ τὸ ἄτομο.

Ἡ Θράκη, πὺν τὰ ἐδάφη τῆς κατέχουν οἱ γείτονές μας, ἐκτὸς ἐλαχίστου μέρους πὺν κατέχομε ἐμεῖς, πρέπει ν' ἀνασκαφῇ καὶ νὰ ἰστορηθῇ κ' ἀπὸ μᾶς. Οἱ γείτονές μας κατέχουν τὰ ἐδάφη τῆς Θράκης, ἐμεῖς προσπαθοῦμε ν' ἀποδείξουμε τὴν Ἑλληνικότητα τῆς Θράκης, ὡς ἔχομε ἱστορικὸν χρέος, μὲ τὴν ἀρχαιολογία καὶ τὰ εὐρήματα, πὺν βγαίνουν ἀπὸ τὰ σπλάγχνα τῆς γῆς καὶ τὰ πολλαπλᾶ ἱστορικὰ τεκμήρια.

Τὰ εὐρήματα, πὺν ἔρχονται στὸ φῶς εἶναι ὄχι πενιχρά, ἀλλὰ καὶ μᾶς δείχνουν, πόσο πολυτιμότερα καὶ σπουδαιότερα θ' ἀναφανοῦν, ἅμα ἡ ἀρχαιολογικὴ σκαπάνη ἀρχίσῃ τὸ ἔργον τῆς τὸ πολύτιμο.

Τότε καὶ ἡ Ἑλληνικὴ ἱστορικὴ καὶ ἀρχαιολογικὴ ἔρευνα θὰ καταγράψῃ τὴν παρουσίαν θησαυρῶν, πὺν καταδείχνουν ὅτι ἡ χώρα αὐτὴ, πὺν ἀμφισβητεῖται ἡ ἑλληνικότητά τῆς, εἶναι ἀπὸ τὸν 7ο αἰῶνα π.Χ. σ' ἐπαφὴ μὲ τοὺς Ἑλληνας καὶ στὸν 3ον αἰῶνα μ.Χ. ἑλληνικὴ πλέον καὶ ὅτι ὅλα βοοῦν, πὺς ἐκεῖ ἕνας πολιτισμὸς ἀνεπτύχθη καὶ μία γλῶσσα ἐπεκράτησε καὶ ἐθρι-
 ἄμβευσε ἡ Ἑλληνικὴ.

AVDERA - BIRTHPLACE OF DEMOCRITOS

Avdera : birthplace of Democritos, father of the Atomic theory, is located in the area of Xanthi (Northern Greece) about 5 km from the village of New Avdera.

Excavations in the area first started in 1950 and brought to light interesting ruins, buildings, workshops, baths, a head of Minerva wearing a helmet, idols of Cybèle (Goddess of the earth and animals, mother of Jupiter, Neptune, Pluto etc.), fragments of a column (now in the Archaeological Museum of Athens) called «Column of Avdera», and of a whole square of buildings which was built in the so called «Hippodamean» urban system. Of course an enormous number of ruins is still under the ground.

According to Hesichios the word Avdera means «sea»; mythology says that the town of Avdira was built by Hercules to honour his friend Avderos who, as the myth goes, was torn to pieces by the man-eating horses of King Diomedes. Hercules was ordered by Eurystheus to tame them and having done so asked his friend Avderos to take care of them, but they managed to tear him to pieces. The opinion of Herodotus the historian is different, he believes the town of Avdera was built by Timiscos of Klazomenae who being exiled from his country with many of his friends decided to build a new town which he named Avdera.

The town of Avdera was occupied by the Persians in 492 B. C. when the Persian General Mardonius marched through Thrace against Greece; the Persian occupation lasted for 13 years up to the famous battle of Plataea in 479 where the Persians were defeated and hurriedly left the country. Relative to the Persian domination is the story of «Xerxes dinners». It is said that as the Persian army advanced, the inhabitants of the different villages the army went through were ordered to prepare feasts and dinners and that the amount of food required for the dinners was so enormous that the villagers had to decide either to be ruined or to leave. As Herodotus says; Megasthenes, one of the notables of Avdera advised the inhabitants to ask the Gods for help and also to thank them that Xerxes had the habit of eating only once a day.

Many great men were born in Avdera. To analyse their life, deeds and work would take too many pages, we shall therefore refer to some of them in short beginning with Leucippos, teacher of Democritos.

Leucippus was the founder of the theory of Atoms, which was perfected and developed by his far more wise pupil Democritus. Amongst other theories Leucippus said that the earth has the shape of a drum and that the world is composed of Atoms. His works, if any, were all lost, but one of his thoughts remained that makes him the forefather of determinism «Not a thing happens without a reason, everything takes place because there is a reason and for a special purpose».

«Democritos»

Democritus was born in 460 B. C., he was a pupil of Leucippus and Anaxagoras, it is also said that he heard lessons of Astrology and Theology from the Magi and Chaldeans who followed the Persian Army. After his father's death, who was a very rich man, he travelled all over the then known world, Egypt, Asia Minor, Persia, Babylon, India, Ethiopia, the Greek colonies in Italy and Athens,

Because of his travels he met many of the famous men of his age and learned a lot, still Plato does not mention him in his works, perhaps because of the fact that Democritus is considered as belonging to the Materialistic School while Plato to the Idealistic.

Democritus wrote several works in the Ionic dialect, Diogenes refers to 60 of them, from which only a part on Ethics was saved. His theory on Atoms became known to us from the works of other Greek philosophers and especially from those of Aristotle and Theophrastus.

Democritus admits that for the creation of the being, the indispensable elements for creating everything existing in the universe are two. matter and void. The matter, which is infinite, fills the void which is also infinite. The void is indispensable for the motion as no motion is possible without void.

Matter consists of tiny particles which are not perceptible through our senses but which are inferred and are named «atoma» (something which cannot be divided into anything smaller). These atoms are indestructible, undividable, boundless and unchangeable. From the union of these atoms and their motion in the void a whirl is produced, the result of which is the creation of the worlds and of our world. «Sweetness and bitterness, warmth and cold and colour are only appearances» he said; «in truth nothing exists but atoms and the void».

Democritus accepts that atoms are different a) in shape, exactly as the letter A differs from the letter N; b) in their disposition like the difference existing between AN and NA, c) in their position as the difference between N and Z.

While whirling, Democritos said, similar atoms attract each other; affinity then is also important in the creation of beings.

It is said that Democritos and Hippokrates were friends and kept writing to each other. This friendship started from the fact that the inhabitants of Avdera, who were very proud of their wise citizen, started being anxious about both his mental and bodily health as he lived separated from everybody, studying all night long and very often sat for hours examining the bodies of animals he had ordered to be killed; so they decided to ask the great Hippokrates to come to Avdera to examine him. In the letter they addressed to Hippokrates they pleaded for his arrival telling him that Avdera was in great danger as the man on whom they had put all their hopes for the glory of their country was so wise and so studious that they were afraid he would lose his mind and... «if you manage to save the life of this man you will gain glory, money, and knowledge and if our whole country was made of gold still it would be insufficient, were we able to offer it to you, to pay for the good you would be doing to us by saving him». After such a letter Hippocrates took the first boat and carrying his best medicaments and medicinal plants arrived in Avdera.

This is what he wrote after meeting Democritos - «Democritos far from being mad, as a philosopher disdains everything but his studies and experiments teaching thus not only us but mankind. When I arrived in Avdera I found the whole population waiting for me impatiently to save the mind of Democritos», who in the meantime like most of the philosophers of his age having knowledge of medicine was trying to find answers, with his acute scientific spirit, to certain doubts he had concerning madness and its cure. In the bodies of the animals he had in front of him for study he searched for the nature and position of the gall bladder because he believed that «a surplus of bile was the cause of madness».

The two wise men talked together for hours and from then on became friends and exchanged letters with their views on different matters.

«Protagoras»

Protagoras was born in Avdera in 480 B.C. He is one of the wisest men of his times and started his life as a porter. It is said that he discovered a kind of saddle for porters to carry heavy burdens in the easiest way and that Democritos admiring him took him as his clerk, later on we find him as a teacher. Protagoras first used for himself the title of a Sophist that is a teacher of wisdom and virtue.

Even Socrates, in «Protagoras» of Plato, refers to him as to the wisest of his contemporaries.

According to Protagoras theories there is no absolute truth; what is true to the one may be untrue to the other. For every subject there may exist two completely different opinions and both of them be true.

Protagoras wrote many books on various subjects one of which is on the creation of contemporary (era of Pericles) civilization based on scientific principles.

Protagoras is also the founder of Grammar; he is the first to have divided nouns into three genders, Masculine, Feminine and Neuter, and verbs into Moods.

Other famous men of Avdera are: Anaxarchos who is known as the man who disdained death. Anaxarchos followed Alexander the Great in his campaigns for scientific reasons and because of his pathos in exploration. Anaxarchos had a great enemy in the person of Nikokreon of Cyprus. After the death of Alexander, who was the protector of Anaxarchos, Nikokreon ordered that Anaxarchos was to have his tongue cut (because of the acid remarks he made against him); when they tried to do so Anaxarchos cut his tongue with his own teeth and spit it into the face of the tyrant.

Anaxarchos' mode of life is living in apathy, he belongs to the theoreticians of scepticism who denied the existence of absolute and objective knowledge.

Ekateos is another of the wise men of Avdera. He was born in the 4th century B.C., era of Alexander the Great and Ptolemy the First, whom he followed in their campaigns writing his historical impressions. He is said to have mixed reality with myth and so became the father of fiction which was later developed by Antiphanis who is considered as the Münhauser of ancient times.

Many other wise philosophers were born in Avdera, partisans of Democritos' theories, which have kept alight the torch of Science during the 5th and 4th B.C. centuries.

AN HISTORICAL ANTITHESIS

As years passed, something peculiar, although there is an explanation to it, happened to Avdera.

The Athenians especially started spreading a new expression concerning the inhabitants of Avdera «the Avderitism» which is supposed to mean narrowmindedness or madness.

Famous doctor Galinos refers to it in his works and says that

because of the climate the inhabitants of this area were affected, German Prof. Schulse explains it was caused by malaria.

On the other hand the area of Avdera was so rich that it gave the opportunity to Avderians to spend their money lavishly and very often foolishly. This made the Athenians criticize them, give them the name of new-rich, and as Athenians enjoyed making fun of everything they even published books with humorous anecdotes concerning the Avderians.

Still, Avdera will always remain in history as the birthplace of Democritus and many other great philosophers and sages. When the archaeological spade brings to the surface the old town built by the greatest hero of Greek mythology, Hercules, the whole world will realize why Pindaros the poet sang hymns for this town which he compared to the Acropolis of Athens because it was the center of all spiritual and intellectual life of the area of Thrace.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ Γ. ΒΙΖΥΗΝΟΥ (1873 - 1962)

ΑΝΕΚΔΟΤΑ - ΠΟΙΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟ ΧΕΙΡΟΓΡ. «ΛΥΡΙΚΑ»

Π Ρ Ο Λ Ο Γ Ο Σ

Ἄφορητή στήν ἐργασία μου αὐτή γιά τόν Γ. Βιζυηνό, στάθηκε ἡ τιμή πού μοῦ ἔκανε πρῖν ἀπό μερικά χρόνια, ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑταιρείας Θεραπειῶν Μελετῶν κ. Πολύδ. Παπαχριστιοπούλου, νά μοῦ ἐμπιστευθῆ τὸ χειρόγραφο «Λυρικά», γιά νά καταγράψω ἀπό ἐκεῖ κριτικά, μερικά ἀπό τὰ περιεχόμενα σ' αὐτὸ ἀνέκδοτα ποιήματα. Γιά τὴν ἀξία τοῦ χειρογράφου αὐτοῦ, γιά τὸ θεματικό, ἰδεολογικό καὶ γλωσσικό του περιεχόμενο, ἔγραψε ὁ κ. Μ. Ξηρέας μὲ πολλὴ γνῶσι καὶ ἀκρίβεια στὸ βιβλίό του. Διὰ μου δουλειὰ θὰ ἦταν μονάχα ἡ ἐπιλογή καὶ ἡ κριτικὴ καταγραφή μερικῶν ἀνεκδότων ποιημάτων, τὰ ὅποια στίς ἤδη διατυπωμένες καὶ ἐδραιωμένες γνώμες γιά τὴν ἀξιολογικὴ γενικὰ τοποθέτησι τοῦ ποιητικοῦ ἔργου τοῦ Γ. Βιζυηνοῦ, δὲν θὰ εἶχαν νά προσθέσουν καὶ πολλὰ νέα πράγματα. Ἔτσι ἐθεώρησα σκόπιμο, νά ἐπεκτείνω τὰ σύνορα τῆς ἐργασίας μου. Οἱ μέχρι τώρα μελέτες, ἔρευνες, ἀναλύσεις, κριτικὲς, μὲ στόχο τὴ βιογραφικὴ, κριτικὴ, αισθητικὴ, ἀκόμα καὶ ψυχαναλυτικὴ θέα τῆς ὅλης μορφῆς τοῦ Γ. Βιζυηνοῦ, δὲν ἄφησαν δίχως φῶς καὶ δίχως γνῶσι τῆς ἀλήθειας πολλὲς πτυχές της. Στὸ σημεῖο αὐτό, πιστεύω πὼς ἂν ὑπάρχουν κάποιες ἀνεξιχνίαστες καὶ ἀνερεύνητες πλευρές, αὐτὲς σχετίζονται μὲ τὸ καθαρὰ ἐπιστημονικὸ - φιλοσοφικὸ ἔργο του.

Σκέφθηκα πὼς ἓνα νέο φιλολογικὸ - βιβλιογραφικὸ ἀντίκρουσμα τοῦ Γ. Βιζυηνοῦ, ὄχι μόνον δὲν ἦταν ἄσκοπο, ἀλλὰ καὶ ἐπιβαλλόμενο ἦταν. Στὴ σκέψι αὐτὴ μὲ ὠδήγησαν δύο κύριοι λόγοι. Ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος ἡ ἀνεπάρκεια γενικὰ τῆς πρώτης βιβλιογραφικῆς ἐργασίας πού ἔγινε γιά τὸν μεγάλο Θεράκα ἀπὸ τὸν κ. Γ. Βαλέτα, ἡ ὅποια καλύπτει τὸ χρονικὸ διάστημα ἀπὸ 1873 - 1936. Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος, ἡ ἀνάγκη καὶ τὸ χρέος ὑπάρξεως μιᾶς κριτικῆς ἐκδόσεως τῶν λογοτεχνικῶν καὶ φιλοσοφικῶν - αισθητικῶν Ἀπάντων του.

Ἡ βιβλιογραφικὴ ἐργασία τοῦ κ. Γ. Βαλέτα πού συμπεριελήφθη στήν ἐκτεταμένη φιλολογικὴ του μελέτη γιά τόν Γ. Βιζυηνό, (Φιλολογικά στὸ Βιζυηνό, περ. «Θεραπεία», Η', 1937, σελ. 211 - 304. Καὶ σὲ ἀνάτυπο), ἀποτελεῖ ὅπωςδήποτε παρὰ τίς πολλὲς ἀτέλειες, τίς πολλὲς τῆς ἀνακρίβειες καὶ παραλείψεις, τὴν πρώτη συστηματικὴ βιβλιογραφία πού ἔγινε γιά τόν Γ. Βι-

ζητηνός. Ἄρχικὸς μου σκοπὸς ἦταν νὰ δώσω ἓνα συμπλήρωμα στὴ βιβλιογραφία αὐτῆ, ποὺ νὰ περιλαμβάνη λήμματα ἀπὸ τὸ 1936 καὶ πέρα, καθὼς καὶ κάποιες προγενέστερες προσθήκες στὰ λήμματα τοῦ κ. Γ. Βαλέτα, ποὺ εἶχα συγκεντρώσει κατὰ καιροῦς. Ἀλλὰ στὴν ἀρχὴ ἕνας πρόχειρος, καὶ ὕστερα ἕνας συστηματικὸς, ὠλοκληρωμένος καὶ ὁμολογῶ ἀρκετὰ ἐπίπονος ἔλεγχος, μὲ ἔπεισε ὅτι ἡ δική μου δουλειὰ ἔπρεπε νὰ συμπεριλάβη στὸ σκοπὸ της καὶ τὸ ἄχαρο ἔργο τῆς διορθώσεως τῶν ἀτελῶν ἢ λανθασμένων ἢ ἀνυπάρκτων παραπομπῶν τοῦ κ. Βαλέτα. Ἔτσι συστηματικὰ πιά ἔκανα τὸν ἔλεγχο ὄλων τῶν λημμάτων αὐτῶν, καὶ ἄλλα ἀπὸ αὐτὰ διώρθωσα, ἄλλα συμπλήρωσα, ἄλλα ἀφαίρεσα ὡς ἄχρηστα ἢ ἀναληθῆ. Ὅσοι ἐνδείξεις μπόρεσα, ἔκανα παραπομπές. Ξεκαθάρισα τὰ λήμματα αὐτά, ἀπὸ ἀβλεψίες, παραδρομές, ἀσάφειες, ἀνακριβείες, συγχύσεις. Ἡ δουλειὰ αὐτῆ, σκληρὴ καὶ ἄχαρη, ἔπρεπε ὁπωσδήποτε νὰ γίνη κάποτε.

Ὡς πρὸς τὸ δεύτερο σημεῖο, ἡ ἔλλειψις μιᾶς ἀρτίας κριτικῆς ἐκδόσεως τῶν Ἀπάντων λογοτεχνικῶν καὶ φιλοσοφικῶν - αἰσθητικῶν τοῦ Γ. Βιζυνοῦ, εἶναι ἓνα ἀναμφισβήτητο κενὸ μέσα στὰ Νεοελληνικὰ Γράμματα, ποὺ προσβάλλει δίκαια καὶ κυριαρχικὰ τὴν πλήρωσί του.

Ἡ ἐκδοσις τῶν λογοτεχνικῶν τοῦ Ἀπάντων, ποὺ ἔγινε τὸ 1955, ἀπὸ τὸν ἐκδοτικὸ οἶκο «Βίβλος», μὲ ἐπιμέλεια δική μου, κάθε ἄλλο παρὰ διεκδικεῖ πληρότητα καὶ ἀριότητα. Εἶναι μία πρώτη συγκέντρωσις, μία πρώτη προσπάθεια μᾶλλον συλλογῆς καὶ κατατάξεως τοῦ διασκορπισμένου λογοτεχνικοῦ του μονάχα ἔργου. Τίποτα ἄλλο.

Ἴσως μὲ τὴν ἐργασία μου αὐτῆ, φωτίζεται κάπως περισσότερο ὁ δρόμος γιὰ τὸν ἄξιο, μελλοντικὸ κριτικὸ ἐκδότη τῶν Ἀπάντων του.

Μ' αὐτῆ τὴν προσδοκία καὶ μ' αὐτῆ τὴ σκέψι πάλαιψα πέντε χρόνια τώρα, μέσα στὸ ὠμολογημένο χάος τῆς νεοελληνικῆς βιβλιογραφικῆς ἔρευνας¹, γιὰ νὰ δώσω μιά, ὅσο μοῦ ἦταν δυνατό, πληρότητα στὸ θέμα μου.

Πολύτιμες στὴν ἔρευνά μου στάθηκαν οἱ ὑποδείξεις τοῦ ἐξαιρετοῦ βιβλιογράφου κ. Γ. Κασιμπάλη, τὸν ὁποῖο αἰσθάνομαι τὴν ὑποχρέωσι νὰ εὐχαριστήσω θερμὰ.

Εὐχαριστῶ ἀκόμα τὸν κ. Π. Μαρκάκη γιὰ τὴν εὐγενικὴ προσφορά του.

Στὸν πρόεδρο τῆς Ἐταιρείας Ἑθνικῶν Μελετῶν κ. Π. Παπαχριστοδούλου, ποὺ συμπεριέλαβε τὴ μελέτη μου στὸν 29ο Τόμο τοῦ περ. «Ἀρχεῖον τοῦ Ἑθνικοῦ Λαογραφικοῦ καὶ Γλωσσικοῦ Ἐθναρχεῖου», ἐκφράζω τὶς εὐχαριστίες μου.

Σεπτέμβριος 1962

K. ΜΑΜΩΝΗ

1. Σχετικὰ μὲ τὸ πρόβλημα αὐτό, βλ. τὶς πολὺ σωστὲς ἀπόψεις τοῦ κ. Πέτρου Μαρκάκη στὸ βιβλίον του, Κώστας Οὐράνης. Ἰ. Βιβλιογραφία (1908 - 1961), Βιβλιοπωλεῖον τῆς Ἐστίας, σελ. ιδ' - λε'.

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Στή βιβλιογραφία Γ. Βιζυηνοῦ τοῦ Γ. Βαλέτα, ὑπάρχουν 484 ἀριθμοὶ λήμμάτων. Μέσα σ' αὐτοὺς ὑπάρχουν οἱ ἐξῆς 9 παρένθετοι¹, 27α, 27β, 67α, 70α, 70β, 284α, 303α, 408α, 412α. Ἐκτὸς παραδρομῆς ἔχουν παραλειφθῆ ταὶ λήμματα ἀπὸ ἀριθμ. 275 - 279, καὶ ἀπὸ ἀριθμ. 434 - 443. Ὡστε συνολικὰ ὑπάρχουν 478 λήμματα. Παραπομπές ἀνύπαρκτες ὑπάρχουν στοὺς ἀριθμ. 175, 327, 347, 355, 444, 454, 461. Παραπομπές ἀχρηστες στοὺς ἀριθμ. 27β (εἶναι τὸ ἴδιο λῆμμα μὲ τὸν ἀριθμ. 31), 332, 386, 387, 419, 433, 481. Ἐχουν σωστῆ ἢ μὲ ἐλάχιστες παραλείψεις τὴν πρώτη δημοσίευσιν ἔργων τοῦ Γ. Βιζυηνοῦ, ἀλλὰ παραπέμπουν σὲ λανθασμένους ἀριθμ. ἀνατυπώσεων ἢ κρίσεων, τὰ λήμματα ἀριθμ. 2, 7, 13, 160, 163, 164².

Στὴ δική μου βιβλιογραφία ἀπὸ τὰ λήμματα Γ. Βαλέτα, δὲν χρησιμοποιοῦ τοὺς ἀριθμ. 285 - 288 (Ἀνακοινώσεις σὲ συνεντεύξεις), γιατί δὲν θεώρησα ἀναγκαία τὴν ἐπανάληψίν τους, μὰ καὶ περιλαμβάνονται καὶ ἄλλοῦ στὴ βιβλιογραφία του. Δὲν χρησιμοποιοῦ ἀκόμα τοὺς ἀριθμ. 297 - 318 (Ἐκλογὲς ἔργων 1) σὲ Ἀνθολογίες, 2) σὲ Νεοελληνικὰ Ἀναγνώματα), γιατί δὲν βάζω ἀνατυπώσεις τῶν ἔργων τοῦ Γ. Βιζυηνοῦ. Οἱ ἀριθμ. 34, 37, 53, 55 (πρόκειται γὰρ τὸ ποίημα «Τὸ φῶσμα μου»), 61, 62, ποὺ παραπέμπουν ὄχι σὲ πρώτες δημοσιεύσεις, ἀλλὰ μονάχα σὲ ἀνατυπώσεις ποιημάτων του, ἀχρηστεύονται ἐπίσης ἐδῶ. Ἄλλοῦ, δύο ἢ τρία λήμματα τῆς βιβλιογραφίας του συγχωνεύονται.

Ὡς πρὸς τὸ πρόβλημα, τῶν ἀνατυπώσεων ἔργων τοῦ Γ. Βιζυηνοῦ ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω τὰ ἐξῆς: Ἀρχικὸς μου σκοπὸς ἦταν νὰ συμπεριλάβω καὶ τις ἄφθονες ἀνατυπώσεις διηγημάτων καὶ ἰδίως ποιημάτων, δημοσιευμένων σὲ ἑφημερίδες, περιοδικὰ, Ἀνθολογίες καὶ ἀκόμα περισσότερο σὲ Ἀναγνωστικὰ σχολικὰ. Εἶναι σπάνια τὰ σχολικὰ Ἀναγνωστικὰ καὶ τὰ παλιότερα καὶ τὰ νεώτερα ποὺ δὲν περιλαμβάνουν στὴν ὕλη τους ποιήματα τοῦ Γ. Βιζυηνοῦ ἀπὸ τὴ συλλογὴ «Ἀτθίδες Αὔραι» ἢ ἀπὸ τὰ παιδικὰ του. Ἀναφέρω χαρακτηριστικὰ, ὅτι τὸ ποίημα «Ὁ νέος ναύτης» τὸ βρήκα δημοσιευμένο σὲ 42 Ἀναγνωστικὰ καὶ σὲ 29 Ἀνθολογίες. Γιὰ τὸ ποίημα «Ἀποχωρισμὸς» (Ἡ μάνα — Τὸ παιδί), ἔχω συγκεντρώσει 78 δελτία ἀνατυπώσεων, καὶ ἀσφαλῶς θὰ μπορούσαν νὰ ὑπάρξουν καὶ ἄλλα. Ἐτσι ἀποφάσισα νὰ ἀπαλλάξω τὴν ἐργασία μου ἀπὸ ἓνα βιβλιογραφικὸ φόρτο καὶ ἀχρηστεύσα ὄσα δελτία εἶχα συγκεντρώσει ἀπὸ ἀνατυπώσεις διηγημάτων καὶ ἰδίως ποιημάτων Γ. Βιζυηνοῦ, τὰ ὅποια πολλὰς φορὰς βρήκα ἄτιτλα ἢ μὲ ἀλλαγμένους τίτλους, ἀνυπόγραφα, μὲ παραλείψεις στίχων, στροφῶν, μὲ ἀλλαγὰς γλωσσικὰς καὶ ἑκφραστικὰς.

1. Δίνω τοὺς ἀριθμοὺς τῆς βιβλιογραφίας του.

2. Τὰ ἀντίστοιχα δικά μου, ποὺ δὲν παραπέμπουν σὲ ἀνατυπώσεις ἢ κρίσεις, περιλαμβάνονται στὰ διωρθωμένα Γ. Βαλέτα.

Χρησιμοποιοῦ τὰ ἀκόλουθα βραχυλογικὰ σημεῖα πού θέλουν διασάφησι.

Ἄπθ. Αὔρ. = Ἄτθίδες Αὔραι.

Β. = Λῆμμα Γ. Βαλέτα.

Β.Δ. = Λῆμμα Γ. Βαλέτα διωρθωμένο.

Β.Ε. = Ἐνδειξις Γ. Βαλέτα, πού γίνεται παραπομπή.

Β.Σ. = Λῆμμα Γ. Βαλέτα συμπληρωμένο.

Β.Σ.Δ. = Λῆμμα Γ. Βαλέτα συμπληρωμένο καὶ διωρθωμένο.

Γ.Β. = Γεώργιος Βιζυηνός (σὲ διάφορες πτώσεις).

Δ.Π. = «Ἡ Διάπλασις τῶν Παίδων».

Περ. = Περίοδος.

περ. = Περιοδικό.

σχ. = Σχῆμα.

φ. = Φύλλο, φύλλα.

Φ.Β. = Γ. Βαλέτα, Φιλολογικά στὸ Βιζυηνό, περ. «Θρακικά», Η', 1937, σελ. 211 - 304.

χ.χ. = Χωρὶς χρονολογία.

Ἄστερισκο βάζω μπροστὰ στὰ ελάχιστα λήμματα πού δὲν μπόρεσα νὰ ἐξακριβώσω ἢ ἴδια. Οἱ ἀριθμοὶ μέσα σὲ ἀγκύλες δηλώνουν τίς δίχως ἀρίθμησι σελίδες τῶν βιβλίων. Ὅσες φορὲς χρειάζεται νὰ ἀντιδιαστείλω τίς ἀνάριθμῆς αὐτῆς σελίδες τῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ τέλους, χρησιμοποιοῦ ἀντιστοιχῶς τὸ α καὶ τὸ β. Διασαφήσεις διάφορες καὶ πληροφορίες πού κρίνονται ἀπαραίτητες, περιλαμβάνονται ἐπίσης μέσα σὲ ἀγκύλες. Οἱ ἀριθμοὶ μέσα σὲ παρένθεσι μετὰ ἀπὸ τίς συντομογραφίες λημμάτων τοῦ Γ. Βαλέτα, δηλώνουν τοὺς ἀντιστοιχοῦς ἀριθμοὺς τῆς βιβλιογραφίας του. Αὐτὸ γίνεται γιὰ μερικὰ μόνο λήμματα ὅπου ἢ δῆλωσις τῆς ἀντιστοιχίας κρίνεται ἀπαραίτητη.

Ἡ διαφορὰ ὡς πρὸς τίς διαστάσεις τῶν βιβλίων, στὰ λήμματα τοῦ Γ. Βαλέτα καὶ στὰ δικά μου, ἐπειδὴ ἔχει ἐξήγησι δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν.

Ἡ ὀρθογραφία τίτλων ἔργων Γ. Βιζυηνοῦ παραμένει ἢ ἴδια.

Παραθέτω τίς ἀρχὲς τῶν ὁμοτίτλων ποιημάτων του.

Ἄπὸ τὰ βιογραφικὰ καὶ ἐργογραφικὰ σημειώματα τῶν Ἀναγνωστικῶν, ἀναφέρω μονάχα μερικὰ, τὰ πιδ ἐκπεταμένα καὶ πιδ σημαντικά.

Στὰ περιοδικὰ καὶ στὶς ἐφημερίδες, ὅπου δὲν ἀναφέρεται τόπος ἐκδόσεως, ἐννοεῖται ἢ Ἀθήνα.

Ἡ στήλη στὶς σελίδες, δηλώνεται, ὅσες φορὲς κρίνεται ἀναγκαῖο.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΒΙΖΥΗΝΟΥ

(1873 — 1962)

Ι Ε Ρ Γ Α

Α'. ΕΚΔΟΣΕΙΣ

1. Λογοτεχνικά έργα

1. **Ποιητικά πρωτόλεια** Γεωργίου Μ. Βιζυηνού. Ίεροσπουδαστοῦ τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς. Ἐξεδόθησαν δαπάνῃ φιλοκάλου τινὸς ὁμογενοῦς. Ἐν Κωνσταντινουπόλει. Τύποις «Βυζαντιδός» 1873.

Σχ. 8ο, 19.7X12.6, σελ. 32. ΒΣ.

2. Γεωργίου Μ. Βιζυηνού **Ὁ Κόδρος**. Ἐπικὸν ποίημα βραβευθὲν κατὰ τὸν Βουτσιναιῶν ποιητικὸν διαγωνισμὸν τοῦ 1874. Ἐν Ἀθήναις. Ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῆς Ἑλληνικῆς Ἀνεξαρτησίας 1874.

Σχ. 8ο, 20.9X13.4, σελ. [8]+80. Στὸ ἐξώφυλλο καὶ στὴν σελ. [3], μία στροφὴ ἀπὸ τὸν Κόδρο: «Τπὲρ γονέων... δὲν ἀποθνήσκει ἡ ἀρετὴ». Σελ. [5], ἀφιέρωσις στὸν Γεώργιο Ζαρίφη. Σελ. [7], μία στροφὴ ἀφιερωμένη στὸν ἴδιο: «Τὸ στεφάνι ποῦ σ' ἔχουν πλεγμένο τῶν Μουσῶν τὰ ροδόπλωστα κάλλη, τ' ἀσχημίζει τὸ χέρι μ' ἂν βάλῃ ἓνα φύλλ' ἀπὸ δάφνη κομμένο;». Σελ. 77 - 80, ἐπιλεγόμενα τοῦ ποιητοῦ μὲ ἡμερομηνία «10 Μαΐου 1874». ΒΣΔ.

3. **Βοσπορίδες Ἀῦραι ἢ Ἄραις, Μάραις, Κουκουνάραις**. Γίνεται γνωστὸ τὸ περιεχόμενον καὶ τυπώνεται ἓνα μεγάλο μέρος στὸν ἀριθμ. 423: «Ποιήματα λυρικά, φέροντα ἐπὶ τοῦ δελτίου τὰς λέξεις Ἄραις, Μάραις, Κουκουνάραις, σύγκεινται δὲ ταῦτα, ἐκ τεσσάρων τευχῶν, ὧν τὸ μὲν ἐπιγραφόμενον Ἄραις, φέρει στίχους 774, τὸ δὲ δευτέρον Μάραις, στίχους 740, τὸ δὲ τρίτον Κουκουνάραις, στίχους 740, τὸ δὲ τέταρτον Ἄραις, Μάραις, Κουκουνάραις, στίχους 1183».

Στὰ παρακάτω περιεχόμενα τῆς συλλογῆς, ποῦ τυπώνονται ἢ μονάχα ἀναφέρονται στὸν ἀριθμ. 423, σημειῶνω δίπλα ὅσα περάσθησαν στὶς Ἀτθ. Αὔρ. παρηλλαγμένα.

Α. Ἀπὸ τὶς Ἄραις.

- 1) Τῇ Κυρία ... κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς, σελ. 80 - 83.
- 2) Κατὰ τὴν πρώτην τοῦ ἔτους, σελ. 83 - 85.
- 3) Πρωτοχρονιὰ [ἀπόσπασμα], σελ. 85 - 86.
- 4) Ὁ φανταστικὸς κατὰπλους, σελ. 86 - 87 [δὲν τυπώνεται. Ὁ εἰσηγητὴς ἀναφέρει: «καλὸν ποίημα, καὶ ἠθέλαμεν τὸ καταπαῖξει μεσαξὺ τῶν κα-

λυτέρων, ἐὰν εἶχε τὴν ἀρετὴν νὰ εἶναι καὶ συντομώτερον»].

Β. Ἀπὸ τὶς Μάραις.

5) Τὸ πτωχὸν τῆς Κύπρου, σελ. 87 - 90. — Ἀτθ. Αὐρ. σελ. 113 - 116 [παραλλαγή].

6) Εἰς τὴν μικρὰν Ξάνθην, σελ. 91 - 93. — Ἀτθ. Αὐρ. σελ. 134 - 135, μετὸν τίτλο, Ἐλεγεῖον εἰς τὴν μικρὰν Ξάνθην [παραλλαγή].

7) Εἰς φθισιῶντα ἱεροσπουδαστήν, σελ. 94 - 97. — Ἀτθ. Αὐρ. σελ. 130 - 133, μετὸν τίτλο, Ὁ φθισιῶν ἱεροσπουδαστῆς [παραλλαγή].

8) Νοσταλγία, σελ. 97 - 99.

9) Ἀποχωρισμὸς Α'. Ἡ μάνα, σελ. 99 - 100. — Ἀτθ. Αὐρ., σελ. 105, μετὸν τίτλο, Παυδί μου. Ὡρα σου καλή! [παραλλαγή].

10) Ἀποχωρισμὸς Β'. Τὸ παιδί, σελ. 100.

[«Σύντομά τινα μυθάρια, τὰ ὁποῖα ἂν καὶ εἶναι πολὺ ὑποδεέστερα τῶν λοιπῶν ποιημάτων του, ἔχουσιν ὅμως βραχυλογίαν ἀξίαν παρατηρήσεως, καὶ ἐπιμύθια κατάλληλα». Τυπώνονται ἐδῶ μονάχα τὰ ἀκόλουθα δύο:]

11) Μῦθος Α'. [Δύο ἄνισες λαμπάδες, ἔφρεγγαν μαζύ...], σελ. 101.

12) Μῦθος Β'. [Μιὰ μέρα ἐπίσημη, μιὰν ἄγια σχόλη, ἔβηκε μιὰ μέλισσα σὲ περιβόλι...], σελ. 101 - 102. Τὸ ποίημα αὐτὸ δὲν ἔχει καμμία σχέσι μετὸν ἀριθμ. 196, καθὼς νομίζει ὁ Γ. Βαλέτας, βλ. Φ.Β., σελ. 273, ὅπου μάλιστα ἀπὸ παραδρομὴ ἀντὶ στὸν ἀριθμ. 150, ἡ παραπομπὴ γίνεται στὸν ἀριθμ. 153.

Γ. Ἀπὸ τὶς Κουκουνάρις

13) Ποίησις ἔρωτος, σελ. 102 - 105.

14) Τὸ παράπονον, σελ. 106.

15) Ὁ λαμόπονος, σελ. 107 - 108.

16) Προσθήκη εἰς τὴν ἀστρονομίαν, σελ. 108 - 109.

17) Παραβολή, σελ. 109 - 110.

Δ. Ἄραρις, Μάραις, Κουκουνάρις [Ἐνδεκα ποιήματα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα τυπώνονται μόνον, Ὁ νέος τρουβαδόρος ἐν Ἀθήναις, καὶ Ἡ κατάρατος.]

18) Ἀλληγορία [«Αὐταὶ διαιροῦνται εἰς μέρη τρία»].

19) Ὁ παράφρων καὶ ἡ μήτηρ του.

20) Ὁ νέος Τρουβαδόρος ἐν Ἀθήναις, σελ. 114 - 117.

21) Ἡ κατάρατος, σελ. 117 - 118.

22) Οἱ τῶν χρόνων μας ἔρασταί.

23) Οἱ ὄρκοι.

24) Ἡ τελευταία ἐν * * * ἐπίσκεψις.

25) Ἐπιστολὴ τῇ ἀποδημούσῃ.

26) Λησμόνει με κι' εὐτόχει.

27) Θρακικὸν ᾄσμα. — Ἀτθ. Αὐρ. σελ. 181, 182, δύο ποιήματα μετὸν τίτλο, Θρακῶν ᾄσμα.

28) Εἰκόνες καὶ σκέψεις ἀγρῦπων ὠρῶν [«ποίημα συγκείμενον ἐκ τεσσάρων μερῶν, ἐξ ὧν τὸ τέταρτον εἶναι ἀτελές»]. ΒΣ.

4. **Ἀτθίδες Αὔραι**. Συλλογὴ ποιημάτων Γεωργίου Μ. Βιζυηνοῦ. Μετὰ μᾶς εἰκόνος ὑπὸ τοῦ κ. Alphonse Legros. Καθηγητοῦ τῆς ζωγραφικῆς ἐν τῷ University Gallerie. Ἐν Λονδίῳ. Trübner and Co 1883.

Σχ. 8ο, 21.7X14.8, σελ. [6α]+I — VIII+310 +[6β].

Στὴ σελ. [6α], ἡ εἰκόνα τῆς ἐπαίτιδος τῆς Βιζύης τοῦ Α. Legros. Σελ. II: «Ἐν Λονδίῳ. Τύποις Wertheimer Lea and Co. Circus Place. London wall». Σελ. VII, ἀφιέρωσις πρὸς τὸν Γ. Ζαρίφη. Σελ. [1β]: «Ἐθνωμοσύνη τῇ φιλοτιμίᾳ τῶν ὁμογενῶν καὶ τῷ ἀρίστῳ καλλιτέχνῃ, ὃν ὁ ζῆλος ἐπραγματοποίησε τὴν ἔκδοσιν ταύτην, καθ' ἣν στιγμὴν, ἀποδαρυνθεὶς κατέλειπε τὴν περὶ αὐτῆς ἰδέαν ὁ συγγραφεὺς». Σελ. [2β]: «Ἐργα τοῦ αὐτοῦ συγγραφεὺς ἀνέκδοτα. Ἀναφέρονται α') «Ἐκατὸν πενήκοντα παιδικὰ ποιήματα», β') «Βοσκορίδες», γ') «Νεοελληνικὰ διηγήματα». ΒΣ.

5. **Ἀτθίδες Αὔραι**. Συλλογὴ ποιημάτων Γεωργίου Μ. Βιζυηνοῦ. Ἐκδόσις δευτέρα. Ἐν Λονδίῳ. Trübner and Co 1884.

Σχῆμα, διαστάσεις, ἀριθμὸς σελίδων, κλπ. ὅπως στὴν πρώτη ἔκδοσι. Δὲν ὑπάρχει μόνο ἡ εἰκόνα τῆς ἐπαίτιδος τῆς Βιζύης. ΒΣΔ.

6. **Ἀτθίδες Αὔραι**. Συλλογὴ ποιημάτων Γεωργίου Μ. Βιζυηνοῦ. Τρίτη δημώδης ἔκδοσις. Ἐν Λονδίῳ. Trübner and Co 1884.

Σχῆμα, διαστάσεις, ἀριθμὸς σελίδων, κλπ. ὅπως στὶς δύο προηγούμενες ἐκδόσεις. Δὲν ὑπάρχει ἡ εἰκόνα τῆς ἐπαίτιδος τῆς Βιζύης. ΒΣΔ.

7. Λογοτεχνικὴ Βιβλιοθήκη Φέξη. Γ. Βιζυηνοῦ. **Τὸ ἀμάρτημα τῆς μητρὸς μου**. Ἐν Ἀθήναις. Ἐκδοτικὸς οἶκος Γεωργίου Φέξη. 1912¹.

Σχ. 8ο, 21X14.2, σελ. 155+[1]. Σελ. 1 - 22, «*Τὸ ἀμάρτημα τῆς μητρὸς μου*». Σελ. 23 - 67, «*Ὁ Μοσκῶβ Σελήμ*». Σελ. 69 - 98, «*Τὸ μόνον τῆς ζωῆς του ταξιδιον*». Σελ. 99 - 155, «*Αἱ συνέπειαι τῆς παλαιᾶς ἱστορίας*». Β Δ.

8. Λογοτεχνικὴ Βιβλιοθήκη Φέξη. Γεωργίου Βιζυηνοῦ. **Τὰ ποιήματα**. Μετὰ προλόγου ὑπὸ Ἰωάννου Ζερβοῦ. Ἐν Ἀθήναις. Ἐκδοτικὸς οἶκος Γεωργίου Φέξη 1916. [Στὴ σελ. 2]: «Τύποις Ἀστέρως».

Σχ. 8ο, 21X14.2, σελ. 151+[1]. Σελ. 3 - 7, Ἰω. Ζερβοῦ, «Γεώργιος Βιζυηνὸς (Βιογραφικὸν σημεῖωμα)». Σελ. 9 - 114, «*Ἀτθίδες Αὔραι*». Σελ. 114 - 118, «*Ἀπὸ τὴν βραβευθεῖσαν εἰς τὸν Βουτυναῖον διαγωνισμὸν συλλογὴν Ἀραις - Μάραις - Κουκουναραῖς (1876)*». Σελ. 119 - 146, «*Δημοσιευθέντα τὸ 1882*». Σελ. 146 - 148, «*Δημοσιευθέντα εἰς τὸ περιοδικὸν Ἑστία*». Σελ. 149 - 151, «*Στίχοι γραμμένοι στὸ φρενοκομείον*». ΒΣ.

1. Σχετικὰ μὲ τὶς ἐκδόσεις διηγημάτων καὶ ποιημάτων Γ.Β., ἀπὸ τὸν Γ. Φέξη, βλ. Φ.Β., σελ. 275 - 277.

9. Γ. Βιζυηνοῦ, **Τὸ ἀμάρτημα τῆς μητρὸς μου. Μοσκόβ Σελήμ.** Διηγήματα. Ἐκδότης I. Ν. Σιδέρης. Ἀθῆναι [χ.χ.]¹.

Σχ. 80, 21X14.5, σελ. 136. Σελ. 5 - 46, «Τὸ ἀμάρτημα τῆς μητρὸς μου». Σελ. 49 - 136, «Ὁ Μοσκόβ Σελήμ». Στὸ ἐξώφυλλο φωτογραφία τοῦ Γ.Β. καὶ στὴ σελ. 3, φωτογραφία καὶ φωτοτυπημένη ὑπογραφή του. ΒΣ.

10. Γεωργίου Βιζυηνοῦ. **Ποῖος ἦτον ὁ φονεὺς τοῦ ἀδελφοῦ μου.** Μετὰ προλόγου Κωστῆ Παλαμᾶ καὶ δύο εἰκόνων Δ. Μπισκίνη. Ἐκδότης I. Ν. Σιδέρης. Ἀθῆναι [χ.χ.]

Σχ. 80, 19.5X14.5, σελ. ις' + 150 + [2]. Σελ. ε' - ις', Πρόλογος τοῦ Κ. Παλαμᾶ μετὰ τὸν τίτλο, Γεώργιος Βιζυηνός. Σελ. 1 - 86, «*Ποῖος ἦτον ὁ φονεὺς τοῦ ἀδελφοῦ μου*». Σελ. 89 - 150, «*Μεταξὺ Πειραιῶς καὶ Νεαπόλεως*». Στὰ δύο ἐξώφυλλα καὶ στὰ παράφυλλα, σχεδιαγραφήματα τοῦ Δ. Μπισκίνη, ἐμπνευσμένα ἀπὸ τὸ διήγημα, Ποῖος ἦτον ὁ φονεὺς τοῦ ἀδελφοῦ μου. Στὴ σελ. 8', φωτογραφία τοῦ Γ.Β. μετὰ φωτοτυπημένη ὑπογραφή του. Στὸ ἐξώφυλλο: «Γεωργίου Βιζυηνοῦ. Ποῖος ἦτον ὁ φονεὺς τοῦ ἀδελφοῦ μου». Ἐκδότης I. Ν. Σιδέρης. Ἀθῆναι. ΒΣΔ.

11. Γ. Βιζυηνοῦ. **Τὸ μόνον τῆς ζωῆς του ταξιδίον.** — **Αἱ συνέπειαι τῆς παλαιᾶς ιστορίας.** Διηγήματα. Ἐκδότης I. Ν. Σιδέρης. Ἀθῆναι [χ.χ.]

Σχ. 80, 21X14, σελ. 176. Σελ. 5 - 63, «Τὸ μόνον τῆς ζωῆς του ταξιδίον». Σελ. 65 - 176, «Αἱ συνέπειαι τῆς παλαιᾶς ιστορίας». Στὸ ἐξώφυλλο φωτογραφία τοῦ Γ.Β. καὶ στὴ σελ. 3, φωτογραφία καὶ φωτοτυπημένη ὑπογραφή του. ΒΣ.

12. **Ὁ Τρομάρας.** Ἄγνωστο παιδικὸ διήγημα τοῦ Γεωργίου Βιζυηνοῦ: Μαζί μετὰ ἄλλα δύο παιδικὰ σκηνογραφήματα τοῦ ἴδιου: Φανερωμένα καὶ φροντισμένα ἀπὸ τὸν Γ. Βαλέτα. Εἰκονογραφημένα ἀπὸ τὸν Κ. Καρυωτάκη. Ἀθήνα — Ἐκδόσεις «Πηγῆς» 1948. [Ἀνακοινώνονται οἱ ἀριθμοὶ 247, 248, 249].

Σχ. 80, 6.7X11.7, σελ. 63 + [1]. Σελ. 5 - 45, «Ὁ Τρομάρας». Σελ. 48 - 50, «*Τὸ σκιᾶχρο τοῦ χωραφιοῦ*». Σελ. 51 - 53, «*Ὁ κλέπτης*». Σελ. 57 - 62, Γ. Βαλέτα, «Τὰ ἱστορικὰ τοῦ Τρομάρα. Γεώργιος Βιζυηνός. Ὁ πατέρας τῆς παιδικῆς λογοτεχνίας». Σελ. 62 - 63, Γ. Βαλέτα, «Φιλολογικὸ σημεῖωμα». Στις σελ. 4, 11, 19, 37, 43, στίχο τοῦ Κ. Καρυωτάκη γιὰ τὸν Τρομάρα. Στις σελ. 49 καὶ 52, ξανατυπωμένες ἀπὸ τὴ Διάπλασι εἰκόνες τοῦ Γ. Ν. Ροῖλου, γιὰ τὰ ἄλλα δύο διηγήματα. Στὴ σελ. 56, φωτογραφία τοῦ Γ.Β.

13. **Μαρίνου Ξηρέα.** Ἄγνωστα βιογραφικὰ στοιχεῖα καὶ **κατάλοιπα** τοῦ Βιζυηνοῦ. Λευκοσία -- Κύπρος 1949.

1. Σχετικὰ μετὰ τίς ἐκδόσεις διηγημάτων Γ.Β., ἀπὸ τὸν I. Ν. Σιδέρη, βλ. Φ.Β., σελ. 277.

Σχ. 8ο, 23.2X14.5, σελ. 82+ [2]. Σελ. 5, «Προλογικά». Σελ. 7 - 21, «Α'. Βιογραφικά». Σελ. 22 - 33, «Β'. Τὸ χειρόγραφο», σελ. 35 - 82, «Καταγραφή τῶν περιεχομένων τοῦ χειρογράφου». Δημοσιεύονται ἀποσπάσματα ἢ ποιήματα δλόκληρα ἀνέκδοτα ἀπὸ τὸ χειρόγραφο «Λυρικά». Ἀνάμεσα στίς σελ. 8 - 9, 32 - 33 οἰκογενειακὲς φωτογραφίες τοῦ Γ.Β., στίς σελ. 24 - 25, ἄγνωστη δική του φωτογραφία, στίς σελ. 16 - 17, 40 - 41, 48 - 49, 56 - 57, 64 - 65, φωτοτυπίες διάφορες ἐκτὸς κεμένου. Βλ. καὶ ἀριθμ. 746.

Βλ. «Bulletin analytique de Bibliographie Hellénique», 1949, Athènes 1950, ἀριθμ. 252, σελ. 56.

14. Τὰ παιδικὰ τραγούδια τοῦ Γεωργίου Βιζυηνοῦ, ἀπὸ τὸ χειρόγραφο τὰ «Λυρικά». Ἐταιρεία Θερακικῶν Μελετῶν (ἀριθμ. 17). Ἐν Ἀθήναις 1953.

Σχ. 8ο, 25.1X17.6, σελ. 45+ [3]. Σελ. 3, φωτογραφία τοῦ Γ.Β. Σελ. 5 - 6 [Πολύδ. Παπαχριστοδοῦλου], «Α'. Ἡ παιδικὴ ποίηση τοῦ Γεωργίου Βιζυηνοῦ». Σελ. 7 - 8, [Περικλ. Παπαχριστοδοῦλου], «Β' + Γεώργιος Βιζυηνός». Καθὼς μᾶς πληροφορεῖ ἡ «Σημείωση» τῆς προτελευταίας σελίδας, τὴν ἐκδοσὶ αὐτὴ ἐδίωλεξεν καὶ κατέταξαν ἀπὸ τὸ χειρόγραφό του τὰ «Λυρικά», ὁ κ. Περικλῆς Παπαχριστοδοῦλος καὶ ἡ κ. Ζωὴ Μελαυνιδουῦ. Ἀλλὰ ἀπὸ τὰ 64 ποιήματα, μόνο τὰ 18 εἶναι παρμένα ἀπὸ τὰ «Λυρικά». Βλ. ἀριθμ. 237. Τὰ ὑπόλοιπα εἶναι παρμένα ἀπὸ τὰ περ. «Ἔστια», «Ἡ Διάπλασις τῶν Παίδων» (τὰ περισσότερα), καὶ ἀπὸ τὴ συλλογὴ «Ἀτιθίδες Λῆραι» (τὸ ποίημα Μεταμορφώσεις). Γιὰ τὸ ποίημα, Ὁ παπαγάλος, βλ. ἀριθμ. 238.

Σὲ πολλὰ οἱ ἐκδότες ἔχουν ἀλλάξει τίτλους.

Τὴν ἕλη ἐκδοσὶ ἐπιμελήθηκε ὁ Πολύδ. Παπαχριστοδοῦλος.

Ἐναγγελίες καὶ σύντομα σχόλια: περ. «Πνευματικὴ Ζωή», ἀριθμ. 16, 15 Ἰουν. 1953, σελ. 332. — Ἐφ. «Μακεδονία» Θεσσαλονίκης, 29 Σεπτεμβρ. 1953, σελ. 2.

15. Γεώργιος Βιζυηνός. Ἐπιμέλεια Ι. Μ. Παναγιωτόπουλου. Βασικὴ Βιβλιοθήκη, 18. «Ἀετὸς» Α.Ε. Ἀθήναι [1954].

Σχ. 8ο, 24.2X16,8, σελ. 366+ [2]. Στίς σελ. 7 - 36, «Γεώργιος Βιζυηνός, 1849 - 1896», ἐκτεταμένη μελέτη γιὰ τὴ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο τοῦ Γ. Β., μὲ «σχόλια καὶ παραπομπές», ἀπὸ τὸν Ι. Μ. Παναγιωτόπουλο. Στίς ὑπόλοιπες σελίδες ἀνθολογοῦνται τὸ ποιητικὸ, ἀφηγηματικὸ ἔργο, καθὼς καὶ οἱ μελέτες τοῦ Γ. Β. «Ἐκλογή ποιημάτων». Σελ. 39 - 69, «Ἀτιθίδες Λῆραι». Σελ. 70 - 94, «Ἄλλα ποιήματα». Σελ. 95 - 105, «Παιδικὰ τραγούδια». Σελ. 106 - 107, «Οἱ στίχοι τοῦ φρενοκομείου». «Ἡ ἀφηγηματικὴ Πεζογραφία» Σελ. 111, «Ὁ ἄραψ καὶ ἡ κάμηλος αὐτοῦ. (Μῦθος ἀραβικὸς)». Σελ. 112 - 116, «Πῶς οἰκονομεῖται ὁ χρόνος». Σελ. 117 - 132, «Τὸ ἀμάσθημα τῆς μητρὸς μου». Σελ. 133 - 161, «Ποῖος ἦτον ὁ φονεὺς τοῦ ἀδελφοῦ μου». Σελ. 162 - 183, «Τὸ μόνον τῆς ζωῆς του ταξιδιον». Σελ. 184 - 226, «Αἱ συνέπειαι τῆς καλαιᾶς ἱστορίας». Σελ. 227 - 259, «Ὁ Μοσκῶδ Σελήμ». Σελ. 260 - 271, «Ὁ Τρομάρας». Σελ. 272 - 275, «Διατὶ ἢ μηλιὰ δὲν ἔγινε μηλιά». Σελ. 276 - 297, «Ἐνα ταξιδί: Μεταξὺ Πειραιῶς καὶ Νεαπόλεως». «Ἡ μελέτη». Σελ. 301 - 309, «Ἐρρικός Ἴψεν». Σελ. 310 - 322, «Οἱ καλόγεροι καὶ ἡ λατρεία τοῦ Διονύσου ἐν Θράκη». Σελ. 323 - 361, «Ἀνὰ τὸν Ἑλικῶνα - Βαλλίσματα (ἀποσπάσματα)». Στὸ «Σημείωμα» τῆς σελ. 352, ἀναφέρονται τὰ ἔντομα ἀπ' ὅπου ἔγινε ἡ ἐκδοσις. Σελ. 363 - 364, «Γλωσσάριον». Σελ. 363 - 366, «Περιοχόμενα».

Βλ «Bulletin analytique de Bibliographie Hellénique», 1954, Athènes 1956, ἀριθμ. 235, σελ. 42.

16. **Τὰ Ἄπαντα τοῦ Γεωργίου Βιζυηνοῦ.** Πρόλογος Σπύρου Μελά. Εἰσαγωγή Κλ. Παράσχου — Κ. Μαμώνη. Ἐπιμέλεια Κ. Μαμώνη. Ἐκδοτικὸς οἶκος «Βίβλος» [1955].

Σχ. 80, 20.4X13.8, σελ. 864+[4]. Ἡ ἔκδοσις αὐτὴ εἶναι μία συγκέντρωσις τοῦ λογοτεχνικοῦ ἔργου τοῦ Γ. Β., τοῦ ποιητικοῦ καὶ τοῦ ἀφηγηματικοῦ. Στὴ σελ. 1, «Γεωργίου Βιζυηνοῦ. Τὰ Ἄπαντα». Στὴν σελ. 3, σκίτσο τοῦ Γ. Β. ἀπὸ τὸν Μίνω Ἀργυράκη. Στὴν σελ. 4, φωτοτυπημένον αὐτόγραφο μὲ τὴν ὑπογραφή τοῦ ποιητοῦ, τοῦ ποιήματος «Ἀφροδίτη, τ' ἄστρον τῆς ἀγάπης». Στὴ σελ. 6, «Copyright 1955, by S. Dimitrakos. Βίβλος. Printed in Greece». Σελ. 7 - 20, «Σπύρου Μελά, «Πρόλογος». Βλ. καὶ ἀριθμ. 794. Σελ. 21 - 32, Κ. Μαμώνη, «Εἰσαγωγή». Σελ. 359 - 369, Κλ. Παράσχου, «Εἰσαγωγή εἰς τὸ ποιητικὸν ἔργον τοῦ Γ. Βιζυηνοῦ». Σελ. 35 - 57, «Τὸ ἁμάρτημα τῆς μητρὸς μου». Σελ. 61 - 90, «Μεταξὺ Πειραιῶς καὶ Νεαπόλεως». Σελ. 93 - 133, «Ποῖος ἦτον ὁ φρονεὺς τοῦ ἀδελφοῦ μου». Σελ. 137 - 197, «Αἱ συνέπειαι τῆς παλαιᾶς ἱστορίας». Σελ. 201 - 232, «Τὸ μόνον τῆς ζωῆς του ταξίδιον». Σελ. 235 - 240, «Διατί ἡ μηλιὰ δὲν ἔγινε μηλέα». Σελ. 243 - 290, «Ἄσπρον Σελήμ». Σελ. 293 - 306, «Πρωτομαγιά». Σελ. 307, «Παιδικὰ διηγήματα». Σελ. 311 - 312, «Ἄσπρον καὶ ἡ κάμηλος αὐτοῦ». Σελ. 315 - 331, «Ἄσπρον Τρομάρας». Σελ. 335, «Τὸ σκιάχτρο τοῦ χωραφισοῦ». Σελ. 339, «Ἄσπρον κλέπτης». Σελ. 343 - 346, «Μέσα εἰς τὸ ἀμφιθέατρον». Σελ. 349 - 355, «Πῶς οἰκονομεῖται ὁ χρόνος». Σελ. 371 - 391, «Ποιητικὰ πρωτόλεια». Σελ. 393 - 431, «Ἄσπρον Κόδρος». Σελ. 435 - 451, «Βοσπορίδες Αἴθραι». Σελ. 455 - 626, «Ἀσπρινίδες Αἴθραι». Σελ. 627 - 740, μὲ τὸν τίτλον «Ἄλλα ποιήματα», τυκῶνονται ποιήματα ποῦ δὲν περάσθησαν σὲ συλλογὴ, ἀλλὰ δημοσιεύθησαν κατὰ καιροὺς σὲ περιοδικὰ καὶ ἑφημερίδες. Σελ. 741 - 756, «Ποιήματα ἀπὸ τοῦ χειρογράφου Λυρικά». Σελ. 757 - 842, «Παιδικὰ ποιήματα». Σελ. 843 - 844, «Βιβλιογραφικὰ Γ. Βιζυηνοῦ». Σελ. 845 - 856, «Κριτικὰ ὑπομνήματα». Σελ. 857 - 864, «Γλωσσάριον». Σελ. [1], «Παραοράματα». Σελ. [3], Περιεχόμενα.

Κρίσεις: Π. Π[απαχριστοδούλου], περ. «Ἀρχεῖον τοῦ Ἑρατικοῦ Λαογραφικοῦ καὶ Γλωσσικοῦ Ἐπιστημονικοῦ», Τομ. 20ός, 1955, σελ. 386 - 387.

17. Βιβλιοθήκη Ἑλλήνων καὶ ξένων συγγραφέων. Γ. Μ. Βιζυηνοῦ. **Τὸ ἁμάρτημα τῆς μητρὸς μου.** Ἐκδόσεις Γαλαξία, ἀριθμ. 18 [Ἀθήναι 1961].

Σχ. 80, 19X12, σελ. 202+[2]. Σελ. 7 - 37, «Τὸ ἁμάρτημα τῆς μητρὸς μου». Σελ. 39 - 94, «Ποῖος ἦτον ὁ φρονεὺς τοῦ ἀδελφοῦ μου». Σελ. 95 - 137, «Τὸ μόνον τῆς ζωῆς του ταξίδιον». Σελ. 139 - 202, «Ἄσπρον Σελήμ» Στὸ πίσω ἐξώφυλλον, ἡ γνωστὴ εἰκόνα τοῦ Γ. Β. μὲ τὸ καπέλλο, ἀπὸ κάτω σίντομα σχόλια γιὰ τὸ συγγραφέα καὶ γιὰ τὰ περιεχόμενα στὴν ἔκδοσι διηγήματα.

2. Μ ε λ έ τ ε ς

18. Das Kinderspiel in Bezug auf Psychologie und Päd-

ἑορτῆ.... von Dr. Georg M. Bizyenos. Leipzig. Verlag von Heinrich Matthes 1881.

Σχ. 8ο, 21.2X14.1, σελ. [4]+78+[2]. Στὴν σελ. 3α, ἀφιέρωσις στὸν Γεώργιο Ζαρίφη. Στὴν σελ. [1β], ἡ αὐτοβιογραφία τοῦ Γ.Β. Βλ. καὶ ἀριθμ. 698. ΒΣΔ.

19. **Ἡ φιλοσοφία τοῦ Καλοῦ παρὰ Πλωτίνω** ὑπὸ Γ. Μ. Βιζυηνοῦ, Διδάκτορος καὶ Καθηγητοῦ τῆς Φιλοσοφίας ἐν τοῖς ἐν Ἀθήναις Γυμνασίοις. Ἐν Ἀθήναις. Ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἀπτικοῦ Μουσείου 1884.

Σχ. 8ο, 20.8X13.6, σελ. 127+[1]. Σελ. 3 - 15, «Προλεγόμενα». ΒΣΔ.

20. **Στοιχεῖα Λογικῆς, πρὸς χρῆσιν τῆς ἑλληνικῆς νεολογίας** ὑπὸ Γεωργίου Μ. Βιζυηνοῦ, Καθηγητοῦ τῆς Ψυχολογίας καὶ τῆς Λογικῆς ἐν τοῖς ἐν Ἀθήναις Γυμνασίοις καὶ Ἐφημερίᾳ τῆς ἱστορίας τῆς Φιλοσοφίας ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ. Ἐν Ἀθήναις. Σπυρίδωνος Κουσουλίνου τυπογραφεῖον καὶ βιβλιοπωλεῖον. 1885.

Σχ. 8ο, 21.8X14.5, σελ. [4]+112. Στὴν σελ. 1: «Σοφὸν τὸ σαφές. Α = Α». Στὴν σελ. [2], ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ Γ.Β. Στὴν σελ. [3]: «Τῆ Φιλοσοφικῆ Σχολῆ τοῦ Ἐθνικοῦ τῆς Ἑλλάδος Πανεπιστημίου, τὰ διδασκτικὰ ταῦτα προσώμια ἐδλαβῶς ἀφιεροῖ ὁ φιλοπότησας». Στὴν σελ. [4]: «Τοῖς ἐντευξομένοις, με ὑπογραφή Γ.Μ.Β. Στὸ πίσω ἐξάφυλλο: «Φιλοσοφικὰ ἔργα τοῦ αὐτοῦ συγγραφέως». ΒΣ.

21. Γεωργίου Μ. Βιζυηνοῦ. **Ψυχολογικαὶ μελέται ἐπὶ τοῦ Καλοῦ. Α΄ Πνευματικαὶ ἰδιοφυῖαι (Παραγωγοὶ τοῦ Καλοῦ)**. Ἐν Ἀθήναις Σπυρίδ. Κουσουλίνου τυπογραφεῖον καὶ βιβλιοπωλεῖον 1885.

Σχ. 8ο, 24.2X16,5, σελ. [4]+41+[3]. Στὸ πίσω παράφυλλο: «Κατὰ μῆνα Ἰουνίου τοῦ 1885». ΒΔ.

22. Γεωργίου Μ. Βιζυηνοῦ. **Ψυχολογικαὶ μελέται ἐπὶ τοῦ Καλοῦ Β΄ Αἱ ἀρχαὶ τῶν τεχνῶν (Γένεσις τοῦ Καλοῦ)**. Ἐν Ἀθήναις Σπυρίδ. Κουσουλίνου τυπογραφεῖον καὶ βιβλιοπωλεῖον 1885.

Σχ. 8ο, 23.8X16,7, σελ. [4]+50+[2]. Στὸ πίσω παράφυλλο: «Κατὰ μῆνα Ἰουλίου τοῦ 1885». Β.

23. **Στοιχεῖα Ψυχολογίας** συντεθέντα ὑπὸ Γεωργίου Μ. Βιζυηνοῦ. Ἐφημερίᾳ τῆς ἱστορίας τῆς Φιλοσοφίας ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ. Πρὸς χρῆσιν τῶν Γυμνασίων καὶ Διδασκαλείων. Ἐν Ἀθήναις. Ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἀλεξάνδρου Παπαγεωργίου. 1888.

Σχ. 8ο, 21.5X14.8, σελ. 112. Στὴν πρώτη σελίδα τὸ ρητό: «Γνώθι σαυτόν». Στὴν σελ. 2, ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ Γ.Β. Στὸ ἔντυπο τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης, στὴν σελ.

1, ὑπάρχει ἰδιόγραφη ἀφιέρωσις: «Τῷ ἐλλογίῳ φίλῳ Κυρίῳ Ν. Σταυρίδ[η] μὲ τοὺς ἀσπασμούς του. Ὁ συγγραφεὺς Γ. Μ. Βιζυ[ηνός]». ΒΣΔ.

24. Γεωργ. Βιζυηνοῦ. **Ἀνὰ τὸν Ἐλικῶνα. (Βαλλίσματα)**
Πρόλογος Γ. Τσοκοπούλου. Ἐκδοτικὸς οἶκος «Ἐλευθερουδάκης». Α.Ε. Γράμματα - Ἐπιστῆμαι - Τέχναι. ἀριθμ. 7. Ἐν Ἀθήναις [χ.χ.]'.

Σχ. 12ο, 17.5X12.4, σελ. 144. Στῆ σελ. 2, «Printed in Greece. Copyright 1930». Σελ. 5 - 16, Γ. Τσοκόπουλου, «Γεώργιος Βιζυηνός. Κριτικὴ βιογραφία». ΒΣ.

Β'. ΣΕ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ, ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ Κ.Α.Π.

1. Ποιήματα

25. Κόδρος [6 στροφές], στὸν ἀριθμ. 417, σελ. 42 - 44. ΒΣ.

26. Ἐλεγείον εἰς Ξάνθην. (Ἐν Γοτίγγη 1877), [μὲ τὴν ὑπογραφή Γ.Μ.Β. καὶ μὲ τὴ μορφὴ τοῦ ἀριθμ. 3,], περ. «Ἐστία», Γ', ἀριθμ. 60, 20 Φεβρ. 1877, σελ. 125α - 125β. — Παρηλλαγμένο καὶ μὲ τὸν τίτλο, Ἐλεγείον εἰς τὴν μικρὰν Ξάνθην στίς Ἀτθ. Αὔρ. σελ. 134 - 135. ΒΣ.

27. Νοσταλγία περ. «Ἐστία», Γ', ἀριθμ. 77, 19 Ἰουν. 1877, σελ. 398α. — Στὸν ἀριθμ. 3,σ, σελ. 97 - 99, ὡς ποίημα τῆς συλλογῆς «Βοσπορίδες Αὔραι». ΒΣ.

28. Ἡλία Τανταλίδη πῶ ἀεμνήστῳ διδασκάλῳ (Λειψία 2)15 Αὔγ. 1877), περ. «Ἐστία», Δ', ἀριθμ. 90, 18 Σεπτεμβρ. 1877, σελ. 606α - 606β. — Ἀτθ. Αὔρ. σελ. 138 - 139. ΒΔ.

29. Ἡ μητέρα τῶν ἑπτά, ἐφ. «Νέα Ἐφημερίς», 8 Μαρτ. 1882, σελ. 3 - 9. — Στὸν ἀριθμ. 8, σελ. 119 - 135. ΒΕ.

30. Ὁ πύργος τῆς Κόρης, ἐφ. «Νέα Ἐφημερίς», 15 Μαρτ. 1882, σελ. 4 - 7. — Στὸν ἀριθμ. 8, σελ. 135 - 146. ΒΕ.

31. Τὸ Μπαλουκλί ἢ τὰ ψάρια τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, ἐφ. «Νέα Ἐφημερίς», 2 Ἀπριλ. 1882, σελ. 3. — Ἀτθ. Αὔρ. σελ. 46 - 47.

32. Ὁ Μάρτης, περ. «Ἐστία», ΙΓ', ἀριθμ. 328, 11 Ἀπριλ. 1882, σελ. 238β. — Ἀτθ. Αὔρ. σελ. 17 - 18.

1. Σχετικὰ μὲ τὴν ἔκδοσι αὐτῆ, 6λ. Φ. Β., σελ. 277 - 278.

33. Ἡ λησμονημένη, περ. «Ἐστία», ΙΙ', ἀριθμ. 331, 2 Μαΐου 1882, σελ. 287β. — Ἀτθ. Αὔρ. σελ. 103 - 104. Β.

34. Οἱ καιροί, περ. «Ἐστία», ΙΣΤ', ἀριθμ. 397, 7 Αὐγ. 1883, σελ. 505β - 506β. — Ἀτθ. Αὔρ. σελ. 25 - 29. Β.

35. Ὅπου ἡλίου ἀκτῖς χρυσοῦ..., [μία στροφή στὸ διήγημα, Μεταξὺ Πειραιῶς καὶ Νεαπόλεως. Δὲν εἶναι παιδικὸ ποίημα], περ. «Ἐστία», ΙΣΤ', ἀριθμ. 399, 21 Αὐγ. 1883, σελ. 530α. ΒΔ.

36. Ἄχ γονεῖς..., [στὸ διήγημα, Μεταξὺ Πειραιῶς καὶ Νεαπόλεως. Δὲν εἶναι παιδικὸ ποίημα], περ. «Ἐστία», ΙΣΤ', ἀριθμ. 400, 28 Αὐγ. 1883, σελ. 544α - β. ΒΔ.

37. Ἡ τρελλή, περ. «Ἐστία», ΙΣΤ', ἀριθμ. 402, 11 Σεπτεμβρ. 1883, σελ. 587β - 588β. — Ἀτθ. Αὔρ. σελ. 120 - 123, μὲ τὸν τίτλο, Ἡ παράφρων. Β.

38. Πρὸς νέον Ἕλληνα (τὸν Κον Π.Ρ. σπουδαστὴν ἐν Γερμανίᾳ), περ. «Ἐσπερος» Λευψίας, Τόμ. 3, 15) 27 Νοεμβρ. 1883, σελ. 219. — Ἀτθ. Αὔρ. σελ. 225 - 228.

38α. — Ἡ δεχοχοῦρα (Τρυγῶν ἢ κατοικίδιος), περ. «Ἐστία», ΙΣΤ', ἀριθμ. 415, 11 Δεκεμβρ. 1883, σελ. 794α - β. — Ἀτθ. Αὔρ. σελ. 39 - 42. ΒΔ.

39. Ἐνας βράχος στὰ βουνά..., [ἄτιτλη παραλλαγή τοῦ ποιήματος, Ἡ ἀνεμώνη, ἀπὸ τῆς Ἀτθ. Αὔρ. σελ. 74 - 75, ποὺ συμπεριλαμβάνεται στὸ διήγημα, Αἱ συνέπειαι τῆς παλαιᾶς ἱστορίας], περ. «Ἐστία», ΙΖ', ἀριθμ. 418, 1 Ἰανουαρ. 1884, σελ. 6α - 6β. Ἡ ἴδια παραλλαγή μὲ τὸν τίτλο, Ἡ ἀνεμώνη, στὴν ἔφ. «Ἀμάλθεια» Σμύρνης, 28) 11 Σεπτεμβρ. 1906, σελ. 3δ. ΒΣΔ.

40. Ἐπὶ πάντων τῶν ὀρέων..., [στὸ διήγημα, Αἱ συνέπειαι τῆς παλαιᾶς ἱστορίας], περ. «Ἐστία», ΙΖ', ἀριθμ. 419, 8 Ἰανουαρ. 1884, σελ. 21α καὶ Αὐτ. ἀριθμ. 422, 29 Ἰανουαρ. 1884, σελ. 68α.

41. Τῆς ζωῆς τὸ ποτάμι, περ. «Ἐστία», ΙΗ', ἀριθμ. 458, 7 Ὀκτωβρ. 1884, σελ. 652α. Β.

42. Ἡ ἐγκαταλελειμμένη (ἀπόσπασμα ἀνεκδότου ποιήματος), ἔφ. «Χρόνος», Ἀθηνῶν, 19 Αὐγ. 1885, σελ. 1.

43. Πρὸς τὸν βασιλέα τῶν Ἑλλήνων, ἔφ. «Χρόνος» Ἀθηνῶν, 17 Ὀκτωβρ. 1885, σελ. 1.

44. Παραδείγματα, Κωνστ. Φ. Σκόκου, Ἐτήσιον Ἡμερολόγιον, Χρονογραφικόν, Φιλολογικόν, Γελοιογραφικόν, Ἔτος 4ον, 1889, σελ. 312. Πρὸβλ.

Γ. Βαλέτας, Φ.Β., σελ. 279, καὶ Μ. Ξηρέας, ἀριθμ. 13, σελ. 40.

45. Ἡ χεὶρ τοῦ Δικαίου, περ. «Ἐστία», ΚΖ', ἀριθμ. 685, 12 Φεβρ. 1889, σελ. 103β - 105α. Β.

46. Ἡ νεραΐδα, περ. «Ἐστία», ΚΗ', ἀριθμ. 714, 5 Σεπτεμβρ. 1889, σελ. 150β. Β.

47. Ἐὐελπισία, Κωνστ. Φ. Σκόκου, Ἐτήσιον Ἡμερολόγιον..., Ἔτος 5ον, 1890, σελ. 274.

48. Ὁ Βύας (δημώδης παράδοσις), περ. «Ἐστία Εἰκονογραφημένη», ἀριθμ. 2, 14 Ἰανουαρ. 1890, σελ. 24. ΒΣ.

49. Ὁ βασιλικός, περ. «Ἐστία Εἰκονογραφημένη», ἀριθμ. 13, 1 Ἀπριλ. 1890, σελ. 199. — Στὸν ἀριθμ. 8, σελ. 146 - 148. ΒΣ.

50. Εἰς τῆς μελαχροινῆς τὰ μάτια, περ. «Ἐστία Εἰκονογραφημένη», ἀριθμ. 15, 15 Ἀπριλ. 1890, σελ. 238β. ΒΣ.

51. Ἡ καρδιὰ τοῦ ποιητοῦ, περ. «Ἐστία Εἰκονογραφημένη», ἀριθμ. 47, 25 Νοεμβρ. 1890, σελ. 334β. — Ὡς ἀνέκδοτο στὸ περ. «Νεολόγος Κων)πόλεως», Χριστούγεννα 1897 — Νέον Ἔτος 1898. Παναγυρικὸν φύλλον. Ἐν Ἀθήναις, σελ. 13. — Ὡς ἀνέκδοτο ἐπίσης, στὸ περ. «Μπουκέτο», 28 Δεκεμβρ. 1924, 1, σελ. 577. ΒΣ.

52. Νύχτα, περ. «Ἐστία Εἰκονογραφημένη», ἀριθμ. 51, 23 Δεκεμβρ. 1890, σελ. 395 - 396. — Ἀπὸ χειρόγραφο τὸ ἀνεκοίνωσε ὡς ἀνέκδοτο ὁ Νικ. Ι. Βασιλειάδης στὸ περ. «Θρακικά», Ε', 1934, σελ. 247 - 249. ΒΣ.

53. Τὸ φιλόδοξο κῆμα, Μιλτ. Α. Φωτιάδου, «Εἰκονογραφημένον Ἡμερολόγιον», Ἐν Ἀθήναις 1891, σελ. 69 - 70.

54. Στεφάνῳ Κουμανούδῃ, τῷ σεβαστῷ φίλῳ καὶ καθηγητῇ καὶ συμπατριώτῃ, ἐπὶ τῇ ἀποδημίᾳ τοῦ ἀγγέλου του, ἐφ. «Τὸ Ἄστυ», 3 Μαΐου 1891, σελ. 3δ.

55. Πάσχα, περ. «Ἐστία Εἰκονογραφημένη», ἀριθμ. 16, Α' ἑξάμ. 1891, σελ. 247β.

56. Τὸ τραγοῦδι τοῦ τσέλιγκα, περ. «Ἐστία Εἰκονογραφημένη», ἀριθμ. 21, Α' ἑξάμ. 1891, σελ. 334. ΒΔ.

57. Ἡ μάνα τῶν Μαυρομιχαλαίων (3.4.1892), ἐφ. «Ἀκρόπολις» ἡμίφυλλον 28 Ἀπριλ. 1892, σελ. 1.

58. Τὸ φάσμα μου, [ἀνακοίν. Νικ. Ι. Βασιλειάδῃ], ἐφ. «Ἡ νέα Ἐφημερίς», 7 Ἰουν. 1892, σελ. 6β - 7β.

59. Ἀφροδίτη (Τ' ἄστρον τῆς Ἀγάπης), περ. «Ἑστία Εἰκονογραφημένη», ἀριθμ. 8, Α' ἔξάμ. 1892, σελ. 124. ΒΔ.

60. Νέα μὲ λευκὰ μαλλιά (4.4.1892), περ. «Ἑστία Εἰκονογραφημένη», ἀριθμ. 21, Α' ἔξάμ. 1892, σελ. 321. ΒΔ.

61. Εἰς τὴν Ἀμπελον, [γραμμμένο στὸ φρενοκομεῖο καὶ ἀνακοινωμένο ἀπὸ τὸν Νικ. Ι. Βασιλειάδη], ἐφ. «Νέα Ἐφημερίς», 10 Μαρτ. 1893, σελ. 6. ΒΔ.

62. Σποργή, [πρωτότυπο βάλλισμα, στὴ μελέτη, Ἀνὰ τὸν Ἑλικῶνα], περ. «Ἑστία Εἰκονογραφημένη», ἀριθμ. 4, 1894, σελ. 55β. — Στὸν ἀριθμ. 8, σελ. 148, μὲ παράλειψι τοῦ πέμπτου στίχου τῆς τρίτης στροφῆς. — Στὸν ἀριθμ. 24, σελ. 57 - 58. ΒΣΔ. (27β, 51).

63. Πάγει στὴ βρύση τ' ἀργὰ ἢ βλαχούλα..., [στίχοι φρενοκομείου, ἀνακοινωμένοι ἀπὸ τὸν Νικ. Ι. Βασιλειάδη], Κωνστ. Φ. Σκόκου, Ἐθνικὸν Ἡμερολόγιον... Ἔτος 9ον, 1894, σελ. 313. ΒΣ.

64. Μόνο ἢ φτώχεια δὲν πεθαίνει (légende), [στίχοι φρενοκομείου, ἀνακοινωμένοι ἀπὸ τὸν Νικ. Ι. Βασιλειάδη], Ι. Α. Ἀρσένη, Ποικίλη Στοά, Ἐθνικὸν Εἰκονογραφημένον Ἡμερολόγιον, Ἔτος 10ον, 1894, σελ. 148 - 150. ΒΣ.

65. Μαργαρὼ (ποίημα ἐξ ἀνεκδότου συλλογῆς), [οἱ δύο πρῶτες στροφὲς ἀνακοινωμένες ἀπὸ τὸν Νικ. Ι. Βασιλειάδη], Κωνστ. Φ. Σκόκου, Ἐθνικὸν Ἡμερολόγιον... Ἔτος 9ον, 1894, σελ. 309 - 310. — Ὀλόκληρο τὸ ποίημα στὸ περ. «Ἑστία Εἰκονογραφημένη», ἀριθμ. 21, 21 Ματου 1895, σελ. 161. — Τέσσερις στροφὲς στὴν ἐφ. «Ἑστία», 19 Σεπτεμβρ. 1895, σελ. 2α. ΒΣ. (56).

66. Φειδοτράγουδα (ἐξ ἀνεκδότου συλλογῆς), περ. «Ἑστία Εἰκονογραφημένη», ἀριθμ. 23, 4 Ἰουν. 1895, σελ. 177α - β. Β.

67. Ὁ λησιμονημένος (1891), περ. «Ἑστία Εἰκονογραφημένη», ἀριθμ. 23, 4 Ἰουν. 1895, σελ. 177β - γ. — Ι. Α. Ἀρσένη, Ποικίλη Στοά, Ἐθνικὴ Εἰκονογραφημένη Ἐπετηρίς, Περ. Γ', Ἔτος 15ον, 1912, σελ. 112, [ὡς ἀνέκδοτο]. ΒΣ. (58, 67α).

68. Φθινόπωρον (Σὰν μανδύαι πένθιμοι...), περ. «Τὰ Ὀλύμπια», Α', ἀριθμ. 3, 25 Νοεμβρ. 1895, σελ. 22. Β. (59).

69. Καθαρὰ λόγια, ἐφ. «Σκρίπ», 16 Ἀπριλ. 1896, σελ. 1.

70. Στὸν ὕπνον του, [στίχοι φρενοκομείου], ἐφ. «Νέα Ἐφημερίς», 17 Ἀπριλ. 1896, σελ. 3β. Β.

71. Ἡ μάγισσα τῆς πρωτομαγιάς, [ἀνέκδοτο], ἐφ. «Ἐστία», ἡμίφυλλον 30 Ἀπριλ. 1896, σελ. 1 - 2. ΒΣ.

72. Εἰς τῆς ζωῆς τὸ κῶμα..., [στίχοι φρενοκομείου, ἀνακοινωμένοι ἀπὸ τὸν Νικ. Ι. Βασιλειάδη], περ. «Φιλολογικὴ Ἠχώ» Κων)πόλεως, Περ. Β', ἀριθμ. 15, 11 Μαΐου 1896, σελ. 113.

73. Ὁ ἥλιος μὲ ὑπερνῆς ματιές..., [στίχοι φρενοκομείου, ἀνακοινωμένοι ἀπὸ τὸν Νικ. Ι. Βασιλειάδη], Αὐτ. σελ. 113 - 114.

74. Εἰρηγικὰ τὰ κύματα..., [στίχοι φρενοκομείου, ἀνακοινωμένοι ἀπὸ τὸν Νικ. Ι. Βασιλειάδη], Αὐτ. σελ. 114. ΒΔ. (64).

75. Ἡ Λήδα καὶ ὁ Κύκνος, [ποίημα γραμμμένο στὸ φρενοκομεῖο, ἀνακοινωμένο ἀπὸ τὸν Νικ. Ι. Βασιλειάδη], Αὐτ. σελ. 114 - 115. Β.

76. Τὸ νεραϊδοφίλημα, περ. «Φιλολογικὴ Ἠχώ» Κων)πόλεως, Περ. Γ', ἀριθμ. 1, 15 Σεπτεμβρ. 1897, σελ. 6 - 8. ΒΔ.

77. Στῆς μυρτοῦλας τὸ κλαδί... [στίχοι φρενοκομείου, ἀνακοινωμένοι ἀπὸ τὸν Νικ. Ι. Βασιλειάδη], στὸν ἀριθμ. 582.

78. Τὸν ἐμισσεῖ ἰσχυρά..., [στίχοι φρενοκομείου, ἀνακοινωμένοι ἀπὸ τὸν Νικ. Ι. Βασιλειάδη], στὸν ἀριθμ. 582.

79. Μιὰ καρφίτσα (Μάϊος 1891), Ι. Α. Ἀρσένη, Ποικίλη Στοά, Ἐθνικὴ Εἰκονογραφημένη Ἐπετηρίς, Περ. Γ', Ἔτος 15ον, 1912, σελ. 198 - 109. — Ἀπὸ χειρόγραφο δημοσιεύθηκε ἀπὸ τὸν Νικ. Ι. Βασιλειάδη ὡς ἀνέκδοτο στὸ περ. «Θρακικά», Ε', 1934, σελ. 253 - 254. ΒΣ. (67α, 68).

80. Ἀρησις (31.3.1892), Ι. Α. Ἀρσένη, Ποικίλη Στοά..., Περ. Γ', Ἔτος 15ον, 1912, σελ. 109 - 110. — Ἀπὸ χειρόγραφο τὸ ἐδημοσίευσε καὶ ὁ Γ. Βαλέτας, Φ.Β., σελ. 296 - 297. ΒΣ.

81. Ἀφαιρεμένη (1892), Ι. Α. Ἀρσένη, Ποικίλη Στοά..., Περ. Γ', Ἔτος 15ον, 1912, σελ. 110. Β.Σ.

82. Τὸ κάτω - κάτω τῆς γραφῆς (1892), Αὐτ. σελ. 110 - 111. ΒΣ.

83. Πότε ἀγαπηθήκαμε (1892), Αὐτ. σελ. 111. ΒΣ.

84. Εἰς τοὺς γάμους μας (1892), Αὐτ. σελ. 111. ΒΣ.

85. Ἀνάμνησις (Μάρτιος 1892), [ἀνακοίν. Νικ. Ι. Βασιλειάδη], περ. «Θρακικά», Ε', 1934, σελ. 254 - 256. ΒΣ.

86. Τ' ἀνεπίγραφο μνημα, [ἀνακοίν. Νικ. Ι. Βασιλειάδη], Αὐτ. σελ. 256 - 257. Β.

87. Θεέ μου μὴν εἰσαι..., [στίχοι γραμμένοι στὴν Κύπρο τὸ 1871 γιὰ τὴν Ἑλένη Στεφανῆ, ἀνακοινωμένοι ἀπ' τὴν ἴδια στὸν Ἄντ. Κ. Ἰντιάνο], περ. «Κυπριακὰ Γράμματα», Ἔτος Α', ἀριθμ. 1, Λευκωσία, 15 Σεπτεμβρ. 1934, σελ. 19β. ΒΣ.

88. Τὰ γλυκὰ τῆς μάτια..., [στίχοι ἀπὸ χειρόγραφο ποιητικὴ συλλογὴ, γραμμένοι στὴν Κύπρο τὸ 1871 γιὰ τὴν Ἑλένη Στεφανῆ, ἀνακοινωμένοι ἀπὸ τὴν ἴδια στὸν Ἄντ. Κ. Ἰντιάνο], Ἄντ. σελ. 20β - 21α. ΒΣ.

89. Πένθος πρὸς τὴν Α.Μ. τὸν Βασιλέα Γεώργιον τὸν Α', ὡς φιλόστοργον καὶ πενθοῦντα πατέρα, [ἄλλη μορφή τοῦ ἀριθμ. 58, ἀνακοινωμένη ἀπὸ τὸν Γ. Βαλέτα, μὲ κριτικὴ ἀντιβολὴ τῶν δύο μορφῶν], περ. «Μακεδονικὲς Ἡμέρες», Δ', Τεύχ. 8, Θεσσαλονίκη, Σεπτέμβρ. 1936, σελ. 274 - 277. ΒΔ.

90. Τί θές ἐσὺ (23.3.1893), [ἀνακοίν. Γ. Βαλέτα], Ἄντ. σελ. 278 - 279. ΒΣ.

91. Στὴν ἀγάπη μου, [ἀνακοίν. Γ. Βαλέτα], Ἄντ. σελ. 279. Β.

92. Ὁ Γ. Βαλέτας, Φ.Β., ἀνεκοίνωσε ἀπὸ χειρόγραφο τὰ ποιήματα :

1. Ἀπένταρος μουσαφιρεύει (18.1.91), σελ. 295 - 296.
2. Ἄρνησις (31.3.92), σελ. 296 - 297. Βλ. καὶ ἀριθμ. 80.
3. Ἡ κατάντια τῆς, σελ. 297 - 298.
4. Ἀγιάτρευτος (12.1.92), σελ. 298 - 299.
5. Πρὸς τοὺς συναγωνιστάς μου, σελ. 299 - 300.
6. Πρὸς τοὺς κριτάς, (4.3.92), σελ. 300 - 301.
7. Ὁ πλάτανος τοῦ χωριοῦ, σελ. 301 - 302.
8. Ἡ αἱματόφυρτη κρήνη, σελ. 302 - 303.
9. Τοῦ θονοῦ ὁ θράχος, σελ. 303 - 304.

93. Τὸν ἥλιο χρωματίζοντα χρυσέρονθρα τὰ νέφη.... [ἀνέκδοτο, γραμμένο στὸ φρενοκομεῖο, ἀνακοινωμένο ἀπὸ τὸν Νικ. Ι. Βασιλειάδη «μέσω τοῦ κ. Γ. Βαλέτα»], περ. «Πειραιϊκὰ Γράμματα», Β' Χρόνος, Τεύχ. 5, Πειραιεύς, Νοέμβρ. 1942, σελ. 210.

94. Ὁ Πολύδ. Παπαχριστοδοῦλου, ἀνεκοίνωσε τὰ παρακάτω ποιήματα ἀπὸ τὸ χειρόγραφο «Λυρικὰ». Δὲν καταγράφονται ἐδῶ ἀποσπάσματα ποιημάτων τοῦ χειρογράφου ποὺ συμπεριλήφθησαν στὴν ἀνακοίνωσι.

1. Βλάστησε τὰ γονικά μου..., ἐφ. «Τὸ Βῆμα», 2 Νοεμβρ. 1948, σελ. 2 καὶ περ. «Ἑλληνικὴ Δημιουργία», Τόμ. 4, 1 Ὀκτωβρ. 1949, σελ. 559. — Τὸ ἴδιο στὸν ἀριθμ. 95,.

2. Τὸ τραγῳδίον τὸ πουλί..., ἐφ. «Τὸ Βῆμα», 2 Νοεμβρ. 1948 σελ. 2. — Τὸ ἴδιο στὸν ἀριθμ. 95,².
3. Πέφτει πάχνη τὸ βραδύ..., ἐφ. «Τὸ Βῆμα», 2 Νοεμβρ. 1948, σελ. 2. Εἶναι τὸ ποίημα, Φθινόπωρον (20.9.77), τοῦ χειρογρ.
4. Ἄφες τὸν κόσμον..., ἐφ. «Τὸ Βῆμα», 16 Νοεμβρ. 1948, σελ. 4. — Τὸ ἴδιο στὸν ἀριθμ. 95,³¹.
5. Ἄν εἶν' ἀλήθεια αὐτὸ πού λές..., ἐφ. «Τὸ Βῆμα», 16 Νοεμβρ. 1948, σελ. 4. — Τὸ ἴδιο στὸν ἀριθμ. 95,³².
6. Κρῖμα στ' ὠραῖο τὸ χαρτί..., ἐφ. «Τὸ Βῆμα», 16 Νοεμβρ. 1948, σελ. 4. Εἶναι τὸ ποίημα. Τῷ βαθυπλούτῳ Κυρίῳ, Θ. Ρ. (Μασσαλία 22.5.82), τοῦ χειρογρ., πού τυπώθηκε μὲ μικρὲς παραλλαγές στίς Ἄτθ. Αὔρ. σελ. 213, μὲ τίτλο, Πρὸς τὸν... ὅστις τὸ ἀξίζει.
7. Τ' ἄνθη πού μ' ἔχεις χαρισμένα..., ἐφ. «Τὸ Βῆμα», 16 Νοεμβρ. 1948, σελ. 4. Εἶναι τὸ Ἔσμα XI τοῦ χειρογρ. μὲ χρονολογία 19.5.82, πού τυπώθηκε μὲ ἐλάχιστες παραλλαγές στίς Ἄτθ. Αὔρ. σελ. 108, μὲ τὸν τίτλο, Ἔσμα.
8. Ἐπέρας' ἢ φαιδρὴ γιορτὴ σου..., ἐφ. «Τὸ Βῆμα», 16 Νοεμβρ. 1948, σελ. 4. Τὸ ποίημα στὸ χειρόγρ. ἔχει τίτλο, Γεωργίῳ Ζαρίφῃ τῷ τρισεβάστω μου κηδεμόνι. Διὰ τὴν ἐορτὴν του (Μασσαλία 12.5.82). Τυπώθηκε στίς Ἄτθ. Αὔρ. σελ. 242 - 243, μὲ ἐλάχιστες παραλλαγές καὶ μὲ τὸν τίτλο, Γεωργίῳ Ζαρίφῃ τῷ σεβαστῷ Κηδεμόνι (διὰ τὴν 23ην Ἀπριλίου 1882).
9. Τὰ γνωρίσματα (13.10.77), περ. «Ἑλληνικὴ Δημιουργία», Τόμ. 3, 1 Ἰουν. 1949, σελ. 854. Διαγραμμμένο στὸ χειρόγρ.
10. Τὸ πέρασμα τοῦ χάρου (29.10.77), Αὐτ. σελ. 854 - 855. Στὸ χειρόγρ., Τὸ πέραμα τοῦ χάρου.
11. Ὁ ἄρρωστος ξένος (12.11.77), Αὐτ. σελ. 855 - 856. Διαγραμμμένο στὸ χειρόγρ.
12. Ἔσμα VIII (8.5.80) (Τί μ' ὠφελᾷει ἢ φορεσιά...), περ. «Νέα Ἑστία», Τόμ. 45, 1 Ἰουν. 1949, σελ. 685.
13. Ἔσματα (Ζηλεύω τὸν πνευματικό...), Αὐτ. σελ. 685 - 686.
14. Ἔσμα (17.5.80) (Ἄφες τὴ δόξα τὴ θνητή...), Αὐτ. σελ. 686 - 687.
15. Τὸ καθένα μου τραγοῦδι..., περ. «Ἑλληνικὴ Δημιουργία», Τόμ. 4, 1 Ὀκτωβρ. 1949, σελ. 558 - 559. — Τὸ ἴδιο στὸν ἀριθμ. 95,³⁵, ὅπου τυπώνεται καὶ ἡ τελευταία στροφὴ πού παραλείπεται ἐδῶ.

16. Ἡ διαθήκη μου, περ. «Ἑλληνικὴ Δημιουργία», Τόμ. 4, 1 Ὀκτωβρ. 1949, σελ. 559 - 560. — Τὸ ἴδιο στὸν ἀριθμ. 95,¹⁵.

17. Ἡ θλιθερὴ ἱστορία, περ. «Ἑλληνικὴ Δημιουργία», Τόμ. 4, 1 Ὀκτωβρ. 1949, σελ. 560. Στὸ χειρόγραφο ἔχει χρονολογία 21.11.79. Τυπώθηκε στίς Ἀτθ. Αἴθρ. σελ. 93, μὲ ἐλάχιστες παραλλαγές.

18. Ἡ θλίψις μου (Λονδῖνον. Νοέμβριος 1882), περ. «Ἑλληνικὴ Δημιουργία», Τόμ. 4, 1 Ὀκτωβρ. 1949, σελ. 560. Παραλλαγή μὲ τὸν τίτλο, Ἡ κρυμμένη θλίψις, τυπώθηκε στίς Ἀτθ. Αἴθρ. σελ. 94 - 95.

19. Ὁ ἀνεμόμυλος (10.11.81), περ. «Ἑλληνικὴ Δημιουργία», Τόμ. 4, 1 Ὀκτωβρ. 1949, σελ. 612. Διαγραμμμένο στὸ χειρόγραφο.

20. Ἡ πεταλούδα (7.12.77. Πιεταλούδ' ἀπ' τὸν ἀνθό...), [ἀπὸ παραδρομῆ γράφεται 7.12.82], Αὐτ.

95. Στὸ βιβλίον τοῦ Μαρίνου Ξηρέα, Ἄγνωστα βιογραφικὰ στοιχεῖα... (βλ. ἀριθ. 13), ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ἀποσπάσματα, τυπώνονται τὰ παρακάτω ποιήματα ἀπὸ τὸ χειρόγραφο «Λυρικά», μὲ τίς διορθώσεις καὶ τίς διαγραφές που ἔγιναν ἀπὸ τὸν ποιητὴ. Ἡ παραπομπὴ γίνεται στίς σελίδες καὶ στοὺς ἀριθμοὺς κατατάξεως τῶν ποιημάτων, τοῦ βιβλίου τοῦ Ξηρέα.

1. Βλάστησε τὰ γονικά μου..., σελ. 35, ἀριθμ. 1.

2. [Διαφορά]. Τὸ ἄσμα τῆς ὑφαινούσης (8.8.77), σελ. 35, ἀριθμ. 4. Διαγραμμμένο στὸ χειρόγραφο.

3. Τὸ δάκρυ (6.10.77), σελ. 38 - 39, ἀριθμ. 21.

4. Ἐπίγραμμα εἰς τὴν βίβλον (13.10.77), σελ. 39, ἀριθμ. 27. Γερμανικό.

5. Σονέττον VI (15.10.77), σελ. 40, ἀριθμ. 28.

6. Ὁ Γερμανὸς σπουδαστὴς (2.11.77), σελ. 41, ἀριθμ. 34. Γερμανικό.

7. Τὸ τσιροπούλι (13.11.77), σελ. 42 - 43, ἀριθμ. 42.

8. Τὸ τραγούδι τοῦ γέρον (5.2.78), σελ. 44, ἀριθμ. 51.

9. Τὸ μαραμένο (18.6.78), σελ. 45, ἀριθμ. 56.

10. Τὸ δόλωμα (1.3.79), σελ. 47, ἀριθμ. 70.

11. Παρομοιώσις (16.3.79), σελ. 48, ἀριθμ. 78.

12. Τ' ἀρέσκοντα (16.4.79), σελ. 49 - 50, ἀριθμ. 86. Διαγραμμμένο στὸ χειρόγραφο.

13. Εἰς τὴν ἀνοιξιν (20.5.79), σελ. 50 - 51, ἀριθμ. 88.

14. Δικαιολόγησις (30.5.79), σελ. 51, ἀριθμ. 89.

15. Ἡ διαθήκη μου (3.6.79), σελ. 51, ἀριθμ. 90.

16. [Ἡ μετόνοια]. Μεταμέλεια (Charlottenburg) 20.7.79), σελ. 52, ἀριθμ. 91.
17. Ἀποχαιρετισμὸς (19.11.79), σελ. 53, ἀριθμ. 100.
18. Ναύτου σύζυγος (12.12.79), σελ. 54, ἀριθμ. 103.
19. Ὁ διδάσκαλός μου (19.3.80), σελ. 55 - 56, ἀριθμ. 110.
20. Σονέτιον XI (22.3.80), σελ. 56, ἀριθμ. 112.
21. Σονέτιον XV, σελ. 57, ἀριθμ. 120.
22. Σονέτιον XVI, σελ. 57 - 58, ἀριθμ. 121.
23. Ἐν Γοττίγγη (15.4.80), σελ. 58, ἀριθμ. 122.
24. (ᾠσμα) V (5.5.80), σελ. 59, ἀριθμ. 129.
25. (ᾠσμα) VI (6.5.80), σελ. 59 - 60, ἀριθμ. 130.
26. (ᾠσμα) VII (7.5.80), σελ. 60, ἀριθμ. 131.
27. Ἀσπασία (4.9.81), σελ. 63, ἀριθμ. 154.
28. Διὰ πῆν ἀνοιξιν (27.4.82), σελ. 76 - 77, ἀριθμ. 209.
29. (ᾠσμα) I (Μασσαλία 16.9.82), σελ. 77 - 78, ἀριθμ. 212.
30. (ᾠσμα) II (Μασσαλία 16.5.82), σελ. 78, ἀριθμ. 213.
31. (ᾠσμα) III (16.5.82), σελ. 78, ἀριθμ. 214.
32. (ᾠσμα) VI (Μασσαλία 17.5.82), σελ. 79, ἀριθμ. 218.
33. Τὸ περιστέρι μου (Μασσαλία 17.5.82), σελ. 79 - 80, ἀριθμ. 220.
34. (ᾠσμα) VIII (Μασσαλία 17.5.82), σελ. 80, ἀριθμ. 221.
35. Ὁ Κριτῆς (22.5.82), σελ. 81 - 82, ἀριθμ. 233.
- 95α. Ἀνέκδοτα ποιήματα Γ. Βιζυηνοῦ ἀπὸ τὸ χειρόγραφο «Λυρικά», βλ. στὴ μελέτη αὐτή.

2. Παιδικὰ ποιήματα

96. Πῶς νὰ πειράξω τὴ μητέρα, Δ.Π., Ε', φ. 8, Αὔγ. 1883, σελ. 125. ΒΔ.
97. Ὁ καλὸς Θεός, Δ.Π., Ε', φ. 9, Σεπτέμβρ. 1883, σελ. 136. ΒΔ.
98. Οἱ μαρμαράδες, Δ.Π., Ε', φ. 10, Ὀκτώβρ. 1883, σελ. 152. ΒΔ.
99. Καλὴ νύκτα (Πίσω ἀπ' ἄσπρα βουνά...), Δ.Π., Ε', φ. 11, Νοέμβρ. 1883, σελ. 168. ΒΔ.
100. Ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ἐλπίς, Δ.Π., ΣΤ', φ. 1, Ἰανουάρ. 1884, σελ. 13.

101. Τὸ χελιδόνι, περ. «Ἑστία», ΙΖ', ἀριθμ. 433, 15 Ἀπριλ. 1884, σελ. 254β - 255α. Β.
102. Ἡ ἔργασία τῶν μελισσῶν, Δ.Π., ΣΤ', φ. 4, Ἀπριλ. 1884, σελ. 62.
103. Τὸ λαγουδάκι, Δ.Π., ΣΤ', φ. 5, Μάϊος 1884, σελ. 68.
104. Τὰ σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος, Δ.Π., ΣΤ', φ. 6, Ἰούν. 1884, σελ. 93.
105. Ὁ νέος ναύτης περὶ «Ἑστία», ΙΖ', ἀριθμ. 440, 2 Ἰουν. 1884, σελ. 367α. Β (33).
106. Τὸ ἡμερονόκτιον, Δ.Π., ΣΤ', φ. 11, Νοέμβρ. 1884, σελ. 169.
107. Φθινόπωρον (Τὸ βοριαδάκι ποὺ διαβαίνει...), περ. «Ἑστία», ΙΗ', ἀριθμ. 462, 4 Νοεμβρ. 1884, σελ. 816β. ΒΔ. (36).
108. Ἡ πρὸς τὰ πτηνὰ εὐσπλαχνία, Δ.Π., Ζ', φ. 1, 15 Ἰανουαρ. 1885, σελ. 4. ΒΔ.
109. Καλὴ νύκτα (Στ' ἀπαλό μου μαξιλάρι...), Δ.Π., Ζ', φ. 2, 31 Ἰανουαρ. 1885, σελ. 26. ΒΔ.
110. Ἡ λατρεία τοῦ Θεοῦ, Δ.Π., Ζ', φ. 3, 15 Φεβρ. 1885, σελ. 40. ΒΔ.
111. Ὁ μαχαιρᾶς, Δ.Π., Ζ', φ. 4, 28 Φεβρ. 1885, σελ. 59. ΒΔ.
112. Τὸ καλοκαίρι (*Ἠλθες, ἦλθες καλοκαίρι...), Δ.Π., Γ', φ. 13, 15 Ἰουλ. 1886, σελ. 8.
- 112α. Θρησκευτικὸν ἐγεργήριον, Δ.Π., Γ', φ. 24, 31 Δεκεμβρ. 1886, σελ. 179.
113. Εὐλάβεια ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, Δ.Π., ΙΑ', φ. 1, 15 Ἰανουαρ. 1887, σελ. 7. ΒΔ.
114. Ὁ ξυλουργός, Δ.Π., ΙΑ', φ. 2, 31 Ἰανουαρ. 1887, σελ. 26. Β.
115. Ὁ κορυδαλλός, περ. «Ἑστία», ΚΣΤ', ἀριθμ. 660, 21 Αὐγ. 1888, σελ. 544α. Β.
116. Ὁ μέλλων στρατιώτης, Δ.Π., ΙΘ', φ. 7, 15 Ἀπριλ. 1891, σελ. 104.
117. Τὸ καλοκαίρι (Ὁ Μάρτης τ' ἄξιο παλληκάρι...), περ. «Ἑστία Εἰκονογραφημένη», ἀριθμ. 13, Α' ἑξάμ. 1891, σελ. 202β. ΒΣ. (46).
118. Ὁ χειμὼν, Ἄνδρ. Ζ. Κοκκινάκη, Ὁ Ἑλικίων, ἦτοι Ἐκλογή ποιημάτων καὶ ἀσμάτων. Διὰ τὴν Β', Γ' καὶ Δ' τάξιν τῶν Δημοτικῶν Σχολείων ἀμφοτέρων τῶν φύλων. Ἐν Ἡρακλείῳ, 1892, σελ. 98.

119. Πρὸ τοῦ ὕπνου, Δ.Π., Περ. Β', Α', φ. 38, 16 - 30 Νοεμβρ. 1894, σελ. 301γ. ΒΣ.
120. Αὐγή, Δ.Π., Περ. Β', Β', φ. 15, 15 Ἀπριλ. 1895, σελ. 119γ. Β.
121. Ὁ πετεινὸς (Ἐξεσηκώθη τὸ χωριό...), Δ.Π., Περ. Β', Β', φ. 16, 22 Ἀπριλ. 1895, σελ. 123β. Β.
122. Ἡ ἀγελάδα (Μοῦ καὶ μοῦ ἡ ἀγελάδα...), Αὐτ. σελ. 125α. Β.
123. Σταλαγματιὰ - σταλαγματιὰ, Δ.Π., Περ. Β', Β', φ. 17, 29 Ἀπριλ. 1895, σελ. 132γ. Β.
124. Παρηγόρει τοὺς ἀσθενεῖς, Αὐτ. σελ. 135γ. Β.
125. Ἡ κλώσσα, Δ.Π., Περ. Β', Β', φ. 18, 6 Μαΐου 1895, σελ. 143α. ΒΔ.
126. Τὰ ὄρφανά, Δ.Π., Περ. Β', Β', φ. 19, 13 Μαΐου 1895, σελ. 148γ. Β.
127. Ἀποφθεγματικά. Μὴ ἀνάβαλλε, Αὐτ. σελ. 151γ.
128. Ἀποφθεγματικά. Ἐγεία, Αὐτ. Β.
129. Ἡ παπαροῦνα, Δ.Π., Περ. Β', Β', φ. 20, 20 Μαΐου 1895, σελ. 155α. Β.
130. Ἀποφθεγματικά, Αὐτ. σελ. 156γ. Β.
131. Παιδικὴ Θεολογία, Δ.Π., Περ. Β', Β', φ. 21, 27 Μαΐου 1895, σελ. 166α. Β.
132. Ἀποφθεγματικά., Αὐτ. σελ. 167γ. ΒΔ.
133. Ὑπὲρ τῶν πτηνῶν, Δ.Π., Περ. Β', Β', φ. 22, 3 Ἰουν. 1895, σελ. 172γ. Β.
134. Φιλοπατρία, Δ.Π., Περ. Β', Β', φ. 23, 10 Ἰουν. 1895, σελ. 180γ. Β.
- 134α. Ἀποφθεγματικά, Αὐτ.
135. Ἔρχεται ὁ πατέρας, Δ.Π., Περ. Β', Β', φ. 24, 17 Ἰουν. 1895, σελ. 187β. Β.
136. Καλοκαίρι (Τρὰ - ρι - ρά! Τρὰ - ρι - ρά...), Δ.Π., Περ. Β', φ. 25, 24 Ἰουν. 1895, σελ. 196α. Β.
137. Τριαντάφυλλο, Δ.Π., Περ. Β', Β', φ. 26, 1 Ἰουλ. 1895, σελ. 204γ. Β.
138. Ἀποφθεγματικά, Αὐτ.

139. Ἀποφθεγματικά, Δ.Π., Περ. Β', Β', φ. 27, 8 Ἰουλ. 1895, σελ. 211β. ΒΔ. (102).
140. Πεταλούδα (Πεταλούδα σ' ἔχω πιάσει...), Αὐτ. σελ. 210γ. Β.
141. Εὐχαριστία (Θεέ, οὐράνιε Πατέρα...), Δ.Π. Περ. Β', Β', φ. 28, 15 Ἰουλ. 1895, σελ. 220γ. Β.
142. Φιλαλήθεια, Δ.Π., Περ. Β', Β', φ. 29, 22 Ἰουλ. 1895, σελ. 231γ. Β.
143. Ἡ γρινιάρρα, Δ.Π., Περ. Β', Β', φ. 30, 29 Ἰουλ. 1895, σελ. 236γ. Β.
144. Ἀποφθεγματικά, Αὐτ. σελ. 235β. ΒΔ. (107).
145. Ὁ κυνηγός, Δ.Π., Περ. Β', φ. 31, 5 Αὐγ. 1895, σελ. 246α. Β.
146. Χαρακτηριστικά τῶν ὥρῶν, Δ.Π., Περ. Β', Β', φ. 32, 12 Αὐγ. 1895, σελ. 251α.
147. Ἀποφθεγματικά, Δ.Π., Περ. Β', Β', φ. 33, 19 Αὐγ. 1895, σελ. 263γ. Β.
148. Ὁ φύλαξ ἄγγελος, Δ.Π., Περ. Β', φ. 34, 26 Αὐγ. 1895, σελ. 270α. Β.
149. Ὁ ὕπνος τοῦ βρέφους, Δ.Π., Περ. Β', Β', φ. 35, 2 Σεπτεμβρ. 1895, σελ. 278α. Β.
150. Ἐλεημοσύνη, Δ.Π. Περ. Β', Β', φ. 36, 9 Σεπτεμβρ. 1895, σελ. 283β. Β.
151. Ἡ παρουσία τοῦ Θεοῦ, Δ.Π., Περ. Β', Β', φ. 37, 16 Σεπτεμβρ. 1895, σελ. 290β. ΒΔ.
152. Ἐν ὄρῳ θυέλλης, Δ.Π., Περ. Β', Β', φ. 38, 23 Σεπτεμβρ. 1895, σελ. 300γ. Β.
153. Πρὸ τοῦ φαγητοῦ, Δ.Π., Περ. Β', Β', φ. 39, 30 Σεπτεμβρ. 1895, σελ. 312α. Β.
154. Μὴ κτυπᾶτε τὰ πουλιά, Δ.Π., Περ. Β', Β', φ. 40 - 41, 7 - 14 Ὀκτωβρ. 1895, σελ. 319β. Β.
155. Φθινόπωρον (Ὁ βοριάς στήν ἐξοχή...), Δ.Π., Περ. Β', Β', φ. 42 - 43, 21 - 28 Ὀκτωβρ. 1895, σελ. 324α. Β.
156. Ἀποφθεγματικά, [ἀνυπόγραφο], Δ.Π., Περ. Β', Β', φ. 46 - 47, 18 - 25 Νοεμβρ. 1895, σελ. 342γ.

157. Φεγγαράκι, Δ.Π., Περ. Β', Β', φ. 48 - 49, 2 - 9 Δεκεμβρ. 1895, σελ. 347γ. ΒΔ.
158. Ἡ ἑορτὴ τῆς μητρὸς ("Ὀλη τέρψη κι' εὐωδία...), Ποιήματα καὶ ᾄσματα. Τὰ κατὰ τὸ ἐπίσημον πρόγραμμα... διδακτέα ἐν τοῖς δημοτικοῖς σχολείοις ἀμφοτέρων τῶν φύλων. Διάλογοι καὶ διάφορα ποιήματα συλλεγένητα ὑπὸ Νικολάου Καρνέση. Ἐν Ἀθήναις 1895, σελ. 96 - 97.
159. Παιδικὴ ἀφοβία, Δ.Π., Περ. Β', Γ', φ. 1, 6 Ἰανουαρ. 1896, σελ. 4α. Β.
160. Ποῖος διευθύνει, Δ.Π., Περ. Β', Γ', φ. 2, 13 Ἰανουαρ. 1896, σελ. 11γ. Β.
161. Ἡ εὐτυχία τοῦ φρονίμου, Δ.Π., Περ. Β', Γ', φ. 3, 20 Ἰανουαρ. 1896, σελ. 21α. ΒΔ.
162. Τί μ' ἀρέσει, Δ.Π., Περ. Β', Γ', φ. 4, 27 Ἰανουαρ. 1896, σελ. 27β. Β.
163. Ἀποφθεγματικά, Δ.Π., Περ. Β', Γ', φ. 5, 3 Φεβρ. 1896, σελ. 35γ. Β.
164. Ὁ πετεινὸς (Πετεινὸς μὲς τὴν ἀυλὴ...), Αὐτ. σελ. 39γ. Β.
165. Χειμωνιάτικο, Δ.Π., Περ. Β', Γ', φ. 6, 10 Φεβρ. 1896, σελ. 44γ. Β.
166. Ὁ τρελλὸς, Δ.Π., Περ. Β', Γ', φ. 7, 17 Φεβρ. 1896, σελ. 54α. Ὡς ἀνέκδοτο στὸ περ. «Μπουκέτο», 21 Ἰουλ. 1938, Β', σελ. 39. ΒΣ.
167. Τὸ θυμάρι, Δ.Π., Περ. Β', Γ', φ. 8, 24 Φεβρ. 1896, σελ. 59β. Β.
168. Ἡ μαμά μου ἑορτάζει, Δ.Π., Περ. Β', Γ', φ. 9, 2 Μαρτ. 1896, σελ. 67α. Β.
169. Τὸ βαρβάτο ἄλογο, Δ.Π., Περ. Β', Γ', φ. 10, 9 Μαρτ. 1896, σελ. 76α. Β.
170. Φῶς ἡλίου φῶς Κυρίου, Δ.Π., Περ. Β', Γ', φ. 11, 16 Μαρτ. 1896, σελ. 84γ. ΒΔ. (129).
171. Ἀνατολὴ - Δύσις, Δ.Π., Περ. Β', Γ', φ. 12, 23 - 30 Μαρτ. 1896, σελ. 91α. ΒΔ.
172. Ἡ ἀγελάδα (Ἀγελάδα μου καλή...), Δ.Π., Περ. Β', Γ', φ. 13 - 14, 6 - 13 Ἀπριλ. 1896, σελ. 108α. Β.
173. Τὸ ρυάκι, Δ.Π., Περ. Β', Γ', φ. 15, 20 Ἀπριλ. 1896, σελ. 116γ. Β.

174. Ἀποφθεγματικὰ α - β, Δ.Π., Περ. Β', Γ', φ. 17, 4 Μαΐου 1896, σελ. 134α. ΒΔ.
175. Ἡ ἐργασία, Δ.Π., Περ. Β', Γ', φ. 19, 18 Μαΐου 1896, σελ. 147γ. Β.
176. Ὁ κηπουρός, Αὐτ. σελ. 146α. Β.
177. Πρόγραμμα, Δ.Π., Περ. Β', Γ', φ. 20, 25 Μαΐου 1896, σελ. 157α. Β.
178. Ὁ κοῦκκος, Δ.Π., Περ. Β', Γ', φ. 21, 1 Ἰουν. 1896, σελ. 163α. Β.
179. Πέσε πῆπτα, Δ.Π., Περ. Β', Γ', φ. 22, 8 Ἰουν. 1896, σελ. 175γ. ΒΔ.
180. Πρωΐα, Δ.Π., Περ. Β', Γ', φ. 23, 15 Ἰουν. 1896, σελ. 183β. Β.
181. Ὁ ἀρχιτέκτων, Δ.Π., Περ. Β', Γ', φ. 24, 22 Ἰουν. 1896, σελ. 191β. Β.
182. Ἐνα θεριό, Δ.Π., Περ. Β', Γ', φ. 27, 13 Ἰουλ. 1896, σελ. 213α.
183. Πῶς κοιμοῦμαι, Δ.Π., Περ. Β', Γ', φ. 28, 20 Ἰουλ. 1896, σελ. 219γ. ΒΔ.
184. Τάξις, Δ.Π., Περ. Β', Γ', φ. 31, 3 Αὐγ. 1896, σελ. 242γ. ΒΔ.
185. Ἄμα νυχτώνη, Δ.Π., Περ. Β', Γ', φ. 32, 10 Αὐγ. 1896, σελ. 252γ. ΒΔ.
186. Αἱ φάσεις τῆς σελήνης, Δ.Π., Περ. Β', Γ', φ. 34, 24 Αὐγ. 1896, σελ. 269α. Β.
187. Καλαὶ πράξεις, Δ.Π., Περ. Β', Γ', φ. 37, 14 Σεπτεμβρ. 1896, σελ. 290γ. Β.
188. Αἱ ἐντολαὶ τοῦ πετεινοῦ, Δ.Π., Περ. Β', Γ', φ. 38, 21 Σεπτεμβρ. 1896, σελ. 302γ.
189. Εὐχαριστία (Θεὸς τὸν ἥλιον ὀδηγεῖ...), Δ.Π., Περ. Β', Γ', φ. 40 5 Ὀκτωβρ. 1896, σελ. 316γ. ΒΔ.
190. Σπεῦδε βραδέως, Δ.Π., Περ. Β', Γ', φ. 48, 30 Νοεμβρ. 1896, σελ. 381α.
191. Ἡ σπουδή, Δ.Π., Περ. Β', Γ', φ. 52, 21 Δεκεμβρ. 1896, σελ. 414α. Β.
192. Τὸ κανάρι, Δ.Π., Περ. Β', Δ', φ. 7, 15 Φεβρ. 1897, σελ. 52γ. ΒΣ.
193. Θανατισμὸς, Δ.Π., Περ. Β', Δ', φ. 16, 12 Ἀπριλ. 1897, σελ. 125α. ΒΣ.

194. Σταθερότης, Δ.Π., Περ. Β', Δ', φ. 21, 17 Μαΐου 1897, σελ. 163γ.
195. Ἀρετὴ καὶ ἀδικία, Δ.Π., Περ. Β', Δ', φ. 25, 14 Ἰουν. 1897, σελ. 195γ.
196. Ἡ μέλισσα, Δ.Π., Περ. Β', Δ', φ. 27, 28 Ἰουν. 1897, σελ. 211α. ΒΣ.
197. Τάξις καὶ ἀταξία, Δ.Π., Περ. Β', Δ', φ. 34, 16 Αὐγ. 1897, σελ. 268γ. ΒΣΔ.
198. Ψαράκι, Δ.Π., Περ. Β', Δ', φ. 35, 23 Αὐγ. 1897, σελ. 275γ. ΒΣ.
199. Καλὸς ὄποιος ποθεῖ..., Δ.Π., Περ. Β', Δ', φ. 43, 18 Ὀκτωβρ. 1897, σελ. 339γ. ΒΣ.
200. Τί μ' ἀρέσει, Δ.Π., Περ. Β', Δ', φ. 49, 22 Νοεμβρ. 1897, σελ. 387γ. ΒΣ.
201. Ἀρετὴ καὶ Πλοῦτος, Δ.Π., Περ. Β', Ε', φ. 2, 10 Ἰανουαρ. 1898, σελ. 3β.
202. Καθαριότης, Δ.Π., Περ. Β', Ε', φ. 7, 14 Φεβρ. 1898, σελ. 54β.
203. Ἀποφθεγματικά, Δ.Π., Περ. Β', Ε', φ. 10, 7 Μαρτ. 1898, σελ. 75α. ΒΣ.
204. Ὄρα ὕπνου (Μπῆκε στὰ Παλάτια του...), Δ.Π., Περ. Β', Ε', φ. 11, 14 Μαρτ. 1898, σελ. 83γ. ΒΣ.
205. Ὅποιος ἄλλου λάκκον σκάπτει, Δ.Π., Περ. Β', Ε', φ. 22, 23 Μαΐου 1898, σελ. 170γ. ΒΣ.
206. Ὅλα φανερώνονται, Δ.Π., Περ. Β', Ε', φ. 30, 18 Ἰουλ. 1898, σελ. 235γ.
207. Διατί προσεύχεσαι, Δ.Π., Περ. Β', Ε', φ. 42, 10 Ὀκτωβρ. 1898, σελ. 334α.
208. Ἡ οὐρὰ τῆς γάτας, Δ.Π., Περ. Β', Ε', φ. 53 - 54, 19 - 26 Δεκεμβρ. 1898, σελ. 427α. ΒΣ.
209. Αἱ ἡμέραι τῶν μηνῶν, Δ.Π., Περ. Β', ΣΤ', φ. 8, 20 Φεβρ. 1899, σελ. 66γ.
210. Βάρκα, Δ.Π., Περ. Β', ΣΤ', φ. 13, 27 Μαρτ. 1899, σελ. 104α.
211. Στὸ δρόμο, Δ.Π., Περ. Β', ΣΤ', φ. 15, 10 Ἀπριλ. 1899, σελ. 119γ.
212. Παιδικὰ χροῖα, Δ.Π., Περ. Β', ΣΤ', φ. 19, 8 Μαΐου 1899, σελ. 151α.

213. Καλοκαίρι (Καλοκαίρι - καλοκαίρι, χίλια δυὸ καλὰ μᾶς φέρει...), Δ.Π., Περ. Β', ΣΤ', φ. 23, 5 'Ιουν. 1899, σελ. 183β.

214. Μικρὰ πράγματα, μεγάλα ἀποτελέσματα, Δ.Π., Περ. Β', ΣΤ', φ. 24, 12 'Ιουν. 1899, σελ. 195α.

215. Πάπιες, Δ.Π., Περ. Β', ΣΤ', φ. 31, 24 'Ιουλ. 1899, σελ. 250α.

216. Τὸ ἀηδόνι, Δ. Π., Περ. Β', ΣΤ', φ. 32, 31 'Ιουλ. 1899, σελ. 259γ.

217. Ὁ μικρὸς μαθητής, Δ.Π., Περ. Β', ΣΤ', φ. 33, 7 Αὐγ. 1899, σελ. 267γ.

218. Οἱ ἄνεμοι, Δ.Π., Περ. Β', ΣΤ', φ. 36, 28 Αὐγ. 1899, σελ. 291γ.

219. Ἀποφθεγματικά, Δ.Π., Περ. Β', ΣΤ', φ. 37, 4 Σεπτεμβρ. 1899, σελ. 301α.

220. Οἱ μῆνες, Δ.Π., Περ. Β', ΣΤ', φ. 38, 11 Σεπτεμβρ. 1899, σελ. 307γ.

221. Τρελλὴ κουκλίτσα, Δ.Π., Περ. Β', ΣΤ, φ. 41, 2 Ὀκτωβρ. 1899, σελ. 330γ.

222. Γράμματα, Δ.Π. Περ. Β', ΣΤ', φ. 43, 16 Ὀκτωβρ. 1899, σελ. 348α.

223. Ἀποφθεγματικά, Δ.Π., Περ. Β', ΣΤ', φ. 44, 23 Ὀκτωβρ. 1899, σελ. 358γ.

224. Ὡρα ὕπνου (Βαθεῖα ὀπίσω ἀπ' τὸ θουνό...), Δ.Π., Περ. Β', ΣΤ', φ. 45, 30 Ὀκτωβρ. 1899, σελ. 362γ.

225. Ἀποφθεγματικά, Δ.Π., Περ. Β', ΣΤ', φ. 48, 20 Νοεμβρ. 1899, σελ. 387α.

226. Νάνι τὸ μωρό, Δ.Π., Περ. Β', ΣΤ', φ. 50, 4 Δεκεμβρ. 1899, σελ. 403γ.

227. Ἀποφθεγματικά, Δ.Π., Περ. Β', ΣΤ', φ. 51, 11 Δεκεμβρ. 1899, σελ. 411α.

228. Εὐσπλαχνία, Δ.Π., Περ. Β', Ζ', φ. 3, 15 'Ιανουαρ. 1900, σελ. 18γ.

229. Τὰ ψάρια, Δ.Π., Περ. Β', Ζ', φ. 8, 19 Φεβρ. 1900, σελ. 69α.

230. Ἀποφθεγματικά, Δ.Π., Περ. Β', Ζ', φ. 13, 25 Μαρτ. 1900, σελ. 114γ.

231. Τὸ σκυλί, Δ.Π., Περ. Β', Ζ', φ. 14, 1 Ἀπριλ. 1900, σελ. 122γ.

232. 'Αποφθεγματικά, Δ. Π., Περ. Β', Ζ', φ. 29, 15 'Ιουλ. 1900, σελ. 245α.

233. Αἱ τέσσαρες ἐποχαί, Δ. Π., Περ. Β', Ζ', φ. 43, 14 'Οκτωβρ. 1900, σελ. 358α.

234. Τὸ Ἴον, 'Ελληνικὸν 'Αναγνωσματάριον διὰ τοὺς μαθητὰς τῆς τρίτης τάξεως τῶν σχολείων τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως ὑπὸ Χαρισίου Παπαμάρκου. 'Εν 'Αθήναις 1914 (Ι. Δ. Κολλάρος), σελ. 17 - 18. 'Ανεξακριβωτο ποῦ πρωτοτυπώθηκε.

235. 1) 'Η βροχὴ (Μέσ' στὸν καθάριο οὐρανό...), 2) Τὸ πουλάκι, 3) 'Η βροχὴ ('Ο ἥλιος βλέπει ἀπὸ ψηλά...), βρίσκονται τυπωμένα σὲ παλιὰ σχολικὰ 'Αναγνωστικά¹. 'Ανεξακριβωτο ποῦ πρωτοτυπώθηκαν.

236. Στὸ βιβλίον τοῦ Μαρίνου Ξηρέα, "Ἄγνωστα βιογραφικὰ στοιχεῖα... (βλ. ἀριθμ. 13), τυπώνονται τὰ παρακάτω παιδικὰ ποιήματα ἀπὸ τὸ χειρόγραφο «Λυρικὰ».

1. Τὸ γατάκι (29.9.81), σελ. 64, ἀριθμ. 158. — Τὸ ἴδιο στὸν ἀριθμ. 237,¹¹.

2. 'Εσπερινὴ προσευχὴ (29.9.81), σελ. 64 - 65, ἀριθμ. 160. — Τὸ ἴδιο στὸν ἀριθμ. 237,¹¹.

3. Πτηνὸν πρὸς παῖδα (30.9.81), σελ. 65, ἀριθμ. 162 [ἀπὸ παραδρομὴ στὸ χειρόγρ. ἀντὶ Παῖς πρὸς πτηνόν. Πρὸβλ. Αὐτ.].

4. Πτηνὸν πρὸς παῖδα, σελ. 66, ἀριθμ. 163.

5. 'Οπου γυρεύει κέρατα χάνει καὶ τ' αὐτιά (30.9.81), σελ. 66 - 68, ἀριθμ. 167.

6. Τὸ ψαράκι, σελ. 70, ἀριθμ. 179. — Τὸ ἴδιο στὸν ἀριθμ. 237,¹², μὲ ἀλλαγμένον τὸν τίτλο.

7. 'Η μαρίδα (12.11.81), σελ. 70 - 71, ἀριθμ. 180. Τὸ ἴδιο στὸν ἀριθμ. 237,¹³, μὲ ἀλλαγμένον τίτλο.

8. 'Ο νερόμυλος (13.11.81), σελ. 71 - 72, ἀριθμ. 184.

9. 'Ο γεωργὸς (13.11.81), σελ. 72 - 73, ἀριθμ. 188. — Τὸ ἴδιο στὸν ἀριθμ. 237,¹⁴.

10. ['Η πλύστρα]. Τὸ πλύσιμον (13.11.81), σελ. 73 - 74, ἀριθμ. 189. — Τὸ ἴδιο στὸν ἀριθμ. 237,¹⁵.

11. 'Ο φομᾶς (16.11.81), σελ. 74 - 75, ἀριθμ. 193. — Τὸ ἴδιο στὸν ἀριθμ. 237,¹⁷.

1. Δὲν μπόρεσα δυστυχῶς νὰ τὰ ἐξακριβώσω. Στὰ χέρια μου βρίσκονται μονάχα σκόρπια φύλλα μὲ τὰ ποιήματα αὐτιά.

237. Στὴν ἔκδοσι τῆς Ἑταιρείας Θερακεῶν Μελετῶν, Τὰ παιδικὰ τραγούδια (βλ. ἀριθμ. 14), τυπώνονται τὰ ἀκόλουθα 18 παιδικὰ ποιήματα ἀπὸ τὸ χειρόγραφο «Λυρικά». Μερικὰ ἀπὸ αὐτὰ εἶναι παραλλαγές ποιημάτων ἀπὸ τὶς Ἀτθ. Αὔρ., καὶ ἀπὸ τὰ δημοσιευμένα στὸ περ. «Ἡ Διάπλασις τῶν Παίδων».

1. Ἐσπερινὴ προσευχή, σελ. 14, ἀριθμ. 12.
2. Ἡ εὐλάβεια, σελ. 15, ἀριθμ. 13. Τὸ ποίημα στὸ χειρόγρ. ἔχει τίτλο, Εὐλάβεια (30.9.81) καὶ εἶναι ἐλάχιστα παρηλλαγμένο ἀπὸ τὸν ἀριθμ. 113.
3. Ψυχολογία, σελ. 15, ἀριθμ. 14. Εἶναι παραλλαγή τοῦ ποιήματος, Ἡ ζωή, ἀπὸ τὶς Ἀτθ. Αὔρ. σελ. 15 - 16. Στὸ χειρόγρ. ἔχει χρονολογία 29.9.81.
4. Τὸ δάσος, σελ. 17, ἀριθμ. 18. Στὸ χειρόγρ. ἔχει χρονολογία 14.11.81.
5. Κοσμογονικό, σελ. 17 - 18, ἀριθμ. 19. Στὸ χειρόγρ. Κοσμογονικὸν (12.11.81). Μὲ τὸν τίτλο, Τὰ ὄρη καὶ τὰ κύματα, καὶ μὲ πολλὰ παραλλαγές στὶς Ἀτθ. Αὔρ. σελ. 19 - 21.
6. Καταιγίς, σελ. 19, ἀριθμ. 20. Στὸ χειρόγρ. Μετεωρολογία (3.11.81). Μὲ τὸν τίτλο, Ἡ καταιγίς, καὶ μὲ παραλλαγές, στὶς Ἀτθ. Αὔρ. σελ. 3 - 5.
7. Ὑπὲρ τῶν ζωῦφιων, σελ. 21, ἀριθμ. 23. Στὸ χειρόγρ. ἔχει χρονολογία 30.9.81.
8. Πατρίς, σελ. 21, ἀριθμ. 24. Στὸ χειρόγρ. Ἡ πατρίς (14.11.81). Τυπώνεται ἐδῶ μὲ παράλειψι τῆς τέταρτης στροφῆς. Εἶναι ὁ ἀριθμ. 134, μὲ πολὺ λίγες παραλλαγές.
9. Τὸ σφαλάγγι, σελ. 31, ἀριθμ. 41. Στὸ χειρόγρ. Bois de Boulogne. (21.8.82). Μὲ τίτλο, Τὸ σπαλάγγι (Τυφλοπόντικον), καὶ μὲ λίγες παραλλαγές, στὶς Ἀτθ. Αὔρ. σελ. 33 - 35.
10. Τὸ μερμήγκι, σελ. 31 - 32, ἀριθμ. 42. Στὸ χειρ. Bois de Boulogne. (21.8.82). Μὲ τὸν τίτλο, Τὸ μνημύγκι, καὶ μὲ παραλλαγές, στὶς Ἀτθ. Αὔρ. σελ. 31 - 32.
11. Τὸ γατάκι, σελ. 37, ἀριθμ. 53.
12. Ἡ παρακοή, σελ. 38, ἀριθμ. 55.
13. Μιὰ σμαρίδα, σελ. 38, ἀριθμ. 56.
14. Χελώνη καὶ ἵππος, σελ. 39, ἀριθμ. 57. Στὸ χειρόγρ. ἔχει χρονολογία 12.11.81.
15. Ὁ γεωργός, σελ. 40, ἀριθμ. 59.
16. Ὁ σιδηρουργός, σελ. 41, ἀριθμ. 60. Στὸ χειρόγρ. ἔχει χρονολογία 13.11.81. Τυπώνεται ἐδῶ μὲ παράλειψι τῆς τέταρτης στροφῆς.
17. Ὁ ψωμάς, σελ. 41 - 42, ἀριθμ. 61.
18. Τὸ πλύσιμο, σελ. 42, ἀριθμ. 62.

238. Ὁ παπαγάλος (Σάν φιλόσοφος γερός...), συμπεριελήφθη κακῶς στὸν ἀριθμ. 14, σελ. 34, γιατί δὲν ὑπάρχει στὸ χειρόγρ. «Λυρικά». Ἀνεξακρίβωτο ποῦ πρωτοτυπώθηκε.

239. Γέρος καὶ θάνατος, ἐφ. «Ἐλεύθερη Θράκη» Ἀλεξανδρουπόλεως, 8 Δεκεμβρ. 1957, σελ. 2. Ἀνεξακρίβωτο ποῦ πρωτοτυπώθηκε.

3. Διηγήματα

240. Ὁ ἄραψ καὶ ἡ κάμηλος αὐτοῦ, [παιδικό. Ὑπογραφή Γ.Β.], Δ.Π., Α', φ. 8, Σεπτέμβρ. 1879, σελ. 123α - 124α. ΒΣ.

241. Τὸ ἀμάρτημα τῆς μητρὸς μου, περ. «Ἐστία», Ε', ἀριθμ. 380, 10 Ἀπριλ. 1883, σελ. 225α - 229β καὶ ἀριθμ. 381, 17 Ἀπριλ. 1883, σελ. 241α - 247α. ΒΔ.

242. Μεταξὺ Πειραιῶς καὶ Νεαπόλεως, περ. «Ἐστία», ΙΣΤ', ἀριθμ. 399, 21 Αὐγ. 1883, σελ. 528β - 535β καὶ ἀριθμ. 400, 28 Αὐγ. 1883, σελ. 541α - 548β.

243. Ποῖος ἦτον ὁ φονεὺς τοῦ ἀδελφοῦ μου, περ. «Ἐστία», ΙΣΤ', ἀριθμ. 408, 23 Ὀκτωβρ. 1883, σελ. 669α - 677β, ἀριθμ. 409, σελ. 685α - 689β καὶ ἀριθμ. 410, 6 Νοεμβρ. 1883, σελ. 701α - 707β. ΒΔ.

244. Αἱ συνέπειαι τῆς παλαιᾶς ἱστορίας, περ. «Ἐστία», ΙΖ', ἀριθμ. 418, 419, 420, 421, 422, τῆς 1, 8, 15, 22, 29 Ἰανουαρ. 1884, σελ. 1α - 8α, 17α - 24β, 33α - 41β, 49α - 53α, 65α - 68α. ΒΣΔ.

245. Πρωτομαγιά, ἐφ. «Ἀκρόπολις», 1 καὶ 2 Μαΐου 1884, σελ. 1. [Ἀνακοίν. Χ. Γ. Σακελλαριάδη ποῦ ξαναδημοσίευσε μὲ κατατοπιστικὴ εἰσαγωγὴ τὸ διήγημα στὴν ἐφ. «Ἡ Καθημερινή», 18 Μαΐου 1955, σελ. 3 - 4].

246. Τὸ μόνον τῆς ζωῆς του ταξίδιον, περ. «Ἐστία», ΙΖ', ἀριθμ. 442, 17 Ἰουν. 1884, σελ. 385α - 391α, ἀριθμ. 443, 24 Ἰουν. 1884, σελ. 403α - 407β καὶ ΙΗ', ἀριθμ. 444, 1 Ἰουλ. 1884 σελ. 417α - 421β. ΒΔ.

247. Τὸ σκιάγραφο τοῦ χωραφιοῦ, [παιδικὸ ἀνυπόγραφο, Ἀνακοίν. Γ. Βαλέτα], Δ.Π., ΣΤ', φ. 2, Φεβρ. 1884, σελ. 17. Βλ. ἀριθμ. 12.

248. Ὁ κλέπτης, [παιδικὸ ἀνυπόγραφο. Ἀνακοίν. Γ. Βαλέτα], Δ.Π., ΣΤ', φ. 9, Σεπτέμβρ. 1884, σελ. 135. Βλ. ἀριθμ. 12.

249. Ὁ Τρομάρας, [παιδικό. Ἀνακοίν. Γ. Βαλέτα], Δ.Π., ΣΤ', φ. 11, Νοέμβρ. 1884, σελ. 171 - 174 καὶ φ. 12, Δεκέμβρ. 1884, σελ. 182 - 186. Βλ. ἀριθμ. 12.

250. Διατὶ ἡ μηλιὰ δὲν ἔγινε μηλέα, περ. «Ἐβδομάς», Β', ἀριθμ. 48, 27 Ἰανουαρ. 1885, σελ. 37α - 39α ΒΔ.

251. Μέσα εἰς τὸ ἀμφιθέατρον, [διασκευή. Παιδικό], Δ.Π., ΙΗ', φ. 17, 15 Σεπτεμβρ. 1890, σελ. 67 - 69.

252. Πῶς οἰκονομεῖται ὁ χρόνος, [διασκευή. Παιδικό], Δ.Π., ΙΗ', φ. 18, 30 Σεπτεμβρ. 1890, σελ. 91α - 92β καὶ φ. 19, 15 Ὀκτωβρ. 1890, σελ. 106α - 107β. ΒΣΔ.

253. Μοσκόβ Σελήμ, Διήγημα ἀνέκδοτον, ἐφ. «Ἐστία», 28 Ἀπριλ. 1895, σελ. 4 ἐπιφυλ. καὶ στὰ φ. 1 - 16 Μαΐου 1895, σελ. 4 ἐπιφυλ. ΒΔ.

4. Μελέτες, Ἄρθρα κλπ.

254. [Ἐπιλεγόμενα στὸ ποίημα Ὁ Κόδρος], ἀριθμ. 2, σελ. 77 - 80. Β.

255. Γεώργιος Ζαρίφης, [ἀνυπόγραφο], ἐφ. «Ἐφημερίς», 28 Μαρτ. 1884, σελ. 3α - 3γ. Β.

256. Γεώργιος Ζαρίφης, [νεκρολογία. Ἀνυπόγραφο], «Δελτίον τῆς Ἐστίας», ἀριθμ. 379, 1 Ἀπριλ. 1884, σελ. 2. Β.

257. Μαργαρίτου Εὐαγγελίδου, Ἱστορία τῆς θεωρίας τῆς Γνώσεως. Τεύχος Α'. Ἐπὶ ὑψηγεία διατριβὴ κρινομένη ὑπὸ Γ. Μ. Βιζυηνοῦ, Ἑφημερίᾳ τοῦ τῆς ἱστορίας τῆς φιλοσοφίας, ἐφ. «Χρόνος» Ἀθηνῶν, ἀπὸ 25 Ἀπριλ. 1885, σελ. 4, - 14 Μαΐου 1885, σελ. 3.

258. Οἱ Καλόγεροι καὶ ἡ λατρεία τοῦ Διονύσου ἐν Θράκη, περ. «Ἐβδομάς», Ε', ἀριθμ. 32, 33, 34, 35 τῆς 6, 13, 20, 27 Αὐγ. 1888, σελ. 3β - 5α, 2γ - 5α, 5β - 8γ, 6 - 9α. Ξανατυπ. στὸ περ. «Θρακικὴ Ἐπετηρίς», 1897, σελ. 102 - 127. ΒΣ.

259. Αἱ εἰκαστικαὶ τέχναι κατὰ τὴν Α' εἰκοσιπενταετηρίδα τοῦ Γεωργίου Α', ἐφ. «Ἐφημερίς» (Παναγυρικὸ φύλλο), 19 Ὀκτωβρ. 1888, σελ. 12β - 16γ. Β.

Στὸ «Λεξικὸν Ἑγκυκλοπαιδικὸν» Μπάρτ καὶ Χίρστ, μετὰ τὴν ὑπογραφὴν Γ.Μ.Β. καὶ Γ.Β., τὰ ἀκόλουθα ἄρθρα:

260. Ἄδραστος, (φιλόσοφος), «Λεξικὸν Ἑγκυκλοπαιδικὸν» Μπάρτ καὶ Χίρστ, Τόμ. Α', Φεβρ. 1889 - Ἀπριλ. 1890, σελ. 150α. ΒΣ.

261. Ἀδώνιος στίχος, Αὐτ. σελ. 155β. Β.

262. Αἶνε, (Heinrich Heine, γερμανὸς ποιητής), Αὐτ. σελ. 333α - 333β. ΒΣ.

263. Αἴριγγ, (G. W. H. Haering, γερμανὸς ποιητής καὶ μυθιστοριογράφος), Αὐτ. σελ. 347β. ΒΣΔ.

264. Ἀκατάληκτα, (μετρική), Αὐτ. σελ. 425α. Β.
265. Ἀκλαινδερ Φρειδ. Γουλ., (Hacklaender, γερμανὸς ποιητῆς), Αὐτ. σελ. 431β. ΒΣ.
266. Ἀλεξανδρινὸς στίχος, (μετρική), Αὐτ. σελ. 566β - 567α. Β.
267. Ἀλκαϊκὰ μέτρα, (μετρική), Αὐτ. σελ. 615β. Β.
268. Ἀλκαϊκὴ στροφή, (μετρική), Αὐτ. σελ. 615β - 616α. Β.
269. Ἀμερλίγγ, (Robert Hamerling, αὐστριακὸς ποιητῆς), Αὐτ. σελ. 729α - 729β. ΒΣ.
270. Ἀμοιβαῖον μέλος, (ποιητικὴ), Αὐτ. σελ. 748α - 748β. Β.
271. Ἀμβίβραχος, (μετρική), Αὐτ. σελ. 772α. Β.
272. Ἀμφίμαχος, (μετρική), Αὐτ. σελ. 776β. Β.
273. Ἀναγέννησις, Αὐτ. σελ. 791α - 792β. Β.
274. Ἀνάκρουσις, (μετρική), Αὐτ. σελ. 821α. ΒΔ.
275. Ἀνάπαιστος, (μετρική), Αὐτ. σελ. 835β. Β.
276. Ἀναπαιστοσπονδεῖος, (μετρική), Αὐτ. σελ. 835β. Β.
277. Ἀντιδάκχειος, (μετρική), Αὐτ. σελ. 944α. Β.
278. Ἀουερβαχ, (Berthold Auerbach, γερμανὸς μυθιστοριογράφος καὶ ποιητῆς), «Λεξικὸν Ἐγκυκλοπαιδικὸν» Μπάρτ καὶ Χίρστ, Τόμ. Β'. Μάιος 1890—Νοέμβρ. 1891, σελ. 71β. ΒΣΔ.
279. Ἀουερσπεργ, (Ant. Alex. Graf von Auersperg, γερμανὸς ποιητῆς), Αὐτ. σελ. 72α—72β. ΒΣ.
280. Βάγνερ, (Adolf Heinrich Gotthilf Wagner, γερμανὸς οἰκονομολόγος καὶ δημοσιολόγος), Αὐτ. σελ. 634β—635α. ΒΣ.
281. Βάγνερ, (Willehlm Richard Wagner, μουσικός), Αὐτ. σελ. 635α - 636α. ΒΣ.
282. Βάδδινγκτων, (Charles Waddington, γάλλος φιλόσοφος), Αὐτ. σελ. 636β - 637α. ΒΔ.
283. Βάδδινγκτων, (William Henry Waddington, γάλλος ἀρχαιολόγος καὶ πολιτικός), Αὐτ. σελ. 637α. Β.
284. Βάζα, (τάγμα), σελ. 641α. Β.
285. Βαζαίν, (François Achille Bazaine, γάλλος στρατάρχης), Αὐτ. σελ. 641α - 641β. ΒΣ.
286. Βαίδεκερ, (Bädeker, γερμανικὴ οἰκογένεια βιβλιοπωλῶν), Αὐτ. σελ. 645β. Β.

287. Βακερνάγελ, (Carl Heinrich Wilhelm Wackernagel, γερμανός ποιητής και φιλόλογος), Αὐτ. σελ. 648β - 649α. Β.
288. Βακχεῖος, (μετρική), Αὐτ. σελ. 656α. Β.
289. Βάλεν, (Johannes Wahlen, γερμανός φιλόλογος και κριτικός), Αὐτ. σελ. 674α. Β.
290. Βαλέσιος, (Henr. Valesius—H. de Valois, γάλλος ἑλληνιστής), Αὐτ. σελ. 676α. Β.
291. Βαλζάκ, (Jean Louis Guez de Balzac, γάλλος συγγραφεύς), Αὐτ. σελ. 676α.
292. Βαλζάκ, (Honoré de Balzac, γάλλος μυθιστοριογράφος), Αὐτ. σελ. 676α - 676β. Β.
293. Βαλκενάρ, (Charles Athanase, Baron Walckenaer, γάλλος φυσιολόγος), Αὐτ. σελ. 677α - 677β. ΒΣ.
294. Βαλκενάρ, (Ludwig Kaspar Walckenaer, ὀλλανδὸς φιλόλογος), Αὐτ. σελ. 677β. ΒΣ.
295. Βαλλιστικὸν ἔσμα, Αὐτ. σελ. 679β - 680β. Β.
296. Βάλτερ φὸν δέο Φογελβάτδε, (Walter von der Vogelweide, γερμανός λυρικός), Αὐτ. σελ. 686α.
297. Βάμβερν, (Hermann Vambéry, οὐγγρος περιηγητής και ἄσια νολόγος), Αὐτ. σελ. 698α. Β.
298. Βανδαλισμός, Αὐτ. σελ. 700β.
299. Βανδερβίλτ, (Cornelius Vanderbilt, ἀμερικανός ἐπιχειρηματίας), Αὐτ. σελ. 702β. Β.
300. Βάξμουθ, (Ernst Wilhelm Gott. Wachsmuth, γερμανός ἱστορικός), Αὐτ. σελ. 704β. ΒΣ.
301. Βάξμουθ, (Kurt Wachsmuth, γερμανός φιλόλογος και ἄρχαιολόγος), Αὐτ. σελ. 704β - 705α. Β.
302. Βαρβιέρ, (Henry Auguste Barbier, γάλλος σατυρογράφος), Αὐτ. σελ. 712α - 712β. Β.
303. Βαρβιέρ, (Paul Jules Barbier, γάλλος δραματογράφος), Αὐτ. σελ. 712β - 713α. Β.
304. Βάρδοι, (ἄοιδοὶ και ποιηταί), Αὐτ. σελ. 717α - 717β. Β.
305. Βαρθελεμύ, (Jean Jacques Barthélemy, γάλλος ἀρχαιολόγος), Αὐτ. σελ. 720α - 720β. Β.
306. Βαρθελεμύ, (Auguste Marseille Barthélemy, γάλλος σατυρικός ποιητής), Αὐτ. σελ. 720β - 721α. ΒΣ.

307. Βαρθελεμύ Σαίντ· Ίλαίρ, (Jules Barthélemy Saint - Hilaire, γάλλος ἑλληνοιστής), Αὐτ. σελ. 721α - 721β. ΒΣ.
308. Βαρόκο, (baroco, ὄρος λογικῆς), Αὐτ. σελ. 728β.
309. Βαρωνέτιος, (τάξις ἵπποτῶν), Αὐτ. σελ. 734β. Β.
310. Βαρώνιος, (Caesar Baronius), Αὐτ. σελ. 734β - 735α. Β.
311. Βασάρης, (Giorgio Vasari, ἰταλὸς ζωγράφος), Αὐτ. σελ. 737β.
312. Βασερῶ, (Etienne Vacherot, γάλλος ἐπιστήμων), Αὐτ. σελ. 738β. ΒΔ
313. Βατιτέλ, (Emerich Vattel, γάλλος δημοσιολόγος), Αὐτ. σελ. 768β. Β.
314. Βαττώ, (Antoine Watteau, γάλλος ζωγράφος), Αὐτ. σελ. 769β.
315. Βέβελ, (Ferd. Aug. Bebel, γερμανὸς κοινωνιολόγος), Αὐτ. σελ. 780β - 781α. ΒΣΔ.
316. Βεΐλ, (Henry Weil, γερμανὸς φιλόλογος), Αὐτ. σελ. 785β-786α. Β.
317. Βεΐλανδ, (Christoph Martin Wieland, γερμανὸς ποιητής), Αὐτ. σελ. 786α - 786β. Β.
318. Βεκκαρίας, (Giacomo Batista Beccaria, ἰταλὸς φυσικός), Αὐτ. σελ. 787α. ΒΣ.
319. Βεκκαρίας, (Cesare Marchese di Beccaria Bonesana, ἰταλὸς φιλόσοφος καὶ πολιτειολόγος), Αὐτ. σελ. 787α - 787β. ΒΣ.
320. Βέκκερ, (Wilhelm Gott. Becker, γερμανὸς συγγραφεὺς), Αὐτ. σελ. 787β - 788α. Β.
321. Βέκκερ, (Wilhelm Adolf Becker, γερμανὸς ἀρχαιολόγος), Αὐτ. σελ. 788α. Β.
322. Βέκκερ, (August Immanuel Becker, γερμανὸς φιλόλογος), Αὐτ. σελ. 788α - 788β. Β.
323. Βελασκέζ, (Don Diego Rodriguez de Sylva Y Velasquez, ἰσπανὸς ζωγράφος), Αὐτ. σελ. 789α - 790α. ΒΣ.
324. Βέλλ, (Andrew Bell, σκῶτος κληρικός), Αὐτ. σελ. 800β.
325. Βελλίνης, (Giovanni Bellini, ἰταλὸς ζωγράφος), Αὐτ. σελ. 802β-803α. Β.
326. Βελλίνης, (Vincenzo Bellini, ἰταλὸς μουσικός), Αὐτ. σελ. 803α. Β.
327. Βέμπερ, (Karl Maria Friedr. Ernst von Weber, γερμανὸς μουσικός), Αὐτ. σελ. 808β - 809β. ΒΣ.
328. Βερανζέρος, (Pierre Jean de Béranger, γάλλος ποιητής), Αὐτ. σελ. 821α - 821β. Β.
329. Βέρας, (Auguste Vera, ἰταλὸς φιλόσοφος), Αὐτ. σελ. 822α. Β.

330. Βέρδης, (Giuseppe Verdi, ιταλός μουσικός), Αὐτ. σελ. 827β. Β.
331. Βερεστσάγιν, (Wasilij Wasiljewitsch Wereschtschagin, ρώσος ζωγράφος), Αὐτ. σελ. 829β. ΒΣ.
332. Βερλιόζ, (Hector Berlioz, γάλλος μουσικός), Αὐτ. σελ. 832β · 833α. ΒΔ.
333. Βέρν, (Jules Verne, γάλλος μυθιστοριογράφος), Αὐτ. σελ. 834α · 834β. Β.
334. Βερνάρ, (Charles de Bernard, γάλλος ποιητής), Αὐτ. σελ. 834β. Β.
335. Βερνάρ, (Claude Bernard, γάλλος φυσιολόγος), Αὐτ. σελ. 834β · 835β. ΒΣ.
336. Βερνάρδ, (Sarah Bernhardt, γαλλίς τραγωδός), Αὐτ. σελ. 835β. ΒΔ.
337. Βερνέ, (Claude Joseph Vernet, γάλλος χωριογράφος καὶ θαλασσογράφος), Αὐτ. σελ. 836β · 837α ΒΣ
338. Βερνέ, (Antoine Charles Horace Vernet, γάλλος ζωγράφος), Αὐτ. σελ. 837α. Β.
339. Βερνέ, (Emile Jean Horace Vernet, γάλλος ζωγράφος), Αὐτ. σελ. 837α · 837β. Β.
340. Βέρνερ, (Friedrich Ludwih Zachar. Werner, γερμανός ποιητής), Αὐτ. σελ. 838α. Β.
341. Βερνιώ, (Pierre Victurnien Vergniaud, γάλλος ρήτωρ), Αὐτ. σελ. 839β. Β.
342. Βερρυέ, (Pierre Antoine Berryer, γάλλος δικηγόρος καὶ ρήτωρ), Αὐτ. σελ. 844β · 845α.
343. Βερσέ, (Giovanni Berchet, ιταλός ποιητής), Αὐτ. σελ. 845β · 846α. Β.
344. Βεσάλιος, (André Vesalius, γάλλος ἰατρός). Αὐτ. σελ. 846β · 847α.
345. Βετχόβεν, (Ludwig van Beethoven, γερμανός μουσουργός), Αὐτ. σελ. 852β · 853β. Β.
346. Βίας, (ἀρχαῖος σοφός), Αὐτ. σελ. 863α · 863β.
347. Βιζέ, (Alexandre César Léopold Bizet, γάλλος μουσικός), Αὐτ. σελ. 883α. Β.
348. Βιζύη, (Θράκη), Αὐτ. σελ. 883α · 884α. Β.
349. Βικέντιος, (St Vincent de Paola, καθολικός ὅσιος), Αὐτ. σελ. 885β. Β.
350. Βίκος, (Giovanni Battista Vico, ιταλός φιλόσοφος). Αὐτ. σελ. 885α · 886α. Β.

351. Βικτωρίας Σταυρός, (στρατιωτικὸν παράσημον Μ. Βρεταννίας), Αὐτ. σελ. 888α.
352. Βίλδεμπρουχ, (Ernst Adam von Wildenbruch, γερμανὸς ποιητῆς), Αὐτ. σελ. 889α. Β
353. Βιλλάνη, (Giovanni Villani, ἰταλὸς ἱστοριογράφος), Αὐτ. σελ. 889β - 890α.
354. Βιλλεμαίν, (Abel François Villemain, γάλλος συγγραφεύς), Αὐτ. σελ. 892α.
355. Βιλλοαζόν, (Jean Baptiste Gaspard d'Ansse Villoison, γάλλος φιλόσοφος), Αὐτ. σελ. 892β. ΒΣ.
356. Βινύ, (Alfred de Vigny, γάλλος ποιητῆς), Αὐτ. σελ. 896α.
357. Βίρχοβ, (Rudolf Wirschow, γερμανὸς ἀνατόμος καὶ ἀνθρωπολόγος), Αὐτ. σελ. 905α - 905β. ΒΔ.
358. Βισκόντης, (Ennio Quirino Visconti, ἰταλὸς ἀρχαιολόγος), Αὐτ. σελ. 906β. Β.
359. Βισκόντης, (Louis Tullius Joachin, γάλλος ἀρχιτέκτων), Αὐτ. σελ. 907α. Β.
360. Βιῶ, (Jean Baptiste Biot, γάλλος φυσικός), Αὐτ. σελ. 917β - 918α. Β.
361. Βλάχκ, (Jean Joseph Louis Blanc, γάλλος δημοσιογράφος καὶ ἱστορικός), Αὐτ. σελ. 918β - 919β. ΒΣ.
362. Βλάχκ, (August Charles Blanc, γάλλος τεχνοκρητικός), Αὐτ. σελ. 919β. ΒΔ.
363. Βλαδιμήρου τάγμα, (ρωστικὸν παράσημον), Αὐτ. σελ. 920β.
364. Βλόκ, (Maurice Block, γάλλος οἰκονομολόγος καὶ στατιστικός), Αὐτ. σελ. 933α - 933β.
365. Βλόσιος, (ρωμαῖος φιλόσοφος), Αὐτ. σελ. 933β. ΒΣ.
366. Βλούμενταλ, (Leonhard von Blumenthal, πρῶστος στρατηγός), Αὐτ. σελ. 934α - 934β. ΒΔ.
367. Βλούντσλι, (Johann Kaspar Bluntschli, ἑλβετὸς κοινωνιολόγος), Αὐτ. σελ. 934β - 935α. ΒΔ.
368. Βοϊελδιέ, (François Adrien Boieldieu, γάλλος μουσικός), Αὐτ. σελ. 948β - 949α. Β.
369. Βοϊκχίος, (August Boeckh, γερμανὸς φιλόλογος), Αὐτ. σελ. 949α - 950α. Β.
370. Βοκκάκιος, (Giovanni Boccaccio, ἰταλὸς λογογράφος), Αὐτ. σελ. 957β - 959α. Β.

371. Βολέρως, (ἐθνικὸς ἰσπανικὸς χορὸς), «Λεξικὸν Ἑγκυκλοπαιδικὸν» Μάρτ καὶ Χίρστ, Τόμ. Γ', Ἰανουάρ. 1892—Μάρτ. 1893, σελ. 1β. ΒΣ.
372. Βολλανδισταί, (ἐταιρία ἰησουϊτῶν), Αὐτ. σελ. 5α.
373. Βολνέϋ, (C. F. de Chasseboeuf κόμης Volney, γάλλος συγγραφεύς), Αὐτ. σελ. 5β. ΒΣ.
374. Βολταῖρος, (François Maria Arouet de Voltaire, γάλλος ποιητῆς καὶ συγγραφεύς), Αὐτ. σελ. 6α · 8α.
375. Βόλφ, (Friedrich August Wolf, γερμανὸς φιλόλογος), Αὐτ. σελ. 10α - 10β.
376. Βόλφ, (Christian Freiherr von Wolf, γερμανὸς φιλόσοφος καὶ μαθηματικὸς), Αὐτ. σελ. 10β · 11α.
377. Βόλφραμ, (Wolfram von Eshenbach, γερμανὸς ποιητῆς), Αὐτ. σελ. 11β · 12α.
378. Ἐξ ἀναγνώσεων. Ἀμερικανικαὶ δοχαιότητες, [ὑπογραφή Γ.Μ.Β.], περ. «Ἐστία Εἰκονογραφημένη», ἀριθμ. 18, Α' ἐξάμ. 1891, σελ. 280 · 283.
379. Ἐρρῖκος Ἴβσεν, περ. «Ἐστία Εἰκονογραφημένη», ἀριθ. 10, 11, Α' ἐξάμ. 1892, σελ. 153 · 156 καὶ 167 · 171.
380. Ἀνὰ τὸν Ἑλικῶνα, Βαλλίσματα (Μάρτ. 1893), περ. «Ἐστία Εἰκονογραφημένη», ἀριθμ. 1 · 6, 8, 10 · 12, 1894, σελ. 2 · 5, 26 · 28, 43 · 44, 54 · 55, 66 · 69, 89 · 92, 120 · 123, 155 · 158, 170 · 172, 188 · 191, 202 · 204. Ξανατυπ. στὸν ἀριθμ. 24.
381. Γλωσσικὸν ζήτημα, [ἀνέκδοτο. Ἀνακοίν. Γ. Βαλέτα], Φ. Β., σελ. 292 · 295.

5. Μεταφράσεις

382. M. G. Bizyénos, Le pêché de ma mère. Nouvelle grecque. [Ἡ πρώτη δημοσίευσις τοῦ διηγήματος, Τὸ ἁμάρτημα τῆς μητρὸς μου, ἔγινε σὲ γαλλικὴ γλῶσσα], περ. «La Nouvelle Revue», Paris 1 Avril 1883 (1). ΒΣΔ.
383. Πῶς εἶν' στὸ δάσος σκοτεινά... Ξεύρεις τὰ πράσιν' ἀκρογιάλια..., [ἓνα ὀκτάστιχο καὶ ἓνα ἐξάστιχο στὸ διήγημα, Αἱ συνένεπαι τῆς παλαιᾶς ἱστορίας], μετάφρ. ἀπὸ τὰ γερμανικά, στὸν ἀριθμ. 244, σελ. 5. ΒΔ.
384. Ἡ ἑλληνικὴ δημοσιογραφία κατὰ τὸ 1883, μετάφρ. ἀπὸ τὰ γαλλικά [τῆς μελέτης τοῦ Δ. Βικέλα, Etat de la presse périodique grecque en 1883, ποὺ δημοσιεύθηκε στὸ περ. «Annuaire de l' association pour

(1). Βρῆκα μονάχα τὸ ἀνάτυπο στὴν Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη.

l' encouragement des études grecques en France», Paris, 17, 1883, σελ. 80 - 104], περ. «Ἐστία», ΙΖ', ἀριθμ. 423, 5 Φεβρ. 1884, σελ. 87α - 91β, καὶ ἀριθμ. 424, 12 Φεβρ. 1884, σελ. 104α - 108α. ΒΣ.

385. Τὰ ἀγάλματα τοῦ Παρθενῶνος. Ἡ Ἀγγλία πρὸς τὰς Ἀθήνας. Αἱ Ἀθηναῖοι ἀποκρίνονται, μετάφρ. δύο ἀγγλικῶν ποιημάτων, ἐφ. «Τὸ Ἄστυ», 5 Φεβρ. 1891, σελ. 1.

386. Ἡ Κέρκυρα, μετάφρ. ἀπὸ τὰ γερμανικὰ ἄρθρου τοῦ Pr. Dr. Hirschfeld, [ὑπογραφή Γ.Μ.Β.], περ. «Ἐστία Εἰκονογραφημένη», ἀριθμ. 39, 40, Β' ἔξάμ. 1891, σελ. 185 - 188 καὶ 201 - 204.

387. Στὴ Νορβηγία ἡ ἀϊδερή..., μετάφρ. ποιήματος τοῦ Ἰβσεν, στὸν ἀριθμ. 379, σελ. 156β.

388. Βαλλίσματα ξένα στὸν ἀριθμ. 380. ΒΣΔ.

1. Δάντη, Μιὰ ποὺ δὲν χορταίνω μὲ τὰ δύο μου μάτια..., σελ. 27α.
2. Πετράρχη, Κι' ἂν ἥλιος κι' ἂν σιὰ..., σελ. 27α.
3. Δάντη, Ἐγὼ εἶμαι μιὰ κοντούλα..., σελ. 27β.
4. Λορέντσου τῶν Μεδίκων, Ὅποιος καρδιὰ δὲν ἔχει ἐρωτευμένη..., σελ. 276 - 28α.
5. Λορέντσου τῶν Μεδίκων, Δὲν ξεύρω νᾶχη ἄλλα τῆς Ἐδέμ βασίλεια..., σελ. 28α.
6. Ἀντωνίου Φραγκίσκου Δόνη, Τὸν Μάη μὲ τὲς γλυκὲς χαρὲς... σελ. 28β.
7. Ἀδέσποτο τρουβαδόρων, Εἴμορφ' εἶμαι..., σελ. 54α.
8. Ἀδέσποτο τρουβαδόρων, Σοδιάζω πίκρες..., σελ. 54α - 54β.
9. Χριστίνης δὲ Πιζάν, Αὐθένται νὰ συνθέσω μὲ παρακαλοῦν..., σελ. 54β - 55α.
10. Χριστίνης δὲ Πιζάν, Γλυκέ μου φίλε, μὴ χολιάξεις..., σελ. 55α.
11. Καρόλου τῆς Ὀρλεάνης, Καρδιὰ πολὺν καιρὸ θλιμμένη..., σελ. 55α - 55β.
12. Ἀδέσποτο ἀγγλικό, Ληστής ὁ Περσῆς ἀπὸ Νορθαμπερλάνδ..., σελ. 68α - 69α.
13. Ἀδέσποτο ἀγγλικὸ σὲ διασκευὴ Πριώρ, Εἴτε ἀλήθεια, εἴτε ἀβανιά..., σελ. 89β - 90β.
14. Βάλλισμα ἀγγλικό, Ὁ Τσαϊλδ Νόρως, σελ. 91α - 91β.
15. Βάλλισμα ἀγγλικό, Φουρτουνιασμένη ἡ θάλασσα βοῖζει..., σελ. 91β.
16. Βάλλισμα σκωτικὸ, Καθὼς γυρνοῦσα, μοναχός..., σελ. 92α.

17. Βάλλισμα σκακικό, Τὸ σπαθί σου γιατί 'ν' ἔτσι ματοβαμμένο 'Ἐδου-
άρδε..., σελ. 120β - 121α.
18. Βάλλισμα ὀλλανδικό, 'Ἐβγήκε ὁ υἱὸς νὰ κυνηγήσῃ..., σελ. 122β -
123α.
19. Βάλλισμα νορβηγικό, Τὴν μητέρα ἢ Χριστούλα πολὺ καλοπιάνει...,
σελ. 123α - 123β.
- 19α. Βάλλισμα νορβηγικό, 'Ἡ νέα Βότχηλδ ψάλλει..., σελ. 155α. - 156α.
20. Βάλλισμα σουηδικό, 'Ἡ νέα ἢ Χίλλα κάθεται..., σελ. 156α - 157α.
21. Βάλλισμα σουηδικό, 'Ἡ Χριστούλα κλαίει δάκρυα..., σελ. 172α - 172β.
22. Βάλλισμα γερμανικό, Τοῦ Χίλδενθρανδ, σελ. 190α - 191α.
23. Βάλλισμα τοῦ Κούντς φὸν Κάουφουγγεν, Θὰ ποῦμ' ἓνα μικρὸ κα-
λὸ τραγοῦδι..., σελ. 202α - 202β.
24. Γκαϊσε, Elfenkönig, σελ. 203α - 203β.
25. "Αἶνε, Λωρελάυ, σελ. 203β - 204α.
26. Οὔλανδ, Πές μου τὸ εἶδες τὸ παλάτι..., σελ. 204α.
27. Οὔλανδ, "Ὀνειρον, σελ. 204β.
389. 'Απὸ τῆς γῆς τὰ σκότη..., [ἔξάστιχο Πέρσου ποιητοῦ, στὸ διήγη-
μα, 'Ὁ Μοσκῶβ - Σελήμ], στὸν ἀριθμ. 253. ΒΔ.

6. Μεταφράσεις ἔργων του

390. Le pèché de ma mère [Τὸ ἁμάρτημα τῆς μητρός μου], γαλλικὴ
μετάφρ. ἀπὸ τὸν ἴδιο, στὸν ἀριθμ. 382. ΒΔ.
391. * ['Ἡ παράφρων], γαλλικὴ μετάφρ. μὲ σχόλια τοῦ De Queux de
Saint - Hilaire, στὸ περ. «Revue du monde latin», ἀριθμ. 1, 25 Σεπτεμβρ.
1883. ΒΔ.
392. The child and the river [Τὸ παιδί στὸ ποτάμι], The dove [Τὸ
τρουγόνι], The anemone ['Ἡ ἀνεμώνη], Life ['Ἡ ζωή], The marriage of
Earth [Οἱ Γάμοι], The rain ['Ἡ βροχή], The trees [Τὰ δένδρα], Evening
['Ἡ ἑσπέρα], The storm ['Ἡ καταιγίς], The seasons [Οἱ καιροί], March
['Ὁ Μάρτης], Metamorphoses [Μεταμορφώσεις], The building of St So-
phias ['Ἡ Ἁγία Σοφία], ἀγγλικὴ μετάφρ. E. M. Edmonds στὸ βιβλίον της,
Greek Lays, Idylls, Legends etc., ["Ἐκδ. Β'], Trübner and Co, London
1886, σελ. 143 - 148, 177 - 178, 184 - 211. ΒΣ. (291).
393. Sofianos, Eine trakische Sage von Dr Georg Bizyinos [Σο-
φιανός], γερμανικὴ μετάφρ. στὸ βιβλίον, Hellenische Erzählungen übersetzt
und herausgegeben von professor Dr Aug. Boltz, Halle, a.d.G. Druck
und Verlag von Otto Hendel, 1887, σελ. 69 - 76. Πρβλ. «Ἑλλάς, Πε.

ριοδικὸν τοῦ ἐν Ἀμστελοδάμῳ Φιλελληνικοῦ Συλλόγου», I, Leiden 1889, σελ. 197 [ἀγγελία].

394. Die Wahnsinnige [Ἡ παράφρων], Lied [Ἄσμα. Ἔβγα ν' ἀκούσης τὸ πουλί...], Die Berge und die Wogen [Τὰ ὄρη καὶ τὰ κύματα], Die Fledermaus [Ἡ νυχτερίδα], γερμανικὴ μετάφρ. Ferd. Runkel, στὸν ἀριθμ. 481, σελ. 339 · 346.

395. * Τὸ ἀμάρτημα τῆς μητρὸς μου, ἰσπανικὴ μετάφρ. A. Rubiò Y Lluch, στὸ βιβλίον του, *Novelas Griegas*, Βαρκελώνη 1893. BE.

396. R. M. Daukins, *The modern carnival in Thrace and the cult of Dinysus* [μεταφράζονται σὲ ἀγγλικὴ γλῶσσα ἀρκετὰ ἀποσπάσματα ἀπὸ τῆ μελέτη τοῦ Γ. Β., *Οἱ Καλόγεροι καὶ ἡ λατρεία τοῦ Διονύσου ἐν Θράκῃ*], περ. «*The Journal of Hellenic Studies*», Vol. XXVI, part II, London 1906, σελ. 191 κ.έ.

396α. Ἑσπέρη ἐσπέρα, ἀγγλικὴ μετάφρ. τῆς E. M. Edmonds ἐφ. «*Νέα Ἡμέρα*» Τεργέστης, ἀριθμ. 1831, 31)15 Ἰανουρ. 1910, σελ. 3 - 4. Ἡ μετάφρ. αὕτη δὲν ἔχει σχέσι μὲ τὴν μετάφρ. τοῦ ποιήματος, Ἡ ἐσπέρα, ποὺ δημοσιεύθηκε στὸν ἀριθμ. 392. ΒΣΔ.

397. Μπόρα [Ἡ καταιγίς], τουρκικὴ μετάφρ. μὲ ἑλληνικοὺς χαρακτηρισμοὺς «Ἡ Ἀρετὴ. Δεκαπενθήμερον Μικρασιατικῶν περιοδικῶν Εἰκονογραφημένον», Ἔτος Α', Κων)πολις 1912, σελ. 298 - 299.

398. *The sin of my mother* [Τὸ ἀμάρτημα τῆς μητρὸς μου], ἀγγλικὴ μετάφρ. Demetra Vaka στὸ βιβλίον, *Modern Greek Stories*, translated by Demetra Vaka and Aristides Phoutrides, New York. Duffield and Company 1920, σελ. 55 - 89.

399. Chanson [Ἄσμα. Τ' ἀνθη ποὺ μ' ἔχεις χαρισμένα... Βλ. καὶ ἀριθμ. 401], *Je fus tailleur durant ma vie...* [Ραφτάκι μ' ἦθελε ἄλλοτε ἢ τύχη... Μιὰ στροφὴ ἀπὸ τὸ ποίημα, Ἡ τέχνη μου], γαλλικὴ μετάφρ. Jean Michel, περ. «*Les Annales*», Paris, 17 Μαΐου 1925, σελ. 533.

400. [Οἱ δύο πρῶτες στροφές τοῦ ἀριθμ. 58], γαλλικὴ μετάφρ. Sim. Menardos, στὸν ἀριθμ. 631, σελ. 255.

401. *Vénus, étoile d' Amour*, [Ἀφροδίτη. Τ' ἄστρον τῆς Ἀγάπης], Chanson [Ἄσμα. Τ' ἀνθη ποὺ μ' ἔχεις χαρισμένα... Βλ. καὶ ἀριθμ. 399], γαλλικὴ μετάφρ. Jean Michel, *Anthologie des poètes néo-grecs* (1886—1929), Paris 1930, σελ. 28 - 30.

401α. *Le pêché de ma mère* [Τὸ ἀμάρτημα τῆς μητρὸς μου], γαλλικὴ μετάφρ., μὲ δύο στίχοι ἐμπνευσμένα ἀπὸ τὸ διήγημα, τῆς Ἀγγελικῆς

Χατζημιχάλη, περ. «L' Hellénisme Contemporain», Χρον. 1, Μάιος - Ἰούν. 1936, σελ. 614 - 625, 721 - 730.

402. Epicureica [Ἐπικούρειον], Mahnire ascunsa [Ἡ κρυμμένη θλίψις]. ρουμανική μετάφρ. St. Bezdechi, στὸ βιβλίο του, Antologia Poeziei Grecesti, 1800—1930, Cluj Ρουμανίας 1939, σελ. 41 - 42.

403. * Seine einzige Reise [Τὸ μόνον τῆς ζωῆς του ταξίδιον], γερμανική μετάφρ. Fr. Dölger, περ. «Stimmen der Volker», I, 13, 1946, σελ. 470 - 499.

404. L' unique voyage de sa vie [Τὸ μόνον τῆς ζωῆς του ταξίδιον], γαλλική μετάφρ. περ. «L' Hellénisme Contemporain», Τόμ. 1, Νοέμβρ.—Δεκέμβρ. 1947, σελ. 548 - 563.

405. De Zonde van mijn moeder [Τὸ ἁμάρτημα τῆς μητρός μου], ὀλλανδική μετάφρ. G. Blenken, περ. «Centaur», Amsterdam, 1947—48, σελ. 131 - 147.

406. The dream [Τὸ ὄνειρον], The hidden sorrow [Ἡ κρυμμένη θλίψις], ἀγγλική μετάφρ. Rae Dalven, στὸ βιβλίο της, Modern Greek Poetry, ἔκδ. Gaer Associates Inc. New York, 1949, σελ. 115 - 116.

407. Moscov Selim [Μοσκόβ Σελήμ], γαλλική μετάφρ. περ. «L' Hellénisme Contemporain», Τόμ. 3, Ἰουλ.—Αὐγ. 1949, σελ. 367 - 382, καὶ Σεπτέμβρ.—Ὀκτώβρ. 1949, σελ. 430 - 442.

408. Paques [Πάσχα], γαλλική μετάφρ. Elisabeth Psara στὸ βιβλίο της, Petit Bouquet de traductions en vers de poèmes choisis de quelques uns des meilleurs poètes néo-grecs. Alexandrie. Imprimerie du Commerce. 1954, σελ. 33 - 34.

409. Die Sünde meiner Mutter [Τὸ ἁμάρτημα τῆς μητρός μου], γερμανική μετάφρ. Isidora Rosenthal - Kamarinea, στὸ βιβλίο της, Neugriechische Erzähler. Eine Anthologie, übertragen, herausgegeben und mit einem Nachwort versehen... Walter - Verlag. Olten und Freiburg im Breisgau. 1958, σελ. 29 - 37.

Κρίσεις καὶ σχόλια γερμανικῶν ἑφημερίδων καὶ περιοδικῶν γὰ τὸ βιβλίο της, βλ. περ. «Νέα Ἐστία» Τόμ. 69, 15 Φεβρ. 1961, σελ. 264 - 268.

7. Ἐπιστολές

410. Ὁ ἀντιπροχθεσινὸς διαγωνισμὸς [ἀπάντησις στὸν ἀριθμ. 483], ἐφ. «Νέα Ἐφημερίς», 25 Ἀπριλ. 1890, σελ. 7.

411. Μία ἐπιστολή τοῦ Βιζυηνοῦ, [ἀχρονολόγητη, σταλμένη ἀπὸ τὴν Κων)πολι στὸν ἀρχιμανδρίτη Ἰωαννίκιο Κύπρου τὸ 1872. Ἐνακοίν. Νικ. Χατζηγαβριήλ], ἐφ. «Ἔστια», 24 Νοεμβρ. 1904, σελ. 1β - 1ε. Ἐνατυπ. ἀπὸ τὸν Γ. Βαλέτα, Φ.Β., σελ. 247 - 248. ΒΣ.

412. [Μία ἐπιστολή τοῦ Γ.Β. σταλμένη ἀπὸ τὴν Γοτίγγη στὸν Ἡλία Τανταλιδή στὴν Κων)πολι, στίς 13)25 Ἰουν. 1876. Ἐνακοίν. Νικ. Ι. Βασιλειάδη], Κωνστ. Φ. Σκόκου, Ἐθνικὸν Ἡμερολόγιον..., Ἔτος 26ον, 1911, σελ. 285 - 287. Ἐνατυπ. στὸ περ. «Παναθήναια», Ἔτος ΙΑ', Τόμ. 21, 15 - 31 Δεκεμβρ. 1910, σελ. 174 - 175 καὶ στὸν ἀριθμ. 15, σελ. 32 - 33. ΒΣΔ.

413. [Ἐπιστολή σταλμένη ἀπὸ τὸ Γκάσταϊν στίς 15 Σεπτεμβρ. 1890, στὸν Νικ. Ι. Βασιλειάδη στὴν Κων)πολι]. Ἀπόσπασμα ἀνεκοίνωσε ὁ Νικ. Ι. Βασιλειάδης στὸν ἀριθμ. 644, σελ. 211. Ὁδύκληρη, ὁ Γ. Βαλέτας, Φ.Β., σελ. 258 - 259. Β.

414. [Δύο ἀχρονολόγητες ἐπιστολὲς σταλμένες ἀπὸ τὴν Κων)πολι τὸ 1872, στὴν Ἑλένη Στεφανῆ στὴν Κύπρο, Ἐνακοίν. Ἄντ. Κ. Ἰντιάνου, ὕστερα ἀπὸ ἀποστήθισι τῆς Ἑλένης Στεφανῆ], περ. «Κυπριακὰ Γράμματα», Ἔτος Α', ἀριθμ. 1, Λευκωσία, 15 Σεπτεμβρ. 1934, σελ. 20α - 20β. ΒΣ. (280, 281).

415. [Ἀποσπάσματα ἀχρονολόγητης ἐπιστολῆς στὴν Ἑλένη Στεφανῆ στὴν Κύπρο τὸ 1872. Ἐνακοίν. Ἄντ. Κ. Ἰντιάνου, ὕστερα ἀπὸ ἀποστήθισι τῆς Ἑλένης Στεφανῆ], Ἄντ. σελ. 20β. Β.

416. [Ἀπόσπασμα ἐπιστολῆς σταλμένης ἀπὸ τὸ Γκάσταϊν στὸν ἀδελφὸ τοῦ Μιχαῆλο στὴ Βιζύη. Πιθανὴ χρονολογία, 20 - 24 Σεπτεμβρ. 1890. Ἐνακοίν. Μαρίνου Ξηρέα], στὸν ἀριθμ. 13, σελ. 16 - 18.

II. ΚΡΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

417. [Θ. Ἀφεντούλης], Κρίσις τοῦ Βουτυναίου ποιητικοῦ ἀγῶνος τοῦ 1874. Ἐν Ἀθήναις. Ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῆς ἐλληνικῆς ἀνεξαρτησίας, 1874, σελ. 41 - 45. [γὰρ τὸν Κόδρου]. ΒΣΔ.

418. [Στὴ στήλη «Εἰδήσεις», λίγα λόγια γὰρ τὴν ἀνάγνωσι τῆς κρίσεως τοῦ Βουτυναίου διαγωνισμοῦ τοῦ 1874 καὶ τὴν βράβευσι τοῦ Κόδρου], ἐφ. «Ἐφημερίς», 6 Μαΐου 1874, σελ. 1β.

419. [Στὴ στήλη «Εἰδήσεις», λίγα ἐπαινετικὰ λόγια γὰρ τὸν βραβευμένο ποιητὴ τοῦ Κόδρου], ἐφ. «Ἐφημερίς», 7 Μαΐου 1874, σελ. 1α.

420. [Ἀγγελία ἐκδόσεως τοῦ Κόδρου], ἐφ. «Ἐφημερίς», 18 Μαΐου 1874, σελ. 3α. Β.

421. Βιβλιοκρισία. Ὁ Κόδρος. Ποίημα Γεωργίου Μ. Βιζυηνοῦ [διεξοδική ἐπίκρισις σὲ πέντε ὀλοσέλιδες συνέχειες ἀπὸ ἄγνωστο κριτικῶ], ἐφ. «Ἐφημερίς τῶν Συζητησέων», 30 Μαΐου, 1 9, 12, 15 Ἰουν. 1874, στήν τέταρτη σελίδα. ΒΕ.

422. [Στὴν στήλῃ «Εἰδήσεις», εἰδήσεις καὶ κρίσις Βουτσηναίου ποιητικοῦ διαγωνισμοῦ τοῦ 1874, γιὰ τὴ συλλογὴ «Ἄραις, Μάραις, Κουκουνάραις»], ἐφ. «Ἐφημερίς», 17 Μαΐου 1876, σελ. 1β - 2α. ΒΣ.

423. **Θεόδ. Γ. Ὀρφανίδης**, Κρίσις τοῦ Βουτσηναίου ποιητικοῦ ἀγῶνος τοῦ ἔτους 1876, ἀναγνωσθεῖσα ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τοῦ ἐν Ἀθήναις Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου, τῇ 13ῃ Μαΐου 1876 ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ Θεοδ. Γ. Ὀρφανίδου. Ἐν Ἀθήναις. Ἐκ τοῦ τυπογραφείου Σ. Κ. Βλαστοῦ 1876, σελ. 7 - 8, 79 - 120. Β.

424. Νέα Βιβλία, Σακελλαρίδου Σ., Ρήγας ὁ Φεραῖος [πληροφορία ὅτι ὁ ἄγνωστος κριτικὸς τοῦ βιβλίου αὐτοῦ, εἶναι ὁ ἐπικριτὴς τοῦ Κόδρου στὸν ἀριθμ. 421], ἐφ. «Ἐφημερίς», 28 Σεπτεμβρ. 1877, σελ. 3β. ΒΣ.

425. **Θ. Ἀφεντούλης**. Ἐκθεσις τοῦ ποιητικοῦ ἀγῶνος τοῦ ἔτους 1877, [ἀνακοίν. Πέτρον Μαρκάκη. Κρίσις μιᾶς ἄγνωστης συλλογῆς τοῦ Γ. Β. «Αἱ Ἑσπερίδες ἢ μῦθοι τοῦ λαοῦ καὶ παραμῦθια», στὸν Βουτσηναῖο διαγωνισμό τοῦ 1877], περ. «Ἀθηναῖον», Τόμ. 7, 1878, σελ. 35 - 49, 60. Ξανατυπ. στὸν ἀριθμ. 708.

426. [Σύντομο σχόλιο γιὰ τὴν κρίσι τῶν «Ἑσπερίδων» στὸν Βουτσηναῖο διαγωνισμό τοῦ 1877], «Δελτίον τῆς Ἑστίας», ἀριθμ. 24, 12 Ἰουν. 1877, σελ. 1 - 2.

427. [Λίγα λόγια γιὰ τὶς «Ἑσπερίδες» καὶ τὸν ποιητὴ τους], περ. «Παρνασσός», Τόμ. Α', 1877, σελ. 478.

428. **Κ. Ξανθόπουλος**. Συνοπτικὴ ἐκθεσις τῆς πνευματικῆς ἀναπτύξεως τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων. Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1880, σελ. 112. ΒΣ.

429. [Ἀγγελία ἐκδ. τῆς διδακτορικῆς διατριβῆς τοῦ Γ. Β., Das Kinderspiel in Bezug...], «Δελτίον τῆς Ἑστίας», ἀριθμ. 252, 25 Ὀκτωβρ. 1881, σελ. 1.

430. [Πληροφορία ὅτι τὰ περισσότερα ἔργα τοῦ Γ. Β. εἶναι ἀνέκδοτα καὶ ὅτι πρόκειται νὰ ἐκδοθοῦν σὲ τρεῖς τόμους. Ἀπαγγελία ποιημάτων του ἀπ' τὸν ἴδιο, στὸν Παρνασσό], ἐφ. «Νέα Ἐφημερίς», 21 Ἰανουαρ. 1882, σελ. 2.

431. **Φροῦ - φροῦ**, [σχόλιο γιὰ τὸ ταξίδι τοῦ Γ. Β. στὴ Γαλλία, Ἀγγλία κλπ.], ἐφ. «Μὴ χάνεσαι», 12 Μαΐου 1882, σελ. 3 - 4.

432. [Στὸν Παρνασσὸ «ὁ κ. Γ. Βιζυηνὸς τακτικὸν ἐνεργὸν μέλος ἀνέγνω διαφόρους αὐτοῦ ποιήσεις», περ. «Παρνασσός», Τόμ. Στ', 1882, σελ. 88.

433. [Ἀγγελία ἐκλογῆς τοῦ Γ. Β. ὡς τακτικοῦ ἐνεργοῦ μέλους τοῦ Παρνασσού], Αὐτ. σελ. 90.

434. [Πληροφορία ὅτι τὰ ποιήματα ποὺ διάβασε ὁ Γ.Β. στὸν Παρνασσὸ ἦταν «ὁ Ἄη Νικόλας καὶ Ἡ μητέρα τῶν ἑπτὰ, ἐπεισόδια τῶν ἐν Βιζύῃ καταστροφῶν», Αὐτ. σελ. 254.

435. Στῆ στήλῃ τῆς ἀλληλογραφίας, ἀγγελία λήψεως χειρογράφου τοῦ Γ. Β. ἀπὸ τὸ Λονδίνο], «Δελτίον τῆς Ἑστίας», ἀριθμ. 326, 27 Μαρτ. 1883, σελ. 3α. Β.

436. Aug. Boltz, Ueberblick des neuesten Literatur in Griechenland [ἀγγελία καὶ σύντομη κρίσις τοῦ ἀριθ. 18], περ. «Das Magazin für die Literatur des In und Auslandes», Leipzig, 21 Ἀπριλ, 1883, σελ. 231β.

437. Ἑλληνικὴ φιλολογία ἐν Παρισίοις [γιά τὴ μετάφρασι τοῦ Ἀμαρτήματος τῆς μητρὸς μου στὰ γαλλικά], ἐφ. «Νέα Ἐφημερίς», 25 Ἀπριλ. 1883, σελ. 3α - β. Β.

438. [Γιά τὴ δημοσίευσί σὲ γαλλικὴ μετάφρασι ἀπὸ τὸν De Queux de Saint Hilaire τοῦ ποιήματος, Ἡ παράφρων, στὸ περ. «Revue du monde latin», (1)]. περ. «Ἑστία», ΙΣΤ', ἀριθμ. 402, 11 Σεπτεμβρ, 1883, σελ. 587β, σημ. 1 ΒΣ.

439. [Ἡ ἴδια πληροφορία μὲ τὴν ἀριθμ. 438], «Δελτίον τῆς Ἑστίας», ἀριθμ. 354, 9 Ὀκτωβρ. 1883, σελ. 1α καὶ περ. «Πλάτων», τόμ. Ε', 1883, σελ. 432.

440. Ἀτθίδες Αῦραι [ἀγγελία τοῦ Ἐκδ. οἴκου τοῦ Λονδίνου Triibner and Co καὶ σχετικὰ μὲ τὴν ἔκδοσι τοῦ βιβλίου], «Δελτίον τῆς Ἑστίας», ἀριθμ. 359, 13 Νοεμβρ. 1883, σελ. 2β. Ξανατυπ. στὸν ἀριθμ. 15, σελ. 33.

441. Ἀτθίδες Αῦραι [ἀγγελία ἐκδόσεως], ἐφ. «Νέα Ἐφημερίς», 14 Νοεμβρ. 1883, σελ. 5α - β. Β.

442. [Βιβλιογραφικά], περ. «Δελτίον τῆς Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἑταιρείας τῆς Ἑλλάδος», Τόμ. Α', 1883, σελ. 746 - 747.

443. Αἱ συνέπειαι τῆς παλαιᾶς ἱστορίας.— Ποῖος ἦτον ὁ φρονεὺς τοῦ ἀδελφοῦ μου [ἀγγελία ἐκδόσεως καὶ κρίσις], ἐφ. «Νέα Ἐφημερίς», 8 Ἰανουαρ. 1884, σελ. 2α. Β.

(1) Ἀπὸ παραδρομῆ γράφεται «Revue des peuples latins».

444. [Ἀγγελία δωρεᾶς Trübner ἀπὸ τὸ Λονδίνο τῆ «συστάσει τοῦ ἐκεῖ διαμένοντος... κ. Βιζυηνοῦ», «Δελτίον τῆς Ἑστίας», ἀριθμ. 371, 5 Φεβρ. 1884, σελ. 2α. ΒΣ.

445. Ἀτθίδες Αὔραι [διεξοδικῆ ἐπαινετικῆ κρίσις ἀπὸ ἄγνωστο κριτικό], περ. «The Academy», Τόμ. 25, ἀριθμ. 619, London, 15 Μαρτ. 1884, σελ. 182 - 183. Ἡ μετάφρ. τῆς κριτικῆς στὸ «Δελτίον τῆς Ἑστίας», ἀριθμ. 381, 15 Ἀπριλ. 1884, σελ. 1α. ΒΣ.

446. [Ἀγγελία ἐκδόσεως τῆς συλλογῆς Ἀτθ. Αὔρ. καὶ σύντομο ἐπαινετικὸν σχόλιον], «Δελτίον τῆς Ἑβδομάδος», ἀριθμ. 4, 25 Μαρτ. 1884, σελ. 3.

447. [Ἀγγελία ἀφίξεως τοῦ Γ. Β. στὴν Ἀθήνα], ἐφ. «Νέα Ἐφημερίς», 31 Μαρτ. 1884, σελ. 4.

448. Χρονικὰ [γιά τὴν ἐπάνοδο τοῦ Γ. Β. ἀπὸ τὴν Ἀγγλία καὶ τὶς δύο ἐκδόσεις τῶν Ἀτθ. Αὔρ. Ἀπὸ παραδρομὴ γράφονται «Βοσπορίδες Αὔραι»], ἐφ. «Ἀκρόπολις», 1 Ἀπριλ. 1884, σελ. 2α.

449. Βιβλία - Κρίσεις [ἀγγελία καὶ σχόλια τοῦ ἀριθμ. 445], ἐφ. «Νέα Ἐφημερίς», 2 Ἀπριλ. 1884, σελ. 3β. Β.

450. [Ἀγγελία β' ἐκδ. τῆς συλλογῆς Ἀτθ. Αὔρ.], ἐφ. Ἀκρόπολις, 18 Ἀπριλ. 1884, σελ. 4β.— «Δελτίον τῆς Ἑστίας», ἀριθμ. 381, 15 Ἀπριλ. 1884, σελ. 4β, καὶ Αὐτ. ἀριθμ. 382, 22 Ἀπριλ., σελ. 8β, ἀριθμ. 384, 6 Μαΐου, σελ. 4β, ἀριθμ. 386, 20 Μαΐου, σελ. 4β, ἀριθμ. 388, 3 Ἰουν., σελ. 4β, ἀριθμ. 391, 24 Ἰουν., σελ. 4β, ἀριθμ. 395, 22 Ἰουλ., σελ. 4β.

451. Διάφορα [«Ἐπολιτογραφηθὴ Ἑλλήν πολίτης ὁ κ. Γ. Μ. Βιζυηνός»], ἐφ. «Ἀκρόπολις», 17 Ἰουν. 1884, σελ. 4γ.

452. Βιβλιογραφία. Ἀτθίδες Αὔραι. Συλλογὴ ποιημάτων Γεωργίου Μ. Βιζυηνοῦ. Ἐκδοσις δευτέρα. Ἐν Λονδίῳ 1884. [Κριτικὴ ἀπὸ ἀνώνυμο κριτικό. Ἐπικρίνεται ἡ γλωσσικὴ μορφή τῆς συλλογῆς], ἐφ. «Ἐφημερίς», 21 Ἰουλ. 1884, σελ. 36 - γ.

453. Εἰδήσεις [ὁ Γ. Β. χαρακτηρίζεται ἐθνικὸς ποιητὴς τῆς Θράκης. Ἀγγελία διορισμοῦ του ὡς καθηγητοῦ τῆς φιλοσοφίας], ἐφ. «Ἀκρόπολις», 31 Αὐγ. 1884, σελ. 3δ.

454. **A. P. P[αγκαβῆς]** [κρίνοντας τὰ «Εἰδύλλια», τοῦ Γ. Δροσίνη, ἀναφέρεται καὶ στὴ γλώσσα τοῦ Γ. Β.], «Δελτίον τῆς Ἑστίας», ἀριθμ. 417, 23 Δεκεμβρ. 1884, σελ. 2β. ΒΣ.

455. **Κ[αμπούρογλου Δ. Γρ.]** Φιλολογικὴ ἐπιθεώρησις τοῦ 1884, «Δελτίον τῆς Ἑβδομάδος», ἀριθμ. 44, 30 Δεκεμβρ. 1884, σελ. 3α - β [γιά τὶς Ἀτθ. Αὔρ.]. Β.

456. * *Aug. Boltz* [κρίσις Ἀτθ. Αὔρ.], περ. «Das Magazin für die Literatur des In- und Auslandes», Leipzig, Δεκέμβρ. 1884. Β.

457. Φιλολογικὴ καὶ καλλιτεχνικὴ κίνησις τοῦ 1884 [μνεῖα Ἀτθ. Αὔρ.], «Δελτίον τῆς Ἑστίας», ἀριθμ. 418, 1 Ἰανουαρ. 1885, σελ. 2α.

458. Ἡ φιλοσοφία τοῦ Καλοῦ παρὰ Πλωτίνω [ἐπαινετικὲς κρίσεις], περ. «Δελτίον τῆς Ἑστίας», ἀριθμ. 424, 10 Φεβρ. 1885, σελ. 1β - 2α.

459. [Ἀγγελία ὅτι ὁ Γ. Β. ἐξέλεγε ὑφηγητὴς τῆς ἱστορίας τῆς φιλοσοφίας], περ. «Ἑβδομάς», Β' ἀριθμ. 50, 10 Φεβρ. 1885, σελ. 64γ.

460. Ἡ φιλοσοφία τοῦ Καλοῦ παρὰ Πλωτίνω [ἀγγελία καὶ σύντομο σχόλιον], περ. «Berliner Philologische Wochenschrift», V, No 11, Bibl. 14 Μαρτ. 1885, Berlin 1886. ΒΣΔ.

461. [*Δ. Δρ. Καμπούρογλου*], Ἔργα καὶ ἡμέραι [σχετικὰ μὲ μίαν φιλοσοφικὴν διαμάχην τοῦ Γ. Β. μὲ τὸν Μαργαρίτη Εὐαγγελίδην], περ. «Ἑβδομάς», Β', ἀριθμ. 64, 19 Μαΐου 1885, σελ. 232β.

462. [Εἰδήσεις σχετικὲς μὲ φιλοσοφικὰς μελέτας τοῦ Γ. Β. Ἀγγελία τῶν ἀριθμ. 19, 257, καὶ βας ἐκδ. τοῦ ἀριθμ. 18], «Δελτίον τῆς Ἑστίας», ἀριθμ. 439, 26 Μαΐου 1885, σελ. 2α.

463. [*Oscar Wilde*], Modern Greek Poetry [κρίνεται ὁ ἀριθμ. 392, καὶ ἐπαινοῦνται δύο μεταφρασμένα ποιήματα τοῦ Γ. Β., Οἱ καιροὶ καὶ Ἡ Ἀγία Σοφία], ἐφ. «The Pall Mall Gazette», Τόμ. XVI, London, 27 Μαΐου 1885, σ.λ. 5α. Βλ. μετάφρ. τῆς κριτικῆς στὸ «Δελτίον τῆς Ἑστίας», ἀριθμ. 442, 16 Ἰουν. 1885, σελ. 18. ΒΕ.

463α. [Οἱ ξένοι γιὰ τὴν Ἀτθ. Αὔρ. Κρίσεις καὶ μεταφράσεις], «Δελτίον τῆς Ἑστίας», ἀριθμ. 442, 16 Ἰουν. 1885, σελ. 1β. †

463β. Νέα βιβλία [ἀγγελία ἐκδόσεως ἀριθμ. 21, 22], «Δελτίον τῆς Ἑστίας», ἀριθμ. 447, 21 Ἰουλ. 1885, σελ. 2β.

463γ. *Σταῦρος Δελέκος*. Ἡ φιλοσοφία τοῦ Καλοῦ παρὰ Πλωτίνω ὑπὸ Γ. Μ. Βιζυηνοῦ [δρομύτατη καὶ μακροσκελέστατη ἐπίκρισις], ἐφ. «Παλιγγενεσία», ἀπὸ 20 Αὐγ. 1885, σελ. 2 - 27 Αὐγ. 1885, σελ. 2.

463δ. *Μησιάκης*, Φιλοσοφικά [δρομύτατη διεξοδικὴ ἐπίκρισις τῶν ἀριθμ. 21, 22], ἐφ. «Ἐφημερίς» 29 Αὐγ. 1885, σελ. 5γ - 6γ. ΒΣ.

464. Ψυχολογικαὶ μελέται ἐπὶ τοῦ Καλοῦ Β'. Αἱ ἀρχαὶ τῶν τεχνῶν [ἀγγελία], ἐφ. «Ἐφημερίς», 10 Σεπτεμβρ. 1885, σελ. 6γ.

465. *Σταῦρος Δελέκος*. Στοιχεῖα Λογικῆς, ἀφιερούμενα τῇ Φιλοσοφικῇ Σχολῇ ὑπὸ Γ. Βιζυηνοῦ [κρίσις], ἐφ. «Ἐφημερίς», 1 Ὀκτωβρ. 1885, σελ. 5γ - 6β. ΒΣ.

466. [Βιβλιογραφικά], περ. «Δελτίον τῆς Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἑταιρείας τῆς Ἑλλάδος», Τόμ. Β', 1885, σελ. 188.

467. [«Ἀφίκετο ἐκ τῆς πατρίδος τοῦ ὁ φίλος ποιητῆς κ. Γ. Βιζυηνός»], ἐφ. «Νέα Ἐφημερίς», 16 Αὐγ. 1887, σελ. 5.

468. [Ἀγγελία δημοσιεύσεως ἀριθμ. 258], ἐφ. «Παλιγγενεσία», 6 Αὐγ. σελ. 3β, 13 Αὐγ. σελ. 3γ, καὶ 27 Αὐγ. σελ. 3β τοῦ 1888.

469. [Γ. **Κασδόνης**, Ἀγγελία καὶ κρίσις παιδικῶν ποιημάτων τοῦ Γ. Β.], περ. «Ἐστία», ΚΣΤ', ἀριθμ. 660, 21 Αὐγ. 1888, σελ. 544α. ΒΣ.

470. Παντοῖα [ἀγγελία καὶ σύντομη κρίσις τοῦ ἀριθμ. 23], ἐφ. «Ἐφημερίς», 6 Σεπτεμβρ. 1888, σελ. 3α.

471. [Ἀγγελία ἐκδόσεως ἀριθμ. 23], «Δελτίον τῆς Ἐστίας», ἀριθμ. 613. 25 Σεπτεμβρ. 1888, σελ. 4, καὶ Αὐτ. ἀριθμ. 614, 2 Ὀκτωβρ. σελ. 4, 615, 9 Ὀκτωβρ. σελ. 4, 620, 13 Νοεμβρ. σελ. 4, 621, 20 Νοεμβρ. σελ. 3.

472. [Ἀγγελία δημοσιεύσεως τοῦ ἀριθμ. 259], ἐφ. «Νέα Ἐφημερίς», 11 Ὀκτωβρ. 1888, σελ. 8α, καὶ Αὐτ. 18 Ὀκτωβρ. 1888, σελ. 5β.

473. Οἱ Καλόγεροι καὶ ἡ λατρεία τοῦ Διονύσου ἐν Θράκῃ [ἀγγελία], περ. «Berliner Philologische Wochenschrift», VIII, No 47, Bibl. 24 Νοεμβρ. 1888, Berlin 1889.

474. [Μεταξὺ τῶν συνεργατῶν τοῦ Ἐγκυκλοπαιδικοῦ Λεξικοῦ Μπάρτ καὶ Χίρστ, ἀναφέρεται τὸ ὄνομα τοῦ ὑφηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Γ. Βιζυηνοῦ], ἐφ. «Νέα Ἐφημερίς», 20 Δεκεμβρ. 1888, σελ. 7, καὶ Αὐτ. 25 Δεκεμβρ. 1888, σελ. 7. Βλ. καὶ ἀριθμ. 477, 480.

475. *A.R. Rangabé und Daniel Sanders*, Geschichte der neugriechischen Literatur, Leipzig, [χ. χ.], σελ. 117 · 119], [γιά τὸν Κόδρος].

476. *A. P. Ραγκαβῆς*, Περίληψις ἱστορίας τῆς Νεοελληνικῆς Φιλολογίας. Ἀθῆναι 1888 (Ἑλληνικὴ Βιβλιοθήκη Μπάρτ - Βίλμπεργκ), σελ. 79 - 80 [γιά τὴν ποίησι τοῦ Γ. Β.]. ΒΣ.

477. [Ἡ ἴδια πληροφορία μὲ τὴν ἀριθμ. 474], «Δελτίον τῆς Ἐστίας», ἀριθμ. 629, 15 Ἰανουαρ. 1889, σελ. 4, καὶ Αὐτ. ἀριθμ. 655, 16 Ἰουλ. σελ. 4

478. *Ι. Παναξίδης*, Οἱ ποιητικοὶ ἀγῶνες [ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸ βιβλίον του, Χρονικὸν τῆς πρώτης πεντηκονταετίας τοῦ ἑλληνικοῦ Πανεπιστημίου. Ἀθῆναι 1889. Γιά τὴν βράβευσι τοῦ Κόδρου], περ. «Ἐστία», ΚΖ', ἀριθμ. 688, 5 Μαρτ. 1889, σελ. 255.

479. *Χ[ατζόπουλος Κ.]*, Ὁ φιλαδέλφειος λυρικὸς ἀγών [ὅτι πῆρε μέρος κ' ὁ Γ. Β.], περ. «Ἐβδομάς», Στ' ἀριθμ. 16, 22 Ἀπριλ. 1889, σελ. 2γ. ΒΣΔ.

480. [Ἡ ἴδια πληροφορία μετὰ τὴν ἀριθμ. 474 καὶ 477], «Δελτίον τῆς Ἑστίας», ἀριθμ. 655, 16 Ἰουλ. 1889, σελ. 4.

481. *Ferd. Runkel*, Georgios Bizyenos, ein hellenischer Dichter der Gegenwart [διάλεξις], περ. «Berichte des Freien Deutschen Hochstiftes», 1889, Heft 3, Frankfurt am Main, σελ. 335 - 346.

482. **Βλ. Γαβριηλίδης**, Πανελλήνιος σύντροφος. Ἐτήσιον Πολιτικῶν, Οἰκονομολογικῶν καὶ Στατιστικῶν Ἡμερολόγιον 1890. Ἐν Ἀθήναις. Ἐκ τῶν καταστημάτων τῆς Ἀκροπόλεως Β. Γαβριηλίδου, 1890, σελ. 174 καὶ 186 [ὅτι ὁ Γ. Β. ἔγινε ὑφηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν]. ΒΣ.

483. **Ἀκυρωτικός**, Ὁ προχθεσινὸς διαγωνισμὸς [σχετικὰ μετὰ τὴ συμμετοχὴ τοῦ Γ. Β. ὡς ἐξεταστοῦ στὸ Ἑξωτερικῶν], ἐφ. «Νέα Ἐφημερίς», 24 Ἀπριλ. 1890, σελ. 8. Βλ. καὶ ἀριθμ. 410, 484.

484. **Ἀκυρωτικός**, Ἄνευ τίτλου [ἀπάντησις στὸν Γ. Β. γιὰ τὸν διαγωνισμὸ τοῦ Ἑξωτερικῶν. Βλ. καὶ ἀριθμ. 410, 483], ἐφ. «Νέα Ἐφημερίς», 26 Ἀπριλ. 1890, σελ. 7.

485. Διάφορα κοινωνικὰ [ἀγγέλλεται ὅτι ὁ Γ. Β. γύρισε ἀπ' τὴν Εὐρώπην], ἐφ. «Νέα Ἐφημερίς», 19 Σεπτεμβρ. 1890, σελ. 6.

486. Δῶρα - δῶρα - δῶρα διὰ τοὺς συνδρομητὰς τοῦ «Ἄστεως», [«... τὰς Ἀττίδας Ἀἴρας, τὴν γνωστοτάτην καὶ δυσεύρετον πλέον συλλογὴν ποιημάτων τοῦ κ. Βιζυηνοῦ»], ἐφ. «Τὸ Ἄστυ», 15 Δεκεμβρ. 1890, σελ. 1β, 16 Δεκεμβρ. σελ. 2β, 17 Δεκεμβρ. σελ. 3β. κλπ.

487. **Βλ. Γαβριηλίδης**, Πανελλήνιος σύντροφος. Ἐτήσιον Πολιτικῶν, Οἰκονομολογικῶν καὶ Στατιστικῶν Ἡμερολόγιον 1891. Ἔτος δευτέρου. Ἐν Ἀθήναις. Ἐκ τῶν καταστημάτων τῆς Ἀκροπόλεως Β. Γαβριηλίδου, 1890, σελ. 319 [στὸ πρόγραμμα τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους 1890 - 91 τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἀναφέρεται ὅτι ὁ ὑφηγητὴς Γ. Β. πρόκειται νὰ διδάξῃ ἱστορίαν τῆς ἀρχαίας φιλοσοφίας].

488. [Γιὰ τὴν μετάφρασιν τοῦ ἀριθμ. 385], ἐφ. «Τὸ Ἄστυ», 5 Φεβρ. 1891, σελ. 1.

489. **Γ. Καλοσγοῦρος**, Κριτικαὶ παρατηρήσεις περὶ τῆς μεταφράσεως τοῦ Ἀμλέτου Ι. Πολυλά (Ἀνατίπωσις ἐκ τοῦ ἸΓ' Τόμου τοῦ Παρνασσοῦ). Ἐν Ἀθήναις 1891, Ἑστία, σελ. 13 [μνεῖα ἐπαινετική]. Τὸ ἴδιον καὶ στὸν ἀριθμ. 663, σελ. 138. ΒΣ.

490. Ὁ κ. Βιζυηνὸς [ἀναγγελία τῆς τρέλλας που καὶ ἀπόπειρα αὐτοκτονίας του], ἐφ. «Ἀκρόπολις», 11 Ἀπριλ. 1892, σελ. 3γ.

491. Ὁ κ. Βιζυηνὸς [νεώτερη ἀπόπειρα αὐτοκτονίας του καὶ κλείσιμό του στὸ Δρομοκαίτειο], ἐφ. «Ἀκρόπολις», 12 Ἀπριλ. 1892, σελ. 3ε.

492. **Κ. Π[αλαμᾶς]**, Εἰς ποιητῆς [γιατὸν Γ. Β. ὅταν κλείσθηκε στὸ φρενοκομεῖο], ἐφ. «Ἐφημερίς», 12 Ἀπριλ. 1892. Ξανατυπ. ἀνυπόγραφο ἔνα ἀπόσπασμα στὴν ἐφ. «Νεολόγος» Κων)πόλεως, 16 Ἀπριλ. 1892, σελ. 3.

493. **Βλ. Γαβριηλίδης**, Πανελλήνιος σύντροφος. Ἐτήσιον Πολιτειακὸν Οἰκονομολογικὸν καὶ Στατιστικὸν Ἡμερολόγιον τοῦ 1892. Ἔτος τρίτον. Ἐν Ἀθήναις. Καταστήματα Ἀκροπόλεως Β. Γαβριηλίδου. 1891, σελ. 374, 401 [ἅπλῃ μνεῖα τοῦ Γ. Β. ὡς ὑφηγητοῦ]. ΒΣΔ.

494. Εἰδήσεις [γιατὸν Γ. Β. καὶ τὰ μεταλλεῖα τῆς Θράκης], ἐφ. «Νέα Ἐφημερίς», 27 Μαρτ. 1892, σελ. 5β.

495. Ὁ κ. Γ. Βιζυηνός. Ὁ Ἕλληνας Γὰ δὲ Μωπασάν.— Ἡ τύχη ἑνὸς ποιητοῦ.— Δεπτομέρειαι περὶ τῆς νόσου, ἐφ. «Τὸ Ἄστυ», 11 - 12 Ἀπριλ. 1892, σελ. 1.

496. [**Νικόλαος Ι. Βασιλειάδης**], Γεώργιος Βιζυηνός, ἐφ. «Νέα Ἐφημερίς», 22 Ἀπριλ. 1892, σελ. 8 - 9. ΒΕ. (351).

497. **Νικόλαος Ι. Βασιλειάδης**, Ἐπίσκεψις εἰς φρενοκομεῖον. Ὁ ἀτυχῆς ποιητῆς καὶ τὸ ὕστατον ποίημά του, ἐφ. «Νέα Ἐφημερίς», 7 Ἰουν. 1892, σελ. 4 - 7.

498. **Μνήμων**, Τὰ βιβλία τοῦ ποιητοῦ [γιατὴν ἐκποίησι τῶν βιβλίων του], ἐφ. «Τὸ Ἄστυ», 3 - 4 Σεπτεμβρ. 1892, σελ. 1.

499. **Νικόλαος Ι. Βασιλειάδης**, Ὁδὴ θλίβερά τοῦ ἀτυχῆσαντος ποιητοῦ. Νέον ποίημά του [γιατὸ ποίημα, Εἰς τὴν Ἀμπελον], ἐφ. «Νέα Ἐφημερίς», 10 Μαρτ. 1893, σελ. 5β - 6α. ΒΣ.

500. Ἑλληνικὰ διηγήματα ἰσπανιστὶ [εἰδησις ὅτι στὸ βιβλίον τοῦ Α. Rubiò Y Lluch, «Novelas Griegas», περιλαμβάνονται διηγήματα Βικέλα Βιζυηνοῦ, Παλαμᾶ, Ἐφταλιώτη καὶ Δροσίνη σὲ ἰσπανικὴ μετάφρ.], ἐφ. «Νέα Ἐφημερίς», 16 Ἀπριλ. 1893, σελ. 4β. ΒΣ.

501. **Α. Rubiò Y Lluch**, Τὸ νεοελληνικὸν διήγημα [πρόλογος μεταφρασμένος τοῦ βιβλίου του. Βλ. ἀριθμ. 500. Σύντομα ἐπαινετικὰ σχόλια γιὰ τὸ διήγημα, Τὸ ἀμάρτημα τῆς μητρὸς μου], περ. «Ἐστία Εἰκονογραφημένη», ἀριθμ. 25, Α' ἔξάμ. 1893, σελ. 387β.

502. **Γρ. Ξ[ενοπούλος]**, Ἀθηναϊκὴ ἑβδομάς [σύντομο ἄρθρον γιὰ τὸ ἔργον τοῦ Γ. Β.], ἐφ. «Τὸ Ἄστυ», 9 Ἰανουαρ. 1894, σελ. 1 - 2.

503. * **Κ.**, Εἰς τὸ Δρομοκαίτειον, ἐφ. «Ἐφημερίς», 23 Ἰανουαρ. 1894.

504. Ἀμαλθείας Παρνασσός, ἤτοι ἀπάνθισμα τῶν ἐκλεκτοτέρων ποιημάτων τῶν Ἑλλήνων ποιητῶν Β'. Σμύρνη, 1894, σελ. 138 [βιογραφικά]. ΒΣ.

505. **Νικόλαος Ι. Βασιλειάδης**, Γεώργιος Μ. Βιζυηνός. 'Ο 'Ελλην Γκὺ Δὲ Μωπασσάν, Κωνστ. Φ. Σκόκου, 'Εθνικὸν 'Ημερολόγιον... Ἔτος 9ον, 1894, σελ. 297 - 313. Ξανατυπ. με κάποιες φραστικὲς ἀλλαγές στὸν ἀριθμ. 585, σελ. 301 - 320 με τίτλο, 'Ο ποιητῆς Γεώργιος Βιζυηνός. ΒΣ.

506. **Νικόλαος Ι. Βασιλειάδης**, Σελίδες ἐν φρενοκομείῳ. 'Ο ἀτυχῆσας ποιητῆς, Ι. Α. Ἀρσένη, Πικίλη Στοά. 'Εθνικὸν Εἰκονογραφημένον 'Ημερολόγιον, Ἔτος 10ον, 1894, σελ. 144 - 154. ΒΔ.

507. [Δημοσιεύονται τέσσερις στροφές ἀπὸ τὸ ποίημα, Τὸ φάσμα μου, τὸ ὁποῖο χαρακτηρίζεται «τρυφερώτατον καὶ περιπαθέστατον», ἐφ. «Ἐστία», 3 Φεβρ. 1895, σελ. 2γ. ΒΔ.

508. Μοσκῶβ - Σελήμ [σημείωμα], ἐφ. «Ἐστία», 27 Ἀπριλ. 1895, σελ. 1.

509. 'Ο Κόσμος [σημείωμα γιὰ τὸν Μοσκῶβ Σελήμ καὶ τὸ ἀνέκδοτο διήγημα, Τὸ χαλασμένο πανηγύρι], ἐφ. «Ἐστία», 28 Ἀπριλ. 1895, σελ. 2δ.

510. [Ἀγγελία σχετικὴ με δημοσίευσί τοῦ Μοσκῶβ - Σελήμ, καὶ προσεχῆ δημοσίευσί ἀνεκδότων ποιημάτων], περ. «Ἐστία Εἰκονογραφημένη», ἀριθμ. 19, 7 Μαΐου 1895, σελ. 152β.

511. **Α. Α.** [ἐπαινετικὰ σχόλια γιὰ τὸν Μοσκῶβ - Σελήμ], ἐφ. «Ἐστία», 12 Μαΐου 1895, σελ. 2β. ΒΣ.

512. **Κίρις**, Τὸ Δρομοκαίτειον.— Συνδιάλεξις με τὸν Βιζυηνόν.— Τὸ κατάστημα.— Πῶς λειτουργεῖ.— Διάφοροι ἀριθμοί.— 'Ο συγγραφεὺς τοῦ Μοσκῶβ - Σελήμ εἰς τὰ ἔσχατα.— Τὶ λέγουν οἱ ἰατροὶ του, ἐφ. «Ἐστία», 16 Μαΐου 1895, σελ. 2β - 2δ. ΒΣΔ.

513. 'Ο Κόσμος [ἐπαινετικὰ σχόλια γιὰ τὸ ἀνέκδοτο ποίημα, Μαργαρώ], ἐφ. «Ἐστία», 17 Μαΐου 1895, σελ. 3α.

514.* 'Ο Βιζυηνός ἐν Γαλλίᾳ.— Ἐν διήγημά του.— Ἡ «Ἐπιθεώρησις τῶν Ἐπιθεωρήσεων» [γιὰ τὸ ἀμάρτημα τῆς μητρὸς μου σὲ γαλλικὴ μετάφρ.], ἐφ. «Ἐφημερίς», 24 Μαΐου 1895.

515. 'Ο Κόσμος [γιὰ τὴ μετάφρ. σὲ ἀγγλικὴ γλῶσσα τοῦ ποιήματος, Μαργαρώ], ἐφ. «Ἐστία», 19 Σεπτεμβρ. 1895, σελ. 2α.

516. 'Ο Κόσμος [σημ. γιὰ τὸν Γ. Β. στὸ φρενοκομείο], ἐφ. «Ἐστία», 12 Δεκεμβρ. 1895, σελ. 2.

517. **Lancelot D. Dowdall**, Modern greek [μνεῖα], «Ἑλλάς. Περιοδικὸν τοῦ ἐν Ἀμστελοδάμῳ Φιλελληνικοῦ Συλλόγου», VI, Leiden, 1896, σελ. 326.

518. **Κ. Παλαμᾶς**, Τὸ ἑλληνικὸν διήγημα. Γ. Βιζυηνός, βλ. Γ. Δροσίνη, Γ. Κασδόνη, Νέα Ἑλλάς. 'Εθνικὸν 'Ημερολόγιον Εἰκονογραφημένον,

Ἔτος Β', 1896, σελ. 259 - 269. Μὲ τὸν τίτλο, Τὸ ἑλληνικὸν διήγημα Α'. Βιζυηνός, Ξανατυπ. στὸ βιβλίον τοῦ Κωστῆ Παλαμᾶ, Τὰ Πρῶτα Κριτικά. Ἐν Ἀθήναις. Ἐκδοτικὸς οἶκος Γεωργίου Φέξη 1913, σελ. 129 - 140. ΒΔ (363, 408α).

519. **Γρ. Ξενόπουλος**, Οἱ διηγηματογράφοι μας ἕνας - ἕνας, ἐφ. «Τὸ Ἄστυ», 13 Ἰανουαρ. 1896, σελ. 2.

520. [**Γ. Κ. Γαλάτση**, ἀγγελία τῆς δίτομης συλλογῆς παιδικῶν τραγουδιῶν, Ὁ φίλος τῶν Ἑλληνοπαίδων], Δ.Π., Περ. Β', Γ', φ. 4, 27 Ἰανουαρ. 1896, σελ. 32α. Β.

521. [**Γρ. Ξενόπουλος**] **Φαίδων**, Ἀθηναϊκαὶ ἐπιστολαὶ [γὰρ τῆ συλλογῆ παιδικῶν τραγουδιῶν, Ὁ φίλος τῶν Ἑλληνοπαίδων], Αὐτ., σελ. 28β - γ. ΒΣ.

522. Ἀλληλογραφία [γὰρ μιὰ λογοκλοπία εἰς βάρος Γ. Β. Βλ. καὶ ἀριθμ. 553], περ. «Φιλολογικὴ Ἠχώ» Κων. πόλεως. Ἀπογεματιανή, Περ. Β', ἀριθμ. 10, 6 Ἀπριλ. 1896, στ. 60 τοῦ ἐξωφύλλου, καὶ Αὐτ. ἀριθμ. 15, 11 Μαΐου, στ. 90 τοῦ ἐξωφύλλου. Πρὸβλ. καὶ **Νικ. Βέης** στήν ἐφ. «Ἡ Πρωΐα», 28 Ἰουν. 1942, σελ. 1θ, καὶ Αὐτ. 5 Ἰουλ. 1942, σελ. 1θ.

523. Ὁ Βιζυηνὸς ἀπέθανε.— Ἡ ἀσθένειά του.— Πῶς ἐπῆλθε ὁ θάνατος.— Τὰ τῆς κηδείας.— Ἡ προθυμία τοῦ κ. ὑπουργοῦ, ἐφ. «Ἐστία», 15 Ἀπριλ. 1896, σελ. 2δ. ΒΔ. (366).

524. [Ἀγγελία θανάτου του], ἐφ. «Ἀκρόπολις», 16 Ἀπριλ. 1896, σελ. 3γ. ΒΔ.

525. Ἡ κηδεία τοῦ Βιζυηνοῦ.— Ἐν τῷ ναῶ.— Ἡ νεκρικὴ πομπή.— Ἐν τῷ νεκροταφείῳ.— Οἱ ἐκφωνηθέντες λόγοι [ἐδῶ τυπῶνται καὶ οἱ ἀριθμ. 526, 530], ἐφ. «Ἐστία», 16 Ἀπριλ. 1896, σελ. 2δ. ΒΣ.

526. **Κ. Παλαμᾶς**, [λόγος ἐπικήδειος], ἐφ. «Ἐστία», 16 Ἀπριλ. 1896, σελ. 2δ - 3α. Ξανατυπ. στήν ἐφ. «Τὸ Ἄστυ», 17 Ἀπριλ. 1896, σελ. 2γ - 2δ. καὶ ἐφ. * «Ἐφημερίς», 17 Ἀπριλ. 1896. ΒΣΔ.

527. **Παρατηρητής**, Ὁ Βιζυηνὸς ὡς συγγραφεύς, ἐφ. «Τὸ Ἄστυ», 16 Ἀπριλ. 1896, σελ. 1β - 1γ. Β.— Βλ. ἀπόσπασμα στὸν ἀριθμ. 15, σελ. 34.

528. Βιογραφικαὶ σημειώσεις, ἐφ. «Τὸ Ἄστυ», 16 Ἀπριλ. 1896, σελ. 1β. Β.

529. ***Επισκόπουλος Ν.**, Γεώργιος Βιζυηνός, ἐφ. «Τὸ Ἄστυ», 16 Ἀπριλ. 1896, σελ. 1α - 1β. Β.

530. ***Αριστ. Π. Κουρτίδης**, [λόγος ἐπικήδειος], ἐφ. «Ἐστία», 16 Ἀπριλ. 1896, σελ. 2γ - 2δ. Ξανατυπ. στήν ἐφ. «Τὸ Ἄστυ», 17 Ἀπριλ. 1896, σελ. 2γ. Ἀπόσπασμα τοῦ λόγου αὐτοῦ μὲ τὸν τίτλο, Γεώργιος Βιζυηνός, δημοσιεύθηκε καὶ στὸ περ. «Θρακικὴ Ἐπετηρίς», Ἔτος πρῶτον 1897, σελ. 319 - 320. ΒΣΔ. (376, 370, 388).

531. Θάνατος Γεωργίου Βιζυηνοῦ, ἐφ. «Νέα Ἐφημερίς», 16 Ἀπριλ. 1896, σελ. 3α - 3β.

532. Ὁ θάνατος τοῦ Βιζυηνοῦ, ἐφ. «Τὸ Ἄστυ», 16 Ἀπριλ. 1896, σελ. 2ε.

533. Διὰ τὸν τάφον τοῦ Βιζυηνοῦ. Ἐκκλησις, ἐφ. «Ἐστία», 16 Ἀπριλ. 1896, σελ. 1α. Βλ. καὶ Ἀὐτ. 17 καὶ 19 Ἀπριλ. 1896, σελ. 1α.

534. [Δ. Χατζόπουλος, Μπόέ]μ, Γ. Βιζυηνὸς ὡς διηγηματογράφος, ἐφ. «Σκρίπ», 16 Ἀπριλ. 1896, σελ. 1.

535. Διάφορα Κοινωνικά. Ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Βιζυηνοῦ, ἐφ. «Νέα Ἐφημερίς», 16 Ἀπριλ. 1896, σελ. 6α.

536. [Σχετικά με τὴν κηδεία τοῦ Γ. Β.], ἐφ. «Ἀκρόπολις», 17 Ἀπριλ. 1896, σελ. 2στ'. ΒΔ. (369).

537. Ἡ κηδεία τοῦ Βιζυηνοῦ.— Ἡ νεκρικὴ πομπή.— Εἰς τὸν ναόν.— Εἰς τὸ νεκροταφεῖον.— Οἱ ἐπικήδριοι.— Ὁ τάφος τοῦ ποιητοῦ, ἐφ. «Τὸ Ἄστυ», 17 Ἀπριλ. 1896, σελ. 2γ - δ. ΒΣ.

538. Γεώργιος Βιζυηνὸς [γιὰ τὴν κηδεία του], ἐφ. «Νέα Ἐφημερίς», 17 Ἀπριλ. 1896, σελ. 2α - 3α. ΒΔ.

539. [Σημειώματα γιὰ τὸν Γ. Β.], ἐφ. «Νέα Ἐφημερίς», 17 Ἀπριλ. 1896, σελ. 3α - 3β. Β.

540. Ὁ Κόσμος. Ὁ τάφος τοῦ Βιζυηνοῦ, ἐφ. «Ἐστία», 17 Ἀπριλ. 1896, σελ. 2γ.

541. Ἡ κηδεία τοῦ Βιζυηνοῦ. Ὁ κόσμος τῶν γραμμάτων. Ἄνθη. Οἱ ἐπικήδριοι λόγοι, ἐφ. «Σκρίπ», 17 Ἀπριλ. 1896, σελ. 3.

542.* [Γεώργιος Βιζυηνός], ἐφ. «Νεολόγος» Ἀθηνῶν, 17 Ἀπριλ. 1896. Β.

543. Ἡ μάνα τῶν Μαυρομιχαλαίων [λίγα λόγια γιὰ τὸ ποίημα ἀριθμ. 57, καὶ ξανατύπωμά του], ἐφ. «Νέα Ἐφημερίς», 20 Ἀπριλ. 1896, σελ. 3.

544. [Δύο στίχοι ἀρρωθευμένοι στὸν Γ. Β.], ἐφ. «Ὁ Ρωμηός», 20 Ἀπριλ. 1896, σελ. 4.

545. [Μνεῖα καὶ ξανατύπωμα τοῦ ἀριθμ. 544], ἐφ. «Τὸ Ἄστυ», 20 Ἀπριλ. 1896, σελ. 3γ.

546. [Γρ. Ξενόπουλος] Φαίδων, Ἀθηναϊκαὶ ἐπιστολαί. Μεγάλοι νεκροί, Δ. Π., Περ. Β', Γ', φ. 15, 20 Ἀπριλ. 1896, σελ. 117γ - 118α. ΒΣ.

547. Ἀθηναῖος, Γεώργιος Βιζυηνός, περ. «Τὰ Ὀλύμπια», Α', ἀριθμ. 24, 21 Ἀπριλ. 1896, σελ. 186. ΒΔ.

548. **Μαρίκα Κ. Φιλιππίδου**, Ἐν δάκρυ. Εἰς τὸν πολέκλαυστον Γ. Βιζυηνὸν [στίχου], περ. «Ἐφημερίς τῶν Κυριῶν», Ἔτος Ι', ἀριθμ. 440, 21 Ἀπριλ. 1896, σελ. 6.

549. [**Γ. Γρουπάρης**] **Ι. Χρονογράφος** [νεκρολογία], περ. «Φιλολογικὴ Ἠχώ» Κων)πόλεως. Ἀπογεματιανή, Περ. Β', ἀριθμ. 13, 27 Ἀπριλ. 1896, στ. 73 - 75 τοῦ ἐξωφύλλου. ΒΔ.— Ἐνα μέρος ξαναδημοσίευσε ὁ **Νικ. Βέης** στὴν ἐφ. «Ἡ Πρωΐα», 5 Ἰουλ. 1942, σελ. 1η - 1θ.

550. [**Γ. Περγιαλίτης**] **Ι. Γ. Γιαννοῦκος**, Ἐπὶ τῷ θανάτῳ Γεωργίου Μ. Βιζυηνοῦ [ποίημα ἀφιερωμένον], Δ.Π., Περ. Β', Γ', φ. 16, 27 Ἀπριλ. 1896, σελ. 1276. ΒΣΔ.

551. **Νικόλαος Ι. Βασιλειάδης**, Ποιήσεις ἐν τῷ φρενοκομείῳ Γεωργίου Μ. Βιζυηνοῦ, περ. «Φιλολογικὴ Ἠχώ» Κων)πόλεως, Περ. Β', ἀριθμ. 15, 11 Μαΐου 1896, σελ. 113 - 115 [γιά τοὺς ἀριθμ. 72, 73, 74, 75]. ΒΣΔ.

552. Ὁ Κόσμος [γιά τὸν τάφο τοῦ Γ. Β.], ἐφ. «Ἐστία», 17 Μαΐου 1896, σελ. 3α. ΒΔ.

553. **Α. Ι. Π.** Ἀλληλογραφία [γιά μιὰ λογοκλοπία εἰς βάρος Γ. Β. Βλ. καὶ ἀριθ. 522. Τὸ ὑποβολιμαῖο ποίημα μὲ τὸν τίτλο, Χάλλη, δημοσιεύθηκε: Θεοφάνους Ν. Κόντη, Σωτηρίου Κ. Ἰωαννίδου καὶ Ἀνδρέου Ι. Πολεμίδου, Πιερία - Αἰγαῖον. Ἐτήσιον εἰκονογραφημένον Ἡμερολόγιον, 1896, σελ. 207], περ. «Φιλολογικὴ Ἠχώ» Κων)πόλεως. Ἀπογεματιανή, Περ. Β', ἀριθμ. 16, 18 Μαΐου 1896, στ. 95α - β τοῦ ἐξωφύλλου. ΒΣ. Πρὸβλ. καὶ **Νικ. Βέης** στὴν ἐφ. «Ἡ Πρωΐα», 12 Ἰουλ. 1942, σελ. 1η.

554. Ὁ Κόσμος [χαρακτηρισμός], ἐφ. «Ἐστία», 25 Αὐγ. 1896, σελ. 2δ.

555. Θρακικὴ ἀδελφότης. Ὁ πανηγυρικὸς λόγος τοῦ κ. Κουρτίδου [μνεΐα στίχων], ἐφ. «Ἐστία», 5 Δεκεμβρ. 1896, σελ. 3β.

556. Φιλολογικὴ ἡμερίς [σχόλια ὀμιλίας τοῦ **Νικ. Ι. Βασιλειάδη** γιά τὸν Γ. Β., στὸν Ἑλληνικὸ Φιλολ. Σύλλογο Κων)πόλεως], περ. «Φιλολογικὴ Ἠχώ» Κων)πόλεως, Περ. Γ', ἀριθμ. 39, 28 Δεκεμβρ. 1896], σελ. 306β. Πρὸβλ. καὶ **Νικ. Βέης**; στὴν ἐφ. «Ἡ Πρωΐα», 26 Ἰουλ. 1942, σελ. 1θ.

557. **Κ. Παλαμᾶς**, Ζωντανοὶ νεκροὶ [Ξύνδας, Καλλιγᾶς, Βιζυηνός, Πολυλάς], ἐφ. «Τὸ Ἄστυ», 4 Ἰανουαρ. 1897, σελ. 1α - 1β.

558. **Κ. Παλαμᾶς**, Τὰ ἔργα μας ἐκεῖ ἔξω [γιά τὴν μετάφρασι τοῦ Ἀμαρτήματος τῆς μητρός μου, στὸ γαλλικὸ περ. «Revue des Revues»], ἐφ. «Ἀκρόπολις», 4 Ἰανουαρ. 1897, σελ. 2στ'.

559. **Χαρίσιος Παπαμάρκος**, Τὰ ἀναγνωστικὰ βιβλία τῶν Ἑλληνοποιδων, Τόμ. Α'. Ἀθήνησιν 1897, σελ. 363 [μνεΐα ποιημάτων τοῦ Γ.Β.]. ΒΔ., (484).

560. **Νικόλαος Ι. Βασιλειάδης**, [γιά τὸν ἀριθμ. 76 καὶ γενικὰ γιά τὸν τρόπο πὸν διέσωσε τοὺς γραμμένους στὸ φρενοκομεῖο στίχους τοῦ Γ. Β.], περ. «Φιλολογικὴ Ἠχώ» Κων)πόλεως, Περ. Γ', ἀριθμ. 1, 15 Σεπτεμβρ. 1897, σελ. 6. ΒΔ.

561. **Ἄχ. Γεωργιάδης**, Φιλολογικὸς ἀντίλαλος. Ὁ κ. Δημήτριος Βικέλας [γιά τὴ γαλλικὴ μετάφρασι τοῦ διηγήματος, Ἐὐ ἀμάρτημα τῆς μητρὸς μου], περ. «Φιλολογικὴ Ἠχώ» Κων)πόλεως, Περ. Γ', ἀριθμ. 3, 15 Ὀκτωβρ. 1897, σελ. 26β. ΒΣ.

562. **Ζ. Π[απαντωνίου]**, Ἐνας πὸν ἐσώθη, ἐφ. «Σκρίπ», 13 Ἀπριλ. 1898, σελ. 2.

563. **ΔΙΚ[αλογερόπουλος]**, Ὁ ἔρωσ τοῦ ποιητοῦ, Γ. Α. Ἀρσένη, Ποιζίλη Στοά, Ἐθνικὸν Εἰκονογραφημένον Ἡμερολόγιον, Ἔτος 13ον, 1898, σελ. 136 - 144. ΒΕ.

564. Ὁ Κόσμος [εἰδήσεις ὅτι ὁ κ. Μακρῆς στήν γαλλικὴ «Revue des Revues» ἀναφέρει τὸ γλωσσικὸ ζήτημα (Ροῖδης - Ψυχάρης), καὶ κάνει λόγο γιά τὸν Βικέλα, Βιζυηνό, Παπαδιαμάντη, Καρκαβίτσα καὶ Ξενόπουλο], ἐφ. «Ἐστία», 12 Μαΐου 1898, σελ. 2β. ΒΔ.

565. **Emile Legrand-Hubert Pernot**, Georges Vizyinos, στὸ βιβλίον, Chrestomathie grecque moderne. Paris 1899, σελ. XI—XII.

566. **Philhellén** [ἀγγελία τοῦ ἀριθμ. 258], περ. «Revue des Etudes Grecques», 12, Paris, 1899, σελ. 433β.

567. **Σάββας Θ. Δακίδης**, Ἱστορία τῆς ἐπαρχίας Βιζύης καὶ Μηδείας. Ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς. Ἐν Κων)πόλει 1899, σελ. 94 - 96 [βιογραφικὸ σημεῖωμα γιά τὸν Γ. Β. Στὴν σελ. 94 τοῦ βιβλίου, μαθαίνομε πὸς ὁ Γ. Β. ἐχρημάτισε καὶ «γυμναστὴς τῶν ἡθοποιῶν», τοῦ ἑλληνικοῦ θεάτρου Α. Κορομηλᾶ στήν Ἀθήνα].

568.* **Νικόλαος Ι. Βασιλειάδης**, [ἀπόσπασμα μελέτης του γιά τὸν Γ.Β. πιν διαβάσθηκε στὸν Ἑλληνικὸ Φιλολ. Σύλλογο Κων)πόλεως. Πιθανὸ νὰ εἶναι ἀπόσπασμα ἄλλης δημοσιευμένης μελέτης του], Φωτίου Δ. Στεφανίδου, Ὁ Χρυσὸς Αἰὼν. Φιλολογικὸν Ἡμερολόγιον τοῦ 1900, Κων)πολις 1899, σελ. 42.

569. **Bouillet - Οἰκονομόπουλος**, Γ. Βιζυηνός, «Λεξικὸν Ἱστορίας - Γεωγραφίας», Α' 1900, σελ. 717α Β.

569α. [**Ν. Γ. Πολίτης**], Βιζυηνός Γεώργιος Μ., «Λεξικὸν Ἐγκυκλοπαιδικόν» Μπαρτ καὶ Χίρστ, Τόμ. Ζ', Συμπλήρωμα, 1902, σελ. 132α. ΒΔ.

570. **A. Ἀλυάτης**, Κίνησις καὶ ζωὴ. Τὸ ἔργον τοῦ Γεωργίου Βιζυηνοῦ, ἔφ. «Ἀκρόπολις», 20 Ἰανουαρ. 1902, σελ. 1ε - 1στ'. ΒΔ.

571. **Γρ. Ξενοπούλος**, Πρόσωπα καὶ πράγματα, Ποιήματα διὰ παιδιὰ [ἔμπαινετικὲς κρίσεις γιὰ τὰ παιδικὰ ποιήματα τοῦ Γ. Β.], ἔφ. «Ἀθήναι», 21 Νοέμβρ. 1904, σελ. 1β. ΒΣΔ.

572. [**Νικ. Χατζηγαβριήλ**] **Νικ.**, Σημειώσεις. Μία ἐπιστολὴ τοῦ Βιζυηνοῦ. Βλ. καὶ ἀριθμ. 411 [πληροφορία ὅτι ὁ Γ. Β. ἔγραψε τοὺς πρώτους του στίχους στὴν Κύπρο, καὶ ὅτι αὐτοὶ ἦταν στίχοι παιδικοί], ἔφ. «Ἐστία», 24 Νοεμβρ. 1904, σελ. 16 - 1ε. ΒΣΔ.

573. **N. Γ. Πολίτης**, Μελέται περὶ τοῦ βίου καὶ τῆς γλώσσης τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Παραδόσεις. Μέρος Β'. Ἐν Ἀθήναις 1904. Βιβλ. Μαρσαλῆ, σελ. 655, 656, 658, 683, 825, 926, 933, 934, 941, 943, 945, 949, 961, 1205 [ἀνακοινώσεις καὶ εἰδήσεις τοῦ Γ. Β. ἀπὸ τὸ ἔργο του, σχετικὲς μὲ λαογραφικὰ θέματα].

574.* **Πέτρος Ἀποστολίδης [Παῦλος Νιρβάνας]**, Τέχνη καὶ φρενοπάθεια. Ἀνατύπωσις ἐκ τῆς Νευρολογικῆς καὶ Ψυχιατρικῆς Ἐπιθεωρήσεως Σ. Βλαβιανοῦ. Ἐν Ἀθήναις 1905, σελ. 40. Ἀνακοίν. I. Μ. Παναγιωτόπουλου πρὸ ξανατυπώνει στὸν ἀριθμ. 15, σελ. 35, τὴν σχετικὴν γιὰ τὴν ἀρώστια τοῦ Γ. Β. πληροφορίαν.

575. **Νικόλαος I. Βασιλειάδης**, Δύο ὄροι εἰς τὸ Δρομοκαίτειον. Σκηναὶ μεταξὺ ἱατροῦ, φιλοσόφου καὶ καλλιτέχνητος, «Ἡμερολόγιον τῶν Ἐθνικῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων», Ἐν Κωνσταντινουπόλει, 1905, σελ. 298 - 308. Β.

576. **Ἀριστ. Π. Κουριτίδης**, Ἡ μηλιὰ τοῦ Βιζυηνοῦ, περ. «Παναθηναϊα», Ἔτος Ε', Τόμ. 10, 30 Ἀπριλ. 1905, σελ. 42 - 44. ΒΔ.

577. Ἡ δεκαετηρὶς τοῦ Βιζυηνοῦ, ἔφ. «Ἀθήναι», 15 Ἀπριλ. 1906, σελ. 2.

578. [Γιὰ τὴ μαρμάρωσι τοῦ τάφου τοῦ Γ. Β.], ἔφ. «Ἀθήναι», 13 Ἰουν. 1906, σελ. 2.

579. Σύγχρονοι Ἑλληνες ποιηταί. Ἡλίας Τανταλίδης, ἔφ. «Ἀμάλθεια» Σμύρνης, 16)29 Σεπτεμβρ. 1906, σελ. 1.

580. [**Γεώργιος Χασιώτης**], Σύγχρονοι Ἑλληνες ποιηταί. Γεώργιος Βιζυηνός, ἔφ. «Ἀμάλθεια» Σμύρνης, 27)10, 28)11, 29)12 Σεπτεμβρ., καὶ 2)15 Ὀκτωβρ. 1906, σελ. 1. Ἡ ἴδια μελέτη μὲ τὸν τίτλο, Γεώργιος Βιζυηνός, στὸ βιβλίον, Γεωργίου Χασιώτου, Βυζαντινὰ σελίδες, δημοσιευθεῖσαι κατὰ τὰ ἔτη 1907 - 1908 ἐν τῇ ἑφημερίδι Ὁ «Γαχυδρομὸς» (Κωνσταντινουπόλεως) ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον Μούντζοφλος. Τόμος Α'. Αἱ Πριγκηπόννησοι.

Ἐν Ἀθήναις. Τύποις Π. Δ. Σακελλαρίου 1910, σελ. 256 - 279. ΒΔ. (400, 403).

581. [Ἀπαγγελία ποιημάτων Γ. Β. στὴν ἐπέτειο τῆς ἐνώσεως τῆς Ἑπτανήσου], περ. «Παναθήναια», Ἔτος Ζ', Τόμ. 14, 31 Μαΐου 1907, σελ. 128β.

582. **Νικόλαος Ι. Βασιλειάδης**, Στίχοι ἐν φρενοκομίῳ, ἐφ. «Ἐπίκαιρος» Κων)πόλεως, Ἔτος Α', ἀριθμ. 8, 7 Μαρτ. 1909, σελ. 4.

583. **Δημήτριος Κακλαμάνος**, Τὸ ἔργον καὶ ἡ ἀποστολὴ τῆς Διαπλάσεως [λίγα λόγια γιὰ τὸν Γ. Β. ὡς συνεργάτη], Δ. Π., Περ. Β', ΙΣΤ', φ. 20 - 21, 18 καὶ 25 Ἀπριλ. 1909, σελ. 168.

584. [Ἀπαγγελία τοῦ ἀριθμ. 131, ἀπὸ τὸν Ναπ. Λαπαθιώτη], Αὐτ. σελ. 176β.

585. **Νικόλαος Ι. Βασιλειάδης**, Εἰκόνες Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ἀθηνῶν, ἐκδιδόμεναι ὑπὸ Κων. Φ. Σκόκου (εἰς κοινὴν καὶ εἰς καθαρεύουσαν). Ἐν Ἀθήναις. Τυπογραφεῖον «Ἔστια» Κ. Μάϊσνερ καὶ Ν. Καργαδούρη, 1910, σελ. 12 - 13, 32, 120, 143. Στὴ σελ. 301 - 320, Ὁ ποιητὴς Γεώργιος Βιζυηνός. Βλ. καὶ ἀριθμ. 505. Στὶς σελ. 321 - 326, Ἡ τρέλλα τοῦ ποιητοῦ. Στὶς σελ. 327 - 339, Σελίδες τοῦ Δρομοκαϊτείου (Μεταξὺ φιλοσόφου ἱατροῦ καὶ καλλιτέχνιδος). ΒΣΔ. Βλ. καὶ ἀριθμ. 586.

586. **Κ. Α. Ψ[άχο]ς**, Νικολάου Βασιλειάδου, Εἰκόνες Κων)πόλεως καὶ Ἀθηνῶν [βιβλιοκρισία τοῦ ἀριθμ. 585, καὶ σύντομος χαρακτηρισμὸς γιὰ τὴν ποίησι τοῦ Γ.Β.], περ. «Ξενοφάνης», Ἔτος Ζ', 1910, σελ. 445 - 446.

586α. **Πλ. Ε. Δρακουόλης**, Νεοελληνικὴ γλῶσσα καὶ φιλολογία. Τρεῖς διαλέξεις ἐκφωνηθεῖσαι ἀγγλιστὶ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Ὁξφόρδης, μηνὶ Ἰουνίῳ 1897, ἐφ. «Νέα Ἡμέρα» Τεργέστης, ἀριθμ. 1831, 31)15 Ἰανουαρ. 1910, σελ. 3. ΒΣΔ.

587. **Κ. Φριλλίγγος**, Ὁ Βιζυηνός, περ. «Νεότης» Σμύρνης, Α', 1910, σελ. 171. Βλ. **Γ. Ν. Πολίτης**, Ἑλληνικὴ βιβλιογραφία, Γ', 1911 - 1920. Ἐν Ἀθήναις 1927, σελ. 147. ΒΣ.

588. **Κ. Φριλλίγγος**, Ὁ ποιητὴς Γεώργιος Βιζυηνός [διάλεξις], περ. «Ὁ Ἀριστοτέλης» Σμύρνης, Ἔτος Α', Νοέμβρ. - Δεκέμβρ., ἀριθμ. 9 - 10, 1911, σελ. 517 - 524. ΒΣ. Πρὸβλ. καὶ **Χρῆστ. Σωκρ. Σολωμονίδης**, Ἡ δημοσιογραφία στὴ Σμύρνη (1821 - 1921). Ἀθήνα 1959, σελ. 323.

589. **Νικόλαος Ι Βασιλειάδης**, Αἱ «Βοσπορίδες» τοῦ Βιζυηνοῦ (ἀνέκδοτος ἐπιστολὴ τοῦ ποιητοῦ), Κωνστ. Φ. Σκόκου, Ἐθνικὸν Ἡμερολόγιον..., Ἔτος 26ον, 1911, σελ. 284 - 288, Βλ. καὶ ἀριθμ. 412. ΒΣ.

590. [Γιὰ τὸ ποίημα, Ἡ ἐπαίτις τῆς Βιζύης], περ. «Παναθήναια», Ἔτος ΙΓ', Τόμ. 26, Ἰουλ. - Σεπτέμβρ. 1913, σελ. 111 - 112.

591. **Ἄριστ. Καμπάνης**, Νεοελληνικὸς πολιτισμὸς [ὁ Γ'.Β. χαρακτηρίζεται «πατέρας τοῦ ἀναλυτικοῦ διηγήματος εἰς τὴν Ἑλλάδα»], ἔφ. «Νέα Ἑλλάς», 22 Σεπτεμβρ. 1913, σελ. 3. ΒΣ.

592. **Ἄριστ. Καμπάνης**, Γεώργιος Βιζυηνός, ἔφ. «Νέα Ἑλλάς», 1 Δεκεμβρ. 1913, σελ. 3 (ἐπιφυλ.) ΒΔ.

593. [**Μ. Τριανταφυλλίδης**] [σημείωμα γιὰ τὸν ἀριθμ. 250 καὶ γιὰ τὴν ἐποχὴ ποῦ γράφηκε], «Δελτίο τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Ὁμίλου», Τόμ. Γ', 1913, σελ. 269. ΒΔ.

594. **Κλ. Π[αράσχο]ς**, Ἀπολογία τῆς δημοτικῆς. Γεώργιος Βιζυηνός (+1895) «Δελτίο τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Ὁμίλου», Τόμ. Δ', 1913, σελ. 92.

595. **Κ. Χατζόπουλος**, Βιζυηνός, περ. «Νέα Ζωή», Ἀλεξάνδρεια. Τόμ. 9ος, Περ. Δ', 3 - 4, 1914, σελ. 318. ΒΣ.— Ξανατυπ. ἓνα μικρὸ ἀπόσπασμα στὸν ἀριθμ. 15, σελ. 35 - 36.

596. **Ἰωάννης Ζερβός**, Γεώργιος Βιζυηνός (Βιογραφικὸν σημεῖωμα), στὸν ἀριθμ. 8, σελ. 3 - 7. Β.

597. **Κ. Παλαμᾶς**, Βιζυηνός καὶ Κρυστάλλης [διάλεξις ποῦ τυπώθηκε στὸν ἀριθμ. 604. Β. (412)].

Κρίσεις καὶ σχόλια: Ὁ Βιζυηνός καὶ ὁ Κρυστάλλης, ἔφ. «Νέα Ἑλλάς», 31 Μαρτ. 1916, σελ. 1α - 1δ. Β. — **Πάνος Δ. Ταγκόπουλος**, Ἡ διάλεξις τοῦ Παλαμᾶ. Κώστας ὁ Κρυστάλλης, Γεώργιος ὁ Βιζυηνός, περ. «Ὁ Νουμᾶς», Χρονιὰ ΙΔ', φ. 7, 9 τοῦ Ἀπριλίου 1916, ἀριθμ. 588, σελ. 91 - 92. — Αὐτόπτης, Ἀπὸ τὰς διαλέξεις τοῦ Παρνασσῶ. Ὁ Βιζυηνός καὶ ὁ Κρυστάλλης, ἔφ. «Ἡμερ. Ἐθνικὸς Κῆρυξ» Ν. Ἱόρκης, 21 Μαΐου 1916, σελ. 9.

598. [**Κ. Παλαμᾶς**] *W.*, Πρόσωπα καὶ ζητήματα. Βιζυηνὰ ἀνέκδοτα, ἔφ. «Ἐμπρός», 2 Ἀπριλ. 1916, σελ. 1ε - 1στ', καὶ ἔφ. «Ἡμερ. Ἐθνικὸς Κῆρυξ» Ν. Ἱόρκης, 15 Μαΐου, 1916, σελ. 10.

599. Τὸ ἀμάρτημα τῆς μητρός μου [διαφημιστικὴ ἀγγελία καὶ σύντομη κρίσις], ἔφ. «Ἡμερ. Ἐθνικὸς Κῆρυξ» Ν. Ἱόρκης, 28 Μαΐου 1916, σελ. 11.

600. [**Κ. Παλαμᾶς**] *W.*, Νέαι διαλέξεις Παρνασσῶ [«ὁ Βιζυηνός καὶ ὁ Παπαδιαμάντης γνήσια τέκνα τῶν Μουσῶν»], ἔφ. «Ἐμπρός», 26 Ἰανουαρ. 1917, σελ. 1δ. ΒΔ. (407).

601. **Θεόδ. Βελλιανίτης**, Πρόσωπα καὶ πράγματα. Ὁ Βιζυηνός, ἔφ. «Ἀθήναι», 23 Φεβρ. 1917, σελ. 1.

602. **Κ. Βάροναλης**, [Ὁ Βιζυηνός ὡς διηγηματογράφος. Διλέξις ποῦ δόθηκε στὴν 8 Μαρτίου 1917 στὸν Παρνασσῶ. Βλ. ἀριθμ. 614].

'Αγγελία: ἔφ. «Πρόοδος», 8 Μαρτ. 1917, σελ. 3. — Σχόλια: Αἱ διαλέξεις τοῦ Παρνασσοῦ. 'Ο Βιζυηνός, ἔφ. «Πρόοδος», 9 Μαρτ. 1917, σελ. 1. — 'Ενας, 'Η διά λεξῆ γιά τὸν Βιζυηνό, περ. «'Ο Νουμᾶς», Χρονιά ΙΕ', φ. 2. 18 τοῦ Μάρτη 1917, ἀριθμ. 608, σελ. 29 - 30. — 'Αριθμ. 603.

603. [**Κ. Παλαμᾶς**] *W.*, Εἰς τὸν Παρνασσὸν [κρίσεις καὶ ἐντυπώσεις γιά τὸν ἀριθμ. 602], ἔφ. «'Εμπρός», 15 Μαρτ. 1917, σελ. 1. Β.

604. Διαλέξεις Φιλολογικοῦ Συλλόγου Παρνασσοῦ. 16. Διαλέξεις περὶ 'Ελλήνων ποιητῶν τοῦ ΙΘ' αἰῶνος. **Κ. Παλαμᾶ**. Βιζυηνός καὶ Κρουστάλλης. 'Εν 'Αθήναις. Τύποις Π. Δ. Σακελλαρίου 1917. Ξανατυπ.: Διαλέξεις Φιλολογικοῦ Συλλόγου Παρνασσοῦ. Διαλέξεις περὶ 'Ελλήνων Ποιητῶν τοῦ ΙΘ' αἰῶνος, Τόμος δεύτερος. 'Εν 'Αθήναις. 'Εκδότης 'Ιωάννης Δ. Κολλάρος, 1925, σελ. 339 - 399 [γιά τὸν Βιζυηνό σελ. 341 - 379]. ΒΣ. — Τὸ τέλος τῆς διαλέξεως αὐτῆς μὲ τίτλο, 'Ο ἐπίλογος τῆς ἑμιλίας γιά τὸ Βιζυηνό καὶ τὸν Κρουστάλλη, δημοσιεύθηκε καὶ στὸ περ. «'Ο Νουμᾶς», Χρονιά ΙΔ', φ. 7, 9 τοῦ 'Απριλῆ 1916, ἀριθμ. 588, σελ. 77 - 78.

605. * **Ζωὴ Μελανδινοῦ**, Παιδικαὶ ἀναμνήσεις ἀπὸ ἓνα ταξίδι μου εἰς Βιζύην [βιογραφικὰ στοιχεῖα γιά τὸν Γ.Β.], περ. «'Απ' ὅλα», Κων)πόλεως, 'Ἔτος Η', 1918.

Τὸ δημοσίευμα ἀνεκοίνωσε ὁ Μαρ. Ξηρέας, ποὺ ξανατύπωσε μερικὰ ἀποσπάσματα στὸν ἀριθμὸ 13, σελ. 20 - 21.

606. **'Αρσένιος Κ. Νικολαΐδης**, Τὸ πτωχὸν τῆς Κύπρου [σχόλια σχετικὰ μὲ τὸ ὁμοτίτλο ποίημα τοῦ Γ.Β.], 'Ελένης Σ. Σβορώνου, «Μικρασιατικὸν 'Ἡμερολόγιον», 'Εν Σάμφ, Τόμ. 12ος, 1918, σελ. 100 - 111.

607. [**Α. Μπακάλμπασης**] *Dioscure*, La littérature grecque moderne, tableau succinct. Lausanne. Imprimerie Vaudoise, 1919, σελ. 34 [ἐλάχιστα] ΒΕ.

608. **'Αριστ. Καμπάνης**, 'Ελληνες λογογράφοι καὶ ποιηταί, Γεώργιος Βιζυηνός, περ. «Νεοελληνικὴ 'Επιθεώρησις», Γ', ἀριθμ. 57, 5 'Απριλ. 1919, σελ. 167 - 170 [σχεδὸν μόνον γιά τὸ διηγηματογραφικὸ του ἔργο]. ΒΣΔ.

609. [**Κ. Παλαμᾶς**] *W.*, 'Η Θράκη εἰς τὴν ποίησίν μας, ἔφ. «'Εμπρός», 13 'Ιουν. 1920, σελ. 1, καὶ 14 'Ιουν. 1920, σελ. 2 [λίγα λόγια γιά τὸν Γ.Β.].

610. [**Κ. Παλαμᾶς**] *W.*, 'Η Βιζύη τῆς Θράκης [ἀπὸ ἀφορμὴ σχετικοῦ ἄρθρου τοῦ Γ.Β. στὸ 'Εγκυκλ. Λεξικὸ τοῦ Μάρτ καὶ Χίφστ], ἔφ. «'Εμπρός», 23 'Ιουλ. 1920, σελ. 1.

611. **Π. Κωνσταντινόπουλος**, Οἱ Νεοελληνικὲς παραδόσεις στὸ Δημοτικὸ σχολεῖο [παραδόσεις ποιητικὰ διασκευασμένες ἀπὸ τὸν Γ.Β.], «Δελ-

τίο τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Ὀμίλου», Τόμ. Η', 1920, σελ. 34, 44, 45, 46.

612. **Κ. Παλαμᾶς**, Γεώργιος Βιζυηνός [πρόλογος], στὸν ἀριθμ. 10, σελ. ε' - ις'. ΒΔ.

613. Βιζυηνός Γεώργιος, **Θεοδοσίου Κ. Σπεράντσα**, Νεοελληνικὰ Ἀναγνώσματα, διὰ τοὺς μαθητὰς τῆς Α' τάξεως τῶν Ἑλληνικῶν Σχολείων. Ἐν Ἀθήναις 1921. Ἐκδοτικὸς οἶκος Δ. καὶ Π. Δημητράκου, σελ. 77 - 78.

614. **Ἄριστ. Π. Κουρτίδης**, Διαλέξεις Φιλολογικοῦ Συλλόγου Παρνασσῶ. 11. Διαλέξεις περὶ Ἑλλήνων διηγηματογράφων. Τὸ ἑλληνικὸν διήγημα μέχρι τῆς ἐπαναστάσεως. Ὁ Ἀλέξ. Ραγκαβῆς ὡς διηγηματογράφος. Ἐν Ἀθήναις. (Μ. Σ. Ζηράκης), 1921, σελ. 25 [πρότασις τοῦ Κουρτίδη νὰ ἰδρυθῆ Λογοτεχνικὸ Μουσεῖο, ὅπου ὁ ἴδιος δηλώνει ὅτι προσφέρει «μνημεῖα τινὰ ἀναφερόμενα εἰς τὴν γέννησιν καὶ τὴν καταγωγὴν, τὰς ἐν Ἀθήναις καὶ Γερμανίᾳ σπουδὰς τοῦ Βιζυηνοῦ, χαρακτηριστικὰς φωτογραφίας καὶ τινα χειρόγραφα του». Στὸ πίσω παράφυλλο, ἀγγελία ἐκδόσεως τῆς διαλέξεως τοῦ Βάρναλη, ἀριθμ. 602]. ΒΣ.

615. **Κωνστ. Φ. Σκόκος**, Γεώργιος Βιζυηνός, «Νεοελληνικὴ Ἀνθολογία», Ἀθήναι. (Μ. Σ. Ζηράκης), Α', 1922, ἀριθμ. 2, σελ. 97 - 98 [βιογραφικὸ σημεῖωμα]. ΒΔ.

616. **Ἡλίας Φ. Ἡλιοῦ**, Δύο βραβεῖα τοῦ Φιλαδέλφειου ποιητικοῦ διαγωνισμοῦ, Στέλιος Σπεράντσας: "Ὅταν φεύγουν οἱ ὄρες. Γ. Ἀθάνας: Καιροὶ πολέμου [σύντομα σχόλια γιὰ τὴν ποίησιν τοῦ Γ.Β. καὶ τοῦ Προβελεγγίου, συγκριτικὰ μὲ τὴν ποίησιν τοῦ Σπεράντσα], περ. «Ὁ Νουμᾶς», Χρονιὰ Κ', φ. 3, Μάρτης 1923, ἀριθμ. 772, σελ. 216, 217, 222.

617. **Ζαχ. Παπαντωνίου**, Βιζυηνός Γεώργιος, Ζαχαρία Παπαντωνίου, Νεοελληνικὰ Ἀναγνώσματα, Τόμ. Γ'... διὰ τὴν Γ' τάξιν τῶν Ἑλληνικῶν Σχολείων καὶ τὴν ἀντίστοιχον τάξιν τῶν ἄλλων σχολείων. Ἀθήναι, Φωκίων Σταύρου ἐκδότης, 1923, σελ. 150 - 151.

618. **D. C. Hesseling**, Histoire de la Littérature grecque moderne, traduite du néerlandais par N. Pernot. Paris. (Les Belles Lettres), 1924, σελ. 89 - 91, 100. ΒΣΔ.

619. [**Σπ. Μουσοῦρης**] **Φῶτιος Γιοφύλλης**, Τὸ φιλὶ στῆ Νεοελληνικῇ ποίησιν, περ. «Μηνιαῖος Εἰκονογραφημένος Ἐθνικὸς Κῆρυξ» Ν. Τόρκης, (Παναγυρικὸ Τεῦχος γιὰ τὴν δεκαετηρίδα του 1915 - 1925), Ἀπρίλ. 1925, Τόμ. 11, σελ. 206.

620. **Κ. Παλαμᾶς**, Δημοτικισμὸς [γιὰ τὸν Γ.Β. καὶ τὸν Δ. Βικέλα], ἔφ. «Ἐλεύθερον Βῆμα», 1 Ἰουν. 1926, σελ. 1.

621. **Ἀντώνης Γιαλοῦρης**, Τὸ διήγημα τοῦ Βιζυηνοῦ, περ. «Νεοελ-

ληνικά Γράμματα», Ἡράκλειο Κρήτης, Α', Ὀκτώβρ. 1926, σελ. 38 - 45. ΒΕ.

622. **Θεόδ. Βελλιανίτης**, Δημοσιογραφικαὶ ἀναμνήσεις. Τὸ τρίτον κόμμα. Ὁ Βιζυηνὸς καὶ ὁ Μητσάκης. Ὁ Ἀλέξ. Παπαδιαμάντης. Τὰ καφε-νεδάκια καὶ τὰ οἰνοπωλεῖα τῆς ἀγορᾶς, ἐφ. «Ἡ Πρωΐα», 8 Ἰανουαρ. 1927, σελ. 1 - 2. Πρὸβλ. καὶ ἀριθμ. 630.

623. **Théod. Vellianitis**, Brises Attiques—Ἀτθίδες Αὔραι, ἐφ. «Le Messenger d' Athènes», 5 Ἀπριλ. 1927, σελ. 1·2 [γαλλικὴ μετάφρ. τοῦ ἀριθμ. 624].

624. **Θεόδ. Βελλιανίτης**, Ἀναμνήσεις. Ἀτθίδες Αὔραι, «Μεγάλῃ Ἑλληνικῇ Ἐγκυκλοπαιδείᾳ. Φιλολογικὸν Περιοδικόν», Β', φ. 71 - 71, 1 Μαΐου 1927, σελ. 4. Ξανατυπ. στὸν ἀριθμ. 644, σελ. 214 - 217. Β. (427 καὶ 451). Πρὸβλ. καὶ ἀριθμ. 623.

625. **Ἀντώνης Γιαλούρης**, Ἡ γλῶσσα, περ. «Νεοελληνικά Γράμματα», Ἡράκλειο Κρήτης, Α', Ἰούν. 1927, σελ. 424, 427. ΒΕ. (424).

626. Γεώργιος Βιζυηνός, περ. «Τὸ Τραγοῦδι», Ἔτος Α', Τεῦχ. 25, 20 Αὐγ. 1927, σελ. 771.

627. [**Γιάννης Μαρμαριάδης**] **Πέτρος Χάρης**, Ἡ παιδικὴ Λογοτεχνία στὴν Ἑλλάδα [μυθεῖα μόνον], περ. «Ἑλληνικά Γράμματα» (Μπασιτᾶ), Α', ἀριθμ. 8, 1 Ὀκτωβρ. 1927, σελ. 342β. ΒΣ.

628. Βιζυηνὸς Γεώργιος Μ., **Α. Κουριτῖδη — Γ. Κονιδάρη**, Βασανισμένα καὶ δοξασμένα χρόνια. Ἀναγνωστικὸ ΣΤ' Δημοτικῶ. Πρώτῃ ἔκδοσι. (Ι. Δ. Κολλάρος καὶ Σία), Ἀθῆναι 1927, σελ. 225.

629. **Ν. Β[ασιλειάδης]**, Βιζυηνὸς Γεώργιος, Ἐγκυκλοπαιδικὸν Λεξικὸν Ἐλευθερουδάκη, Τόμ. Γ', 1928, σελ. 256β - 257α. ΒΔ.

630. **Θεόδ. Βελλιανίτης**. Φιλολογικαὶ ἀναμνήσεις, «Μηνιαῖος Εἰκονογραφημένος Ἐθνικὸς Κήρυξ» Ν. Ἱόρκης, Τόμ. 14, Ὀκτώβρ. 1928, σελ. 16 - 17 [γιά τὸν Γ.Β. καὶ τὸν Μητσάκη]. Πρὸβλ. καὶ ἀριθμ. 622.

631. **Simos Menardos**, Modern Greek Poetry. Zalocostas, Karasoutsas, Tantalides, Vizyenos, Krystallis, περ. «The Poetry Review», 19, Ἰούλ. 1928, σελ. 248 - 260. [γιά τὸν Γ. Β., στίς σελ. 253 - 256]. ΒΣ.

632. **Περικλῆς Παπαχριστιοδούλου**, Μνημόσυνα. Γεώργιος Βιζυηνὸς [κριτικά. Ἀπόσπασμα, στὸν ἀριθμ. 842], περ. «Θρακικά», Α', 1928, σελ. 238 - 240. ΒΔ.

633. **Κωνστ. Φ. Σκόκος**, Γεώργιος Βιζυηνός. Βλ. Τὸ ἑλληνικὸν διή-

γῆμα ἤτοι ἀπάνθισμα ἐκλεκτῶν διηγημάτων τῆς Νεοελληνικῆς Λογοτεχνίας, ἐκλογῆ καὶ ἐπιμελεία Κωνστ. Φ. Σκόκου, Τόμ. Α', "Ἐκδ. Β". Ἐν Ἀθήναις. (Ι. Δ. Κολλάρος), 1928, σελ. 6, 7, 136. ΒΣ.

634. **Η. Π. Β[ουτιερίδης]**, Λογοτεχνία Βυζαντινὴ καὶ σύγχρονος, Ἑγκυκλοπαιδικὸν Λεξικὸν Ἐλευθερουδάκη, Τόμ. Ε', 1929, σελ. 368α καὶ β. ΒΔ.

635. **Σ. Γ. Σπεράντισας**, Βιζυηνὸς Γεώργιος, Μεγάλῃ Ἑλληνικῇ Ἑγκυκλοπαιδείᾳ Ζ', 1929, σελ. 265α - 266γ. Β.— Βλ. καὶ Ἔκδοσις δευτέρα.

636. **Ἡλίας Π. Βουτιερίδης**, Βιζυηνὸς Γεώργιος [κριτικὰ καὶ βιογραφικά], Ἡλίας Π. Βουτιερίδης — Νῶντα Ἐλατου, Νεοελληνικὰ Ἀναγνώσματα διὰ τὴν Ε' τάξιν τῶν Γυμνασίων. Ἐν Ἀθήναις. (Μ. Σ. Ζηγκάκης), 1930, σελ. 197 - 199. Τὸ ἴδιο σημεῖωμα καὶ Ἡλίας Π. Βουτιερίδης — Νῶντα Ἐλατου, Νεοελληνικὰ Ἀναγνώσματα διὰ τὴν ΣΤ' τάξιν τῶν Γυμνασίων. Ἐν Ἀθήναις. (Μ. Σ. Ζηγκάκης), 1930, σελ. 283 - 285. ΒΣΔ. (445).

637. **Γ. Τσοκόπουλος**, Γεώργιος Βιζυηνός. Κριτικὴ βιογραφία [πρόλογος] στὸν ἀριθμ. 24, σελ. 5 - 16. ΒΔ.

638. **Ἡλίας Π. Βουτιερίδης**, Ἡ Νεοελληνικὴ Λογοτεχνία. Γενικὸ ἱστορικὸ ἐξέτασμά της. Ἀθήνα. Ἐκδοτικὸς οἶκος Μ. Σ. Ζηγκάκη, 1930, σελ. 49 - 50 καὶ 52. Β.

639. **Ἡλίας Π. Βουτιερίδης**, Ἡ ξένη ἐπίδρασις ἐπὶ τὴν Νεοελληνικὴ Λογοτεχνία. Ἐν Ἀθήναις. (Μ. Σ. Ζηγκάκης), 1930, σελ. 45 [μεινία μονάχα]. ΒΣ.

640. **Ἐλευθερουδάκης**, Κατάλογος βιβλίων ἑλληνικοῦ τμήματος. Ἀθήναις 1930, σελ. 50 [διαφημιστικὰ σχόλια γιὰ τὸν ἀριθμ. 24, καὶ σκίτσο τοῦ Γ. Β.].

641. Οἱ ἐθνικοὶ βάρδοι. Γεώργιος Βιζυηνός. Τὸ σημερινὸν μνημόσυνον. Ἡ μεγαλοφυΐα ἑνὸς τραλλοῦ. Ἡ βιογραφία του, ἔφ. «Ἡ Ἑλληνική», 4 Μαΐου 1939, σελ. 3.

642. Τὸ μνημόσυνον τοῦ Βιζυηνοῦ [στὸν Παρνασσό, μετ' ὀμιλητὰς τὸν **Κ. Παλαμᾶ** καὶ **Α. Καμπάνη**], ἔφ. «Ἡ Ἑλληνική», 5 Μαΐου 1930, σελ. 2.

643. **Jean Michel**, Vizyinos Georges, στὸν ἀριθμ. 401, σελ. 195.

644. Ἐγκώμια Γεωργίου Βιζυηνοῦ, ὑπὸ **Κ. Παλαμᾶ**, **Ν. Βασιλειάδου**, **Θ. Βελλιανίτη** [μετ' τὴν εὐκαιρίαν τοῦ μνημοσύνου του στὶς 29.4.30, ἀπὸ τὸ «Θρακικὸν Κέντρον» στὸν Παρνασσό], περ. «Θρακικά», Παράρτημα Γ' Τόμου, 1931, σελ. 196 - 217. Στις σελ. 196 - 201, **Κ. Παλαμᾶς** [κριτικὰ].— Σελ. 201 - 214, **Νικόλαος Ι. Βασιλειάδης** [βιογραφικὰ καὶ κριτικὰ].— Σελ. 214 - 217, **Θεοδ. Βελλιανίτης**, τὸ ἴδιο μετ' τὸν ἀριθμ. 624. ΒΔ. (449, 450, 451).

645. **Γ[ούναρης] Α.**, 'Ο τραγικός ἔρωσ τοῦ Γ. Βιζυηνοῦ. "Ομορφος κόσμος ἠθικός, ἀγγελικὰ πλασμένος [μὲ φωτογραφία τῆς Μπετίνας Φραβασίλη], ἔφ. «Ἡ Βραδυνή», 10 'Ιουλ. 1931, σελ. 2.

646. **Ἄλκης Θρωλος**, 'Ελληνες διηγηματογράφοι, Γεώργιος Βιζυηνός (1849 - 1896), περ. «Νέα Ἑστία», Τόμ. 10, 15 Σεπτεμβρ., 1, 15 'Οκτωβρ. 1931, σελ. 958 - 965, 1031 - 1036, 1079 - 1083. ΒΣ.— Ξανατυπ. στὸ περ. «Καινούργια Ἐποχή», Φθινόπωρο 1957, σελ. 137 - 152 ('Ανθολογία Κριτικῆς).

647. **Κ.Μ. Μιχαηλίδης**, 'Ο Κόδρος τοῦ Βιζυηνοῦ [σὲ γράμμα], περ. «Νέα Ἑστία», Τόμ. 10, 1 Νοεμβρ. 1931, σελ. 1166β. Β.

648. **Ἡλίας Π. Βουτιερίδης**, 'Ο ρυθμικός λόγος στὴ Νεοελληνικὴ Λογοτεχνία. [Ἀθήνα] 1931, σελ. 28 - 29.

649. **Ἄδαμ. Δ. Παπαδήμας**, Εἰσαγωγή στὴ Νεοελληνικὴ Λογοτεχνία, Πανεπιστημιακὸν βιβλιοπωλεῖον Ἀλεξ. Ν. Κολολοῦ. Ἀθῆναι 1931, σελ. 14 [σύντομη κρίσις γιὰ τὰ διηγήματα τοῦ Γ. Β.].

650. Βιζυηνός Γεώργιος, **Ζαχ. Παπαντωνίου—Ε. Τρουλλινού**, Νεοελληνικὰ Ἀναγνώσματα διὰ τὴν Α' τάξιν τοῦ Γυμνασίου. Ἀθήνα 1931, σελ. 155 - 156.

651. Βιζυηνός Γεώργιος, **Μιχαὴλ Χ. Οἰκονόμου**, Νεοελληνικὰ Ἀναγνώσματα διὰ τὴν Γ' τάξιν τῶν ἑξαταξίων Γυμνασίων. Ἐν Ἀθήναις (Ι. Δ. Κολλάρος), 1933, σελ. 205.

652. **Ἡλίας Π. Βουτιερίδης**, Σύντομη ἱστορία τῆς Νεοελληνικῆς Λογοτεχνίας (1000 - 1930). Ἀθήνα. Ἐκδοτικὸς οἶκος Μ. Σ. Ζηράκη, 1933, σελ. 374 - 375, 397 - 398 κ. ἄ. Β.

653. **Ἄριστ. Καμπάνης**, Ἱστορία τῆς Νέας Ἑλληνικῆς Λογοτεχνίας. Ἔκδ. τρίτη, Ἀθῆναι, Παράρτημα Ν. Ἑστίας (Ι. Δ. Κολλάρος), 1933, σελ. 183 - 184 κ. ἄ. ΒΣ.— Βλ. καὶ Ἄριστ. Καμπάνη, Ἱστορία... Ἔκδοσις συμπληρωμένη. Βιβλιοπωλεῖον τῆς Ἑστίας 1948, σελ. 191.

654. **Ἀντώνης Γιαλούρης**, Γεώργιος Βιζυηνός. 'Ο ἄνθρωπος καὶ τὸ ἔργο του, περ. «Ρυθμός», Β', Πειραιῶς, Τεύχη 2 - 6, 'Οκτώβρ. 1933 - Φεβρ. 1934, σελ. 58 - 60, 84 - 91, 125 - 132, 183 - 189. Τυπώθηκε καὶ σὲ βιβλίον: Ἀντώνη Γιαλούρη, Στερνοὶ φαναριῶτες λόγιοι. Γεώργιος Βιζυηνός. 'Ο ἄνθρωπος καὶ τὸ ἔργο του. Κριτικὸ σημεῖωμα. Ἀνατύπωση ἀπὸ τὸ περιοδικὸν «Ρυθμός», Πειραιῶς 1934. Ἐκδότης Π. Σ. Βαρβαρέσος.

Κρίσεις: **Γ. Κοζιούλας**, Ἀντ. Γιαλούρη, Γ. Βιζυηνός. 'Ο ἄνθρωπος καὶ τὸ

ἔργο του, περ. «Ρυθμός», Β', Πειραιᾶς, Τεύχ. 8, Ἀπρίλ. 1934, σελ. 258 — Π. **Σπανοῦ** [Ἰωνίδης], Ἀντ. Γιαλούρη, Γ. Βιζυηνός (κριτικὸ σημεῖωμα). Πειραιᾶς 1934, περ. «Μακεδονικὲς Ἡμέρες», Γ', Τεύχ. 6 - 7, Θεσσαλονίκη, Ἰούλ. - Αὐγ. 1935, σελ. 277. ΒΣΔ. (457, 467, 468).

655. **Σωτ. Σιλίπης**, Ἡ Νεοελληνικὴ ποίησις ἀπὸ τὸ Σολομὸ ἕως τὶς ἡμέρες μας, ἐφ. «Ἡ Βραδυνή» 24 Ἰανουαρ. 1933 σελ. 1, καὶ 8 Ἀπρίλ. 1933, σελ. 1 - 3. ΒΣΔ.

656. **Γ. Σ. Βουμβλινόπουλος**, Νεοελληνικὴ Φιλοσοφία [ἀναγραφή μελετῶν τοῦ Γ.Β.], περ. «Ἰδέα», Τόμ. 1, Ἰούν. 1933, σελ. 387, 388.

656a.* [Νεκρολογία + Ἑλένη Γ. Στεφανῆ], ἐφ. «Φωνὴ Κύπρου» Λευκωσίας, 19 Αὐγ. 1933 [γὰρ τὸν Γ. Β. στὴν Κύπρο]. Β.

656β.* **Ἀντ. Κ. Ἰντιάνος**, [γὰρ τὸν Γ. Β. στὴν Κύπρο], ἐφ. «Πρωτὴν» Λευκωσίας, 20 Αὐγ. 1933. Β.

657. **Φ. Πολίτης**, Μία «Ἀνθολογία» [τοῦ Ἀποστολίδη, ὅπου καὶ ἐλάχιστα γὰρ τὴν ἐκλογή ποιημάτων τοῦ Γ. Β.], ἐφ. «Ἡ Πρωτὰ», 8 Σεπτεμβρ. 1933, σελ. 2 (ἐπιφυλ.). Β.

658. **Κωνστ. Ι. Μυριανθόπουλος**, Χατζηγεωργάκις Κορνέσιος, ὁ διερμηνεὺς τῆς Κύπρου (1779 - 1809), ἦτοι συμβολαὶ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Κύπρου ἐπὶ Τουρκοκρατίας (1570 - 1878). Λευκωσία 1934, σελ. 182. Ἀνακοίν. Ι. Μ. Παναγιωτόπουλου [σχετικὰ μὲ τὸν προστάτη τοῦ Γ. Β. στὴν Κύπρο Τσελεμπή Γιάγκο Γεωργιάδη, καὶ τὴν οἰκογένειά του].

659. **Νικόλαος Ι. Βασιλειάδης**, Ἀνέκδοτα ποιήματα τοῦ ποιητοῦ Γεωργίου Βιζυηνοῦ, περ. «Θρακικά», Ε', 1934, σελ. 246 - 258. Καὶ σὲ ξεχωριστὸ φυλλάδιο, Ἀνέκδοτα ποιήματα Γεωργίου Βιζυηνοῦ (ἀνατύπωσις ἐκ τοῦ Ε' τόμου τῶν Θρακικῶν) Ἀθήναι, 1934. Τύποις Ι. Δ. Ἀλευροπούλου καὶ Σίας.

Κρίσις: **Ἀντώνης Γιαλούρης**, Νικ. Ι. Βασιλειάδου, Ἀνέκδοτα ποιήματα τοῦ ποιητοῦ Γεωργίου Βιζυηνοῦ, περ. «Ρυθμός», Β', Πειραιᾶς, Τεύχ. 10, Ἰούν. 1934, σελ. 318. ΒΣ. (463, 465).

660. **Ἀντ. Κ. Ἰντιάνος**, Ὁ Βιζυηνός στὴν Κύπρο, περ. «Κυπριακὰ Γράμματα», Ἔτος Α', ἀριθμ. 1, Λευκωσία, 15 Σεπτεμβρ. 1934, σελ. 16α - 21β. Β.

661. **Ι. Μ. Παναγιωτόπουλος**, Νεοελληνικὴ Λογοτεχνία, Μεγάλῃ Ἑλληνικῇ Ἐγκυκλοπαιδείᾳ, Ι', 1934 (Ἑλλάς), σελ. 929α, 932α, καὶ Ι. Μ. Παναγιωτόπουλου, Στοιχεῖα ἱστορίας τῆς Νεοελληνικῆς Λογοτεχνίας. Ἐν Ἀθήναις 1936, σελ. 79 - 80, 105. Β. (466, 479).

662. **Θ. Παπακωνσταντίνου**, Φιλοσοφία παρὰ τοῖς νεωτέροις Ἑλλησι, Μεγάλῃ Ἑλληνικῇ Ἐγκυκλοπαιδείᾳ, Ι', 1934 (Ἑλλάς), σελ. 981γ. ΒΣ.

663. **Ἀριστ. Καμπάνης**, Ἱστορία τῆς Νέας Ἑλληνικῆς Κριτικῆς. Ἀθήνα. Παράρτημα Ν. Ἔστιας. 1935, σελ. 138, 147 [μνείες μόνο]. Βλ. καὶ ἀριθμ. 489. Β.

663α. Γ. Βιζυηνός, Ἐπίτομον Ἑγκυκλοπαιδικὸν Λεξικὸν Ἐλευθερουδάκη, Ἀθήναι 1935, σελ. 592β [ἐλάχιστα]. ΒΔ.

664. **Νικόλ. Β. Τωμαδάκης**, Ἡ βιογράφησι τοῦ Βιζυηνοῦ, περ. «Κυπριακὰ Γράμματα, Ἔτος Α΄, ἀριθμ. 19 - 20, Λευκωσία, 15 Ἰουν. — 1 Ἰουλ. 1935, σελ. 597α - 599β. Β.

665. **Στέφ. Στεφάνου**, Τωρινὰ καὶ περασμένα. Γεώργιος Βιζυηνός. Φιλολογικαὶ ἀναμνήσεις [ὁ Στεφάνου, μαθητῆς τοῦ Γ. Β. στὸ Γυμνάσιο. γράφει γιὰ τὸ ἔμφο, τὴ ζωὴ, καὶ τὸ θλιβερὸ τέλος τοῦ δασκάλου του], ἐφ. «Ἀθηναϊκὰ Νέα», 21 Φεβρ. 1936, σελ. 3. ΒΣ.

666. **Στέφ. Στεφάνου**, Τωρινὰ καὶ περασμένα. Ὁ Ἄνδρέας Καρμαβίτσας. Φιλολογικαὶ ἀναμνήσεις [ὁ Δροσίνης, ὁ Βικέλας καὶ ὁ Βιζυηνός χαρακτηρίζονται «οἱ πρόδρομοι καὶ οἱ πρωτεργάται ὅχι τῆς ἀναγεννήσεως ἀλλὰ τῆς γεννήσεως τοῦ ἑλληνικοῦ διηγήματος»], ἐφ. «Ἀθηναϊκὰ Νέα», 14 Μαρτ. 1936, σελ. 3.

667. **Νικ. Κλ. Λανίτης**, Ἀναμνήσεις. Ὁ Βιζυηνός εἰς Κύπρον [σὲ γράμμα συμπληρώνει τὸν ἀριθμ. 665], ἐφ. «Ἀθηναϊκὰ Νέα», 14 Μαρτ. 1936, σελ. 1. ΒΔ.

668.* **Γ. Βαλέτας**, Ἡ μάνα τοῦ Βιζυηνοῦ, ἐφ. «Ταχυδρομὸς» Μυτιλήνης, 17 Μαρτ. 1936, σελ. 2β - ε. Β.

669. G. Vizyinos [σημείωμα] περ. «L' Hellénisme Contemporain», Χρ. 1, Μάιος 1936, σελ. 613 - 614.

670. **Ἀριστ. Καμπάνης**, Ἡ συμβολὴ τῆς Θράκης στὴ νέα μας ποίησι, στὸ βιβλίον, Ἀνθολογία Θρακῶν ποιητῶν τῶν νεωτέρων χρόνων. Ἐν Ἀθήναις 1936, σελ. 5 - 6. Β.

671. (**Α. Ἄργης**) **Ἄργης Κόρακας**, Γεώργιος Βιζυηνός, Αὐτ. σελ. 17 - 18. Β.

672. **Γ. Βαλέτας**, Κριτικὰ σημειώματα. Θραῖκες ποιηταὶ [μὲ τὴν εὐκαιρίαν τῆς ἐκδόσεως τῆς Ἀνθολογίας Θρακῶν Ποιητῶν..., λίγα λόγια γιὰ τοὺς στίχους τοῦ Γ. Β.], περ. «Ἐργασία», Τεύχ. 343, 26 Ἰουλ. 1936, σελ. 818. ΒΣΔ.

673. **Γ. Βαλέτας**, Νίκος Καμπᾶς [λίγα λόγια γιὰ τὸν Γ. Β. καὶ τὴν ποίησί του], περ. «Ὁ Ποιμὴν», Ἔτος Δ΄, ἀριθμ. 4 - 5, Μυτιλήνη, Ἀπριλ. - Μάιος 1936, (Παράρτημα), σελ. 24, 26. ΒΣΔ.

674. **Γ. Βαλέτας**, Βιζυηνοῦ. Οἱ στίχοι στὸ φρενοκομεῖο [κριτικά], περ. «Μακεδονικὲς Ἡμέρες», Δ', Τεύχ. 8, Θεσσαλονίκη, Σεπτέμβρ. 1936, σελ. 272 - 274. ΒΔ.

675. **Σπ. Ἀκροπολίτης**, Τὸ παρακτικὸ τραγούδι ἐνὸς ἀγνοῦ ἔρωτος. Μπετίνα Φραβασίλη [μυθιστορηματικὴ ἀφήγησις σὲ συνέχειες], ἐφ. «Ἑλληνικὸν Μέλλον», ἀπὸ 6 Σεπτεμβρ. 1936, σελ. 1, - 1 Δεκεμβρ. 1936, σελ. 4. ΒΣΔ.

676. **Γ. Βαλέτας**, Φιλολογικὰ στὸ Βιζυηνὸ, περ. «Θρακικὰ» Η', 1937, σελ. 211 - 304. Σελ. 212 - 214, «Προλογικά». Σελ. 214 - 235, «Α' Βιβλιογραφικά». Σελ. 235 - 261, «Β' Βιογραφικά». Σελ. 261 - 279, «Γ' Κριτικά». Σελ. 279 - 287, «Δ' Γραμματολογικά». Σελ. 287, «Ε' Αἰσθητικά». Σελ. 288 - 304, «ΣΤ' Πηροσάρτημα. Α' Ὁ Βιζυηνὸς καὶ ἡ Θράκη. Β' Βιζυηνοῦ ἀνέκδοτα». Ξανατυπ. σὲ βιβλίον, Γ. Βαλέτα, Φιλολογικὰ στὸ Βιζυηνὸ. Βιβλιογραφικά - Βιογραφικά - Κριτικά - Γραμματολογικά - Αἰσθητικά - Ἀνέκδοτα Βιζυηνοῦ. Ξανατύπωμα ἀπ' τὰ «Θρακικά», Τόμ. Η', Ἀθήναι. Τύποις Ἀλευροπούλου, Ἀγροσιλάου 23 - 23Α, 1936.

Κρίσεις: **Ἄντ. Κ. Ἰντιάνος**, περ. «Κυπριακὰ Γράμματα», Ἔτος Γ', ἀριθμ. 9 - 10, Λευκωσία, Ἰούν. - Ἰουλ. 1937, σελ. 330 - 331. — **Νικόλαος Ι. Βασιλειάδης** [ἐπαινετικὸ γράμμα], ἐφ. «Ἐφημερὶς τῶν Λεσβίων» Μυτιλήνης, 4 Ἀπριλ. 1937, σελ. 3 - 4. — **Κ. Φρειλλῆγος** [ἐπαινετικὸ γράμμα], Ἄντ. 11 Ἀπριλ., σελ. 3.

677. [Βιογραφικὸ ἐνθύμημα, γραμμένο ἀπὸ τὸν πατέρα τοῦ Γ. Β., καὶ ἀνακοινωμένο ἀπὸ τὸν Γ. Βαλέτα], Φ. Β., σελ. 238 - 239.

678. [Ἀποδεικτικὰ σπουδῶν τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν καὶ Γοτίγγης, καθὼς καὶ βιβλίον σπουδῶν τοῦ Πανεπιστημίου Λειψίας ἀνακοινωμένα ἀπὸ τὸν Γ. Βαλέτα], Φ. Β., σελ. 250, 252, 253.

679. [**Ἐδστράτιος Ζήσης**], Ὁ Βιζυηνὸς ὑπὸ τὸ φῶς τῆς ἐπιστήμης, περ. «Ἡ Συζήτησις. Λαογραφικὴ καὶ Λογοτεχνικὴ ἔκδοσις», Ἔτος Α', Περ. Β', ἀριθμ. 10, Ἰανουάρ. 1937, σελ. 76 - 77.

680. **Νικόλαος Ι. Βασιλειάδης**, Φαναριῶτες λόγιοι. Γεώργιος Βιζυηνός, περ. «Νεοελληνικὰ Γράμματα», 2, 24 Ἀπριλ. 1937, σελ. 14.

681. **Γ. Βαλέτας**, Παραλειπόμενα. Ἡ κηδεῖα τοῦ Βιζυηνοῦ [ὁ Γ. Βαλέτας φέρνει σὲ φῶς πληροφορία τοῦ μητροπολίτου Ἐλευθερουπόλεως Σωφρονίου Σταμούλη, σύμφωνα μὲ τὴν ὁποία ἡ κηδεῖα τοῦ Γ. Β. ἦταν ἀρκετὰ μεγαλοπρεπής. Δημοσιεύεται καὶ ὁ λόγος τοῦ Σταμούλη στὴν κηδεῖα], ἐφ. «Ἐφημερὶς τῶν Λεσβίων» Μυτιλήνης, 25 Ἀπριλ. 1937, σελ. 3.

682. **Γ. Βαλέτας**, Τὰ παιδικὰ τραγούδια τοῦ Ἑφταλιώτη [λίγα λόγια γιὰ τὰ παιδικὰ τραγούδια τοῦ Γ. Β.], ἐφ. «Ἐφημερὶς τῶν Λεσβίων» Μυτιλήνης, 2 Μαΐου 1937, σελ. 3.

683. **Γ. Βαλέτας**, Ἡ πανεπιστημιακὴ κριτικὴ καὶ ἡ ἐπίδρασί της στὴ Νεοελληνικὴ ποίηση. Οἱ ποιητικοὶ διαγωνισμοὶ [γιά τὴ συμμετοχὴ του στὸν Βουτσιναιὸ ποιητικὸ διαγωνισμὸ τοῦ 1874 καὶ 1876], περ. «Νέα Ἑστία», Τόμ. 22, 1 Δεκεμβρ. 1937, σελ. 1836 - 1837.

684. [**Κ. Βάρναλης**], Φιλολογικὰ καὶ καλλιτεχνικὰ ζητήματα. Ἐνα λησμονημένο ποιητικὸ ἀριστούργημα [γιά τὸν ἀριθμ. 58, ὅτι δὲν γράφηκε στὸ φρενοκομεῖο], ἐφ. «Ἡ Πρωΐα», 24 Ἰανουαρ. 1938 σελ. 1, 2. Ξανατυπ. στὸ βιβλίον, Κώστα Βάρναλη, Αἰσθητικὰ - Κριτικὰ. Ἐκδόσεις «Ὁ Κέδρος». [Ἀθήναι] 1958, σελ. 293 - 297.

685. Ἀρχιμανδρίτης **Ν. Σταματιάδης**, Ἀνέκδοτα τοῦ Γ. Βιζυηνοῦ. Κατάλογος χειρογράφων Γ. Βιζυηνοῦ, σταλμένων ἀπὸ τὸν μητροπολίτη πρώην Βιζύης Ἄνθιμο, ἀπὸ τὸ Σαμάκοβο, στὰ 1913, στὸ γιατρὸ Νικ. Ι. Βασιλειάδη, περ. «Ὁ Κόκλος», Χρονιὰ Δ', 1938, σελ. 10. Ξανατυπ. στὸ περ. «Θρακικά», Γ', 1938, σελ. 391.

686. **Κ. Κόντος**, Γεώργιος Βιζυηνός [διεξοδικὴ μελέτη γιά τὴ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο του], περ. «Τὸ Νέον Κράτος», Ἔτος Β', 1938, σελ. 1281 - 1290, 1409 - 1416, καὶ Ἔτος Γ', 1939, σελ. 1513 - 1519, 1619 - 1629. Καὶ σὲ ξεχωριστὸ φυλλάδιον, τυπωμένο στὴν Ἀθήνα τὸ 1939.

687. **Ἄλκης Θεόδωρος**, Μορφαὶ ποὺ ἔσβησαν. Γεώργιος Βιζυηνός [διάλεξις], ἐφ. «Ἡ Καθημερινή», 20 Μαρτ. 1939, σελ. 3, 4, 5, καὶ 27 Μαρτ. 1939, σελ. 4, 5.

688. Προτομὴ τοῦ Βιζυηνοῦ, περ. «Νεοελληνικὰ Γράμματα» 3, 20 Μαΐου 1939, σελ. 15.

689. **Γρ. Ξενόπουλος**, Ἡ πνευματικὴ ζωὴ. Γεώργιος Βιζυηνός [ἀπὸ ἀφορμὴ προκηρύξεως διαγωνισμοῦ γιά τὴν κατασκευὴ προτομῆς τοῦ Γ. Β.], ἐφ. «Ἀθηναϊκὰ Νέα», 21 Μαΐου 1939, σελ. 1ξ - 2β.

690. Ἡ προτομὴ τοῦ Γ. Βιζυηνοῦ, ἐφ. «Ἡ Πρωΐα» 25 Μαΐου 1939, σελ. 2.

691. **Γ. Μ. Παναγιωτόπουλος**, Τὰ γράμματα καὶ ἡ τέχνη. Τὸ τραγούδι τοῦ Βιζυηνοῦ [διεξοδικὸ ἄρθρον], ἐφ. «Ἡ Πρωΐα», 29 Μαΐου 1939, σελ. 2.

692. Γεώργιος Βιζυηνός, ὁ ραψωδὸς τῆς Θράκης, [ἀγγελία καὶ περιληπτικὰ σχόλια τοῦ ἀριθμ. 693], ἐφ. «Ὁ Τύπος», 9, 10 καὶ 11 Ἰουν. 1939, σελ. 1.

693. [**Θρ. Ζωῖόπουλος**] **Στέφανος Δάφνης**, Μὲ τὸν προβολέα τῆς ἱστορίας. Γεώργιος Βιζυηνός ὁ «ραψωδὸς τῆς Θράκης». Ἡ μυθιστορηματικὴ ζωὴ καὶ τὸ τραγικὸν τέλος τοῦ ποιητοῦ τῶν ἑλληνικῶν Θρύλων, τοῦ Ἑρωτος

τῆς Φιλίας καὶ ὅλης τῆς συγχροδίας τοῦ ἀνθρωπίνου πόνου, [σὲ καθημερινὲς συνέχειες], ἔφ. «Ὁ Τύπος» ἀπὸ 12 Ἰουν. 1939 σελ. 1, 6, - 12 Αὐγ. 1939, σελ. 4.

693α. Ποῖος ἦτο ὁ φονεὺς τοῦ ἀδελφοῦ μου. Διήγημα. Ἐπὶ Γ. Βιζυηνοῦ [ἐπαινετικά σχόλια], Γενικὸς Ἱμνοκατάλογος Ἰωάννου Ν. Σιδέρη. Ἀθῆναι 1939, σελ. 30.

694. *Waldemar Liungmann*, Einige worte über das Kukerispiel in Hagios Georgios und zwei damit zusammenhängende namensserien [χαρακτηρισμὸς τοῦ Γ. Β, καὶ μνείες τῆς μελέτης ἀριθμ. 258], περ. «Byzantinisch — Neugriechische Jahrbücher», 15, 1939, σελ. 21.

695. *Μιλτιάδης Μαλακάσης*, Ὁ κόσμος τοῦ πνεύματος. Γεώργιος Βιζυηνὸς [ἀναμνήσεις δικῆς του καὶ τοῦ Ἀλεξ. Ζαῖμη, ἀπ' τὸν Βιζυηνὸ], ἔφ. «Ἐλεύθερον Βῆμα», 30 Ὀκτωβρ. 1940, σελ. 2. Ξανατυπ. στὸ περ. «Ὁ Ἕλληνισμὸς τοῦ ἐξωτερικοῦ», Ἔτος 10ον, φ. 91, Σεπτέμβρ. 1959, σελ. 24.

696. *Παῦλος Γ. Σιφαράς*, Ὁδηγὸς τῆς μελέτης τῶν Νέων Ἑλληνικῶν. Ἀθῆναι 1940, σελ. 40, 41, 97 [γιά τὸ ποίημα, Νοσταλγία καὶ σύντομος χαρακτηρισμὸς τοῦ Γ. Β. ὡς διηγηματογράφου].

697. *Γεώργιος Δροσίνης*, Σκόρπια φύλλα τῆς ζωῆς μου. Ἀθῆναι 1940, σελ. 161 - 163, 233 [ἀναμνήσεις].

697α. *Πολύδ. Παπαχριστοδούλου*, Τέσσαρες σημαντικοὶ Θρᾶκες τῶν τελευταίων χρόνων [Βιζυηνός, Ψάλτης, Τσουντας, Ἀρ. Κουρτίδης], περ. «Ἡώς», 2, Φεβρ. 1940, σελ. 15.

698. *Νικ. Βέης*, Ἡ διδακτορικὴ αὐτοβιογραφία τοῦ Γεωργίου Βιζυηνοῦ, ἔφ. «Ἡ Πρωΐα», 29 Μαρτ. 1942, σελ. 1η, θ - 2γ.

699. *Γ. Βαλέτας*, Αἱ ἐπιφυλλίδες τῆς «Πρωΐας». Τὸ μανιφέστο τῆς Νέας Σχολῆς [γιά τὴν ποίησι τοῦ Γ. Β.], ἔφ. «Ἡ Πρωΐα», 10 Ἰουλ. 1943, σελ. 1.

700. [*Γιάννης Μαρμαριάδης*] *Πέτρος Χάρης*, Αἱ ἐπιφυλλίδες τῆς «Πρωΐας». Ἕνας σταθμὸς, ἔφ. «Ἡ Πρωΐα» 14 Σεπτέμβρ. 1943, σελ. 1.

701. *Ι. Μ. Παναγιωτόπουλος*, Τὰ πρόσωπα καὶ τὰ κείμενα. Β'. Ἀνήσυχά χρόνια. «Ἀετός». Ἀθῆναι 1943, σελ. 15, 16.

702. *Κ. Μυριτ. Ἀποστολίδης*, Τὸ Σαμακόβι καὶ τὰ μεταλλεῖα του, περ. «Θρακικά», ΙΘ', 1944, σελ. 182 - 183.

703. *Κωνστ. Ἀθ. Ρωμαῖος*, Λαϊκὲς λατρεῖες τῆς Θράκης. Ἀναστενάρια. Τελετὴ τῆς Τυρινῆς Δευτέρας, περ. «Ἀρχεῖον τοῦ Θρακικοῦ Λαογραφικοῦ καὶ Γλωσσικοῦ Ἱνστιτούτου», Τόμ. 11ος, 1944 - 45, σελ. 80 κ. ἔ. Βλ. καὶ

γαλλικὴ μετάφρ. τοῦ βιβλίου, *C. A. Romaios, Cultes populaires de la Thrace. Les Anasténaria. La Cérémonie du Lundi Pur.* Traduit du grec par J. Tissameno (Collection de l'Institut Français d'Athènes. Cahiers d'Hellénisme) I. 1949.

704. Γ' Ἀγγελία διαλέξεως τοῦ **Πέτρου Χάρη** στὴν Πάτρα μὲ τίτλο, *Οἱ πατέρες τοῦ ἑλληνικοῦ διηγήματος. Παπαδιαμάντης, Βιζυηνός, Καρκαβίτσας*], περ. «Νέα Ἑστία», Τόμ. 38, 1 Ἰουλ. 1945, σελ. 543.

705. «Τρελλοὶ καὶ φρόνιμοι» Θέμου Ποταμιάνου [ὁ ἄγνωστος κριτικὸς τοῦ βιβλίου αὐτοῦ, ἀναφέρεται στὸν Γ. Β. καὶ στὸ τραγικὸ τέλος του], περ. «Νέα Ζωή», Τεῦχ. 80, δεῦτερο δεκαπενθήμερο τοῦ Ἰουλ. 1945, σελ. 277 - 278.

706. **Ἀπόστολος Σαχίνης**, Διάγραμμα τῆς Νεοελληνικῆς πεζογραφίας [λίγα λόγια γιὰ τὸ διήγημα τοῦ Γ. Β.], περ. «Ἀγγλοελληνικὴ Ἐπιθεώρηση», Τόμ. Α', ἀριθμ. 5, Ἰουλ. 1945, σελ. 14.

707. **Σωτ. Σκίπης**, Κυριακάτικα φύλλα. 'Ο Βιζυηνός κι' ἐμεῖς, ἐφ. 'Ἐμπρός», 2 Δεκεμβρ. 1945, σελ. 2.

708. **Πέτρος Μαρκάκης**, 'Ο Βουτσιναῖος ποιητικὸς διαγωνισμὸς τοῦ 1877 καὶ μία ἄγνωστη συλλογὴ τοῦ Γεωργίου Βιζυηνοῦ [μὲ ἀνατόπωσι ἀποσπασμάτων τοῦ ἀριθμ. 425], περ. «Φιλολογικὴ Πρωτοχρονιά», Τόμ. 3ος, 1945 - 1946, σελ. 119 - 126. Ξανατυπ. μὲ πληρέστερη ἀνατόπωσι τοῦ ἀριθμ. 425, στὴν ἔκδοσι: Ἐταιρεία Θρακικῶν Μελετῶν. Ἀριθμ. 79. Μία ἄγνωστη συλλογὴ τοῦ Γεωργίου Βιζυηνοῦ. 'Ο Βουτσιναῖος ποιητικὸς διαγωνισμὸς τοῦ 1877. Ἀθῆναι 1959.— Δίχως ὑπογραφή, ξανατυπ. στὴν ἐφ. «Ἐλεύθερη Θράκη» Ἀλεξανδρουπόλεως, 22, 26, 30 Ἰουλ., 3, 7, 11, 15 Αὐγ. 1959, καὶ στὴν ἐφ. «Πανθρακικὴ» Ἀλεξανδρουπόλεως, 28 Ἰουλ. καὶ 4, 12, 21 Αὐγ. 1959.

709. **Ἀθηνᾶ Γαϊτάνου - Γιαννιοῦ**, Ἐνας ξεχωριστὸς τῆς Πόλης [γιὰ τὸν Νικ. Ι. Βασιλειάδη, τὸ δεσμὸ του μὲ τὸν Γ. Β., καὶ τὰ δημοσιεύματά του γι' αὐτόν], περ. «Νέα Ἑστία», Τόμ. 39, 15 Μαρτ. 1946, σελ. 331 κ. ἑ.

710. **Γεώργιος Κ. Γαρδίκας**, Ἐπίτομος Ἑλληνικὴ Γραμματολογία. Ἐκδοσις πέμπτη. Ἐκδοτικὸς οἶκος Δημ. Ν. Τζάκα - Στεφ. Δελαγραμμάτικα. Ἀθῆναι 1946, σελ. 186 - 187.

711. Βιζυηνὸς Γεώργιος, Νεώτερον Ἑγκυκλοπαιδικὸν Λεξικόν, Ἐκδοσις τῆς Ἑγκυκλοπαιδικῆς Ἐπιθεωρήσεως «Ἥλιος», Τόμ. Δ', σελ. 499 - 500.

712. **Ἄλκης Θρωλός**, Ὀμιλίες μὲ τὸν ἑαυτὸ μου. Ὁ κλοιὸς τῆς σιωπῆς [γιὰ τὸν Γ. Β. ποιητὴ στὸ φρενοκομεῖο], περ. «Νέα Ἑστία», Τόμ. 42, 15 Σεπτεμβρ. 1947, σελ. 1121.

713. **Πολύδ. Παπαχριστοδούλου**, Ἑταιρεία Θρακικῶν Μελετῶν (ἀριθμ. 9). Ὁ Γεώργιος Βιζυηνὸς ὡς ποιητῆς καὶ διηγηματογράφος. Διάλεξη ποῦ δόθηκε στὸν Παρνασσὸ στὶς 13 Ἀπριλίου 1947, 51 ἐπέτειο τοῦ θανάτου του στὰ 1896, ἀπὸ τὴν Ἑταιρεία Θρακικῶν Μελετῶν καὶ τὴν Ἑταιρεία Ἑλληνῶν Λογοτεχνῶν. Ἀθῆναι 1947.

Κρίσεις: *Μαν. Γιαλουράκης*, στὴν ἐφ.* «Ταχυδρόμος» Ἀλεξανδρείας, 1 Ὀκτωβρ. 1951, καὶ *Νίκος Βεκρῆς* στὴν ἐφ.* «Ἀνατολή» Ἀλεξανδρείας, 25 Νοεμβρ. 1951.

714. **Γ. Βαλέτας**, Βιζυηνὸς Γεώργιος, Ἀνθολογία τῆς Δημοτικῆς πεζογραφίας, Τόμ. Β'. Ἀθῆνα 1947, σελ. 598.

715. *G. Blenken*, Georges Vizyinos στὸν ἀριθμ. 405, σελ. 129 [σὲ ἀλλανδικὴ γλῶσσο].

716 **Πολύδ. Παπαχριστοδούλου**, Ὁ Γεώργιος Βιζυηνὸς καὶ τὰ χειρόγραφοῦ του «Λυρικά» [ἀναγραφή τῶν περιεχομένων], περ. «Ἀρχεῖον τοῦ Θρακικοῦ Λαογραφικοῦ καὶ Γλωσσικοῦ Θησαυροῦ», Τόμ. 14ος, 1947 - 48, σελ. 299 - 304.

717. [Σχετικὰ μὲ τις ἀπολυτήριες γυμνασιακὲς ἐξετάσεις τοῦ Γ. Β. Ἀνακοίνωσις τοῦ Θρασ. Σταύρου, ἀπὸ τὸ Ἀρχεῖο τοῦ Β' Γυμνασ. ἀρρένων Ἀθηνῶν], Αὐτ. σελ. 299, καὶ στὸν ἀριθμ. 742, σελ. 602.

717α. **Πολύδ. Παπαχριστοδούλου**, Γνώμεις καὶ σκέψεις καὶ χαρακτηριστικὰ τῆς ζωῆς τοῦ Κ. Μ. Ἀποστολίδου [γιά τὸν Γ.Β. στὸ φρενοκομεῖο], περ. «Ἀρχεῖον τοῦ Θρακικοῦ Λαογραφικοῦ καὶ Γλωσσικοῦ Θησαυροῦ», Τόμ. 14ος, 1947 - 48, σελ. 15 - 17.

718. **Πολύδ. Παπαχριστοδούλου**, 16 Ἀπριλίου 1896. Ὁ Γ. Βιζυηνός. Δραματικὸς ποιητῆς καὶ ἄνθρωπος, ἐφ. «Τὸ Βῆμα», 15 Ἀπριλ. 1948, σελ. 4.

719. Διαγωνισμός. Ἔργασία [σχετικὰ μὲ διαγωνισμὸ διατυπώσεως τοῦ παιδικοῦ ποιήματος, Ἡ ἐργασία], περ. «Μαθητικὴ Ἑστία», Ἔτος Β', Τεῦχ. 17, Ὀκτώβρ. 1948, σελ. 8, καὶ Αὐτ. Ἔτος Β', Τεῦχ. 19, Δεκέμβρ. 1948, σελ. 9 - 10.

720. **Π. Π[απαχριστοδούλου]**, Παλῆα καὶ λησμονημένα. Ὁ Βιζυηνὸς καὶ τὰ χειρόγραφα του [γιά τὰ «Λυρικά»], ἐφ. «Τὸ Βῆμα», 2 Νοεμβρ. 1948, σελ. 2.

721. **Πολύδ. Παπαχριστοδούλου**, Οἱ λησμονημένοι. Καὶ ἄλλα χειρόγραφα τοῦ Βιζυηνοῦ [συνέχεια τοῦ ἀριθμ. 719], ἐφ. «Τὸ Βῆμα», 16 Νοεμβρ. 1948, σελ. 4.

722. **Τάσος Βουρνάς**, Ἐκατὸ χρόνια ἀπὸ τὴ γέννησή του. Γεώργιος Βιζυηνός. Ὁ πατέρας τοῦ Νεοελληνικοῦ διηγήματος, περ. «Ὁ Αἰῶνας μας», Τόμ. Β', Νοέμβρ. 1948, σελ. 283 - 284.

723. **Γεώργιος Κοτζιούλας**, Ὁ Κρυστάλλης πεζογράφος [ὁ Γ. Β. χαρακτηρίζεται θεμελιωτῆς τῆς πεζογραφίας μας], περ. «Ποιητικὴ Τέχνη», Τόμ. 1, Τεῦχ. 20, Ἔτος Β', 1 Δεκεμβρ. 1948, σελ. 423.

724. **Ι. Μ. Παναγιωτόπουλος**, Σχέδιο μελέτης. Γεώργιος Βιζυηνός, περ. «Ποιητικὴ Τέχνη», Τόμ. 1, Τεῦχ. 21, Ἔτος Β', 15 Δεκεμβρ. 1948, σελ. 447 - 452.

725. **Νοικ.**, Γεώργιος Βιζυηνός, περ. «Μαθητικὴ Ἔστια», Ἔτος Β', Τεῦχ. 19, Δεκέμβρ. 1948, σελ. 10 - 11.

726. Διὰ πρώτην φοράν στὴν Ἑλλάδα. Ἡ Α' ἔκθεσις τοῦ «Βιβλίου τοῦ παιδιοῦ», τοῦ Ἐκδοτικοῦ οἴκου Ν. Ἀλικιώτης καὶ υἱοί. Μία ὄραία προσπάθεια διὰ τὸ ἑλληνικὸ παιδικὸ βιβλίον [γνώμη τοῦ **Γρ. Ξενοπούλου** γιὰ τὰ παιδικὰ ποιήματα τοῦ Γ. Β.], περ. «Νεοελληνικὴ Παιδεία», Τόμ. 3, φ. 36, Δεκέμβρ. 1948, σελ. 416.

727. **Ἀντιγόνη Μεταξά**, Βιζυηνός Γεώργιος, στὸ βιβλίον της, Ἡ Ἐγκυκλοπαιδεία τοῦ παιδιοῦ, ἀριθμ. 39, Τόμ. 1. [Ἀθῆναι χ.χ.]. Ἐκδ. οἶκος Ν. Ἀλικιώτης καὶ υἱοί, σελ. 109.

728. Ἀπὸ τὸ Πάνθεον τῶν πνευματικῶν ἡρώων τῆς Θράκης. Γεώργιος Βιζυηνός (1849 - 1896). Καὶ μονάχ' ἀντηχοῦνε στὴ μαύρη σιγή, τὰ πικρά, τὰ πικρά μου τραγούδια [ἢ εἰκόνα του σὲ μεγάλο μέγεθος]. Ἐκδοσις Ἑταιρείας Θρακικῶν Μελετῶν καὶ τῶν συνεργαζομένων Θρακικῶν Σωματείων. 1948.

729. **Ἄδαμ. Δ. Παπαδήμας**, Νέα Ἑλληνικὴ Γραμματολογία. Γενικὰ στοιχεῖα. [Ἀθῆναι] 1948, σελ. 307 - 309 [κακῶς ἀναφέρεται ἐδῶ ὡς διήγημα τοῦ Γ. Β., ἢ «Περὶ πτωσις συνειδήσεως». Πρόκειται ἀσφαλῶς γιὰ τὸ «Αἰ συνέπειαι τῆς παλαιᾶς ἱστορίας»].

730. **Γ. Βαλέτας**, Τὰ ἱστορικὰ τοῦ Τρομάρα. Γεώργιος Βιζυηνός, Ὁ πατέρας τῆς παιδικῆς Λογοτεχνίας. Βλ. ἀριθμ. 12, σελ. 57 - 62.

731. **Γ. Βαλέτας**, Φιλολογικὸ σημεῖωμα. Βλ. ἀριθμ. 12, σελ. 62 - 63.

732. **Πολύδ. Παπαχριστοδούλου**, Θρακῆς λαογράφοι τοῦ ἸΘ' αἰῶνα καὶ τῶν τελευταίων χρόνων, περ. «Ἀρχεῖον τοῦ Θρακικοῦ Λαογραφικοῦ καὶ Γλωσσικοῦ Θησαυροῦ», Τόμ. 15ος, 1948 - 49, σελ. 178 - 181.

733. **Πολύδ. Παπαχριστοδούλου**, Τ' Ἀναστενάρια, οἱ Καλόγεροι, Σειμήνδες κ' οἱ Πιτεράδες [εἰδήσεις παρμένες ἀπ' τὴ σχετικὴ μελέτη τοῦ Γ. Β.], περ. «Ἀρχεῖον τοῦ Θρακικοῦ Λαογραφικοῦ καὶ Γλωσσικοῦ Θησαυροῦ»,

Τόμ. 15ος, 1948 - 49, σελ. 334 - 343, 346 - 347. Καί σέ ξεχωριστό βιβλίον τυπωμένο στήν Ἀθήνα, τὸ 1950.

734. **Πολύδ. Παπαχριστοδούλου**, Ὁ Γ. Βιζυηνὸς καὶ τὰ χειρόγραφα του [γιὰ τὰ «Λυρικά»], περ. «Νέα Ἑστία», Τόμ. 45, 1 Φεβρ. 1949, σελ. 181 - 182.

735. **Ἀχιλ. Μαμάκης**, Λογοτεχνικά Νέα [μὲ τὴν εὐκαιρία συμπληρώσεως ἑκατὸ χρόνων ἀπὸ τὴ γέννησί του, γιὰ τὸν τάφο του καὶ τὸ χειρόγρ. «Λυρικά»], ἐφ. «Ἐθνος», 14 Ἀπριλ. 1949, σελ. 2.

736. **Πολύδ. Παπαχριστοδούλου**, Γύρω ἀπὸ τὴν ἑκατονταετηρίδα του. Ὁ Γεώργιος Βιζυηνός. Τὸ ἔργον τοῦ ποιητοῦ τῆς Θράκης, ἐφ. «Ἐθνος», 16 Ἀπριλ. 1949, σελ. 3. Ξανατυπ. στὸ περ. «Νέα Ἑστία», Τόμ. 45, 1 Μαΐου 1949, σελ. 604 μὲ τίτλο, Τὰ γεγονότα καὶ τὰ ζητήματα. Μνημόσυνο τοῦ Γ. Βιζυηνοῦ (16 Ἀπριλίου).—Στὴν ἐφ. «Προσφυγικὸς Κόσμος», 29 Ἀπριλ. 1951, σελ. 3, μὲ τίτλο, Λόγοι καὶ ἀντίλογοι. Ὁ Γ. Βιζυηνός (1849 - 1896).—Στὴν ἐφ. «Ἡ Ἀλλαγὴ», 17 Ἀπριλ. 1952, σελ. 3, 4 μὲ τίτλο, Ἀντὶ μνημοσύνου. Ὁ Βιζυηνός. Ὁ φιλόσοφος, ὁ ποιητής, ὁ διηγηματογράφος.—Μὲ τὸν ἴδιο τελευταῖο τίτλο, στήν ἐφ. «Ἐλευθερὴ Θράκη» Ἀλεξανδρουπόλεως, 20 Μαΐου 1959, σελ. 1, 4, καὶ ἐφ. «Πανθρακικὴ» Ἀλεξανδρουπόλεως, 21 Μαΐου 1959, σελ. 1.

737. [**Μιχαὴλ Παπαδόπουλος**] **Μιχ. Περάνθης**, Ἀπὸ τὴν ζωὴν τοῦ ποιητοῦ τῆς Θράκης. Ἐνα ρομαντικὸ εἰδύλλιον τοῦ Βιζυηνοῦ μὲ τραγικὸ τέλος, ἐφ. «Ἐθνος», 18 Ἀπριλ. 1943, σελ. 3.

738. Τὸ μνημόσυνο τοῦ Βιζυηνοῦ, ἐφ. «Τὸ Βῆμα», 19 Ἀπριλ. 1949, σελ. 2, καὶ ἐφ. «Ἡ Καθημερινή», 19 Ἀπριλ. 1949, σελ. 2. Ξανατυπ. στὸν ἀριθμ. 767, σελ. 4 - 5 [σχόλια γιὰ τὶς ὁμιλίαι τοῦ **Πολυδ. Παπαχριστοδούλου** καὶ τοῦ **Νικ. Βέη** στὸ μνημόσυνο τοῦ Γ. Β.].

739. **Νικ. Βέης**, Ὁ μαρμαρωμένος βασιλιάς. Ὁ θρῦλος καὶ ἡ παλαιότης του, ἐφ. «Ἐλευθερία», 5 Ἰουν. 1949, σελ. 1. Πρὸβλ. τοῦ ἰδίου, Ὁ θρῦλος τοῦ μαρμαρωμένου βασιλιά, περ. «Καλυμνιακὸς Παλμός», ἀριθμ. 15 - 16, Κάλυμνος, 1952, σελ. 3, καὶ περ. «Τὰ Φυσιολατρικά», ἀριθμ. 75 - 76, 1953, σελ. 2.

740. **Π. Π[απαχριστοδούλου]**, Ἑλληνικὴ λαογραφία. Δύο πρωτόποροι. Χουρμουζιάδης καὶ Βιζυηνός, ἐφ. «Τὸ Βῆμα», 28 Αὐγ. 1949, σελ. 4.

741. **Σπῆρος Μελάς**, Γεώργιος Βιζυηνός, ἐφ. «Οἱ Καιροί», 25 Σεπτεμβρ. 1949, σελ. 1.

742. Περ. «Ἑλληνικὴ Δημιουργία», Τόμ. 4, 1 Ὀκτωβρ. 1949, Ἀφιέρωμα στὸ Γεώργιο Βιζυηνό. Δημοσιεύονται: Στὸ πρῶτο παράφυλλο, «Ἀφρο-

δίτη. Τ' ἄστρον τῆς Ἀγάπης» [δύο αὐτόγραφες φωτοτυπημένες στροφές].— Σελ. 545 - 547, Γ. Βιζυηνοῦ, «Ὁ τελευταῖος Παλαιολόγος».— Σελ. 548 - 557, **Σπύρου Μελᾶ**, «Γεώργιος Βιζυηνός». Βλ. καὶ ἀριθμ. 794.— Σελ. 558 - 560, **Πολυδ. Παπαχριστοδοῦλου**, «Ἡ στοργὴ τοῦ Βιζυηνοῦ στὴ μάνα του».— Σελ. 561 - 582, Γ. Βιζυηνοῦ, «Ποῖος ἦτο ὁ φονεὺς τοῦ ἀδελφοῦ μου (διήγημα)».— Σελ. 583 - 593, **Κ. Μαρμώνη**, «Γεώργιος Βιζυηνός».— Σελ. 594, **Νίκου Β. Σφυρόερα**, «Μαριώ, Λενιώ, Μπετίνα» [ποίημα ἀφιερωμένο].— Σελ. 595 - 602, **Γεωργίου Θ. Ζώρα**, «Ὁ Βιζυηνός καὶ ἡ ξενιτεία».— Σελ. 603 - 604, «Ποιήματα τοῦ Βιζυηνοῦ. Ἡ καταιγίς, Ἡ βροχὴ, Τὰ δένδρα, Τὸ τρυγόνι».— Σελ. 605 - 607, **Φιλ. Α. Καββαδία**, «Τὸ τραγοῦδι τῆς ζωῆς τοῦ».— Σελ. 608, «Στίχοι γραμμένοι στὸ φρενοζομεῖο. Τὸ ὄνειρο».— Σελ. 609 - 610, **Βασίλη Μουσιάκη**, «Ὁ ἀποστάτης τοῦ Φαναριοῦ».— Σελ. 611 - 612, **Πολυδ. Παπαχριστοδοῦλου**, «Ὁ Γ. Βιζυηνός λαογράφος (μὲ ἀνέκδοτα ποιήματα)».— Σελ. 613 - 614, **Γιώργου Μαναρόνα**, «Γ'. Βιζυηνός» [ποίημα ἀφιερωμένο].— Σελ. 615 - 627, Γ. Βιζυηνοῦ, «Τὸ ἀμάρτημα τῆς μητρός μου».— Σελ. 627, **Χρήστου Δ. Τζάφου**, «Δέηση γονατιστῆς ψυχῆς» [ποίημα ἀφιερωμένο].— Σελ. 628, «Ὁ Βιζυηνός γιὰ τὴ Ρωσία. (Ἀποσπάσματα ἀπὸ τὴν Μητέρα τῶν Ἑπτά)».— Σελ. 635, **Περικλῆ Παπαχριστοδοῦλου**, «Ἐπιτύβιο στὸ Γ. Βιζυηνό» [ποίημα ἀφιερωμένο].— Σελ. 640, «Τὸ ἀφιέρωμά μας».— Σελ. 640 - 641, «Ὁ τάφος τοῦ Βιζυηνοῦ. [Στὴ σελ. 553, δημοσιεύεται φωτογραφία τοῦ Γ. Β. μὲ στολὴ χρυσοθήρα, καὶ σὲ πολλὰς ἄλλες σελίδες τοῦ τεύχους σκίτσα τοῦ Γ. Β. ἢ σκίτσα ἐμπνευσμένα ἀπὸ τὰ διηγήματά του, ἔργα τοῦ **Μ. Ἀργυράκη**].

743. **Γεώργιος Θ. Ζώρας**, Ἡ ξενιτεία εἰς τὸν Δροσίην καὶ τοὺς ἄλλους Νεοέλληνας ποιητὰς, περ. «Ἑλληνικὴ Δημιουργία», Τόμ. 4, 1 Δεκεμβρ. 1949, σελ. 965 - 966.

744. **Α. Mirambel**, Νεοελληνικὴ πεζογραφία (Διήγημα καὶ μυθιστόρημα). Μετάφρ. Σ. Πατατζῆ [ἐπαινετικὸς μνηεῖς], περ. «Ποιητικὴ Τέχνη», Τόμ. 2, Τεύχ. 26, Ἔτος Γ', 15 Δεκεμβρ. 1949, σελ. 213, 214. Βλ. καὶ **Α. Mirambel**, La Littérature grecque moderne. Paris 1953, σελ. 56.

745. **Ἄγγελος Σινελιανός**, Γεώργιος Βιζυηνός [ὁμιλία στὶς 20 Μαΐου 1949, στὸ θέατρο Ἀλίκης], περ. «Ἐλεύθερα Γράμματα», Περ. Γ', Χριστούγεννα 1949, σελ. 246 - 262.

746. **Μαρίνος Ξηρέας**, Βλ. ἀριθμ. 13, σελ. 5 - 33. [Ἄγνωστα βιογραφικὰ στοιχεῖα, φερμένα σὲ φῶς ἀπὸ προφορικὴ ἀφήγησι τῆς Ἰβάνης Μιχαηλίδου - Τριανταφυλλίδου, γυναίκας τοῦ μικρότερου ἀδελφοῦ τοῦ Γ. Β.— Ἀνέκδοτο γράμμα τοῦ Γ. Β. στὸν ἀδελφὸ του Μιχαῆλο.— Γιὰ τίς φωτογραφίες τοῦ Γ. Β.— Βιογραφικὰ στοιχεῖα ἀπὸ ἄγνωστο δημοσίευμα τῆς

Ζωῆς Μελανδινουῦ.— Γιά τὸ χειρόγραφο «Λυρικά», τὰ περιεχόμενά του, καθὼς καὶ πολὺτιμες κριτικὲς καὶ φιλολογικὲς παρατηρήσεις ἐπάνω σ' αὐτό].

747. *A. Mirambel*, Viziynos [σύντομο βιογραφικὸ σημεῖωμα] στὸ βιβλίον, Anthologie de la prose Néo - Hellénique (1884—1948). Paris 1950, σελ. 8.

748. *Ντίμης Ἀποστολόπουλος*, Σύντομη ἱστορία τῆς Νεοελληνικῆς Φιλοσοφίας. Collection de l' Union Franco-Hellénique des Jeunes [Ἄ. Δ. ἤναι 1950], σελ. 14.

749. *Χ[ουρμούζιος] Αἰμ.*, Ἡ Ἑλληνικὴ Λογοτεχνία ἀπὸ τοῦ Σολωμοῦ μέχρι τῶν ἡμερῶν μας, Ἑγκυκλοπαιδικὸν Λεξικὸν «Ἡλίου», Ζ' (Ἑλλάς), 1950, σελ. 1094.

750. Τὸ Μπαλουκλὶ [εἰσαγωγικὸ σημεῖωμα στὸ σχετικὸ ποίημα], *N. Κονιτσπούλου — Δ. Πετροπούλου — Γ. Σπυριδάκη*, Νεοελληνικὰ Ἀναγνώσματα Ε' Γυμνασίου, Ο.Ε.Σ.Β. Ἐν Ἀθήναις 1950, σελ. 229.

751. *Πολύδ. Παπαχριστοδούλου*, Τὰ πενήντα τέσσερα χρόνια ἀπὸ τὸ θάνατό του. Γ. Βιζυηνός, ἔφ. «Προσφυγικὸς Κόσμος», 15 Ἀπριλ. 1950, σελ. 1, 4.— Τὸ ἴδιο ἄρθρον, Ἀπρ. 12 Ἀπριλ. 1952, σελ. 3 με τίτλον, Τὰ 56 χρόνια ἀπὸ τὸ θάνατον τοῦ Γ. Βιζυηνοῦ (16 τ' Ἀπριλίη 1896) [ἀπὸ τυπογρ. ἀβλεψία γράφεται τὰ 16 χρόνια].

752. *Γ. Β[αλέτας]*, Λογοτεχνικὰ μνημόσυνα. Τὰ ἔργα τοῦ Βιζυηνοῦ. Ἡ χαμένη παράδοσι, ἔφ. «Τὰ Νέα», 15 Ἀπριλ. 1950, σελ. 1.

753. *Γ. Βαλέτας*, Δρόμοι καὶ σταθμοί. Βιζυηνός, ἔφ. «Ἡ Μάχη», 7 Μαΐου 1950, σελ. 4.

754. *Θανάσης Πετσάλης — Διομήδης*, Γρηγόριος Ξενόπουλος, περ. «Ἑλληνικὴ Δημοσιογραφία», Τόμ. 7, 1 Φεβρ. σελ. 201, 202 [χαρακτηρισμὸς τοῦ Γ. Β. ὡς διηγηματογράφου].

755. *Ὁ Ἀθηναῖος*, Σημειώσεις ἐνὸς Ἀθηναίου, ἔφ. «Ἡ Καθημερινή», 20 Ἀπριλ. 1951, σελ. 2.

756. *Μ. Χ. Οἰκονόμου*, Εἰσαγωγικὸ σημεῖωμα στὸ βιβλίον του, Διηγήματα μεγάλων Ἑλλήνων διηγηματογράφων. Ἐκδ. οἶκος Γ. Παπαδημητρίου. Ἀθήναι [1951. Στὴ σειρὰ, 100 ἀθάνατα ἔργα, ἀριθμ. 8], σελ. 5.

757. *Κωνστ. Α. Βοβολίνης*, Φιλολογικὸς Σύλλογος Παρνασσός. Τὸ χρονικὸν τοῦ Παρνασσοῦ 1865 - 1950. Ἀθήναι 1951, σελ. 196 [ὅτι ὁ Γ. Β. στὴν ἑορτὴ τῆς 25ίδος στὶς 10 Ἀπριλ. 1892, ἀπήγγειλε τὸ ποίημα, Τὸ καλάτι τῆς βασιλοπούλας].— Ἀπρ. σελ. 311, 314 [ἀγγελίες τῶν διαλέξεων τοῦ *Κ. Παλαμᾶ* καὶ τοῦ *Κ. Βάρναλη* γιὰ τὸν Γ. Β. Βλ. ἀριθμ. 597, 602].

758. **Μαρία Ι. Κισσάβου**, Ἡ Φιλοσοφία ἐν Ἑλλάδι ἀπὸ τῆς ἀναστάσεως τοῦ ἔθνους. Ἐν Ἀθήναις, 1951, σελ. 58.

759. **C. A. Trypanis**, *The individualists*, στὸ βιβλίον του, *Medieval and Modern Greek Poetry*. Oxford, At the Clarendon Press. 1954, σελ. lvii. Βλ. καὶ **Δίνος Πολίτης**, στὸ περ. «Ἑλληνικά», Τόμ. 12, Ἐν Θεσσαλονίκῃ, 1953, σελ. 419.

760. **Πολύδ. Παπαχριστοδούλου**, Ὁ Βιζυηνὸς καὶ τὸ ἔργον του [διάλεξις ὀργανωμένη ἀπὸ τὴν Θρακικὴ Ἑστία Θεσσαλονίκης, στίς 19 Ὀκτωβρ. 1951]. Ἀγγελία, στήν ἐφ. «Μακεδονία» Θεσσαλονίκης, 18 καὶ 19 Ὀκτωβρ. 1951, σελ. 2. Σχόλια, Αὐτ. 21 Ὀκτωβρ. 1951, σελ. 2.

761. **Δεάνδρος Κ. Παλαμᾶς**, «Εἰσαγωγικὸ σημεῖωμα» στήν τέταρτη ἔκδοσι τῆς Ἀσάλευτης Ζωῆς τοῦ Κωστῆ Παλαμᾶ. Ἀθήνα 1952, σελ. ιβ' - ιγ'.

762. **Ἡλίας Α. Τζάρας**, Τρέλλα καὶ τέχνη. Γεώργιος Βιζυηνός. Ὁ Θρακιώτης λογοτέχνης ποὺ τρελλάθηκε ἐξ αἰτίας μιᾶς ἀγνῆς καὶ φλογερῆς ἀγάπης... Τὸ ἔργον του καὶ τὸ τραγικὸ τέλος του, ἐφ. «Ἐλεύθερη Θράκη» Ἀλεξανδρουπόλεως, 2 Μαρτ. 1952, σελ. 2.

763. **Ὁ Ἀθηναῖος**, Σημειώσεις ἐνὸς Ἀθηναίου, ἐφ. «Ἡ Καθημερινή», 16 Ἀπριλ. 1952, σελ. 2.

764. **Ὁ Βόρειος**, Ἡ Θεσσαλονίκη καὶ ὁ κόσμος, ἐφ. «Μακεδονία» Θεσσαλονίκης, 26 Ἀπριλ. 1952, σελ. 2.

765. [**Κ. Κουγκίδης**] **Κ. Γεννιώτης**, Ἐνα ταξίδι εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Θράκην [λίγα λόγια γιὰ τὸν Γ. Β., μερικοὶ στίχοι του, καὶ φωτογραφία], ἐφ. «Ἔθνος», 12 Μαΐου 1952, σελ. 4.

766. **Κ. Μαμώνη**, Ἡ Χάλκη, ἐφ. «Ἡ Νέα Σμύρνη», 19 Ἰουλ. 1952, σελ. 1β.

767. [**Ἀνέστης Εἰμορφόπουλος**] **Τάκης Ἀκρίτας**, Γεώργιος Βιζυηνός (Ὁ Θρακιώτης ποιητὴς ποὺ τραγούδησε τὴν Ἑλλάδα). Μὲ 30 ἀπ' τὰ καλύτερα τραγούδια του. Ἀθήνα 1952.

Γιὰ τὸ βιβλίον βλ. ἐφ. «Ἐλεύθερα Σκέψεις» Κομοτινῆς, 28 Ἰουν. 1952, σελ. 2.— *Bulletin analytique de Bibliographie Hellénique*, 1952, Athènes 1953, ἀριθμ. 172, σελ. 46.

768. Ἀνθολογία Νεοελληνικῶν διηγημάτων. Στοργὴ μητρὸς [ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸ ἀμάρτημα τῆς μητρὸς μου, καὶ σημεῖωμα γιὰ τὸν συγγραφέα του], ἐφ. «Ἐλευθερία», 4 Ἰανουαρ. 1953, σελ. 4.

769. **Κ. Μαμώνη**, Μορφὲς τῶν γραμμάτων. Νικόλαος Ι. Βασιλειάδης (1865 - 1945) [γιὰ τίς σχέσεις του μὲ τὸν Γ. Β.], ἐφ. «Ἡ Νέα Σμύρνη», 7 Μαρτ. 1953, σελ. 1ε - 1στ.

770. **Γλυκερία Πρωτοπαπᾶ**, Ἐνοιξη καὶ ἔρωτας στὴ Νεοελληνικὴ ποίηση [σύντομη ἀνάλυσις στίχων τοῦ Γ. Β. γιὰ τὸ Μάρτη], περ. «Ἑλληνικὴ Δημιουργία», Τόμ. 11, 1 Μαΐου 1953, σελ. 520 - 530.

771. Ἡ καλλιτεχνικὴ καὶ πνευματικὴ κίνησις [μὲ τὴν εὐκαιρίαν τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἀριθμ. 14, γίνεται λόγος γιὰ τὸν ποιητὴ καὶ τὰ παιδικὰ του τραγούδια], περ. «Ραδιοπρόγραμμα, Τεῦχ. 161, 28 Ἰουν. - 4 Ἰουλ. 1953, σελ. 11.

772. **Ὁ Βόρειος**, Ἡ Θεσσαλονικὴ καὶ ὁ κόσμος [γιὰ τὸ ποίημα, Ὁποῖος θαρριέται γιὰ καλό...], ἐφ. «Μακεδονία» Θεσσαλονίκης, 24 καὶ 26 Σεπτεμβρ. 1953, σελ. 2.

773. [**Πολύδ. Παπαχριστοδούλου**], Ἡ παιδικὴ ποίηση τοῦ Γεωργίου Βιζυηνοῦ, στὸν ἀριθμ. 14, σελ. 5 - 6.

774. **Περικλῆς Πυπαχριστοδούλου**, Γεώργιος Βιζυηνός, στὸν ἀριθμ. 14, σελ. 7 - 8.

775. Τὸ χρονικὸν τῆς ἰδρύσεως καὶ λειτουργίας τῆς Ἐταιρείας Ὁρακικῶν Μελετῶν 1939 - 1953. Ἐν Ἀθήναις 1953. Ἐκδ. Ἐταιρείας Ὁρακ. Μελετῶν, ἀριθμ. 23, σελ. 8 [πληροφορίες σχετικὲς μὲ διαλέξεις τοῦ Πολυδ. Παπαχριστοδούλου γιὰ τὸν Γ. Β.].

776. Παγκόσμιος Ἀνθολογία διηγήματος. Ἐκδόσεις «Ὁ Κόσμος». Ἀθήνα 1953, σελ. 251 [χαρακτηρισμὸς τοῦ Γ. Β. ὡς πεζογράφου].

777. **Ἡρακλῆς Ν. Ἀποστολίδης**, Μπρὸς τὸ Β' Τόμο, Βλ. Τὸ διήγημα ἀνθολογημένον ἀπὸ τὸν Ἡρ. Ν. Ἀποστολίδη, Β' Τόμο. Ἀθήναι [1954], σελ. 5. [γιὰ τὴν ἀγοραστικὴν ἐπιτυχίαν ἔργων τοῦ Γ. Β.].

778. **Ἀλέξης Ἀργυρίου**, Βιζυηνός Γεώργιος (1849 - 1896), Ἐγκυκλοπαιδεία τῆς σύγχρονης Λογοτεχνίας. Τμῆμα δευτέρο. Νεοελληνικὴ Λογοτεχνία ἀπὸ τὸ Σολωμὸ μέχρι σήμερα. Πρόλογος Γ. Βαλέτα. Ἐπιμέλεια Ἀλέξη Ἀργυρίου, Τόμ. Α', Ἐκδόσεις «Ἡμέρα». Ἀθήνα 1954, σελ. 259 - 260.

779. [**Μιχαὴλ Παπαδόπουλος**] **Μιχ. Περάνθης**, Γεώργιος Βιζυηνός (1849 - 1896), Μεγάλῃ ἑλληνικῇ ποιητικῇ Ἀνθολογία, Τόμ. 3, 1453 - 1900, Ἐκδ. οἶκος Πέτρου Δημητράκου Α. Ε. Ἀθήναι 1954, σελ. 419 - 421 [μὲ μικρὴν, πρόχειρον βιβλιογραφίαν].

780. **Κ. Θ. Δημαράς**, Ἱστορία τῆς Νεοελληνικῆς Λογοτεχνίας. Ἀπὸ τὴς πρώτες ρίζες ὡς τὴν ἐποχὴν μας. Δεύτερη ἔκδοσις. Ἰκαρος, [1954], σελ. 355 - 356, 366 - 367.

781. **Ὁ Ἀθηναῖος**, Σημειώσεις ἐνὸς Ἀθηναίου, ἐφ. «Ἡ Καθημερινή», 15 Ἀπριλ. 1954, σελ. 2.

782. **Πολύδ. Παπαχριστιοδούλου**, Ἐπ' εὐκαιρία μιᾶς ἐπετείου, Ὁ ποιητῆς Γεώργιος Βιζυηνός. Θὰ ἐκδοθῆ τὸ ἐπιτύμβιον του, ἔφ. «Τὸ Βῆμα», 16 Ἀπριλ. 1954, σελ. 2.

783. **Δημήτρ. Γιάκος**, Ἀλέξανδρος Πάλλης καὶ παιδικὴ Λογοτεχνία [γιά τὰ παιδικὰ τραγούδια τοῦ Γ. Β.], περ. «Ἑλληνικὴ Δημιουργία», Τόμ. 13, 1 - 15 Ἰουλ. 1954, σελ. 722.

784. **Νικολ. Β. Τωμαδάκης**, Ὁ Βιζυηνός καὶ ἡ Θράκη [ραδιοφωνικὴ ὁμιλία], ἔφ. «Ἐλεύθερη Θράκη» Ἀλεξανδρουπόλεως, 12 Σεπτεμβρ. 1954, σελ. 1, 4.

785. Ὁ ἐθνικὸς βάρδος τῆς Θράκης ποιητῆς καὶ διηματογράφος Γεώργιος Βιζυηνός [φωτογραφία], ἔφ. «Ἐλεύθερη Θράκη» Ἀλεξανδρουπόλεως, 28 Νοεμβρ. 1954, σελ. 4, ἔφ. «Πανθρακικὴ» Ἀλεξανδρουπόλεως, 30 Νοεμβρ. 1954 σελ. 3, καὶ Ἀύτ. 8 Δεκεμβρ. 1954, σελ. 4.

786. **Κώστας Προυσῆς**, Κυπριακὲς λέξεις στὰ ποιήματα τοῦ Βιζυηνοῦ, περ. «Κυπριακὰ Γράμματα», Ἔτος ΙΘ', ἀριθμ. 234, Λευκωσία, Δεκέμβρ. 1954, σελ. 464.

787. **Ι. Μ. Παναγιωτόπουλος**, Γεώργιος Βιζυηνός (1849 - 1896), στὸν ἀριθμ. 15, σελ. 7 - 36. [Στὴ σελ. 34, ἀνακοίν. τοῦ ἱατρικοῦ ἱστορικοῦ τοῦ Γ. Β. στὸ Δρομοκαίτειο, ποὺ παρεχώρησε στὸν Ι.Μ.Π. ὁ γιαιτρὸς Γ. Κ. Λυκέτσος].

788. **Ἀλέξ. Γ. Σαρῆς**, Ἐνα φλέγον ἐθνικὸν καὶ ἐκπαιδευτικὸν πρόβλημα. Τὰ νέα ἀναγνωστικὰ δημοτικῶν σχολείων [γιά τὸ ποίημα, Ὁ νέος ναύτης], ἔφ. «Ἐθνικὸς Κῆρυξ», 16 Μαρτ. 1955, σελ. 3. Βλ. καὶ ἀριθμ. 801, σελ. 280.

789. **Κατερ. Ι. Κακούρη**, Κεφιῖλια τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Οἱ «Καλόγεροι», ἔφ. «Τὸ Βῆμα», 26 Μαρτ. 1955, σελ. 3.

790. **Ἀλέκος Καζόγλης**, Ἡ μνήμη ποὺ δὲ σβῆνει. Προσκύνημα στοὺς ποιητῆς (Βιζυηνός - Σικελιανός - Μαλακάσης - Γρυπάρης - Οὐράνης - Παλαμᾶς), ἔφ. «Ἡ Βραδυνή», 6 Ἀπριλ. 1955, σελ. 3.

791. **Χ. Γ. Σανελλαριάδης**, Μία ἄγνωστος σελὶς τοῦ Γ. Μ. Βιζυηνοῦ. Πρωτομαγιά (ἓνα διήγημα ποὺ ἔμεινε ὡς σήμερα λησμονημένον) [εἰσαγωγή στὴν ἀνακοίν. τοῦ ἀριθμ. 245], ἔφ. «Ἡ Καθημερινή», 18 Μαΐου 1955, σελ. 3.

792. Τὸ τραγούδι τῆς Θράκης [δημοσιεύεται, ἢ φωτογραφία τοῦ Γ. Β. καὶ τὸ ποίημα, Θρακῶν ἄσμα], ἔφ. «Πανθρακικὴ» Ἀλεξανδρουπόλεως, 5 Ἰουλ. 1955, σελ. 2.

793. **Ἐμμ. Α. Ροῦδης**, Τὰ Ἄπαντα, Τόμ. Β', Ἐπιμέλεια Ε. Π. Φω-

τιάδου. Ἐκδοτικὸς οἶκος «Βίβλος». [Ἀθῆναι 1955], σελ. 377 [ἐπικριτικὴ μνεία στίχων τοῦ Γ. Β.].

794. Γενικὴ Ἀνθολογία ποιήσεως καὶ πεζογραφίας. Λογοτεχνικὰ ἄρθρα **Σπ. Μελλά**. Ἐπιλογή τῆς ὕλης καὶ εἰσαγωγικὰ σημειώματα **Φ. Κ. Μπομπουλίδη**. Ἐκδοτικὸς οἶκος «Βίβλος». [Ἀθῆναι 1956]. Στὴ σελ. 780, «Γεώργιος Βιζυηνὸς» [σημείωμα].— Στίς σελ. 781 - 790, «Γεώργιος Βιζυηνὸς» [ἄρθρο] τοῦ Σπ. Μελλά ποὺ τυπώθηκε πρῶτα στὸν ἀριθμ. 742, σελ. 548 - 557. Τὸ ἴδιο ξανατυπ. στὸν ἀριθμ. 16, σελ. 7 - 20, καί: Σπύρου Μελλά, Νεοελληνικὴ Λογοτεχνία. Μ' ἓναν πρόλογο τοῦ **Ἄρη Δικταίου**. Ἐκδοτικὸς οἶκος Γ. Φέξη. Ἀθῆναι 1962, σελ. 341 - 360.

795. **Κλέων Παράσχος**, Εἰσαγωγή εἰς τὸ ποιητικὸν ἔργον τοῦ Γ. Βιζυηνοῦ, στὸν ἀριθμ. 16, σελ. 359 - 369.

796. **Κ. Μαμώνη**, Εἰσαγωγή, στὸν ἀριθμ. 16, σελ. 21 - 32 [βιογραφικὰ καὶ κριτικὰ].

797. **Ε. Π. Παπανοῦτσος**, Εἰσαγωγή, στὸ βιβλίον του, Νεοελληνικὴ Φιλοσοφία Β'. Βασικὴ Βιβλιοθήκη «Ἄετοῦ». Ἀριθμ. 36. Ἐκδοτ. οἶκος Ἰωάννου Ν. Ζαχαροπούλου. Ἀθῆναι [1956], σελ. 16 - 17. Βλ. καὶ **G. P. Henderson**, Modern Greek Philosophy, περ. «The Philosophical Quarterly», Τόμ. 7, ἀριθμ. 27, Ἀπρίλ. 1957, σελ. 158 - 159. ¹

798. **Ω**, Ἐκείνοι ποὺ δὲν ξεχνιοῦνται. Ἡ ἡμέρα μνήμης τῶν ἐκλιπόντων ποιητῶν, ἐφ. «Ἡ Ἀθήνη», 17 Ἀπρίλ. 1956, σελ. 2.

799. **Ι. Μ. Παναγιωτόπουλος** Ὁ στοχασμὸς καὶ ὁ λόγος. Ὁ Βιζυηνὸς. Ἐξῆντα χρόνια ἀπὸ τὸν θάνατό του, ἐφ. «Ἐλευθερία», 29 Ἀπρίλ. 1956, σελ. 1, 6.

800. **Σαράντος Παυλέας**, Μεταμορφώσεις (Ποίημα τοῦ Γεωργ. Βιζυηνοῦ). Ἀπὸ τὰ Νεοελληνικὰ τῆς πρώτης Γυμνασίου. Ἀνάλυση, περ. «Χρονικὰ τοῦ Πειραματικοῦ Σχολείου τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης», Τόμ. Ι', Ἰούλ. - Σεπτέμβρ. 1956, σελ. 152 - 157.

801. **Ἀλέξ. Γ. Σαρχῆς**, Διδασκαλίαι Νεοελληνικῶν λογοτεχνημάτων. Διηγήματα τοῦ Ροῦδη καὶ τοῦ Παπαδιαμάντη. Ἀθῆναι 1956, σελ. 259 - 261 [κριτικὴ μαθητοῦ γιὰ τὸ ποίημα, Τὸ Μπαλουκλί]. Στὴ σελ. 280 [γιὰ τὰ ποιήματα, Ὁ νέος ναύτης, καί, Φῶς ἡλίου φῶς Κυρίου].

802. **Β. Μάκης**, Βιζυηνὸς Γεώργιος, Μεγάλῃ Ἐγκυκλοπαιδείᾳ τῶν νέων τοῦ Χάρη Πάτση. Ἐκδόσεις Νέου Σχολείου, Τόμ. 5. Ἀθῆναι 1957, σελ. 255 - 260.

1. Τὴν παραπομπὴ πῆρα ἀπὸ τὸ ἀνάτυπο, ὅπου δὲν ἀναφέρεται τόπος ἐκδόσεως τοῦ περιοδικοῦ.

803. **Ραλλοῦ Χρυσοῦ**, Πῶς ἔμνησαν τὴν μητέρα οἱ Νεοέλληνες ποιηταί, περ. «Πολύμνια», Ἔτος Δ', Τεύχ. 26, Φεβρ. 1957, σελ. 138.

804. Εἰς τὸ Α' Νεκροταφεῖον Ἀθηνῶν. Ἡ Θρακικὴ Ἔστια τιμᾷ τὴν μνήμην τοῦ Γεωργίου Βιζυηνοῦ. Πρὸς τοὺς συγκεντρωθέντας ὠμίλησεν ὁ κ. **Π. Παπαχριστοδοῦλου**. Ἡ πνευματικὴ προσωπικότης τοῦ ποιητοῦ, ἐφ. «Νέα Ἀλήθεια» Θεσσαλονίκης, 15 Ἀπριλ. 1957, σελ. 3.

805. **Σαράντος Παυλέας**, Δύο μαθήματα Νέων Ἑλληνικῶν (Τὸ ποίημα, ὁ Κορυθαλλὸς τοῦ Γ. Βιζυηνοῦ, καὶ τὸ διήγημα, ὁ Σπαθογιάννος τοῦ Ἀνδρέα Καρκαβίτσα ἀπὸ τὰ Νεοελληνικὰ Ἀναγνώσματα τῆς δευτέρας Γυμνασίου), περ. «Χρονικὰ τοῦ Πειραματικοῦ Σχολείου τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης», Τόμ. ΙΑ', Ἀπριλ.— Ἰούν. 1957, σελ. 67 - 73. [Γιὰ τὸ ποίημα τοῦ Γ. Β., σελ. 67 - 70].

806.* **Μένης Ἀγραφος**, Ἡ ἡμέρα μνήμης τῶν ἐκλιπόντων ποιητῶν. Σεμνὲς πνευματικὲς ἐκδηλώσεις [ἀμιλία τοῦ **Πολ. Παπαχριστοδοῦλου** καὶ ἀπαγγελία στίχων τοῦ Γ. Β. ἀπὸ τὴν καλλιτέχνηδα **Μ. Ἀνουσάκη**], ἐφ. «Ἡμερήσιος Κῆρυξ» Λαρίσης, 20 Ἀπριλ. 1957.

807. **Ὁ Βόρειος**, Ἡ Θεσσαλονίκη καὶ ὁ κόσμος [γιὰ τὸ ποίημα, Ἔνας βράχος...], ἐφ. «Μακεδονία» Θεσσαλονίκης, 2 Μαΐου 1957, σελ. 2.

808. **Ὁ Βόρειος**, Ἡ Θεσσαλονίκη καὶ ὁ κόσμος [βιογραφικά], ἐφ. «Μακεδονία» Θεσσαλονίκης, 21 Μαΐου 1957, σελ. 2.

809.* Ἡ προτομὴ τοῦ Βιζυηνοῦ, ἐφ. «Θρακικὰ Νέα» Κομοτινῆς, 18 Ἰουν. 1957.

810. Ἡ προτομὴ τοῦ Θρακιώτη ποιητοῦ Γεωργίου Βιζυηνοῦ, ἐφ. «Ἐλευθερὴ Θράκη» Ἀλεξανδρουπόλεως, 14 Ἰουλ. 1957, σελ. 4.

811. **Α. Σααλῆς**, Πνευματικὰ καὶ καλλιτεχνικά. Ὁ Σπῦρος Σαμάρας καὶ ἡ μουσικὴ του. Προτομὴ στὸν Γεώργιο Βιζυηνό. Μία ἀγγλὶς φιλέλλην [γιὰ τὸ στήσιμον τῆς προτομῆς του στὴν Κομοτινή, καὶ μερικὰ βιογραφικά], ἐφ. «Τὸ Βῆμα», 14 Ἰουλ. 1957, σελ. 6.

812. **Ἀλκ. Γιαννόπουλος**, Ἡ πορεία τῆς ἐλληνικῆς πεζογραφίας. Ματιὲς στὸ σύγχρονον ἐλληνικὸ μυθιστόρημα. Ἡ ἀξία τοῦ ἔργου τοῦ Γεωργίου Βιζυηνοῦ, ἐφ. «Ἐλευθερία», 21 Ἰουλ. 1957, σελ. 6.

813. **Πολύδ. Παπαχριστοδοῦλου**, Μνημόσυνα. Τιμὴ εἰς τὸν Βιζυηνὸν [γιὰ τὸ στήσιμον τῆς προτομῆς του στὴν Κομοτινή], περ. «Ἀρχεῖον τοῦ Θρακικοῦ Λαογραφικοῦ καὶ Γλωσσικοῦ Θησαυροῦ», Τόμ. 23ος, 1958, σελ. 417.

814. **Κ. Κουκλίδης**, Κόσμοι τῆς Ἀνατολῆς. Ταξίδια. Μαυρίδης [1958], σελ. 401 - 402 [ἀναφέρεται στοὺς Καλογέρους καὶ στὸν Μοσζῶβ - Σελήμ].

815. **Ε. Π. Παναγόπουλος — Μπέατα Μαρία Παναγοπούλου**, The Encyclopedia Americana, Τόμ. 13ος, New York—Chicago (ἔκδ. 1958), σελ. 418i [σύντομος χαρακτηρισμός τοῦ Γ.Β. ὡς πεζογράφου].

816. **Isidora Rosenthal-Kamarinea**, Georgios Visyinos, στὸν ἀριθμ. 409, σελ. 403 [σύντομο βιογραφικὸ σημεῖωμα σὲ γερμανικὴ γλῶσσα].

817. Ἀνθολογία Ἑλληνικοῦ παιδικοῦ διηγήματος, Τὰ ἀγαπημένα μου διηγήματα. Ἐπιμέλεια **Α. Τροπαιάτη — Δημ. Γιάκου**, Τόμος πρῶτος, ἀριθμ. 5. Ἐκδόσεις Μ. Πεχλιβανίδης καὶ Σία. Ἀθῆναι, Ἀτλαντὶς Α. Ε. Στις σελ. 60 - 63, Γεώργιος Μ. Βιζυηνός (1849 - 1896).— Στις σελ. 64 - 94, Τὸ ἡμίσημα τῆς μητρὸς μου [μὲ εἰκονογράφησι ἀπὸ τὸν **Βασ. Ζήση**], καὶ στις σελ. 95 - 96, Ἀνάλυση τοῦ κεμιένου.

818. **Κ. Ψ.** Φιλολογικὰ σημεῖώματα. Γύρω ἀπὸ μιὰ διάλεξη [τοῦ **Παν. Παναγιώτου**], ἔφ. «Ἐλεύθερη Θράκη» Ἀλεξανδρουπόλεως, 10 Μαρτ. 1958, σελ. 1.

819. **Ἰάσων Δεπούνης**, Ὁ Γεώργιος Βιζυηνός καὶ ἡ ψυχολογία, περ. «Ἐπιθεώρηση Τέχνης», Τόμ. 7, Μάρτ. 1958, σελ. 114 - 117.

820. **Ὁ Ἀθηναῖος**, Σημειώσεις ἐνὸς Ἀθηναίου [γιὰ τὸ ποίημα, Τὸ τρυγόνι], ἔφ. «Ἡ Καθημερινή», 10 Ἀπριλ. 1958, σελ. 2.

821. Ἡ Κομοτινὴ τιμᾷ τὸν Θραῖκα ποιητὴν Γεώργιον Βιζυηνὸν [ἔορτὲς μὲ τὴν εὐκαιρία τοῦ στησίματος τῆς προτομῆς του], ἔφ. «Μακεδονία» Θεσσαλονίκης, 12 Ἀπριλ. 1958, σελ. 2. Τὸ ἴδιο, Αὐτ. 13 Ἀπριλ. 1958, σελ. 2.

822. Ἡ Κομοτινὴ ἐτίμησε χθὲς τὴν μνήμην τοῦ Θρακῶς ποιητοῦ Γεωργίου Βιζυηνοῦ. Τὰ ἀποκαλυπτήρια τῆς προτομῆς του, ἔφ. «Μακεδονία» Θεσσαλονίκης, 16 Ἀπριλ. 1958, σελ. 5 [τιμητικὲς ἐκδηλώσεις, ἀνάμεσα στις ὁποῖες καὶ ὁμιλία τοῦ **Ἀνδροκλῆ Πολυμένη** μὲ θέμα, Ὁ Γεώργιος Βιζυηνός. Ἡ ζωὴ καὶ τὸ ἔργον του].

823. Μὲ ἐπισημότητα ἐγένοντο τὰ ἀποκαλυπτήρια τῆς προτομῆς τοῦ Γ. Βιζυηνοῦ, ἔφ. «Ἑλληνικὸς Βορρᾶς» Θεσσαλονίκης, 18 Ἀπριλ. 1958, σελ. 5.

824. **Ὁ Βόρειος**, Ἡ Θεσσαλονίκη καὶ ὁ κόσμος [γιὰ τὸ στήσιμο τῆς προτομῆς του στὴν Κομοτινὴ καὶ γιὰ τὰ παιδικὰ του ποιήματα], ἔφ. «Μακεδονία» Θεσσαλονίκης, 18 Ἀπριλ. 1958, σελ. 2.

825.* **Πολύδ. Παπαχριστοδούλου**, Τὸ μεγάλο τέκνι τῆς Θράκης, Γεωργιος Βιζυηνός, ἔφ. «Κόσμος», 20 Ἀπριλ. 1958. Ξανατυπ. μὲ ἄλλαγες τίτλου: Ὁ Θρακιώτης βάρδος τοῦ τραγουδιοῦ. Γεώργιος Βιζυηνός, 16 Ἀπριλ. 1896, ἔφ. «Πανθρακική» Ἀλεξανδρουπόλεως, 21 Ἀπριλ. 1958.— 16 Ἀπριλίου 1896, Ὁ Γεώργιος Βιζυηνός, ἔφ. «Πῖρωτα» Κομοτινῆς, 24 Ἀπριλ. 1958.— 16 Ἀπριλίου 1896, Ὁ Γεώργιος Βιζυηνός, ἔφ. «Θρακικὸς Ἀγὼν»

Ξάνθης, 8 Μαΐου 1958.— Μία ἐπέτειος, 'Ο Γεώργιος Βιζυηνός, ἐφ. «Ἐρευνα» Καβάλλας, 10 Μαΐου 1958.

826. *'Ο Θράξ ποιητῆς Γεώργιος Βιζυηνός, ἐφ. «Πανθρακική» Ἀλεξανδρουπόλεως, 21 Ἀπριλ. 1958, σελ. 1.

827. Ἡ τελετὴ τῶν ἀποκαλυπτηρίων τῆς προτομῆς τοῦ Θρακὸς ποιητοῦ Γ. Βιζυηνοῦ, ἐφ. «Ἐλεύθερη Θράκη» Ἀλεξανδρουπόλεως, 23 Ἀπριλ. 1958, σελ. 2.

828. **Κώστας Ζαφειρόπουλος**, Στὸ Γεώργιο Βιζυηνὸ [ποίημα ἀφιερωμένο], ἐφ. «Μακεδονία» Θεσσαλονίκης, 25 Ἰουν. 1958, σελ. 2.

829. **Μ. Μ. Παπαϊωάννου**, Τὰ 75 χρόνια τοῦ νεώτερου Ἑλληνικοῦ διηγήματος (1883 - 1958). (Ἄ διαγωνισμὸς καὶ ἡ Ἀνθολογία διηγήματος τῆς Ἐστίας), περ. «Ἐπιθεώρηση Τέχνης», Τόμ. 8, Ἰουλ. 1958, σελ. 41 - 42.

830. **P.**— Ἐκεῖνοι ποὺ μᾶς χάρισαν ἓνα πῶ πνευματικὸ καὶ πῶ ἀνθρώπινο ἀντίκρουσμα τῆς ζωῆς. Γεώργιος Βιζυηνός, περ. «Ἡ Πειραιϊκὴ - Παιτραϊκὴ», ἀριθμ. 42, Σεπτέμβρ. 1958, σελ. 11 - 12.

831. **Ὁ Βόρειος**, Ἡ Θεσσαλονίκη καὶ ὁ κόσμος [μια παράδοσις καὶ ἓνα ποίημα τοῦ Γ. Β.], ἐφ. «Μακεδονία» Θεσσαλονίκης, 29 Ὀκτωβρ. 1958, σελ. 2.

832. **Πολύδ. Παπαχριστοπούλου**, Γιὰ νὰ τὸν θυμώμαστε. Ὁ Γεώργιος Βιζυηνός. Ἐξηντατρία χρόνια ἀπὸ τὸ θάνατό του, ἐφ. «Τὸ Βῆμα», 19 Ἀπριλ. 1959, σελ. 7.

833. **Μ. Φιλίππου**, Φύση καὶ λογοτεχνία. Τὰ ταξίδια τοῦ Βιζυηνοῦ [μὲ σχετικὰ στίχοι], «Περιηγητικὴ. Μηνιαῖο περιοδικὸ Τουρισμοῦ, Τέχνης καὶ Διαφωτίσεως. Ὅργανο τῆς Ἑλληνικῆς Περιηγητικῆς Δέσχης», ἀριθμ. 5, Μάιος 1959, σελ. 30 - 31.

834. [**Κυρ. Δ. Βαφειδῆς**] **Θρακιώτης**, Ἀπὸ Κυριακὴ σὲ Κυριακὴ. Τρεῖς Θράκες ποιηταὶ [ὅτι ὁ **Γ. Μამέλης** σὲ διάλεξι του γιὰ τὸν Ἄργη Κόρσκα, Αἰμιλ. Σπαθάρη καὶ Ἰωσήφ Ραφτόπουλο, ἐξῆρε καὶ τὴ μορφὴ καὶ τὸ ἔργο τοῦ Γ. Β.], ἐφ. «Ταχυδρόμος» Καβάλλας, 8 Νοεμβρ. 1959, σελ. 1.

835. **Νίκη Σιδερίδου - Θωμοπούλου**, Ὁ Ἀντρέας Καρκαβίτσας καὶ ἡ ἐποχὴ του. Μελέτη βραβευθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν. Ἀθήνα 1959, σελ. 53, 60, 236, 241, 246 [σύντομες μνεῖες].

836. **Δημήτρ. Γιάκος**, Βιζυηνός Γεώργιος (1849 - 1895), Νέα Παγκόσμιος Ἐγκυκλοπαιδεία, Τόμ. 8, Ἐκδοσις Μορφωτικῆς Ἐταιρείας, Ἀθῆναι, σελ. 123 - 124.

837. **Δ. Ραυτόπουλος**, Ἡ Νεοελληνικὴ Λογοτεχνία, Βλ. Ἑλλάς, Ἀνεξάρτητος Τόμος τῆς «Νέας Παγκοσμίου Ἐγκυκλοπαιδείας» Β'. Τὸ Νεοελληνικὸν ἔθνος καὶ ὁ Νεοελληνικὸς πολιτισμὸς. Μορφωτικὴ Ἐταιρεία. Ἀθήναι 1959, σελ. 1106 - 1107.

838. Γεώργιος Βιζυηνὸς (1849 - 1896), βλ. Ἡ Ἑλληνικὴ ποίηση ἀνθυγημένη **Μάρκου Ἀγγέλη, Β. Ρώτα, Θρ. Σταύρου, Μ. Μ. Παπαϊωάννου**, Τόμ. Γ', Νέου Χρόνου. Κυψέλη. Ἀθήναι 1959, σελ. 665.

839. **Κωνστ. Θ. Ρωμαῖος**, Κοντὰ στίξ ρίξες. Ἀθήναι 1959, σελ. 245 - 246 [σχετικὰ μὲ τὴν παράδοσι γιὰ τὸ κτίσιμο τῆς Ἀγίας Σοφίας στὸ σχετικὸ ποίημα τοῦ Γ. Β.].

840. **Κώστας Βάρναλης**, Ἄνθρωποι - Ζωντανοὶ - Ἀληθινοί. Ἐκδόσεις «Ὁ Κέδρος», 1959, σελ. 252 [γιὰ τὸ ποίημα, Σὰ μ' ἀρπάχθηκε ἡ χαρά...].

841. **Γιῶργος Ν. Καλαματιανός**, Σύντομη ἱστορία τῆς Νεοελληνικῆς Λογοτεχνίας. Ἐκδοσις Δ'. Βιβλιοπωλεῖον τῆς «Ἐστίας». [Ἀθήναι χ.χ.], σελ. 74, 77.

842. **Περικλῆς Παπαχριστοδοῦλου**, Ὁ Γ. Βιζυηνὸς καὶ τὸ ποιητικὸ του ἔργο. Κριτικὴ ἀνάλυσις. Ἐταιρεία Θερακικῶν Μελετῶν (ἀριθμ. 89). Ἀθήναι 1960.

Σχόλια: περ. «Ἀρχεῖον τοῦ Θερακικοῦ Λαογραφικοῦ καὶ Γλωσσικοῦ Θεσαυροῦ», Τόμ. 25ος, 1960, σελ. 328.

843. **Νικηφόρος Βρεττιάνος**, Ὁ ἔρωτας στὴ Μπετίνα καὶ ὁ δρόμος στὸ φρενοκομεῖο. Ὁ ρυθμὸς τοῦ κόσμου (τοῦ Γεωργίου Βιζυηνοῦ) [βιογραφικά], περ. «Ἐπιστῆμη καὶ Ζωή», Ἔτος Α', φ. 40, 4 - 11 Μαρτ. 1960, σελ. 18 - 19.

844. **Γεώργ. Φτέρης**, Μιὰ πηγὴ ποὺ πάει νὰ στερέψει. Ὁ πόνος τῆς ξενιτιάς, ἔφ. «Τὸ Βῆμα», 28 Αὐγ. 1960, σελ. 6 [λίγα λόγια γιὰ τὸ ποίημα. Ἀποχωρισμὸς].

845. **Δημήτρ. Γιάκος**, Ἡ κίνησις τῶν ιδεῶν. Τὸ Ἑλληνικὸ παιδικὸ λογοτέχνημα, περ. «Νέα Ἐστία», Τόμ. 68, 1 Ὀκτώβρ. 1960, σελ. 1282 [μνεία].

846. **Ἐλευθέριος Ψάλτης**, Ἡ ζωὴ καὶ τὸ τραγικὸ τέλος τοῦ Βιζυηνοῦ [ραδιοφωνικὴ ἑμιλία τῆς 4.2.1960 τοῦ σταθμοῦ Κομοτινῆς].— Τοῦ ἰδίου, Τὸ ἔργον τοῦ Βιζυηνοῦ [ραδιοφωνικὴ ἑμιλία τῆς 18.2.1960 τοῦ σταθμοῦ Κομοτινῆς]. Βλ. περ. «Θρακικὰ Χρονικά» Ξάνθης, Νοέμβρ. 1960, σελ. 61.

847. **Βασ. Ἄρ. Παπαδόπουλος**, Πενθεραὶ, νύμφαι καὶ... Βιζυηνός, ἔφ. «Ἡ Καθημερινή», 17 Ἰουν. 1961, σελ. 6 [στὴ στήλη «Γράμματα πρὸς τὸν Ἀθηναῖον»].

848. **Εὐάγγελος Γ. Καμαριανάκης**, Ὁ Γ. Βιζυηνός. Ἡ ζωὴ του, ὁ ἄνθρωπος, ἡ θέσις του στὰ Νεοελληνικά Γράμματα. Βασικά γνωρίσματα τοῦ ἔργου του. Ἐταιρεία Ἑρακικῶν Μελετῶν (ἀριθμ. 100). Ἀθήναι 1961.

Κρίσις: **Ν.Μάτσας**, Ἡ πνευματικὴ κίνησις. Τὰ νέα βιβλία. Μελέτες καὶ παιδικὰ κείμενα, ἐφ. «Ἐθνικὸς Κήρυξ», 3 Μαρτ. 1962, σελ. 2.

848α. **Περικλῆς Παπαχριστοδούλου**, Τὰ παιδικὰ τραγοῦδια τοῦ Γ. Βιζυηνοῦ, περ. «Ἀρχεῖον τοῦ Ἑρακικοῦ Λαογραφικοῦ καὶ Γλωσσικοῦ Ἑθ. Σαυροῦ», Τόμ. 27ος, 1962, σελ. 190 - 194.

849. **Γιάννης Κορδάτος**, Ἱστορία τῆς Νεοελληνικῆς Λογοτεχνίας, (Ἀπὸ τὸ 1453 ὡς τὸ 1961). Πρόλογος **Κώστας Βάρναλης** Τόμ. Α'. Βιβλιοεκδοτικὴ. Ἀθήνα 1962, σελ. 280 - 281, 286, 302.

850. **Φραγκίσκος Φαρμάκης**, Τὸ Νεοελληνικὸ διήγημα καὶ ἄλλες μελέτες. Ἀθήναι 1962, σελ. 63 - 64.

851. **Σπῦρος Παναγιωτόπουλος**, Γ. Βιζυηνός. Ὁ θεμελιωτῆς τῆς ψυχογραφικῆς πεζογραφίας μας, περ. «Φιλολογικὴ Πρωτοχρονιά», Τόμ. 19ος, 1962, σελ. 133 - 135.

851α **Π. Π[απαχριστοδούλου]**, Ἐπιστήμονας, ποιητῆς, διηγηματογράφου. Ὁ Ἑρακιώτης Γ. Βιζυηνός, ἐφ. «Μακεδονία - Θράκη», 20 Ἰανουαρ. 1962, σελ. 1.

III. ΑΥΤΟΓΡΑΦΑ.

852. Ἰδιόχειρη ὑπογραφή του, στὸν ἀριθμ. 20, σελ. [2].— Ἰδιόχειρη ὑπογραφή καὶ ἀφιέρωσις στὸν Ν. Σταυρίδη, στὸν ἀριθμ. 23, σελ. 1, 2.— Φωτοτυπημένη ὑπογραφή του γιὰ πρώτη φορά, στὸν ἀριθμ. 259, σελ. 16 γ. Ἀνατύπωσίς της, Φ. Β., σελ. 263.— Ὑπογραφή του κάτω ἀπὸ φωτογραφίες. στὸν ἀριθμ. 858, 859.

853. Ἀφροδίτη. Τ' ἄστρον τῆς ἀγάπης, [οἱ δύο πρῶτες στροφές τοῦ ποιήματος], Φ. Β., σελ. 263. Οἱ ἴδιες στροφές, στὸν ἀριθμ. 714, ἐκτὸς κειμένου, μεταξὺ σελ. 512 - 513, στὸν ἀριθμ. 742, πρῶτο παράφυλλο, καὶ στὸν ἀριθμ. 16, σελ. 4.

854. Ὁ Μ. Ξηρέας στὸν ἀριθμ. 13, δημοσιεύει τὰ ἀκόλουθα ἐκτὸς κειμένου αὐτογράφα, ἀπὸ τὸ χειρόγραφο «Λυρικά»: Ἀπόκομμα ἐπιστολῆς στὸν ἀδελφὸ του Μιχαῆλο, μεταξὺ σελ. 16 - 17.— Βλάστησε τὰ γονικά μου..., μεταξὺ σελ. 40 - 41.— Τὸ τραγοῦδι τοῦ γέρου [μὴ στροφή μετ' ἰχνογραφημένη ἐπικεφαλίδα, χρονολογία 1878, καὶ μονόγραμμα Γ.Μ.Β.], μεταξὺ σελ. 48 - 49.— Ἀφήνω γὰρ τὰ Ἀληθινά..., [ὅλο τὸ ποίημα ἐκτὸς ἀπὸ τὸν τελευταῖο στίχο], μεταξὺ σελ. 56 - 57.— Οἱ δύο τελευταῖες στροφές τῆς γερμανι-

κῆς μεταφρ. τοῦ ποιήματος. Ὁ φιλομαθῆς πτωχὸς καὶ τὸ σημεῖωμα πὺν ἀκολουθεῖ τὴν μετάφρ., ἡ τελευταία στροφή ἀπὸ τὸ ποίημα, Ἡ ἀνεμώνη, καὶ ἡ πρώτη ἀπὸ τὸ ποίημα, Τὸ τρυγόνι, μεταξὺ σελ. 64 - 65.

IV. ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑ.

855. Ἀλεκτρυονομαχία περὶ θεωρίας τῆς γνώσεως [γελοιογραφικὰ σκίτσα τοῦ Γ. Β. καὶ τοῦ Μαργ. Εὐαγγελίδου. Βλ. σχετικὰ ἀριθμ. 461], ἐφ. «Ἀσμοδαῖος», Ἔτος Ζ', ἀριθμ. 327, 1885, σελ. 3. ΒΕ. (341).

856. Φωτογραφία [προτομή], Κωνστ. Φ. Σκόκου, Ἐτήσιον Ἡμερολόγιον... Ἔτος 4ον, 1889, σελ. 312.

857. Φωτογραφία [ἡ γνωστὴ μὲ τὸ καπέλλο], Κωνστ. Φ. Σκόκου, Ἐθνικὸν Ἡμερολόγιον... Ἔτος 9ον, 1894, σελ. 297. Πολλὲς οἱ ἀνατυπώσεις καθὼς καὶ τὰ σκίτσα μὲ βάσι τὴ φωτογραφία αὐτῆ. Πρὸβλ. Γ. Βαλέτας, Φ. Β., σελ. 235.

858. Φωτογραφία μὲ τὴν ὑπογραφή του [δίχως καπέλλο, σχεδὸν κατατομή], Γ. Α. Ἀρσένη, Πουκίλη Στοά, Ἐθνικὸν Εἰκονογραφημένον Ἡμερολόγιον, Ἔτος 10ον, 1894, σελ. 144. Ἀνατύπωσις τῆς ἀπὸ τὸν Στέφ. Δάφνη, στὴν ἐφ. «Ὁ Τύπος», 12 Ἰουν. 1939, σελ. 1. Βλ. Μ. Ξηρέας, ἀριθμ. 13, σελ. 19.

859. Φωτογραφία μὲ τὴν ὑπογραφή του [καθιστὸς μὲ τὸ δεξιὸν χεῖρ στήριζει τὸ κεφάλι], στὴν ἐφ. «Ἐστία», 15 Ἀπριλ. 1896, σελ. 1δ, καὶ στὸ βιβλίον, Ἑλληνικὰ διηγήματα. Μετὰ τῶν εἰκόνων τῶν συγγραφέων. Ἐν Ἀθήναις. Ἐκδότης Γεώργιος Κασδόνης. Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἐστίας, 1896, σελ. 174. Πρὸβλ. Μ. Ξηρέας, ἀριθμ. 13, σελ. 19, καὶ Γ. Βαλέτας, Φ. Β., σελ. 235. Ἀνατύπωσις τῆς, Γ. Α. Ἀρσένη, Πουκίλη Στοά..., Περ. Γ', Ἔτος 15ον, 1912, σελ. 109, στοὺς ἀριθμ. 9, 10, 11, καὶ στὴν ἐφ. «Ἡ Ἑλληνική», 5 Μαΐου 1930, σελ. 2.

860. Φωτογραφία [προτομή. Παραλλαγή τοῦ ἀριθμ. 856], περ. «Θρακικά», Α', 1928, σελ. 239.

861. Φωτογραφία [μὲ τσερκέζικο καλπάκι, τοῦ βιβλιοπώλη Ἀλ. Κολολοῦ], περ. «Θρακικά», Ε', 1934, σελ. 246. Πρὸβλ. Νικόλ. Β. Τωμαδάκης, στὸν ἀριθμ. 664, σελ. 598, Γ. Βαλέτας, Φ. Β., σελ. 235, καὶ Μ. Ξηρέας, ἀριθμ. 13, σελ. 19.

862. Ὁ τάφος τοῦ Γ. Βιζυηνοῦ, ἐφ. «Ἔθνος», 14 Ἀπριλ. 1949, σελ. 2.

863. Ὁ Μ. Ξηρέας, ἀριθμ. 13, δημοσιεύει τὶς ἀκόλουθες ἐκτὸς κειμένων φωτογραφίες: Ἡ μάνα τοῦ Βιζυηνοῦ μὲ τὰ ἐγγονάκια τῆς [παιδιὰ τοῦ ἀδελ-

φοῦ του], μεταξὺ σελ. 8 - 9.—"Άγνωστη φωτογραφία τοῦ Βιζυηνοῦ [στό Σαρλόττενμπουργκ, με ἀφιέρωσι στή μητέρα του], μεταξὺ σελ. 24 - 25. Ἡ ἴδια στό περ. «Ἑλληνικὴ Δημιουργία», Τόμ. 4, 1 Ὀκτωβρ. 1949, σελ. 553.— Ἡ μάνα τοῦ Βιζυηνοῦ με τὴν ψυχοπαῖδα τῆς «τὸ Κατερινιώ» καὶ τὸ γυιό τῆς Μιχαῆλο, μεταξὺ σελ. 32 - 33.— Τὸ χειρόγραφο [Λυρικά], μεταξὺ σελ. 40 - 41.

864. Ὁ **Μ. Ἀργυράκης** ἔδωσε τρία χαρακτηριστικὰ σκίτσα τοῦ Γ. Β. με βάσι τῆς παλιῆς του φωτογραφίας, στό περ. «Ἑλληνικὴ Δημιουργία», Τόμ. 4, 1 Ὀκτωβρ. 1949, σελ. 549, 585, 599. Τὸ σκίτσο τῆς σελ. 599, ἀνατυπώθηκε στὸν ἀριθμ. 16, σελ. 3.

865. Σκίτσο τοῦ **Μ. Ἀργυράκη** Ἡ κυρὰ Μιχαλιέσσα με τὸ γυιό τῆς Μιχαῆλο καὶ τὴν ψυχοπαῖδα τῆς, περ. «Ἑλληνικὴ Δημιουργία», Τόμ. 4, 1 Ὀκτωβρ. 1949, σελ. 558.

866. Ἀπὸ τὰς ἑορτὰς εἰς Κομοτινὴν πρὸς τιμὴν τοῦ Βιζυηνοῦ, ἔφ. «Μακεδονία» Θεσσαλονίκης, 18 Ἀπριλ. 1958, σελ. 8.

867. Στοὺς ἀριθμ. 813 καὶ 823, δημοσιεύονται φωτογραφίες ἀπὸ τὰ ἀποκαλυπτῆρια τῆς προτομῆς του.

868. Φωτογραφία τῆς Μπετίνας Φραβασίλη ἀπὸ ἔλαιογραφία τοῦ **Νικ. Δύτρα**, Ι. Α. Ἀρσένη, Ποικίλη Στοά, Ἑθνικὴ Εἰκονογραφημένη Ἐπετηρίς, Περ. Β', Ἔτος 14ον, 1899, σελ. 255. Βλ. Μ. Ξηρέας ἀριθμ. 13, σελ. 19.— Ἄλλη φωτογραφία τῆς, στὴν ἔφ. «Ἡ Βραδυνή» 10 Ἰουλ. 1931, σελ. 2.

869. Εἰκόνες ἐμπνευσμένες ἀπὸ ἔργα του, στοὺς ἀριθμ. 4, 10, 12, 71, 172, 247, 248, 273, 401α, 742, 768, 817, 833. Ἐπίσης στό λεύκωμα τῆς **Σελέστ Πολυχρονιάδου**, Ὀκτώ Ἑλληνικά ποιήματα. Εἰκόνες Σελέστ Πολυχρονιάδη. Πρόλογος **Πάνου Καραβία**. Ἀθήνα 1938.

V. ΜΕΛΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΠΟΙΗΜΑΤΩΝ

870.* Ὁ Κόδρος πορευόμενος ἐπὶ τοὺς πολεμίους ὑπὸ χιτῶνα χωρικοῦ ἵνα ἀποθάνῃ ὑπὲρ τῆς πατρίδος. [Δύο στροφές μελοποιημένες κατὰ τὴ βυζαντινὴ καὶ μαζί τὴν εὐρωπαϊκὴ μουσικὴ]. Μοῦσα (Ι. Σακελλαρίδου). Ἀθήναι. (X. Ν. Φιλαδελφεύς), 1882, σελ. 69 - 71. Β.

871. Ἡ μάγισσα, [Ἀτθ. Ἀδρ. σελ. 253 - 255], «κατὰ τὸν ἦχον τῆς Βαρκαρόλας». Β.

872. Ἔβγα ν' ἀκούσης τὸ πουλί. Ἄσμα, [Ἀτθ. Ἀδρ. σελ. 106], Μουσικὴ **Ἀλ. Κατακουζηνοῦ**, βλ. Ι. Ἀρσένη. Ποικίλη Στοά, Ἑθνικὸν Ἡμερολόγιον, Ἔτος 5ον, 1885, σελ. 3 - 8 (Παράρτημα).

873. Τὸ λαγουδάκι, Μουσικὴ **Ἀλ. Κατακουζηνοῦ**, Δ.Π., ΣΤ', φ. 5, Μάιος 1884, σελ. 68.

874. Ἐνας βράχος στὸ βουνό. Διατί, ἄχ! διατί, Μουσικὴ **Χρ. Στρομπούλη**, Μουσικὸς Ἐκδοτικὸς οἶκος Μιχ. Κωνσταντινίδη. Μ. 388. Κ. Ἀθήναι [1905].

875. Παραδείγματα, Μουσικὴ **Χρ. Στρομπούλη**, Μουσικὸς Ἐκδοτικὸς οἶκος Μιχ. Κωνσταντινίδου - Γ. Φέξη. Ἔργον 5ον, Γ. 768. Φ. Ἀθήναι [1905].

876.* Ἡ καταγιγίδα, [Ἄτθ. Αὔθ. σελ. 3 - 5], Μελπομένη ἦτοι Συλλογὴ ἁσμάτων σχολικῶν μονοφώνων καὶ πολυφώνων. Ἐπὶ **Γεωργίου Καρατζᾶ** δημοδιδασκάλου. Τεῦχ. Β', σελ. 12.

877. Ὁ Κόδρος. Ποίημα Γ. Βιζυηνοῦ - Μέλος **Γ. Παχτίου**, περ. «Μουσικὴ», Ἔτος Γ', Τεῦχ. 31 - 32. Ἐν Κων/πόλει, Ἰούλ. - Αὔγ. 1914, σελ. 197, ἀριθμ. 384.

878. Τὰ καλὰ παιδάκια, [τὸ παιδικὸ ποίημα, Πρώγραμμα], Μουσικὴ **Μ. Καλομοίρη**, στὴν ἔκδ. Ὁδεῖον Ἀθηνῶν. Σχολικὰ ἄσματα βραδευθέντα ἐν τῷ Α' Ἀβερωφείῳ Μουσικῷ Διαγωνισμῷ τοῦ Ὁδεῖου Ἀθηνῶν, 1916, σελ. 15 - 17.

879. Ἡ ἀγελάδα (Ἡ καλὴ μας ἀγελάδα...), Μουσικὴ **Α. Ἀργυροπούλου**, στὴν ἔκδ. Ἀπόλλων. Ἄσματα παιδαγωγικὰ μετὰ διδακτικῆς τοῦ παιδαγωγικοῦ ἄσματος. Ἔκδ. τρίτη ἐπιτηρημένη, 1930, Ἐκδ. Ι. Δ. Κολλάρος, σελ. 1, ἀριθμ. 1.

880. Πετεινὸς (Πετεινὸς μέσ' τὴν αὐλή...), Μουσικὴ **Α. Ἀργυροπούλου**, Αὔτ. σελ. 2, ἀριθμ. 4.

881. Ἡ κλωσσα. Μουσικὴ **Κ. Σφανιανᾶκη**, Αὔτ. σελ. 3, ἀριθμ. 6.

882. Τὸ ἡμερονύκτιον, Αὔτ. σελ. 4, ἀριθμ. 8.

883. Τὸ καλοκαίρι (*Ἥλιθες, ἦλιθες καλοκαίρι...), Αὔτ. σελ. 12, ἀριθμ. 20.

884. Στὴ φουρτούνα, [τὸ παιδικὸ ποίημα, Ἐν ὄρῳ θυέλλης], Μουσικὴ **Α. Ἀργυροπούλου**, Αὔτ. σελ. 16, ἀριθμ. 24.

885. Φιλοπατρία, βλ. **Μίνου Δούνια**, Παιδικὰ τραγούδια. Ἀθήνα. Ἔκδ. Ἰκαρος. 1948, ἀριθμ. 2.

886. Ἡ ἀγελάδα (Μοῦ καὶ μοῦ ἡ ἀγελάδα...), Αὔτ. ἀριθμ. 8.

887. Φθινόπωρο (Ποῦναι τὰ φαιδρὰ πουλιά...), Αὔτ. ἀριθμ. 24.

888. Τὸ φεγγαράκι, Αὔτ. ἀριθμ. 27.

889. Καλή νύχτα (Τὸ φεγγάρι χλωμά...), Αὐτ. ἀριθμ. 28.
890. Φεγγαράκι, Μουσικὴ **Ξ. Ἀστεριάδη**, στὸ βιβλίο, Τὰ πρῶτα μου τραγούδια. Τὰ βιβλία τῆς θείας Λένας. Σειρὰ Α', ἀριθμ. 6. Ἐκδ. οἶκος Ν. Ἀλικιώτης καὶ υἱοὶ [1949].
891. Ἡ καλὴ μας ἀγγελίδα..., Μουσικὴ **Μ. Δαλαγιαννόπουλου**, στὸ βιβλίο, Μ. Δαλαγιαννόπουλου, Μουσικὴ. Σχολικὰ τραγούδια. Ἐκδ. οἶκος Δημητράκου Α.Ε. Ἀθήναι [χ. χ.], σελ. 44.
892. Φθινόπωρο (Ὁ βοριάς στὴν ἐξοχή...), Μουσικὴ **Μ. Δαλαγιαννόπουλου**, Αὐτ. σελ. 99 - 100.
893. Στρατιώτης [τὸ παιδικὸ ποίημα, Ὁ μέλλον στρατιώτης], Μουσικὴ **Δ. Ἀργυριάδη**, στὸ βιβλίο **Μαρίνας Ἀθηναίου - Τομαρά**, Σχολικὴ Μουσικὴ. Ἐκδ. οἶκος Ν. Ἀλικιώτης καὶ υἱοὶ. Ἀθήναι 1951, σελ. 58,

VI. ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ

Περιλαμβάνονται ἐδῶ δημοσιεύματα ποὺ δὲν μπόρεσα νὰ ἐξακριβώσω τίς παραπομπές τους, καθὼς καὶ πιθανὰ δημοσιεύματα.

1. Ἔργα

894. Ὁ Ἄη - Νικόλας [ποίημα], βλ. σχετικὰ περ. «Παρνασσός», Τύμ. ΣΤ', 1882, σελ. 254.
895. Δευτέρα ἔκδοσις τῆς μελέτης, Das Kinderspiel, βλ. σχετικὰ, «Δελτίον τῆς Ἑστίας», ἀριθμ. 439, 26 Μαΐου 1885, σελ. 2α.
896. Στὸ περ. «Ἡ Διάπλασις τῶν παιδῶν», ἰδίως τῶν ἐτῶν 1884 - 1885, δημοσιεύθηκαν πολλὰ ἀνυπόγραφα μικρὰ διηγήματα. Ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς ἀριθμ. 247 καὶ 248, ἴσως νὰ ὑπάρχουν καὶ ἄλλα τοῦ Γ. Β.
897. Πίστις, ἐλπίς καὶ ἀγάπη 30.3.92 [ποίημα], βλ. Φ. Β., σελ. 267, ἀριθμ. 25.
898. Τὸ παλάτι τῆς βασιλοπούλας [ποίημα], βλ. Φ. Β., σελ. 268, ἀριθμ. 31. Πρὸβλ. καὶ ἀριθμ. 757.

2. Κριτικὴ, Μεταφράσεις, Σχόλια

899. Ἐπίκρισις τοῦ Κόδρου ποὺ σατιρίζεται στὶς Ἀτθ. Ἀῤῥ., σελ. 206, καὶ ποὺ δημοσιεύθηκε κατὰ τὸν Γ. Βαλέτα στὴν ἐφ. «Ἀνεξαρτησία». Β. (320).

900. **Γρ. Ξενόπουλος**, γιά τὸν Γ. Β., κατὰ τὸν ἀριθμ. 549, στ. 74 τοῦ ἔξωφύλλου. Β. (382).

901. Στὸ ἀγγλικὸ περιοδικὸ «The Book Seller», δημοσιεύθηκαν εὐνοϊκὰ σχόλια γιὰ τὸν Γ. Β., καὶ γιὰ τὸ ποίημα, 'Ὁ Μάρτιος. Βλ. «Δελτίον τῆς Ἑστίας», ἀριθμ. 442, 16 Ἰουν. 1885, σελ. 1α.

902. Τὸ γερμανικὸ περιοδικὸ «Magazin für die Literatur des In— und Auslandes», ἐδημοσίευσε δευτέρα βιβλιοκρισίαι γιὰ τὶς Ἀθ. Αὔρ., τοῦ *D. Sanders*. Βλ. «Δελτίον τῆς Ἑστίας», ἀριθμ. 442, 16 Ἰουν. 1885, σελ. 1β.

903. Ἡ ἐκδοτικὴ ἐταιρεία τοῦ Λονδίνου, Trübner and Co, εἰοίμαζε ἀγγλικὴ μετάφρασι τῶν Ἀθ. Αὔρ. πρὸς διεκόπη μὲ τὸν θάνατο τοῦ μεταφραστοῦ *E. M. Geldart*, ὁ ὅποιος λίγες μόνον μεταφράσεις τοῦ πρόφθαυε νὰ δημοσιεῖσθαι στὸ ἀγγλικὸ περιοδικὸ «The Day». Βλ. «Δελτίον τῆς Ἑστίας», ἀριθμ. 442, 16 Ἰουν. 1885, σελ. 1β.

904. «Δύο - τρία φιλοσοφικά του ἔργα ὑπερεπληρέθησαν ἐν Εὐρώπῃ, τὸ δὲ πολύκροτον σύγγραμμά του, Ἡ φιλοσοφία παρὰ Πλωτίνω, ἔτυχε ἐκτενῶν ἀναλύσεων συμπαθητικωτάτων, παρὰ πολλῶν Εὐρωπαίων σοφῶν». Βλ. *I. A. Ἀρσένη*, Ποικίλη Στοά, Ἐθνικὸν Εἰκονογραφημένον Ἡμερολόγιον, Ἔτος 10ον, 1894, σελ. 145.

905. Γαλλικὴ μετάφρασις τοῦ διηγήματος, Τὸ ἀμάχημα τῆς μητρὸς μου, στὸ γαλλικὸ περιοδικὸ «Revue des Revues» (1895). Βλ. σχετικὰ*, ἐφ. «Ἐφημερίς, 24 Μαΐου 1895, καὶ περ. «Φιλολογικὴ Ἠχώ» Κων)πόλεως, Περ. Γ', ἀριθμ. 3, 15 Ὀκτωβρ. 1897, σελ. 26β. ΒΣ. (294). Πρὸβλ. ἀριθμ. 514, 561.

906. Ἀγγλικὴ μετάφρασις τῆς μελέτης, Ἡ φιλοσοφία τοῦ Καλοῦ παρὰ Πλωτίνω. Βλ. *Σ. Γ. Σπεράντσας*, Βιζυηνὸς Γεώργιος, Μεγάλῃ Ἑλληνικῇ Ἐγκυκλοπαιδείᾳ Ζ', 1929, σελ. 266 β - γ. ΒΣ.

ΕΤΡΕΤΗΡΙΟ ΚΤΡΙΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ¹

- *Αγραφος, Μ., 806.
 *Αδραστος, 260.
 'Αθάνας, Γ., 616.
 'Αθηναῖος, 'Ο, 547, 755, 763, 781, 820.
 'Αθηναίου - Τομαρά, Μαρ., 893.
 *Αἴνε, βλ. Heine.
 Α. Ι. Π., 553.
 'Ακρίτας, Γ., 767.
 'Ακροπολίτης, Σπ., 675.
 'Ακυρωτικός, 483, 484.
 'Αλυάτης, Α., 570.
 *Ανθιμος, 685.
 'Ανουσάκη, Μ., 806.
 'Αποστολίδης, 'Ηρ. Ν., 657, 777.
 'Αποστολίδης, Κ. Μ., 702, 717α.
 'Αποστολίδης, Π., 574.
 'Αποστολόπουλος, Ντ., 748.
 *Αργης, Α., 671.
 'Αργυράκης, Μίν., 16, 742, 864, 865.
 'Αργυριάδης, Δ., 893.
 'Αργυρίου, 'Αλέξ., 778.
 'Αργυρόπουλος, Α., 879, 880, 884.
 'Αστεριάδης, Ξ., 890.
 Αὐγέρης, Μ., 838.
 Auerbach, Β., 278.
 Auersperg, Α. Α. Graf von, 279.
 'Αφεντούλης, Θ., 417, 425.
 Bädeler, 286.
 Βαλέτας, Γ., 3, 12, 12, 44, 80, 89, 90, 91, 92, 93, 247, 248, 249, 381, 411, 413, 668, 672, 673, 674, 676, 677, 678, 681, 682, 683, 699, 714, 730, 731, 752, 755, 778, 857, 859, 861, 899.
 Balzac, H. de, 292.
 Balzac, J. L. Quez de, 291.
 Barbier, H. Aug., 302.
 Barbier, P. J., 303.
 Βάρναλης, Κ., 602, 614, 684, 757, 840, 849.
 Baronius, C., 310.
 Barthélemy, Aug. M., 306.
 Barthélemy, J. J., 305.
 Barthélemy - Saint - Hilaire, J., 307.
 Βασιλειάδης, Ν. Ι., 52, 58, 61, 63, 64, 65, 72, 73, 74, 75, 77, 78, 79, 85, 86, 93, 412, 413, 496, 497, 499, 505, 506, 551, 556, 560, 568, 575, 582, 585, 589, 629, 644, 659, 676, 680, 685, 709, 769.
 Βαρείδης, Κ. Δ., 834.
 Bazaine, F. A., 285.
 Bebel, F. Aug., 315.
 Beccaria, C., 319.
 Beccaria, G. B., 318.
 Becker, Aug. I., 322.
 Becker, W. A., 321.
 Becker, W. G., 320.
 Beethoven, L. van, 345.
 Βέης, Ν., 521, 549, 553, 556, 698, 738, 739.
 Βεαρκῆς, Ν., 713.
 Bell, A., 324.
 Βελλιανίτης, Θ., 601, 622, 624, 630, 644.
 Bellini, G., 325.

1. Οἱ ἀριθμοὶ δηλώνουν τὰ λήμματα. Τὰ ξένα ὀνόματα πού συμπεριλαμβάνονται στοὺς ἀριθμοὺς 260—377, γράφονται μόνο μὲ λατινικὰ γράμματα.

- Bellini, V., 326.
 Béranger, P. J. de, 328.
 Berchet, G., 343.
 Berlioz, H., 332.
 Bernard, Ch. de, 334.
 Bernard, Cl., 335.
 Bernhardt, Sarah, 336.
 Berryer, P. A., 342.
 Bezdechi, St., 402.
 Βίας, 346.
 Βικέλας, Α., 384, 500, 561, 564, 666.
 Biot, J. B., 360.
 Bizet, A. C. L., 347.
 Βλαβιανός, Σ., 574.
 Blanc, Aug. Ch., 362.
 Blanc, J. J. L., 361.
 Blenken, G., 405, 715.
 Block, M., 364.
 Βλόσιος, 365.
 Blumenthal, L. von, 366.
 Bluntschli, J. K., 367.
 Βοβολίνης, Κ. Α., 757.
 Boccacio, G., 370.
 Boeckh, Aug. 369.
 Boieldieu, F. A., 368.
 Boltz, Aug., 393, 436, 456.
 Βόρειος, Ό, 764, 772, 807, 808, 824, 831.
 Βουμβλινόπουλος, Γ. Σ., 656.
 Βουρνᾶς, Τ., 722.
 Βουτιερίδης, Η. Η., 634, 636, 638, 639, 648, 652.
 Bouillet, 569.
 Βρεττᾶκος, Ν., 843.
 Γαβριηλίδης, Βλ., 482, 487, 493.
 Γαϊτάνου - Γιαννιοῦ, Α., 709.
 Γαλάτης, Ι., Κ., 520.
 Γαρδίκας, Γ., Κ., 710.
 Γεννιώτης, Κ., 765.
 Γεωργιάδης, Άχ., 561.
 Γεωργιάδης, Γ., 658.
 Γιαόκος, Α., 783, 817, 836, 845.
 Γιαλουράκης, Μ., 713.
 Γιαλούρης, Α., 621, 625, 654, 659.
 Γιαννόπουλος, Άλκ., 812.
 Γιαννοῦκος, Ι. Γ., 550.
 Γιοφύλλης, Φ., 619.
 Γκαϊτε, 388_{2α}.
 Γιούναρης, Α., 645.
 Γρουπάρης, Ι., 549, 790.
 Δαλαγιαννόπουλος, Μ., 891, 892.
 Dalven, R., 406.
 Δάντης, 388₁, 388₂.
 Daukins, R. M., 396.
 Δάφνης, Στ., 693, 858.
 Δὲ Μοσασάν, Γκύ, 495, 505.
 De Paula, 349.
 Δὲ Πιζάν, Χρ., 388₁₂₀.
 Δεπούνητης, Ι., 819.
 De Queux de Saint - Hilaire, 391, 438.
 Δημαρᾶς, Κ. Θ., 780.
 ΔΙΚ, 563.
 Δικταῖος, Α., 794.
 Dioscure, 607.
 Dölger, Fr., 403.
 Δόνης, Φρ., 388₂.
 Δούνιας, Μ., 885.
 Dowdall, L. D., 517.
 Δραζούλης, Η. Ε., 586α.
 Δροσίνης, Γ., 454, 500, 666, 697, 743.
 Edmonds, E. M., 392, 396α.
 Έλατος, Ν., 636.
 Έλευθερουδάκης, 640.
 Έπισκοπόπουλος, Ν., 529.

- Εὐαγγελίδης, Μ., 257, 461, 855.
 Εὐμορφόπουλος, Α., 767.
 Ἐφταλιώτης, Α., 500, 682.
- Ζατμης, Α., 695.
 Ζαρίφης, Γ., 2, 4, 18, 94,^s 255, 256.
 Ζαφειρόπουλος, Κ., 828.
 Ζερβός, Ι., 8, 596.
 Ζήσης, Βασ., 817.
 Ζήσης, Εὔστρ., 679.
 Ζωϊόπουλος, Θ., 693.
 Ζώρας, Γ. Θ., 742, 743.
 Ἴηλιοῦ, Η. Φ., 616.
- Geldart, E. M., 903.
 Θρῦλος, Α., 646, 687, 712.
 Θρακιώτης, 834.
- Hacklaender, F. G., 265.
 Haering, G. W. A., 263.
 Hamerling R., 269.
 Heine, H., 262, 388,²⁵
 Henderson, G. P., 797.
 Hesseling, D. C., 618.
 Hirschfeld, Pr. Dr., 386.
- Ἰβσεν, βλ. Ἰψεν.
 Ἰντιάνος, Α., 87, 88, 414, 415,
 656β, 660, 676.
 Ἰψεν, 15, 379, 387.
 Ἰωαννίκιος, 411.
- Κ., 503.
 Καββαδίας, Φ. Α., 742.
 Καζόγλης, Α., 790.
 Κακλαμάνος, Δ., 583.
 Καζούρη, Κ. Ι., 789.
 Καλαματιανός, Γ. Ν., 841.
 Καλλιγᾶς, 557.
 Καλογερόπουλος, Δ. Ι., 563.
 Καλομοίρης, Μ., 878.
 Καλοσγοῦρος, Γ., 489.
- Καμαριανάκης, Ε. Κ., 848.
 Καμπάνης, Α., 591, 592, 608, 642,
 653, 663, 670.
 Καμπᾶς, Ν., 673.
 Καμπούρογλου, Δ. Γρ., 455, 461.
 Καραβίας, Π., 869.
 Karasoutsas, 631.
 Καρατζᾶς, Γ., 876.
 Καρακίτσιος, Α., 564, 666, 704,
 805, 835.
 Καρνέσης, Ν., 158.
 Κάρολος τῆς Ὀρλεάνης, 388,¹¹¹
 Καρυωτάκης, Κ., 12.
 Κασδόνης, Γ., 469.
 Κατακουξηνός, Α., 872, 873.
 Κίρις, 512.
 Κισσάβου, Μ. Ι., 758.
 Κοκκινάκης, Α. Ζ., 117.
 Κολολός, Α., 861.
 Κονιδάρης, Γ. 628.
 Κοντόπουλος, Ν., 750.
 Κόντιος, Κ. Κ., 686.
 Κόρακας, Α., 671, 834.
 Κορδάτος Γ., 849.
 Κορομηλᾶς, Α., 567.
 Κοτζιούλας, Γ., 654, 723.
 Κουκκίδης, Κ., 765, 814.
 Κουμανούδης, Στ., 54.
 Κούντς φὸν Κάουφουγγεν, 388,²⁵
 Κουρτίδης Ἄρ. Π., 530, 555, 576,
 614, 628, 697α.
 Κροστάλλης, Κ., 597, 604, 723.
 Krystallis, 631.
 Κ.Ψ., 818.
 Κωνσταντινόπουλος, Π., 611.
- Α. Α., 511.
 Λακίδης, Σ. Θ., 567.
 Λανίτης, Ν. Κλ., 667.
 Λαπαθιώτης, Ν., 584. ³²
 Legrand, Ε., 565.

- Legros, A., 4.
 Λελέκος, Στ., 463γ, 465.
 Liungmann, W., 694.
 Λορέντσος τῶν Μεδίκων, 388,^α
 388,^β.
 Λυκέτσος, Γ. Κ., 787.
 Λύτρας, Νικ., 868.
 Λωρελάϋ, 388,^α.
- Μακαρόνας, Γ., 742.
 Μάκης, Β., 802.
 Μακροῆς, 564.
 Μαλακάσης, Μ. 695, 790.
 Μαμάκης, Α., 735.
 Μαμέλης, Γ., 834.
 Μαιώνη, Κ., 16, 742, 766, 769,
 796.
 Μαρκάκης, Π., 425, 708.
 Μαρμαριάδης, Γ., 627, 700.
 Μάτσας, Ν., 848.
 Μελανδινού, Ζ., 14, 605, 746.
 Μελάς, Σπ., 16, 741, 742, 794.
 Menardos, S., 400, 631.
 Μεταξᾶ, Α., 727.
 Μητσάκης, Μ., 463δ, 622, 630.
 Michel, J., 399, 401, 643.
 Mirambel, A., 744, 747.
 Μιχαηλίδης, Κ. Μ., 647.
 Μιχαηλίδου - Τριανταφυλλίδου, Τξ.,
 746.
 Μνήμων, 498.
 Μούντζοφλος, 580.
 Μουσούρης, Σπ., 619.
 Μουστάκης, Β., 742.
 Μπακάμπιασης, Α., 607.
 Μπαστιᾶς, 627.
 Μπισκίνης, Α., 10.
 Μπόέμ, 534.
 Μπουμπονλίδης, Φ. Κ., 794.
 Μυριανθόπουλος, Κ. Ι., 658.
- Νικολαΐδης, Α. Κ., 606.
 Νιρβάνας, Π., 574.
 Νοικ., 725.
- Ξανθόπουλος, Κ., 428.
 Ξενόπουλος, Γρ., 502, 519, 521,
 546, 564, 571, 689, 726, 754,
 900.
 Ξηρέας, Μ., 13, 44, 95, 236, 416,
 605, 746, 854, 858, 859, 861,
 863, 868.
 Ξιφαρᾶς, Π. Ν., 696.
 Ξύνδας, 557.
- Οικονομόπουλος, 569.
 Οικονόμου, Μ. Χ., 651, 756.
 Όρφανίδης, Θ. Γ., 423.
 Ούλανδ, 388,^α, 388,^β.
 Ούράνης, Κ., 790.
- Παλαμιᾶς, Κωστής, 10, 492, 500,
 518, 526, 557, 558, 597, 598,
 600, 603, 604, 609, 610, 612,
 620, 642, 644, 757, 790.
 Παλαμιᾶς, Λεάνδρος, 761.
 Πάλλης, Α., 783.
 Παναγιωτόπουλος, Ι. Μ., 15, 574,
 658, 661, 691, 701, 724, 787,
 799.
 Παναγιωτόπουλος, Σπ., 851.
 Παναγιώτου, Π., 818.
 Παναγόπουλος, Ε. Π., 815.
 Παναγοπούλου, Μ. Μ., 815.
 Πανταζίδης, Ι., 478.
 Παπαδήμας, Α. Δ., 649, 729.
 Παπαδιαμάντης, Α., 564, 622, 704,
 801.
 Παπαδόπουλος, Β. Α., 847.
 Παπαδόπουλος, Μιχ. 737, 779.
 Παπαϊωάννου, Μ. Μ., 829, 838.
 Παπακωνσταντίνου, Θ., 662.
 Παπαμάρκος, Χαρ., 234, 559.

- Πάπανοῦτσος, Ε. Π., 797.
 Παπαντωνίου, Ζ., 562, 617, 650.
 Παπαχριστοδούλου, Περικλῆς, 14,
 632, 742, 774, 842, 848α.
 Παπαχριστοδούλου, Πολύδωρος,
 14, 16, 94, 697α, 713, 716, 717α,
 718, 720, 721, 732, 733, 734,
 736, 738, 740, 742, 751, 760,
 773, 775, 782, 804, 806, 813,
 825, 832, 851α.
 Παράσχος, Κλ., 16, 594, 795.
 Παρατηρητής, 527.
 Πατατζῆς, Σ., 744.
 Πανλέας, Σ., 800, 805.
 Παχτικός, Γ., 877.
 Περάνθης, Μ., 737, 779.
 Περγιαλίτης, 550.
 Pernot, Hubert, 565.
 Pernot, N., 618.
 Πετράρχης, 388,α.
 Πετρόπουλος, Δ., 750.
 Πετσάλης - Διομήδης, Θ., 754.
 Philhellén, 566.
 Phoutrides, Ar., 398.
 Πολίτης, Λίνος, 759.
 ΊΠολίτης, Ν. Γ., 569α, 573, 587.
 Πολίτης, Φ., 657.
 Πολυλάς, Ι., 489, 557.
 Πολυμένης, Α., 822.
 Πολυχρονιάδου Σελέστ., 869.
 Ποταμιάνος, Θ., 705.
 Πρίωρ, 388,β.
 Προβελέγγιος, 616.
 Προυσής, Κ., 786.
 Πρωτοπαπᾶ, Γλ., 770.
 Psara, E., 408.

 Ρ., 830.
 Ραγκαβῆς, Α. Ρ., 454, 476, 614.
 Rangabé, A. R., 415.
 Ραντόπουλος, Δ., 837.

 Ραφτόπουλος, Ἰωσήφ, 834.
 Ροῖδης, Ε. Δ., 564, 793, 801.
 Ροῦλός, Γ., 12.
 Romaios, C. A., 703.
 Rosenthal - Kamarinea, Is., 409,
 816.
 Rubið, Ant. Y Lluch, 395, 500,
 501.
 Runkel, F., 394, 481.
 Ρωμαῖος, Κ.Α., 703, 839.
 Ρώτας, Β., 838.

 Σακελλαριάδης, Χ. Γ., 245, 791.
 Σακελλαρίδης, Ι., 870.
 Σακελλαρίδης, Σ., 424.
 Σακαλῆς, Α., 811.
 Σαμάρας, Σπ. 811.
 Sanders, D., 475, 902.
 Σαρῆς, Α. Γ., 788, 801.
 Σαχίνης Α., 706.
 Σιδερίδου - Θωμοπούλου, Ν., 835.
 Σικελιανός, Α., 745, 790.
 Σκίπης, Σ., 655, 707.
 Σκόκος, Κ. Φ., 615, 633.
 Σολωμονίδης, Χ. Σ., 588.
 Σολωμός, 778.
 Σπαθάρη, Αιμ., 834.
 Σπανδωνίδης, Π., 654.
 Σπεράντσας, Θ. Κ., 613.
 Σπεράντσας, Στ., 616, 635, 906.
 Σπυριδάκης, Γ., 750.
 Σταματιάδης, Ν., 685.
 Σταμιούλης, Σ. 681.
 Σταυρίδης, Ν., 23, 852.
 Σταύρου, Θρ. 717, 838.
 Στεφανῆ, Ε., 87, 88, 414, 415, 656α.
 Στεφάνου, Στ., 665, 666.
 Στρομπούλης, Χρ., 874, 875.
 Σφραζιανάκης, Κ., 881.
 Σφυρόερας, Ν. Β., 742.

 Ταγκόπουλος, Π. Δ., 597.

- Τανταλίδης, Η., 28, 412, 579.
 Tantalides, 631.
 Τζάρας, Η. Α., 762.
 Τζάφος, Χρ. Δ., 742.
 Tissameno, J., 703.
 Τριανταφυλλίδης, Μ., 593.
 Τροπαιάτης, Α., 817.
 Τρουλλινός, Ε., 650.
 Trübner, 4, 5, 6, 440, 444, 903.
 Trypanis, C. A., 759.
 Τσοκόπουλος, Γ., 24, 637.
 Τσουντας, Χ., 697α.
 Τομαδάκης, Ν. Β., 664, 784, 861.

 Vaca, Dem., 398.
 Vacherot, E., 312.
 Valesius (H. de Valois), 290.
 Vambéry, H., 297.
 Vanderbilt, C., 299.
 Vasari, G., 311.
 Vattel, E., 313.
 Velasquez, 323.
 Vellianitis, Th., 623.
 Vera, Aug., 329.
 Verdi, G., 330.
 Verguiaud, P. V., 341.
 Verne, J., 333.
 Vernet, A. Ch. H., 338.
 Vernet, Cl. J., 337.
 Vernet, E. J. H., 339.
 Vesalius, A., 344.
 Vico, G. B., 350.
 Vigny, A. de, 356.
 Villani, G., 353.
 Villemain, A. Fr., 354.
 Villoison, 355.
 Vincent, De Paula, 349.
 Visconti, E. Qu., 358.
 Visconti, L. T. J., 359.
 Vogelweide, W. von der, 296.
 Volney, C. F. de Chasseboef, 373.
 Voltaire, M. A., 374.

 W, βλ. Παλάμ., Κωστής.
 Wachsmuth, E. W. Gotl., 300.
 Wachsmuth, Kurt, 301.
 Wackernagel, K. H. W., 287.
 Waddington, Ch., 282.

 Waddington, W. H., 283.
 Wagner, A. H, G., 280.
 Wagner, W. R., 281.
 Wahlen, J., 289.
 Walckenaer, L. K., 294.
 Walckenaer, Ch. Ath. Baron, 293.
 Watteau, A., 314.
 Weber, K. M. Fr. E. von, 327.
 Weil, H., 316.
 Wereschtchagin, W. W., 331.
 Werner, Fr. L. Z., 340.
 Wieland, Chr. M., 317.
 Wilde, Oscar, 463.
 Wildenbruch, Er. A. von, 352.
 Wirchow, R., 357.
 Wolf, Chr. Fr. von, 376.
 Wolf, Fr. Aug, 375.
 Wolfram von Eshenbach, 377.

 Φαίδων, βλ. Ξερόπουλος Γρ.
 Φαρμάκης, Φ., 850.
 Φιλιππίδου, Μ. Κ., 548.
 Φιλίππου, Μ., 833.
 Φραβασίλη, Μπετίνα, 645, 675, 843,
 868.
 Φωλιγγος, Κ., 587, 588, 676.
 Φτέρης, Γ., 844.
 Φωτιάδης, Ε. Π., 793.

 Χάρης, Π., 627, 700, 704.
 Χασιώτης, Γ., 580.
 Χατζηγαβριήλ, Ν., 411, 572.
 Χατζηγεωργάκης, Κορνέσιος, 658.
 Χατζημιχάλη, Ἀγγελική, 401α.
 Χατζόπουλος, Κ., 479, 534, 595.
 Χίλδενβρανδ, 388.
 Χουρμουζιάδης, 740.
 Χουρμουζιός, Αἴμ., 749.
 Χρονογράφος, Ι., 549.
 Χρυσού, Ρ., 803.

 Ψάλτης Ε., 846.
 Ψάλτης Στ., 697α.
 Ψάχος, Κ. Α., 586.
 Ψυχάρης, Γ., 564.

 Ω, 797.
 Zalocostas, 631.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ Γ'. ΒΙΖΥΗΝΟΥ

ΑΠΟ ΤΟ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΟ «ΛΥΡΙΚΑ»

Δημοσιεύονται ἐδῶ ποιήματα, πού δὲν ἔχουν διαγραφῆ ἀπὸ τὸν ἴδιον ποιητὴ στὸ χειρόγραφο, καὶ πού δὲν ἔχουν δημοσιευθῆ — καθ' ὅσον γνωρίζω — αὐτούσια ἢ παραλλαγές τους σὲ καμμία ποιητικὴ συλλογὴ ἢ σόδορια. Μερικὲς ἀποσπασματικὲς στροφές τῶν ποιημάτων αὐτῶν, ἔχουν δημοσιεύσει ὁ *M. Ξηρέας* στὸν ἀριθμ. 13, καὶ ὁ *Πολύδ. Παπαχριστοδούλου* στὸν ἀριθμ. 94. Ἀπὸ τὰ ἀδημοσίευτα καὶ μὴ διαγραμμένα ποιήματα τοῦ χειρογράφου, παραλείπονται ὅσα θεωρήθηκαν ἀκατάλληλα ἢ ἀνάξια λόγου. Στὴν ἔκδοσι αὐτὴ δίδονται ὅλες οἱ παραλλαγές στίχων καὶ στροφῶν, ὅλες οἱ διαγραφές καὶ οἱ διορθώσεις, μὲ τὴ σειρὰ καὶ τάξι πού γίνηκαν ἀπὸ τὸν ποιητὴ, ἔτσι καθὼς προκύπτει ἀπὸ τὴ μελέτη τοῦ χειρογράφου. Οἱ παραλλαγές στίχων καὶ στροφῶν δίνονται στὸ τέλος κάθε ποιήματος. Οἱ διαγραφές καὶ οἱ διορθώσεις στίς ὑποσημειώσεις. Κάποιες ὀρθογραφικὲς ἀπλοποιήσεις γίνονται στὴν ἔκδοσι. Καταργοῦνται ἢ ὑφέν, ἢ ὑπογεγραμμένη σὲ συννημέ- νους τύπους ρημάτων, ἢ δασεῖα τοῦ ρ, τὰ κεφαλαῖα γράμματα ὅταν δὲν ὑ- πάρχη λόγος. Διορθώνονται οἱ σπάνιες ἀνορθογραφίες. Τηρεῖται ὀρθογρα- φικὴ ὁμοιογένεια τόσο στὰ γραμμένα σὲ δημοτικὴ γλῶσσα ποιήματα, ὅσο καὶ στὰ ἐλάχιστα πού εἶναι γραμμένα σὲ καθαρεύουσα. Ἡ στίξις παραμένει ἢ ἴδια. Οἱ στίχοι ἀριθμοῦνται. Δὲν ἀριθμοῦνται οἱ στίχοι τῶν διαγραμμένων στροφῶν οἱ ὁποῖες περιλαμβάνονται στίς ὑποσημειώσεις. Γιὰ τὰ ἀσυμπλήρω- τα κενὰ στίχων ἢ στροφῶν μπαίνουν ἀποσιωπητικά, πού τὶς περισσότερες φο- ρές χρησιμοποιεῖ καὶ ὁ ποιητής. Ἡ παῦλα στίς ὑποσημειώσεις, ἐνώνει τὶς παραλλαγές τοῦ ἴδιου στίχου.

φ. 7β. ΣΥΜΠΑΘΕΙΑ

<p>Τ' ἀηδόνι, πού ψάλλει στής νύχτας τὴ σιγή. μ' ἀποκοιμίζει μὲ τὴ γλυκεῖα φωνή σου.</p>	<p>10</p>	<p>Τ' ἀγέρι, πού φέρνει τὴ νέα μυρωδιά, μὲ περιβάλλει μὲ τὴν ἀναπνοή σου.</p>
<p>5. Τὸ φῶς, πού προβάλλει κι' ἐνδύνει τὴν αὐγή, μὲ ἀφρνίζει μὲ τὴ χρυσῆ μορφὴ σου.</p>	<p>15</p>	<p>Τὸ ρυάκι, πού σέρνει τὴν ἄσπρη ἀμμουδιά, μὲ σιγοψάλλει τὴν πρώτη προσευχή σου.</p>

	Τὸ νέφος, ποῦ ζώνει τὸν ἥλιο στ' ἀψηλά, μοῦ ἐνθυμίζει	25	Κι' ὁπότεν ὑψώνη τὸ τόξον τ' οὐρανοῦ μὲ τόσα κάλλη μιὰ χρυσομένη ἀχτίδα, ὁ νοῦς μ' ἐλαφρώνει
20	τῆ θλίψι τῆς καρδιᾶς σου.		διότ' ἀπὸ κοινοῦ
φ. 8α	Ἦ δρόσος, ποῦ κλίνει καὶ στάζει σιγηλά, θαρρῶ σκορπίζει τὰ μαῦρα δάκρυά σου.	30	μᾶς γνέβει πάλι παρηγοριὰ κι' ἐλπίδα 10.8.1877.

9 Τ' ἀγέρι, ποῦ ραίνει 10 τὴν πρώτη μυρωδιά, 11 μὲ σιγοκαίγει 13 Τὸ ρυάκι,
ποῦ κραίνει 14 στὴν ἄσπρη ἀμμουδιά, 15 μὲ ξαναλέγει — μὲ ξαναφάλλει
16 τὴν θεία προσευχή σου — τὴν πρωϊνὴν εὐχή σου 17 Τὸ νέφος, ποῦ φράζει
— Τὸ νέφος, ποῦ κρύβει 18 τὴ λάμψι στ' ἀψηλά, 19 μ' ἐπαναφέρει 21 Ἦ
δρόσος, ποῦ στάζει, — Τὸ νέφος, ποῦ σκύβει 22 σὺν ὁρέχῃ σιγηλά 23 ἐντὸς
μοῦ σπέρνει 28 τοῦ Πλάστου ἢ γραφίδα.

φ. 35α. ΤΙ ΔΙΨΑΣ ΛΟΙΠΟΝ ΚΑΡΔΙΑ

	Τί διψᾶς λοιπὸν καρδιά, τί ἀκόμ' ἐπιποθεῖς; Δὲν σὲ φτάν' ἡ εὐτυχία πῶχει καὶ περνᾶ καθεῖς;	φ. 35β.	Διατί λοιπὸν ἀκόμη εἶσαι γρίνια καὶ πενθεῖς; Τί ποθεῖ ἡ κακὴ σου γνώ- [μη, 20 νὰ τὸ πιῆς νὰ κοιμηθῆς; — Ἦταν ψεύτικ' ἡ ἀγάπη στῆς παρθένου τὴν καρδιά, καὶ ἡ τύχη μας ἐτρόπη νὰ μᾶς γίνῃ δυστυχία.
5	Ἔκλαψες γι' ἀγάπη — [Νά της, σὺν θεόν της σὲ λατρεύει. ξήτει τύχην — Στὴν πο- [διά της σ' ἔβαλε καὶ σὲ χαϊδεύει.	25	Ἦλ' αὐτοὶ ποῦ σ' εἶναι [φίλοι στὰ δεινά μας ἀπαθεῖς; Μέλι στάζουν ἀπ' τὰ χεῖλη μὰ φαρμάκ' εἶν' ὁ καθεῖς.
10	φίλος ἔγινε ὁ καθεῖς καὶ σὲ κάμν' ἐργολαβία ὅπου πᾶς κι' ὅπου σταθῆς. Ἔστρεψες μακρὸν τὰ μά- [τια, κνηγῶντας μιὰν ἐλπίδα.	30	Καὶ στὰ ξένα ποῦ γυρίζω καὶ ζητῶ νὰ σ' εὔρω κάτι ὅσ' ἂν εἶδα καὶ γνωρίζω δὲν μοῦ χόρτασαν τὸ μάτι.
15	καὶ τὰ ξένα μονοπάτια σ' ἔδωκαν τὴν γῆ πατριδα.		

φ. 36a. Τράβ' ἀκόμη πάρα πέρα
 σ' ἄγνωστα βουνά και κῦ-
 [μα
 35 θὰ χορτάσω μιὰν ἡμέρα
 σὰν ἀράξουμε στὸ μνημια.
 20.9.1877.

1 Τὶ ζητεῖς λοιπὸν καρδιά, 4 πὺ ἀπόλαψε καθεὶς 10 φίλος σ' ἔγινε καθεὶς
 13 ἔστρεψες ἄλλου τὰ μάτια, 21 σ' ὅποια κύταξα καρδιά, 24 και μ' ἐγένη δυστυ-
 χία, 25 Ὅσοι σοῦ περνοῦν γιὰ φίλοι 26 στὰ δεινὰ σ' εἶν' ἀπαθείς; 27 Μέλι
 δείχνουν εἰς τὰ χεῖλη 30 γὰ εἶρω κάτω 33 Φέρι' ἀκόμη — Πᾶμ' ἀκόμη 35 θὰ
 χορτάσουμε 36 σὰν κατέδουμε στὸ μνημια

Η ΠΑΡΑΚΙΝΗΣΙΣ

φ. 40β	Ἔλα! τέλος, κῆρ καιιέρη.
ἀποφάσισε και δός τα.
και μ' ἐμπιστευμένο χέρι
στεῖλε· γὰ τὰ πᾶν στήν πό-
[στα.	Γιατὶ δίχως τὴ δραχμοῦλα
τὸ ξενάκι δὲν περνᾷ
και καμμιά νταβερνοποῦλα
βερεσιῆ δὲν τὸ κερνᾷ.
5	Ἔλα τέλος, κῆρ Σταμάτη,
μὴ μοῦ θγάξης τὴν ψυχὴ
στεῖλε γιὰ τὴν τσέπη κάτω,
ἔτσι νάξης τὴν εὐχή.	φ. 41a
20 Ὅταν βλέπης τὴν τσαγιέρα
στὸ τραπέξι σου ν' ἀχνίξι
δὲν θυμᾶσαι πὼς δῶ πέρα,
κάμει κοῦο και χιονίξει; ²
Ἄχ! χωρὶς φτερεὰ τ' ἀηδό-
[νι
10	Γιατὶ στήν Φραγκιά γιὰ
[χάρι
ὁ ψωμᾶς δὲν ξεφουρνίζει
και τὰ μοῦτρα, σὰν δὲν
[πάρη,
κάθε Νέμπσας ¹ σοῦ ξυνί-
[ξει.	25 δὲν λαλεῖ μέσ' στὰ κλαδιά
και τὸ ὄνειρο παγώνει
μὲ τὴν ἀναπαραδιά.
Κι' ὁ σοφὸς ξαναμωράθη
ἅμα γίνηκε φτωχὸς.
Δὲν τὸν ἄλειψες. Ἐστάθη
μέσ' στὲς λάσπες ὁ τροχὸς.

1. Νέμπσας = Γερμανός. Βλ. Μ. Ξηρέα, "Ἄγνωστα βιογραφικὰ στοιχεῖα....", σημείωμα σελίδος 38.

2. Ὅστερα ἀπὸ τὴν στροφή αὐτή, ἀκολουθοῦν τρεῖς στροφές διαγραμμένες μὲ

φ. 41β. 30 Ἔλα, μὴν τὸ παραδρίζης ¹ κι' ἔτσι τ' ἀπαιτεῖ κι' ἢ τά- [ξι τὸς τροχοὺς τ' ἂν δὲν ἀλ- [λάξης δὲν πηγαίνει ἔμπρὸς τ' ἄ- [μάξι.	35 35	Κι' ἂν μοῦ στείλῃς δίχως [ἄλλο, τὸ φλουρὶ καὶ τὸν παρᾶ, σὲ τὸ τάζω, θὰ σὲ βάλω μιὰ μετάνοια μὲ νουρά! 1.10.1877
---	----------	--

4 στείλ' τα 17 Μπρὸς σὲ μάγουλα θρεμμένα — Μπρὸς σὲ πρόσωπα θρεμμένα
 18 ἢ τσαγιέρα σὰν ἀχνίζη, 19 δὲν θυμᾶσαι πὼς στὰ ξένα, 20 ἔχ' ἀρρώστιες καὶ
 χιονίζει 28 μέσ' στοὺς κάμπους ὁ τροχός. 29 Ἔλα, μὴν τὸ παρακάνης 31 Γιὰ
 λίγ' ἄλειμμα πὼς χάνεις — Τρέξ' ἄλειμμα νὰ θάνης 32 τὸν τροχὸ κι' αὐτὸ τ'
 ἀμάξι; — γιὰ νὰ τρέχ' ἔμπρὸς τ' ἀμάξι. 35 θὰ σταθῶ καὶ θὰ σὲ βάλω — δὲν
 θ' ἀργήσω νὰ σὲ βάλω

φ. 44α. Ο ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΣ ΦΙΛΟΣ

Καὶ τοῦτος δὲν ταιριάζει γιὰ φίλος νὰ σοῦ μείνη: τὸ πρόσωπό τ' ἀλλάξει σὰν ἄστατη σελήνη.	10	Μὲ τῶνα χέρ' ἀνοίγει νὰ διῆ μέσ' στὴν καρδιά [σου, καὶ τὴ δική του κλείγει μὲ τ' ἄλλο στὴ ματιὰ σου.
5 Καὶ τοῦτος δὲν ἀξίζει, σὰν κάλπικα φλουριά: ἀποξωθιὸ γυαλίζει καὶ μέσα' ναι σκουριά.	15	Κι' ἂν τὴν ἡμέρα λάδι σοῦ στάξῃ στὴν πληγῇ, βάλλει φωτιὰ τὸ βράδυ ν' ἀνάψῃ νὰ καγῆ.

διαγώνιες μολυβιές, οἱ δύο μὲ μελάνι καὶ ἡ μία στὸ περιθώριο ἀριστερὰ μὲ μολύβι.
 Οἱ δύο πρῶτες εἶναι:

Δὲν σὲ λέγ' ὅποιος σὲ θρέχει
 μὲ λογάνια μοσκερά,
 πὼς κανεὶς ἂν δὲν τοὺς ἔχη,
 δὲν ἀξίζ' ἕναν παρᾶ;

Ἄχ! ἡ δυστυχία βάλλει
 στῆς καρδιάς τὴ φλόγα χιόνι
 καὶ χωρὶς φτερά δὲν ψάλλει
 οὔτε κοῦκος οὔτ' ἀηδόνι.

Καὶ ἡ διαγραμμένη στὸ περιθώριο:

Ἄχ! τὸ ὄνειρο παγώνει
 μὲ τὴν ἀναπαραδιά
 καὶ χωρὶς φτερά τ' ἀηδόνι
 δὲν λαλεῖ μέσ' στὰ κλαδιά.

Ἡ τελευταία αὐτῆ στροφῆ καὶ ἡ προηγούμενη (Ἄχ! ἡ δυστυχία βάλλει...) εἶναι
 φανερὸ πὼς ἀποτελοῦν παραλλαγὲς τῶν στίχων 21—24.

1. Μὴν τὸ παραδρίζης = μὴν τὸ παρακάνης.

φ. 44β. Μὲ θλίψι τάχα παίρνει,
 σὰν φίλος, τὸ κρυφὸ σου,
 καὶ χαίροντας τὸ φέρνει
 20 στὴν πόρτα τῶν ἐχθρῶν
 [σου.
 Καὶ σύρει καὶ τεντώνει,
 γιὰ νᾶβγη τὸ πουργὸ
 καμήλα τὸ βελόνι
 κι' ὁ ψύλλος σὰν βουνοῦ¹.

φ. 45α. 25 Καὶ τοῦτος δὲν ταιριάζει
 γιὰ φίλος νὰ σοῦ γίνη.
 Μὲ τοὺς διαβάτες μοιάζει
 ἄς πᾶ κεῖ πᾶν' ἐκεῖνοι.
 Κι' ἀφοῦ δὲν ἀνταμώνω
 30 τὸ φίλο ποὺ νοῶ,
 κρατῶ φιλία μόνο
 μ' ἐμὲ καὶ τὸν Θεό.
 3.10.1877.

13 Κι' ἂν στᾶξῃ λίγο λάδι 14 στὴν κρύα σου πληγή, 19 χαρούμενος τὸ φέρνει
 22 γιὰ νᾶδγ' ἕνα πουργὸ 30 καθὼς τὸν ἐγνοῶ,

φ. 51α. Η Α Π Ε Ι Λ Η

"Αν δὲν τὸ βγάλω καὶ τὸ
 [πῶ,
 κι' ἂν δὲν τὸ στιχουργήσω,
 καὶ τὸ ταιριάσω 'να σκοποῦ
 καὶ σοῦ τὸ τραγουδήσω!
 5 Ποὺ μ' εἶχες δώδεκα χρο-
 [νῶ,
 πὼς μ' ἤθελες μεγάλο,
 καὶ τώρα γίνηκα τρανὸ
 καὶ σὺ γυρεύεις ἄλλο!

1. Ἀκολουθοῦν τρεῖς στροφές μὲ μελάνι, διαγραμμένες:

φ. 44β. Καὶ σὰν τοὺς παραβάλης
 μὲ τὰς ψυχὰς τὰς πρώτας — μὲ γνωριμίες σου πρώτες
 ὁμοιάς' ἢ μιὰ τῆς ἄλλης — ὁμοιάζουν μιὰ τῆς ἄλλης
 ὡσὰν τ' αὐτὰ τῆς κότας — ὡσὰν ἀδγὰ 'πὸ κότες.

Καὶ τοῦτος δὲν ἀξίζει
 καὶ τοῦτος δὲν φελά
 Κι' ἢ ἀλεποῦ νομίζει — Κι' ἀλέπω αὐτὸς νομίζει
 τὸν μποῦφο πὼς γελᾷ.

φ. 45α. Μὰ 'γὼ τὸν τέτοιο φίλο, — Μὰ φίλο 'γὼ δὲν θέλω
 ποὺ μὲ τοὺς ἄλλους μοιάζει,
 ταχειὰ θὰ σοῦ τὸν στείλω — ταχειὰ θὰ τότε στείλω
 ἐκεῖ ποὺ τοῦ ταιριάζει.

Στὸ περιθώριο ἀριστερὰ, δίπλα στὴν πρώτη ἀπ' τὶς στροφές αὐτὲς (Καὶ σὰν τοὺς
 παραβάλης.....), ὑπάρχει ἀκόμα μιὰ στροφή γραμμένη μὲ μολύβι καὶ διαγραμμένη:

Κι' ἐκεῖ ποὺ σ' ἐπαινάει
 κι' ἐκεῖ σὲ βλάπτ' ἀκόμη
 γιὰτ' ἔτσι μόν' σκεπάει
 τὴν ἄδική του γνώμη.

- Γιὰ νὰ σὲ πιάσ' ἢ θερμο-
 [σιὰ
 10 ντροπὴ νὰ σ' ἀρρωστήσῃ,
 νὰ μὴν κοτᾶς στὴν Ἐκ-
 [κλησιὰ
 νὰ μὴν κοτᾶς στὴ βρύση.
- Νὰ μείνης δίχως κοινωνιὰ
 15 τὴν πασχαλιὰ ποὺ μβαίνει
 καὶ νὰ σὲ πάρ' ἢ γειτονιὰ
 γιὰ κόρη κολασμένη.
- Νὰ τὸ πεικάσ' ἅπ' ἀγα-
 [πᾶς
 νὰ σκάσῃ νὰ θυμώσῃ,
 νὰ τὸ γροικήσῃ κι' ὁ πα-
 [πᾶς
 20 νὰ μὴ σᾶς στεφανώσῃ!
 10.10.1877.

14 δίχως κερὶ καὶ λάδι, 15 καὶ νὰ τὸ νοιώσ' ἢ γειτονιὰ 16 νὰ τὸ λαλῇ τὸ βρά-
 δυ. 18 μαζὺ σου νὰ μιλήσῃ,

φ. 55β. ΣΟΝΕΤΤΟΝ V.

- Ἄ καθαρὸς καθρέφτης σὰν ραγίση,
 καὶ τὸ γυαλί σὰν πῆ καὶ κορμισθῆ²,
 ποιά μαστοριά, χωρὶς νὰ γνωρισθῆ
 σὰν καὶ προτοῦ μπορεῖ νὰ τὸν κολλήσῃ;
- 5 Ἡ χαρωπὴ καρδιά σὰν δυστυχίση,
 καὶ στοὺς καῦμοὺς βουτίξῃ καὶ χαθῆ,
 ποῦ θὰ ξαναύρ' ἐλπίδα νὰ πιασθῆ
 γιὰ νὰ σηκωθῆ νὰ ξανευχίση;
- Γυαλί γυαλί θὰ βγῆ νὰ τὸν μαζέψῃ
 10 κι' ἅπ' τὰ παλιὰ καινούριον ὁ τεχνίτης
 καὶ πῶ καλὸν καθρέφτην θὰ χωνέψῃ.
- Καὶ ἡ καρδιά, σὰν σθήσουν οἱ παλμοὶ τῆς,
 θάρθ' ὁ καλὸς Θεὸς νὰ τὴν γιατρέψῃ,
 στὸν οὐρανὸ νὰ γιάνῃ τὴν πληγὴ τῆς.
- 25.10.1877.

2 καὶ τὸ γυαλί του σὰν θρυμματισθῆ, 6 καὶ στοὺς καῦμοὺς ποκάτω πλακωθῆ,

1. Νὰ τὸ πεικάσ' = νὰ τὸ μαντεύσῃ.
 2. Σὰν πῆ καὶ κορμισθῆ = σὰν θρυμματισθῆ.

8 γὰ σηκωθῆ γιά νά ξανευτυχήση; — γὰ σηκωθῆ καί γὰ ξανευτυχήση; 13 θ' ἀναστηθῆ, κι' ὁ Θεὸς θὰ τῆς γιάτρῆψη 14 στὸν οὐρανὸ τὴν φοβερὴ πληγῆ της.— στὸν οὐρανὸ τὸν πόνον, τὴν πληγῆ της.

φ. 56α. Ο ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΣ ΜΟΥ

<p>Μόλις μ' ἔθηκεν ὁ Πλά-
[στης
ἐπὶ τὸν οὐδὸν τοῦ κόσμου,
μόλις μ' ἠνεώχθ' ἡ θύρα,
καὶ ἰδοὺ ἡ Μοῖρα,
5 μὲ τὰς ἐχθρικὰς βουλάς
[της,
ἦλθε κι' ἐστηλώθ' ἔμπρός
[μου.</p> <p>Καὶ ἰδοῦσά με μὲ βλέμμα
ἔμπλεων χαιρεκακίας,
πρὸς τὴν κορυφὴν μ' ὄρε-
[γει
10 τὴν παλάμην της καὶ λέ-
[γει,
σκοπτικὰ ψυχρὰ κι' ἠρέμα
τὰς εὐχὰς της κι' εὐλογίας.</p> <p>— Σὲ στερεῶ ὄν σ' εἶχον
[δώσει
πολυτίμητον πατέρα.
15 Κι' ἂν ἀκόμη δὲν τὸν εἶ-
[δες,
περιτταὶ φροντίδες!
Σ' ἔσπειρε κι' ἔχεις φυ-
[τρώσει,
τί τὸν θέλεις πάρα πέρα;</p> <p>φ. 56β.
20 Δεύτερον ἀπὸ τῆς χήρας
αἴρουσα τὴν εὐτυχίαν,
δὲν σ' ἀφίνω οὐδὲ ψυχίον
εἰς τ' ὄρφανικὸν ταμεῖον.
Μὴ δὲν ἔχεις δύο χεῖρας
διὰ μίαν σου κοιλίαν;</p> | <p>25</p> <p>30</p> <p>35</p> <p>φ. 57α.</p> <p>40</p> <p>45</p> | <p>Ζεῦξέ τας, ἐργάζου, μό-
[χθει,
πρὸς ὕγρὰν καὶ χέρσον
[μάχου,
καὶ μετὰ μακροὺς ἀγῶνας,
σκέπτου κατὰ μόνας
πῶς δὲν παύουν κἂν οἱ μό-
[χοι
τὰς ἀνάγκας τοῦ στομά-
[χου.</p> <p>Πάντοτε κενὴν γαστέρα
κι' ἐκχειλίζουσας καρδίαν.
Ἐχ' ἀειδιψεῖς τὰς φρένας
κι' οὐδαμοῦ κορεννυμένας,
κι' ἄς σοὶ σβῆν' ἡ νεωτέρα
τὴν προτοῦ σ' ἐπιθυμίαν.</p> <p>Κι' ἀπὸ πόθ' εἰς πόθον νέ-
[ον
κι' ἀπὸ τόπ' εἰς νέον τόπον,
ν' ἀγαπᾶσαι καὶ νὰ μένης
ἄνευ ἐρωμένης
κάθε τέρψιν σ' ἐπικλαίων,
κάθε πόνον τῶν ἀνθρώ-
[πων.</p> <p>Ταῦτα μ' εἶπε, μὲ κακίαν,
μ' ἔθλιψε ψυχρὰ τὴν χεῖ-
[ρα,
μ' ἔδειξε τὸν ροῦν τοῦ Κό-
[σμου
κυλιόμενον ἔμπρός μου,
μ' ὤθησ' εἰς αὐτὸν μὲ βί-
[αν
κι' ἔφυγεν ἡ μαύρη Μοῖρα.</p> |
|---|--|---|

Ἄλλ' ὁ δάκτυλος τοῦ Κτί-
 [στου
 50 μ' ὄρθωσε πρὶν ὀλισθήσω,
 μ' ὑπεφώτισε καὶ εἶδα
 χαρωπὴν ἔλπιδα
 κι' εἰς τὸν ἤχον τῆς φωνῆς
 [του
 μ' εἶπε νὰ τὴν κυνηγήσω.
 φ. 57β.55 — Ποιητὴν ἐγώ, μὲ εἶπε,
 σὲ ποιῶ—οὐχὶ μεγάλον—
 ἄλλ' ὀρίζω ὀσάκις ψάλλης
 καὶ τὰ πάθη σου προβάλλ-
 [λῃς
 νὰ σοῦ γίνωνται αἱ λύπαι
 60 διασκέδασις τῶν ἄλλων.

Κι' ὅταν τὰς μορφὰς κα-
 [λύπτῃ
 τὸ μειδίωμα τῶν ξένων,
 ὦ αἰτία σὺ θὰ εἶσαι,
 νὰ μὲ ἐνθυμῆσαι
 65 κι' εἰς χαρὰν νὰ μεταπί-
 [πτῃ
 πᾶν παράπονόν σου στέ-
 [νον.
 Εἶπε, καὶ μοῦ προηγήθη,
 ὀδηγῶν με πρὸς τὸν σάλον.
 Εἶδεν ἢ Κλωθῶ τὰ δῶρα
 70 καὶ μεταμελεῖται τώρα,
 διατὶ δὲν μ' ἐπευχθήθη
 εὖνους, ὅπως πάντα ἔλλον.
 27.10.1877.

13 — Σὲ στερῶ ἐν πρώτῃ δόσει 14 τὸν πολύτιμον πατέρα. 48 κι' ἀνεχώρ' ἢ
 μαύρῃ Μοῖρα. 62 τὸ μειδίωμα τῶν ἄλλων,

φ. 60β. ΝΕΚΡΟΛΟΥΛΟΥΔΑ
 Η. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗ ΤΩ ΑΕΙΜΝΗΣΤΩ ΔΙΔΑΣΚΑΛΩ

Εὐτυχὴς μακρὰν τοῦ Κό-
 [σμου,
 5 στὴ χαρὰ καὶ στὴ γαλήνῃ,
 τὴν γνωρίζεις τὴν ὀδύνη
 ποῦ ἀλέθ' ἐντός μου;
 Ἦσυχα, γλυκοκοιμήσου!
 εἰς τὸν τάφον σου ἐπάνω
 ἤλθα τ' ἀνθη μου νὰ ράνω
 τ' ὄρφανὸ παιδί σου.
 Γ' ἀνθη ποῦχεσ μου φυτέ-
 [ψει
 10 στῆς καρδιᾶς τὸ περιβόλι,
 πρὶν ὁ Χάρος εὖρησχόλη
 κι' ἔμβη καὶ τὰ κλέψῃ.

Κι' ἂν χύνουν πλέον τώ-
 [ρα,
 15 μόνο μυρωδιὰ πὸ χῶμα,
 κι' ἔχουν χλωμασμένον
 [χρῶμα
 τὰ φαιδρά σου δῶρα,
 φ. 61α. μὴ μοῦ κακιοθῆς, πατέρα,
 καὶ δὲν φταίγω τὸ καϊμὲ-
 [νο!
 20 Ἄχ! σοῦ φέρω διαλεγμένον
 μόνο τὸν ἀθήρα.
 Μά, ἴφθασε, μὲ κρῦα χνῶ-
 [τα
 ὁ βοριᾶς ποῦ ρίχει χιόνι,
 καὶ φουσά καὶ μοῦ παγώ-
 [νει
 ὅ,τ' ἀνθοῦσε πρῶτα!

25 Καὶ τοῦ ἡλίου μου ἡ ἀχτί-
 [να,
 σκυθρωπὴ καὶ κρουωμένη,
 σὰν προτοῦ δὲν μοῦ θερ-
 [μαίνει
 τὰ φτωχὰ μου κρίνα!
 Καὶ τ' ἀγέρ' ἀπὸ τῆ δύσι,
 30 κί' ἡ αὐγὴ μὲ τῆ δροσιά
 [της
 τὰ καυμένα λούλουδά της
 τᾶχει λησμονήσει!...
 Μόνος μὲ τὰ δάκρυά μου
 τώρα τὰ πικροποτιζῶ,
 φ. 61β. 35 καὶ γι' ἀγέρι τοὺς χαρίζω
 τὰ στενάγματά μου.
 "Ἄχ! μ' ἀντίς νὰ τ' ἀνα-
 [σταίνη
 τῶν στηθῶν μου ἡ ὀδύνη,
 τὰ φλογίζει, σὰν καμίνι,
 40 καὶ μοῦ τὰ ξεραίνει!

Πάρ' αὐτὰ πῶχουν γλυ-
 [τώσει.
 Τ' ἄλλα θὰ προβάλ' ἡ
 [Μοῖρα
 Καὶ μὲ τῆ σκληρῆ της χεῖ-
 [ρα
 θὰ τὰ θανατώσῃ!

45 Πάρ' τα τὰ στερνά μου
 [δῶρα
 διέ τα, διέ τα, καὶ λυπή-
 [σου
 τὸ ταλαίπωρο παιδί σου,
 πῶς ἐγένη τώρα!..!
 Πέθαν' ἡ καρδιὰ πατέρα!
 50 Πρὶν σαλέψ' ὁ λογισμὸς
 [του,
 λίγο μαῦρο τόπο δὸς του
 δίπλα σ' ἐδωπέρα!

3.11.1877.

3 δὲν γνωρίζεις τὴν ὀδύνη 4 ποὺ δαγκάν' ἐντὸς μου; 13 Κί' ἂν δὲν χύγουν
 πλέον τώρα, 14 παρὰ μυρωδιὰ 'πὸ χῶμα, — ἄλλη μυρωδιὰ 'πὸ χῶμα, 16 τὰ
 γλυκὰ σου δῶρα, 21 Μά, φουσά, μὲ κρῦα χινῶτα 22 ὁ θοριᾶς καὶ ρίχτει χιόνι, 23
 κί' ὡς τῆ ρίζα μου παγώνει 38 τῆς καρδιᾶς μ' ἡ μαύρ' ὀδύνη, — ἡ φαρμακερῆ
 μ' ὀδύνη, 45 Πάρε τὰ στερνά μου δῶρα 46 διέ τα, γέρο καὶ λυπήσου 50 "Ἄχ πρὶν
 καὶ τὸν νοῦ τὸν χάσω, — "Ἄχ πρὶν καὶ τὴν ἐλπίδα χάσω, — Πρὶν κί' ὁ νοῦς του
 'ποσαλεύσῃ, — 51 θάλε με νὰ ἡσυχάσω — ἄφες το νὰ ξεπεξεύσῃ

φ. 65β. Η ΦΛΟΓΕΡΑ

Βρέ, φλογέρ' ἀγαπητή μου
 τί σοῦ 'μβῆκε στὸ λαϊμό,
 καὶ τὴν πιὸ φαιδρῆ φωνή
 [μου
 τῆνε κάμεις στεναγμό;¹

φ. 66α. 5 Κί' ὅταν σὺ μοῦ μεταβάλ-
 [λης,
 τῆ γλυκάδα τῆς φωνῆς,
 τῆ χαρὰ σὰν λύπη ψάλλεις
 καὶ στὴ λύπη μου θρηνεῖς.

1. 'Ακολουθοῦν τέσσερις διαγραμμένες μὲ μελάνι στροφές:

- 10 Προχθές ἔβαλα λουλούδι
τῆς ἀγάπης στή θηλιά,
καὶ σοῦ εἶπα ἴνα τραγοῦδι
νὰ μοῦ πῆς γιὰ τὰ φιλιὰ
- Μὰ ἐσὺ μὲ μιὰ κακία
μυριολόγας σκυθρωπή,
15 τῆς Μαριώσ τὴν ἀπιστία,
ποῦ μὲ πῆρεν ἐντροπή!
- Χθές ποῦ ἄρχισ' ἕνα στίχου
γιὰ τὰ ρόδα τῆς αὐγῆς,
σὺ νεκάτωσες στὸν ἦχο
20 τὸν χειμῶν' αὐτῆς τῆς γῆς!
- Κι' ἐδᾶ σήμερα, ποῦ εἶπα
νὰ παινέσω τὴ ζωή
βγάλλ' ἢ κάθε μιά σου τρύ-
[πα
τοῦ θανάτου τὴν πνοή.
- φ. 66β. 25 Ἴλα, μαίρη, στὰ καλὰ
[σου,
καὶ μὴ μ' ἔγινες τρελλή!
Σκέψιν μιὰ τὰ πρωτινά
[σου
καὶ θυμήσου τὸ φιλί.
- 30 Ψάλε τὰ γαλάζια μάτια
τὸ κρασί καὶ τὸ χορὸ
μὴ σὲ κάμω δυὸ κομμάτια
καὶ σὲ δέσω σὰν σταυρό.¹
- 35 Μὴ σὲ δέσω μ' ἕνα νῆμα
ἔτσι ποῦσαι τεριακῆς²
νὰ σὲ στήσω πὰ στὸ μνήμα
τῆς Κυρὰ Ρωμαντικῆς.³
- 8.11.1877.

1 Τί ἔπαθες, μωρὴ φλογέρα; 3 καὶ τὸν πιὸ γλυκὸ μ' ἀγέρα — καὶ τὴν πιὸ γλυκειὰ φωνή μου 4 μοῦ τὸν κάμνεις στεναγμό; 9 Προχθές βάλλω ἴνα λουλούδι 10 στῆς ἀγάπης τὰ μαλλιά, 11 καὶ μοῦ ἦρθ' ἕνα τραγοῦδι — καὶ ἀνοίγω ἴνα τραγοῦδι 12 νὰ τῆς πῶ γιὰ τὰ φιλιὰ 14 μοῦ διαβάξεις σκυθρωπή, 16 ποῦ μὲ πῆρεν ἡ ντροπή! 17 εἶπα χθές νὰ τραγουδήσω 18 ρόδα κι' ἄνθη τῆς αὐγῆς, 19 καὶ σὺ μῶσμιξες στὸν ἦχο — καὶ σὺ μῶσμιξες στὸν ἴσο 20 τὸ χειμὸ τῆς δόλιας γῆς! — ὅλο τὸ χειμὸ τῆς γῆς! 21 Κι' ἀπὸ σήμερα, ποῦ εἶπα 23 μοῦ φουσᾶς ἴπο κάθε τρύπα 30 τῆς χαρᾶς τὸ θησαυρὸ — τὰ χειλάκια σου φιλιῶ 32 καὶ σὲ ρίξω στὸ γιαιλό.

φ. 65β. Κάθε λίγο, δός τ' ἀλλάξω
τὰ τραγοῦδια τὰ παλιά,
τὰ δαχτύλια μου ταιριάζω
γιὰ μιὰν ὁμορφὴ λαλιά —
γιὰ μιὰν εὐθυμὴ λαλιά,

Μὲ τὸ νοῦ μου πρῶτα ψάλλω
τὸ σκοπὸ μου τὸ μισό,
κι' ἔτσι δὰ τὰ χεῖλη βάλλω
στὸ τρυπί σου καὶ φουσῶ.

Μὰ ἐσὺ μοῦ μεταβάλλεις
τὴ γλυκάδα τῆς φωνῆς,
τὴ χαρὰ σὰν λύπη βγάλλεις,
καὶ στὸ γέλιο μου θρηνεῖς!

φ. 66α. Κι' ὅσ' ἀλλάξω ἴνὰ τ' ἀγέρι
τόσο σὺ, κακὴ κυρὰ — τόσο
σὺ παλιοκυρὰ,
τὸ γουδι τὸ γουδοχερί,
μοῦ στενάξεις θλιβερά!

1. Ἡ στροφή εἶναι γραμμμένη στὸ περιθώριο μὲ μολύβι.

2. Τεριακῆς ἢ θεριακῆς = λέξεις τουρκικῆ. Στὴν κύρια σημασία τοξικομανῆς, ἀλκοολικῆς. Ἐδῶ μεταφορικῶς. Βλ. Κωνστ. Κουκκίδη, Λεξιλόγιον Ἑλληνικῶν λέξεων παραγομένων ἐκ τῆς Τουρκικῆς γλώσσης, περ. «Ἀρχεῖον τοῦ Θρακικοῦ Λαογραφικοῦ καὶ Γλωσσικοῦ Ἐθναροῦ», Τόμ. 24ος, 1959, σελ. 312.

3. Ἡ στροφή εἶναι γραμμμένη στὸ περιθώριο μὲ μολύβι. Οἱ διαγραμμμένες στροφές

φ. 71β. ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ

- Διατί, θνητέ, νομίζεις
τὴν πατρίδα σ' ἀποικίαν
διατί μακρὰν σ' ἐλπίζεις
κι' ἀλλαχοῦ τὴν εὐτυχίαν;
- 5 ὦ! ποσάκις δὲν τὴν εἶδες
χαρωπὴν ἐνώπιόν σου,
καὶ σ' ἐγένοντ' αἱ ἐλπίδες
πράγματα, καὶ τῶνειρόν
[σου!
- Ἄλλ' ὡς δύσκολον παιδί-
[ον
10 νήσις πρὸ τοῦ ἄρτου κλαί-
[ων
ἐπεθύμεις ἐν ψυχίον
μὴ ὑπάρχον τότε πλέον.
- Διατί τὸν νοῦν δουλώσας
καὶ τυφλὸς πρὸ τῆς θεᾶς
15 ἐκυνήγεις ὠχριώσας
καὶ ἀπατηλὰς σκιάς;
- φ. 72α. Κι' ὑπερέτης τῆς καρδίας
πῶς παρῆλθε μὴ ἰδὼν
τὸ πτερόν τῆς φαντασίας
20 τὸν σκοπὸν τοῦ πρὸ πο-
[δῶν;
- Ὅταν πρὸς τὰ πρόσω
[στεῖλλη
νέους πόθους ἢ καρδία
δὲν νοεῖς πῶς ἀνατέλλει
ἠπισθὲν σ' ἢ εὐτυχία;
- 25 Κι' ὅταν τὴν θαρῆς ἐμ-
[πρὸς σου,
ψηλαφῶν πρὸ τῶν μελλόν-
[των,
δὲν τὴν πλάττ' ὁ λογισμὸς
[σου
κλέπτων ἐκ τῶν παρελθόν-
[των;

εἶναι οἱ ἀκόλουθες:

φ. 66β. Καὶ ξανεῦρε μ' ἓνα ἴσο — Κι' ἄρχισε καινούριο ἴσο
ποῦ ν' ἀκούω νὰ γελῶ
Νὰ μὴν πῶ καὶ σὲ σακίσω
καὶ σὲ ρίξω στὸ γιालό.

Καὶ σὲ πάρη στὴν ἀράδα
κάθε κύμα καὶ στροφή — κάθε κύματος στροφή
καὶ σὲ βγάλη στὴν Ἑλλάδα
στὴν Ἀθήνα τὴ σοφή. — στὴν Ἑλλάδα τὴ σοφή. — στὴν... τὴ σοφή.

Καὶ σὲ βροῦν καὶ σὲ πεικάσουν
μέσ' στὴ στράτα τὰ παιδιὰ
καὶ μὲ θρίαμβο σὲ πιάσουν
μὲ χαιρέκακη καρδιά,

Καὶ σὲ δέσουν μ' ἓνα νῆμα — Καὶ σὲ βγάλουν ἀπ' τὸ κύμα
σὰν σταυρό, σὰν κάτι τί,
καὶ σὲ στήνουν πὰ στὸ μνῆμα
κάθε νέου ποιητῆ — κάθε νέου ποιητοῦ.

Στὸ περιθώριο μὲ μελάνι ἢ παρακάτω στροφή:

Νὰ σὲ πάρουν ἀπ' τὸ κύμα
νὰ σὲ στήσουν σταυρωτῆ
στὸ ρομαντικὸ τὸ μνῆμα
κάθε νέου ποιητῆ.

30	ὦ! ἂν ἦθελες νὰ δέσης, τὴν φορὰν σ', ὑπαγαγὼν τῆς καρδίας τὰς ἐφέσεις εἰς τοῦ νοῦ σου τὸν ζυγόν!	φ. 72β. 35	Ἐὰν ἤμην σύμβουλος σου κι' ἄφηνες νὰ σ' ὑποβάλω τὸ μισὸν τῆς φύσεώς σου εἰς τὸ ἥμισυ τὸ ἄλλο!
----	---	---------------	--

Τὰς ἐλπίδας περιστέλλων,
 τὰ μὴ ὄντα παρορῶν,
 θὰ ἐκέρδαινες τὸ μέλλον,
 ἀπολαύων τὸν παρόν.

40

15.11.1877.

22 τὰς εὐχὰς τῆς ἡ καρδιά,

φ. 77α. ΤΑ ΔΕΝΔΡΑ ΚΑΙ Ο ΠΟΙΗΤΗΣ

Γιὰ ἰδέξ τὰ δένδρα πῶς [σκοποῦν βουθὰ καὶ λυπημένα! θαρεῖς μὲ γνέφον γιὰ νὰ [ποῦν πῶς μοιάζονε μ' ἐμένα.	10	Καὶ μέσ' στὰ στήθη μας [φωλιά ποὺ ἠγάλλαν στὴν ἀράδα χίλια χαρούμενα πουλιὰ τσ' ἀγάπης τὴν γλυκάδα.
5 Εἶχαμε, πρῶτα στὰ κλαδιὰ ἀνθοῦς μὲ πεταλούδια κι' εἶχ' ὁ διαβάτης μυρω- [διὰ κι' οἱ κοπελλιὲς λουλούδια.	15	Τώρα μᾶς λήστευσ' ὁ χει- [μὸς μᾶς γύμνωσε τὸ χιόνι· κι' ἔμειν' ἐκείνων ὁ κορ- [μὸς κι' ἐμένανε οἱ πόνοι.

Καὶ σὰν φυσᾶ μέσ' στὰ
 [κλαδιὰ
 καὶ βρέχη καὶ σταλάζη
 μοῦ τρεμουλιάζει κι' ἡ
 [καρδιά
 20 καὶ κλαίει καὶ στενάζει.

3.11.1877.

1 Γιὰ διέξ τὰ δένδρα 5 Πρῶτ' ἄχαμ' φύλλα στὰ κλαδιὰ 6 κι' ἀνθοῦς καὶ πε-
 ταλούδια 9 Καὶ μέσ' στὰ στήθ' εἶχαμ' φωλιά 13 Τώρα μᾶς κούρσεψ' ὁ χει-
 μὸς 15 κι' ἔμεινε κείνων 19 θαρεῖς πῶς τρέμει κι' ἡ καρδιά — Μοῦ ἀνα-
 φρικιάζετ' ἡ καρδιά.

φ. 78α. ΤΟΥ ΚΡΙΤΙΚΙΣΚΟΥ ΤΑ ΒΑΣΑΝΑ

- Κεῖ ποῦ ἀνακάτωνα 25 Καὶ σὸ Σαΐκσπερ βούλι-
τὰ χαρτιὰ τοῦ Πλάτωνα [Ξα,
μ' ἔτυχε νὰ διῶ καὶ ναῦρω κ' ἔπεσα καὶ ζούλιξα
νὰ διαβάσω κάτι τι, τὸ μυαλό μου σὰν τὸ ρόι-
5 σι' ἄσπρο τὸ χαρτι [δ ι,²
ἓνα πρᾶμα μαῦρο!
- Κι' ἐδ' ἐκεῖ κατάλαβα 25 Καὶ σὸ Σαΐκσπερ βούλι-
πὼς σὰν θεοπάλαβα [Ξα,
ὁ κὺρ Πλάτος παραμύθια κ' ἔπεσα καὶ ζούλιξα
10 ἔχει πάρει κι' ἔχει πῆ, τὸ μυαλό μου σὰν τὸ ρόι-
δίχως ἐντροπή, [δ ι,²
μιὰ τρανήν ἀλήθεια!
- Πὼς ἀπὸ τὴν ποίησι 30 Καὶ σὸ Σαΐκσπερ βούλι-
παίρνοντας μιὰν οἴησι [Ξα,
καὶ θερμὰ ἢ ψυχὴ φτερού- κ' ἔπεσα καὶ ζούλιξα
15 γῆ καὶ λάσπη παραιτᾶ τὸ μυαλό μου σὰν τὸ ρόι-
κι' ἀψηλὰ πετᾶ [δ ι,²
σὰν τὴν μούγια!¹
-
.....
.....
.....
- φ. 78β. 20 Κι' ἄνοιξα τὸν Ὅμηρο!
Κλάψτε τὸν κακόμοιρο!
Τὸ καθένα του τραγοῦδι
συλλαβίζω καὶ θωρῶ,
μὰ - μῆδε φτερό,
μῆτε λίγο χνούδι!
- 25 Καὶ σὸ Σαΐκσπερ βούλι-
[Ξα,
κ' ἔπεσα καὶ ζούλιξα
τὸ μυαλό μου σὰν τὸ ρόι-
[δ ι,²
φ. 79α. Μὰ — σὰν τέλειωσε κι'
[αὐτός,
ἔμεινα κουτός,
30 καὶ σὰν πρῶτα — βόιδι!
Κι' ὅσα κι' ἂν ἐπέρασα
ζάρωσα καὶ γέρασα
μὰ ἢ ψυχὴ μου εἰς ὄνειρω
χώρας ἀντὶ νὰ πετᾶ
35 στὸν πηλὸ βουτᾶ,
σὰν τὸ χοῖρο!
Δὲν μὲ λές, κὺρ γείτονα,
κουταμάρα ἤτονα
κεῖνο ποῦπε ὁ λογισμός
[μου,
40 ἢ νὰ γράψω, σὰν κριτής,
λείπ' ὁ ποιητής
ἀπ' ἀρχῆς τοῦ κόσμου;
— Τοῦ κακοῦ παιδεύεσαι
φίλε κι' ὄνειρεύεσαι
45 νὰ ὑψωθῆς μὲ τὰ τραγοῦ-
[δια.
Πομονὴ στὴ συμφρορά!
Δὲν βλαστοῦν φτερὰ
σ' ὅλα τὰ μαμούδια.
22.12.1877.

1. Μετὰ ἀπὸ τὴ στροφὴ αὐτὴ ἀκολουθοῦν οἱ δύο παρακάτω διαγραμμαμένες στροφες:

- φ. 78β. Κι' ἀφοῦ λογοφέρασι εἶδα συλλογίσθηκα,
πὼς δὲν ἔχει πέρασι κ' εἶπα κ' ἀπελπίσθηκα,
ἢ σοφία μ' στὴν Ἀθήνα, κ' ἀπεφάσισα νὰ φύγω
πὼς σὰν λείπ' ὁ ποιητής καὶ στὸν κόσμο τὸν πεζὸ
σκουζῶ 'γὼ ὁ κριτής πλέον νὰ μὴ ζῶ.
μόνος, σὰν τὴν χήνα, Καὶ λοιπὸν ἀνοίγω —
- Στὸ περιθώριο τῶν στροφῶν αὐτῶν μὲ μολύβι: ἄλλως συνδετόν.

2. Σατιρίζεται ὁ Ἐμμ. Ροῖδης. Βλ. Μ. Ἐηρέας, ἐνθ' ἀν. σελ. 44.

7 Καὶ μὲ μιᾶς κατάλαβα 10 Ἔχει σμίξει κι' ἔχει πῆ, 13 ὅτ' ἀπὸ τὴν ποίησι
14 παίρν' ὁ νοῦς μιᾶν οἴησι 15 κι' ἡ ψυχὴ θερμὰ φτερούγια 16 καὶ τὴ λάσπη
παραιτᾶ 20 Κλάψτε μ' τὸν κακόμοιρο! 27 τὸ μυαλὸ μ' σὰν σάπιο ρόϊδι, 33
μὰ στὴ χώρα τῶν δνείρω 34 ἡ ψυχὴ ἀντί νὰ πετᾶ 44 φίλε μ' κι' δνειρεύεσαι

φ. 85α. ΑΝΤΙΘΕΣΙΣ

<p>Σὰν γελιὴ φτεινὰ τὸ χλωμὸ τὸ καλοκαίρι καὶ φιλιούνται τὰ πτηνὰ καὶ λαλοῦνε ταῖρι - ταῖρι.</p>	<p>10</p>	<p>Καὶ σὰν ἔρθῃ ἡ ἐποχὴ ποὺ σαπαίνουνε τ' ἀηδόνια ποὺ χλωμιάζει ἡ ἐξοχὴ καὶ τὰ νέφη φέρνουν χιό- [νια,</p>
<p>5 Ὅψιν ἔχω σκυθρωπὴ καὶ καρδιὰ ψυχρὴ, σὰν χι- [όνι, καὶ τοῦ Χάρου ἡ σιωπὴ τὰ χειλάκια μου κλειδώνει.</p>	<p>15</p>	<p>Λύνει ὁ Χάρος, τὰ κλει- [διά, μέσ' στὰ στήθ' ὁ πόνος καί- [γει κι' ἀναλύνετ' ἡ καρδιὰ κι' ἀρχινᾶ καὶ σιγοκλαί- [γει. 1878.</p>

1 - 4 Παραλλαγὲς τῆς πρώτης στροφῆς:

<p>Ὅταν βγαίνῃ στὰ βουνὰ τὸ χρυσὸ τὸ καλοκαίρι, καὶ λαλοῦνε τὰ πτηνὰ καὶ φιλιούνται ταῖρι - ταῖρι,</p>	<p>Ὅταν λάμπῃ ἡ ἀντηλιά, στὸ θερμὸ τὸ καλοκαίρι, καὶ λαλοῦνε τὰ πουλιὰ καὶ φιλιούνται ταῖρι - ταῖρι,</p>
<p>5 Ἔχω γὼ ὄψι σκυθρωπὴ 6 καὶ καρδιὰ ψυχρὰ 9 Κι' ὅταν ἔρθῃ ἡ ἐποχὴ 13 Λύει ὁ Χάρος 15 κι' ἀναλύνει τὴν καρδιά,</p>	

φ. 88β. ΑΜ' ΓΩ ΤΟ ΕΙΠΑ
ΜΕΤΑΓΝΩΣΙΣ

<p>Ἄμ' τῶλεγα γὼ τοῦ παπᾶ νὰ μὴ μὲ μαρτυρεῖῃ γιατ' ἡ καρδοῦλα π' ἀγα- [πᾶ δὲν ξεύρει νὰ νηστεύῃ.</p>	<p>10</p>	<p>Μ' αὐτὸς τὴν ἄλλη Τυρινὴ γιὰ νὰ κρυφὸ φιλάκι πῆρε γιὰ σχῶριο μ' ἐν' ἀρ- [νί κι' ἕναν κουβᾶ κρασάκι.</p>
<p>5 Μόν' ἔχει πάντα Πασχα- [λιά, χωρὶς νὰ καταλύσῃ, γιατ' εἶν' ἀθῶα τὰ φιλιὰ κι' ὁ ἔρωτας στὴ φύσι.</p>	<p>15</p>	<p>Τώρα π' ἀγάπησε κι' αὐ- [τὸς Τῶρ' ἄλλαξε τὸν νόμο καὶ ἀποπέρασ' ὡς κι' ἐ- [μᾶς τρεχτὸς εἰς τὸν ὀρθὸ τὸ δρόμο.</p>

Τώρα τὸ λένε στὸ χωριό,
 πὼς πιάσθηκε ἓνα βράδυ
 σὰν ἐφιλοῦσε τὸ Μαριῶ
 20 τὴν καθαρὴ Τετράδη!

1.2.1879.

2 γὰ μὴ μᾶσε παιδεύη. 1 - 4 Ἡ πρώτη μορφὴ τῆς στροφῆς:

Ἄμ' γὼ τὸ εἶπα τοῦ παπᾶ,
 μὰ κείνος δὲν πιστεύει,
 πὼς ἢ καρδοῦλα π' ἀγαπᾶ
 δὲν πρέπει νὰ νηστεύη.

5 Πὼς ἔχει πάντα Πασχαλιά, 9 Μ' αὐτὸς γιὰ καναδυὸ φιλιὰ 14 κατάλαβε τὸν νόμο 15 κι' ἐμβῆκε μετ' ἐμᾶς τρεχτὸς — κι' ἐπέρασε ὡσὰν ἐμᾶς τρεχτὸς

φ. 89β. Η ΨΕΥΤΙΑ

Ποιὸς εἶναι ποῦπε τὴν
 [ψευτιά
 καὶ πίστευσα κι' ἀτός μου
 πὼς εἶν' ὁ ἔρωτας φωτιά,
 πὼς εἶν' ἔχθρὸς τοῦ κό-
 [σμου;

10 Ποὺ χύνει λάμψι κι ἀντη-
 [λιὰ
 σ' αὐτὸν ποὺ τὸν λατρεῖει,
 κι' ὄλο μὲ χάρδια καὶ φιλιὰ
 τοὺς πόνους του γιαιτρεῖει.

5 φ. 90α. Καὶ κείνος ἦταν ἄγιο φῶς
 ἀπ' τὸ Θεὸ δοσμένο
 καὶ ἦταν φίλος κι' ἀδελφὸς
 γιὰ κάθε πικραμένο!

15 Αὐτὸ τὸ ξέρω τώρα γὼ
 π' ἀγάπησα μ' ἐλπίδα
 κι' ἀντὶ ν' ἀνάψω νὰ καγῶ
 τὴν εὐτυχίαν εἶδα.

Γι' αὐτὸ καθεὶς σας, θρὲ
 [παιδιά,
 τὰ ψέματ' ἄς ἀφήση
 κι' ἄς κάμη ἀγάπη στήν
 [καρδιά
 20 ἂν θέλη νὰ εὐτυχήση.

7.2.1879.

3 πὼς καίγει ὁ ἔρωτς σὰν φωτιά, — πὼς ἢ Ἀγάπη εἶν' φωτιά, 11 καὶ μόν' μὲ
 χάρδια καὶ φιλιὰ

φ. 91β. Μ Ε Λ Ε Ν Ν Α Π Α Γ Ω Ξ Ε Ν Η Τ Ε Ι Α

	Μὲ λέν νά πάγω ξενητειά, για νά σπουδάσω φῶς μου, νά μάθω ἀπ' ἔξω τὰ χαρ- καὶ τὲς γλωσσὲς τοῦ κό- [σιου.	10 φ. 92α.	Ἀλήθεια ποῦναι μόνο μιά, μὰ σὰν μονάχη ποῦναι, τὴν ξέρει Τούρκα καὶ Ρω- [μῆνὰ κι' οἱ Φράγκες τὴν λαλοῦ- [νε.
5	Καὶ τί τὴν θέλω τὴ γλωσ- [σὴ τὴ γῶσι τί τὴν θέλω τώρα πού μ' ἔμαθες ἐσὺ μιὰ γλῶσσα τῶν ἀγγέλω.	15	Καὶ τὴν νογᾶ κι' ὁ βασι- [λὲς κι' ὁ σκλάβος ὁ Ἀράπης, κι' ὅλος ὁ κόσμος πού μοῦ [λὲς, τὴν γλῶσσα — τῆς Ἀγά- [πης. 28.2.1879.

1 Μὲ λὲς νά πάγω ξενιτειά, 2 νά προσπαθήσω ἀτός μου, — νά προσπαθήσω φῶς μου, 7 τώρα πού μ' ἔμαθε ἡ Χρυσὴ 8 τὴ γλῶσσα τῶν ἀγγέλω.

93β. Ε Ν Θ Α Ρ Ρ Υ Ν Σ Ι Σ

	ὦ! μὴν ἀπελίξῃσαι κι' ἔχεις θλέμμα θλιβερόν, ἂν παραγνωρίζῃσαι ὑπὸ πλήθους μαρῶν.	15	Κι' ἔχε τὴν πεποίθησιν ὅτ', ἐπὶ τῆς γῆς ἢ μή, τοῦτο μόνον τίθησιν ἐν εὐθέτῳ στιγμήῃ,
φ. 94α.	5 Ἀλλ' ὀργῶν πρὸς τ' ἄμει- [νον τὸ πνεῦμα τὸ γοργόν ἔντιμος διάμεινον κι' εὐσταθῶς ἐνεργῶν.	20	τὸν Θεὸν μακρόθυμον, ὅστις ἔδωκε κοινῇ τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον τὴν δὲ σάρκα ἀσθενῆ. Κι' εὐμενεῖς τοὺς, ὅσοι [των πεύθοντ' ἄνω τῶν πολλῶν, πὼς μᾶς εἶναι ἀπρόσιτον τ' ἀπολύτως Καλόν. 3.3.1879.
10	Τέλει τὸ καθήκον σου, ὄλονέν προσαποκτῶν, κι' αὔξανε τὸν οἶκόν σου ὅσον εἶν' ἐφικτόν.		

5 - 8 Ἀλλ' ὀργῶν τ' ἄμεινον
μέ διάνοιαν λυτήν,
σταθερὸς διάμεινον
ἐνεργῶν μ' ἀρετήν:
10 κι' ὄλονέν 12 ὅσον σ' εἶν' ἐφικτόν.

φ. 97β. ΑΠΟΡΙΑ

Θαυμάζω, κόρη, κι' ἀπορῶ πῶς νὰ τ' ὁμολογήσω,
 μὲ ποῖο τρόπο νὰ στὸ πῶ,
 πῶς μέσ' σ' αὐτό σας τὸ χειμὸ δὲν ἤμπορῶ νὰ ζήσω
 χωρὶς νὰ σ' ἀγαπῶ.

5 Βγάλλω τὸν λόγ' ἀπ' τὴν καρδιά, πού φλέγεται νὰ ψάλῃ
 τὸν πόθο πού γιὰ σὲ τραβῶ,
 ριγᾶ στὰ χεῖλῃ μ' ἡ φωνὴ καὶ γίνεται κρυστάλλι
 πού σὲ θωρεῖ βουβό.

10 Βουτῶ στὸ γαῖμά μου βαθειὰ καὶ γράφω πὰ στὸ χιόνι
 τὸ μυστικό μου τὸν καῦμό,
 στὴν πρώτη σου θερμὴ ματιὰ ἡ ἀναφορὰ μου λυώνει
 καὶ σβῆ σὰν τὸν ἀτμό.

15 "Ω! δὸς τὸ στόμα μου τ' ἀχνὸ στὰ χεῖλῃ σου νὰ μπλέξῃ
 νὰ ἐνωθῆ, σὰν ἀδελφό,
 νὰ πῆ στὴν ἴδια σου καρδιὰ μὲ τῆς καρδιᾶς τὴ λέξι
 τς' ἀγάπης τὸ κρυφό.

20.2.1879.

2 πῶς νὰ πετύχω νὰ στὸ πῶ,

φ. 99β. Ο ΑΡΧΟΝΤΑΣ

Ἐδῶ ἴνας ἄρχοντας περνᾶ
 κι' ὁ δοῦλος καταπόδι,
 σὰν ἀγελάρης λογυρνᾶ
 πίσω ἀπὸ ἄγριο βόδι.

10 Π' ἀλάργα βλέπουν οἱ
 [πολλοὶ
 καὶ τὸν καλοτυχοῦνε,
 καὶ προσηκώνοντ' οἱ ψηλοὶ
 καὶ τότε προσκυνοῦνε.

φ. 100α. 5. Ὁ ἀφέντης μὲ χαρὰ θω-
 [ρεῖ
 πῶς σκιαζοντ' οἱ διαβάτες·
 κι' ἀπ' τὴν περφάνεια του
 [θαρεῖ
 δὲν τὸν χωροῦν οἱ στράτες.

15 Καὶ τοὺς συντρίβει' ἡ
 [καρδιά,
 π' ὁ διάβολος νὰ πάρῃ!
 Σὰν νᾶν' αὐτοὶ σκυλιοῦ
 [παιδιὰ
 κι' αὐτὸς θεοῦ βλαστάρι.

Κι' ἐγὼ τὸν βλέπω ἅπ' τὸ
 [φτωχὸ
 καλύβι μου ποῦ ψάλλω
 μὰ μήδε τὸν καλοτυχῶ
 20 μὴδὲ μετάνοια βάλλω.

Γιατὶ στὸ νοῦ μου πεταχτὴ
 μιὰ σκέψι μ' ἀναβαίνει:
 μιὰ φούχτα χῶμα πορπα-
 [τεῖ
 στὴ στράτα κορδωμένη!
 30.3.1879.

18 καλύβι μου ποῦ ἀσκητεύω 20 μὴδὲ τόνε ζηλεύω.

φ. 108α. Η Α Π Ο Τ Ρ Ο Π Η

Μὴ σμιώνης, διαβάτη, τὴν ἔρημη βρύση,
 π' ἅπ' τ' ἄγνὰ κρύσταλλά της, θωρῶ, λαχταρᾶ
 νὰ θυξάξῃ ζωὴ τὸ νεκρὸ σου χειλάκι.
 Ἔνας ἄλλος τὴ γλύκα της ἔχει ροφήσει,
 5 κι' ἔχει σμίξει κρυφὰ στὰ θολὰ της νερὰ
 δι' ἔσένα φαρμάκι.

Μὴ βαρῆς εἰς τοῦ κάστρου τὴ θύρα, ψαλτούδι,
 καὶ λαλεῖς τὴν ἀγάπη μ' ὠραῖο σκοπὸ
 τὴ ζωὴ μ' εὐθυμία.
 10 Πρῶτα πέρναε ἐδῶ ἡ ζωὴ σὰν τραγοῦδι
 μὰ μὲ πρόσωπο τώρα θάνθη σκυθρωπὸ
 σιωπὴ κι' ἔρημία.

Μὴ τοῦ κάκου γυρνᾶς, κυνηγέ μου, στὰ δάση,
 καὶ ποθεῖς τὸ γλυκόφωνο ναῦρης πουλὶ
 15 ποῦ κοιμίζει τοὺς πόνοους.
 φ. 108β. Ἔνας ἄλλος τ' ἀηδόνι στὸ δίχτ' ἔχει πιάσει
 καὶ θρηνεῖ τὸ πικρὸ μὲ φωνὴ σιγηλὴ
 τοὺς ἐλεύθερους χρόνους.

Μὴν ποθῆς κι' ἐπαιτῆς καὶ ζητῆς, παλληκάρι,
 20 τῆς καρδιάς εὐτυχία, τῆς ζωῆς τὴ χαρὰ,
 τὴν ἀγάπη ποῦ μ' ἔλαμπε πρῶτα στὰ στήθη.
 Ἔνας ἄλλος τὰ πλούτη μ' αὐτὰ μ' ἔχει πάρει
 καὶ ποτὲ δὲν θὰ ταῦρω μίαν ἄλλη φορὰ
 γιὰτ' αὐτὸς μ' ἀπαρνήθη!

Charlottenburg 19.8.1879.

2 θωρῶ, λαχταρᾶ 4 Ἔνας ἄλλος τὰ κάλλη της ἔχει ροφήσει, 6 γιὰ τὰ σένα φαρμάκι. 10 πρῶτα πέρναε αὐτοῦ ἡ ζωὴ σὰν τραγοῦδι. 11 τώρα κάτω μὲ πρό-
 σωπ' ἀγνὸ σκυθρωπὸ

φ. 111β. ΑΓΑΠΗΣ ΚΥΜΑΤΑ

- Ξυπνῶ καὶ συλλογιζομαι νὰ τότε λησιμονήσω·
 ἀπ' τῆς ἀγάπης τ' ἀνοιχτὰ ὀπίσω νὰ γυρίσω
 στοῦ φτωχικοῦ μας τοῦ σπιτιοῦ τὸν ἥσυχο λιμένα.
 5 Μὰ δίχως ἄγκυρα καρδιὰ καὶ νοῦς χωρὶς τιμόνι
 σαλεύονται στὰ κύματα, π' ὁ ἔρωτας φουσκώνει
 μέσ' στὸ βαθύ του πέλαγο, ποῦ μ' ἔσυρεν ἔμένα.
- 10 Καράβι πλέει τὰ μπροστά, φεργάδ' ἀρματωμένη
 καὶ μὲ τραβᾶ περήφανο τὴ θαλασσοδαρμένη
 μὲ τῆς ἐλπίδας τὸ σχοινὶ δεμένη ἀπ' τὴν πλώρη.
 Τὰ κύματα πολλὰ πολλὰ κι' οἱ ἄνεμ' ὄχι λίγοι —
 σὰν κόψουν τὴν ἐλπίδα μου, τὸ πλοῖο σὰν μοῦ φύγη,
 ποῦ θαῦρω τρόπο νὰ σωθῶ ἢ πλανεμένη κόρη;
- 15 Ξυπνῶ κι' ἀπὸ τὰ κύματα νὰ βγῶ τ' ἀποφασίζω.
 Μὰ... τὸ συλλογισθῶ, μὲ τὴ φεργάδ' ἀρχίζω
 νὰ ξαναπλέω πρόθυμα μέσ' στὴν ἀνεμοζάλη.
 Βραδυάζει καὶ τὸν Ἔρωτα τὸν γέρο - καπετάνο,
 παρακαλῶ νὰ σπλαγχνισθῆ νὰ μὲ τραβήξῃ πάνω
 ν' ἀναπαυθῶ στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ καραβιοῦ μου πάλι.

13.11.1879.

3 στῆς πρώτης μου καλοκαιριᾶς τὸν ἥσυχο λιμένα. 9 δετὴ μ' ἔνα λεπτὸ σχοινὶ
 στὴν ἀψηλὴ του πλώρη. — μὲ τῆς ἐλπίδας τὸ σχοινὶ δετὴ κοντὰ στὴν πλώρη.
 14 Μὰ μόλις πέφτω στὰ νερά, μὲ τὴ φεργάδ' ἀρχίζω — Μὰ σὰν μ' ἀφήσουν
 στὰ νερά, μὲ τὴ φεργάδ' ἀρχίζω

φ. 113α. ΕΝ ΤΩ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩ

- Πολὺς ἐπέρασε καιρὸς στὸ καπηλειὸ νὰ πάγω,
 νὰ παραγγείλω, σὰν προτοῦ, καὶ σὰν προτοῦ νὰ φάγω
 λίγο ψωμὶ λίγο ψητὸ λίγο κρασί γλυκό,
 καὶ μιὰ κοπέλλα νὰ κερνᾶ μὲ βλέμματα ῥωτικό.
- 5 Σήμερα βγῆκα μιὰ φορὰ καὶ πῆγα στὴν νταβέρνα.
 Ἡ κόρη μ' ἔφερε φαγὶ καὶ τὸ κρασί μὲ κέρνα,
 Μὰ ἴγὼ στὸ χέρι μ' ἔκρουσα τὸ μέτωπο βαρὺ,
 γιὰτὶ μ' ἀνέβη στὸ μυαλὸ μιὰ σκέψι θλιβερῆ.

- 10 Πῶς νὰ τὸ φάγω τὸ ψωμί νὰ πάγη στὴν καρδιά μου,
 φ. 113β. σὰν συλλογιοῦμαι μοναχὴ τῆ μάνα τῆ γλυκειά μου!
 Καὶ τὸ κρασί πῶς νὰ τὸ πιῶ, ποῦ ἢ μαύρη του θωριά,
 μοιάζει τὸ γαῖμα πῶχυσαν στὰ δόλια μας χωριά;
- 15 Καὶ σὰν γυρίσω καὶ τὴν διῶ τὴν ξένη ποῦ τὰ φέρει,
 καὶ μὲ χαδεύει μυστικά μὲ τ' ἀπαλό της χέρι,
 πῶς νὰ τῆς κάμω χορατά, δυὸ λόγια νὰ τῆς πῶ
 σὰν στοχασθῶ πῶς καρτερᾶ ἢ νέα π' ἀγαπῶ;
- 20 Γιὰ σήκω, κόρη, τὸ φαγὶ καὶ σήκω τὸ κρασάκι,
 καὶ δῶσε σ' ἄλλον εὐτυχῆ τῆς ὥρας τὸ φιλάκι!
 Ἐγὼ ἔχω πόνους γιὰ τροφή, καὶ δάκρυα πιωτό.
 Κι' ὡς καὶ τὸ πρόσκαιρο φιλι νηστεύω το κι' αὐτό.

5.12.1879

4 καὶ κοπέλλα νὰ κερᾶ 10 σὰν συλλογιοῦμαι δύστυχη 16 σὰν στοχασθῶ στὸν
 τόπο μου τὴν κόρη π' ἀγαπῶ;

φ. 115α. ΣΟΝΕΤΤΟΝ Χ¹

- Ἡ κίσσα πρὸς τοὺς τέττιγας ἐχθρὰ καὶ τοὺς κανθάρους,
 διότι τὸν γλυκὺν αὐτῆς δὲν ἐμμοῦντο τόνον,
 ἢ κἄν τὴν ἤττον εὐηχον φωνὴν τῶν ἀηδόνων,
 τὰ κόκκαλά των ἔθραυε κτυπῶσα, μετὰ θύρρους.
- 5 Καὶ ἀπηνῆς ἐλέγχουσα τοὺς περωτοὺς Ἰκάρους
 τοὺς ἔθαπτ' ἔπειτα ἐντὸς τῶν ἑαυτῆς λαγόνων,
 διότι δῆθεν, ὡς αὐτῆ, μίαν φορὰν καὶ μόνον
 δὲν τὸ κατῶρθουν ν' ἀναβοῦν εἰς τ' οὐρανοῦ τοὺς φάρους.
- 10 Ἄλλ' ὅταν ἀπεφάσισε, τὰς διδαχὰς ἀφείσα
 τὸ κῦρος τῶν θεωριῶν ἐμπράκτως ν' ἀποδείξει,
 ἀφῆκ' ἐν' ἄμουσον κρωγμόν, ὃν πᾶσ' ἀφίνει κίσσα.
- Ἄποταν δ' ἀπετόλμησε τὰς πτέρυγας ν' ἀνοίξει,
 ἰέραξ αἰθεροπολῶν τὴν εἶδεν ἴσα ἴσα
 καὶ πρὶν ἀρθῆ ἔκ τῶν πηλῶν, τὴν εἶχεν διαρρήξει!

17.2.1880

6 τοὺς ἔθαπτ' εἶτα 10 τὸ κάλλος τῶν θεωριῶν 14 καὶ πρὶν ἀρθῆ ἀπὸ τῆς γῆς.

1. Τὸ ποίημα σατιρίζει τοὺς κριτικούς. Βλ. Μ. Ξηρέας, ἐνθ' ἂν. σελ. 54.

φ. 145β (ΑΣΜΑ) ΧΙ

Ἔχε καρδιά μ' ὑπομονή
καὶ τράβαγε στὰ ξένα,
θὲ ν' ἄρθῃ ἡ ὥρα νὰ φανῇ
μὰ σχόλη καὶ γιὰ σένα.

10

Διὲς τὸ γιὰ τὸ πῶς πολεμεῖ
μὲ βράχους, σὰν ἀθιάκι,¹
κι' αὐτὸς θὲ ναῦρη μὰ
[στιγμῇ
ν' ἀναπαυθῇ λιγάκι.

φ. 146α. 5 Διὲς τὸ βοριά πῶς λογυρ-
[νᾶ

κι' ἀσκομαχάει τώρα,
κι' αὐτὸς θὲ ναῦρη στὰ
[στερνὰ
γι' ἀναπαυτὸ μὴν ὥρα.

15

Τὴ βάρβα διὲς πῶς κονδι-
[λᾶ
σὲ κύματ' ἀγριομένα
κι' αὐτὴ θὲ ναῦρη μὰ βολὰ
τὸν ἡμερο λιμένα.

Καρδιά μου κάμε ὑπομονή
καὶ βάστα λίγ' ἀκόμα,
θὲ ν' ἄρθ' ἡ ὥρα ἡ ποθεινὴ
νὰ κοιμηθῆς στὸ χῶμα.
13.5.1880.

20

16 τὸν ἥσυχο λιμένα.

φ. 180β. ΕΛΕΗΜΟΣΥΝΗ

Βλέπεις τὸ πλάσμα, ποῦ
[γυμνὸν
καὶ πεινασμένον κλαίγει;
Εἶναι πτωχὸν καὶ ὄρφανὸν
καὶ εἶναι ξένον, λέγει.

10

Καὶ ἀνατρέπει μεθ' ὀρμῆς
κι' ἠρέμα καταβάλλει
διὰ νὰ πέσωμεν ἡμεῖς
ν' ἀναστηθῶσιν ἄλλοι.

5 Μὴ τὸ παρέλθῃς ἀναλγῆς
καὶ μ' ἀδιαφορίαν.
Ἡ Τύχη φέρετ' ἐπὶ γῆς
φορὰν ἄλλοτ' ἄλλοίαν.

15

Δίδ', ὅταν ἔχῃς, τὴν χαρὰν
εἰς ἐνδεεῖς καρδίας,
μὴ δεηθῆς μίαν φορὰν
καὶ σὺ παρηγορίας.

Καὶ κρούων ξένας καὶ
[γνωστὰς
καρδίας μετὰ δέους
εὐρῆς κι' εἰς σὲ τότε κλει-
[στὰς

20

τὰς θύρας τοῦ ἐλέους.

29.9.1881.

1. Ἀθιάκι = στουρναρόπετρα, τσαμμακόπετρα.

2. Τὸ ποίημα δὲν φαίνεται γραμμένο γιὰ παιδιά, καθὼς νομίζει ὁ Μ. Ξηρέας,
ἐνθ' ἄν. σελ. 65

φ. 194β. Ο ΧΑΡΟΣ¹

Ἵ Χάρος σ' ἄψηλὸ βουνό, σ' ἀκρόβραχο ἔπο κάτου
ἔστάθη καὶ καλοσκοπεῖ τὸν κόσμον ἐμπροστά του,
σάν ὁ γιωργὸς τ' ἀμπέλι του.—

5 ἽΟλα κυλοῦν ἀνάκατα, σάν παλαβῆς κουβάρια!
Καὶ μένουν μόν' ἀκίνητα τὰ τρίπηχα τ' ἀχνάρια
ποὺ σκάφτει τὸ δικέλι του!

Μικροὶ μεγάλοι μάχονται τὴν ἴδια τους σκιά!

Τὴν ἴδια μύτη του ζητᾶ καθέννας μακρού.

10 Κανεὶς δὲν βλέπ' ὀπίσω του, ἐμπρός του δὲν προσέχει
τὸν θάνατο ποὺ κυνηγᾷ, τὸν τάφο π' ἀπαντέχει.

Καὶ ὁ Χάρος, ποὺ μακρόθεν τ' ἀσκομαχητὸ κυτιάξει,
σὸ δρεπάνι τ' ἀκουμβάει καὶ χαμογελᾷ καὶ κρᾶζει.

Βρὲ θνητοί,

κουτοί!

15 Τί πλαλεῖτε καὶ φουσᾶτε καὶ ἰδρώνετε καὶ σπᾶτε;

ἽΕνα μνήμα σᾶς προσμένει θὰ τὸ βρῆτ' ὅπου κι' ἂν πᾶτε!

ἽΕνας μεγάλος βασιλεὺς στὸν ἄψηλόν του θρόνον
ἀνάπαυσ' ὠνειρεύθηκε στὴ χώρα τῶν γειτόνων
κι' ἐπῆρε τὴν ἀσπίδα του.²

φ. 195α. 20 Βγάλλει λαοὺς στὸν πόλεμο, ἄρνια σὸ μακελλάρη.
Τοὺς πῆρ' ὡς τώρα τὸ μαλλί, τὸ αἷμα νὰ τοὺς πάρη
ἔχ' ὕστερνὴ φροντίδα του.

ἽΑνθρῶποι τρώγονται γι' αὐτόν, σάν ἄγρια σκυλιά.

25 Κι' ἐκεῖνος, νικητῆς γι' αὐτούς, πλαγιάζει μιὰ σταλιὰ

σ' αἱματωμένα λάφυρα τυραννικὸ κεφάλι,

ὡς νὰ ξυπνήσ' ἡ λευθεριὰ νὰ τοῦ τὸ σπάση πάλι.

Τόνε βλέπ' ὁ Γέρο - Χάρος, τὸ δρεπάνι του σκουπίζει,

ἔσους θέρισε μετράει καὶ γελᾷ καὶ μουρμουρίζει.

— Βρὲ θνητέ,

30 κουτέ!

ἽΤί σκοτώνεις γι' ἀπλοχώρια καὶ μαζώνεις τόσο κρῆμα;

Τρία μέτρα γῆ δὲν θαῦρουν νὰ σὲ χώσουν σ' ἕνα μνήμα;

1. «Σατιρικὸ κατὰ μίμησιν Σουτσαϊκή». Μ. Ξηρέας, ἔνθ' ἀν. σελ. 68.

2. ἽΑκολουθεῖ ἀτέλειωτος διαγραμμένος στίχος: ἽΑνθρῶποι τρώγονται γι' αὐτόν...

- 35 Ἔνας, πτωχὸς τῷ πνεύματι, καλόγηρος ἐγένη
 καὶ μέρα νύχτα λαχταρᾶ μὲ μιὰ δεσποτωσύνη
 νὰ γιάνη τὴν πτωχεία του.
 Ἄνω καὶ κάτω σου γυρνᾶ τοὺς δυὸ τοῦ κόσμου πόλους.
 Πωλεῖ Χριστὸ καὶ Παναγιά καὶ τοὺς Ἁγίους ὅλους
 νὰ μβῆ στὴν Ἐπαρχία του.
- 40 Καὶ καταπόδι βλαστημᾶ κι' ἔχει κρυφὴ ντροπὴ
 πὼς ἔδωκε πάρα πολλὰ γιὰ μιὰν ἐπισκοπὴ
 κι' ὁ ἴδρος τῶν φτωχῶν, π' ἀρπᾶ δὲν ἱκανεῖ, δὲν φθάνει
 Παναγιώτατον κι' αὐτὸν στὴν Πόλι νὰ τὸν κἀνη!
 φ. 195β. Τόνε βλέπ' ὁ Γέρο - Χάρος, τὸ δρεπάνι του ταράζει,
 μιὰ ποδάγρα τόνε στέλλει π' ὀλημέρα τὸν διαβάζει.
- 45 Βρὲ θνητέ
 κουτέ!
 Τί ζητᾶς π' αὐτὰ ποὺ ἔχεις πιὸ φαρδιά μανίκι' ἀκόμα;
 Δὲν χωρεῖς εἰς δύο μέτρα μνήμα σὺ μιὰ φούχτα χῶμα;
- 50 Ἔνας καρᾶβ' ἀρμάτωσε κι' ἐρρίφθη στὰ πελάγη.
 Γυναῖκ' ἀφήκε καὶ παιδιὰ ἴφηκε γονιοὺς καὶ πάγει
 μέσ' στ' ἄξενα τὰ κύματα.
 Τὸ κέρδος μόνο κυνηγᾶ τὸ κέρδος ἀπαντέχει
 κι' ἂν ἔχ' ἡ θάλασσ' ὄρια, πλὴν ὄρια δὲν ἔχει
 ἢ δίψα του γιὰ χρήματα.
- 55 Γυμνώνει ὡς τὰ κόκαλα τὴν ἄπορη στεριά
 καὶ ψάχνει μέσ' στὰ σπλάχνα της νὰ βγάλῃ τὰ φλουριά,
 ποὺ τοῦ κοστίσαν τὴ ζωὴ καὶ τῆς ζωῆς τὴ χάρη
 γιὰ ν'ἀρθ' ἡ Τύχη τὸ ταχὺ νὰ βρῆ νὰ τοῦ τὰ πάρῃ.
 Τόνε βλέπ' ὁ Γέρο - Χάρος π' ἀγρυπνᾶ καὶ λογαριάζει,
 60 τὸ δρεπάνι του τοῦ δείχνει καὶ γελᾶ καὶ τὸν φωνάζει.
 Βρὲ θνητέ,
 κουτέ!
 Τί χαλᾶς τὸν κόσμον ὅλον γιὰ νὰ βρῆς ὅ,τι δὲν εἶχες;
 Δὲν θὰ εὖρης ἐπὶ τέλους ἓνα μνήμι' ἀπὸ τρεῖς πῆχες;
- φ. 196α. 65 Ἔνας ἐκόλλησε στὴ γῆ, σὰν κάμινουν οἱ σαλιάγκοι
 κι' ὀργάνει καὶ παιδεύεται στὸ χῶμα, σὰν σφαλάγγι
 μὲ τ' ἄφωτά του ὄμματα.
 Τὸ θέρος μισοψήνεται καὶ τὸν χειμὸν παγώνει
 70 κι' ὅταν μυρίση ἀνοιξίς κι' ἀφυπνισθῆ τ' ἀηδόνι
 σκαλίζει περιττώματα!

- Στὸν ἵππο δίδ' ἀνάπαυσι, στὸ βόδ' ἀναψυχή,
 μ' ἀπὸ καμάτους δὲν ἀργεῖ τὸ χέρι του τραχύ.
 Τὴν χέρσον γῆν καλλιεργεῖ κι' ἕξήμεροῖ τὰ ἔλη·
 κι' ἂν μείν' ἀκαλλιέργητος ὁ νοῦς του, δὲν τὸν μέλλει.
- 75 Τόνε βλέπ' ὁ Γέρο - Χάρος, ποὺ θερίζει, μὰ δὲν σπέρνει,
 τὸ δρεπάνι τ' ἀκονίζει καὶ γελᾶ καὶ λογοφέρει.
 Βρὲ θνητέ,
 κουτέ!
- 80 Τί δουλεύεις, σὰν τὸν σκλάβο, δίχως κἄν ν' ἀπολαμβάνης;
 Ἔνα μνημ' ἀπὸ δυὸ μέτρα δὲν θὰ βρῆς ἂν ἀποθάνης;¹
- φ. 196β. Ἔνας μὲ μάτια φλογερὰ μὲ σουφρωμένα φρύδια,
 ὄλον τὸν κόσμον ἔλυωσε μέσ' στὴν καρδιὰ τὴν ἴδια,
 σὰν νᾶταν χωνευτήριο.
 Ταχειὰ μὲ τὸν Αὐγερινό, κι' ἀργὰ μὲ τὴ Σελήνη
- 85 διαλέγει τ' ὁμορφότερο καὶ παίρνει καὶ τὸ χύνει
 στοῦ νοῦ τὸ διαλυστήριο.
- Βάλλει στὴν πάντα τὴ σκουριά, τὴ μούρδη² χωριστά.
 κι' ἀπὸ τὸ πιὸ καλλίτερο τὸ πιὸ καλὸ βαστᾶ
 κι' εἰς ἐδικὰ του σχήματα κι' εἰς ἐδικὰ του εἶδη
- 90 σ' αὐτοὺς ποὺ συναισθάνονται νὰ τὰ χαροῦν τὰ δίδει.
 Τόνε βλέπ' ὁ Γέρο - Χάρος, ποὺ δι' ἄλλους χολοσκάνει,
 τὸ δρεπάνι του μαζώνει κι' ἕνα νεῦμα τότε κάνει.
 Βρὲ θνητέ,
 κουτέ!
- 95 Τί ξεχνᾷς τὸν ἑαυτό σου καὶ στὰ ζῶντας ἀποθαίνεις;
 δὲν θωρεῖς πῶς καὶ στὸ μνημῆμα ἀξιοσκέπαστος θὰ μένης;
-
- 81 Ἔνας μὲ μάτια βαθουλὰ 95 Τί ξεχνᾷς τὸν ἑαυτό σου, τὴν ζωὴ ποὺ εἶχες,
 χάνεις 96 δὲν θωρεῖς πῶς καὶ στὸ μνημῆμα... δὲν θὰ πεθάνης;

1. Ἀκολουθεῖ κενὸς χάρος ποὺ ἔμεινε ἀσμπλήρωτος.

2. Μούρδη = ὑγρὸ κατακάθι.

φ. 222α. Α Σ Μ Α

	Γλυκά τ' ἀηδόνι τὸ ταχὺ
μέσα στὸν κῆπο κλαίγει,
πῶς μ' ἔχεις κάμει δυστυ-	10	Μὲ λάμπ' ὁ ἥλιος περισσὴ
ἔν' ἀσπασμὸ τὰ στέλλει,
πῶς τρέμω μὴ καθῶς καὶ
[σὺ
νὰ τὰ σφουγγίσῃ θέλει.
	[χῆ
σ' ὄλους τοὺς κρίνους λέ-
[γει.		
5	Μαργαριτάρια 'χουν χυτὰ
μέσα στὰ στήθ' ἐκεῖνοι,
εἶναι τὰ δάκρυα μ' αὐτὰ
ποὺ ἡ καρδιά μου χύνει.	15	Μ' ἀκτῖνας τὰ φιλεῖ κρυ-
[φὰς
καὶ μ' ὄψιν ἐρωτύλη.
Τὸ αἷμα μου θαρῶ ροφαῶς
μὲ τὰ πυρά σου χεῖλη.

Ὅλιγο λίγο ξεθωροῦν
τὰ κρίνα τὰ καϊμένα.
Κεῖ ποὺ πεθνήσκουν τὸ
[θωροῦν

20 πῶς ἔμοιασαν ἐμένα!
14.12.1881.

φ. 241β. ΤΟΙΣ ΑΒΔΗΡΙΤΑΙΣ

	Ὅταν εἰς ὥραν ἐφετήν
ἢ πτέρυξ τοῦ θανάτου
ἐλευθεροῖ τὸν ποιητὴν
ἀπὸ τὰ βάσανά του.	15	Μὲ τ' ἄνθη, ποὺ εἰς τὸν βυ-
[θὸν
τῶν στέρνων του ἠρέμα
ἐπότισε κατοπαθῶν
μὲ τὸ θερμόν του αἷμα;
5	Τὶ ὠφελοῦν οἱ ὀδυροὶ
ὑπὲρ αὐτοῦ κι' οἱ θρηῖνοι
καὶ τῶν μνημάτων ἡ τιμὴ
τὶ ὠφελεῖ κι' ἐκείνη.	20	Κι' ἔκαμε δέσμας ἐκλεκτὰς
αἰώνιόν σας κτήμα,
καταναλώσας δι' αὐτὰς
τὸ τῆς ζωῆς του νῆμα;
Ὅποταν ἔφαλλ' ἐνδείης,
ὑπὲρ ὑμῶν τῶν ἄλλων
εἰς τὴν πικρίαν τῆς ζωῆς
τὸν γλυκασμὸν του βάλ-
[λων,
- φ. 242α. Ἀχάριστοι, κι' ἐγωῖσταί!
10 Καὶ τίς σας δὲν ηὐφρανῆθη,
ὅταν αἱ χεῖρές του μεστὰι
σᾶς ἔρραινον μὲ τ' ἄνθη;

- 25 Ὅταν ἐκόπασε μακροῦς
τῶν παραχῶν σας σάλους,
κι' ἐπαιδαγώγει τοὺς μι-
[κροῦς
κι' ἐσόφει τοὺς μεγάλους,
- φ. 242β. Τότε κανεῖς σας, ἐκστομῶν
30 τὸ θεϊκόν του ἄσμα,
δὲν ἐνθυμεῖτο τὸ χλωμὸν
τοῦ θεολήπτου φάσμα.
- Ἄλλ' ἐστολίξεσθε σεμνῶς
τὰ ἐδικά του κρίνα,
35 ἐνῶ αὐτὸς ἦτο γυμνός,
ἐνῶ αὐτὸς ἐπέιναι!
- ὦ! πόσους ἔτι θησαυροῦς
θ' ἀνήρτα εἰς τὸν βίον,
ἂν δὲν τοὺς ἔπνιγεν ὁ ροῦς
40 τῶν μαύρων του δακρῶν.
- Πόσῃν σοφῇν ἀναφυχῆν
θὰ εἶχετε ἀκόμα,
ἂν ἐτρεῖτε τὴν ψυχῆν
εἰς τὸ θνητόν του σῶμα.
- 45 Ἄλλὰ παρείδετ' ἀσθενῆ
τὸν ψάλτην πρὸ τῆς θύρας,
καὶ τὸν παρέδοτ' ἀποινὶ
εἰς τῶν παιθῶν τὰς χεῖρας.
- φ. 243α. Νῦν δ' ὅτ' ὁ Χάρων, συμ-
[πονῶν
50 τὴν ἱερὰν ὁδύνην,
τῷ ἔδωκ' ὕπνον ποθεινὸν
δι' ἔλεημοσύνην,
- Νῦν συναθροίξεσθε μωροὶ
βομβοῦντες εἰς τὴν γῆν
[του,
55 καὶ τῷ φθονεῖτε γὰρ χαρῆ
τὴν ἄλυπον οἰγῆν του.

Κι' ἐπὶ τοῦ νήσιδος κορ-
[μοῦ

60 μὲ μορφασμοὺς εὐήθων,
ὀρθοῖτε, χάριν τοῦ συρμοῦ
ἕνα μεγάλον λίθον!

Μασσαλία 17.5.1882.

Σ κι' ἐκείνοι

(ΑΣΜΑ) IV

- φ. 243α. Ἄς ἤμουνα μικρὸ πουλὶ
ἄς ἤμουν ἀηδονάκι,
πὸ τὴν ἀγάπη του λαλεῖ
σ' ἕνα χλωρὸ κλαδάκι.
- φ. 243β. 5 Ὅλα τ' ἀηδόνια τὸ γροῖ-
[κοῦν
καὶ τὰ πουλιὰ τ' ἀκοῦνε
κι' οὔτε θυμώνουν, σὰν τ'
[ἀκοῦν
κι' οὐδὲ ζηλοτυποῦνε.

10 Ἐγώ, κι' ἂν ψάλω τὸ σκο-
[πὸ
μὲ χάρι, σὰν τ' ἀηδόνι,
ἅμα ἀκουσθῆ πῶς σ' ἀγα-
[πῶ

ἢ γειτονιὰ θυμώνει.

Μασσαλία 17.5.1882.

φ. 246α. Η ΣΥΜΦΟΡΑ

- Τὶ μεγάλη συμφορὰ,
ὅταν πρέπη,
νὰ μὴν ἔχῃς τὸν παρᾶ
εἰς τὴν τσέπη!
- 5 Ξημερώνει ἑορτή,
συλλογίσου,
καὶ σοῦ λείπει κάτι τι
στὴ στολή σου!
- 10 Ἔνα γάντ' ἔνα κουμπί,
θὰ πιστέψης;
Κι' ἔχ' ἡ μέρα ποῦ θὰ μπῆ
ἐπισκέψεις!
- Ἔτι μεγάλη συμφορὰ,
ὅταν πρέπη,
φ. 246β.15 νὰ μὴν ἔχῃς τὸν παρᾶ
εἰς τὴν τσέπη!
- Ἔχεις ἔξαφνα δουλειά,
κι' εἶσαι μόνος
καὶ σὲ πιάνει στὴν κοιλιὰ
20 ἕνας πόνος!
- Μ' ὀλιγότατη ρακὴ
τὸν γιαιρεύεις.
Πῶς νὰ στείλῃς ἀπ' ἐκεῖ
νὰ γυρεύῃς;
- 25 Οὐδ' ὁ σκύλος τὸ κουνᾶ,
ἔτσι χάρι
καὶ ὁ μπακάλης δὲν κερνᾶ
ἂν δὲν πάρῃ.
- Τὶ μεγάλη συμφορὰ,
30 ὅταν πρέπη,
νὰ μὴν ἔχῃς τὸν παρᾶ
εἰς τὴν τσέπη.
- φ. 247α. Ἔξαφνα ἐκεῖ ποῦ πᾶς,
ἀντικρύξεις,
35 μία νέα π' ἀγαπᾶς
ποῦ γνωρίζεις.
- Κεῖ ποῦ λέτε μὲ σπουδὴ
τοῦτα κείνα,
τῆς πασάρ' ἕνα παιδί
40 δύο κρίνα.
- Σὺ στὴν τσέπη σου ζητεῖς
κείνη ἄδρώνει,
ὡς ποῦ ἄλλος ἑραστής
τὰ πληρώνει!
- 45 Τὶ μεγάλη συμφορὰ
ὅταν πρέπη,
νὰ μὴν ἔχῃς τὸν παρᾶ
εἰς τὴν τσέπη.
- 50 Στὴ στιγμῆ, ὅπου τυχὸν
κατὰ κόρον
εἶχες πῆ περὶ πτωχῶν
καὶ ἀπόρων,
- φ. 247β. Μία χήρα, μὲ παιδί
εἰς τὰ στήθια,
55 σ' ἀπαντᾶ καὶ θρηνωδεῖ
γιὰ βοήθεια,
- Κι' ἐνῶ σ' εὔχονται ζωὴ
αἶ φωναί της,
ἄλλος τις τὴν ἐλεεῖ
60 κ' εἶν' ἐπαίτης!
- Τὶ μεγάλη συμφορὰ,
ὅταν πρέπη,
νὰ μὴν ἔχῃς τὸν παρᾶ
εἰς τὴν τσέπη!

Μασσαλία 17.5.1882

ΠΑΙΔΙΚΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ

φ. 175α. ΠΡΟΣΟΧΗ!

5	Ἄπρονόητο παιδί, πὸν κρατεῖς ἓνα ραβδί μὲ χαρά, τὸ μουλάρι τοῦ βουτσᾶ ¹ μὴ τὸ ἴγγιζης καὶ κλωτσᾶ ² φοβερά!	10	Κι' ἂν σὲ λάχη πουθενὰ μὲ τὰ δυὸ τὰ πισινά, θ' ἀνοιγῇ μέσ' στήν ἴδια τὴ στιγμή στὸ μικρὸ σου τὸ κορμί μιὰ πληγή.
---	---	----	---

15

 Μιὰ πληγή παντοτινή,
 πὸν θὰ λέγη σὰν πονῆ,
 πὼς ξανά,
 τὴν ζωὴ σὰν ἀγαπᾶς
 πρέπει πιά νὰ μὴ κτυπᾶς
 τὰ χτηνά.

29.9.1881.

φ. 175β ΤΣΑΓΑΝΟΣ² ΚΑΙ ΑΛΕΠΟΥ

5	Ἐνας γέρος τσαγανὸς πολυξέρης καὶ τρανός, σκουριασμένος καθὼς ἦτο, κάθησε καὶ διηγεῖτο — ἀγνοῶ πότε καὶ ποῦ — στήν κυρὰ τὴν ἀλεπουῦ.	15	Ἦ κυρὰ ἡ ἀλεπουῦ στρέφει βλέπει τὸν παπποῦ καὶ λαλεῖ μὲ εἰρωνίαν «Ἐξ ἑφτά ὄχτῳ μ' ἀξίαν, κι' ἴσως ἓνας τῶν ἐσὺ! Καλὲ τι δουλειὰ χρυσῆ!»
10	«Ἐἰς τὸν κόσμον μας αὐτὸ μόνον ἔξ ἑφτά ὄχτῳ, εἶπεν, ἔχουσιν ἴδιαν ἱκανότητα κι' ἀξίαν. Οἱ λοιποὶ πετοῦν, κυρὰ, μὲ τὰ ξένα τὰ φτερά».	φ. 176α. 20	Μὰ ὁ γέρος ἐξ αὐτῶν ἔννοεῖ πὼς τὸ ρητὸν ἢ κυρὰ δὲν τὸ πιστεύει κι' ἡ χαρὰ πὼς ἦτο χλεούη. Καὶ λοιπὸν μετ' οὐ πολὺ ξαναρχίζει καὶ λαλεῖ.

1. Βουτσᾶς = αὐτὸς πὸν κάνει τὰ βαρέλια. Βλ. Π. Παπαχριστοδοῦλου, Γλωσσάριο ἀπὸ τὴν Σαρανταεκκλησιώτικη γλῶσσα, περ. «Θρακικά», Α', 1928, σελ. 465.

2. Τσαγανὸς = κάβουρας.

- 25 «Ἐνθυμοῦμ' ἕναν καιρό,
τὶ κοπέλ' ἤμουν γερό!
Δὲν μὲ λές, κυρὰ κουμπά-
[ρα,
εἶναι θέλησίς σου ἄρα
νὰ πηδήξωμεν ὁμοῦ
30 τὰ νερά τοῦ ποταμοῦ;»
Εἰς τὰ μάτια τῆς κυρᾶς
φάνηκ' ἕξαψις χαρᾶς.
Κι' ἕνας πόθος τῆνε φλέ-
[γει
γιὰ νὰ κάμ' ὄ,τι τὴν λέγει.
35 Καὶ λοιπὸν μετ' οὐ πολὺ
συλλογιέται καὶ λαλεῖ.
φ. 176β. «Κάμνω, φίλε μ', ὄ,τι λές!
κι' ἂν περάσ' ὄργυιές πολ-
[λές
τὸ σημάδι ποὺ θὰ φθάσης,
40 τὶ μ' ὑπόσχεσαι νὰ χάσης;
— Θὰ σέ δώσω, ἂν τὸ διῶ
τὰ ψαλίδια μου τὰ δυό.—
Εἶπ' αὐτός, Κι' ἡ ἄλεποῦ—
«Ἐ, κρονόληρε¹ παπποῦ,
45 — κρυφολέγει — τὰ ψαλί-
[δια;
Τοῦτο ἤθελα κι' ἡ ἴδια.
Γιὰ νὰ βάλω στὴν κοιλιὰ
τὸ κορμί σου μ' εὐκολιά.»
«Ἄν περάσω πλὴν ἐγὼ
50 τὸ σημάδι στὸν ἀγὸ,²
πρὶν ἐσὺ καλοπεξεύσης,
τὸ ρητόν μου θὰ πιστεῦ-
[σης;»
Κι' ἡ κουμπάρα νηστικῆ
εἶπ' ἕν «μάλιστα» γλυκύ.
- φ. 177α.55 «Ὅρσε, φίλη μου χρυ-
[σῆ!
Δῶ, ἐγὼ, καὶ δῶ ἐσύ!»
εἶπε κι' ἔδειξεν ὁ γέρος
ἀπὸ ποιδ' ν' ἀρχίσουν μέ-
[ρος.
Κι' ἐνῶ ἔβλεπεν ὡς ποῦ
60 νὰ πηδήσ' ἡ ἄλεποῦ,
Χάπ! Ὁ γέρος σοῦ περνᾶ
στὴ νουρά της τὰ τρανὰ
τὰ μεγάλα του ψαλίδια
καὶ πετιέται μὲ τὴν ἴδια
65 ἀπὸ πᾶν' ἀπ' τὰ νερὰ
μὲ τὰ ξένα τὰ φτερά!
Κι' ὡς αὐτὸ νὰ μὴν ἀρκῆ,
σφενδονίζειτ' ἀπ' ἐκεῖ,
ποὺ πλησίασε τὸ χῶμα
70 τρεῖς ὄργυιες παρέκ' ἀπό-
[μα,
σὺν ἐτίναξ' ἡ κυρὰ
τὴν μεγάλη της οὐρά!
φ. 177β. Κι' ἐνῶ μ' ἔπαρσι σκληρῆ
νικημένο τὸν θαρεῖ
75 καὶ γελᾷ καὶ τὸν φωνάζει
στρέφει πίσω καὶ κυττάζει
ἔπειτ' ἀπελπιστικὰ
πὼς τὴν ἔπαθε κακά!
«Ἐ, κουμπάρα μου καλή,
80 τὴν κείνος τῆς λαλεῖ,
τὸ ρητό μου τὸ πιστεύεις,
ἦ τ' ἀκούεις μετὰ χλεύης;
Σὺν τὸ ἄκουσεν αὐτῆ
ξίσθ' ὀπίσω ἀπὸ τ' αὐτί.

1. Κρονόληρος = γέρος ξαναμωραμένος.

2. Ἄγος καὶ ναγός = χῶρος στὴν ἄκρη ποταμοῦ προωρισμένος γιὰ τὴ συντήρησι ψαριῶν.

- 85 Κι' εἶπε «τώρα τὸ θωρῶ
 πῶς τὸν πλέον πονηρὸ
 ἤμπορεῖ τις νὰ γελάσῃ
 ἂν ἀπρόσεκτο τὸν πιάσῃ.
 Δι' αὐτὸ ἄλλη φορὰ
 90 θᾶχῳ μάτια στὴν οὐρά».
 29.9.1881.

7 εἰς τὸν κόσμον 10 καὶ ἀξίαν

φ. 184α. ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

<p>Πάνω στὸ δένδρον οἱ καρ-
 [ποι
 εὐωδιάζουν,
 Πιοῖός εἶπ' ὅτ' εἶναι κι' ἐν-
 [τροπή
 νὰ τοὺς κυττάζουν;</p> <p>5 Ἀπεναντίας στὴ στιγμή
 ντροπὴ θὰ ἦτον
 ἂν ἔμεν' ἀγνωστὴ ἡ ὁσμὴ
 καὶ ἡ μορφὴ των.</p> <p>10 Διότ' αὐτὰ πὰ στὰ κλαδιὰ
 γιὰ τοῦτο πρέπουν.
 Γιὰ νὰ τὰ πάρουν μυρω-
 [διά,
 γιὰ νὰ τὰ βλέπουν.</p> | <p>15 Πᾶν μὲ τ' ἀγέρι τὰ φτωχὰ
 ὄπου τὰ σύρει.
 Κι' ἔχουν τὸν Πλάστη μο-
 [ναχὰ
 γιὰ νοικοκύρη.</p> <p>φ. 184β. Ἀλλ' ἁμαρτία κι' ἐντροπή
 θὲ ν' ἀπομένῃ
 σ' ὅποιον οἱ εὐμορφοὶ καρ-
 [ποί,
 20 ποὺ εἶναι ξένοι,</p> <p>Τοῦ παρασύρουνε τὸν νοῦ
 καὶ τὸ στομάχι
 νὰ τὰ στερήσῃ αὐτουνοῦ
 ποὺ τώρα τᾶχει.</p> |
|---|---|

- 25 Διότ' αὐτόν, ποὺ τὰ ποτᾶ,
 ποὺ τᾶχει σπείρει,
 τὸν ἔστησ' ὁ Θεὸς σ' αὐτὰ
 γιὰ νοικοκύρη.
 30, 9. 1881.

φ. 188α. Ο ΜΟΥΡΤΟΣ

- Τὸ Μοῦρτο στεῖλαν μιὰ
 [φορὰ
 νὰ πᾶ κι' αὐτὸς στὴν Πόλι
 γιὰ νὰ κερδίση τὸν παρᾶ
 καθὼς κερδίζουν ὅλοι.
- 5 «Πάρε τὴ βέργα τὴ βαριά
 καὶ τὸν τρουβᾶ στὸν ὄμο,
 στὴν Πόλι Μοῦρτο τὰ
 [φλουριά
 κυλιοῦνται μέσ' στὸν δρό-
 [μο. »
- Μὲ μιὰν ἐλπίδ' αὐτὸς γλυ-
 [κειὰ
 10 παίρνει γοργὸς τὴ στράτα,
 καὶ ὄνειρεύεται σακκιὰ
 ὄλο φλουριά γεμάτα.
- Κι' εἶτε Πολίτου δοκιμή,
 εἶτε καλὴ του τύχη,
 15 συνέβη σ' ἔκτακτη στιγμή
 τῶ ὄντι νὰ τοῦ τύχη,
- φ. 188β. Ἐνῶ πατοῦσ' ἔδῶ κι' ἐκεῖ,
 ἐμβαίνοντας τὴ θύρα,
 νὰ βρῆ ἓνα μικρὸ σακκί
 20 ὄλο φλουριὰ καὶ λίρα.
- Μὲ περιφρόνησιν αὐτὸς
 τὸν θησαυρὸν κυττάζει,
 καὶ μὲ τὸ πόδι του κουτὸς
 κλωτσᾷ καὶ τὸν τινάζει.
- 25 «Ἄν ἀπὸ τώρα δ' ἀρχινῶ
 τὰ ὀλίγα νὰ συνάζω,
 ποῦ θαῦρω τόπον ἱκανὸ
 τὰ περισσὰ νὰ βάζω; »
- Καὶ μὲ περφάνεια περιττῆ
 30 καὶ μ' ἔπαρσιν χωριάτου,
 παίρνει τὴ στράτα τὸ στρα-
 [τί
 καὶ πάγει παρακάτου.
- Δεξιὰ ξερβιά σὰν προχω-
 [ρεῖ
 καλοξετάζει κιάλα,
 35 μὰ δὲν εὐρίσκ' οὔτε φλου-
 [ρί
 οὔτε σπασμένη φόλα.¹
- φ. 189α. Κι' ἐκεῖ ποῦ πεῖνα τὸν κρα-
 [τεῖ
 κι' ἀρχίζει νὰ κρυώνη,
 μετάνοιωσε τὴν εὐρετῆ²
 40 πὼς ἄφηκε τὴν πρώτη.
- Καὶ καλοθέλητος γυρνᾷ
 μὲ βιαστικὸ ποδάρι
 νὰ πᾶ νὰ τὴν εὐρῆ ξανά
 νὰ σκύψη νὰ τὴν πάρη.
- 45 Μὰ κείνην εἰς τὸ μεταξὺ
 τὴν εἶχαν εὔρει ἄλλοι!
 Κι' ὁ Μοῦρτος τὸ ἀπτί του
 [ξεῖ
 καὶ τὸ ξερὸ κεφάλι.

1. Φόλα = μπάλωμα παπουτσιού.

2. Εὐρετή = εὔρημα.

Καὶ λέγ' «τὴν τύχην τ' ὁ
 [θνητὸς
 50 ποτὲ μὴ τὴν κλωτσοῆση,
 γιατί δὲν θὰ τὴν εὔρ' αὐ-
 [τὸς
 ἂν τὴν ξαναζητήση.»
 1.10.1881.

20 μέσα φλουρί και λίρα. 25 Ἄν ἀπ' ἐδῶ, λέγ' ἀρχινῶ 33 Δεζιά ζερβά καλο-
 θωρεῖ 39 γιατί τὴν πρώτην εὔρετῆ 40 ν' ἀφήση μεταλαιώνει 44 νὰ πᾶ νὰ τήνε
 πάρη.

φ. 212α. Ο ΣΙΔΗΡΟΥΡΓΟΣ¹

<p>Δίγκι νδάγκα ὁ γοργός, ὁ λερός σιδηρουργός νδίγκι νδάγκα ὄλη μέρα, τὶ νὰ κάμη, λές, κεῖ πέρα;</p> <p>φ.212β. 5 Νδίγκι νδάγκ, στενὰ πλα- [τειά, σιδερά 'χει στὴ φωτιά, νδίγκι νδάγκ καὶ πὰ στ' [ἀμόνι ὅπως θέλει τὰ μορφώνει.</p> <p>10 Νδίγκι νδάγκα ἓνα 'νὶ γιὰ τ' ἀλέτρι κουπανεῖ. Νδίγκι νδάγκ ἓνα λισγά- [ρι² κάμνει γιὰ περιβολάρη.</p>	<p>Δίγκι νδάγκ γιὰ τὸν κου- [βᾶ μία ζώνη κοκκουβᾶ³. 15 Δίγκι νδάγκ ἓνα δρεπάνι διὰ νὰ θερίζουν κάνει.</p> <p>Δίγκι δάγκα μιὰ στεριά κάμνει τώρα κλειδαριά. Δίγκι νδάγκα 'να δικέλι 20 γιὰ τ' ἀτσάπιστο τ' ἀμπέλι.</p> <p>Δίγκι δάγκα κουπανᾶ πέταλα γιὰ τὰ κτηνά. φ. 213α. Νδίγκι νδάγκ καρφιά στο- [μώνει γιὰ τὸν κτίστη ποὺ καρφώ- [νει.</p>
--	---

25 Νδίγκι νδάγκα ὁ γοργός,
 ὁ τραχὺς σιδηρουργός,
 νδίγκι νδάγκα ἐκεῖ πέρα
 τέτοια κάμνει ὄλη μέρα.
 13.11.1881.

2 ὁ τραχὺς σιδηρουργός

1. Τυπώθηκε στὸν ἀριθμ. 14, σελ. 41, ἀριθμ. 60, μὲ παράλειψη τῆς τέταρτης
 στροφῆς.

2. Λισγάρι = γεωργικὸ ἐργαλεῖο γιὰ σκάψιμο.

3. Κοκκουβᾶ = πελεκᾶ.

φ. 213α. Ο ΞΥΛΟΥΡΓΟΣ

	Τίκι τούκου ὁ γοργός, ὁ τραχὺς ὁ ξυλουργός, τίκι τούκου ὄλη μέρα, τὶ νὰ κάμνη, λές, κειπέρα;	20	Τίκι τούκ ἕνα σοφᾶ τὸν καφέ του νὰ ροφᾶ. Τίκι τὰκ ἕνα κρεβάτι γιὰ νὰ κοιμηθῆ κομμάτι.
5	Τίκι τούκου πελεκᾶ τὰ σανίδια τὰ λευκά. Τίκι τὰκ τὰ ρουκανίζει κι' ὅ,τι θέλει σχηματίζει.		Τίκι τὰκ ἕνα ραβδί γιὰ τὸ γέρο τὸ βραδύ. Τίκι τὰκ ἕνα φορεῖο δι' ἔν' ἄρρωστο ἢ δύο.
10 φ. 213β.	Τίκι τούκου κοπανεῖ μία θύρα πλαγιανή. Τίκι τούκου παραθύρια κάμνει διὰ τ' ἄργαστήρια	25	Τίκι τάκα σκυθρωπᾶ νεκροκράββατο χτυπᾶ. Τίκι τὰκ αὐτὸ τὸ κάνει δι' αὐτὸν ποὺ θὰ πεθάνη.
15	Τίκι τὰκ ἕνα σκαμνί, γιὰ νὰ στήνουν τὸ σταμνί. Τίκι τὰκ ἕνα τραπέζι δι' αὐτὸν ὅπου δὲν παίζει.	φ. 214α. 30	Τάκα τούκου ὁ γοργός ὁ τραχὺς ὁ ξυλουργός, τίκι τούκου ἐκεῖ πέρα, τέτοια κάμνει ὄλη μέρα. 13.11.1881.

Σημειώματα

1. Γιὰ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο ὁ Κωνσταντινοπολίτης γιατρός Νικ. Ι. Βασιλειάδης διέσωσε τοὺς στίχους ποὺ εἶχε συνθέσει ὁ Βιζυηνὸς στὸ φρενοκομεῖο, πρέπει νὰ σημειωθοῦν τὰ ἀκόλουθα. Ὁ ποιητὴς ἄλλες φορὲς αὐτοσχεδίαζε καὶ ἄλλες φορὲς ἀπήγγελλε, μὲ τὴν ἴδια πάντα στομαφώδη φωνή, τοὺς στίχους ποὺ εἶχε δουλέψει ἀπὸ καιρο μέσα στὴν ἀρρωστημένη του φαντασία. Ὅλους αὐτοὺς τοὺς στίχους ὁ Βασιλειάδης τοὺς συγκρατοῦσε ἀπὸ μνήμης ἢ τοὺς κατέγραφε, γιὰ νὰ τοὺς ἐπεξεργασθῆ ἔπειτα καὶ νὰ τοὺς ὑπαγάγη σὲ μιὰ ἐνότητα νοήματος καὶ μορφῆς, χωρὶς νὰ ἀλλάξῃ τίποτα ἀπὸ ὅ,τι ἤθελε ὁ ποιητὴς νὰ ἐκφράσῃ. Πρὸβλ. περ. «Φιλολογικὴ Ἠχώ» Κων. πόλεως, Περ. Γ', ἀριθμ. 1, 15 Σεπτεμβρ. 1897, σελ. 6.

2. Ὅλα τὰ ποιήματα τοῦ χειρογράφου «Λυρικά» ποὺ συμπεριλαμβάνονται καὶ στίς ἸΑθ. Αἴθ., ἔχουν λιγώτερες ἢ περισσότερες παραλλαγές στίχων. Στὴ σύγκρισί ποὺ ἔκανα τῶν ποιημάτων αὐτῶν, δὲν βρῆκα οὔτε ἕνα ποὺ νὰ τυπώθηκε στὴ συλλογὴ δίχως παραλλαγές.

3. Τὰ πῶ ἀνάξια λόγου ποιήματα τοῦ χειρογράφου, εἶναι τὰ ἀφιερω-

μένα σὲ ἑορτὲς ἢ γάμους μελῶν τῆς οἰκογενείας Γ. Ζαορίφη. Γραμμένα σὲ καθαρεύουσα τὰ πῦθ πολλά, πολύστιχα, ρητορικά, μεγαλόστομα, δείχνουν ἐνα Βιζυηνὸ μὲ μοναδικὸ μέλλημα νὰ φανῆ ἀρεστὸς στὸν ἀγαπημένον του προσάτη. Γι' αὐτὸ καὶ τὰ ποιήματα αὐτὰ ἔχουν ἐλάχιστα διορθώματα στὸ χειρόγραφο. Ἴσως καὶ ὁ ἴδιος νὰ μὴ προώριζε μερικά ἀπ' αὐτὰ γιὰ δημοσίευσιν.

4. Τὰ καλλίτερα ποιήματα ἀπὸ τὰ «Λυρικά» εἶναι ὁπωσδήποτε τὰ παιδικά. Ἀπὸ τὰ δημοσιευμένα ἀπὸ τὸν Πολύδ. Παπαχριστοδοοῦλου, ἀπὸ τὸν Μ. Ξηρέα, ἀπὸ τὰ ὀλίγα ποῦ δημοσιεύονται ἐδῶ, καθὼς καὶ ἀπὸ τὶς τυπωμένες παραλλαγές τους στὸ περ. «Ἡ Διάπλασις τῶν Παίδων», φαίνεται μία ἀπόλυτα ἐποικοδομητικῆς παιδαγωγικῆς σημασίας προσπάθεια τοῦ Βιζυηνοῦ. Ἡ προσπάθεια αὐτή, ποῦ παρουσιάζεται καθαρὰ σ' ὁλόκληρον τὸ παιδικὸ ποιητικὸ του ἔργο, στρέφεται γύρω ἀπὸ τρία σπουδαῖα ἐξελικτικὰ κίνητρα τῆς ζωῆς τοῦ παιδιοῦ, ποῦ θεμελιώνουν ἐκτὸς ἀπὸ τὴ χαρὰ, καὶ τὴ μελλοντικὴ του ἄρτια ἀπὸ κάθε ἄποψιν ὠριμότητα. 1) Τὴν ἀγάπην στὴ φύσιν καὶ στὸ Δημιουργὸ τῆς. 2) Τὴν ἀγάπην καὶ τὸν σεβασμὸν στὸν ἄνθρωπον καὶ στὸν ἀνθρώπινον μόχθον. 3) Τὴν ὀρθὴν καὶ στοχαστικὴν ἀντιμετώπισιν τῶν προβλημάτων τῆς ζωῆς.

ΠΑΡΑΤΥΠΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΘΗΚΕΣ

- Σελ. 211, στίχος 17, ἀντὶ «Τὸ φᾶσμα μου», νὰ γραφῆ «Τὸ φάσμα μου»
 » » » 27, » «Ἀτθίδες Αἴραι», νὰ γραφῆ «Ἀτθίδες Αἴραι»
 Λήμματα 4, » 1, » Ἀτθίδες Αὐραι. νὰ γραφῆ Ἀτθίδες Αἴραι
 » 5, » 2, » Ἐν Λονδίνω, νὰ γραφῆ Ἐν Λονδίνω
 » 23, » 7, » Τῷ ἐλλογίῳ, νὰ γραφῆ Τῷ ἐλλογιῳ
 » 65, » 2, » Νικ. Ι. Βασιλειάδην, νὰ γραφῆ Νικ. Ι. Βασιλειάδην
 » 67, » 2, » Ποικίλη Στοά, νὰ γραφῆ Ποικίλη Στοά
 » 76, νὰ προστεθῆ ὅτι τὸ ποίημα γράφηκε στὸ φρενοκομεῖο καὶ ἀνακοινώθηκε ἀπὸ τὸν Νικ. Ι. Βασιλειάδην.
 » 237,¹⁸ στίχος 1, ἀντὶ ἀριθμ. 62, νὰ γραφῆ ἀριθμ. 63
 » 241, » 1, » «Ἐστία», Ε', νὰ γραφῆ «Ἐστία», ΙΕ'
 » 243, » 2, » μετὰ τὸν ἀριθμ. 409, νὰ προστεθῆ 30 Ὀκτ. 1883
 » 396α, » 1, ἀντὶ Ἐσρινή, νὰ γραφῆ Ἐσρινή
 » 413, » 3, » Ὀσκληρῆ, νὰ γραφῆ Ὀλόκληρη
 » 427, » 1, » Ἐσπερίδες, νὰ γραφῆ Ἐσπερίδες
 » 849, » 1, » Γιάννης Κορδάτος, νὰ γραφῆ Γιάνης Κορδάτος
 » 892, » 1, » ὁ βοριάς, νὰ γραφῆ ὁ βοριάς
 Σελ. 303, » 7, » θαροῶ, νὰ γραφῆ θαρῶ

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

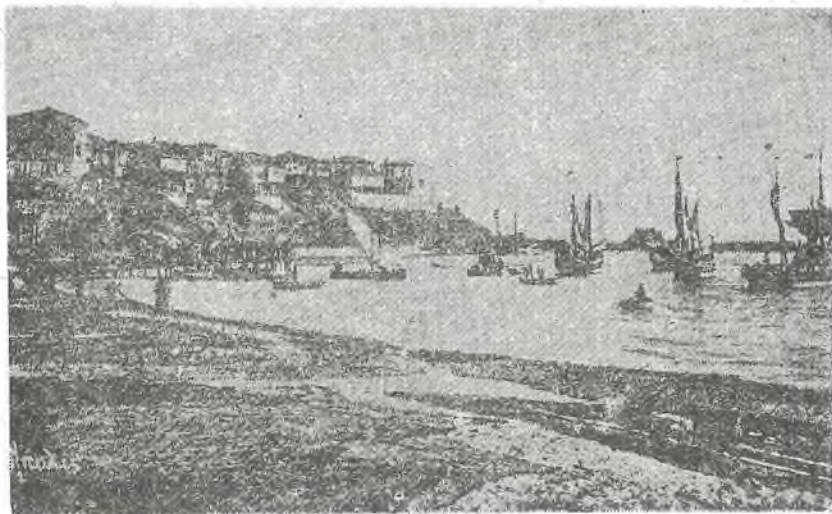
	Σελίς
ΠΡΟΛΟΓΟΣ	209 — 210
ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ	211 — 212
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ Γ. ΒΙΖΥΗΝΟΥ (1873 - 1962)	
I ΕΡΓΑ	213 — 250
A'. ΕΚΔΟΣΕΙΣ	
1) Λογοτεχνικά έργα,	213 — 218
2) Μελέτες,	218 — 220
B'. ΣΕ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ, ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ Κ.Λ.Π.	
1) Ποιήματα,	220 — 228
2) Παιδικά ποιήματα,	228 — 238
3) Διηγήματα,	238 — 239
4) Μελέτες, "Άρθρα, κλπ.	239 — 245
5) Μεταφράσεις,	245 — 247
6) Μεταφράσεις έργων του,	247 — 249
7) Έπιστολές,	249 — 250
II ΚΡΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	250 — 290
III ΑΥΤΟΓΡΑΦΑ	290 — 291
IV ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑ	291 — 292
V ΜΕΛΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΠΟΙΗΜΑΤΩΝ	292 — 294
VI ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ	
1) Έργα,	294
2) Κριτική, μεταφράσεις, σχόλια,	294 — 295
ΕΤΡΕΤΗΡΙΟ ΚΥΡΙΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ	296 — 301
ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ Γ. ΒΙΖΥΗΝΟΥ	
ΑΠΟ ΤΟ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΟ ΛΤΡΙΚΑ	302 — 334
Παιδικά ποιήματα,	329 — 334
Σημειώματα,	334 — 335
Παρατυπώματα και προσθήκες,	335

Η ΑΓΑΘΟΥΠΟΛΙΣ ΤΗΣ ΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΘΡΑΚΗΣ

Α'. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ἐκ τῆς νεανικῆς μου ἡλικίας καὶ πρὶν ἀποπερατώσω τὰς γυμνασιακάς μου σπουδὰς, εἶχα τὴν ἐπιθυμίαν καὶ τὴν ἀπόφασιν νὰ ἀναζητήσω καὶ συγκεντρώσω τὰς πάσης φύσεως ἱστορικὰς πηγὰς καὶ πληροφορίας ἐν σχέσει μὲ τὴν προέλευσιν καὶ τὴν διὰ μέσου τῶν αἰώνων ὑπόστασιν καὶ ἐπιβίωσιν τῆς ἀλησμόνητης πατρίδος μας Ἀγαθουπόλεως ἢ ὁποῖα, κακῇ τῇ μοίρᾳ, ἀποτελεῖ σήμερον τμημα τοῦ βουλγαρικῶ κράτους.

Ἐπιθυμοῦσα καὶ εἶχα ὅπ' ὄψιν μου νὰ ἀνταποκριθῶ εἰς τὴν ἀπόφασιν μου ταύτην, διότι ἤλπιζα ἐπὶ τῆς οικονομικῆς ἀνεξαρτησίας τῆς οἰκογενείας, ἢ ὁποῖα θὰ μοῦ ἐπέτρεπε νὰ μεταβάλω τὸ πατρικόν μου γραφεῖον εἰς μίαν ἀπέραντον βιβλιοθήκην γεμάτην μὲ ἱστορικὰ καὶ γεωγραφικὰ συγγράμματα τὰ ὁποῖα κάτι σχετικὸν θὰ ἀνέγραφαν δι' αὐτήν.

Ἐκ τῆς παραλιακῆς πλευρᾶς Ἀγαθουπόλεως λιμένος καὶ σκάλας.

Ἐλπιζα ἀκόμη ὅτι, ὡς ὑπόδουλος τότε τῆς τουρκικῆς Αὐτοκρατορίας, θὰ μπορούσα νὰ κλειστῶ μέσα στὶς μεγάλες βιβλιοθήκες τοῦ φωτεινοῦ ἑκείνου Κέντρου τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ νὰ ἐνδιέτριβα εἰς τοὺς κώδικας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου διὰ νὰ συνέ-

λεγα τουουτοτρόποις ὁσαδήποτε στοιχεῖα θὰ μοῦ ἦσαν χρήσιμα διὰ τὴν ἐξι-
στόρησιν ἀπὸ πολιτικῆς καὶ ἐκκλησιαστικῆς πλευρᾶς τῆς πατρίδος μου.

Μὲ λίγα λόγια φιλοδοξοῦσα νὰ παρουσιάσω μίαν σύντομον ἱστορίαν τῆς
'Αγαθουπόλεως διὰ τὴν ὁποίαν κανεὶς δὲν ἀφῆκε ἔστω καὶ μίαν ἐλαχίστην
περιγραφὴν.

Δυστυχῶς οὔτε τὴν ἐπιθυμίαν, οὔτε τὴν ἐλπίδα, πολὺ δὲ περισσότερο
τὴν φιλοδοξίαν μου ἠμπόρῃσα νὰ πραγματοποιήσω, διότι ἡ περίοδος ἀπὸ
νεανικῆς μου ἡλικίας καὶ ἐντεῦθεν ἡ μεσολαβήσασα μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1908
- 1922 ὑπῆρξεν διὰ τὸν ὑπόδουλον Ἑλληνισμὸν ἀνώμαλος, ἀρχῆς γενομέ-
νης ἀπὸ τῆς ἀνακηρύξεως τοῦ Συντάγματος ἐν Τουρκίᾳ διὰ νὰ συνεχισθῇ
μὲ τὸν βαλκανοτουρκικὸν πόλεμον, τὸν κατὰ τῆς Βουλγαρίας τοιοῦτον καὶ
τὸν ἐν συνεχείᾳ πρῶτον Εὐρωπαϊκὸν τοιοῦτον.

Ἡ ἐμπόλεμος αὕτη περίοδος ἡ γεμάτη δόξαν διὰ τὸ ἐλεύθερον Ἑλ-
ληνικὸν κράτος τὰ ὄρια τοῦ ὁποίου ἐπεξετάθησαν ἐπὶ τῆς Ἡπείρου, τῆς Κεν-
τρικῆς, Δυτικῆς καὶ Ἀνατολικῆς Μακεδονίας, τῆς Δυτικῆς καὶ Ἀνατολικῆς
Θράκης μέχρι τοῦ Εὐξείνου Πόντου καὶ μεγάλου τμήματος τῆς Μικρᾶς Ἀ-
σίας, ἐπέπρωτο νὰ ἀμαυρωθῇ ἀπὸ τὴν ἐπελθούσαν κατάρρευσιν τοῦ μικρα-
σιατικοῦ μετώπου τ' ἀποτελέσματα τῆς ὁποίας ὑπῆρξεν τὸ ξερρίζωμα τοῦ Ἑλ-
ληνισμοῦ τῆς Θράκης, τοῦ Πόντου καὶ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ὁ ὁποῖος ἤκμισ-
ξεν καὶ κατεῖχε τὰ σκῆπτρα καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν τῆς Τουρκικῆς Ἀυτοκρα-
τορίας. Ὁ μεσολαβήσας κατὰ τὸ 1914 βίαιος ἔκπατρισμός μου δὲν μὲ ἀπε-
γοήτευσε εἰς τὴν σκέψιν μου ταύτην, διότι ἤλπιζα εἰς τὴν παλινόστησιν τὴν
ὁποίαν ἀπέκλεισε τελικῶς ἡ Μικρασιατικὴ συμφορὰ καὶ ἐσυνέχισα τὴν προ-
σπάθειάν μου διὰ νὰ παρουσιάσω ἔστω καὶ ἓνα ἀπλοῦν σημεῖωμα σχετικὸν
μὲ τὸν βίον καὶ τὴν ἱστορίαν τῆς Ἀγαθουπόλεως, ὁπότε τὸ 1948 μὲ ἐτρόλα-
βεν ὁ φίλος καὶ συμπολίτης μου Εὐστάθιος Γ'. Βαρέυς, ὅστις ἐξέδωσε τὴν ἱ-
στορίαν τῆς Ἀγαθουπόλεως ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν τοιαύτην τῆς Βορείου
Θράκης ἐν Ἀμερικῇ. (Ἱστορία τῆς Ἀγαθουπόλεως καὶ Βορειανατολικῆς
Θράκης ὑπὸ Εὐστ. Γ. Βαρέως. Νέα Ἱόρκη 1948).

Ὁμολογῶ ὅτι ὁ περὶ οὗ πρόκειται συμπολίτης μου ἔφερε εἰς τὴν ἐπι-
φάνειαν σωρείαν πληροφοριῶν καὶ νομισμάτων τῆς ἀξέχαστης πατρίδος μας
πολλὰ ἐκ τῶν ὁποίων ἦσαν ἄγνωστα εἰς ἐμέ.

Πρὸς αὐτὸν ὁ ὁποῖος ὁμολογουμένως ἐμόχθησε διὰ τὴν περισυλλογὴν
τῶν στοιχείων τούτων ἀπηύθυνα ἐγκάρδια συγχαρητήρια.*

* Ὁ συγγραφεὺς τοῦ παρόντος Παναγ. Γ'. Χατζηγεωργίου ἐγεννήθη τὸ 1892 εἰς
τὴν Ἀγαθούπολιν τοῦ Εὐξείνου Πόντου, ἀπὸ ἀρχοντικῆν οἰκογένειαν. Οὗτος ἀπεφοί-
τησεν ἀπὸ τὸ σχολαρχεῖον τῆς πατρίδος του καὶ ἐν συνεχείᾳ ἠκολούθησε τὰς γυμνασια-
κὰς σπουδὰς του εἰς τὸ ἐν Κοιν)πόλει Ἑλληνογαλλικὸν Λύκειον τοῦ Χατζηχορήστου ἀπὸ
ὅπου ἀπεφοίτησεν τὸ 1910 καί, προκειμένου νὰ ἀπαλλαγῇ τῆς στρατεύσεως εἰς τὴν
Τουρκίαν, διωρίσθη διδάσκαλος εἰς τὴν Τρίπολιν τῆς Τραπεζοῦντος καὶ ἐν συνεχείᾳ

Β'. ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Εἶναι ἱστορικῶς ἀποδεδειγμένον ὅτι, περὶ τὰ 1000 - 1100 π.Χ. οἱ Δωριεῖς κατὰ τὴν κἀθοδον αὐτῶν ἐκ βορρᾶ, κατέλαβον τὴν Θεσσαλίαν ἐν συνεχείᾳ δὲ διέβησαν τὸν Κορινθιακὸν καὶ ἐγκατεστάθησαν εἰς τὴν βόρειον παραλίαν αὐτοῦ, πρῶγμα τὸ ὁποῖον ὑπεγράψωσεν τοὺς κατοίκους Ἰωνας, νὰ στραφῶσι διὰ τῶν νήσων Χίου, Σάμου καὶ ἄλλων τοιούτων πρὸς τὴν Μικρασιατικὴν ἀκτὴν.

Οὗτοι ἀφοῦ ἐποίκισαν κατ' ἀρχὴν τὴν Χίον καὶ Σάμον καὶ ἐδημιούρ-

τὸ 1912 εἰς τὸ Ἐρέγκιο ἢ ἀρχαῖον Ἀφύνιον τῶν Δαρδανελίων.

Τὸ 1913 λόγῳ τῆς προσκυρώσεως τῆς πατρίδος του εἰς τὴν Βουλγαρίαν παρέμεινε εἰς αὐτὴν διὰ νὰ διδάξῃ εἰς τὴν ἀστικὴν αὐτῆς σχολὴν τὴν ὁποῖαν μετὰ δέμηνον ἔκλεισαν αἱ βουλγαρικαὶ ἀρχαὶ διὰ νὰ λειτουργήσῃ ἔκτοτε ὡς βουλγαρικὴ σχολή, αὐτὸν δὲ ἐπεχείρησαν νὰ ἐξορίσουν ἐκ τοῦ βουλγαρικοῦ ἐδάφους, πρῶγμα τὸ ὁποῖον δὲν ἐπέτυχον, διότι οὗτος κατόρθωσε νὰ διαφύγῃ εἰς Πύργον, ἀπὸ ἔπου, ἄνευ διαβατηρίου ἔφθασεν εἰς Θεσ)νίκην. Ξένος μεταξὺ ξένων εἰς τὴν Θεσ)νίκην καὶ στερούμενος τῶν μέσων συντηρήσεως, ἐπέτυχε τὸν διορισμὸν του ὡς δημοδιδασκάλου εἰς τὸ Ὁρλιακὸν Σερρῶν τὸ σημερινὸν Στρυμωνικὸν καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ Β' σχολείου Σιδηροκάστρου, ἀπὸ ἔπου μετὰ τὴν ἀποστράτευσίν του μετέχθη εἰς ὁμηρίαν τὴν ὁποῖαν διήνυσεν εἰς διάφορα στρατάπεδα αἰχμαλώτων Σούμας, Καρναμπάτ, Φιλιππουπόλεως καὶ Φερδινάνδοβο τῆς Βορείου Βουλγαρίας. Ἐπανελθὼν ἐκ τῆς ὁμηρίας ἐμπορεύθη εἰς τὸν τομέα τοῦ Σιδηροκάστρου ἀσχοληθεὶς μὲ τὴν εἰσαγωγὴν σφαγείων ἐκ Βουλγαρίας ἀπὸ τὴν ὁποῖαν ἀπέκτησε τὰ πρῶτα κεφάλαια καὶ τοῦ ἐδόθησαν τὰ μέσα νὰ ἐγκατασταθῇ εἰς Θεσ)νίκην, ὅπου τὸ 1920 ἴδρυσεν τὸν Σύνδεσμον Θρακῶν «Ἡ Ἀλύτρωτος Ἀγαθούπολις» τοῦ ὁποῖου διετέλεσεν Πρόεδρος ἐπὶ μίαν 20ετίαν, ἀναδειχθεὶς οὕτω ὡς ἕνας σοβαρὸς παράγον τοῦ προσφυγικοῦ κόσμου. Ἐνδιεφέρθη καὶ ἐπέτυχεν διὰ τοῦ Ἐποικισμοῦ τὴν ἀγροτικὴν ἐγκατάστασιν χιλιάδων οἰκογενειῶν τῶν ἐκ Βουλγαρίας μεταναστῶν εἰς τοὺς νομοὺς Θεσ)νίκης, Κιλκίς καὶ Πιερίας. Τὸ 1925 ἐξελέγη μὲ τὸ ψηφοδέλιον τοῦ Δημάρχου Πατρικίου, πλειοψηφῶν Δημοτικῶν Σύμβουλος. Τὸ 1926 ἐπεστρωτεύθη ἀπὸ τὸν οἰκοδομικὸν Συνεταιρισμὸν Σαράντα Ἐκκλησιῶν ἀναδειχθεὶς Πρόεδρος αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἀπεσφῆθη μετὰ τὴν ἀπαλλοτριώσιν καὶ διανομὴν τῶν οἰκοπέδων, χωρὶς νὰ δεχθῇ τὸ εἰς αὐτὸν προσφερθὲν οἰκόπεδον. Τὸ 1929 διεδέχθη εἰς τὴν Δημορχίαν Θεσ)νίκης τὸν παυθὲντα δήμαρχον Πατρικίον, ἐκλεγείς Δήμαρχος ἀπὸ τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον.

Κατὰ τὴν αὐτὴν περίοδον διετέλεσεν Πρόεδρος τῆς Ὁμοσπονδίας Βορειοθρακῶν καὶ Πρόεδρος τοῦ Β' Συνεδρίου τῶν ἀπὸ Βουλγαρίας Ἑλλήνων καὶ τῆς Ἐκτελεστικῆς αὐτοῦ Ἐπιτροπῆς. Συνεχίζων τὴν δρᾶσιν του μετὰ τὸν Β' Παγκόσμιον πόλεμον, διετέλεσεν ἀντιπρόεδρος τῆς ἀπὸ τὸν ἀειμνήστον Περ. Βιζουκίδην Μεγάλῃς Ἐπιτροπῆς Ἀλυτρώτων Βορ. Ἑλλάδος. Ἐτιμήθη ὡς Πρόεδρος τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς Προσφύγων ἡ ὁποία ὠργάνωσε τὸ βον Παμπροσφυγικὸν Συνέδριον ἐν Θεσ)νίκῃ καὶ ἐξελέγη Πρόεδρος τῆς Ἐκτελεστικῆς αὐτοῦ Ἐπιτροπῆς.

Διετέλεσεν Πρόεδρος τὴν Θρακικῆς Ἐστίας Θεσ)νίκης καὶ τέλος ἀπὸ τοῦ 1961 ὑπηρετεῖ ὡς Πρόεδρος τῶν Συνταξιούχων Ἐμπόρων Βορ. Ἑλλάδος.

γησαν τὰ πρῶτα προγεφυρώματα αὐτῶν ἤρχισαν τὴν ἀνίχνευσιν τῆς ἐναντι Μικρασιατικῆς παραλίας, ὅπου διεξήχθησαν ἀλλεπάλληλοι συγκρούσεις πρὸς τοὺς ἰθαγενεῖς κατοίκους, ἀφοῦ δὲ ἐπεκράτησαν ἔκτισαν διαφόρους πόλεις, μεταξὺ τῶν ὁποίων τὴν Μίλητον, τὴν Ἔφεσον, τὰς Κλαζομενάς καὶ ἄλλας. Ἔτσι κατὰ τὸν ἐνδέκατον περίπου αἰῶνα π.Χ. ἐνεφανίσθη ἡ πρώτη Ἑλληνικὴ ἀποικία εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν ἣτις ἐπωνομάσθη Ἴωνικὴ μὲ πρωτεύουσαν τὴν Μίλητον.

Εἰς τὴν νέαν αὐτῶν πατρίδα οἱ Ἴωνες ἀνέπτυξαν ὅλας αὐτῶν τὰς δυνάμεις τόσον εἰς τὴν γεωργίαν ὅσον καὶ τὴν βιομηχανίαν, εἰς τρόπον ὅστε μέσα σὲ διάστημα 400 ἐτῶν περίπου, παρέστη ἀνάγκη ἀναζητήσεως νέων ἀγορῶν εἰς τὰς ὁποίας θὰ διέθεταν τὰ πλεονάσματα τῶν βιομηχανικῶν αὐτῶν προϊόντων.

Διὰ τὴν νέαν αὐτῶν ἐξόρμησιν πρὸς ἄλλους χώρους οἱ Ἴωνες κατεσκεύασαν πλοῖα τὰ ὁποῖα ἀπετέλεσαν τὸν ἐμπορικὸν ἢ μᾶλλον τὸν ἀποβατικὸν αὐτῶν στόλον μὲ τὸν ὁποῖον ἤρχισαν τὴν ἀνίχνευσιν κατ' ἀρχὴν τοῦ πρὸς τὰ βορειανατολικά παραλία τοῦ Αἰγαίου, χώρου, ὅπου ἴδρυσαν διαφόρους ἀποικίας, ἐν συνεχείᾳ δὲ ἐπεξέτειναν τὰς ἐρεῦνας καὶ ἐξορμήσεις αὐτῶν πρὸς τὸν Ἑλλησποντον εἰς τὸν ὁποῖον εἰσέδυσαν καὶ ἔκτισαν ἐπὶ μὲν τῆς Εὐρωπαϊκῆς αὐτοῦ ἀκτῆς τὴν Μάδυτον καὶ Καλλίπολιν, ἐπὶ δὲ τῆς Ἀσιατικῆς τὴν Λάμφακον διεισδύσαντες οὕτω εἰς τὴν θάλασσαν τῆς Προποντίδος, ὅπου ἴδρυσαν διαφόρους ἄλλας ἀποικίας μεταξὺ τῶν ὁποίων τὴν Βισάνθην καὶ Πάνιον ἢ Πάνιδον ἐπὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς ἀκτῆς, τὴν Κύζικον καὶ τὴν Πάνορμον ἐπὶ τῆς Ἀσιατικῆς τοιαύτης, μὲ ἀντικειμενικὸν πάντοτε σκοπὸν τὴν ἐξερεύνησιν τοῦ Εὐξείνου Πόντου, ἐπὶ τῆς Ἀσιατικῆς καὶ Εὐρωπαϊκῆς ἀκτῆς τοῦ ὁποίου ἴδρυσαν πλείστας ὄσας ἀποικίας.

Ἡμεῖς ἀποβλέποντες εἰς τὴν συγγραφὴν καὶ ἐξιστόρησιν τῶν σχετικῶν μὲ τὴν Ἀγαθούπολιν σημείων, εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ ἀκολουθήσωμεν τὴν Εὐρωπαϊκὴν παραλίαν τοῦ Εὐξείνου Πόντου, διότι ἐπὶ τῆς πλευρᾶς ταύτης εὐρίσκεται ἡ πόλις τὴν ὁποίαν ἐν συνεχείᾳ θὰ σκιαγραφήσωμεν.

Ἀκολουθοῦντες ὅθεν τὴν Εὐρωπαϊκὴν παραλίαν ἀκτὴν συναντῶμεν τοὺς Δέρκους ὅπου καὶ ἡ ὁμώνυμος λίμνη τῶν Δέρκων, τὴν πολίχνην Ἀσκὸς ἢ Πόδημα, τὴν Σαλυμυδησὸν σημερινὴν Μήδειαν ἀποικίαν τῶν Μεγαρέων, ὑπαχθεῖσαν βραδύτερον εἰς τὴν ζώνην τοῦ Κράτους τῶν Ἀστῶν μὲ πρωτεύουσαν τὰ Δάματα τὴν σημερινὴν Βιζύην, πέραν δὲ ταύτης συναντῶμεν τὸ ἀκρωτήριο τῆς Θυριάδος ἔνθα ἡ ζώνη τῶν Θύνων πέραν τῆς ὁποίας εὐρίσκεται τὸ Περαντικὸν παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἀρέσθου ποταμοῦ ὃ ὁποῖος σήμερον ἀποτελεῖ τὸ ὁρῶσιμον τῆς Τουρκοβουλγαρικῆς μεθορίου, τὸ Αἴλαιον Τεῖχος σημερινὴν Ἀγαθούπολιν, τὴν Χερρόνησον, Ἀπολλωνίαν, σημερινὴν Σωζούπολιν, Ἀγχίαλον, Μεσημβρίαν, Ὀδησόν, σημερινὴν Βάρναν, Κάλλατιν καὶ πλείστας ἄλλας μέχρι καὶ πέραν τῆς Ἀζοφικῆς θαλάσσης.

Ἐκ τῶν ἐκτεθέντων ἀνωτέρω ἀποδεικνύεται ὅτι ἡ Ἀγαθούπολις εὐρίσκεται εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀπὸ Θυσιάδος μέχρι Ἀπολλωνίας χώρου καὶ προκειμένου νὰ καθορίσωμεν τὴν ἐπικρατεστέραν γνώμην περὶ τῆς ζώνης εἰς τὴν ὁποίαν ἐμπίπτει ἡ Ἀγαθούπολις, ὀφείλομεν νὰ παραθέσωμεν σχετικὰ τινα στοιχεῖα ἐν σχέσει μὲ τὰς ζώνας Θύνων καὶ Ἀπολλωνιατῶν ὡς καὶ τὰ ὄρια μιᾶς ἐκάστης τῶν περὶ ὧν πρόκειται ζωνῶν.

Τὴν διευκρίνισιν ταύτην ἐθεωρήσαμεν ἀναγκαίαν, διότι ἄλλοι μὲν τῶν συγγραφέων ἀναφέρονται εἰς ζώνην Θύνων ἄλλοι δὲ εἰς τοιαύτην Ἀπολλωνιατῶν. Δι' ἡμᾶς ποὺ προερχόμεθα ἀπὸ τὴν Ἀγαθούπολιν ἢ ὁποία κεῖται εἰς τὸ κέντρον τῶν δύο αὐτῶν ζωνῶν, νομίζομεν ὅτι αἱ δύο αὐταὶ ζῶναι ἀποτελοῦν μίαν καὶ τὴν αὐτὴν, διότι εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι Ἀπολλωνιατῶν λέγονται ὅσοι ἐκ τῆς Ἀπολλωνίας προέρχονται, Θυνοὶ δὲ ὅσοι εὐρίσκονται εἰς τὴν περιοχὴν τῶν Θύνων.

Καὶ ἡ μὲν προέλευσις τῶν Ἀπολλωνιατῶν προέκυψεν ἐκ τοῦ Θεοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τοῦ ἀνεγερθέντος εἰς τὴν Ἀπολλωνίαν βωμοῦ τούτου παρὰ τῶν ὑπὸ τὸν Ἀναξίμανδρον οἰκιστῶν αὐτῆς. Τῶν δὲ Θυνῶν ἡ ὄνομασία προέκυψεν ἐκ τοῦ πλήθους τῶν θύνων — σκομβροειδῶν ἰχθύων — οἱ ὅποιοι ἠλειεύοντο εἰς τὴν ἀπὸ τῆς Θυσιάδος μέχρι καὶ πέραν τῆς Ἀπολλωνίας τῆς νῦν Σωζουπόλεως χώραν.

Θῦνοι ὀνομάζονται οἱ σκόμβροι καὶ τὰ ὁμοειδῆ αὐτῶν, τσίροι, παλαμίδες καὶ λακέρτα. Τὰ ψάρια ταῦτα διαβιοῦν κατὰ μεγάλας ἀγέλας καὶ καθ' ὅλον τὸ ἔτος εἰς δύο διάφορα σημεῖα. Διαχειμαζοῦν, ὡς εἶναι γνωστὸν εἰς τοὺς ἀσχολοιμένους μὲ τὸ εἶδος τοῦτο, εἰς τὴν Προποντίδα θάλασσαν ὕπου καὶ γεννοβολοῦν, παραθερίζουν δὲ εἰς τὸν Εὐξείνιον Πόντον, εἰς τὴν θάλασσαν μετὰ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Δουνάβεως ποταμοῦ καὶ τῶν ποταμῶν τῆς Ρωσίας οἱ ὅποιοι ἐκβάλλουν εἰς τὴν Ἀζοφικὴν θάλασσαν.

Ὅπως διὰ τὰ ζῶα ὑπάρχουν αἱ ξιμοναὶ εἰς τὰς ὁποίας βόσκουν καὶ ἀποκοτῶν βάρος ἀπὸ τὴν ἀνοιξιν μέχρι τοῦ φθινοπώρου, διὰ νὰ μεταφερθοῦν εἰς τὰ χειμάδια, ἔτσι καὶ τὰ ψάρια αὐτὰ ἔχουν τὸ θέρετρόν των εἰς τὴν ἀνωτέρω ἀπὸ Δουνάβεως μέχρι Ἀζοφικῆς θαλάσσης περιοχὴν, ὕπου ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου μέχρι τοῦ Ὀκτωβρίου ὑπερσιτίζονται ἀπὸ τὰ κατεβάσματα τῶν μεγάλων ποταμῶν τῆς περιοχῆς ταύτης, μόλις δὲ αἰσθανθῶσι, ἀπὸ τὰς πρώτας τρικυμίας τῆς Μαύρης θαλάσσης ὅτι ἐπέρχεται ὁ χειμὼν καὶ τὸ ψῦχος τὸ ὁποῖον συνήθως παγώνει τὴν Ἀζοφικὴν θάλασσαν, ἐγκαταλείπουν τὸ θέρετρον αὐτῶν καὶ διὰ τῆς παραλιακῆς πάντοτε ἀκτῆς τρέπονται πρὸς τὸν Βόσπορον καὶ τὴν θάλασσαν τῆς Προποντίδος ὕπου ἢ χειμερινῆ αὐτῶν διαμιοιῆ μέχρι τοῦ Ἀπριλίου¹.

Κατὰ τὴν περίοδον τῆς καθόδου αὐτῶν πρὸς τὸν Βόσπορον καὶ τὴν θά-

1) Βλ. Ἀρχαῖον Θρ. Θεσσαροῦ τόμ. Β' σ. 69—96 Ἡ ψαρικὴ στή Σωζόπολη, Ἀναγν. Παρασκευοπούλου.

λασσαν τῆς Προποντίδος, τὰ ψάρια αὐτὰ ὀλόπαχα ἀπὸ τὸν ὑπερσιτισμὸν τῆς Ἀζοφικῆς ψαρεύονται, σὲ ἰδιόκτητα ἢ δημόσια νταλιάνια ἢ ἀπόχες ἢ ἀκόμη καὶ μὲ γρι - γρι ἀπὸ τῆς Μεσημβρίας καὶ μέχρι αὐτοῦ τοῦ Βοσπόρου, κατὰ μυριάδας καὶ ὀνομάζονται σκόμβροι ἢ σκουμβριά, τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν ὁποίων δίδεται εἰς τὴν κατανάλωσιν ὡς ἀλίπαστον.

Τούτων εἰς τὴν πρὸς τὸν Βόσπορον ἀνάθοδον προηγοῦνται ἡ παλαμίδα καὶ ἡ λακέρτα τῆς αὐτῆς συνομοταξίας τῶν σκομβροειδῶν, ἅτινα ἀλιεύονται κυρίως μὲ γρι - γρι καὶ δίδονται εἰς τὴν κατανάλωσιν γαράτα.

Ὅλος αὐτὸς ὁ πολύτιμος θησαυρὸς τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ ὁποίου ἐξεμεταλλεύετο ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς ἀπὸ Βάρνης μέχρι καὶ τῆς Μηδείας ζώνης περιῆλθεν σήμερον, λόγῳ τοῦ βιαίου ἐκπατρισμοῦ αὐτοῦ, στὰ χέρια τῶν προαιωνίων ἐχθρῶν τοῦ γένους ἡμῶν Τούρκων καὶ Βουλγάρων.

Εἰς τὴν θάλασσαν λοιπὸν τῆς Προποντίδος διαχειμάζει ὁ πολύτιμος αὐτὸς θησαυρὸς καὶ ἐπειδὴ ἡ θάλασσα αὕτη στερεῖται ἀναλόγου πρὸς τὸν μεγάλον ὄγκον τροφῆς, συμβαίνει τὰ ψάρια αὐτὰ καθ' ὅλην τὴν χειμερινὴν περίοδον νὰ μὴ τρέφονται ἐπαρκῶς καὶ ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ νὰ χάνουν λίπος καὶ βάρος μέχρι τοῦ Ἀπριλίου εἰς τρόπον ὥστε κατὰ τὸ νέον ξεκίνημα πρὸς τὸν Δούναβιν καὶ τὴν Ἀζοφικὴν νὰ ἐμφανίζονται ἰσχνὰ καὶ ἀδύνατα ὁπότε ψαρεύονται εἰς τὰ ἴδια νταλιάνια (ἀπόχες), μὲ ἀντίστροφον κατεύθυνσιν τῆς τῶν σκόμβρων μὲ τὴν ὀνομασίαν τοῦ τσίρου. Κατὰ τὴν ἐκκίνησιν αὐτῶν πρὸς τὸν Εὐξείνιον Πόντον καὶ πρὸ τῆς ἐξόδου τῶν πρὸς τὴν θάλασσαν ταύτην ἀλιεύονται εἰς τὴν ζώνην τῆς Ἀρετσοῦς ἀπὸ ὅπου διοχετεύονται εἰς τὴν κατανάλωσιν ὡς τσίροι τῆς Ἀρετσοῦς, ἐνῶ εἰς πολὺ μεγαλυτέραν ποσότητα ἀλιεύονται εἰς τὴν ἀπὸ Μηδείας μέχρι Σωζουπόλεως ζώνην, ἰδίᾳ δὲ εἰς νταλιάνι — ἀπόχη — τῆς Θυνιάδος. Ἀπὸ τὸ εἶδος τοῦτο προέρχονται τὰ περιφνημα κολιαροῦδια τοῦ Μαριμαρᾶ.

Διὰ τὸ εἶδος τοῦτο ἐλέγετο εἰς παρωχημένην ἐποχὴν ὅτι συνέβαινε λόγῳ τοῦ μεγάλου εἰς ὄγκον καὶ ἀγέλας ἀφ' ἑνός, καὶ τῆς ἀκραίας θαλασσίας ἀκτῆς ἀφ' ἑτέρου τὴν ὁποίαν ἠκολούθουν, νὰ ἐμπλέκωνται εἰς τὴν ἄμμον τῆς ἀκτῆς καὶ νὰ σχηματίζουσαν ἀκίνητον μᾶζαν λόγῳ τῶν ἐν συνεχείᾳ ἐπερχομένων τσίρων, ὁπότε ἤρχιζε ἡ σύλληψις αὐτῶν ἀπὸ τὴν ξηρὰν μὲ παντὸς εἶδους σκευὴ ἰδίᾳ δὲ μὲ καλάθια. Συνέβαινεν δηλαδὴ ὅ,τι συμβαίνει πολλάκις εἰς τὴν Βόρ. Θάλασσαν μὲ τίς ρέγγες, ὅπου τίς πιάνουν μὲ καλάθια. ἀρπάγες καὶ διάφορα ἄλλα σκευὴ.

Ἐφ' ὅσον εἶναι ἀποδεδειγμένον ὅτι, καθ' ὅλην τὴν ἀπὸ Μηδείας μέχρι καὶ τῆς Σωζουπόλεως χώραν ἐγένετο μεγάλη ἀλιεία τῶν θύνων, ἐπόμενον ἦτο νὰ ὀνομασθῇ ἡ ζώνη αὕτη χώρα τῶν θύνων μέσα εἰς τὴν ὁποίαν δικαίως περιλαμβάνεται ἡ Ἀγαθούπολις.

Προκειμένου ἤδη νὰ πραγματευθῶμεν περὶ τῆς χώρας τῶν Ἀπολλωνιατῶν γνωρίζομεν ὅτι ἡ ὀνομασία αὕτη προκύπτει ἀπὸ τὸ ἀναμφισβήτη-

τον γεγονὸς τῆς ὑπάρξεως τοῦ θωμοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος τὸν ὁποῖον ἔστησεν ὁ Ἀναξίμανδρος διὰ τὴν εὐχαριστήσῃ τὸν Θεὸν ὁ ὁποῖος τὸν ἐβοήθησεν καὶ ἐπροστάτευσεν εἰς τὴν ἀποστολὴν του, διὰ τὸν ἐποικισμὸν τῆς φερωνίου Ἀπολλωνίας.

Γεννᾶται ἤδη τὸ ἐρώτημα :

Ἦτο δυνατὸν ὁ φερόμενος ὡς ἰδρυτῆς τῆς Ἀπολλωνίας — σημερινῆς Σωζουπόλεως, — Ἀναξίμανδρος, νὰ βγῆκε ἀπὸ τὸν Βόσπορον καὶ νὰ ἀπομακρυνθῆ αὐτοῦ περὶ τὰ ἐνενηντα περίπου ναυτιλιακὰ μίλια, γνωστοῦ ὄντος ὅτι ἡ ἀπόστασις αὐτῆ τῆς Μαύρης θαλάσσης ἦτο ὄχι μόνον δύσκολος, ἀλλὰ καὶ ἐπικίνδυνος δι' ἱστιοφόρα σιάφη τῆς εποχῆς ἐκείνης;

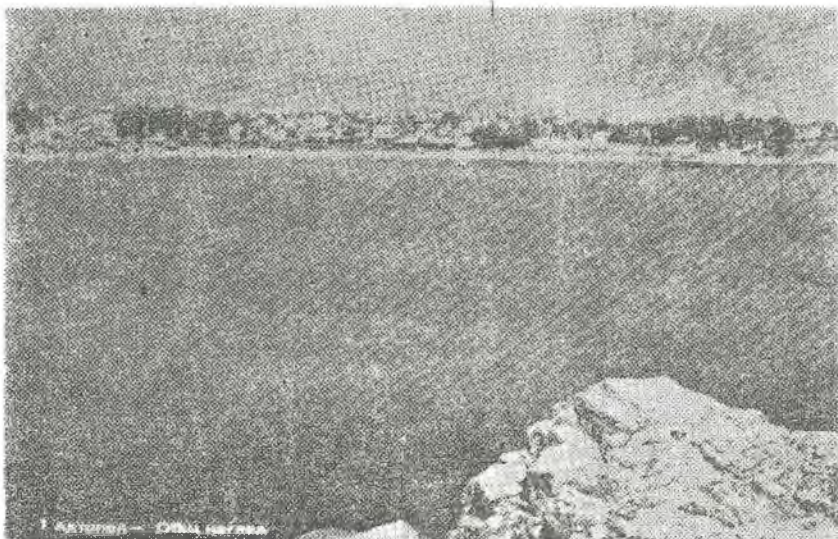
Ἡμεῖς παραδεχόμεθα ὅτι ἕνας φιλόσοφος ὡς ὁ Ἀναξίμανδρος 1) οὐδέποτε θὰ ἀπετόλμα μίαν τοιαύτην ἀπὸ Βοσπόρου εἰς Ἀπολλωνίαν διαδρομὴν εἰς τὸν Ἄξενον ὅπως ἐκαλεῖτο τότε Πόντον, μὲ κωπήλατα καὶ ἱστιοφόρα σιάφη καὶ πιστεύομεν ὅτι ὁ Ἀναξίμανδρος δὲν ξεκίνησε ἀπὸ τὸν Βόσπορον, πολὺ δὲ περισσότερον ἀπὸ τὴν Μίλητον διὰ τὴν ἰδρύσῃ τὴν Ἀπολλωνίαν τοῦ Βύξεινου, ἀλλὰ ἀπὸ κάποιου ἄλλο πλησιέστερον πρὸς αὐτὴν σημείου. Πιστεύομεν δηλαδὴ ὅτι ὁ Ἀναξίμανδρος καταγόμενος ἀπὸ τὴν Μίλητον «ἠγήσατο τῆς εἰς Ἀπολλωνίαν ἐκ Μιλήτου ἀποικίας», ἀλλὰ δὲν παραδεχόμεθα ὅτι ἐξεκίνησεν ἀπὸ τὴν Μίλητον μὲ ἀπ' εὐθείας κατεύθυνσιν τὴν Ἀπολλωνίαν ἄνευ προγεφυρωμάτων, ὅταν γνωρίζομεν ὅτι οἱ αὐτόχθονες κάτοικοι τῆς ζώνης ταύτης ἦσαν ἐπικίνδυνοι εἰς κάθε ξένον. Παραδεχόμεθα ἐπίσης ὅτι πρὸ τῆς ἀποικίσεως τῆς Ἀπολλωνίας ὑπῆρχον ἀρκετὰ προγεφυρώματα ὡς λ.χ. τῆς Σαλμυδησοῦ, τῆς Θυριάδος, τοῦ Περοντικοῦ, τοῦ Αὔλαιου Τείχους ἢ Ἀγαθουπόλεως καὶ τῆς Χερρονήσου, τὸ ὁποῖον ἀπέχει περὶ τὰ ἕξ ναυτικά μίλια ἀπὸ τῆς Ἀπολλωνίας.

Εἶναι ἐπίσης γνωστὸν ὅτι ἡ Ἀγχιάλη ἢ Ἀγχιάλος εἶναι πολίχνιον Ἀπολλωνιατῶν καὶ ὅταν γίνεται λόγος περὶ Ἀπολλωνιατῶν χώρας, δὲν πρέπει νὰ ὑπονοῖται ὅτι αὐτὴ ἡ χώρα ἀποτελεῖται ἀπὸ τὴν Ἀπολλωνίαν καὶ Ἀγχιάλην μόνον, ἀλλ' ὅτι αὕτη ἀποτελεῖται ἀπὸ ὅλας τὰς ἀποικίας τὰς ἀπὸ τῆς Θυριάδος μέχρι τῆς Ἀγχιάλης εὐρισκομένας καὶ ὅτι ἡ Θυριάς, σημερινὴ Νιάδα, τὸ Περοντικὸν σημερινὸν Ἅγιος Στέφανος παρὰ τὸν Ἄρεσθον ποταμὸν, ἢ Ἀγαθούπολις ἢ Αὔλαιον Τεῖχος, ἢ Χερρονήσος σημερινὸν Ἀθάνατα ἢ Ἀτλιμάνι πρὸς διεχώριζε τὴν Τουρκοβουλγαρικὴν μεθόριον μέχρι τοῦ 1914, ἢ Ἀπολλωνία σημερινὴ Σωζούπολις καὶ ἢ Ἀγχιάλος ἢ Ἀγχιάλη, ἀποτελοῦν συγκρότημα ἀποικίων Μιλησίων φέρον τὸ διακριτικὸν τῆς Ἀπολλωνιατῶν χώρας καὶ ἐπομένως ἢ τε χώρα τῶν Θυνῶν καὶ Ἀπολλωνιατῶν χώρα ἀποτελοῦν μίαν καὶ τὴν αὐτὴν μὲ μητρόπολιν τὴν Μίλητον.

1) Βλ. Ἱστορία Ἀγαθουπόλεως σ. 20 Εὐθυμίου Γ. Βαφέως : ὁ Ἀναξίμανδρος, Ν. Τόρη 1948.

Ὁ ἐνιαλίος πλοῦτος τῶν θύνων, ἀλλὰ καὶ αἱ ἀπέραντοι δασικαὶ ἐκτάσεις τὰ ὄρια τῶν ὁποίων ἐξετείνοντο μέχρι τῆς παραλίας τοῦ Βῦξείνου Πόντου καθὼς ἐπίσης καὶ τὸ ἀφθονο κυνήγι εἰς ἀγριοχοίρους, ἐλάφια καὶ ζαρκάδια, ἦσαν ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἐπροκάλεσαν τὸ ἐνδιαφέρον τῶν Ἰώνων εἰς τὸν ἀποικισμὸν τῆς παραλίας ταύτης πέραν τῆς ὁποίας ἐκτείνονται οἱ σιτοβολῶνες τῆς Θράκης καὶ ἡ ἐκτεταμένη κτηνοτροφία.

Μετὰ τὴν ἀνωτέρω διευκρίνισιν ὅτι αἱ ὑπὸ διαφόρων συγγραφέων διαχωριζόμενοι χώροι ἀποτελοῦν ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν χώρον, προχωροῦμεν εἰς τὸν προσδιορισμὸν τοῦ ἀκριβοῦς σημείου ὅπου εὐρίσκεται ἡ Ἀγαθούπολις.

Γενικὴ ἄποψις τῆς Ἀγαθουπόλεως μετὰ τὴν πυρπόλησίν της.

Τὸ Αὐλαῖον ἢ κατ' ἄλλους Αὐλαίου Τεῖχος, ἢ μετέπειτα Ἀγαθούπολις ἦτο ἐκτισμένη εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ πρὸς τὴν Μαύρην θάλασσαν καταλήγοντος ὄρειοῦ ὄγκου τοῦ ὀνομαζομένου Παφρία ἢ Παπία τῆς ὄροσειρῶς τοῦ Μικροῦ Αἴμου ἢ ἄλλως ὄρους τῆς Στράντζης καλουμένου, τὸ ὁποῖον μνημονεύει ὁ πατὴρ τῆς ἱστορίας Ἡρόδοτος εἰς τὴν 59) σελίδα τοῦ IV βιβλίου αὐτοῦ, ὡς ἔδραν τοῦ Διὸς λέγων: «Ζεὺς δὲ ὀρθότατα κατὰ γνώμην γε τὴ ἐμὴν καλεόμενος Παπαῖος» καὶ ἐπὶ μικροῦ ἀκρωτηρίου ἀπέχοντος περὶ τὰ 65 ναυτικά μίλια ἀπὸ τοῦ Βοσπόρου.

Τὸ σημεῖον τοῦτο προεκαρτίθη διὰ τὴν ἴδρυσιν τῆς περὶ ἧς πρόκειται ἀποικίας, διότι ἔκειτο μεταξὺ δύο κόλπων καὶ περιεβρέχετο ἀπὸ τὰς τρεῖς αὐτοῦ πλευρὰς ἀπὸ τὴν θάλασσαν, ἦτο δὲ κατὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος ἀπρόσιτον ἀπὸ ξηρᾶς καὶ ἐπὶ πλέον ἐπροστατεύετο ἀπὸ τὴν πλευρὰν τῆς θαλάσσης μὲ ἓνα βραχώδη θαλάσσιον ὄγκον μήκους 200 περίπου μέτρων, ὅστις, μὲ

τὴν ἔναντι αὐτοῦ αἰχμὴν τῆς μονῆς τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου καὶ τοῦ μεταξὺ αὐτῶν κολπίσκου, ἐσχημάτιζαν ἀσφαλῆ λιμένα δυνάμενον νὰ περιλάβῃ πλῆθος ἐμπορικῶν ἢ καὶ ἀποβατικῶν σκαφῶν τῆς περιόδου ἐκείνης. Πλὴν τῶν ἀνωτέρω ἀναφερθέντων προτερημάτων, παρουσίαζεν καὶ ἄλλα εἰεργετήματα ὅμοια πρὸς ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἀνεφέραμεν διὰ τὴν ἀποικίαν τῆς Θυριάδος καὶ Ἀπολλωνίας. Συνεῖχτο δηλαδὴ μὲ ἀπεράντους δασικὰς ἐκτάσεις πού παρεῖχον ἄφθονον οἰκοδομήσιμον καὶ ναυπηγήσιμον ξυλείαν, ἀπεριόριστον χῶρον διὰ κτηνοτροφίαν, πλείστα κατάλληλα σημεῖα διὰ τὴν ἀλιείαν τῶν σκομβροειδῶν ἰχθύων ἐν γένει, καὶ ἐπὶ πλέον ἄφθονον κυνήγιον ἀπὸ ἐλάφια, δορκάδια καὶ ἀγριοχοίρους τὰ ὁποῖα συνελαμβάνοντο μὲ παγίδας ἢ ἐφονεύοντο μὲ σαίτες.

Δὲν δυνάμεθα νὰ προσδιορίσωμεν ἐπακριβῶς τὴν προέλευσιν τῆς ἀρχικῆς ὀνομασίας τοῦ οἰκισμοῦ τούτου. Πιθανολογεῖται ἐν τούτοις ὅτι ἡ ὀνομασία αὕτη προέκυψεν ἀπὸ τὸ ὄνομα Αἰθλαίου τινὸς ἀρχηγοῦ τῶν οἰκιστῶν, πλὴν ὅμως τοῦ ὀνόματος τούτου εἰς τὸν χάρτην τῆς Ρωμαϊκῆς περιόδου τοῦ *Henrici Kierpert XXII* τῆς Ἀμερικανικῆς Γεωγραφικῆς Ἑταιρίας κάτωθι τοῦ ὀνόματος *Auleitichos* ἀναφέρεται τὸ ὄνομα *Thera*, ἐνῶ εἰς τὸ *Πευτιντζεριανὸν* τοιοῦτον ὀδοπορικὸν τοῦ Ρωμαϊκοῦ Στρατοῦ φέρεται ὡς *Thera X*. Ἀναφέρεται εἰς τὸν περίπλουν τοῦ *Εὐξείνου Πόντου* ὑπὸ ἀγνώστου τὸ *Αἰθλαῖον Τεῖχος* ὀνομαζόμενον καὶ *Θήρας* χωρίον καὶ μόνον εἰς μεταγενεστέρους χάρτας ἐμφανίζεται τὸ ὄνομα Ἀγαθούπολις ἢ Ἀγαθούπολις. Κατὰ τὴν περίοδον δὲ τοῦ 1318 μέχρι τοῦ 1614 συναντῶμεν τὸ ὄνομα αὐτῆς παρεφθαρμένον εἰς *Gatoroli* καὶ *Γκαστόπολι* καὶ σήμερον ὀνομάζεται Ἀχτοαπόλ ἐκ τῆς Τουρκικῆς αὐτῆς ὀνομασίας τὴν ὁποίαν ἐπροτίμησαν οἱ Βούλγαροι ἐκ συνηθείας καὶ συστήματος νὰ ἀποφεύγουν πᾶσαν Ἑλληνικὴν ὀνομασίαν.

Εἰς τὴν ἱστορίαν αὐτοῦ ὁ ἀείμνηστος *Εὐθ. Γ. Βαφεὺς* ὑποστηρίζει ἐν ἀντιθέσει πρὸς ἡμᾶς ὅτι τὸ ἀρχικὸν ὄνομα τῆς ἀποικίας ταύτης ἦτο Ἀγαθούπολις διότι εἰς τὰ ὑπ' αὐτοῦ παρουσιαζόμενα νομίσματα τῆς Ἀγαθούπολεως φέρεται τὸ ὄνομα Ἀγάθ ἢ Ἀγάθο διακεκομμένον ἐνῶ καθ' ἡμᾶς ταῦτα ἀνάγονται εἰς τὴν Ἀλεξανδρινὴν περίοδον, ἥτις ἀπέχει ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως αὐτῆς 300 περίπου χρόνια. Καθ' ἡμᾶς εἶναι πολὺ παράτολμον νὰ ἀποδεχθῇ τις τὴν ἄποψιν αὐτοῦ δεδομένου ὅτι μὲ τὴν ὀνομασίαν *Αἰθλαίου Τεῖχος* ἀναφέρεται ἀπὸ πλείστους ὄσους συγγραφεῖς καὶ ἱστορικοὺς οἱ ὁποῖοι ἀσχολήθησαν μὲ τὰς ἀποικίας τοῦ *Εὐξείνου Πόντου*.

Ὁ *Στράβων* ὁ ὁποῖος ἐγεννήθη τὸ 65 π.Χ. εἰς τὰ Γεωγραφικὰ του ἀναφερόμενος εἰς τὰς πόλεις τῆς *Εὐρωπαϊκῆς ἀκτῆς* τοῦ *Εὐξείνου*, σελ. 439 VII 319 γράφει: «εἶτ' Ἀγχιάλη πολίχνην Ἀπολλωνιατῶν καὶ αὐτὴ Ἀπολλωνία. Ἐν δὲ ταύτῃ τῇ παραλία ἐστὶν ἡ *Τίρις* ἄκρα, χωρίον ἐρημνόν, ὃ ποτε καὶ ὁ *Λυσίμαχος* ἐχρήσατο γαζοφυλακίῳ. Πάλιν δὲ ἀπὸ τῆς Ἀπολ-

λωνίας ἐπὶ Κυανέας στάδιοι εἰσι περὶ χιλίους καὶ πεντακοσίους, ἐν δὲ τῷ μεταξὺ ἧ τε Θυνιάς τῶν Ἀπολλωνιατῶν χώρα καὶ Φινόπολις καὶ Ἀνδριακὴ συνάπτουσι τῷ Σαλμυδησῶ. Ἔστι δὲ οὗτος ἔρημος αἰγιαλὸς καὶ λιθώδης ἀλίμενος, ἀναπεπταμένος πρὸς Βορέας...».

Ὁ Φλάβιος Ἀρριανὸς ἱστορικός καὶ φιλόσοφος μεταξὺ τοῦ 95 ἕως 170 μ.Χ. εἰς τὴν γεωγραφικὴν του περιγραφὴν «Ὁ περίπλους τοῦ Εὐξείνου» καθορίζων τὰς ἀποστάσεις μεταξὺ τῶν παραλίων πόλεων τοῦ Εὐξείνου ἀναγράφει τὴν ἀποικίαν ὡς Αὐλαίου Τεῖχος καὶ λέγει... «ἐκ δὲ Ἀπολλωνίας εἰς Χερρόνησον στάδιοι ἐξήκοντα, ὄρμος ναυσὶ καὶ ἐκ Χερρονήσου εἰς Αὐλαίου Τεῖχος πεντήκοντα καὶ διακόσιοι, ἔνθεν δὲ εἰς Θυνιάδα ἀκτὴν εἴκοσι καὶ ἑκατόν, ἀπὸ δὲ Θυνιάδος εἰς Σαλμυδησὸν στάδιοι διακόσιοι...».

Πλὴν τῶν μαρτυριῶν τούτων παραθέτομεν ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸν περίπλου τοῦ Εὐξείνου Πόντου, ὑπὸ ἀγνώστου συγγραφέως, ὅστις ὑποτίθεται ὅτι συνέγραψε μετὰ τὸν Φλάβιον Ἀρριανὸν καὶ ὅστις ἀναφερόμενος εἰς τὰς διαχωριζούσας ἀποστάσεις τῶν πόλεων τοῦ Εὐξείνου Πόντου, ἀναφέρει: «Ἀπὸ δὲ τῆς Ἀπολλωνίας τῆς καὶ Σωζουπόλεως εἰς Χερρόνησον ἐν ἧ ὄρμος ναυσὶ στάδιοι ξ, μίλια η, ἀπὸ δὲ Χερρονήσου εἰς Αὐλαῖον Τεῖχος τὸ καὶ Θήρας χωρίον, ἐν ᾧ καὶ ὕφορμος στάδιοι σν, Μίλια λγ. Ἐντεῦθεν τὰ μέρη τῶν Βυζαντινῶν ἐκδέχεται τὰ δὲ πρότερα Θράκης τῆς εἰς τὸν Πόντον καθηκούσης τοῦ ἐν τῷ Εὐρωπαίῳ μέρη τοῦ Πόντου περίπλου. Ἀπὸ δὲ Θηρῶν χωρίον ἦτοι, τοῦ λεγομένου Αὐλαίου Τεῖχος εἰς Θυνιάδα Ἀκρωτήριον, εὐλίμενος ἄκρα τῆς Ἀστικῆς Θράκης ὑπάρχουσα...». Κατὰ τὴν Γεωγραφίαν Πτολεμαίου Κλαυδίου 125 - 151 μ.Χ. ἀναφέρεται ὅτι ὑπῆρχεν Ἀγαθούπολις παρὰ τὴν Μασσαλίαν κατ' ἄλλους δὲ Ἀγάθην ὀνομαζομένην. Κατὰ δὲ βεβαίωσιν πρὸς ἡμᾶς τοῦ Γ. Λαμπουσιᾶδη ὑπῆρχεν Ἀγαθούπολις καὶ παρὰ τὴν Μάκρην τοῦ Αἰγαίου.

Γ'. ΠΟΤΕ ΙΔΡΤΘΗ ΤΟ ΑΤΛΑΙΟΝ ΤΕΙΧΟΣ Η ΜΕΤΕΠΕΙΤΑ ΑΓΑΘΟΥΠΟΛΙΣ

Οἱ κατὰ πάντα ἀξιόπιστοι συγγραφεῖς τῶν ἱστοριῶν, Ἀπολλωνίας, Ἀγγιάλου καὶ Μεσημβρίας Κ. Παπαϊωαννίδης Θ. Μαυρομμάτης Ἄν. Παρασκευόπουλος καὶ Μαργαρίτης Κωνσταντινίδης¹, παραδέχονται ὅτι ἡ Ἀπολλωνία ἐκτίσθη τὸ 609 π.Χ. ἀπὸ τὸν Ἀναξίμανδρον ὅπως ὁμολογεῖ ὁ Αἰλιανὸς εἰς τὴν Ποικίλῃν αὐτοῦ Ἱστορίαν ἀναφέρων ὅτι «Ἀναξίμανδρος δὲ ἠγήσατο τῆς εἰς Ἀπολλωνίαν ἐκ Μιλήτου ἀποικίας».

Τὴν αὐτὴν χρονολογίαν παραδέχεται καὶ ὁ Εὐθ. Γ. Βαρζὺς διὰ τὴν ἕδρυσιν τῆς Ἀγαθουπόλεως διότι καὶ αὐτὸς πιάστηκε ἀπὸ τὴν διατύπωσιν

1) Βλ. Ἀρχ. Θρακ. Θεσαυροῦ τόμ. ΙΖ', σ. 302—303 Θεοδ. Μαυρομμάτη.

τοῦ Αἰλιανοῦ ἀναφέροντος ὅτι «Ὁ Ἀναξίμανδρος ἠγήσατο τῆς εἰς Ἀπολλωνίαν ἐκ Μιλήτου ἀποικίας».

Ἔχομεν ἐν τούτοις μαρτυρίας καθ' ἃς ὁ Ἀναξίμανδρος φέρεται γεννηθεὶς τὸ 610 π.Χ. καὶ ὡς ἐκ τούτου ὁ ἰσχυρισμὸς τούτων ὅτι ἡ Ἀπολλωνία ἰδρύθη τὸ 609 δὲν εὐσταθεῖ.

Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ ἐπικαλεσθῶμεν τὴν μαρτυρίαν τοῦ Γάλλου ἱστορικοῦ Ραοὺλ Ρωσσέτη ὁ ὁποῖος ὑποστηρίζει ὅτι ἡ Ἀπολλωνία ἐκτίσθη τὸ 570 π.Χ. ὅπερ καὶ τὸ πιθανώτερον, διότι κατὰ τὴν χρονολογίαν ταύτην ὁ Ἀναξίμανδρος ἦτο ὑπερτεσσαρακοντούτης εἰς ἡλικίαν, δηλαδὴ ἡλικίαν κατὰ τὴν ὁποίαν δικαιολογημένα ἔφερε τὸν τίτλον τοῦ φιλοσόφου διὰ νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἐποικίαν τῆς Ἀπολλωνίας.

Ἐκτὸς ὅμως τῆς παρεμβολῆς τοῦ ἀνωτέρω Ραοὺλ Ρωσσέτη πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν καὶ ἡ ὑπὸ Διονύσου τοῦ Βυζαντινοῦ ἀναφερομένη εἰς τὴν σελ. 2 τοῦ Ἀνάπλου Βοσπόρου αὐτοῦ δήλωσις, ὅτι «περιοικουσί δὲ αὐτὸν πρὸς θαλάττη μὲν πόλεις Ἑλληνίδες ἄς μετὰ τοῦ Βυζαντινοῦ γένεσιν ἔνιοι τῶν Ἑλλήνων ἀπόικισαν». Εἶναι δὲ ἐξακριβωμένον ὅτι τὸ Βυζάντιον ἐπικίσθη τὸ 657 π.Χ. ἀπὸ τὸν Βύζαν ἀρχηγὸν τῶν ἀποίκων ἐκ Μεγάρων.

Λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν τὰ ὑπὸ τοῦ Διονύσου τοῦ Βυζαντινοῦ ἐκτιθέμενα ὅτι αἱ πρὸς τὴν θάλασσαν Ἑλληνίδες πόλεις ἀπικίσθησαν μετὰ τὴν γένεσιν τοῦ Βυζαντινοῦ, ἦτοι μετὰ τὸ 657 π.Χ. ἀφ' ἑνός, καὶ ἀφ' ἑτέρου τὰς μέχρι τῆς Ἀπολλωνίας ἀποικίας αἱ ὁποῖαι ἀπικίσθησαν πρὸ τῆς Ἀπολλωνίας καὶ αἱ ὁποῖαι ἀριθμοῦνται εἰς πέντε ἢ ἕξ συμπεριλαμβανομένων τῆς Φινοπόλεως καὶ Ἀνδριακῆς τὰς ὁποίας μνημονεῖ ὁ Στράβων, πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ὁ ἐποικισμὸς τῆς μέχρι Ἀπολλωνίας ἤρχισεν μετὰ τὰ 657 π.Χ. καὶ ὅτι διὰ μίαν ἐκάστην ἀποικίαν ἀπηρεῖτο χρόνος 2—3 ἐτῶν, τότε τὸ Αὔλαιον Τεῖχος ἐκτίσθη περὶ τὰ 630 ἢ 625 π.Χ. ἔχον ὡς προγεφύρωμα τὸ Περοντικόν.

Ἐὰν ἐν τούτοις λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὸν ὀρθολογισμὸν τοῦ Ραοὺλ Ρωσσέτη καθ' ὃν ἡ Ἀπολλωνία ἐκτίσθη στὰ 570, τότε ἡ Ἀγαθούπολις ὡς προηγηθεῖσα ταύτης ἐκτίσθη στὰ 565 π.Χ. Ἐκτὸς ἐὰν παραδεχθῶμεν ὅτι ὁ ἠγηθεὶς τῆς ἀποικίας τῆς Ἀπολλωνίας Ἀναξίμανδρος δὲν εἶναι ὁ φιλόσοφος, ἀλλὰ ἄλλος συνώνυμος αὐτοῦ, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ μᾶς ὑποχρεώσῃ νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ἡ Ἀπολλωνία ἐκτίσθη στὰ 609 π.Χ. ἡ δὲ Ἀγαθούπολις εἰς τὰ 600 π.Χ.

Δ'. Η ΑΓΑΘΟΥΠΟΛΙΣ ΔΙΑ ΜΕΣΟΤ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ

Εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ δηλώσωμεν ὅτι διὰ λόγους ἀνεξαρκήτους τῆς θελήσεώς μας δὲν θεωροῦμεν πλῆρη τὴν μελέτη μας, διότι δὲν μᾶς ἐδόθη ὁ

κατάλληλος χρόνος διὰ τὴν ὀλοκλήρωσιν αὐτῆς. Ἐκ τῶν στοιχείων ὁμοῦς τὰ ὁποῖα περιέπεσαν εἰς τὴν ἔρευνάν μας διαπιστοῦται ὅτι ἡ Ἀγαθούπολις ἀποτελοῦσεν αὐτόνομον πολιτείαν, ἣτις ἀπώλεσεν τὴν ἀνεξαρτησίαν της κατὰ τὴν κατάληψιν τῆς Θράκης ἀπὸ τοὺς Πέρσας τὸ 522 π.Χ. τὴν ὁποίαν ἀνέκτησεν μετὰ τὴν καταστροφὴν τῶν Περσῶν εἰς τὴν ναυμαχίαν τῆς Σαλαμίνας.

Κατὰ τὴν περιόδον 477 μέχρι καὶ πέραν τοῦ 470 εὐρίσκομεν τὴν Ἀγαθούπολιν ἢ μᾶλλον τὸ Αὔλαιον Τεῖχος ὑπὸ τὸ κράτος τῶν Ὀδρουσῶν εἰς τὸ ὁποῖον αἱ Ἑλληνίδες πόλεις τοῦ Εὐξείνου Πόντου διετήρησαν τὴν αὐτοτέλειαν αὐτῶν ἀφοῦ προσέφερον δῶρα εἰς τοὺς βασιλεῖς τῶν Θρακῶν, τὸ δὲ 431 ἐπὶ βασιλείᾳ τῶν Θρακῶν Σιτάλκου, τὸ κράτος τοῦ ὁποίου ἐξετείνεται ἀπὸ τὰ Ἄβδηρα τοῦ Αἰγαίου μέχρι τοῦ Δουνάβεως ποταμοῦ ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου, ὅπως μᾶς πληροφορεῖ ὁ Θουκυδίδης, αἱ Ἑλληνίδες πόλεις τοῦ Εὐξείνου ἐτέλουν φόρου ὑποτελεῖς εἰς τὸν βασιλέα τῶν Ὀδρουσῶν Σιτάλκην καὶ κατὰ συνέπειαν καὶ αὐτὸ τὸ Αὔλαιον Τεῖχος.

Τὸ 342 - 339 π.Χ. εὐρίσκομεν τὸν υἱὸν τοῦ Ἀμύντα καὶ πατέρα τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου Φίλιππον, γὰ ἐκστρατεύη κατὰ τῶν Θρακῶν, τὴν χώραν τῶν ὁποίων κατέλαβε καὶ ἔκτισε τὴν Φιλιππούπολιν. Ἡ ἐκστρατεία αὕτη ἐγένετο ὑπὸ τοῦ διαδόχου τοῦ Σιτάλκου, Κερσοβλέπτου, ὁ ὁποῖος διέπραττε σφετερισμοὺς εἰς βάρος τῶν Ἑλληνίδων πόλεων τοῦ Εὐξείνου Πόντου.

Μετὰ ἐν ἔτος ἦτοι τὸ 341 π.Χ. ὁ Φίλιππος ἐξεθρόνισε τὸν Κερσόβλεπτον καὶ μετέβαλε τὸ κράτος αὐτοῦ εἰς Μακεδονικὴν ἐπαρχίαν. Τότε ἡ Ὀδησὸς (Βάρνα), ἡ Ἀπολλωνία καὶ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ὅλαι αἱ πόλεις τῆς δυτικῆς παραλίας τοῦ Εὐξείνου συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς Ἀγαθουπόλεως, ἤλθον εἰς φιλικὴν συμφωνίαν μετὰ τὸν Φίλιππον ὁ ὁποῖον δὲν ἐθίξεν τοὺς αὐτονομίους αὐτῶν θεσμούς. (Ἄντ. Κεραμοπούλου ἱστορία Φιλίππου τοῦ Β', 1935, σελ. 29).

Ὅταν ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος ἦλθεν εἰς τὴν Θράκην αἱ πόλεις αὗται ὑπεδέχθησαν αὐτὸν ὡς αὐτοτελεῖς φίλοι (Vulie ἐν Wissowa Re XX 1919) ἀναφέρεται αὐτολεξεί: "Ὅτε ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος ἦλθεν εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Θράκην αἱ Ἑλληνίδες πόλεις τῆς Ποντικῆς παραλίας ὑπεδέχθησαν αὐτὸν ὡς αὐτοτελεῖς φίλοι).

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, ὁ στρατηγὸς αὐτοῦ Ανσίμαχος ἀνηγορεύθη βασιλεὺς τῆς Θράκης, κατήργησε τὴν αὐτονομίαν αὐτῶν καὶ εὐθὺς ἀμέσως κατέστησε ὑπαρχοὺς καὶ φόρου ὑποτελεῖς, ἀπὸ τὸ ἔτος 323 π.Χ. Κατὰ τὴν περιόδον ταύτην φρονοῦμεν ὅτι ἐπῆλθεν ἡ μετονομασία τοῦ Αὔλαιου Τείχους εἰς Ἀγαθούπολιν ἀπὸ τὸν Ἀγάθωνα στρατηγὸν διὰ τὸν ὁποῖον ὀμιλεῖ ὁ Κ. Παπαρηγόπουλος (εἰς τὴν 72αν σελίδα τοῦ Β' τόμου, τῆς ἱστορίας του) ἔνθα ἀναφέρεται ἐπὶ τῆς διατάξεως τῆς μάχης τοῦ Γρανικοῦ καὶ προσθέτει: «καὶ πρῶτον ἐτάχθησαν οἱ Θραῖκες, τῶν ὁποίων ἦρχεν ὁ

Ἀγάθων, ἔπειτα ἤρχοντο οἱ σαρισσοφόροι, οἱ Παιόνες καὶ ἡ ἐξ Ἀπολλωνίας ἴλη τῶν ἑταίρων» ἢ καὶ ἀπὸ τὸν Ἀγοθοκλέα τὸν υἱὸν τοῦ Λυσιμάχου διὰ τὴν ἀποκατάστασιν αὐτοῦ μετὰ τὴν δολοφονίαν του, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον παραδέχεται καὶ H. P. Barrell εἰς ἐκθεσίῳ του δημοσιευθεῖσαν εἰς τὰ νομισματικὰ χρονικά, ἐφημερίδος τῆς νομισματικῆς ἑταιρίας — British Museum ἢ ἀκόμη καὶ ἀπὸ ἄλλον τινα παρᾶγοντα Ἀγάθιον ὀνομαζόμενον.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Λυσιμάχου τὸ 281 π.Χ. ὅλαι αἱ πόλεις αὗται τοῦ Εὐξείνου ὑπήχθησαν εἰς τὸ κράτος τοῦ Σελεύκου, τὸν ὁποῖον τὸ 280 ἐφόνευσεν ὁ Πτολεμαῖος Κεραυνός, ὁπότε αἱ πόλεις αὗται περιῆλθον εἰς Ἀντίοχον Α΄, υἱὸν τοῦ Σελεύκου, ἐνῶ τὰ ἄλλα μέρη κατελήφθησαν ἀπὸ τὸν Πτολεμαῖον Κεραυνόν, ὁ ὁποῖος ἀνεγνωρίσθη βασιλεὺς Μακεδονίας καὶ Θράκης.

Τότε ἐνεφανίσθη νέος ἐχθρός. Οἱ Γαλάται, εἰς μάχην τῶν ὁποίων ἐφονεύθη ὁ Πτολεμαῖος Κεραυνός τὸ 279 π.Χ. μὲ ἀποτέλεσμα νὰ καταλάβουν τὴν Θράκην καὶ τὸ Βυζάντιον καὶ τὰς παραλίους πόλεις μέχρις ὅτου ἐπῆλθον κατ' αὐτῶν οἱ Ρωμαῖοι τὸ 220 π.Χ.

Ἐξ ὅσων ἀναφέρει ὁ Πολύβιος XXVI, 6, 13 διὰ τὴν συνθήκην μεταξὺ τοῦ Φαρνάκου Α΄ βασιλέως τοῦ Πόντου καὶ τοῦ σατράπου τῆς Ἀρμενίας Μιθριδάτου ἀφ' ἑνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου τῶν βασιλέων τῆς Περγᾶμου, τῆς Βιθυνίας καὶ Καππαδοκίας τὴν γενομένην τὸ 178 π.Χ. καὶ εἰς τὴν ὁποίαν φέρονται συνυπογραφόμενοι ἐκ τῶν αὐτονομουμένων Ἡρακλειῶται, Μεσημβρινοί, Χερρονησίται καὶ Κυζηκτικοί, ἀποδεικνύεται ὅτι αἱ πόλεις τοῦ Εὐξείνου ἀπέκτησαν καὶ πάλιν τὴν αὐτονομίαν των.

Στὰ 72 π.Χ. βλέπομεν τὸν βασιλέα τοῦ Πόντου Μιθραδάτην εἰς σύρραξιν πρὸς τοὺς Ρωμαίους, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀτύχησεν. Τοῦτον πληροφοροῦμεθα ὅτι ἐβοήθησαν οἱ παρὰ τὸν Ἰστρὸν — Δούναβιν ποταμὸν — τὸν Αἴμιον, καὶ Ροδόπην κατοικοῦντες Σκυῖται καὶ Θραῖκες καθὼς ἐπίσης καὶ ὁλόκληρος ἡ παραλία τοῦ Πόντου εἰς τὴν ὁποίαν συμπεριλαμβάνεται καὶ ἡ Ἀγαθούπολις.

Αὐτὸς ἴσως νὰ ἦτο ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον ὁ Μᾶρκος Λικίνιος Λούκουλος ὑπέταξε τὸ 72 μ.Χ. τὰς παραλίους πόλεις τοῦ Εὐξείνου Πόντου.

Στὰ 9 μ.Χ. ὁ Ρωμαῖος ποιητῆς Ὀβίδιος ἐξωρίσθη εἰς τὴν πόλιν Τόμιν παρὰ τὴν πόλιν Κωνσταντιζαν τῆς Ρουμανίας κειμένην. Οὗτος ἀναφερόμενος εἰς τὰ ὀνόματα τῶν πόλεων τοῦ δυτικοῦ Εὐξείνου Πόντου, οὐδεμίαν κάμνει μνεῖαν περὶ τῆς Χερρονήσου, τοῦ Αὐλαίου Τείχους, τοῦ Περοντικοῦ καὶ τῆς Θυνιάδος, ἐνῶ ἀναφέρει ἄλλας τοῦ δυτικοῦ Εὐξείνου Πόντου.

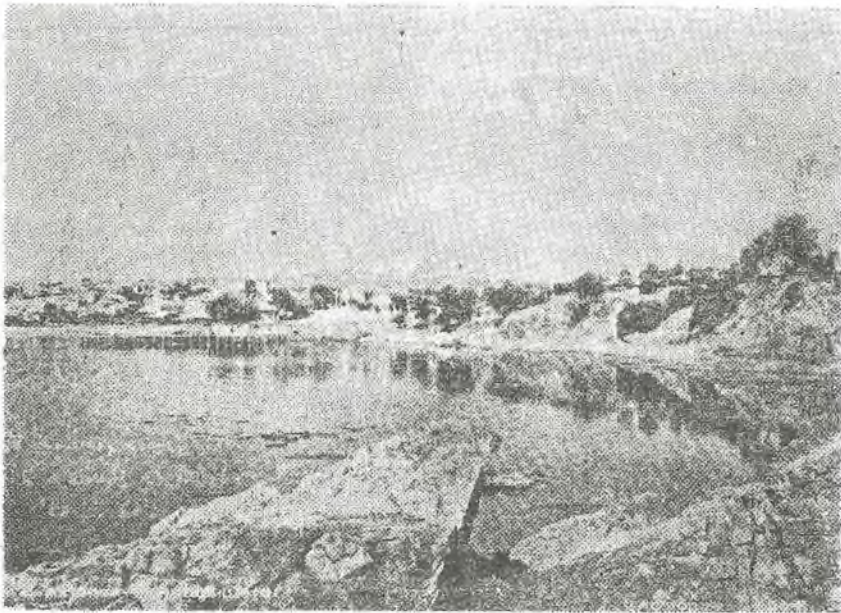
Στὰ 26 μ.Χ. εὐρίσκομεν τὴν Θράκην ὡς Ρωμαϊκὴν ἐπαρχίαν καὶ τὴν Ἀγαθούπολιν ὑποταγμένην εἰς τὸ Ρωμαϊκὸν Κράτος.

Στὰ 86 μ.Χ. ὁ Αὐτοκράτωρ Δαμιανὸς πρὸς τιμὴν τοῦ Ἰπέως Σεύ-

θη υἱοῦ τοῦ Τραϊβήθη πού κατήγето ἀπὸ τὸ Αὔλαιον Τεῖχος, ἔστησε τιμητικὴ πλάκα εἰς τὸ Καπιτώλιον τῆς Ρώμης διότι ἠνδραγάθησεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν.

Κατὰ τὴν Ρωμαϊκὴν κυριαρχίαν ἐπὶ τῆς Θράκης ἡ Ἀγαθούπολις ὑπέστη πλείστας ἐπιδρομὰς καὶ ἐρημώσεις εἰς τρόπον, ὥστε ὁ διαδεχθεὶς τὸν τελευταῖον αὐτοκράτορα τῶν Ρωμαίων τὸν Διοκλητιανόν, Μέγας Κων)τῖνος, στὰ 306, ὅταν δηλαδὴ μετέφερεν τὴν ἔδρα τῆς Αὐτοκρατορίας εἰς τὴν Κων)πολιν, κατήργησεν τὰς αὐτονομίας τῶν παραλίων πόλεων τοῦ Εὐξείνου καὶ ἔπαυσεν ἡ ἔκδοσις καὶ κυκλοφορία τῶν νομισμάτων αὐτῶν.

Ἀπὸ τὰς ἐπιδρομὰς κατὰ τῆς Ἀγαθουπόλεως, κατὰ τὴν Βυζαντινὴν περίοδον καὶ τὰς ἐρημώσεις αὐτῆς ὀλίγα πράγματα συνεκεντρώσαμεν.

Στὸ ὕψωμα τοῦτο ἦτο ἡ πυρποληθεῖσα Ἀγαθούπολις. Εἰς τὸ βάθος διακρίνεται ἡ νέα πόλις μετὰ τὴν ἀποβάθραν.

Στὰ 668 - 685 ὁ Κων)τῖνος Πωγωνᾶτος φέρεται ἐγκαταστήσας εἰς Ἀγαθούπολιν Ἀρμενίους, διὰ νὰ ἐνισχυθῇ ἡ πόλις ἀπὸ κατοίκους οἱ πλείστοι τῶν ὁποίων εἶχον ἐξοντωθῆ κατὰ τὰς διαφόρους ἐπιδρομὰς ἐναντίον της. Κατὰ τὴν σύντομον ἱστορίαν Νικηφόρου Πατριάρχου Κων)πόλεως καὶ ὁ Κων)τῖνος ὁ Ε΄, ὁ Κοπρώνυμος 740 - 745 μ.Χ. ἐγκατέστησεν εἰς τὴν Ἀγαθούπολιν Σύρους καὶ Ἀρμενίους, ἴσως δὲ καὶ Ἑβραίους, ἐὰν συσχετίσωμεν ὅτι ἡ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη φερομένη ὡς ἐκκλησία τῆς Ἀναλήψεως, ἐφέρετο ὡς Νευρακὴ ἢ καθ' ἡμᾶς Ἑβραϊκὴ. Ἐλέγετο ἀκόμη ὅτι ἐγκατεστάθησαν εἰς αὐτὴν καὶ ἄποικοι ἐκ τοῦ Πόντου καὶ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας.

Μετὰ τὴν ἥτταν τοῦ Νικηφόρου τοῦ Α΄ καὶ τὴν ἀνοδὸν εἰς τὸν αὐτο-

κρατορικὸν θρόνον τοῦ Μιχαὴλ Ραγκαβῆ στὰ 813 μ.Χ. οἱ Βούλγαροι ἐρήμωσαν τὴν Θράκην ἐπιτιθέμενοι καὶ κατὰ τῶν φρουρίων αὐτῆς μεταξὺ τῶν ὁποίων συμπεριλαμβάνετο τὸ τοιοῦτον τῆς Ἁγαθουπόλεως.

Ἦστερα ἀπὸ μακρὰν περίοδον κατὰ τὴν ὁποίαν οὐδεμία μνεία γίνεται διὰ τὴν Ἁγιοπόλιν καὶ τὸ φρούριον αὐτῆς, ἐπανεμφανίζεται αὕτη φιλοξενούσα κατ' ἐπανάληψιν τὸν Ἰσαάκιον στὰ 1185-1195, ὅταν οὗτος ἐξεστράτευσεν κατὰ τῶν Βλαχοβουλγάρων ὅπως βεβαίωσι καὶ ὁ Κ. Ν. Σάθας εἰς τὴν Μεσαιωνικὴν Βιβλιοθήκην ἔνθα ἀναφέρει :

«Βασιλεὺς δὲ δευτέρου στρατεύει κατὰ Μυσῶν. Ἦκουσε γὰρ μηκέτι περὶ τὰ ὄρη καὶ τοὺς βουνοὺς ἐνδιατρίβειν αὐτοὺς, ἀλλὰ καὶ Σκύθας συλλαβόντας καὶ αὐτὴν ἀλλίξασθαι Ἁγιοπόλιν, κατὰ δρωντας μέγιστα . . .»

Εἰς ἄλλο σημεῖον τῆς Μεσαιωνικῆς ταύτης Βιβλιοθήκης, ἀναγινώσκομεν :

«Ἦν οὖν ὅτε ὁ βασιλεὺς κατ' αὐτῶν εἰς Ἁγιοπόλιν ἤλαυνεν οἱ δὲ ἐδήρουν ὅσα τῇ Φιλιππουπόλει ἐγγίζοντα . . .»

Ὁ δὲ Νικήτας Ἀκ. Χωνιάτης εἰς τὴν χρονογραφίαν αὐτοῦ, πραγματευόμενος τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ ἰδίου Ἰσαακίου Β', ἀναφέρει :

«Καὶ τότε μὲν αὐτὸς μετὰ τῶν συνόντων εἰ ὀλίγον ἐξῆει τῆς πόλεως, ἠκηκόει γὰρ μηκέτι τοὺς Μυσοὺς τὰ ὄρη περιπαταίειν καὶ τοὺς βουνοὺς ἀλλ' ὀπλικὸν ξενολογίσαντες Σκυθικὸν εἰς τὰ τῆς Ἁγαθουπόλεως μέρη παραβαλεῖν καὶ ταῦτα κατὰ κράτος ληΐξασθαι . . .»

Τὰ ἴδια περίπου ἐπαναλαμβάνονται εἰς Βυζαντινὴν Ἑλλ. Βιβλιοθήκην Κ. Ν. Σάθας «Ἦν δ' ὅτε ὁ βασιλεὺς μὲν εἰς Ἁγιοπόλιν ἤλαυνεν, ἐπισχίσων τοὺς βαρβάρους τῶν ἐκδρομῶν, αὐτοὶ δὲ τὰς κόμας ἔκειρον ἄγχιστα ἦσαν τῆς Φιλιππουπόλεως . . .»

Προχωροῦντες εἰς τὴν ἰδίαν χρονογραφίαν συναντῶμεν τὰ κάτωθι σχετικὰ μὲ τὴν Ἁγιοπόλιν. «Μέχρι Κρημονοῦ καὶ Βερόης ἐλάσας, ἐκ δὲ τούτων τὴν Ἁγιοπόλιν διελθὼν καὶ παρεμβάλων εἰς Ἀγγιῶλον καὶ πολλὰ μὲν δράσας ἐξ ὧν γρήματα καὶ σώματα καὶ τῶν ζώων ἀγέλας ἔλαβεν...».

Στὰ 1204 μ.Χ. ἡ Ἁγιοπόλις ἠκολούθησεν τὴν τύχην τῆς Κων)πόλεως ὅταν αὕτη κατελήφθη ἀπὸ τοὺς Σταυροφόρους.

Εἰς τὸ 1256 ὅτε ἡ Κων)πολις κατεῖχετο ἀπὸ τοὺς Λατίνους, ἡ Μεσημβρία καὶ τὰ ἄλλα φρούρια μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὸ φρούριον τῆς Ἁγιοπόλεως κατεῖχοντο ἀπὸ τοὺς Βουλγάρους. Κατὰ τὴν περίοδον ταύτην αἱ πόλεις αὗται ἐκυριεύθησαν καὶ διηρπάγησαν ἀπὸ τὸν Ἑνετικὸν στόλον ἀποτελούμενον ἀπὸ 15 γαλέρες ὑπὸ τὸν Zaccaro Doro ὡς ἀναφέρεται εἰς τὸ χρονικὸν τοῦ Andrea Dandolo.

Στὰ 1260 μ.Χ. περίοδον τοῦ αὐτοκράτορος Μιχαὴλ Παλαιολόγου τοῦ Η', ὅστις ἀνεκατέλαβεν τὴν Κων)πολιν, ὁ Γ. Παχυμέρης ἀναφέρει τὰ ἀκόλουθα ἐν σχέσει μὲ τὴν Ἁγιοπόλιν. (III, 18)210, 20 Βόνης).

«Τοῦτον τοιαυτοῦ ἔχων ὁ βασιλεὺς ἔτοιμον τοῦ Κωνσταντίνου κατα-

δραμεισθαι, και την εκεινου σκυλευειν χωραν, ει τοις του βασιλεως εκεινος επιοι, ου Μεσημβρίας μονον στεργων αντειχето και της Αγγιалу, αλλα και Σωζόπολιν, και Αγαθούπολιν, και Καστροίντζιν, και αλλα τε φρουρια, απερ οι του βασιλεως επισκευασάμενοι προσεκτωντο τῷ βασιλει, και λιαν εν χερσιν ειχε, μηδε φρουριου σκιαν προιέμενος, Μεσεμβριαν δε και εκ δικαίου παλαι ποτ' ειχε, λαβων παρα του Μυτζη. . .».

Στα 1302 μ.Χ. εμφανιζεται ο Όσβεντισλαυος ο οποιος ειχεν οικειοποιηθη τον βουλγαρικον θρονον. Απο αυτων εξιτησεν ο αυτοκρατωρ να παραδώση τον θρονον εις τους νομίμους κληρονόμους. Αντι τούτου ο Όσβεντισλαυος κατέλαβε τας ἀνηκούσας εις τον αυτοκρατορα πόλεις, την τε Αγαθούπολιν, την Σωζόπολιν, την Αγγιалаν, την Μεσημβριαν και αλλας ως εξάγεται απο την Ιστοριαν: Οι Καταλάνοι εν τη ανατολῃ.

Κατά τον αυτον Γ. Παχυμερην η Αγαθούπολις, φέρεται παραδοθεισα εις τον Όσβελτισλαυον, κατόπιν συνθήκης.

Δια τας ως ανω ενεργείας του Όσβεντισλαυου παρεστή ανάγκη να εκστρατεύσουν εναντίον του αυτοκρατορικά στρατεύματα τα οποια ἄμως δὲν υπήρχον, διότι το δημόσιον ταμεϊον δὲν μποροῦσε να ανταποκριθῃ.

Κατόπιν τούτου ο Μιχαήλ ο Θ' διέθεσεν εξ ιδίων του παν ὅτι ειχεν καθως και τα κοσμήματα της βασιλίσσης Ξένης με τα οποια συνεκέντρωσεν στρατόν και εξεστράτευσεν κατά των Βουλγάρων τους οποίους κατετρόπωσεν και απηλευθέρωσεν ὅλας τας πόλεις της Θράκης συμπεριλαμβανομένων της Αγαθουπόλεως, Σωζουπόλεως και Αγγιалу.

Η περίοδος 1302 - 1332 υπήρξεν πολυ καταθλιπτική δια την Θράκην την οποίαν, εκτός των Βουλγάρων, ἐλυμαίνοντο οι Καταλάνοι και οι Αλανοι τους οποίους οι αυτοκράτορες ειχαν δεχθῃ ως μισθοφόρους.

Ο Γ. Παχυμέρης μας πληροφορει ὅτι ἐπι Ανδρονίκου Β'. (Πατρολογία Migne) περίοδος 1282 - 1328 συνέθη:

«Και γαρ Αλανοι ἀπαξ βασιλέως αποστήσαντες, πέμποντες προς Όσβεντισλαυον ἤδη κραταιωθέντα (οὐδὲ Αγγιалу αυτης, ἤδη δε και Μεσημβρίας, ἀλλ' οὐδ' αυτης Αγαθουπόλεως και των περιξ ἀπέσχετο, ἀλλα και τούτων ἦν ἐγκρατης εξ ὁμολογίας)...».

Τέλος απο το χρονικόν Γ. Φραντζη εξάγεται ὅτι η Αγαθούπολις κατά την περίοδον 1376 - 1379 ἐπι Ανδρονίκου του Δ', υπήρξε ισχυρόν τειχος και ἐμπορικῃ πόλις. Τούτο αλλως τε ὁμολογεῖται απο διάταγμα υπογεγραμμένον απο τον Ανδρόνικον εν Χριστῷ τῷ Θεῷ πιστόν Βασιλέα και αυτοκράτορα Ρωμαίων ἔχον οὔτω:

«Ὡσαύτως οὐδὲ οι πολοῦντες προς αυτους η εξωνούμενοι απο των πραγματειῶν αυτων, εἴτε ζῶα εἰσιν εἴτε γεννηματικά εἶδη η και αλλο τι, η εν τῇ θεοδοξάστῳ Κωνσταντινουπόλει η εν ἐτέροις τύποις της βασιλείας μου, ἀπαιτοῦντες χάριν κομερκίου ἐνεκεν δηλονότι της δεφενδεύσεως των τοιού-

των Μονεμβασιώτων. "Ἔσται δὲ καὶ ὅταν διακομίζωσι διὰ καραβίων τὰς τούτων πραγματείας, εἴτε ἀπὸ τῆς ἄνω θαλάσσης εἴτε... Ἐὰν δὲ διέρχωνται μετὰ πραγματειῶν αὐτῶν ἢ ἀπὸ Δύσεως εἰς Ἀνατολήν, ἢ ἀπὸ Ἀνατολῆς εἰς Δύσιν, ἢ ἀπὸ μέρους τῆς Ζαγοραῆς διαβιβάζοντες ζῶα ἢ ἄλλο τι, εἴτε εἰς τὴν Σωζόπολιν ἢ εἰς τὴν Ἀγαθούπολιν ἢ εἰς τὴν Μηδίαν καὶ τὰς λοιπὰς χώρας τῆς βασιλείας μου, ὀφείλουσι διατηρεῖσθαι ἀνενόχλητοι καὶ ἀδιάσειστοι παντελῶς ἀπὸ τε τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ κομερκίου...». (IV, 17, σελ. 402, Βόννης).

Ἀπὸ δὲ τὸ χρονικὸν τοῦ ἰδίου Γ. Φραντζῆ (II, 18, σελ. 193, Βόννης) εὐρίσκωμεν τὴν Ἀγαθούπολιν προσφερομένην στὰ 1442 εἰς τὸν Δημ. Παλαιολόγον. «Τῇ δὲ κ' Ὀκτωβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους προσταχθεὶς ἐγὼ διέβην πρέσβυς πρὸς τὸν Ἀμυρᾶν καὶ πρὸς τὸν Βασιλέα, ἔχων καὶ ἀπόκρυφον μυστήριον, ὅτι, ἐὰν δώσῃ τοῦτο ὁ βασιλεὺς ἀπελθεῖν με πρὸς τὸν δεσπότην Κύρ Δημήτριον ἄνω εἰς τὴν Μεσημβρίαν, καὶ δώσω ἐκαίνῳ ἅπαντα τὸν τόπον, ὃν ὁ αὐθέντης μου ἐν τῇ Πελοποννήσῳ εἶχεν· αὐτὸς δὲ ἔλθῃ πάλιν εἰς τὴν πόλιν καὶ ἔξῃ τὴν Συλημβρίαν καὶ τὰ ἄλλα τὰ ἐκεῖθεν τῆς Μαύρης θαλάσσης...». Κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ὡς ὁμολογεῖ ὁ Λαόνικος Χαλκοκονδύλης τὸ Βυζαντινὸν Κράτος κατὰ τὴν παραμονὴν τῆς πτώσεώς του ἀπετελεῖτο ἀπὸ τῆς Ἡρακλείας τῆς Προποντίδος μέχρι καὶ τῆς Μεσημβρίας τοῦ Εὐξείνου Πόντου, ὅτε εἶχεν ἤδη ἐμφανισθῆ ὁ κίνδυνος τῶν Τούρκων, οἱ ὅποιοι εἶχον πρὸ καιροῦ καταλάβει τὴν Ἀδριανούπολιν καὶ τὰ λοιπὰ μέρη τῆς Θράκης πλὴν τῶν ἀνωτέρω παραλίων πόλεων.

Ε'. Η ΑΓΑΘΟΥΠΟΛΙΣ ΤΙΠΟ ΤΟΝ ΤΟΥΡΚΙΚΟΝ ΖΥΓΟΝ

Περὶ τὰ τέλη Φεβρουαρίου 1453 ὁ Μωάμεθ πρὶν ξεκινήσῃ διὰ τὴν κατάληψιν τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων, διέταξε τὸν στρατηγὸν αὐτοῦ Καρατζᾶ Βέην νὰ καταλάβῃ τὰ φρούρια τῆς παραλίας τοῦ Εὐξείνου ὅπως ἄλλως τε ὁμολογεῖ ὁ Ἰωάννης Δούκας (Βυζαντινὴ Ἱστορία 37 σελ. 258, Βόννης), ἐνθα ἀναφέρει: «Ἦν γὰρ ὁ Καρατζᾶ πέγυς πρὸ καιροῦ σταλθεὶς σὺν δυνάμει εἰς τὰ τοῦ Πόντου κάστρα, ἦγον Μεσημβρίαν, Ἀχελῶον (πρόκειται μᾶλλον περὶ τῆς Ἀχελῶς ἢ Ἀγγιάλου), Βυζὸν (πρόκειται μᾶλλον περὶ τῆς Χερρονήσου τῆς καὶ Πορτο - Βυζὸ καλουμένης) καὶ τὰ λοιπὰ, καὶ πρὸς ἑαυτὸν ἐποίησατο».

Ὁ Καρατζᾶ Βέης ὕστερον ἀπὸ μακρὰν πολιορκίαν καὶ ἀφοῦ ἐχρησιμοποίησεν ἄφθονη πυρίτιδα, ἐξεπύρθησεν τὸ φρούριον τῆς Ἀγαθουπόλεως τὸ ὁποῖον καὶ ἀνετίναξεν καὶ οὕτω περιήλθεν ἀπὸ τοῦ ἔτους τούτου ἡ πόλις ὑπὸ τὸν Τουρκικὸν ζυγόν.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς πολιορκίας καὶ πρὶν καταληφθῆ αὕτη ἀπὸ τοὺς Τούρκους μέγα μέρος τῶν κατοίκων αὐτῆς διέφυγεν ἀπὸ τὰς δύο ὑπογεῖους

κρούπτας ἢ στοάς τὰς ὁποίας διέθετεν διὰ παρομοίας περιπτώσεις ἢ Ἀγαθούπολις, πρὸς τὰ ἀπρόσιτα διάση τοῦ μικροῦ Αἴμιου, ἄλλοι δὲ διαθέτοντες ιδιόκτητα ἱστοφόρα σκάφη, ἐξεπατρίσθησαν πρὸς διάφορα σημεῖα, μία δὲ ὁμιάς ἐξ αὐτῶν ἀποίκισε τὴν Τρίγλιαν εἰς τὴν Προποντίδα, ὡς καὶ κάτοικοι αὐτῆς ἐγκατασταθέντες εἰς τὴν Χαλκιδικήν, ὁμολογοῦσιν.

Μετὰ τὴν κατάληψιν τῆς πόλεως ἀπὸ τοὺς Τούρκους πλεῖστοι ὅσοι κάτοικοι αὐτῆς διέφυγον πρὸς τὰ Ρωσικὰ παράλια, ἀπὸ ὅπου ἐπανῆλθον, ὅταν ὁ κατακτητὴς Μωάμεθ ὁ Β' ἐπεβλήθη εἰς τοὺς ἀτάκτους καὶ ἔπασσαν αἱ καταπιέσεις, αἱ δηώσεις καὶ αἱ σφαγαὶ καὶ ἐκάλεσε διὰ προκηρύξεως τοὺς φυγάδας νὰ ἐπανέλθουν εἰς τὰ ἴδια.

Ἐκ τῶν ἐπιθέσεων τῶν Τούρκων κατεστράφη μέγα μέρος τῶν κατοίκων τῆς Θράκης καὶ Ἰδία τῆς Κων)πόλεως διὰ τὴν ἐπάνδρωσιν τῆς ὁποίας ὑπεχρέωθη ὁ Μωάμεθ νὰ διατάξῃ τὴν ἀπαγωγὴν καὶ μεταφορὰν κατοίκων ἐκ τῶν διαφόρων πόλεων καὶ τὴν ἐγκατάστασιν αὐτῶν εἰς τὴν Κων)πολιν.

Σὰν νὰ μὴ ἔφθαναν αἱ δηώσεις ἐκ μέρους τοῦ ἐπισήμου κράτους, κατὰ τὸν 17ον αἰῶνα ἐνεφανίσθησαν αἱ πειρατικαὶ ἐπιθέσεις τῶν Κοζάκων. Οὗτοι κατὰ τὸ 1611 ἐπέπεσαν κατὰ διαφόρων πόλεων καὶ ἐσυνέχισαν τὴν πειρατείαν μέχρι τοῦ 1623, ὅπως ἐξάγεται ἀπὸ χειρογράφων σημειώσεων Καλλινίκου Ἱερομονάχου Βατοπεδινοῦ Ναθαναὴλ ὑπηρετήσαντος εἰς τὴν ἱερὰν Μονὴν τῆς Ἀγίας Ἀναστασίας τοῦ Εὐξείνου ἕχοντος οὕτω: ¹

«Κατὰ τὴν περίοδον τοῦ Ρωσοτουρκικοῦ πολέμου τοῦ 1829 κατέλαβον Ἀγαθούπολιν κατὰ μῆνα Ἰούνιον καὶ εἶτα τὴν Σωζόπολιν καὶ τὴν ἐν τῷ μεγάλῳ νησίῳ μονὴν τοῦ Προδρόμου, δέσαντες καὶ τοὺς καλογήρους τῆς μονῆς...».

«Κατὰ τὴν περίοδον τοῦ Ρωσοτουρκικοῦ πολέμου τοῦ 1829 ἡ Ἀγαθούπολις ὠχυρώθη μὲ κανόνια πρὸς ἀπόκρουσιν ἀποβάσεων ὑπὸ τοῦ Ρωσικοῦ στόλου. εἶναι ἀληθὲς ὅτι δὲν ἀπετολμήθη ἀπόβασις πλὴν ὕμωσ ἢ πόλις ἐβομβαρδίσθη ἄνευ μεγάλων ζημιῶν.

Τὸ 1853 ἦτοι κατὰ τὸν Κριμαϊκὸν πόλεμον ἡ Ἀγαθούπολις ἐβομβαρδίσθη ἀπὸ τὸν Ρωσικὸν στόλον.

«Ἐν συνεχείᾳ ἡ Ἀγαθούπολις ἐδοκιμάσθη καὶ ἀπὸ συμμορίας τῶν Κιρτζαλήδων ἢ Κιρκασιῶν οἵτινες ἐξεδιώχθησαν ἀπὸ τὴν Εὐρώπην κατὰ τὸν Ρωσοτουρκικὸν πόλεμον τοῦ 1877.

«Κατὰ τὴν περίοδον τοῦ Ρωσοτουρκικοῦ πολέμου τοῦ 1829, ἡ Ἀγαθούπολις διετέλεσεν ὡς σταθμὸς ἀποστολῆς ἐνισχύσεων καὶ ἐφοδιασμοῦ τοῦ πολεμικοῦ μετώπου, μὲ ἀρχηγὸν τῆς ὑπηρεσίας ταύτης τὸν ἐκ Σερρών καταγόμενον Γιουσουφ πασά, ὅστις εἶχεν ἐγκατασταθῆ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Γ. Καζάκου. Λόγω τῆς τοιαύτης ἀποστολῆς τῆς πόλεως, αἴτῃ ἐβομβαρδίσθη ἀπὸ τὸν

1) Βλ. Ἀρχ. Θρ. Θεσσαροῦ. Τὸ μοναστήρι τῆς Ἀγίας Ἀναστασίας Φαρμακολογίας εἰς τὸν Εὐξείνου Πόντον Θεοδ. Μαυρομιάτη Ἔτ. Θρακ. Μελετῶν ἀνάπτυκον ἀρ. 91.

παραπλέοντα τὰ παράλια τοῦ Εὐξείνου Πόντου Ρωσικὸν στόλον, ἄνευ μεγάλων καταστροφῶν.

Κατὰ τὴν διαρρέυσαν ἀπὸ τοῦ 1829 περίοδον ἡ Ἀγαθούπολις καὶ ἡ περιφέρεια αὐτῆς ἐδοκιμάσθη ἀπὸ διάφορες ληστοσυμμορίες, ἡ σπουδαιότερα τῶν ὁποίων εἶναι ἡ ἐκδηλωθεῖσα τὸν Ἰούλιον τοῦ 1903 καθ' ὅλα τὰ μέχρι 40 Ἐκκλησιῶν Τουρκοβουλγαρικῶν σύνορα μὲ τὸν ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τῆς καταλήψεως καὶ αὐτονομίσεως τῆς Θράκης ἀπὸ τοὺς Βουλγάρους.

ζ' Η ΨΕΥΔΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΓΑΡΩΝ ΤΟΤ 1903

Πρόκειται δηλαδή περὶ τῆς λεγομένης ἐπαναστάσεως τῶν Βουλγάρων τῆς ἀποκληθείσης ὑπὸ τῶν Βουλγάρων ΗΛΙΝ - ΝΤΕΝ δηλαδή ἡμέραν τοῦ Ἠλίου τοῦ προφήτου ἡ ὁποία εἶχεν ὁρισθῆ ἀπὸ τὸ βουλγαρικὸν κομιτάτον ὡς ἡμέρα ἐνάρξεως τῆς ἐπαναστάσεως εἰς τὴν Μακεδονίαν καὶ τὴν Θράκην. Ὁ μακαρίτης βαλκανιολόγος Δ. Κ. Βογαζλῆς ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἀποτυχοῦσαν προσπάθειαν ἐπαναστάσεως τῶν λαῶν τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης, προκειμένου διὰ τὴν προσπάθειαν ταύτην ἐπὶ τοῦ Θρακικοῦ πληθυσμοῦ, παραδέχεται ὅτι ἀντικειμενικὸς σκοπὸς δὲν ἦτο ἡ ἀπελευθέρωσις αὐτοῦ, ἀλλὰ καταχθόνιον σχέδιον ἑκκληρίσματος τοῦ Ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ (Δ. Κ. Βογαζλῆ τὸ ΗΛΙΝ - ΝΤΕΝ σελὶς 31'). Ὁ ἴδιος εἰς τὴν σελίδα 49 ἀναφερόμενος εἰς τὴν δρᾶσιν τῶν κομιτατζήδων στὴν Θράκην παραδέχεται ὅτι ἐκ τῶν τριῶν ὁμάδων, ἡ ἰσχυροτέρα εὗρίσκετο ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Βοϊδόδα Οἰκονόμου (ἐφέδρον ἀξιωματικοῦ τοῦ βουλγαρικοῦ στρατοῦ) ὁ ὁποῖος ξεκίνησε νὰ καταλώβῃ τὸ Ἑλληνικὸ χωριὸ Ἰντζέ-κιόι, χωρὶς νὰ ἀναφερθῆ εἰς ἄλλους τομεῖς καὶ ἰδίως τῆς ἐπαρχίας Ἀγαθονπόλεως περὶ τῆς ὁποίας, ὡς αὐτόπται μάρτυρες, θὰ ἐξιστορήσωμεν ἐν συνεχείᾳ.

Ταυτοχρόνως μὲ τὴν ἐπίθεσιν κατὰ τοῦ Ἰντζέ-κιόι ἐγένετο ἡ ἐξόρμησις τῶν συμμοριτῶν μὲ συνολικὴν δύναμιν 100 - 120 ἀνδρῶν, οἵτινες ὡς ἦτο ἐπόμενον ἀνέτρεψαν τὴν μεθοριακὴν φρουρὰν τῶν Τούρκων, ἥτις ἐγκαταλείψασα τὰ φυλάκια αὐτῆς, προσέφυγεν πρὸς τὴν ἔδραν τοῦ μεθοριακοῦ λόχου εἰς νέον Βασιλικὸν ἀπὸ ὅπου μετὰ τῶν ἄλλων πολιτικῶν ἀρχῶν διέφυγον πρὸς τὴν Μήδιαν. Ἀπερίσπαστοι πλέον οἱ συμμοριταὶ ἐπροχώρησαν πρὸς τὰ βουλγαρικὰ χωρία Γραμματικὸ καὶ Οὔλγαρι ὅπου ἐνίσχυσαν τὰς δυνάμεις αὐτῶν κατὰ τριάκοντα ἄνδρας καὶ ἀφοῦ ἐλεηλάτησαν τὰ Τουρκικὰ χωρία Πετρινακί καὶ Βαρβάρια κατέλαβον τὰς κομποπόλεις τοῦ Παλαιοῦ καὶ Νέου Βασιλικοῦ ἔνθα ἐγκατεστάθη ὁ ἀρχηγὸς τῶν ἐπαναστατικῶν ὁμάδων Θράκης Μιχαὴλ Γκερτζίκωφ μὲ ἰσχυρὰν δύναμιν κομιτατζήδων μὴ ὑπερβαίνουσαν τοὺς 15. Τὸ ὑπόλοιπον τμήμα ἐσυνέχισεν ἀγενόχλητα τὴν πορείαν του πρὸς τὰ κεφαλοχώρια Προδύλοφον καὶ Κωστή τὰ ὁποῖα κατέλαβον ἀμαχητὶ διαθέ-

1) Δημοσίευμα Ἐταιρείας Θρακ. Μελετῶν ἀριθμ. 94.

σαντες διὰ τὴν τήρησιν τῆς τάξεως ἀνὰ 10 ἄνδρας, ἐπροχώρησαν πρὸς τὴν Ἀγαθούπολιν με ἀρχηγὸν τὸν Βοϊβόδα Τσένωφ καὶ κατέλαβον ὅλας τὰς πρὸ τὴν πόλιν διαβάσεις, ὅπου συνέλαβον τοὺς εἰς τὰ χωράφια αὐτῶν ἐργαζομένους Ἀγαθουπολίτας διὰ νὰ προλάβουν πᾶσαν τυχὸν ἀντίστασιν ἐκ μέρους τῶν Τούρκων καὶ τῶν κατοίκων, ἀντιπροσωπεία δὲ αὐτῶν νὰ ἐπισκεφθῆ ἔντος τῆς ἡμέρας τὸ ἀρχηγεῖον τῶν ἐπαναστατῶν εἰς τὸ ἅγιασμα τοῦ δειδροφύτου Ἀγίου Κωνσταντίνου.

Πράγματι προεξάρχοντος τοῦ πρῶτοντος Κυργεώργη Χατζηγεωργίου, καὶ συνοδευομένου ὑπὸ τῶν δημογερόντων Θεοφ. Μιχαηλίδου καὶ Βασιλάκη Πολυχρόνη, ἀνεχώρησεν ἡ Ἐπιτροπὴ διὰ τὸ δασύλλιον τοῦ Ἀγίου Κωνσταντίνου ὅπου ἦτο ἑστρατοπεδευμένη ὁμὰς ἐκ πενήντα περίπου κοιμητατζήδων, ὑποτυπωδῶς ἐξωπλισμένων καὶ μὲ τζαρουχειδιῆ ὑπόδυσιν.

Ὅταν ἡ ἐπιτροπὴ ἀντελήφθη μακρόθεν τὰ μέλη τῆς συμμορίας — διότι δι' ἡμᾶς ἐπρόκειτο ὄντως περὶ συμμοριτῶν, κοιμητατζήδων — ὑψωσε λευκὴν σημαίαν ἕνας δὲ τῶν συμμοριτῶν ἔσπευσε, παρέλαβε αὐτοὺς καὶ τοὺς ὠδήγησεν ἐνώπιον τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ὁμάδος, ὅπου μετὰ τὴν ἀνακοίνωσιν τῆς ἐπιτροπῆς ὅτι δὲν ὑπάρχουν Τούρκοι εἰς τὴν πόλιν κοὶ οὐδεὶς ἄλλος ὑπάρχει ἔνοπλος, ἐκάλεσεν τοὺς λεγομένους ἐπαναστάτας νὰ καταλάβουν ἀφόβως τὴν πόλιν.

Πρὶν ἄμως διαταχθῆ ἡ προέλασις διὰ τὴν κατάληψιν τῆς πόλεως, ὁ ἀρχηγὸς ἐδήλωσεν πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν ὅτι ἡ ἐπανάστασις ἀφορᾷ τὴν ἀπολύτρωσιν τοῦ χριστιανικοῦ στοιχείου ἀπὸ τὸν τουρκικὸν ζυγὸν καὶ ἐξήτησεν ἀπὸ αὐτὴν νὰ ἐνισχύσῃ τὰς ἐπαναστατικὰς δυνάμεις μὲ 100 τοῦλάχιστον νέους καὶ νὰ συνδράμῃ ταύτας διὰ τῆς προσφορᾶς 5.000 χρυσῶν λιρῶν. Εἰς τὴν πρότασιν ταύτην ἡ Ἐπιτροπὴ ἐδήλωσεν ὅτι δὲν ὑπάρχουν νέοι εἰς τὴν πόλιν διότι ὅλοι οἱ κάτοικοι καθ' ὃ ναυτιλευόμενοι, ἀπουσιάζουν ταξιδεύοντες, προσέθεσε δὲ ὅτι θεωρεῖ ὑπέρογκον τὸ ζητούμενον ποσὸν καὶ ὅτι ἐπιστρέφουσα εἰς τὴν πόλιν θὰ καταρτίσῃ ἐπιτροπὴν διὰ τὴν περιουλλογὴν ἐράνου, ὕπερ καὶ ἐγένετο.

Τὴν ἐπομένην 6 Αὐγούστου 1903, καὶ περὶ ὥραν 9ην π.μ. ἐνεφανίσθη κατερχομένη τοῦ ὑψώματος Κοτσόμυλος ὁμὰς 20 ἀνδρῶν μὲ παραστατικὴν εἰς ἀκροβολισμὸν κἀθοδον, ἡ ὁποία εἰσελθοῦσα εἰς τὴν πόλιν μετέβη εἰς τὴν ἀποθήκην ἄλατος τοῦ Δημοσίου Ὄθωμανικοῦ χρέους τὴν ὁποίαν διέρριξαν καὶ ἤρχισαν τὴν διανομὴν ἄλατος εἰς τοὺς κατοίκους τῆς περιφερείας, ἐν συνεχείᾳ δὲ κατέλαβον τὰ γραφεῖα τῆς ὑπηρεσίας ταύτης καὶ διέταξαν τοὺς παρατυχόντας κατοίκους νὰ μεταφέρουν ὅλα τὰ βιβλία καὶ κατάστιχα εἰς τὴν ἀκρογιαλιά, τὰ ὁποῖα περιέλουσαν μὲ πετρέλαιον καὶ κατέκαυσαν.

Ἔτσι ἔγινε ἡ κατάληψις τῆς Ἀγαθουπόλεως ἀπὸ τοὺς συμμορίτας ἐνωῶ ἡ ὑπόλοιπος δύναμις ἐξεχύθη πρὸς τοὺς βουλγαρομαχαλίδες τῆς περιοχῆς πρὸς ἐπιστράτευσιν ἐγγχωρίων Βουλγάρων. Ἐκεῖθεν ἐσυνέχισαν τὴν πο-

ρείαν αὐτῶν μέχρι τῆς Θυνιάδος ἄκρας, κοινῶς Νιάδας ὀνομαζομένης, ὅπου ἀφοῦ ἀνετίναξαν τὸν ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου φάρον τῆς Γαλλικῆς ἐταιρίας, τὸν τόσον πολύτιμον διὰ τοὺς ναυτιλευομένους, ἐπυρπόλησαν τὰ τουρκικὰ χωρία Λιμάνι, Νιάδα καὶ Κορφοκαλύβην, πιστεύοντες εἰς τὴν κατάλυσιν τῆς τουρκικῆς κυριαρχίας ἐπὶ τῆς Θράκης καὶ προετοιμαζόμενοι νὰ προχωρήσουν πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τοῦ Σαμακοβίου, Μήδιας καὶ Βιζύης.

Ἐσυνεχίσθη ὁ ἔρανος ἐν τῷ μεταξὺ εἰς τὴν Ἀγαθούπολιν καὶ κατεβλήθη εἰς τὸν ἀρχηγὸν τοῦ τομέως τὸ ποσὸν τῶν 1.000 χρυσῶν λιρῶν, καθ' ὃν χρόνον ὅλοι οἱ νέοι τὴν ἡλικίαν ἐπεβιβάσθησαν σκαφῶν καὶ διέφυγον πρὸς τὴν Κων)πολιν ἐκεῖθεν δὲ ἐστάλησαν εἰς τὴν Ποντοθράκλειαν.

Ὅλη αὕτη ἢ εἰς βάθος ἑξήντα χιλιομέτρων εἰσβολὴ ἐντὸς τοῦ τουρκικοῦ ἐδάφους, ἄνευ ἀντιστάσεως γενομένη ὠφείλετο εἰς τὸ γεγονός ὅτι οἱ λεγόμενοι ἐπαναστάται μὲ τὴν πρώτην ἐπίθεσιν αὐτῶν ἀπέκοψαν τὴν τηλεγραφικὴν ἐπικοινωνίαν τοῦ λόχου προκαλύψεως μὲ τὴν ἔδραν τοῦ ἐν μικρῷ Τυρνάβῳ συντάγματος ἐπὶ τῆς τουρκοβουλγαρικῆς μεθορίου.

Αὐτὸς ἦτο ὁ λόγος διότι ἐπὶ 10 ἡμέρας ἐκινήθησαν ἀνενόχλητοι οἱ καταπλιάδες καὶ διότι τὸ δύσβατον καὶ ἡ ἔλλειψις συγκοινωνιῶν καὶ τὸ ἀνώμαλον τοῦ ἐδάφους, καθυστέρησαν ἐπ' ἄρκετὸν τὴν κἀθοδὸν στρατιωτικῶν δυνάμεων τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ πρὸς τὴν ὑπὸ ἀτάκτων — καθ' ἡμᾶς — βουλγαρικῶν δυνάμεων καταληφθεῖσαν ζώνην τῆς Ἀγαθουπόλεως.

Ὅταν οἱ γενηαῖοι αὐτοὶ ἐπαναστάται εἰδοποιήθησαν ὅτι μεγάλαι τουρκικαὶ στρατιωτικαὶ μονάδες ἔρχονται ἐκ μικροῦ Τυρνόβου καὶ 40 Ἐκκλησιῶν πρὸς καταδίωξιν αὐτῶν, τότε ἔσπευσαν κατὰ τὴν κοινὴν παρομίαν πατεῖς με - πατῶ σε νὰ φεύγουν πρὸς τὰ βουλγαρικὰ σύνορα διὰ νὰ μὴ τοὺς προλάβῃ ὁ ἐπερχόμενος στρατός.

Τούτους φεύγοντας ὑπεχρεώθησαν νὰ ἀκολουθήσουν οἱ κάτοικοι τῶν βουλγαρικῶν συνοικισμῶν οἱ ὅποιοι, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐνίσχυσαν τοὺς κινήματα δι' ὅλων τῶν πενιχρῶν δυνάμεων αὐτῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ συνέπραξαν εἰς τὴν πυρπόλησιν καὶ λεηλάτησιν τῶν τουρκικῶν συνοικισμῶν. Ἔτσι οἱ νικηταὶ καὶ τροπαιοῦχοι ἐπέστρεψαν κατῆχημένοι εἰς τὴν ἐν Βουλγαρίᾳ βάσιν αὐτῶν συναποκομίζοντες καὶ τοὺς φτωχοὺς ὁμοφύλους των Βουλγάρους τῆς ἐπαρχίας, τοὺς ὁποίους ἀνέμενον νέα δεινά, ἀπὸ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν Τούρκων.

Δέκα ἡμέρας μετὰ τὴν εἰσβολὴν τῶν Βουλγάρων συμμοριτῶν ἤρχισαν καταφθάνοντα εἰς τὴν δοκιμασθεῖσαν ἀπὸ τὴν ἀπελευθέρωσιν — ὡς τὴν θεωροῦν οἱ Βούλγαροι — περιοχὴν τὰ τουρκικὰ στρατεύματα τὰ ὅποια περὶ τὴν 10 Αὐγούστου, ἂν δὲν μᾶς ἀπατᾷ ἡ μνήμη, ἔφθασαν εἰς τὴν περιοχὴν τῶν δύο κομποπόλεων τοῦ Βασιλικοῦ οἱ κάτοικοι τῶν ὁποίων ὄρισαν ἐπιτροπὴν ἀποτελεσθεῖσαν ἀπὸ τοὺς κ.κ. Ἀριστοτέλην καὶ Βασίλειον Δανηλίδην καὶ Μιχ. Καρνοῦτσον. Τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης φέροντα λευκὰς

σημαίας, μετέβησαν εἰς προϋπάντησιν τοῦ Διοικητοῦ τοῦ στρατεύματος τὸν ὁποῖον διεβεβαίωσαν ὅτι οἱ Βούλγαροι ἀπεχώρησαν καὶ ὅτι τόσον ὁ Παλαῖος ὅσον καὶ ὁ Νέος Βασιλικὸς μὲ ἰδιαιτέραν χαρὰν ὑποδέχονται τὸν στρατὸν τοῦ αὐθέντου αὐτῶν.

Ὁ διοικητὴς τοῦ συντάγματος ἐδήλωσεν ὅτι εἶναι ὑποχρεωμένος μέχρι τῆς διαπιστώσεως τῶν ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς λεχθέντων, νὰ τοὺς κρατῆσῃ ὡς ὁμήρους καὶ ἀμέσως ἔστειλεν ἔφιππον ἀπόσπασμα διὰ νὰ ἐξακριβώσῃ τὴν πραγματικότητα, μὲ τὴν ἐντολὴν νὰ γνωρίσουν δι' ἀγγελιαφόρου τὴν ἐπικρατοῦσαν κατάστασιν. Μετὰ μίαν ὄραν ἔφθασε εἰς τὸ σύνταγμα ὁ ἀγγελιαφόρος βεβαίων τὴν ὀρθότητα τῶν ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ἀναφερθέντων, ὁπότε προηγουμένου τοῦ διοικητοῦ τοῦ συντάγματος καὶ τοῦ ἐπιτελείου αὐτοῦ καὶ ἀκολουθοῦσης τῆς ἐπιτροπῆς εἰσήλθον εἰς τὸ νέον Βασιλικὸν ἔξωθεν τοῦ ὁποῖου κατεσκηνώθη τὸ στρατεύμα.

Τὴν ἰδίαν ἡμέραν ἄλλο σύνταγμα τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ ἐστρατοπεύδυσεν εἰς τὸ ἔξωθεν τῆς Ἀγαθουπόλεως ὕψωμα τὸ γνωστὸν μὲ τὴν ὄνομασίαν Κουτσόμυλος. Μετ' ὀλιγοήμερον ἀνάπαιυσιν τοῦ στρατεύματος, κατὰ διαφόρους σχηματισμοὺς ἤρχισε τὴν ἀνίχνευσιν καὶ ἐκκαθάρισιν τῆς περιοχῆς ἀπὸ κάθε ἔχθρος βουλγαρικόν, ἀνταποδίδον πρὸς τοὺς βουλγαρικοὺς ὅ,τι ἔπραξαν οἱ συμμοριῖται εἰς τοὺς τουρκικοὺς τοιοῦτους, καίοντες καὶ ἀνασκάπτοντες αὐτοὺς ἐφαρμόζοντας τὸ ρητὸν «ὄφθαλμὸν ἀντὶ ὄφθαλμοῦ».

Αὐτὸ ὑπῆρξεν τὸ γελοῖον ἀποτέλεσμα ἑνὸς κατασκευάσματος ἀπελευθερωτικοῦ ὅπως τὸ ἀπεκάλεσαν οἱ ἀρχηγοὶ αὐτοῦ, μὲ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι ἂν δὲν ἐπιτύχουν τίποτε ἄλλο, θὰ ἔβλαπτον ὅπωςδὴποτε τὸ Ἑλληνικὸν στοιχεῖον. Δυσεξήγητον δι' ἡμᾶς εἶναι τὸ γεγονός ὅτι, κατὰ τὴν περίοδον τῆς εἰσβολῆς τῶν ἀτάκτων εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Ἀγαθουπόλεως, Ρωσικὸς στόλος παρέπλευσε τὸ μέχρι τοῦ λιμένος τῆς Νιάδας θαλάσσιον γῶρον.

Μετὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα γεγονότα τῆς ψευδοεπαναστάσεως τοῦ 1903 ἐμεσολάβησε μία περίοδος ἑπτὰ ἐτῶν κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ Βούλγαροι ἐλυμαίνοντο τὴν περιφέρειαν Ἀγαθουπόλεως μὲ διάφορες μικροσυμμορίες ἄρκετὰ ἐνοχλητικῆς, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ὑπεχρέωσε τοὺς κατοίκους νὰ ἀντιδράσουν εἴτε ὡς άτομα εἴτε ὡς ομάδες καὶ πρὸς τοῦτο τοπικοὶ παράγοντες τῆς Ἀγαθουπόλεως ἐφρόντισαν διὰ τὸν ἐξοπλισμὸν ὄλων ἐκείνων οἱ ὁποῖοι διεκρίνοντο διὰ τὸν πατριωτισμὸν καὶ τὴν γενναϊότητα αὐτῶν. Πρὸς τοῦτο καὶ ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς δυσκολίας τὰς ὁποίας παρουσίαζε ὁ ἐφοδιασμὸς ὅπλων ὄλων τῶν ἄλλων περιφερειῶν Μακεδονίας καὶ Θράκης ὁ ἐξοπλισμὸς τῆς περιφερείας Ἀγαθουπόλεως ὑπῆρξεν εὐχερέστατος χάρις εἰς τὸν πατριωτισμὸν τῶν ἐμποροπλοιαρχῶν οἱ ὁποῖοι, σὲ κάθε ταξίδι των εἰς τὸν Πειραιᾶ μὲ ἰδιότητα σκάφη ἐφρόντιζαν καὶ παρελάμβανον ἀπὸ τὸ προσφάτως ἰδρυθὲν τότε Θρακιῶν ἐν Ἀθήναις κέντρον ἀντιστάσεως, τοῦ ὁποῖου προΐστατο ὁ Στυλιανὸς Γονατᾶς μετέπειτα πρωθυπουργὸς καὶ ἀρχηγὸς τῆς

Ἐπαναστάσεως τοῦ 1922, ὅπλα, γκράδες καὶ φυσίγνια τὰ ὁποῖα μετέφερον καὶ ξεφόρτωναν εἰς Ἀγαθούπολιν κατὰ τὸν πλέον ἀσφαλῆ τρόπον, παρὰ τὴν ὑπαρξίν ἀρκετῶν Τούρκων ὑπαλλήλων.

Νομίζομεν ἐν τούτοις ἐπιβεβλημένον νὰ ἀναφέρωμεν τὸν τρόπον τῆς ἐκφορτώσεως τῶν ὄπλων διὰ νὰ ἀποδώσωμεν τὴν ἐμπρέπουσαν τιμὴν τόσον πρὸς τοὺς πλοιάρχους καὶ τὰ πληρώματα, ὅσον καὶ πρὸς τοὺς συντελεστάς τῆς ἀσφαλοῦς ἐκφορτώσεως.

Τὴν περίοδον ταύτην ἀρχηγὸς τῆς ἀστυνομίας Ἀγαθουπόλεως ἦτο ὁ αἰμίμηστος Δανιὴλ Λουλούδης ἔλκων τὴν καταγωγὴν ἐκ Βιζύης τῆς Θράκης. Τὴν διεύθυνσιν τοῦ Δημοσίου Ὀθωμανικοῦ χρέους κατείχε ὁ συμπολίτης καὶ ἐξαιρετὸς πατριώτης Ἰωάννης Εὐγενίδης. Οὗτοι μεμνημένοι εἰς τὴν συσταθεῖσαν τότε, ὑπὸ τύπον Ἀναγνωστηρίων, Ὀργάνωσιν διὰ τὴν ὁποίαν ὑπῆρξαν ὀργανωταὶ καὶ καθοδηγηταὶ οἱ εἰς τὰ Ἑλληνικὰ Προξενεῖα ἐντεταλμένοι Στυλ. Γονατᾶς, Ἀδριανουπόλεως, Πανουσόπουλος, Ραιδεστοῦ καὶ Λαδακάκου ἐν Μαλγάρους, καθὼς καὶ τοῦ τότε ἐπιλοχίου Γεωργίου Κονδύλη, ὅστις ἐπεσκέφθη τὴν Ἀγαθούπολιν ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς ἐταιρίας Κονιάκ Καμπᾶ καὶ ἀπὸ ὅπου ἐφυγαδεύθη μὲ ἱστιοφόρον εἰς Κων(σταντινούπολιν) μετέπειτα δὲ τοποθετηθέντος ὡς διδασκάλου εἰς τὰ χωρία Γιάτρος καὶ Σοργὰς τῆς περιφερείας Βιζύης. Ἡ ἐμφάνισις τοῦ Γ. Κονδύλη χρονολογεῖται εἰς μὲν τὴν Ἀγαθούπολιν ἀπὸ τὸ 1905 ὡς ἀντιπροσώπου τῆς ἐταιρίας Κονιάκ τοῦ Καμπᾶ, εἰς δὲ τὸ Γιάτρος στὸ 1907. Εἰς τὴν πατριωτικὴν ταύτην κίνησιν εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ ἀναφερθῶμεν εἰς τὴν πατριωτικὴν δρᾶσιν τοῦ ἐλλεκτοῦ τέκνου τοῦ Σαμακοβίου ἱατροῦ Κύρκου Κ. Κύρκου ὅστις εὐρίσκετο εἰς ἰδιαιτέραν ἐπαφὴν μὲ τὸν Γ. Κονδύλην καὶ τὸν Πρόξενον 40 Ἑκκλησιῶν Κλεῖτον ἐπονομαζόμενον.

Οἱ ὡς ἀνωτέρω Ἕλληνες τὴν καταγωγὴν, ἀλλὰ Τυῶροι δημόσιοι ὑπάλληλοι, εὐρισκόμενοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς φιλικὰς, ἀλλὰ καὶ συναδελφικὰς σχέσεις μὲ τοὺς Τούρκους ὑπαλλήλους, ὁσάκις ἐπρόκειτο νὰ ἐκφορτωθῶσι εἰς τὴν Ἀγαθούπολιν ὅπλα, συνκεντρῶνον τοὺς Τούρκους συναδέλφους αὐτῶν εἰς ρακοποσίαν διωκείας, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὁποίας ἀθορύβως ἐγίνετο ἡ ἐκφόρτωσις καὶ μεταφορὰ τῶν ὄπλων εἰς τὸ χάνι τοῦ Κυργεώργη Χατζηγεωργίου ἀπὸ ὅπου μερίμνη τοῦ Παν. Νικολαΐδη διωχετεύοντο στὰ χεῖρα ἐμπίστων κατοίκων τῆς περιοχῆς. Παράλληλα πρὸς τὸν ὄπλισμὸν ἐδημιουργήθησαν ομάδες κρούσεως αἱ ὁποῖαι καθάρισαν ἀρκετοὺς κομιτατζήδες εἰς τὴν ζώνην τῆς Ἀγαθουπόλεως. (Βλ. Κ. Κουκίδη: Ὁ ἀντιβουλγαρικὸς Θρακικὸς ἀγὼν Ἐτ. Θρακ. Μελετῶν 1961 δημοσίευμα ἀριθ. 68).

Ἦδη εὐρισκόμεθα εἰς τὴν πρώτην τοῦ Ὀκτωβρίου 1912, ὅτε πρώτη ἡ Βουλγαρία ἐκήρυξε τὸν πόλεμον κατὰ τῆς Τουρκίας ὕστερα ἀπὸ τὴν συμμάχιαν Ἑλλάδος, Σερβίας, Βουλγαρίας καὶ Μαυροβουνίου. Ὁ πόλεμος οὗτος ὠνομάσθη Βαλκανικὸς πόλεμος. Ἡ Ἀγαθούπολις καὶ ἡ περιφέρεια αὐ-

τῆς, λόγω τῆς γειτνιάσεως αὐτῆς μετὰ τὰ τουρκοβουλγαρικὰ σύνορα, ἦτο ἡ πρώτη ποὺ κατελήφθη ἀπὸ τὸν βουλγαρικὸν στρατὸν, ὃ ὁποῖος ἀπετελεῖτο ἀπὸ ὀπλασιέντες δηλαδὴ ἐφέδρους φέροντας ὀπλισμὸν καὶ πολιτικὴν ἐνδυμασίαν μετὰ ὑπόδησιν ἀπὸ γουρουνοτσάρονγα. Μετὰ τὴν κατάληψιν τῶν δύο Βασιλικῶν καὶ τῆς ὅλης ἐπαρχίας ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀντιστάσεως τῶν τουρκικῶν στρατευμάτων, ἐγκατέστησαν πολιτικὰς ἀρχὰς καὶ ἐσυνέχισαν τὸν περίπατον αὐτῶν μέχρι Μηδίας ἀμαχητεῖ· ἡ διαγωγὴ αὐτῶν λόγω τῆς μετὰ τῆς Ἑλλάδος συμμαχίας εἰς τὴν ἀρχὴν ὑπῆρξεν ἀμειπτος περιορισθεῖσα εἰς ἐπιτάξεις ἀλόγων ἐπὶ καταβολῇ δῆθεν τῆς ἀξίας αὐτῶν, ἐνῶ βραδύτερον ἤρχισαν ἐπιβάλλοντες ἀγκυρείας καὶ προσωπικὴν ἐργασίαν καὶ τὴν ἐπίταξιν τροφίμων δίδοντες εἰς τοὺς δικαιούχους ἀντὶ χρημάτων, ἀπλᾶ σημειώματα ἐνσφράγιστα ἢ φέροντα τὴν ὑπογραφὴν ἐνὸς ὀπλασιέντη τὰ ὁποῖα ἀπεκλήθησαν ράσπισκες. Ἡμεῖς περιοριζόμεθα εἰς τὴν μικρὰν ταύτην περιγραφὴν δεδομένου ὅτι ἄλλοι ἠσχολήθησαν ἐκτενῶς ἐπὶ τῆς γενικωτέρας δράσεως τοῦ ὀργανωμένου βουλγατικοῦ στρατοῦ, διὰ τὰ συνεχίσωμεν μετὰ τὰ ἐπακολούθησαντα γεγονότα εἰς τὴν ζώνην ταύτην κατὰ τὸν δεύτερον συμμαχικὸν πόλεμον κατὰ τῶν ἀπλήστων Βουλγάρων.

Μόλις ἡ Ἑλλὰς καὶ ἡ Σερβία εὐρέθησαν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ κηρύξουν τὸν πόλεμον κατὰ τῆς Βουλγαρίας, ἡ Τουρκία ἐπωφεληθεῖσα τῆς περιστάσεως ἐπετέθη καὶ αὐτὴ κατὰ τῶν Βουλγάρων μετὰ ἀποτέλεσμα νὰ ἀνακητήσῃ ὀλόκληρον τὴν Ἀνατολικὴν Θράκην, καὶ νὰ φθάσῃ εἰς τὴν συνθήκην Κων) πόλεως κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ περιφέρεια Ἀγαθουπόλεως ἐξεχωρήθη εἰς τὴν Βουλγαρίαν, παρὰ τὰς διαμαρτυρίας τῶν κατοίκων αὐτῆς καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

Κατὰ τὴν τοιαύτην ἐξέλιξιν ἡ Ἀγαθούπολις, τὸν Ἰούλιον τοῦ 1913 ἀνεκατελήφθη ἀπὸ τοὺς Τούρκους, ἐγκατεστάθησαν αἱ Τουρκικαὶ πολιτικαὶ καὶ στρατιωτικαὶ ἀρχαὶ αἵτινες παρέμειναν διοικοῦσαι αὐτὴν μέχρι τῆς 13ης Νοεμβρίου 1913, ὅτε, ἐφαρμοζομένης τῆς ἀνωτέρω συνθήκης τῆς Κων) πόλεως, ἤρχισεν ἡ ὁμαδικὴ ἀποχώρησις τῶν τουρκικῶν ἀρχῶν καὶ ἐν συνεχείᾳ ἀφίχθη εἰς τὴν Ἀγαθούπολιν μία διλοχία τσαρουχοφόρων Βουλγάρων στρατιωτῶν ὑπὸ τὸν ἀνθυπολοχαγὸν Δ. Δασκαλῶφ, ὅστις μετὰ τοῦ Τούρκου συναδέλφου του ὑπέγραψεν μέσα εἰς τὸ πατρικὸν μου γραφεῖον τὸ σχετικὸν πρωτόκολλον παραδόσεως καὶ παραλαβῆς· καὶ ὃ μὲν Τούρκος ἀξιοματικὸς ἀνεχώρησεν εἰς τὸν τομέα τῶν νέων τουρκοβουλγαρικῶν συνόρων εἰς τὴν ἀντιπέραν τοῦ Ἀρέσθου ποταμοῦ ζώνην, ὃ δὲ Δασκαλῶφ μετὰ τὴν διμοιρίαν ἐπροχώρησε εἰς τὴν ἐντεῦθεν τοῦ ποταμοῦ τούτου ὄχθην καὶ τὸ χωρίον Ρέσβι — καθ' ἡμᾶς Ἀρεσθὸν ἐκ τῆς ὀνομασίας τοῦ ποταμοῦ Ἀρέσθου βουλγαριστὶ Ρεσβάγια — ὅπου ὑψώσεν τὴν βουλγαρικὴν σημαίαν διὰ νὰ ἀρχίσουν ἔκτοτε αἱ δοκιμασίαι τῶν κατοίκων τῆς περιφερείας, ἀρχῆς γενομένης ἀπὸ τὸ κλείσιμον τῶν σχολείων, τὴν ἐκτόπισιν πλείστον

ῥῶν προυχόντων καὶ διανοουμένων εἰς τὸ τουρκικὸν ἔδαφος ἀφοῦ προηγουμένως κατέβαλον σοβαρὰ λύτρα εἰς αὐτὸν τοῦτον τὸν τύραννον Δασκαλῶφ εἰς χεῖρας τοῦ ὁποίου εὐρίσκοντο ὄλαι αἱ ἐξουσία.

Ἐνα μῆνα μετὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῶν βουλγαρικῶν ἀρχῶν, οἱ Τοῦρκοι ἐν τῇ ἐκτελέσει τοῦ προγράμματος αὐτῶν, ἐξαπέστειλαν εἰς τοὺς Βουλγάρους χιλίας περίπου βουλγαρικὰς οἰκογενείας τῆς περιοχῆς Μπουναρ - Χισάρ, καὶ Γέννας 40 Ἐκκλησιῶν, τὰς ὁποίας ἐγκατέστησαν στὰ σπίτια τῶν Ἀγαθουπολιτῶν καὶ τῶν ἄλλων χωριῶν. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης τὰ δεινὰ τῶν κατοίκων τῆς περιφερείας μετεβλήθησαν εἰς μαρτύρια. Ἀντεκατεστάθη ὁ Ἀγαθουπολίτης Δήμαρχος Στυλιανὸς Μακροῖδης διὰ τοῦ Βουλγαρομακεδόνοιο Δημητρίου Μαργαρίτη καταγομιένου ἐκ τῆς κάτω Τζουμαγιάς καὶ ἐμφανισθέντος εἰς τὴν ζώνην τῆς Ἀγαθουπόλεως κατὰ τὸ 1908 ὡς ἔμπορος, ἐνῶ εἰς τὴν πραγματικότητα ἦτο ἐκπρόσωπος τοῦ βουλγαρικοῦ Κομιτάτου καὶ τὸν ὁποῖον ἐκπεσόντα τοῦ ἀξιώματος τοῦ Δημάρχου, συνηντήσαμεν εἰς Σόφριαν ἔχοντα ἐμπιστευτικὴν ἐπαφὴν μὲ τὴν Ἑλληνικὴν Πρεσβεΐαν.

Οἱ ἐγκατασταθέντες Βούλγαροι πρόσφυγες ἤρχισαν καταλαμβάνοντες τὰ χωράφια τῶν γηγενῶν, κατέλαβον τὰς Ἐκκλησίας, ἐξώρισαν τοὺς ἱερεῖς, ἀπηγόρευσαν τὴν χρῆσιν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ἐν γνώσει ὅτι οἱ κάτοικοι δὲν ἤξευραν βουλγαρικά, ἀφοῦ 500 χρόνια ἀπὸ τὸν Τουρκικὸν ζυγὸν δὲν ἐγνώριζον ἔστω καὶ στοιχειώδεις τουρκικὰς λέξεις. Ἐπέβαλαν τὴν μετατροπὴν τῶν ταμπελῶν τῶν καταστημάτων μὲ βουλγαρικὴν γραφὴν καὶ ἤρχισαν τὰ ἀτελεύτητα πρόστιμα. Ἡ ζωὴ εἶχε καταστῆ ἀφόρητος μέχρις οὗτου ἔφθασεν ἡ μαρτυρικὴ ἡμέρα τῆς 11ης Ἰουλίου 1914 κατὰ τὴν ὁποίαν εἶχεν ἀποφασισθῆ ὁ γενικὸς ἐκτοπισμὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ στοιχείου τῆς περιφερείας καὶ ἡ διαρπαγὴ πάσης τῆς κινητῆς καὶ ἀκινήτου αὐτοῦ περιουσίας.

Z'. Η ΤΡΑΓΙΚΗ ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ 11 Ἰουλίου 1914

Ἦτο ἡ ἐνάτη πρωΐνῃ τῆς 11 Ἰουλίου 1914 ὅτε ὁ δημόσιος κῆρυξ κατὰ τὴν ὁμολογίαν τῶν συμπολιτῶν μας, διεκήρυξεν ὅτι: «Ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν φθάνουν ἐδῶ εἰς τὴν Ἀγαθούπολιν δύο βαπόρια φορτωμένα μὲ Βουλγάρους πρόσφυγας τοὺς ὁποίους ἔδιωξε ἀπὸ τὰ χωριά των ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις, οἱ πρόσφυγες αὐτοὶ ἐξωρισμένοι ἀπειλοῦν νὰ σφάξουν ὅλους τοὺς Ἕλληνας τῆς ἐπαρχίας, ἡ δὲ Κυβέρνησις δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἐγγυηθῆ διὰ τὴν ζωὴν σας. Πάση θυσίᾳ πρέπει καὶ σεῖς νὰ φύγετε εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ νὰ σωθῆτε».

Οἱ ἐκ τῶν Ἑλλήνων προύχοντες ἔκαμαν σχετικὰς παρουστάσεις πλὴν εἰς μάτην, διότι εἶχαν διακόψει τὴν τηλεγραφικὴν ἐπικοινωνίαν. Πρὸ τῆς τούτης ἐκ τῆς διακηρύξεως ἀπειλῆς, ἀλλόφρονες οἱ κάτοικοι μετὰ πρόχειρον σύσκεψιν ἀπεφάσισαν τὴν ὅσον ἔνεστι ταχύτεραν ἐγκατάλειψιν τῶν ἱερῶν

καὶ ὁσίων αὐτῶν καὶ ἤρχισαν ἐπιβιβαζόμενοι ἐπὶ τῶν ἐλλιμενισμένων σκαφῶν φέροντες μεθ' ἑαυτῶν ὅτι πολύτιμον εἶχον ἐγκαταλείποντες οὕτω ὄλην τὴν κινητὴν καὶ ἀκίνητον περιουσίαν αὐτῶν. Ὅταν ὅμως ἐπεβιβάσθησαν τῶν σκαφῶν ἐδηλώθη εἰς αὐτοὺς ὅτι τὰ σκάφη εἰς τὰ ὁποῖα ἐπεβιβάσθησαν ἀποτελοῦσαν λείαν πολέμου καὶ ὅτι τότε μόνον θὰ ἐπιτραπῇ ἡ ἀναχώρησις ἐφ' ὅσον θὰ καταβληθῇ τὸ ἀντίτιμον τῶν ἱστιοφόρων σκαφῶν. Δι' ἐράνου ἐξηγοράσθησαν τὰ σκάφη καὶ ὑπὸ ἀνωμίλους καὶ ἐπικινδύνους συνθήκας καιρικῶς ἀνεχώρησαν διὰ Κων)πολιν τὰ πρῶτα ἐννέα σκάφη, ὅπου μερίμνη τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐτροφοδοτήθησαν καὶ τῇ συνδρομῇ αὐτοῦ ἐπεβιβάσθησαν τοῦ ἀτμοπλοίου Περσέπολις καὶ ἔφθασαν εἰς Θεσσαλονίκην. Ἄλλαι οἰκογένειαι ἐπιβιβασθεῖσαι ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου Σόφια διὰ νὰ μεταφερθῶσιν εἰς Πύργον τῆς Βουλγαρίας ἐληστεύθησαν ὑπὸ τῶν βουλγαρικῶν ἀρχῶν, ἄλλαι δὲ πάλιν τῶν σκαφῶν προοριζομένων διὰ τὴν Ρουμανίαν, μετεφέρθησαν εἰς τὴν Κωνσταντιζαν, ὁπόθεν μερίμνη τοῦ Προξενείου ἐστάλησαν εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Διὰ τὴν τραγωδίαν αὐτὴν τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Ἀγαθουπόλεως διὰ τὴν ὁποίαν ἔλαβον γνώσιν τὰ Προξενεῖα οὐδεμία διαμαρτυρία ἐγένετο, πολὺ δὲ περισσώτερον τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ἡ ὁποία ὄφειλε ἀντὶ πάσης ἄλλης ἐνεργείας, νὰ ἔστειλε εἰς ἀντάλλαγμα 50000 Βουλγαρομακεδόνας εἰς τὴν Βουλγαρίαν ὁπότε σήμερον δὲν θὰ τολμοῦσε κανεὶς νὰ ὑμιλῇ περὶ Βουλγαρομακεδονικῆς μεινότητος.

Ἐπὶ τοῦ πρωτοφανοῦς καὶ πρωτοτύπου ἐκπατρισμοῦ τῆς περιφερείας Ἀγαθουπόλεως ἀσχοληθεὶς ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης Στίλπων Κυριακίδης ἐκδέτεται εἰς τὸ σύγγραμμά του «**Η ΔΥΤΙΚΗ ΘΡΑΚΗ ΚΑΙ ΟΙ ΒΟΥΤΑΓΑΡΟΙ**» σελὶς 194, συγχρόνου ἐκδόσεως.

Εἶναι δὲ φοβερά, ἀπίστευτα, ὅσα ἔπαθον οἱ κάτοικοι τῆς παρὰ τὸν Εὐξείνου Ἑλληνικωτάτης Ἀγαθουπόλεως μετὰ τῶν περὶ αὐτὴν ἀμειγῶν καὶ ἀνθηροτάτων χωριῶν, Βασιλικῶ, Προδίδου καὶ Κωστή, ἔνθα μέχρι σήμερον ὁ ὀργανιστικὸς Διόνυσος ἔχει τοὺς λάτρας του εἰς τοὺς ἀναστενάργηδες. Τὰ παθήματά των ἐγράφησαν ἐν λεπτομερείᾳ εἰς τὰ φύλλα τῆς ἐν Κων)πόλει ἐκδιδομένης ἐφημερίδος Πρόοδος — 21 Ἰουλίου 1914 — καὶ εἶναι ἀρκετὰ γνωστά. Ἐνταῦθα θὰ παραθέσωμεν ἀπόσπασμα ἐκθέσεως, ἀποκειμένης ἐν τοῖς ἀρχείοις τῆς Γενικῆς Διοικήσεως Θεσ)νίκης, τοῦ τότε ὑγειονόμου Θεσ)νίκης ἱατροῦ Ἰερομνήμονος, ὅστις ἐπεσκέφθη αὐτοὺς ἐλθόντας διὰ τοῦ Περσικοῦ ἀτμοπλοίου Περσέπολις, τὸ ὁποῖον παρέλαβεν αὐτοὺς ἐν Κων)πόλει, ὅπου τοὺς εἶχε ἀποβιβάσει ἢ μᾶλλον πετάξει τὸ Βουλγαρικὸν ἀτμόπλοιον Μπουλγγάρια, ἀφοῦ προηγουμένως εἰσέπραξε παρ' ἑνὸς ἐκάστου διὰ τὴν ἀπὸ Ἀγαθουπόλεως μέχρι Κων)πόλεως διαδρομὴν 6 — 10 λίρας χρυσῆς. Οἱ ἀποβιβασθέντες εἰς Θεσ)νίκην ὑπερέβαινον τοὺς χιλίους διακοσίους.

«Τὸ Περσικὸν τοῦτο ἀτμόπλοιον, ὅπερ μετέφερε τοὺς πρόσφυγας τοῦτους ἐξαντληθείσης τῆς ἀποθήκης τοῦ ὕδατος ὑπὸ τῶν διψαλέων καὶ νήστεων ἐπιβατῶν του, ὑπεχρεώθη νὰ προσεγγίση εἰς Ἄγιον Ὄρος ἵνα λάβῃ τροφήν καὶ ὕδωρ. Ἀπαντες οἱ πρόσφυγες οὗτοι εὐρίσκονται εἰς κατάστασιν ἀπελπισίας καὶ φρίκης, διαμείναντες νήστεις ὀλόκληρα ἡμερονύκτια, παρουσιάζουσι δὲ ἤδη τὴν φρικώδη εἰκόνα τῆς πείνης καὶ τῆς δίψης, ἥτις καθιστᾷ τὸν ἄνθρωπον ἀπέλπιδα καὶ σχεδὸν παράφρονα. Πλείστοι ἐξ αὐτῶν εἰσι τραυματισμένοι, ἀσθενεῖς, λεχωῖδες, παιδιὰ ὀλολύζοντα, πεινῶντα καὶ διψῶντα καὶ βρέφη ἀσφυκτιῶντα.

Ἐκ τῆς γενικῆς ἐξετάσεως καὶ ἀνακρίσεως ὄλων ἀνεξαιρέτως τῶν προσφύγων συνάγεται ὅτι οἱ Βούλγαροι κομιτατζήδες, μεθ' ὧν συμπράττουσι καὶ ὀλίγοι ἐντεῦθεν ἢ ἐκ Τουρκίας μεταναστεύσαντες Βούλγαροι, ἔχοντες ἐπὶ κεφαλῆς καὶ ὄργανα ἐπίσημα τῆς βουλγαρικῆς κυβερνήσεως, ἐπετέθησαν κατὰ τῶν Ἑλληνικῶν τούτων χωρίων καὶ διέπραξαν πᾶσαν ἀποτρόπαιον καὶ ἐγκληματικὴν πρᾶξιν. Πολλοὺς ἐφόνευσαν, ἄλλους ἐτραυμάτισαν καὶ ποικιλοτρόπως ἐκακοποίησαν δι' ὅπλων, μαχαिरῶν καὶ τῶν ὑποκοπᾶνων. Βίβρα ἐξεδίωξαν αὐτοὺς τῶν οἰκιῶν καὶ καταστημάτων αὐτῶν κατασχόντες πᾶσαν αὐτῶν τὴν κινητὴν καὶ ἀκίνητον περιουσίαν, καὶ τοὺς ἐξεδίωκον ἔξω τῶν χωρίων αὐτῶν, νύκτωρ δ' ἐπετίθεντο ἕτερα στήφη κομιτατζήδων καὶ ἀπεγύμνωσαν τοὺς δυστυχεῖς τούτους πρόσφυγας. Ἡρπαζον τὰς γυναῖκας καὶ τὰς παρθένους, τὰς ὁποίας ἠτίμαζον ἐνώπιον τῶν συζύγων καὶ γονέων των, μεθ' ὧν καὶ σινεπέλεκοντο, τὸ δὲ ἀποτέλεσμα ἦτο ὅτι αὐταὶ ἐξηφρανίζοντο, ἀγνοουμένης τῆς τύχης των.

Ἐκ τῶν ἐνταῦθα ἀφιχθέντων ἓνας ὁ Νικόλαος Γεωργιάκης ἐτῶν 45 περιπίου ἐκ τῶν κακώσεων καὶ τῆς ἐξαντλήσεως ἀπεβίωσε σήμερον ἐν τῷ ἀτμοπλοίῳ μόνις τοῦτο κατέπλευσεν εἰς Θεσ)νίκην. Ἐνδεκα ἕτεροι οἱ Ματινῆ Μαρινέλη, Ξανθὴ Πολ. Σαρρῆς, Γεώργιος Ραξῆς, Μανώλης Πευτίσης, Κων)νος Μαγκριώτης, Ἀφέντρα Μαγκριώτη, Ματινῆ Παν. Πευτίση, Κων)τῖνος Θεοδορακέλης, Παπαπαναγιώτης Ντουμανόπουλος καὶ Ἑλένη Ν. Μαυρίδου ἦσαν τραυματισμένοι διὰ μαχαिरῶν, ὅπλων, λογχῶν, ροπαλῶν καὶ ἄλλοι φέρουσι ἐγκαίματα εἰς διάφορα μέρη τοῦ σώματος, τὰ ὅποια τοῖς ἐπροξένησαν διὰ λυχνίων καὶ κηρίων.

Πλὴν δὲ τῶν κατανομαζομένων τραυματιῶν ὑπάρχουσι καὶ περὶ τὰ 20 ἄλλα πρόσωπα καὶ ἰδίᾳ γυναῖκες, αἵτινες φέρουσι μικρὰ τινα τραύματα διὰ μαχαίρας καὶ λόγχης εἰς διάφορα μέρη τοῦ σώματος. Δύο λεχωῖδες ἕτερον ἐν τῷ λιμένι, καὶ δύο προῶρος κατὰ τὸν πλοῦν».

Ἡ ἀνωτέρω ἔκθεσις ἀφορᾷ τὴν ὁμάδα 1200 ἀτόμων τῶν χωρίων Κωστή καὶ Προδιλόφου, ἐνῶ προηγῆθησαν οἱ ἐξ Ἀγαθοῦπόλεως διωχθέντες 3000 χιλιάδες οἱ ἀφιχθέντες εἰς Θεσ)νίκην δι' ἄλλου ἀτμοπλοίου καὶ 9 Ἀγαθοπολιτικῶν Ἰστωφόρων, ἕτεροι δὲ περὶ τοὺς δέκα χιλ. διεσπάρησαν εἰς

Βόλον, Μιτυλήνην, Πειραιᾶ καὶ πλεῖστα σημεῖα τῆς ἐλευθέρως Ἑλλάδος πολλοὶ τῶν ὁποίων ἀνεχώρησαν εἰς τὴν Νέαν Ἑρσέην τῆς Ἀμερικῆς ὅπου ἐδημιούργησαν τὴν παροικίαν τῆς Ἀγαθουπόλεως.

Αὕτη ἦτο ἡ τύχη τῶν κατοίκων ἀκραιφνοῦς Ἑλληνικῶς στοιχείου τῆς περιφερείας Ἀγαθουπόλεως.

Η'. ΠΟΙΑ ΟΜΩΣ ΥΠΗΡΞΕΝ Η ΤΥΧΗ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΑΤΗΣ ΑΓΑΘΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ἡ Ἀγαθούπολις ἀπετελεῖτο ἀπὸ ἓν συγκρότημα ἐκ χιλίων περίπου διωρόφων καὶ τριωρόφων οἰκοδομῶν αἱ ὁποῖαι κατὰ τὴν βιαίαν ἐκτόπισιν τῶν κατοίκων αὐτῆς περιῆλθον εἰς χεῖρας τῶν ἐγκατασταθέντων εἰς αὐτὰς βουλγαρικῶν οικογενειῶν τοῦ Μπουναρ Χισάρ καὶ τῆς Γέννας. Μετὰ τὴν συνθήκην ὅμως τῶν Σεβρῶν κατὰ τὴν ὁποίαν τὰ ὄρια τῆς Ἑλλάδος ἐπεκτείνοντο ἐφ' ὀλοκλήρου τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης, οἱ Βούλγαροι φοβηθέντες ὅτι ἡ Ἑλλὰς θὰ ἔφθανε εἰς τὰ πρὸ τοῦ 1913 τουρκοβουλγαρικὰ σύνορα διὰ τὰ ὁποῖα ἐνήργουν οἱ ἐν Ἑλλάδι καὶ Ἀμερικῇ Ἀγαθουπολίται, ἐπυρπόλησαν ταύτην τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1918 καὶ ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν ἀνακωχήν. (Βλ. εἰκ. σ. 350).

Ἐκ τῆς τοιαύτης συστηματικῆς πυρπολήσεως τὴν ὁποίαν ὑπεδαύλιζον στρατιῶται διὰ τῆς ἐπιχύσεως πετρελαίου εἰς διάφορα σημεῖα τῆς πόλεως διεσώθησαν 27 μόλις οἰκίαι διὰ τὰ διαλαλοῦν ὅτι ἐκεῖ ὑπῆρχεν ἡ ἀπὸ 3000 χιλιάδων ἐτῶν ἰδρυθεῖσα ἀποικία τῶν Μιλησίων Ἀγαθούπολις ἢ τὸ ἀρχαῖον Ἀύλαιον Τεῖχος.

Σήμερον καὶ ὑπὸ τὴν σημερινὴν βουλγαρικὴν διαίτησιν ἡ Ἀγαθούπολις ἐκτείνεται ἔξω τῶν τειχῶν αὐτῆς καὶ φέρει τὸ ὄνομα Ἀχτοπόλ παρμένον ἐκ τῆς τουρκικῆς ὀνομασίας αὐτῆς. Οἱ Βούλγαροι πιστεύουν ὅτι θὰ λησιμονηθῇ ἡ ὑπαρξίς τῆς ἀρχαιοτάτης ταύτης πόλεως.

Ἄς εἶναι ἐν τούτοις βέβαιοι ὅτι οἱ ὑπάρχοντες ἀπὸ τῆς ἀρχαιότητος χάρται καὶ περιγραφαὶ θὰ φέρουν ταύτην παρούσαν μεταξὺ τῶν ἄλλων Ἑλληνίδων πόλεων τοῦ Ἐξέσινου Πόντου.

Θ'. ΟΙ ΕΝ ΔΙΑΣΠΟΡΑ ΑΓΑΘΟΥΠΟΛΙΤΑΙ

Μετὰ τὴν πυρπόλησιν τῆς φιλιότητος αὐτῶν πατρίδος ἔπαυσαν νὰ πιστεύουν εἰς τὴν παλινόστησιν αὐτῶν καὶ ἤρχισαν νὰ σκέπτονται διὰ τὴν ἰδρυσιν νέας πατρίδος καὶ πρὸς τοῦτο τὸν Αὐγούστου τοῦ 1920 συνέστησαν εἰς (Ἑσ)νικήν τὸν σύλλογον τῶν ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν ΣΤΝΔΕΣΜΟΣ ΘΡΑΚΩΝ Η ΑΛΥΤΡΩΤΟΣ ΑΓΑΘΟΥΠΟΛΙΣ εἰς τὸν ὁποῖον ἀνέθεσαν ὕψος διὰ τῆς Γενικῆς Διοικήσεως Θράκης ἐξασφαλίσουν, λόγῳ τῆς νοσταλγίας αὐ-

τῶν, τὴν ἴδρυσιν νέας Ἀγαθουπόλεως ἐπὶ τοῦ Ἀκρωτηρίου τῆς Θυριάδος ἀκρας τοῦ Εὐξείνου Πόντου.

Ἐγκριθείσης ὑπὸ τοῦ τότε Γεν. Λοιζητοῦ Θράκης Χ. Βοξίκη τῆς ἰδρύσεως τοῦ συνοικισμοῦ εἰς τὸ ἀνωτέρω ἀκρωτήριο, ἀπεφάσισαν τὴν διάθεσιν ποσοῦ 100.000 δραχμῶν διὰ τὴν ὑλοτόμησιν καὶ προετοιμασίαν τῆς ἀπαιτηθησομένης ξυλείας εἰς τὰ παρθένα δάση τοῦ Μεγάλου Λόγγου τῆς περιφερείας Σιδηροχωρίου.

Πράγματι ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ ἀκούραστου προέδρου τοῦ Συνδέσμου Παναγ. Γ. Χατζηγεωργίου, ἐσχηματίσθη ἀπὸ Κωστινούς, ἡ ὁμάς ὑλοτόμων ἡ ὁποία ἐγκατασταθεῖσα ὑπὸ τὰς ὁδηγίας τῆς δασικῆς ὑπηρεσίας, τὸν Μάϊον τοῦ 1922 εἰς τὸν ἀνεξάντλητον ἐκεῖνον θησαυρὸν τοῦ Μεγάλου Λόγγου, ἤρχισε νὰ ὑλοτομῇ καὶ προετοιμάξῃ ξυλείαν διὰ τὴν ἴδρυσιν τῆς νέας Ἀγαθουπόλεως.

Εἶχον ἤδη προετοιμασθῆ περιὶ τὰ 600 κυβικὰ μέτρα ξυλείας διὰ τὴν μεταφορὰν τῶν ὁποίων εἰς τὸν τόπον τοῦ συνοικισμοῦ ἐγένοντο αἱ σχετικαὶ διαπραγματεύσεις, ὅτε ἐπῆλθεν ἡ κατάρρευσις τοῦ Μικρασιατικοῦ μετώπου καὶ συνεπέα ταύτης, ἀπώλεια τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης καὶ ἡ ματαίωσις τοῦ συνοικισμοῦ.

Μετὰ τὴν τοιαύτην ἀποτυχίαν ὁμάς ἐμποροπλοιάρχων Ἀγαθουπολιτῶν παρασύρασα ὁμάδα ἑκατὸν οἰκογενειῶν ἀπεφάσισε τὴν ἴδρυσιν συνοικισμοῦ εἰς τὸν λιμένα τοῦ Ἐλευθεροχωρίου καὶ παρὰ τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμὸν τῆς Μεθώνης, ὅπου ἐπραγματοποιήθη ἡ ἐμφάνισις ἑνὸς προτύπου συνοικισμοῦ τὸ 1926 ὁ ὁποῖος ὠνομάσθη Νέα - Ἀγαθούπολις, ἐξελιχθεὶς βραδύτερον εἰς Κοινότητα Ἀγαθουπόλεως τοῦ νομοῦ Πιερίας Κατερίνης, σήμερον δὲ ἔχει μετονομασθῆ καὶ ὁ σιδηροδρομικὸς σταθμὸς Νέα - Ἀγαθούπολις.

Γ'. ΟΛΙΓΑ ΤΙΝΑ ΔΙΑ ΤΗΝ ΣΥΝΘΗΚΗΝ ΤΗΣ ΝΕ-Ι-ΓΥ

Ἡ συνθήκη αὕτη ἐπιβληθεῖσα εἰς τὴν Βουλγαρίαν ἀπὸ τὸ μέγαλον τέκνον τῆς Ἑλλάδος, τὸν Ἐλευθέριον Βενιζέλον, ἀποτελοῦσε τὴν μοναδικὴν ἐλπίδα τῶν Ἀγαθουπολιτῶν νὰ ἀπολαύσουν ἐπὶ τέλος μίαν ἀποζημίωσιν τῶν ἐγκαταλειφθεισῶν καὶ διαρπαγισῶν ἀπὸ τοὺς Βουλγάρους περιουσιῶν αὐτῶν. Ἡ συνθήκη αὕτη ἐπιβληθεῖσα πρὸ τῆς μικρασιατικῆς καταστροφῆς ἀπέβλεπεν εἰς τὴν ἀμοιβαίαν μετανάστευσιν τῶν Ἑλλήνων καὶ Βουλγάρων κυρίως μὲν εἰς τὴν μεταφορὰν καὶ ἐγκατάστασιν ἐν Μακεδονίᾳ τοῦ Ἑλληνικοῦ στοιχείου τῆς Βουλγαρίας διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς ἐθνολογικῆς καταστάσεως τῆς Μακεδονίας, ἅμα δὲ εἰς τὴν ἀποζημίωσιν τῶν ἀπὸ τοῦ 1906 ἐκδιωχθέντων ἀπὸ τὴν Βουλγαρίαν Ἑλλήνων.

Ἄλλ' ἐνῶ τοιοῦτον ἦτο τὸ σχέδιον, ἐν τούτοις ἀνίκανα ὄργανα τοῦ Ἑλλη-

νικοῦ κράτους καὶ ἀνίκανοι ἀντιπρόσωποι τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν μικτὴν Ἑλληνοβουλγαρικὴν Ἐπιτροπὴν, κατώρθωσαν νὰ ἀνατρέψουν τὸ πνεῦμα τῆς συνθήκης καὶ νὰ ζημιώσουν ἀνεπανορθώτως τοὺς Ἕλληνας τῆς Βουλγαρίας, ἰδίᾳ δὲ τοὺς ἐξ Ἀγαθουπόλεως, Μελενίκου καὶ Ὁρτάκιοι καταγομένους διότι, παρὰ τὰς ἐντόνους διαμαρτυρίας δὲν εὐρέθησαν συμπαροσῆται αὐτῶν. Κύριος ἔνοχος διὰ τὴν ἀπώλειαν πλεόν τῶν 500.000 πεντακοσίων χιλιάδων χρυσῶν λιρῶν, δέον νὰ θεωρηθῆ ὁ πρῶτος ἀντιπρόσωπος τῆς Ἑλλάδος παρὰ τῇ Ἑλληνοβουλγαρικῇ Ἐπιτροπῇ, ὁ ἀπὸ βαθμῶν διερχομῆνός τοῦ προξενείου Κων)πύλεως προαχθεὶς εἰς πρόεδρος ὑπουργὸν Γεώργιος Τσορμπατζόγλου ἢ Τσορμπατζῆς, τὸν ὁποῖον καὶ κατηγοροῦ ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως διότι:

Ἡ Ἑλληνοβουλγαρικὴ ἐπιτροπὴ ἀποτελουμένη ἀπὸ δύο οὐδέτερα μέλη καὶ ἀνὰ ἓνα ἀντιπρόσωπον Ἑλλάδος καὶ Βουλγαρίας, διανύσασα τὸ πρῶτο ἐξάμηνον ἀπὸ τῆς συστάσεώς της εἰς Σόφειαν, κατήρτισε συναινεῶντος τοῦ Ἑλληνο(ἀντ)που τὸν κανονισμόν τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς, τὸν ὁποῖον καὶ ἐπεκύρωσεν ἀπὸ τὴν βουλγαρικὴν βουλήν. Ἐλθοῦσα ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη εἰς Ἀθήνας διὰ νὰ διανύσῃ τὸ δεύτερον ἐξάμηνον, ἐζήτησε ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν τοῦ Δ. Γούναρη τὴν ἐπικύρωσιν τοῦ κανονισμοῦ αὐτῆς. Τοῦτου περιελθόντος εἰς γνώσιν τῶν ἐνδιαφερομένων προσφύγων, διεπιστώθη ὅτι τὸ τέταρτον ἄρθρον αὐτοῦ ἀνέφερεν ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ ἐξετίμα τὰς περιουσίας εἰς ἣν κατὰστασιν θὰ εὕρισκε ταύτας κατὰ τὴν ἐπὶ τόπου μετὰβασιν αὐτῆς.

Ἡ διάταξις αὕτη ὡς ἦτο ἐπόμενον ἐπροκάλεσε τὴν ἀντίδρασιν τῶν Ἀγαθουπολιτῶν, Μελενικίων καὶ Ὁρτακινῶν ἐφ' ὅσον οἱ Βούλγαροι εἶχαν κάψει 1000 σπίτια Ἀγαθουπόλεως, 1200 τοῦ Μελενίκου, τὰ κατεδάφισαν καὶ μετέφεραν τὰ ὕλικά στο Σφετιβράτς καὶ κατέστρεψαν 600 κτίσματα τοῦ Ὁρτάκιοι διὰ λόγους ριμοτομίας δῆθεν.

Πρὸς τοῦτο ἀπεστάλη εἰς τὰς Ἀθήνας τριμελὴς ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν Παν. Χατζηγεωργίου, Νικηφόρου Δανηλίδου καὶ ἐμποροπλοιάρχου Γ. Φραντζολᾶ ἣτις ἐπεσκέφθη ἐναλλάξ τὸ Β' πολιτικὸν γραφεῖον τοῦ Ἐπιπουργείου Ἐξωτερικῶν, τοῦ ὁποίου προϊστάτο ὁ ἄλλοτε εἰς 40 Ἐκκλησίας ἱεροδιάκονος Ἀλ. Παπαδόπουλος, ὁ ὁποῖος χωρὶς νὰ ντρέπεται ὑπεστήριξεν ὅτι σύμφωνα μὲ τὰ χαρτιά τοῦ Ἐπιπουργείου ἡ περιφέρεια Ἀγαθουπόλεως ἀριθμοῦσε ἐν συνόλῳ περὶ τοὺς 3000 κατοίκους καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀμελητέαν ποσότητα, μὴ δεχόμενος τὰς δηλώσεις τῆς Ἐπιτροπῆς ὅτι ἡ περιφέρεια αὕτη ἀπετελεῖτο ἀπὸ 15000 ἀκραιφνεῖς Ἕλληνας. Ἐν συνεχείᾳ ἐπεσκέφθησαν τὸν ἀντιπρόσωπον τῆς Ἑλλάδος Τσορμπατζῆν, τὸν Ἐπιπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Μπαλατζῆν καὶ αὐτὸν τὸν Προσθυπουργὸν Δ. Γούναρη χωρὶς νὰ εὕρουν συναντίληψιν τινα.

Κατόπιν τῆς ἀδιαφορίας πάντων τῶν ἀνωτέρω, ἡ Ἐπιτροπὴ μετέβη πρὸς

ιὸν Πρόεδρον τῆς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς συνταγματάρχην κ. Κόρφ, ὅστις ἐδέχθη καὶ ἤκουσεν μετὰ προσοχῆς τὰς ἀπόψεις τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἐδήλωσε πρὸς αὐτήν: «ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΩ ΤΟ ΔΙΚΑΙΟΝ ΣΑΣ ΑΛΛΑ ΕΓΩ ΕΙΜΑΙ ΟΥΔΕΤΕΡΟΝ ΜΕΛΟΣ, ΕΑΝ ΕΙΣΗΓΗΘΗ ΟΜΩΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΝ ΤΑΥΤΗΝ Ο ΕΛΛΗΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΙΟΣ ΣΑΣ ΔΙΑΒΕΒΑΙΩ ΟΤΙ ΠΛΗΝ ΤΗΣ ΨΗΦΟΥ ΜΟΤ ΘΑ ΕΧΕΤΕ ΚΑΙ ΤΗΝ ΤΟΙΑΥΤΗΝ ΤΟΤ ΕΤΡΩ ΠΑΙΟΥ ΣΤΝΑΔΕΛΦΟΥ ΜΟΤ». Περιχαρῆς διὰ τὴν τοιαύτην δήλωσιν τοῦ Προέδρου μετεφέρθη αὕτη αὐτοουσία εἰς τὸν κ. Τζορμπιτζῆν, τὸν Ἕλληνα παρὰ τῇ ἐπιτροπῇ ἀντιπρόσωπον, ὅστις ἐδήλωσεν πρὸς τὴν ἀντιπροσωπείαν τῶν μεταναστῶν τὰ ἀκόλουθα ἐξωφρενικά:— «ΔΕΝ ΜΠΟΡΩ ΝΑ ΕΙΣΗΓΗΘΩ ΠΑΡΟΜΟΙΑΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΝ ΔΙΟΤΙ ΕΝ ΤΟΙΑΥΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙ Ο ΒΟΤΑΓΑΡΟΣ ΣΤΝΑΔΕΛΦΟΣ ΜΟΤ ΘΑ ΘΕΣΗ ΖΗΤΗΜΑ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΩΝ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ ΤΟΤ ΚΙΑΚΙΣ».

Ὅταν ὁ ἐκ τῶν ἐκπροσώπων τῶν μεταναστῶν καὶ συγγραφεὺς τοῦ παρόντος Π. Γ. Χατζηγεωργίου, ὑπέμνησεν εἰς τὸν σοβαροφανῆ κ. Τζορμπιτζῆν ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν καταστροφαι τῆς μάχης τοῦ Κιλκίς νὰ ἀποζημιωθῶν ἀφ' ἑνὸς ὁ Ἕλληνικὸς στρατὸς εἰσελθὼν εἰς τὴν βομβαρδισθεῖσαν πόλιν τοῦ Κιλκίς εἶδεν ἐρείπια καὶ οὐχὶ μέγαρα καὶ παλάτια τὰ ὁποῖα παρέλαβον οἱ Βούλγαροι σῶα καὶ ἀβλαβῆ, τότε ὁ ἀχαρακτήριστος Ἕλλην ἀντιπρόσωπος ἐξεμάνη καὶ ἐδήλωσεν ἀπερίφραστα, ὅτι δὲν δύναται νὰ εἰσηγηθῇ τὸ θέμα αὐτὸ εἰς τὴν μικτὴν Ἐπιτροπὴν. Νὰ Ἕλλην ἀντιπρόσωπος νὰ μάλαμα! Αὐτὸς ὑπῆρξεν ὁ κύριος αἴτιος νὰ χαθοῦν πλέον τῶν 500.000 χρυσῶν λιρῶν ἀπὸ τὰς ὁποίας θὰ ἀνεκουφίζοντο χιλιάδες μεταναστῶν τῶν περὶ ὧν πρόκειται περὶφερειῶν καὶ οἱ ὅποιοι ἀντὶ τῶν οἰκοδομῶν αὐτῶν ἔλαβον μερικὰ ψιγία ἀπὸ τὴν ἐκτίμησιν τῶν οἰκοπέδων αὐτῶν.

ΙΑ'. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ

Ἡ Ἀγαθούπολις κατὰ μὲν τὴν Βυζαντινὴν περίοδον ὑπήγετο εἰς τὸ θέμα τοῦ Αἰμιμόντου (Ἀδριανουπόλεως) κατὰ δὲ τὴν Τουρκικὴν κυριαρχίαν αὕτη ὑπήγετο εἰς τὸν νομὸν Συλήμου τῆς ἐν Βουλγαρίᾳ σήμερον, μετὰ δὲ τὴν ὑπαγωγὴν ταύτης εἰς τὸ ἐλεύθερον κράτος τῆς Βουλγαρίας ὑπήχθη εἰς τὸν νομὸν Ἀδριανουπόλεως, τὴν Διοίκησιν 40 Ἐκκλησιῶν μὲ ἔδραν ὑποδιοικήσεως τὴν Ἀγαθούπολιν ἢ ὁποῖα ἀπετελεῖτο ἀπὸ τὴν κομόπολιν τοῦ Βασιλικοῦ, διαχωρισθεῖσαν βραδύτερον εἰς δύο κομοπόλεις Παλαιοῦ καὶ Νέου Βασιλικοῦ, ἀπὸ κεφαλοχώρια Προδίλοφον καὶ Κωστή καὶ ἀπὸ τὰ χωριά Καλαντζάκι, Ἅγιος Στέφανος, Ρέσβι ἢ Ἄρεσβον, Πλάτσα, Μισσώρας, Πυργόπλο, Μεγαλόγγοζ, Οὔλγαρι, Νιάδα, Λιμάνι, Καρφοκαλύθη, Βαρβάρα, Χαμιδιέ, Πετρινάκι, Πυργόπλο, Τσακνοχώρι.

Ἡ ὑποδιοίκησις Ἀγαθουπόλεως ἤρχιζε ἀπὸ τὸν ρύακα Ἀτλιμάνι ἢ Ἀθιανάτα ὀνομαζόμενον ὁ ὁποῖος ἀπετέλει μέχρι τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1913 τὸ

μεταξὺ Βουλγαρίας καὶ Τουρκίας σύνορον, ἠκολούθει τὴν μεταξὺ Οὐλγαρι καὶ Γραμματικῶν πλαγιὰν ποῦ διεχώριζε τὴν ὑποδιοίκησιν ἀπὸ τὴν τοιαύτην τοῦ Μικροῦ Τυρνάβου, ἐσυνέχιζε μέχρι Μασσώρα τὸν ροῦν τοῦ ποταμοῦ Ἀρέσθου καὶ ἀπὸ τοῦ Μεγάλου Λόγγου καὶ Κορφοκαλύβης κατέληγε εἰς τὸν λιμένα τῆς Θυνιάδος.

Διὰ τῆς συνθήκης τῆς Κων)πόλεως τοῦ 1913 ἡ ὑποδιοίκησις Ἀγαθουπόλεως μέχρι τοῦ ποταμοῦ Ἀρέσθου παρεχωρήθη εἰς τὴν Βουλγαρίαν, ἡ δὲ ἔδρα αὐτῆς μετεφέρθη εἰς Σαμακόβιον ἢ Σιδηροχώριον ὡς ὑποδιοίκησις Σιδηροχωρίου.

Κατὰ ἀφήγησιν τοῦ ἀειμνήστου Κωνσταντῶ Γιαννούλη, αἱ τοπωνυμῖαι τῆς Ἀγαθουπόλεως Ἀχτός, Παναγιά, Χριστοῦ, Πατιὰ καὶ Μεσολίβαδο ἀποτελοῦσαν ἰδίους συνοικισμοὺς τοὺς ὁποίους λόγῳ τῶν ἀλλεπαλήλων δηώσεων ἠναγκάσθησαν οἱ κάτοικοι αὐτῶν νὰ τοὺς ἐγκαταλείψουν καὶ νὰ συγκεντρωθῶσι εἰς τὴν Ἀγαθούπολιν.

Τὴν 13 Νοεμβρίου τοῦ 1913 ἡ ἀνωτέρω περιγραφομένη περιφέρεια τῆς Ἀγαθουπόλεως διὰ πρωτοκόλλου ὑπογραφέντος εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ ἀειμνήστου πατρὸς τοῦ συγγραφέως τοῦ ἱστορήματος τούτου, παρεδόθη βάσει τῆς ἀνωτέρω μνημονευθείσης συνθήκης τῆς Κων)πόλεως εἰς τὸ βουλγαρικὸν κράτος.

ΙΒ'. ΕΘΝΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΓΑΘΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω μνημονευθέντων χωρίων καὶ κομποπόλεων, ἡ Ἀγαθούπολις, ὁ Παλαιὸς καὶ ὁ Νέος Βασιλικός, τὸ Προδίλοφον, τὸ Κωστή, τὸ Καλαντζάκι καὶ ὁ Ἅγιος Στέφανος, ἀπετελοῦντο ἀπὸ ἀμειγῆ Ἑλληνικὸν πληθυσμὸν 15.000 ἄνερ οὐδεμιᾶς ἔστω οἰκογενείας ξένης ἐθνικότητος, ἐκτὸς, τῶν οἰκογενειῶν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων. Τὸ Χαμιδιέ, ἡ Βαρθάρα, τὸ Πετρινάκι, ἡ Νιάδα, τὸ Λιμάνι καὶ ἡ Κορφοκαλύβη ἀπετέλουν ἀμειγῆ Τουρκικὸν πληθυσμὸν 4000 ἀτόμων, ὅλα δὲ τὰ ἄλλα χωρία μὲ τὰ ἑλληνικώτατα ὀνόματα αὐτῶν ἀπετέλουν βουλγαρικὸς οἰκισμὸς ἀπὸ καλύβας μὲ πληθυσμὸν 1.500 Βουλγάρων οἱ ὁποῖοι ἠργάζοντο ὡς ἀνθρακεῖς διὰ λογαριασμὸν κυρίως τῶν Ἑλλήνων ἐμπόρων.

ΙΓ'. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ

Ἡ περιγραφεῖσα ὡς ἄνω διοικητικὴ περιοχὴ, πλὴν τοῦ Ἁγίου Στεφάνου ὅστις ὑπήγετο εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν περιοχὴν τοῦ μητροπολίτου Βιζύης μετὰ τῆς περιοχῆς τῆς Σωζουπόλεως ἀπετέλει τελευταίως τὴν μητρόπολιν Σωζουαγαθουπόλεως μὲ ἔδραν ἀνά ἑξάμηνον τὴν Ἀγαθούπολιν καὶ Σωζούπολιν εἰς ἣν προσετέθη καὶ ὁ Βασιλικός, ὥστε ἡ μητρόπολις ἐφέρετο ὡς

Σωζουαγαθουπόλεως καὶ Βασιλικῷ ὑπερτίμου καὶ Ἐξάρχου πάσης Μαύρης θαλάσσης.

Ἀπὸ πάτε συνσατήθη ἡ μητρόπολις καὶ ποίας μεταρρυθμίσεις ὑπέστη αὐτή; Ὁ Κωνστ. Πορφυρογέννητος εἰς τὰ Τακτικά αὐτοῦ σελ. 50 XLI, ἀναφερόμενος εἰς διατύπωσιν Λέοντος τοῦ Σοφοῦ ἀναγράφει:

«LEONIS SAPIENTIS EXPOSITIO»

«Ἡ γεγонуῖα διατύπωσις παρὰ τῶν βασιλέως Λέοντος τοῦ Σοφοῦ 885-907 ὅπως ἔχουσι τάξεως οἱ θρόνοι τῶν Ἐκκλησιῶν τῶν ὑποκειμένων τῷ Πατριάρχῃ Κων(σταντι)πόλεως». Κατὰ τὴν ἔκθεσιν ταύτην παρουσιάζεται τὸ πρῶτον ἐπίσκοπος Ἀγαθουπόλεως ὑπὸ τὸν μητροπολιτικὸν θρόνον Ἀδριανουπόλεως, Αἰμιμόντου ὡς ἀναφέρεται εἰς σελ. 50 ὑπὸ στιχ. XII.

Τῷ Ἀδριανουπόλεως, Αἰμιμόντου.

1) Ὁ Σωζοπόλεως, 2) ὁ Ἀγαθουπόλεως, 3) ὁ Δεβελτοῦ, 4)..... κατὰ δὲ τὴν περίοδον 911-950 ὡς ἐξάγεται ἀπὸ τὰ αὐτὰ ὡς ἄνω Τακτικά, ἡ Ἀγαθούπολις φέρεται καταλαμβάνουσα τὴν θέσιν τῆς Ἐπισκοπῆς Πλωτινουπόλεως Λιδυμοτείχου.

Ἐξ ὅσων στοιχείων συνεκεντρώσαμεν ἀπὸ τὴν Μεσαιωνικὴν βιβλιοθήκην Κ. Ν. Σάθα ἐκδόσεως 1872 μετὰ τὸν Ἐπίσκοπον Ἄνθιμον τῆς περιόδου 911-959 εὐρίσκομεν 1) τὸν Γρηγόριον παραιτούμενον ἀπὸ Ἀγαθουπόλεως τὸ 1650, 2) τὸν Φιλόθεον προαχθέντα τὸ 1659 εἰς μητροπολ. Τραπεζούτσος 3) τὸν Μακάριον διαδεχθέντα τὸν Φιλόθεον τὸ 1660 4) τὸν Λαυρέντιον, ὅστις διεδέχθη τὸν Φιλόθεον προαχθέντα εἰς μητροπολίτην Δέρκων στὰ 1673. Κατὰ δὲ τὸν ἴδιον Σάθαν στὰ 1777 εἰς ἐνίσχυσιν τῆς Φιλοσοφικῆς σχολῆς Κωνσταντινουπόλεως φέρονται ὅτι προσέφεραν ὁ Ἀδριανουπόλεως 500 φλωριά, ὁ Σωζουπόλεως 50 καὶ ὁ Ἀγαθουπόλεως 100 φλωριά.

Στὰ 1821 εὐρίσκομεν τὴν Ἀγαθούπολιν ἔδραν Μητροπόλεως ὑπὸ τὸν Ἄνθιμον τὸν μετέπειτα Ἀγχιάλου καὶ ἐν συνεχείᾳ Οἴκουμ. Πατριάρχην. Στὰ 1829 καθ' ἃ βεβαιοῖ ὁ συγγραφεὺς τῆς ἱστορίας τῆς Ἀπολλωνίας τοῦ Πόντου Κ. Παπαϊωαννίδης, μετὰ τὴν κατάληψιν τῆς Θράκης ὑπὸ τῶν Ρώσων πλεῖστοι οἰκογένειαι τῆς ἐπαρχίας Ἀγαθουπόλεως καὶ μαζί μὲ αὐτάς καὶ ὁ μητροπολίτης Ἀγαθουπόλεως μετηνάστευσαν εἰς τὴν Ρωσίαν. Ἀποτέλεσμα τῆς μεταναστεύσεως ταύτης ὑπῆρξεν ἡ συγχώνευσις τῶν δύο μητροπόλεων ὑπὸ τὸν τίτλον Σωζουαγαθουπόλεως μέχρι τοῦ 1906.

Στὰ 1834-1836 βλέπομεν τὸν Προκόπιον μητροπολίτην Σωζουαγαθουπόλεως, ἀπὸ δὲ 1842-1852 τὸν αὐτὸν Προκόπιον διὰ δευτέραν φοράν, ἀπὸ δὲ τοῦ 1852-1858 τὸν Δωρόθεον τὸν Σχολάριον μετατεθέντα εἰς μητρ. Δημητριάδος, στὰ 1858-1872, τὸν Προκόπιον διὰ τρίτην περίοδον, τὸ 1879, τὸν Θεόφιλον τὸν θεῖον τοῦ Γενάδιεφ, ἀπὸ τὰ 1890-1900, τὸν Παρθένιον μετατεθέντα εἰς Προικόνησον, τὸ 1901 τὸν Κων(σταντι)ν Μικροῦλην ἐκτοπισθέντα εἰς Ἅγιον Ὄρος, καὶ τὸν Δωρόθεον τὸν μετέπειτα τοποτηρητὴν τοῦ Πα-

τριαρχικού θρόνου από το 1901 μέχρι το 1913, οτε και έπανσεν ύφισταμένη ή μητροπόλις λόγω καταλήψεως τής επαρχίας από τους Βουλγάρους.

ΙΑ'. ΣΧΟΛΕΙΑ ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΙ

Η Άγαθούπολις δι' ιδίων αὐτῆς πόρων συνετήρει μέχρι τοῦ βιαιῶν ἐκποτισμοῦ τῶν κατοίκων αὐτῆς ἐν ιδιωτικῶν Νηπιαγωγείων, πλήρες Παρθεναγωγεῖον καὶ ἑξατάξιον δημοτικῶν σχολείων, ἅτινα ἐστεγάζοντο εἰς εὐπρεπῆ καὶ ἀξιόλογα κοινοτικά κτήματα. Τὸ Παρθεναγωγεῖον ἐστεγάζετο εἰς συνεχόμενον μὲ τὴν μητροπόλιν οἶκημα διώροφον ἠλιόλουστον καὶ εὐάερον, τὸ δὲ ἄρρεναγωγεῖον εἰς ἐντελῶς ἀπομινωμένον κτίσμα ἐλεύθερον πανταχόθεν καὶ μὲ ἀπεριόριστον ἀνοικτῶν χώρων διὰ παιδιάς, οἰκοδομηθὲν δαπάναις τῆς Κοινοτήτος καὶ τῆ συνδρομῆ τῶν ἐν τῇ ξένη ἰδίᾳ δὲ τῶν ἐν Ἀμερικῇ Ἀγαθουπολιτῶν οἱ ὁποῖοι συνεισέφεραν κατὰ τὸ 1909 σημαντικά ποσὰ διὰ νὰ κοσμήσουν τὴν πατρίδα των μὲ ἓνα λαμπρὸν οἰκοδόμημα, τὸ ὁποῖον εἶχε διαμορφωθῆ ὥστε νὰ δίδωνται εἰς αὐτὸ θεατρικαὶ παραστάσεις.

Τὸ σύνολον τῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν ἔφθανε τὸν ἀριθμὸν 600.

Τὰ περὶ ὧν πρόκειται ἐκπαιδευτήρια, πλην τοῦ νηπιαγωγείου τὸ ὁποῖον ἀπετέλει ἰδιωτικὴν ἐπιχείρησιν, συνετήρει ἡ σχολικὴ Ἐφορεία ἀπὸ πόρους τοὺς ὁποῖους ἐξησφάλιζεν αὐτὴ διὰ τῆς συνεχοῦς ἐπαγρυπνήσεως ὥστε νὰ ἀποφεύγεται πᾶσα καταστρατήγησις.

Οἱ ἀναφερθέντες ἀνωτέρω πόροι, ἀπετελοῦντο 1) ἀπὸ τὰς εἰσπράξεις τῶν Ἐκκλησιῶν 2) ἀπὸ ἰδιοκτησίας τῆς Κοινοτήτος, ἥτοι χωράφια, νταλιάνια ἢ ἀπόχες λεγόμενες 3) ἀπὸ εἰσφορᾶς τῶν εἰσπορούντων κατὰ τὴν ἐγγραφὴν τῶν τέκνων αὐτῶν 4) ἀπὸ βαπτίσεις 5) ἀπὸ γάμων 6) ἀπὸ ἐκτάκτους εἰσφορᾶς καὶ 7) τὸ καὶ κυριώτερον ἔσοδον ἀπὸ τὴν ἀποβάθραν καὶ τὰς δι' αὐτῆς φορτοεκφορτώσεις ἐπὶ καταβολῆ ἀντιστοίχου ποσοῦ.

Ἡ ἐφορεία διεχειρίζετο ταυτόχρονα τὰ ἔσοδα τῶν ἐκκλησιῶν, τὰ πλεονάσματα τῶν ὁποῖων διετίθεντο διὰ τὴν συντήρησιν τῶν σχολείων καὶ ἐκκλησιῶν διαθέτουσα πρὸς τοῦτο ἴδιον νόμισμα ἐκ πέντε παραδῶν, ἀπὸ κίτρινα φύλλα τενεκὲ ἀποκοπτόμενα καὶ φέροντα διακριτικὰ σημεῖα μὲ ἀρχικὰ γράμματα κεφαλαῖα Ε.Α. ὑπονοοῦντα τὰς λέξεις ΕΦΟΡΕΙΑ ΑΓΑΘΟΤ-ΠΟΛΕΩΣ.

Ἡ Ἀγαθούπολις εἶχε τέσσαρας ἐκκλησίας βυζαντινῆς περιόδου καὶ μίαν νεωτέρας κατασκευῆς εἰς τὴν ἔξω τοῦ κάστρου πόλιν εἰς μνήμην τοῦ Ἀγίου Δημητρίου. Ἀρχαιότερα πασῶν ἦτο ἡ Κοίμησις τῆς Θεοτόκου, ἣτις συνείχετο μὲ τὸ μέγαρον τῆς μητροπόλεως μὲ μίαν ὑπερμεγέθη περιτειχιαμένην αὐλὴν εἰς τὴν ὁποῖαν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Ἀναστάσεως προσήρχετο τὸ σύνταλον τῶν Ἀγαθουπολιτῶν γιὰ νὰ ἀκούσῃ τὸ Χριστὸς Ἀνάστη. Αὐτὴ ἐθεωρεῖτο ὡς μητροπολιτικὸς ναός. Εἰς τὸν νόρθηκα τῆς ἐκκλησίας ταύ-

της καὶ εἰς τὸν περίβολον αὐτῆς ἐλάμβανον χώραν αἱ ἐκάστοτε γενικαὶ συνελεύσεις διὰ τὴν ἐκλογὴν τῆς Δημογεροντίας, τοῦ Μουχτάρη καὶ τῶν Ἐφορειῶν. Αἱ ἄλλαι τρεῖς ἐκκλησίαι ἐπανηγύριζον κατὰ τὴν μνήμην τῆς Ἀγίας Μαρίνης, τῆς Ἀναλήψεως καὶ τοῦ θαυματοργοῦ Ἁγίου Γεωργίου εἰς τὴν ὁποίαν κατὰ τὴν ἡμέραν κυρίως τοῦ Ἁγίου Γεωργίου προσήρχοντο ἀσθενεῖς ἐκ τῆς πόλεως καὶ τῆς περιοχῆς διὰ τὴν θεραπείαν αὐτῶν.

Πλὴν τῶν ἀνωτέρω ἐκκλησιῶν ἡ Ἀγαθούπολις διέθετε τὰ ἐν συνεχείᾳ ἀναφερόμενα παρεκκλήσια: 1) τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου 2) τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου 3) τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος καὶ 4) τῆς Ζωοδόχου πηγῆς ἅπαντα εὐρισκόμενα ἐντὸς τοῦ κάστρου.

Πέραν τῶν παρεκκλησιῶν εἰς τὰ πέριξ τῆς Ἀγαθούπολεως ὑπῆρχον πλεῖστα ἀγιάσματα ὡς τῆς Ἀγίας Παρασκευῆς, τοῦ Παποῦ Ρώρη, τὸ Ἀγισματουδί ἤτοι τῆς μεταμορφώσεως, τοῦ Ἁγίου Κων(ν)ου, τῆς Ἀγιοαμπάλενας ἤτοι τῆς Παναγίας τῆς μετὰ τὰ ἄλωνα, τῆς πανηγυριζούσης τὴν 8ην Σεπτεμβρίου.

Καὶ τώρα θὰ ἀναφερθῶμεν εἰς τὴν μοναδικὴν μονὴν τὴν ὁποίαν διέθετεν ἡ Ἀγαθούπολις. Αὕτη ὠνομάζετο **ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ** καὶ ἦτο ἐκτισμένη ἐπὶ κρημνώδους αἰχμῆς, ἡ ὁποία ἐπικλινῆς οὔσα πρὸς τὸ ἀκρωτήριον ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἦτο ἐκτισμένη ἡ πόλις, ἀπετέλει τὸν κοιλίσκον ὁ ὁποῖος ἐχρησίμευεν ὡς λιμὴν σχεδὸν ἀσφαλῆς προσβαλλόμενος μόνον ἀπὸ τὸν Γραιόλεβάντη. Ἡ μονὴ αὕτη διέθετε κελλία διὰ τὴν φιλοξενίαν τῶν ἐπισκεπτῶν, ἄμπελον καὶ περὶ τὰ 500 στρέμματα χωράφια. Κάτωθεν τῆς ἁγίας Τραπέζης ὑπῆρχεν ὀπὴ ἐν εἶδει κρύπτῃς ἢ ὑπογείου στοᾶς διὰ τὴν ὁποίαν οἱ γεροντότεροι κάτοικοι ὑπεστήριζον ὅτι αὕτη βαίνουσα ὑπὸ τὸν λιμένα συνείχετο μὲ τὴν εἰς τὴν ἀντιπέραν τοῦ λιμένος ἀκτὴν ὅπου τὸ στόμιον εὐρίσκειτο ἐντὸς τῆς οἰκίας τοῦ Ἐδσταθίου Πολυχρονιάδη. Εἰς τὴν μονὴν ταύτην διέμενε συνεχῶς καλόγηρος ὁ τελευταῖος τῶν ὁποίων μᾶλλον ἰδιότης ἀσκητῆς ὠνομάζετο Γαλανός. Οὗτος κατὰ πᾶσαν Κυριακὴν περιέφερε κιβώτιον εἰς τὸ ὁποῖον ἔρριπτον οἱ εὐσεβεῖς χριστιανοὶ τὸν ὄβολον αὐτῶν. Περὶ αὐτοῦ ἐλέγετο ὅτι μετὰ πᾶσαν ἐπιστροφὴν του εἰς τὴν μονὴν, ἤνοιγε τὸ κιβώτιον καὶ ἐμοίραζε μὲ τὸν Παποῦν Ἀγιογιάννην τὸ περιεχόμενον ὡς ἑξῆς: — ἐνταῦθα ἀντὶ τῶν ἀγνώστων νομισμάτων τῶν τουρκικῶν θὰ χρησιμοποιοῦσμεν τὸ Ἑλληνικὸν Νόμισμα. Ἐβάλε ἀντίκρου του τὴν εἰκόνα τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου καὶ ἤρχιζε τὴν διανομὴν λέγων: «Νὰ ἐσένα Παποῦ μου Ἀγιογιάννη μιὰ δεκάρα, νὰ καὶ ἐμένα ἐνα πενηνταράκι» Παρουσίαζε δηλαδὴ μεγάλην τὴν δεκάραν τοῦ Ἀγιογιάννη ἐνῶ τὸ πενηντάλεπτο τὸ δικὸν του τὸ ἐχαρκτήριζε ὡς μικρὸν.

Ἡ μονὴ πανηγύριζεν εἰς τὴν ἐκάστοτε μνήμην τοῦ Ἁγίου, ὅτε ὅλοι οἱ κάτοικοι ἠκολούθουν τὴν πανηγυρικὴν λειτουργίαν ἰδιαιτέρως δὲ συμμετεῖχον αἱ νεάνιδες ἐν εἶδει νυφοπαζάρου ὅπως συνέβαιναν καὶ κατὰ τὰς ἐ-

κάστοτε ἑορτὰς καὶ πανηγύρεις τῶν Ἁγιασμάτων.

Τέλος εἰς τὸ νεκροταφεῖον τῆς πόλεως τὸ ὁποῖον εἶχεν περιφραγῆ πλήρως διὰ λιθοδομῆς διὰ τὴν προστατεύσῃ τοὺς σωρούς τῶν προγόνων μας ὑπῆρχε ναὸς εἰς μνήμην τοῦ Ἁγίου Λαζάρου, ὅπου ἀπεδίδοντο αἱ τελευταῖαι εὐχαὶ πρὸς τοὺς νεκρούς.

Προκειμένου ἤδη νὰ κλείσωμεν τὸ περὶ τῶν Ἐκκλησιῶν κεφάλαιον σκόπιμον θεωροῦμεν νὰ σημειώσωμεν ὅτι ὁ ναὸς τοῦ Ἁγίου Δημητρίου ἦτο κτισμένος εἰς τὴν ἔξω τοῦ Κάστρου πόλιν καὶ ἐλειτούργει ἀπὸ τὴν Δευτέραν Ἀνάστασιν μέχρι καὶ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου. Εὗρίσκετο ἐντὸς εὐρυχώρου ἐκτάσεως περιφραγμένης ἀπὸ λιθόκτιστον τεῖχος.

ΙΕ'. ΝΑΥΤΙΑΙΑ

Αὕτη εἰς τὴν Ἀγαθούπολιν ὑπῆρξεν ἀνεπτυγμένη εἰς τὸν μεγαλύτερον βαθμὸν καὶ Ἀγαθουπολίτικα καράβια ἀπὸ 10 ἕως 800 τόννους χωρητικότητος, διέσχίζον τὸν Εὐξείνιον Πόντον, τὴν Προποντίδα τὸ Αἰγαῖον πέλαγος καὶ αὐτὴν τὴν Μεσόγειον μέχρι τοῦ Γιβραλτάρ. Οἱ λιμένες τῆς Μαύρης θαλάσσης, τῆς Κων)πόλεως, Σμύρνης, Ἀλεξανδρείας καὶ Μασσαλίας φιλοξενούσαν πάντοτε τὰ σκάφη τῶν Ἀγαθουπολιτῶν. Οἱ πλοίαρχοι ἐξασκούμενοι κυρίως ἀπὸ τοὺς πατεράδες ἢ συγγενεῖς πλοίαρχους αὐτῶν, ἦσαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μὲ τὰ κολυβογράμματα τῆς τουρκοκρατικῆς περιόδου. Ἐν τούτοις προκειμένου διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ πηδαλίου ἦσαν ἀφθαστοι καὶ θαλασσόλυκοι ἑταροσμένοι. Αὐτοὶ οἱ ἀπλοὶ ἄνθρωποι ποὺ ἤξευραν ἀπ' ἔξω τὴν χάρτα στὴν διεθνή γλῶσσαν, δὲν μπορούσαν νὰ κάμουν διάκρισιν τῆς Μασσαλίας ἀπὸ τὴν Μαρσίλια ποὺ ἐγνώριζαν. Ἔχομεν ὑπ' ὄψιν μας ἀφήγησιν παλαιότερων καθ' ἣν εἰς γενομένην πρότασιν ναυλώσεως τοῦ σκάφους διὰ τὴν Μασσαλίαν ὁ κυβερνήτης τοῦ σκάφους ἠρνήθη δηλώνων ταυτοχρόνως ὅτι θὰ ἐδέχετο ναύλωσιν τοῦ σκάφους διὰ τὴν Μαρσίλια.

Τὰ τρία τέταρτα τῶν Ἀγαθουπολιτῶν κατεγίνοντο μὲ τὴν ναυτιλίαν πυνέβαινε δὲ ἕνα ταξίδι διὰ τὴν Μεσόγειον νὰ διαρκῆ 6 - 9 μῆνας ἀναλόγως τῶν καιρικῶν συνθηκῶν.

Ἐκεῖνο ὅμως διὰ τὸ ὁποῖον διεκρίνοντο οἱ Ἀγαθουπολίται ναυτιλευόμενοι ἦτο ὅτι, κατὰ τὴν χειμερινὴν περίοδον, ὅπουδῆποτε καὶ ἂν εὗρίσκοντο ἔπρεπε τὸν προστάτην τῶν Ἁγίων Νικόλαον καὶ ὕλας τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων καὶ τῶν Φώτων νὰ τὰς ἑορτάσουν εἰς τὴν πατρίδα, ὁπότε ἡ Ἀγαθούπολις εὗρίσκετο εἰς τὴν μεγαλοπρέπειαν αὐτῆς, φιλοξενούσα τὰ ξενητεμένα τέκνα τῆς τὰ ὁποῖα ἤρχοντο ἀπὸ τὴν Ὀδησσό, τὸν Σουλινά, τὸ Βατοῦμι, τὴν Κων)πολιν τὴν Σμύρνην καὶ αὐτὴν τὴν Ἀλεξανδρείαν, διὰ τὴν ἐπιστρέφουν πρὸς τὰ σκάφη των μετὰ τὸν ἁγιασμόν τῶν ὑδάτων κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν Θεοφανείων.

Πῶς ζοῦσε ἡ Ἀγαθοῦπολις κατὰ τὸν μῆνα αὐτὸν τῆς παραμονῆς τῶν τέκνων τῆς, δὲν θὰ ἐπιχειρήσωμεν νὰ ἐξιστορήσωμεν, διότι θὰ ἀπαιτηθοῦν πάρα πολλὰ σελίδες. Ἀρκεῖ μόνον νὰ τονίσωμεν ὅτι κατὰ τὴν μικρὰν ταύτην περιόδον ἐγένετο μεγάλη σπατάλη χρήματος καὶ ἀφθονη οἰνοποσία.

IS'. ΑΛΙΕΙΑ ΚΑΙ ΕΝΙΑΛΛΕΙΟΣ ΠΛΟΥΤΟΣ

Αὕτη διενηργεῖτο εἰς μεγάλην κλίμακα τόσον εἰς τὰ σκομβροειδῆ διὰ τὰ ὁποῖα ὠμιλήσαμεν εἰς προηγούμενον κεφάλαιον, ὅσον καὶ εἰς τοὺς σίακας - κοινῶς - καλκάνια, τὰ ὁποῖα ἐθεωροῦντο ὡς ὁ βασιλεὺς τῶν ψαριῶν τῆς Μάρης θαλάσσης, κεφαλόπουλα, μεγάλους γαβιοὺς, ἀφθονα μῆδια τῆς πέτρας, λουπάδες, καὶ καβούρια. Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ μῆδια τῆς πέτρας ὑπῆρχον τοιαῦτα τοῦ πελάγους τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦσαν εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης σωστὸ μεταλλεῖο ἐκτεινόμενον ἀπὸ Βασιλικῆς μέχρι Καλαντζακίου.

IZ'. ΔΑΣΙΚΟΣ ΠΛΟΥΤΟΣ

Δύο χιλιόμετρα ἔξω ἀπὸ τὸν κατοικημένον γῶρον δὲν ἔβλεπε κανεὶς παρὰ μίαν συνεχομένην ἔκτασιν δασικήν, ἣ ὁποία, ἐξετείνετο μέχρι καὶ πέραν τῶν ὕψωμάτων τοῦ μικροῦ Αἴμου καὶ συγκεκριμένα μέχρι τῆς πεδιάδος τῶν 40 Ἐκκλησιῶν. Τὰ δάση ταῦτα ἀποτελούμενα κατὰ πλεῖστον ἀπὸ δρυῶν, τὰ μὲν πρὸς τὴν παραλίαν ὑλοτομούμενα ἔδιδαν μεγάλας ποσότητας καυσοξύλων καὶ ξυλοκαρβούνων, τὰ ὁποῖα μετεφέροντο καὶ κατηναλίσκοντο εἰς τὴν Κων)πολιν. Ἡ δασικὴ αὕτη ἔκτασις ὑλοτομουμένη ἐπὶ σειρὰν δέκα ἕως δώδεκα ἑτῶν, ἔφθανε τὸ ἀνώτατον σημεῖον διὰ τὴν τριαύτην ἐκμετάλλευσιν καὶ ἐπανήρχετο εἰς τὸ ἀρχικὸν σημεῖον τὸ ὁποῖον μετὰ δωδεκαετίαν καθίστατο ἱκανὸν πρὸς ὑλοτόμησιν. Πέραν τοῦ σημείου τούτου αἱ ἐκτάσεις ἐκαλύπτοντο ἀπὸ παρθένα δάση τὰ ὁποῖα ἔδιδαν ἀφθονο οἰκοδομήσιμον καὶ ναυπηγήσιμον ξυλείαν καὶ μεγάλους κορμοὺς δένδρων - βουβὰ ὀνομαζόμενα - μέγα μέρος τῶν ὁποίων μετεφέρθη εἰς Ρουμανίαν διὰ νὰ ἀποτελέσουν βάθρα γεφυρῶν καθὼς ἐπίσης καὶ τραβέρσας διὰ τοὺς σιδηροδρόμους.

Ἀπὸ τὴν οἰκοδομήσιμον ξυλείαν κατεσκευάζοντο σκελετοὶ διωρόφων καὶ τριωρόφων οἰκιῶν συνδεδεμένοι ἀπ' ἀλλήλων ἐνδιαμέσως, μὲ τοὺς ποταμοὺς ὀνομαζόμενους, ἦτοι, μὲ δοκοὺς 10 καὶ πλέον μέτρων μήκους καὶ πάχους 30 ἢ καὶ 40X0,40 ἑκατοστοῦ, καθὼς ἐπίσης καὶ τὸ σύνολον τῆς ἐξωτερικῆς ἐπενδύσεως τῶν οἰκιῶν καὶ τὰ πατώματα, ἀπὸ δὲ τὴν ναυπηγήσιμον μεγάλη ποσότης διωχετεύετο εἰς τὴν Κων)πολιν καὶ ἄλλα μεγάλα κέντρα καὶ συγχρόνως κατεσκευάζοντο σκάφη μέχρι 100 τόννων χωρητικότητος εἰς τὰ ναυπηγεῖα τῆς Ἀγαθουπόλεως τὰ ὁποῖα εὐρίσκοντο εἰς τὴν θέσιν Τροῦλος.

Τὰ δάση συνήθως ύλοτομούμενα ἀναγεννῶνται μέσα σὲ διάστημα 15 καὶ 20 ἐτῶν ἐνῶ τὰ τοιαῦτα τῆς ζώνης τῆς Ἀγαθουπόλεως συνήρχοντο στὰ δώδεκα χρόνια καὶ παρείχον ἀφθονο κυνήγιον εἰς ἐλάφια, δορκάδες καὶ ἀγριοχοίρους.

ΙΗ'. ΑΜΠΕΛΟΥΡΓΙΑ

Αὕτη κατὰ τὴν πρὸ τοῦ 1900 περίοδον ἦτο πολὺ ἀνεπτυγμένη καὶ παρήγε μεγάλες ποσότητες εὐγένεστου καὶ δυνατοῦ κρασιοῦ τὸ ὁποῖον ἐκάλυπτε τὴν τοπικὴν κατανάλωσιν καὶ μεγάλα ποσότητες μετεφέροντο εἰς τὴν Ὀδησὸν καὶ αὐτὴν τὴν Κριμαίαν. Μετὰ τὸ 1900 αἱ κυριώτεραι τοποθεσίαι ἀμπελιῶν ὡς π.χ. τὸ Κομπή, ἡ Βαγιά καὶ ἡ Κουρβούλα ἐγκατελήφθησαν ἐντελῶς καὶ ἡ ἀμπελοურγία περιορίσθη εἰς τὰ πλησιέστερα πρὸς τὴν πόλιν σημεῖα.

Καθ' ἡμᾶς ὁ περιορισμὸς τῆς καλλιεργείας τῆς ἀμπέλου πρέπει νὰ ἀποδοθῇ εἰς τὴν ληστοκρατείαν ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐδοκιμάσθη δλόκληρος ἡ περιφέρεια.

ΙΘ'. ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΓΑΘΟΥΠΟΛΕΩΣ

Χάρις εἰς τὰς ἀόκνους προσπάθειας τοῦ φίλου συμπολίτου Εὐθ. Γ. Βαφρέως, εὕρισκόμεθα εἰς τὴν εὐχάριστον θέσιν νὰ παρουσιάσωμεν εἰς τὴν παροῦσαν μελέτην εἴκοσι ἑξ νομίσματα τῆς ἀπὸ τὰ 300 π.Χ. περιόδου, σύγχρονα τῆς Ἀλεξανδρινῆς ἐποχῆς ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐπιβεβαιοῦται ἡ ἀρχαιότης τῆς πόλεως, τὸ αὐτόνομον αὐτῆς καὶ κοπῆς νομισμάτων καθὼς ἐπίσης καὶ ἡ ἀ-

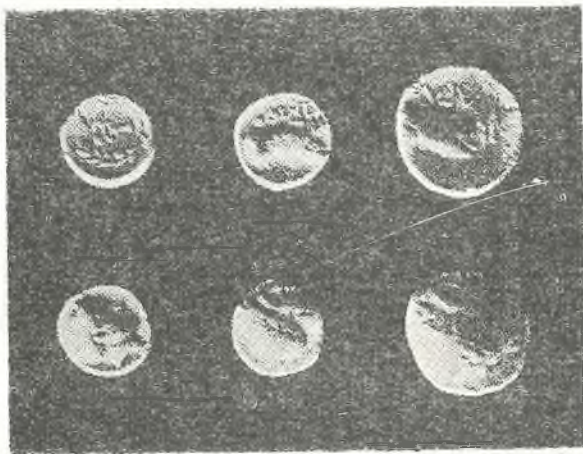
Νομίσματα Ἀγαθουπόλεως εὕρισκόμενα ἐν τῷ ναοσκεπῇ Κλαγκενφούρτ Λδστρίας.

πόδειξις τοῦ ἰσχυρισμοῦ μας ὅτι κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ἐπῆλθεν ἡ ἀπὸ Ἀλκαίου Τείχος εἰς Ἀγαθούπολιν μετονομασία.

Τὰ νομίσματα ταῦτα εὕρισκονται σήμερον εἰς τὰ κάτωθι σημεῖα:

- 1) 1 νόμισμα εἰς τὸ Ἐθνικὸν νομισματικὸν Μουσεῖον Ἀθηνῶν.

- 2) 3 νομίσματα εἰς τὸ Νομισματικὸν Μουσεῖον Ἀθηνῶν.
- 3) 1 νόμισμα εἰς Ἐθνικὸν Δανικὸν Μουσεῖον.
- 4) Νομίσματα εἰς τὸ Μουσεῖον Κλακενφούρτης τῆς Αὐστρίας.
- 5) 1 νόμισμα εἰς τὴν προθήκην τοῦ Μ. Στεφάνου Γκαρρέρι Σμόρνης
- 6) 4 νομίσματα εἰς τὴν ἐκθεσιν Η. Ρ. BORREL νομ. Ἐταιρείας Ἀγγλικῶν μουσείου
- 7) 2 νομίσματα, ἐκθεσις συλλογῆς POOLE.
- 8) 6 νομίσματα ἐγχειριδίου GREER ἐκδόσεως BARKLET V. HEAD

Ἀναμφισβήτητα τεκμήρια περὶ τῆς ἀρχαίας Ἀγαθουπόλεως τοῦ 4ου π.Χ. αἰῶνος εὑρισκόμενα ἐν Νομισμ. Μουσεῖον Ν. Ἐδέρας.

- 9) 2 νομίσματα συλλογῆς Πρόκεσσ—Ὅστεν 1872
- 10) 1 νόμισμα εἰς τὴν νομισματικὴν Ἐπιθεώρησιν NOUVELLE SERIE I καὶ
- 11) 1 νόμισμα εἰς τὴν ἐκθεσιν HIRSCH 13 τῆς συλλογῆς Ρουσοπούλου.

Καὶ αὐτὰ μὲν ἀφοροῦν τὰ νομίσματα τῆς προχριστιανικῆς ἐποχῆς εἰς τὰ ὅποια ὀφείλομεν νὰ προσθέσωμεν καὶ ἐκεῖνα τὰ ἐκ κιτρίνου τενεκῆ κυκλοφορήσαντα ἀπὸ τὰς ἐκάστοτε ἐκκλησιαστικῆς ἐπιτροπῆς τῆς Ἀγαθουπόλεως ἀξίας 5 καὶ 10 παράδων πρὸς διενκόλυσιν τῶν ἐκκλησιαζομένων ἀκόμη δὲ καὶ αὐτῶν τῶν ἐπαγγελματιῶν.¹

Κ'. ΔΙΟ ΤΗΝ ΔΡΑΣΙΝ ΤΩΝ ΕΝ ΑΜΕΡΙΚΗ ΑΓΑΘΟΠΟΛΙΤΩΝ

Εἰς τὴν Ἀμερικὴν ἤρχισαν νὰ συρρέουν οἱ πρῶτοι Ἀγαθουπολίται ἀπὸ τὸ 1904 ὅπου διὰ τῆς φιλεργίας αὐτῶν εὐδοκίμησαν καὶ αἰσθάνθησαν τὴν

¹ Βλ. δημοσίευμα Ἐτ. Θρ. Μελετῶν ἀριθμ. 98 Κωνσταντινίδου δικηγόρου: Ἐνα τολμηρὸ ἔθιμο.

ανάγκην νὰ ἐνσωματωθῶν εἰς ἓνα σύλλογον ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΓΑΘΟΤΠΟΛΙΤΩΝ Ο ΑΥΛΑΙΑΣ ὅστις βραδύτερον μετονομάσθη Σύλλογος τῶν ἐν Νέᾳ Ἐρσεύ Ἀγαθουπολιτῶν «ΟΙ ΤΙΟΙ ΤΗΣ ΑΓΑΘΟΤΠΟΛΕΩΣ». Τόσον ὁ πρῶτος ὅσον καὶ ὁ δεύτερος ποικιλοτρόπως ἐφάνησαν ἀρωγοί. Καὶ ὁ μὲν πρῶτος, διὰ μεγάλης εἰσφορᾶς αὐτοῦ ἔκτισε τὸ νέον ἀρρεναγωγεῖον τῆς Ἀγαθουπόλεως τοῦ Εὐξείνου, ὁ δὲ δεύτερος πλὴν τῶν μεγάλων εἰσφορῶν του διὰ τὴν ἴδρυσιν εἰς Ν. Ἀγαθούπολιν τοῦ πρῶτου σχολικοῦ κτιρίου καὶ τῆς ἐκκλησίας, τῶν ἀνεγερθέντων τὸ 1927, ἐσυνέχισεν τὸ φιλανθρωπικὸν αὐτοῦ ἔργον καὶ μετὰ τὴν κατοχὴν. Ἔστειλε εἰς ὑπερεκατὸν οἰκογενείας τῆς Ν. Ἀγαθουπόλεως καὶ Θεσ/νίκης περὶ τὰς ἑκατὸν χιλιάδας δραχμῶν, διετήρησε μαθητικὸν συσσίτιον εἰς τὴν Ν. Ἀγαθούπολιν πλέον τοῦ ἔτους, ἐπρομήθευσεν εἰς τοὺς προσκόπους καὶ ναυτοπροσκόπου αὐτῆς ἡματισμὸν καὶ ὑπόδησιν, ἐβοήθησε μὲ 4000 δραχμὰς διὰ τὴν ἀνέγερσιν διδαστηρίου ἀντὶ τοῦ κατεδαφισθέντος ἀρχικοῦ τοιοῦτου, διέθεσεν 250.000 δραχμὰς διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπίπλωσιν ξενωνος καὶ Κοινοτικοῦ καταστήματος τὰ ὅποια ἐδώρισεν εἰς τὴν Κοινότητα. Ἄλλοι ἰδιῶται διέθεσαν ἐξ ἰδίων των σεβαστὰ ποσὰ ὡς λ.χ. τὸ ζεῦγος Μάρκου Μαυροδῆ μὲ ποσὸν 70000 διὰ τὴν περιφραξίν τοῦ σχολείου καὶ τὴν ἐπισκευὴν τῆς ἐκκλησίας, ὁ Τραϊανὸς ἢ Ρόης Ν. Βαφειάδης ποσὸν πλέον τῶν 600.000 δραχμῶν διὰ τὴν ἀνέγερσιν μιᾶς κοινοτάτης ἐκκλησίας εἰς μνήμην τοῦ Ἀγίου Νικολάου καὶ κατασκευὴν οἰκίσκου διὰ κατοικίαν τοῦ ἐκάστοτε ἱερέως, τὰ ὅποια ἐδώρισεν εἰς τὴν Κοινότητα, ὁ Θεόδωρος καὶ ἡ Ἑλένη Γιαννούλη ἀποστείλαντες ποσὸν 80000 δραχμῶν διὰ τὴν κατασκευὴν δευτέρας πτέρυγος τοῦ σχολείου καὶ τέλος ὁ Κων/τῖνος Γ. Μακρῆς διέθεσεν πλέον τῶν 1000 δολλαρίων διὰ τὴν κατασκευὴν ἡρώου τοῦ ὁποίου ἐστερεῖτο ἡ Κοινότης.

Προκειμένον νὰ δλοκληρώσωμεν τὸ ἔργον τοῦ ἐν Ἀμερικῇ Συλλόγου εἴμεθα ἠποχρεωμένοι νὰ μεταφέρωμεν ἐνταῦθα τὴν κίνησιν καὶ δρᾶσιν αὐτοῦ διὰ νὰ μὴ περιέλθῃ ἡ πατρις αὐτῶν Ἀγαθούπολις εἰς χεῖρας τῶν προαιωνίων ἐχθρῶν μας Βουλγάρων.

Μετὰ τὴν περιφανῆ νίκην τῶν συμμαχικῶν δυνάμεων καὶ ἐν ἧφει τῆς διασκέψεως τῆς εἰρήνης ὁ ἐν Ἀμερικῇ Σύλλογος τῶν Ἀγαθουπολιτῶν ἐπροκάλεσε συλλαλητήριον εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τοῦ Παμγκάρδεν εἰς τὸ ὁποῖον ἔλαβον μέρος ἐκπρόσωποι ὅλων τῶν Θρακικῶν πόλεων. Κατ' αὐτὸ ὠμίλησαν διάφοροι ρήτορες ὁ δὲ Ἑλληνομαθὴς καὶ φιλέλλην καθηγητὴς κ. Κάρολος Μπράουν ἀνέγνωσεν τὸ κάτωθι ψήφισμα :

Ἐπειδὴ αἱ περιφέρειαι Ἀγαθουπόλεως, Βασιλικοῦ καὶ Προδίβου, κατοικοῦνται ἐξ ὀλοκληρου ὑπὸ Ἑλλήνων ἀνερχομένων εἰς πολλὰς χιλιάδας καὶ ἀποτελοῦσαι ἀναπόσπαστον καὶ συνεχὲς μέρος τῆς Θρακίας,

Ἐπειδὴ, λόγῳ τοῦ ἑλληνικοῦ χαρακτῆρος τῶν περιφερειῶν τούτων, ἔ-

πέστησαν αὐταὶ ἐρημιώσεις καὶ οἱ κάτοικοι τούτων ἐγένοντο ἀντικείμενα συστηματικῶν σφαγῶν ἐκ μέρους τῶν Βουλγάρων ἀπὸ τοῦ 1913, οἱ ὅποιοι σκοπὸν εἶχον νὰ μεταβάλωσι διὰ τῆς βίας τὸν Ἑλληνικὸν χαρακτῆρα τῶν μερῶν τούτων, τῶν ὁποίων οἱ κάτοικοι ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ δύνανται νὰ ζήσωσιν ὑπὸ Βουλγαρικὴν σημαίαν,

Διὰ ταῦτα,

Ἀντιπρόσωποι τῶν εἰρημένων μερῶν, συνελθόντες εἰς πάνδημον συλλαλητήριον ἐν Νέα Ἱόρκῃ σήμερον, 23ην Φεβρουαρίου 1919

ΨΗΦΙΖΟΜΕΝ

ὅτι ἡ ἀπόφασις τῶν κατοίκων τῶν μερῶν τούτων εἶναι νὰ μὴ ὑποφέρωσιν ἐπὶ πλέον τὴν τυραννίαν τῶν Βουλγάρων. Διαμαρτυρόμεθα πάσῃ δυνάμει κατὰ πάσης ἐγκρίσεως ἢ ἀναγνωρίσεως τῆς Βουλγαρικῆς κατοχῆς καὶ ποιούμεθα ἔκκλησιν πρὸς τὸν Πρόεδρον τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν καὶ τὰς Δυνάμεις ἐκείνας αἱ ὁποῖαι ἐξεδηλώθησαν ὑπὲρ τῆς Παγκοσμίου Δημοκρατίας καὶ τοῦ δικαιώματος τῶν λαῶν νὰ ἀποφασίζωσι περὶ τῶν τυχῶν των, ὅπως μᾶς βοηθήσωσιν εἰς τὴν πραγματοποιήσασιν τῆς ἐπιθυμίας μας, ἥτις εἶναι ἡ Ἐνωσις μας μετὰ τῆς μητρὸς Ἑλλάδος. Ἐπιτροπὴ νὰ διαβιβάσῃ τὸ παρὸν ψήφισμα πρὸς τὸν Πρόεδρον τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν καὶ τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν Συμμαχικῶν Δυνάμεων. Καὶ διορίζομεν τὸν κ. Γεώργιον Σγουρδαῖον διὰ νὰ ἀντιπροσωπεύσῃ τὴν ὑπόθεσιν τῆς Ἀγαθουπόλεως.

Δυστυχῶς τὸ θέμα τῆς Ἀγαθουπόλεως διέφευγε τῆς ἁρμοδιότητος τῶν συμμάχων δυνάμεων, καθότι τοῦτο καθωρίσθη διὰ τῆς συνθήκης Κομπόλεως τοῦ 1913 μεταξὺ τῆς Τουρκίας καὶ Βουλγαρίας.

Ἐν τῷ μεταξὺ τὴν 23 Σεπτεμβρίου 1883 μία τυχαία πυρκαϊὰ ἀπετέφρωσε τὴν κομόπολιν τοῦ Βασιλικοῦ, οἱ κάτοικοι τοῦ ὁποίου προσέφυγον πρὸς διαχειμάσασιν εἰς Ἀγαθούπολιν, Σωζούπολιν, Κομπόπολιν, τὸν Πύργον τῆς Βουλγαρίας καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Ρουμανίαν. Τότε ἤρχισε διένεξις μεταξὺ τῶν προεστώτων τῶν μὲν ὑποστηριζόντων τὴν ἀνάγερσιν τῆς πόλεως εἰς τὸ παλαιὸν σημεῖον, τῶν δὲ εἰς τὸ ἔναντι ἀκρωτήριον τὸ ἐπονομαζόμενον Λιμνίδς. Μὴ ἐπελθούσης συμφωνίας ὁμᾶς 100 οἰκογενειῶν ἔκτισε εἰς τὸν Λιμνίδον συγχρονισμένον συνοικισμόν, τὸν ὁποῖον ὠνόμασε νέον Βασιλικόν, ἐνῶ οἱ περισσότεροι ἀνοικοδόμησαν τὴν παλαιὰν πόλιν.

Αἱ ὀλίγαι ἐν τούτοις οἰκογένειαι τοῦ νέου Βασιλικοῦ ὡς εὐπορώτεραι διανοήθησαν νὰ ἐνισχύσωσιν τὸν συνοικισμόν αὐτῶν διὰ τῆς μεταφορᾶς εἰς αὐτὸν τῆς ἕδρας τῆς ὑποδιοικήσεως Ἀγαθουπόλεως ἀπὸ τὴν Ἀγαθούπολιν εἰς Ν. Βασιλικόν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον καὶ ἐπέτυχον ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ τῆς ἐξαγορᾶς τοῦ ὑποδιοικητοῦ, ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι δι' ἰδίων χρημάτων αὐτῶν ἔκτισαν κατάλληλον διὰ τὴν στέγασιν τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς ὑποδιοικήσεως κτί-

ριον πρᾶγμα τὸ ὁποῖον φαινομενικῶς ἐδικαιολόγησεν ἡ προκλητικὴ στάσις τοῦ Τούρκου Καϊμακάμη Ἀτουφ ἐφέντη.

Ὅτω καὶ χωρὶς νὰ τροποποιηθῇ ἡ ἐπωνυμία τῆς ὑποδιοικήσεως μετεφέρθη ἡ ἔδρα εἰς τὸν νέον Βασιλικὸν ἀπὸ τοῦ 1887 ὅτε ἤρχισεν ἀντιδικαία διὰ τὴν ἐπαναφορὰν εἰς Ἀγαθούπολιν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν ἐπραγματοποιήθη λόγῳ τῆς μεσολαβήσεως τοῦ Βαλκανικοῦ πολέμου καὶ τῆς ἐν συνεχείᾳ συνθήκης Κων)πόλεως τοῦ 1913 ἡ ὁποία ἐπέδικασε τὴν περιφέρειαν εἰς τὴν Βουλγαρίαν.

Σκόπιμον θεωροῦμεν νὰ ἀναφέρωμεν ἐνταῦθα ὅτι ὁ περὶ οὗ πρόκειται ὑποδιοικητῆς πρὸς κάλυψιν τῆς δωροδοκίας ἰσχυρίσθη τὸ ἀκατάλληλον τοῦ κτίσματος ἔνθα ἐστεγάζετο ἡ ὑποδιοίκησις καὶ τὴν ἄγνοιαν τῆς τουρκικῆς γλώσσης καὶ ἀπὸ αὐτοὺς τούτους τοὺς διοικητικοὺς συμβούλους.

ΚΑ'. ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΑΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Ὅπως καὶ εἰς προηγούμενον κεφάλαιον ἐτονίσσαμεν ἡ Ἀγαθούπολις καταρκεῖτο ἀπὸ ἀμιγῆ Ἑλληνικὸν πληθυσμὸν ὅπως καὶ ὅλα τὰ Ἑλληνικὰ χωρῖα εἰς τὰ ὁποῖα δὲν ὑπῆρχεν ἄλλη πλὴν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐθνικότητος οἰκογένεια. Συνέβαιναν ὅθεν εἰς ὕλην τὴν ἐπαρχίαν νὰ συναντᾶ ἔκδηλος πατριωτικὴς ἐκδηλώσεις κατὰ τὰς ὁποίας δὲν ἤκούοντο ἄλλα τραγούδια ἀπὸ τὸν Ἑθνικὸν τῆς Ἑλλάδος ἕμνον, τὸ «³Ω λυγερὸν καὶ κοφτερὸ σπαθί μου». «Ἀπορῶ Μακεδονία πῶς βαστᾶς ὑπομονή» καὶ ἄλλα παρόμοια.

Ἐκεῖ ὅμως ὅπου παρουσιάζετο ἔξαλλος πατριωτισμὸς ἦτο ἡ ἑορτὴ τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν τὴν ὁποίαν ἐπανηγύριζεν ὀλόκληρος ὁ ὑπόδουλος Ἑλληνισμὸς. Ἐπὶ τὴν χριστιανικὴν ταύτην ἑορτὴν ἐκρύπτετο ὅλος ὁ πατριωτισμὸς τοῦ ὑποδούλου Ἑλληνισμοῦ καὶ κατ' αὐτὴν μετελαμπαδεύετο εἰς τὴν νέαν γενεάν τὸ αἶσθημα τοῦ πατριωτισμοῦ.

Ἡ ἑορτὴ αὕτη χριστιανικὴ κατ' ἀρχὴν ἤνοιγε μὲ τὸν συνήθη ἀγιασμό, ἀκολουθοῦσε ὁ πανηγυρικὸς τῆς ἡμέρας ἀπὸ τὸν ἐκάστοτε διευθυντὴν τῆς ἀστικῆς σχολῆς καὶ ἐν συνεχείᾳ ὁ πολυχρονισμὸς τοῦ Σουλτάνου. ἀκολουθοῦσαν δὲ διάφοροι ἀπαγγελίαι ἐθνικοῦ πάντοτε περιοχομένου ἀπὸ τοὺς μαθητάς. Ἐπειδὴ δὲ τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν Ἀγαθουπολιτῶν κατεγίνετο μὲ τὴν ναυτιλίαν εἰς τὴν ὁποίαν ἔδιδε καὶ τὰ περισσότερα θύματα, ἡ ἑορτὴ ἐκλειεν μὲ τὸ ἀκόλουθον τραγούδι:

Μαύρη νυχτιὰ κι' ἀνάσταση.
Τὰ κίματα μου γκρίζουν
Βροντᾶ, ἀστράφτουν οἱ κερανοὶ
Τὰ σύννεφα ξεσχίζουν
σὸν φεῖδια λαμπερά.

Βροντᾶ, Χριστέ, τριζοβολᾶ
θ' ἀνοίξῃ τὸ καράβι
Βοριᾶς κακὸς κι' ἀλύπητος
Μνήματα χίλια σκάβει
Στὰ μαῦρα της νερά.

Κι' ἐγὼ μικρὸ ναυτόπουλο
 Γεννήθηκα στὰ ξένα
 Καὶ θ' αὔρω τώρα μνήμα
 Μέσ' τὸ κρεβάτι τὸ ὕγρὸ
 Στὸν μαῦρο τῆς βυθό.

ΚΒ'. ΗΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ

«Κάθε τόπος καὶ ζακόνι κάθε μαχαλᾶς καὶ τάξι», λέγει ἡ λαϊκὴ παροιμία ἀπὸ τὴν ὁποίαν δὲν μποροῦσε νὰ ἀποτελέσῃ ἐξαίρεσιν ἡ Ἀγαθοῦπολις. Εἶχε καὶ αὐτὴ τὰ ἥθη καὶ τὰ ἔθιμα καὶ πρῶτα πρῶτα τὰ κάλαντα τοῦ Ἀη-Βασιλείου. Ταῦτα διευθύνοντο κατὰ διάφορον τρόπον ἀπὸ πολλὰ μέρη εἰς τὰ ὁποῖα χρησιμοποιοῦν τὴν σούρβα — μικρὸν κλώνον — μὲ τὴν ὁποίαν σουρβακίζουσιν τοὺς γνωστοὺς καὶ συγγενεῖς κτυπῶντας αὐτοὺς ἐλαφρῶς ἐπὶ τῆς ράχεις. Εἰς τὴν Ἀγαθοῦπολιν τὸ καλάνδισμα ἐγένετο μὲ λεμόνι ἢ πορτοκάλι ποὺ κρατοῦσαν οἱ μικροὶ στὸ δεξιὸ χέρι καὶ πλησιάζοντας τὸν πρὸς καλαντισμὸν, χτυποῦσαν αὐτὸν εἰς τὴν πλάτην λέγοντας: Ἐρὸ σταυρί, γερὴ καρδιά, | τοῦ νοικοκύρη τὰ πουγκιά, | ὄλο γρόσια καὶ φλουριά | καὶ τοῦ χρόνου καλύτερα. Μετὰ τὴν προσφώνησιν αὐτὴν ὁ καλαντιζόμενος ἔδιδε τὸ μπαχταῆσι — δῶρον — εἰς τὸν μικρὸν, πρῶγμα ποὺ εὐχαριστοῦσε ἰδιαιτέρως τοὺς μικροὺς.

ΚΓ'. ΤΠΑΙΘΡΙΟΙ ΧΟΡΟΙ

Μετὰ τὰς εορτὰς τοῦ νέου ἔτους καὶ ἐν ἔψει ὅτι θὰ ἤρχιζεν ἡ ἀναχώρησις τῶν ξενητεμένων, τὸ δεύτερον δεκαήμερον τοῦ Ἰανουαρίου καὶ ὁσάκις ἐπέτρεπεν ὁ καιρὸς - συνήθως τὴν περίοδον αὐτὴν τὸ ἐπέτρεπε - ἐγένοντο ὑπαίθριοι χοροὶ τοὺς ὁποίους προπαρασκεύαζαν οἱ νεώτεροι καὶ συνεπλήρωναν οἱ πρεσβύτεροι διὰ τῆς παρουσίας καὶ τῆς συμμετοχῆς αὐτῶν εἰς τὸν συνήθη τόπον ποὺ ἔφερε τὴν ὀνομασίαν τοῦ μαύρου ὁ μῦλος.

Εἰς αὐτὴν τὴν πλατείαν ὅπου κανένα κέντρον δὲν ὑπῆρχε, συνεκεντρώνετο ὄλος ὁ πληθυσμὸς τῆς Ἀγαθοῦπόλεως. Ὁ θηλυκόκοσμος εἰς τὰς παρόδους, ἐνῶ οἱ ἄνδρες ἀνάλογα πρὸς τὴν κατηγορίαν καὶ ἡλικίαν αὐτῶν ἐδημιουργοῦσαν μιάγκους καὶ τραπέζια τὰ ὁποῖα συνεκέντρωναν ἀπὸ τὰς πέριξ οἰκίας. Ἐκεῖ ἐπάνω στὰ πρόχειρα αὐτὰ τραπέζια ἔβλεπε κανεὶς ποικιλίαν μεξέδων ἀπὸ λουκάνικα καὶ ταράνια τῆς Ρωσίας, ἀπὸ γαρᾶτα σκοιμπριά καὶ τοὺς ξακουστοὺς βρακάτους τσίρους, γαβιάρια καὶ ταρωμάδες, μήδια μὲ τὸ σαλι καὶ τὸ κρασί μὲ τὶς μπακιρες.

Μόλις ἤρχιζε τὸ φαγοπότι ἐνεφανίζοντο τὰ τοπικὰ μουσικὰ ὄργανα νταούλια, ζουρνάδες καὶ γκαΐτες καὶ δειλὰ δειλὰ οἱ νεώτεροι κατ' ἀρχὴν ἀνοίγαν τὸν χορὸ διὰ νὰ ἀκολουθήσουν οἱ μεγαλύτεροι μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐμπορο-

πλοίαρχοι υπερποντίων ιστιοφόρων, οι οποίοι ώδηγοῦσαν τὸν χορὸν πρὸς τὰς παρόδους ὅπου ἀνέμενον ὁ γυναικόκοσμος ὁ ὅποιος σιγὰ σιγὰ προσκαλούμενος ἀπὸ συγγενεῖς καὶ φίλους ἔμπαινε στὸ χορὸ, ποὺ κατελάμβανε ὁλόκληρον τὸν χώρον τῆς πλατείας.

Ἔτσι ἄναβε τὸ γλέντι καὶ ὁ χορὸς εἰς μῆκος 150 μέτρων ἐσχημάτιζε δέκα ἴσως δὲ καὶ περισσότερες δίπλες διὰ τὰ σήση μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου. Οἱ χοροὶ αὐτοὶ ἐπαναλαμβανόμενοι τρεῖς ἕως τέσσαρας φορὰς κατὰ τὴν περίοδον αὐτήν, παρουσίαζον τὸ φαινόμενον τὰ χορευτῆ ὁλόκληρος ἡ Ἀγαθούπολις, ἐδίδετο δὲ ἡ εὐκαιρία εἰς τὰς νέας καὶ τοὺς νέους νὰ ἀλληλοκυταχθοῦν καὶ νὰ πραγματοποιηθοῦν ἐξ αὐτῶν συνοικέσια.

ΚΔ'. ΚΟΤΝΙΕΣ

Ἄλλη συνήθεια ἐπιτακτικὴ μπορεῖ νὰ πῆ κανεὶς ἦταν οἱ ἀνεμόκουνιες. Αὐταὶ ἐστήνοντο εἰς τὴν πλατεῖαν ἢ ὅποια ἐσχηματίζετο μετὰ τῶν οἰκοδομῶν Χρήστου Μπογιατζῆ, Ἑλένης Λαγοῦ, Κουτσοκόγη, Κεφαλά, Γ. Γερασίμου καὶ Μποτοπούλου. Ἦσαν ἐν ὅλῳ τέσσαρα συγκροτήματα ἀνήκοντα εἰς ἰδιώτας καὶ ἀπετελοῦντο ἢ κάθε μία ἀπὸ δύο ἰσχυροὺς ξυλίνους στύλους οἱ ὅποιοι ἐστηρίζοντο ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καὶ συνδεόντο ἀνωθεν μετὰ ἰσχυρὸν ξύλινον ἀργαλεῖον φέροντα τέσσερες ἀντένες εἰς τὰ ἄκρα τῶν ὁποίων ἐστηρίζοντο τέσσαρα ἐν ὅλῳ καθίσματα ἐν τῷ συνόλῳ ἀλφαδιασμένα ὥστε νὰ εἶναι εὐκίνητα.

Παρόμοιαι ἀνεμόκουνιες χρησιμοποιοῦνται καὶ σήμερον εἰς τὴν Κοινότητα Μελέκης τῆς Βερροίας ἀπὸ τοὺς ἐν Κοστή τῆς περιφερείας Ἀγαθουπόλεως καταγομένους πρόσφυγας τῆς Ἀν. Ρωμυλίας.

Σὲ κάθε καθίσμα ἐκάθητο μία νέα ἢ νέος μετὰ δὲ τὴν συμπλήρωσιν τῶν τεσσάρων καθισμάτων ἤρχιζε νὰ στροβιλίζεται αὐτὴ περὶ τὸν ἄξονά της, συνεργεῖον δὲ ἐκ δύο δυναμικῶν ἀνδρῶν κανόνιζε τὸν ρυθμὸν τοῦ στροβιλισμοῦ ἐπὶ 10 λεπτὰ τῆς ὥρας ὅτε καὶ ἔληγεν ἡ περιστροφὴ, διὰ τὰ ἀκολουθήσουν στὸ κούνιασμα ἄλλα τέσσαρα άτομα τὰ ὅποια ἐγκαίρως ἀγκαζάζοντο εἰς σειράν προτεραιότητος. Συνήθως τὰ ζεύγη ἀπετελοῦντο ἀπὸ συγγενικά πρόσωπα ἢ ἀπὸ ἐνδιαφερόμενα διὰ συνοικέσια ζεύγη. Ἀποτελοῦσαν δηλαδὴ οἱ κούνιες κατὰ τὴν τριήμερον λειτουργίαν ἓνα νυφοπάζαρο κατὰ τὸ ὅποιον ἐξεδηλοῦτο τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ νέου. Ἡ λήξις τοῦ κουνιάματος ἐγίνετο ὑπὸ τοῦ προϊστάμενου ἐκάτου συγκροτήματος ποὺ ἐφώναζε τὴν λέξιν «Μάϊνα» ποὺ σημαίνει εἰς τὴν ναυτικὴν διάλεκτον «ἀφίστε» δηλαδὴ παύσατε τὸ σπρώξιμο καὶ μεσολαβοῦσε διάστημα 1 - 2 λεπτῶν κατὰ τὸ ὅποιον ἡ κούνια ἐκινεῖτο μόνη της διὰ τῆς φυγοκέντρου δυνάμεως. Τότε ὁ ἐνδιαφερόμενος νέος ἢ συγγενής, ἐφώναζε πρὸς τὸν προϊστάμενον «Τόρνα» ἀπὸ ἐμένα. Αὐτὸς δὲ ὁ προϊστάμενος ἔδιδε πρὸς τοὺς συνεταίρους τὸ σύνθημα «Τόρ-

να Μπάταλο» καὶ ἐπανήρχιζεν τὸ κούνημα δι' ἄλλα πέντε λεπτά τῆς ὥρας. Ἡ δρᾷσις «τόρνα μπάταλο» ἐσήμαινε κατὰ τὴν ναυτικὴν διάλεκτον ἐπαναλάβετε νὰ γυρνᾶτε τὰ μπάταλο, δηλαδὴ τὶς ἀντένες ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐστηρίζετο τὸ κἀθίσμα. Κατὰ τὸ τριήμερον διάστημα τῆς πανηγυρικῆς αὐτῆς ἑορτῆς οἱ ἄνδρες ἦσαν κατανεμημένοι σὲ παρέες καὶ ἐπαιρναν τὰ μεξελίκια καὶ τὸ ἀνόθευτο κρασάκι τους.

ΚΕ'. Ο ΚΛΗΔΟΝΑΣ ΚΑΙ Ο ΚΑΛΟΧΡΟΝΟΣ

Ὁ κλήδονας ἦτο μία πανάρχαια συνήθεια ἢ ὁποία ἐπανελαμβάνετο καθ' ἕνα χρόνον ὄχι μόνον στὴν Ἀγαθούπολι, ἀλλὰ καὶ σὲ πολλὰς πόλεις τῆς Θράκης ὑπὸ τὰς ἀκολούθους προϋποθέσεις. Ἡ πόλις ἐχωρίζετο σὲ διαφόρους τομεῖς ἀπὸ τὴν παραμονὴν τῆς 24ης Ἰουνίου ἑορτῆς τῆς γεννήσεως Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου, εἰς ἕκαστον δὲ τοιμέα μία κυρία ἀνελάμβανε τὴν ὀργάνωσιν τοῦ κλήδονα. Αὐτὴ ἀφ' ἐσπέρας γέμιζε μία μπακίρα χάλκινη μὲ ἀμίλητο νερὸ, συνήθως δὲ θαλάσσιον τὸ ὁποῖον μετέφερεν ἢ ἴδια ἀπὸ τὴν θάλασσαν καὶ χωρὶς νὰ ὀμιλήσῃ κανένα πρόσωπον κατὰ τὴν διαδρομὴν ἔστω καὶ ἂν ἐπρόκειτο περὶ προσφιλοῦς προσώπου ἢ καὶ περὶ ἐπειγούσης τυχὸν ἀνάγκης. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον τὸ νερὸ ὠνομάζετο ἀμίλητο. Ἡ μπακίρα αὐτῆ, τὸ χάλκινον δηλαδὴ αὐτὸ δοχεῖο, ἐτοποθετεῖτο κάτω ἀπὸ ἕνα δένδρον, κατὰ προτίμησιν ὅμως συκιάν, ἔρριχναν μέσα εἰς αὐτὸ μερικὰ ἀρωματικὰ χόρτα καὶ ἐν συνεχείᾳ οἱ γειτόνισες προσεκόμεζον διάφορα μικροαντικείμενα ὡς λ.χ. κλειδιά, δακτυλίδια καὶ ἄλλα εἶδη τὰ ὁποῖα ἔφεραν τὸ σημάδι τῆς οἰκογενείας, πού ἔβαζαν μέσα στὴν μπακίρα καὶ τὴν ἔκλειαν ἐρημητικὰ μὲ κλειδαριὰ ὥστε νὰ μὴ μπορῇ νὰ παραβιασθῇ εὐκόλα. Ἐντεῦθεν φαίνεται ἡ ὀνομασία τοῦ Κλήδονα.

Τὸ ἴδιο βράδν κυριαρχοῦσε ἕνα ἄλλο ἔθιμον κατὰ τὸ ὁποῖον ὄλος ὁ θηλυκόκοσμος ἔπρεπε νὰ κολυμβήσῃ στὴν θάλασσα καὶ ἐν συνεχείᾳ ἀλληλοεβρέχοντο καὶ ἔβρεχαν πάντα διερχόμενον. Πολλὰς ἐξ αὐτῶν ἰδίᾳ οἱ νιόπαντρες, ἀπομακρυνόμενοι τῆς θαλάσσης ἔφερον μεθ' ἑαυτῶν μιὰ πέτρα 2—3 κιλῶν ἐπὶ τῆς ὁποίας ὑπῆρχον κολλημένα βριὰ —ἀβριά—τις ὁποῖες ἀπέθεταν εἰς τὸ κατῶφλι τοῦ σπιτιοῦ των μὲ τὴν ἔννοιαν νὰ ριζώσῃ τὸ σπιτικό τους. Μὲ τὴν ἐπιστροφὴν ἀπὸ τὴν θάλασσαν ἀνάβονταν κατὰ μικρᾶς ἀποστάσεις, πλῆθος ἀπὸ φωτιὰς τὶς ὁποῖες ὑπερπηδοῦσαν μικροὶ καὶ μεγάλοι ἀνακράζοντες **Ἐξω Κακόχρονε — Σέμπα Καλόχρονε**. Τὸ φαντασμαγορικὸν ἐν τούτοις παρουσιάζετο ὅταν, τὸ ἴδιο βράδν, συνέβαινε νὰ ἀρμενίξῃ ἔξω τοῦ λιμένος σκάφος ἀπὸ τὰ ὑπερπόντια τῶν 800 - 1000 τόνων τῶν Ἀγαθουπολιτῶν, ἐπάνω στὶς κουβέρτες τοῦ ὁποίου ἀναβαν φωτιὰ καὶ πηδοῦσαν οἱ ναῦται καὶ οἱ ἐπισκέπται τῆς πόλεως.

Τὴν ἐπομένην μετὰ τὴν λήξιν τῆς λειτουργίας συγκεντρώνονταν γύ-

ρω ἀπὸ τὴν μπακίραν αἱ οἰκοκυραὶ αἱ καταθέσσασι τὰ ἀντικείμενα μὲ τὰ σημάδια ἐξ ὧν ἡ κλειδοῦχος ἀνεφώνει τὸ κάτωθι δίστιχον:

—Μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Χριστοῦ τὴν χάριθ,
 Ἐνοίγουμε τὸν κλῆδονα νὰ βγῆ τὸ ριζικῶρι.

Ἐν συνεχείᾳ ἔπαιρνε κοντά της ἓνα πρωτότοκο ἀγόρι καὶ ἄνοιγε τὴν κλειδαριὰ μὲ τὴν ὁποίαν εἶχε κλειδώσει ἀφ' ἐσπέρας τὴν μπακίρα, ἀμέσως δὲ ἤρχιζε ἢ ἐκστόμισις παρὰ μιᾶς ἐκάστης τῶν παρισταμένων γυναικῶν διαφόρων διστίχων, σχέσιν ἐχόντων μὲ τὴν τύχην, τὴν εὐτυχίαν, ἐπιτυχίαν κλπ. σχετικὰ δι' ἐκεῖνον ἐπ' ὀνόματι τοῦ ὁποίου ἐξήγετο ἀπὸ τὴν μπακίραν ἀντικείμενον, διότι ταῦτα πρὸ τῆς τοποθετήσεώς των εἰς τὴν μπακίρα ὠνοματίζοντο ἀπὸ τὸν ἀρχηγὸ τῆς οἰκογενείας καὶ κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἐξαγωγῆς τοῦ ἀντικειμένου, ἀπεκαλύπτετο διὰ ποῖον ἢ ποῖαν εἶχε ὀνοματιστῆ καὶ τότε ἤρχιζαν τὰ σχόλια διὰ τὴν ἐπιτυχῆ ἢ ὄχι ἀπόδοσιν τοῦ δίστιχου.

Καλόχρονος ὠνομάζετο ἓνα συγκρότημα ἀποτελούμενον ἀπὸ 4 κοπέλλες ἡλικίας μέχρι 13—14 ἐτῶν ἐκάστη τῶν ὁποίων κρατοῦσε μία βέργα μήκους ἑνὸς περιπυτο μέτρου. Αἱ 4 βέργαι προσεδέοντο ἀνὰ μία εἰς τὰς 4 γωνίας ἑνὸς πλεκτοῦ τραπεζομανθῆλου καὶ κάθε γωνία ἐστολίζετο μὲ ἄνθη τῆς ἐποχῆς. Αὐτὸ τὸ συγκρότημα ὠνομάζετο Καλόχρονος. Μὲ τὸ συγκρότημα τοῦτο τὰ τέσσαρα κορίτσια, πῆγαιναν κάτω ἀπὸ ἓνα παράθυρο τῶν εὐπορουσῶν οἰκογενειῶν τῆς Ἀγαθουπόλεως καὶ τραγουδοῦσαν διάφορα στιχάκια σχέσιν ἔχοντα μὲ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας, ἀρχῆς γενομένης ἀπὸ τό:

- Σήμερα ποῦναι τ' Ἀγιγιαννοῦ ποῦναι μεγάλη μέρα,
 Ἐνοίξατε τίς πόρτες σας νὰ ποῦμε καλημέρα
 Ἐσένα πρέπει ἀφέντη μου καρέκλα καρυδένια
 Για νὰ κουμπᾶ ἡ μέση σου ἢ μαργαριταρένια.
- 5 Ἀφέντη μου στὴν τάμπλα σου χρυσὴ καντήλα φέγγει
 Φέγγει τὴν Πόλι τὴ μισή, τὸ Γαλατὰ μπιτούνιο,
 Φέγγει καὶ τὴν Ἀγιά Σοφιά καὶ τὸ Μισίρι οἴλο·
 Εἶπαμε τοῦ ἀφέντη μας ἄς ποῦμε τῆς κυρᾶς μας
 Κυράμ' χρυσὴ κυράμ' καλὴ κυράμ' δαχτυνοφρύδα
- 10 Ποῦ σ' ἔχουν οἱ ἄρχοντες βουλή καὶ στοὺς πασάδες κρίσι...
 Κυρὰ μου τὸν υἱόκα σου δεσπότη νὰ τὸν κάνης
 Νὰ μπαῖν' νὰ βγαῖν' νὰ λειτουργῆ, νὰ μπαῖν' νὰ μοσχίζη
 Κυράμ' τὴν θυγατέρα σου κυράμ' τὴν ἀκριβὴ σου
 Λοῦζεις τὴν καὶ χενίζεις τὴν καὶ στὸ σχολεῖο τὴν στέρνεις
- 15 Νὰ σ' ἀξιῶση ὁ Θεὸς νὰ τὴν καλοπαντρέψης.....

Ἡ οἰκοδέσποινα ἔρριχνε τὸ σχετικὸ μπαχτισίσι μέσα εἰς τὸ τραπεζομάνδηλο, καὶ μὲ τὴν ἀναφώνησιν καὶ τοῦ χρόνου, συνεπτύσσετο τὸ τραπεζομάνδηλο τὸ ὁποῖον ἄνοιγαν καὶ πάλι εἰς ἄλλο σπῆτι.

Μιά λαϊκὴ παροιμία, ἢ ὁποία ἴσχυεν καὶ εἰς τὴν Ἀγαθούπολιν λέγει:

«Ὅλα σου παράξενα καὶ ὁ γάμος σου Τετάρτη»

1. Ἀπὸ τὴν λαϊκὴν ταύτην παροιμίαν ξεκινοῦντες εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι, κατὰ κανόνα πλέον, οἱ γάμοι ἔπρεπε νὰ γίνωνται μόνον τὴν ἡμέραν τῆς Κυριακῆς ἢ δὲ στέψις τῶν νεονύμφων εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἢ εἰς τὸ σπίτι τῆς νύμφης. Ἡ προετοιμασία ἐν τούτοις διὰ τὸν γάμον ἤρχιζεν ἀπὸ τὴν Πέμπτην κατὰ τὴν ὁποίαν ἐν μέσῳ τῶν πλησιεστέρων συγγενῶν καὶ φίλων ἐπιάνετο τὸ προζύμι μὲ τὸ ὁποῖον ἐγίνοντο τὰ κουλίκια τῆς νύμφης καὶ ἐκ τῶν ὁποίων τρία κουλίκια, ἐκόβοντο μέσα σὲ μεταξωτὸ μανδύλι, ἐπάνω στὸ κεφάλι τῆς νύμφης ὅτε αὕτη ἐνεδύετο τὸ νυφικὸ τῆς φουστάνι, καὶ ἦτο ἔτοιμη νὰ ὀδηγηθῆ, εἰς τὴν στέψιν καὶ σὲ μικρὰ τεμάχια διεμοιράζοντο εἰς τὰς νέας καὶ τοὺς νέους διὰ νὰ τοὺς κολλήσῃ καὶ αὐτοὺς τὸ συντομώτερον ὁ γάμος. Ἐντεῦθεν προέρχεται καὶ ἡ παροιμία, ὅταν γκρινιάζον τὰ ζευγάρια μεταξὺ τους, λέγεται: «Ὅλα τὰ στραβά κουλίκια εἶναι τῆς νύμφης». Ἀλλὰ ἀπὸ τὰ κουλίκια ἐμοιράζοντο πρὸς τοὺς πλησιεστέρους συγγενεῖς καὶ φίλους καθὼς καὶ εἰς τὸν κουμπάρο.

2. Τὸ Σάββατο ἀπὸ τὸ πρῶτῃ ἡ νύφη μαζὶ μὲ 3 κορίτσια φιλικὰ ἢ συγγενικὰ ἐλούζοντο καὶ ἑτοίμαζαν τὸ χτένισμα αὐτῆς ἀπὸ δὲ τὸ ἀπόγευμα ἤρχιζαν τὰ προεόρτια τοῦ γάμου μεταξὺ περιορισμένου συγγενικοῦ καὶ φιλικοῦ κύκλου. Τὴν Κυριακὴν κατὰ τὸ μεσημέρι ἐξυρίζετο ὁ γαμβρὸς ὑπὸ τοὺς ἤχους τῆς μουσικῆς καὶ μὲ τὸ τραγούδι τὸ ὁποῖον, ἀπευθυνόμενον πρὸς τὸν κουρέα λέγει: «Μπαρμπέρη τὰ ξυράφια σου νὰ τὰ μαλαματώσης,| νὰ μπερμπερίσης τὸν γαμβρό, νὰ μὴν τόνε ματώσης». Τὸ λεγέει μέσα εἰς τὸ ὁποῖον ἔμαζεύνοντο οἱ σαπουνάδες καὶ κομμένα γένια, τὸ ἀσήμωνε ὁ γαμβρὸς ρίπτοντας εἰς αὐτὸ ἀνάλογον νόμισμα τὸ ὁποῖον ἐκαρποῦτο ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος θὰ ἔροριπε τὶς σαπουνάδες μὲ τὰ γένια εἰς τὴν θάλασσαν.

3. Τὸ ἀπόγευμα τῆς Κυριακῆς ὁ γαμβρὸς μὲ τοὺς συγγενεῖς καὶ τοὺς προσκεκλημένους τοῦ προπορευομένης τῆς μουσικῆς, πήγαιναν στὸ σπίτι τοῦ κουμπάρου, ἀνέβαιναν στὸ σπίτι τῆς νύμφης οἱ δὲ παρευρισκόμενοι εἰς τὸ δωμάτιόν τῆς ἐκλειαν ἔριμητικὰ τὴν πόρτα εἰς τὸ ἄνω μέρος τῆς ὁποίας κρεμοῦσαν μίαν μεγάλην μανδύλαν εἰς τὴν ὁποίαν ὁ γαμβρὸς ἦτο ὑποχρεωμένος νὰ χάριση οἰονδήποτε νόμισμα, προσδένων τοῦτο εἰς τὴν μανδύλα, ὅποτε καὶ μόνον ἦνοιγεν ἡ πόρτα τοῦ δωματίου καὶ ἐλευθεροῦτο ἡ νύφη διὰ νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν γαμβρόν καὶ τὸν κουμπάρον πρὸς τὴν στέψιν ἢ ὁποία, ἂν δὲν ἐγίνετο εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἐπραγματοποιεῖτο εἰς τὸ σπίτι τῆς νύμφης.

4. Τῆς στέψεως προηγούντο διάφορα ἄσματα, τραγούδια ἀπευθυνόμενα ἄλλα μὲν πρὸς τὸν γαμβρόν καὶ τὴν νύφην, ἄλλα δὲ πρὸς τὸν κουμπάρον καὶ τὸν παράγαμβρον. Πρωταρχικὸ τραγούδι ἀποτελοῦσε τὸ ἑξῆς δίστιχο:

*Ἠρθε ἡ ὥρα ἡ καλὴ καὶ ἡ εὐλογημένη

ἡ ὥρα ἡ χαρούμενη ἡ καλοκαρδισμένη.

Σύρε γαμπρέ τὸ χέρι σου καὶ κάνε τὸ σταυρὸ σου

καὶ παρεκάλει τὸν Θεὸν νὰ ζῆ τὸ στέφανό σου.
 Γαμπρέ μου καλορρίζικε νὰ ζήσης νὰ γεράσης,
 τὴν νέα πὺ ἐδιάλεξες καλὰ νὰ τὴν κυττάξης.
 Διαμάντι δαχτυλίδι φορεῖς στὸ χέρι σου
 κ' ἡ πέτρα γράφει ἐπάνω νὰ γίνω ταῖρι σου.
 Νύφη μου καλορρίζικη νὰ ζήσης νὰ γεράσης,
 τὸν νέον πὺ ἀπῆλκυσες καλὰ νὰ τὸν κυττάξης.
 Κουμπάρε, πὺ στεφάνωσες τὰ δύο περιστέρια,
 νὰ σ' ἀξιώση ὁ Θεὸς νὰ ζῆς καὶ στὰ βαπτίσια¹.

Εἰς κάθε δίστιχο ἀπὸ τὰ ἀναφερθέντα ἀκολουθοῦσε ἐν εἶδει ρεφρὲν τό:
 διαμάντι δαχτυλίδι φορεῖς στὸ χέρι σου| ἡ πέτρα γράφει ἐπάνω νὰ γίνω ταῖ-
 ρι σου.

5. Ἡ πρόσκλησις διὰ τὸν γάμον ἐγένετο προφορική μὲ εἰδικὰ ἄτομα πε-
 πειραμένα καὶ ἦτο δύο εἰδῶν. Μία διὰ τὴν προσέλευσιν εἰς τὸν γάμον καὶ
 ἄλλη διὰ τὴν παρακάθησιν εἰς τὸ δεῖπνον. Ἦτο τὸ δεῖπνο ἐκεῖνο σωστή παν-
 δαισία μέχρι τῶν πρωϊνῶν ὥρῶν. Πρῶτο κατὰ σειρὰν τάξεως ἦτο τὸ τρα-
 πέξι τῶν νεονύμφων μετὰ τῶν πλησιεστέρων συγγενῶν αὐτῶν, ἀκολουθοῦσε
 δὲ τοῦ κουμπάρου.

6. Τὸ ἀπόγευμα τῆς Δευτέρας, ἀρκετοὶ ἄνδρες κυρίως ἀπὸ ἐλεύθερους
 νέους, συνώδευαν μετὰ μουσικῆς τὸν παράγαμπρο ὁ ὁποῖος μετέφερεν ἐπὶ
 στολισμένου δίσκου τὰ προοριζόμενα διὰ τὸν κουμπάρον δῶρα καὶ μαζὺ μὲ
 αὐτὰ συμπεριλαμβάνετο μία ζωντανὴ κόττα στολισμένη μὲ τρέσες καὶ ἓνα
 τσοῦκο κρασί. Τσοῦκος ἐλέγετο μία κανάτα φαγιάνας.

7. Μετὰ τὴν παραλαβὴν ὑπὸ τοῦ κουμπάρου τῶν δῶρων, προσεφέροντι
 πρὸς τοὺς συνοδεύσαντας τὸ «Συντεκνοκούλικο» — ἔτσι ἀπεκαλεῖτο ἢ ὡς
 ἄνω περιγραφεῖσα τελετὴ — ἐκλεκτοὶ μεζέδες καὶ γνήσιο Ἀγαθουπολίτι-
 κο κρασί, τὸ ὁποῖον ἔφερον εἰς εὐθυμίαν τοὺς νέους οἱ ὁποῖοι μὲ διάφορα
 τραγούδια καὶ πρὸ παντὸς πατριωτικά, ἐπέστρεφον εἰς τὴν κατοικίαν τῶν
 νεονύμφων καὶ παρέδιδον τὸν δίσκον.

Ἔτσι ὅστερα ἀπὸ πενθήμερον ἑορτασμὸν τελείωνε τὸ πανηγύρι τοῦ γάμου.
 Ἐνας ἀπὸ τοὺς τελευταίους γάμους πὺ ἔγιναν στὴν σημερινὴ σκλάβια
 στὰ χέρια τῶν Βουλγάρων Ἀγαθούπολιν ἦτο ὁ γάμος τοῦ Μάρκου Ν. Μαυρί-
 δη πὺ ἔγινε τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1943 ὅταν εἶχον ἐγκατασταθῆ εἰς τὴν Ἀ-
 γαθούπολιν 300 οἰκογένειαι Βουλγάρων προσφύγων ἀπὸ τὴν Γένναν καὶ τὸ
 Μπουνάρ Χισάρ οἱ πλείστοι τῶν ὁποίων οὔτε αὐτὴν τὴν βουλγαρικὴν γλῶσ-
 σαν ἐγνώριζαν, ἀλλὰ μόνον τὴν Ἑλληνικὴν.

Κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ συντεκνοκούλικου ἡ προπορευομένη μουσικὴ
 ἐν τῇ μεγάλῃ εὐθυμίᾳ τῶν ὀργανοπαικτῶν, ἤρχιζε νὰ ψάλλῃ τὸ Ἀπορῶ Μα-

1) Βλ. Εὐθ. Βαφέως: Ἀγαθούπολις, σ. 258 Ν. Ὑόρη 1948.

κεδονία πῶς βαστᾶς ὑπομονή γιὰ νὰ βλέπῃς τὰ παιδιὰ σου μέρα νύχτα στὴν σφαγή, καὶ τὸ τραγοῦδι λόγῳ τῆς εὐθυμίας τῶν νέων, ἔγινε ἔμφωνον, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον καταγγελλθὲν ἀπὸ τοὺς Βουλγάρους πρόσφυγας εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν φυλάκισιν καὶ ἐξορίαν ἔξω τῶν βουλγαρικῶν συνόρων ὄλων τῶν νέων ποὺ συνώδευαν τὸ συντεκνοκούλιον.

Τὸ σινὶ ἀντικαθίστα συχνάκις τὴν ἐνόργανο μουσική. Σινὶ λέγεται τὸ μεγαλύτερο ἀλλ' ἀβαθὲς ταψὶ ἐκ χαλκοῦ. Τοῦτο τὸ ταψὶ ἦτο ὀριζόντιον, ἀλλὰ στηριζόμενον μέσα εἰς ἓνα ἄλλο βαθὺ ταψί. Ἐπιπῆρχαν πολλὰς γυναῖκες εἰς τὴν Ἀγαθούπολιν αἱ ὁποῖαι ἔπαιζαν τὸ ταψὶ μὲ περιστροφικὰς κινήσεις ἀπὸ τὶς ὁποῖες βοηθοῦντος καὶ τοῦ ταψιοῦ τῆς βάσεως παρῆγον διαφόρους ἤχους

Ἀγαθούπολις: Ἡ ἀμμουδιά τοῦ Λαοδηλοῦ.

(ταχεῖς ἢ ἀραιοὺς) τοὺς ὁποίους ἐνίσχουν γυναῖκες ἄδουσαι εἰδικὰ τοῦ γάμου δίστιχα. Οὕτω τὸ σινὶ ἀντικαθιστοῦσε τὰ ἔγχορδα ὄργανα, ὅταν ταῦτα δὲν ὑπῆρχον. Μὲ τὴν ἰδιότυπον ταύτην μουσικὴν ἐχορευόντο χοροί.

Κς'. ΠΡΟΣΩΝΤΜΙΑΙ

Τοὺς Ἀγαθοπολίτας ἀπεκάλουν οἱ περίοικοι τῆς περιφερείας Καστρινοὺς καὶ τὴν ἐπωνυμίαν ταύτην δικαιολογημένα ἀπέδιδον, διότι ἡ Ἀγαθούπολις εἶχε τεῖχος βυζαντινῆς περιόδου, τὸ ὁποῖον κοινῶς ἐλέγετο Κάστρο, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον συναντᾶται εἰς πλείστας ἄλλας πόλεις αἱ ὁποῖαι εἶχαν φρούρια ἢ τεῖχη.

Πλὴν ὅμως τῆς προσωνομίας ταύτης ἀπεκαλοῦντο, ἰδίᾳ ἀπὸ τοὺς εἰς τοὺς Ρομανικοὺς λιμένας ἐγκατεστημένους Κεφαλλήνας, Κακαρίνοι καὶ τὴν

ἐκωνομίαν ταύτην ἐρμηνεύοντες, παραδεχόμεθα ὅτι αὕτη προῆλθεν ἀπὸ τὸν Κάκαρον τὴν ὑψηλότεραν κορυφὴν τοῦ ὄρους Παφία ἢ Παπιᾶ, εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὁποίου ἦτο ἐκτισμένη ἡ Ἀγαθοῦπολις καὶ οἱ δύο Βασιλικοί. Τὸν περὶ οὗ πρόκειται Κάκαρον οἱ ταξιδεύοντες εἰς τὸν Εὐξείνου Πόντον ἐθεώρουν ὡς φάρον προσανατολισμοῦ ἰδίᾳ εἰς τὴν περιπτώσιν κακοκαιριῶν καὶ τρικυμιῶν ὡς ἄλλως τε ἐξηγεῖ τὸ ἐν συνεχείᾳ παρατιθέμενον ποίημα τοῦ συγγραφέως.

Ἡ Ἀγαθοῦπολις. — Ὁ Παπιᾶς — Οἱ Κακαρίνοι

Εἰς τοῦ Εὐξείνου τὸν γιάλο καὶ στοῦ Παπιᾶ τὰ πόδια,
παρ' ὄλην τὴν ἀντίδρασιν καὶ τὰ μεγάλ' ἐμπόδια,
κτίστηκε στὸν παλιὸ καιρὸ τὸ Τεῖχος τοῦ Αὐλαία,
τοὔτεστ' ἡ Ἀγαθοῦπολις, ποῦταν πολὺ σπουδαία.
Αὐτῆς τῆς Ἀγαθοῦπολης εἶν' ὁ Παπιᾶς τὸ φόντο,
ποῦ εἶχανε οἱ ναυτικοί, στὸν Εὐξείνου τὸν Πόντο,
σημάδι ἀμετάβλητο, σημεῖον σταθερό,
ποῦ προσανατολίζοντο στὸν ἄσχημο καιρὸ.
Εἰς τοῦ Παπιᾶ τὴν κορυφὴν, ζήσανε οἱ Παπαῖοι
Θεοὶ ποῦ τοὺς ἐλάτρευαν οἱ Θραῖκες οἱ ἀρχαῖοι.
Ἐκεῖ ἐγεννήθη κι' ἔδρασε τῆς Θράκης μας ὁ Ζεὺς.
Ἐκεῖ ἐμεγαλοῦργησεν ὁ θρυλικὸς Ὁρφεύς.
Ἡ ὑψηλὴ του κορυφὴ ποῦ φαίνεται σὰν πρῖσμα,
μοιάζει σὰν ἓνα φούσκαμα κτυπήματος μὲ πείσμα,
ἢ ἄλλου ἐξογκώματος ποῦ βγαίνει στὸ κεφάλι.
Καὶ τ' ὀνομάζουν Κάκαρο ἐντόπιοι καὶ ἄλλοι.
Βλέπεις αὐτὸν τὰν Κάκαρο ποῦ φαίνεται στὸ βάθος;
Εἶν' ὁ Παπιᾶς καὶ πρόσεχε μὴν κήνης κανὰ λάθος.
Αὐτὸν θὰ ἔχης σύμβολο καὶ ἀπ' αὐτὸν θὰ ξεύρης
ὅτι κάπου ἐκεῖ κοντὰ λιμάνι θὰ νὰ εὔρης.
Ἔτσι ὁ περήφανος Παπιᾶς, Κάκαρος ὀνομάσθη
καὶ νὰ τὸ ἐρμηνεύσουμε πολὺς καιρὸς ἐχρειάσθη
γιὰ νὰ διαφωτίσωμε μαζὺ μ' ἐμᾶς κι' ἐκείνους
ποῦ τάχατες χλευαστικὰ μᾶς λέγαν Κακαρίνους.
Αὕτη 'ναι ἡ ἐξήγησις, αὕτη 'ναι ἡ ἐρμηνεία
χωρὶς κανένα δισταγμὸν, χωρὶς ἀμφιβολία.
Αὕτη 'ναι ἡ ἀλήθεια, φίλοι μου συμπολίτες.
Μ' αὐτὴν ἄς ὑπαρηφανεύονται οἱ Ἀγαθοπολίτες.

KZ'. ΙΔΙΩΜΑΤΑ ΑΓΑΘΟΤΠΟΛΙΤΩΝ

Οἱ Ἀγαθοπολίται κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν, ἦσαν δεξιότεχναι εἰς τὴν

χρῆσιν τοῦ πεδαλίου, διεκρίνοντο διὰ τὴν ἀνδρείαν αὐτῶν καὶ αὐτοπεποίθησιν, διὰ τὴν τιμωρία κυρίως αὐτῶν καὶ δι' αὐτὸ εἶχαν ἀποκτήσει δικαιώματα προτεραιότητος ὁσάκις ἐπρόκειτο νὰ συμπληρωθοῦν θέσεις ἐμποροπλοιάρχων.

Διεκρίνοντο διὰ τὸ ἀνάστημα αὐτῶν τὸ ὁποῖον ἐκυμαίνατο μεταξὺ 1.80 μέχρι 2 μέτρων ὕψος καὶ πλέον. Ἐπῆρχε εἰς τὴν Κων)πολιν ὁ μακαρίτης Χρυσὸς Μακρῆς τοῦ ὁποίου τὸ ὕψος ὑπερέβαιναν τὰ δύο μέτρα καὶ ὁ ὁποῖ-

Πομπή κατὰ τὴν κατάδυσή τοῦ Σταυροῦ στὰ 1904 στὴν Ἀγαθούπολη.

ος οὐδέποτε περπατοῦσε εἰς τὸ πεζοδρόμιον, ἀλλὰ κάτω αὐτοῦ διὰ νὰ μὴ προκαλῆ σχόλια μετὰ τὸ ἀνάστημά του.

Κατὰ μίαν πρόχειρον στατιστικὴν διεπιστώσαμεν ὅτι τὰ 60 ἑκατοστὰ τῶν Ἀγαθουπολιτῶν εἶχε κατὰ μέσον ὄρον ὕψος δύο μέτρων.

Παρ' ὅλον ὅτι τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν Ἀγαθουπολιτῶν, λόγῳ τοῦ ναυτικοῦ αὐτῶν ἐπαγγέλματος, εὗρίσκετο εἰς μεγάλην ἐπικοινωνίαν, μετὰ τὴν Βραΐλα, τὸ Γαλάτσι, τὴν Ὀδησσόν, Κων)πολιν, Σμύρνην, Θεσ)νίκην, Ἀλεξάνδρειαν, Μασσαλίαν κ.ἄ., δὲν μπόρεσαν ἐν τούτοις νὰ ἀποβάλουν τὸ ἰδιότυπον γλωσσικὸν ἰδιῶμα αὐτῶν, κατὰ τὸ ὁποῖον ἐσέρνετο ἢ κατάληξις ἐκάστης φράσεως ἢ καὶ μονομεροῦς λέξεως. Τοῦτο κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τὸ σύστημα ὁμιλίας, δὲν μπόρεσε νὰ ἐκλείψῃ λόγῳ τοῦ ὅτι τὰ πληρώματα τῶν σκαφῶν, ὅσονδήποτε καὶ ἂν εἶρχοντο εἰς ἐπαφήν μετὰ τὰς ἀνωτέρω μνημονευθείσας πόλεις, ἐπανερχόμενα εἰς τὰ σκάφη καὶ ἐρχόμενα εἰς ἐπαφήν μετὰ τὸ Ἀγαθουπολίτικον προσωπικόν, λησμονοῦσαν τὴν διαφορὰν τοῦ γλωσσικοῦ ἰδιώματος καὶ ἐσυνέχιζαν τὴν χρῆσιν τῆς ἰδικῆς τῶν διαλέκτου.

Ἄλλο γλωσσικὸν καὶ αὐτὸ ἰδιῶμα τῶν Ἀγαθουπολιτῶν ἦτο τὸ γεγονός ὅτι στὴν Ἀγαθουπολίτικην διάλεκτον, πάντοτε, τὸ ἄρθρον ἀκολουθοῦσε. Ἔλεγον λ.χ. εἶπατο, ἤκουσάτο, εἶδασίντο, εἶπασίντο, ἤκουσασίντο. Ἔτσι βλέπουμε ἄφ' ἑνὸς μὲν νὰ ἀκολουθῆ τὸ ἄρθρον, εἰς δὲ τὸν πληθυντικὸν τὸ

ἄρθρον τὸ διατυπώνεται ὡς ντό. Πλὴν τούτων τῶν παρατηρήσεων συναντᾶται εἰς τὸ γλωσσικὸν τοῦτο ἰδίωμα καὶ σχετικὴ παραφθορὰ λέξεων, ὡς λ.χ. ἀντὶ τοῦ λέγουσι χρησιμοποιοῦν τὴν λέξιν λέσι, ἀντὶ εἶπαν εἶπασι, ἀντὶ τοῦ ἔκαναν ἔκάνασι. Ἐξηκριβωμένον ἐν τούτοις εἶναι ὅτι ἡ διάλεκτος τῶν Ἀγαθουπολιτῶν συγγενεῦει μὲ τὴν Κρητικὴν τοιαύτην.

ΚΗ'. ΝΕΩΡΙΟΝ — ΝΑΥΠΗΓΕΙΟΝ

Ἡ Ἀγαθούπολις διετῆρει εἰς τὴν ἀμμάδη ἕκτασιν τὴν ὀνομαζομένην Τρούλος μόνιμον νεώριον εἰς τὸ ὁποῖον ἀνελκύοντο τὰ σκάφη διὰ τὴν χειμερινὴν περίοδον, ἀφ' ἐνὸς μὲν διὰ τὰ ἀποφύγουν τοὺς κινδύνους τῆς τρικυμίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ τὰ ἐπισκευασθῶσι αἱ ἐλλείψεις καὶ τυχὸν βλάβαι αὐτῶν, διὰ τὰ συνεχίσωσιν τὴν ἀνοιξιν τὰ ταξιδιά των.

Τὸ νεώριον τοῦτο τὸ γνωστὸν ὡς ταρσανᾶς, δὲν ἐχρησίμευεν διὰ τὴν ἀσφαλῆ διαχείμανσιν τῶν σκαφῶν, ἀλλὰ ἐθεωρεῖτο καὶ μόνιμον ναυπηγεῖον εἰς τὸ ὁποῖον εἰδικοὶ ναυπηγοί, κατεσκευάζαν σκάφη χωρητικότητος μέχρι 100 τόνων. Λέγεται μάλιστα ὅτι κατὰ τὴν Τουρκοκρατίαν κατεσκευάζοντο εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο σκάφη διὰ τὸν Τουρκικὸν στόλον, πρᾶγμα διὰ τὸ ὁποῖον ἐπετράπη εἰς τοὺς Ἀγαθουπολίτας τὰ φέρωσι σελᾶγια καὶ πάλλες τίς ὁποῖες χρησιμοποιοῦσαν ἐναντίον αὐτῶν τούτων τῶν Τούρκων κατὰ τὴν ἀφήγησιν τοῦ Κωνσταντᾶ Γιαννούλη, ὁ ὁποῖος ἔλεγεν: «Ἰαταγάνι τραβοῦσε ὁ Τούρκος, μὲ γαταγάνι τὸν κυνηγοῦσε ὁ Ἀγαθουπολίτης».

ΚΘ'. ΚΑΙ ΜΕΡΙΚΑ ΕΥΤΡΑΠΙΕΛΑ

1.— Εἰς τὴν Ἀγαθούπολιν ὑπῆρχαν ἀρκετοὶ ἀπόμαχοι ναυτικοὶ οἱ ὁποῖοι ἐφησυχάζοντες ἐσυνειθίζαν καθημερινῶς τὰ παρακολουθοῦν τὴν ἀκτὴν τῆς παραλίας μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι κάτι θὰ ἔβγαζε ἡ θάλασσα κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς νυκτός, ἀπὸ ναύγια ἢ χύσια ὅπως ἀπεκαλοῦντο τὰ ἐν ὥρᾳ κινδύνου ριπτόμενα εἰς τὴν θάλασσαν ἐμπορεύματα πρὸς ἐλάφρυνσιν τοῦ σκάφους. Πρὶν ἀκόμη ἡμερώση ξεκινούσαν διὰ τὴν ἀνίχνευσιν καὶ ὅταν ἀνεκάλυπτον κάτι διὰ τῆς ἀποκρήμνου πλευρᾶς τοῦ Ἀγίου Γεωργίου, τὸ μετέφεραν στὰ σπίτια των. Ἐνα ἐξ αὐτῶν ἐκ τῆς παρέας καὶ εἰδικὰ τὸν πλέον ἀδύνατον, ἀνταγωνισταὶ καὶ φίλοι του τὸν ἔβαλαν μέσα σ' ἕνα σακὶ καὶ τὸν ἀπέθεσαν στὴν ἀκρογιαλιά, ἀφοῦ ἔβρεξαν ἐξωτερικῶς τὸν σάκκον διὰ τὰ νομισθῆ ὅτι ἦτο ἀπόβρασμα τῆς θαλάσσης, ἐνῶ οἱ ἄλλοι δύο ἐκρύβησαν κοντὰ στὸ σπίτι τοῦ κελεπουρτζῆ. Ὅταν οὗτος ἀνεκάλυψε τὸ σακί, τὸ μετέφερεν εἰς ἕνα ὕψωμα ὅπου ἤρχισε τὰ διερωτᾶται: — Σκοινιά καραβοσκοινία δὲν εἶναι. Τυριά, κασέρια δὲν μοιάζουν, τί ἄραγε τὰ εἶναι; Πῆρε λοιπὸν ἐπ' ὤμου τὸ σακί καὶ ἀπὸ μιᾶ ἐπικίνδυνη πλαγιά ἀνέβηκε τὸν κρημνὸν καὶ κατηρθύνετο πρὸς τὸ σπίτι του, ὅταν ἐνεφανίσθησαν οἱ ἀποκρυβέντες ζητοῦντες συμμετοχὴν

ἐπὶ τοῦ εὐρήματος. Ἐβοήθησαν εἰς τὴν ἐκφόρτωσιν καὶ ἐναπέθεσαν κατὰ γῆς τὸν σάκκον διαπραγματευόμενοι τὴν μοιρασίαν. Ἐκάλεσε ἡ μαδραγῶνα-τῆς τὴν γυναῖκα του νὰ προσκομίση κρασί καὶ μεζὲ καὶ ἤρχισε νὰ ξυλῶνῃ τὸ σακί ὁπότε μέσα ἀπὸ αὐτὸ τινάχτηκε ὁ ἐγκλειστος συνεργός, ζητῶν καὶ αὐτὸς μὲ τὴν σειράν του συμμετοχὴν εἰς τὴν πανδαισίαν ἢ ὅποια ἐπικολούθησε.

2.— Ἦτο ἡ ἐποχὴ τῆς ψευδοεπαναστάσεως τοῦ 1903 κατὰ τὴν ὁποίαν, φοβούμενοι τὴν ἐπιστροφάν των νέων, ἐπέτρεψαν οἱ προύχοντες τὴν ἐλευθέραν ἀναχώρησιν των νέων, ἀλλὰ τὸν Ἀντώνιον Τσαμούρην ἐφ' ὅσον ἔφυγε ὁ μεγαλύτερός του ἀδελφός, δὲν τοῦ ἐπέτρεπεν ἡ τοπικὴ Ἐπιτροπὴ νὰ φύγῃ. Οὗτος ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ του νὰ διαφύγῃ μῆκε μέσα σὲ ἓνα σακί καὶ τὸν μετέφεραν εἰς τὸ σκάφος μὲ τὸ ὅποιον θὰ ἀνεχώρουν οἱ ἄλλοι νέοι καὶ τὸν ἀπέθεσαν κοντὰ στὸ ἀμπάρι τοῦ σκάφους, ὅτε ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ σκάφους βλέπων ὅτι ἀποτελοῦσε ἔμπόδιον τὸ σακί, τὸ ἄρπαξε καὶ τὸ πέταξε στὸ βάθος τοῦ ἀμπαριῦ ὁπότε καὶ μόνον ξεφώνισε ὁ Τσαμούρης ἀπὸ τὸν πόνον πὺν ἠσθάνθη λόγῳ τῆς ἀποτόμου πτώσεως. Ἦτο ἐπόμενον νὰ πονέσῃ πολὺ ὁ Τσαμούρης, ἀλλὰ ἐπέτυχε τὴν διαφυγὴν ἀπὸ τὰ χέρια των Βουλγάρων.

3.— Κατὰ τὴν ἰδίαν περιόδον οἱ κάτοικοι τῆς Ἀγαθουπόλεως εἶχαν τρομοκρατηθῆ ἀπὸ τὰς διαδόσεις περὶ τοῦ ὄγκου καὶ των ἀπειλῶν αἱ ὁποῖαι διωχετεύοντο καὶ γιὰ μιὰ στιγμὴ, ὅταν τὸ γαῖδουράκι τοῦ Νικολακιοῦ Βρουλλῆ ἐγκάριξε, τὸ ἐξέλαβαν γιὰ τρομπέτα καὶ δημιουργήθηκε τὸ δίστιχο:

Ὁ γαῖδαρος ἐγκάριξε, τὸν κάνανε τρομπέτα.

Μικροὶ μεγάλοι ἔφευγαν ποῖος νὰ φύγῃ πρῶτα.

4.— Στὰ γρόνια πὺν ἀνεκαλύφθη ἡ δύναμις τοῦ ἀπιοῦ καὶ κατεσκευάσθησαν τὰ ἀτιόπλοια, φυσικὸν ἦτο τὰ ἀτιόπλοια ταῦτα νὰ διαπλεύσουν τὸν Εἰξεινον Πόντον. Ἐν ἐξ αὐτῶν ἀνέδιδεν εἰς τὸ βάθος τῆς θαλάσσης καπνὸν καὶ ἐπλησίαζεν πρὸς τὴν Ἀγαθοπόλιν, ὁπότε ἓνας ἐξ αὐτῶν διανοηθεὶς ὅτι κακὸν σημεῖον ἀποτελεῖ ὁ εἰς τὸ πέλαγος φαινόμενος καπνὸς τοῦ καιομένου ἄλλως τε καρβόνου, ἐγκατέλειψε τοὺς ἄλλους νὰ χαζεύουν τὸ θέαμα, αὐτὸς δὲ μετέβη εἰς τὸ σπῆτι του καλῶν τὴν γυναῖκα του Μαριγῶ νὰ τὸν πληροφορήσῃ ἐὰν τὰ παιδιὰ εὐρίσκονο εἰς τὸ σπῆτι μετὰ δὲ τὴν διαπίστωσιν ταύτην ἐφώνασε: Μαριγῶ, μωρὴ Μαριγῶ, φέρε τὰ παιδιὰ νὰ τὰ κρύψω κάτω ἀπὸ τὸν κάδο γιὰτὶ μέσα ἀπὸ τὰ τριπέλαγα σημεῖο κατεβαίνει.

Κάδος ἐλέγετο ἓνα μεγάλο καὶ φαρδὺ ξύλινο βαρέλι τὸ ὅποιον ἐδέχετο πλέον των 1000 ὀκάδων σταφυλῶν καὶ εὐχερῶς μποροῦσε νὰ κρύψῃ εἰς αὐτὸν τὰ παιδιὰ καὶ ὀλόκληρη τὴν οἰκογένεια διὰ νὰ μὴ διατρέξουν κίνδυνον ἀπὸ τὸ ἐπερχόμενον, κατὰ τὸν Μητρικόν, «θηρίγιον».

5.— Ὡς ἄλλο εὐτράπελο σημεῖο θὰ προσθέσωμεν τὴν ἔμμετρον στιχομυθίαν μιᾶς προχείρου ποιητρίας ἢ ὅποια, συναντήσασα τὸν ἐπὶ μακρὰ ἔτη διατελέσαντα διδάσκαλον Ἀγαθουπόλεως ἀείμνηστον Θεόκλητον Κυριακίδη

τὸν ἐπιλεγόμενον Μουτζούκη, τοῦ ἔθεσε ὑπ' ὄψιν τὸ κατωτέρω δίστιχο, τὸ ὁποῖον ἀφωροῦσε τὸν μόλις ἀναλαβόντα καθήκοντα τοῦ Διευθυντοῦ τῆς ἀστικῆς σχολῆς Ἀγαθουπόλεως ἱερωμένον.

Δάσκαλε! Μᾶς ἦρθε ἕνας πάπαρδος μὲ μακρὰ τὰ γένεια
 Νὰ περπατοῦμε ξένιαστα ἢ νάχουμε τὴν ἔνια;
 καὶ ὁ δάσκαλος μὲ τὸ γνωστό του χιοῦμορ ἀπαντᾷ:
 Ἀὐν ἡμπορῶ, δὲν δύναμαι νὰ σοῦ τὸ δώσω ἐγγράφος
 Γιατὶ κι' ἐγὼ σὰν ἄνθρωπος μπορεῖ νὰ κάμω λάθος.

6.— Σὲ προηγουμένο κεφάλαιον ἀνεφέραμεν τὸ σωματῶδες τῶν Ἀγαθουπολιτῶν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δικαιολογεῖ ὄχι μόνον τὴν καλοισαγίαν, ἀλλὰ καὶ τὴν πολυφαγίαν τῶν ἀνθρώπων τούτων καὶ θ' ἀναφερθῶμεν σὲ δύο περιστατικά τὰ ὁποῖα ἐγνώρισεν ἡ οἰκογένειά μας.

Στὸ μεγάλο πατρικὸ μας ἀμπέλι ἠργάζετο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὁ Ἀθανάσιος Γιαννοῦλιος, εὐτραφῆς καὶ ὑψηλόσωμος ὁ ὁποῖος προκειμένου νὰ πάρῃ τὴν ἡμερησίαν τροφήν του ἔλαβεν κατ' ἀρχὴν ἕνα πλαστὸ ψωμὶ τριῶν τοῦλάχιστον χιλιογράμμων, καὶ πῆρε ἀπὸ τὸ κατῶγι 30 σαφρίδια γαράτα.

Ὅταν ὁ πατέρας μας βγῆκε στὸν τακτικὸν ἀπογευματινὸν του περιπατον, ἐπροτίμησε νὰ πάγῃ στὸ ἀμπέλι του ὅπου εὗρηκε τὸν ἐργάτην νὰ κοιμᾶται κάτω ἀπὸ ἕνα δένδρο, ἐνῶ ὁ ἥλιος εὗρίσκετο εἰς τὴν δύσιν του. Τότε ὁ πατέρας μας τὸν ἐξύπνησε καὶ ἰδοὺ πῶς ὁ ἴδιος ὁ ἐργάτης διηγῆθη τὸ πάθημά του. «Τὸ μεσημέρι ἐκάθησα, ἀφεντικῶ, καὶ ἔφαγα ὀλόκληρο τὸ πλαστὸ πού μοῦδωσαν ἀπὸ τὸ σπῆτι, καὶ τὰ 30 πιαστὰ σαφρίδια καὶ ἀφοῦ ἦπια τὸ νερὸ πού εἶχε ὁ σβάνος (σταμνί), εἶπα νὰ ξαπλώσω λιγάκι καὶ ἔγειρα κάτω ἀπὸ τὸ δένδρο, χωρὶς νὰ φαντασθῶ ὅτι ἦτο δυνατόν νὰ κοιμηθῶ τόσον πολὺ». Ἄλλος μὲ στοίχημα ἔφαγε 30 σμιῖτια, ὁ δὲ ἀπόστρατος πλοίαρχος Νικόλαος Γκάκος καὶ εἰς ἡλικίαν 90 ἐτῶν ἔφαγε εἰς διάστημα τριῶν ὥρῶν, ἕνα ὀλόκληρο ψητὸ ἀρνὶ ἕξ ὀκάδων καὶ ἔπιε ἕνα μέτρο κρασί δηλαδὴ ἑκτὼ ὀκάδες κρασί χωρὶς νὰ αἰσθανθῆ οἰονδήποτε βάρος.

7.— Ὁ Ἀθανάσιος Νικολαΐδης, μέγας καλαμπουρτζής, κάτοχος παραλιακοῦ κέντρου, ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ του νὰ ἀστερευθῆ τοὺς πελάτες του κατὰ τὴν χειμερινὴν ἐποχὴν ἔβαζε μέσα στὴν θερμάστρα τοῦ κέντρου μιὰ ἀναμμένη λάμπα πετρελαίου διὰ νὰ νομίζουν οἱ πελάται ὅτι ἔκαιε ἡ θερμάστρα.

Στὰ 500 χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας οἱ Ἀγαθουπολίται, πλὴν ἐλαχίστων, δὲν μπόρεσαν νὰ ἐμάθουν τὴν Τουρκικὴν διάλεκτον, τὰ ὀλίγα πού ἤξευραν τελείως παρεφθαρμένα, προκαλοῦσαν τὸν γέλωτα. Ἐξ ὅλων τούτων ἐξέχουσαν θέσιν κατέχει ὁ μεταξὺ τοῦ λιμενάρχου Ἀγαθουπόλεως καὶ τοῦ ἐμποροπλοίαρχου Μανώλη Μπίλου διάλογος ὅταν οὗτος ἐπετάχθη ἀπὸ τὸ Κράτος διὰ νὰ μεταφέρῃ μὲ τὸ σκάφος του τοῦβλα διὰ τοὺς πυρπολυθέντας ἀπὸ τοὺς Βουλγάρους Τουρκικοὺς συνοικισμοὺς τὸ 1903, ἐξώκειλε ἐπὶ βράχου καὶ ἐβυθίσθη.

Παρουσιασθεὶς εἰς τὸν λιμενάρχην ἠρωτήθη παρ' αὐτοῦ.— Νὲ ὄλντοῦ καπετὰν Μανώλη; τί ἔγινε καπετὰν Μανώλη;

Ὁ καπετὰν Μανώλης ἀπαντῶν εἰς τὴν ἀνωτέρω ἐρώτησιν εἶπεν:— Μπὲν ἤλεγα δὲν πάγω γιατί ἄγκουρα τσάπα γιόν, Γκεμιτζή στραβὸ — ἐπρόκειτο περὶ τοῦ Παν. Κυριακίδη ἔχοντος περιορισμένην τὴν ὄρασιν — Σὲν γκίτ, γκίτ. Τοῦβλο μπατί, μπατί, νὰ τώρα βούλιαξε τὸ καίτι.

Πρόκειται περὶ ἀπαντήσεως τοῦ καπετὰν Μανώλη εἰς τὴν ὁποίαν ἐξ εἰκοσι μιᾶς λέξεων 4 μόνον εἶναι αἱ τουρκικαὶ καὶ αὐταὶ συνήθεις.

Α'. ΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟΝ

Τὸ ἐμπόριον δασικῶν προϊόντων καὶ ἀλιπάστων ἰχθύων ἦτο πολὺ ἀνεπτυγμένον εἰς τὴν Ἀγαθοῦπολιν μὲ τοὺς δύο κυριωτέρους ἐξαγωγεῖς δασικῶν προϊόντων ἐξ ὧν ὁ Γεώργιος ἢ κυρίως Κυργεώργης Δ. Χατζηγεωργίου ἐπινομαζόμενος διεξῆγε τὸ ἐμπόριον τῶν δασικῶν ἰδία προϊόντων διὰ τῆς ἐξαγωγῆς εἰς Ρουμανίαν μεγάλων ποσοτήτων κορμῶν δρυὸς καὶ τραβερσῶν, ἐξ ὧν οἱ μὲν κορμοὶ τῶν δρυῶν ἐχρησιμοποιοῦντο διὰ τὰς βάσεις πιδηροδρομικῶν γεφυρῶν, αἱ δὲ τραβέρσαι διὰ τὴν στερέωσιν τῶν σιδηροτροχιῶν τῶν Ρουμανικῶν σιδηροδρόμων τῶν ὁποίων ὑπῆρξεν ὁ μεγαλύτερος προμηθευτής. Ἐκ παραλλήλου διεξῆγεν τὸ ἐμπόριον τῶν καυσξύλων, ξυλανθράκων καὶ ναυπηγησίμου ξυλείας εἶδη τὰ ὁποῖα κυρίως ἀπερρόφα ἢ Κωνσταντινούπολις μετὰ τῶν ἐμπόρων τῆς ὁποίας εἶχεν ἐτησίαις συμβάσεις.

Δεύτερος κατὰ σειρὰν εἰς τὸ ἐμπόριον τῶν καυσξύλων καὶ καρβούνων ἤρχετο ὁ Χριστοδουλάκης Σαρόγλου, ὅστις ἐν τούτοις ἐπρότευεν εἰς τὰ ἀλίπαστα, διότι παραδόξως τὸν εὐνοοῦσεν ἡ τύχη. Ἐν συνεχείᾳ πρὸς τοὺς ἀνωτέρω δύο, πλὴν τοῦ Παναγ. Νικολαίδη ὅστις διεδέχθη τὸν Κυργεώργην, ἠσχολήθησαν μεταγενεστέρως μὲ τὸ ἐμπόριον τῶν ξυλανθράκων ὁ Γιάγκος Χατζηϊακώβου, ὁ Δημοσθένης Βεργίδης καὶ ὁ Γιάγκος Πολυχρόνης, μὲ οἰκοδομήσιμον δὲ καὶ ναυπηγήσιμον ξυλείαν οἱ Χατζηαλέξανδρος Χατζηγεωργίου καὶ Στυλιανὸς Καρύδης.

Προκειμένου περὶ τῶν ἐπαγγελημάτων ἡ Ἀγαθοῦπολις εἶχεν ὅλα τὰ εἶδη αὐτῶν.

Τὰ παντοπωλεῖα αὐτῆς ἦσαν πραγματικὰ παντοπωλεῖα, διότι, πλὴν τῶν εἰδῶν διατροφῆς, διέθετον εἶδη ζαχαροπλαστικῆς, μπαχαρικὰ καὶ χημικὰ εἶδη, ποτὰ καὶ σιδηρικὰ, νήματα καὶ παντὸς εἶδους ὑφάσματα. Τοιαῦτα καταστήματα ὑπῆρχαν τῶν ἀδελφῶν Ἀθανασίου, Ἰωάννου καὶ Εὐθυμίου Θεοφανίδη, τοῦ Εὐσταθίου καὶ Πολυχρόνη Πολυχροσιάδη, τοῦ Μάρκου καὶ Σοφοκλῆ Σκουβάκλη, τοῦ Γεωργ. Γερασίμου καὶ Γεωργ. Κουφοπούλου, τοῦ Μάρκου καὶ τῶν ἀδελφῶν Βουτσίδη, τοῦ Ζαφειρίου Που-

λημενίδη καὶ Ἰωάννου Ἰωαννίδη, Ἀλέξανδρου Τσιμπίκα, Νικ. Μπαμπίκα, Νικ. Μπαμπίδη, Ἐμ. Καλογερό.

Πλήν τοῦ μηχανοκινήτου ἀλευρομύλου τοῦ Θεοφάνους Μιχαηλίδη καὶ τοῦ ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν διατελέσαντος διευθυντοῦ τοῦ ἀρρεναγωγείου Ἀρσενίου Μανούδη, ἡ Ἀγαθοῦπολις εἶχε καὶ τοὺς ἀνεμομύλους ποὺ ἐδίδαν ἰδιαιτέραν χάριν καὶ μεγαλοπρέπειαν ὅταν δυνατοὶ ἄνεμοι τοὺς κινοῦσαν. Τοιοῦτους μύλους εἶχαν ὁ Νικ. Γκάκος, ὁ Χατζηκωνσταντῆς Χατζηγεωργίου, ὁ Κ. Βάντρης ἢ Κατσαμάκης, ὁ Εὐθύμιος Θεοφανίδης καὶ Κυρ. Χρυσάφης, ὁ Κων. Κορδώνης, ὁ Παρασκευᾶς καὶ δύο ἄλλοι τὰ ἐπίθετα τῶν ὁποίων μᾶς διαφεύγουν.

Τὰ ἀρτοποιεῖα αὐτῆς ἦσαν ὀκτὼ ἰδιοκτησίες Κυργιώργη Χατζηγεωργίου ποὺ ἐκμεταλλεῖντο ἀπὸ τὸν Γ. Χατζηλενιὸν ἢ Λῆλον, τοῦ Στυλιανοῦ Μακρολόγου ἐκμεταλλεῖντο ἀπὸ τὸν Κωνστ. Βογιατζόπουλον τὸν καὶ Κοντὸν ὀνομαζόμενον ἐνῶ ἦτο ὑψηλὸς τὸ ἀνάστημα, τοῦ Νικ. Ζωπολίτη, τοῦ Γιάννου τοῦ Μπέρουλου μὲ ἐνοικιαστὴν τὸν Δημοσθένην Βεργίδην καὶ τὸν Ἀγγιλιτὴν Παντελεήμονα, τοῦ Κ. Κουτσοκόη, τοῦ Μ. Βεργίδη, Μ. Κελεπήρη, καὶ Ἀντ. Γερασίου. Ὑπῆρχον ἐν ἐνεργείᾳ δύο ξενοδοχεῖα ἰδιοκτησίας Κυργιώργη Χατζηγεωργίου καὶ Βασάριη Μακρολόγου καὶ τρία πανδοχεῖα τοῦ Χατζηαλεξάνδρου, τοῦ Π. Τσίγαρου καὶ Κ. Μπογιατζῆ.

Συνετήρει ἡ Ἀγαθοῦπολις 4 ὑποδηματοποιεῖα ἀνήκοντα εἰς τοὺς Δημητράκην Μαστροκαλούδη ἢ Τσιμπίκαν, τὸν Ἀγγελ. Ζωγραφίδην, τὸν Λεωνίδαν Ντοῦμον καὶ Παν. Ξοῦρον.

Διετήρει ἀφθονα καφενεῖα καὶ κέντρα ποτοποιείων ἀνήκοντα εἰς τοὺς Εὐθ. Βερβέριν ἀσκοῦντα ὅπως καὶ ὅλοι οἱ ἐπόμενοι τὸ ἐπάγγελμα τοῦ κοινῶς καὶ κατέχοντα τὴν μοναδικὴν λατέρναν, Δημ. Χατζηιακόβου, Ἀθ. Νικολαίδη ἢ Ἀλιπαριάκη ὡς ἔχοντα ἕξι δάκτυλα, Θεοφάνην Μιχαηλίδην, Παν. Τσαμούρη ποὺ κατεῖχε νιστέρη γιὰ βεντοῦζες καὶ ἔδραζε δόντια, Μᾶρκον Ἀναγνώστη, Ἀντ. Τσαμούρη καὶ Βαρσ. Μακρολόγου, Κυργιώργη Χατζηγεωργίου, τοῦ Ὁρθοδόξου Γιανακάκη καὶ τοῦ Κοκονιάρη.

Εἶχε πρακτικοὺς ἀρχιμαστόρους καὶ μαστόρους οἱ ὁποῖοι ἔκτιζαν οἰκοδομὲς μέχρι τριῶν ὀρόφων, μεταξὺ τῶν ὁποίων διεκρίνοντο οἱ Χειροπέδης, Παρασκευᾶς Τσεβός, Δημ. Πρωτόγερος, Κ. Χατζέλης, Περ. Τσιγγῆς, ἄλλοι δύο μὲ τὸ ἐπίθετον Τσιγγῆ, Χρῆστος Κούτσουρος, Π. Μπαλῆς, καὶ ἄλλοι τὰ ἐπίθετα τῶν ὁποίων μᾶς διαφεύγουν.

Συνετήρει 4 κρεοπωλεῖα τῶν Νικ. Πεταλᾶ, Ἀβράμ Εὐγενίδη, Γ. Τσίγαρου καὶ Καλοῦδη Μακρολόγου καὶ δύο ἐργαστήρια σιδηρουργίας τῶν Χρήστου Δελλῆ ἢ Δελοπούλου καὶ τοῦ Ἀσκληπιοῦ.

Ἀλιευτικὰ συγκροτήματα διὰ μὲν τὰ Νταλιάνια ἢ ἀπόχες κατεῖχαν ὁ Κυργιώργης Χατζηγεωργίου, Χριστοδουλάκης Σαρόγλου. ὁ Βαρθολ. Χατζηγεωργίου, ὁ Παν. Τσίγαρος διὰ δὲ τὴν ἁλιεῖαν ἀνοικτῆς θαλάσσης διέθεταν

εἰδικὰ συγκροτήματα, ἀλαμάνες ὀνομαζόμενες, συνδιασμένες ἀνὰ δύο διὰ τὴν ἀλιεῖαν τῆς παλαμίδας καὶ λακέρτας οἱ Χριστόδ. Σαρόγλου, Νικ. Βρουλῆς, Γ. Κουϊμτζῆς, Ἀγ. Κούνδουρος, Ἀδελφ. Χατζηϊακώβου, Πρόδρομος Γιαννακάκης καὶ πιθανὸν δύο ἢ τρεῖς ἄλλοι.

Οἱ πλείστοι τῶν Ἀγαθουπολιτῶν διετῆρουν ἰδιόκτητα ἀμπέλια, ἐλάχιστοι ὅμως ἦσαν οἱ παραγωγοὶ μεγάλης ποσότητος κρασιοῦ μεταξὺ τῶν ὀπιοῶν τὴν πρώτην θέσιν κατεῖχεν ὁ Κυργιώργης Χατζηγεωργίου, ὁ Εὐθύμης Μπερμπέρης, ὁ Κ. Μαμούκαρης, ὁ γέρον Γ'ιαννούλιος, ποὺ δούλευε μέχρι τοῦ 95 ἔτους τῆς ἡλικίας του περιποιοῦμενος τὸ ἀμπέλι του καὶ τρεῖς τέσσαρες ἄλλοι τοὺς ὁποίους δὲν ἐνθυμούμεθα.

Τὸ στοιχεῖον ὅμως τὸ ὁποῖον ὑπερτεροῦσεν τῶν ἄλλων ἐπαγγελματῶν ἀπετελεῖτο ἀπὸ τοὺς ναυτιλευομένους ἐκ τῶν ὁποίων θὰ ἀναφέρωμεν μόνον τοὺς διατελέσαντας ἐμποροπλοίαρχους καὶ τοὺς διακριθέντας κυβερνήτας ὑπερποντίων σκαφῶν, χωρητικότητος 400 - 1000 τόνων κατὰ τὸν 18ον αἰῶνα, ὅταν ἡ Ἀγαθούπολις κατεῖχε τὰ σκῆπτρα εἰς τὴν ναυσιπλοῖαν καὶ μέχρι τῶν ἡμερῶν τοῦ βιαίου ἐκπατρισμοῦ τῶν κατοίκων αὐτῆς.

ΚΤΒΕΡΝΗΤΑΙ ΥΠΕΡΠΟΝΤΙΩΝ ΣΚΑΦΩΝ

Παναγῆς Τσαμούρης, Κων)τῆς Χειροπέδης, Χρυσὸς Μακρῆς, Νικ. Γκάκος, Χατζηκωνσταντῆς Χατζηγεωργίου, Παναγῆς Τσιμπίκας, Μιχάλης Τσιμπίκας, Κυριαῖκος Κακούλας, Παναγῆς Γκάκος, Γεώργιος Μακρῆς, Κυριαῖκος Τσιμπίκας, Ἀλέξανδρος Τσιμπίκας, Μανώλης Ψωμιόγλου, Κυριῖκος Ψωμιόγλου, Γεώργιος Τσολάκης (Φιάκας), Στυλιανὸς Μακρῖόγλου, Πολυχρόνης Ἀμπατζῆς, Νικόλαος Ἀνέστης, Διονύσιος Ψωμιόγλου, Παναγῆς Ἀνέστη, Χρῆστος Βάντρος, Στρατῆς Παντελεμίδης, Ἐκαμεινώνδας Παντελεμίδης, Παῦλος Λανλῆς, Γεράσιμος Τσαμούρης, Νικόλαος Μαῦρος Παντελῆς Μαῦρος, Δημ. Μολλῆς, Νικ. Τσαμούρης.

ΚΤΒΕΡΝΗΤΑΙ ΑΤΜΟΠΛΟΙΩΝ

Κυριαῖκος Ζαχαριάδης, Γεώργιος Φραντζολᾶς, Νικ. Ντοῦμιος, Γεώργ. Τσολάκης, Ἰωάν. Γκάκος καὶ Ἰωάν. Γ. Μακρῆς.

ΠΛΟΙΑΡΧΟΙ ΙΣΤΙΟΦΟΡΩΝ ΣΚΑΦΩΝ ΑΠΟ 10 --- 100 ΤΟΝ.

Κ. Γκατζός, Βλ. Γκατζός, Εὐστ. Μολλῆς, Γ. Ἀνέστης, Κ. Ἀνέστης, θης, Θ. Κακούλας, Χ. Καλλιτσας, Κ. Κουτσκόγης, Στ. Μαλακός, Γ. Φό-Γ. Μαμούκαρης, Ἰωάν. Χατζηγεωργίου, Παντ. Ζαχαριάδης, Κ. Καγιάρου, Π. Κούτσουρος, Πολ. Φόρογλου, Κ. Ἀναστάσογλου, Γιάν. Μπέ-

ρουλος, Ψάρκ. Ἀστέρην ἢ Κουρκούταν, Γ. Ἀστέρην, Ἰωάννης Χαντῆς, Κλεάνθης Χαντῆς, Νικ. Λαγός, Γ. Ἀναστασίου, Κυρ. Τσολάκης, Παντ. Ντουβαρτζῆς, Παν. Πενταρακλιανός, Κυρ. Πεντισέλης, Χρ. Κουφῆς, Νικ. Καρανικόλας, Γ. Θεοφάνους, Β. Βάσιλος, Μανώλης Μπίλος, Γ. Καρνοῦτσος, Ἰ. Μαστρονικολῆς, Μᾶρκ. Πεσιτζῆς, Χρ. Πανταζῆς, Χρυσ. Νταλένιας, Σ. Πολυχρόνης (Βλῆνος) καὶ ἄλλοι τινὲς οἱ ὁποῖοι μᾶς διαφεύγουν.

Εἶχεν ἡ Ἀγαθούπολις ναυπηγοὺς μεταξὺ τῶν ὁποίων διεκρίθησαν οἱ ἀρχιμάστορας Δημητρὸς Ἀναστασιαῆδης καὶ συνεργεῖα διὰ τὸν καλαφάτισμα τῶν σκαφῶν καθὼς ἐπίσης καὶ δύντας τῆς οἰκογενείας Κ. Νταλένια, ἀνέδειξε δὲ λοστρόμους καὶ ναύτας ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμὸς, τοὺς ὁποίους προτιμοῦσαν πάντοτε οἱ ἐνδιαφερόμενοι διὰ τὴν ἐπ'ἀνδρωσιν τῶν σκαφῶν των ξένοι πλοιοκτῆται.

Διέθετεν δύο ἰατροὺς τὸν Δ. Σαρόγλου καὶ Χρ. Κάλφογλου καθὼς καὶ τρεῖς μαμῆς τὴν Μαργιορῆ Ἰωακειμίδου, τὴν Λιόλιενα καὶ Μαριγώ.

Ἐκεῖ ποῦ ὑστεροῦσεν ἡ Ἀγαθούπολις ἦτο ἡ γεωργία εἰς τὴν ὁποίαν ἠσχολοῦντο περὶ τῆς 15 οἰκογένειαι καὶ ἡ κηπουρικὴ τὴν ὁποίαν ἐξήσκουν τρεῖς μόνον κηπουροί.

Τέλος ἀνέδειξεν πολλοὺς λοστρόμους οἱ ὁποῖοι θεωροῦνται οἱ ἐπιλοχίαι τοῦ σκάφους καὶ οἱ ὁποῖοι ὑπηρετοῦσαν καὶ εἰς ξένης ἐθνικότητος σκάφη.

Μέγα μέρος γυναικῶν ἠσχολεῖτο εἰς τὸ καθάρισμα τῶν τσίφων καὶ τὴν κατασκευὴν ἀρμαδιῶν τὰς ὁποίας ἄπλωναν εἰς εἰδικὰς ἀπλώτριες ποῦ κατελάμβανον ἓνα μεγάλο μέρος τῆς παραλίας.

Εὐρισκόμεθα βέβαια εἰς τὴν ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν αἱ γυναῖκες φοροῦσαν μακρὰ ἐσώβρακα τὰ ὁποῖα ἐδέεντο πλησίον τοῦ ἀστραγάλου.

Πολλὲς ἀπὸ τῆς γυναικῆς συνέβαινε, κατὰ τὸ δέσμιον ἀνὰ δύο τῶν τσίφων διὰ νὰ σχηματίσουν τὴν ἀρμαδιὴν ἢ μπρουλιὴς ὅπως ἐλέγοντο, ὅταν συναντοῦσαν σποραδικὰ κανένα μεγάλο τσίφο τὸν ἔχοναν μέσα στὸ θρακί τους καὶ τοὺς μετέφεραν στὸ σπίτι, ὅπου ἐγίνετο ἡ ἐπεξεργασία μετὰ δὲ τὴν ξήρανσιν ἐπωλοῦντο εἰς τοὺς Γανίτας ἀγωγιάτας, οἱ ὁποῖοι τοὺς πωλοῦσαν εἰς τὰς 40 Ἐκκλησίας εἰς πολὺ μεγαλντέρα τιμὴν καὶ τοὺς ἀποκαλοῦσαν «τσίφους θρακίτους».

Τὴν μουσικὴν κίνησιν τῆς Ἀγαθουπόλεως ἀντιπροσώπευαν οἱ Κωνστ. Καπατῆς μὲ τὸ ἀρμόνιον καὶ φουσαρμόνικαν, Θεόδ. Πέτσας καὶ Γιάννης Καλογεργῆς μὲ τὰ βιολιά του, ὁ Εὐθ. Μπιρβέκης μὲ τὴν λατέρνα του, ὁ καπετὰν Θεοδόσης μὲ τὸ κλαρίνο του, οἱ Γ. Τσανακίος καὶ Βουτσᾶς μὲ τὰ λαοῦτα τους εἰς δὲ τὴν ἔξω τοῦ τείχους πόλιν κυριαρχοῦσαν αἱ γκάιδες καὶ τὰ νταούλια.

Πλὴν τούτων πλῆρες μουσικὸν συγκρότημα τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Κ. Καπατοῦ, μὲ τοὺς υἱοὺς του, διέπρεπεν εἰς τὴν Κωνσταντιῆ τῆς Ρουμανίας.

Η ΘΡΑΚΙΚΗ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΓΕΝΕΣΕΩΣ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ

Οι μακροί και περιπετειώδεις αιώνες, πού ο Έλληνικός λαός πέρασε, εξόν από τὰ γραπτά μνημεία, ἀφήκαν και πάρα πολλά ζωντανά λείψανα του παρελθόντος στη θρησκευτική, ήθική και καλλιτεχνική μας ζωή. Τέτοια είναι τ' Ἀναστανάρια, τὰ Δημήτρια, τὰ Διονύσια, οἱ Πιτεράδες, οἱ Σεϊμένηδες, τὰ Βρεξούδια, κλπ.

Μελετώντας κανείς τις ἀρχές του ἀρχαίου δράματος και τις πληροφορίες, πού μᾶς δίνουν οἱ ἀρχαῖοι, βρίσκει, ὅτι καθόλου δὲν ἐπαρκοῦν νὰ μᾶς δώσουν μιὰ ζωντανή ἰδέα, πῶς ἀπὸ τὴ λατρεία του Διονύσου προῆλθε τὸ ἀρχαῖο δράμα (Βλ. Π. Παπαχριστοδούλου τ' ἀναστανάρια Ἀθήνα 1950 Ἀρχαῖον Θρακικὸ Ἐθναροῦ τόμος 12ος). Μὰ μελετώντας τὸ νεώτερό μας βίο μποροῦμε νὰ δοῦμε τί ξεσκαπάσθησαν και τί σώζονται στὴ Θράκη και στὸ Θρακικὸ λαὸ ἀπὸ τις παλιές οργανιστικὲς και δραματικὲς λατρεῖες του Διονύσου, ἔστω και λείψανα μονάχα. Πάνω σ' αὐτὰ τὰ λείψανα στηριγμένο ὁ διάσημος καθηγητὴς του πανεπιστημίου μας Νικ. Πολίτης και ἰδρυτὴς τῆς λαογραφίας, μπόρεσε τέλεια και παραστατικώτατα νὰ ξεκαθαρίση πολλὰ σημεῖα του ἀρχαίου δράματος. Και διδάσκει πῶς: «τὴ φύση του δράματος δὲν μποροῦμε νὰ τὴν καταλάβουμε, ἀν δὲν εἶναι γνωστή ἡ ἀρχὴ του, ἡ γέννησή του.» Γι' αὐτὸ και ἡ ἔρευνά του εἶναι ἀτελής, γιατί δὲ μπορεῖ νὰ μᾶς δώση ἔννοια τῆς φύσεώς του μέσα στὴν ἐξέλιξη τὴν ἱστορικὴ. Γιὰ νὰ κατανοήσωμε λοιπὸν τὴν ἔννοια του δράματος γενικά, πρέπει νὰ ἐξετάσωμε τὴν ἀρχὴ του. Και ἐπειδὴ τὸ δράμα διατηρήθηκε συνέχεια ὡς τὰ τώρα, χωρὶς διακοπή, διατηρώντας και ὅλα τὰ στοιχεῖα του, πού ἀπὸ τὸν παλιὸ καιρὸ εἶχε, γι' αὐτὸ και πάρα πολὺ πολύτιμο βοήθημα στὴν ἐξέτασή του εἶναι ἡ λαογραφία. Οἱ θεωρίες γιὰ τὴ γέννηση του δράματος πού ἐπεκράτησαν μὲ τὴν βοήθεια τῆς λαογραφίας συνοψίζονται στὸ σύγγραμμα του MULLER, μὰ οἱ θεωρίες αὐτὲς εἶναι γεμᾶτες σφάλματα. Και σ' ἄλλα δηλαδὴ ἔθνη βρίσκουμε τις στοιχειώδεις ὑποτυπώσεις μιᾶς δραματικῆς τέχνης, μὰ οἱ Ἕλληνες ἔδωκαν στὸ δράμα τὴν καλλιτεχνικώτατη μορφή, πού σκότισε τις ἀτελεῖς δραματικὲς παραστάσεις τῶν ἄλλων λαῶν. Ὅτι ὑπῆρχαν και ὑπάρχουν δράματα και σ' ἄλλους λαούς, πού δὲν εἶναι προηγμένοι στὸν πολιτισμὸ, αὐτὸ εἶναι βεβαίωτατο. Τὰ Ἀσιατικὰ ὅμως ἔθνη στίς κατακτήσεις του Μεγάλου Ἀλεξάνδρου μόνο χρεωστοῦν τις δραματικὲς τους παραστάσεις. (Γραμματολογία Κυπριανοῦ τόμ. Β' σ. 20 μετάφρασις).

Ἀπ' ὅλα τοῦτα φανερόνεται πῶς ἔχουμε τὰ στοιχεῖα τῆς παλιᾶς λατρεί-

ας τοῦ Διονύσου ποῦ διατηροῦνται ὡς τὰ σήμερα στὴν ἀρχαία κοιτίδα τοῦ Βάνχου. Μὰ ἐκεῖνο ποῦ ἀκόμα πλιότερο πρέπει νὰ τονίσουμε εἶναι ἡ θυσία τοῦ ταύρου καὶ τὸ μοῖρασμα τῶν ὀμῶν κρεάτων, ποῦ μᾶς θυμίζει τὴν παλιὰ λατρεία τοῦ Διονύσου μὲ τὴ μορφὴ τοῦ ταύρου καὶ τὴν ἐκδορὰ τοῦ κορμιοῦ του — ποῦ σπαράχτηκε κι ἔγινε βορὰ τῶν Τιτάνων ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους. Εἶναι γνωστὸ τὸ τραγοῦδι τῶν γυναικῶν τῆς Ἡλείας ποῦ μᾶς τὸ ἔσωσε ὁ Πλούταρχος: «Διόνυσε, ἄξιε ταῦρε»...

Στὰ ἔθιμα τῆς Θράκης βλέπουμε καθαρὰ αὐτὴ τὴν ἴδια τὴν ἀρχὴ τοῦ δράματος, δηλαδὴ ἄτεχνες προσπάθειες πρὸς παράσταση. Κι' ἀληθινὰ καταλαβαίνουμε πὼς ἀπὸ τέτοια ἔθιμα μποροῦσε ν' ἀναπτυχθῆ τὸ δράμα στὰ παλιὰ χρόνια. 1) (Βλ. Γ. Βιζυηγοῦ: Οἱ Καλόγεροι καὶ ἡ Διονυσιακὴ λατρεία ἐν Θράκῃ ὡς καὶ τὴ «Θρακικὴ ἐπετηρίδα» ἡμερολόγ. 1897). Ὁ DAUKINS πηγαίνοντας στὴ Θράκῃ, μᾶς βεβαίωσε πλιότερα ἀπ' ὅσα ἀνέφερε ὁ Γ. Βιζυηγός. (Οἱ Καλόγεροι. Ἀρχεῖον Θρακικοῦ Θησαυροῦ Τόμ. Ε' σ. 129 κ.έ.). Τὴ δευτέρα Κυριακὴ τῆς ἀποκριᾶς, τὴν Τυρινή, γίνονταν δράμα, ποῦ βαστοῦσε μιά μέρα μὲ πρωταγωνιστὰς τοὺς «καλόγερους» μὲ παράδοξα ντυσίματα ποῦ ὑπενθύμιζαν τοὺς ἀρχαίους ὑποκριτές.

Φοροῦσαν κατὰ τὸ Βιζυηνὸ περικεφαλαία ἀπὸ τραγίσιο δέρμα ἢ ἀλαφρίσιο ἢ λυκίσιο. Πάνω στὸ κεφάλι ἔρριχναν μιά δυὸ οὐρὲς ἀλεποῦς καὶ στὰ μοῦτρα προσωπεῖο (μουτσούνα). Τὸ κορμὶ τους τὸ τύλιγαν μὲ δέρματα τραγίσια, ποῦ τοὺς εἶχαν ἀφαιρῆσει στὰ κάτω τὴν τρίχα. Οἱ καλόγεροι δὲ φοροῦσαν κράνος, μὰ τὸ προσωπεῖο σκέπαζε τὸ κεφάλι ὡς τ' ἀφτιά. Τὸ κορμὶ σκέπαζαν ὅπως καὶ τὰ μηριὰ ἀπὸ τραγίσια πετσιὰ. Εἶχαν καὶ στὸ στήθος κουδούνια¹. Ὁ ἓνας ἀπὸ τοὺς καλόγερους κρατᾶ τόξο ἀπὸ ξύλο κраниᾶς, καὶ φουσᾷ στάχτη μέσα ἀπὸ ἓνα κέρατο. Παίρνουν μέρος στὸ δράμα κι' οἱ νύφες, δυὸ στάχτη μέσα ἀπὸ ἓνα κέρατο. Παίρνουν μέρος στὸ δράμα κι' οἱ νύφες, δυὸ κορίτσια. Τὰ κορίτσια ὑποκρίνονται νέοι ἄγαμοι, ὅπως ἀντίθετα τοὺς καλόγερους παντρεμένοι. Τὰ κορίτσια φοροῦν ροῦχα χωριανὰ μὰ καλορραμμένα καὶ στολισμένα. Εἶναι θαμμένα καλὰ κι' ἀκολουθοῦν τοὺς καλόγερους. Ἡ γριὰ μπάμπω εἶναι ἄλλο πρόσωπο ποῦ φορεῖ ράκη πολλὰ καὶ προσπαθεῖ νὰ κάνει τὸ πρόσωπό της ἄσχημο. Κρατεῖ ἓνα καλάθι, μ' ἓνα ξύλο μέσα περιτυλιγμένο ἀπὸ τὰ ράκια τοῦ σπιτιοῦ καὶ τὰ παρουσιάζει γιὰ παιδί της ἑφταμηνίτικο. Πολλὲς φορὲς ἀντὶ ξύλο βάζουν γάτα ἢ ποντικὸ. Ἄλλα πρόσωπα εἶναι δυὸ τρεῖς γύφτοι, ποῦ παρακολουθοῦν τοὺς καλόγερους μὲ τὰ πρόσωπα καὶ τὰ χέρια μοντζουρωμένα, καὶ δυὸ τρεῖς τζανταραμάδες (χωροφύλακες).

Οἱ χωριανοὶ ποῦ θὰ ὑποδύονταν τὰ πρόσωπα αὐτὰ διαλέγονταν πανηγυρικὰ ἀπὸ τοὺς προύχοντες τοῦ χωριοῦ ἀνάμεσα ἀπὸ τοὺς ἔξυπνους χωρικούς. Γιὰ καλόγερους διάλεγαν παντρεμένους χωρικούς, γιατί μποροῦσαν

1. Ὁ Daukins φωτογράφησε τὴ ντυσιμὰ τοῦτη, μὰ ἔχει πολὺ ἀκριβῶς.

νά ποῦν ἄσχημες λέξεις πάνω στὸ δράμα, ποὺ δὲν ταίριαζαν σὲ στόματα ἀνύπαντρων. Αὐτοὶ οἱ διαλεχτοὶ ὑποκρίνονταν τοὺς καλογέρους τέσσερα συνεχῆ χρόνια, κι' ἀπ' αὐτοὺς τὰ κορίτσια δὲν νυμφεύονταν στὰ τέσσερα αὐτὰ χρόνια, τὸ ἴδιο καὶ οἱ καλόγεροι.

Τὸ πρῶτ' τὴν καθαροδευτέρα μὲ θόρυβο ἔμπαιναν στὴν αἴλη κάθε σπιτιοῦ, κυττάζοντας ἂν ὅλα τὰ σκευὴ καὶ τὰ ζῶα βρισκόνταν στὴ θέση τους. Ἄν τίποτε δὲν ἦταν στὴ θέση ποὺ τοῦπρεπε, τὸ ἄρπαζαν, καὶ τότε τὸ γυρίζαν πίσω, μόνο ἀφοῦ τοὺς φιλοδωροῦσαν μὲ πολὺ κρασί. Οἱ κασιβέλοι πάλι ἔκλεβαν ζῶα. Ὅστερα χόρευαν τὰ κορίτσια κι' ἡ νοικοκυρὰ τοὺς ἔδινε τροφίμα καὶ χρήματα, ποὺ τὰ διέθεταν γιὰ τὰ σχολεῖα καὶ τὶς ἐκκλησίες. Ἔτσι γυρίζοντας ὅλα τοῦ χωριοῦ τὰ σπίτια, μάζευαν χρήματα χωρὶς ἐννοεῖται νάφινουν δίχως λύτρα καὶ τοὺς διαβάτες ποὺ ἔπιαναν οἱ καλόγεροι. Τοὺς ἐκθείαζαν τὶς ἀρετὲς τους, παίρνοντας λύτρα. Τὸ γαιδούρι ποὺ ἀνέβαινε ὁ καλόγερος βασανίζονταν ἀπὸ ἀγκόθια, ποὺ τοῦβαζαν στὰ πσινα σκέλια του ὥστε νὰ κἀνη λογῆς λογιῶν κωμικὲς κινήσεις, ποὺ προκαλοῦσαν γέλοια. Τὸ δράμα αὐτὸ γίνονταν στὴν πλατεῖα τῆς ἐκκλησίας. Κι' ἄρχιζε ὅπως θὰ δοῦμε ἀμέσως. Οἱ ἀσιγγανοὶ ἐτοίμαζαν ἓνα ὕννι ἀπὸ παλιὰ σιδερικὰ καὶ ἄλλα τιποτένια ὕλικά, τὸν καιρὸ ποὺ οἱ καλόγεροι ἔκαναν τ' ἀστεῖα τους τυφλώνοντας μὲ τὴ στάχτη διαβάτες καὶ λέγοντας ἀστεῖα καὶ ἔξυπνα. Πρὶν γίνῃ τὸ ὕννι, ἢ μπιάμπω, παραπονιόταν, πὼς τὸ παιδί της δὲ χωροῦσε στὸ καλάθι, πὼς δὲ μπορούσε νὰ τὸ χορτάσῃ, ἀκόμα δὲ ζητοῦσε καὶ νύφη γιὰ τὸ παιδί της. Σὰν γίνονταν τὸ ὕννι, ἄρχιζε ὁ καλόγερος καὶ τὸ παιδί ποὺ ἀνδρώθηκε νὰ ζητοῦν νύφη μὲ πείσμα ἀπὸ τὰ κορίτσια. Κι' ὅταν ἀποφασίζονταν ὁ γάμος, κουμπάρους γίνονταν ὁ ἄλλος καλόγερος κι' ἄρχιζε τὸ στεφάνωμα παρωδώντας τὴν ἐκκλησιαστικὴ ἀκολουθία τοῦ στεφανώματος¹.

Στὸ τέλος τῆς τελετῆς ἔπιαναν τὸν παρὰνυμφο καὶ τὸν ἔδεναν οἱ θεατὲς καὶ τὸν ἀνάγκαζαν νὰ τάξῃ διάφορα ταξίματα, ἄφθονο κρασί ἢ στάρι καὶ τότε τὸν ἀφιναν. Ἐξαφνα μετὰ τὸ στεφάνωμα ἀδιακαιολόγητα μάλωναν μεταξύ τους οἱ δύο καλόγεροι. Ὁ ἓνας ἀπ' αὐτοὺς βίαζε τὸν πρωταγωνιστὴ παίρνοντας τὸ τόξο του, τὸν τόξευε καὶ τὸν ἔρριχνε κάτω νεκρὸ καὶ προσπαθοῦσε νὰ τὸν γδάρῃ μὲ ξύλινο μαχαῖρι.

Ἡ νύφη θρηνοῦσε τὸν πεθαμένο, ὁ δὲ δευτέρος καλόγερος μετανοώντας μετὰ τὸ φόνο παρουσιάζονταν σὰν φίλος καὶ ἐτοίμαζε τὴν κηδεῖα. Ὅστερα τὸν πῆγαιναν μὲ τὸ νεκροκρέββατο καὶ σὲ λίγο ὁ πεθαμένος ἀναστήνονταν καὶ παρουσιάζονταν ζωντανὸς καὶ ἀκμαῖος. Τότε μπροστὰ στὴν ἐκκλησία οἱ καλόγεροι μπαίνουν στὸ ζυγὸ τοῦ ἀλετριοῦ, ποὺ μπροστὰ ἀπὸ λίγο τὸ ἐτοίμασαν, κι' ἀκολουθοῦσε ὁ πρωτόγερος σπέρνοντας σιτάρι. Τὸ ἀλέτρι-

1. Τέτοιες παρωδιὲς σῶθηκαν πολλὲς στὸ λαὸ: Τὸ ἄγγελος ἔβόα τὸ παρωδοῦσαν ἔτσι: Ὁ ἄγγελος στὰ βῶδια καὶ ὁ λύκος στὰ μουσχάρια, κι' ἡ ἀλεποῦ στ' ἀρνίθια καὶ γὼ μέσ' στὰ κορίτσια.

σμα γίνονταν τρεῖς φορές γύρω στὸ χωριὸ καὶ τὴν τρίτη φορὰ ζευγόταν οἱ κασιβέλοι. Ὁ μουχτάρης τοῦ χωριοῦ μὲ θρησκευτικὴ κατάνυξη σπέρνοντας φώναζε: — Δέκα γρόσια τὸ κοιλὸ τὸ σιτάρι, πέντε γρόσια ἢ σίκαλη, τρία γρόσια τὸ κριθάρι. Ὁ λαὸς φώναζε: — Ἀμήν, νὰ φάη ἡ φτώχεια. Αὐτὰ περίπου διεπίστωσε ὁ DAWKINS.

Τ' Ἀναστενάρια πάλι μᾶς δίδαξαν ποιὸς εἶναι ὁ ἐνθουσιασμὸς ποὺ ἔπιανε τοὺς λάτρεις τοῦ Διονύσου, ἀπὸ δὲ τίς τελετὲς τῆς Βιζύης τοῦ Κωστή καὶ Μαρωντίβο, μᾶς γνωρίσαν τὴν ἀρχαϊκώτατη φάση τῆς λατρείας τοῦ Διονύσου, ποὺ ἀπ' αὐτὴ προῆλθε ἡ τραγωδία. (Βλέπε Ἀρχεῖον Θράκης τ. 27 σ. 143 - 168. Τ' Ἀναστενάρια στὴ Θράκη τοῦ Ἀναστ. Χουρμουζιάδη, Κων) πόλις 1871, ἀνατύπωση).

Στὸ ἔθιμο τῶν καλογήρων ἔχουμε παραστάσεις τῶν παθῶν τοῦ Θεοῦ, ἂν καὶ ἄτεχνα ὅμως μὲ τρόπο, ποὺ ἀπ' αὐτὸ τὸ σκελετό, νὰ εἶναι βολετὸ νὰ βγῆ τὸ δράμα τέλειο. Στὴν τελετὴ αὐτὴ ὁ Θεὸς παριστάνεται παιδί. Ἡ Μπάμπω εἶναι ἡ ἀντιπρόσωπος τῶν τροφῶν τοῦ λικνίτου Διόνυσου. Ἡ εἰσαγωγή τοῦ λίκνου στὴ λατρεία τοῦ Διόνυσου δείχνει ἀλλοιώτικη φύση τοῦ Θεοῦ, ἀπὸ κείνη ποὺ ξαίρουμε. Ὁ Διόνυσος εἶναι ὁ προστάτης τῆς γεωργίας, αὐτοῦ δὲ τοῦ Θεοῦ, ποὺ ἐπιβλέπει στὸ ἀβγάτισμα τῶν δημητριακῶν καρπῶν, παριστάνονται τὰ παθήματα στῆς Βιζύης τὴν τελετὴ. "Ἐτσι ἔχουμε τὸ Διόνυσο συγγενῆ πρὸς τίς ἄλλες θεότητες, ποὺ προστατεύουν τὴ γεωργία... (τὴ Δήμητρα καὶ κόρη). "Ἄρα ὁ Θεὸς αὐτὸς δὲν εἶναι ἐκεῖνος ποὺ πιάνει τοὺς λάτρεις του καὶ ἐκβακαγεύει, μὰ ὁ σεμνὸς Θεὸς ὁ προστάτης τῆς γεωργίας. Τὸ Διόνυσο γιὰ προστάτη τοῦ σιταριοῦ τὸν πίστεψε κι' ὁ Βιζυηνός, παρουσιάζοντας γι' ἀπόδειξη Ρωμαϊκὸ νόμισμα, ὅπου ὁ Θεὸς εἶναι ἕνας νέος γενᾶτος κρατώντας στάχυα.

Ἡ δευτέρη πράξη τοῦ δράματος εἶναι ὁ γάμος τοῦ Θεοῦ, ἔθιμο παλαιότατο, ὅπως τὸ δείχνει ὁ γάμος τοῦ Διόνυσου μὲ τὴ βασίλισσα στὰ ἀνθεστήρια, ποὺ τὸν ἔπαιρνε ἡ πομπὴ ἀπὸ τὸ Βουκόλιο, τὸ ἀρχεῖο τοῦ ἄρχοντα βασιλιά. Τὸ Βουκόλιο εἶχε τόπο, ὅπου τρέφονταν τὰ βώδια καὶ τελούνταν ἱεροὶ γάμοι. Ἱερὸς γάμος τοῦ Διόνυσου γίνονταν καὶ στὴ λατρεία τους στὴ Νάξο. (πρβλ. καὶ ἱερὸ γάμο τοῦ Διόνυσου καὶ τῆς Ἥρας).

Τρίτη πράξη τοῦ δράματος εἶναι ὁ φόνος τοῦ Διόνυσου, ἀρχαιότατο στοιχεῖο τοῦ μύθου, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὸ Ζ' τῆς Ἰλιάδος, ὅπου μιλεῖ γιὰ τὸ διωγμὸ τοῦ Διόνυσου ἀπὸ τὸ βασιλιὰ τῶν Θρακῶν. Ἀπ' αὐτὰ φαίνεται ὅτι ὁ φόνος τοῦ Διονύσου δὲν προῆλθε ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο πρὸς δίωξη τῆς Ὀσίριδος ἀπὸ τὸν Τυφῶνα, οὔτε ἀπὸ τὰ Ὀρφικὰ (πρβλ. δίωξη Ζαγρέως Διονύσου).

Τελευταία ἔχουμε τὴν ἀνάσταση τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ ἄροτρο (ἀλέτρι). Ἀνάσταση ἔχουμε καὶ στὴ λατρεία τοῦ Ἀδώνιδος καὶ ἀλλοῦ. Τὸ ἀλέτρισμα τῆς γῆς ἀπαντᾷ καὶ στοὺς ἀρχαίους καὶ σήμερα (πρβλ. Τὸ ἱερὸ στὶς Ἀθῆνες ἄ-

ροτρο). Καὶ μεῖς ἔχουμε ἔθιμα ἀπὸ τέτοιο ἀλέτρισμα γιὰ ν' ἀποφύγουμε κακὰ καὶ μάλιστα ἀρρώστειες ἐπιδημικές. Τὰ μωσχάρια ποὺ τραβοῦν τὸ ἀλέτρι, τὰ σκοτώνουν καὶ τὰ θάβουν βάζοντα; καὶ στήλη πάνω στὸν τάφο.

Ἔτσι παρατηροῦμε στὴν γιορτὴ «τῶν καλόγερων», στοιχεῖα πλήρη δράματος. Ἀποβλέποντας δὲ στὴν κατάνυξη τοῦ ἀλετριώματος στὴ Βιζύη, παρατηροῦμε, πῶς ἀπὸ τέτοιες τελετὲς βλάβιστε τὸ δράμα. Στὸ ὑπαίθριο κεῖνο θάτατρο ὑποκριτὲς εἶναι καὶ ὅλοι οἱ θεατὲς, ποὺ τοὺς πάνει εὐσέβεια κι' εὐλάβεια.

Στὴν ἴδια ἐπαρχία τῶν Ἀναστεναρίων τὴν Δευτέρα τῆς Τυρινῆς γίνονταν τελετὴ. Ἡ τελετὴ παρουσίαζε μιὰ ὁμοιότητα, λείψανα κι' ἀπομεινάρια πολλῶν ἀρχαϊκῶν ἐθίμων, ποὺ μπήκαν στὰ Ρωμαϊκὰ χρόνια.

Στὸ χωριὸ Κωστή, τὸ Εὐκάριο (Βλ. Α' Τόμος Δελτίου, Ἱστορία Ἑθνολ. Ἐταιρείας Ἑλλάδος πραγμ. Ν. Πολίτου. Βλ. καὶ Θρακικὰ τόμος ΣΤ' Ἰ. Μαγκριώτη)... ἓνας ἀπὸ τοὺς Κούκερους ἢ Χούχουτους ντυλίζονταν μὲ τραγίσια ἢ κατσικίσια δέρματα καὶ τρογύριζε τὰ σπίτια, ὅπου ὁ νοικοκύρης τὸν περέχυνε μὲ στάρι, ὅπως μὲ ρύζι τοὺς νυμφευομένους. Τὸν ἀκολουθοῦσε ἓνας ἀλλαγμένος σὲ παρθένο ποὺ τρογύριζε ἐν χωριῷ μὲ μουσικὴ (τὴ γκάιντα). Χόρευε στὴν αὐλὴ κάθε σπιτιοῦ, ἔπαιρνε δῶρα καὶ κεράσματα. Ὅσοτερα ὁ κούκερος γίνονταν βασιλιάς κι' ἀνεβαίνοντας πάνω σ' ἀμάξι, σέρνονταν ἀπὸ νέα παιδιὰ μπροστὰ στὴν ἐκκλησία. Ὁ λαὸς χωρίζονταν σὲ παντρεμένους καὶ μὴ καὶ κάθε μερίδα ζητοῦσε νὰ τραβήξῃ τὸ βασιλιά μὲ τὸ μέρος τῆς γιὰ νὰ τοῦ δώσῃ στάρι. Δὲν νικοῦσε καμιὰ μερίδα. Ὁ Κούκερος ἀφοῦ ἔσπερνε στάρι δίνοντας καὶ εὐχές, πλησίαζε σὲ τραπέζι καὶ μόλις ἔπιανε τίποτε ἀπὸ ὅ,τι ἦταν πάνω, τὸν ἄρπαζαν καὶ τὸν ἔρριχναν στὸ ποτάμι τοῦ χωριοῦ ἀπὸ ὅπου πιά βγαίνοντας ξεντύνονταν τὰ δέρματα καὶ ξαναφοροῦσε τὰ δικά του ρούχα. Τὸ ἔθιμο τὸ θεωροῦσαν σὰ μαγγάνευμα γιὰ βροχὴ. Δὲν ἦταν ὅμως τίποτε ἄλλο ἀπὸ ἓνα ἀπομεινάρι τῆς γιορτῆς τῶν SATURNALIORUM, ποὺ εἶχαν χαρακτηριστὰ γεωργικὰ, ὅπως παραδέχτηκε καὶ ὁ WISSOWA, ποὺ ἔγραψε γιὰ τὴν Ρωμαϊκὴ Θρησκεία.

Κι' αὐτὸ τὸ ἔθιμο εἶχε σκοπὸ τὴν προσαγωγή τῆς ἱστορίας μὲ τὴ μίμησιν πράξεων συμβολικῶν.

Μὰ καὶ ἄλλα ἔθιμα ἔχουνε τὴν ἴδια προσπάθεια μὲ τὸ ρίξιμο στὸν ποταμὸ τοῦ πῶδ κύριου προσώπου τῆς τελετῆς. Καὶ στὰ χωριὰ τῆς Μακεδονίας καὶ ἄλλοῦ ρίχνουν ἀνθρώπο τὰ Θεοφάνεια στὸ ποτάμι. Στὴν παλιὰ Ρώμη ἔρριχναν εἰκονίσματα ἀνδρὸς στὸν Τίβερα. Καὶ στὴν ἄλλη Ἑλλάδα γίνονταν παρόμοιες τελετὲς, ὅπως στὴν Σκῦρο τὴν ἐβδομάδα τῆς Τυρινῆς.

Τὰ ἔθιμα λοιπὸν τῶν Ἀναστεναρίων καὶ καλόγερων παρέχουν τὰ στοιχεῖα ποὺ ἀναπτύχτηκε τὸ δράμα καὶ ἀναντίρρητα ἀπὸ τὰ ἔθιμα αὐτὰ καταφαίνεται ὅτι καὶ τὰ παλιὰ ἔθιμα εἶχαν μέσα τους δραματικὰ στοιχεῖα κι' ἐξακολουθοῦσαν νὰ ζοῦν τὰ ἔθιμα κι' ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀνάπτυξη τοῦ δράμα-

τος από ευνόητο λόγο, δηλαδή, όταν τὸ δράμα παίρνοντας τὴν τέλειά του ἀνάπτυξη καὶ ἄλλο σκοπὸ καλλιτεχνικό, ἀπομακρύνθηκε πάρα πολὺ ἀπὸ τὸ θερησκευτικὸ σκοπὸ του.

Γι' αὐτὸ καὶ στὴ Θράκη βάσταξαν τὰ ἔθιμα αὐτὰ ὡς τις μέρες μας καὶ ὡς τὸ διαγωγμὸ τῶν Ἑλληνοθρακῶν ἀπὸ τοὺς Τουρκοβουλγάρους (1913 - 1914), γιατί εἶχαν σκοπὸν νὰ κατορθώσουν μὲ τὴν κανονικὰ ἐπανάληψη τῶν πράξεων τοῦ Θεοῦ, τὴν ἐξιλέωση καὶ τὸ τράβηγμα τῆς εὐνοίας τοῦ Θεοῦ. Αὐτὰ τὰ ἔθιμα ἔχουν σκοπὸν νὰ παράσχουν τὴν ἀνταπόδοση ἀπὸ μέρους τοῦ Θεοῦ. Καὶ στὴν τελετὴ τῶν Καλόγερων ἐπιδιώκεται τὸ ἴδιο.

Οἱ Βούλγαροι δὲν ἀφῆκαν ἀνεκμετάλλευτα κι' αὐτὰ τὰ πανάρχαια Θρακικὰ ἔθιμα. Ἐνα δημοσίευμα στὴ γερμανικὴ «ΣΤΟΥΤΓΚΑΡΝΤΕΡ ΙΛΛΟΥΣΤΡΙΡΤΕ» τῆς 17 N)μβρίου 1949 μᾶς λέγει πῶς ἀποκάλυψαν στὸ Ἑλληνοβουλγάρικο χωριὸ Βουλγάρι, ὅτι σώζονται ἀκόμα ἔθιμα ἀρχαιοτάτων ἐποχῶν ποὺ ἐνθυμίζουν τὰ κατορθώματα τῶν φακιρῶν. Κι' αὐτὸ ἔγινε ὕστερα ἀπὸ τὸ ἐκτόπισμα τῶν Ἑλλήνων τῆς Ἀν. Θράκης 1914 καὶ τὴν ἀρπαγὴ, ὅπως εἶπα, τῶν μερῶν τους ἀπὸ τοὺς Βουλγάρους ὡς ἰδικὰ τους.

Σ' αὐτὸ τὸ χωριὸ ὁ γερμανὸς Βίλχελμ Μπάουμφιλντ, κάτοικος Σόφιας, διεπίστωσε σὲ μιὰ του ἐπίσκεψη τὴν ὕπαρξη καὶ διατήρηση τοῦ χοροῦ τῆς φωτιάς, ποὺ τὰ κορίτσια χορεύουν μὲ πόδια γυμνά. Οἱ χορεύτριες ὀνομάζονται «νεστενάρκι» κ' ἐξηγεῖ ὁ γερμανὸς πὼς ἡ ρίζα τῆς λέξεως εἶναι Ἑλληνικὴ, ποὺ παραφθάρθηκε μὲ τὸν καιρὸ. (2). (βλ. γιὰ τὴν προέλευση τῆς λέξεως Ἀρχεῖον Θράκης τ. Ε' σ. 129 καὶ ἐξ. καὶ Τανάγρα «Ψυχικαὶ ἔρευναι» Θράκη 1940 5ον τεύχος). Οἱ νεστενάρεις λέγει χορεύουν κάθε χρόνον πάνω σὲ φωτιά στὴν ἐορτὴ τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου, μὲ τὴ συνοδεία ἐγγώριων ὁργάνων καραμούζας καὶ τυμπάνου. Τοῦ χοροῦ προηγεῖται εἰδικὴ τελετὴ τῶν χορευτῶν, ποὺ μὲ τις τοπικὲς τους ντυμασιὲς καὶ τις εἰκόνας τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης ἀναρτημένες πάνω στὸ στήθος ἀποτραβιοῦνται στὸ γειτονικὸ δάσος, ὅπου ραντίζονται μὲ νερὸ ἀπὸ τὸ ἐκεῖ ἅγισμα. Ὁ χορὸς τους λέγει εἶναι ἐξωτικὸς καὶ ἡ ἐντύπωση ἀπ' αὐτοῦ ὅτι οἱ χορεύτριες εἶναι ὑπνωτισμένες. Ἀπὸ τὸ δάσος τρέχοντας μὲ ὀρμὴ διευθύνονται πρὸς τὴ φωτιά, ποὺ περιμένει μπροστὰ στὴν καλύβα τους καὶ χορεύουν πάνω σ' αὐτὴν τρεῖς γύρους, ποὺ ὁ καθένας κρατᾷ ἀπὸ δυὸ λεφτά, πάντοτε μὲ τὴ συνοδεία γκαϊντας (ἀσκαλλίου). Ὁ Μπάουμφιλτ βεβαιώνει πῶς ἐξήτασε μετὰ τὸ χορὸ πάνω στὴ φωτιά, τὰ πόδια τους, μὰ δὲ μῦθεσε νὰ διαπιστώσῃ οὔτε τὰ παραμικρὰ ἐγκαύματα. Τὸ ἔθιμο, προσθέτει εἶναι πολὺ παλιὸ καὶ θεωρεῖται ὁ χορὸς στὴ φωτιά πάνω, φάρμακο γιὰ τὴν ἐλονοσία μὲ τὴ θαυματουργὸ ἐπέμβαση τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου. Ἡ γραία παλιὰ χορεύτρια, τὸν βεβαίωσε πῶς κάποτε μιὰ νέα ποὺ τὴν ἀπαγόρευσε ὁ πατέρας της νὰ χορεύῃ στὴ φωτιά, ἀρρώστησε ἀπὸ ὀξύτατο πυρετὸ μὲ ὀπτασιασμὸς, καὶ σὰ χόρεψε τ' ἄλλο ἔτος θεραπεύτηκε». (βλ. Ἀρχεῖο Θράκης τόμ. Ε'. σ. 129 καὶ ἐξ.).

ΠΕΡΙΚΛΗ ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Ὁ Περικλῆς Παπαχριστοδοῦλου γεννήθηκε στίς Σαράντα Ἐκκλησίες τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης, τὴν ἀκμάζουσα αὐτὴ ἀκρόπολι τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ἐσπούδασε στάκμάζοντα τότε Ζαρίφεια Διδασκαλεῖα Φιλιππουπόλεως τοῦ Γ. Ζαρίφη (βλ. Ἱστορικὸν ἰδρύσεώς των Ἀρχ. Θρ. Θησ. τόμ. ΙΓ' Σοτ. Ἀντωνιάδου ἱατροῦ Φιλιππουπόλεως), καὶ συνετηρεῖτο ψάλλον εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἁγ. Δημητρίου, πὸν στή μοιρασιά τῆς κοινοτικῆς Ἑλλην. περυσίας στὰ 1906 περιῆλθε καλλιμάρομαρος στὰ χέρια τῶν Ρώσων.

Ἐκ τῆς ψαλιτικῆς του ποριζόμενος τ' ἀναγκαῖα χρήματα ἔζησεν ὡς μαθητῆς καὶ ὑπότροφος τῶν Ζαριφ. Διδασκαλείων. Πρῶτον ἐδίδαξε εἰς τὸ Σχολεῖον τῆς Ἑλλην. Κοινότητος Σόφιας τέσσαρα ἔτη ὡς ὀργανωτῆς προτύπου σχολείου, ὅπου ἐμαθήτευσαν οἱ Ἕλληνες τῆς Σόφιας. Κατόπιν στήν Αἴγυπτο σὲ κοινότητες Ἑλληνικῆς, ὅπως στὸ Χαρτούμ, (Σουδάν), Ζαγατζικ καὶ Ἀλεξάνδρειαν. Ὑστερα στήν Ἑλλάδα (Ἀττικῆ) ὡς φοιτητῆς τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν συγχρόνως. Κατὰ τὰ φοιτητικὰ του χρόνια τὸν ἐχρησιμοποίησε ὁ μακ. Κ. Κόντος, καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου, ὡς ἀναγνώστην του καὶ βοηθὸν του στίς γραμματικῆς του ἔργασίες κατὰ τὴν γραμματικὴν ἐπεξεργασίαν τῶν ἀρχαίων κειμένων. Ἐδίδαξεν ἐδῶ εἰς τὴν Ἀττικὴν στὰ σχολεῖα τῆς καὶ κατόπιν ὡς φιλόλογος καθηγητῆς στὸ Διδασκαλεῖον τῆς Λέσβου καὶ τέλος διωρίσθη Ἐπιθεωρητῆς τῆς Δημ. ἐκπαιδεύσεως καὶ ἤσκησε τὰ καθήκοντά του στὸ Ἀγρίνιον, στὴ Ζάκυνθο καὶ τὴν Ἀμφισσα. Ἡ περίοδος αὐτὴ ὑπῆρξε ἡ πικρὴ γόνιμη, διότι κατ' αὐτὴν ἤσκησε τὸ ὑπουργεῖμά του ἀπὸ περιοπῆς καὶ λόγῳ τῆς φιλολογικῆς του ἀριότητος καὶ τῆς διδασκαλικῆς μακρᾶς πείρας του εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Καθ' ὅλα τὰ χρόνια τῆς ὑπηρεσίας του εἰργάζετο ὡς δημιουργὸς ποιητῆς, ὡς μεταφραστῆς ἀρχαίων συγγραφέων, μάλιστα τοῦ Αἰσώπου καὶ Λουκιανοῦ καὶ ὡς ἐρμηνευτῆς καὶ κριτικῆς. Ἐμελέτησε τοὺς τραγικοὺς καὶ τοὺς λυρικοὺς ἀρχαίους ποιητῆς, καὶ πρὸ παντὸς τὸν Αἰσώπον καὶ Λουκιανόν.

Ὁ Περικλῆς Παπαχριστοδοῦλου ὑπῆρξε λαμπρὸς τῆς ἀρχαίας φιλολογίας ἐρευνητῆς. Ἐγνώριζε τοὺς ἀρχαίους συγγραφεῖς βαθειά, γι' αὐτὸ καὶ μέρος τῶν πνευματικῶν ἀσχολιῶν του ἀπετέλεσε ἡ προσπάθειά του νὰ μεταφράσῃ πολλοὺς καὶ μάλιστα ποιητάς, ἀπὸ τὰ λυρικά ἀποσπάσματά των, ἀπὸ τοὺς τραγικοὺς μέχρι τοῦ Λουκιανοῦ, γιὰ τὸν ὁποῖον ἔγραψε κριτικὴν μελέτην καὶ ἀπέδωκε καὶ πολλοὺς τῶν διαλόγων του, ἐπιτυχῶς.

Ἡ κορυφὴ τῆς προσπαθείας του, ἐστράφη πρὸς τὸν Αἰσώπον τοῦ ὁποῖου πολλοὺς μετέφρασε μύθους εἰς τὴν «Κερδῶ του». Καὶ ἔγραψε κριτικὴν ἐργασία γιὰ τὴν Ἀλεπού τοῦ Αἰσώπου, καὶ τὸ Λιοντάρι. Ἡ ἐργασία του αὐτὴ ἐξετεμήθη πολὺ, καὶ οἱ μεταφράσεις του καὶ οἱ ἔμμετρες ἀποδόσεις τους, ἐβοήθησαν τοὺς δημοδιδασκάλους νὰ ἀγαπήσουν τοὺς ἀρχαίους καὶ μάλιστα τὸν Αἰσώπον. Ἐγραψε τραγοῦδια καὶ συννέτα ἀξιόλογα γιὰ τὴν τέ-

λεια μορφή τους. Ἐγραψε γιὰ τὴ Θράκη ἀξιόλογα ἐπίσης ποιήματα, ποὺ ἐκφράζουν τὰ συναισθήματά του γιὰ τὴ χαμένη μας πατρίδα. Κατέγινε καὶ μὲ τὸ Βιζυηνὸ μὲ μελέτες ἀρκετές. Τελευταῖα μάλιστα ἡ Ἐταιρεία Θρακικῶν Μελετῶν ἐξέδωκε μίαν μὲ τὸν τίτλον: «Ὁ ποιητὴς Γ. Βιζυηνὸς καὶ τὸ ποιητικό του ἔργο» δημοσίευμα Ἐτ. Θρ. Μελ. (ἀριθ. 89) ποὺ εἶναι ἀξιόλογο, καὶ κριτικὴ στὸ ἔργο τοῦ Γ. Βιζυηνοῦ, τὸ ἀμάρτημα τῆς μητρὸς μου, ἀλλὰ καὶ συνεργάσθηκε στὴν ἐκδοσὴ τῶν παιδικῶν τραγουδιῶν τοῦ Γ. Βιζυηνοῦ. (Δημοσίευμα Ἐτ. Θρ. Μελετῶν ἀριθ. 17) μὲ τὴ Ζωὴ Μελανδινοῦ, ἰέρεια τῶν Μουσῶν. Γιὰ τὴν παιδεία ἐργάσθηκε ἐπὶ μακρὰ ἔτη, καὶ ὡς ἐπιθεωρητὴς ὠφέλησε μὲ τὴν πεῖρα του καὶ τὴν καλλιτεχνικὴ του διάθεσιν τοὺς δημοδιδασκάλους. Ἡ ποιητικὴ του ἐργασία εἶναι ὄχι μικρὴ καὶ ἡ ἐπιτυχία του ἰκανοποιητικὴ. Ἐδῶ παραθέτω μερικά του τραγούδια, ποὺ δείχνουν ἐξ ὄντος τὸν λέοντα. Ὁ πεζὸς του λόγος ἦταν ἀξιόλογος καὶ ἐπιβλητικὸς. Ἡ γλῶσσα του ἢ δημοτικὴ ἄρτια καὶ στρωμένη, ὥστε ν' ἀποτελῆ ἕνα πρότυπο δημοτικῆς καὶ δείγμα ἄρτιο γλωσσικῆς ἰκανότητος νὰ ἐκφράξῃ μ' εὐκολία τίς σκέψεις του καὶ τὴ φιλοσοφικὴ του διάθεσιν. Εἶχε ἐνάργεια ὁ λόγος του, σαφήνεια καὶ διαύγεια, ἀλλὰ καὶ παραστατικὴ ἀνάμικτη μὲ μουσικότητα. Ἐἶτε ἔγραφε ἀπὸ ποιητικὴν διάθεσιν του, εἴτε μετέφραζε τῆς ἀρχαίας ποιήσεως ἀποσπάσματα, πάντα ἔβγαζε καλλιτεχνικὰ δημιουργήματα, ποὺ λαμπροκοποῦν ἀπὸ κάλλος καὶ μελωδία. Δυστυχῶς τὸ πλεῖστον τῶν ἔργων του παραμένει ἀδημοσίευτο. Αὐτὴ εἶναι ἡ μοῖρα τῶν πνευματικῶν ἀνθρώπων, ποὺ δὲν τοὺς συντρέχει καὶ ἡ τύχη, ὅπως εἶπε ὁ Λουκιανός. Στὴ ζωὴ ἀναδεικνύονται οἱ τυχεροὶ καὶ ἐπιτήδαιοι καὶ αὐτοὶ ἐπικρατοῦν. Ὁ Περικλῆς Παπαχριστοδοῦλου οὐδέποτε ἔτρεξε πίσω ἀπὸ τὴν τύχη. Ἐμεινε ἀξιοπρεπῆς, σιωπηλός, ἐνάρετος, τίμιος. Ἡ καλλιτεχνικὴ του ψυχὴ ἐμύθησε νὰ δώσῃ τὸ καλὸ καὶ τ' ὄραϊο στὴν ἐντέλεια, ἀλλὰ δὲν ἐθορύβησε γιὰ τὴ δουλειά του. Τοὺς θησαυροὺς του τοὺς ἀφῆκε ἀπροστάτευτους στὴ μοῖρα. Ὅπως τοὺς πλείστους θησαυροὺς τοὺς ἀφῆκε καὶ ὁ Στέφ. Κουμανοῦδης, νὰ πᾶνε χαμένοι στὴ σιωπὴ καὶ στὴ ἀφάνεια, καὶ ὁ Μυρτίλος Ἀποστολίδης καὶ ὁ Χρ. Γεωργίου καὶ τόσο ἄλλοι Θραῖκες, σὰν τὸν Ἀριστοτέλη Κουρτίδη. Ὁ Γ. Βιζυηνὸς ἀποτελεῖ ἀπὸ τοὺς Θραῖκες ἐξαίρεσιν τυχεροῦ. Ἴσως καὶ ὁ Περικλῆς Παπαχριστοδοῦλου εὗρη τὸν ἐκδότην του, ποὺ θὰ μᾶς χαρίσῃ τοὺς θησαυροὺς του, ποὺ μένουν στὴ σιωπῇ. Ἄν εἶναι τυχερὸς καὶ μετὰ θάνατον θὰ εὗρη δικαιοσύνην. Ἐγὼ ὡς ἀδελφός του θὰ κάμω τὸ πᾶν νὰ περισώσω τὸ ἔργο του καὶ τὰ χειρόγραφα του στ' Ἀρχεῖα τῆς Ἐτ. Θρακ. Μελετῶν. Αὐτὸ εἶναι τὸ ἐπιτύμβιόν του πρὸς τὸ παρὸν στίς σελίδες τοῦ Ἀρχείου Θράκης, ποὺ τόσο τὸ ἀγαποῦσε σὰν ἔργο τοῦ ἀδελφεοῦ του Παυλῆ Παπαχριστοδοῦλου καὶ δημιούργημά του.

Ἐκεῖ στοῦ Βύρωνος τὸ Νεκροταφεῖο τὸν σκέπασε ἡ Ἀττικὴ γῆ ἐλαφρὰ σ' ἕναν ταπεινὸ τάφο στίς 23 Μαρτίου μιὰ Πέμπτη τοῦ 1961. Ἄς εἶναι αἰωνία του ἡ μνήμη καὶ ὁ τάφος του ἐλαφρός.

ΠΟΛ. ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΔΟΥΤΟΥ

Β'. ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Τὰ ἐπιμνημόσυνα τούτα λόγια μου γιὰ τὸν Περικλῆ Παπαχριστοδοῦλου, τὸ ξέρω πὼς δὲν μποροῦν νὰ δώσουν ἀνάγλυφη ὁλόκληρη τὴν εἰκόνα τῆς προσωπικότητος ἐνὸς ἀνθρώπου ὅπως αὐτός, πὸν ἀνάλωσε τὴ ζωὴ του ὅλη γιὰ τὰ γράμματα καὶ τὴν παιδεία.

Καὶ ἂν τολμῶ νὰ τὸ κάμω τὸ τόλμημά μου, γίνεται ἐπειδὴ δὲν μ' ἀφίνει ἡ ψυχὴ μου νὰ ἡσυχάσω ἀπὸ τὸ ἱερὸ χρέος πὸν ἔχω πρὸς τὴ μνήμη τοῦ ἀγαπημένου μου αὐτοῦ φίλου, πὸν ἦταν γιὰ μένα σὺν ἀδελφός.

Μὲ τὸν Περικλῆ εἶχαμε φιλία στενὴ ἀπὸ πολλὰ χρόνια. Μὰ ἔγινε αὐτὴ στενότερη, ἀπὸ τότε πὸν μᾶς δόθηκε ἡ εὐκαιρία νὰ συνεργαστοῦμε σὲ γειτονικὲς ἐκπαιδευτικὲς περιφέρειες ὡς Ἐπιθεωρητὲς Δημοτικῶν σχολείων. Ἐκεῖνος στὴν Ἄμφισσα κι' ἐγὼ στὴ Λαμία. Βρῖσκαμε τότε τὴν εὐκαιρία νὰ ἀνταμονώμαστε συχνὰ στὴ Λαμία, γιὰτὶ συνδριάζαμε στὸ ἴδιον Ἐποπτικὸ Συμβούλιο.

Σὲ μιὰ ἀπὸ τίς συναντήσεις μας ἐκεῖνες, μοῦ ἔδωκε κι' ἓνα ποίημα πὸν ἔγραψε ἐμπνευσμένο ἀπ' τοὺς Δελφοὺς τὴν ὥρα κείνη καὶ τὸ ἔχω ἀκόμα φυλαγμένο γιὰ ἀνάμνηση.

— Πέρασα, μοῦ εἶπε, ἀπὸ τὸν ἱερὸ χῶρο, εἶδα τὸ τοπεῖο μὲ τὰ σκεπασμένα μάρμαρα, συγκινήθηκα καὶ τὸ ἔγραψα. Ἄκου νὰ σοῦ τὸ ἀπαγγείλω.

ΟΙ ΔΕΛΦΟΙ

Μιλοῦν τὰ μάρμαρα σπασμένα
Καὶ γύρω τους κι' ἡ πλάση
Κι' ὁ νοῦς πὸν τάχει πλάσει
Καὶ τάχει δουλεμένα.

Κι' ἡ θεία Κασταλία
ὡς ἔτσι μουρμουρίζει
Καὶ γλυκοκελαρίζει
χρησιμοδοτεῖ σὺν τῇ Πυθίᾳ.

Προσκυνητὴς τὸ βῆμα κι' ἐγὼ φέρνω
στοὺς θεῖους καθαρμούς
Καὶ τὸ κεφάλι γέρνω

κι' ἀκούω τοὺς χρησμούς.
Εἶν' ἡ ψυχὴ μου, ὦ Δελφοί,
δική σας ἀδελφῆ.

Ποῖος ἂν διαβάσῃ τὸ ποίημα δὲν καταλαβαίνει, πὼς ὁ Περικλῆς εἶχε φλέβα καὶ διάθεση ποιητικὴ, πὸν ἦταν ἐπιδέξιος σμιλευτὴς τοῦ στίχου, πὼς ἡ ψυχὴ του εὐσυγκίνητη, ἤξερε νὰ διαλέγῃ τὰ θέματα; Ὁ φίλος μου μποροῦσε ὅποιαδήποτε ὥρα νὰ σοῦ ἀπαγγείλῃ διαλεχτὰ ποιήματα τοῦ Βάρναλη, τοῦ Γρυπάρη, τοῦ Παλαμᾶ, τοῦ Δροσίνη καὶ ἄλλων μας ποιητῶν καὶ νὰ σοῦ μιλῆσῃ γιὰ τοὺς σύγχρονους πεζοὺς καὶ ποιητὲς λογοτέχνες.

Τὸν ἐνθουσίαζε ὁ πατριώτης του ὁ Βιζυηνός μὲ τὰ παιδικὰ του ἀριστουργήματα, ὅπως τὸν συγκινοῦσε καὶ ὁ Αἴσωπος μὲ τοὺς μύθους του. Ἀντλώντας θέματα ἀπὸ τοὺς μύθους αὐτοὺς ἔγραψε ὁ Περικλῆς γιὰ τὰ παιδιά διδακτικώτατα ποιήματα, ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν κατόρθωσε νὰ τὰ ἐκ-

δώση γιατί δὲν εἶχε χρήματα. Πτυχιούχος τῆς φιλολογίας, θρεμμένος γερὰ στὴν ἐπιστήμη του. Δὲν τοῦ ἔλειψαν ποτὲ τὰ πνευματικά του ἐνδιαφέροντα. Ἔκανε ἐντύπωση τὸ πόσο βαθιὰ κατεῖχε τοὺς κλασικούς. Ὅσο τὸν συγκινοῦσε ἡ νεώτερη ποίηση, ἄλλο τόσο τὸν συγκινοῦσαν καὶ οἱ τροχαῖοι καὶ ἀνάπαιστοι τῆς ἀρχαίας δραματογραφίας.

Ὁ πανδαμάτορας ὅμως χρόνος ποὺ φθείρει τὰ πάντα, ἔφθειρε σιγὰ σιγὰ καὶ τὸ φίλο μου καὶ ὅταν τὸν εἶδα γιὰ τελευταῖα φορὰ, ραγίστηκε ἡ καρδιά μου σὰν τὸν ἀντίκρουσα.

— Σκοτάδι ἔχω μπροστά μου, Βασίλη! μοῦ εἶπε. Δὲ βλέπω! Δὲ μπορῶ νὰ ξεχωρίσω τὴ μορφή σου! Ὁ καημένος! Εἶχε ἀρρώστεια τῶν ματιῶν ἀγιάτρευτη. Ὁ πιστὸς σύντροφός του, ἡ γυναίκα του ἢ Ἀθηνᾶ, ποὺ πάντοτε τὸν συνόδευε κρατώντας τὸν ἀπὸ τὸ χέρι, μ' ἐκύτταξε.

Δὲν ξέρω τί τοῦ εἶπα, γιὰ νὰ τὸν παρηγορήσω. Ἀλλὰ καὶ τί λόγια θὰ ἔβρισκα γιὰ νὰ τοῦ πῶ; Δὲν πέρασε πολὺς καιρὸς καὶ ἤρθε τὸ τέλος του. Τὸ τέλος ἑνὸς ἀνθρώπου ποὺ ἔκλεινε μέσα του τόση ζωντάνια, τόση πνευματικότητα, τόσα ἠθικὰ καὶ ἄλλα πλούσια χαρίσματα.

Καὶ τώρα ποὺ ἔπαψε νὰ ζῆ, θυμοῦμαι τίς συναντήσεις μας στὴ Λαμία. Μὲ πόση λαχτάρω τὸν περιμένα ἐκεῖ, ὅταν πλησίαζαν οἱ μέρες νὰ συνεδριάσῃ τὸ Συμβούλιο! Τὸν ἐνοιωθὰ σὰν ἄνθρωπο δικό μου, σὰν ἓνα φίλο ἀδελφικό. Εὐχάριστος, εὐγενικός, εὐδιάθετος, μοῦ ἄνοιγε τὴν ψυχή. Τοῦ ἔλεγα τὸν πόνο μου κι ἐκεῖνος μοῦ ἔλεγε τὸν δικό του. Ἄδολος, ἀπονήρευτος, εὐλακρινῆς, δὲν ἔβγαζε ἀπὸ τὸ στόμα του παρὰ τὴν ἀλήθεια. Πηγαίναμε ἐκεῖ κατὰ τὰ Πηγαδοῦλια περίπατο στὰ ἔξοχικά, κι' ἐνῶ ὁ κόσμος ἀνεβοκατέβαινε συζητώντας, ἐμεῖς καθόμαστε σὲ μιὰ ἄκρη καὶ τὰ λέγαμε. Καὶ εἶχαμε τόσα νὰ ποῦμε.

Ὁ Περικλῆς Παπαχριστοδοῦλου, ἤξερε νὰ βρῖσκη θέματα, νὰ διηγιέται παραστατικὰ καὶ νὰ διανθίξῃ τίς κουβέντες του μὲ νόστιμα εὐφρολογήματα. Συγκρατοῦσε στὴ μνήμη του ὅμορφες σκηνὲς ἀπ' τὴν ὑπηρεσιακὴ του ζωὴ, ἀστεῖα καὶ ἀνέκδοτα ἀπὸ τίς περιοδεῖες, ἀπὸ τοὺς δασκάλους, ἀπὸ τίς ἐπιθεωρήσεις τῶν σχολείων του, ἀπὸ τὰ χωριὰ ποὺ διανυχτέρευε.

Πολλὲς φορὲς γύριζε τὴν κουβέντα του γιὰ τὴ Θράκη, τὴν ἀγαπημένη πατρίδα του, γιὰ τὸ πῶς μεγάλωσε καὶ πέρασε ἐκεῖ τὰ παιδικὰ του χρόνια μὲ τ' ἀδελφία του μέσα στὴν ἀγκαλιὰ τῆς οἰκογένειας. Μιλοῦσε γιὰ τὰ παιγνίδια του, γιὰ τὸν πατέρα του τὸν παπᾶ καὶ τὴν παπαδιά τὴ μητέρα του, γιὰ τοὺς παλιοὺς δασκάλους καὶ γιὰ τὰ σχολεῖα ποὺ φοίτησε.

Σὰν παπαδόπουλο, μεγαλωμένος μέσα σὲ μιὰ ἀτμόσφαιρα γεμάτη ἀπὸ λιθάνι, ἠθικὴ καὶ θρησκευτικὴ ἀτμόσφαιρα, διατήρησε ὅλο τὸ ἄρωμα μιᾶς καλῆς καὶ φροντισμένης ἀνατροφῆς. Μαζί μὲ τ' ἄλλα, ὡς καὶ τὸν ἔρωτα γιὰ τὴ Βυζαντινὴ μουσικὴ, κληρονόμησε ἀπὸ τὸν πατέρα του ὁ Περικλῆς. Ἦξερε γὰ ψέλνῃ κεκραγάρια, πασαπνοάρια, δοξαστικά καὶ ἄλλους

ὕμνους ἐκκλησιαστικούς μὲ κατάνυξη καὶ μελωδία ζηλευτὴ καὶ ὕφος θυζαντινὸ καθ' αὐτό.

Ὡς Ἐπιθεωρητὴς ὑπῆρξε στὸ στοιχεῖο του. Ὀπλισμένος μὲ πλούσια πνευματικὰ καὶ ἠθικὰ χαρίσματα, ἄφησε ἀλησμόνητες ἀναμνήσεις ὅπου καὶ ἂν ὑπηρετήσε. Ἦξερε πὼς τὸ ἔργο τὸ ἐπιθεωρητικὸ, ἔργο στὴ φύση του καθαρὰ καθοδηγητικὸ, δὲ χρειάζεται μονάχα γνώσεις καὶ ἐφόδια πνευματικὰ γιὰ νὰ τὸ ἀσκῆσης. Χρειάζεται καὶ τέχνη καὶ λεπτότητα καὶ ἦθος καὶ δικαιοσύνη. Καὶ τὰ προτερήματα αὐτὰ δὲν ἔλειψαν ἀπὸ τὸν Περικλῆ Παπαχριστοδούλου. Γι' αὐτὸ καὶ πέτυχε κ' ἐκτιμήθηκε καὶ θεωρήθηκε πάντοτε ὑποδειγματικὸς προϊστάμενος.

Καὶ τώρα συμπληρώνοντας τὰ ἐπιμνημόσυνα λόγια ποὺ ἔγραψε γιὰ τὸν ἀείμνηστο πολυαγαπημένο μου φίλο, προσθέτω σὰν ἐπίλογο καὶ τοῦτα. Δὲ μιλοῦν μονάχα τὰ σπασμένα μάρμαρα ὅπως μὲ τὴν ποιητικὴ του φαντασία γράφει στὸ ποίημά του γιὰ τοὺς Δελφούς.

Γιὰ τοὺς ἀνθρώπους καὶ μάλιστα ποὺ τὸ νῆμα τῆς ζωῆς τους κόβεται, μιλοῦν καὶ οἱ πράξεις τους καὶ τὰ ἔργα. Καὶ τὰ δικά σου ἔργα, Περικλῆ, ἔχροντοφωνοῦν μὲ τὰ στόματα τῶν δασκάλων σου, καὶ μὲ τὰ δικά μας στόματα, πὼς ὑπῆρξες γι' αὐτοὺς λαμπρὸς καθοδηγητὴς, στοργικὸς προστάτης, ἀδελφὸς τους, πατέρας τους. Ἔδωκες γι' αὐτοὺς ὅ,τι εἶχες: Τίς γνώσεις σου, τὸ ἦθος σου, τὸ παράδειγμά σου, τὴν ἀγάπη σου. Καὶ γιὰ ὅλους ἐμᾶς ἔδωκες ὅ,τι εἶχες: «Νῦν ἐναπόκειται σοὶ ὁ τῆς ἀθανασίας στέφανος».

ΒΑΣ. Γ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΗΣ

τ. Ἐπιθεωρητῆς

1. ΓΥΡΙΖΟΝΤΑΣ

Δεντρὰ καὶ ζᾶ, σᾶς λάτρεψα καὶ φύση
κ' ἐκστατικὰ σᾶς ἄκουσ' ἡ ψυχὴ μου,
σὰν ἤρθα τὸ κατάκοπο κορμί μου
καὶ τῶστρωσα κοντὰ σας. Καὶ στὴ βρῦση,

Ποὺ κόλλησα τὰ χεῖλη νὰ δροσίσει,
ἐννοιῶσα μυρωμένη τὴν πνοή μου,
γλυκόλαλη τὴν ἄγρια τὴ φωνή μου
κι' ἐντὸς μου τὴν ἀγνότη νὰ ξυπνήσει!

Ὅμως γυρίζοντας καὶ πάλε ὡς τόσο
στοῦ κόσμου τὴ βοή, πόθους καὶ πάθη
ἐπῆρα τὴν καρδιά μου ν' ἀρματώσω

καὶ κρύφθηκε ἡ ἀγνότη κ' ἐβουβάθη!
— Παρὰ νὰ ζῶ μὲ κόσμο καὶ νὰ ρέψω,
κἄλλιο μὲ σᾶς ἀγρίμι νὰ τελέψω!

2. ΜΥΛΟΣ

Πὰς στὴν κορφὴ τοῦ λόφου χαλασμένος,
παλιός, σὰν κάστρο μῦλος χρόνια στέκει
καὶ γύρω του κισσοὺς στεφάνια πλέκει.
Ὁ μῦλος ὁ παλιός, χορταριασμένος,

Στὴν τύχη του μονάχος ἀφημένος,
κ' αὐτοῦ τοῦ χρόνου τὸ σκληρὸ πέλμα
δὲ φοβᾶται. Στὸ μαῦρο ἀστροπελέκι,
μὲς στὴ βροχὴ, σὰ χιόνια μαθημένος,

καμμιά δὲ δίνει προσοχή. Καὶ μόνο
μιὰ σκέψη θλιθερὴ τὸν βασανίζει
κ' ὄλο θαρρεῖς ἀπὸ τὶς πέτρες στόνο,

σὰν ἀπὸ σπλάχνα δύστυχα σκορπίζει.
Δὲν ἔχει ὁ μῦλος τᾶσπρα τὰ φτερά του
ποὺ ἦταν ζωὴ, τραγοῦδι καὶ χαρὰ του!

3. ΡΟΛΟΓΙ

Ὅλη τὴ νύχτα εδοῦλενε, ἐχτυποῦσε
ἀπάνω στὸ τραπέζι κουρντισμένο.
Καὶ τὰ χαράματα σταματημένο,
δὲ μοῦδειχνε τὴν ὥρα, ποὺ περνοῦσε.

Στὰ χέρια μου τὸ πῆρα. Καὶ σιωποῦσε...
Μοῦ φάνηκε σὰ νᾶνε χαλασμένο.
Ὅμως κυττάζοντας πάλι τὸ σταίνω.
Μ' αὐτὸ δὲν κίναε, δὲν ἐχτυποῦσε!

Ἔτσι κανεὶς πέφτει γερός, κοιμᾶται
γιὰ τὴ ζωὴ τῆς μέρας κουρντισμένος,
χωρὶς νὰ συλλογιέται, νὰ θυμᾶται,

πὼς ἠμπορεῖ νὰ μείνει πεθαμένος!
Καὶ σταματᾶει τὸ αἷμα κ' ἡ καρδιά του
καὶ πάει, σὰν τὸ ρολόγι μου καλλιὰ του!

4. ΕΛΙΚΩΝΑΣ

Ύψώνεις τις καλλίμορφες κορφές σου,
Περήφανε, και πύρινα φιλιά του
ὁ Ἥλιος σοῦ χαρίζει. Τοῦ θανάτου
πνοὴν ἐσὺ ν' ἀφουγκραστεῖς ποτέ σου,

Δὲ θὰ τύχει! Κ' οἱ μέρες κ' οἱ νύχτες σου,
αἰῶνα θὰ διαβαίνουν ἐδῶ κάτω
καὶ τὸ φιλι θ' ἀκούεις τοῦ κυμάτου
καὶ τῆς φουρτούνας τῆ βοή. Δικές σου

Κ' οἱ ὥρες κ' οἱ στιγμές. Ὅμως τὸ χρόνο
διαβαίνοντας, τηρᾶς, ὦ Ἐλικώνα,
καὶ κρυφολές τῶν σπλάχνων σου τὸν πόνο

καὶ θύμησης σὲ κάθε σου κρυψώνα
γλυκιᾶ ἀναπηδᾶν. Γλυκολαλοῦσες
δὲν ἔχεις πιά νὰν τις ἀκοῦς τις Μοῦσες!

5. ΕΙΔΥΛΛΙΟ

Τὰ κάλλη τους προβάλλουν ἀντίκρου σου
ξηλιάρωσες ἢ Πάρνης καὶ ἢ Πεντέλη,
Τρελλέ μου, καθὼς στέλνοντάς σου βέλη
ὁ Ἀπόλλωνας ροδίζει τὴν εἰδή σου!

Καὶ σύγκορμη ταράζειτ' ἡ ψυχὴ σου
θωρώντας τες, Τρελλέ μου, σὰν νὰ θέλει
στὴν ἀγκαλιὰ τους νὰ ριχτῆ κοπέλι
εὐγενικὸ κι' ἀγένιο στὴν ὀρμὴ σου!

Κι' ἀπάνω στὸ τρελλό σας πανηγύρι,
ξεσπᾶνε, σὰ μελίσσια στὸ θυμάρι,
πετιοῦνται, σὰ νερὰ π' ἀναβρυτήρι,

ἢ Ὅμορφιά, ἢ Τέχνη, ἢ Σκέψη, ἢ Χάρη,
ποῦ ἔμένα τὴν ψυχὴ μου ἔχουν βυθῆσει
στὸ ἀρχαῖο ὑπερκόσμιό σας μεθήσι!

6. ΚΡΑΝΙΟ

— Πάρε λοιπὸν τὸ δύστηχο κρανίον
καὶ τᾶλλα κόκκαλα μαζί μπροστά σου,
καὶ βύθισ' τὴν ἀνήσυχη ματιὰ σου
καὶ πέμον τὸ μυστήριό τους τὸ κρύον.

Αὐτὸ τὸ καύκαλον ποὺ βλέπεις λεῖον,
θὰ χρησιμέψει γιὰ τὴν ἀφεντιά σου,
γιατὶ θὰ βάλει γνώση στὰ μυαλά σου,
ὅσο κενὸ κι' ἂν φαίνεται κι' ἄστεϊο!

Κύττα τὰ μάτια, κύττα του τὸ στόμα.
Κ' ἔτσι ποὺ χάσκουν ὁμιλοῦν ἀκόμα
καὶ ξεφωνίζουνε κάποιον ἀλήθεια.

Κύττα καλὰ τὸ δύστηχο κρανίον,
γιατ' εἶνε τὸ σαφέστερον βιβλίον
καθόλου ποὺ δὲν ἔχει παραμύθια!

7. ΑΝΕΜΩΝΕΣ

Σᾶς μάζενα γυρνώντας στοὺς λεμιῶνες,
στοὺς κάμπους, στὶς πλαγιές, χρόνια καὶ χρόνια!
'Ανάμεσα στοὺς βάτους, μὲς στὰ χιόνια
χαμένες, ταπεινές ὡ ἀνεμιῶνες!

Καὶ πέρ' ἀκόμα σὲ βαθιοὺς δρυμῶνες
σ' ἀπάτητα βραχάκια, σὲ κοτρώνια,
κρυμμένες στὰ ριζά τους, ὡ αἰώνια
ὀλόγλυκες καὶ ντροπαλές καὶ μόνες!

Καὶ τὴν ἄπ' τῆς ψυχῆς τὸ περιθάλμιον
κι' ἄπ' τῆς καρδιάς τὸν ταπεινὸν τῆς κῆποιον,
μὲ κάποιον πέταμά μου, κρυφὸ χτύπον,

σὰ νᾶμαι στὸ δικό σας ἀνθοβάλμιον,
τὰ φτωχικά μου πλέκω τὰ σονέτα
ὡς ἔπλεκα καὶ σᾶς, ἄπλᾶ μπουκέτα!

8. ΛΕΤΚΑ

Καταμεσίς τοῦ δρόμου, τὸ κορμί σου,
 καὶ δίπλα στήν κρυστάλλινη τῆ βρύση,
 δὲ ξέρω ποιὸς ὀλόϊσιο τῶχει στήσει
 νὰ μὲ καλεῖς καὶ νὰ μοῦ λές. — Δροσίσου!

“Ὄμως, γιατί στή μυστική φωνή σου
 ξεχώρισα ἕναν φόβο πῶχεις κλείσει,
 κι’ ἀγέρας ἐλαφρὸς ὄντας φουσήσει,
 νὰ βλέπω σὰν νὰ τρέμει κ’ ἡ ψυχὴ σου;

Τὰ φύλλα σου στὸ πρῶτο φύσημά του,
 καταραμένου νᾶνε θαρρεῖς χέρια,
 ποὺ κάποτε συλλογιέται ἀμάρτημά του.

—κι’ ἄς μοιάζουν στὸ τρεμούλιασμα τ’ ἀστέρια —
 ὦ λεύκα, τρέμουνε καὶ ἡ ὀμορφιά σου
 ἀνήμπορη νὰ μὲ κρατάει σιμά σου!

9. ΕΛΙΑ

Τὸ δρόμο σου, στοὺς χρόνους ποὺ γυρίζουν,
 ἡ πράσινη στολίζει φυλλωσιά σου,
 μαζὺ μὲ τὴν κατάμαυρην ἐλιά σου,
 τῆς Ἀθηνᾶς, ὃ δέντρο! Καὶ ταγίζουν

Τετράξανθοι χυμοὶ σου καὶ φωτίζουν
 χιλιάδες χρόνια τῆ φτωχολογιά σου!
 Καὶ κούτσουρο σὰ γίνεις, ἡ φωτιά σου
 στὸ τζάκι τῆ ξεσταίνει. Λαμπυρίζουν

Στις νύχτες τοῦ χειμῶνα τὰ λυχνάρια.
 Κι’ ἀπὸ τῶν παραθύρων τίς σμισμάδες,
 μὲ μίαν ἀχτίδα τους γλυκειά, καθάρια,

παρήγορα φωτίζεις. Καὶ γλυκάδες
 σ’ ἀπόκληρα καὶ πονεμένα στήθια
 δίνεις καὶ προστασία καὶ βοήθεια!

10. ΑΜΥΓΔΑΛΙΑ

Θέλω ὡς τὴ ρίζα σου βαθιὰ νὰ χῶσω,
 ἀμυγδαλιά μου, τῆς ψυχῆς τὰ μάτια,
 νὰ ἰδῶ σὲ ποιά ἐργαστήρια καὶ παλάτια
 τὰ λουλούδια σου βάφεις. Καὶ νὰ νοιώσω

Τὴ μυστικὴ τὴν τέχνη σου νὰ κλώσω
 τὰ νήματα, νὰ ὑφάνω τὰ κομμάτια
 καὶ τὰ χαλιά ποὺ θέλω στὰ δωμάτια
 τοῦ παλατιοῦ, ποὺ χτίζω νὰν τὰ στρώσω.

ᾠ! νύφη, ποὺ στολίζουν τοῦ χειμῶνα
 τὰ ὑστερνὰ χάρες καὶ μυρωδιές σου,
 ὀδήγα με βαθιὰ μὲς στὸν κρυφῶνα,

νὰ μάθω πῶς γεννᾷς τίς ὁμορφιές σου,
 μὲς στῆς ψυχῆς μου τότες τ' ἀργαστήρια,
 σὰν τ' ἄνθια σου νὰ πλάσω χίλια μίτρια!

11. ΠΕΤΚΟ

Θυμήθηκα τὸν ἴσκιο στὸ λιπαῖρι,
 καὶ τὴ δροσιά σου, ποὺ εἶχα μεσημέρι,
 ποὺ σφύριζε στὰ φύλλα σου τ' ἀγέρι
 καὶ τὰ πουλιά, ποὺ ἐκάναν πανηγύρι,

Καὶ πάλε ἐφέτος ζήτησα νὰ γύρει
 τὸ σῶμα μου στὸν ἴσκιο σου. Ποιὸ χέρι
 ὅμως κακούργου σοῦ ἔστησε καρτέρι
 καὶ κούτσουρο σ' ἀφῆκε στὸ λιπαῖρι;

Σὲ σκότωσε στὴ βράση, στὴ ζωὴ σου,
 Πάνω στὰ πρῶτα, πεῦκο μου, τὰ νιάτα!
 Κ' εἶδα τὴν ὀλοπράσινη ψυχὴ σου,

στὸ κούτσουρό σου γύρω ποὺ ἐπερπάτα!
 Καὶ στέκοντας στὸν ἥλιο νὰ με καίγει,
 τὴν ἄκουσα τὴ δύστυχη νὰ κλαίγει!

12. ΑΛΕΠΙΟΤ

Κυρά ἄλεπού μου, πάντα κατεργάρα,
αἰώνιο σύμβολο γιὰ τοὺς ἀνθρώπους
τῆς πονηριᾶς, σ' ὄλους τῆς γῆς τοὺς τόπους,
Ποτές σου ποὺ δὲ δείχνεις κουταμάρα,

Γιατ' εἶσαι διαλεχτὴ πλασμένη φάρα,
τὸ θέμα ποῦσαι σ' ὄλους τοὺς Αἰσώπους,
ποὺ κι' ἄδικα δὲν καταβάλλεις κόπους,
νὰ ψάλω τὴ σοφὴ σου θέλω κάρα,

Τὴν ὄμορφὴ σου μούρη νὰ παινέσω,
πῶχει τὰ τετραπερασμένα μάτια,
Κι' ἀπὲ στή φουντωτὴ σ' οὐρὰ νὰ δέσω

λαμπάδα ἀναμένη, καὶ παλάτια
βιβλίων καὶ χειρόγραφων νὰ κάψεις
καὶ τίς σοφίες τῶν σοφῶν νὰ θάψεις!

13. ΣΚΤΛΟΣ

Στὸ σπίτι, στὸ μαντρί, γιὰ τὸ κυνήγι
τὸν ἄνθρωπο δουλεύεις, ἢ μορφὴ σου
δείχνει γιὰ μᾶς τὴν ἀφοσίωσή σου,
ὦ σύντροφε πιστέ. Καὶ σὰν ἀνοίγει

Τὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ κανεῖς, ἢ κλέφει,
εἶδηση δίνεις σὺ μὲ τὴ φωνή σου
ξένοι, ἢ φίλοι εἶνε. Κ' ἡ ψυχὴ σου
στὸν ἐρχομὸ τοῦ φίλου μας ξανοίγει

Στὴν ὀλοκάθαρη κι' ἀγνή ματιὰ σου
κ' εἶν' ἡ χαρὰ μας, σκύλε μου, χαρὰ σου!
'Αλί! μὰ στὸν ὄχτρο, ποὺ θὰ τολμήσει

τὸ πόδι του στὴν πόρτα μας νὰ βάλει!
'Εφτὺς μπροστά του πρώτῃ ξεπροβάλλει
ἀνήμερ' ἢ μορφὴ σου νὰ ξεσκίσει!

14. ΓΑΤΑ

Σὰ λάστιχο τὸ λυγρὸ κορμί σου
τὸ κουλουριάξεις, γάτα, τὸ τεντώνεις.
Καὶ κάτω ἀπὸ τὴ σόμπα ποὺ ξαπλώνεις,
κι' ὁ ὕπνος σου ἀλαφρὸς σὰν τὴν πνοή σου.

Πλανέφτρα καὶ μαθλίστρα 'ν' ἡ φρονή σου.
Πλάνα τὰ νύχια σου, ποὺ τὰ μαζώνεις
καὶ ξάφνω μὲς στὰ κρέατα τὰ χώνεις,
σκληρὴ ἐκδικήτρα, γάτα στὴν ὀργή σου!

Μά, πάλε τὸ κορμί σου ὄντας κυρτώνεις,
χαριτωμένη γίνεσαι καμπούρα
καὶ δὸς του τὴν οὐρά σου τὴν τσιτώνεις

καὶ τρίβεται, σὰ νὰ σὲ τρώει φραγούρα!
ᾠ! Πόσο μὲ ταράζουν οἱ ἀνθρώποι,
ποὺ μέσα τους κρατᾶν οἱ ἴδιοι τρόποι!

15. ΤΖΙΤΖΙΚΑΣ

Τοῦ κόσμου, στὴ βοή, μὲ τὸ τραγούδι,
ὦ τζιτζικα τραγουδιστή, πεμπέλη,
— ποὺ τίποτα ἢ καρδιά σου ἄλλο δὲν θέλει,
ὡσὰν τὸν κόσμο γύρω τὸ λιχοῦδη,

Παρά λίγη δροσιά, πάνω στὸ χνούδι
φλούδας δεντρῶν, γλυκύτερ' ἀπὸ μέλι,
κάποιος Θεὸς τὴ νύχτα ποὺ σοῦ στέλλει —
τοῦ βγαίνεις νικητὴς μὲ τὸ τραγούδι,

Ποὺ ἀδιάφορος τὸ λὲς ὅλη τὴ μέρα,
καὶ μέσα στοῦ μεσημεριοῦ τὴν κἀψα
καὶ δὲν σὲ νοιάζει τ' εἶνε πάρα πέρα,

ἂν γέλια καὶ χαρὲς, λύπες καὶ κλάψα.
Καὶ τέλος τὸ λαρύγγι σου τὸ βγάζεις
καὶ πρὶν νὰ χεμιωνιάσει — τὰ τινάζεις!

16. ΣΠΟΤΡΙΪΤΗΣ

Ἐπόλυτε τῆς στέγης νοικοκύρη,
καταλυτὴ καὶ τῆς ζωῆς τεχνίτη!
Στολίδι ἐσὺ ἀνέξοδο στὸ σπῖτι,
θρασύτατε γλεντζέ, στὸ παραθύρι,

Παντοτινὸ εἶσαι, ὦ φίλε, πανηγύρι,
ὄντας ἀνοίγεις τὴ μικρὴ σου μύτη
κ' ἀδιάκοπα τσιρίζεις, ὦ ἀλήτη,
στὸ προῖνὸ τῆς ἀνοιξιῆς λιοπύρι!

Κι' ἀρχίζεις τὰ τρελλά σου καβγαδάκια
στὶς στέγες, στὶς αὐλές, στὰ κυπαρίσσια,
ἀπάνωθὲ μου μ' ἄλλα σπουργιτάκια,

καὶ χαίρεσαι, σὰ νᾶσουν στὰ Ἡλύσσια!
— Ἄς ἔβρισκ' ἄχ, σπουργίτη μου, τὴν ἴδια
πάλε κ' ἐγὼ χαρὰ μὲς στὰ παιχνίδια!

17. ΚΟΡΑΚΑΣ

Ὅντας χιονιᾶς πλακῶσει καὶ φροσῆσει
ὁ πσουχτεροῦς βοριᾶς, τότες ἀπλώνεις
τὰ μαῦρα σου φτερά κ' ἐφτυς σμιώνεις,
ὅπου ψοφίμι κάποιο θὰ βρωμήσει,

Καὶ πέφτεις μὲ τὰ μοῦτρα! Τὶ μεθήσαι
μὲς στὴν ψυχὴ σου νιώθεις, ποῦ τεντώνεις
τὸ σβέρκο σου στὴ βροῦμα! Καὶ μπουκλώνεις
σκουλικιασμένα κρέατα! Καὶ βροῦση

Τῆς ἡδονῆς τρέχει τὸ φαγοπότι
ἀπὸ τίς σάρκες! Κράξεις στὴ χαρὰ σου
ἀπαίσια στὴν καχύποπτη ἀνθρωπότη,

κ' ἀνοίγοντας χορτᾶτος τὰ φτερά σου,
ρίχνεσαι ἀλλοῦ νὰ φᾶς! Ἄνθρωποι πόσοι
νᾶχουν τὴ μαύρη σου ψυχὴ καὶ γνώση!

18. ΑΛΟΓΟ

Τ' ὀλόχυτο κ' εὐγενικὸ κορμί σου
 — μὲ τίς καμπύλες, ἄλογο, γραμμές σου,
 τίς γρήγορες κ' ἄργές περπατησιές σου
 καὶ τὴ γλυκειά, τρεμουλιαστὴ φωνή σου —

Μοῦ δείχνει τὴν περήφανη ψυχὴ σου!
 Καὶ κεῖνες οἱ λαμπρὲς πάλε ματιές σου
 κ' οἱ σπίθες τῶν πετάλων κ' οἱ φωτιές σου,
 μοῦ δείχνουν τὴν ἀδάμαστιν ὁρμὴ σου,

Ποῦ στὴ γλυμμένη ράχη καβαλάρη
 κρατώντας ὀδηγᾷς μέσα στὴ μάχη!
 Σὰν ἀστραπή, σὰν ἄνεμο, καμάρι

τοῦ ἀφέντη σου, σὲ βλέπουν κάμποι, βράχοι,
 ποῦ μέσα στὴν ἀντάρα, σὰ διαβαίνεις,
 τοῦ πόλεμου. νικᾷς — εἶδέ, πεθαίνεις!

19. ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΑ

Ἔτσι θενᾶνε καὶ οἱ ψυχὲς ποῦ πᾶνε
 οἱ ἄμωμες κ' ἄγνές γιὰ τὰ Ἥλισια,
 ἀφήνοντας ἐδῶ στὰ κυπαρίσσια
 τὸ σάρκινο κουφάρι. Καὶ πετᾶνε

Τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ γιὰ τὰ ρουφᾶνε,
 καθάρεις κ' ἄσπρες μὲς στὰ παραδείσια
 λιβάδια ἀδιάκοπα, σὰν τὰ μελίσσια,
 καὶ τ' ἄγιο του τὸ πρόσωπο κυττᾶνε.

Καθάρια καὶ λευκά μου περιστέμμα,
 ἀνοίγοντας τὰ πᾶτε τὰ φτερά σας
 στὰ πλάτη ἐπάνω τοῦρανοῦ τὰ αἰθέρια,

μοῦ δείχνετε τὴν ἀφθαστη χαρὰ σας
 κ' ἀφήνω τὴν ψυχὴ μου ν' ἀκολουθήσει
 τὸ δρόμο σας, ποῦ θὰν τὴν ἐξαγνίσει!

20. ΠΙΕΤΑΛΟΥΔΑ

Νεκρή κι' ἀκίνητη στολίδι στέκει
καὶ δείχνει τὰ φτερά τὰ πλουμισμένα,
ἀπ' τὰ σκληρὰ τὰ χέλια μου σπασμένα,
σὰ νᾶπεσεν ἄπάνω της πελέκι.

Τῆς ἔκοψε τὴ ζῆση ἀστροπελέκι.
Καὶ ὅμως, νεκρή, μὲ μάτια σφραλισμένα,
καὶ πάλε στὸ φονιά της δείχνει ἐμένα
τί ὄνειρα μιὰ πεταλούδα πλέκει!

— Ἄν κάποτε κανένας μᾶς χτυπήσει,
ὄχιτὸς πὼς εἶνε ἀκόμα μὴ σκεφτοῦμε·
κι' ἐκδίκηση κανεῖς μας μὴ ζητήσει,

πάλε γιατί μπορεῖ νὰ φιλιωθοῦμε.

— Παρὰ κακὸ στοὺς ὅμοιους μου νὰ κἀνω,
σὰν πεταλούδα κάλλιο νὰ πεθάνω!

21. ΜΕΛΙΣΣΙΑ

Βομβοῦνε στὰ λιβάδια τὰ μελίσσια,
στὸ ξύπνημα τῆς γῆς, ποὺ ἀνθοβολοῦν.
Κι' ἀπ' τὰ θυμάκια, ποὺ μοσκοβολοῦν,
τὰ κάλλη τους βυζαίνουν τὰ περίσσια.

Στὶς γέρικες ἐλιές, στὰ κυπαρίσσια,
στὶς κερασιές, βερυκομιές πετοῦν
κι' ὅ,τι καλλίτερο θᾶβρουν κρατοῦν
καὶ φέρνουν στὴν κυψέλη τὰ μελίσσια.

— Ποιὸ νᾶνε τάχατες τὸ μυστικὸ τους
καὶ δὸς του πᾶνε κι' ἔρχονται γοργά;
Νὰ μάθουμε ἀπ' τὸ μέλι τὸ γλυκὸ τους,

ἐλᾶτε στὴν κυψέλη τους σιγά
Κι' ἀφήστε τὴν ψυχὴ σας, σὰ μελίσσι,
κάθε καλὸ κι' ὠραῖο νὰ τρυγήσει!

22. Γ'ΟΤΡΟΤΝΙ

Τὴν ἄσκημη τῆ μούρη σου σὺν χώνεις,
καὶ τὸ μουρνιάρικο χοντρὸ κορμί σου,
ἀναγαλλιᾶζει ἡ βρώμικη ψυχὴ σου
στὶς λάσπες. Καὶ στὸ βούρκο σὺν ξαπλώνεις,

Δὲν σκιάζεσαι, καθόλου δὲν ἰδρώνεις,
παρὰ κυττᾶς μονάχα τὸ φαί σου.
Χοντραίνεις κι' ἀβγατίζεις τὸ λαοδί σου
κι' ὅ,τι μπροστά σου θάβρεις τὸ μπουκῶνεις!

Ὅμως σ' αὐτῇ τῇ ζήση σου θαμάζω
τὸ χαρακτῆρα σου, ποὺ ἴδιος μένει.
Καὶ στοιγῆμα μ' ὄλο τὸν κόσμον βάζω,

στὴ σταθερότη πῶς κανεῖς δὲ βγαίνει
μαζὶ σου, χόϊρε μου! λέω ἐκ πείρας
πῶς εἶσαι σὺ μονάχα χαρακτήρας!

23. ΚΟΚΟΡΑΣ — ΦΘΟΝΟΣ

ὦ! κόκορά μου, γόνιμε Σουλτάνε!
Μὲ τὸ χυτὸ κ' ἵπποτικό κορμί σου,
καὶ μὲ τὴν κρουσταλλένια τῆ φωνή σου,
ξελογιαστή μου, ἀγύρτη, λαοπλάνε!

Τὰ μάτια τῶν ἀντρῶν, ὡς σὲ κυττᾶνε,
θαμάζουν ἀπ' τῆ μιὰ τῆ δύναμή σου,
τὴν ἀφθαστη καὶ γόνιμον ὁρμή σου,
μὰ φθονεροί, ἀγριεύουν καὶ λυσσᾶνε!

Γιατί, κυττάζοντας τὸν ἑαυτό τους,
οἰχτίρουν τὸ σαράβαλο κορμί τους
γιὰ τὴν ἀνιμποριά τὴν ἐδική τους.

Καὶ βγάζοντας τὸ γέρικο λαμό τους,
ὦ κόκορά μου, ἀσύγκριτε Σουλτάνε,
ζητᾶνε οἱ παλιανθρώποι, νὰ σὲ φᾶνε!

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

Α'. — 'Ελένης Ε. Κούκου. 'Ο Καποδιστριας καὶ ἡ παιδεία, 1803 - 1822. Α'. 'Η Φιλόμουσος 'Εταιρεία τῆς Βιέννης. 'Εναίσιμος ἐπὶ διδασκαλοῖα διατριβή. 'Αθήναι 1958, 8ον, σελ. η' + 232.

'Η προκειμένη ἐργασία μετὰ σύντομον πρόλογον ἀπαρτίζεται ἐξ ἑπτὰ κεφαλαίων, τῶν ἐξῆς: 1) Τὸ ἐκπαιδευτικὸν ἔργον τοῦ Καποδιστρίου ἐν 'Επτανήσῳ. 2) 'Αναχώρησις τοῦ Καποδιστρίου εἰς Ρωσίαν. Αἱ πρῶται διπλωματικαὶ καὶ ἐκπαιδευτικαὶ ἐνέργειαι αὐτοῦ. 3) 'Ιδρυσις τῆς Φιλομούσου 'Εταιρείας ἐν Βιέννῃ. Πρώτη δρῶσις καὶ πρῶται ἀντιδράσεις. 3) 'Επέκτασις τοῦ ἔργου τῆς Φιλομούσου 'Εταιρείας. Νέοι συνδρομηταὶ καὶ νέοι συνεργάται. 5) 'Ακμὴ τοῦ ἔργου τῆς Φιλομούσου 'Εταιρείας (1819 - 1820). 6) Νέοι ὑπότροφοι καὶ ἕτεροι νέοι συνδρομηταὶ τῆς Φιλομούσου 'Εταιρείας καὶ 7) 'Η ἑλληνικὴ ἐπανάστασις καὶ ἡ Φιλόμουσος 'Εταιρεία. 'Ακολουθοῦν: α) Παράρτημα ἐκ 46 ἐκθέσεων, σχεδίων, ἐπιστολῶν καὶ ἄλλων ἐγγράφων (σελ. 155 - 214) καὶ β) Βιβλιογραφία πηγῶν καὶ βοηθημάτων (σελ. 215 - 221). Τὸ βιβλίον κλείει μὲ φωτοτυπίας τινὰς δειγμάτων γραφῆς καὶ ὑπογραφῶν αὐτογράφων διαφόρων συγχρόνων τοῦ Καποδιστρίου προσωπικοτήτων καὶ ἀλφαριθμητικῶν εὐρετήριον προσώπων καὶ τόπων (σελ. 222 - 230).

'Η πραγματεία τῆς δ. Ε. Κούκου εἶναι ἀξία πολλῆς προσοχῆς οὐ μόνον ὑπὸ τοῦ περιορισμένου κύκλου τῶν εἰδικῶν, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τοῦ εὐρύτερου κοινοῦ¹. Αὕτη στηρίζεται ἀφ' ἐνὸς μὲν εἰς τὰ μέχρι σήμερον γνωστὰ δημοσιεύματα, ἀφ' ἑτέρου δ' εἰς ἱκανὸν ἀνέκδοτον ὕλικόν. 'Η συγγο. ἐχρησιμοποίησε ὀρθὴν μέθοδον ἐπιτυχῶσα νὰ δαμάσῃ ὀγκῶδες ὕλικόν. 'Η ταξινόμησις καὶ ἀξιολόγησις αὐτοῦ εἶναι ἀποτέλεσμα πολλῆς σκέψεως καὶ μόχθου. 'Η ὑπ' αὐτῆς ἀναληφθεῖσα ἔρευνα εἰς τὰ 'Αρχεῖα τῆς 'Ιονίου Γερουσίας, εἰς τὸ Καποδιστριακὸν 'Αρχεῖον Κερκύρας καὶ εἰς τὰ ἐν 'Αθήναις Γενικὰ 'Αρχεῖα τοῦ Κράτους ἔφερον εἰς φῶς ἀνέκδοτα διαφωτιστικὰ στοιχεῖα περὶ τῆς ἐν γένει δράσεως τοῦ πρώτου Κυβερνήτου τῆς 'Ελλάδος καὶ δὴ τῆς σημαντικῆς αὐτοῦ συμβολῆς εἰς τὴν ἐκπαιδευτικὴν ἀναγέννησιν τῆς χώρας. 'Αξιον λόγου εἶναι προσέτι καὶ ὅτι ἡ συγγο. ἐπέτυχε νὰ συμβουλευθῇ τὸν εἰς χεῖρας τοῦ κ. Γεωργίου Κοζώνη εὐρισκόμενον φάκελλον ἐξ ἐγγράφων τῆς «Φιλομούσου 'Εταιρείας τῆς Βιέννης», ἰδρυθείσης ὑπὸ τοῦ Καποδιστρίου κατὰ τὸ ἔτος 1814 μὲ πρότυπον τὴν ἐν 'Αθήναις «Φιλομούσον 'Εταιρείαν»

¹ Τὸ κοινὸν τοῦτο δὲν πρέπει νὰ παραλείψῃ νὰ ἀναγνώσῃ καὶ ἑτέραν μελέτην τῆς δ. Ε. Κούκου ὑπὸ τὸν τίτλον: 'Ιωάννης Καποδιστριας: 'Ο ἄνθρωπος — ὁ ἀγωνιστής, 'Αθήναι 1962, κεφ. 8ον, σελ. 77. 'Η μελέτη αὕτη θὰ ἤξιζε νὰ ἐκδοθῇ καὶ εἰς τὴν σειράν τῶν ἐκδόσεων τοῦ «Συλλόγου πρὸς διάδοσιν ὀφελίμων βιβλίων» διὰ τὸ περιεχόμενον καὶ τὴν μορφήν αὐτῆς.

τοῦ 1813. Τὸ ἔργον τῆς ἐν Βιέννῃ Ἑταιρείας, γνωστὸν εἰς ἡμᾶς μέχρι τοῦδε ἐκ σποραδικῶν πληροφοριῶν ἡμετέρων καὶ ξένων ἱστοριογράφων, διὰ τῆς μελέτης τῆς δ. Ε. Κούκκου διαφωτίζεται πληρέστερον καθιστάμενον καλύτερον γνωστὸν. Ἡ ἐργασία τῆς δ. Κούκκου, ἐρευνῶσα τὸ πρῶτον μέρος τῆς ὅλης ἐκπαιδευτικῆς δράσεως τοῦ Ἴω. Καποδιστρίου, ἦτοι τὴν περίοδον 1803 - 1822, θὰ ἦτο καλὸν νὰ συνεχισθῇ ὑπὸ τῆς ἰδίας. Καὶ ἀξίζει κανεὶς ν' ἀφιερῶσιν καὶ ἄλλας δυνάμεις διὰ νὰ καταστήσῃ περισσύτερον γνωστὴν τὴν πολυμερῆ καὶ πολύπλευρον προσωπικότητα τοῦ Καποδιστρίου, διότι οὗτος, ὡς καὶ ἡ ἰδία λέγει, δὲν ἀνήκει εἰς τοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι εἶναι δυνατόν νὰ λησμονηθοῦν.

ΔΗΜ. Β. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ

Β' — ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ. Ἐκδόσεων Ἑταιρ. Θρ. Μελετῶν.

Ἄρ.108. Πολυδ. Παπαχριστοδούλου «ὁ ζωγράφος τῆς Θρακικῆς ζωῆς». Ὀμιλία ἐορταστικὴ τοῦ πρυτάνεως κ. Νικολάου Ἀνδριώτη τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, ποὺ μίλησε στὰ 1922 (18 Νοεμβρίου) στὴ Θεσσαλονίκη ἐνώπιον μεγάλου ἀκροατηρίου ἐπιστημόνων καὶ τῆς κοινῆς τῆς πόλεως ποὺ ἐπλεξε ἓνα ὕμνον ὡς λογοτέχνη, ἐπιστήμονος καὶ λαογράφου, ἕναν ἔπαιον ὑπέροχον, ἀληθινόν, εἰλικρινῆ καὶ τίμιον δι' αὐτὸ καὶ εὐπρόσδεκτον. Τὸ δημοσίευμα συνοδεύεται καὶ μὲ βιβλιογραφία — ἡ πρώτη ποὺ ἐγράφη — ἀπὸ τὴν Δ)δα Κ. Μαμώνη, μὲ 385 δελτία καὶ συνοδεύεται καὶ μὲ μιὰ φωτογραφία τοῦ τιμωμένου.

Ἄρ.109. Κ. Δημαρᾶ. Γιὰ μιὰ ἐθνικὴ ἀπογραφὴ.

Τὸ δημοσίευμα τοῦτο εἶναι ἀπὸ τὰ καλύτερα ποὺ μ' αὐτὸ ὁ κ. Δημαρᾶς Κ. ἐτίμησε τὸ ἔργο τῆς Ἑταιρείας καὶ τὴ μεγάλη τῆς προσπάθεια. Ὅποιος τὸ διαβάσῃ δὲ μπορεῖ νὰ μὴ συγκινηθῇ ἀπὸ τὸν τρόπο, ποὺ ὁ συγγραφέας χαρακτηρίζει τὴν προσπάθεια τοῦ Πολ. Παπαχριστοδούλου νὰ βοηθήσῃ τὴν πνευματικὴ ἀξία τῆς Θράκης καὶ τὸν ἀγῶνα του νὰ περισώσῃ τὸν ψυχικὸ καὶ πνευματικὸ κόσμον τῶν Θρακῶν, ποὺ ἀναιτίως ἔχασαν τὴν πατρικὴν τους γῆν καὶ ἀφήσαν τὸν πολιτικὸν τους νὰ βουλγαροπατῆται καὶ νὰ ὑβρίζεται ἀπὸ τοὺς Τούρκους.

Ἄρ.110. Θρακῆς ἀγωνιστὰς κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 21 Κ. Διαμάντη.

Ἐργασία ἀρχαιολογικὴ ἐκ τῶν Γεν. Ἀρχ. τοῦ Κράτους. Δυὸ δημοσιεύματα Α' καὶ Β' ἀνάτυπα ἀπὸ τὸν 27ον καὶ 29ον τόμον. Ὁ κ. Διαμάντης ὁ ἀξιόλογος συνεργάτης μας μᾶς δίνει μὲ τὴ φιλεργία του τίς μορφάς τους στίς ἐθνικὰς περιπέτειας καὶ τοὺς ἀγῶνας τους τίς προσφορές τους, μὲ τὰ ἔγγραφα ποὺ ἐσώθησαν, τὴν πλοίσια αὐτῆ ἀληθινῆ ἱστορία τῶν Θρακῶν ἀγωνιστῶν, ὅπου βλέπεις τὴν αὐτοθυσία τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν, ποὺ τὰ πάντα ἐθυσιάσαν γιὰ τὴν Πατρίδα, δίχως οἰκτο γιὰ τὴν οἰκαγένειά τους. Ἡ Θρα-

κη μᾶς ἄνοιξε τὴν ψυχὴ της νὰ κυττάξωμε ἐλεύθερα κι' ἀνοιχτά.

Ἄριθ. 111. Γ. Εὐσταθίου καθ. «Τὰ ἀρχαῖα Θρακικὰ ἸΑβδηρα». (Ἀνάτυπον ἀπὸ 29 τ.). Ἐνα κείμενο πολὺ ἐνδιαφέρον, ἕνα δροσερὸ ἀνάγνωσμα, ἕνα ἐθνικὸ κείμενο. Τὸ ἔγραψε ἕνας σεμνὸς καθηγητῆς, ἕνας πατριώτης. Γίνεται ἀγώνας γιὰ τὰ ἸΑβδηρα νὰ βγούν ἀπὸ τὴν ἀφάνειά τους. Τὸ Κράτος τίποτε δὲν ἔκαμε. Τοῦλάχιστον ὁ τουρισμὸς, τοῦλάχιστον ἡ ἀρχαιολογία. Ἐδημοσιεύθη μὴπως χρησιμεύση στὴ διαφώτιση τῶν ὀλίγων, τῶν ξένων. Εἶναι ἐπαγωγόν, σύντομον, διδάσκει πολλὰ, χρήσιμα ἐθνικὰ προερχόμενα ἀπὸ τὴ Θράκη, καὶ ποὺ μποροῦν νὰ χρησιμεύσουν γιὰ τὸ καλὸ μας. Ἡ Ἐταιρεία εὐχαριστεῖ τὸν συγγραφέα κ. Γ. Εὐσταθίου καὶ τὸν ἐπαινεῖ. Ἔχει στὸ τέλος καὶ σύντομον ἀγγλικὸν κείμενον.

Ἄριθ. 112. Τὸ χρονικὸν τῆς καταλήψεως τῆς Θεσσαλονίκης ἀπὸ τὸν Ἑλληνικὸν Στρατόν.

Ἡ ὑπόθεσις εἶναι πανελλήνια. Παρ' ὀλίγο νὰ προλάβουν οἱ Βούλγαροι νὰ μποῦν μέσα στὴ ἱστορικὴ μας αὐτὴ πολιτεία. Ἐνας Θράκας προδίδοντας τὸ μυστικὸ τοῦ Βουλγαρικῶ Στρατοῦ ποὺ πληροφορήθηκε, στὴν Ἑλληνικὴ κυβέρνησι, ἔσωσε τὴ Θεσσαλονικὴ ἀπὸ τὸ θάνατο, τὸ ἔθνος ἀπὸ τὴν ἀτιμία, τὴν καταστροφὴν. Ἐνα ἀφήγημα ἀληθινόν, ποὺ πιάνει τὴν ἀναπνοήν, νὰ μάθῃς μιὰ ἀλήθειαν, μὲ τὴ χάρις τῆς ἀφηγήσεως καὶ τὴν ἀπλότητα τῶν πραγμάτων ἀλλὰ καὶ τὴ βουλγαρικὴ ἐπιτηδειότητα. Ἕλλην γιατρὸς τοῦ βουλγαρικῶ Στρατοῦ στὰ 1912, ἐτόλμησε αὐτὸ τὸ ἀνδραγάθημα, νὰ μεταδώσῃ τὸ περίφημον μυστικὸν μὲ κίνδυνον νὰ τουφεκισθῆ. Αὐτὴ εἶναι ἡ ὑπόθεσις τοῦ ἔργου καὶ χαρὰ τοῦ Ἕλληνος ποὺ θὰ λάβῃ στὰ χέρια τὸ φῆγημα νὰ τὸ φυλ-λωμετρήσῃ καὶ νὰ τὸ ὑπολαύσῃ.

Ἄρ. 113. Βιβλιογραφία Γ. Βιζυηνοῦ. Ἔργασια Κ. Μαιμῶνῃ ἀξιόλογη καὶ ἐπιστημονικὴ, καλύτερη ἀπὸ πᾶσαν ἄλλην προηγουμένη, ποὺ ἀνυψώνει τὴν συγγραφέαν καὶ στερεώνει τὸν Γ. Βιζυητὸν στὴν συνείδηση τῶν μελετητῶν του. Στὸν προσεχῆ τόμον, θὰ γραφῆ ἰδιαιτέρως μελέτη ἀπὸ εἰδικὸν γιὰ τὸ κατόρθωμα αὐτό.

Ἄρ. 114. Ἡ Ἀγαθοῦπολις τοῦ Εὐξείνου Πόντου Παν. Χατζηγεωργίου. Ἔργασια δύσκολη γιὰ τὸν Χατζηγεωργίου πρὸ παντὸς γιὰ τὴν χρησιμοποίησιν ἀρχαίων καὶ βυζαντινῶν κειμένων πρὸς θεβαίωσιν τῶν παραδιδόμενων καὶ διὰ τῆς μνήμης εἰδήσεων ἱστορικῶν. Ἡ λαογραφικὴ προσπάθεια, διὰ τὰς παραδόσεις, ἥθη καὶ ἔθιμα καὶ θέσμιμα πλούσια. Λεῖπει ἕνα γλωσσάριον χρήσιμον. Γενικὰ τὸ ἔργο ἀπὸ τὸ Ἀρχεῖον συγχρόνων γεγονότων προερχόμενον εἶναι ἀπὸ τὰ καλύτερα. Ὅποιος θέλει ἴσχυται νὰ διαβάσῃ τὸ ὅμοιον ἔργο τοῦ Εὐθ. Βαφέως «Τὸ Αὐλαῖον τεῖχος» Ν. Ἰόρκου.

Ἄριθ. 115. Τὸ ἐπιτύμβιον Περικλῆ Παπαχριστοδοῦλου καθ. ἐπιθεωρητοῦ.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΝ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΛΕΞΙΚΟΝ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ.

Τὸ ἐκδοθὲν λεξικὸν τῆς Θράκης, δὲν ἀποτελεῖ μικρὰν ὑπόθεσιν. Ἐνα

ἔργον κολοσσαῖον ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἀποτελεῖ ἡ ἐκτύπωσις του, πού προκαλεῖ τὸ θάμβος μὲ τὴν παντοειδῆ σημασίαν του ἐξεταζόμενον. Τὸ μέγεθος τῆς ἐργασίας, τὸ εἶδος τῆς ἐργασίας, ἡ σπουδαιότης τῶν ἄρθρων του, ἡ ἀκρίβεια καὶ ἡ ἀλήθεια τῶν θεμάτων, ἡ γλωσσικὴ ἐντέλειά των καὶ ἡ φραστικὴ δύναμη τῆς γλώσσης, ἀποτελοῦν τὰ καλὰ στοιχεῖα, πού καταπλήθισον τὸν ἀναγνώστην. Ὁ Σαμοθράκης ἐστερέωσε τὴν φήμην του ὡς λεξικογράφος καὶ ἔγραψε τ' ὄνομά του στὰς δέλτους τῶν μεγάλων συγγραφέων. Ἄς εἶναι ἡ μνήμη του αἰωνία, ὅπως τοῦ Στεφάνου Βυζαντίου, πού τόσον τὸν ὁμοιάζει στὸν τρόπο τῆς ἐργασίας του καὶ τὸν ὑπερβάλλει κάποτε στὴν σύνθεση τῶν ἄρθρων του.

Μ Ν Η Μ Ο Σ Υ Ν Α

N. ΒΕΗΣ

Ἀφιερώνοντας τὸ σημειώμά μου τοῦτο στὴν μνήμη τοῦ ἐπίλεκτου λογίου τὸν ὁποῖο πρὶν ἀπὸ ὀλίγες ἡμέρες συνοδεύσαμε ὡς τὴν τελευταία του κατοικία, θὰ ἤθελα νὰ σταθῶ μέσα στὴν ἱστορία, νὰ μὴν φύγω ἀπὸ τὸν τομέα τῆς φιλολογικῆς ἐπιστήμης, τῆς δικῆς του, κατεξοχὴν ἐπιστήμης. Εἶναι, νομίζω, ἕνας τρόπος νὰ τιμήσουμε τὸν ἄνθρωπο, αὐτὴ ἡ συμβολὴ στὸ ἔργο στὸ ὅποιο ἀνάλωσε ἀμέριες τίς δυνάμεις του καὶ τίς πολλαπλές του ἰκανότητες. Ὁ ἴδιος δὲν ἀκολουθοῦσε πάντοτε αὐτὸν τὸν δρόμο ὅταν ἔρριχνε τὸ δυνατό φῶς τῆς σοφίας καὶ τῆς μνήμης του σὲ πρόσφατα περιστατικά: συχνὰ τὰ μελετήματά του ἐπάνω στὴ σύγχρονη λογοτεχνία μας ἔπαιρναν μιὰ χροιά ὑποκειμενικὴ, προσωπικῶν ἀπομνημονευμάτων, ἡ ὁποία δὲν ἦταν χωρὶς ἕνα πολὺ ἰδιαίτερο θέλημα: ἔμπαινε κανεὶς ἔτσι μαζί του κάποιες οὐδέτερες, ὀριακὲς περιοχές, πού δὲν ἦταν οὔτε ἐντελῶς ἐπιστήμη, οὔτε ἐντελῶς λογοτεχνία, πού μετεῖχαν καὶ ἀπὸ τὰ δύο, καὶ δημιουργοῦσαν ἕνα ἀκαθόριστο συναίσθημα ἀγνῆς ἀνθρώπινης παρουσίας, χλιαρῆς οἰκείας, ξένης ἀπὸ τὴν ξηρή, ψυχρὴ, αἰχμηρὴ, σοφία πού εἶναι συχνὰ ὁ δικός μας κλήρος. Ἐμεῖς θὰ ἀκολουθήσουμε τὸν ἀντίθετο δρόμο, καὶ παραμερίζοντας ὅ,τι ἐστάθηκε προσωπικὴ σχέση μαζί του, εὐγενικὴ προσφορά τοῦ πρεσβυτέρου στὰ ἔργα τοῦ νεώτερου, ἀναμνήσεις, ἐντυπώσεις, χάριτι τῶν ἀνεκδότων, στὴν ὁποία προσέφερε πολλὰ τὸ σπινθηροβόλο πνεῦμα του, θὰ προσπαθήσουμε νὰ δοῦμε ποῦ ἀκριβῶς ἐστάθηκε ἡ συμβολὴ του στὴν διαμόρφωση τῆς ἐπιστήμης τὴν ὁποία θεραπεύουμε, τῆς νεοελληνικῆς, ἐννοῶ, ἐπιστήμης.

Ὡστόσο, μὲ τὰ ὅσα ἔγραψα ἀρχίζοντας γιὰ τὸν ἰδιάζοντα τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο συχνὰ καταπιανόταν τὰ θέματα τῆς σύγχρονης φιλολογίας, κιάλας, ἀπὸ κάποια ἀποψη βασικὴ, ὑπεδήλωσα τὴν θέση του μέσα στὰ γράμματά μας: βρῖσκεται, ἱστορικά, στὸ σύνορο ὅπου σμίγουν τρεῖς κόσμοι, ἡ κλασικὴ καὶ μεσαιωνικὴ φιλολογία, ἡ λογοτεχνία καί, ἀνεξερεύνητη ἀκόμη, τότε, χώρα, ἡ νεοελληνικὴ φιλολογία. Γιὰ νὰ προχωρήσει στὸν καινούργιο δρόμο τὸν ὁποῖον ἀνοίγε, μέσα στὴν νεοελληνικὴ φιλολογία, ἐπῆρε ἐφόδια ἀπὸ

τοὺς δύο ἄλλους κόσμους, ἀπὸ τὴν μεθοδολογία τῶν ἀρχαίων καὶ τῶν μεσαιωνικῶν γραμμῶν, ἀπὸ τὴν λογοτεχνικὴ διάθεση μὲ τὴν ὁποία ἐπλησίαζαν στοὺς καιροὺς του οἱ λόγοι τὰ νεοελληνικὰ φιλολογικὰ προβλήματα. Κάποτε μᾶς φαίνεται βαρὺς ὁ φιλολογικὸς ὀπλισμὸς μὲ τὸν ὁποῖο παρουσιάζει τὰ ζητήματα τῶν νέων μας γραμμῶν, ὅπως ἄλλοτε μᾶς ξενίζει ἡ παρεμβολὴ τοῦ «ἐγὼ» μέσα στὴν φιλολογικὴ ἔρευνα· νιώθουμε τίς ἀμφιταλαντεύσεις τοῦ δημιουργοῦ ἔμπρὸς στὰ πρῶτα σχεδιάσματα τῶν νέων μορφῶν τίς ὁποῖες προσπαθεῖ νὰ συλλάβει.

Γιατὶ δὲν πρέπει νὰ ξεχνῶμε ὅτι ὅταν παρουσιάζεται ὁ Νίκος Βέης στὸ προσκήνιο τῆς νεοελληνικῆς φιλολογίας, νεώτατος ἀκόμη, ἢ ἐπιστήμη αὐτὴ δὲν ἦταν κάπως ὀργανωμένη, κάπως κανονισμένη, ὅπως μποροῦμε σήμερα νὰ ποῦμε ὅτι εἶναι, χάρη, ἰδίως, σ' ἐκεῖνον. Ὁ Ψυχάρης μὲ τὴ μαχητικὴ του θέληση ἐχρησιμοποιοῦσε πότε - πότε στοιχεῖα ἀπὸ τὸν κόσμο τῆς μεταγενέστερης πνευματικῆς καὶ λογοτεχνικῆς μας ἱστορίας, παραμένοντας ὅμως, ὅσο γιὰ τὸ ἐρευνητικὸ ἐπίπεδο, σχεδὸν ἀποκλειστικὰ στὰ γλωσσολογικὰ καὶ στὰ γραμματικὰ θέματα. Κατὰ τὰ ἄλλα, τὸ ἔργο τοῦ ἱστορικοῦ τῶν νέων γραμμῶν, ἀνῆκε στὴν ἀποκλειστικὴ ἀρμοδιότητα τῶν λογοτεχνῶν· ἀρκεῖ νὰ θυμηθοῦμε ὅτι ὁ Παλαμᾶς παραμένει τὸ πῦρ πλοῦσιο βοήθημα γιὰ τὰ ἱστορικὰ τῆς νέας μας λογοτεχνίας, ἀγκαλὰ καὶ ἐχάθηκε τὸ μεγαλύτερο μέρος ἀπὸ τίς σχετικὲς διαλέξεις καὶ τὰ σχετικὰ μαθήματά του, καὶ ὅτι οἱ Ἱστορίες τῆς νεοελληνικῆς λογοτεχνίας ποὺ ἐκυκλοφοροῦσαν ἐκεῖνα τὰ χρόνια ἦταν ἔργα λογοτεχνῶν, καθὼς τοῦ Ἀρίστου Καμπάνη ἢ τοῦ Ἡλία Βουτιερίδη. Τὰ πρῶτα ἀμυδρὰ κινήματα γιὰ τὴν διαμόρφωση μιᾶς νεοελληνικῆς φιλολογικῆς ἐπιστήμης, ἐννοῶ μιᾶς φιλολογικῆς ἐπιστήμης ποὺ νὰ ἔχει ἀντικείμενό της τὰ νεοελληνικὰ γράμματα, παρουσιάζονται ἀκριβῶς σ' ἐκεῖνους τοὺς καιροὺς, ἀλλὰ κάπως σὰν ἐρασιτεχνικὰ καὶ σὰν πάρεργα· σκέπτομαι τὸν Σίμο Μενάρδο, ἢ ἐλάχιστους ἄλλους.

Ὁ Νίκος Βέης πρῶτος ἐπιδιώκει νὰ ξεκαθαρίσει τὸν χῶρο, νὰ ἀπομονώσει τὰ νέα μας γράμματα, σὰν ξεχωριστὸ ἀντικείμενο γιὰ τὴν ἔρευνα. Ἐπιστήμη του εἶναι ἡ φιλολογία, ἡ κλασσικὴ, ἐκεῖνη τὴν ὁποία ἀποκλειστικὰ τότε προσέφερε τὸ Πανεπιστήμιο· ὁ ἴδιος ὅμως βγαίνει μέσα ἀπὸ τοὺς κύκλους τοῦ Νουμᾶ, ἔχει στοργὴ γιὰ τὴν νέα μας ποίηση, θερμαίνεται ἀπὸ τὰ δημοτικὰ μας τραγούδια. Ἔτσι, μέσα στὴν προσωπικότητά του σμίγουν ἡ ἀγάπη τῆς νέας λογοτεχνίας μὲ τὴν γνώση τῶν πλέον ἀσθητῶν φιλολογικῶν μεθόδων· μιὰ καινούργια περιοχὴ ἐτοιμάζεται γιὰ τὴν ἐπιστήμη μας. Τὸ ὅτι εἶναι ὁ πρῶτος στοὺς καιροὺς μας ποὺ ἐδίδαξε συστηματικὰ τὰ νεότερα ἑλληνικὰ γράμματα, ἀπὸ ἑλληνικὰ γράμματα, ἀπὸ ἑλληνικὴ πανεπιστημιακὴ ἔδρα, δὲν ἀποτελεῖ μόνον ἕναν σταθμὸ γιὰ τὴν ἱστορία τῆς νεοελληνικῆς ἐπιστήμης, ἢ ὁποία ἔτσι ἐμφανίζεται αὐτοδύναμη καὶ στὸν τομέα αὐτόν, ἀλλὰ παρέχει συνάμα τὸ μέτρο τῆς προσφορᾶς του στὴν προαγωγή

τῆς παιδείας μας: ἡ παρουσία τοῦ Νίκου Βέη μέσα στὸν κόσμον τῶν γραμμάτων συντελεῖ σὲ μιὰ ποιοτικὴ μεταβολὴ τοῦ κόσμου αὐτοῦ, σὲ μιὰ μεταστροφή του· ὁ ἑλληνιακὸς ξεκινάει νὰ πάρει μιὰ ἀκριβέστερη συνείδηση τοῦ ἑαυτοῦ του μέσα ἀπὸ τὴν γνώση τῆς παιδείας του. Κάπως ἔτσι πρέπει νὰ δοῦμε τὸ ρόλον τοῦ Νίκου Βέη ἱστορικά.

Ἄνεξάρτητα, λοιπόν, ἀπὸ τὸν ὄγκον καὶ τὴν ποιότητα τῆς προσφορᾶς του, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τοὺς καρποὺς τῆς συγγραφικῆς καὶ τῆς ἀκαδημαϊκῆς διδασκαλίας του, ὅλα θέματα ποὺ θὰ ἀπασχολοῦν γιὰ καιρὸ τοὺς θεωρητικούς τῆς ἐπιστήμης μας, νομίζω ὅτι ἐκεῖνο ποὺ ἔχουμε κύρια νὰ ποῦμε σήμερα, κοιτάζοντας πρὸς τὸν πρόσφατον τάφο του, εἶναι πὼς ἐδῶ ἀναπαύεται ἐκεῖνος ποὺ ἐχάραξε τὸν δρόμον τῆς νεοελληνικῆς φιλολογίας. Μπορεῖ σήμερα κίβλας πολλὰ προβλήματα τῆς ἐπιστήμης μας νὰ τὰ ἀντιμετωπίζουμε ἀλλιῶς ἀπὸ ὅ,τι ἦταν ὁ δικὸς του τρόπος νὰ τὰ ἀντιμετωπίζε· μπορεῖ ζητήματα σκοπῶν καὶ μεθόδων νὰ μετατοπίσθηκαν ἀπὸ τὸν καιρὸ ὁποῦ ἐκεῖνος ἐχάραξε τὰ ὄριά τους ὡς σήμερα· ὅμως, κάθε φορὰ ποὺ πλησιάζουμε στὸ ἐργαστήριόν μας, κάθε φορὰ ποὺ παρασκευάζουμε τὴν προσφορὰ μας γιὰ τὶς κοινές μας θυσίες, χρὲς ἔχουμε νὰ θυμόμαστε ἐκεῖνον ποὺ μὲ τὴν ἐπιμονὴ καὶ ἀλύγιστη προσήλωσή του στὸ ἰδανικὸ τῆς νεοελληνικῆς παιδείας, μᾶς ἐπέτρεψε νὰ πατοῦμε μὲ κάπως στέρεον πόδι στοὺς χώρους αὐτοῦς. Στὴν ἀφετηρία τῶν νεοελληνικῶν φιλολογικῶν σπουδῶν φέγγει ἕνα φῶς· τὸ φῶς αὐτό, ποὺ θὰ ὀδηγεῖ πάντοτε κάθε ἐρευνητὴ τῶν θεμάτων αὐτῶν, τὸ ἀναψε τὸ χέρι τοῦ Νίκου Βέη. Τέτοια εἶναι θαρῶ ἡ θέση τοῦ χθεσινοῦ νεκροῦ στὴν ἱστορία τῆς φιλολογικῆς μας ἐπιστήμης.

Κ. Θ. ΔΗΜΑΡΑΣ

ANNA ΚΑΤΣΙΓΡΑ

Εἰς βαθὺν γῆρας ἀπέθανε καὶ ἐκηδεύθη χθὲς ἡ ἐξαιρετικὴ Ἑλληνίς ἐπιστήμων - ἱατρός.

Γεννηθεῖσα τὸ 1877 εἰς Φιλιππούπολιν τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμανίας, ἐσπούδασεν ἱατρικὴν ἀρχικῶς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἔλαβε δίπλωμα τὸ 1899, καὶ ἀκολούθως ἐπὶ διατίαν εἰς τὸ Παρίσι, ἐδικευθεῖσα ἱατρὸς μαιευτῆρ - γυναικολόγος. Ἐν συνεχείᾳ, ἐπέστρεψεν εἰς Ἑλλάδα καὶ ἐγκατεστάθη εἰς τὰς Ἀθήνας ὅπου καὶ ἤσκησε τὴν ἱατρικὴν ἀπὸ τοῦ 1912. Ὡς ἱατρὸς ἐπίσης προσέφερε τὰς ἰηρεσίας της εἰς τὸν στρατὸν κατὰ τοὺς πολέμους τοῦ 1914. Παράλληλως ὅμως μὲ τὴν ἄσκησιν τῆς ἱατρικῆς ὡς ἐπαγγέλματος, ἀνέπτυξε καὶ πλουσίαν συγγραφικὴν καὶ ἐπιστημονικὴν ἐργασίαν ἐπὶ θεμάτων σχετικῶν μὲ ἱατρικά, ψυχολογικὰ καὶ ἱατροκοινωνικὰ θέματα. Σημαντικὸν μέρος τοῦ συγγραφικοῦ ἔργου της ἐκτείνεται εἰς τὴν ἐρευναν καὶ μελέτην θεμάτων σχετιζομένων μὲ τὴν φροσιθεραπευτικὴν καὶ τὴν διαιτολογίαν. Ἔργα της εἶναι: ἡ «Γενετήσια ἀγωγή

για τὸ κορίτσι», ἡ «Γενετήσια ἀγωγή για τὸ ἀγόρι», ὁ «Ἔρως - Γάμος», ὁ «Ίατρὸς Οἰκογενείας», ἡ «Φυσιοθεραπεία», τὸ «Ἑλληνικὰ προϊόντα καὶ ἑλληνικοὶ τρόποι διατροφῆς», ἡ «Γενετήσια ἀγωγή για τοὺς ἀρραβωνιασμένους», τὸ «Τροφή καὶ ζωὴ» καὶ τὸ «Ἀνώτερο κορίτσι», τὸ ὁποῖον ἐξεδόθη τὸ 1951. Πλὴν ὅμως τοῦ πλουσίου αὐτοῦ συγγραφικοῦ ἔργου, ἡ Κατοίγγρα ἐπραγματεύθη τὰ αὐτὰ ὡς καὶ συναφῆ θέματα εἰς σειρὰν ἐκλαϊκευτικῶν ἐπιστημονικῶν ἀρθρῶν, ἰδίᾳ ἀπὸ τῶν στηλῶν τοῦ «Βήματος», τοῦ ὁποῖου ἐπὶ ἔτη ὑπῆρξε πολύτιμος ἐπιστημονικὴ συνεργάτις. Καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς ὁ θάνατός της ἀφήνει ἓνα πραγματικὸν κενὸν εἰς τὴν ἐκλαϊκευτικὴν ἐπιστημονικὴν φιλολογοίαν. Πέραν ὅμως τῆς ἐπιστημονικῆς αὐτῆς δραστηριότητος ἡ Κατοίγγρα ἦτο καὶ ὡς χαρακτήρ καὶ ὡς ἄνθρωπος ἐξαιρετος καὶ διεκρίνετο διὰ τὴν κοινωνικότητα, τὸν βαθὺν ἀνθρωπισμὸν καὶ τὸ ἦθος της. Ὑπῆρξεν εἰς ὅλους ὅσοι τὴν ἐγνώρισαν ἀγαπητὴ καὶ ἀλησμόνητος, διὰ τοῦτο δὲ καὶ τὸν τάφον, ὅπου ἐναπετέθη χθὲς τὸ ἀπόγευμα ἢ σορὸς της εἰς τὸ Α΄ Νεκροταφεῖον, ἐκάλυψε πλήθος στεφάνων ἐκείνων ποὺ ἐγνώρισαν καὶ ἐξετίμησαν τὴν ἐκλιπούσαν ὡς ἐπιστήμονα, ὡς κοινωνικὸν παράγοντα καὶ ὡς ἄνθρωπον.

ΔΗΜ. ΚΑΛΛΙΜΑΧΟΣ πρωθιερεὺς

Θλιβερὸν καὶ αἰφνίδιον ἄγγελμα ἔφθασεν ἐδῶ τὴν παρελθούσαν Τρίτην 15 τρέχοντος ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴν. Τὴν Κυριακὴν 13 Ὀκτωβρίου 1963, μετὰ δεκαήμερον ἀσθένειαν, ἀπεβίωσεν εἰς Ν. Ὑόρκην εἰς ἡλικίαν 84 ἐτῶν, ὁ πανσέβαστος πρωθιερεὺς Δόκτωρ Καλλιμάχος, πρῦτανις τῶν Ἑλλήνων δημοσιογράφων τοῦ Νέου Κόσμου, ἐπίτιμος ἀρχισυντάκτης τοῦ «Ἐθνικοῦ Κήρυκος» καὶ διεκεκομμένος συνεργάτης τῶν ἑφημερίδων μας «Κόσμος» καὶ «Προσφυγικὸς Κόσμος».

Ἀπὸ τὸ Ἐθνικὸν Πρόγραμμα τοῦ Ραδιοφωνικοῦ μας Σταθμοῦ, καθὼς καὶ ἀπὸ τὸν ἡμερήσιον ἀπογευματινὸν καὶ πρωϊνὸν τύπον μετεδόθη ἡ θλιβερὰ εἶδησις τοῦ θανάτου του, μὲ σύντομα βιογραφικὰ στοιχεῖα καὶ λίαν τιμητικὰ καὶ εὐμενέστατα σχόλια διὰ τὸ πολὺπλευρον πνευματικὸν καὶ κοινωνοφελὲς ἔργον τοῦ μεταστάντος.

Ὁ ἐκλιπὼν ὑπῆρξε μιὰ τῶν πλέον ἀγωνιστικῶν φυσιολογικῶν τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Ἀμερικῆς, τοῦ ὁποῖου ἡ ὀργάνωσις, ἡ πρόοδος καὶ τὰ λαμπρὰ ἐπιτεύγματα ὀφείλονται, κατὰ μέγα μέρος, εἰς τοὺς δημοσιογραφικοὺς ἀγῶνας τοῦ ἀεμινήστου Δημητρίου Καλλιμάχου.

Ἀπὸ τῶν στηλῶν τοῦ «Ἐθνικοῦ Κήρυκος» τῆς Νέας Ὑόρκης, τοῦ ὁποῖου, ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν, διετέλεσεν ἀρχισυντάκτης, ἐπεδόθη μετ' ἐπιμονῆς εἰς τὸ ἔργον τῆς διατηρήσεως τῆς ἑλληνικῆς συνειδήσεως εἰς τὸν ἀπόδημον Ἑλληνισμόν, στερωῶς προσηλωμένος εἰς τὴν Ἰδέαν τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ἐξεδίδετο ὑπὸ τὴν ἄγρυπνον φροντίδα καὶ τὴν διευθύνσιν του καὶ τὸ «Δελτίον τῆς Γκάπα», ποὺ εἶναι ὁ συνδυετικὸς κρῖκος τῶν

δηροσκευαμένων Ἑλλήνων Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν τῆς Ἀμερικῆς, τοὺς ὁποίους ἡ Ὁργάνωσις αὕτη ποδηγετεῖ καὶ διδάσκει, ὅπως διατηροῦν ἀλώβητα καὶ ἀναλλοίωτα τὰ ἑλληνοχριστιανικὰ ἦθη καὶ ἔθιμα καὶ τὰς προγονικὰς τῶν συνηθείας, ἐπὶ τῷ τέλει ὅπως μεταδίδονται ὡς σκυτάλη καὶ διαιωνίζονται ἀπὸ γενεὰς εἰς γενεὰν πρὸς δόξαν τῆς ἀθανάτου Ἑλληνικῆς Φυλῆς.

Ὁ Δημήτριος Καλλιμάχος υἱὸς τοῦ Παναγιώτου καὶ τῆς Γραμματικῆς (τοῦ ὁποίου τὸ οἰκογενειακὸν ἐπώνυμον εἶναι: Παξιμαδᾶς) ἔχει προσφυγικὴν τὴν προέλευσιν. Κατάγεται ἀπὸ τὴν ἀλησμόνητους Πατρίδας τοῦ πρώην ἀλυτρώτου Ἑλληνισμοῦ. Γενέτειρα πατρίς του εἶναι ἡ Μάδυτος, πανάρχαια ἱστορικὴ καὶ ἑλληνικωτάτη πόλις τῆς Θρακικῆς Χερσονήσου ἐπὶ τοῦ Ἑλλησπόντου, ἡ ὁποία ἀποκαλεῖται καὶ εἶναι πατρίς Πατριαρχῶν, Ἀρχιεπισκόπων, Ἀρχιερέων καὶ ἐν γένει Ἱερωμένων καὶ ἄλλων Ἐπιστημόνων, καθὼς καὶ ἀρίστων τεχνιτῶν, οἵτινες ἦσαν περιζήτητοι εἰς τὴν Κων) πολιν καὶ γενικὰ εἰς τὴν Τουρκίαν.

Τὰ πρώτα ἐγκύκλια μαθήματα ἤκουσεν εἰς τὰ λιμνὰ Γαϊτανάκεια Σχολεῖα τῆς γενέτειράς του πατρίδος Μάδυτου καὶ ἀκολούθως ἐπεράτωσε τὰς Γυμνασιακὰς τοὺς σπουδὰς εἰς Σμύρνην καὶ Κων)πολιν. Ἐσπούδασεν ἐδῶ εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ ἀνεκέρυχθη διδάκτωρ τῆς Θεολογίας. Εἶχε σπανίαν πολυσχιδῆ δημιουργικὴν γόνυμον καὶ ἀκτινοβόλον σταδιοδρομίαν, φωτεινῆς ἀποδόσεως. Ἦτο ἱερέυς, διδάσκαλος, καθηγητῆς, δημοσιογράφος, συγγραφεύς, ἀγωνιστῆς στρατιώτης, Κιλκισομάχος, ἱεροκήρυξ. Ἦτο πολυμέτωπος, ἐνθουσιώδης ἀγωνιστῆς εἰς ὅλας τὰς εὐγενεῖς ὑποθέσεις τῆς Ἐκκλησίας, τῆς Κοινωνίας καὶ τοῦ Ἔθνους. Μεγαλοϊδεάτης καὶ ἀθεράπευτος νοσταλγὸς τῶν ἀλησμόνητων Πατρίδων μας.

Ἦτο ἡ ἐμπνευστικὴ, ἡ ζωντανὴ μας ἱστορία. Αὐτός, μὲ λίγα λόγια, ἦταν ὁ εὐγενικός, ὁ ταπεινόφρων, ὁ ἀφιλοκερδῆς, ὁ φιλόανθρωπος, ὁ μετρίλιχος, ὁ καλὸς, ὁ τιμημένος καὶ πανσέβαστος πρωθιερέυς πατὴρ Δημήτριος Καλλιμάχος ποῦ τόσον τιμητικὰ ἔγραφε γιὰ τὸ Ἀρχεῖον Θράκης.

Η ΣΤΕΡΝΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΘΡΑΚΗΣ

Θεοδ. Λαγοπούλου

«Ὁ καλὸς πατριώτης ἔγραψε τὴ μελέτη του αὐτὴ μὲ ἀγάπη καὶ πόνο. Ἐχρησιμοποίησε ὅλα τὰ λαογραφικὰ στοιχεῖα πλούσια καὶ ὅπως ἔπρεπε ἀλλὰ καὶ τὰ ἱστορικὰ ὡς στοιχεῖα πολύτιμα. Ὁ Θεόδ. Λαγόπουλος εἶναι ἕνας ἱκανὸς συγγραφεύς, συγχαρητηρίων ἄξιος, πατριώτης καὶ δόκιμος χειριστῆς τῆς ἑλλην. γλώσσης. Τὸ Ἀρχεῖον Θράκης τὸν ἐπαινεῖ καὶ τὸν ἐγκωμιάζει διὰ τὸ ἔργον του καὶ τοῦ εὐχεται νὰ δυνηθῆ νὰ γράψῃ καὶ ἄλλο ἔργον περὶ τῆς πατρίδος του ἐκτενέστερον». Αὐτὰ ἐγράψαμε γιὰ τὸν Θραῖκα.

Ἦδη ἐγένετο γνωστὸν ὅτι ὁ καλὸς πατριώτης καὶ συγγραφεύς ἀπέθανε. Ἡ καλὴ του μνήμη θὰ μᾶς μείνῃ καὶ ὁ χρόνος δὲν θὰ σβῆσῃ τὸ ἐθνικὸ ἔργον του ὡς λαογραφικὸν δημιούργημα. Γεννήθηκε στὰ 1874 — 1963.

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΘΡΑΚΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΗΣ

Ἐχει παρατηρηθεῖ πολλές φορές ὅτι, στὸν τόπο μας ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία σὲ ζητήματα μ' ἔθνικὸ ἐνδιαφέρον ἐργάζεται καὶ προσπορεύεται μὲ μεγάλα βήματα καὶ ἀφίνει πίσω τῆς καθυστερημένο ἢ ἀδιάφορο τὸ ἐπίσημο Κράτος. Ἔτσι ἔχουν δημιουργηθεῖ ἀπὸ ἰδιῶτες ἔργα ἔθνικὰ ἢ ἔργα πολιτισμοῦ, ποῦ ἔπρεπε γι' αὐτὰ νὰ εἶχαν φροντίσει οἱ Κυβερνήσεις μας. Ἰδιαίτερα στὰ ζητήματα καὶ στὴν ἐργασία, ποῦ ἀφοροῦν τὴν πνευματικὴ ζωὴ καὶ τὴν διανοητικὴ πρόοδο τοῦ Ἔθνους μας εἶναι τίς περισσότερες φορές πρωτοπόροι οἱ ἰδιῶτες μελετητὲς καὶ γενικὰ διανοούμενοι. Αὐτοὶ παρουσιάζουν τὰ ζωντανὰ στοιχεῖα τῆς ἱστορίας, τῆς λογοτεχνίας, τῆς τέχνης, τῆς λαογραφίας τοῦ Ἔθνους. Αὐτοὶ οἰκοδομοῦν, συχνὰ μόνον καὶ ἀβοήθητοι, τὸ μεγάλο πνευματικὸ οἰκοδόμημα, ποῦ ἐμφανίζει τὴν ὄντοτητα τοῦ Ἑλληνισμοῦ, τὴν ζωὴ του καὶ τὸν πολιτισμὸ του μέσα στοὺς αἰῶνες. Ἡ κρατικὴ ὀργάνωση στὰ ἔθνικὰ αὐτὰ ζητήματα συχνότατα καθυστερεῖ.

Μιά μεγάλη ἔθνικὴ ἐργασία, ἐργασία διανοητικὴ, ἱστορικὴ, λογοτεχνικὴ, ἐθνογραφικὴ, ἐργασία ἐξαιρετικῆς σημασίας εἶναι αὐτὴ ποῦ γίνεται ἀπὸ τὴν «Ἐταιρεία Θρακικῶν μελετῶν». Βέβαια ἡ ἐργασία αὐτὴ δὲν μένει ἀπαρατήρητη. Ἐχει τραβήξει τὴν προσοχὴν τῶν εἰδικῶν μελετητῶν κα' ἔχει βραβευθῆ καὶ ἀπὸ τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν καὶ ἀπ' ἄλλες ὀργανώσεις καὶ ἐπίσημες ἀρχές. Ὡστόσο δὲν κατευθύνεται, οὔτε ἐπίσημα βοηθεῖται ἀπὸ τὸ κράτος.

Λέμε λοιπὸν ὅτι ἡ ἐργασία τῆς Ἐταιρείας Θρακικῶν Μελετῶν εἶναι μεγάλη καὶ ἔθνικὴ, γιατί ξέρομε πῶς ἐργάζεται γιὰ ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν ἑλληνικότητα Θράκη, ὅλη τὴν Θράκη, Ἀνατολικὴ ὑπόδουλη καὶ Δυτικὴ ἐλεύθερη. Ξέρομε πῶς ἔχει ἐκδόσει καὶ κυκλοφορήσει ἕως σήμερον 114 ἐκδόσεις ἔργων σχετικῶν μὲ τὴν ἱστορία, μὲ τὴ λαογραφία, μὲ τὴν λογοτεχνία καὶ γενικὰ μὲ ὅλες τίς μορφές καὶ ἐκδηλώσεις τῆς ἑλληνικότητας Θράκης. Τὰ βιβλία αὐτὰ εἶναι γραμμένα μ' ἐπιστημονικὴν ἀκρίβεια καὶ τυπωμένα ἀμεμπτα. Ἡ ψυχὴ ὅλης αὐτῆς τῆς τεραστίας ἔθνικῆς ἐργασίας εἶναι ὁ συγγραφέας μας κ. Πολύδωρος Παπαχριστοδούλου.

Ἐπιθυμοῦμε τώρα νὰ μιλήσουμε γιὰ μερικὲς ἀπὸ τίς τελευταῖες αὐτῆς ἐκδόσεις καὶ κατόπιν γιὰ τὸν ἐπιμελητὴ καὶ ἐμπνευστὴ ὅλης αὐτῆς τῆς ἐργασίας.

Ἀνάμεσα στὶς τελευταῖες λοιπὸν ἐκδόσεις τῆς Ἐταιρείας Θρακικῶν Μελετῶν (μὲ ἀριθ. 113) εἶναι ἡ «Βιβλιογραφία» Γ. Βιζυνοῦ, 1873 - 1922, καὶ ἀνέκδοτα ποιήματα ἀπὸ τὸ χειρόγραφον «Λυρικά». Τὸ ἔργον αὐτὸ ἔχει συντεθῆ καὶ συγγραφή ἀπὸ τὴν διδάκτορα τῆς φιλολογίας δ. Κυριακὴ Μαιμῶνη καὶ εἶναι ἀνάτυπον ἐκ τοῦ 29ου τόμου τοῦ Ἀρχείου τοῦ Θρακικοῦ Λαογραφικοῦ καὶ Γλωσσικοῦ Θεσανροῦ. Περιέχει εἰσαγωγικὰ σημειώματα,

κατάλογο τῶν λογοτεχνικῶν ἔργων καὶ μελετῶν τοῦ ἀληθμονήτου Θρακὸς λογίου, ποὺ ἔχουν βγῆ σὲ βιβλία καὶ φθάνουν τὰ 24, καθὼς καὶ ὄλων τῶν δημοσιευμάτων σὲ περιοδικά, ἐφημερίδες κλπ. τοῦ Βιζυηνοῦ καὶ τέλος τῶν κρίσεων καὶ πληροφοριῶν γιὰ τὸ ἔργον του. Συνολικὰ ἡ βιβλιογραφία αὐτῆ σημειώνει 906 δημοσιεύματα! Ἔτσι, ἡ ἐργασία αὐτή, ποὺ βέβαια ἐστοίχισε καιρὸ καὶ κόπο, εἶναι πλήρης καὶ σπουδαῖο βοήθημα στὴν μελέτη τῆς σκορπισμένης ἐργασίας τοῦ Γ. Βιζυηνοῦ. Στὸ τέλος τοῦ βιβλίου δημοσιεύονται καὶ ἀνέκδοτα ἕως σήμερα ποιήματα τοῦ Θρακὸς ποιητῆ, ποὺ ἂν καὶ εἶναι κατώτερης ἀξίας ἀπὸ τὰ γνωστά του, συμπληρώνουν ὁμως τὴν ἐμφάνιση ὁλόκληρη τῆς ἐργασίας του.

Λίγο πρὶν ἀπὸ τὴν ἐξαιρετὴ αὐτὴ βιβλιογραφικὴ ἐργασία, ἡ Ἑταιρεία Θρακικῶν Μελετῶν ἐξέδωκε καὶ βιογραφίαν τοῦ Γεωργίου Βιζυηνοῦ, ἔργο τοῦ καθηγητῆ κ. Εὐαγγέλου Καμαριανάκη. Εἶναι ἡ πληρέστερη καὶ πρὸ προσηκτικῆς βιογραφία τοῦ Θρακὸς λογίου. Εἶναι ἐργασίες γνωστῆς ἡ διάλεξι τοῦ Πολ. Παπαχριστοδοῦλου γιὰ τὸ Γ. Βιζυηνὸν (ἀρ. 9) καὶ τοῦ Περ. Παπαχριστοδοῦλου: ἡ μελέτη «Τὸ ποιητικὸ καὶ διηγηματογραφικὸ ἔργο τοῦ Γ. Βιζυηνοῦ» στὶς ἐκδόσεις τῆς Ἑταιρείας (ἀρ. 89).

Πρέπει ἀκόμα νὰ σημειώσουμε ἐδῶ καὶ μερικὲς ἄλλες ἀπὸ τὶς τελευταῖες ἐργασίες ποὺ ἐτίπωσε σὲ βιβλία ἢ σὲ τεύχη ἡ Ἑταιρεία Θρακικῶν Μελετῶν. Μία ἀπ' αὐτὲς εἶναι ἡ ἐξαιρετὴ ἱστορικὴ καὶ ἐθνικὴ ἐργασία, σὲ δύο τόμους, τοῦ Κωνστ. Διαμάντη γιὰ τοὺς Θρᾶκες ἀγωνιστὲς κατὰ τὴν Ἑπανάσταση τοῦ 1821.

Ἐξ ἄλλου ἐξεδόθησαν «Ὁ Θρακικὸς ἀγὼν», ἔργο τῶν δημοσιογράφων Νικ. Στάγκου καὶ Γ. Σαλονικίδη. «Ἡ Ἀνατολικὴ Θράκη καὶ ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς ἀπὸ τὸ 1878 - 1922» τοῦ Πολ. Παπαχριστοδοῦλου, «Περίσταση καὶ Λούπιδα Γανοχώρων Προποντίδος καὶ ὁ γάμος στὸν Καλφὰ τῆς Πόλης» τῶν Ἀθηνοδώρου Ζερβοῦ, Μοσχίδου Θεοδώρου καὶ Δημ. Περάκη, «Μικρὰ καὶ μερικὴ ἱστορία τῶν χωρίων Μεγάλου καὶ Μικροῦ Βογιαληκίων καὶ τῶν ἀποικιῶν αὐτῶν» τοῦ Ἰωάννου Παπαναστασίου, «Τὰ ἀρχαῖα Ἀβδηρα» τοῦ καθηγητοῦ Γεωργίου Εὐσταθίου. «Γιὰ μιὰ ἐθνικὴ ἀπογραφὴ» τοῦ Κ. Θ. Δημαρᾶ, «Τὸ χρονικὸν τῆς καταλήψεως τῆς Θεσσαλονίκης ἀπὸ τὸν Ἑλληνικὸ στρατὸ τὴν 26 Ὀκτωβρίου 1912» καὶ πολλὰ ἄλλα.

Ἐνα τεύχος τῶν δημοσιευμάτων τῆς Ἑταιρείας Θρακικῶν Μελετῶν εἶναι ἀφιερωμένο καὶ στὸν δημιουργὸ καὶ ὀδηγητὴ αὐτῆς τῆς θανμασίας ἐθνικῆς ἐργασίας: στὸν καθηγητὴ, στὸν λογοτέχνη, στὸν ἱστορικὸ συγγραφέα Πολύδωρο Παπαχριστοδοῦλου. Εἶναι μιὰ ὥρα ὁμιλία τοῦ χορηγαίου μας γλωσσολόγου καὶ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Νικολάου Ἀνδριώτη ποὺ ἔγινε πέρυσι τὸν Νοέμβρη. Ὁ κ. Ἀνδριώτης στὴν ὁμιλία του ἐξαιρεῖ καὶ χαρακτηρίζει τὶς «Θρακικὲς ἠθογραφίες» τοῦ κ. Παπαχριστοδοῦλου κ' ἔπειτα ἐξετάζει τὸ ἐπιστημονικὸ ἔργο του, δηλαδὴ τὴν συμβολὴν του στὴν διαλεκτολογία μὲ τὸ γλωσσικὸ ὕλικὸ τῶν Θρακικῶν ἱ-

διομῶτων, στὴ λαογραφία, στὴ λαϊκὴ μουσικὴ, στὶς ἱστορικὲς καὶ φιλολο-
γικὲς μελέτες γενικῶς.

Παράλληλα ὅμως μὲ ὅλα αὐτὰ τιμᾶει ἐξαιρετικῶς τὸν κ. Παπαχριστο-
δοδούλου ἡ ἐργασία του καὶ οἱ κόποι του σχετικῶς μὲ τὶς ἐκδόσεις τῆς Ἑ-
ταιρείας Θρακικῶν Μελετῶν.

Μαζὶ μὲ τὴν διάλεξη τοῦ κ. Ἀνδριώτη δημοσιεύεται καὶ βιβλιογρα-
φία τῶν δημοσιευμάτων τοῦ κ. Παπαχριστοδοδούλου πρὸ τὸ 1920 ἕως τὸ
1962 συνθεμένη ἀπὸ τὴν δ. Κ. Μαιώνη. Σ' αὐτὴ περιέχονται 385 δημο-
σιεύματα, πρὸς αὐτὰ περιλαμβάνονται καὶ τὰ 15 λογοτεχνικὰ βιβλία τοῦ
κ. Παπαχριστοδοδούλου λογοτέχνη καὶ καθηγητῆ.

Τόσο ἡ λογοτεχνικὴ καὶ ἱστορικὴ, ἀλλὰ καὶ λαογραφικὴ καὶ γλωσσο-
λογικὴ ἐργασία τοῦ κ. Παπαχριστοδοδούλου, παράλληλα μὲ τὴν ἐργασία του
στὰ δημοσιεύματα τῆς Ἑταιρείας Θρακικῶν Μελετῶν, τὸν ἐξυψώνουν σὲ
μὴ κορυφαία θέση ὡς μελετητῆ καὶ συγγραφέα, ἀλλὰ καὶ ὡς ἐθνικὸν ἐρ-
γάτη σημαντικωτάτου ἔργου. Ὡστόσο ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν δὲν ἐδέχθη
νὰ τὸν περιλάβῃ στοὺς κόλπους τῆς...

ΦΩΤΟΣ ΓΙΟΦΤΑΛΗΣ

Γ'. ΠΑΛΑΙΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΙ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΠΑΝΤ. ΜΕΛΑΝΔΙΝΟΥ

Ἡ περίφημη διδασκαλικὴ οἰκογένεια τῆς Θράκης Παντολέοντος Μελανδινοῦ
ἐκ Λέσβου (Πλωμάρι) πρὸ ἑξήση χρόνια στὶς Σαράντα Ἑκκλησίες.

1.— Στὶς Σαράντα Ἐκκλησίαις τῆς Θράκης ὑπῆρχαν πάντοτε καλοὶ διδάσκαλοι. Ἐνας τέτοιος ἐργάσθηκε μὲ ὅλα τὰ παιδιά του δασκάλισσες καὶ δασκάλους ἀριστεῖς. Εἶναι ὁ γνωστὸς «ὁ δάσκαλος ὁ Παντολέων», ποῦ ὠφέλησε τὸν τόπον στὰ χρόνια ἐκεῖνα ἀπὸ τὸ Πλωμάρι Λέσβου προερχόμενος. Ἀπὸ περιωθεῖσα φωτογραφία, τοὺς παρουσιάζω στὶς σελίδες «τοῦ Ἀρχείου Θράκης». Εἶναι οἱ κόρες του ἑθελίαι τῶν γραμμιάτων καὶ ὁ υἱὸς του Δημοσθ. Μελανδινὸς ἀριστεὺς τῆς διδασκαλικῆς καὶ ἐπὶ πολλὰ χρόνια διευθυντῆς τῆς Κεντρικῆς Σχολῆς τῶν Σαρ. Ἐκκλησιῶν.

Ο ΚΩΝ. ΠΑΤΡΙΚΟΠΟΥΛΟΣ

2.— Ἐλήφθησαν ἀπὸ τὸν κ. Κων. Πατρικόπουλον ἑγγονὸν μερικὰ ἑγγραφα τοῦ πάπου του χρηματίσαντος διδασκάλου καὶ Σχολάρχου ἐν Σαράντα Ἐκκλησίαις. Τὰ παραθέτομε μὲ χαρὰ πρὸς μνήμην του γιὰ ὅσα προσέφερε στὰ παιδιά τῆς Θράκης καὶ τὴν κοινωνία της μέχρις ὅτου ἀπεδήμησε πρὸς Κύριον τιμώμενος ἀπὸ τὸν Θρακικὸ λαό.

Α'. Ἐρίτιμος Κυρία,

Ἡ Ἐφοροεπιτροπὴ τῆς ἐνορίας τοῦ Τιμίου Προδρόμου ἔχουσα ὑπ' ὄφιν τὴν ὑπὲρ τῆς σχολῆς αὐτῆς δεκάλιρον δωρεάν τοῦ ἄρτι πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος φιλοπάτριδος συζύγου σας, ἀγγέλλει Σοι ὅτι ἀνεκλήρουν αὐτὸν μεταξὺ τῶν Προστατῶν της.

Διὸ εὐγνωμονοῦσα εὐχεται ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς φιλομούσου ψυχῆς του ἐν κόλποις Ἀβραάμ, ἐπικαλουμένη ἐπὶ Σε καὶ τοῦ τέκνου σας τὴν θείαν ἀντίληψιν.

Ἐν Σαρ. Ἐκκλησίαις τῆ 24ῃ Μαΐου 1912

Ἡ Ἐφοροεπιτροπὴ τῆς ἐνορίας τοῦ Τιμίου Προδρόμου	
Χρῆστος Παπαϊωάννου	Τῆ Βαρυπενθούση
Σάββας Ἰωάννου	Ἀργυρῆ Κ. Πατρικοπούλου
Χρῆστος Δημητρίου	
Στέφανος Κ. Ἀμπατζῆς	Ἐνταῦθα
Χρῆστος Β. Χρήστου	

Β'. Τῆ Σεβαστῆ χήρα κ. Ἀργυρῶ καὶ τῶ Ἐξοχωτάτῳ
νιῶ κ. Γουλέμφ Κ. Πατρικοπούλου

Ἡ ἐφορεία τῶν καθ' ἡμᾶς Κεντρικῶν Ἐκπαιδευτηρίων βαθέως λυπομένη ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ ἀεμινήστου συζύγου καὶ πατρὸς ὑμῶν, τοῦ ἐπὶ πολλὰ ἔτη ὡς διδασκάλου καὶ ὡς Προέδρου τοῦ Φιλεκπ. Συλλόγου ὑπὲρ τῆς μορφώσεως, ἀναπτύξεως καὶ προόδου τῆς ἐνταῦθα νεολαίας μοχθήσαντος καὶ ἐργασθέντος καθῆκον αὐτῆς ἡγήται ὅπως ἐκφράσῃ ὑμῖν τὰ θερ-

μὰ συλλυπητήριά του καὶ τὰς πολλὰς εὐχαριστίας του ἐπὶ τῇ κατὰ τὸν θάνατόν του γενομένῃ εἰκοσαλίῳ ἡμῶν δωρεᾷ.

Ἐπὶ τούτοις εὐχόμενοι τῷ ὑψίστῳ ἵνα ἡμῖν μὲν παράσχη τὴν ἐξ ὕψους παρηγορίαν τῷ δὲ αἰοδίμῳ μεταστάντι κούφῃν καὶ ἐλαφρᾶν τὴν γαίαν διατελοῦμεν μετ' ἑξαιρέτου πρὸς ἡμᾶς τιμῆς καὶ ὑπολήψεως.

Ἐν Σαράντα Ἐκκλησίαις τῇ 1ῃ Ἰουνίου 1912

Ὁ Πρόεδρος
Δ. ΤΑΤΡΙΑΔΗΣ

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς καὶ ὁ εἰδικὸς
Δ. Π. Μιχαηλίδης

Γ'. Ὁ Βοδενῶν βεβαιῶ
(Ἐπογραφή)

Διὰ τοῦ παρόντος πιστοποιητικοῦ γράμματος δηλοποιοῦμεν ἡμεῖς οἱ κάτωθεν ὑποφαινόμενοι ἔφοροι τῶν ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων τῆς πόλεως Βοδενῶν καὶ λοιποὶ πρόκριτοι, ὅτι ὁ ἐπιφέρων ἐλλογιμώτατος κ. Κων. Πατρικόπουλος ἐπὶ τετραετίαν Σχολαρχήσας ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς Ἑλληνικῇ Σχολῇ διάγων βίον ἀμειπτον καὶ μετὰ πάσης τῆς ἐνδεχομένης τιμιότητος καὶ χρηστοηθείας, ἐν δὲ τῇ ἐκπληρώσει τῶν καθηκόντων τοῦ ἐπαγγέλματος αὐτοῦ ἐπιμελεία καὶ φιλοπονία χρησάμενος ἐφείλκυσε τὴν ἀγάπην ὅλων τῶν πολιτῶν ἅτε δὴ τῇ μαθητιώσῃ νεολαίᾳ τύπος καὶ ὑπογραμμὸς χριστιανικῆς ἀγωγῆς καὶ πολιτείας γενόμενος. Μετὰ λύπης δὲ ἡμῶν ἀπερχόμενον ἐντεῦθεν συνοδεύομεν τὴν ἐλλογιμότητά του διὰ τῆς ὀφειλομένης κοινῆς εὐχαριστήσεως καὶ εὐγνωμοσύνης καὶ διατρανοῦμεν τὰ χαρακτηρίζοντα τὰ ὑποκείμενόν του ἀξιεπαινα πλεονεκτήματα παρέχοντες αὐτῷ τὸ παρὸν πιστοποιητικὸν ἐπικεκρωμένον παρὰ τοῦ Σεβαστοῦ ἡμῶν Ἀρχιερέως Ἀγίου Βοδενῶν, ἵνα τῷ χρησιμεύσῃ ὅπου δεῆσει.

1867 25 Ἀπριλίου ἐν Βοδενοῖς

Ἔπονται 14 ὑπογραφαὶ

Δ'. Διαθήκη Κ. Πατρικοπούλου

Ὁ ὑποφαινόμενος σώας ἔχων τὰς φρένας καὶ τὸν νοῦν μου ὑγιῶς ἀπεφάσισα οἰκεία βουλή καὶ προφρόνως νὰ συντάξω ἰδιοχείρως τὴν παροῦσαν μου ἰδιωτικὴν διαθήκην καὶ διὰ ταύτης μου διαθέτω τὰ ἀκόλουθα:

1ον. Εἰς τὴν νόμιμον σύζυγόν μου Ἀργυρῶ παραχωρῶ τὴν ἐνταῦθα οἰκίαν μου μετὰ τοῦ μαγαζίου ὡς καὶ τὸν ἐν Καρᾷ Μασλῇ ὑδρομυλὸν μου, τὰ ὅποια θὰ κατέχη καὶ θὰ νέμεται μέχρι τέλος τοῦ βίου της κλπ.

2ον. Χορηγῶ καὶ τὰ ἐξῆς κληροδοτήματα: Εἰς τὴν ἐνταῦθα φιλόπτωχον ἀδελφότητά λίρας 10, δέκα εἰς τὸν Σύλλογον (Φιλεκπαιδευτικόν), δέκα ὀθωμανικὰς λίρας διὰ τὰς Σχολὰς τῶν Ἀγίων Πάντων καὶ Ἀγίων Σαράντα Μαρτύρων ἀνὰ πέντε λίρας, εἰς τοὺς πτωχοὺς τῆς πατρίδος μου δέκα πέντε λίρ. Τουρκ. Ἀὕτη εἶναι ἡ παροῦσα μου διαθήκη, ἣν συντάξα ἰδιο-

χείρως καὶ ἐπιθυμῶ, ὅπως αὕτη ἔχη κῦρος καὶ ἰσχὺν ἐν παντὶ τόπῳ δικαιοσύνης.

Οἱ μάρτυρες: Δ. Ζωναρᾶς, Τριαντάφυλλος Δ. Κάξης, Βασίλειος Χρήστου, Γ. Πολυμένης, Στυλιανὸς Σκουλίδης, Δημ. Γ. Τσότσος, Κωνστ. Ροδόπουλος.

Ἐπικυροῦται τὸ γνήσιον τῆς ὑπογραφῆς τοῦ διαθέτου, Σαρ. Ἐκκλησία 24 Φεβρουαρίου 1907.

Ἄρχιερ. Ἐπίτροπος Σακελλάριος Παπᾶ Χρήστος.

Ε'. Δίπλωμα ἐπίσης τοῦ ἐν Σαράντα Ἐκκλησιαίαις Φιλεκπαιδευτικοῦ Συλλόγου ἀπὸ 30 Μαΐου 1912 δι' οὗ ἀνακηρύσσεται ὁ Κ. Πατρικῆς προστάτης του.

Ἐκ πάντων τῶν ἀνωτέρω καταφαίνονται ἡ δρᾶσις του ὡς διδασκάλου καὶ ἡ ἀγαθὴ πρόθεσις του πρὸς τὸ καλὸν τῆς κοινωνίας καὶ τὴν πρόοδον τοῦ λαοῦ ὑπὲρ τοῦ ὁποίου εἰργάσθη ἐπὶ μακρὰ ἔτη διδάσκων καὶ μετέχων τῶν κοινῶν ὡς μέλος πλέον ἐπίλεκτον.

ΠΟΛ. ΠΑΙΔΑΧΡΙΣΤΟΛΟΓΙΑ

Συλλαλητήριον στὶς Σαράντα - Ἐκκλησίαις Θράκης στὰ 1920 - 1922 στὴν πλατεία Μητροπόλεως.

44 RUE MADAME (VIe) 18 τὸν Γεώργιου 1924,
Παρισί.

Αγαπᾶς ἀνδρῆ,

Σίχαιρα εὐὶ φέρονται το πικρὸ
ἐν το δῦρα με ἐν ἀρκυτοπὶ ἐν
αφείρω. Το ξεκίλια. σα το φονεῖται
ἐν τὴν πρῶτη φασκίει. Χαιρῶνα
ἀπὸ τῶρα τὴν εὐνὴ πρῶτα. πρῶτα
ἐχνητὴ ἀνίρη, γὰ ν. ἐπὶ (κίω).
συνε το ἔσως.

Πολὶ Δεῶς ἐν

Ψυχῆρι.

Νηπιαγωγείον καὶ δημοτικὸν σχολεῖον Στενιμάζου Ἐν. Ρωμυλίας πρὸ τοῦ 1890.

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ, ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΚΑΙ ΤΟΠΩΝ
τῶν τριῶν μελετῶν τοῦ κ. Κων. Ἀθ. Διαμάντη

α) Οἱ Θρᾶκες εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς πατρίδος. Ἀρχεῖον τοῦ Θρακ. Λαογραφ. καὶ Γλωσσικοῦ Θησαυροῦ, τ. ΚΕ' (1960) σ. 69 - 87.

β) Θρᾶκες Ἀγωνισταὶ κατὰ τὴν Ἐπανάστασιν τοῦ 1821. Α'. Αὐτό-
θι, τ. ΚΖ' (1962) σελ. 5 - 128 καὶ

γ) Θρᾶκες Ἀγωνισταὶ κατὰ τὴν Ἐπανάστασιν τοῦ 1821. Β'. Αὐτό-
θι, τ. ΚΘ' (1963) σελ. 5 - 176.

Α

- Ἀγαθάγγελος ΚΖ' 5
«Ἀγαμέμνων» πλοῖον ΚΘ' 91, 106
Ἀγάπιος ἀρχιμανδρῆτης ΚΕ' 78
Ἀγγελῆς Γ. ΚΕ' 81
Ἀγγελος καπετὰν ΚΖ' 98
Ἀγγέλου Γ. ΚΕ' 81
Ἀγγλικὴ σημαία ΚΘ' 92, 110, 111
Ἀγγλικὸν βρῆκιον ΚΖ' 31, 98
Ἀγγλικὴ Ἐταιρεία ΚΕ' 80
Ἀγία Μαρίνα ΚΖ' 44, 122, 127, ΚΘ'
120, 122
Ἅγιον Ὅρος ΚΖ' 33, 116, ΚΘ' 120
«Ἅγιος Νικόλαος» βρηναντῖνον ΚΘ'
165, 166
Ἅγιος Σποριδῶν Πειραιῶς (μονή) ΚΖ'
15
«Ἅγιος Συμεὼν» ΚΘ' 90, 94, 98
Ἅγιοστράτης ΚΕ' 77
Ἅγιων Ἀναργύρων ναὸς ΚΘ' 121
«Ἁγλαία» σκοῦνα ΚΖ' 30, 89
Ἁγραφα ΚΖ' 38
Ἁγχιᾶλος ΚΕ' 70, 72, 75, ΚΖ' 5
Ἁδάμος Κων. ΚΖ' 36
Ἁδριανούπολις ΚΕ' 70, 71, 72, 75, 79,
82, 84, ΚΖ' 5, 7, 32
Ἁδριανουπολίτης, Χατζῆ Γεώργιος ΚΖ'
7
Ἁθανάσιος Νικολάου ΚΕ' 76
Ἁθανασίου Γ. ΚΕ' 81
Ἁθανασίου Παναγ. ΚΖ' 7, ΚΘ' 166,
167
Ἁθῆναι ΚΕ' 87, ΚΖ' 8, 13, 14, 15,
16, 17, 18, 19, 29, 31, 32, 33, 35,
38, 49, 58, 61, 63, 64, 65, 66, 67,
74, 99, 102, 103, 104, 105, 106, 109,
114, 115, 116, 117, 118, 119, 123,
ΚΘ' 21, 22, 32, 35, 37, 38, 39, 40
41, 42, 48, 92, 106, 108, 110, 111
Ἀθηναῖοι ΚΖ' 50, 57, 58, 60, ΚΘ'
98, 102
Ἀθηναῖος Νικόλ. ΚΘ' 23, 47
Ἀθηναίων λιμὴν ΚΘ' 26
Αἰγαῖον ΚΕ' 73, 75, 76, ΚΖ' 7
Αἰγινα ΚΕ' 75, 85, ΚΖ' 9, 13, 18, 20,
21, 22, 23, 32, 39, 43, 55, 57, 75,
89, 111, 115, ΚΘ' 5, 7, 9, 10, 13,
14, 17, 18, 23, 48, 50, 51, 55, 63,
69, 72, 76, 77, 78, 79, 80, 81,
88, 92, 110, 111, 139, 142, 145, 155,
156, 162, 163, 164
Αἰγίνης, Ἵδρας κλπ. ἐπίσκοπος ΚΘ' 110
Αἴγυπτος ΚΖ' 25, 33, 34, 36, 38, 39,
69, 89, ΚΘ' 19, 24, 174
Αἶμος ΚΕ' 69, 79
Αἰνιὰν Γ. ΚΖ' 38, 48, 54, 55
Αἰνίτης ΚΖ' 110
Αἰνίτης Γρηγ. ΚΖ' 7
Αἰνίτης Νικόλ. ΚΖ' 7, ΚΘ' 176
Αἰνίτικα πλοῖα ΚΖ' 63
Αἶνος ΚΕ' 70, 71, 72, 73, 74, ΚΖ' 5,
6, 7, 25, 30, 32, 88, 117, 122, ΚΘ'
13, 90, 120
Ἄϊου στρατόπεδον ΚΖ' 12
Ἀκρόπολις Ἀθηναίων ΚΖ' 8, 16, 18
Ἀλβανός, Ἀλβανοὶ ΚΖ' 7, 12
Ἀλεξάνδρεια ΚΕ' 73, ΚΖ' 7, 25, 33,
34, 38, 89, 90
Ἀλέξικης Βικέντιος ΚΖ' 94, 95
Ἀλεξίου, Παναγ. Χατζῆ — ΚΕ' 78,
ΚΖ' 5
Ἀλεξόπουλος Σπυρ. ΚΘ' 133
Ἀλλῆ Μπέης ΚΘ' 84

- 'Αλή Πασῶς 'Ιωαννίνων ΚΖ' 12, 13, 33
 'Αλή Πασῶς Εδδοίας ΚΖ' 26, 107
 'Αλιβέρι ΚΖ' 40
 «'Αλιβιάδης» πλοῖον ΚΖ' 25, 34, 116,
 ΚΘ' 19, 25
 'Αλπάνης Δημ. ΚΖ' 68
 'Αλτιναμάξης 'Αργύρης ΚΕ' 73, ΚΖ'
 5, 32
 'Αλτιναμάξης Μανουήλ ΚΖ' 32
 'Αμερικανικά ἔλευρα ΚΖ' 26, 40, 107
 'Αμπελάκια ΚΖ' 13
 "Αμφισσα ΚΖ' 13
 'Αναστάσης καπετᾶν ΚΕ' 71, ΚΖ' 5
 'Ανατολή ΚΕ' 80
 'Ανδρέας ΚΕ' 78
 'Ανδρέου Γ. ΚΘ' 25
 "Ἄνδριοι ΚΘ' 140
 "Ἄνδρος ΚΕ' 74, 75, ΚΖ' 28, 51, 57,
 74, ΚΘ' 122, 124, 125, 135, 136,
 137, 138, 140
 'Ανηφορίτης ΚΖ' 56, 68, 69
 'Αντίπαρχος Νήσων Τζίας καὶ Θερμίων
 ΚΘ' 90, 97
 'Αντικυβερνητικὴ 'Επιτροπὴ ΚΖ' 15, 21,
 32, 104, 105, ΚΘ' 23, 49, 50, 139,
 141, 162, 163
 'Αντιλίβανος ΚΕ' 79
 'Αντρονίκος Τζυριγώτης Κωνστ. ΚΘ'
 92, 110, 111
 'Αντωνίου Δήμος ΚΖ' 18
 'Αντωνίου Σωτήριος ΚΕ' 81 - 87, ΚΖ' 5
 'Αξιελὸς 'Αντ. ΚΘ' 161
 'Αποθηκάριος τοῦ Ναυστάθμου ΚΖ' 23
 'Αποστολάρας ΚΕ' 75, 76, ΚΖ' 5
 'Αποστόλης Γ. 'Αποστόλης ΚΖ' 76
 'Αποστολίδης Γ. ΚΘ' 98
 'Αποστολίδου οἰκογένεια ΚΖ' 12
 'Απτίμ Μπέης Θηβαῖος ΚΘ' 84
 'Αρβανίτης ΚΖ' 7
 "Ἄργος ΚΖ' 67, 68, 75, 106, ΚΘ' 142,
 144, 148, 174, 175
 'Αργύρης Ν. μοίραρχος ΚΖ' 108, 119
 'Αργυρίου 'Αγγελῆς ΚΖ' 7, 30, 89
 'Αργυρόκαστρον ΚΖ' 13
 ἄργυρος (βαθμοὶ) ΚΘ' 67
 "Ἄρειος Πάγος ΚΖ' 8, 11, 13, 16, 25,
 26, 27, 28, 34, 35, 37, 38, 39, 42,
 43, 44, 45, 47, 48, 50, 52, 54, 57,
 75, ΚΘ' 19, 25, 26, 101, 103, 120,
 123, 127, 129
 'Αρεοπαγίται ΚΖ' 46, 47, 48, 55, 56,
 57, 60, ΚΘ' 91, 98, 102, 121, 134
 'Αρματολοὶ καὶ Κλέφτες ΚΕ' 71, ΚΖ' 5
 'Αρμένιοι ΚΘ' 166
 'Αρτεμίσιον ΚΖ' 12
 'Αρχεῖα 'Εκτελεστικοῦ καὶ Βουλευτικοῦ
 ΚΖ' 111
 'Αρχεῖα Καλοῦτης ΚΕ' 81
 'Αρχεῖον Καποδιστριακὸν ΚΘ' 88
 'Αρχεῖον τῆς 'Επι τῶν Προσόδων Με-
 γαρίδος 'Επιτροπῆς ΚΘ' 24
 'Αρχηγοὶ σωμάτων ΚΖ' 6
 'Αρχιγραμματεὺς τοῦ Κράτους ΚΕ' 87
 'Αρχιερεὺς Ἐσάνθης ΚΕ' 74
 'Ἀσλὰν Λιμάνι ΚΖ' 15
 "Ἄστρος ΚΖ' 15, 39, 50, ΚΘ' 90, 98,
 113
 'Ἀστρονομία 'Αθηνῶν ΚΖ' 19
 'Ἀστρονομία Μεγαρίδος ΚΖ' 106
 'Ἀστρονομία Ναυπλίου ΚΘ' 168
 'Ἀστρονόμος ΚΖ' 8
 "Ἄτακτοι ΚΕ' 79
 'Ἀταλάντη ΚΖ' 11, 38
 «'Ατίβος» βράκιον ΚΖ' 31, 94, 95
 'Αττικὴ ΚΖ' 8, 11, 17, 26, 107, 108,
 109, 111, 115
 Ἀθγενινὸς Μιχ. ΚΖ' 32, 117
 Ἀθλητῆς Χατζῆ 'Ιωάννης ΚΘ' 162, 163
 Ἀδστρία ΚΕ' 82
 Ἀδστριακὸς πρόξενος ΚΘ' 111
 Ἀδστρίας ἀντιπρόξενος Ναυπάκτου ΚΖ'
 93
 Ἀύστροουγγαρία ΚΕ' 80
 'Αχμέτης ΚΖ' 95
 'Αχμέτ Βέης ΚΖ' 12

B

- Βαγγέλης καπετᾶν ΚΕ' 71, ΚΖ' 5
 Βάθεια ΚΖ' 40
 Βαθὸ ΚΖ' 10
 Βαλέτας Σπυρ. ΚΘ' 110
 Βαλλιᾶνος Γεράσ. ΚΖ' 94
 Βάλτικ 'Ηλίας ΚΖ' 49
 Βαρνακιώτης Γ. ΚΖ' 13, 14
 Βασίλειος ...ας ΚΘ' 98

Βασιλείου ΚΕ' 76
 Βασιλείου Δ. ΚΘ' 88
 Βασιλείου Κώνστας ΚΘ' 71
 Βασίλης καπετάν ΚΘ' 143, 146
 Βασιλικὸν μάχη ΚΖ' 16
 Βάσος Μαυροβουνιώτης ΚΖ' 40, 41, 105,
 106, 111, 123, 126, ΚΘ' 21, 33, 34,
 35, 36, 37, 38, 39
 Βατίσι ΚΖ' 11
 Βεγγάλη ΚΕ' 81, 82
 Βεγγάλης θάλασσα ΚΕ' 81
 Βελισάρης Νικ. ΚΖ' 29, 81
 Βέλλιος Κ. ΚΕ' 86
 Βελοῦδος Νικόλαος Κασιώτης ΚΘ' 165,
 166, 167
 Βενετζανόπουλος Α. ΚΘ' 48
 Βενετία ΚΖ' 15
 Βενιζέλος Παλαιολόγος ΚΖ' 115
 Βενιζέλος Σ. ΚΖ' 115, 116
 Βερολίνου Συνέδριον ΚΕ' 79
 Βερολίνου Συνθήκη ΚΕ' 79
 Βερούτι (= Βηρυτὸς) ΚΘ' 165, 166
 Βιέννη ΚΕ' 82, 84, 85, 86
 Βίλια ΚΘ' 60, 61, 68, 69, 71, 80
 Βιλιώται ΚΘ' 79, 80
 Βισβίξη Δόμνα ΚΕ' 72, 73, ΚΖ' 5, 7,
 ΚΘ' 120, 121, 122—142
 Βισβίξης Ἀντώνιος ΚΕ' 71, 73, ΚΖ'
 5, 7, ΚΘ' 120, 121, 122, 123, 143,
 147
 Βισβίξης Δημήτριος ἡ Θεμιστοκλῆς ΚΘ'
 122
 Βιτζασῶς Γ. ΚΘ' 149
 Βλαχόπουλος Δημ. ΚΖ' 54, ΚΘ' 165,
 166, 167, 168, 169, 170, 171
 Βλάχος Ἰ. ΚΘ' 138
 Βλάχος Σταῦρος ΚΖ' 115
 Βλαχοχώρια ΚΖ' 41
 Βόιος ΚΕ' 81
 Βουωτία ΚΖ' 11, 58, 108, 111, ΚΘ' 100
 Βόλος ΚΖ' 29, 67, ΚΘ' 120, 145, 151
 Βόρειος Ἠπειρος ΚΖ' 7
 Βουδρουμίαν νῆσος ΚΖ' 33
 Βουκουρέστιον ΚΖ' 13
 Βούλγαρης ΚΖ' 114
 Βούλγαρης Φραντζέσκος ΚΖ' 42, 46,
 47, 48, 101, ΚΘ' 128
 Βουλγαρία ΚΕ' 79, 80, ΚΖ' 7

Βουλγαρική ἡγεμονία ΚΕ' 79
 Βούλγαροι ΚΕ' 80, ΚΖ' 7
 Βουλευτῆς Ἀρείου Πάγου ΚΖ' 42
 Βουλευτικὸν ΚΖ' 10, 14, 35, 39, 77,
 ΚΘ' 20, 29, 30, 170, 175
 Βουλή Ἀρείου Πάγου ΚΖ' 49
 Βουλή τῶν Ἑλλήνων ΚΖ' 117
 Βουλή Ἐπερτάτη ΚΖ' 44
 Βούλοβιτς Πέτρος ΚΖ' 7, ΚΘ' 166,
 167
 Βούρτζιον ΚΖ' 5, 8
 Βρεταννικὸς πρόξενος ΚΕ' 82, 84
 Βρυζάκης Νικ. ΚΖ' 50, ΚΘ' 98
 Βρυσάκια ΚΖ' 12, 29, 41, 67, 119, 122,
 126
 Βρυώνης Ὁμῆρ ΚΖ' 18
 Βύας Δημήτριος ΚΖ' 8, 103, ΚΘ' 42
 Βυζούλας Ἰω. ΚΖ' 51, ΚΘ' 8, 20, 29

Γ

Γαῖης Ἀνθῆμος ΚΖ' 33, 49
 Γαῖης Γεώργιος ΚΖ' 10, 13, 14
 Γαλανὸς Δημήτριος ΚΕ' 78, 81
 Γαλάτης Στέφ. ΚΘ' 20, 29
 Γαλλικὴ Ἐταιρεία ΚΕ' 80
 Γάλλοι ΚΕ' 80
 Γάνου καὶ Χώρας Μητροπόλις ΚΕ' 70
 Γανώση Π. ΚΖ' 24
 Γαρούφαλης Χριστόδουλος ΚΕ' 73, ΚΖ'
 5
 Γάτσος ΚΖ' 11, 44, 45
 Γενική Ἀστυνομία Ναυπλίου ΚΘ' 145,
 153, 176
 Γενική Γραμματεία ΚΘ' 93, 116
 Γενικὸς Ἀστυνόμος ΚΘ' 124, 133
 Γενικὸς Ἀστυνόμος Ναυπλίου ΚΘ' 28,
 165, 169
 Γενικὸς Ἐπιθεωρητῆς ΚΘ' 32, 33, 36,
 37, 41, 43
 Γενικὸς Φροντιστῆς τοῦ Στρατοπέδου
 Ἀθηνῶν ΚΘ' 21, 32
 Γεννάδιος Γεώργιος ΚΖ' 6
 Γεννατῶς Ἰω. Γ. ΚΘ' 12
 Γένοβα ΚΕ' 83
 Γενοβέλης Ἰω. ΚΖ' 32, 104
 Γεραιστῆς (Μάντελο) ΚΖ' 12
 Γερουσία Ἀρείου Πάγου ΚΖ' 44

Γερουσία τοπικά ΚΖ 39
 Γεωργιάδης Βασίλειος ΚΘ' 31, 116,
 119, 151, 152
 Γεωργιάδης — Λευκίας 'Αναστ. ΚΕ'
 78, ΚΖ' 5
 Γεώργιος Α' Βασιλεύς τῶν Ἑλλήνων
 ΚΖ' 114
 Γεώργιος καπετὰν ΚΕ' 78
 Γεωργίου 'Αναστ. ΚΖ' 35
 Γεωργίου 'Ιω. ΚΘ' 50
 Γεωργίου Νικόλας ΚΖ' 50, ΚΘ' 98
 Γεωργίου Χριστόδουλος Σαράντος ΚΘ'
 162, 163
 Γιαννακός, Χατζῆ — Φιλιππουπολίτης
 ΚΕ' 79, ΚΖ' 5
 Γιαννίτζης 'Ανδρέας ΚΘ' 12
 Γιαννίτσης ΚΘ' 120
 Γιάννης Γκίκας Γ. ΚΖ' 104
 Γκόρος Κων. ΚΘ' 25
 Γκούμας Νικ. ΚΘ' 86, 87
 Γκούρας 'Ιω. ΚΖ' 8, 15, 16, 18, 103,
 104, 115
 Γλαράκης Γ. ΚΖ' 105, ΚΘ' 13, 29,
 138, 164
 Γλώσσα Σκοπέλου ΚΘ' 97, 113
 Γραβιάς Χάνι ΚΖ' 16
 Γραικοβλάχοι ΚΕ' 86
 Γραμματεία Ἐξωτερικῶν καὶ Ναυτικῶν
 ΚΘ' 162
 Γραμματεία Ἐπικρατίας ΚΕ' 75
 Γραμματεία Ἐσωτερικῶν καὶ τῆς 'Αι-
 στυνομίας ΚΕ' 76 - 77
 Γραμματεία Ναυτικῶν ΚΖ' 104, 114,
 ΚΘ' 145, 155, 162, 164
 Γραμματεία Οἰκονομίας ΚΖ' 9, 22, 23,
 ΚΘ' 23, 49
 Γραμματεὺς Ἀρείου Πάγου ΚΖ' 49
 Γραμματεὺς Ἀοσ τοῦ Βουλευτικοῦ ΚΖ'
 35
 Γραμματεὺς Ἀοσ τοῦ Κλάδου τῶν Πο-
 λεμ. καὶ Ναυτ. ΚΖ' 59
 Γραμματεὺς Βοσ τοῦ Βουλευτικοῦ ΚΖ'
 35
 Γραμματεὺς Ἐκκλησιαστικῶν κλπ. ΚΕ'
 87
 Γραμματεὺς Γενικὸς Ἐκτελεστικοῦ ΚΖ'
 35, 38, 51, 61, 71
 Γραμματεὺς Γενικὸς Ἐκτελεστικοῦ προ-

σωρινὸς ΚΖ' 14
 Γραμματεὺς Γενικὸς Μινιστηρίου Ναυ-
 τικῶν ΚΖ' 10, 42
 Γραμματεὺς Γενικὸς Ἐπιτοργείου Ναυ-
 τικῶν ΚΖ' 16, 47, 51, 62, 64, 74, 76
 Γραμματεὺς Ἐσωτερικῶν καὶ Ἀστυνομί-
 ας ΚΕ' 77
 Ἰραμματεὺς Ναυτικῶν Προσωρινὸς ΚΖ'
 21
 Γραμματεὺς Οἰκονομίας ΚΖ' 23
 Ἰρρυφείον Ἐπιτοργείου τῶν Ναυτικῶν
 ΚΖ' 77
 Ἰρηγόριος δ Σίφνιος ΚΕ' 81, 82
 Ἰρίβας ΚΘ' 139, 141
 Ἰρόπιος Γ. ΚΘ' 111
 Ἰρόσος 'Ιω. Ἄνδριος ΚΕ' 74 - 75 (ἔγ-
 γραφον)
 Ἰρόσος Πέτρος Κάπο, ἀντιπρόξενος,
 ΚΖ' 94
 Ἰωθγίνας Ἀγγελῆς ΚΖ' 12, 44, 45

Δ

Δάκκα ΚΕ' 81, 82
 Δαμασκὸς ΚΕ' 79, ΚΘ' 166
 Δαμιράλης Μιχ. ΚΘ' 162, 163
 Δασκαλόπουλος Ἄντ. ΚΖ' 54
 Δασμοτελωνεῖα ΚΘ' 66
 Δασμοτελώνης ΚΘ' 78
 Δασμοτελώνης Καλαμακίου ΚΘ' 88
 Δασμοτελώνης Μεγαρίδος ΚΘ' 51, 53
 Δασμοτελώνης Μεγάρων ΚΘ' 56, 63, 76
 Δεδεαγάς ΚΕ' 70
 Δελιδινάκιον ΚΖ' 13, 14
 Δελιγιάννης Ἄναγν. ΚΘ' 138
 Δελίου Ἀγγελῆς Δημ. ΚΕ' 81
 Δερβένια ΚΖ' 115
 Δερβισαγᾶς ΚΖ' 95
 Δεσῖλλας Δ. ΚΘ' 138, 153, 176
 Δημητρακόπουλος Π. Δ. ΚΘ' 138
 Δημήτριος ΚΖ' 98
 Δημήτριος ἀπὸ Τήνον ΚΘ' 147, 148
 Δημητρίου Ἀθ. ΚΕ' 81
 Δημητρίου Γεώργης ΚΖ' 43
 Δημητρίου Ἐδοτάθιος ΚΖ' 50, ΚΘ' 98,
 111
 Δημητρίου Ἠλίας ΚΕ' 81
 Δημητρίου Νικόλ. ΚΘ' 25

Δημογεροντεῖον Ναυπλίου ΚΖ' 106
 Δημογέροντες Ἀθηναίων ΚΘ' 21, 110, 111
 Δημογέροντες Αἰγίνης ΚΘ' 92, 110, 111
 Δημογέροντες Ἄνδρου ΚΕ' 75
 Δημογέροντες Βιλίων ΚΘ' 80, 81
 Δημογέροντες Ναυπλίου ΚΖ' 106
 Δῆμος καπετᾶν ΚΘ' 90, 96
 Διαμαντῆς Νικολάου ΚΕ' 75, ΚΖ' 5, 8, 11, 12, 41, 44, 45, 46, 127
 Διαμαντόπουλος Μιχ. ΚΘ' 23, 51
 Διαφοραὶ Ὑπουργείων ΚΘ' 169 - 171
 Διδυμότειχον ΚΕ' 70, 71, ΚΖ' 5
 Διευθυντικὴ Ἐπιτροπὴ Αἰγαίου Πελάγους ΚΘ' 124, 137
 Διευθυντικὴ Ἐπιτροπὴ Ἀνατολικῆς Ἑλλάδος ΚΘ' 48
 Δικαῖος Γρηγόριος ΚΘ' 29
 Δικαστήριον ΚΕ' 75, ΚΘ' 125
 Δικαστήριον Ἑγκληματικῶν ΚΘ' 124, 138
 Διοικήσεις ΚΕ' 77, ΚΖ' 15, 20, 37, 42, 49, 52, 54, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 65, 66, 67, 69, 70, 86, 88, 99, 103, ΚΘ' 20, 23, 26, 27, 29, 31, 32, 33, 36, 90, 91, 92, 98, 102, 103, 104, 106, 108, 109, 120, 122, 123, 126, 127, 129, 131, 133, 134, 135, 140, 150, 151, 152, 165, 168, 170
 Διοικήσεις Κεντρικὴ ΚΖ' 53, 54
 Διοικήσεις τοπικὴ Ἄνδρου ΚΕ' 75
 Διοικήσεις Ὑπεράττη ΚΖ' 34, 36, 37, 53, 56, 59, 64
 Διοικητὴς Εὐβοίας ΚΖ' 109
 Διοικητικὴ Ἐπιτροπὴ 1826 ΚΖ' 6, 15, ΚΘ' 136, 137, 138
 Διονύσιος ΚΕ' 82
 Δούκας Ἀδὰμ ΚΕ' 76, ΚΖ' 67, ΚΘ' 36, 47, 50
 Δούκας Κων. ΚΘ' 125, 139, 140, 141
 Δούκισσα ντ' Ἀμπραντές ΚΘ' 122
 Δούμπας Νικ. ΚΕ' 86
 Δούναβις ΚΕ' 79
 Δρακόπουλος Ἀνδρέας ΚΖ' 71, 72
 Δρακόπουλος Μένεγος ΚΖ' 42, 55
 Δράκος λιμὴν ΚΖ' 65, 107, 109
 Δράμαλης ΚΖ' 10, 11, 18, 26, 107, 114
 Δρίτζας Ἐλευθ. ΚΖ' 94
 Δρόσος Βαπτιστῆς ΚΘ' 84

Ε

Ἐβρος ΚΕ' 73, ΚΖ' 7
 Ἐγγραφα ΚΕ' 74 — 75 (Ἰω. Γρόσος Ἄνδριος), 76 (Ἀποστολάρας, Στεριανὸς κλ.), 76 — 77 (Γραμματεία Ἐσωτερικῶν καὶ Ἀστυνομίας), 77 — 78 (Θάσιοι), 79 (Στάθης Ρέξης), 83 — 84 (Σωτ. Ἀγτωνίου), 84 — 85 (Ἰ. Καποδίστριας), 85 (Σωτ. Ἀγτωνίου), 87 (Γραμματεία τῶν Ἑκκλησιαστικῶν κλπ.), ΚΖ' 9 — 24 (Φραντζῆς Κούταβος ἀριθμ. 1 — 17), 33 — 128 (Μαργ. Κούταβος ἀρ. 1-99), ΚΘ' 8 — 16 (Φραντζῆς Κούταβος ἀρ. 1-16), 24 — 87 (Μαργ. Κούταβος ἀρ. 1-88 καὶ 5α — 5γ), 88 — 89 (Κων. Κούταβος ἀρ. 1-3), 93 — 119 (Γιάννης Καραβέλας ἀρ. 1-25), 125 — 142 (Δόμνα Βισβίζη), 145 — 156 (Ἐλευθ. Παλαιὸς ἀριθ. 1-12 καὶ σελ. 143 — 144 ἐφοδιαστικὸν Φιλικῆς Ἐταιρείας), 158 — 162 (Κάρπος Παπαδόπουλος ἀρ. 1-5), 162 — 164 (Σαράντος Παπίνης ἀρ. 1-3), 166 — 171 (Γ. Χούλιαρος ἀρ. 1-6), 172 (Γοηγ. Κομηγενοῦ ἀρ. 1), 173 (Βασίλ. Χειστοφοροῦ), 174 — 175 (Χατζῆ Ἐμμανουὴλ Τέρογλου ἀρ. 1), 176 (Νικόλαος Αἰνίτης ἀρ. 1).
 Ἐθνικὸν Ταμεῖον ΚΖ' 6, 9, 22, 23, 53, 63, 88, ΚΘ' 20, 21, 22, 28, 29, 41, 42, 74, 81, 119, 144, 150, 151
 Ἐθιμαῖος Ἰω. ΚΖ' 38
 Ἐκτακτὸς Ἐπιτροπεία ΚΘ' 79
 Ἐκτακτὸς Ἐπίτροπος Ἐπαρχιῶν Ἀνατολ. Ἑλλάδος ΚΘ' 88, 89
 Ἐκτελεστικὸν ΚΖ' 10, 11, 14, 29, 35, 39, 51, 59, 60, 65, 66, 67, 71, 88, ΚΘ' 20, 21, 22, 29, 30, 31, 35, 45, 46, 47, 86, 87, 91, 92, 93, 104, 108, 109, 112, 113, 114, 116, 118, 123, 124, 131, 133, 145, 149, 150, 154, 157, 169, 171, 173
 Ἐλευσίνια μυστήρια ΚΘ' 144
 Ἐλευσίς ΚΖ' 105, 126, ΚΘ' 7, 16, 92, 109
 Ἑλλάς Ἀνατολικὴ ΚΖ' 11, 18, 38, 39, 44, 45, 114, ΚΘ' 21, 89, 98, 120

- Ἑλλάς Δυτικὴ ΚΖ' 35
 Ἑλλάς Στερεὰ ΚΖ' 25, ΚΘ' 64
 «Ἑλπίς — Hoffnung» Ἑφημερίς, ΚΖ' 32, 110 — 114
 Ἑμμανουὴλ Ἀναστ. ΚΖ' 92, 93
 Ἑνετοὶ ΚΖ' 15
 Ἐνοικιασταὶ τῶν Ἐφετινῶν Προσόδων Ἀθηνῶν ΚΘ' 22, 42, 47
 Ἐπαρχεῖον Ἀθηνῶν ΚΖ' 103
 Ἐπαρχεῖον Αἰγίνης ΚΘ' 111
 Ἐπαρχία Μυκόνου καὶ Σύρας ΚΖ' 86
 Ἐπαρχία Ναυπλίου ΚΖ' 85
 Ἐπαρχοδημογεροντία Μεγάρων ΚΘ' 79, 85
 Ἐπαρχος Ἀθηνῶν ΚΖ' 8, 13, 19, 29, 61, 63, 64, 103, 104, ΚΘ' 20, 92, 104, 106, 108
 Ἐπαρχος Εὔβοιαις ΚΖ' 11, 63, ΚΘ' 92, 104, 107, 108
 Ἐπαρχος Καρύστου ΚΖ' 61, 63, 64, ΚΘ' 20, 91, 104, 106, 107
 Ἐπαρχος Ξηροχωρίου ΚΖ' 61, ΚΘ' 20, 104, 106
 Ἐπαρχος Πάτρων ΚΘ' 25, 27, 28
 Ἐπαρχος Σαλαμίνος ΚΖ' 65, ΚΘ' 86, 92, 110
 Ἐπαρχος Σαλώνων ΚΘ' 110
 Ἐπιβάται ΚΕ' 70
 Ἐπίδαυρος ΚΖ' 10, 14, 15
 Ἐπικνημίδιοι Λοκροὶ ΚΖ' 11
 Ἐπιστάσια Ἐθνικῶν Προσόδων ΚΘ' 66
 Ἐπιστάτης, ὁ Ἀστυνομικὸς — τῶν παρὰ τὸν Κεραυρῶν, τοῦ Ἀρείου Πάγου ΚΖ' 42, 55
 Ἐπιστάτης τῶν Δασμῶν Σύρας ΚΘ' 23, 50
 Ἐπιτροπὴ Ἀνατολικῆς Ἑλλάδος ΚΘ' 21, 23, 32, 48
 Ἐπιτροπὴ Ἀποξημιώσεων ΚΖ' 32
 Ἐπιτροπὴ, Διοικητικὴ — τῆς Ἑλλάδος 1826, ΚΖ' 6, 15, ΚΘ' 124, 136, 137, 138
 Ἐπιτροπὴ, Ἡ ἐν Αἰγίνῃ — ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς ΚΕ' 85
 Ἐπιτροπὴ, Ἡ ἐν Λουτρακίῳ — ΚΘ' 21, 31, 32
 Ἐπιτροπὴ, Ἡ ἐν Σύρα — τοῦ Αἰγαίου Πελάγους ΚΘ' 124, 137
 Ἐπιτροπὴ, Ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας — ΚΘ' 51, 52, 53, 55, 63, 66, 70, 71, 74, 74 — 84, 88
 Ἐπιτροπὴ, Ἐπὶ τῶν Ἀγωνιστῶν ΚΖ' 32
 Ἐπιτροπὴ, Κεντρικὴ — Σύρας ΚΘ' 124, 135
 Ἐπιτροπὴ, Μικτὴ — ΚΘ' 84
 Ἐπιτροπὴ Οἰκονομίας ΚΘ' 145, 156
 Ἐπιτροπὴ τῶν Ἐθνικῶν Προσόδων ΚΘ' 58
 Ἐπιτροπὴ, Ἐπὶ τῶν Λογαριασμῶν Λογιστικῆς, ΚΘ' 23, 49
 Ἐπιτροπὴ, Ἐπὶ τῶν Προσόδων τῆς Μεγαρίδος — ΚΘ' 24, 51 — 83
 Ἐπιτροπὴ, Τριμελὴς — Ἐπιτροπὴ Ναυτικῶν ΚΖ' 16, 60, 71, 76, 78, 81, 99
 Ἐπιτροπὴ τῶν Πολεμικῶν ΚΘ' 36
 Ἐπίτροπος, Ἐπικρατοῦς — Βορείων Κυκλάδων ΚΘ' 125, 140, 141
 Ἐπιάνησος ΚΖ' 6
 Ἐρετριακὸς κόλπος ΚΖ' 29, 57, 67, 119
 Ἐρμιόνη ΚΖ' 47, 48, 122, 126, 128
 Ἐρμούπολις ΚΕ' 74, ΚΖ' 5, ΚΘ' 124, 140, 141
 Ἐρυθρὰ Θάλασσα ΚΕ' 81
 Ἐσωτερικῶν Μινιστρος ΚΖ' 10
 Ἐθαγγέλης καπετὰν ΚΘ' 122, 125
 Εὔβοεις ΚΖ' 60
 Εὔβοια ΚΖ' 11, 12, 13, 18, 26, 29, 38, 44, 45, 49, 53, 58, 61, 63, 68, 69, 70, 73, 81, 86, 87, 89, 91, 92, 103, 104, 105, 107, 108, 109, 110, 111, 114, 119, 121, 122, 123, 124, 126, 127, 134
 Εὔβοικὸς κόλπος ΚΖ' 12, ΚΘ' 120
 Εὐγένιος κληρικὸς ΚΕ' 78
 Εὐμορφόπουλος Ζ. Ν. ΚΖ' 86
 Εὐξείνιος ΚΕ' 73, ΚΖ' 7
 Εὐρωπαϊοὶ ΚΘ' 98, 113, 143, 146
 Εὐρωπαϊῶται ΚΖ' 50, 57, 58, ΚΘ' 102
 Εὐρώπος ΚΖ' 7, 8, 10, 11, 25, 27, 28, 29, 34, 37, 39, 40, 42, 43, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 59, 60, 61, 63, 67, 68, 75, 99, 116, ΚΘ' 19, 25, 26, 84, 90, 91, 92, 94, 96, 97, 98, 100, 101, 104, 106, 107, 112, 113, 123, 127, 128, 129, 133, 157, 160

Εδρώπη ΚΕ' 80
 Ἐφορία Καλάμου ΚΖ' 109
 Ἐφοροὶ Εδρίπου ΚΘ' 127
 Ἐφοροὶ Καλάμου ΚΖ' 53

Ζ

Ζαΐμης Ἀνδρέας, Πρόεδρος Διοικ. Ἐπιτροπῆς τῆς Ἑλλάδος, ΚΘ' 138
 Ζάκυνθος ΚΖ' 92, 93
 Ζαφειρόπουλος Ἄναγν. ΚΘ' 119
 Ζαχαρίτζας, Χατζῆ — ΚΖ' 50, ΚΘ' 98
 Ζαχαρίτζας Ν. ΚΖ' 115
 Ζαχαρίτζας Συμεῶς ΚΘ' 33
 Ζωγράφος Γ. ΚΘ' 111
 Ζώτος Κ. ΚΘ' 138

Η

Ἡλιοδρόμια ΚΕ' 76
 «Ἡλιος» Ἐφημερὶς ΚΖ' 6
 Ἡπειρος ΚΖ' 6, 13
 Ἡπειρώται ΚΖ' 6
 Ἡρακλέους Στήλαι ΚΖ' 66

Θ

Θάσσοι ΚΕ' 77, 78
 Θάσος ΚΕ' 74, 75, 76, 77
 Θέμελης Δ. ΚΖ' 25, 34, ΚΘ' 19, 24, 25
 Θεοδοσίου Κων. ΚΕ' 81
 Θεόκλητος ὁ Πολυειδής ΚΕ' 70, ΚΖ' 5
 Θερινὰ ΚΘ' 90, 97
 Θερμώλαι ΚΖ' 11
 Θεσσαλία ΚΖ' 38, ΚΘ' 104
 Θεσσαλονίκη ΚΖ' 28, 33, 38, 59, 63, ΚΘ' 91, 103
 Θετταλοὶ ΚΖ' 6
 Θετταλομαγνησία ΚΖ' 6
 Θετταλομάγνητες ΚΖ' 11
 Θῆβαι ΚΖ' 7, 8, 38, ΚΘ' 53, 67
 Θηβαῖοι ΚΖ' 50, 57, 58, ΚΘ' 98
 Θοδωρῆς καπ. ΚΘ' 143, 146
 Θρηῆκες ΚΖ' 5, 6, 7
 Θράκη ΚΕ' 79, ΚΖ' 6, 7, λυμένες ΚΕ' 73, προϊόντα ΚΕ' 74, ἐμπόριον ΚΕ' 74 — 75
 Θρακιάδης Πανούσης ΚΖ' 43

Ι

Ἰάσιον ΚΖ' 13
 Ἰγνάτιου Κωστῆς ΚΕ' 71, ΚΖ' 5
 Ἰένα ΚΖ' 13
 Ἰκαρία ΚΖ' 33
 Ἰμβρος ΚΕ' 77
 Ἰνδαί ΚΕ' 80, 81, 82
 Ἰνδαί Ἀνατολικαί ΚΕ' 81, 82, 84
 Ἰππικὸν ΚΖ' 6
 Ἰππικὸν τακτικὸν ΚΘ' 47
 Ἰσθμὸς ΚΖ' 26, 107
 Ἰσοφ παοῶς ΚΖ' 92, 93
 Ἰσπανικὴ σημαία ΚΖ' 30, 90
 Ἰσπανοὶ ΚΕ' 80
 Ἰσραηλίται ΚΖ' 12
 Ἰστιαία ΚΖ' 12
 Ἰωάννινα ΚΖ' 12, 33
 Ἰωάννου Γ. Ποριώτης ΚΘ' 81
 Ἰωάννου Κων. ΚΖ' 38, 49
 Ἰωάννου Νικ. ΚΖ' 82, 84
 Ἰωάννου Στάντζιος ΚΘ' 167
 Ἰωάννου Σταυρὸς ἢ Τσαπαλάμος ΚΕ' 86
 Ἰωάννου Σωτήριος ΚΖ' 33
 Ἰωάννου Χατζῆ Ἡλίας ΚΘ' 23, 51
 Ἰωνες ΚΖ' 6
 Ἰωνικὸν πλοῖον ΚΖ' 77, 85, 86

Κ

Καβάλλα ΚΕ' 76
 Καββαδίας ΚΖ' 30, 77, 81
 Καβοκολῶνες ΚΖ' 66, 109
 Κάβο - Ντόρο (Καφηρεὸς) ΚΖ' 12
 Καγκελλαρία Ἀθηναίων ΚΘ' 111
 Καγκελλαρία Αἰγίνης ΚΘ' 111
 Καγκελλαρία κοινὴ ΚΘ' 111
 Καγκελλαρία Ὑδρας ΚΘ' 168
 Καζάλογλου Κων)νος ΚΕ' 73, ΚΖ' 5
 Καθολικισμὸς ΚΕ' 80
 Καισαριανὴ ΚΖ' 32, 104
 Κακιάδης Ἴω. Ψαριανὸς ΚΖ' 30, 85, 86
 Καλαμάκι ΚΘ' 51 (Δασμοτελώνιον), 53, 77, 88
 Καλαμάρας Γεωργάκης ΚΘ' 110
 Καλαμαριάς ἀρματολίκι ΚΕ' 71

- Καλαμάτα ΚΘ' 19, 24
 Καλαμιώται ΚΖ' 54
 Κάλamos ΚΖ' 41, 53, 109
 Καλάρης Γ. Θ. ΚΖ' 28, 57, 62, ΚΘ' 112
 Καλεβραῖς Η. ΚΘ' 56
 Κάλως Βασιλάκης (Λεβαδείας) ΚΖ' 38
 Καλλέργης ΚΘ' 142
 Καλλέργης Ἰω. ΚΖ' 30, 90, 91, 93, 95, 96
 «Καλλιόπη» γολέττα ΚΘ' 59
 Καλλίπολις ΚΕ' 70
 Καλλιφρονᾶς Α. ΚΖ' 115
 Καλλιφρονᾶς Δ. ΚΘ' 16
 Καλόγλου Νικ. ΚΘ' 145, 153
 «Καλομοῖρα» πλοῖον ΚΘ' 120, 123, 126, 127
 Καμπούρης Στέφ. ΚΖ' 31, 102
 Κανακάρης Ἀθαν., ἀντιπρόεδρος, ΚΘ' 126
 Κανακάρης Ἀναγν. Μοσχονησιώτης ΚΖ' 82, 84
 Κανάρης Κων. ΚΖ' 32, 89, 108, 109, 111, 112, 113, 114, 123, 126, 127
 Κανέλλος καπ. Ἰδραῖος ΚΖ' 102
 Κανούσης Ν. Σ. ΚΖ' 116
 Καπέσοβον ΚΕ' 81
 καπνὸς ΚΕ' 74, ΚΘ' 176
 Καποδίστριας Ἀθουστίνος ΚΖ' 13
 Καποδίστριας Ἰω., Κυβερνήτης, ΚΕ' 74, 82, 83, 84, 85, 86, 87, ΚΖ' 13, 89, ΚΘ' 124, 125, 139, 140, 141, 158, 161, 162
 Κάππας Λάμπρος Μοσχονήσιος ΚΖ' 31, 95, 96
 Καραβέλας Γιάννης ΚΖ' 7, 26, 28, 29, 39, 51, 53, 55, 59, 60, 61, 63, 64, ΚΘ' 90 — 119
 Καραϊσκάκης Γ. ΚΖ' 11, 13, 123, 126
 Καραμπομπᾶ ΚΖ' 12
 Καραμπέτης, Χατζῆ — ΚΘ' 166
 Καραντζας Δημ. ΚΘ' 149
 Καρασ... ΚΖ' 127
 Καρατάσος ΚΕ' 75, ΚΖ' 5, 11, 13, 44, 45, ΚΘ' 173
 Καραγούδας Ἰω. Γ. ΚΖ' 30, 88
 Κασίδας Γεώργ. ΚΕ' 81
 Κασίδης Γ. ΚΘ' 92, 110, 111
 Κασυζιώτης Νικ. ΚΘ' 102
 Καρυστία ΚΖ' 12, 45
 Κάρυστος ΚΖ' 11, 12, 13, 18, 26, 29, 32, 40, 54, 60, 61, 63, 64, 75, 122, ΚΘ' 90, 91, 94, 98, 100, 107, 112
 Κασάμπασης Χασάν ΚΖ' 12
 Κασιώτικα κωράβια ΚΘ' 143, 146, 147
 Κασομούλης Ν. Κ. ΚΖ' 25, 33, 38, 116, 127
 Κασσάνδρα ΚΖ' 116, ΚΘ' 120
 Κασσάνδρας ἀρματολίκι ΚΕ' 71
 Καστανᾶς Α. ΚΘ' 57
 Καστέλλι Εὐρίπου ΚΖ' 56
 Καστελλόρριζον ΚΘ' 143, 146
 Καστρί ΚΘ' 84
 Κάστρο ΚΘ' 97
 Κατακοζηνὸς Διαμαντάρης Λήμιος ΚΕ' 74
 Κατζαρός καπ. ΚΖ' 56
 Κατσιογιάννης Στάθης ΚΖ' 69, ΚΘ' 34, 40
 Κατσογιάννης Ἰω. ΚΖ' 30, 91
 Κατολίτης Ἀποστόλης ΚΖ' 98
 Κατσογιάννης στρατηγὸς ΚΘ' 21, 22, 33, 36, 38, 39, 42, 43
 Κατσογιάννης Μίνος ΚΖ' 41, 56
 Καφηρεὺς (Κάβο Ντόρο) ΚΖ' 12
 Κέα (Τζία) ΚΘ' 90, 91, 97, 98
 Κεγγραῖ ΚΖ' 26, 42, 52, 55, 107, 115, 122
 Κεφαλαῖς Θεοχάρης (Ἀγράφων) ΚΖ' 38
 Κεφαλλήνες ΚΖ' 6
 Κεφαλληνία ΚΖ' 93
 Κήναιον (Λιθάδα) ΚΖ' 12
 Κιβωτὸς Γεώργ. ΚΖ' 60, 61, 62, 64, ΚΘ' 106, 107, 108
 Κινέττα ΚΘ' 63
 Κιουρατιώτης Ἀναγν. ΚΖ' 18
 Κιουταχῆς ΚΖ' 18, 105, 111, 126
 Κλεόβουλος Γ. ΚΕ' 78, ΚΖ' 5, 13
 Κλίμακας Ἰ. ΚΖ' 115
 Κοὲν ΚΖ' 12
 Κοινὸν Ἄνδρου ΚΘ' 140
 Κοινοτήτες: Ἀθηναίων ΚΖ' 109, Εὐβοίας ΚΖ' 109, Λιβαδείας ΚΖ' 109, Τυλάντιον ΚΖ' 109
 Κολιτζίκι ΚΘ' 57, 58, 60, 62, 68, 69,

- 70, 71, 73
 Κολέτζης Ν. ΚΘ' 76
 Κολοκοτρώνης Θεόδ. ΚΖ' 61, ΚΘ' 104, 106
 Κολομπιθίτζας ΚΘ' 42
 Κομανάκης 'Αργύρης ΚΖ' 30, 89
 Κομιζόπουλος 'Αντ. ΚΕ' 72, 78, ΚΖ' 5
 Κομιζόπουλος Γ. ΚΖ' 5
 Κομπάτον, Φιλελληνικόν — Παρισίων ΚΘ' 122
 Κομνάκης καπετάν ΚΘ' 128
 Κομνηνάκης καπετάν ΚΘ' 129
 Κομνηνάκης Καμυιάς Αϊνίτης ΚΖ' 7, 9, 20, 21
 Κομνηνός Γεώργιος Δημητρίου Ψαριανός ΚΖ' 82, 84
 Κομνηνοῦ Γρηγόριος ΚΖ' 7, ΚΘ' 172
 Κονδύλης Παν. (Λιδωρικίου) ΚΖ' 38, 55
 Κοντόσταβλος Α. ΚΘ' 66
 Κοντομᾶς 'Ιω. ΚΘ' 48, 66
 Κόρινθος ΚΖ' 13, ΚΘ' 169, 172
 Κορωνίος Σπαυριανός Τζυριγώτης ΚΘ' 110
 Κοτξανᾶς Χατζῆ Δούκας ΚΘ' 25
 Κοτζᾶς Νικ. ΚΖ' 82
 Κοτζιάς Δημ. Ψαριανός ΚΖ' 30, 82, 84
 Κουκλένης Μονῆ ΚΕ' 87 σημ. 80
 Κουλαξίτζης Γ. ΚΖ' 7
 Κουλοχέρης Κων. Κύπριος ΚΕ' 79
 Κουμελᾶς Παναγ. ΚΖ' 24
 Κούμη ΚΖ' 41
 Κομπάροι ΚΕ' 72, ΚΖ' 5
 Κούντουρα ΚΘ' 61, 68, 70, 78, 79, 82
 Κουντούρης Ν. Π. ΚΖ' 10, 46, 47, 48, 49, ΚΘ' 97, 126, 128, 148, 149, 175
 Κουντουριώτης Γεώργιος ΚΕ' 82, 84, ΚΖ' 14, 68, 71, 88, ΚΘ' 46, 87, 150, 160
 Κουντουριώτης Λάζαρος ΚΕ' 82, 84, ΚΘ' 116, 131
 Κούταβος Κων)νος ἐξάδελφος ΚΖ' 33, 114, 123, ΚΘ' 88, 89
 Κούταβος Μαργαρίτης ΚΕ' 73, ΚΖ' 5, 7, 25—128, ΚΘ' 19—87, 92, 93
 Κούταβος Φραντζέσκος ὑποπλοίαρχος ΚΖ' 114
 Κούταβος Φραντζῆς ΚΖ' 5, 7, 8, 9, 10, 14, 15, 16, 17, 18, 19—24, 26, 27, 40, 46, 47, 57, 123, ΚΘ' 5—18
 Κούταβος Φωκίων, υἱὸς τοῦ Μαργαρίτου ΚΖ' 127
 Κουτζοῦκος ΚΖ' 111, 119
 Κρής Γιάννης ΚΖ' 98
 Κρήτες ΚΖ' 6
 Κρήτη ΚΖ' 11, 13, 30, 76, 90, 94, 95
 Κρητικὸς 'Αποστολάκης ΚΖ' 30, 88
 Κριεζῆς Δημ. 'Υδραῖος ΚΖ' 41, 112
 Κριεζώτης Ν. ΚΖ' 11, 12, 40, 41, 45, 50, 111, 115, 123, 126, ΚΘ' 23, 36, 43
 Κριζιώτης Παπαγγελῆς ΚΘ' 98
 Κριμαϊκὸς πόλεμος ΚΖ' 32
 Κρίστης ΚΖ' 12
 Κτενᾶς Παν. ΚΖ' 18
 Κτενᾶς Σπυρ. ΚΖ' 18
 Κυβέρνησις ΚΕ' 77, 87, ΚΖ' 20, 21
 Κυβερνήτης ΚΕ' 74, 83, 84 (πρὸς καὶ Καποδίστριας 'Ιω.)
 «Κυδωνία» μύστικον ΚΘ' 76
 Κυδωνία ΚΖ' 32, 122, 123, 125
 Κυδωνιάται ΚΘ' 144, 147
 Κυδωνιάτης μάστορας ΚΖ' 72
 Κυδωνιεύς Γ. ΚΖ' 26, 90
 Κυπαρίσσης Ψαριανός ΚΘ' 59, 60
 Κυπριολῆ Μεμὲτ πασᾶς ΚΖ' 32
 Κύπρος ΚΖ' 6
 Κυριακίδης 'Αντώνιος ΚΖ' 32, 122, 125
 Κυριακίδης Δημήτριος ΚΖ' 32, 106
 Κυριακός... ΚΖ' 127
 Κυριακοῦ 'Αλ. ΚΕ' 81
 Κύριλλος ἐπίσκοπος Σινᾶ ΚΕ' 81
 Κωλέττης 'Ιω. ΚΕ' 76, ΚΖ' 7, 8, 10, 11, 13, 14, 15, 68, 71, 88, 99, ΚΘ' 87, 108, 115, 116, 119, 154, 160, 173
 Κωνσταντινίδης Δημ. ΚΘ' 25
 Κωνσταντίνου 'Αναστ. ΚΕ' 81
 Κωνσταντινούπολις ΚΕ' 70, 72, 74, 80, 82, 84, ΚΖ' 5, 30, 85, 86, 94, 95, ΚΘ' 143, 146
 Κωνσταντουλάκης 'Ιω. ΚΖ' 29, 77
 Κώπας Γ. ΚΖ' 16, 42, 47, 48, 60, 61, 62, 71, 74, 76, 77, 78, 81, 82, 84, 101, ΚΘ' 106, 107, 108, 114, 117, 119, 128, 129, 149, 152, 171
 Κῶς ΚΖ' 33
 Κωτσάκης, Φρ. Χατζῆ — ΚΘ' 168

Λ

- Λαζάρου, Ἰω. Νικόλα ΚΖ' 42, 46, 47, 48, 61, 62, 64, 101, ΚΘ' 106, 107, 108, 119, 149
 Λάζος καπετάν ΚΕ' 71, ΚΖ' 5
 Λαμία ΚΖ' 13, 38
 Λαοδίκεια ΚΘ' 143, 146
 «Λαόνικος» πλοῖον ΚΘ' 145, 155
 Λεβάδεια ΚΖ' 18, 38, 109
 Λεῖται ΚΖ' 9, 30, 31, 90, 92, 93, 94, 95, ΚΘ' 5
 Λευκοκοντάλα ΚΖ' 102
 Λέκκας Α. ΚΘ' 71
 Λέκκας ἀντιστράτηγος ΚΘ' 33
 Λέκκας Ν. ΚΘ' 71
 Λεμπέσης Στάμιος ΚΖ' 43
 Λέσθος ΚΕ' 74
 «Λευκοσία» λεῦκα ΚΖ' 30, 88
 Λευτεροχώρι ΚΖ' 116
 Λῆμιος ΚΕ' 74, ΚΖ' 33
 Λιάπιδες ΚΕ' 77, 78
 Λιβαδίται ΚΖ' 50, 57, 58, 60, ΚΘ' 98, 102, 113
 Λιβάνιον ὄρος ΚΕ' 79
 Λιβερόπουλος Λιβέριος ΚΖ' 18
 Λιβόρρον ΚΕ' 83, ΚΖ' 38
 Λιδωρία ΚΖ' 38
 Λιδωρικής Α. Α. ΚΖ' 39
 Λιδωρικής Ἀθαν. ΚΘ' 48
 Λιδωρικής Π. Ν. ΚΖ' 22, 23, ΚΘ' 10, 11, 49, 50
 Λιδάδα ΚΖ' 12, ΚΘ' 121
 Λιθαδονήσια ΚΖ' 29, 67
 Λιμεναρχεῖον, Ἵγειονομεῖον καὶ—Ναυπλίου ΚΖ' 90, 96, 97, 98
 Λιμενάρχης Ἀθηῶν ΚΖ' 8, 14, 17, 18, 19
 Λιμενάρχης προσωρινῶς Ναυπλίου ΚΖ' 76, 77, 91, 98
 Λιμεναρχία Ναυπλίου ΚΖ' 91
 Λιμὴν Γραμματικῶν ΚΖ' 44
 Λίμνη ΚΖ' 12
 Λιτίσσα ΚΕ' 70
 Λογοθέτης Ἰω. ΚΖ' 50, ΚΘ' 92, 98, 110, 111
 Λογοθέτης Λυκοῦργος ΚΘ' 174
 Λοκρὶς ΚΖ' 11

- Λονδῖνον ΚΕ' 80, 82, 83, 84
 Λουκάς Ἀναγν. ΚΘ' 58
 Λουκάς Ἰ. ΚΕ' 82
 Λουμάκης Νικ. Γ. ΚΘ' 87
 Λουτράκι ΚΘ' 21, 31, 32

Μ

- Μαγνήσαλης Ἀνδρέας ΚΘ' 176
 Μαδεμοχωρίων ἀρματολίκι ΚΕ' 71
 Μάδυτος ΚΕ' 70
 Μάθιος Νικ. Σαλαμίνιος ΚΘ' 53, 54, 59
 Μακεδόνες ΚΖ' 6, 38, 44
 Μακεδονία ΚΖ' 6, 33, 44, ΚΘ' 120
 Μακεδονία Λυτική ΚΖ' 25, 115
 Μάκρη ΚΕ' 74, ΚΖ' 5
 Μακρογιάννης ΚΖ' 115, ΚΘ' 33, 43
 Μακρομειρακας Ἰω. ΚΘ' 42
 Μαλιακὸς κόλπος ΚΖ' 108
 Μαλοκίνης Γ. ΚΖ' 76
 Μάλτα ΚΖ' 38
 Μαιμόνης Κυριακὸς ΚΖ' 119
 Μανδράκι Ἵδρας ΚΖ' 102
 Μανιὸς Κώστας ΚΘ' 23, 51
 Μανσόλας Δρόσος ΚΖ' 10, 13, 18, 38, 49, 54, 55, ΚΘ' 23, 50
 Μάντελο ΚΖ' 12
 «Μαντόνα Κρημνωτίσσα» λεῦκα ΚΖ' 9, 20, 21
 Μάξιμος Σκαρλάτος ΚΘ' 126, 137, 138
 Μαραθὸν ΚΖ' 40, 66
 Μαργγέντζη ΚΕ' 81, 82
 Μαρῖνος ΚΕ' 76
 Μαρκοπολίτης Μιχ. ΚΘ' 162, 163, 164
 Μαρσιλία ΚΕ' 83
 Μαρώνεια ΚΕ' 74, ΚΖ' 5
 Μασκλαβάνης Κωνσταντῆς ΚΖ' 106
 Ματεμοχωρίτης Ἀποστόλης ΚΖ' 98
 Μαυρίδης Γ. ΚΕ' 78
 Μαυρογένους Μαντῶ ΚΘ' 122
 Μαυρογιάννης ΚΘ' 102
 Μαυρογιάννης Γιάννης ΚΖ' 51
 Μαυροκορδάτος Ἀλέξ. ΚΖ' 13, 35, 38, 51, 61, 99, ΚΘ' 45, 46, 104, 106, 116, 150, 154, 173
 Μαυρομ... Γ. ΚΘ' 8
 Μαυρομυχάλης Γ. ΚΖ' 21, ΚΘ' 8, 9, 11, 49, 50, 163

- Μαυρομχάλης 'Ηλίας ΚΖ' 18
 Μαυρομχάλης Κυριακούλης ΚΘ' 90, 96
 Μαυρομχάλης Κων. ΚΖ' 99, ΚΘ' 46, 119, 150, 157, 160, 161, 173
 Μαυρομχάλης Π. (ετρόμπης) ΚΖ' 10, 61, 65, 66, 67, ΚΘ' 86, 104, 106, 109
 Μαυρουδής καπετάν ΚΖ' 108
 Μαυρουδής Γ. ΚΘ' 161
 Μαυρουδής 'Ιω. ΚΘ' 6, 10, 11, 12
 Μαυρουδής ἡ Μαυρῆς Νικ. ΚΘ' 86, 87
 Μαυρουδής Χριστόδουλος ΚΕ' 81
 Μαχμοὺτ μπέης ΚΘ' 84
 Μαχμοὺτης Σουλτάν ΚΖ' 33
 Μέγαρα ΚΖ' 32, 106, ΚΘ' 7, 15, 18, 61, 67, 75
 Μεγαρίς ΚΖ' 106, ΚΘ' 7, 16, 24, 52
 Μεγαρίται ΚΘ' 64, 65
 Μεγάρων Τείχος ΚΘ' 52, 53, 54, 55, 56, 57—69, 71—83
 Μελεμενιός 'Ιω. ΚΖ' 98
 Μεληρώνης Γ. ΚΖ' 13
 Μεληρώνης 'Ηλίας ΚΖ' 29, 71, 72, 76
 Μεμεταλῆς ΚΖ' 95
 Μεμέτογλου 'Οστᾶ Χάν ΚΖ' 117
 Μενδενίτσα ΚΖ' 38
 Μενέβρα ΚΖ' 119
 Μενίδι ΚΖ' 18
 Μεργιαλῆς Γ. ΚΖ' 24
 Μεσημβρία ΚΕ' 70, 72, 75, ΚΖ' 5
 Μεσολόγγιον ΚΖ' 13, 14, 35
 Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτήρος ναὸς ἐν Καλκούττη ΚΕ' 81, 82
 Μεταξᾶς 'Ανδρ. ΚΖ' 61, 65, 66, 67, ΚΘ' 36, 47, 86, 104, 106, 109
 Μεταξᾶς 'Ιω. Πάρου ΚΘ' 149
 Μεταξᾶς Κων. ΚΘ' 88
 Μεχμενταλῆς ΚΖ' 33, 34, 38
 Μηνᾶς καπετάν ΚΘ' 5, 8, 9
 Μικρασιᾶται ΚΖ' 6
 Μικρὸς 'Αναγν. ΚΖ' 53
 Μιλαιῆς 'Ιω. Μ. ΚΖ' 21, 119, ΚΘ' 8, 9, 11, 49, 50
 Μινιστέριον 'Αστυνομίας ΚΘ' 175
 Μινιστέριον 'Εσωτερικῶν ΚΖ' 9
 Μινιστέριον Ναυτικῶν ΚΖ' 10, 41, 42, 47, 48, 49, ΚΘ' 90, 97, 126, 127, 128
 Μινιστέριον Πολεμικῶν ΚΖ' 10
 Μινίστροι Θαλάσσης ΚΘ' 172
 Μινίστροι τοῦ Ναυτικοῦ ΚΖ' 45, — Ναυτικῶν ΚΘ' 174
 Μινίστρος τῶν 'Εσωτερικῶν καὶ προσηγορικῶς τοῦ Πολέμου ΚΖ' 9
 Μινίστρος Ναυτικῶν ΚΘ' 144, 145
 Μινίστρος Οἰκονομίας ΚΘ' 27
 «Μιχαὴλ 'Αρχάγγελος» λεῦκα ΚΘ' 144, 149, 151
 Μιχαὴλ καπετάν ΚΕ' 78
 Μιχαλάκης Σπύρος ΚΘ' 92, 111
 Μνήμων, προσωφ. Δημόσιος — Σύρας ΚΘ' 126, 137, 138
 Μουσία 'Ανατολική ΚΕ' 79
 Μολδοβλαχία ΚΕ' 80
 Μοναρχίδης Α. ΚΘ' 138
 Μοναρχίδης 'Ιω. ΚΖ' 94
 Μονεμβασία ΚΖ' 29, 30, 71, 72, 76, 85, 86
 Μόσχα ΚΕ' 78
 Μουζάνης 'Αγγέλης ΚΖ' 68
 Μουσείον, Ναυτικῶν — τῆς 'Ελλάδος ΚΘ' 143
 Μουστᾶ Καϊρᾶκ ΚΖ' 15
 Μουτσανᾶς Βερούσης ΚΖ' 12
 Μπακρατζῆς 'Ανασπ. ΚΖ' 7
 Μπαλλῆς Ἰωάννης Γάλλος ΚΘ' 139, 141
 Μπαρμπάργιος Γεώργ. ΚΘ' 149
 Μπατίτσας Σέρρας 'Ιω. ΚΖ' 30, 90
 Μπέης Καρόστου ΚΖ' 40
 Μπενιζέλος Ροῦφος ΚΖ' 114
 Μπεσίρης 'Ομῆρ ΚΕ' 79, — Μιρ ΚΕ' 79
 Μπίνος καπετάν ΚΖ' 56
 Μπίκης Παναγ. ΚΘ' 110
 Μπίσσα ΚΘ' 57, 58, 60, 62, 68, 70, 71, 73
 Μπισσιῶται ΚΘ' 78
 Μπουγιατζῆς Βαθειώτης Δημήτρ. ΚΘ' 102
 Μπότασης Γκάκας ΚΘ' 119, 150, 154, 173
 Μπότασης Παναγ. ΚΖ' 14, 68, 71, 99, ΚΘ' 87, 115, 116
 Μπότζαρης Νότης ΚΖ' 10
 Μπότσαρης Μάρκος ΚΖ' 13
 Μπούκουρης Γ. ΚΖ' 29, 71, 72, 76
 Μπουμπουλίνα ΚΘ' 122
 Μπουρέκας ΚΖ' 119, 123, 126
 Μπούφης Νικ. ΚΘ' 41

Μπούχλας Ἀναγν. ΚΖ' 30, 82
 Μπούχλας Δήμας ΚΘ' 167
 Μπούχλας Θεοδωρῆς ΚΖ' 84, 85
 Μυζόνιοι ΚΖ' 94
 Μύκιος ΚΖ' 31, 86, 94
 Μύλοι Ναυπλίου ΚΘ' 87, 157, 160
 Μυλωνᾶς Νικ. ΚΖ' 91, 92
 Μυρόφυτον ΚΕ' 70
 Μυσῶν λεία ΚΘ' 132
 Μυστακίδης Β. Α. ΚΕ' 74
 Μυτιλήνη ΚΕ' 74

Ν

Ναγλῆς ἀδελφή ΚΘ' 84
 Ναθαναήλ ΚΕ' 82
 Νάκος Γ. ΚΘ' 8
 Νάκος Ἰωαννοῦλης ΚΖ' 21, ΚΘ' 8, 9,
 11, 49, 50, 163
 Νάκος Λάμπρος ΚΖ' 50, 115, ΚΘ' 98
 Νάκου Νικόλ. βουλευτῆς ΚΖ' 42
 Νάουσα (Μακεδονίας) ΚΖ' 116
 Νάουσι (Πάρος) ΚΘ' 121, 143, 144,
 146, 147, 148, 149
 Νάξος ΚΘ' 162, 163, 164
 Νατάλης καπετάν ΚΘ' 110
 Ναύπακτος ΚΖ' 31, 92, 93
 Ναύπλιον ΚΕ' 76, 85, ΚΖ' 6, 13, 15,
 17, 18, 19, 22, 23, 29, 30, 31, 70,
 71, 72, 74, 76, 77, 78, 81, 82,
 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 93,
 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101,
 102, 104, 106, 109, 112, 116,
 125, ΚΘ' 20, 21, 28, 29, 30, 31,
 32, 35, 37, 43, 44, 45, 46, 47, 89,
 93, 110, 113, 114, 115, 116,
 117, 123, 124, 131, 132, 133,
 134, 135, 137, 138, 139, 140, 141,
 144, 149, 150, 151, 152, 153, 154,
 157, 158, 160, 162, 166, 168, 169,
 170, 173, 176
 Ναύσταθμος ΚΖ' 23,
 Ναυτικά πόλεις Θράκης ΚΕ' 72 — 73,
 ΚΖ' 5
 Ναυτικῶν Μινιστέριον ΚΖ' 10, 14, 17,
 19, 41, 42, 47, 48, 49, 51, 53
 Ναυτικῶν Ἰπουργεῖον ΚΖ' 56, 57, 58
 Νεάπολις ΚΖ' 25, 36, 89, 90

Νέγρης Θεόδ. ΚΖ' 38, 39
 Νεόφυτος Καρύστου ΚΖ' 25 — 26, 43,
 50, 51, 57, 115, ΚΘ' 90, 93, 94, 96,
 98, 100, 102, 112, 113
 Νεόφυτος Ταλαντίου ΚΖ' 38, 43, 44,
 49, 54, 55, 115
 Νεροῦτζος ΚΘ' 41
 Νέστος ΚΕ' 69, 71
 Νίκας Α. ΚΖ' 104
 Νικηταρᾶς ΚΖ' 122, 127, ΚΘ' 120
 Νικόδημος ἀρχιμανδρίτης ΚΕ' 78
 Νικολαΐδης Δημήτρ. ΚΖ' 49, ΚΘ' 49
 Νικολάου ΚΕ' 76
 Νικολάου Ἀργύρης ΚΖ' 106
 Νικολάου Εἰδοτάθιος ΚΖ' 42
 Νικολάου, Παυλῆς — Κυπριώτης ΚΘ'
 166
 Νικόττης Βαγγέλης ΚΖ' 72
 Νόμβρος ΚΖ' 113
 Νομικὴ Διάταξις ΚΖ' 39
 Νομισματοκοπεῖον ΚΘ' 66
 Νόμος Ἐμπορικῶς ΚΖ' 96
 Νόμος Ὀργανικῶς ΚΖ' 10
 Νόμος Πολεμικῶς περὶ Λειῶν ΚΖ' 92,
 94, 95
 Νόμος Πολεμικῶς Θαλάσσης ΚΖ' 93
 Νοσοκομεῖον ΚΕ' 83, 84, 85, 87
 Νοστρός ΚΖ' 94
 Νοταρᾶς Πανούτζος ΚΖ' 88, ΚΘ' 27,
 115, 160
 Νοταρία, Δημόσιος — Αἰγίνης ΚΘ'
 23, 51
 Νοῦτσος Ἀλέξης ΚΖ' 39

Ξ

Ξάνθη ΚΕ' 74, ΚΖ' 7
 Ξάνθιος, καπετάν Γεώργης Δημητρίου
 — ΚΖ' 7
 Ξένος Νικ. ΚΘ' 25
 Ξεροχωρῆται ΚΘ' 123, 129
 Ξηροτάγαρος Κόλλιας ΚΘ' 69
 Ξηροχώρι ΚΖ' 8, 12, 27, 39, 41, 45,
 46, 49, 57, 61, ΚΘ' 104, 106, 123,
 128

Ο

Ὄδησος ΚΖ' 13
 Ὄδυσσεὺς Ἀνδρέτζου ΚΖ' 8, 11, 12,

16, 18, 27, 38, 39, 41, 45, 49, 50,
67, 75, 108, 119, 122, 127, ΚΘ' 98,
113, 120, 121, 157, 158, 160
ἽΟθων ΚΖ' 13, 113, 114
Οἰκονόμος ΚΘ' 90, 97
Οἰκονόμος Ἰ. ΚΖ' 115
Οἰκονόμος Κ. ΚΕ' 78, ΚΖ' 5
Οἰκονόμος Μιχ. ΚΖ' 59, ΚΘ' 104
Οἰκονόμου Α. ΚΘ' 24, 52, 60, 69, 73,
74, 83
Οἰκονόμου Γ. ΚΘ' 71
Οἰκονόμου Νικ. ΚΘ' 11, 12, 46, 115
Ὀλλανδικὴ Ἐταιρεία ΚΕ' 80
Ὀλλανδοὶ ΚΕ' 80
Ὀλυμπία ΚΖ' 12
Ὀλυμπος ΚΖ' 26, 44, 107, 115, 116,
122
Ὀμὲρ βέης Καρυστινὸς ΚΖ' 12, 13
Ὀμὲρ πασᾶς ΚΖ' 115
Ὀπούντιοι Λοκροὶ ΚΖ' 11
Ὀρθὸς ΚΕ' 69
Ὀρφανοπούλου Νικ. ΚΘ' 52, 54, 79, 80
Ὀρφανὸς Α. ΚΖ' 30, 90, 91, 95, 96,
ΚΘ' 90, 97
Ὀρφανοτροφεῖον ΚΕ' 86
Ὀσσα ΚΖ' 11
Ὀχη ΚΖ' 12

Π

Παγασαῖος κόλπος ΚΘ' 152
Πάγκαλος Ἀδάμ ΚΖ' 5
Πάγκαλος Ἰω. ΚΘ' 90, 97
Πάγκαλος Μιχ. ΚΘ' 97
Πάγκαλος Μ. Κ. ΚΘ' 50
Παγκώστας ΚΖ' 37, ΚΘ' 19, 25
Παζίνιας Γ. ΚΖ' 98
Παῖσιος Μυρονίδης Ἱερομόναχος Χῖος
ΚΘ' 132
Παλαῖς Ἐλευθέριος Αἰνίτης ΚΕ' 73,
ΚΖ' 5, 7, ΚΘ' 143 — 156, 121, 144
Παλαίου γαμβρὸς ΚΘ' 143, 147
Παλαμῆδι ΚΘ' 158, 161
Παλαάνης (ἢ Βαλαμβάνης) Ψαριανὸς
ΚΖ' 85, 86
Παλασάκης Μ. ΚΘ' 137
Παλάσκας Χρ. ΚΖ' 39
Πάλλης Ἰω. ΚΘ' 112

«Παναγία» σκολέβα ΚΘ' 162, 163, 164
Παναγιώτου Ἀλέξ. ΚΕ' 81
Παναγιώτου Ἀναστ. ΚΕ' 81
Παναγιώτου Ἰω. ΚΕ' 81
Πανᾶς καπετὰν ΚΘ' 5, 8, 9
Πανᾶς Σπ. ΚΖ' 29, 81
Πάνογλου Ἀποστόλης Αἰνίτης ΚΖ' 7
Πανουργιάς ΚΖ' 16
Πανταξῆς Γιάννης ΚΘ' 112
Παντελῆς Ν. Ἰω. Ψαριανὸς ΚΖ' 30
Παντζῆς Μιχαῆλης Ἀνδριώτης ΚΖ' 31,
102
Παπαδημητρίου, Χατζῆ Κων. — ΚΘ'
167
Παπαδόπουλος Κάροπος ΚΕ' 72, 73, ΚΖ'
5, 7, 14, ΚΘ' 157 — 162
Παπαδόπουλος Ἀνδρέας ΚΘ' 30
Παπάζογλου Πρωτόπαπας ΚΘ' 149
Παπάζογλου Σηλυβρίας ΚΕ' 71, ΚΖ' 5
Παπαθεοχάρης Β. ΚΖ' 76
Παπαῖωακίμ ΚΖ' 50, ΚΘ' 98
Παπακοντορρήγας Ρήγας (Σαλώνων)
ΚΖ' 38
Παπακωνσταντίνου Γ. μουσικὸς ΚΕ' 78
Παπαλεξόπουλος Δημ. ΚΖ' 106
Παπαλεξόπουλος Σπυρ. ΚΘ' 11, 28,
153
Παπαλένικον Πιεγέλον «Ἐθγένεια» ΚΖ'
31, 92
Παπαλίνικη σημαία ΚΖ' 91 — 92
Παπαλουκόπουλος Σ. ΚΘ' 56
Παπανικόλαος ΚΖ' 53
Πάπας ἀκρωτήριον ΚΖ' 93
Παπᾶς Ἐμμανουὴλ ΚΕ' 75, ΚΖ' 5,
ΚΘ' 120
Παπᾶ - Σπύρος ΚΖ' 53
Παπίνης Σαράντος ΚΖ' 7, ΚΘ' 162 -
164
Παρίσης Μιχαὴλ ΚΘ' 25, 27
Παρίσιοι ΚΘ' 125
Παρνασοῦς ΚΖ' 16
Παροικία ΚΖ' 6
Πάρος (Νάουσα) ΚΘ' 121, 149
Πασᾶς Θεσσαλονίκης ΚΘ' 91, 103
Πάτμιοι ΚΖ' 25, 34, 36, 37, 90
Πάτμος ΚΖ' 25, 26, 34, 36, 90, ΚΘ'
19, 20, 25, 26, 28, 143, 144
Πατούσας Σ. ΚΖ' 115

Πάτριαι ΚΖ' 12, 31, 92
 Πατριαρχεῖα ΚΕ' 80
 Πατριάρχου Χατζῆ Γιάννης ΚΖ' 7, ΚΘ' 166, 167
 Πατριώσις Ν. ΚΘ' 7, 16
 Πατσέλης Ν. ΚΖ' 14
 Πειραιεύς ΚΖ' 15, 17, 19, 20, 26, 28, 29, 58, 111, 115, 123, 126, ΚΘ' 143
 Πειραιῶς λιμὴν ΚΘ' 20, 92, 111
 Πειραταὶ ΚΕ' 76
 Πειρατεία ΚΘ' 92
 Πελοπίδας Ἀντώνιος ΚΖ' 25, 34, 35, 36, 37, 38, 90, ΚΘ' 19, 20, 25, 26, 27, 28
 Πελοπόννησος ΚΖ' 16, 26, 50, 107, 114, 115, 126
 Πέπας Παύλου Νικ. ΚΘ' 92, 111
 Περσῶρα ΚΘ' 55, 57, 60, 62, 65, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 78, 82
 Περσῶρεται ΚΘ' 78
 Πέφδελος Κ. ΚΘ' 89
 Πέφδικας πόρτο ΚΘ' 110
 Περιστασις ΚΕ' 70
 Περραιβὸς Χριστόφ. ΚΖ' 13
 Περσικὸς κόλπος ΚΕ' 81
 Πεζῶτης Ἰωακείμ ΚΖ' 31, 92
 Πετράκης Α. ΚΘ' 12, 16, 24, 57, 58, 59 — 64, 69, 72 — 74, 112
 Πήλιον ΚΖ' 11
 Πιεγέλον ΚΖ' 31, 92
 Πιπίνος πυροπολιτῆς ΚΘ' 122
 Πίσσας Π. ΚΘ' 157, 161
 Πλούτων ΚΘ' 152
 Πόγας Ἰω. ΚΖ' 30, 91
 Πολέμου Μινιστέριον ΚΖ' 10
 Πολιτάρχης ΚΖ' 20
 Πολιτάρχης Ἐπαρχίας Ἀθηνῶν ΚΖ' 8
 Πολιτάρχης Σόρας ΚΘ' 125, 139, 141
 Πολιτεύματα Ἐπαναστάσεως ΚΖ' 15
 Πολίτης Πολυχρόνης ΚΘ' 151
 Πολυδάης Κ. ΚΘ' 50
 Πόμερ Γεώργιος Τηνιακὸς ΚΘ' 167
 Πόμερ Δ. ΚΘ' 52, 53, 54, 59, 60, 71
 Πονηρόπουλος Νικ. ΚΘ' 11, 12, 28, 31, 46, 115, 116, 119, 151, 152
 Ποριῶται ΚΖ' 76
 Ποριῶτου Γ. Ἰ. ΚΖ' 106
 Πόρος ΚΖ' 24, 39, 82, ΚΘ' 23, 48, 111

PORTO LEONE ἢ PORTO DI DRACO ΚΖ' 15
 Πορτογάλλοι ΚΕ' 80
 «Ποσειδῶν» πλοῖον ΚΖ' 26, 41, 52, 66, 67, 87, 89, 106, 119, 122, ΚΘ' 174
 Ποστολάκας Στέριος ΚΖ' 102
 Ποῦλος Παν. ΚΖ' 115
 Πρόκριτοι Ψαρῶν ΚΖ' 62
 Πρόξενος Κρήτης ΚΖ' 94
 Προποντις ΚΕ' 73, ΚΖ' 7
 Προσωρινὸν Πολίτευμα ΚΖ' 15
 Πρωτοκολλιστῆς Γεν. ΚΖ' 10, 46, 47, 48, 49
 Πρωτεύουσα τῆς Ἑλλάδος ΚΕ' 83
 Πρωτόπαπας Πέτρος ἐκ Καπεσόβου ΚΕ' 81

Ρ

Ραιδεστὸς ΚΕ' 70
 Ράκας καπ. ΚΘ' 147
 Ράλλης ΚΕ' 81
 Ραφαὴλ Ἀθαν. ΚΖ' 30, 82, 84, 85
 Ραφαὴλ Ἐλευθ. ΚΖ' 29, 71, 72, 76
 Ραφτόπουλος ΚΖ' 106
 Ρεβελάκης Νικ. ΚΘ' 90, 97
 Ρέξης, Χατζῆ Στάθης ΚΕ' 79
 Ρεκαμέ, Κυρία ΚΘ' 122
 Ρεπότζης Ἀναστ. Ἰδραΐος ΚΘ' 131, 132
 Ρήγας Ἀναγνώστης ΚΘ' 54
 «Ριάλα - Γεμισσά» ἀντιναυαρχίς ΚΖ' 114
 Ρίζος Ἰ. ΚΕ' 87
 Ρίζος Ἰακωβάκης Νερούλος ΚΖ' 13
 Ροβίδης Γεώργ. ΚΕ' 77
 Ρόδιος Ἀναστ. (;) ΚΕ' 77
 Ρόδιος Π. Γ. ΚΖ' 14, 71, 88, ΚΘ' 87, 89, 115, 157, 160, 161, 162
 Ροδόπη ΚΕ' 69
 Ρωμυλία, Ἀνατολική — ΚΕ' 80
 Ρωσία ΚΕ' 80

Σ

Σαῖτ Μπέης ΚΘ' 84
 Σακελλίων Κ. ΚΖ' 38, 49
 Σακτούρης Γ. ΚΖ' 24
 Σαλαμίς ΚΖ' 18, 20, 39, 42, 45, 64,

- 65, 66, 67, 72, 75, 102, 103, 165,
109, 111, ΚΘ' 55, 86, 92, 93, 103,
110, 113, 115
Σαλή Μπέης ΚΘ' 84
Σάλλας Γρηγ. ΚΖ' 26, 116, 122, 127
Σαλτέλης Δημ. ΚΘ' 36, 47
Σαλτέλης Θεμ. Ἐμ. ΚΖ' 128
Σαλτέλης Μανουήλ ΚΖ' 21
Σάλονα ΚΖ' 38, ΚΘ' 33, 37, 85, 88,
110, 166, 171
Σάμιοι ΚΘ' 144, 148
Σαμοθράκη ΚΕ' 74, 77
Σάμος ΚΕ' 79, ΚΖ' 33, ΚΘ' 114, 115,
143, 147, 174
Σαμποτζής Πανούσης ΚΖ' 38
Σαράντα Ἐκκλησίαι ΚΕ' 70, 72, 75,
ΚΖ' 5
Σαράτος Ἀντώνιος ΚΖ' 94
Σαρωνικός κόλπος ΚΖ' 119
Σαχίνης Κων. ΚΕ' 81
Σαχίνης Σταῦρος ΚΖ' 8
Σέκερη Π. ἀρχεῖον ΚΕ' 72
Σέρρας ΚΖ' 33
Σέρεζη — Γιουσουφ ΚΖ' 12
Σερων ἀμματολίκι ΚΖ' 71
Σηλυβρία ΚΕ' 70, 71, ΚΖ' 5
Σημαία Ἀγγλική ΚΘ' 92, 110, 111,
Ἴσπανική ΚΖ' 30, 90, Παπαλίνκη
ΚΖ' 92
Σίλλεο ΚΖ' 13
Σινᾶ Ὅρους Μονή ΚΕ' 81
Σίνας Σίμων ΚΕ' 86
Σισίνης Γ. ΚΘ' 138
Σίφνιος Γρηγόριος ΚΕ' 81
Σίφνος ΚΕ' 82
Σκάβι, Δημήτριος Κων)νου ΚΘ' 166
Σκαλιστήρης Ἴω. ΚΖ' 35
Σκανδάλης Γ. ΚΘ' 120
Σκανδαλίδης Ἀθ. ΚΘ' 50
Σκανδαλίδης Ἴω. ΚΖ' 35, 38, 39,
ΚΘ' 175
Σκιαθῆς Μανόλης ΚΘ' 149
Σκιαθίτικον μυστικόν ΚΖ' 31, 96
Σκιάθος ΚΕ' 76, 77, 78, ΚΖ' 11, 13,
44, 45, 48, 63, 96
Σκόπελος ΚΕ' 76, 77, 78, ΚΖ' 11,
63, 96
Σκοπὸς ΚΕ' 70
Σκόρδος Στρατῆς ΚΕ' 72, 73, ΚΖ' 5
Σκῦρος ΚΕ' 76, ΚΖ' 45
Σμόρνη ΚΕ' 82, ΚΖ' 33, ΚΘ' 143,
146, 174
Σορβᾶς, Χάλλος — Βονιφάτιος ΚΖ' 92,
93
Σουβάλι ΚΖ' 32, 117
Σούλι ΚΖ' 10, 13
Σουλιώται ΚΖ' 6
Σουλτάνος ΚΖ' 11
Σουρμελῆς Γιαννακὸς Γ. ΚΖ' 7
Σουρμελῆς Διονύσιος ΚΖ' 7
Σουτῆος Μιχαήλ ΚΖ' 8, 18
Σουτῆος Π. ΚΖ' 6
Σουφλι ΚΕ' 71, ΚΖ' 5
Σπανόπουλος Π. ΚΘ' 48
Σπαρμαξίδης Χριστόδουλος ΚΕ' 79
Σπέτζαι ΚΖ' 30, 31, 82, 95, 96, 112,
115
Σπετζιώται ΚΖ' 35, 125
Σπετζιώτης ΚΖ' 117, 127
Σπηλιάδης Νικ. ΚΖ' 65, 66, 67, ΚΘ'
14, 86, 109, 116
Σπηλιωτάκης Ἀναγν. ΚΖ' 68, 71, 88,
99, ΚΘ' 46, 119, 150, 154, 160
Σπηλιωτόπουλος Δημ. ΚΘ' 158, 161
Σπυρίδωνος Εὐστάθιος ΚΖ' 50, ΚΘ' 98
Σ.Σ. ΚΖ' 115
Σταγειρίτης Δημήτρ. ΚΕ' 76
Σταγειρίτης Χαρισσιεύδης Νικόλαος ΚΕ'
76
Στάθης Γεωργάκης ΚΘ' 58, 71
Σταματάκης Ἀθαν. ΚΖ' 102
Σταματάρης Δημ. Ψαριανὸς ΚΖ' 31,
95, 96
Σταματελάκης Ἴω. ΚΘ' 149
Σταυρῆς κατ. ΚΘ' 111
Σταύρου Γεώργ. ΚΕ' 86
Στελιδιώτης Γ. ΚΖ' 31, 102
Στενίμαχος ΚΕ' 70, 75
Στεργιανὸς ΚΕ' 76
Στερεὰ ΚΖ' 12, 120, 122, 126, ΚΘ'
122
Στερεοελλαδίται ΚΖ' 12
Στεφανόπουλος Νικ. ΚΖ' 42, 55, 115
Στέφανος νεομάρτυς ΚΕ' 73, ΚΖ' 5
Στόγιον Σωτ. ΚΕ' 81
Στουῖρα ΚΖ' 40, 107

Στο(ν)ραΐται ΚΖ' 55
 Στουρνάρης Νικ. ΚΖ' 38
 Στρατοπεδάρχης κλπ. ΚΘ' 162
 Στρατόπεδον Ἀθηῶν ΚΘ' 21, 42
 Στρατόπεδον Εὐρίπου ΚΘ' 23
 Στρατόπεδον Θήβας ΚΖ' 10
 Στρατόπεδον Καρύστου ΚΘ' 98
 Στρατόπεδον Σαλώνων ΚΘ' 33
 Στρατόπεδον Στρατηγοῦ Κατζίκογιάννη
 ΚΘ' 22, 42
 Στρατόπεδον Τρικέρων ΚΘ' 23
 Στρατόπεδον Τρικώρων ΚΘ' 24
 Στράτος Ἴω. ΚΘ' 139
 Στυλίδα ΚΖ' 122, 127, ΚΘ' 120
 Συκιάς λιμὴν ΚΖ' 33
 Σύλλας ΚΖ' 15
 Συμβούλιον, Ἐπουργικὸν — ΚΖ' 118
 Σύμη ΚΘ' 23, 51
 Συνέλευσις Α' Ἐπιδαύρου ΚΖ' 14, 15
 Συνέλευσις Δ' ἐν Ἀργεὶ ΚΖ' 106
 Σύρα ΚΓ' 30, 31, 73, 85, 86, 91, 94,
 ΚΘ' 23, 48, 49, 50, 124, 125, 126,
 132, 136, 137, 138, 139, 140, 142, 173
 Συρία ΚΕ' 73, 79, 80, ΚΖ' 7
 Σύρος ΚΕ' 74, ΚΖ' 5
 Σφαῆλος Στέφ. ΚΘ' 149
 Σχοι... Βασίλ. ΚΖ' 50
 Σχολεῖα ΚΕ' 70, 80, 81, 82, 85, 87
 Σωζούπολις ΚΕ' 70, 72, 75, ΚΖ' 5
 Σώματα Ἠπειρωτῶν, Σουλιωτῶν κλπ.
 ΚΖ' 6

Τ

Τακτικὸν Σῶμα ΚΖ' 103
 Τακτικῶν, Στρατοπεδάρχης Γενικὸς
 Διευθυντῆς— Στρατευμάτων ΚΘ' 162
 Τάλαντι ΚΖ' 67, 109, ΚΘ' 113
 Ταλαντινοὶ ΚΖ' 50, 60, ΚΘ' 98, 113
 Ταμείον, Ἐθνικὸν — ΚΖ' 22, 23, 63,
 88
 Τανταλίδης Ἥλιος ΚΕ' 82
 Τασσίκας Κυριακὸς ΚΖ' 25, 35, 36, 37,
 38, 39, 43, 44, 48, 49, 54, 55, ΚΘ'
 19, 20, 24, 26, 27, 29, 50, 90, 97,
 113
 Τεῖχος Μεγάρων ΚΘ' 52, 53, 54 — 69,
 71 — 83

Τελέντας Πέτρος ΚΘ' 149
 Τελωνεῖα ΚΘ' 71
 Τένεδος ΚΖ' 114
 Τερξίης Αἰνίτης ΚΖ' 30, 89
 Τέρογλου Χατζῆ Ἐμμανουήλ ΚΖ' 7, 9,
 20, 21, 33, ΚΘ' 174 — 175
 Τζαμαδὸς Δ. ΚΘ' 138
 Τζέα ΚΖ' 39
 Τζέπηης Νικ. ΚΘ' 94, 167, 168
 Τζεριάνου ΚΘ' 86
 Τζιαγξῆ ΚΖ' 33
 Τζίνος ΚΖ' 41
 Τζούνης ΚΖ' 127, — Ν. ΚΘ' 71
 Τζούρης Κων. ΚΖ' 56
 Τζούτζου Ἀθ. ΚΖ' 50, 67
 Τζωρτζόπουλος Γ. ΚΘ' 65, 71
 Τήνος ΚΖ' 73, ΚΘ' 147, 148
 Ταμωᾶς Νικ. ΚΖ' 50, ΚΘ' 98
 Τούτζα ἀδελφοὶ ΚΖ' 25, 34, 35, 36,
 37, 38, ΚΘ' 19, 24
 Τούτζα Ταμούσιω ΚΖ' 38
 Τούτζας Θεόδ. ΚΖ' 33, 38
 Τούτζας Κων. ΚΖ' 34, 38
 Τούτζας Μιχ. ΚΖ' 33, 38
 Τούτζας Νικ. ΚΖ' 38
 Τούντζι ΚΖ' 30, 81
 Τούρχοι ΚΖ' 8
 Τουρκοχώρι ΚΘ' 37
 Τούρλον ΚΖ' 94
 Τράπανι Σαλβατόρε ΚΖ' 31, 94, 95
 Τράπεζα Ἐθνικὴ ΚΕ' 84, 85, 86
 Τριέστιον ΚΕ' 83, 85
 Τρικαληνὸς Γεώργιος ΚΘ' 168
 Τρίκερι (τό), Τρίκερα (τὰ) ΚΖ' 12,
 28, 45, 59, 63, 126, ΚΘ' 23, 50,
 91, 103, 108, 120
 Τρίκορφα ΚΘ' 19, 24
 Τρικώμη ΚΖ' 105
 Τρίπολις ΚΘ' 20
 Τριπολιτζὰ ΚΖ' 35, 37, 51, 52, 55, 56,
 58, 59, 60, 61, 64, ΚΘ' 19, 27, 90,
 91, 100, 103, 104, 106, 107, 108,
 128, 133, 168, 169
 Τροϊζήν ΚΖ' 15
 Τρύπα ΚΘ' 61
 Τρωᾶς ΚΖ' 114
 Τυρναβίτης Μιχ. ΚΘ' 112
 Τυρολόη ΚΕ' 70, 71, ΚΘ' 5

Υ

- Ἐγειρομεῖον καὶ Λιμεναρχεῖον Ἐπαρχίας Ναυπλίου ΚΖ' 85, 86, 90, 97
 Ἐγειρομεῖον Σύρας ΚΘ' 23, 48, 49, 85
 Ἐγειρομενὸς Προσφωρῶς ΚΖ' 77
 Ἐγειρομενάρχης Ναυπλίου ΚΖ' 77
 Ἐγειρομὸς Ναυπλίου ΚΖ' 85
 Ἐδρα ΚΕ' 82, 84, ΚΖ' 12, 31, 34, 46, 96, 98, 102, 112, 115, ΚΘ' 24, 25, 93, 94, 96, 110, 111, 112, 114, 120, 123, 132, 134, 144, 145, 149, 151, 152, 154, 155, 156, 165, 166, 167, 168
 Ἐδραῖοι, Ἐδραῖος, ΚΖ' 37, 117, 125, 127, ΚΘ' 123
 Ἐδρσπετζιῶται ΚΖ' 84
 Ἐπάτη ΚΖ' 38
 Ἐπηρεσία, Ναυτική — ΚΖ' 23, 24
 Ἐποκαταλυματίας ΚΘ' 124, 133
 Ἐπουργεῖον (δνομασία) ΚΖ' 14
 Ἐπουργεῖον τῆς Ἀστυνομίας ΚΖ' 90
 Ἐπουργεῖον Δικαίου ΚΘ' 170
 Ἐπουργεῖον καὶ Ἐπουργὸς Ἐσωτερικῶν ΚΘ' 29, 92, 107, 165, 168, 170, 171
 Ἐπουργεῖον Θερησκείας ΚΘ' 123, 132
 Ἐπουργεῖον Ναυτικῶν ΚΖ' 8, 14, 16, 17, 18, 19, 35, 38, 56, 57, 58—68, 71, 72, 74, 76, 77, 78, 81, 82, 84, 85, 87, 88, 102, 119, ΚΘ' 91, 92, 93, 102, 103, 104, 106, 107, 108, 112, 117, 118, 123, 124, 128, 129, 134, 144, 149, 151, 152, 165, 169, 170, 171
 Ἐπουργεῖον Οἰκονομίας ΚΖ' 23, 61, 63, 64, 74, ΚΘ' 20, 21, 22, 28, 30, 31, 45, 46, 47, 87, 93, 104, 115, 116, 119, 144, 145, 150, 152, 154, 156
 Ἐπουργεῖον Πολέμου ΚΖ' 6, ΚΘ' 21, 22, 23, 32, 33 — 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 44, 47, 157, 160, 161, 173
 Ἐπουργὸς Ἀστυνομίας ΚΘ' 19, 20, 25, 26, 27, 28, 123, 132, 145, 153, 165, 170, 171, 176
 Ἐπουργὸς Ἐσωτερικῶν καὶ Πολέμου ΚΖ' 7
 Ἐψηλάντης Ἀλέξ. ΚΖ' 13

- Ἐψηλάντης Δημήτριος ΚΖ' 18, 25, 26, 34, 35, 37, 39, 107, 115, 116, 122, 127, ΚΘ' 19, 24, 120, 157, 160, 161

Φ

- Φαβιέρος ΚΖ' 13
 Φάλαγξ Θερακῶν ΚΖ' 6
 Φανερωμένη ΚΘ' 58, 61
 Φιλικὴ Ἐταιρεία ΚΕ' 71, 78, ΚΖ' 12, 13, 38, ΚΘ' 120, 143
 Φιλικὸι ΚΕ' 71 — 72, ΚΖ' 5, 25, 38, ΚΘ' 144
 Φιλίνης Δημήτρ. ΚΖ' 30, 82, 84
 Φιλιππούπολις ΚΕ' 70, 72, 75, 78, 80, 82, 87, ΚΖ' 5, 7
 Φιλιππουπόλεως σαντζάκιον ΚΕ' 79
 Φιλιππουπολίται ΚΕ' 78, 79, 80, 81, ΚΘ' 165, 166, 167, 168, 170
 Φιλιππουπολίτης Γιάγκος ΚΖ' 7
 Φιλιππουπολίτης Παν. ΚΘ' 165, 168
 Φιλιππουπολίτης Χατζῆ Γιαννακὸς ΚΕ' 79
 Φιλιππουπολίτης Χατζῆ Κωνσταντῆς ΚΘ' 169, 171
 Φιλίτζιο κόλπο ΚΖ' 33
 Φίλιονος Ἴω. ΚΖ' 38
 Φροντιστήριον Ἀθηνῶν ΚΘ' 21, 22, 31, 36, 37, 38, 39, 40, 41
 Φροντιστήριον, Γενικὸν — ΚΘ' 54, 55, 63, 76
 Φροντιστήριον τὸ ἐν Σαλαμῖνι ΚΘ' 55
 Φροντιστῆς Ἀθηνῶν ΚΖ' 31, 32, 102, 103, 104, ΚΘ' 21, 22, 23, 35, 42, 43, 44, 47, 48
 Φροντιστῆς, Γενικὸς — ΚΖ' 26, 42, 55, — κατὰ τὸν Ἰσθμὸν ΚΖ' 107, 109
 Φροντιστῆς Ἀρεῖου Πάγου, Γενικὸς — ΚΖ' 42
 Φροῦραρχος ΚΖ' 20, 71, 72
 Φροῦραρχος Ἀθηνῶν ΚΖ' 8, 16, 18, 20
 Φροῦραρχος Μονεμβασίας ΚΖ' 71, 72, 76
 Φωκᾶς Γεράσιμος στρατηγὸς ΚΘ' 21, 33, 36, 39, 43
 Φῶκες ΚΖ' 33
 Φωκὸς ΚΖ' 11
 Φωτομάρας ΚΘ' 139

X

- «Χαζνὲ Γκομισσι» φρεγάττα ΚΘ' 122
 Χαλέπι ΚΖ' 34
 Χαλικιόπουλος Ἀναστ. ΚΖ' 29, 72
 Χαλκίς ΚΖ' 11, 12, 32, 113, 117,
 122, 126, ΚΘ' 24
 Χάλλος, Βονιφάτιος Σορβᾶς — ΚΖ' 92,
 93
 Χανιά ΚΖ' 30, 90, 94
 Χαραλάμπης Σωτήριος ΚΖ' 65, 66, 67,
 ΚΘ' 86, 109
 Χασιά ΚΖ' 18
 Χατζῆ Ἀθανάσης Κυδωνιεὺς Γεώργ.
 ΚΘ' 20, 28, 29
 Χατζῆ Ἀλέξης ΚΕ' 82
 Χατζῆ Ἀνδρέας Ἀργύρη ΚΖ' 24, 47,
 48, 92, 101, ΚΘ' 119, 128, 149
 Χατζῆ Ἀργυρίου Ἀλέξιος ΚΕ' 81
 Χατζῆ Ἀργυρίου Παναγιώτης τοῦ Ἀ-
 λεξίου ΚΕ' 81 (πέσσαρες υἱοὶ τοῦ-
 του: Γεώργιος, Ἀναστάσιος, Ἰωάν-
 νης καὶ Ἀλέξ.)
 Χατζῆ Δημητράκης Νικ. Ψαριανὸς ΚΖ'
 30, 82
 Χατζῆ Δημήτρης Χατζῆ Γεωργίου ΚΖ'
 7, ΚΘ' 166, 167
 Χατζῆ Ἰωάννου ΚΘ' 70
 Χατζῆ Κωνσταντίνου Βασίλειος ΚΕ' 81
 Χατζῆ Μανόλης Νίτης ΚΖ' 20
 Χατζῆ Μελέτης Βασιλείου ΚΖ' 18
 Χατζῆ Μούσας Χατζῆ Γεωργίου ΚΖ' 7,
 ΚΘ' 166, 167
 Χατζῆ Μπέης ΚΘ' 84
 Χατζῆ Νικόλας Ἰω. ΚΘ' 94
 Χατζῆ Σωτήρης Χατζῆ Ἰωάννης ΚΖ'
 50, ΚΘ' 98
 Χατζῆ Χρῆστος ΚΕ' 79, ΚΖ' 5, 7
 Χίος ΚΖ' 26, 33, 107, 114, 122, ΚΘ'
 144, 148, 174, 175

- Χούλιαρος Γ. ΚΖ' 7, ΚΘ' 165-171
 Χουρσίτ ΚΖ' 12
 Χρηστίδης Δ. ΚΖ' 126, ΚΘ' 31, 117,
 119, 132
 Χρηστίδης ΚΘ' 133
 Χριστοδούλου Δημήτρ. ΚΕ' 81
 Χριστοφῆς Σκαρλάτος ΚΖ' 7
 Χριστοφῶρου Βασίλειος ΚΖ' 7, ΚΘ'
 173
 Χρύσανθος Φιλίππουπόλεως καὶ εἶτα
 Σμόνης ΚΕ' 82
 Χρυσούλης Ἀναγν. ΚΘ' 112
 Χρυσοχοῦ Γεώργιος ΚΖ' 50, ΚΘ' 98
 Χυμευτὸς ΚΕ' 75, ΚΖ' 5
 Χώρα Ναούσης Πάρου ΚΘ' 148, 149

Ψ

- Ψάλης Ἀποστόλης ΚΘ' 25
 Ψαρά ΚΖ' 26, 28, 30, 46, 59, 60, 61,
 62, 84, 89, 107, 112, 115, 119, 120,
 126, ΚΘ' 27, 87, 120, 172
 Ψαράς, Γρηγόριος — Κουμιανοῦ Νίτης
 ΚΖ' 9, 20
 Ψαριανὸν καρὰβι ΚΖ' 45, 51, 52, 57,
 87
 Ψαριανός, Ψαριανοὶ ΚΖ' 30, 63, 64,
 74, 81, 82, 84, 86, 117, 125, 127
 Ψαριανὸς Κυπαρίσσης ΚΘ' 59
 Ψαριανός, Νικὸλ. Ἰω. Παντελῆς —
 ΚΖ' 30, 82
 Ψωμᾶς Στ. ΚΘ' 12

Ω

- «Ὁραία Ἑλλάς» πολλακά ΚΖ' 38, ΚΘ'
 167
 Ὁρωπὸς ΚΖ' 41

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΑΤΑ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

- ΔΙΑΜΑΝΤΗ Κ.: Θράκες αγωνισταὶ 1821 Β' (σ. 5 — 176).
ΔΙΑΜΑΝΤΗ Κ.: Εύφρητιον 433 — 450.
ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ Γ.: Τὰ Θρακικὰ ἀρχαῖα Ἔδθημα (σ. 177 — 208).
ΜΑΜΩΝΗ Κ.: Βιβλιογραφία Γ. Βιζυηνοῦ (σ. 209 — 334).
ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ Π.: Οἱ πηγὲς τῆς γενέσεως τοῦ ἀρχαίου
 Θεάτρου (σ. 395 — 401).
ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ Π.: Σημειώματα (σ. 395 — 401).
ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ Π.: Ἐπιτόμβιον (σ. 402 — 418).
ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΑΝ.: Ἡ Ἀγαθούπολις Ἐξείνου (σ. 336 — 394).

ΚΑΘ' ὙΛΗΝ

- ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ: Ἔδθημα Θρακικὰ σ. 177 — 208 (Γ. Εὐσταθίου).
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ: Γ. Βιζυηνοῦ θ. 209 — 334 (Κ. Μαμόνη).
ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ: Δ. Οἰκονομίδη, (Παπαχριστοδοῦλου Π.) σ. 417 — 424.
ΙΣΤΟΡΙΑ: Θράκες ἀγωνισταὶ 1821 σ. 5 — 176 (Διαμάντη Κ.).
 Ἡ Ἀγαθούπολις σ. 334 — 394 (Χατζηγεωργίου Π.).
ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑ: Γένεσις τοῦ ἀρχαίου Θεάτρου σ. 395—401. (Παπαχριστοδοῦλου Π.ολ.).
ΕΠΙΤΥΜΒΙΟΝ: (Περ. Παπαχριστοδοῦλου) σ. 402 — 418 (Π. Παπαχριστοδοῦλου,
 Δ. Οἰκονομίδη).
ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ: Παλαιοὶ διδάσκαλοι Θράκης (Παπαχριστοδοῦλου Π.ολ.) σ. 427—433.
ΕΥΦΡΕΤΗΡΙΟΝ: Διαμάντη Κ. σ. 433 — 450.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ 29^{ΟΥ} ΤΟΜΟΥ

Κ. ΔΙΑΜΑΝΤΗ: Θράκες αγωνισταὶ κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1821 Β'	σ. 5 — 176.
Γ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ: Τὰ ἀρχαῖα ᾠδὴρα	σ. 177 — 208.
Κ. ΜΑΜΩΝΗ: δ. φ. Βιβλιογραφία Γ. Βιζυηνοῦ, ἀνέκδοτα ποιήματα ἀπὸ τὸ χειρόγραφο του τὰ Λυρικά	σ. 209 — 334.
ΠΑΝ. ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΙΟΥ: Ἡ Ἀγαθούπολις τῆς Βορειοανατολικῆς Θρά- κης	σ. 335 — 394.
ΠΟΛ. ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ: Ἡ θρακικὴ λαογραφία στὴν Ἱστορία τῆς γενέσεως τοῦ ἀρχαίου Δράματος	σ. 395 — 401.
ΕΠΙΤΥΜΒΙΟΝ: Ὁ Περ. Παπαχριστοδοῦλου	σ. 402 — 418.
ΜΝΗΜΟΣΤΝΑ:	σ. 420 — 424.
ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ:	σ. 425 — 432.
ΕΤΡΕΤΗΡΙΟΝ:	σ. 433 — 450.